

GINITAĀO VARIĀUNA

The New Testament in the Sinaugoro Language of Papua New
Guinea

GINITAŦO VARIŦUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini

Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2023 from source files dated 22 Nov 2019
a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1

Contents

MATAIO	1
MAREKO	55
LUKA	87
IOANE	142
APOSTOLO	183
ROMA	234
1 KORINTO	260
2 KORINTO	285
GALATIA	304
EFESO	314
FILIPI	323
KOLOSE	329
1 TESALONIKA	336
2 TESALONIKA	341
1 TIMOTEO	344
2 TIMOTEO	351
TITO	356
FILEMONA	360
HEBERU	362
IAKOBO	380
1 PETERO	386
2 PETERO	393
1 IOANE	397
2 IOANE	403
3 IOANE	404
IUDAS	406
APOKALUPO	408

VARI NAMONA MATAIO NA ETOREATO

Mataio vaġa-foforina guruġari

Mataio arana ta tu Levi. Ġia tovotovonai tu takesi gogo tarimana, senaġi Iesu na ekeaiato, benamo ġena mero ai eiaġoto.

Ġia tu Iuda tarimana, ma mai Vari Namona tu Iuda tarimari ġeri etoreato.

Ġia na Iuda tarimari ekirarito, Iesu tu moġoni Barau na ekiraġi-toreato Kerisona o vevaġa-maġuri verena. Ginitaġo Guinena o Old Testament ai Keriso beiaġomani guruġana ġetoreato tu varau bema moġoni. Barau ġena guruġa tauri mabarari tu beġe vetoreni veġata (Mataio 5:17). Mataio na ġena Vari Namona nuġanai Keriso varina Old Testament ai ġekiraġi-toreato guruġari ġutuma ma ema torerito anina tu moġea.

Mataio na mai buka tu laġani 58 ema 70 fakari ai etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mataio ġena toretore tu maġesina eboioġaiato:

1. Iesu aiġesina eiaġomato besena ema ġena maġuri varina - karoa 1-2
2. Ġena vetuġunaġi ġauveina bene sinaia ġana tauġena everovinato varina - karoa 3-4:11
3. Ġena ġauvei esinaiato, evevaġa-ribato, eġobatato, e keve evaġa-namorito variri - karoa 4:12-25:46
4. Ġena midigumidigu varina - karoa 26-27
5. Mase na evariġisi-ġenoġoito ema ġena mero etuġurito variri - karoa 28

Iesu eiaġomato besena

¹ Iesu Keriso emaġurito, tubuna ġatana ġerina eiaġomato varina tu maġa: Iesu tu Davida garakana, Davida tu Aberahamo garakana.

² Aberahamo tu Isako tamana; Isako tu Iakobo tamana; Iakobo tu Iuda ma kakana ema tarina merori ġesi tamari; ³ Iuda tu Perese e Sera tamari, sinari tu Tamar; Perese tu Hesron tamana; Hesron tu Ram tamana; ⁴ Ram tu Aminadab tamana; Aminadab tu Nasona tamana; Nasona tu Salmon tamana; ⁵ Salmon tu Boas tamana, Boas sinana tu Rahaba; Boas tu Obed tamana, Obed sinana tu Ruta; Obed tu Iese tamana; ⁶ Iese tu Kini Davida tamana.

Davida tu Solomona tamana. Solomona tu Uria ġaraġona ġenana emaġurito, (Uria ġaraġona etava-verariato murinai); ⁷ Solomona tu Rehoboam tamana; Rehoboam tu Abia tamana; Abia tu Asa tamana; ⁸ Asa tu Iehosafat tamana; Iehosafat tu Ioram tamana; Ioram tu Usia tamana; ⁹ Usia tu Iotam tamana; Iotam tu Ahasa tamana; Ahasa tu Hesechia tamana; ¹⁰ Hesechia tu Manase tamana; Manase tu Amon tamana; Amon tu Iosia tamana; ¹¹ Iosia tu Iekonia ma tarina merori ġesi tamari. Mo ġaro ai Babulona tarimari na Isaraela tarimari ġeġabi-iaġorito Babulona ġana.

¹² Babulona ġana ġeġabi-iaġorito murinai, Iesu eiaġomato besena ema ġemaġurito varina tu maġa: Iekonia tu Sealtiele tamana; Sealtiele tu Serubabele tamana; ¹³ Serubabele tu Abiud tamana; Abiud tu Eliakim tamana; Eliakim tu Asoro tamana; ¹⁴ Asoro tu Sadok tamana; Sadok tu Akim tamana; Akim tu Eliud tamana; ¹⁵ Eliud tu Eleasara tamana; Eleasara tu Matan tamana; Matan tu Iakobo tamana; ¹⁶ Iakobo tu Iosefa tamana, Iosefa ġaraġona tu Maria. Maria ġenana Iesu emaġurito; Iesu arana ġekiraġiani Keriso ġetoni. (Keriso anina tu Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

¹⁷ Ġuru mabarari Aberahamo ġenana eiaġomato mo Kini Davida tu ġuru gabanana vasivasi (14), e Davida ġenana eiaġomato mo Babulona ġana ġeġabi-iaġorito tu ġuru gabanana vasivasi (14), ema Babulona ġana ġeġabi-iaġorito negana na eiaġomato mo Keriso tu ġuru gabanana vasivasi (14).

*Iesu eġorato**Luka 2:1-7*

¹⁸ Iesu Keriso tu maiġesi eġorato: Ġia sinana Maria tu Iosefa kirakauna, senaġi ġia tauri ruarua tu roġosi roġo beġene veġaraġo nuġanai, Iauka Veaġa na mero evaġa-ġoraiato Maria diana nuġanai. ¹⁹ Iosefa, Maria ġaraġona, tu vei iobukaiobuka tarimana, ema asi eurato, tarimarima ġoirari ai Maria bene vaġa-maiakaia. Moġesina naima ġena ura tu, vekure-toġai vau Maria bene dobi-kwanea etato. ²⁰ Ġia moġesi etuġamaġito-ġoi nuġanai, Vereġauka ġena aneru ta nuvi ai eforito, benamo ekiraiato, ekirato, “Iosefa, Davida natuna, kirakaumu Maria ġabiraġena garina asi bono vei, korana ġia tu Iauka Veaġa na mero bevaġa-ġoraia ġia diana nuġanai. ²¹ Ġia na mero ta beġabiani, arana bono vatoa Iesu, (Iesu anina tu vevaġa-maġuri tauna); korana ġia na ġena tarimarima ġeri rakava ġerina bevaġa-maġuririni.”

²² Maiġeri dagara mabarari ġeġorato tu, Vereġauka na peroveta tarimana muruna na ekiraġirito guruġari bene vaġa-moġoniri ġana, ekirato,

²³ “Ġoġitaia, ġuiato ta bekuġani, mero ta beġabiani, mo mero keina arana beġe vatoani Emanuela.”

Emanuela anina tu ‘Barau tu ġita sevisevirai.’

²⁴ Iosefa gena na etataġato nai tu, Vereġauka ġena aneru na ekiraiato veiġari eveirito. Maria eġabi-raġeato, benamo eġaraġoato. ²⁵ Senaġi ġia ġesi asi ġegenasebonato mo, natuna eġabiato. Benamo mero arana evatoato, Iesu.

2*Iaunega tarimari ġaro-raġeraġena rekena na ġeiaġomato*

¹ Iesu tu Iudea tanonai vanuġa ta arana Betelehema ai emaġurito. Mo tu Kini Heroda na Iudea tanona eġitaġauato-ġoi neganai. Iesu emaġurito murinai, iaunega tarimari tu ġaro eraġeni rekena na ġeiaġomato, Ierusalemaj ġema-raġasito. ² Benamo ġevedanaġito, ġekirato, “Iuda tarimari ġeri kini ta bemaġuri ġetoni tu ainai? Ġia ġena visiġu baġa ġitaia ġaro eraġeni rekenai. Ġai tu ġia toma-rakariġo vinina baġa iaġoma.”

³ Kini Heroda na mo guruġa eseġaġiato nai, nuġana eketo-bokoto, ema Ierusalem tarimari mabarari maki. ⁴ Benamo ġia na Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari mabarari evaġa-vegogorito, benamo edanaġirito, ekirato, “Peroveta tarimari tu kara ġetato, Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), tu ainai bemaġurini?” ⁵ Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Betelehema vanuġana, mo tu Iudea tanonai, korana peroveta tarimana Mika na maiġesi etoreato, ⁶ ‘Betelehema o, Iudea tanonai otanuni vanuġana, Iuda vanuġari vekaravari ai ġoi tu dia vanuġa misina, asi arana vanuġana ta, korana tu veġorikau tauna ta ġoi ġemuna beiaġomani, ġia na au ġegu Isaraela tarimari beguine-iaġirini.’ ”

⁷ Benamo Heroda na iaunega tarimari vekuretoġai ekearito, benamo edanaġi-ginikau ginikaurito, ekirato, kamara ġaro korikori ai visiġu eforito. ⁸ Benamo etuġurito Betelehema ġana, ekirato, “Ġoiaġo, mero misina boġonoa vetau-ginikau, boġo doġariani neganai, boġonoma vaġa-ribagu, be au maki bana iaġo, bana toma-rakariġo vinia.”

⁹ Heroda ġena guruġa ġeseġaġiato murinai, ma ġerakato dabara na. Dabara na ġeiaġoto-ġoi nuġanai, mo visiġu, ġaro eraġeni rekenai ġeġitaiato visiġuna, na eguine-iaġirito mo, mero misina ġena gena gabuna iatanai eruġa-tarito. ¹⁰ Ġia na mo visiġu ġeġitaiato nai, ġeikau-rakavato. ¹¹ Mo numai ġeraka-toġato nai, mero misina ma sinana Maria ġesi ġeġitarito, benamo ġevetui-tarito, ġetoma-rakariġoato. Moġa murinai ġeri farefare ġeġurarito dagarari ġekeorito, bena ġevarevare-viniato. Ġevarevare-viniato dagarari tu golo, e muramura arana frenkinsens, mai tu goġuna

ma bonana namona muramurana, ema vedau muramurana arana muro. ¹² Benamo Barau na nuvi ai evaḡa-ribarito, ekirato, “Heroda ḡenai asi boḡono ḡenoḡoi.” Moḡa lorinai dabara boruna na ḡeri tanobara e vanuḡa ḡana ḡeḡenoḡoito.

Iesu Aigupito ḡana ḡeḡwa-iaḡoato

¹³ Ġia ḡerakato murinai, Vereḡauka ḡena aneru nuvi ai Iosefa ḡenai efoforito, ekirato, “Novaisiraḡe, mero misina ma sinana ḡesi Aigupito ḡana noraga-ḡori iaḡori. Monai boḡono tanu mo, au na ma bavaḡa-guruḡamuni, korana Heroda na mero misina evetauani, bene vaḡi-masea etoni.” ¹⁴ Benamo Iosefa evariḡisito, mero misina ma sinana ḡesi eḡabirito, boḡi nuḡanai Aigupito ḡana ḡeiaḡoto. ¹⁵ Monai ḡetanuto mo, Heroda emaseto. Moḡesina Vereḡauka na peroveta tarimana muruna na ekiraḡiato guruḡana ema moḡonito, ekirato, “Aigupito na natugu akea-rosiato.”

Heroda ḡena guruḡa lorinai mero misiri ḡutuma ḡevaḡi-maserito

¹⁶ Heroda eriba-maoroto, mo iaunega tarimari na ḡia tu ḡeḡofaiato nai, ebaru-rakava rakavato. Benamo vetari tarimari o soldia etuḡurito, Betelehema e rikina tanori ai mero misiri ḡeri maḡuri laḡaniri ruarua e gabivau ma ḡemaḡurito mabarari ḡevaḡi-maserito. Mo mero misiri ḡeri maḡuri laḡanina ruarua ma murinai ḡevaḡi-maserito anina tu, iaunega tarimari na visiḡu ḡeḡitaiato ḡarona na, eiaḡoto mo, Heroda eribato ḡarona tu laḡani ruarua kavana. ¹⁷ Mo ḡaro ai Barau na peroveta tarimana Ieremia muruna na kara ekiraḡiato guruḡana tu ema moḡonito, ekirato,

¹⁸ “Ḡaro ta Rama vanuḡanai ḡeseḡaḡiato, taḡi-koḡokoḡo e taḡi-vanorovanoro tu barego, Rahela natuna taḡiri eveini, e asi eurani beḡene vaḡa-magoa, korana natuna tu beḡe mase.”

Nasareta ḡana ḡeḡenoḡoito

¹⁹ Heroda emaseto murinai, Vereḡauka ḡena aneru Iosefa ḡenai nuvi ai ma efoforito Aigupito ai. ²⁰ Benamo mo aneru Iosefa ekiraiato, ekirato, “Novaisiraḡe, mero misina ma sinana ḡesi noḡabiri, Isaraela tanona ḡana ḡoiaḡo. Korana tu mero misina beḡene vaḡi-masea ḡetato-ḡoi tarimari tu varau beḡe mase.” ²¹ Iosefa evariḡisito, benamo mero misina ma sinana ḡesi eḡoririto, Isaraela tanona ḡana ḡeiaḡoto.

²² Senaḡi Iosefa eseḡaḡito, Akelao na Iudea eḡitaḡauato-ḡoi tamana Heroda gabunai, benamo mo ḡana iaḡo tu egarito. A Barau na nuvi ai evaḡa-ribaiato ilailanai eraka-vanaḡito, eiaḡoto Galilea tanona rekena ḡana. ²³ Galilea tanonai vanuḡa ta arana Nasareta etanuto. Monana Barau na peroveta tarimari ḡerina Iesu ekiraḡiato guruḡana emoḡonito, ekirato, “Ġia tu Nasareta tarimanai beḡe kiraḡiani.”

3

Ioane Babatiso eḡobatato

Ioane 1:19-28

¹ Moḡeri ḡarori ai Ioane Babatiso eiaḡomato, tano fakanai Iudea nuḡanai eḡobatato-ḡoi, ekirato, ² “Ġemi rakava ḡerina ḡovetuḡamaḡi-kure, ema ḡoraka-kure Barau ḡenai, korana Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiani maḡa).” ³ Mai Ioane maḡa tu Isaia peroveta tarimana na ekiraḡiato-ḡoi, maḡesi ekirato,

“Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani, ‘Vereḡauka ḡena dabara ḡoiarevaia, ḡena iaḡoma dabarana ḡovaḡa-maoromaoroa.’”

⁴ Ioane ḡena dabuḡa tu kamela ḡuiri na ḡeveiato, ḡena gabaḡau tu nanigosi kefina. Ġana ḡaniḡani dagarari tu madudu e gode nanuri moḡo. ⁵ Tarimarima Ierusalem

na e Iudea mabarana na ema Ioridana douka vanuḡari mabarari na maki ḡeiaḡoto-ḡoi Ioane ḡenai. ⁶ Ḡeri rakava ḡekiraḡi-foforirito-ḡoi vau, ebabatisorito-ḡoi Ioridana ḡarukanai.

⁷ Farisea e Sadukea tarimari ḡutuma maki ḡia ḡenai ḡeiaḡoto bene babatisori ḡana. Ioane na eḡitarito nai, ekirarito, ekirato, “Ḡomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ḡena Kota baregona ḡarona ḡenana boḡo raga-maḡurini? ⁸ Ḡemi rakava ḡerina boḡono vetuḡamaḡi-kure, benamo ḡemi maḡuri ai ḡwaḡwa namori boḡono vaḡa-ḡwari. ⁹ Ema nuḡami ai asi boḡono kira, ‘Aberahamo tu ḡai tamama, (be Barau na beḡabi-raḡemani).’ Korana akiramini, Barau tu ma seḡukana, Aberahamo natuna tu mai fore ḡerina bevaḡa-ḡorarini!” ¹⁰ Toma koko tu ḡau korari ai varau beḡe toreri; moḡa lorinai ḡwaḡwa namori asi ḡevaḡa-ḡorarini ḡauri mabarari tu beḡe basirini, karavai beḡe fiu-raḡerini.

¹¹ Deikara ḡena rakava ḡerina evetuḡamaḡi-kureni tarimana, au na tu nanu na ababatisoani. Senaḡi au murigu na beiaḡomani tarimana ḡena seḡuka tu lelevaḡi, au ḡegu seḡuka maki evanaḡiani, ema ḡia ḡena tamaka maki au na asi baḡwa-rakaorakaoani riba. Ḡia na tu Iauka Veaḡa e karava na bebabatisomini. ¹² Ḡia ḡimanai tu iareva-iareva dagarana, widi momona tu widi tauri ḡenana bene iareva-ḡitakauri ḡana. Benamo widi tu ḡena vaḡa-vegogo numanai bevaḡa-vegogorini, senaḡi widi momona begabuani asi ebuseni karavanai.”

*Ioane na Iesu ebabatisoato
Mareko 1:9-11; Luka 3:21-22*

¹³ Moḡa neganai Iesu tu Galilea vanuḡana na Ioridana ḡarukana ḡana eiaḡoto, Ioane na bene babatisoa ḡana. ¹⁴ Senaḡi Ioane na ekiraḡoiato, ekirato, “Bere namo ḡoi na au boro babatisogu. Karase nai au ḡegu ai boiaḡoma?” ¹⁵ A Iesu na evaḡa-veaseato, ekirato, “Veiaḡana noveia, korana veiaḡa iobukaiobuka o Barau ḡena ura veiaḡari mabarari bitana korana-iaḡiri tu namo.” Benamo Ioane na Iesu ḡena ura veiaḡana eveiato.

¹⁶ Iesu ebabatisoato, nanu na eraka-raḡasito nuḡanai, guba evekeo-fakato, benamo ḡia na Barau Iaukana eḡitaiato, pune kavana emariḡoto ḡia iatanai. ¹⁷ Ema garo ta guba na ekea-riḡoto, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniani; ema ḡia ḡenai aiaku-rakavani maki.”

4

Diabolo o Satani na Iesu eriba-ḡaniato

¹ Moḡa murinai Iauka Veaḡa na Iesu tano fakana ḡana eḡori-iaḡoato, Diabolo na bene riba-ḡania ḡana. ² Ḡaro e boḡi gabana vasivasi (40) nuḡari ai asi eḡaniḡanito, eḡani-veaḡato; moḡa lorinai vito na eḡabi-rakavaiato. ³ Benamo Veribaḡani Tarimana Diabolo ḡia ḡenai eiaḡoto, ekiraiato, ekirato, “Bema ḡoi Barau Natuna nai, mai fore nokirari, be ḡaniḡani ai ḡeiaḡo.” ⁴ A Iesu na evaḡa-veaseato, ekirato, “Buka Veaḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Tarimarima tu dia ḡaniḡani na moḡo bemaḡurini. Senaḡi Barau ḡena guruḡa beḡabi-raḡerini e bekorana-iaḡirini tarimana tu maḡuri beḡabiani.’”

⁵ Benamo Diabolo na Ierusalem, siti veaḡana, ḡana eḡori-iaḡoato, Rubu Veaḡa tuḡuna vanigerenai evaḡa-ruḡakauato. ⁶ Benamo ekirato, “Bema ḡoi Barau Natuna, mainana noburi-firiḡo, korana Buka Veaḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Barau na ḡena aneru bevaḡa-naḡirini, benamo ḡimari na beḡe ḡobemuni, beḡe ḡabi-vaisimuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.’”

⁷ Iesu na ma evaḡa-veaseato, ekirato, “Buka Veaḡa nuḡanai maki ekirani, ‘Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau asi bono riba-ḡania.’”

⁸ Benamo Diabolo na Iesu eḡori-raḡeato ḡoro baregona e maukana ta tuḡunai, tanobara basileiari mabarari ma marevari namori e ma seḡukari ḡesi evaḡa-ḡitaiato, ⁹ ekirato, “Bema ḡoiragu ai bovetui-tarini e au botoma-rakarioḡo viniguni nai tu,

maīgeri mabarari au na bavini-muni.” ¹⁰ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Satani, au gēguna noraka-vegita. Korana Buka Veāga nuḡanai ekirani, ‘Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau bono toma-rakariḡo vinia, ḡia moḡo ḡereḡana vetuḡunaḡina bono iaḡo-vini!’ ”

¹¹ Benamo Diabolo na eraga-kwaneato. Aneru kotari Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ḡenariato.

Iesu ḡena ḡauvei esinaiato Galileai
Mareko 1:14-15; Luka 4:14-15

¹² Iesu eseḡaḡito, Ioane ḡe-diburaiato, benamo Galilea tanona ḡana ma eḡenoḡoi-iaḡoto. ¹³ Senaḡi Nasareta vanuḡana ma eragakwaneato, asi etanuto, eiaḡoto, Kaperanaumai ea tanuto. Kaperanaumai tu Genesareta kouna sevina vanuḡana ta, Sebulun e Naftali tanori nuḡanai. ¹⁴ Moḡa ḡenana Isaia, peroveta tarimana, ḡena guruḡa emoḡonito, ekirato,

¹⁵ “Sebulun e Naftali tanori ai ḡotanuni tarimami o, Galilea kouna rikinau ema Ioridana ḡarukana mo rekenai, irau bese tarimami, Barau asi ribami tarimami, ḡemi Galilea tu moḡa, ḡoseḡaḡi.

¹⁶ Mukunai ḡetanuto-ḡoi tarimari tu mama barana varau ḡeḡitaiani. E mo dei mukuna furufuru tanonai ḡetanuto-ḡoi tarimari iatari ai mama varau bema fofori.”

¹⁷ Mo negai vau Iesu na ḡena vari eḡobata-iaḡi-foforiato, ekirato, “Ḗemi rakava ḡerina ḡovetuḡamaḡi-kure, ema ḡoraka-kure Barau ḡenai, korana Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiani maīḡa).”

Iesu na tarima vasivasi (4) ekearito, ḡia murinai beḡene raka
Mareko 1:16-20; Luka 5:1-11

¹⁸ Iesu Galilea kouna kone rikina na eraka-iaḡoto-ḡoi nuḡanai, tarikaka ruarua, Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru ḡesi eḡitarito, ḡeri reke kou ai ḡefiuato, korana ḡia tauri ruarua tu maina tarimari. ¹⁹ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḗoiaḡoma, murigu ai ḡoma raka, be au na tu tarimarima maina viniri bana vaḡa-ribami.” ²⁰ Benamo maoromaoro ḡeri reke ḡeraga-kwanerito, Iesu murinai ḡerakato.

²¹ Monana ḡeraka-iaḡoto-ḡoi nai, Iesu na tarikaka ruarua ma eḡitarito, Iakobo (o Iames) Sebedaio ma tarina Ioane ḡesi; ḡeri ḡasi ai tamari Sebedaio ḡesi ḡeri reke ḡwadareri ḡeturirito. Iesu na ekearito, ²² benamo maoromaoro ḡeri ḡasi e tamari ḡeraga-kwanerito, Iesu murinai ḡerakato.

Iesu evevaḡa-ribato ema keve tarimari evaḡa-namorito
Luka 6:17-19

²³ Iesu Galilea tanona mabarani erakaoto-ḡoi, Iuda tarimari ḡeri rubu nuḡari ai evevaḡa-ribato-ḡoi, e Barau ḡena Basileia, (ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiani), varina namona eḡobata-iaḡiato-ḡoi. Ema tarimarima ḡeri keve e midigu irauirau mabarari evaḡa-namorito. ²⁴ Ḗia varina ḡefiuato, Siria tanona mabarana eḡabiato, benamo tarimarima na ḡeri keve tarimari mabarari ḡia ḡenai ḡeḡwa-iaḡorito e ḡeḡori-iaḡorito: Midigu irauirau, iauka rakavari na ḡeboroḡirito tarimari, ḡue na evaḡiani kevena, tauḡani ḡeḡoḡoḡoḡoni, e tauḡaniri tavi tari ḡemaseto tarimari, Iesu na mabarari evaḡa-namorito. ²⁵ Tarimarima ḡutuma-bara ḡia murinai ḡerakato, Galilea na, Vanuḡa Gabanana (10) na, Ierusalem na, Iudea na, ema Ioridana ḡarukana mo rekena na maki ḡia ḡekavaiato.

¹ Iesu na tarima ġutuma-bara eġitarito, benamo ġoro tai eraġeto, iatanai etanu-tarito. Ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto. ² Benamo ġia na evaġa-riba matamarito, maiġesina ekirato:

Iaku e verere korikorina
Luka 6:20-23

- ³ “Manau tarimari, Barau ġenai moġo ġevetabekauni tarimari, tu beġene iaku, korana Barau ġena Basileia tu ġia ġeri.
- ⁴ Deidei toma ġenuġa-midigu midiguni tarimari tu beġene iaku, korana Barau na ġeri nuġa-midigumidigu bevaġa-magorini.
- ⁵ Manau tarimari tu beġene iaku, korana Barau na tanobara mabarana ġia bevinirini.
- ⁶ Veiġa iobukaiobuka vitona ġevito-iaġiani e nanumasena ġen anumase-iaġiani tarimari tu beġene iaku, korana vau beġe ġani-maseni.
- ⁷ Vevetuġaġwa tarimari tu beġene iaku, korana Barau na ġia maki bevetuġa-ġwarini.
- ⁸ Deidei nuġari namo vedaurea tarimari tu beġene iaku, korana ġia na Barau beġe ġitaiani.
- ⁹ Deidei na toma vevaġa-maino veiġari ġeveirini tarimari tu beġene iaku, korana Barau na ġia natunai bekiraġirini.
- ¹⁰ Deidei na toma veiġa iobukaiobukari ġeveirini ġaramanai ġevaġa-midigu midigurini e ġevaġa-rakavarini tarimari tu beġene iaku, korana Guba Basileia tu ġia ġeri.
- ¹¹ Bema au murigu ai ġorakani ġaramanai ġomi beġe mugumugu-iaġimini, beġe vaġa-midigu midigumini, e veiġa rakavari iraurau ġemi ai beġe kiraġirini beġe ġofaġofa-iaġimini nai, boġono iaku. ¹² Boġono iaku, boġono verere, korana Barau na voimi baregona bevinimini gubai. Maiġesina veiġa ilailana, ġomi murimi tarimari, peroveta tarimari guineri, na maki moġesi ġevaġa-rakavarito.”

Damena e mama
Mareko 9:50; Luka 14:34-35

- ¹³ “Ġomi tu tanobara damenana. Bema damena mamina korikorina bekorini nai, kamara dabarai mamina ma beġenoġoini? Mai tu varau berakava, asi ġena namo ta. Moġa lorinai beġe fitoġaiani, benamo tarimarima kwakuri na ma beġe fanafanatariani.
- ¹⁴ Ġomi tu tanobara mamana. Ġoro tuġunai ġevaġa-ruġaiato vanuġana tu asi bevekuretoġani riba. ¹⁵ Lamefa beġe gabuani maki, ġuro gaburenai asi beġe toreani, senaġina lamefa toretorena fatana korikorinai beġe tore-kauani. Benamo ġia mamana na numa tarimari mabarari bevinirini. ¹⁶ Ilailana, ġomi ġemi mama tarimarima ġoirari ai moġesi boġono vaġa-foforiri, be ġemi veiġa namori beġene ġitari, benamo Tamami gubai etanuni tu beġene vaġa-raġea.”

Iesu ema taravatu

- ¹⁷ “Maiġesina asi boġono tuġa-maġi, au aiaġomato tu, Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri guruġa asi aniri ai bana vaġa-iaġori ġana. Asiġina. Au tu asi aiaġomato moġeri guruġa asi tauri ai bana vaġa-iaġori ġana, senaġi bana vaġa-moġoniri e bana vaġa-kori ginikauri uranai aiaġomato. ¹⁸ Moġoni akira-mini, guba e tanobara roġo ġetanuni nuġanai, taravatu ġena leta misina korokorona ta o ġena koma ta asiġina ġinavaġi berekwa-rekwani, beiaġoni mo, taravatu mabarari tauri korikori beġea ġorani. ¹⁹ Moġa lorinai, tarima ta na taravatu misina korokorona ta bekira-sirivaġi viniani, ema ġena ura veiġanai tarima kotari mai veiġa ilailana ma bea vaġa-ribarini, ġia tu Guba Basileiai gabi tarimanai beġe kiraġiani. Senaġina tarima ta na taravatu bekorana-iaġirini ema tarima kotari ma bea vaġa-riba iaġirini, ġia tu guine tarimanai beġe kiraġiani Guba Basileia nuġanai. ²⁰ Akira-korikorimini, bema ġomi

ġemi vei-iobukaiobuka na Farisea e taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġeri vei-iobukaiobuka asi bevanaġiani nai, ġomi tu Guba Basileia nuġanai asi boġo raka-toġani, asiġina ġinavaġi.”

Vaġivaġi

Luka 12:57-59

²¹ “Ġomi ma ribami, tarima guineri na taravatu guruġari ġeġabirito, ġekirato, ‘Asi bono vaġivaġi! A deikara na tarima ta bevaġiani nai, ġia tu Kota gabuna ġana beiaġoni.’

²² Senaġi toma au na akiramini: Tarima ta tarikakana bebaru-viniani nai, ġia tu Kota gabunai beġe danaġiani. E dei na tarikakana beguruġa-rakava viniani nai, ġia tu Kota baranai beġe vaġa-ruġaiani. Ema dei na tarikakana bekiraiani, ‘Goi tu babo korikori’ betoni nai, ġia tu asi ebuseni karavana ġana beiaġoni.

²³ Moġa lorinai, bema ġemu varevare dagarana fata veaġana iatanai bono torekaua, Barau bono vinia otoni nuġanai, ġoi tarikamu otuġamaġiani, ġia ma ġena meto ġoi ġemu ai, ²⁴ benamo ġemu varevare dagarana fata veaġana ġoiranai noraga-kwanea, noiaġo, tarikakamu ġesi maino boġono ġabia roġo, gabivau bono ġenoġoi-iaġo, ġemu varevare dagarana fata veaġanai bono torea Barau ġena.

²⁵ Ġoi ebaru-vinimuni tarimana ġesi maino boġono raga-ġabia, Kota gabuna ġana roġo mani ġoraka-vegogoni nuġanai. Korana ebaru-vinimuni tarimana na Kota eseġaġini tarimana ġimanai bea tore-kaumuni ġesi, ema Kota eseġaġini tarimana na dibura numana ġitaġauna tarimana ġimanai betoremuni, benamo ġia na dibura numana nuġanai bebiri-ġaumuni garina. ²⁶ Au na akira-korikorimuni: Monana asi roġo boraka-rosini, beiaġoni mo, ġemu meto voina bodava-ġosiani.”

Veġura-vanaġi

²⁷ “Ġomi ma ribami, tarima guineri na taravatu guruġari ġeġabirito, ġekirato, ‘Asi bono veġura-vanaġi!’ ²⁸ Senaġi au na akiramini: Deikara na tarima ta ġaraġona beġita-karakaraiani ma eurani bene ġabia ġia ġena, ġia tu nuġana tuġamaġina ġenana varau beveġura-vanaġi mo vavine ġenai. ²⁹ Bema ġoi matamu aroribana na evaġa-rakavamuni nai, bono ġibo-vaġia, bono fitoġaia! Korana tauġanimu rakavana rekena berekwa-rekwani tu namo, a asi namo tauġanimu mabarana karava asi ebuseni gabunai beġe fiu-kauani. ³⁰ Ma bema ġoi ġimamu aroribana na evaġa-rakavamuni nai, bono basi-ġutua, bono fitoġaia. Veġa namona tu, tauġanimu rakavana rekena bono fitoġa-guinea, be tauġanimu mabarana karava eġara-vanaġi vanaġini gabuna ġana asi bene iaġo.”

Vavine tuġuraka

Mataio 19:9; Mareko 10:11-12; Luka 16:18

³¹ “Tarima guineri na taravatu guruġari ġeġabirito, ġekirato, ‘Tau ta ġaraġona betuġu-rakaiani nai, ġia na veġaraġo ruġaruġana fefana bene tore-vinia.’ ³² Senaġina au na akiramini: Bema tarima ta ġaraġona betuġu-dobiani, senaġi vavine tu veġura-vanaġi veġari asi eveini, mo tau na ġaraġona tu veġuravanaġi vavinenai evaġa-iaġoani. Ema deikara na etuġu-rakaiato vavinena beġaraġoani tarimana tu, beveġura-vanaġini.”

Guruġatore

³³ “Ġita senera ġevaġa-ribarito guruġari ġomi tu ma ribami: ‘Ġemi guruġatore asi boġono vaġa-rakavaia, senaġi Vereġauka ġoiranai ġokiraġi-toreto dagarari boġono veiri.’ ³⁴ Senaġi au na akiramini: Asi boġono guruġatore veġata! Ġemi guruġa vaġa-gwaġigiri ġana guba asi boġono kiraġia, guba aranai asi boġono guruġatore, korana ġia tu Barau ġena terona; ³⁵ o tanobara aranai maki asiġina, korana ġia tu Barau kwakuna ġena fanakau dagarana; o Ierusalem a aranai, korana ġia tu Kini baregona ġena siti. ³⁶ Ġoi debamu, ġemu maġuri, maki asi bono kiraġia ġemu guruġatore vaġa-gwaġigina

gana, korana goi na guimu sebona ta asi bovaḡa-kurokuroani e asi bovaḡa-dubadubaiiani riba. ³⁷ Namona tu maiḡa: Ġemu guruḡa bono kiraḡia, ‘Oi’ bene oi e ‘Asiḡina’ bene asiḡina. Moḡa moḡo, a guruḡa tari ma okiraḡirini tu Tarima Rakavana, Satani, ḡenana eiaḡomani.”

Evaḡa-rakavamuni tarimana voina asi bono veia

Luka 6:29-30

³⁸ “Tarima guineri ḡevaḡa-ribarito guruḡari ḡomi tu ma ribami, maiḡesi ḡekirato: ‘Mata voina mata e doḡa voina doḡa.’ ³⁹ Senaḡina au na akiramini, veiḡa rakavana evei-vinimuni tarimana asi bono veiḡa rakava-vinia. Bema tarima ta na taḡomu aroribana beforoani nai, taḡomu kaurina ma bono vinia maki. ⁴⁰ E bema tarima ta na Kotai betoremuni ḡemu sedi bene ḡabia ḡana nai, ḡemu koudi maki bono vinia. ⁴¹ Ema tarima ta na belau-naḡimuni, kilomita sebonai bono kavaia betoni nai, kilomita ruarua ai ma bono raka ḡia ḡesi. ⁴² Ema enoḡinoḡini tarimana bono vinia, e ḡemu ai bene ḡabitore etoni tarimana maki asi bono kira-sirivaḡi vinia.”

Ġevaḡa-rakavamuni tarimari bono ura-viniri

Luka 6:27-28; 6:32-36

⁴³ “Tarima guineri ḡevaḡa-ribarito taravaturi ma ribami, ḡekirato: ‘Goi sevimu tarimana bono ura-vinia, a evaḡa-rakavamuni tarimana bono vaḡa-rakavaia.’ ⁴⁴ Senaḡina au na akiramini: Ġebaru-vinimini tarimari boḡono ura-viniri, e dei na ḡevaḡa-rakavamini tarimari maki iatari ai boḡono ḡauḡau. ⁴⁵ Maiḡa ḡenana boḡo vaḡa-foforiani, ḡomi tu Tamami gubai etanuni na natunai evaḡa-iaḡomito. Korana ḡia na ḡaro tu veiḡa rakava tarimari e veiḡa namo tarimari iatari ai evaḡa-raḡekauani, ema ḡura maki veiḡa iobukaiobuka e veiḡa ḡeḡeva-ḡeḡeva tarimari ḡeri etuḡu-riḡoani. ⁴⁶ Bema ḡoura-vinirini tarimari tu ḡomi ḡeura-vinimini tarimari moḡo nai, kamara varevare namona boḡo ḡabiani? Takesi ḡegogoni tarimari o ḡofaḡofa tarimari na maiḡesina maki ḡeveiani. ⁴⁷ Ema tarikakami moḡo boḡo vaḡa-namorini, ḡemi namo tu kara? Barau asi ribari tarimari na maki mai veiḡa ḡeveiani. ⁴⁸ Moḡa lorinai ḡomi tu asi vetoukaumi boḡono tanu, ḡomi Tamami gubai etanuni asi vetou-kauna kavana.”

6

Vini korikorina rabu tarimari ḡeri ai

¹ “Rorimi boḡono vetore, ḡemi veiḡa namori tarimarima ḡoirari ai asi boḡono vaḡa-foforiri, ḡia na beḡene vaḡa-raḡemi ḡana. Maiḡeri boḡo veirini nai, Tamami gubai etanuni ḡenana voimi asi boḡo ḡabini.

² Moḡesi nai, ḡemu varevare rabu tarimari bovinirini nai, asi bono ḡobata-iaḡia ma kibimu ḡesi, ḡofaḡofa tarimari rubu ai e vanuḡa ḡatamanai ḡeveini kavana, tarimarima na beḡene vevato-iaḡiri ḡana. Akira-korikorimini, ḡia tu tarimarima na ḡevaḡa-raḡerini, be voiri tu varau ḡeḡabirito. ³ Sena-ḡina goi ḡemu varevare asi ḡena-ḡana tarimana novinia botoni nai, ḡimamu kaurina asi bene riba, goi ḡimamu aroribana na kara eveiani. ⁴ Be ḡemu varevare vekuretoḡai bono vini. Ema Tamamu na, kara eḡorani vekure-toḡai eḡitarini, ḡia na vau voimu bevinimuni.”

Vereḡauka ḡena ḡauḡau

Luka 11:2-4

⁵ “Bema boḡo ḡauḡauni nai, ḡofaḡofa tarimari kavana asi boḡono iaḡo! Ġia ruḡaruḡari ai ma iakuri ḡesi ḡeḡurigurini, rubu nuḡari ai e vanuḡa ḡatamanai ema dabarai maki, tarimarima na beḡene ḡitari ḡana. Au na akira-korikorimini, ḡia voiri varau ḡeḡabito. ⁶ A goi ourani bono ḡauḡau otoni nai, ḡemu numa daiḡutuna nuḡanai bono rakatoḡa, ḡatama-boka bono biri-ḡaua, monai vau Tamamu bono noḡi-vinia, ḡia tu vekuretoḡai

etanuni. Ema Tamamu na, kara egorani vekuretoḡai eḡitarini, ḡia na vau voimu bevinimuni.

⁷ Ġomi boḡo ḡauḡauni nai, asi boḡono kiraḡi ḡenoḡoi-ḡenoḡoi guruḡa asi aniri ḡeri ai, Barau asi ribari tarimari ḡeveini kavana. Ġia ḡetuḡamaḡini, ḡeri guruḡa vovoka ḡekiraḡirini naima, Barau na beseḡaḡirini. ⁸ Ġia kavari asi boḡono iaḡo. Korana ḡomi na kara ḡoura-vinirini, Tamami na eriba-guineani, gabivau ḡomi na ḡonoḡi-viniani.

⁹ Maiḡesina boḡono ḡuriḡuri:

‘Ġai Tamama o, gubai otanuni; ḡoi aramu baḡana vaḡa-veaḡaia;

¹⁰ ḡemu Basileia bene iaḡoma; ḡemu ura tanobarai baḡana veia, gubai ḡeveiani kavana.

¹¹ Ġema-ḡama toma bono vinima.

¹² Ġema rakava notuḡamaḡi-fitoḡari, ḡai ḡevaḡa-rakavamani tarimari ḡeri rakava ḡatuḡamaḡi-fitoḡarini vaḡa-ilailana.

¹³ Veribaḡani ai asi bono ḡori-kauma, a Rakava Tarimana, Satani, ḡimana na bono vaḡa-maḡurima. [Korana Basileia tu ḡoi ḡemu, seḡuka ḡoi ḡemu, mareva baregona ḡoi ḡemu, toma bene iaḡo mo vanaḡivanaḡi, Amen.]’

¹⁴ Bema ḡomi na ḡevaḡa-rakavamini tarimari ḡeri rakava boḡo tuḡamaḡi-fitoḡarini nai, Tamami gubai etanuni na ḡemi rakava maki betuḡamaḡi-fitoḡarini. ¹⁵ Senaḡina, bema ḡomi na ḡevaḡa-rakavamini tarimari ḡeri rakava asi boḡo tuḡamaḡi-fitoḡarini nai, Tamami na ḡemi rakava maki asi betuḡamaḡi-fitoḡarini.”

Ġaniveaḡa

¹⁶ “Boḡo ḡani-veaḡani nai, asi boḡono boḡe-vetuḡa, ḡofaḡofa tarimari ḡeveini kavari. Ġoirari ai ḡevevaḡa-fofori ḡofakauni, tarimarima na matoru beḡene kira, ‘Ġeḡani-veaḡani kika’ beḡene si. Akira-korikorimini, ḡia voiri tu varau ḡeḡabirito. ¹⁷ A ḡoi, bema bono ḡani-veaḡa botoni nai, debamu ai deoro bono tore e ḡoiramu bono ḡuriḡia, ¹⁸ be tarimarima na asi beḡene ribamu, ḡoi tu oḡani-veaḡani, senaḡina Tamamu veḡuni ai moḡo bene riba. Ema Tamamu na, kara egorani vekuretoḡai eḡitarini, ḡia na vau voimu bevinimuni.”

Ġemi farefare gubai boḡono vaḡa-vegogo

Luka 12:33-34

¹⁹ “Ġemi farefare tu mai tanobarai asi boḡono vaḡa-vegogo! Korana faro ema lalalala o rasta na beḡe vaḡa-rakavarini ḡesi, ema lema tarimari na numa beḡe dareani ema beḡe lemarini. ²⁰ Ġemi farefare gubai boḡono vaḡa-vegogo, faro e lalalala na asi beḡe vaḡa-rakavarini, ema lema tarimari na maki numa asi beḡe dareani ema asi beḡe lemarini riba. ²¹ Ġoi ḡemu farefare ainai etanuni, ḡoi nuḡamu maki monai etanuni.”

Mata tu tauḡani ḡena mama

Luka 11:34-36

²² “Mata tu tauḡani ḡena lamefa kavana. Bema ḡoi matamu namo nai, tauḡanimu mabarana maki bemamani. ²³ Senaḡina bema ḡoi matamu tu rakava nai, tauḡanimu mabarana maki bemukunani. A bema mama ḡoi nuḡamu ai tu mukuna nai, mai mukuna tu bebarego-vedaureani!”

Tarima ta vere ruarua vetuḡunaḡiri asi beiaḡo-vinini riba

Luka 16:13

²⁴ “Tarima ta na vere ruarua vetuḡunaḡiri asi beiaḡo-vinirini riba. Korana ḡia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta bevaḡa-moḡoniani, a ta tu beḡofaḡofa-iaḡiani. Barau ema moni nega sebonai vetuḡunaḡiri asi boḡo iaḡo-vinirini riba.”

Asi boḡono nuḡa-vekwaraḡi

Luka 12:22-31

²⁵ “Moġesi naima akiramini, ġemi maġuri asi boġono tuġamaġiri, kara boġo ġanini o boġo niuni; o tauġanimi kara na boġo dabuġarini. Aiġa tu dagara barana, maġuri ba ġaniġani? E aiġa tu dagara barana, tauġani ba dabuġa? ²⁶ Gubai ġerovoni manuri ġoġitari! Ġia tu asi ġevarovaroni e asi ġekwakwani, ema vamoka numari ai maki ġaniġani asi ġevaġa-vegogoni. Senaġi Tamami gubai etanuni na eġuburini. Ġomi tu dagara baregomi, a manu tu kei! ²⁷ Ġomi deikara onuġa-vekwaraġini nai, ġemu maġuri kota ma bovaġa-maukaiani riba ba?

²⁸ Karase dabuġa urari ai ġove-tuġamaġi-vekwaraġini? Boġa veraverari ġoġitari, aiġesi ġegarani. Asi ġeġauveini e dabuġa asi ġeturini. ²⁹ Senaġina akiramini, Kini Solomona ġena vedabuġa marevana maki ġevanaġiani. ³⁰ Mai tu Barau na tano ġauġari evaġa-dabuġarini, ġia tu toma ġegarani, a boinani tu karavai beġe fiu-raġerini, Barau tu moġesina evaġa-dabuġarini. Ġia na ġomi asi veġatana bevaġa-dabuġamini, ei? Ġomi veġabidadama misimisi tarimami! ³¹ Moġesi nai, asi boġono nuġa-vekwaraġi, asi boġono kira, ‘Kara toma taġanini?’ O ‘Kara toma taniuni?’ O ‘Kara toma tariġoni?’ ³² Barau asi ribari tarimari na maiġeri dagara mabarari ġeraġa-vetaurini, a Tamami gubai etanuni tu ribana, ġomi na maiġeri ġoura-vinirini. ³³ Senaġina giniguine ġia ġena Basileia ema ġena vei-iobukaiobuka boġono vetau-guineri, benamo maniġeri dagara mabarari ġomi bevinimini. ³⁴ Moġesina naima boinani ġaro tuġamaġi-vekwaraġina asi boġono vei; boinani ġaro ġena vekwaraġi tu Barau ġimanai. Toma ġaro ġena vekwaraġi iatanai meto ma boġo torkauani nai, kamasi boġo ġwaiiani?”

7

Tarimarima asi boġono vetau-viniri

¹ “Tarimarima asi boġono vetau-viniri, be Barau na maki asi bene vetau vinimi. ² Korana tu ġomi ġemi vetauvini ilailanai, ġomi maki moġesina moġo Barau na bevetau-vinimini; ema aiġesi ġovevaġa-vetovo vinirini, Barau na maki moġesi bevevaġa-vetovo vinimini. ³ Karase nai tarikakamu matanai libika oġitaiani, senaġi ġau tubina ġoi matamu nuġanai maniġa tu asi otuġamaġiani? ⁴ Kamara dabarai ġoi tarikakamu okiraiani, ‘Ġata, au na roġo matamu ai libika nakokia,’ senaġina ġoi tauġemu matamu ai ġau tubina ta etanuni? ⁵ Ġoi ġofaġofa taumu, guine tu ġoi matamu ai ġau tubina nokoki-vaġia roġo, benamo boboġeboġe-ginikauni vau, tarikakamu matanai libika bono ġabi-vaġia.

⁶ Dagara veaġari kwaiva (o kira-sirivaġi tarimari) asi boġono viniri, ema ġemi aġeva maki asi boġono fiu-rosiri bai ġoirari ai! Kwakuri na beġe fana-taririni, benamo beġe doġe-kureni, ma beġe dare-misi misimini garina.”

Noġinoġi, vetauvetau, sekeseke o fidifidi

Luka 11:9-13

⁷ “Noġinoġi ai Barau na bevini-mini, vetauvetau ai boġo doġarini, sekeseke ai ġemi ġatama boka bekeoani. ⁸ Korana benoġi-noġini tarimana tu beġabini, bevetauni tarimana bedoġarini, ema beseke-sekeni tarimana Barau na ġena ġatama-boka bekeoani.

⁹ Ġomi dei bema natumu merona ġaniġani benoġini nai, ġoi na fore boviniani? ¹⁰ O maġani-kone benoġini nai, mota boviniani? ¹¹ Boġono tuġamaġi, ġomi tu rakava tarimami, senaġi dagara namori natumi viniviniri ma ribami, moġa lorinai ġomi Tamami gubai etanuni, ġia na dagara namori ġenoġi-viniani tarimari bevinirini veġatana!

¹² Ġomi kara ġourani tarimarima na ġemi ai beġene veiri veiġari, ġia ġeri ai maki moġeri veiġa boġono veiri. Mose ġena taravatu e peroveta ġeri vevaġa-riba guruġari tauna korikorina tu moġa.”

*Barau ġena Basileia rakatoġana**Luka 13:24*

¹³ “Ġatama-boka kibobonai boġono rakatoġa. A mase gabuna ġana eiaġoni dabarana tu baġaka, e ġena ġatama-boka tu barego rakava, ema ġutuma maki monai ġerakatoġani. ¹⁴ Senaġi maġuri vanaġivanaġi ġana eiaġoni ġatama bokana tu kibobo e dabara maki kei rakava, ema tarimarima viravira na moġo ġedoġariani.”

*Peroveta tarimari ġofaġofari**Luka 6:43-44*

¹⁵ “Rorimi boġono vetore peroveta tarimari ġofaġofari ġerina. Ġia ġomi ġemi ai ġeiaġomani tu ma mamoe dabuġari ġesi, senaġina nuġari ai ġeri tuġamaġi tu boġa kwaivari rakavari kavari. ¹⁶ Ġia ġwaġwari ai vau boġo ribarini. Vine ġwari (o grapes) tu ġau ma giniri ġerina asi ġebokoni, ema figi ġwari maki ġauġa ġiniġiniri ġeri ai asi ġeġabini. ¹⁷ Ġau namona ġenana ġwaġwana namona bevaġa-ġoraiani, a ġau rakavana ġenana maki ġwaġwana rakavana bevaġa-ġoraiani. ¹⁸ Ġau namona na ġwaġwa rakavana asi beġwani riba, ilailana ġau rakavana na ġwaġwa namona asi beġwani riba. ¹⁹ Ġwaġwa namori asi ġeġwani ġauri tu beġe basirini, ma karavai beġe fiu-raġerini. ²⁰ Moġesina ilailanai peroveta tarimari ġofaġofari tu ġwaġwari ai boġo ribarini.

²¹ Dia ‘Vereġauka, Vereġauka,’ ġetoguni tarimari mabarari tu Guba Basileiai beġe raka-toġani. Asiġina. Deikara Tamagu gubai etanuni ekorana-iaġiani e ġena ura veiġari eveirini tarimana ġereġana moġo. ²² Kota baregona ġaronna beraġasini nai, tarima ġutuma na beġe kiraguni, beġe kirani, ‘Vereġauka, Vereġauka, ġoi aramu ai ġaperovetato, e ġoi aramu ai iauka rakavari ġalai-vaġirito, ma ġoi aramu ai nuġa-farevaġi veiġa boruri ġutuma maki ġaveirito.’ ²³ Benamo au na bakirarini, bakirani, ‘Au asi ribagu ġomi. Ġeguna ġoraka-veġita, ġomi veiġa rakava tarimami!’ ”

*Numa ruarua raġaragari tauri**Luka 6:47-49*

²⁴ “Moġa lorinai, tarima ta na ġegu guruġa maiġeri eseġaġirini, ma veiġari eveirini tu, tarima iaunegana na ġena numa fore iatari ai evaġa-ruġaiato kavana. ²⁵ Ġura baregona eraguto, ġaruka mabarari ġeġabatarito, iavara asikeikeina eragato nai, mo numa edoriato; senaġina asi eġwa-lauato, korana ġia tu fore iatanai evaġa-ruaġaiato nai. ²⁶ A deikara na ġegu guruġa maiġeri eseġaġirini, senaġi veiġari tu asi eveirini, ġia tu tarima babona noġa, numa eragato nai, miri iatanai moġo evaġa-ruġaiato. ²⁷ Ġura baregona eraguto, ġaruka mabarari ġeġabatarito, iavara asikei eraġasito, mo numa edoriato nai, eġwa-lauato, benamo eġwa-rovorovoto.”

²⁸ Iesu na ġena ġobata guruġari maiġeri ekiraġi-ġosirito nai, mai vegogo tarimari ġutuma-bara na ġena vevaġa-riba guruġari ġeġaba-iaġirito. ²⁹ Korana ġena guruġa ma seġukana, dia ġeri taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri guruġa kavana.

8*Iesu na lepera tarimana evaġa-namoato**Mareko 1:40-44; Luka 5:12-14*

¹ Iesu ġoro tuġuna na ma emariġoto nai, tarima ġutuma-bara ġia murina na ġerakato. ² Benamo tarima ta ma leperana Iesu ġenai eiaġoto, ġoiranai evetui-tarito, ekirato, “Vereġauka, bema ġoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba!” ³ Iesu na ġimana eduġi-roroġotoato, keve tarimana eġabi-karaiato, ekirato, “Aurani, be nonamo!” Benamo vaġa-sebo lepera na enamoto. ⁴ Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Tarima ta asi bono kira-varaia. Noiaġo, Rubu Veaġa verena na bene ġitamu, ema

veiareva varevare dagarari Mose na ekiraġiato ilailanai bono vinoa; be tarimarima beġene riba, ġoi tu bonamo.”

Roma vetari verena ġena vetuġunaġi merona

Luka 7:1-10

⁵ Iesu Kaperanauma ai eraġasito nai, Roma vetari verena ta ġia ġenai eiaġoto, Iesu enoġiato, ⁶ ekirato, “Vereġauka, ġegu vetuġunaġi merona tauġanina asi eġarevani, be numai egena-taġoni, ema midigu maki barego eġanini.” ⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au aiaġosini, be asi-vaġa-namoani.” ⁸ Vetari verena na evaġa-veŋato, ekirato, “Vereġauka, au tu asi ilaila ġoi ġegu numai boraġe-kauni; senaġi ġoi noguruġa moġo, benamo au ġegu vetuġunaġi merona benamoni. ⁹ Au maki tarima kota ġeri veġitaġau gabureri ai, ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Noraka!’, benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaġoma!’, benamo beiaġomani. Ema au ġegu vetuġunaġi merona bakiraiani, ‘Maġa noveia!’, benamo beveiani.”

¹⁰ Iesu na ġena guruġa eseġaġiato nai, eġaba-rakavato. Benamo ġia murinai ġerakato tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na akira-korikorimini, Isaraela nuġanai mai-ġesina veġabidadama ta roġosi bana doġaria. ¹¹ Au na akiramini maki, tarimarima ġutuma ġaro-raġe e ġaro-riġo rekeri na beġe iaġomani, Aberahamo, Isako, e Iakobo ġesi vereko baregonai beġe ġani-vegogoni Guba Basileiana nuġanai. ¹² Senaġina tovotovonai Barau na eġabi-viriġirito tarimari, Basileia nuġanai beġene tanu etato tarimari tu, Barau na befiu-rosirini murikai, mukuna furufuru nuġanai. Monai beġe taġini, e gadikari maki beġe veġara-tarini.”

¹³ Benamo Iesu na vetari verena ekiraiato, ekirato, “Noiaġo, ġemu numa ġana! Boveġabidadama lorinai, veġana beġorani.” Ġena vetuġunaġi merona mo horai varau enamoto.

Iesu na Simona ġena taġama evaġa-namoato

Mareko 1:29-31; Luka 4:38-39

¹⁴ Iesu Petero ġena numai eraka-toġato. Monai Petero ġena taġama vavinena ekevento, tauġanina eseġukato, be egena-taġoto-ġoi, Iesu na eġitaiato; ¹⁵ ġimanai eġabito, benamo ġena keve ekorito, evaisi-raġeto, benamo ġia eġubuato.

Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-namorito

Mareko 1:32-34; Luka 4:40-41

¹⁶ Lavilavi ai iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ġutuma Iesu ġenai ġeġori-iaġorito. Iesu na moġeri iauka rakavari ġena guruġa seġukana ġenana moġo elai-vaġirito, e keve tarimari mabarari maki evaġa-namorito. ¹⁷ Maġeri veġa vaġa-moġoniri tu Isaia, peroveta tarimana, na ekiraġiato kavana, ekirato, “Ġia na ġera midigumidigu eġabi-veġitarito, ema ġera keve irauirau eġwarito, evaġa-namorito.”

Iesu murinai beġene raka ġetato tarimari

Luka 9:57-60

¹⁸ Iesu na tarimarima ġutuma na ġevegogo-ġeġeraġiato eġitarito, benamo ġena mero ekirarito, ekirato, “Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana.” ¹⁹ Nuġanai taravatu eve-vaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta Iesu ġenai eiaġoto, ekirato, “Ve-vaġa-riba tarimamu, ġoi aiġana boiaġoni nai, au ġoi murimu ai moġo bana raka atoni.” ²⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Boġa kwaivari ma ġeri kouġa, ema manu ma ġeri nuġi, senaġi Tarimarima Natuna tu asi ġena gena gabuna.”

²¹ Iesu ġena mero ta na maki evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vereġauka, mani ġemu veġa, naġenoġoi, be tamagu roġo naguria.” ²² Iesu na evaġa-veŋato, ekirato, “Murigu ai noma raka, mani tu noiaġuiri; mase tarimari (o Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari) na ġeri mase tauġeri na beġene guriri.”

*Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ḡoirito
Mareko 4:36-41; Luka 8:22-25*

²³ Iesu ḡasi ai eraḡeto nai, ḡena mero maki ḡia ḡesi ḡeraḡe-sebonato. ²⁴ Ḣeiaḡoto-ḡoi nai, asikauna iavara asikei kou ai eraḡasito, benamo ureure tu ḡasi nuḡanai ḡevebubu-ḡurato. A Iesu tu egenato-ḡoi. ²⁵ Benamo ḡena mero ḡeiaḡoto ma ḡevaḡoato, ḡekirato, “Vereḡauka, novaḡa-maḡurima, ḡita tu mai taburuni, dori tamaseni. ²⁶ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Karase nai ḡogarini? Veḡabidadama kei rakava tarimami!” Benamo Iesu evariḡisito, iavara ma ureurena ḡesi ekira-ḡoirito, benamo ḡedokoto, ḡemeḡomeḡo-tarito. ²⁷ Tarimarima mabarari ḡeḡaba-rakavato, ḡekirato, “Mai tu kamara tarima se? Iavara e ureure na maki garona ḡeseḡaḡiani!”

*Iesu na tarima ruarua iauka rakavari na ḡeboroḡirito evaḡa-namorito
Mareko 5:1-17; Luka 8:26-37*

²⁸ Galilea kouna tavina rekenai, Gadara (o Gerasa) tarimari ḡeri tano ai, Iesu eraḡasito, benamo iauka rakavari na ḡeboroḡirito tarimari ruarua gara kouḡari na ḡeiaḡomato-ḡoi Iesu ḡenai. Mai tarima ruarua tu ma gariri, moḡa lorinai tarima ta mo dabara na asi eraka-vanaḡito-ḡoi. ²⁹ Benamo tauri ruarua Iesu ḡeḡaba-viniato, ḡekirato, “Barau Natuna o, kara ḡai ḡemai noveia otoni? Ḣoi boiaḡoma maiḡa tu, noma vaḡa-midiguma ḡana, ḡaro korikorina roḡosi roḡo bene raḡasi nuḡanai, ei?”

³⁰ Monai, asi manaḡa lelevaḡi, bai serina ḡedokadokato-ḡoi. ³¹ Moḡesina nai iauka rakavari na Iesu ḡenoḡiato, ḡekirato, “Bema ḡoi na ḡai bolai-vaḡimani nai, notuḡuma bai ḡeri ai, ḡia nuḡari ai ḡaraka-toḡa.” ³² Iesu na ekirarito, ekirato, “Be ḡoiaḡo!” Benamo iauka rakavari mo tarima ruarua ḡerina ḡeraka-vaḡito, ḡeiaḡoto, bai ḡeri ai ḡeraka-toḡato. Benamo bai serina mabarana eḡwa-bubu-lausiato, lalaḡa na ḡekokosi-firiḡoto, kou ai ḡeveḡuḡutu-maseto.

³³ Bai ḡitaḡauri tarimari ḡeraga-kwareḡato, vanuḡa ḡana ḡeiaḡoto, vari mabarana ḡekiraḡiato, ema iauka rakavari na ḡeboroḡirito tarimari ḡeri ai kara ḡeḡorato mabarari maki ḡevaḡa-foforirito. ³⁴ Benamo vanuḡa tarimari mabarari ḡeḡoto-iaḡoto, Iesu beḡene ḡitaia ḡana. Iesu ḡenai ḡeraḡasito nai, ḡenoḡiato, ḡeri tano na bene raka-veḡita.

9

Iesu na rakava etuḡamaḡi-fitoḡarito

¹ Iesu ḡasi tai eraḡekauto, ma eḡenoḡoito, kou na evanaḡito, ḡena vanuḡa korikori ḡana eiaḡoto. ² Monai tarima kotari na tauḡanina tavi ta emaseto tarimana ta gedai genagenanai Iesu ḡenai ḡeḡwa-iaḡoato. Iesu na ḡeri veḡabidadama vetoḡana aiḡa barana eḡitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, “Natugu, bono kokore, ḡemu rakava batuḡamaḡi-fitoḡari.”

³ Benamo taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari tauḡeri maiḡesina ḡekirato, “Mai tarima na Barau ekira-fitoḡaiani.”

⁴ Iesu ma ribana ḡia kara ḡetuḡa-maḡirito-ḡoi nai evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Karase nai maniḡesina tuḡamaḡi rakavari ḡoḡabini? ⁵ Aiḡesina baguruḡani tu meraḡa, ‘Ḣemu rakava batuḡamaḡi-fitoḡari’ banasi, ba bara kira, ‘Noruḡa-vaisi, noraka’ barasi? ⁶ Au na navaḡa-ḡitami, Tarimarima Natuna tu ma ḡena maoro, rakava betuḡamaḡi-fitoḡarini tanobarai.” Benamo Iesu na keve rakava tarimana evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “No-variḡisi, ḡemu geda noḡabia, be numa ḡana noiḡo!” ⁷ Benamo mo tarima evaisiraḡeto, ḡena numa ḡana eiaḡoto. ⁸ Tarimarima na mo veḡa ḡeḡitaiato nai, ḡegarito e Barau ḡevaḡa-raḡeato, korana seḡuka moḡesina tarimarima evinirito nai.

*Iesu na Mataio ekeaiato
Mareko 2:13-17; Luka 5:27-32*

⁹ Iesu monana eraka-vanaġito nai, ġia na tarima ta arana Mataio eġitaiato, takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai etanu-taġoto-ġoi nai eġitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Benamo Mataio evaisiraġeto, Iesu murina na eiaġoto.

¹⁰ Iesu Mataio ġena numai eġaniġanito-ġoi nai, takesi gogo tarimari vovoka e vei-rakava tarimari ġutuma maki ġeiaġomato, Iesu ma ġena mero ġesi ġeġaniġani-vegogoto. ¹¹ Farisea tarimari kotari na ġeġitaiato nai, Iesu ġena mero ġedanaġirito, ġekirato, “Karase nai ġomi ġemi vevaġa-riba tarimana tu takesi gogo e vei-rakava tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoni?”

¹² Iesu na mo guruġa eseġaġiato, benamo evaġa-veserito, ekirato, “Namo tarimari na doketa asi beġe vetaurini, senaġina keve tarimari na moġo. ¹³ Ġoiġo, tauġemi na Buka Veaġa na ekiraġiani guruġana ġoa vetaua, maiġesina ekirani, ‘Au na dia ġomi ġemi ginitaġo o boubou varevareri aura-vinirini. Au aurani ġomi na vevetuġaġwa e veiau-namo boġono vaġa-foforiri.’ Au tu vei-iobukaiobuka tarimari keakeari asi aiaġomato, senaġi vei-rakava tarimari moġo.”

Ġaniveaġa

Mareko 2:18-22; Luka 5:33-39

¹⁴ Moġa murinai Ioane Babatiso ġena mero Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Karase nai ġai e Farisea tarimari tu ġaġani-veaġani, a ġoi ġemu mero tu asi ġeġani-veaġani?”

¹⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuġamaġini, veġaraġo varigu tarimana ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe taġini ba? Asiġina! Ġarona eiaġomani, veġaraġo variġu tarimana ġatana ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani.

¹⁶ Tarima ta na dabuġa variġuna veseana dabuġa guinena ġesi asi bebani-vegogoani. Bema moġesina beveini nai, dabuġa variġuna na guinena bedareani, ema vedarena maki bebaregoni. ¹⁷ Tarima ta na maki vine nanuna variġuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesina beveini nai, nanigosi kefina guinena bevedareni, vine nanuna bebebubuni, ema kefi maki berakavani. Senaġina vine nanuna variġuna nanigosi kefina variġunai bebubu-ġuriaiani tu namo. Benamo ruarua, vine nanuna e kefi, beġe tanuni, asi beġe rakavani.”

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito

Mareko 5:22-43; Luka 8:41-56

¹⁸ Iesu na roġo ġena mero evaġa-ribarito-ġoi nuġanai, vere ta eraġasito, Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, ekirato, “Au natugu kekenina inivau moġo bemase. Si-iaġo, ġimamu iatanai bono tore-kaua, benamo natugu bemaġurini.” ¹⁹ Iesu evaisiraġeto, ġia ġesi ġeiaġoto. Ġena mero maki ġia ġesi ġeiaġo-sebonato.

²⁰ Ġeiaġoto-ġoi nuġanai, vavine ta, ġena keve tu rara kevena, laġani gabanana ruarua (12) ekeve-iaġiato, eiaġomato Iesu murina rekena na, ma ġena dabuġa dudunai eveġabikauto. ²¹ Korana tu ġia evetuġamaġito, “Ġena dabuġai moġo haveġabikauni nai, banamoni.” ²² Iesu eruġa-kureto, eġitaiato, ekirato, “Natugu, bono kokore! Ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu.” Benamo vaġa-sebo ġena keve enamo-ġosito.

²³ Iesu tu mo vere ġena numai eraka-toġato. Ivirikou furufuru tarimari e taġitaġi tarimari ma gururi baregori ġesi eġitarito, ²⁴ benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġoraka-rosi. Kekeni tu asi bemase, ġia tu egenani moġo.” Senaġi tarimarima na ġerikiriki-iaġiato. ²⁵ Iesu na mo tarimarima ġutuma etuġu-rosirito murinai, ġia eraka-toġato numa nuġanai, kekeni ġimanai eġabito; benamo mo kekeni evaisiraġeto.

²⁶ Mai veġa varina tu mo tano mabaranai ġevarifiu-iaġiato.

Iesu na mata-bubu tarimari ruarua evaġa-namorito

²⁷ Iesu na mo gabu ma eraga-kwaneato. Erakato-ḡoi nai, mata-bubu tarimari ruarua murina na ḡeiaḡoto, ḡekea-viniato, ḡekirato, “Davida Natuna o, ḡai novetuḡama!”
²⁸ Iesu numai eraka-toḡato nai, mo mata-bubu tauri ruarua maki ḡeraḡe-kauto. Benamo Iesu na edanaḡirito, ekirato, “Ḡomi na ḡovaḡa-moḡoniguni, au na bavaḡa-namomini riba?” Ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Vereḡauka, oi, ḡavaḡa-moḡonimuni.”
²⁹ Benamo Iesu na matari eḡabi-kararito, ekirato, “Ḡemi veḡabidadama lorinai, veḡana tu bana veia ḡemi.”
³⁰ Benamo matari ḡefafato. Iesu na ma nuḡana mabarana ḡesi evaḡa-guruḡa gwaḡiḡi-rito, ekirato, “Mai veḡa beḡora maiḡa varina tarima ta asi boḡono kira-varaia!”
³¹ Senaḡina tauri ruarua ḡeraka-rosito, ḡeiaḡoto, Iesu varina mo tano mabaranaḡi ḡea varifiu-rovorovoato.

Iesu na muru-bubu tarimana ta evaḡa-namoato

³² Tauri ruarua numa na ḡeraka-rosito-ḡoi nuḡanai, tarima ta, iauka rakavana na eboroḡiato nai asi eguruḡato-ḡoi, Iesu ḡenai ḡeḡabi-iaḡoato. ³³ Iesu na iauka raka-vana elai-vaḡiato murinai, mo muru-bubu tarimana varau eguruḡato. Tarimarima mabarari na mai eḡorato veḡana ḡeḡaba-iaḡiato, ḡekirato, “Maiḡesina veḡana ta Isaraela nuḡanai roḡosi bene ḡora!”
³⁴ A Farisea tarimari ḡekirato, “Mai tu iauka rakavari ḡeri vere ḡena seḡukana na iauka rakavari ḡia na elai-vaḡirini.”

Iesu na ḡena mero Isaraela tarimari ḡeri ai etuḡurito

³⁵ Iesu na vanuḡa baregori ema keiri mabarari eiḡo-vinirito: Ḡeri rubu ai evevaḡa-ribato-ḡoi, Barau ḡena Basileia varina namona eḡobata-iaḡiato-ḡoi, ema keve e midigu-midigu tarimari mabarari evaḡa-namorito. ³⁶ Iesu na mo tarimarima ḡutuma-bara eḡitarito nai evetuḡarito, korana ḡenuḡa-vekwararito e asi ḡeri veduru ḡabi tarimari, vaḡa-ilailana mamoe asi ḡitaḡauri tarimana ta kavana. ³⁷ Benamo Iesu na ḡena mero ekirarito, ekirato, “Makora ḡitaḡitana tu barego, senaḡina ḡauvei-iaḡina tarimari tu asi ḡutuma. ³⁸ Vamoka ḡaniḡanina vinivinina Vereḡaukana boḡono noḡia, be ḡauvei tarimari bene tuḡuri, ḡena ḡaniḡani gogo vamokari ḡana.”

10

Iesu na ḡena apostolo merori gabanana ruarua (12) ekearito

¹ Iesu na ḡena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo seḡuka evinirito, iauka rakavari beḡene lai-vaḡiri, e keve ema midigu-midigu mabarari beḡene vaḡa-namori ḡana.

² Mai apostolo tarimari gabanana ruarua (12) arari tu maiḡeri: Giniginena tu Simona, arana ta tu Petero, e ḡia tarina Anduru; Iakobo (o Iames), Sebedaiio natuna, ma tarina Ioane ḡesi; ³ Filipo e Batolomeo; Tomasi e takesi gogo tarimana Mataio; Iakobo (o Iames), Alfeo natuna, e Tadeo; ⁴ Simona, Selote tarimana, ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

Iesu na apostolo tarimari ḡeri ḡauvei evinirito

Mareko 6:7-13; Luka 9:1-5

⁵ Mai tarima gabanana ruarua (12) Iesu na etuḡu-rosirito ema velaunaḡi sisibari maiḡesina evinirito, ekirato, “Irau bese tarimari ḡeri ai asi boḡono iaḡo, e Samaria vanuḡari tai maki asi boḡono raka-toḡa; ⁶ senaḡina Isaraela besena ḡeri ai boḡono iaḡo, ḡia tu ḡerekwa-rekwato mamoe kavana. ⁷ Ḡoiḡo, ma maiḡesi boḡono ḡobata, boḡono kira, ‘Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiani maiḡa)!’ ⁸ Keve tarimari boḡono vaḡa-namori, mase tarimari boḡono vaḡa-maḡuriri, lepera tarimari boḡono iarevari boḡono vaḡa-namori, e iauka rakavari boḡono lai-vaḡiri! Ḡomi na ḡoḡabiato asi voina, boḡono vini maki asi voina.

⁹ Ġemi iaġoiāġo ai moni asi boġono ġabikau, golo o silva moniri o kopa moniri maki asi boġono ġwakau. ¹⁰ Dura asi boġono ġabikau, sedi ruarua, tamaka, ema togoi maki asi boġono ġabi. Korana ġauvei tarimana ġena-ġana tu beġene vinia veġata.

¹¹ Vanuġa baregona tai o vanuġa keina tai boġo raka-toġani nai, deikara eurani ġena numai bene ġabi-raġemi etoni tarimana boġono vetaua. Mo numai moġo boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa ma boġono raga-kwanea. ¹² Numai ġoraka-toġani nai, numa tarimari boġono vaġa-namori, boġono kira, ‘Maino ġomi ġemi ai bene tanu!’ ¹³ Bema mo numa tarimari na beġe ġabi-raġemini nai, Barau ġena maino ġeri ai betanuni. Senaġina bema ġia na asi beġe ġabi-raġemini nai, Barau ġena maino ġeri ai asi betanuni, ġemi ai ma beġenoġoini. ¹⁴ Kamara numai o vanuġai tarimarima na asi beġe ġabi-raġemini e ġemi guruġa asi beġe seġaġirini nai, mo numa o vanuġa boġono iaġuia, kwakumi kauri boġono kwari-ketoketori, (ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana). ¹⁵ Au na akira-korikorimini, Barau ġena Kota ġaronai mo numa o vanuġa ġeri rakava voina metona tu barego lelevaġi beġabiani, Sodoma e Gomora ġeri rakava voina maki bevanaġiani.”

*Vanevane e midigumidigu ġoirai
Mareko 13:9-13; Luka 21:12-17*

¹⁶ “Ġoseġaġi, au na mai atuġumini mamoe kavana boġa kwaivari rakavari vefakari ai. Moġa lorinai, mota kavana boġono iaunega ema boġono manau pune kavana. ¹⁷ Lorimi boġono vetore tarimarima ġeri ai! Korana ġia na beġe ġabimini ma beġe tuġu-iaġomini Iuda ġeri kanisoro tarimari ġeri ai, ema ġeri rubu nuġari ai beġe kwarimini. ¹⁸ Au ġoġabi-raġeguni dainai, gavana e vere barari o kini ġeri ai roġo beġe ġabi-iaġomini, ġia ġoirari ai au vaġa-moġonigu ai boġono iaġo, korana irau bese tarimari maki Vari Namona beġene ribaia. ¹⁹ Bema Kota tarimari ġoirari ġana beġe ġabi-iaġomini nai, kara toma boġoa kiraġirini o kamasi boġo kiraġirini guruġari asi boġono nuġa-vekwarāġi-iaġiri. Korana mo ġaro ai kara boġo kiraġirini guruġari tu, Barau na vau bevinimini. ²⁰ Dia ġomi boġo guruġani, senaġina Barau Iaukana ġomi ġemina beguruġani.

²¹ Kakana na tarina berevaiani bene mase ġana, tamana na natuna maki moġesina beveiani. Naturi na tamari sinari beġe seġafore-vinirini ema mase ai maki beġe torerini. ²² Tarimarima mabarari na beġe iau-rakavamini, korana au ġoġabi-raġeguni nai. Senaġina deikara bevevaġa-gwaġiġini mo dokona tu bemaġurini. ²³ Vanuġa tai beġe vaġa-rakavamini e beġe laimini nai, vanuġa ta ġana ma boġono raga-iaġo. Boġono riba-maoro, ġegu ġauvei asi roġo boġo vaġa-koriani Isaraela vanuġari mabarari nuġari ai, beiaġoni mo, Tarimarima Natuna bema-raġasini.

²⁴ Riba evetauani merona na ġena vevaġa-riba tarimana asi bevanaġiani; vetuġunaġi tarimana na guine-iaġina tarimana maki asi bevanaġiani riba. ²⁵ Riba evetauani merona bevevaġa-iaġoni ġena vevaġa-riba tarimana ġesi beġe ilailani, ema vetuġunaġi tarimana guine-iaġina tarimana ġesi maki beġe ilailani tu namo. Boġono tuġamaġia, tarimarima kotari na au tu doġoro debana, Belsebul o Satani ġetoni, be ġomi, ġegu doġoro tarimami, maki moġesi beġe kiramini, ema beġe vaġa-metomini maki.”

*Barau boġono gari-vinia
Luka 12:2-7*

²⁶ “Moġa lorinai, tarimarima gariri asi boġono vei. Vekouġau dagarari mabarari beġea foforini, vekuretoġa guruġari mabarari beġea ribani. ²⁷ Au na kara dagara akira-varamini mukunai tu, ma boġono kiraġi-ġenoġoiri laġani matabarai, kara dagara ġereġami na boġo seġaġia tu, numa tuġuri na ma boġono kiraġi-foforia, (tarimarima mabarari na beġene seġaġia ġana). ²⁸ Tauġanina beġe vaġiani tarimari asi boġono gari-viniri, korana ġia na iauka asi beġe vaġiani. A Barau garina neġi boġono gari, korana ġia na ruarua bevaġirini riba, tauġanina e iauka, karava asi ebuseni gabunai.

²⁹ Bisini ruarua maki fene sebona na moĝo ĝevoirini, ene? Senaĝina moĝeri ta maki asi beketo-riĝo kavani tano ai, bema Tamami asi beurani nai. ³⁰ A ĝomi tu debami ĝuiri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito. ³¹ Be asi boĝono gari; ĝomi voimi tu varaĝe lelevaĝi, bisini ĝutuma voiri maki ĝovanaĝirito.”

Iesu asi boĝono kira-ĝuniĝaua

Luka 12:8-9

³² “Deikara na au tarimarima ĝoirari ai bekiraĝi-foforiguni, ĝia maki au na bakiraĝi-foforiani Tamagu gubai etanuni ĝoiranai. ³³ Senaĝina au deikara na tarimarima ĝoirari ai beruĝaguni e bekira-ĝuniĝauguni, ĝia maki au na baruĝaiani e bakira-ĝuniĝauani Tamagu gubai etanuni ĝoiranai.”

Dia maino, senaĝi vetari

Luka 12:51-53; 14:26-27

³⁴ “Asi boĝono tuĝamaĝi, au tu maino tanobara ĝana aĝwa-iaĝomaiato. Asiĝina, au tu dia maino aĝwa-iaĝomaiato, senaĝi vetari urana na aiaĝomato. ³⁵ Au aiaĝomato tu, maiĝeri nama vaĝa-ruĝari ĝana: Natu tauri na tamari beĝe vevaĝi-vinirini, natu vavineri na sinari beĝe vevaĝi-vinirini, taĝama vavine keiri na ĝeri taĝama vavine barari beĝe vevaĝi-vinirini. ³⁶ Numa biaguna tu tauĝena ĝena numa tarimari na moĝo beĝe iau-rakava viniani.

³⁷ Deikara tamana o sinana beuravini-baregoani, a au tu betuĝamaĝi-keiguni nai, ĝia tu asi ilaila au ĝegu tarimai beĝe kiraĝiani. Ema deikara na natuna merona o kekenina beuravini-baregoani, a au beuravini-keiguni nai, ĝia tu asi ilaila au ĝegu tarimai beĝe kiraĝiani. ³⁸ E deikara tauĝena ĝena satauro asi beĝwaiani, ema murigu na asi berakani, ĝia tu asi ilaila au ĝegu tarimai beĝe kiraĝiani. ³⁹ Deikara ĝena maĝuri moĝo lorina etoreani tarimana, ĝena maĝuri befitoĝaiani. A deikara au daigu ai ĝena maĝuri befitoĝaiani tarimana, ĝena maĝuri asi bevei-rekwarekwaiani.”

Iesu ĝena mero beĝe ĝabi-raĝerini tarimari na voiri namori beĝe ĝabirini

Mareko 9:41; Luka 10:16

⁴⁰ “Dei na ĝomi eĝabi-raĝemini, au maki eĝabi-raĝeguni, ema au eĝabi-raĝeguni tarimana na au etuĝuguto Barauna maki eĝabi-raĝeani. ⁴¹ Dei na peroveta tarimana ta eĝabi-raĝeani, korana ĝia tu Barau ĝena guruĝa vaĝa-foforina tauna ta, ĝia na peroveta tauna davana tu beĝabiani. Ema dei na veiĝa iobukaiobuka tarimana eĝabi-raĝeani, korana ĝia tu Barau ĝena ura ekorana-iaĝiani tauna, ĝia na vei-iobukaiobuka tarimana davana beĝabiani. ⁴² E tarima ta na mai ĝegu mero ta nanu faraka kapusi sebona ta beviniani, korana ĝia tu au ĝegu vetuĝunaĝi tarimana, akira-korikori-mini, ĝia voina tu beĝabiani veĝata.”

11

Ioane na ĝena mero Iesu ĝenai etuĝu-iaĝorito

¹ Iesu na moĝeri sisiba guruĝari ĝena mero gabanana ruarua (12) ĝeri ekiraĝi-ĝosirito murinai, ĝia monana Galilea vanuĝari ĝana eiaĝoto, monai Barau ĝena guruĝa bene vevaĝa-riba iaĝia e bene ĝobata-iaĝia ĝana.

² Ioane Babatiso dibura numanai etanuto-ĝoi nai, Keriso ĝena ĝauvei veiĝari varina eseĝaĝiato, benamo ĝia na ĝena mero Iesu ĝenai etuĝu-iaĝorito. ³ Iesu ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Barau na ekiraĝi-toreato beiaĝomani tarimana tu ĝoi, ba tarima boruna ta baĝana vaĝa-nogaia?”

⁴ Benamo Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Ĝoĝenoĝoi, ĝomi na boĝo seĝaĝiri e boĝo ĝitari veiĝari Ioane boĝono kira-varaia: ⁵ Mata-bubu tarimari ĝeboĝeboĝeni, kwaku rakava tarimari ĝerakani, lepera tarimari ĝenamoni, seĝa-bubu tarimari ĝeseĝaĝini,

mase tarimari ġevariġisi-ġenoġoini, ema Vari Namona gara veġubu e asi ġeri-ġari tarimari ġeri eġobata-iaġiani. ⁶ Au ġegu ai asi ġena daradara tarimana tu eiakuni.”

⁷ Ioane ġena mero ġerakato vau, Iesu na ġevegogoto tarimari evaġa-guruġarito, Ioane varina ġeri ekiraġi-ato, ekirato, “Ioane ġenai ġoiaġoto nai, mo tano fakanai tu kara boġono ġitaia ġana? Gobu iavara na ekwari-ġareva ġarevaiani ġitaġitana ġoiaġoto? ⁸ Bema asiġina nai, kara boġono ġitaia ġana ġoiaġoto? Dabuġa namona eveiani tarimana ġitaġitana ġoiaġoto? Asiġina. Dabuġa namori ġeveirini tarimari tu kini ġeri numai ġetanuni. ⁹ Be, kara boġono ġitaia ġana ġoiaġoto? Peroveta tarimana dainai? Aba! Akiramini, ġoġitaiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari evanaġirini. ¹⁰ Ioane varina Buka Veaġai maiġesi etoreato, Barau ekirato,

‘Au na ġegu vetuġunaġi

tarimana tu batuġu-guineani,

ġemu dabara ġoiramu ai vaġa-maġatana.’

¹¹ Moġoni akiramini, mai tanobarai beġe maġuri tarimari mabarari fakari ai Ioane Babatiso tu barego vedaurea, ta na asi bevanaġiani. Senaġina Guba Basileiana nuġanai gabi tarimana na Ioane tu evanaġiani. ¹² Ioane Babatiso ġena ġobata evari-fiurito-ġoi ġenana beiaġoma mo initoma, Barau na ġena Basileia o veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiiani, senaġina tarima tari na ġevevaġi-viniani, ġeri ura tu tauġeri beġene veġitaġau, a deikara Barau ġena Basileiai neraka-toġa etoni tarimana, ġia na ġekouani. (Mataio23:13).

¹³ Peroveta tarimari mabarari e Mose ġena taravatu maki na Barau ġena Basileia o veġitaġau ġeġobata-iaġiato-ġoi, eiaġomato mo, Ioane ġena negai. ¹⁴ Ema ġomi na ġeri guruġa boġo ġabi-raġeani ba asiġina, senaġina Ioane tu moġoni peroveta tarimana Elia, ġena iaġoma tu ġekiraġiato-ġoi. ¹⁵ Ma seġana tarimana bene seġaġi.

¹⁶ Toma ġuru tarimari tu deikara ġesi bavaġa-ilailarini? Ġia tu noġa mero keiri kavana, vanuġa ġatamanai ġetanu-taġoni, ġeġereni, tavi ta merori na tavi tai ġekea-vinirini, ġekirani,

¹⁷ ‘Ġai tu veġaraġo vererenai gita ġalauto-ġoi ġomi ġemi, senaġi ġomi tu asi ġobarato-ġoi!

Ġai tu mase mariri ġaġabito-ġoi, senaġi ġomi tu asi ġotaġito-ġoi!’

¹⁸ Ioane eiaġomato, eġani-veaġato ema vine nanuna asi eniuato. Benamo ġekirani, ‘Ġia tu iauka rakavana na eboroġiato,’ ġetoni. ¹⁹ A Tarimarima Natuna eiaġomato, ġia tu ġaniġani ta asi eruġaiiani. Benamo ġekirani, ‘Ġia tu boġeka tarimana ema vine nanuna eniu-ġutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġatari!’ ġetoni. Senaġi Barau ġena iaunega vaġa-foforina e vaġa-moġonina tu ġena vetoġa namori ġerina.”

Asi veġabidadama vanuġari

Luka 10:13-15

²⁰ Iesu na ġena seġuka ġauveiri vanuġa baregori tari nuġari ai eveirito, senaġi ġeri rakava ġerina asi ġevetuġamaġi-kureto-ġoi, naima Iesu na moġeri vanuġa tarimari evanerito. ²¹ Ekirato, “Korasini o, ġoi ema Betesaida, vetuġami kika! Korana nuġa-farevaġi veġa boruri ġemi ai ġefoforito-ġoi tu, Taia e Sidono nuġari ai beġere fofori, benamo ġia tu irau laġani ai ġere vetuġamaġi-kure, fuse rakavari ai e tauġaniri ma gurumari ai ġeri vetuġamaġi-kure ġere vaġa-foforia. ²² Senaġina akiramini, Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, ġomi na boġo doġariani metona tu Taia e Sidono ġeri meto bevanaġiani. ²³ Ġoi maki, Kapera-nauma o, ġoi ourani guba ġana bono varaġe otoni? Asiġina, ġoi tu mase gabuna ġana boiaġoni! Bema nuġa-farevaġi veġa boruri ġemi ai ġefoforito-ġoi tu Sodoma nuġanai beġere fofori nai, ġia tu roġo bere tanu mo initoma. ²⁴ Senaġina akira-mini, Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, ġomi na boġo doġariani metona tu Sodoma ġeri meto bevanaġiani.”

Au ġegu ai ġoiāġoma, be ġoiāġaraġi

Luka 10:21-22

²⁵ Mo negai Iesu ekirato, “Tamagu o, guba ema tanobara Verena, аваġa-namomuni, korana ġoi na ma iaunegari e riba tarimari ġeri ai okure-toġarini dagarari tu, asi ġeri riba tarimari ġeri ai ovaġa-foforirini. ²⁶ Aba, Tamagu, ġemu ura tu maġesina bene vetore veġata. ²⁷ Dagara mabarari Tamagu na eviniguto. Natuna tarima ta asi ribana, senaġina Tamana ġereġana moġo ribana, ema Tamana tarima ta asi ribana, senaġi Natuna ġereġana moġo ribana, ema Natuna na bene vaġa-fofori vinia etoni tarimana.

²⁸ Au ġegu ai ġoiāġoma, ġomi deikara maruna metori ġoġwani e boġo gau tarimami mabarami, au na iaġaraġi banama vinimi. ²⁹ Au ġegu maruna, mai tu ġegu veġitaġau namona, ġoma ġabi-raġea, ma au ġegu ai riba maki ġoma ġabia! Korana au na asi badori-naġinaġimini e asi baġita-fitoġamini. Au ġegu ai iaġaraġi korikorina boġo doġariani. ³⁰ Auna maruna tu meraġa e ġegu ġwaġwa iatami ai batore-kauani maki asi metona.”

12

Iesu tu Sabadi Verena

¹ Mo negai Iesu tu Sabadi ai widi vamokari na eraka-vanaġito. Ġena mero ġevitorito nai, widi ġwaġwari ġebukito-ġoi e ġeġanirito-ġoi. ² Farisea tarimari na ġeġitarito, benamo Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Nogitaia, ġemu mero na ġita ġera taravatu asi ġekorana-iaġiani, Sabadi ai widi ġebukini.” ³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Davida na veġa ta eveiato, ġia ma karonna ġesi ġevitorito nai, ġomi na mai veġa eġorato tu roġosi roġo boġono iavia? ⁴ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi ġia ma karonna ġesi ġeġanito. Mo beredi tu veaġa, Rubu Veaġa vereri moġo ġari, taravatu. ⁵ Ema ġomi na Mose ġena taravatu nuġanai mai guruġa maki roġosi roġo boġono iavia, ekirani, Sabadi ai Rubu Veaġa vereri tu Rubu Veaġai ġeġauveini. Moġesina nai Sabadi taravatuna ġevaġa-rakavaiani, senaġi ġia tu asi ġeri kerere? ⁶ Au na akiramini, mainai tarima ta, ġia na Rubu Veaġa evanaġiani. ⁷ Buka Veaġa ekirani, ‘Vevetuġaġwa neġi aurani, a varevare dagarana tu asiġi.’ Bema mai guruġa anina ġoro riba nai, asi ġeri kerere tarimari ġomi na asi ġoro vaġa-bade-iaġiri. ⁸ Korana Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

Iesu na ġima boso tarimana evaġa-namoato

Mareko 3:1-6; Luka 6:6-11

⁹ Iesu na mo gabu eiaġuiato, ma eiaġoto, Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toġato, ¹⁰ ġimana ebosoto tarimana ta maki monai. Benamo Farisea tarimari na Iesu beġene ġofaġofa-iaġia ġana ġedanaġiato, ġekirato, “Sabadi ai keve bita vaġa-namorini tu ma taravatuna ba?” ¹¹ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ta ġena mamoe sebona kwariġutu moġo, Sabadi ai guri tai beketo-riġoni nai, vaġa-maġurina ġana ġomi na asi boġo inu-raġeani? ¹² Boġono tuġamaġi: Tarimarima tuġamaġi-iaġina tu barego vedaurea, a mamoe ġenai tu kei! Moġa lorinai Sabadi ai veġa namona veiveina tu maoro vedaurea.” ¹³ Benamo Iesu na mo ġima boso tarimana ekiraiato, ekirato, “Ġimamu noduġi-roroġotoa.” Ġia ġimana eduġi-roroġotoato, benamo mabarana enamo-ġosito, ġimana reke ta kavana. ¹⁴ Senaġi Farisea tarimari ġeraka-rosito, benamo ġea boioġa-vegogoto, kamasì Iesu beġene vaġi-masea dabarana ġea vetauato.

Iesu tu Barau na eviriġiato tarimana

¹⁵ Farisea ġeri boioġa Iesu na varau eriba-guineato nai, ġia mo gabu na eraka-veġitato. Tarimarima ġutuma ġia murina na ma ġeiaġoto, ema keve tarimari mabarari evaġa-namorito. ¹⁶ Senaġi eguruġa ġwaġiġi-vinirito, ġia varina tarima ta maki asi

beġene vaġa-ribaia. ¹⁷ Maiġesi eguruġato, korana Isaia peroveta tarimana muruna na eraka-rosito guruġana bene moġoni ġana, ekirato,

¹⁸ “Mai tu au ġegu vetuġunaġi tarimana, aviriġiato. Au na ġia aura-viniani, e ġia ġenai maki aiakuni; Au Iaukagu ġia ġenai batoreani, e ġia na au ġegu guruġa e veiġa iobuka-iobukari beġobata-iaġirini bese mabarari ġeri ai.

¹⁹ Ġia asi bevanevaneni, ma asi befararani; ema ġatamai garona maki ta na asi beseġaġiani.

²⁰ Ġia na gobulefa moirana asi betau-koruani, ema irau mo emoreni lamefana maki asi bevei-buseani, beiaġoni mo, ġia na guruġa e veiġa iobukaiobukari bea vaġa-ruġarini, benamo beġe kokoreni.

²¹ Ġia ġenai tarimarima mabarari ġeri vetuġamaġikau beġe toreani.”

Iesu e Belsebul

Mareko 3:20-30; Luka 11:14-23; 12:10

²² Benamo kotari na iauka rakavana na eboroġiato tarimana Iesu ġenai ġeġabi-iaġoato. Mo tarima tu matana bubu e muruna bubu. Iesu na evaġa-namoato, benamo ma eguruġato e eboġeboġeto. ²³ Tarimarima mabarari na mai veiġa eġorato ġeġaba-iaġiato, ġekirato, “Mai tu betaġu Davida Natuna banaġu, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna)?” ²⁴ Senaġi Farisea tarimari na maiġa ġeseġaġiato nai, ġekirato, “Mai tu Belsebul, iauka rakavari ġeri vere, na seġuka eviniani nai, mai tarima na iauka rakavari elai-vaġirini.”

²⁵ Iesu na ġeri tuġamaġi varau eribarito nai, ekirarito, ekirato, “Gavamani bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini nai, ġia tu berakavani; e vanuġa ta o doġoro ta bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini nai, asi beruġani riba. ²⁶ E diablo ta na diablo ta belai-vaġiani nai, Satani tu tauġena bevevaġini, moġa anina tu, doġoro tatai varau bevetavi nai, asi beruġani riba? ²⁷ Ġomi ġokirani, au tu Belsebul ġena seġuka na iauka rakavari alai-vaġirini, a ġomi murimi ai ġerakani tarimari na iauka rakavari aiġesi ġelai-vaġirini? Ġia na ġevaġa-moġoniani, ġomi ġemi guruġa tu kerere. ²⁸ Asiġina, dia Belsebul, senaġina Barau Iaukana ġena seġukai alai-vaġirini, naima boġono riba, Barau ġena Basileia tu ġomi ġemi ai varau beraġasi. ²⁹ Tarima ta gwada tarimana ġena numa asi bedareani riba, ma ġena farefare beġwa-rakarini, senaġi ġia na gwada tarimana varo na bebarubaruani, monai vau ġia na ġena numa farefareri beġabi-rakarini. ³⁰ Deikara na au asi evaġa-kavaguni, ġia na tu au eruġaguni, e deikara au ġesi asi etore-vegogoni, tarimana tu eveiari-lausilausini. ³¹ Moġa lorinai akiramini, tarimarima rakava beġe veini ema Barau beġe kira-rakava viniani tarimari, ġeri rakava mabarari Barau na betuġamaġi-fitoġarini riba, senaġi tarima ta na Iauka Veaġa bekira-rakava viniani tarimana, ġena rakava asi betuġamaġi-fitoġaiani. ³² Tarima ta na Tarimarima Natuna bekira-rakava viniani nai, ġena rakava tu betuġamaġi-fitoġaiani, senaġi tarima ta na Iauka Veaġa bekira-rakava viniani tarimana, ġena rakava asi betuġamaġi-fitoġaiani, toma mai maġuri ai ema maġuri gabinaï maki asi betuġamaġi-fitoġaiani.”

Ġau e ġia ġwaġwana

Luka 6:43-45

³³ “Bema ġau namo nai tu, ġwaġwana maki namo, a bema ġau rakava nai, ġwaġwana maki rakava. Ġau tu ġwaġwana ġenana boribaiani. ³⁴ Ġomi mota naturi, ma rakavami ġesi ġotanuni, be guruġa namona ta tu kamasi boġo kiraġiani? Korana tarima tu nuġana na kara eiaġomani, murunai ekiraġirini. ³⁵ Tarima namona na dagara namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini.

³⁶ Senaġi au na akiramini, guruġa taġuitaġui mabarari, tarimarima na beġe kiraġirini tu, Barau ġena Kota baregona ġaronai voiri beġe ġabirini. ³⁷ Ġemu guruġa ġenana Barau na vei-iobukaiobuka tarimamu bekiraġi-muni, o vei-rakava tarimamu bekiraġimuni.”

Farisea tarimari na vetoġa ġevetauani Iesu ġenai

Mareko 8:11-12; Luka 11:29-32

³⁸ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari e Farisea tarimari kotari na Iesu ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġai ġaurani vetoġa boruna ta ġoi ġemuna baġana ġitaia.”

³⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Toma ġuru rakavana ma veġura-vanaġina ġesi, (Barau ġenana ġeveġitato ġuruna), seġuka vetoġana ta ġeġita-vetauani, senaġi vetoġa ta asi beġe doġariani, Iona, peroveta tarimana, vetoġana moġo. ⁴⁰ Iona tu ġaro toitoi ema boġi toitoi maġani-kone barana, rakana donodono diana nuġanai etanuto, moġesina kavana Tarimarima Natuna maki ġaro toitoi ema boġi toitoi tano nuġanai betanuni.

⁴¹ Kota baregona ġaronai Nineva tarimari beġe ruġa-vaisini, toma ġuru tarimari beġe samanirini, korana Iona ġena ġobata ġeseġaġiato neganai, ġia ġeri rakava ġerina ġevetuġamaġi-kureto, ema ġeraka-kureto Barau ġenai. Senaġi ġoġitaia, tarima ta na Iona evanaġiani tu maiġa. ⁴² Kota baregona ġaronai maki, Seba vavine baregona o Kwin beruġa-vaisini, mai ġuru tarimari besamanirini, korana ġia tu ġena tanobara manaġana na eiaġomato, Solomona ġena iaunega guruġari bene seġaġiri ġana. Senaġi ġoġitaia, tarima ta na Solomona evanaġiani tu maiġa.”

Iauka rakavana ma eġenoġoito

Luka 11:24-26

⁴³ “Iauka rakavana ta tarima ta ġenana eraka-vaġito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaġito, iaġana bene ġania etato, senaġi iaġaraġi gabuna ta asi edoġariato.

⁴⁴ Benamo ġia tauġena ekirato, ‘Naġenoġoi, araga-kwaneato numana ġana.’ Eġenoġoi-iaġoto, numa edoġariato. Numana tu korina, veiareva ema ġitaġitana namo vedaurea.

⁴⁵ Benamo ġia na iauka rakava kwaikwairi imaima ruarua (7) ma eġori-iaġorito, mabarari ġeraka-toġato, monai ġetanuto. Moġa lorinai mo tarima tu guinenai ġena rakava tu kota misina, senaġi dokonai ġena rakava tu barego vedaurea. Maiġesina toma ġuru rakavana ġenai beġorani.”

Iesu sinana e tarina doġoro

Mareko 3:31-35; Luka 8:19-21

⁴⁶ Iesu tu tarimarima roġo evaġa-guruġarito-ġoi nai, ġia sinana e tarina doġoro ġeraġasito. Numa murikanai ġeruġa-tarito, ġeri ura tu Iesu beġene vaġa-guruġaia.

⁴⁷ Benamo tarima ta na ekiraiato, ekirato, “Ġoi sinamu e tarimu merori tu numa murikanai ġeruġa-taġoni, ġevaġa-guruġamu ġetoni.” ⁴⁸ Iesu na evaġa-veserito, ekirato,

“Au sinagu tu dei, e au tarigu merori tu deikarari?” ⁴⁹ Benamo ġia ġimana na ġena mero eduġi-vinirito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu merori tu maiġeri! ⁵⁰ Deikara na au Tamagu gubai etanuni ġena ura veiġari eveirini tarimana tu, au tarigu tauna, e au tarigu vavinena, ema au sinagu.”

13

Barabore - Iaraġa tarimana na widi ġueri efiurito

¹ Mo ġaro sebonai moġo Iesu na numa eraga-kwaneato, eiaġoto, Galilea kouna rikinai etanu-tarito. ² Tarimarima ġutuma-bara na ġevegogo-ġeġeraġiato nai, ġia tu ġasi tai eraġekauto, benamo etanu-tarito, a tarima mabarari tu fenu ai ġeruġato. ³ Iesu na dagara ġutuma barabore ai evaġa-ribarito.

Ekirato, “Iaraġa tauna ta ġena widi ġueri varovarori eiaġoto. ⁴ Ġia na widi ġueri efu-lausilausirito-ġoi nai, gabu iraurau ai ġeketoto. Kotari dabarai ġeketoto, benamo manu ġeiaġomato, ġeġani-ġosirito. ⁵ Kotari forefore gaburi ai ġeketokauto tano maġġiri ai. Asikauna ġegarato, korana tano iatanai moġo. ⁶ Senaġi ġaro eraġekauto nai, etunurito, ema lamuri asi ġevariġo-ġinikauto nai, asikauna ġemaraito. ⁷ Kotari tu ġauġa ġiniġiniri vefakari ai ġeketoto. Mai ġauġa ġiniġiniri ġetubu-baregato nai, varovaro dagarari ġetubu-ġaurito. ⁸ A kotari tu tano namonai ġeketoto, ġwaġwari ġetaunato nai, kotari sinau ta (100), ma kotari gabana imaima ma gabanana (60), ema kotari tu gabana toitoi (30).” ⁹ Iesu ġena guruġa dokonai ekirato, “Ma seġana tarimana bene seġaġi!”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraġirito

Mareko 4:10-12; Luka 8:9-10

¹⁰ Iesu ġena mero ġia ġenai ġe-iaġoto, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Kara dainai barabore ai tarimarima ovaġa-guruġarini?” ¹¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Guba Basileia ġena riba vekuretoġari ġomi ġemi ai tu fofori, senaġi ġia ġeri ai tu asigina. ¹² Ma ġena seġaġi tarimana Barau na tuġamaġi-faka beviniani, barego vedaurea bene doġari ġana. Asi ġena seġaġi tarimana, ġena tuġamaġi-faka misina maki beġabi-vaġiani. ¹³ Moġesi naima au na barabore ai avaġa-guruġarini. Korana matari na ġeboġe-boġeni, senaġi asi ġeġita-maġatani, seġari na ġeseġaġini, senaġi asi ġetuġamaġi-maoroni. ¹⁴ Ġia ġeri ai Isaia ġena peroveta guruġana bema moġoni, maiġesi ekirato,

‘Ġomi tu boġo seġaġini,
ma boġo seġaġini,
senaġi asi boġo riba-maoroni.
Ġomi tu boġo ġitani,
ma boġo ġitani,
senaġi debami asi beġe vekeoni.

¹⁵ Korana mai bese tarimari nuġari tu gwaġġi foroforo,
seġari maki bubu,
matari maki ġevékouto.
Matari na beġe ġitani garina,
seġari na beġe seġaġini,
e nuġari na beġe riba-maoroni garina,
ma au ġegu ai beġe vetuġamaġi-kureni ġeri Barau,
benamo bavaġa-maġuririni garina.’

¹⁶ A ġomi tu boġono iaku, korana matami tu ġeġitani e seġami tu ġeseġaġini. ¹⁷ Au na akira-korikorimini: Peroveta tarimari vovoka ma Barau ġena vei-iobukaiobuka tarimari ġutuma kaiveġata na ġeri ura baregona tu, ġomi na inította kara ġoġitaiani beġene ġitaia, senaġi asi ġeġitaia, e ġomi na kara ini ġoseġaġiani beġene seġaġia, senaġi asi ġeseġaġiato.”

Widi ġueri baraborena anina

Mareko 4:13-20; Luka 8:11-15

¹⁸ “Goseġaġi, widi fiu-rovorovona tarimana baraborena anina tu maiġa: ¹⁹ Tarima kotari na Barau ġena Basileia varina ġeseġaġiani, senaġi asi ġetuġamaġi-fakaiani. Benamo Satani eiaġomani, ma mo kara ġia nuġari ai beġe varo dagarari tu, ġia na eġabi-vaġirini. Moġeri tarima tu widi ġuturi dabarai ġeketoni kavana. ²⁰ Widi ġueri kotari forefore ai ġeketoto, mai tu tarima kotari na Barau ġena Vari Namona ma iakuri ġesi ġeseġaġiani e ġeġabi-raġeani. ²¹ Senaġina ġia nuġari ai asi erakatoġa-ġinikauni nai, asi etanu-maukani. Barau ġena guruġa dainai nega rakavari ġeġoitaġoni e ġevaġa-midigu midigurini ġarori ai, ġia ġenana ġeraka-veġitani. ²² Widi ġueri kotari tu

g̃auḡa g̃iniḡiniri vekaravari ai g̃eketoto, mainana ekiraḡiani tu, tarima kotari na Barau g̃ena guruḡa g̃eseḡaḡiani, senaḡi tauḡeri g̃eri maḡuri e farefare g̃utumari g̃etuḡamaḡi-baregorini g̃erina, Barau g̃ena guruḡa g̃evekouni, e g̃waḡwana maki asi evetoreni. ²³ A widi g̃ueri kotari tu tano namonai g̃eketoto, mainana ekirarani tu, tarima kotari na Barau g̃ena guruḡa g̃eseḡaḡiani, ma g̃eḡabi-raḡeani nuḡari mabarari g̃esi, g̃ia g̃waḡwari g̃evetoreni maki, kotari sinau ta (100), ma tari gabana imaima ma gabanana (60), ma kotari gabana toitoi (30).”

Barabore - Widi e g̃auḡa

²⁴ Iesu na barabore ta g̃eri ma ekiraḡiato, ekirato: Guba Basileia tu tarima ta kavana, g̃ue g̃uturi namori g̃ena vamokai evarorito. ²⁵ Benamo boḡi tai, tarimarima mabarari roḡo g̃egenato-g̃oi nai, ebaru-viniato-g̃oi tarimana eiaḡomato, g̃auḡa g̃uturi widi vekaravari ai efiurito, benamo erakato. ²⁶ Widi g̃etubu-foforito, g̃egara-baregoto e g̃waḡwari g̃eburito nai, g̃auḡa rakavari maki g̃ia vefakari na g̃efoforito. ²⁷ Benamo vamoka biaguna g̃ena vetuḡunaḡi merori g̃ia g̃enai g̃eiaḡomato, g̃ekirato, ‘Vereḡauka, g̃oi g̃emu vamokai g̃ue g̃uturi namori ovarorito, nene? Senaḡi mai g̃auḡa rakavari tu ainana beḡe iaḡoma?’ ²⁸ G̃ia na evaḡa-veserito, ekirato, ‘Ebaru-vinirani tarimana na mai veḡa bema veia.’ Vetuḡunaḡi merori na g̃edanaḡiato, g̃ekirato, ‘Bema ourani nai, g̃aiḡo, be baḡana lauri ba?’ ²⁹ G̃ia evaḡa-veseto, ekirato, ‘Asiḡina, korana g̃omi na g̃auḡa boḡo laurini nai, widi maki lamuri g̃esi boḡo lau-sebonarini garina. ³⁰ G̃ia ruarua beḡene gara-sebona, ma beḡene tanu mo, widi g̃waḡwana basibasina g̃arona bene raḡasi. Mo g̃aro ai au na basi-basina tarimari maḡesina bakirarini, bakirani: Giniguine tu, g̃auḡa mabarari g̃ovaḡa-vegogori, g̃obaru-sebonari, be karava na bene g̃arari, a widi ma boḡono vaḡa-vegogoa, be g̃egu g̃aniḡani vaḡa-vegogo gabunai boḡono toreri.’”

Barabore - Mastadi g̃auna g̃utuna

Mareko 4:30-32; Luka 13:18-19

³¹ Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, “Guba Basileia tu mastadi g̃auna g̃utuna kavana, tarima ta na eḡabiato, g̃ena vamokai evaroato. ³² Tanobarai varovaro dagarari g̃ueri mabarari fakari ai g̃ia g̃ereḡana misina korokoro, senaḡi etubuni nai, varovaro dagarari mabarari fakari ai g̃ia moḡo barego vedaurea. G̃ia tu g̃au ai eiaḡoni naima, rovo manuri g̃eiaḡomani, ma g̃eri nuḡi g̃eveini g̃ia leganai.”

Barabore - Farao vaḡa-tubuna muramurana

Luka 13:20-21

³³ Iesu na barabore ta g̃eri ma ekiraḡiato, ekirato, “Guba Basileia tu farao vaḡa-tubuna muramurana kavana, vavine ta na kotuna ta moḡo eḡabiato, benamo farao fuseri toitoi g̃esi egiroato, eiaḡoto mo, muramura na mabarana evaḡa-tubu baregoato.”

Barabore aniri

Mareko 4:33-34

³⁴ Iesu na mai dagara mabarari barabore ai tarimarima evaḡa-riba iaḡirito-g̃oi. G̃ena g̃obatai barabore asi eraga-kwanerito-g̃oi. ³⁵ Mai veḡa eveiato g̃enana, peroveta tarimana g̃ena guruḡa ema vaḡa-moḡoniato, ekirato, “Au na barabore g̃erina g̃ia bavaḡa-guruḡarini; tanobara evesinato g̃arona na beiaḡoma mo initoma veḡuni g̃etanuni dagarari, au na g̃ia g̃eri bakiraḡi-foforirini.”

Iesu na widi e g̃auḡa baraborena anina ekiraḡi-foforiato

³⁶ Iesu na mo tarimarima ġutuma eraga-kwanerito, benamo numai eraka-toġato. Ġena mero ġia ġenai ġeiaġomato, bena ġekiraiato, ġekirato, “Ġauġa rakavari vamoka nuġanai baraborena ġai ġemai nokiraġi-maġataia.”

³⁷ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Widi ġueri namori evarorini tarimana tu Tarimarima Natuna. ³⁸ Vamoka tu tanobara, ġue ġuturi namori tu Barau ġena Basileia o veġitaġau seġukana gaburenai ġetanuni tarimari; ġauġa rakavari tu Satani ġena tarimarima doġoro. ³⁹ E ġauġa varovarona tarimana tu Diabolo, ġita ebaru-vinirani tarimana; kwakwa tu tanobara magona beraġasini kavana. Ġwaġwana kwakwa e basibasina tu aneru na beġe korana-iaġiani. ⁴⁰ Vaġa-ilailana ġauġa ġevaġa-vegogorini, ma karavai ġegaburini, ġeġara-ġosirini, tanobara bea korini nai, moġesina kavana bevetoreni: ⁴¹ Tarimarima Natuna na ġena aneru tu betuġurini, benamo tarimarima ġeġori-kerererini tarimari, ema veġa rakavari ġeveirini tarimari mabarari, Barau ġena Basileia ġenana beġe ġabi-veġitarini, ⁴² e karava seġukana ma moremorena nuġanai beġe fiu-toġarini, ema monai roġo beġe taġini, gadikari maki beġe veġara-tarini. ⁴³ Moġa ġaronai maki Barau ġena vei-iobukaiobuka tarimari tu, ġaro kavana ma mamari ġesi Tamari ġena Basileia nuġanai beġe tanuni. Deikara ma seġana tarimana, bene seġaġi.”

Barabore - Tarima ta na farefare namona ta ekure-toġaiato

⁴⁴ “Guba Basileia tu farefare vekuretoġana tanobarai kavana. Tarima ta na edoġariato, benamo ma eguriguri-ġauato. E ma iakuna ġesi eiaġoto, ġena dagara mabarari ea voivoi-iaġirito, benamo mo tano evoiato.”

Barabore - Galasi forena davana barego forena

⁴⁵ “Guba Basileia tu bisnesi tarimana kavana, galasi foreri davari barego dagarari evetaurini. ⁴⁶ Ġia na voina barego lelevaġina forena ta edoġariato, benamo ġena farefare mabarari evoivoi-iaġi fitoġarito roġo, monai vau mo davana forena evoiato.”

Barabore - Reke

⁴⁷ “Guba Basileia tu reke kavana, davarai ġefiu-riġoani nai, maġani-kone irauirau nuġanai ġetoġani. ⁴⁸ Reke evonuni nai, ġeinu-raġeani tanobara ġana, benamo reke tarimari ġetanu-tarini vau, maġani-kone reke nuġanai moġeri mabarari ġeviriġirini, namori mabarari tu baketi ai ġeġurarini, a rakavari tu ġefitoġarini. ⁴⁹ Moġesi vetoġa bevetoreni, tanobara magona beraġasini nai. Aneru beġe iaġomani nai, veġa rakava tarimari tu beġe tore-veġitarini veġa iobukaiobuka tarimari ġerina; ⁵⁰ e karava moremorena nuġanai beġe fiu-toġarini. Monai beġe taġini, gadikari maki beġe veġara-tarini.”

Guruġa moġoniri variġuri e guineri

⁵¹ Iesu na ġena mero edanaġirito, ekirato, “Mai guruġa mabarari nuġami ai boġo riba-ġitakauri ba?” Ġia na ġekiraiato, “Oi, Vereġauka.” ⁵² Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Moġesina nai, bema taravatu vaġa-ribana tarimana ta Guba Basileia ġena vevaġa-riba tarimanai beiaġoni neganai, ġia tu numa biaguna ta kavana, ġena farefare variġuri ema guineri eġabi-rosirini ġena farefare vaġa-vegogo numana na.”

Nasareta tarimari na Iesu asi ġeġabi-raġeato

Mareko 6:1-6; Luka 4:16-30

⁵³ Iesu na maiġeri barabore ekiraġi-ġosirito vau, mo gabu eraga-kwaneato. ⁵⁴ Monana vau ebaregoto vanuġanai eraġasito. Iuda tarimari ġeri rubu ai evevaġa-ribato-ġoi nai, ġia ġeseġaġiato-ġoi tarimari na ġena ġobata guruġari ġeġaba-iaġirito, ema maiġesi ġevedanaġito, ġekirato, “Mai tarima ġena riba tu ainana eġabito, e mai nuġa-farevaġi veġari maki kamasi eveirini? ⁵⁵ Ġia tu kamuda tarimana natuna,

ene? Ĝia sinana arana Maria ĝetoni, ene? E ĝia tarina merori arari tu Iakobo (o Iames) e Iosefa, Simona e Iudas, ene? ⁵⁶ Ema ĝia tarina vavineri mabarari maki ĝita ĝesi maĝeri. Senaĝi mai riba ema seĝuka mabarari ne ainana eĝabito?” ⁵⁷ Moĝesi ĝetuĝamaĝi-ĝutuma viniato nai, ĝia na asi ĝeĝabi-raĝeato. Iesu na maĝesi ekirarito, ekirato, “Peroveta tarimana tu gabu mabarari ai beĝe gubakauani, senaĝi ĝena vanuĝa korikori ema ĝena numa tarimari na moĝo asi beĝe gubakauani.” ⁵⁸ Monai nuĝa-farevaĝi veĝa boruri viravira moĝo eveirito, korana asi ĝeri veĝabidadama nai.

14

Ioane Babatiso ĝena mase

¹ Mo negai Heroda, Galilea verena, Iesu varina eseĝaĝiato. ² Benamo ĝia na ĝena vetuĝunaĝi tarimari evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Mai tu Ioane Babatiso mase na bevaisiraĝe-ĝenoĝoi nai, seĝuka veĝari boruri eveirini.”

³ Heroda na Ioane eĝabi-tariato ma ebarubaruato, dibura numai ekou-ĝauato. Ĝia na maĝesina evei-viniato, korana ĝia kakana Filipo ĝaraĝona, Herodia, ĝaramanai. ⁴ Ioane Babatiso na Heroda evaĝa-guruĝaiato-ĝoi, ekirato, “Ĝoi na Herodia boĝaraĝo-veraria tu asi maoro.” ⁵ Heroda eura-rakavato, Ioane bene vaĝia, senaĝi tarimarima gariri eveito, korana ĝia na Ioane ĝetuĝamaĝiato-ĝoi tu peroveta tarimana ta.

⁶ Senaĝi Heroda ĝena ĝora ĝaronai o betdei, Herodia natuna ĝuiatona tu varivari tarimari ĝoirari ai ebarato. Heroda maki mai bara na evaĝa-iakuato. ⁷ Moĝesina nai ĝia ma nuĝana mabarana ĝesi guruĝa gwaĝiĝinai maĝesina bara-ĝuiatona ekiraĝitore-viniato, ekirato, “Ĝoi kara oura-viniani dagarana nokiraĝia, benamo bavinimuni.” ⁸ Ĝuiato tu sinana na varau evaĝa-guruĝa guineato ema elaunaĝiato nai, ĝia maĝesina ekirato, “Ioane Babatiso debana diĝu ai mainai noma vinigu.”

⁹ Heroda nuĝana emetoto, senaĝi ĝena guruĝatore ĝuiato ĝenai varau eveiato e ĝena varivari tarimari dairi ai ekirato, beĝene vinia. ¹⁰ Benamo tarima debari ebasi-ĝuturito-ĝoi tarimana ta etuĝuato dibura numai, Ioane debana ebasi-ĝutuato. ¹¹ Ioane debana tu diĝu ai ĝeĝuraiato vau, ĝuiato ĝeviniato, benamo sinana ĝenai eĝwa-iaĝoato. ¹² Benamo Ioane ĝena mero ĝeiaĝomato, tauĝanina ĝeĝabiato, ĝeguriato. Moĝa murinai ĝeiaĝoto Iesu ĝekira-varaiato.

Iesu na tarimarima daĝara imaima (5,000) eĝuburito

Mareko 6:31-44; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-13

¹³ Iesu na Ioane ĝena mase varina eseĝaĝiato nai, ĝia monana eraka-ĝerevaĝito ĝasi na, asi tarimarima gabuna ĝana eiaĝoto. Senaĝi tarimarima na ĝeseĝaĝiato nai, ĝeri vanuĝa ĝeiaĝuirito, tano na kwakuri na ĝerakato, Iesu murina na ĝeiaĝoto. ¹⁴ Iesu fenu ai edarokauto nai, ĝia na tarimarima ĝutuma-bara eĝitarito, benamo evetuĝa-rakavarito, ema ĝeri keve tarimari evaĝa-namorito.

¹⁵ Lavilavi rekenai Iesu ĝena mero ĝia ĝenai ĝeiaĝoto, bena ĝekirato, “Mai tu gabu fakana, asi tarima-rimana, ĝaro varau bevariĝo naima, mai tarimarima ĝutuma-bara notuĝuri, be vanuĝai ĝari ĝaniĝani beĝenea voi.” ¹⁶ A Iesu ekirato, “Ĝia asi beĝene raka-veĝita, ĝomi na ĝari boĝono viniri, be beĝene ĝaniri.” ¹⁷ Ĝia na ĝekiraiato, ĝekirato, “Ĝai ĝemai tu beredi imaima (5) e maĝani-kone ruarua (2) moĝo maĝeri.” ¹⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Maĝana ĝoĝabi-iaĝomari au ĝegu ai.”

¹⁹ Benamo ĝia na mai ĝutuma-bara elaunaĝirito, ĝauĝa iatari ai beĝene tanutanu-tari etato, monai vau ĝia na beredi imaima e maĝani-kone ruarua eĝabirito, gubai eboĝe-raĝeto, Barau evaĝa-namoato vau, etavi-kirakirarito, ĝena mero evinirito, benamo ĝia na vau mai tarimarima ĝutuma-bara ĝevinirito. ²⁰ Mabarari ĝeĝani-maseto; ĝaniĝani kwari ĝevaĝa-vegogorito, boseĝa gabanana ruarua (12) ĝevaĝa-vonurito.

²¹ Ĝeganiĝanito, tau moĝo, mabarari tu 5,000 kavana, senaĝi vavine ma naturi keikeiri ĝesi tu asi ĝeivavirito.

Iesu nanu iatanai erakato
Mareko 6:45-52; Ioane 6:16-21

²² Moĝa murinai Iesu na ĝena mero evaĝa-guruĝarito, ĝasi ai beĝene raĝekau, beĝene guine, kou reke ta ĝana beĝene iaĝo etato. A ĝia tu mo tarimarima ĝutuma-bara roĝo etuĝu-rovorovorito. ²³ Mai tarimarima vovoka etuĝu-rakarito vau, ĝia ĝereĝana ĝoro ĝana evaraĝeto, bene ĝauĝau ĝana.

Varau ebogito nai, ĝia tu roĝo moĝa, ĝereĝana. ²⁴ Ĝasi tu kotuna ma fakana tanobara ĝenana kou nuĝanai, e ureure na edori-ĝareva ĝarevaiato, korana iavara na ĝasi ĝena raga ĝoirana rekena na etoĝato-ĝoi nai. ²⁵ Horaĝauna 3 ema 6 koloko vekaravari ai boĝiboĝi rekenai, Iesu ĝia ĝeri ai eiaĝoto. ²⁶ Senaĝi ĝena mero na nanu iatana na erakato-ĝoi ĝegitaiato, benamo nuĝari maki ĝefare-vaĝito, ema ĝegari-rakavato, ĝekirato, “Mo tu murava ta!” Ĝegarito nai ĝeĝabato maki. ²⁷ Iesu na asikauna evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝonuĝa-gwaĝiĝi, mai tu au; asi ĝogari.”

²⁸ Petero na evaĝa-veseato, ekirato, “Vereĝauka, bema moĝoni ĝoi neganai, bono launaĝigu, be nanu iatanai bana raka, ĝemu ai bana iaĝosi.” ²⁹ Iesu ekirato, “Noiaĝoma!” Benamo Petero ĝasi na eraka-riĝoto, nanu iatanai erakato, Iesu ĝenai eiaĝoto. ³⁰ Senaĝi Petero na iavara (e ureure) eĝitaiato, benamo egarito, erei-riĝoto nai eĝaba-fouto, ekirato, “Vereĝauka o, noma vaĝa-maĝurigu.” ³¹ Iesu asikauna ĝimana etuĝu-iaĝoato, ĝenai eveĝabikauto, ekirato, “Veĝabidadama kei tarimana, karase nai odaradarani?” ³² Tauri ruarua ĝasi ai ĝeraĝekauto vau iavara edokoto. ³³ Ĝasi tarimari tu ĝia ĝoiranai vau ĝetoma-rakarigoto, ĝekirato, “Moĝoni veĝata, ĝoi tu Barau Natuna.”

Iesu na keve tarimari Genesareta ai evaĝa-namorito
Mareko 6:53-56

³⁴ Ĝia ĝasi na ĝevanaĝito, Genesareta tanonai ĝeraĝasito. ³⁵ Mo gabu tarimari na Iesu ĝea ĝita-doĝariato, benamo ĝia varina mo gabu vanuĝari mabarari ĝevaĝa-ribarito. Benamo keve tarimari ĝia ĝenai ĝeĝwa-iaĝorito, ³⁶ e ĝenoĝiato, ĝena dabuĝa dudunai moĝo maki beĝene veĝabikau. Gabivau, ĝeveĝabi-kauto tarimari mabarari varau ĝenamoto.

15

Namo e rakava

¹ Farisea tarimari e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari kotari Ierusalemna na Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, ĝekirato, ² “Karase nai ĝoi ĝemu mero na ĝita senera vereri ĝeri vevaĝa-riba asi ĝeseĝaĝirini? Ĝia ĝimari maki dabara korikoriri ai asi ĝeĝuriĝirini vau ĝeganiĝanini!” ³ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Be karase senemi vereri ĝeri vevaĝa-naĝi boĝono korana-iaĝiri urari ai, Barau ĝena taravatu guruĝari ĝoruĝarini?” ⁴ Barau ekirato, ‘Tamamu e sinamu bono gubakauri,’ ema ‘Deikara ta na tamana o sinana beguruĝa-rakava viniani tarimana tu boĝono vaĝi-mase!’ ⁵ Senaĝi ĝomi ĝokirani, tarima ta na tamana o sinana bevaĝa-guruĝaiani, bekirani, ‘Au na ĝomi asi bavaĝa-kavamini, korana bara vinimi dagarana tu Barau ĝena dagara, naima ĝia aviniani.’ ⁶ Moĝesi veĝai ĝomi na tarima ĝokouani, tamana e sinana asi bene vaĝa-kavari e asi bene gubakauri ĝana. Ĝemi sene maĝuriri maiĝesiri ĝerina Barau ĝena taravatu guruĝari asi aniri ai ĝovaĝa-iaĝorini. ⁷ Ĝofaĝofa tarimami, Isaia na eperoveta-iaĝimito tu moĝoni, ekirato,

⁸ ‘Mai besena tu mururi koriri ai moĝo au ĝegubakauguni ĝeri Barau,

senāgina ġia nuġari tu
manaġa rakava au ġegu ai.

⁹ Ġetoma-rakariġo vini-kavaguni,
ġeri vevaġa-riba tu tarimarima ġeri vevaġa-naġi taravaturi,
a dia au ġegu!’ ”

*Dagara kotari na tarima ġevaġa-rakavarini
Mareko 7:14-23*

¹⁰ Iesu na tarimarima ġutuma ġia ġenai ekea-iaġomarito, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoseġaġi, ema boġono riba-maoro: ¹¹ Murika na eraka-toġani tarima murunai dagnarana na ġia asi evaġa-rakavaiani, senāgina kara ġia nuġana o loruna ġutuna na ma muruna na eraka-rosini dagnarana na ġia evaġa-rakavaiani.”

¹² Ġena mero ġia ġenai ġeiaġomato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi ribamu, Farisea tarimari tu ġoi ġemu guruġa beġe seġaġia nai, nuġari beġe midigu?” ¹³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Tamagu gubai etanuni na ġau asi evarorito mabarari tu beġe raġa-vaġirini. ¹⁴ Ġotuġamaġi-fitoġari! Ġia matari bubu, senaġi ġeurani mata-bubu tarimari beġene ġori-kauri. Bema mata-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beġori-kauani nai, tauri ruarua koufai beġe keto-riġoni.”

¹⁵ Petero na ekiraiato, ekirato, “Mai guruġa veabanaġina tauna korikori novaġa-ribama.” ¹⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi maki asi ġotuġamaġi-fakani tarima kotari kavana? ¹⁷ Asi ġoribani maki? Dagara ta tarima muruna na eraka-toġani, eiaġoni sinaġenai, monana eiaġoni tauġanina ġenana ea raka-rosini. ¹⁸ Senaġina muruna na ġeraka-rosini dagnarari tu nuġana o loruna na ġeiaġomani naima, maiġeri dagara na tarima ġevaġa-rakavaiani. ¹⁹ Tarima nuġana o loruna ġenana tuġamaġi rakavari ġeraġeni nai, evaġivaġini, eveġura-vanaġini, emata-boraġani, elemani, Kota gabunai ġofaġofa guruġari ekiraġirini, ema tarima namori arari ġofaġofa veiġari ai evari-fiurini. ²⁰ Maiġeri dagara na tarima evaġa-rakavaiani; senaġina ġimamu asi oġuriġiani vau oġaniġanini, monana tarima asi evaġa-rakavaiani.”

*Irau bese vavinena ta ġena veġabidadama
Mareko 7:24-30*

²¹ Iesu na mo gabu eraga-kwaneato, eraka-iaġoto Taia e Sidono rekeri tanori ai eraġasito. ²² Benamo monai etanuto-ġoi vau, Kanana vavinena ta Iesu ġenai eiaġomato, eġaba-fouto, ekirato, “Vereġauka, Davida Natuna o, au novetuġagu! Au natugu ġuiatona tu iauka rakavana na beboroġia nai, ġena midigu initoma tu barego rakava moġo.” ²³ Senaġina Iesu na ġia asi evaġa-veseato. Benamo ġena mero ġia ġenai ġeiaġomato, ġenoġiato, ġekirato, “Notuġu-rakaia! Ġita murira na eiaġomani ema guru baregona eveiani.”

²⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Barau na au etuġuguto tu, rekwarekwa mamoeeri, Isaraela tarimari, ġeri moġo.” ²⁵ Benamo mo vavine Iesu kwakuna koranai evetuitarito, ekirato, “Vereġauka, novaġa-kavagu!” ²⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mero misiri ġari ġaniġani bita ġabirini, ma kwaiva bita fiu-vinirini tu asi maoro.” ²⁷ Vavine na evaġa-veseato, ekirato, “Vereġauka, mani tu moġoni, senaġina kwaiva na ġaniġani kwari ġeketo-firiġoni, biaguri ġeri ġaniġani fatari na, maki ġeganirini.” ²⁸ Benamo Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Veġabidadama barego vavinemu! Kara oura-viniani veiġana beġorani.” Mo horai moġo ġia natuna ġuiatona enamoto.

Iesu na keve tarimari vovoka evaġa-namorito

²⁹ Iesu na mo gabu eiaġuiato, Galilea kouna sevina na eraka-vanaġito. Benamo ġoro tai eraġeto, tuġunai etanu-tarito. ³⁰ Tarimarima ġutuma-bara ġia ġenai ġeiaġomato, keve iraurau tarimari ġeġabi-iaġomarito, kotari kwaku rakava, mata-bubu, kobari na

gedarato-goi tarimari, muru-bubu, ema keve irauirau gūtuma maki. Iesu kwakuna koranai gema tore-taririto, benamo gia na evaḡa-namorito. ³¹ Tarimarima mabarari na mai vetoḡa gegitaiato nai, gegaba-rakavato, korana mururi bubu tarimari geguruḡato, gedarato-goi tarimari tauḡaniri vinuba gaburi ai gevetoreto, kwaku rakava tarimari gerakato, mata-bubu tarimari geboḡe-boḡeto. Benamo gia na Isaraela geri Barau gevaḡa-raḡeato.

*Iesu na tarimarima daḡara vasivasi (4,000) eḡuburito
Mareko 8:1-10*

³² Iesu gena mero gia genai ekea-iaḡomarito, ekirato, “Au na mai tarimarima avetuḡarini, korana ḡaro toitoi veḡatana au gesi mainai beḡe tanu, ma kara ta maki roḡosi roḡo beḡene ḡania. Ḡaniḡani ta roḡosi roḡo beḡene ḡani nuḡanai, au na asi batuḡu-rakarini, korana dabarai beḡea borimarini garina.” ³³ Genā mero na gedanaḡiato, gekirato, “Mai tano fakanai ḡaniḡani vovoka tu kamasi bita doḡarini vau, mai gūtuma-bara bita ḡuburini?” ³⁴ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Ḡomi ḡemi ai beredi tu vira maniḡa?” Ḡia gekirato, “Beredi imaima ruarua (7) ḡai ḡemai maiḡa, ema maḡani-kone misiri kotari maki.”

³⁵ Benamo Iesu na mai tarimarima asisebo ekirarito, tano ai ḡetanutanu-tari. ³⁶ Benamo beredi imaima ruarua (7) e maḡani-kone eḡabirito, Barau evaḡa-namoato, ebuki-gūturito, gena mero evinirito, gia na vegogo tarimari ma gevinirito. ³⁷ Mabarari gegani-maseto murinai, Iesu gena mero na ḡaniḡani kwari gegogorito, boseḡa imaima ruarua (7) gevaḡa-vonurito. ³⁸ Mo ḡaniḡani geganiato genana tau moḡo mabarana tu 4,000, senaḡina vavine ma naturi gesi tu asi ḡeiavirito. ³⁹ Benamo Iesu na mai gūtuma-bara etuḡu-rovo rovorito, a gia ḡasi ai eraḡeto, Magadan tanona ḡana eiaḡoto.

16

Farisea e Sadukea tarimari geri ura vetoḡa ta guba na bene mariḡo

¹ Farisea e Sadukea tarimari kotari Iesu genai geiaḡoto, benamo gedanaḡi-riḡaniato. Geri ura vetoḡa ta guba na bene mariḡo, beḡene ḡitaia, gia tu moḡoni Barau na etuḡuato tarimana. ² Senaḡi Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Lavilavi ai ḡaro evariḡoni nai, ḡokirani, ‘Guba bekakakaka, be ḡura asi beraguni, ḡitaḡitana tu nega namo.’” ³ A boḡi-boḡi rekenai ḡokirani, “Toma tu ḡura ma iavarana gesi eiaḡomani, korana guba bekakakaka, ema ḡitaḡitana maki ma garina.’ Guba ḡoḡitaiani nai, kara boḡo kiraḡiani, nega namo o nega rakava geri ai tu lorinai, senaḡina maitoma ḡaro vetoḡari tu asi ribami!” ⁴ Maitoma ḡuru rakavana ma veḡura-vanaḡina gesi, (Barau genana geveḡitato ḡuruna), vetoḡa ma evetauani, senaḡina vetoḡa ta asi bavinimini, a Iona, peroveta tauna, genai eḡorato vetoḡana moḡo.” Benamo Iesu na eraga-kwanerito, gerina eraka-veḡitato.

*Iesu gena mero gedaradarato
Mareko 8:14-21*

⁵ Kou na gegasi-vanaḡito reke ta kefo ai vau, Iesu gena mero geribato, ḡaniḡani asi gegabikauto. ⁶ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Lorimi boḡono vetore, boḡono boḡeboḡe, korana Farisea tarimari e Sadukea tarimari geri farao vaḡa-tubuna mura-murana lorina boḡono torea.” ⁷ Ḡia tauḡeri geguruḡa-guruḡa iaḡi-vegogo-ato, gekirato, “Ḡia maiḡesi eguruḡani, korana beredi asi bita ḡabikau nai.” ⁸ Iesu ribana gia na kara gekiraḡiato naima, edanaḡirito, ekirato, “Karase nai gereḡami na beredi asi boḡo ḡabikau ḡoguruḡa-guruḡa iaḡiani? Veḡabidadama kei tarimami!” ⁹ Ḡomi roḡosi roḡo boḡono riba-maoro? E asi ḡotuḡamaḡiani beredi imaima (5) genana tarimarima 5,000 geganiḡanito, e beredi kwari ḡogogorito tu boseḡa vira ḡovaḡa-vonurito? ¹⁰ Ema ta

maki, farao imaima ruarua (7) ġenana tarimarima 4,000 ġeġaniġanito, e beredi kwari ġogogorito tu boseġa vira ġovaġa-vonurito? ¹¹ Kamasi se nuġami asi ġevekeoni, ma asi ġoribani, au na tu dia beredi aguruġa-iaġiani? Ma nakira: Farisea tarimari e Sadukea tarimari ġeri farao vaġa-tubuna dagnarana lorina boġono torea!” ¹² Benamo ġia nuġari ġevekeoto, ema ġeribato maki, Iesu na dia farao vaġa-tubuna muramurana eguruġa-iaġiato, senaġina Farisea e Sadukea tarimari ġeri vevaġa-riba guruġari ġofaġofari rekeri ai eguruġato.

*Petero na Iesu ekiraġi-foforiato, Keriso
Mareko 8:27-30; Luka 9:18-21*

¹³ Iesu eiaġoto, Kaisarea Filipi vanuġana tanona rekenai eraġasito. Monai vau ġia na ġena mero edanaġirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ġetoni, Tarimarima Natuna tu deikara?” ¹⁴ Ġia ġekirato, “Kotari ġekirani, ġoi tu Ioane Babatiso, kotari ġekirani, Elia, ma tari ġekirani tu, Ieremia o peroveta tarimana ta.” ¹⁵ Iesu na ġia edanaġirito, ekirato, “A ġomi tu kara ġotoni au tu deikara?” ¹⁶ Simona Petero na evaġa-veseato, ekirato, “Ġoi tu Keriso, maġuri Barauna Natuna.” ¹⁷ Iesu na evaġa-veve viniato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, bono iaku ema vevaġa-namo iatamu ai bene tanu, korana mai vevaġa-veve moġonina bovinia, maiġa tu dia tarima ta ġenana beiaġoma, senaġina mai tu au Tamagu gubai etanuni na ġoi bevinimu. ¹⁸ Moġa lorinai akiramuni: Ġoi tu Petero, (anina tu fore), ema mai fore iatanai au ġegu ekalesia bavaġa-ruġaiani. Mase ġena seġuka na maki asi bevaġa-darereani. ¹⁹ Au na Guba Basileia kiri maki ġoi bavinimuni; tanobarai bobarurini dagnarari mabarari gubai maki Barau na bebarurini; e tanobarai boruġarini dagnarari mabarari gubai maki Barau na beruġarini.” ²⁰ Benamo Iesu na ġena mero ekirarito, tarima ta asi beġene vaġa-ribaia ġia tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

*Iesu na ġena mase e variġisi-ġenoġoi eguruġa-iaġirito
Mareko 8:31-9:1; Luka 9:22-27*

²¹ Mo nega na veġata Iesu na ġena mero evaġa-riba guinerito, ekirato, “Au tu Ierusalem ġana aiaġoni, be Iuda vereri, e Rubu Veaġa vereri baregori, ema taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ġerina roġo amidigu-lelevaġini; ema beġe vaġi-maseguni maki, senaġina ġaro vaġa-toitoinai vau, mase na ma bavaisiraġe-ġenoġoini.” ²² Petero na eġori-veġitaiato, benamo esisiba-viniato, ekirato, “Vereġauka, dia maniġesina; maniġesina asi beġe vei-vinimuni, ma asi beġorani maki.” ²³ Benamo Iesu eboġe-kureto, Petero ekiraiato, ekirato, “Ġoi Satani, ġeguna noraka-ġerevaġi! Au ġegu iaġoiaġo ġoi na odiu-ġauani, korana mai ġemu tuġamaġi guruġana tu dia Barau ġenana eiaġomani, senaġina tarimarima ġerina.”

²⁴ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema tarima ta au murigu ai bene raka etoni nai, tauġena bene veruġa, ġena satauro bene ġwaia, ma murigu ai bene raka.” ²⁵ Moġa lorinai deikara tauġena moġo ġena maġuri lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġaiani. A deikara au daigu ai ġena maġuri befitoġaiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani, senaġi bedoġariani. ²⁶ Tarima ta na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiani, ġena namo tu kara ġia ġenai? Korana tarima ta ġena maġuri efitoġaiato nai, kara na vau ma bevoi-ġenoġoiani? ²⁷ Korana Tarimarima Natuna tu Tamana mamana marevana e seġuka baregona e ma ġena aneru mabarari ġesi beġe iaġomani, benamo tarimarima tata ġeri veiġa ilailanai voiri tu bevinirini. ²⁸ Moġoni akiramuni, mai kotari ini ġeruġa-taġoni maiġeri tu asi roġo beġe maseni, beiaġoni mo, Tarimarima Natuna ġena Basileia nuġanai beiaġomani beġe ġitaiani.

17

Iesu vetoġana eirauto

¹ Ġaro imaima sebona (6) ġektorito murinai, Iesu na Petero, e Iakobo (o Iames), ema tarina Ioane eġabirito, ġoro baregona ta tuġuna ġana ġevaraġeto, monai ġia ġereġari moġo. ² Ġia ġeboġe-taġoto-ġoi nuġanai, Iesu ġitaġitana varau eirauto: Ġia ġoirana ekimore-kimoreato ġaro noġa, ma ġena dabuġa ekuro-ġaroġaroto. ³ Benamo mai mero toitoi na Mose e Elia ġeġitarito, Iesu ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi. ⁴ Monai Petero eguruġa-fouto, Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, namo vedaurea ġita mainai maiġera! Be, ourani nai, fouta toitoi naragari, ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ema ta Elia ġena.” ⁵ Ġia roġo eguruġato-ġoi, magube kuro-ġaroġarona na ema ġabi-ġaurito vau, garo ta mai magube nuġana na ekea-rosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, auravini-baregoani; ġia ġenai aiaku-rakavani. Ġia boġono seġaġi-vinia!” ⁶ Iesu ġena mero toitoi na mai garo ġeseġaġiato nai, tano ai ġeketo-tarito ġoirari maki tano ai, korana ġegari-rakavato nai. ⁷ Benamo Iesu tu ġia ġeri ai eiaġoto, tauġaniri eġabi-kararito, ekirato, “Ġovaisivaisi-raġe, asi ġogari.” ⁸ Ġia ġeboġe-vaisito nai, ġia na tarima ta asi ġeġitaiato ġia ġesi, Iesu moġo ġereġana.

⁹ Mabarari ġoro na ġemariġoto-ġoi nai, Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Boġo ġita dagarari tarima ta asi boġono vaġa-ribaia, bene iaġo mo, Tarimarima Natuna mase na bene variġisi-ġenoġoi.”

¹⁰ Benamo Iesu ġena mero na ġedanaġiato, ġekirato, “Kara dainai taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ġekirani, Elia tu beiaġoma-guineni?” ¹¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Moġoni veġata, Elia tu beiaġoma-guineni, dagara mabarari bevaġa-variġu ġenoġoirini. ¹² A au na akiramini, Elia tu varau eiaġomato, senaġi tarimarima tu asi ribari ġia tu deikara. Ġeri ura veiġari ai moġo ġevei-viniato-ġoi. Moġa ilailanai Tarimarima Natuna maki beġe vaġa-midigu midiguani.” ¹³ Mai guruġa ġerina Iesu ġena mero ġeribato, ġia na tu Ioane Babatiso ekiraġi-kara-viniato.

*Iesu na iauka rakavana na eboroġiato merona evaġa-namoato**Mareko 9:14-29; Luka 9:37-42*

¹⁴ Ġia ma ġeġenoġoito tarimarima ġutuma ġeri ai nai, tarima ta Iesu ġenai eiaġomato, ġoiranai ema vetui-tarito, ¹⁵ ekirato, “Vereġauka, au natugu merona novetuġaia! Ġia tu ġue na evaġiani, ema tauġanina evaġa-ġoġo-ġogo rakavaiani. Nega ġutuma karavai eburi-raġeni e nanu ai eburi-reini. ¹⁶ Ġemu mero ġeri ai aġabi-iaġoato, senaġina vaġa-namona ġia tu asi ilaila.” ¹⁷ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asi veġabidadamami e kira-sirivaġi ġuruna! Ġaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ġaro vira bana vevaġa-gwaġiġi vinimi? Mero ġegu ai ġoġori-iaġomaia!” ¹⁸ Iesu na mero tauġanina ġenai etanuto iauka rakavana ekira-ġoiato, benamo iauka rakavana eraka-vaġito, ma asikauna mero enamoto.

¹⁹ Gabivau Iesu ġena mero ġenai ġeiaġoto, vekuretoġai ġedanaġiato, ġekirato, “Karase nai ġai na iauka rakavana asi ilaila baġa lai-vaġia?” ²⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Korana ġemi veġabidadama asi ilaila naima. Akira-korikorimini, bema ġemi veġabidadama mastadi ġutuna misina korokorona kavana nai, mai ġoro boġo kiraiani, boġo kirani, ‘Mainana noveġabi-vaisi, ma iomonai noa vetore!’, benamo beveġabi-vaisini ma beiaġoni. Veiġa mabarari maki boġo veirini riba. [²¹ Iauka rakavari maiġesina lailairi tu dabara irauna tai asiġina, senaġina ġauġau e ġaniveaġai ġereġana moġo.]”

*Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoiato**Mareko 9:30-32; Luka 9:43-45*

²² Ĝaro ta, Iesu ma ĝena mero ĝesi Galileai ĝetanuto-ĝoi nai, Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu beĝe revaiani vau tarimarima ĝimari ai beĝe toreani. ²³ Benamo beĝe vaĝi-maseani, senaĝi ĝaro vaĝa-toitoinai ma bevaisiraĝe-ĝenoĝoini.” Ĝena mero ĝeseĝaĝiato nai, nuĝari ĝemeto-rakavato.

Rubu Veaĝa takesi moniri vinina

²⁴ Iesu ma ĝena mero ĝesi Kaperanauma vanuĝanai ĝeraĝasito, benamo Rubu Veaĝa monina ĝegogoato-ĝoi tarimari ĝeiaĝomato, Petero ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝomi ĝemi vevaĝa-riba tauna Rubu Veaĝa ĝena takesi moniri tu evinini ba asiĝina?” ²⁵ Petero na evaĝa-veseato, ekirato, “Oi, evinini.” Petero numa ĝana eĝenoĝoito nai, Iesu na edanaĝiato, ekirato, “Simona, ĝoi ĝemu tuĝamaĝi tu kamasi? Tanobara vereri o kini ĝeri takesi moniri tu deikara na beĝene viniri? Ĝia naturi na ba tarima boruri na beĝene viniri?” ²⁶ Petero evaĝa-veseto, ekirato, “Tarima boruri na.” Iesu na ekiraiato, ekirato, “Moĝa anina, ĝia naturi tu asi beĝe vinini. ²⁷ Senaĝina asi bitana vaĝa-baruri ĝana, naima noiaĝo kou ĝana. Kimai bono fiu-riĝoa, maĝani-kone giniguinena boinu-raĝeani nai, bokana bono keo-baĝakaia, silva monina ta bodoĝariani nuĝanai. Bono ĝabia, benamo bono viniri ĝita taura ruarua ĝera Rubu Veaĝa takesi monina.”

18

Deikara tu barego vedaurea Guba Basileia nuĝanai?

¹ Mo negai Iesu ĝena mero ĝenai ĝeiaĝoto, ĝekirato, “Deikara tu barego vedaurea Guba Basileia nuĝanai?”

² A Iesu na mero misina ta ekea-iaĝomaiato, benamo vekaravari ai evaĝa-ruĝa-tariato, ³ ekirato, “Moĝoni veĝata, akiramini, ĝomi asi boĝo vetuĝamaĝi-kureni e mai mero misina kavana asi boĝo iaĝoni nai, ĝomi tu Guba Basileia nuĝanai asi boĝo raka-toĝani. ⁴ Tarima ta tauĝena evevaĝa-manauni mai mero misina kavana, ĝia tu barego lelevaĝi Guba Basileia nuĝanai. ⁵ Ema deikara mero misina maiĝesina kavana au aragu ai beĝabi-raĝeani tarimana na au maki eĝabi-raĝeguni.”

*Tarima ta na mero misina ĝena veĝabidadama asi bene vaĝa-rakavaia
Mareko 9:42-48; Luka 17:1-2*

⁶ Senaĝina bema tarima ta na au eĝabidadama-viniguni mero misina ta ĝena veĝabidadama evaĝa-rakavaiani, ĝia tu bere namo fore barana ĝaiĝonai ĝere baru-kaua, ma davara dodokunai bere vebora-mase. ⁷ Tanobara vetuĝana kekei, korana veribaĝani ĝenana tarima ĝeri veĝabi-dadama evaĝa-rakavaiani. Dagara moĝesina vanaĝivanaĝi beĝe ĝorani veĝata, senaĝina veribaĝani evaĝa-ĝoraiani tarimana neĝi, vetuĝana kekei.

⁸ Bema ĝoi ĝimamu o kwakumu na rakavai etoremuni nai, bono basi-ĝutua, bena bono fitoĝaia! Ĝimamu sebonai o kwakumu sebonai maĝuri vanaĝivanaĝi bono doĝaria tu namo, a asi namo ĝimamu ruarua ma kwakumu ruarua karava eĝara-vanaĝi vanaĝini gabunai beĝe fiu-kaumuni. ⁹ Bema ĝoi matamu na rakavai etoremuni nai, bono ĝibo-vaĝia, bena bono fitoĝa-kwareĝaia. Matamu sebonai maĝuri vanaĝivanaĝi bono doĝaria tu namo, a asi namo matamu ruarua karava eĝara-vanaĝi vanaĝini gabunai beĝe fiu-kaumuni.”

*Barabore - Rekwerekwa mamoenia
Luka 15:3-7*

¹⁰ “Lorimi boĝono vetore, mai mero misiri ta boĝo ruĝaiani ĝesi. Korana akiramini: Ĝia aneruri na au Tamagu gubai etanuni ĝoirana nega vanaĝivanaĝi ĝeĝitaiani. [11 Tarimarima Natuna tu rekwerekwa tarimari vaĝa-maĝuriri ĝana eiaĝomato.]

¹² Kamasi ġotuġamaġiani? Bema tarima ta ma ġena mamoe sinau ta (100), senaġina sebona berekwa-rekwani nai, ġia kara beveini? Ġia na tu 99 ġoro gabakanai beraga-kwane-rini, benamo beiaġoni, rekwa-rekwa mamoea bea vetauani. ¹³ Bedoġariani nai, moġoni akiramini, beiaku-rakavani moġo. A ġena mamoe 99, asi ġedobito dagarari, maki bevanaġirini. ¹⁴ Moġa ilailanai Tamami gubai etanuni asi ġena ura, mai mero misiri ta bene rekwarekwa.”

Tarikakamu ta na bevei-rakava vinimuni

¹⁵ “Bema ġoi tarikakamu ta na bevei-rakava vinimuni nai, bono iaġo, ġena veiġa rakavana bono vaġa-fofori vinia. Senaġina, vekuretoġai mai veiġa bono veia, ġia ma ġoi ġesi moġo. Bema ġia na ġoi beseġaġimuni ema beġabi-raġemuni nai, tarikakamu ġoi ġemu ai beġenoġoi. ¹⁶ Senaġina bema asi beġabi-raġemuni nai, tarima sebona o ruarua bono ġabiri, ġoi ġesi boġono iaġo ġenai, benamo ‘guruġa mabarari beġene vaġa-moġoniri, seġaġiseġaġi tarimari ruarua o toitoi ġerina,’ Buka Veġa ekirani kavana. ¹⁷ Bema ġia asi beseġaġirini nai, beġe ġora dagarari mabarari tu rubu o ekalesia vegogona bono kira-varaia. Bema ekalesia vegogona garona asi beseġaġiani, ġoi na ġia tu Barau asi ribana tarimanai ema takesi gogo o vei-rakava tarimanai bono vaġa-iaġoa.

¹⁸ Moġoni akiramini: Tanobarai boġo barurini dagarari mabarari gubai maki Barau na bebarurini; e tanobarai boġo ruġarini dagarari mabarari gubai maki Barau na beruġarini.

¹⁹ Au na akira-ġenoġoimini: Tano-barai ġomi tarima ruarua dagara tai nuġami boġo tore-sebonaiani ema boġo ġauġau-iaġiani tu, Tamagu gubai etanuni na bevinimini.

²⁰ Korana au aragu ai tarima ruarua o toitoi beġe tanu-vegogoni gaburi ai, au maki ġia ġesi monai.”

Barabore - Rakava asi etuġamaġi-fitoġaiani tarimana

²¹ Benamo Petero tu Iesu ġenai eiaġoto, ekirato, “Vereġauka, au tari-kakagu bevaġa-rakava iaġoguni nai, ġena rakava tu nega vira kavana bana tuġamaġi-fitoġaia? Imaima ruarua (7) ba?” ²² Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asiġina, dia 7 moġo, senaġina 70 ma vaġa-baregona 7, o 70 taims 7, (moġa anina tu vanaġivanaġi).

²³ Ġoseġaġi, Guba Basileia tu vere ta kavana, ġia eurato, ġena vetuġu-naġi tarimari ġeri ġabitore bene vetauri ema bene vaġa-maorori. ²⁴ Ġia na ġabitore dori evetaurito-ġoi nuġanai, vetuġunaġi tarimana ta ġema-ġabi-toġaiato, ġia ġena ġabitore ġenai vira milion kina, moni barego vedaurea, eveiato. ²⁵ Mai vetuġunaġi tauna ġena moni asi ilaila ġena ġabitore voina vinivinina ġenai. Moġesina naima vere na ġena vetuġu-naġi merori ekirarito, mai tarima beġene voivoi-iaġia, vere ta ġena vetuġunaġi meronai bene iaġo, ma ġaraġona e ma natuna ema ġena farefare mabarari ġesi maki, mo ġena ġabitore bene davaia ġana. ²⁶ Vetuġu-naġi tauna vere kwakuna koranai evetui-tarito, enoġiato, ekirato, ‘Au ġegu ai bono vevaġa-gwaġiġi. A au na ġemu dagara mabarari voiri bavinimuni.’ ²⁷ Vere na evetuġaiato nai, vetuġunaġi tauna ġena ġabitore etuġamaġi-fitoġaiato, benamo etuġu-rakaiato.

²⁸ Mai vetuġunaġi tauna eraka-rosito, ġia ġatana vetuġunaġi tarimana ta edoġariato. Mai ġatana moni kotuna eġabi-toreato ġia ġenai. Eġabi-tariato, ma ġaiġona egigiatto, ekirato, ‘Au ġegu ai oġabi-toreato monina voina novinigu!’ ²⁹ Ġatana vetuġunaġi tarimana ġia kwakuna koranai evetui-tarito, enoġiato, ekirato, ‘Nega kota novinigu roġo, be voina mabarana bana vinimu!’ ³⁰ Senaġina ġia asi eurato, benamo dibura numai edori-toġaiato. Monai bene tanu, bene iaġo mo, ġena ġabitore voina bene dava-iaġia etato.

³¹ Benamo ġia ġesi vetuġunaġi ġeiaġo-vini vegogoato-ġoi tarimari na mo veiġa ġeġitaiato nai, ġia nuġari ġemetoto, benamo ġeiaġoto vere ġenai, mo kara ġeġorato

dagarari mabarari ġevaġa-ribaiato. ³² Moġesi nai ġia na vetuġunaġi tauna numai ekeatoġaiato, ekiraiato, ekirato, ‘Ġoi vetuġunaġi tauna rakavana! Au na ġoi moni vira milion au ġegu ai oġabi-toreato dagarari mabarari atuġamaġi-fitoġarito, voina asi oviniguto, korana onoġiguto nai. ³³ Ilailana ġoi na maki karomu vetuġunaġi tauna boro vetuġa-ġwaia, au na ġoi avetuġa-ġwamuto kavana.’ ³⁴ Mai vere ebaru-rakavato, benamo vetuġunaġi tauna dibura numai etoreato, monai metona bene ġwaia mo, ġena ġabitore voina mabarana ma bene vini-ġenoġoia.

³⁵ Iesu ġena guruġa magona rekenai maiġesina ekirato: Tamagu gubai etanuni na ġomi mabarami mai veiġa sebonai moġo bevei-vinimini, bema ġoi tarikakamu ġena rakava nuġamu mabarana ġesi asi botuġamaġi-fitoġaiiani nai.”

19

Veġaraġo ruġaruġana

¹ Iesu na maiġeri dagara mabarari eguruġa-iaġi ġosirito murinai, Galilea eiaġuiato, Iudea tanona ġana eiaġoto, Ioridana ġarukana reke ta kefonai. ² Tarimarima ġutumabara ġia murinai ġeiaġomato, e monai ġeri keve evaġa-namorito.

³ Farisea tarimari kotari ġia ġenai ġeiaġoto, ġevedanaġi-veribaġaniato, ġekirato, “Tau ta ġena ura ġaraġona bene fitoġaia etoni nai, taravatu na beġabiani?”

⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi na Buka Veġa asi ġoiaviani? Maiġesi ekirani, ‘Tovotovona na veġata, Barau na dagara mabarari eveirito nai, ġia na tarimarima maki eveirito tau e vavine.’ ⁵ Benamo Barau ekirato, ‘Moġesina nai tau ta na tamana e sinana beraga-kwanerini, ġaraġona ġesi beġe tanuni, benamo ġia tauri ruarua beġe sebonani.’ ⁶ Moġa lorinai ġia tu dia ruarua, senaġi sebona moġo. Moġesi nai Barau na etoresebonarito tarimari tu, tarima ta na asi ma bene tore-kirari.”

⁷ Farisea tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Karase nai Mose na taravatu eveiato nai, ekirani, tau na veġaraġo ruġaruġana fefana betoreani vau, ġaraġona betuġu-rakaiani?”

⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mose na maoro evinimito, ġaraġomi boġono tuġu-rakari ġana, korana ġomi vaġa-ribami tu gwaġiġi rakava nai. Senaġina Barau na dagara mabarari eveirito nai, maiġesina tu asiġina. ⁹ Akiramini: Deikara na ġaraġona, enabe asi eveġura-vanaġini, senaġi efitoġaiiani moġo, vavine ta ma beġaraġoani, ġia tu beveġura-vanaġini.”

¹⁰ Iesu ġena mero na ġekiraiato, ġekirato, “Veġaraġo dabarana mo-ġesina nai, tarimarima asi beġene veġaraġo tu namo banaġu.” ¹¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mai vevaġa-riba maiġa tarimarima mabarari na asi beġe tuġamaġi-fakaiani, senaġi Barau na deikara tuġamaġi-faka evinirito tarimari moġo. ¹² Tarimarima kotari asi ġeveġaraġoni, korana moġesi veġatana ġemaġurito sinari ġerina, be asi ilaila beġe veġaraġoni; ma kotari tu eunuko tauri kavari, (tarimarima na seuri ġefararini); ema kotari tu Guba Basileia o Barau vetuġunaġina beġene iaġo-vinia uranai asi ġeveġaraġoni.”

Iesu na mero misiri evaġa-namorito

Mareko 10:13-16; Luka 18:15-17

¹³ Tarima kotari na naturi Iesu ġenai ġeġwa-iaġorito, ġimana ġia iatari ai bene tore-kauri, ema bene ġauġau ġana. Senaġina ġena mero na ġekira-ġoirito. ¹⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri ġeiaġoma au ġegu ai, asi ġokira-ġoiri, korana Guba Basileia tu maniġesina kavana tarimari ġeri.” ¹⁵ Benamo Iesu ġimana iatari ai etore-kaurito, evaġa-namorito vau eiaġuirito.

Tarima variġuna ma ġena farefare vovoka

Mareko 10:17-31; Luka 18:18-30

¹⁶ Ĝaro tai tau ta Iesu ĝenai eiaĝoto, ekirato, “Vevaĝa-riba tauna, kara dagara namona haveiani vau, maĝuri vanaĝivanaĝi baĝabiani?” ¹⁷ Iesu na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Karase nai au odanaĝiguni, aiĝa tu dagara namona? Sebona moĝo namo, Barau. Bema ourani maĝuri vanaĝi-vanaĝi bono ĝabia nai, Barau ĝena taravatu bono korana-iaĝiri.” ¹⁸ Ĝia na Iesu edanaĝiato, ekirato, “Kamara taravatu okiraĝirini?” Iesu ekirato, “Asi bono vaĝivaĝi, asi bono veĝura-vanaĝi, asi bono lema, asi bono vevaĝa-bade ĝofaĝofa, ¹⁹ tamamu e sinamu bono gubakauri, e sevimu tarimana maki bono ura-vinia, ĝoi tauĝemu oveura-vinini kavana.” ²⁰ Mai maraĝa variĝuna ekirato, “Au na mani taravatu mabarari akorana-iaĝirini. Kamara dagara tu au na ma bana veia?”

²¹ Iesu na ĝia evaĝa-veŝeato, ekirato, “Bema ĝoi ourani bono iobukaiobuka nai, giniguine tu noiaĝo, ĝemu farefare mabarari bono voivoi-iaĝiri, be moniri tu asi ĝeri-ĝari tarimari bono viniri, benamo gubai tu ma ĝemu farefare. Gabivau murigu ai bonoma raka.” ²² Maraĝa variĝuna na maiĝa eseĝaĝiato nai, nuĝana ma metona ĝesi eiaĝuato, korana ĝia tu ma ĝena farefare ĝutuma tarimana.

²³ Iesu na ĝena mero ekirarito, ekirato, “Au na akira-korikorimini: Farefare vovoka tarimari ĝeri rakatoĝa Guba Basileia nuĝanai tu gwaĝiĝi rakava. ²⁴ Ma akiramini: Kamela tu nila kadarena na bevanaĝini kotuna gwaĝiĝi, senaĝi ĝena farefare vovoka tarimana Barau ĝena Basileiai ĝena rakatoĝa tu gwaĝiĝi rakava.” ²⁵ Ĝena mero mai guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝeĝaba-rakavato moĝo. Benamo ĝevedanaĝito, ĝekirato, “Be deikara na maĝuri vanaĝivanaĝi bedoĝariani?” ²⁶ A Iesu na eĝita-karakararito, benamo evaĝa-veserito, ekirato, “Tarimarima ĝeri ai tu asi ilaila, senaĝi Barau ĝenai dagara mabarari tu ilaila.”

²⁷ Benamo Petero eguruĝa-fouto, ekirato, “Ĝoi ribamu, ĝai ĝema dagara mabarari tu ĝaraga-kwanerito, benamo ĝoi murimu ai ĝarakani! Be ĝai kara baĝa ĝabini?” ²⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Moĝoni akiramini, tanobara variĝuna befoforini nai, Tarimarima Natuna ĝena terona o vere seana kimorekimorenai betanu-kauni, ma ĝomi gabanana ruarua (12) au murigu ai ĝorakani tarimami maki vere seari gabanana ruarua (12) ai boĝo tanukauni, Isaraela ĝena doĝoro gabanana ruarua (12) boĝo ĝita-ĝaurini, ema boĝo ĝori-kaurini. ²⁹ Tarima ta na ĝena numa, kakana, tarina, tobana, tamana ma sinana e natuna, ema ĝena tano, au uragu ai beiaĝuirini nai, ĝia tu sinau-sinai ai dagara bedoĝarini, ema maĝuri vanaĝivanaĝi maki beĝabiani. ³⁰ Senaĝina tarimarima ĝutuma toma ĝeguineni tu beĝe gabini, ema ĝutuma maki initoma ĝegabini tu beĝe guineni.”

20

Barabore - Ĝauvei tarimari vine tavoĝanai

¹ “Guba Basileia tu maiĝesi kavana: Vine tavoĝana tarimana ta boĝiboĝi iamoiamo ai numa na eraka-rosito, ĝena vine tavoĝanai beĝene ĝauvei tarimari evetaurito. ² Benamo ĝauvei tarimari ĝesi ĝeguruĝa-vegogoto ma ĝevaĝa-moĝoniato, mo ĝauvei tarimari ĝaro sebona ta beĝe ĝauveini voiri silva monina sebona bevinirini ĝetato. Benamo ĝena vine tavoĝana nuĝanai etuĝu-iaĝorito. ³ Boĝiboĝi 9 koloko kavana ĝia ma eraka-rosito, maketi gabuna ĝana eiaĝoto, monai tarima kotari ĝeruĝa-reko rekoto-ĝoi eĝita-rito. ⁴ Benamo ekirarito, ekirato, ‘Ĝomi maki ĝegu vine tavoĝana ĝana ĝoiĝo, ĝoa ĝauvei, be voimi maorona bana vinimi.’ ⁵ Ĝia maki ĝeiaĝoto. Ĝaroĝota 12 koloko ma 3 koloko kavana ĝia numa na ma eraka-rosito, kotari ma edoĝaririto, etuĝurito. ⁶ Lavilavi rekenai 5 koloko kavana ma erakarosi-ĝenoĝoito, kotari roĝo mo ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi nai edoĝaririto. Benamo edanaĝirito, ekirato, ‘Karase nai mainai ĝoruĝa-kava ruĝa-kavani mo, ĝaro mo evariĝoni?’ ⁷ Ĝia na ĝevaĝa-veŝeato, ĝekirato, ‘Korana tarima ta na ĝauvei asi evinimani nai.’ Benamo ekirarito, ‘Ĝomi maki ĝegu vine tavoĝana ĝana ĝoiĝo, ĝoa ĝauvei.’

⁸ Ĝaro eboraiato-ĝoi nai, tavoĝa biaguna na ĝauvei tarimari eĝita-ĝaurito-ĝoi tauna ekiraiato, ekirato, ‘Ĝauvei tarimari nokeari, be voiri noviniri, vau beĝe ĝauvei tarimari bono vini-guine, bene iaĝo mo, bakea-guineri tarimari bono vini-raĝasi. ⁹ Benamo mo lavilavi 5 koloko etuĝurito tarimari ĝeiaĝoma-guineto, benamo silva moniri sebori-sebori ĝeĝabito. ¹⁰ Ĝeiaĝo-guineto tarimari ĝeiaĝomato nai, ĝia matoru ĝekirato tu, voiri kotari ma betore-kaurini, senaĝi ĝia maki silva moniri sebori-sebori moĝo ĝeĝabito. ¹¹ Ĝeri moni ĝeĝabito nai, ĝemugu-muguto tavoĝa biaguna ĝenai, ¹² ĝekirato, ‘Mai tarimarima gabivau ĝeiaĝomato maĝeri tu, hora sebonai moĝo beĝe ĝauvei ma voiri, a ĝai tu ĝaro vinubana ĝavekwaraĝini, ma ĝaro ĝena seĝuka na etunu-rakavamani, nuĝanai voima ĝia ĝeri ĝesi bovini-sebonama.’

¹³ Tavoĝa biaguna na ĝia ta ekiraiato, ekirato, ‘Ĝatagu, noseĝaĝi, au na ĝoi asi baĝofamu. Taguruĝa-vegogoto nai, ĝaro sebona voina tu silva monina sebona tatato, nene? ¹⁴ Mai moĝo voimu noĝabia, be noraka! Au aurani mai gabi tarimana bana vinia, ĝoi baviniu ilailanai. ¹⁵ Be, au ma ĝegu maoro, mai ĝegu moni tu ĝegu ura ilailani bana vini. Ba ĝoi obaruni, korana au tu nuĝagu ma iakuna ĝesi avinini nai?’

¹⁶ Iesu ĝena guruĝa evaĝa-magoato nai ekirato, “Guine tarimari tu beĝe gabini, ma gabi tarimari tu beĝe guineni.”

Iesu ĝena mase ma ekiraĝi-foforiato

Mareko 10:32-34; Luka 18:31-33

¹⁷ Iesu Ierusema dabarana na evaraĝeto-ĝoi nai, ĝia na ĝena mero gabanana ruarua (12) eĝabi-ĝere-vaĝirito, veĝuni ai evaĝa-guruĝarito, ekirato, ¹⁸ “Ĝoseĝaĝi, ĝita tu Ierusema ĝana tavaĝeni. Monai Tarimarima Natuna tu Rubu Veaĝa vereri baregori ema taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimari ĝimari ai beĝe toreni. Ĝia na ĝena mase guruĝana beĝe vaĝa-moĝoniani, ¹⁹ benamo irau bese (o Roma) tarimari beĝe vinirini, ĝia na beĝe vaseva-vaseva iaĝiani, beĝe kwariani e beĝe vaĝa-satauroani; senaĝi ĝaro vaĝa-toitoinai vau ma bevaisiraĝe-ĝenoĝoini.”

Sina ta ĝena noĝinoĝi

Mareko 10:35-45

²⁰ Benamo Sebedaio ĝaraĝona ma natuna ruarua Iakobo (o Iames) ema Ioane ĝesi Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, ĝoiranai ea vetui-tarito, dagara ta nenogia ĝana. ²¹ Benamo Iesu na vavine edanaĝiato, ekirato, “Ĝoi kara ourani?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Nokira-varagu, au natugu tauri ruarua iniĝeri, ĝoi ĝesi beĝeneasi tanu, ta aroribamu ai, ma ta kaurimu ai ĝemu Basileia nuĝanai.” ²² A Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Ĝomi tu asi ribami kara ĝonoĝiani. Au na midigu bedina banuani ĝomi maki boĝo niuni riba?” Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Oi, baĝa niuani.” ²³ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Moĝoni, au ĝegu bedi na ĝomi maki boĝo niuni, senaĝi au aroribagu rekenai o kaurigu ai boĝono tanu ĝotoni tu, dia au na bavaĝa-moĝoniani; a mai tu au Tamagu na eĝabi-torerito tarimari ĝeri.”

²⁴ Mero gabanana (10) na maiĝa ĝeseĝaĝiato nai, tarikaka ruarua Iakobo (o Iames) ema Ioane ĝebaru-vinirito. ²⁵ Benamo Iesu na mabarari ekea-vegogorito, benamo evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝomi ribami, irau bese tarimari ĝeri vere na tarimarima ĝedori-naĝinaĝirini, ema ĝeri veguine-iaĝi tarimari baregori na tu ĝeri maoro seĝukari na ĝelaunaĝi-naĝirini. ²⁶ Senaĝi ĝomi fakami ai moĝesina tu asi boĝono vei. Bema ta ĝomi fakami ai bene barego etoni nai, ĝia tu ĝomi mabarami vetuĝunaĝimi bene iaĝovini, ²⁷ ema dei bene guine etoni tarimana, ĝia tu ĝemi vetuĝunaĝi tarimanai bene iaĝo. ²⁸ Tarimarima Natuna kavana, ĝia eiaĝomato tu, dia tarimarima na ĝia vetuĝunaĝina beĝene iaĝovini ĝana, senaĝina ĝia eiaĝomato tu, tarimarima vetuĝunaĝiri bene iaĝovini, ema ĝena maĝuri bene tore-taria, tarimarima ĝutuma bene voi-ĝenoĝoiri e bene vaĝa-maĝuriri ĝana.”

*Iesu na mata-bubu tarimari ruarua evaġa-namorito
Mareko 10:46-52; Luka 18:35-43*

²⁹ Iesu ma ġena mero ġesi Ieriko ġeraga-kwaneato, tarimarima ġutuma-bara ġia murina na ġeiaġoto. ³⁰ Mata-bubu tarimari ruarua dabara rikinai ġetanu-taġoto-ġoi, ġeseġaġito Iesu eraka-vanaġito, benamo ġekea-fouto, ġekirato, “Vereġauka o, Davida natuna, ġai novetuġama!” ³¹ Tarimarima na ġekira-ġoirito, asi beġene guruġa ġetato, senaġi ġia ġekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, “Vereġauka, Davida Natuna o, ġai novetuġama!” ³² Iesu eruġa-tarito, benamo ekea-iaġomarito, ekirato, “Kara ġemi naveia ġotoni?” ³³ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Vereġauka, ġai ġaurani tu, matama noma keo-fakari!” ³⁴ Benamo Iesu na evetuġa-ġwarito, matari eġabi-kararito, ma asikauna matari ġenamoto e ġeboġeboġe-ġinikauto, benamo Iesu murina na ġeiaġoto.

21

*Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato
Ioane 12:12-19*

¹ Iesu ma ġena mero ġesi ġeraka-iaġoto-ġoi, Ierusalemaj ġekavinaġiato-ġoi, ma Betefage ai ġeraġasito Olive Ġorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-quinerito, ² ekirarito, ekirato, “Ġoiġo, ġoira vanuġana ġana. Monai doniki ta barutari ma natuna ġesi boġo doġaririni, boġono ruġari, benamo au ġegu ai boġono ġori-iaġomari. ³ Bema tarima ta na bedanaġimini nai, boġono kiraia, ‘Vereġauka na eura-vinirini, vau ma betuġu-iaġomarini, asi bekwaiboni.’” ⁴ Maiġa eġorato ġenana, peroveta tauna ġena guruġatore guruġana evaġa-moġoniani, ekirani, ⁵ “Siona natuna, (Ierusalemaj tarimari), nokirari,

‘Noġitaia, ġemu Vere
mani eiaġomani,

manau tarimana, doniki tuġunai eraġeni,
mai tu doniki natuna doġenai betanukau.’”

⁶ Mai mero ruarua ġeiaġoto, Iesu na ekirarito veiġana ilailanai ġeveiato. ⁷ Ġia na doniki ma natuna ġesi Iesu ġenai ġeġori-iaġorito, ġeri dabuġa barari doniki doġeri ai ġeiava-kaurito, benamo Iesu etanu-kauto. ⁸ Tarimarima ġutuma-bara ġeri dabuġa barari dabarai ġeiavarito, kotari tu ġau legari ma lauri ġesi ġebasito, benamo dabarai ġeiavato. ⁹ Tarimarima ġutuma-bara ġia ġoiranai ġerakato e murinai ġerakato, maiġesina ġevone-raġeto-ġoi, ġekirato,

“Hosana, Davida natuna ġena!

Vereġauka aranai eiaġomani tarimana sivaġa-namoa!

Hosana guba tuġuna vanigerenai!”

¹⁰ Iesu Ierusalemaj eraka-toġato nai, vanuġa tarimarimari mabarari ġeveraga veragato-ġoi ema ġevedanaġi-vedanaġito-ġoi, ġekirato, “Mai tu deikara?” ¹¹ Iesu ġesi ġeraka-sebonato tarimari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tu Iesu, peroveta tauna, Galilea vanuġana Nasareta na eiaġomani.”

*Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato
Mareko 11:15-19; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22*

¹² Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, benamo voivoi tarimari mabarari elai-rosirito. Moni ġesenisito-ġoi tarimari ġeri fata e pune ġevoivoi iaġirito-ġoi tarimari ġeri diġoka eġuke-vebuburito, ¹³ ema ekirarito, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi etoreato, Barau ekirato, ‘Au ġegu numa tu bese iraurau ġeri ġuriġuri numanai beġe kiraġiani,’ senaġi ġomi na tu lema tarimari ġeri gumu gabunai boġo vaġa-iaġoa.”

¹⁴ Mata-bubu e kwaku rakava tarimari Iesu ġenai ġeiaġomato Rubu Veaġa nuġanai, benamo ġia na evaġa-namorito. ¹⁵ Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na ġena nuġa-farevaġi veġari ġeġitarito, ema mero misiri garori ġeseġaġirito, Rubu Veaġa nuġanai ġevone-raġeto-ġoi, ġekirato, “Hosana, Davida natuna ġena,” benamo ġia tu ġebaru-rakavato, ¹⁶ benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Ġia na ini kara ġekiraġirini ne oseġaġirini ba?” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Oi aseġaġini, senaġi ġomi na Buka Veaġa nuġanai asi ġoiaviani, ‘Mero misiri ema sinari ratari roġo ġeniurini merori na maki ġoi ġevaġa-raġemuni!’” ¹⁷ Benamo Iesu na eraga-kwanerito, vanuġa barana na eraka-rosito, Betania ġana eiaġoto, monai ea genato.

Iesu na figi ġauna etovoġaiato

Mareko 11:12-14; 11:20-24

¹⁸ Boġiboġi, Iesu vanuġa barana ġana ma eġenoġoito, eraka-iaġoto-ġoi nuġanai, ġia evitoato. ¹⁹ Ġia na figi ġauna ta dabara rikinai eġitaiato, benamo eiaġo-viniato, senaġi asi ġwaġwana, a launa korina moġo. Benamo Iesu na figi ġauna ekiraiato, ekirato, “Ġoi ġemuna ġwaġwamu asi ma befofori-ġenoġoini!” Asikauna moġo figi ġauna emarai-ġosito.

²⁰ Ġena mero na figi ġauna emarai-ġosito ġeġitaiato nai, ġeġaba-rakavato, ġekirato, “Figi ġauna tu kamasi se beraga-mase moġo?” ²¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Moġoni akiramini, bema ġomi boġo veġabidadamani, ma asi boġo daradarani nai, ġomi na maki mai figi ġauna ġenai baveia kavana boġo veiani riba; a dia moġa moġo, senaġi mai ġoro boġo kiraiani, ‘Noveġabivaisi, be davarai noa vefiu-rei,’ benamo mo veġa tu beġorani. ²² Dagara mabarari ġauġau ai boġo kiraġirini ma veġabidadamami ġesi nai tu, boġo doġaririni.”

Iesu ġena seġuka korana ġevedanaġi-iaġiato

Mareko 11:27-33; Luka 20:1-8

²³ Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, evevaġa-ribato-ġoi nai, Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri ġia ġenai ġeiaġomato, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Kamara seġukai ġoi na mai veġa oveirini? Dei na maoro evinimuto?”

²⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na maki vedanaġi sebona avinimini; bema boġo vaġa-veseani nai, au na kamara maoro ai mai veġa aveirini bakira-varamini.

²⁵ Ioane ġena babatiso veġana tu ainana eiaġomato? Guba na eiaġomato, ba tarimarima ġerina?” Ġia fakari ai ġeverorito, ġekirato, “Bema ġita bita kirani, ‘Barau ġenana’ bita toni nai, ġia bekirani ‘Karase nai Ioane asi ġovaġa-moġoniato?’ betoni.

²⁶ Senaġi bema ġita bita kirani, ‘Tarimarima ġerina’ bita toni nai, tarimarima gariri bitana vei, korana ġia ribari, Ioane tu peroveta tarimana korikori.” ²⁷ Moġa lorinai ġia na Iesu ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai asi ribama.” Benamo Iesu na ġia ekirarito, “Au na maki kamara maoro ai mai veġa aveirini tu, asi bakira-varamini.”

Barabore - Mero ruarua

²⁸ “Mai barabore tu kamasi ġotuġa-maġiani? Tarima ta ma natuna ruarua. Tau-guinena ġenai eiaġoto, ekiraiato, ekirato, ‘Natugu, toma noiaġo, vine tavoġanai noa ġauvei!’ ²⁹ Natuna na evaġa-veseato, ekirato, ‘Asi aurani,’ senaġina gabivau evetuġa-maġi-kureto, benamo eiaġoto. ³⁰ Ġia ma eiaġoto natuna vaġa-ruaruana ġenai, tau-guinena evaġa-guruġaiato ilailanai ekiraiato. Mero evaġa-veseto, ekirato, ‘Aiaġoni,’ senaġi asi eiaġoto. ³¹ Ġia tauri ruarua vekaravari ai dei na tu tamaru ġena ura eveiato?’ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Tau-guinena.” Iesu na ekirarito, “Moġoni veġata akiramini, takesi gogo tarimari e mata-boraġa vavineri na ġeguine-iaġimini Barau ġena Basileia rakatoġanai. ³² Ioane Babatiso ġomi ġemi ai eiaġomato tu, vei-iobukaiobuka dabarana ġemi ai evaġa-foforiato, senaġi asi ġoseġaġi-viniato. A takesi

gogo tarimari e mata-boraġa vavineri na ġevaġa-moġoniato. Ġomi na maki ġoġitarito, senaġi asi ġovetuġamaġi-kureto, asi ġovaġa-moġoniato.”

Barabore - Tavoġa narinarina tarimari rakavari

Mareko 12:1-12; Luka 20:9-19

³³ Iesu ekirato, “Barabore ta ma ġoseġaġia: Tano biaguna ta na vine tavoġana evaroato, maġuna eġabiato, tano ai vine gigi-gigina gurina ekwaiato, tavoġa narinarina numana maki evaġa-ruġaiato. Moġa murinai tavoġa ġitaġauna tarimari ġeri ai ġena tavoġa eraga-kwaneato, benamo erakato gabu ta ġana. ³⁴ Vine ġwari (o grapes) ġemaġeto, benamo ġia na ġena vetuġunaġi tauri etuġurito tavoġa narinarina tarimari ġeri ai, ġena vine ġwaġwari kota beġenea ġabi ġana. ³⁵ Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari na vetuġunaġi tauri ġeġabi-taririto, benamo ta ġekwariato, ma ta ġevaġiato, ema ta fore na ġetakiato. ³⁶ Tavoġa biaguna na ġena vetuġunaġi tauri vovoka kotari ma etuġurito, senaġi moġesina ma ġevei-vinirito. ³⁷ Dokonai ġia na natuna korikori ġeri ai etuġu-iaġoato, ekirato, ‘Natugu na-tuġua, ġia na beġene gubakaua.’ ³⁸ Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari natuna ġeġitaiato nai, tauġeri ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, ‘Mani tu tavoġa beġaunaiani merona, be siġabia, sivaġi-masea, be ġena tavoġa bitana ġaunaia!’ ³⁹ Benamo ġeġabi-tariato, vine tavoġana murikanai ġeinu-iaġoato, ġevaġi-maseato.”

⁴⁰ Iesu evedanaġito, ekirato, “Tavoġa biaguna beiaġomani nai, mo tavoġa ġitaġauna tarimari kamasi beveirini?”

⁴¹ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mo veiġa rakava tarimari ġia na bevaġirini veġata, ma vine tavoġana tu narinarina tarima boruri tari ma bevinirini, benamo ġeri ġwaġwa negari ai, ġwaġwari ġia ġenai beġene ġwa-iaġori.”

⁴² Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Ġomi na mai toretore Buka Veaġai asi ġoiaviani, iniġesi ekirani,

‘Fore numari ġeragarini
tarimari na asi ġeura-viniato
ma ġefitoġaiato forena tu
duġu forenai eiaġoto.
Mai veiġa maiġa tu
Vereġauka na eveiato,
matara na taġitaiani,
ġitaġitana irau veġata.’

⁴³ Moġesi naima akiramini, Barau ġena Basileia tu ġemina beġabi-vaġiani, ema ġwaġwa evaġa-ġorani besena beviniani. [⁴⁴ Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana tu, beġwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, bevare-fatafataiani.]”

⁴⁵ Rubu Veaġa vereri baregori e Farisea tarimari na Iesu ġena barabore ġeseġaġirito nai, ġeribato, Iesu na tu ġia ekiraġirini, ⁴⁶ naima ġia ġeri ura tu beġene ġabi-taria. Senaġi tarimarima ġutuma ġevegogo taġoto-ġoi gariri ġeveito, korana ġia na ġetuġamaġiato-ġoi, Iesu tu peroveta tauna ta.

22

Barabore - Veġaraġo verekona

¹ Iesu na Iuda vereri ġeri barabore ta ma ekiraġiato: ² “Guba Basileia tu noġa moġo vere ta, natuna ġena veġaraġo verekona evei-toreato kavana. ³ Benamo ġena vetuġunaġi tarimari etuġurito, ekea-kaurito tarimari keakeari, senaġi asi ġeurato nai, asi ġeiaġomato. ⁴ Moġa lorinai ġia na vetuġunaġi tarimari tari ma etuġurito, ekirarito, ‘Akea-kaurito tarimari ġoa kirari, “Au ġegu vereko tu badabara-ġosia, ġegu boromakau tauri ema boromakau naturi mona mase tu bavaġiri, dagara mabarari havei-toreri, be

gōiaḡoma vereko ḡana.”⁵ Senaḡi ḡia tu ḡeḡoiaḡito, ḡeri ura ḡauveiri moḡo ḡeveito. Ta vamoka ḡana eiaḡoto, ma ta tu ḡena sitoa ḡana eiaḡoto.⁶ O tari tu vetuḡunaḡi tarimari ḡeḡabi-taririto, ḡekwaririto, ema ḡevaḡi-maserito.

⁷ Vere tu ebaru-rakavato, ḡena vetari doḡorori etuḡurito, mo vaḡivaḡi tarimari ḡevaḡi-maserito, ma ḡeri vanuḡa barana ḡegabu-kauato.⁸ Benamo ḡia na ḡena vetuḡunaḡi tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato, ‘Au ḡegu veḡaraḡo verekona tu havei-torea, senaḡi au na akea-kaurito tarimari tu asi ilaila beḡe iaḡomani.⁹ Moḡa lorinai mai moḡo ḡoiaḡo, ḡatama baregori rakaḡutu dabarari ai boḡo doḡaririni tarimari mabarari boḡono kirari, beḡene iaḡoma vereko ḡana.’¹⁰ Benamo vetuḡunaḡi tarimari ḡeiaḡoto, ḡatamai ema dabarai ḡedoḡaririto tarimari mabarari, namori, rakavari, ḡegogo-iaḡorito, veḡaraḡo numana maki ḡevaḡa-vonuato.

¹¹ Benamo vere eraka-toḡato, ḡeiaḡomato tarimari ḡitaḡitari nuḡanai, ḡia na tarima ta monai eḡitaiato, asi ḡena veḡaraḡo dabuḡana.¹² Benamo edanaḡiato, ekirato, ‘Ḡata, ḡoi tu ainana boraka-toḡa, asi ḡemu veḡaraḡo dabuḡana?’ Senaḡi mo tarima asi eguruḡato.¹³ Benamo vere na ḡena vetuḡunaḡi tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato, ‘Ḡimana ema kwakuna ḡobarubaruri, benamo ḡofiu-rosia murika mukunanai. Monai bene taḡi, gadikana maki bene vaḡa-ḡaratariri.’¹⁴ Korana tarima ḡutuma Barau na ekearito, senaḡi viravira moḡo eḡabi-torerito maḡuri beḡe ḡabiani.”

*Kaisara, Roma ḡeri vere, ḡena takesi moniri
Mareko 12:13-17; Luka 20:20-26*

¹⁵ Farisea tarimari ḡeraka-veḡitato, ḡeboioḡa-vegogoto, Iesu beḡene vaḡa-vedaḡa-raḡea vedanaḡiri ḡea veito.¹⁶ Benamo ḡia na ḡeri mero tari ema Heroda murinai ḡerakato-ḡoi tarimari tari ḡetuḡu-iaḡorito, ḡekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, ḡai ribama ḡoi tu moḡoni vei-iobukaiobuka tarimamu. Ḡoi na moḡoni ai Barau ḡena dabara ovevaḡa-riba iaḡi-ḡitakauani. Tarimarima gariri asi oveini, tarima ḡeri dagi maki asi otuḡamaḡirini.¹⁷ Moḡa lorinai nokira-varama, kamasi otuḡa-maḡini: Kaisara, Roma ḡeri vere, ḡenai takesi baḡana vini ba asiḡi?”

¹⁸ Senaḡi Iesu ma ribana ḡeri boioḡa rakavari nai, ekirarito, “Ḡomi ḡofaḡofa tarimami! Karase nai au ḡoribaḡaniguni?¹⁹ Takesi monina ta ḡovinigu, nama ḡitaia!” Benamo silva monina ta ḡeviniato.²⁰ Benamo ḡia na edanaḡirito, ekirato, “Mai tu dei laulauna ema dei arana?”²¹ Ḡia ḡevaḡa-veseto, “Kaisara ḡena.” Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Be, Kaisara ḡena dagara Kaisara boḡono vinia, Barau ḡena dagara Barau boḡono vinia.”²² Mo guruḡa ḡeseḡaḡiato nai, ḡeḡaba-rakavato, benamo ḡeraga-kwaneato, ḡerakato.

*Variḡisi-ḡenoḡoi guruḡari
Mareko 12:18-27; Luka 20:27-40*

²³ Mo ḡaro sebonai Sadukea tarimari kota Iesu ḡenai ḡeiaḡoto. Ḡia ḡeri tuḡamaḡi tu mase tarimari asi ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini. Benamo Iesu ḡedanaḡiato, ḡekirato,²⁴ “Vevaḡa-riba tarimamu, Mose maiḡesi ekirato, ‘Bema tau ta asi natuna bemaseni nai, ivana vabuna kakana o tarina ta na bene ḡaraḡoa, naturi beḡene maḡuri mase tauna ḡena.’²⁵ Mero mabarari tu imaima ruarua (7) mainai ḡetanuto-ḡoi. Mero guinena na eḡaraḡoato, ma emaseto asi natuna, benamo tarina na ma eḡaraḡoato.²⁶ Mo veḡa sebona tarina vaḡa-ruaruana ḡenai eḡorato, mero vaḡa-toitoina maki moḡesina moḡo mo vaḡa-imaima ruaruana (7).²⁷ Dokonai mo vavine maki emaseto.²⁸ Variḡisi-ḡenoḡoi ḡaronai mo vavine tu dei ḡaraḡona? Korana ḡia tu tauri 7 na ḡeḡaraḡoato.”

²⁹ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Ḡomi tu ḡokerereni, korana Buka Vevaḡa anina ema Barau ḡena seḡuka asi ribami.³⁰ Mase na ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini tarimari tu

asi ma beḡe veḡaraḡoni. Ġia tu aneru kavana gubai. ³¹ A mase na ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini guruḡari Barau ḡena bukai asi ḡoiaviani? Ġia ekirato, ³² ‘Au tu Aberahamo ḡena Barau, Isako ḡena Barau, ema Iakobo ḡena Barau.’ Ġia tu maḡuri tarimari ḡeri Barau, dia mase tarimari ḡeri Barau!” ³³ Tarimarima ḡutuma na mo guruḡa ḡeseḡaḡiato nai, nuḡari ḡefarevaḡito ḡena vevaḡa-riba guruḡari na.

Veuravini tu taravatu mabarari evanaḡirito

Mareko 12:28-31; Luka 10:25-28

³⁴ Farisea tarimari ḡeseḡaḡito, Iesu na Sadukea tarimari ḡeri guruḡa ekou-ḡaurito, benamo ḡeraka-vegogoto. ³⁵ Ġia fakari ai ta tu taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimana. Ġia na Iesu edanaḡi-veribaḡaniato, ekirato, ³⁶ “Vevaḡa-riba tarimamu, taravatu nuḡanai kamara taravatu tu barego vedaurea?” ³⁷ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau bono ura-vinia ma nuḡamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma ḡemu tuḡamaḡi mabarana ḡesi.” ³⁸ Maiḡa tu taravatu giniguinena ema barego vedaureana. ³⁹ Taravatu barego vedaureari vaḡa-ruaruana ḡia ilailana tu maiḡa: ‘Sevimu tarimana bono ura-vinia, ḡoi tauḡemu oveura-vinini kavana!’ ⁴⁰ Maiḡeri taravatu ruaruana na taravatu mabarari ema peroveta tarimari ḡeri guruḡa mabarari eḡabi-vegogorini.”

Keriso tu Davida natuna ba Barau Natuna?

Mareko 12:35-37; Luka 20:41-44

⁴¹ Farisea tarimari ḡevegogoto-ḡoi nai, Iesu na edanaḡirito, ekirato, ⁴² “Ġomi na Keriso tu aiḡesi ḡotuḡa-maḡiani? Ġia tu deikara natuna ḡotoni?” Ġia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ġia tu Davida natuna.”

⁴³ Iesu na ma edanaḡirito, ekirato, “Davida tu kamasi nai Keriso tu ‘Vereḡauka’ etoni? Korana Davida Iauka Veaḡa na tuḡamaḡi-faka e riba eviniato, benamo ekirato,

⁴⁴ ‘Barau na au ḡegu Vereḡauka ekiraiato:

Au ḡimagu aroribana rekenai
noma tanu,

bene iaḡo mo, ḡoi ḡebaru-vinimuni tarimari ḡoi kwakumu gaburenai batorerini.’

⁴⁵ Bema Davida na Keriso tu ‘Vereḡaukana’ ekiraḡito, kamasi nai Keriso tu Davida natuna?” ⁴⁶ Ġia mabarari ta na maki asi evaḡa-veseato, ema mo nega na eiaḡoto mo, tarima ta na maki asi ma edanaḡiato, korana ḡegarito nai.

23

Iesu na taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimari ema Farisea tarimari evanerito

Mareko 12:38-39; Luka 11:43; 11:46; 20:45-46

¹ Iesu na tarimarima ḡutuma-bara e ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, ² “Taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimari e Farisea tarimari na Mose ḡena taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡirini. ³ Moḡa lorinai ḡomi ḡevaḡa-ribamini guruḡari mabarari boḡono korana-iaḡiri e boḡono veiri. A ḡeri veiḡa asi boḡono tovotovori, korana kara ḡeḡobata-iaḡirini, tarimarima na beḡene veiri veiḡari tu, tauḡeri na asi ḡekorana-iaḡirini. ⁴ Ġia na maruna metori tarimarima ḡevaḡa-faḡarini, senaḡina ḡimari didiri na ta maki ḡeri marunai asi ḡeveḡabikauni, asi ḡevaḡa-kavarini, maruna beḡene ḡwari ḡana. ⁵ Ġeri veiḡa mabarari ḡeveirini tu, tarimarima na beḡene ḡitari ḡana. Ġia bakuri e ḡimari ai tu dagara veaḡari ḡebarubarurini, nuḡari ai Buka Veaḡa siriri ḡeḡurarini, moḡeri dagara ḡevaḡa-baregorini, ema ḡeri dabuḡa geveri maki ḡevaḡa-maukarini. ⁶ Ġanivegogo gaburi ai e rubu nuḡari ai ḡeri ura tanutanu namori ai beḡene tanu. ⁷ Ġia ḡeurani maketi gaburi ai beḡene rakaorakao, tarimarima na beḡene vaḡa-namori urari ai, ema tarimarima na ‘Vevaḡa-riba Tarimari’ beḡene kiraḡiri.

⁸ A ġomi tu ‘Vevaġa-riba Tarimami’ ai asi beġene kiraġimi, korana Barau ġereġana moġo ġemi Vevaġa-riba Tauna, ema ġomi mabarami tu tarikaka. ⁹ Ema tanobarai tarima ta ‘Tama’ asi boġono kiraġia, korana ġomi Tamami tu sebona moġo, ġia tu gubai etanuni. ¹⁰ Ġomi maki ‘Veġori-kau Tarimami’ asi beġene kiraġimi, korana ġemi Veġorikau Tauna tu sebona moġo, Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna). ¹¹ Deikara barego vedaurea ġomi fakami ai, ġia tu ġomi vetuġunaġimi beiaġo-vinini. ¹² Tauġena eveġabi-vaisini tarimana tu Barau na bevaġa-manauani, a tauġena evevaġa-manauani tarimana tu beġabi-vaisiani.”

Iesu na Farisea tarimari e taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ġeri ġofaġofa ekiraġirito Mareko 12:40; Luka 11:39-52; 20:47

¹³ “Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Korana Guba Basileia ġatama bokana tu tarimarima ġoirari ai ġokou-ġauani. Ġomi tauġemi asi boġo raka-toġani, ema ġeraka-toġa ġetoni tarimari ġeri dabara maki ġomi na ġokourini. [¹⁴ Taravatu ġovevaġa-riba iaġiani tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Ġomi na vabu ġeri numa e ġeri farefare ġovaġa-koririni. Ġemi ġauġau tu mauka kenene, ġoġofaġofani. Moġesi nai ġomi tu meto barego vedaurea boġo ġabiani.]

¹⁵ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofa-ġofa tarimami! Ġomi gabu mabarari ġana ġoiaġoni, davarai e tanobarai, tarima sebona kwariġutu ġemi doġoro ai bene raka-toġa uranai. Ġoġabiani, benamo karava eġara-vanaġi vanaġini gabuna natunai ġovaġa-iaġoani, ġemi kira-sirivaġi e seġafore maki bevanaġi-lelevaġirini.

¹⁶ Veġorikau taumi, matami bubuġau, vetuġami kika! Ġemi vevaġa-ribai ġokirani, Rubu Veaġa aranai bekiraġi-toreni tarimana ġena kiraġitore tu asi anina ġotoni, a Rubu Veaġa golona (o gold-na) aranai bekiraġi-toreni tauna tu, ġena kiraġitore roġo bekorana-iaġiani. ¹⁷ Babo e mata-bubu tarimami! Aiġa tu barego, golo ba golo evaġa-veaġaiani Rubu Veaġana? ¹⁸ Ma ġokirani, fata veaġana aranai bekiraġi-toreni tarimana ġena kiraġitore tu asi anina, a varevare dagarana fata veaġana iatanai ġetoreato dagarana aranai bekiraġi-toreni tarimana tu ġena kiraġitore roġo bekorana-iaġiani. ¹⁹ Mata-bubu taumi. Aiġa tu barego, varevare dagarana ba varevare dagarana evaġa-veaġaiani fata veaġana? ²⁰ Moġa lorinai fata veaġa aranai ekiraġi-toreni tarimana na fata veaġa e fata veaġa iatanai ġetorerito dagarari mabarari arari ai ekiraġi-toreni. ²¹ Ema Rubu Veaġa aranai ekiraġi-toreni tarimana na Rubu Veaġa ema nuġanai etanuni Barauna arari ai ekiraġi-toreni. ²² Ema guba aranai ekiraġi-toreni tarimana na Barau ġena terona e iatanai etanuni Barauna arari ai ekiraġi-toreni.

²³ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Korana ġomi na Barau ġovarevare-viniani dagarari, ġemi ġaniġani ġailauri misimisiri maki, karava gabanana (10) ġoveirini, karava sebona boubou dagarana ġovaġa-iaġoani, senaġina taravatu ġena dagara baregori, vei-iobukaiobuka, vevetuġaġwa ema vetuġamaġikau tu ġolearini. Ġomi na tu maiġeri veiġa baregori ġoro veiri ema mo veiġa keiri maki asi boġoro iaġuiri. ²⁴ Veġorikau tarimami, matami bubu! Ġami nanu na nagama ġovei-vaġiani, senaġina kamela tu ġolauboġerini.

²⁵ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġamai kika! Ġomi ġemi kapusi e mereki muriri moġo ġoġurigiirini, senaġi nuġari tu lema e mata-ġaniġani ġoveini dagarari na beġe vonuvonu-raġe. ²⁶ Farisea tarimami, matami bubu! Kapusi e mereki nuġari ai ġotorerini dagarari boġono iareva-guineri, benamo murina rekena maki bene veiareva.

²⁷ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Ġomi tu gara gaburi ġefeni-kuro-kurorito kavana, murikari ġitaġitari

tu namo vedaurea, senaġina nuġari tu mase tarimari turiġari ema miro mabarari na ġevonuto. ²⁸ Ġomi maki moġesina, tarimarima na ġeġitamini veiġa iobukaiobuka tarimari noġa, senaġina nuġami tu ġofaġofa e vei-rakava na ġevonuvonu-raġeto.”

Iesu na taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari e Farisea tarimari ġeri kerere voiri ekiraġirito

²⁹ “Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Ġomi na peroveta tarimari ġeri gara gaburi ġovei-ginikaurini, tuġamaġi-iaġina foreri ġovaġa-ruġarini, ema vei-iobukaiobuka tarimari ġeri gara gaburi ġovaġa-vera verarini. ³⁰ Ġokirani, ‘Tubuma ġatama ġeri negai ġara maġuri nai, peroveta tarimari vaġivaġiri ai asi ġara vaġa-kavari.’ ³¹ Moġesi ġokirani nai, tauġemi ġovekiragi, ġomi tu peroveta ġevaġirito tarimari naturi. ³² Oba, ġomi maki tubumi ġatami ġeveito-ġoi kavana ma ġovei-iaġoni, ġeri rakava ġomi na ġovaġa-ġuġururini.

³³ Ġomi mota! Mota naturi! Barau ġena Kota baregona ġarona beraġasini nai, karava eġara-vanaġi vanaġini gabuna na kamasi boġo raga-maġurini? ³⁴ Moġa lorinai akiramini, au na peroveta tarimari e iaunega tarimari ema vevaġa-riba tarimari batuġu-iaġorini. Benamo kota tu boġo vaġi-maserini, aba, boġo vaġa-sataurorini; ma kotari tu rubu nuġari ai boġo kwaririni, rarari maki beġe riġoni, ema vanuġa ta na boġo lairini ma vanuġa ta. ³⁵ Moġesina nai vei-iobukaiobuka tarimari ġevaġirito metori tu ġomi iatami ai, Abela ġevaġi-maseato, monana eiaġomato mo Sakaria, Barakia natuna, ġia tu fata veaġana ema numa veaġana fakari ai ġovaġi-maseato. ³⁶ Akira-korikorimini, mabarari metori tu toma ġuru tarimami iatami ai beġe ketokauni.”

Iesu Ierusalemata taġina eveito

Luka 13:34-35; 19:41-44

³⁷ “Ierusalemata, Ierusalemata o, ġoi na peroveta tarimari ovaġirini ema Barau na etuġu-iaġosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ġutuma aurato, natumi bana gana-ġeġeraġiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaġi ġomi tu asi ġourato! ³⁸ Moġa lorinai ġemi vanuġa ema Rubu Veaġa tu korina betanuni. ³⁹ Korana au na akiramini, ġomi roġo au asi boġo ġitaguni, beiaġoni mo, ġaro ta beraġasini, monai vau boġo kirani, ‘Barau aranai eiaġomani tauna sivaġa-namoa.’ ”

24

Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito

¹ Iesu Rubu Veaġa na eraka-rosito, eraka-veġitato nuġanai, ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, ġeri ura Rubu Veaġa numari baregori beġene vaġa-ġitaia. ² Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Mai dagara mabarari ġoġitarini? Au na moġoni akiramini: Mai fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni, mabarari beġe vare-bubu riġorini.”

³ Iesu Olive Ġoronai etanu-taġoto-ġoi, benamo ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, ġedanaġi-ġairiato, ġekirato, “Nokira-varama, mai dagara tu aitoma beġe ġorani? E ġoi boġenoġoi-iaġomani ema tanobara dokona beġabiani maki kamara vetoġa na bevaġa-foforiani?”

⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi lorimi boġono vetore, tarima ta na asi bene ġofami. ⁵ Korana tarima ġutuma au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, ‘Keriso tu au maigegu!’ Tarima vovoka beġe ġofarini. ⁶ Ġomi na vetari gururi e tuari variri boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Maniġeri dagara tu beġe ġorani, senaġi dokona tu asi roġo. ⁷ Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini. Gabu ġutuma nuġari ai doġe beġe ġorani, tano maki beġe iagani. ⁸ Mai tu midigu moġo besinaiani, noġa moġo mero keina emaġurini midiguna kavana.

⁹ Mo negai beḡe ḡabi-tarimini, beḡe vaḡa-midigu midigumini, beḡe vaḡi-masemini. Bese mabarari na beḡe baru-vinimini, korana au ḡovaḡa-moḡoniguni dainai. ¹⁰ Benamo tarima ḡutuma ḡeri veḡabidadama beḡe raga-kwanerini, tata beḡe verevani e beḡe vebaru-vevinini. ¹¹ Peroveta ḡofaḡofa tarimari beḡe variḡisini, tarima ḡutuma beḡe ḡofarini. ¹² Vei-rakava maki beḡora-rovorovoni, benamo ḡutuma ḡeri veuravini maki beḡe farakani. ¹³ Senaḡina deikara bevevaḡa-gwaḡiḡini mo magona tu bemaḡurini. ¹⁴ Barau ḡena Basileia Varina Namona tu tanobara mabarana beḡe ḡobata-iaḡiani, bese mabarari na beḡene seḡaḡia ḡana, moḡa murinai vau magona beraḡasini.”

Vevaḡa-gari dagarana beforini
Mareko 13:14-23; Luka 21:20-24

¹⁵ “Ḡomi na dagara rakava vedaureana, vevaḡa-gari dagarana, peroveta tarimana Daniela na ekiraḡiato dagarana, boḡo ḡitaiani gabu veaḡanai beruḡani.” Mai guruḡa beiviani tarimana bene riba maoro anina tu kara. ¹⁶ “Benamo deidei Iudeai ḡetanuni tarimari ḡoro ḡana beḡene raga-iaḡo. ¹⁷ Deikara numa tuḡunai etanu-taḡoni tu, asi ma bene raka-toḡa numa nuḡana ḡana ḡena farefare ḡabiḡabiri. ¹⁸ Deikara vamoka nuḡanai maki asi ma bene ḡenoḡoi ḡena koudi ḡabiḡabina. ¹⁹ Mo negai vavine ma baniri e ḡabi-variḡu vavineri kika ma vetuḡari! ²⁰ Boḡono ḡauḡau Barau ḡenai, be ḡura e nagure negari ai o Sabadi ai asi boḡono raga-kwareḡa! ²¹ Korana mo negai midigumidigu tu asi keikeiri beḡe ḡorani, Barau na tanobara eveiato beiaḡoma maitoma, midigu moḡesina asi ḡeḡorani. Ma maiḡa murinai moḡesina kavana ta asi ma beḡora-ḡenoḡoini. ²² Bema Barau na mo ḡaro rakavari asi bere vaḡa-kubiri, tarimarima ta asi bere maḡuri riba, senaḡi eḡabi-hidirito tarimari dairi ai, ḡia na ḡarori bevaḡa-kubirini.

²³ Mo negai, bema tarima ta na bekiramini, ‘Ḡoḡitaia, Keriso tu maiḡa!’ o ‘Ḡia tu iomoḡa!’ betoni nai, asi boḡono vaḡa-moḡonia. ²⁴ Korana tu Keriso ḡofaḡofari e peroveta tarimari ḡofaḡofari beḡe foforini, vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veḡari baregori beḡe veirini, Barau na eḡabi-viriḡirito tarimari beḡene ḡofa-veḡonuri ḡana.

²⁵ Boḡono tuḡamaḡi-taḡoa, maiḡeri dagara tu akiravara-guinemini, hora roḡosi bene raḡasi nai. ²⁶ Bema tarima ta na bekiramini, ‘Ḡoḡitaia, ḡia tu tano fakanai moḡa,’ moḡana asi boḡono iaḡo; o bekirani, ‘Ḡoḡitaia, ḡia tu mo numa nuḡanai etanuni,’ asi boḡono vaḡa-moḡonia. ²⁷ Korana Tarimarima Natuna beiaḡomani tu fofori-taḡo, noḡa moḡo kiriku ekimoreani gubai ḡaro raḡeraḡena na mo ḡaro riḡoriḡona kavana; ²⁸ ma mase tauḡanina etanuni gabunai gaio maki monai beḡe vegogoni, (be ḡia na beḡe vaḡa-foforiani).”

Tarimarima Natuna ḡena iaḡoma
Mareko 13:24-27; Luka 21:25-28

²⁹ “Mo rakava beḡe ḡorani murinai, ḡaro bemukunani e ḡue maki asi bemamani, visiḡu guba na beḡe ketoni e guba seḡukari beḡe iaḡaiagani. ³⁰ Benamo Tarimarima Natuna vetoḡana gubai beforini. Mo ḡaro ai tanobara beseri mabarari beḡe taḡi-vanoro vanoroni, korana Tarimarima Natuna beḡe ḡitaiani, magube iatana na beiaḡomani ma seḡuka barana e ma marevana ḡesi. ³¹ Benamo ḡia na ḡena aneru betuḡurini ma kibi gururi baregori ḡesi, eḡabi-viriḡirito tarimari beḡe vaḡa-vegogorini tanobara mabarari na.”

Barabore - Vevaḡa-riba figi ḡauna ḡenana
Mareko 13:28-31; Luka 21:29-33

³² “Figi ḡauna ḡenana mai barabore boḡono ribaia: Kabona ḡefori-raḡeni e launa ḡefafani nai, ḡoribani, ḡaro ḡena tora taimina tu bekavinaḡi ḡotoni. ³³ Moḡa ilailanai, ḡomi maki bema mai dagara mabarari beḡe ḡorani boḡo ḡitarini nai, boḡono riba, Tarimarima Natuna tu bekavinaḡi ḡatama bokai. ³⁴ Moḡoni akiramini, mai ḡuru asi

bekorini, beiaḡoni mo, mai dagara mabarari beḡe ḡorani. ³⁵ Guba e tanobara beḡe rekwa-rekwani, senaḡi au ḡegu guruḡa tu asi beḡe rekwa-rekwani, beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini.”

Ḡaro e hora tarima ta asi ribana

Mareko 13:32-37; Luka 17:26-30; 17:34-36

³⁶ “Senaḡi mo ḡaro e hora tu tarima ta asi ribana, aneru gubai asi ribari e Natuna maki asi ribana, senaḡi Tamana ḡereḡana moḡo ma ribana. ³⁷ Tarimarima Natuna ḡena iaḡoma tu noḡa moḡo Noa ḡena negai kara ḡeḡorato kavana. ³⁸ Ḡutuḡutu roḡosi bere raga nai, tarimarima tu ḡeveini kavana ḡeḡaniḡanito-ḡoi, ḡeniuniuto-ḡoi, ema tau e vavine ḡeveḡaraḡoto-ḡoi, eiaḡomato mo, Noa ḡena lagatoi ai eraka-toḡato ḡaronai. ³⁹ Senaḡi matari asi ḡekanito, asi ḡeribato kara beḡorani mo, ḡutuḡutu eraḡasito, benamo mabarari eḡutu-masemaserito. Tarimarima Natuna beiaḡomani maki moḡesina beḡorani. ⁴⁰ Mo ḡaro ai tau ruarua vamokai beḡe ḡauveini, ta tu Barau na beḡabi-vaḡiani, a ta tu betanuni. ⁴¹ Vavine ruarua widi giro dagarana beḡe giro-vegogoani, ta tu beḡabi-vaḡiani, a ta tu betanuni. ⁴² Moḡesi nai tataḡa-taḡo boḡono tanu, korana ḡomi asi ribami ḡemi Vereḡauka tu aitoma beiaḡomani. ⁴³ Boḡono riba-maoro: Bema numa tarimana ma ribana kamara aoanai lema tarimana beiaḡomani nai, ḡia tu tataḡa-taḡo betanuni, benamo lema tauna na numa asi bedareani. ⁴⁴ Moḡa lorinai ḡomi maki boḡono verovina-tore, korana Tarimarima Natuna aitoma beraḡasini aoanai ḡomi asi boḡo ribani.”

Vetuḡunaḡi tarimana namona

Luka 12:42-46

⁴⁵ “Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruḡa eseḡaḡini ema veiḡa roroḡotori eveini, ḡena vere na eḡabi-hidiato numa ema vetuḡunaḡi tarimari bene ḡita-ḡauri, ema ḡani-ḡani maki nega korikori ai bene viniri? ⁴⁶ Mo vetuḡunaḡi tarimana, ḡena vere na ekiraiato ilailanai eḡauveini, bema-ḡoitaḡoani tu namo. ⁴⁷ Moḡoni akiramini, ḡia tu ḡena vere ḡena farefare mabarari ḡitaḡauri tarimanai betoreani. ⁴⁸ Senaḡina bema ḡia vetuḡunaḡi tarimana rakavana, tauḡena nuḡana bekirani, ‘Au ḡegu vere ḡena ḡenoḡoi tu bekwaibo-rakava,’ ⁴⁹ benamo ḡia na karonu bekwaririni, ma ḡia tu niuniu tarimari ḡesi beḡe ḡaniḡani-vegogoni e beḡe niuniu-vegogoni. ⁵⁰ Vetuḡu-naḡi tarimana ḡena vere ḡena ḡenoḡoi ḡarona tu asi etuḡamaḡiani ḡaronai, ma asi eribaiani aoanai beraḡasini. ⁵¹ Benamo ḡena vere na bea basi-ḡutuḡutuani, ma ḡofaḡofa tarimari ḡesi bea toreani. Monai beḡe taḡini, gadikari maki beḡe veḡara-tarini.”

25

Barabore - Ḡuiato gabanana (10)

¹ “Mo ḡaro ai Guba Basileia tu noḡa moḡo ḡuiato gabanana (10) kavana, ḡeri lamefa ḡeḡabirito, ḡeraka-rosito, veḡaraḡo variḡu tauna ḡesi beḡene vedoḡari ḡetato. ² Ḡuiato imaima (5) tu ma iaunegari, a imaima (5) tu babori. ³ Korana ḡuiato babori ḡeri lamefa moḡo ḡeḡabito, senaḡi keresini kota ma asi ḡeḡabikauto. ⁴ A iaunega ḡuiatori ḡeri lamefa ḡeḡabito nai, keresini maki kavabu ai ḡeḡabikauto. ⁵ Veḡaraḡo variḡu tauna ekwaiboto dainai, gena na matari eḡararito, benamo mabarari ḡegenato.

⁶ Boḡi nuḡanai ta ekoḡoto, ekirato, ‘Veḡaraḡo variḡu tauna mani eiaḡomani, be ḡoiaḡo, ḡia ḡesi boḡono vedoḡari!’ ⁷ Benamo ḡuiato 10 ḡetataḡato, ḡeri lamefa ḡeiarevarito. ⁸ Ḡuiato babori na iaunega ḡuiatori ḡevaḡa-guruḡarito, ḡekirato, ‘Ḡemi keresini kota ḡovinima, korana ḡai ḡema lamefa mai ḡebuseni.’ ⁹ Senaḡi iaunega ḡuiatori ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, ‘Asiḡina, ḡomi ema ḡai tu asi beilailani. Namona tu sitoa ḡana ḡoiaḡo, tauḡemi ḡemi ḡoa voi.’ ¹⁰ Keresini voi ḡeiaḡoto-ḡoi nai, veḡaraḡo variḡu tauna

eraĝasito. Benamo ĝerovina-toreto ĝuiatori tu ĝia ĝesi veĝaraĝo verekonai ĝerakatoĝato. Benamo ĝatama-boka ĝekou-ĝauato.

¹¹ Gabivau ĝuiato tari maki ma ĝevotuto, ĝekirato, 'Vereĝauka, Vereĝauka o, ĝema ĝatama-boka noma keoa!' ¹² Senaĝi veĝaraĝo variĝu tauna evaĝa-veseto, ekirato, 'Moĝoni akiramini, au tu asi ribagu ĝomi.' ¹³ Moĝa lorinai, boĝono venari-taĝo, korana ĝemi Vereĝauka beiaĝomani ĝarona e horana asi ribami."

Barabore - Vetuĝunaĝi tarimari moni ĝenarito

Luka 19:11-27

¹⁴ "Guba Basileia tu noĝa moĝo tarimana ta, gabu manaĝana ĝana bene iaĝo etato. Roĝosi bere raka nai, ĝena vetuĝunaĝi tarimari ekea-iaĝomarito, ĝena farefare evinirito, beĝene ĝauvei-iaĝiri ĝana. ¹⁵ Ĝia na golo moniri ĝia tata sebori sebori ĝeri riba e kokore ilailari ai evinirito. (Golo monina ta tu tarima ta davana laĝani toitoi nuĝanai beĝabini kavana). Ta tu golo moniri imaima (5) eviniato, ma ta tu golo moniri ruarua (2), ma ta tu golo monina sebona eviniato. Benamo eraga-kwanerito, ĝena iaĝoiaĝo eiaĝoto. ¹⁶ Golo moniri imaima eĝabirito tarimana maoromaoro eiaĝoto, ĝena moni eĝauvei-iaĝirito, golo moniri boruri imaima ma edoĝaririto. ¹⁷ Moĝesina kavana golo moniri ruarua eĝabirito tarimana na maki moni boruri ruarua ma edoĝaririto. ¹⁸ Senaĝi golo monina sebona eĝabiato tarimana eiaĝoto, tano ai guri ekwaiato, biaguna ĝena moni ekure-toĝaiato.

¹⁹ Nega varau emanaĝato nuĝanai, mo vetuĝunaĝi tarimari ĝeri vere ma eĝenoĝoi-iaĝomato, ĝena moni kamasi ĝeĝauvei-iaĝirito beĝene vevarifiu-iaĝiri etato. ²⁰ Benamo golo moniri imaima eĝabirito tarimana ema raka-toĝato, moni boruri imaima eĝabikaurito, ekirato, 'Verebara, ĝoi na golo moniri imaima oviniguto nuĝanai, au na tu moni boruri imaima ma badoĝariri maĝeri.' ²¹ Ĝia na evaĝa-namoato, ekirato, 'Namo baregona! Ĝoi tu vetuĝunaĝi taumu namona, ma vetuĝamaĝikaumu! Dagara misiri oĝau-vei-iaĝi ginikaurini nai, au na dagara ĝutuma avinimuni, ĝoi na boĝita-ĝaurini. Noma raka-toĝa, au ĝesi sima iaku-vegogo!'

²² Benamo golo moniri ruarua eviniato tarimana ma ema raka-toĝato, ekirato, 'Verebara, ĝoi na golo moniri ruarua oviniguto nuĝanai, au na tu moni boruri ruarua ma badoĝariri, maĝeri.' ²³ Ĝena vere na evaĝa-namoato, ekirato, 'Namo vedaurea! Ĝoi tu vetuĝunaĝi taumu namomu, ma vetuĝamaĝikaumu! Dagara misiri oĝauvei-iaĝi ginikaurini nai, au na dagara ĝutuma avinimuni, ĝoi na boĝita-ĝaurini. Noma raka-toĝa, au ĝesi sima iaku-vegogo!'

²⁴ Benamo golo monina sebona eĝabiato tarimana ema raka-toĝato, ekirato, 'Verebara, au ribagu ĝoi tu asi vegubakau taumu, dia ĝoi na ovarorito dagarari okwarini, ema dia ĝoi na ĝue-ĝuturi ofiu-rovorovorito dagarari ovaĝa-vegogorini. ²⁵ Moĝesi naima agarito, aiaĝoto, ĝemu moni tano nuĝanai akure-toĝaiato. Noĝitaia, dagarana iniĝa, ĝemu noĝabia.'

²⁶ Ĝena vere na ekiraiato, ekirato, 'Ĝoi vetuĝunaĝi taumu rakavamu ma ĝubulefimu. Ĝoi ribamu, dia au na avarorito dagarari akwarini, ema dia au na afiu-rovorovorito dagarari avaĝa-vegogorini. ²⁷ Kamuto, bere namo ĝegu moni tu banikai boro torea, benamo au bara ĝenoĝoi-iaĝoma nai tu, ma torekauna ĝesi bara doĝaria. ²⁸ Bevaitovo, ĝia na vetuĝunaĝi tarimari tari ekirarito, ekirato, 'Mani moni sebona ĝenai maniĝa ĝoĝabia, moni gabanana (10) tarimana ĝovinia. ²⁹ Korana ma ĝena-ĝana tarimana tu ĝutumari ma baviniiani, be barego lelevaĝi beĝabini, a asi ĝena-ĝana tarimana tu ĝenai misina maki baĝabi-vaĝiani. ³⁰ Ma mai vetuĝunaĝi tarimana rakavana ĝofiu-rosia murika mukunana ĝana. Monai bene taĝi, gadikana maki bene vaĝa-ĝaratariri.' "

Kota baregona ĝarona

³¹ “Tarimarima Natuna tu ma mamana marevana e seḡuka baregona, ema ma ḡena aneru mabarari ḡesi beḡe iaḡomani, ḡena teronai betanu-kauni. ³² Bese mabarari ḡia ḡoiranai beḡe vaḡa-vegogorini, benamo ḡia na bevaḡa-farararini, noḡa moḡo mamoe narinariri tarimana na mamoe nanigosi ḡerina etore-ḡerevaḡirini kavana. ³³ Mamoe tu aroribana rekenai, ma nanigosi tu kaurina rekenai betorerini. ³⁴ Benamo Vere na aroribana tarimari bevaḡa-guruḡarini, bekirani, ‘Ḡoiaḡoma! Tamagu na evaḡa-namomini tarimami, ḡoiaḡoma! Barau ḡena Basileia ḡoma ḡabia, guba tanobara eveirito neganai varau erovina-toreato ḡomi ḡemi. ³⁵ Korana au evitoguto nai, ḡoḡubuguto; bokagu ekoketo nai, nanu ḡoviniguto; au vanuḡa boru tarimagu ḡomi fakami ai atanuto, senaḡi ḡoḡabi-raḡeguto; ³⁶ au asi ḡegu dabuḡa, ḡovaḡa-dabuḡaguto; akeveto nai, ḡonariguto; dibura numai atanuto nai, ḡoraka-ḡitaguto.’

³⁷ Benamo vei-iobukaiobuka tarimari na beḡe vaḡa-veseani, beḡe kirani, ‘Vereḡauka, aitoma ḡaḡitamuto ovitoto, ḡaḡubumuto? O onanu-maseto, nanu ḡavinimuto? ³⁸ Aitoma ḡoi vanuḡa boru tarimamu ai ḡaḡitamuto, ḡaḡabi-raḡemuto ḡai ḡema numai, o asi ḡemu dabuḡa, ḡavaḡa-dabuḡamuto? ³⁹ Kamara ḡaro ai ḡaḡitamuto ḡoi okeveto, o diburai otanuto, ḡaraka-ḡitamuto?’

⁴⁰ Benamo Vere na bevaḡa-veserini, bekirani, ‘Moḡoni akiramini, tarikakagu asi ḡeiavirini tarimari maiḡeri ta ḡovei-viniato ilailanai, au maki moḡesi ḡovei-viniguto.’

⁴¹ Benamo kaurina rekena tarimari bevaḡa-guruḡarini, bekirani, ‘Au ḡegu na ḡoraka-veḡita, meto barego lele-vaḡina iatami ai etanuni tarimami, ḡoiaḡo, eḡara-vanaḡi vanaḡini karavana ḡana, Satani ma ḡena aneru ḡeri Barau na varau evei-toreato. ⁴² Korana evitoguto, senaḡi asi ḡoḡubuguto; nanu na emaseguto, senaḡi nanu asi ḡoviniguto; ⁴³ au tu vanuḡa boru tarimagu ḡomi fakami ai atanuto, senaḡi asi ḡoḡabi-raḡeguto ḡemi numai; asi ḡegu dabuḡa, senaḡi asi ḡovaḡa-dabuḡaguto; akeveto ema dibura numai atanuto, senaḡi asi ḡoraka-ḡitaguto.’

⁴⁴ Benamo ḡia maki beḡe vaḡa-veseani, beḡe kirani, ‘Vereḡauka, kamara ḡaro ai ḡaḡitamuto, ovitoto o onanu-maseto, o vanuḡa boru tarimamu, o asi ḡemu dabuḡa, o okeveto, o diburai otanuto, ḡai na asi ḡavaḡa-kavamuto?’ ⁴⁵ Benamo Vere na bevaḡa-veserini, bekirani, ‘Moḡoni akiramini, ḡomi na mai tarikaka asi ḡeiavirini tarimari maiḡeri, ta asi ḡovaḡa-kavaiato nai, au maki moḡesi ḡovei-viniguto, asi ḡovaḡa-kavaguto.’ ⁴⁶ Tauna moḡa, ḡia tu midigu vanaḡivanaḡi gabuna ḡana beḡe iaḡoni, a vei-iobukaiobuka tarimari tu maḡuri vanaḡivanaḡi gabuna ḡana beḡe iaḡoni.”

26

Iesu beḡene vaḡi-masea dabarana ḡevetauto

Ioane 11:45-53

¹ Iesu na maiḡeri dagara mabarari evevaḡa-riba iaḡi-ḡosirito nai, ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, ² “Ḡomi ma ribami, ḡaro ruarua moḡo, benamo Pasova beḡe veiani. (Moḡa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo, asi evaḡirito verekona). Mo ḡaro ai Tarimarima Natuna tarima tari ḡimari ai beḡe toreani, beḡene vaḡa-satauroa ḡana.”

³ Benamo Rubu Veaḡa vereri baregori ema Iuda ḡeri vere baregori ḡesi ḡevegogoto, Kaiafas, Rubu Veaḡa verena barana, ḡena numai. ⁴ Ḡeboioḡato, Iesu beḡene ḡabilemaia, benamo beḡene vaḡi-masea. ⁵ Senaḡi ḡekirato, “Dia vereko nuḡanai bene ḡora, korana vereko beḡe iaḡomani tarimari ḡia iatana na beḡe burini garina.”

Vavine ta na Iesu ediḡaiato Betania ai

Mareko 14:3-9; Ioane 12:1-8

⁶ Iesu tu Betania ai, Simona, lepera tarimana, ḡena numai. ⁷ Ḡeḡaniḡanito-ḡoi nuḡanai, vavine ta ḡia ḡenai eiaḡoto; kavabu namona ta, alabasta forena na ḡeveiato

kavabuna, eḡabi-kauato, nuḡanai tu muramura ma bonana namona, voina barego vedaurea; Iesu ḡaniḡani gabunai etanu-taḡoto-ḡoi nai, mo vavine na Iesu debanai ebubuato. ⁸ Ġena mero na ḡeḡitaiato, benamo ḡebaruto, ḡekirato, “Karase nai mai muramura efitoḡa-kavaiani? ⁹ Mai muramura bere voivoi-iaḡia, be moni baregona bere ḡabia, benamo asi ḡeri-ḡari tarimari bere viniri!

¹⁰ Iesu ribana ḡia tu kara ḡekiraḡiato, moḡesina nai evaḡa-guruḡa-rito, ekirato, “Karase nai mai vavine ḡomugumugu-iaḡiani? Mai vavine na veiḡa namona au ḡegu ai beveia. ¹¹ Asi ḡeri-ḡari tarimari tu ḡomi ḡesi boḡo tanu-vanaḡi vanaḡini. Senaḡi au tu dia ḡaro mabarari ḡomi ḡesi batanuni. ¹² Mai vavine na muramura au tauḡanigu ai bebubu-guinea, gurigurigu ḡana. ¹³ Moḡoni akiramini, Vari Namona beḡe ḡobata-iaḡiani tanobara mabarari nuḡari ai, mai vavine na veiḡa beveia veḡana maki beḡea kiraḡiani, ḡia tuḡamaḡi-iaḡina.”

Iudas na Iesu erevaiato

Mareko 14:10-11; Luka 22:3-6

¹⁴ Benamo gabanana ruarua (12) tarimari ta, arana Iudas Isakariota, Rubu Veaḡa vereri baregori ḡeri ai eiaḡoto, ¹⁵ edanaḡirito, ekirato, “Kara boḡo viniguni, bema Iesu ḡimami ai batore-kauani nai? Ġia na silva moniri gabana toitoi (30) ḡeiavirito, benamo ḡeviniato. ¹⁶ Mo nega monana Iudas na ḡimari ai betore-kauani dabarana evetauato-ḡoi.

Iesu ma ḡena mero ḡesi ginitaḡo mamoenā ḡeḡaniato

Mareko 14:12-21; Luka 22:7-14; 22:21-23; Ioane 13:21-30

¹⁷ Asi etubuni faraona verekona ḡarona giniguenenai ḡena mero Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Ġai tu ainai Rubu Veaḡa verekona baḡana vei-torea, bono ḡania?” ¹⁸ Benamo Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Ġoiḡo vanuḡa barana nuḡanai, mo bakiraḡia tarimana ḡenai, boḡono vaḡa-guruḡaia, boḡono kira, ‘Vevaḡa-riba tauna ekirani: Ġegu hora varau beraḡasi. Ġegu mero ḡesi ḡoi ḡemu numai ginitaḡo mamoenā baḡa ḡaniani.’ ” ¹⁹ Benamo mero Iesu na ekirarito ilailanai vereko ḡevei-toreato.

²⁰ Lavilavi ai Iesu ma ḡena mero gabanana ruarua (12) ḡesi ḡetanu-tarito, vereko ḡeḡania ḡana. ²¹ Benamo ḡeḡaniḡanito-ḡoi nai, ekirarito, ekirato, “Moḡoni akiramini, ḡomi ta na au borevaguni.” ²² Ġia mabarari nuḡari ma metori ḡesi irau sebori irau sebori na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vereḡauka, moḡoni dia au, ene?” ²³ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Au ḡesi diḡu sebonai ḡanaba-riḡoni tarimana na au berevaguni. ²⁴ Tarimarima Natuna bemaseni Buka Veaḡai ḡetoreato ilailanai. Senaḡi Tarimarima Natuna berevaiani tarimana ḡenai tu vetuḡana kekei; asi bere maḡuri tu namo.” ²⁵ Benamo Iudas, reva tarimana, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, moḡoni dia au, ene?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Dagarana maniḡa, mani okiraḡiani.”

Vereḡauka ḡena ḡanivegogo veaḡana

Mareko 14:22-26; Luka 22:15-20; 1Korinto 11:23-25

²⁶ Ġeḡaniḡanito-ḡoi nuḡanai, Iesu na beredi eḡabiato, Barau evaḡa-namoato, etaviato, evinirito, benamo ekirato, “Ġoḡabia, ḡoḡania, mai tu au tauḡanigu.” ²⁷ Ġia na kapusi ma eḡabiato, evaḡa-namoato murinai, evinirito, ekirato, “Ġoniua, ḡomi mabarami. ²⁸ Korana mai tu au raragu, Ginitaḡo Variḡuna evaḡa-moḡoniani, bebebubuni, tarimarima ḡutuma ḡeri rakava tuḡamaḡi-fitoḡari ḡana. ²⁹ Akiramini, mai vine nanuna asi ma banu-ḡenoḡoiani, beiaḡoni mo, ḡaro beraḡasini vau, au ḡomi ḡesi ma bita niu-vegogoani au Tamagu ḡena Basileia nuḡanai.” ³⁰ Benamo mari ta ḡemariato murinai, ḡeraka-rosito, Olive ḡorona ḡana ḡeiaḡoto.

Iesu na Petero ḡena vekira-ḡuniḡau ekiraḡi-toreato

Mareko 14:27-31; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38

³¹ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Toma boḡi ḡomi mabarami ḡemi veḡabidadama au ḡegu ai boḡo raga-kwaneani, korana Buka Veaḡai maiḡesi ekirani, ‘Au na mamoe ḡitaḡauri tarimana bavaḡiani, benamo mamoe mabarari beḡe raga-lausini.’

³² Senaḡi au mase na ma bavariḡisi-ḡenoḡoini murinai, baraka-guineni Galilea ḡana. Monai vau bitana vedoḡari.”

³³ Petero eguruḡa-fouto, Iesu ekiraiato, ekirato, “Bema mabarari na ḡeri veḡabidadama ḡoi ḡemu ai beḡe raga-kwaneani, senaḡi au na tu asiḡina.” ³⁴ Iesu na Petero evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Moḡoni akiramuni, toma boḡi kokoroku roḡosi bene goḡi nuḡanai, ḡoi na au vaḡa-toitoi bokira-ḡuniḡauguni.” ³⁵ Senaḡi Petero eguruḡa-ḡiḡiraḡeto, ekirato, “Bema ḡoi ḡesi bita mase-vegogoni maki, au na ḡoi tu asi veḡata bakira-ḡuniḡaumuni.” ḡena mero mabarari maki moḡesi ḡekirato.

*Iesu eḡauḡauto Getesemane ai
Mareko 14:32-42; Luka 22:39-46*

³⁶ Iesu ma ḡena mero ḡesi ḡeiaḡoto gabu ta arana Getesemane, benamo ḡia na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Mainai ḡotanutaḡo, au tu iomo ḡana aiḡoni, naḡauḡau.”

³⁷ Benamo Petero ema Sebedaio natuna ruarua moḡo eḡoririto, ḡia ḡesi ḡeiaḡoto. Moḡa nuḡanai Iesu tau-ḡanina efarakaiato, egarito, nuḡana maki evekwarāḡito-ḡoi.

³⁸ Benamo ekirarito, ekirato, “Au nuḡagu na meto asikei eḡwaiyani, dori evaḡiḡuni. Mainai ḡotanu, boḡono vevaḡa-gwaḡiḡi au ḡesi.” ³⁹ Iesu kota ma eraka-naḡito, ḡoirana tano ai ekokofa-tarito, benamo eḡuriḡurito, ekirato, “Tamagu o, bema ma dabara ta, mai midigu bedina ḡeguna noma ḡabi-vaḡia. Senaḡi dia au ḡegu ura, ḡoi ḡemu ura moḡo.”

⁴⁰ ḡena mero toitoi ḡeri ai eḡenoḡoito nuḡanai, ḡia tu gena-maseri ai eḡoitaḡorito, benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Kamasi nai ḡomi taumi toitoi au ḡesi aoa sebona ta kavana maki asi boḡo vevaḡa-gwaḡiḡini? ⁴¹ Boḡono vevaḡa-gwaḡiḡi, boḡono ḡauḡau, be veribaḡani beiaḡomani nai tu, asi boḡono moira. Iauka tu moḡoni eurani, senaḡi tau-ḡani tu emoirani.”

⁴² Iesu nega vaḡa-ruarua eraka-veḡitato, ea ḡuriḡurito, ekirato, “Tamagu o, bema asi dabara ta mai midigu bedina ḡeguna boḡabi-vaḡiani nai, ḡoi ḡemu ura bono veia moḡo.”

⁴³ Ma eḡenoḡoi-iaḡomato nuḡanai tu, ḡia asi ḡeri vevaḡa-gwaḡiḡi nai, genamaseri ai ma edoḡaririto, korana matari tu gena na eḡabi-rakavarito.

⁴⁴ Iesu na ma eiaḡuirito, ma eiaḡoto, vaḡa-toitoi ma eḡauḡauto, ḡena ḡuriḡuri guruḡari guineri ma ekiraḡi-ḡenoḡoirito. ⁴⁵ Benamo ḡena mero ḡeri ai ma eḡenoḡoi-iaḡomato, ekirarito, “ḡomi tu roḡo ḡogenani e ḡoiaḡaraḡini? ḡoḡitaia! Aoana varau beraḡasi! Tarimarima Natuna tu beḡe revaia, rakava tarimari ḡimari ai beḡe torea. ⁴⁶ ḡovariḡisi, be si-iaḡosi! ḡoḡitaia, au revarevagu tarimana mai beraḡasi!”

*Iesu tuari tarimari na ḡeḡabiato
Mareko 14:43-50; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12*

⁴⁷ Iesu roḡo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, Iudas, mero gabanana ruarua (12) tauna ta, eraḡasito. Tarimarima ḡutuma maki ḡia ḡesi ma ḡeri vetari baḡari e vevaḡi kwariri. ḡia tu Rubu Veaḡa vereri baregori ema Iuda vereri na ḡetuḡurito. ⁴⁸ Reva tarimana na vetoḡa ta ekiravara-torerito, ekirato, “Baverauani tarimana tu moḡa, boḡono ḡabi-taria.” ⁴⁹ Iudas eraḡasito nai, maoromaoro eiaḡoto Iesu ḡenai, benamo ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, boḡi namona!” benamo everauato. ⁵⁰ Iesu na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Ḗata, veiveina uranai boiaḡoma veiḡana noraga-veia!” Benamo ḡeiaḡomato, ḡimari na Iesu ḡeḡabi-tariato, ḡedegodegoato.

⁵¹ A Iesu ġena mero ta ġena vetari baġana einu-vaġiato, edaveato, benamo Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi tarimana seġana ebasi-vaġiato. ⁵² Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ġemu baġa tu ġuraġurana gabunai noġura-ġenoġoia. Korana vetari baġari ġeġabini tarimari mabarari tu vetari baġari na beġe maseni. ⁵³ Ġoi asi ribamu, Tamagu ġena vevaġa-kava banoġiani, benamo ġia na aneru vaġa-sebo au ġegu ai betuġurini, aneru doġorori gabanana ruarua (12) o 70,000 ema tari maki betuġurini au vaġa-kavagu? ⁵⁴ Moġesi bere vei, senaġi Buka Veaġai varau ġetoreato guruġana tu kamasi bemoġonini? Be, maiġesi moġo beġene vetore!”

⁵⁵ Iesu na monai mo tarima ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu seġafore doġorona ta aġori-kauani, be ġomi boġo iaġoma au ġabiġabigu tu ma ġemi vetari baġari e vevaġi kwariri ġesi? Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai, Rubu Veaġa nuġanai avevaġa-ribato-ġoi, senaġi asi ġoġabi-tariguto. ⁵⁶ A mai dagara mabarari ġeġorani tu, peroveta tarimari na Buka Veaġai ġetore-quinerito guruġari vaġa-moġoniri ġana.” Benamo Iesu ġena mero mabarari na ġeraga-kwaneato, ġeraga-rovorovoto.

Iesu kanisoro tarimari ġoirari ai

Mareko 14:53-65; Luka 22:54-55; 22:63-71; Ioane 18:13-14; 18:19-24

⁵⁷ Mo ġeġabi-tariato tarimari na Iesu ġeġori-iaġoato, Kaiafas, Rubu Veaġa verena baregona, ġena numa ġana. Monai taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ema Iuda vereri varau ġeraka-vegogoto. ⁵⁸ Petero na Iesu eraka-tuġuato-ġoi, ma fakana eiaġoto mo, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa ġana. Eraka-toġato maġu nuġanai, benamo veġitaġau tarimari fakari ai ea tanu-tarito, bene ġita, mo veġa magonai kara befoforini.

⁵⁹ Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda ġeri kanisoro tarimari mabarari na vevaġa-bade ġofaġofa tarimari ġevetaurito, Iesu beġene ġofaġofa-iaġia, be beġene vaġia ġana. ⁶⁰ Vevaġa-bade ġofaġofa tarimari ġutuma ġevarigisito, ġeġofaġofa-iaġiato, senaġi ġeri guruġa tu asi ġesebonato-ġoi. Magonai vau ġofaġofa tarimari ruarua ġevaisi-raġeto, ⁶¹ ġekirato, “Mai tarima ekirato, ‘Au tu ma seġukagu mai Barau ġena Rubu Veaġa barovoani, ema ġaro toitoi nuġanai ma bavaġa-ruġa ġenoġoiani.’”

⁶² Benamo Rubu Veaġa verena baregona eruġa-vaisito, Iesu edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu asi bovaġa-veseni? Maiġeri na ġoi ġevarifiu-iaġimuni guruġari tu kamasi?” ⁶³ Senaġi Iesu asi eguruġato. Rubu Veaġa verena baregona na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, “Maġuri Barauna aranai au na ġoi akiramuni, nokira-varama: Ġoi tu Keriso, Barau Natuna?” ⁶⁴ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Dagarana okiraġiani maniġa! Ma au na ġomi mabarami akiramini: Mai ġaro maiġa, mo beiaġoni ġoirai, ġomi na Tarimarima Natuna roġo boġo ġitaiani, seġuka Barauna ġimana aroribanai betanuni, e guba maguberi iatari na beiaġomani!”

⁶⁵ Benamo Rubu Veaġa verena baregona tauġena ġena dabuġa edareato, ekirato, “Barau vaġa-rakavana guruġana tu ekiraġi-ġosiatto! Karase vevaġa-ġita tarimari roġo tavetaurini? Barau vaġa-rakavana guruġana bekiraġia, varau boġo seġaġia. ⁶⁶ Kara mani ġotoni?” Ġia mabarari ġekirato, “Bene mase moġo.” ⁶⁷ Benamo ġoirana ġekanunuato, ġefaisiato. Kotari na ġeforoato, ⁶⁸ ġekirato, “Keriso, ġoi tu peroveta tarimana, be nokira-varama, deikara na bebotamu?”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauto

⁶⁹ Petero roġo numa maġuna nuġanai etanu-taġoto-ġoi, benamo vetuġunaġi ġuiatona ta ġia ġenai eiaġomato, ekirato, “Ġoi maki Iesu, Galilea tauna, ġesi orakaoto-ġoi, okavaiato-ġoi.” ⁷⁰ Senaġi Petero evekira-ġuniġauto mabarari ġoirari ai, ekirato, “Au asi ribagu ġoi kara okiraġiani.” ⁷¹ Benamo eraka-rosito, maġu ġatama bokana sevina ġana eiaġoto. Ma vetuġunaġi ġuiatona ta na eġitaiato, benamo sevina tarimari

evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġia maki Iesu, Nasareta tarimana, ekavaiato tarimana.”⁷² Petero ma evekira-ġuniġauto, eguruġa-gwaġiġito, ekirato, “Au asi ribagu mani tarima.”⁷³ Nega kotuna evanaġito nuġanai, monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari Petero ġenai ġeiaġomato, ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Moġoni, ġoi maki ġia ġesi tarimamu ta, korana garomu na evaġa-foforimuni.”⁷⁴ Benamo Petero na ekirarito, “Asiġina ġinavaġi, akira-korikorimini, mani tarima au asi ribagu!”

Asikauna kokoroku egoġito.⁷⁵ Benamo Petero na Iesu ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekiraiato, “Kokoroku roġosi bene goġi nai, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni.” Benamo eraka-rosito murikai, etaġi-rakava rakavato.

27

Iesu ġeġori-iaġoato Pilato ġenai

¹ Boġiboġi ekini-mama mamaiato-ġoi, Rubu Veaġa vereri baregori mabarari ema Iuda vereri ġeboioġa-vegogoto, Iesu beġene vaġia ġana. ² Seini na ġebarubaruato, ġeġori-iaġoato, Pilato, Roma gavana, ġimanai ġetore-kauato.

Iudas Isakariota emaseto Apostolo 1:18-19

³ Iudas, reva tauna, na Iesu eġitaiato, vaġa-masena guruġana varau ġeveiato, benamo evetuġamaġi-kureto. Benamo silva moniri gabana toitoi (30) eġwa-ġenoġoirito Rubu Veaġa vereri barari e Iuda vereri ġeri ai. ⁴ Ekirato, “Au tu havei-rakava, korana asi ġena rakava tarimana barevaia, bemaseni.” Ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mani tu dia ġai ġema nuġa-vekwarāġi, mani tu ġoi tauġemu ġemu ġauvei moġo.”⁵ Iudas na silva moniri Rubu Veaġa nuġanai eflu-toġarito, eraka-veġitato. Benamo eiaġoto, tauġena ea veborato.

⁶ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori na mo silva moniri ġeġabirito, ġekirato, “Mai tu rara voina monina, be boubou mauġanai asi veġata bita ġuraiani, taravatu.”

⁷ Ġeguruġa-iaġiato, ġevaġa-moġoniato murinai, mo moni ġeġabiato, ġuro eveini tarimana ġena tano ġevoiato, tanobara boru tarimari ġeri gara gabunai ġevaġa-iaġoato.

⁸ Moġesina nai mo tano arana ġevatoani “Rara Tanona” beiaġoma mo maitoma.

⁹ Monana Ieremia peroveta tarimana ġena guruġa ema moġonito, ekirato, “Mo silva moniri gabanana toitoi (30) ġeġabirito, mo tu Isaraela tarimari na ġevaġa-moġoniato voina misina, mo tau beġene voia ġana. ¹⁰ Ma mo moni na ġuro eveini tarimana ġena tano ġevoiato, Vereġauka ekirato ilailanai.”

Iesu Pilato ġoiranai

Mareko 15:2-5; Luka 23:3-5; Ioane 18:33-38

¹¹ Iesu Roma gavanana ġoiranai eruġato, ġia na edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu Iuda tarimari ġeri kini ba?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Oi, okiraġiani maniġa.”

¹² Benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri na Iesu ġeġofaġofa-iaġiato, senaġi guruġa ta asi ekiraġiato. ¹³ Moġa lorinai Pilato na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġoi asi oseġaġini, iatamu ai tu meto ġutuma ġekiraġirini?”¹⁴ Senaġi Iesu asi eġoiāġito, guruġa sebona tai maki asi evaġa-veserito. Monana gavana nuġana efarevaġi-rakavato.

Pilato na Iesu ġena mase ekiraġiato

Mareko 15:6-15; Luka 23:13-25; Ioane 18:38-19:16

¹⁵ Vanaġivanaġi Pasova verekona ġaronai tu gavana na ġia ġeri dibura numai etanuni beġe kiraġiani tarimana ta etuġu-rosiato-ġoi. ¹⁶ Mo laġani ai tarima rakava kwaikwaina ta dibura numai etanuto, arana tu Barabas. ¹⁷ Moġa lorinai tarima ġutuma

ġevegogoto nuġanai, Pilato na edanaġirito, ekirato, “Deikara ġoura-viniani natuġrosia: Barabas ba Iesu, ġekiraġiani Keriso?” ¹⁸ Korana Pilato ribana ginikau, Iuda tarimari baregori ġeri mama dainai, Iesu ġia ġimanai ġetoreato.

¹⁹ Pilato na Kota eġorikauato-ġoi nuġanai, Pilato ġaraġona na ġena keakau ta etuġraġasiato, ekirato, “Mani vei-iobukaiobuka tarimana ġenai dagara ta asi bono veia, korana au tu boġi ai banuvi, ġegu nuvi ai midigumidigu baregona na beġabigu ġia dainai.”

²⁰ Senaġi Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri na vegogo tarimari nuġari ġeġanirito, Pilato beġene kiraia, Barabas bene tuġu-rosia, a Iesu bene mase. ²¹ Senaġi gavana na vegogo tarimari ma edanaġirito, ekirato, “Ġia tauri ruarua dei tu ġomi ġemi natuġu-rosia?” Vegogo tarimari ġefararato, ġekirato, “Barabas!” ²² Benamo Pilato na edanaġirito, ekirato, “O mai Iesu, ġekiraġiani Keriso, tu kamasi bana veia?” Ġia mabarari ġevaġa-veve vegogoto, ġekirato, “Novaġa-satauroa!” ²³ Senaġi Pilato na ma edanaġirito, ekirato, “Kara dainai? Kamara veiġa rakavana eveiato nai?” Senaġi mabarari ġefarara-gigitarito, ġekirato, “Novaġa-satauroa!”

²⁴ Pilato etuġamaġi-fakato, ġia ġena riba guruġari tu asi beġe ġabi-raġerini, ma tarimarima ġia iatana na beġe burini garina, benamo ġia tu nanu eġabito, ġimana eġuriġiato mo tarimarima ġutuma ġoirari ai, ema maiġesi ekirato: “Au tu asi ġegu kerere mai vei-iobukaiobuka tarimana rarana ġenai; mai tu ġomi ġemi ġauvei moġo!”

²⁵ Vegogo tarimari mabarari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tarima rarana o ġena mase metona tu ġai iatamai bene tanu ema ġai natuma iatari ai.” ²⁶ Benamo Pilato na Barabas etuġu-rosiato ġia ġeri, a Iesu tu ġekwaria etato vau soldia evinirito, beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mareko 15:16-20; Ioane 19:2-3

²⁷ Benamo Pilato ġena vetari tarimari na Iesu ġeġori-iaġoato gavana ġena numa nuġanai, benamo karori mabarari ġekea-vegogorito, bena ġeruġa-ġeġeraġiato. ²⁸ Ġena dabuġa ġeruġa-vaġirito, dabuġa kakakakana ġevaġa-veiato, ²⁹ debana dagarana ġau ma giniginina na ġevatoato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetorekauato. Oro ta maki ġimana aroribanai ġevaġa-ġabiato, benamo ġoiranai ġevetuitarito, ġevaseva-vaseva iaġiato, ġekirato, “Iuda ġeri Kini o, ġaro namona!” ³⁰ Benamo ġekanunu-kanunuato, mo oro ġeġabi-rariato, debana ġekwari-ġenoġoi ġenoġoiato-ġoi. ³¹ Ġevaseva-vaseva iaġi-ġosiato murinai, dabuġa kakakakana ġeġabi-vaġiato, ġena dabuġa korikorina ma ġevaġa-veiato. Benamo ġeġori-rosiato, beġenea vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27

³² Ġeraka-rosito-ġoi nai, Kurene tarimana ta ġeġoitaġoato arana Simona. Vetari tarimari o soldia na ġelaunaġi-naġiato, Iesu ġena satauro neġwaia. ³³ Benamo vanuġa na ġeraka-rosito, gabu tai ġeraġasito arana tu Golgota, anina tu ‘Deba Ġavana Gabuna’. ³⁴ Monai vine nanuna midigu vaġa-keina muramurana arana gal ġesi ġebubu-vegogoato dagarana, Iesu ġeviniato; eiamuse-tovoato, senaġi asi eniuato.

³⁵ Ġevaġa-satauroato murinai, ġena dabuġa ġia fakarai ai ġevarerito kasi ai. ³⁶ Moġa murinai ġetanutunu-tarito, benamo ġenariato. ³⁷ Ġia debana iatanai kara koranai ġevaġa-satauroato guruġana ġekafa-kauato, maiġesi ġetoreato, “MAI TU IESU, IUDA ĠERI VERE.” ³⁸ Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġevaġa-sataurorito, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai.

³⁹ Ġeraka-vanaġito-ġoi tarimari debari ġekorakorarito-ġoi, guruġa rakavari Iesu ġeviniato-ġoi, ⁴⁰ ġekirato-ġoi, “O ġoi okirato, Rubu Veaġa borovoani, ġaro toitoi nuġanai

ma bovaḡa-ruḡa ḡenoḡoiani otato, tauḡemu novevaḡa-maḡuri! Bema ḡoi Barau Natuna, satauro tuḡuna na noraka-riḡo.”

⁴¹ Rubu Veaḡa vereri baregori e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ema Iuda vereri na maki maiḡesi ḡevaseva-vaseva iaḡiato-ḡoi, ḡekirato, ⁴² “Ḣia na tarima boruri evaḡa-maḡuririto-ḡoi, kamuto ḡia tauḡena tu asi evevaḡa-maḡurini! Bema ḡia moḡoni Isaraela tarimari ḡeri vere nai, satauro na inimoḡo neraka-riḡo, be baḡana vaḡa-moḡonia. ⁴³ Ḣia na Barau eḡabidadama viniato-ḡoi, be siḡitaia, Barau na maki betuḡamaḡi-kauani, bevaḡa-maḡuriani ba? Evekiraḡito-ḡoi, ‘Au tu Barau Natuna,’ nene?” ⁴⁴ Iesu ḡesi ḡevaḡa-satauro vegogorito seḡafore tarimari ruarua na maki moḡesi ḡeguruḡa-rakava viniato.

Iesu ḡena mase

Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30

⁴⁵ Horaḡauna 12 koloko ea ḡabiato nai, tanobara mabarana mukuna na eḡabi-ḡauato, mukuna etanuto eiaḡoto mo horaḡauna 3 koloko. ⁴⁶ Horaḡauna 3 koloko rekenai Iesu eḡabato, ekirato, “Eloi, eloi, lama sabaktani?” anina tu, “Au ḡegu Barau, au ḡegu Barau, kara dainai au boraga-kwanegu?” ⁴⁷ Tarimarima tari monai ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi nai, ḡeseḡaḡiato, benamo ḡekirato, “Ḣia tu Elia ekeaiani.” ⁴⁸ Benamo ḡeri tarima ta eraga-iaḡoto, nanu erimaiani dagarana ta eḡabiato, vine nanuna mamakina nuḡanai eduḡi-feraiato, gobu lefai egwanu-kauato, benamo eduḡi-raḡeato, Iesu na neniua ḡana. ⁴⁹ Senaḡi kotari ḡekirato, “Sivaḡa-noga roḡo, siḡitaia, Elia beiaḡomani, bevaḡa-maḡuriani ba asiḡina.” ⁵⁰ Iesu ma eḡaba-fouto murinai emaseto.

⁵¹ Benamo mo negai moḡo Rubu Veaḡa nuḡanai veaḡa lelevaḡi daiḡutunai, kouḡau dabuḡana o ketin evedare-kikimato, eruaruato, tuḡuna na mo gabigabina. Tano eiagaiagato, fore barari ḡeḡwa-kirarito. ⁵² Mase guriri ḡevekeo-fakato, ma tarima ḡutuma, Barau ḡena ura ḡeveirito-ḡoi tarimari, mase na ma ḡevaisiraḡe-ḡenoḡoito, ⁵³ ḡeri guri gaburi ḡeiaḡuirito. Iesu ḡena variḡisi-ḡenoḡoi murinai, Siti Veaḡana ḡana ḡeiaḡoto, monai tarimarima ḡutuma ḡoirari ai ḡefoforito.

⁵⁴ Vetari verena ma ḡena vetari tarimari ḡesi, Iesu ḡenariḡauato-ḡoi tarimari, na tano-iaga ema ḡeḡorato dagarari mabarari ḡeḡitarito nai, ḡegari-rakavato, ḡekirato, “Mai tarima tu moḡoni Barau Natuna!”

⁵⁵ Vavine ḡutuma maki monai, kotuna manaḡai ḡeruḡato, ḡemarere-to-ḡoi. Moḡeri vavine Iesu murinai ḡerakato Galilea na eiaḡoto mo Ierusalemna ḡana, ema ḡia vetuḡunaḡina ḡeiaḡo-vinito-ḡoi. ⁵⁶ Ḣia fakari ai tu Maria, Magadala vavinena; Maria, Iakobo (o Iames) e Ioane sinari; ema Iakobo e Ioane Sebedaio sinari.

Iesu ḡeguriato

Mareko 15:42-47; Luka 23:50-55; Ioane 19:38-42

⁵⁷ Mo lavilavi ai farefare ḡutuma tarimana Arimatea vanuḡa na eraḡasito, arana tu Iosefa; ḡia maki Iesu ḡena mero ta. ⁵⁸ Ḣia tu Pilato ḡenai eiaḡoto, benamo enoḡiato, Iesu tauḡanina bene ḡabia etato. Benamo Pilato na ḡena vetari tarimari ekirarito, Iesu tauḡanina Iosefa beḡene vinia. ⁵⁹ Moḡa lorinai Iesu tauḡanina eḡabiato, dabuḡa kurokurona namona na ekumuato, ⁶⁰ gara gabuna fore kouḡanai ea tore-toḡaiato. Mo gara tu fore gwaḡiḡinai kouḡa ta ḡekoroato, ḡia tauḡena ḡena guri gabuna variḡuna ta. Fore baregona na ḡatama-boka ekure-ḡauato, benamo eraga-kwaneato. ⁶¹ Maria, Magadala vavinena, ema Maria ta tu monai ḡetanu-taḡoto-ḡoi, guri ḡetanu-ḡoiraiato.

Vetari tarimari na gara gabuna ḡenari-ḡauato

⁶² Vereko ḡevei-toreani ḡarona ekorito vau, Sabadi varau beḡabia, Rubu Veaḡa vereri baregori e Farisea tarimari Pilato ḡenai ḡeiaḡoto, ⁶³ ḡekirato, “Verebara, ḡai ḡatuḡamaḡini, mo ḡofaḡofa tarimana roḡo maḡuri nai, ekirato, ‘Ḣaro toitoi murinai au tu

mase na ma bavariḡisi-ḡenoḡoini.’ ⁶⁴ Moḡa lorinai gadi tauri bono kirari, be guri gabuna beḡene nari-ginikaua, bene iaḡo mo, ḡaro toitoi murinai. Irau ḡena mero beḡe iaḡoni, ma tauḡanina beḡe lemaiani, benamo tarimarima beḡe ḡofarini, beḡe kirani, ‘Ḡia tu mase na bevariḡisi-ḡenoḡoi,’ beḡe toni garina. Mai ḡofaḡofa maiḡa na ḡofaḡofa guinena bevanaḡiani.” ⁶⁵ Pilato na ekirarito, ekirato, “Gadi tarimari ḡoḡabiri, ḡeiaḡo, be guri gabuna beḡene ruḡaḡau-ginikaua.” ⁶⁶ Benamo gara ḡana ḡeiaḡoto, guri kouḡana ekou-ḡauato forena ḡekada-ḡauato, tabu vetoḡana ta ḡeveiato, benamo gadi tarimari ḡetorerito, beḡene riviḡaua.

28

Iesu evariḡisi-ḡenoḡoito Ioane 20:1-18

¹ Sabadi ekorito murinai, fura ḡarona giniguenenai, boḡiboḡi iamoiamo, Maria, Magadala vavinena, Maria ta ḡesi ḡeiaḡoto, gara gabuna ḡea ḡitaiato. ² Asikauna tu tano-iaga baregona eḡorato, korana Vereḡauka ḡena aneru ta guba na emariḡoto, fore ekure-veḡitaiato, benamo iatanai etanukauto. ³ Ḡia vetoḡana tu noḡa moḡo kiriku ekimoreani kavana, ema ḡena dabuḡa tu kuro-ḡaroḡaro kaufa o snou noḡa. ⁴ Guri gabuna ḡeḡitaḡauto tarimari tu ḡegari-rakavato nai ḡeḡoḡo-ḡoḡorito, benamo tano ai ḡeketo-tarito mase tarimari kavana.

⁵ Aneru na mo vavine evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Asi ḡogari, au ribagu ḡomi tu Iesu, ḡevaḡa-satauroato tauna, ḡovetauani. ⁶ Ḡia mainai tu asiḡina; ḡia tu bevariḡisi-ḡenoḡoi, evaḡa-guruḡamito ilailanai. Ḡetoreato gabuna ḡoma ḡitaiata. ⁷ Be ḡoiaḡo-ḡariḡari, ḡena mero boḡonoa kira-varari, boḡono kira, ‘Iesu tu mase na bevariḡisi-ḡenoḡoi, ema beguineni Galilea ḡana. Monai vau boḡoa ḡitaiani.’ Mai guruḡa nakira-varami ḡana baiḡoma.”

⁸ Benamo mo vavine na guri gabuna ḡeragakwane-ḡariḡariato, ma gariri e ma verereri ḡesi ḡeragato ḡena mero ḡeri ai, mo aneru ḡena guruḡa ḡea vaḡa-ribari ḡana. ⁹ Ḡeragato-ḡoi nai, asikauna Iesu tu ḡia ḡoirari ai eruḡato, ekirato, “Maino ḡomi ḡesi bene tanu!” Benamo ḡoiranai ḡevetui-tarito, kwakuna ḡeregorito, ḡetoma-rakarigo viniato. ¹⁰ Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Asi ḡogari, ḡoiaḡo, au tarikakagu ḡoa kirari, Galilea ḡana beḡene iaḡo; monai vau au beḡene ḡitagu.”

Guri gabuna ḡenari-ḡauato vetari tarimari ḡeri ḡofaḡofa guruḡana

¹¹ Vavine ruarua dabara na ḡeiaḡoto-ḡoi nuḡanai, tuari tarimari tari, guri gabuna ḡenari-ḡauato tarimari, ḡeḡenoḡoito vanuḡa barana ḡana, karakara ḡeḡorato dagarari mabarari Rubu Veḡa vereri baregori ḡekira-vararito. ¹² Benamo mo Rubu Veḡa vereri barari tu Iuda vereri ḡesi ḡeboioḡa-vegogoto, gadi tarimari moni baregona ḡevinirito. ¹³ Maiḡesi ḡekirarito, ḡekirato, “Ḡomi tu boḡono kira, ‘Ḡena mero boḡi nuḡanai beḡe iaḡoma, ḡai tu genamai beḡe lemaia.’ ¹⁴ Bema mai vari gavana na besegaḡiani nai tu, ḡai na ḡia nuḡana baḡa vei-magomagoani, be ḡomi veiḡa rakavana ta asi bevei-vinimini.” ¹⁵ Gadi tarimari na moni ḡeḡabiato, ḡevaḡa-guruḡarito ilailanai ḡeguruḡato. Mai vari tu Iuda tarimari fakari ai ḡekiraḡi-rakaorakaoato, ma maitoma maki roḡo ḡekiraḡiani.

Iesu ḡena mero ḡeri ai efoforito

Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23

¹⁶ Ḡena mero gabanana sebona (11) tu Galilea ḡana ḡeiaḡoto, Iesu na ekiraḡi-guineato ḡorona ḡana. ¹⁷ Monai ḡeḡitaiato nai, ḡetoma-rakarigo viniato; senaḡi tari tu ḡedaradarato: ‘Mai tu moḡoni Iesu ba?’ ¹⁸ Benamo Iesu eraka-kavito, evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Barau na seḡuka mabarana gubai ema tanobarai au varau bevinigu. ¹⁹ Moḡa

lorinai ġoiāġo tanobara mabarari ġana, bese mabarari ġegu mero ai boġono vaġa-iaġori. Ema Tamana, Natuna, Iauka Veaġa aranai boġono babatisori. ²⁰ Boġono vaġa-ribari maki, avinimito vevaġa-naġiri mabarari beġene korana-iaġiri. Boġono riba, au tu ġaro mabarari ai ġomi ġesi bita tanuni, beiāġoni mo, tanobara magona!”

VARI NAMONA MAREKO NA ETOREATO

Mareko vaġa-foforina guruġari

Mareko arana ta tu Ioane. Ġia tu dia mo Iesu ġena mero gabanana (12) vekaravari ai tarimana ta. Mai Vari Namona tu laġani 64 beiāgo 68 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Mai fefa tu Roma siti ai Petero ġesi ġeġauvei-vegogoto nuġanai etoreato. Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari Roma nuġanai ġetanuto-ġoi tarimari Iesu Varina Namona ekiravara-ginikaurito.

Mareko na ġia guruġana baregona ekira-vararito tu ekirarito, Iesu tu Barau ġena vetuġunaġi-iaġovinina tarimana namo vedaureana e ma ġena vetuġamaġikau (Mareko 10:45). Korana Iesu tu Barau ġena maoro baregona gaburenai eġauveito-ġoi ema ġena guruġa mabarari ekorana-iaġirito-ġoi. Moġeri tu Iesu na ġauvei e nuġa-farevaġi veiġari eveirito-ġoi moġerina ġeri ai evaġa-foforirito ġeri.

Mareko ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Vetuġunaġi tarimana Iesu ġena iaġoma ema everovinato veiġana - karoa 1:1-13
2. Vetuġunaġi tarimana ġena ġauvei - karoa 1:14-13:37
3. Vetuġunaġi tarimana ġena mase - karoa 14-15
4. Vetuġunaġi tarimana ġena variġisi-ġenoġoi ema guba vanuġana ġana ma evaraġeto - karoa 16

Ioane Babatiso ġena ġobata

¹ Iesu Keriso Barau Natuna Varina Namona maiġesina evesinato. ² Peroveta tarimana arana Isaia na etoreato,

“Barau ekirato,

‘Au na ġegu vetuġunaġi tarimana tu batuġu-guineani, ġemu dabara vaġa-maġatana.’

³ Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani,

‘Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia,

ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoro!’ ”

⁴ Moġa lorinai Ioane eiaġomato, tano fakanai tarimarima eababatorito-ġoi e eġobatato-ġoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure, ema babatiso beġene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana.

⁵ Tarimarima mabarari Iudea vanuġari na e Ierusalem na ġeiaġoto-ġoi Ioane ġenai. Ġeri rakava ġekiraġi-foforirito-ġoi vau, eababatorito-ġoi Ioridana ġarukanai.

⁶ Ioane ġena dabuġa tu kamela ġwiri na ġeveiato, ġena gabaġau tu nanigosi kefina, ġana ġaniġani dagarari tu madudu e gode nanuri moġo. ⁷ Eġobatato-ġoi, ekirato, “Tarima ta au murigu na beiāġomani, ġia ġena seġuka na au ġegu seġuka tu evanaġiani. Au maki asi ilaila ġia ġena tamaka varona baruġaiani. ⁸ Au na ġomi tu nanu na ababatisomini, a ġia na tu Iauka Veāġa na bebabatisomini.”

Ioane na Iesu eabatisoato

Mataio 3:13-17; Luka 3:21-22

⁹ Mo negai Iesu tu Nasareta, Galilea vanuġana ta, na eiaġomato, benamo Ioane na Ioridana ġarukanai eabatisoato. ¹⁰ Iesu nanu na eraka-raġasito nuġanai, guba eġitaiato, evekeo-fakato, benamo Iauka Veāġa pune kavana emariġoto ġia ġenai.

¹¹ Benamo garo ta guba na ekea-riġoto, ekirato, “Ġoi tu au Natugu, aura-vinimuni; ema ġemu ai aiaku-rakavani maki.”

Satani na Iesu eribaġaniato

Mataio 4:1-11; Luka 4:1-13

¹² Moġa murinai Iauka Veaġa na Iesu tano fakana ġana etuġu-iaġoato. ¹³ Monai ġaro e boġi gabana vasivasi (40) etanuto, Satani na eriba ġaniato-ġoi. Ġia tu boġa bairi ġesi ġetanuto-ġoi, aneru na ġenariato-ġoi.

Iesu ġena ġauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Luka 4:14-15

¹⁴ Ioane ġediburaiato murinai, Iesu Galilea ġana eiaġoto, Barau Varina Namona ea ġobata iaġiato-ġoi. ¹⁵ Eġobatato, ekirato, “Barau ġena ġaro tu varau beraġasi, ġena Basileia bevotu, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa)! Ġemi rakava ġerina ġovetuġamaġi-kure, Vari Namona nuġami na ġovaġa-moġonia!”

Iesu na tarima vasivasi (4) ekearito, ġia murinai beġene raka

Mataio 4:18-22; Luka 5:1-11

¹⁶ Iesu Galilea kou rikina na eraka-iaġoto-ġoi nuġanai, Simona ma tarina Anduru ġesi eġitarito, ġeri reke kou ai ġefiuato, korana ġia tu maina tarimari. ¹⁷ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġoiaġoma, murigu ai ġoma raka, be au na tu tarimarima maina viniri bana vaġa-ribami.” ¹⁸ Benamo maoromaoro ġeri reke ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

¹⁹ Asi ġeraka-manaġato, benamo Iesu na Iakobo (o Iames) Sebedaio, tarina Ioane ġesi eġitarito, ġasi ai ġeri reke ġwadareri ġeturirito-ġoi; ²⁰ ekearito, benamo ġia na tamari Sebedaio ma ġena ġauvei tarimari ġesi ġasi ai ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

Iauka rakavana na eboroġiato tarimana

Luka 4:31-37

²¹ Ġeraka-iaġoto, Kaperanaumai ġevotuto. Monai Sabadi ai Iesu Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toġato, benamo evevaġa-ribato. ²² Ġia ġena vevaġa-riba guruġari tarimarima na ġeseġaġirito nai, ġeġaba-rakavato, korana tu ġena guruġa ma seġukana, dia taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri guruġa kavana.

²³ Mo rubu ai tarima ta tu iauka rakavana na eboroġiato tarimana. Ġia ekeato, ekirato, ²⁴ “Iesu, Nasareta tarimamu o, kara ġemai noveia otoni? Ġoi tu ġai vaġa-rakavama uranai boiaġoma? Au ribagu ġoi tu deikara, ġoi tu Barau ġena Veaġa Tarimamu!” ²⁵ Iesu na ekira-ġoiato, “Gurumu! Ġia ġenana noraka-vaġi!” ²⁶ Benamo iauka rakavana na mo tarima evaġa-ġoġo-ġoġoato, benamo ma ġabana ġesi eraka-vaġito. ²⁷ Tarimarima mabarari ġeġaba-rakava rakavato, benamo tauġeri ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Mai tu kara? Vevaġa-riba variġuna? Ġia tu ma seġukana na iauka rakavari evaġa-guruġarini, ema garona maki ġeseġaġiani!” ²⁸ Benamo Iesu varina asikauna eraga-rovorovoto Galilea vanuġari mabarari ai.

Iesu na keve tarimari vovoka evaġa-namorito

Mataio 8:14-15; Luka 4:38-39

²⁹ Rubu na ġeraka-rosito murinai, Iakobo (o Iames) ema Ioane ġesi ġeiaġoto, Simona ema Anduru ġeri numai ġea raġekauto. ³⁰ Simona ġena taġama vavinena tu ekeveto, tauġanina eseġukato, be egena-taġoto-ġoi, benamo Iesu ġekira-varaiato. ³¹ Iesu eiaġoto ġenai, ġimanai eġabito, benamo evaġa-tanu vaisiatio. Mo keve ekorito, benamo ġia eġuburito.

³² Lavilavi, ġaro eketoto murinai, tarimarima na keve tarimari e iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari Iesu ġenai ġeġori-iaġorito. ³³ Vanuġa tarimari mabarari numa ġoiranai ġevegogoto. ³⁴ Iesu na keve iraurau tarimari vovoka evaġa-namorito e iauka rakavari ġutuma elai-vaġirito. Iauka rakavari mururi ekourito asi beġene guruġa, korana ġia ribari Iesu.

Iesu Galilea vanuḡari ai eḡobatato

Luka 4:42-44

³⁵ Boḡiboḡi rekenai, roḡosi bene laḡani nai, Iesu evariḡisito, tano fakana ḡana eiaḡoto, ea ḡuriḡurito. ³⁶ Benamo Simona ma karonā ḡesi Iesu ḡea vetauato, ³⁷ ḡea doḡariato nai, ḡekiraiato, ḡekirato, “Tarimarima na tu ḡoi ḡevetaumuni!” ³⁸ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Vanuḡa kavinaḡiri ḡana si-iaḡo. Moḡeri ai maki bana ḡobata, au ḡegu iaḡoma korana tu moḡa.” ³⁹ Benamo ḡia eiaḡoto Galilea vanuḡari mabarari ḡana. Rubu ai eḡobatato-ḡoi e iauka rakavari elai vaḡirito-ḡoi.

Lepera tarimana Iesu na evaḡa-namoato

Mataio 8:1-4; Luka 5:12-16

⁴⁰ Lepera tarimana ta Iesu ḡenai eiaḡoto, evetui-tarito, benamo enoḡiato, ekirato, “Bema ḡoi ourani nai, moḡoni boiarevaguni, bovaḡa-namoguni riba.” ⁴¹ Iesu na eve-tuḡaiato, ḡimana etuḡu-iaḡoato, eḡabi-karaiato, benamo ekirato, “Aurani, be nonamo!” ⁴² Benamo vaḡa-sebo lepera na eraga-kwaneato, enamoto. ⁴³ Iesu na evaḡa-guruḡa gwaḡiḡiato, ekirato, ⁴⁴ “Mai veiḡa tarima ta asi bono kira-varaia. Noiaḡo, Rubu Veḡa verena na bene ḡitamu, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraḡiato ilailanai bono vinia. Be tarimarima beḡene riba, ḡoi tu bonamo.”

⁴⁵ Senaḡi ḡia tu eiaḡoto, mo veiḡa varina efiuato. Moḡesi nai Iesu tu vanuḡa tai asi ma eraka-toḡato, a tano fakari ai moḡo etanuto-ḡoi. Senaḡina tarimarima gabu irauirauri na Iesu tu roḡo ḡeiaḡo-viniato-ḡoi.

2

Iesu na rakava etuḡamaḡi-fitoḡarito

¹ Ḡaro kotari ḡevanaḡito vau, Iesu Kaperanauma ḡana eḡenoḡoito. Tarimarima na varina ḡeseḡaḡiato Iesu tu numai. ² Moḡa lorinai tarimarima ḡutuma ḡeḡaru-vegogoto, numa nuḡana ḡevaḡa-vonuato, eiaḡoto ḡatama-boka korana maki asi faka ta. Monai vau Iesu na Vari Namona eḡobata-vinirito, ³ nuḡanai tarima vasivasi (4) na tauḡanina tavi ta emaseto tarimana ta Iesu ḡenai ḡeḡwa-iaḡoato. ⁴ Tarimarima ḡutuma nai, asi ḡeri dabara Iesu sevina ḡana beḡe raka-kavi iaḡoni. Naima ḡia na Iesu eruḡato iatana ḡuduḡuna ḡeḡiu-vaḡiato vau, keve rakava tarimana ma gedana ḡesi ḡetuḡu-riḡoato Iesu ḡoirana ḡana. ⁵ Iesu na ḡeri veḡabidadama eḡitaiato nai, ḡia na keve rakava tarimana evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Natugu, ḡemu rakava batuḡamaḡi-fitoḡari.”

⁶ Taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari kotari monai tanutaḡori ai, nuḡari ai maiḡesi ḡetuḡamaḡito, ⁷ “Karase nai mai tarima moḡesina ekirani? Ḡia na Barau ekira-fitoḡaiani. Dei na rakava betuḡamaḡi-fitoḡarini? Barau moḡo ḡereḡana!” ⁸ Iesu ma ribana ḡia kara ḡetuḡamaḡirito-ḡoi nai edanaḡirito, ekirato, “Karase nai maniḡesi ḡotuḡamaḡini? ⁹ Aiḡesina baguruḡani tu meraḡa, keve rakava tarimana bavaḡa-guruḡaia, bakira, ‘Ḡemu rakava batuḡamaḡi-fitoḡari’ banasi, ba bara kiraia, ‘Noruḡa-vaisi, ḡemu geda noḡabia, be noraka’ barasi? ¹⁰ Au na navaḡa-ḡitami, Tarimarima Natuna tu ma ḡena maoro, rakava betuḡa-maḡi-fitoḡarini mai tanobarai.” Ḡia na keve rakava tarimana evaḡa-guruḡaiato, ekirato, ¹¹ “Akiramuni, noruḡa-vaisi, ḡemu geda noḡabia, be numa ḡana noiaḡo!” ¹² Maoromaoro eruḡa-vaisito, ḡena geda eḡabiato, tarimarima ḡoirari ai eraka-rosito. Moḡa lorinai mabarari ḡeḡaba-rakava rakavato, Barau ḡevaḡa-raḡeato, ḡekirato, “Maiḡesina kavana ta roḡosi tara ḡिताia.”

Iesu takesi gogo tarimari ḡesi ḡeḡaniḡani-vegogoto

Mataio 9:9-13; Luka 5:27-32

¹³ Iesu ma eiaḡoto kou rikinai. Tarimarima ḡutuma ḡia ḡenai ḡeiaḡoto, benamo ḡia na evaḡa-ribarito. ¹⁴ Iesu eraka-iaḡoto-ḡoi nuḡanai, ḡia na Alfeo natuna arana Levi takesi

moniri ġeġabito-ġoi numanai tanutaġo eġitaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Benamo Levi evariġisito, Iesu murinai erakato.

¹⁵ Iesu Levi ġena numai eġani-ġanito-ġoi nai, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġutuma maki Iesu ma ġena mero ġesi ġeġaniġani-vegogoto, korana tarimarima vovoka ġia murinai ġerakato-ġoi. ¹⁶ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, Farisea ġeri doġoro tarimari, na Iesu ġeġitaiato, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoto-ġoi, benamo ġia na Iesu ġena mero ġedanaġirito, ġekirato, “Ġia tu karase nai takesi gogo e vei-rakava tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoni?” ¹⁷ Iesu eseġaġito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Namo tarimari na doketa asi beġe vetaurini, senaġina keve tarimari na moġo. Au aiaġomato maki dia vei-iobukaiobuka tarimari keakeari, senaġi vei-rakava tarimari.”

Ġaniveaġa

Mataio 9:14-17; Luka 5:33-39

¹⁸ Ġaro ta Ioane Babatiso ġena mero e Farisea tarimari ġeġani-veaġato-ġoi nai, tarima kotari Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Kara dainai Ioane Babatiso ġena mero e Farisea tarimari ġeri mero tu ġeġani-veaġani, senaġi ġoi ġemu mero tu asiġi?”

¹⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuġamaġini, veġaraġo variġu tauna ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe ġani-veaġani ba? Asiġina! Veġaraġo variġu tauna ġatana seviri ai neganai, asi beġe ġani-veaġani. ²⁰ Ġarona eiaġomani veġaraġo tauna ġatana ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani.

²¹ Tarima ta na dabuġa variġuna veseana dabuġa guinena ġesi asi bebani-vegogoani. Bema moġesina beveiani nai, dabuġa variġuna na guinena bedareani, ema vedarena maki bebaregoni. ²² Tarima ta na vine nanuna variġuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesina beveiani nai, vine nanuna variġuna na nanigosi kefina guinena bevei-fakaiani. Vine nanuna e kefi beġe rakavani. Senaġi vine nanuna variġuna nanigosi kefina variġunai besisiani tu namo.”

Iesu tu Sabadi Verena

Mataio 12:1-8; Luka 6:1-5

²³ Sabadi tai Iesu ma ġena mero ġesi widi vamokari na ġeraka-vanaġito-ġoi nai, ġena mero tu rakarakari ai widi ġebukito-ġoi. ²⁴ Farisea tarimari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Noġitari, ġia kara ġeveini! Maniġesi asi beġene vei Sabadi ai, taravatu.”

²⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Davida na kara eveiato guruġari ġoiaviato ba asiġina, ġia ma karona ġesi ġevitorito nai? ²⁶ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi eġabito, eġanito, karona maki evinirito. Mo beredi tu veaġa veġata, Rubu Veaġa vereri ġereġari moġo ġari. Mo veiġa tu Abiata Rubu Veaġa verena baregona ġena negai eġorato.”

²⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Barau na Sabadi eveiato tu tarimarima ġeri, dia tarimarima eveirito Sabadi ġena. ²⁸ Moġesi nai Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

3

Ġima boso tarimana

¹ Ġaro tai Iesu rubu ai ma eraka-toġato. Ġima boso tarimana ta tu monai. ² Tarima kotari maki monai, Iesu ġeġita-taġoato-ġoi, Sabadi ai mo tarima bevaġa-namoani ba, beġene ġita-kaua, be beġene vaġa-bade-iaġia ġetato-ġoi nai. ³ Iesu na ġima boso tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noruġa-vaishi, tarima mabarari ġoirari ai noma ruġa.” ⁴ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Aiġa tu maoro, Sabadi ai veiġa namori veiveiri namo ba veiġa rakavari sini veiri? Tana vevaġa-maġuri ba tana vaġivaġi?”

Senagi ġia asi ġeguruġato. ⁵ Iesu ma baruna e ma nuġa-metona ġesi eġita-ġeġeraġirito, korana tarimarima ġenuġa-bubuto nai. Benamo ġima bosu tarimana ekiraiato, ekirato, “Ġimamu notuġu-roroġotoa.” Ġimana etuġu-roroġotoato, benamo enamoto. ⁶ Moġa murinai Farisea tarimari rubu na ġeraka-rosito, Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari ġesi ġeboioġa-vegogoto, Iesu kamasi beġe vaġiani dabarana ġevetauato.

Tarimarima ġutuma Galilea kouna rikinai

Luka 6:17-19

⁷ Iesu ma ġena mero ġesi ġeraka-veġitato, Galilea kouna ġana ġeiaġoto. Tarimarima ġutuma lelevaġi Galilea na ġia murina na ġeiaġoto, ema vovoka lelevaġi maki Iudea na, ⁸ Ieruselema na, Idumea na, Ioridana ġaruka mo reke na, Taia e Sidono rekeri na ġeiaġoto, korana Iesu varina ġeseġaġiato nai. ⁹ Tarimarima ġutuma nai, Iesu na ġena mero ekirarito, ġasi misina ta beġene ġabi-torea, tarimarima ġutuma be beġe ruġaruġa-ġauani garina. ¹⁰ Iesu na keve tarimari ġutuma evaġa-namorito dainai, keve tarimari mabarari maki ġeġoto-iaġoto, Iesu ġenai beġene veġabi-kau ġana. ¹¹ Iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari na ġia ġeġitaiaato tu, ġoiranai ġeketo-tarito, ġekoġoto, ġekirato, “Ġoi tu Barau Natuna!”

¹² Iesu na evaġa-guruġa gwaġiġirito, asi beġene vaġa-foforia ġia tu deikara.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito

Mataio 10:1-4; Luka 6:12-16

¹³ Moġa murinai Iesu ġoro ġana evaraġeto, benamo eura-vinirito tauri ea kearito, benamo ġia ġenai ġeiaġoto. ¹⁴ Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito, arari apostolo evatorito, ġia beġene kavaia. Benamo ma bene tuġuri, beġene ġobata, ¹⁵ ema seġuka beġene ġabi, iauka rakavari beġene lai-vaġiri.

¹⁶ Eġabi-viriġirito tarimari tu maiġeri: Simona, arana variġuna evatoato Petero; ¹⁷ Iakobo (o Iames), Sebedaio natuna, ma tarina Ioane ġesi, arari variġuna evatoato, Boanere, anina tu guba eguruani natuna; ¹⁸ Anduru; Filipo; Batolomeo; Mataio; Tomasi; Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; Tadeo; Simona, Selote tarimana; ¹⁹ ema Iudas Isakariota, ġia tu Iesu berevaiani tarimana.

Iesu ema Belsebul

Mataio 12:24-32; Luka 11:14-23; 12:10

²⁰ Iesu tu numai ma eraġekauto. Tarimarima ġutuma lelevaġi ma ġevegogo-ġenoġoito nai, ġia ma ġena mero ġesi asi ġeri ġaniġani dabarana. ²¹ Iesu garagarana na varina ġeseġaġiato, benamo ġabiġoina ġeiaġoto, korana tarimarima ġekirato, “Ġia tu bebabo!” ġetato nai.

²² Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari Ieruselema na ġemariġoto, ġekirato, “Belsebul, (mai tu Satani), iauka rakavari ġeri vere, na ġia eboroġiato nai, iauka rakavari elai-vaġirini.”

²³ Benamo Iesu na ekea-iaġoma-rito, barabore ai evaġa-guruġarito, ekirato, “Satani na Satani kamasi belai-veġitaiani? ²⁴ Bema gavamani ta bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini nai, mo gavamani asi beruġani riba. ²⁵ Bema doġoro ta bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini, mo doġoro maki asi beruġani riba. ²⁶ Bema Satani bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini, ġia asi beruġani, senaġi bekorini.

²⁷ Tarima ta na gwada tarimana ġena numai asi beraka-toġani riba, ġena fafare asi beverariani riba, senaġi mo gwada tarimana bebarubaru-guineani vau, ġena numa fafareri beverariani.

²⁸ Moġoni akiramini, tarimarima rakava beġe veini ema Barau beġe kira-fitoġaiani tarimari ġeri rakava mabarari Barau na betuġamaġi-fitoġarini riba. ²⁹ Senaġi tarima ta na Iauka Veaġa bekira-fitoġaiani tarimana, ġena rakava asi betuġamaġi-fitoġaiani, mo

rakava tu betanu-vanaḡi vanaḡini.” ³⁰ Iesu moḡesi ekirato, korana tarima kota ḡekirato, “Ḡia tu iauka rakavana ḡia nuḡanai” ḡetato nai.

Iesu sinana ema tarina

Mataio 12:46-50; Luka 8:19-21

³¹ Benamo Iesu sinana ma tarina ḡeraḡasito. Numa murikanai ḡeruḡa-tarito, ḡevetuḡuto, Iesu ḡea kiraia, ḡema vaḡa-guruḡaia ḡana. ³² Ḡia tu tarimarima ḡutuma na ḡetanu-ḡeḡeraḡiato, benamo ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḡoi sinamu e tarimu tu murikai, ḡoi ḡevetaumuni.” ³³ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu tu deiri?” ³⁴ Benamo ḡetanu-ḡeḡeraḡiato tarimari eḡitarito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu tu maiḡeri! ³⁵ Barau ḡena ura ḡeveirini tarimari tu au tarigu, e au tobagu, ema au sinagu.”

4

Barabore - Iaraḡa tarimana na widi ḡueri eḡurito

¹ Iesu ma ea vevaḡa-riba ḡenoḡoito Galilea kouna rikinai. Tarimarima ḡutuma lelevaḡi na ma ḡea vegogo-ḡeḡeraḡiato nai, ḡasi ai ma eraḡekauto, benamo etanu-tarito. Ḡasi kota ḡelei-veḡitato, a tarimarima tu kou rikina na moḡo ḡevegogo-iaḡoto. ² Iesu na dagara vovoka evaḡa-ribarito barabore ai. Ḡia ḡena vevaḡa-riba nuḡanai ekirato,

³ “Ḡoseḡaḡi! Iaraḡa tarimana ta eiaḡoto, ḡena widi ḡueri benea fiuri ḡana. ⁴ Eḡurito-ḡoi nai, kota tu dabarai ḡeketoto. Benamo manu ḡeiaḡomato, ḡeḡanirito. ⁵ Kotari tu forefore gaburi ai ḡeketokauto tano maḡiḡiri ai. Asikauna ḡetubu-raḡeto, korana tano iatanai moḡo. ⁶ Benamo ḡaro eraḡekauto nai, ḡia ḡemaḡuḡuto, korana lamuri asi ḡevariḡo-ḡitakauto lorinai, asikauna ḡemaseto. ⁷ Kotari tu ḡauḡa ḡiniḡiniri nuḡari ai ḡeketoto. Benamo ḡauḡa ḡiniḡiniri ḡetubu-baregato, varovaro dagarari ḡetubu-ḡaurito e ḡetuturarito nai, asi ḡeḡwato. ⁸ Kotari tu tano namonai ḡeketoto, benamo ḡetubuginikauto, ḡegara-baregato, ḡeḡwato kotari ḡwari tu gabana toitoi (30), kotari tu gabana imaima ma gabanana (60), kotari tu sinau sebona (100).”

⁹ Benamo Iesu ekirato, “Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi!”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraḡirito

Mataio 13:10-17; Luka 8:9-10

¹⁰ Iesu ḡereḡana moḡo ḡaronai, ḡena mero gabanana ruarua (12) ma ḡia murinai ḡerakato-ḡoi tarimari kotari tu ḡia sevinai ruḡa-ḡeḡeraḡi, benamo mo barabore anina ḡevedanaḡi-iaḡiato. ¹¹ Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Barau ḡena Basileia guruḡari vekuretoḡari ḡomi ḡemi ai tu fofori, senaḡi murika tarimari tu barabore ai avaḡa-guruḡarini, korana tu,

¹² ‘beḡene ḡitaia,
senaḡi anina asi beḡene ribaia,
beḡene seḡaḡia,
senaḡi asi beḡene tuḡamaḡi-maoroa,
beḡe vetuḡamaḡi-kureni Barau ḡenai,
benamo ḡeri rakava betuḡamaḡi-fitoḡarini garina.’ ”

Widi ḡueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Luka 8:11-15

¹³ Benamo Iesu na ma evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Mai barabore anina asi ḡoribaiani nai, barabore tari tu kamasi boḡo ribarini? ¹⁴ Iaraḡa tarimana na Barau ḡena guruḡa eḡuani. ¹⁵ Tarima kotari tu widi ḡueri dabarai ḡeketoni kavana. Guruḡa ḡeseḡaḡini nai, Satani na eḡabivaḡi-ḡariḡaririni. ¹⁶ Tarima kotari tu widi ḡueri forefore ai ḡeketoni kavana. Guruḡa ḡeseḡaḡini nai, ma iakuri ḡesi ḡeḡabi-raḡeani. ¹⁷ Senaḡi guruḡa tarima nuḡari ai asi ḡevetoreni nai, asi ḡetanu-maukani. Barau ḡena guruḡa dainai, nega

rakavari ġeġoitagħoni, e ġevanerini, o ġevaġa-midigu midigurini ġarori ai ġia ġenana ġeraka-veġitani. ¹⁸ Tarima kotari tu widi ġueri ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġefiurini kavana. Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ¹⁹ senaġi tanobara dagarari tuġamaġiri na, tanobara farefareri ġetuġamaġi-gogogogorini, ema ġeri ura dagarari kotari na Barau ġena guruġa ġelautariani, naima Barau ġena guruġa ġia ġeri ai asi ġwaġwari. ²⁰ Tarima kotari tu widi ġueri tano namonai ġefiurini kavana. Guruġa ġeseġaġiani, ġeġabi-raġeani, tauri ġevetoreni kotari tu gabana toitoi (30), kotari tu gabana imaima ma gabanana (60), kotari tu sinau sebona (100).”

Lamefa betore-kauani

Luka 8:16-18

²¹ Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Tarima ta lamefa begabuani nai, ġuro na beġoġoi-tariani o fata gaburenai betoreani? Asiġina, toretorena fatanai betore-kauani. ²² Vekuretoġa dagarari mabarari beġe foforini, ġeseġo-ġaurito dagarari mabarari beġe ġabi-fakarini. ²³ Ma seġana tarimana bene seġaġi!”

²⁴ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Boġo seġaġirini guruġari boġono tuġamaġi-ġinikauri. Ġemi seġaġi ilailari ai Barau na riba e tuġamaġi-faka bevinimini. Tuġamaġi-faka kotari ma betore-kaurini. ²⁵ Ma ġena seġaġi tarimana tu tuġamaġi-faka beviniani, asi ġena seġaġi tarimana, ġena tuġamaġi-faka misina maki beġabi-vaġiani.”

Barabore - Widi ġueri tauġeri ġetubuni

²⁶ Iesu ma ekirato, “Barau ġena Basileia tu noġa moġo tarima ta, widi ġueri tano ai efiurini kavana. ²⁷ Ġia tu boġi ai egenani, laġani ai evariġisini nuġanai, mo widi ġueri ġetubuni, ġegarani, senaġina ġia tu asi ribana kamasi ġegarani. ²⁸ Tano tauġena na tauna evaġa-ġoraiani. Guine tu gwabena etoreani, gabivau fekana, moġa murinai tauna etoreani feka nuġanai. ²⁹ Tauna bekirini nai, bebasiani, korana basibasi ġarona bevotu.”

Barabore - Mastadi ġauna ġutuna

Mataio 13:31-32; Luka 13:18-19

³⁰ Iesu evedanaġito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu kara ġesi bita vaġa-ilailaiani? Kamara barabore na bevaġa-foforiani? ³¹ Ġia tu mastadi ġauna ġutuna ta noġa, tanobarai varovaro dagarari ġueri mabarari fakari ai ġia ġereġana misina korokoro, tano ai ġevaroani. ³² Senaġi tano ai ġevaroani nai, egara-varaġeni, varovaro dagarari mabarari fakari ai ġia moġo barego vedaurea. Ġia legana maki baregori ġetubuni. Monai rovo manuri ġia legana iauġanai ġenuġini.”

³³ Moġesina kavana baraboreri asisebo ai Iesu na Barau ġena guruġa eġobata-vinirito-ġoi, ġia ġeri riba e tuġamaġi-faka ilailari ai. ³⁴ Ġena ġobatai barabore asi eraga-kwanerito-ġoi, senaġi ġena mero moġo ġereġari ai vau, guruġa aniri mabarari evaġa-foforirito-ġoi.

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ġoirito

Mataio 8:23-27; Luka 8:22-25

³⁵ Mo lavilavi ai Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana.” ³⁶ Benamo mo tarimarima ġutuma ġeraga-kwanerito, ġena mero na ġekavaiato Iesu etanu-taġoto-ġoi ġasinai, benamo ġeġura-rakaiato. Ġasi kotari maki ġia ġesi. ³⁷ Iavara asi keikeina ta eraġasito e ureure barego maki ġasi ai evebubu-ġurato-ġoi, ġasi maki dori evonuto-ġoi. ³⁸ Iesu tu ġasi gabinai fila iatanai egenato-ġoi. Ġena mero na ġevaġoato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu o, ġoi tu asi ogarini? Ġita tu mai taburuni!”

³⁹ Benamo Iesu evariġisito, iavara ekira-ġoiato e ureure ekiraiato, “Nodoko, asi noġareva.” Benamo iavara edokoto e emeġomeġo-tarito, asi eġareva-ġarevato. ⁴⁰ Iesu

na ġena mero ekirarito, ekirato, “Karase nai ġogarinini? Ġomi tu roġo asi ġemi veġabidadama?”

⁴¹ Ġia ġegari-rakava rakavato, benamo tauġeri ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Mai tu kamara tarima? Iavara e ureure na maki garona ġeseġaġiani!”

5

Iesu na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana evaġa-namoato

¹ Kou tavi tai ġea vanaġito Gerasa (o Gadara) tarimari ġeri gabu ai. ² Iesu ġasi na eraka-riġoto-ġoi nai, iauka rakavana na eboroġiato tarimana ta gara gabuna na eiaġomato-ġoi Iesu ġenai. ³ Ġia tu gara kouġari ai etanuto-ġoi. Tarimarima ġia barutarinai ġeferauto, seini maki ġia ġenai asi gwaġiġi. ⁴ Nega ġutuma kwakuna e ġimana seini na ġebarurito-ġoi, senaġi seini edabu-ġuturito-ġoi, ema kwakunai auri dagnarari maki elau-kirarito-ġoi. Ġia tu gwada rakava, tarima ta na maki asi bevaġa-maranaiani riba. ⁵ Boġi e laġani ai ġia tu garai e ġoro tuġuri ai ekoġoto-ġoi ema tauġena maki fore na everamato-ġoi.

⁶ Ġia na Iesu manaġai eġitaiato, eraga-iaġoto, ġoiranai eketo-tarito, ⁷ ekoġoto edueto, ekirato, “Iesu o, Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ġegu ai noveia otoni? Barau aranai anoġimuni, asi bono vaġa-midigu midigugu.” ⁸ Ġia moġesi ekirato, korana Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Iauka rakavamu, mani tarima ġenana noraka-vaġi!” ⁹ Benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, “Ġoi aramu tu deikara?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au aragu tu ‘Vetari Tarimari Ġutuma,’ korana ġai tu vovoka.” ¹⁰ Ġia na Iesu enoġi-ġiġiraġeato, mo gabu na asi bene lai-rosiri.

¹¹ Monai bai serina ġoro gabakanai ġedokadokato-ġoi. ¹² Moġesina nai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, ġekirato, “Notuġuma bai ġeri ai, ġia nuġari ai ġaraka-toġa.” ¹³ Iesu na etuġu-iaġorito. Benamo iauka rakavari mo tarima ġenana ġeraka-vaġito, bai nuġari ai ġeraka-toġato. Benamo lalaġa na ġekokosi-firiġoto, kou ai ġevebora-ġuġututo. Mo bai serina nuġanai bai mabarari 2,000 kavana.

¹⁴ Bai ġitaġauri tarimari ġeragato, mo vari ġea fiuato vanuġa barana nuġanai e vanuġa keiri ai. Tarimarima ġeraka-rosito, ġeiaġoto mo kara eġorato dagnarana ġitaġitana. ¹⁵ Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġia na mo tarima iauka rakavari vovoka na ġeboroġiato tarimana ġeġitaiato, ma dabuġana e ġena tuġamaġi maki maoro etanutaġoto-ġoi, benamo ġia mabarari ġegarito. ¹⁶ Mo veġa ġeġorato, ġeġitarito tarimari na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana varina, ema bai variri, tarimarima ġekiravararito. ¹⁷ Benamo ġia na Iesu ġenoġiato, ġeri tano na bene raka-veġita.

¹⁸ Iesu ġasi ai eraġekauto-ġoi nai, iauka rakavari ġenana ġeraka-vaġito tarimana na enoġiato, Iesu ġesi bene iaġo etato. ¹⁹ Senaġi Iesu na ekiraiato, ekirato, “Noġenoġoi numa ġana e ġemu numa tarimari ġeri ai. Benamo bonoa kira-varari, Barau na ġemu ai kara beveia ema ġena vevetuġaġwa ġemu ai beġora dagnarana.” ²⁰ Benamo ġia eiaġoto Vanuġa Gabanana (10) tanori ai, ea vevari-fiuto, kara Iesu na ġia ġenai eveiato. Benamo tarimarima mabarari ġeġaba-rakavato.

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito

Mataio 9:18-26; Luka 8:40-56

²¹ Iesu ġasi na ma eġenoġoito kou tavi ta ġana maia. Mo kou rikinai tarimarima ġutuma lelevaġi na ma ġea ġaru-ġeġeraġiato. ²² Rubu ġitaġauna tarimana ta arana Iairo eiaġoto, Iesu eġitaiato nai, kwakuna koranai evetui-tarito, ²³ ma nuġana mabarana ġesi enoġiato, ekirato, “Au natugu kekenina bekeve-rakava, dori emaseni. Mani ġemu veġa, noiaġoma, ġimamu iatanai bono tore-kaua, be natugu bene namo!”

²⁴ Benamo Iesu ġia ġesi ġeiaġoto-ġoi nai, tarimarima ġutuma lelevaġi maki ġeġotokauto, ġia na ġeraka-vebibi vebibiato-ġoi.

²⁵ Monai vavine ta, ġena keve tu rara kevena, laġani gabanana ruarua (12) ekeve-iaġiato. ²⁶ Doketa vovoka na muramura ġeviniato-ġoi, senaġi asi enamoto-ġoi. Ġena moni mabarari evaġa-koririto, nenamo ġana, senaġi asi enamoto-ġoi, ġena keve moġo emeto-iaġoto-ġoi. ²⁷ Ġia na Iesu varina eseġaġiato naima eiaġomato, tarimarima ġutuma nuġari na eraka-rokarokato mo Iesu murinai ea raġasito, benamo ġena dabuġai eveġabikauto. ²⁸ Korana tu ġia evetuġamaġito, “Ġena dabuġai moġo haveġabikauni nai banamoni.” ²⁹ Benamo rara kevena edokoto, tauġaninai emami-raġiato ġena keve varau ekorito.

³⁰ Mo negai Iesu eribato, ġia ġenana seġuka eraka-vaġito. Benamo tarimarima ġutuma nuġari na eruġa-kureto, evedanaġito, ekirato, “Deikara na au ġegu dabuġa beġabi-karaia?” ³¹ Ġena mero ġevaġa-veseto, ġekirato, “Noboġeboġe, mai tarimarima tu ġutuma na ġebebesi-karamuni, kamasi tu ma ovedanaġini, okirani, ‘Deikara na beġabi-karagu?’” ³² Senaġi Iesu tu roġo eboġeboġeto-ġoi, eġabi-karaiato tarimana eġita-vetauato-ġoi. ³³ Mo vavine eriba-maoroto kara ġenai eġorato, benamo ma garina e ma ġoġo-ġoġona ġesi Iesu kwakuna koranai ea vetui-tarito, benamo kara eġorato mabarana ekiraġi-foforirito. ³⁴ Iesu na mo vavine evaġa-guruġaiato, ekirato, “Natugu, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu. Be, ma iakumu ġesi noiaġo, ġemu keve bekorimoġovaġi.”

³⁵ Iesu roġo eguruġato-ġoi nuġanai, rubu ġitaġauna tauna Iairo ġena numa na tarima kotari ġeiaġomato, Iairo ġekiraiato, ġekirato, “Natumu tu bemase. Vevaġa-riba tarimana asi novaġa-vekwaraġia.” ³⁶ Iesu na mo guruġa tu eseġaġi-ġuiraiato moġo, benamo rubu ġitaġauna tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Asi bono gari, bono veġabidadama moġo.” ³⁷ Benamo Iesu na mabarari ekira-ġoirito, murina na asi beġene iaġo, senaġi Petero, e Iakobo (o Iames), ema tarina Ioane moġo ġia ġesi beġene iaġo. ³⁸ Iairo ġena numai ġeraġasito, benamo Iesu na tarimarima eġitarito, ġeguru-raġeto-ġoi e ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi. ³⁹ Benamo Iesu numai eraka-toġato, evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai ġoguru-raġeni e ġotaġini? Kekeni tu asi bemase, ġia tu egenani moġo.” ⁴⁰ Senaġina tarimarima na ġerikiriki-iaġiato. Benamo Iesu na etuġu-rosirito, bena kekeni tamana sinana e ġia ġekavaiato tarimari toitoi ġesi moġo kekeni ġevaġa-genaiato gabunai ġeraka-toġato. ⁴¹ Benamo Iesu na kekeni ġimanai eġabito, evaġa-guruġaiato, ekirato, “Talita kumi!” Mo guruġa anina tu “Kekeni, au na ġoi akiramuni, novariġisi!” ⁴² Benamo kekeni vaġa-sebo evariġisito, erakaorakaoto. Ġia ġena laġani tu gabanana ruarua (12). Mai veġa eġorato nai, tarimarima ġeġaba-rakava rakavato. ⁴³ Iesu na evaġa-guruġarito, mai veġa varina asiġina ġinavaġi beġene kiraġia etato, ema ekirarito, mo kekeni beġene ġubua.

6

Iesu Nasareta tarimari na asi ġegubakauato

¹ Iesu na mo gabu eraga-kwaneato, benamo ġena vanuġa ġana eiaġoto; ġia ġena mero maki murina na ġeiaġoto. ² Sabadi ġaronai Iesu tu rubu ai ma ea vevaġa-ribato, tarimarima ġutuma na ġeseġaġiato tu, ġeġaba-rakavato, ġekirato, “Mai tarima mai riba tu ainana eġabito? Ġena iaunega maki dei na eviniato? Mai nuġa-farevaġi veġa boruri tu kamasi eveirini ġimana na? ³ Ġia tu kamuda tarimana, ene? Maria natuna; Iakobo (o Iames), e Iosefa, e Iudas, e Simona kakari, ema tobana maki sevira in iġeri.” Benamo asi ma ġevaġa-moġoniato-ġoi.

⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, “Peroveta tarimana tu gabu mabarari ai beġe gubakauani, senaġi ġena vanuġa korikori, garagarana, ema ġena numa tarimari, na moġo asi beġe gubakauani.”

⁵ Monai ġia na seġuka veġari boruri asi eveito, a keve tarimari tu sebosebo moġo iatari ai ġimana etore-kauato, evaġa-namorito. ⁶ Iesu edaradara-rakavato, korana asi ġeri veġabidadama nai.

Iesu ġena mero gabanana ruarua (12) etuġurito

Mataio 10:5-15; Luka 9:1-6

Benamo Iesu ma erakato, eiaġoto vanuġa kotari ai ma ea vevaġa-ribato-ġoi. ⁷ Benamo Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo ruari ruari etuġurito, ema seġuka evinirito, iauka rakavari beġene lai-vaġiri ġana. ⁸ Iesu na evaġa-naġirito, ekirato, “Kara ta asi boġono ġabi-kaua ġemi iaġoiaġo ai, togoi moġo. Dura, ġaniġani dagarari e moni maki asi boġono ġwakau. ⁹ Tamaka boġono vei, senaġi sedi ruarua asi boġono vei.” ¹⁰ Ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Numa tai boġo raġekauni nai, mo numai moġo boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa boġono raga-kwanea. ¹¹ Bema vanuġa tai asi beġe ġabi-raġemini e garomi asi beġe seġaġirini nai, boġono raga-kwanea, kwakumi kauri moġo boġono kwari-ketoketori ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana.”

¹² Benamo ġeiaġoto, ġea ġobatato, tarimarima ġeri rakava na beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure ġana. ¹³ Iauka rakavari vovoka tarimarima ġerina ġelai-vaġirito, keve tarimari ġutuma maki diġa na ġedaurito, ġevaġa-namorito.

Ioane Babatiso ġena mase

Mataio 14:1-12; Luka 3:19-20; 9:7-9

¹⁴ Heroda, Galilea verena, na mai veġa variri ea seġaġirito, korana Iesu arana gabu mabarana eraga-rovorovoto. Tarima kotari ġekirato, “Ioane Babatiso mase na ma bevariġisi-ġenoġoi. Moġa lorinai mai veġa baregori mabarari evaġa-foforirini.” ¹⁵ Ma kota ġekirato, “Mai tu Elia,” ma kota ġekirato, “Mai tu Peroveta tarimana ta, peroveta tarimari guineri kavana.” ¹⁶ Senaġi Heroda eseġaġito nai, ekirato, “Mai tu Ioane Babatiso, au na debana abasi-ġutuato tarimana, mase na ma bevariġisi-ġenoġoi!”

¹⁷ Korana Heroda tauġena evetuġuto, Ioane ġea ġabi-tariato, benamo dibura numai ġebarubaruato, ġebiri-ġauato. Mo veġa eveiato, korana tu etava-rariato vavinena Herodia, ġia kakana Filipino ġaraġona, bene vaġa-iakua ġana. ¹⁸ Ioane na Heroda evaġa-guruġaiato-ġoi, ekirato, “Ġoi na kakamu ġaraġona boġaraġo-veraria tu asi maoro!” ¹⁹ Moġesina nai Herodia na Ioane ebaru-viniato, ġena ura bene vaġia, senaġina asi ġena dabara, ²⁰ korana Heroda na Ioane egari-viniato-ġoi e eġita-ġauato-ġoi. Heroda ribana Ioane tu vei-iobukaiobuka ema veaġa tarimana. Ioane garona eseġaġiato nai, edaradarato-ġoi, senaġi eurato bene seġaġi-vinia.

²¹ Herodia ġena ġaro namona ta eraġasito. Heroda ġena ġora ġarona vetuġamaġi-iaġina verekona o betdei pati eveiato, ġena veguine-iaġi tarimari baregori, e vetari ġorikauri tarimari, ema Galilea vanuġari ai veguine-iaġi tarimari ekearito. ²² Herodia natuna ġuiatona ema raka-toġato, benamo ebarato nai, Heroda ma ġena varivari tarimari mabarari ġesi evaġa-iakurito. Benamo Heroda na mo ġuiato ekiraiato, ekirato, “Ġoi kara oura-viniani dagarana nokiraġia, benamo bavinimuni.” ²³ Benamo ekiraiato, ekirato, “Kara bonoġiguni dagarana bavinimuni, ġegu Basileia tavina bonoġiguni maki bavinimuni.”

²⁴ Benamo eraka-rosito, sinana edanaġiato, ekirato, “Kara banasi?” Sinana na evaġa-veseato, ekirato, “Ioane Babatiso debana, bonosi!” ²⁵ Benamo mo ġuiato ma eraga-ġenoġoito, benamo vere barana Heroda enoġiato, ekirato, “Au aurani inimoġo Ioane Babatiso debana diġu ai novinigu.”

²⁶ Vere barana ma evetuġamaġi-ġenoġoito, senaġi asi eurato bene kira-sirivaġi, korana ġena varivari tarimari ġoirari ai ekiraġi-toreato bene. ²⁷ Maoromaoro vere barana Heroda na tarima debari ebasi-ġuturito-ġoi tarimana ta etuġuato, Ioane

debana bene ġwa-iaġomaia ġana. Benamo ġia eiaġoto, Ioane Babatiso dibura numanai debana ebasi-ġutuato. ²⁸ Benamo diġu ai eġwa-ġenoġoiato, benamo mo ġuiato ema viniato. Ġia na sinana eviniato. ²⁹ Ioane ġena mero na mo vari ġeseġaġiato, benamo ġeiaġoto, tauġanina ġea ġabiato, benamo gara gabunai ġea ġuriato.

Iesu na tarima daġara imaima (5,000) eġuburito

Mataio 14:13-21; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-13

³⁰ Apostolo tarimari ma ġeġenoġoito Iesu ġenai, benamo kara ġeveito e ġevevaġa-riba iaġirito dagarari mabarari ġekira-varaiato. ³¹ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Gabu fakana ta ġana si-iaġosi, ġoa iaġaraġi kotuna.” Korana tarimarima vovoka ġeiaġomato-ġoi ema mainana ġeiaġoto-ġoi, be ġia maki asi ilaila beġene iaġaraġi o beġene ġaniġani.

³² Benamo mabarari ġasi tai ġeraġeto, gabu fakana ta ġana ġeiaġoto.

³³ Senaġi tarimarima ġutuma na ġeġitarito, ġeribato aiġana ġeiaġoni. Benamo vanuġa tata tarimarimari mabarari kwakuri na ġeraka-ragaraga-iaġoto, mo gabu ai ġea raġasi-guineto. ³⁴ Iesu ġasi na eraka-riġoto nai, tarimarima vovoka lelevaġi eġitarito, benamo evetuġarito, korana ġia tu noġa moġo mamoe asi ġitaġauri tarimana ta noġa. Benamo ġia na dagara vovoka evaġa-ribarito. ³⁵ Elavilavito-ġoi nai, Iesu ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Mai tu gabu fakana e ġaro maki mo evariġoni.

³⁶ Notuġu-rakari, vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi e vanuġa kavinaġiri ġana ġeiaġo, be ġari ġaniġani ġea voi.”

³⁷ Senaġi Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi na ġaniġani tari ġoviniri.” Benamo ġia na ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi ourani tu ġiaiaġo, beredi silva moniri sinau ruarua (200) na ġavoiri, benamo ġama-ġuburi otoni?” (Mai tu tarima ta davana ġue imaima toitoi (8) nuġanai beġabini kavana). ³⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi ġemi ai beredi tu vira maniġeri? Ġoiaġo, ġoa ġitari.” Ġea ġitarito, benamo ġekirato, “Beredi imaima, maġani-kone ruarua maki.”

³⁹ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, tarimarima beġene vareri, doġoro doġoro ai ġauġa iatari ai beġene tanutanu-tari. ⁴⁰ Benamo doġoro loriri ai ġetanuto, tari sinau sebori (100), tari gabana imaimari (50). ⁴¹ Benamo Iesu na mo beredi imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, eboġe-raġeto, gubai eġitaiato, Barau evaġa-namoato vau, beredi etavi-kirakirarito, benamo ġena mero evinirito beġene vareri ġana. Maġani-kone ruarua maki moġesina edudu-ġutuġuturito. ⁴² Tarimarima mabarari ġeġani-maseto. ⁴³ Murinai vau Iesu ġena mero na beredi kwari e maġani-kone kwari mabarari ġevaġa-vegogo-rito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito. ⁴⁴ Ġeġaniġanito tauri mabarari tu 5,000.

Iesu nanu iatanai erakato

Mataio 14:22-33; Ioane 6:16-21

⁴⁵ Maoromaoro Iesu na ġena mero ġasi ai evaġa-raġerito, benamo etuġu-guinerito kou tavi tai Betesaida ġana, ma ġia tu mo tarimarima ġutuma roġo etuġu-lausirito.

⁴⁶ Benamo etuġu-lausirito murinai, ġoro ġana evaraġeto ġuriġuri. ⁴⁷ Emukuna-mukunato-ġoi nai, ġasi tu kou nuġanai, a Iesu tu ġereġana tano ai. ⁴⁸ Benamo ġena mero eġitarito, ġevewaraġi rakavato-ġoi levai, korana iavara tu ġoirari na eiaġomato-ġoi. Benamo Iesu ġeri ai eraka-iaġoto nanu iatana na, ġasi bene raka-vanaġia etato. Mo tu horaġauna 3 ema 6 koloko vefakanai boġiboġi rekenai. ⁴⁹ Senaġi ġena mero na ġeġitaiato, nanu iatanai erakato-ġoi, ġetuġamaġito, ġekirato, “Murava ta!” ġetato. Benamo ġeġaba-fouto, ⁵⁰ korana mabarari na ġeġitaiato e ġegari-rakavato.

Senaġina Iesu na eraga-vaġa-guruġarito, ekirato, “Ġokokore, mai tu au, asi ġogari!” ⁵¹ Benamo ġasi ai eraġekauto, ema iavara maki edokoto. Ġena mero ġeġaba-rakavato, ⁵² korana tu mo beredi evaġa-ġutumarito nuġa-farevaġi veiġana anina roġosi ġere tuġamaġi-doġaria, nuġari roġo bubu nai.

*Iesu na keve tarimari evaḡa-namorito e evaḡa-maḡuririto Genesareta ai
Mataio 14:34-36*

⁵³ Benamo ḡasi ai kou na ḡevanaḡito, Genesareta tanonai ḡeraḡasito. Ġeri ḡasi monai ḡebaru-tariato. ⁵⁴ Benamo ḡasi na ḡeraka-vaḡito nai, maoromaoro tarimarima na ḡeḡita-leaiato, ḡeribato mo tu Iesu. ⁵⁵ Benamo mo tano mabarana ḡeraga-ḡauato, benamo ḡeri keve tarimari ma gedari ḡesi Iesu ainai ḡeseḡaḡiato-ḡoi gaburi ḡana ḡeḡwa-iaḡorito-ḡoi. ⁵⁶ Iesu na eiaḡo-vinirito-ḡoi gaburi mabarari ai, vanuḡa barari ai, vanuḡa keiri ai, vamoka vei tarimari ḡeri tanu gaburi ai, ḡeri keve tarimari maketi gaburi ai ḡetorerito-ḡoi, benamo ḡenoḡiato-ḡoi, ḡena dabuḡa rikinai moḡo maki beḡene veḡabikau. Ġeveḡabikauto-ḡoi tarimari tu ḡenamoto-ḡoi e ḡemaḡurito-ḡoi.

7

Namo e rakava

¹ Farisea tarimari e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari kota Ierusalem na ḡeiaḡomato, Iesu ḡevegogo-ḡeḡeraḡiato. ² Benamo ḡena mero ḡeḡitarito, ḡeḡaniḡanito-ḡoi kota ḡimari ma “mirori” ḡesi, ḡimari asi ḡeḡuririto ḡia seneri vereri ḡeri vevaḡa-naḡi ilailanai. ³ Boḡono riba, Farisea tarimari e Iuda tarimari mabarari tu asi roḡo beḡe ḡaniḡanini, senaḡi ḡimari roḡo beḡe ḡuriririni murinai vau beḡe ḡaniḡanini. Mai tu ḡia seneri vereri na ḡevaḡa-moḡoniato ema ḡevei-iaḡomaiato-ḡoi veḡana. ⁴ Maketi gaburi na beḡe iaḡomani maki asi roḡo beḡe ḡaniḡanini, senaḡi beḡe veḡurigi-guineni vau. Seneri ḡeri vevaḡa-naḡi vovoka kotari maki ḡekorana-iaḡirito-ḡoi, kapusi ḡurigi, guro, ketolo [e geda maki] ḡeḡuririto-ḡoi.

⁵ Moḡesi nai Farisea tarimari e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari na Iesu ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Karase nai ḡemu mero na senera vereri ḡeri vevaḡa-naḡi asi ḡekorana-iaḡirini, ḡimari ma ‘mirori’ ḡesi ḡeḡaniḡanini?”

⁶ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Isaia na eperoveta-iaḡimito ḡofaḡofa tarimami tu moḡoni, maiḡesi etoreato,

‘Mai besena tu
mururi koriri ai moḡo
au ḡegubakauguni ḡeri Barau,
senaḡina ḡia nuḡari tu manaḡa rakava.

⁷ Ġetoma-rakarigo vini-kavaguni,
ḡeri vevaḡa-riba tu tarimarima ḡeri vevaḡa-naḡi taravaturi,
a dia au ḡegu!’

⁸ Ġomi na Barau ḡena taravatu tu ḡoraga-kwanerini, benamo tarimarima ḡeri vevaḡa-naḡi ḡokorana-iaḡirini.”

⁹ Iesu na ma ekirarito, “Moḡoni, ḡomi na Barau ḡena taravatu ḡotuḡamaḡi-fitoḡarini, tauḡemi ḡemi vevaḡa-naḡi boḡono korana-iaḡiri ḡana. ¹⁰ Mose ekirato, “Tamami sinami boḡono gubakauri. Dei na tamana o sinana guruḡa rakavari eviniani tarimana tu boḡono vaḡi-masea.’ ¹¹ Senaḡi ḡomi ḡokirani, tarima ta na tamana o sinana bevaḡa-guruḡaiani, bekirani, ‘Au na ḡomi asi bavaḡa-kavamini, korana bara vinimi dagarana tu au na Koban aviniani nai.’ Koban anina tu Barau ḡena. ¹² Moḡesi veḡai ḡomi na tarima ḡokouani, tamana e sinana asi bene vaḡa-kavari ḡana. ¹³ Ġomi na senemi ḡeri vevaḡa-naḡi ḡerina Barau ḡena guruḡa asi tauri ai moḡo ḡovaḡa-iaḡorini. Dagara vovoka moḡesi goveirini.”

Tarimarima ḡevaḡa-rakavarini dagarari

Mataio 15:10-20

¹⁴ Benamo Iesu na tarimarima ḡutuma ma ekea-vegogorito ḡenai, benamo ekirarito, ekirato, “Mabarami ḡoseḡaḡi ema boḡono riba-maoro. ¹⁵ Tarimarima murika na ḡeḡanirini, ḡevariḡoni tarima nuḡari ḡana, dagarari na tarima asi ḡevaḡa-rakavarini,

senāgi tarimarima nuḡari o loruri ḡuturi na ḡemaraḡeni dagarari na vau tarimarima ḡevaḡa-rakavarini. [16 Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi!]

17 Iesu na mai tarimarima ḡutuma eraga-kwanerito, numai eraḡekauto; benamo ḡena mero na mo barabore anina ḡevedanaḡi-iaḡiatio. 18 Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḡomi maki asi ḡotuḡamaḡi-fakani? Asi ḡoribani, murika na ḡevariḡoni dagarari na tarimarima asi ḡevaḡa-rakavarini? 19 Korana mo tu dia loruna na ḡevariḡoni, senaḡina sinaḡena na ḡevariḡoni, be ḡeiaḡoni moḡo.” Moḡa anina tu, ḡia na ḡaniḡani mabarari evaḡa-moḡonirito, asi ḡeri rakava.

20 Benamo ma ekirato, “Kara tarimarima loruna na emaraḡeni, monana tarimarima evaḡa-rakavaiani, 21 korana tarima loruna na tuḡamaḡi rakavari, kima veiḡari, lema, vaḡivaḡi, 22 veḡura-vanaḡi, mata-ḡaniḡani, veiḡa rakavari mabarari, ḡofaḡofa, mata-boraḡa, mama, vevaḡa-bade, veiavi, vei-babobabo ḡeiaḡomani. 23 Mabarari dagara rakavari, maiḡeri loruna na ḡemaraḡeni, tarima ḡevaḡa-rakavarini.”

Vavine ta ḡena veḡabidadama

Mataio 15:21-28

24 Iesu monana evariḡisito, Taia e Sidono tanori ḡana eiaḡoto. Benamo numa tai ea raḡekau-ḡairito, ḡia asi eurato tarima ta na bene ribaia ḡia tu monai, senaḡi asi ḡena vekuretoḡa dabarana. 25 Vavine ta, natuna ḡuiatona iauka rakavana na eboroḡiatio, Iesu varina eseḡaḡiatio nai, eiaḡoto, kwakuna koranai evetui-tarito. 26 Mo vavine tu Grik vavinena, Siriafonesia ai emaḡurito. Benamo ḡia na Iesu enoḡiatio, mo iauka rakavana natuna ḡuiatona ḡenana bene lai-vaḡia. 27 Benamo Iesu na ekiraiatio, ekirato, “Mero misiri roḡo beḡene ḡani-mase guine, korana asi maoro, mero misiri ḡari ḡaniḡani bita ḡabirini, kwaiva bita fiu-vinirini.”

28 Vavine na ma evaḡa-veseato, ekirato, “Vereḡauka, mani tu moḡoni, senaḡi kwaiva maki fata gaburenai mero misiri ḡeḡaniḡanini momori tu ḡeḡanirini.”

29 Benamo ḡia na mo vavine ma evaḡa-guruḡaiatio, ekirato, “Maniḡesi bovaḡa-vese dainai, noḡenoḡoi, iauka rakavana tu natumu ḡenana beraka-vaḡi.” 30 Benamo mo vavine eḡenoḡoito ḡena numa ḡana nuḡanai, natuna ḡuiatona ea doḡariatio, ḡena gedai egena-taḡoto-ḡoi eḡitaiatio, iauka rakavana tu moḡoni eraka-vaḡito.

Iesu na seḡa-bubu e muru-bubu tarimana evaḡa-namoato

31 Benamo Iesu Taia tanona eraga-kwaneato, Sidono e Vanuḡa Gabanana (10) tanori eraka-vanaḡirito, Galilea kou ai eraḡasito. 32 Benamo tarima kotari na seḡa-bubu e asi eguruḡa-ginikauto-ḡoi tarimana ta ḡeḡabi-iaḡoato, benamo ḡenoḡiatio, ḡimana iatanai bene tore-kaua. 33 Benamo Iesu na tarimarima ḡutuma nuḡari na eḡori-veḡitaiatio, didina seḡana kouḡanai eduḡi-toḡarito, ekanunuto, benamo meana eḡabikaraiatio. 34 Gubai eboḡe-raḡeto, eiaḡa-raḡeto ma ḡabana ḡesi, ekirato, “Efata!” anina tu “Noḡwa-faka!”

35 Benamo seḡana ḡeḡwa-fakarito, meana everuḡato, eroroḡototo, benamo eguruḡa-ḡitakauto. 36 Iesu na ekirarito, tarima ta asi beḡene kira-varaia, senaḡi ekirarito-ḡoi guruḡari tu asi ḡeseḡaḡiatio-ḡoi, ḡia varina tu ḡefiu-rovorovoato-ḡoi. 37 Tarimarima nuḡari ḡefarevaḡi-rakavato, ḡekirato, “Ḡia na dagara mabarari evei-ḡitakaurini, seḡa-bubu tarimari evaḡa-seḡaḡirini, muru-bubu tarimari evaḡa-guruḡarini.”

8

Iesu na tarimarima daḡara vasivasi (4,000) eḡuburito

1 Mo negai tarimarima ḡutuma lelevaḡi ma ḡevegogo-ḡenoḡoito. Ḡia asi ḡari ḡaniḡani nai, Iesu na ḡena mero ekea-kavirito sevina ḡana, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, 2 “Au na mai tarimarima avetuḡarini, korana mai tu ḡaro toitoi veḡata au ḡesi maiḡeri,

nuḡanai tu asi ḡari ḡaniḡani. ³ Bema au na batuḡu-ḡenoḡoirini ḡeri vanuḡa ḡana ma vitori ḡesi nai, dabarai beḡe borimarini, korana kotari tu gabu manaḡa na ḡeiaḡomato nai.” ⁴ Benamo ḡena mero na ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, “Kamara dabarai tarima ta na mai tarimarima beredi na beḡuburini mai tano fakanai?” ⁵ Benamo Iesu na edanaḡirito, ekirato, “Ḳomi ḡemi ai beredi tu vira?” Ḳia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Imaima ruarua (7).”

⁶ Iesu na vegogo tarimari evaḡa-guruḡarito, tano ai ḡetanutanu-tari. Benamo beredi imaima ruarua (7) eḡabirito, Barau evaḡa-namoato, ebuki-ḡuturito, ḡena mero evinirito, mo tarimarima ḡoirari ai beḡene toretore-tariri ḡana. Benamo moḡesi ḡeveirito. ⁷ Ḳia ḡeri ai maki maḡani-kone misiri kotari. Iesu na Barau ma evaḡa-namoato, ḡena mero ekirarito, moḡeri maki ḡevareri. ⁸ Benamo tarimarima ḡeḡanimaseto murinai, Iesu ḡena mero na ḡaniḡani kwari ḡegogorito, boseḡa mabarari imaima ruarua (7) ḡevaḡa-vonurito. ⁹ Tarimarima mabarari tu 4,000 kavana. Benamo Iesu na etuḡu-rovorovorito, ¹⁰ ma ḡia ema ḡena mero ḡesi ḡasi ai ḡeraḡeto, Dalmanuta tanona ḡana ḡeiaḡoto.

Farisea tarimari ḡeri ura vetoḡa ta guba na bene mariḡo

Mataio 16:1-4

¹¹ Farisea tarimari kota Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, benamo ḡedanaḡi-riabaḡaniato. Ḳeri ura vetoḡa ta guba na bene mariḡo. ¹² Iesu iaḡana eḡaniato ma nuḡa metona ḡesi, benamo ekirato, “Karase nai toma ḡuru tarimari na vetoḡa ḡeḡita-vetaurini? Moḡoni akiramini, vetoḡa ta asiḡina ḡinavaḡi bavininini!” ¹³ Benamo eraga-kwanerito, ḡasi ai ma eraḡeto, kou tavi ta ḡana ea vanaḡito.

Farisea tarimari e Heroda

Mataio 16:5-12

¹⁴ Iesu ḡena mero ḡevetuḡa-rekwato, ḡaniḡani asi ḡeḡabikauto, beredi sebona moḡo ḡasi ai. ¹⁵ Benamo Iesu na esisiba-vinirito, ekirato, “Lorimi boḡono vetore, Farisea tarimari e Heroda ḡari farao evaḡa-tubuani muramurana garina.”

¹⁶ Benamo mo guruḡa tauḡeri fakari ai ḡeverori-iaḡiato, ḡekirato, “Moḡesina bekira, korana ḡita tu asi ḡara beredi nai.”

¹⁷ Iesu na eribarito, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Karase nai beredi ta sevimi ai asiḡi guruḡana ḡoveini? Ḳomi roḡosi boḡono riba, roḡosi boḡono tuḡamaḡi-faka? Nuḡami maki roḡo bubu? ¹⁸ Ma matami, senaḡi asi ḡoḡitani? Ma seḡami, senaḡi asi ḡoseḡaḡini? Asi ḡovetuḡamaḡi-taḡoni maki? ¹⁹ Au na beredi imaima abuki-ḡutuḡuturito tarimarima 5,000 ḡari nai, beredi kwari ḡogogorito tu, boseḡa vira ḡovaḡa-vonurito?” Ḳia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Gabanana ruarua (12).”

²⁰ “Au na beredi imaima ruarua (7) abuki-ḡutuḡuturito tarimarima 4,000 ḡari nai, beredi kwari ḡogogorito tu boseḡa vira ḡovaḡa-vonurito?” Ḳia ḡevaga-veseto, ḡekirato, “Imaima ruarua (7).” ²¹ Benamo Iesu na ekirarito, “Ḳomi roḡosi boḡono tuḡamaḡi-faka?”

Iesu na mata-bubu tauna matana evaḡa-iaḡaiato Betesaida ai

²² Ḳia Betesaida ḡana ḡeiaḡoto, benamo tarima kotari na mata-bubu tauna ta Iesu ḡenai ḡeḡori-iaḡoato, benamo ḡenoḡiato, bene ḡabi-karaia. ²³ Benamo Iesu na mata-bubu tauna ḡimantai eḡabito, eḡori-rosiato vanuḡa na, benamo matana ekanunuato, ma ḡimana ḡenai etore-kaurito, edanaḡiato, “Dagara tari oḡitarini ba?”

²⁴ Mo tarima eboḡe-vaisito, ekirato, “Oi, tarima tari aḡitani, senaḡina noḡa moḡo ḡau noḡa ḡerakao-rakaoni.”

²⁵ Benamo Iesu ḡimana matanai ma etore-kaurito, benamo eboḡeboḡe-ginikauto, dagara mabarari eḡita-ginikaurito. ²⁶ Benamo Iesu na numa ḡana etuḡu-iaḡoato, evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Vanuḡa nuḡana na asi bono iaḡo.”

*Petero na Iesu tu Kerisona ekiraḡito**Mataio 16:13-20; Luka 9:18-21*

²⁷ Iesu ma ḡena mero ḡesi Kaisarea Filipi tanona vanuḡari ḡana ḡeiaḡoto-ḡoi nuḡanai, dabarai Iesu na ḡena mero edanaḡirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ḡetoni au tu dei?”

²⁸ Ġia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Kotari ḡekirani tu Ioane Babatiso, ma kotari tu Elia, ma kotari tu peroveta tarimana ta.” ²⁹ Iesu na edanaḡirito, ekirato, “Senaḡi ḡomi tu kara ḡotoni au tu dei?” Petero na evaḡa-veseato, ekirato, “Ġoi tu Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna).” ³⁰ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, tarima ta asi beḡene kira-varaia.

*Iesu ḡena mase e variḡisi-ḡenoḡoi guruḡari**Mataio 16:21-28; Luka 9:22-27*

³¹ Benamo Iesu na ḡena mero ma evaḡa-ribarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu midigu vovoka roḡo beḡanini. Iuda vereri, e Rubu Veḡa vereri baregori, e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiani tarimari na beḡe ruḡaiani; ema beḡe vaḡi-maseani maki, senaḡina ḡaro toitoi murinai mase na ma bevariḡisi-ḡenoḡoini.” ³² Mai guruḡa ekiraḡi-foforiato, benamo Petero na eḡori-veḡitaiao, ekira-ḡoiato. ³³ Senaḡi Iesu eruḡa-kureto, ḡena mero eḡitarito, ḡia na Petero ekira-ḡoiato, ekirato, “Satani, noraka-veḡita, korana ḡemu tuḡamaḡi tu dia Barau ḡena, senaḡi tarimarima ḡeri moḡo.”

³⁴ Iesu na tarimarima ḡutuma ma ḡena mero ḡesi ekea-vegogorito, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauḡena bene veruḡa, ḡena satauro bene ḡwaia, au murigu ai bene raka. ³⁵ Korana deikara ḡena maḡuri moḡo lorina etoreani tarimana, ḡena maḡuri befitoḡaiani. A deikara au daigu ai e Vari Namona dainai ḡena maḡuri befitoḡaiani tarimana, ḡena maḡuri asi bevei-rekwarekwaiani. ³⁶ Bema tarima ta na tanobara mabarana uranai ḡena maḡuri befitoḡaiani, ḡena namo tu kara ḡia ḡenai? ³⁷ Korana tarima ta ḡena maḡuri efitoḡaiato nai tu, kara na vau ma bevoi-ḡenoḡoiani? ³⁸ Deikara na au bemaiaka-viniguni ema ḡegu guruḡa bemaiaka-viniani mai veḡura-vanaḡi e vei-rakava tarimari ḡoirari ai, ḡia maki Tarimarima Natuna na bemaiaka-viniani ḡena iaḡomai, ḡia Tamana mamana marevana e seḡuka baregona e ma ḡena aneru veaḡari ḡesi beḡe iaḡomani ḡaronai.”

9

¹ Benamo ekirarito, ekirato, “Moḡoni akiramini: Tarima kotari mai ḡeruḡa-taḡoni tu asi roḡo beḡe maseni, beiaḡoni mo, Barau ḡena Basileia ma seḡukana ḡesi beiaḡomani beḡe ḡitaiani.”

*Iesu vetoḡana eirauto**Mataio 17:1-13; Luka 9:28-36*

² Ġaro imaima sebona (6) ḡevanaḡito murinai, Iesu na Petero, e Iakobo (o Iames), ema Ioane eḡabirito, benamo ḡoro baregona tai eḡori-raḡerito. Monai ḡia ḡereḡari moḡo nuḡanai Iesu ḡeḡitaiao, vetoḡana eirauto, ³ ema ḡena dabuḡa ekuro-ḡaroḡaroto, tanobarai tarima ta na asi ilaila moḡesina bevaḡa-kurokuroani. ⁴ Benamo ḡia ḡoirari ai Elia ma Mose ḡefoforito, Iesu ḡesi ḡeguruḡa guruḡato-ḡoi.

⁵ Benamo Petero na Iesu evaḡa-guruḡaiao, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu o, namo vedaurea ḡita tu maiḡera, be fouta toitoi ḡaragari. Ta ḡoi ḡemu, ta Mose ḡena, ta Elia ḡena.” ⁶ Petero asi ribana kara bekiraḡiani, korana ḡia tu ḡegari-rakavato. ⁷ Benamo magube na ema iauka-taririto, ekumu-ḡaurito nuḡanai, garo ta magube nuḡana na ekea-rosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniani; ḡia boḡono seḡaḡi-vinia!” ⁸ Ġia na mo gabu ḡeraga-ḡita-ḡeḡeraḡiao, senaḡi ta asi ḡeḡitaiao ḡia ḡesi, Iesu moḡo ḡereḡana.

⁹ Ĝoro na ĝemariĝoto-ĝoi nuĝanai, Iesu na evaĝa-guruĝarito, kara ĝeĝitaiato da-garana tarima ta asi beĝene kira-varaia, bene iaĝo mo, Tarimarima Natuna mase na ma bene variĝisi-ĝenoĝoi. ¹⁰ Moĝa lorinai ĝena guruĝa fakari ai moĝo etanuto, senaĝi ĝia fakari ai ĝeverorito, mai mase na variĝisi-ĝenoĝoi anina tu kara. ¹¹ Benamo ĝia na Iesu ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Karase nai taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiani tarimari ĝekirani, Elia tu beiaĝoma-guineni?”

¹² Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Moĝoni, Elia tu beiaĝoma-guineni, dagara mabarari bevaĝa-variĝurini. A Tarimarima Natuna guruĝana kamasi ĝetoreato midigu vovoka beĝanini e beĝe ĝita-fitoĝaiani? ¹³ Senaĝi akiramini, Elia tu varau eiaĝomato, ema ĝeri ura veĝari ĝia ĝenai varau ĝeveirito, ĝia guruĝana Buka Veaĝai ĝetore-guineato ilailanai.”

*Iesu na iauka rakavana na eborogiato merona evaĝa-namoato
Mataio 17:14-21; Luka 9:37-43*

¹⁴ Ĝena mero ĝeri ai ĝevotuto tu, tarimarima ĝutuma lelevaĝi na ĝeruĝa-ĝeĝeraĝirito, ĝeĝitarito, taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari maki ĝia ĝesi ĝeveĝare veĝareto-ĝoi. ¹⁵ Tarimarima na Iesu ĝeĝitaiato nai, nuĝari ĝefarevaĝito, benamo ĝenai ĝeraga-iaĝoto, ĝea vaĝa-namoato. ¹⁶ Iesu na edanaĝirito, ekirato, “Mai tarima ĝesi tu kara veĝare-veĝarena ĝoveini?”

¹⁷ Benamo tarima ta ĝutuma nuĝari na evaga-veseto, ekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, au natugu ĝoi ĝemu ai baĝori-iaĝomaia. Ĝia tu muru-bubu iaukana na eborogiato nai, asi eguruĝani. ¹⁸ Ma mai iauka na eĝabiani ĝarori ai, tano ekwaraĝi-iaĝiani. Bokana na kaburoburo ĝeraka-rosini, gadikana eveĝara-tarini, tauĝanina egwaĝiĝini. Moĝa lorinai ĝoi ĝemu mero banoĝiri, mai iauka rakavana ĝelai-vaĝia basi, senaĝi beĝe lai-kavaia.”

¹⁹ Benamo Iesu ekirato, “Asi veĝabidadama tarimami! Ĝaro vira au ĝomi sevimi ai bana tanu? Ĝaro vira bana vevaĝa-gwaĝiĝi vinimi? Ĝoĝori-iaĝomaia!” ²⁰ Benamo mero Iesu sevina ĝana ĝeĝori-iaĝoato. Iauka rakavana na Iesu eĝitaiato nai, vaĝa-sebo mero evaĝa-ĝoĝo-ĝoĝoato, tano ai eketoto, egena-vebiro vebiroto, bokana na kaburoburo ĝeraka-rosito.

²¹ Iesu na mero tamana edanaĝiato, ekirato, “Aitoma mai keve edoĝariato?” Tamana evaĝa-veseto, ekirato, “Mai tu keina na veĝata! ²² Nega vovoka iauka rakavana na karavai efiu-kauani, ema nanu ai efiu-reiani bene vaĝia ĝana. Bema dagara ta boveiani riba nai, mani ĝemu veĝa, boro vetuĝa-ĝwama, boro vaĝa-kavama.” ²³ Benamo Iesu ekirato, “Bema dagara ta boveiani riba otoni? Barau ĝenai eveĝabi-dadamani tarimana dagara mabarari beveirini riba.” ²⁴ Benamo mero tamana asikauna eĝaba-fouto, ekirato, “Au aveĝabidadamani, senaĝi ĝegu tuĝamaĝi iauvoiauvo noma borogiato.”

²⁵ Iesu na tarimarima ĝutuma ĝeraga-vegogoto-ĝoi eĝitarito nai, ĝia na mo iauka rakavana ekira-ĝoiato, ekirato, “Muru-bubu e seĝa-bubu iaukana, akiramuni, noraka-vaĝi, ma nuĝanai asi ma bono raka-toĝa ĝenoĝoi!” ²⁶ Benamo iauka rakavana eĝaba-fouto, ĝia na mero evaĝa-ĝoĝoĝoĝo rakavaiato, benamo eraka-vaĝito. Mero tu ĝitaĝitana noĝa emaseto, moĝa lorinai tarimarima ĝutuma ĝekirato, “Mai tu bemase.” ²⁷ Senaĝi Iesu na ĝimanai eĝabito, einu-vaishiato, benamo eruĝa-vaishiato.

²⁸ Moĝa murinai Iesu numai eraĝekauto, ĝena mero na vekuretoĝai ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Karase nai ĝai na iauka rakavana asi ilaila baĝa lai-vaĝia?” ²⁹ Benamo Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Iauka maiĝesina lailairi tu kara ta asiĝina, senaĝina ĝauĝau [e ĝaniveaĝa] ĝereĝana moĝo.”

*Iesu ĝena mase ma ekiraĝi-ĝenoĝoiato
Mataio 17:22-23; Luka 9:43-45*

³⁰ Mo gabu ġeraga-kwaneato, Galilea tanona na ġevanaġito. Iesu asi ġena ura tarima ta bene riba ġia tu ainai, ³¹ korana ġena mero evaġa-ribarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau, tarimarima ġimari ai beġe toreani, benamo beġe vaġi-maseani, senaġi beġe vaġiani nai, ġaro toitoi murinai tu ma bevariġisi-ġenoġoini.”

³² Senaġi ġia tu asi ġeriba-maoroto Iesu tu kara ekiraġiato, senaġi asi ma ġedanaġiato, korana ġegarito nai.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 18:1-5; Luka 9:46-48

³³ Kaperanaumai ġeraġasito, benamo Iesu na numa nuġanai vau edanaġirito, ekirato, “Ġomi dabarai tu kara ġokiraġiani-ġoi?” ³⁴ Senaġi ġia tu asi ġevaġa-veseto, korana dabarai tu, deikara barego vedaurea ġekiraġiato-ġoi. ³⁵ Iesu etanu-tarito, ġena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo ekirarito, ekirato, “Dei bene guine etoni tarimana tu gabi taunai bene iaġo, ema tarimarima mabarari vetuġunaġiri bene iaġo-vini.” ³⁶ Benamo ġia na mero keina ta eġabiato, ġia fakari ai evaġa-ruġa-tariato, efani-vaishiato, benamo ekirarito, ekirato, ³⁷ “Dei na mero keina maiġesina kavana beġabi-raġeani au aragu ai, ġia na tu au beġabi-raġeguni. Bema tarima ta na au beġabi-raġeguni tu, dia au ġereġagu moġo beġabi-raġeguni, senaġi etuġuguto Barauna maki beġabi-raġeani.”

Deikara na ġita asi bevaġa-rakavarani tarimana tu ġita ġesi

Luka 9:49-50

³⁸ Ioane na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, tarima ta ġaġitaiato, ġoi aramu ai iauka rakavari elai-vaġirito-ġoi, senaġi ġai na ġakira-ġoiato, korana ġia tu dia ġita ġesi taraka-vegogoni.”

³⁹ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi boġono kira-ġoia, korana tarima ta au aragu ai nuġa-farevaġi veiġa boruri eveirini tarimana tu, au murigu ai au asi ma bekira-rakavaguni. ⁴⁰ Korana deikara na ġita asi evaġa-rakavarani tarimana tu ġita ġesi. ⁴¹ Moġoni akiramini, tarima ta na nanu kapusina au aragu ai bevinimini, korana ġomi tu Keriso ġena tarima nai, ġia voina tu beġabiani veġata.”

Tarima ta na mero misina ġena veġabidadama asi bene vaġa-rakavaia

Mataio 18:6-9; Luka 17:1-2

⁴² “Bema tarima ta na au eġabidadama-viniguni mero misina ta ġena veġabidadama evaġa-rakavaiani, ġia tu bere namo fore baregona ta ġaiġonai ġere baru-kaua, davarai ġere fiu-reia. ⁴³ Bema ġoi ġimamu na evaġa-rakavamuni nai, bono basi-ġutua. Ġimamu sebonai maġuri vanaġivanaġi bono doġaria tu namo, a asi namo ġimamu ruarua karava eġara-vanaġi vanaġini asi ebuseni gabuna ġana boiaġoni. [⁴⁴ Monai ‘dimo na beġe ġani-vanaġi vanaġimini, ema karava asi ebuseni.’] ⁴⁵ Bema ġoi kwakumu na evaġa-rakavamuni nai, bono basi-ġutua. Kwakumu sebonai maġuri vanaġivanaġi bono doġaria tu namo, a asi namo kwakumu ruarua karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai beġe fiu-kaumuni. [⁴⁶ Monai ‘dimo na beġe ġani-vanaġi vanaġimini, ema karava asi ebuseni.’] ⁴⁷ Bema ġoi matamu na evaġa-rakavamuni nai, bono ġibo-vaġia. Matamu sebonai Barau ġena Basileiai bono raka-toġa tu namo, a asi namo matamu ruarua karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai beġe fiu-kaumuni. ⁴⁸ Monai ‘dimo na beġe ġani-vanaġi vanaġimini, ema karava asi ebuseni.’

⁴⁹ Mabarari karava na bedamenarini, beiarevarini.

⁵⁰ Damena tu namo, senaġi bema damena mamina bekorini nai, mamina kamasi ma bovaġa-mamina ġenoġoiani? Nuġami ai damena bene tanu, e ġomi tata karomi ġesi maino nuġanai boġono tanu.”

10

Veġaraġo ruġaruġana

¹ Iesu mo gabu eraga-kwaneato, benamo Iudea tanona ġana eiaġoto, Ioridana ġarukana tavi tai evanaġito. Tarimarima ġutuma lelevaġi ġia ġenai ma ġeiaġoto, benamo eveito-ġoi kavana ma evaġa-ribarito.

² Benamo Farisea tarimari ma ġeiaġoto, benamo ġea danaġi-ġofakauato, ġekirato, “Tau ta ġaraġona befitoġaiani nai, taravatu na beġabiani?” ³ Iesu na ma evaġa-veserito, ekirato, “Mose ġena taravatu nuġanai kara etoni?” ⁴ Ġekirato, “Mose ġena taravatu tu maiġesi ekirani, veġaraġo ruġaruġana fefana betoreani vau, ġaraġona betuġu-rakaiani.” ⁵ Iesu na ekirarito, ekirato, “Mose na mai taravatu etoreato, korana ġomi nuġami tu roġo bubu. ⁶ Senaġina Barau na dagara mabarari eveirito nai, ġia na tarimarima maki eveirito tau e vavine. ⁷ Moġesina nai tau ta na tamana e sinana beraga-kwanerini, ġaraġona ġesi beġe tanuni. ⁸ Benamo ġia tauri ruarua beġe sebonani, moġa lorinai ġia tu dia ruarua, senaġi sebona moġo. ⁹ Moġesi nai dei Barau na evaġa-sebonarito tu, tarima ta na asi ma bene tore-kirari.”

¹⁰ Ma ġeġenoġoito numai, ġena mero na ma ġedanaġiato mo guruġa anina tu kara. ¹¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Deikara na ġaraġona betuġu-rakaiani, vavine ta ma beġaraġoani, ġia tu beveġura-vanaġini. ¹² Vavine maki moġesina, ġia ġaraġona beraga-kwaneani, tau ta na ma beġaraġoani, ġia maki beveġura-vanaġini.”

Iesu na mero misiri evaġa-namorito

Mataio 19:13-15; Luka 18:15-17

¹³ Tarima kotari na naturi ġeġwa-iaġorito-ġoi Iesu ġenai bene ġabi-karari ġana, senaġi ġena mero na ġekira-ġoirito. ¹⁴ Iesu na eġitarito nai tu ebaruto. Benamo ġena mero ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri ġeiaġoma au ġegu ai, asi ġolai-ġoiri, korana Barau ġena Basileia tu maniġesina kavana tarimari ġeri. ¹⁵ Moġoni akiramini, dei na Barau ġena Basileia asi beġabi-raġeani mero misina na kavana, ġia Basileiai tu asi berakatoġani.” ¹⁶ Benamo Iesu na mero misiri efaġa-vaisirito, benamo ġimana iatarai ai etorekaurito, evaġa-namorito.

Farefare vovoka tarimana

Mataio 19:16-30; Luka 18:18-30

¹⁷ Iesu monana ma evaisi-raġeto, benamo erakato nuġanai, tarima ta ġenai eraga-iaġoto, benamo ġoiranai ea vetui-tarito, edanaġiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu namona, au tu kara haveini vau maġuri vanaġivanaġi baġabiani?” ¹⁸ Iesu na evaġa-veŋeato, ekirato, “Ġoi tu karase nai au namogu okiraġini? Tarima ta asi namo, Barau moġo ġereġana. ¹⁹ Taravatu mabarari ma ribamu, ‘Asi bono vaġivaġi, asi bono veġura-vanaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-daġa ġofaġofa, asi bono ġabi-kuretoġa, tamamu sinamu bono gubakauri.’ ”

²⁰ Benamo mo tarima ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, au tu keigu na beiġoma toma, mani taravatu mabarari akorana-iaġirini.” ²¹ Iesu na eġitaiato ma veuravinina ġesi ekirato, “Dagara sebona moġo orabuni, noiaġo, ġemu farefare mabarari noa voivoi-iaġiri, rabu tarimari bono viniri, benamo gubai tu ma ġemu farefare; ma bono iaġoma, murigu ai bonoma raka.” ²² Mo tarima na mai guruġa eseġaġiato nai, ġoirana evaġa-gwaġiġiato, nuġana ma metona ġesi eraka-veġitato, korana ġia ġena farefare tu ġutuma lelevaġi.

²³ Benamo Iesu na ġena mero eġita-ġeġeraġirito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġeri farefare vovoka tarimari Barau ġena Basileiai ġeri rakatoġa tu gwaġiġi rakava.” ²⁴ Benamo Iesu ġena mero na mo guruġa ġeseġaġiato nai, nuġari ġefarevaġito, senaġi Iesu na ma evaġa-guruġa ġenoġoirito, ekirato, “Natuġore, Barau ġena Basileia

rakatoĝana tu gwaĝiĝi rakava. ²⁵ Kamela nila kadarena na bevanaĝini tu kotuna gwaĝiĝi, senaĝi ĝena farefare vovoka tarimana Barau ĝena Basileiai ĝena rakatoĝa tu gwaĝiĝi rakava.” ²⁶ Benamo ĝena mero nuĝari ĝefarevaĝi-rakavato, benamo ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, “Be deikarari vau maĝuri beĝe ĝabiani?” ²⁷ Iesu na eĝitarito, benamo ekirato, “Tarimarima ĝeri ai tu asi ilaila, senaĝi Barau ĝenai tu ilaila, korana Barau ĝenai dagara mabarari tu ilaila.”

²⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Ĝoi ribamu, ĝai ĝema dagara mabarari tu ĝaraga-kwanerito, benamo ĝoi murimu ai ĝarakani.” ²⁹ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Moĝoni akiramini, tarima ta ĝena numa eraga-kwaneato, o tarikakana merori, tobana, sinana, tamana, natuna e ĝena tano au daĝu ai ema Vari Namona dainai, ³⁰ ĝia mai maĝuri nuĝanai ĝena numa, tarikakana merori, tobana, sinana, natuna e tano sinau-sinau beĝoitaĝoni, ema midigumidigu maki; ema ĝaro beiaĝomani nai, maĝuri vanaĝivanaĝi bedoĝariani. ³¹ Senaĝi tarimarima ĝutuma toma ĝeguineni tu beĝe gabini, gabi tarimari tu beĝe guineni.”

Iesu ĝena mase ma ekiraĝi-foforiato

Mataio 20:17-19; Luka 18:31-34

³² Iesu ma ĝena mero ĝesi Ieruselema ĝana ĝevaraĝeto-ĝoi, dabara na ĝeraka-iaĝoto-ĝoi, Iesu tu ĝoirari ai erakato, benamo ĝia ĝeĝaba-rakavato, ema muriri na ĝerakato tarimari maki ĝegarito. Benamo Iesu na ĝena mero gabanana ruarua (12) ma eĝori-veĝitarito, benamo ĝenai kara beĝe ĝorani dagarari ekira-vararito, ³³ ekirato, “Ĝoseĝaĝi, ĝita tu Ieruselema ĝana tavarageŝeni. Monai Tarimarima Natuna tu Rubu Veaĝa vereri baregori e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiani tarimari ĝimari ai beĝe toreani. Ĝia na ĝena mase guruĝana beĝe vaĝa-moĝoniani, benamo irau bese (o Roma) tarimari ĝimari ai beĝe toreani. ³⁴ Ĝia na beĝe vaseva-vaseva iaĝiani, beĝe kanunuani, beĝe kwariani e beĝe vaĝi-maseani. Senaĝi ĝaro toitoi murinai ma bevariĝisi-ĝenoĝoini.”

Iakobo (o Iames) ma Ioane ĝeri noĝinoĝi

Mataio 20:20-28

³⁵ Benamo Sebedaio natuna, Iakobo ma Ioane, Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, benamo ĝekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, ĝai ĝaurani kara baĝa noĝimuni dagarana bono vinima.”

³⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Kara ĝemi ai bana veia ĝotoni?” ³⁷ Benamo ĝia na ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, “Ĝai ĝaurani, ĝai ta aroribamu rekenai, ma ta tu kaurimu rekenai baĝana tanu ĝoi ĝemu Basileia marevana nuĝanai.”

³⁸ Senaĝi Iesu na ekirarito, ekirato, “Ĝomi tu asi ribami kara ĝonoĝiani. Au na midigu bedina banuani ĝomi maki boĝo niuni riba? Au beĝe babatisoguni babatisona ĝomi na maki boĝo ĝabiani riba?” ³⁹ Ma ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Oi.” Iesu na ekirarito, ekirato, “Moĝoni, au banuani bedinai ĝomi maki boĝo niuni, ema au beĝe babatisoguni babatisona ĝomi maki beĝe babatisomini. ⁴⁰ Senaĝi aroribagu rekenai o kaurigu ai boĝono tanu ĝotoni tu, dia au na bavaĝa-moĝoniani, a mai tu Barau na eĝabi-torerito tarimari ĝeri.”

⁴¹ Mai guruĝa mero gabanana (10) ĝeseĝaĝiato nai, Iakobo e Ioane ĝebaru-vinirito.

⁴² Benamo Iesu na mabarari ekea-vegogorito, benamo evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝomi ribami, irau bese tarimari ĝeri vere na tarimarima ĝedori-naĝinaĝirini, ema ĝeri veguine-iaĝi tarimari baregori na tu ĝeri maoro seĝukari na ĝelaunaĝi-naĝirini.

⁴³ Senaĝi ĝomi fakami ai moĝesina tu asi boĝono vei. Bema ta ĝomi fakami ai bene vere etoni nai tu, ĝomi mabarami vetuĝunaĝimi bene iaĝo-vini, ⁴⁴ ema dei bene guine etoni tarimana, ĝia tu mabarari ĝeri vetuĝunaĝi tarimanai bene iaĝo. ⁴⁵ Korana Tarimarima Natuna eiaĝomato tu, dia tarimarima na ĝia vetuĝunaĝina beĝene iaĝo-vini ĝana, senaĝina ĝia eiaĝomato tu, tarimarima vetuĝunaĝiri bene iaĝo-vini, ema ĝena

maḡuri bene tore-taria, tarimarima ḡutuma bene voi-ḡenoḡoiri e bene vaḡa-maḡuriri ḡana.”

Iesu na mata-bubu tarimana Batimeo matana evaḡa-namoato

Mataio 20:29-34; Luka 18:35-43

⁴⁶ Ieriko ai ḡeraḡasito, monana Iesu ma ḡena mero e tarimarima ḡutuma lelevaḡi ḡesi Ieriko ma ḡeraga-kwaneato nuḡanai, Batimeo, mata-bubu e noḡivegame tarimana, Timeo natuna, dabara rikinai etanu-taḡoto-ḡoi. ⁴⁷ Ḡia eseḡaḡito Iesu, Nasareta tarimana, tu ḡia sevinai, benamo ekea-fouto, ekirato, “Iesu o, Davida natuna, au novetuḡa-ḡwagu!” ⁴⁸ Tarimarima ḡutuma na ḡekira-ḡoiato, asi bene guruḡa ḡetato, senaḡi ḡia ekea-ḡiḡiraḡe ḡiḡiraḡeto-ḡoi, “Davida Natuna o, au novetuḡa-ḡwagu!”

⁴⁹ Iesu eruḡa-tarito, benamo ekirato, “Ḡokeaia.” Benamo ḡia na mata-bubu tarimana ḡekeaiato, ḡekirato, “Asi bono gari, novariḡisi, Iesu na ekeamuni bene.” ⁵⁰ Benamo ḡena koudi efitoḡaiato, eburi-vaisito, Iesu sevina ḡana eiagoto. ⁵¹ Benamo Iesu na edanaḡiato, ekirato, “Kara ḡemu naveia otoni?” Mata-bubu tarimana evaḡa-veseto, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, matagu noma keo-fakaia.” ⁵² Benamo Iesu ekirato, “Noiaḡo, ḡemu veḡabidadama na bevaḡa-namomu.” Benamo asikauna matana enamoto e eboḡeboḡe-ginikauto, benamo Iesu murina na dabara na eraka-iaḡoto.

11

Iesu ḡena rakatoḡa Ierusalem ai ḡevonevone-raḡe viniato

Ioane 12:12-19

¹ Geraka-iaḡoto-ḡoi, Ierusalem ḡekavinaḡiato-ḡoi, ma Betefage e Betania ai ḡeraḡasito Olive Ḡorona rekenai, benamo Iesu na ḡena mero ruarua etuḡu-guinerito, ² ekirarito, ekirato, “Ḡoiḡo, ḡoira vanuḡana ḡana. Boḡo raḡasini nai, doniki natuna ta barutarinai boḡo ḡitaiani, iatanai tarima ta roḡosi bene raḡe. Boḡono ruḡaia, benamo boḡono ḡori-iaḡomaia. ³ Bema tarima ta na bedanaḡimini, bekirani, ‘Ḡomi tu karase nai maniḡesi ḡoveiani?’ betoni nai, boḡono kiraia, ‘Vereḡauka na eura-viniani, vau ma betuḡu-ḡenoḡoiani.’”

⁴ Benamo ḡerakato, ḡeiaḡoto, doniki natuna ḡea ḡoitaḡoato numa ta ḡoiranai barutari. Ḡeruḡaiato-ḡoi nuḡanai, ⁵ monai ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi tarimari na ḡedanaḡirito, ḡekirato, “Ḡomi tu karase nai mani doniki natuna ḡoruḡaiani?” ⁶ Benamo ḡevaḡa-veserito Iesu na ekirarito kavana, vau ḡetuḡu-rakarito.

⁷⁻⁸ Benamo doniki natuna Iesu ḡenai ḡeḡori-iaḡoato, ḡeri dabuḡa barari doniki doḡenai ḡeiava-kaurito, benamo Iesu etanukauto. ⁸ Tarimarima ḡutuma ḡeri dabuḡa barari dabarai ḡeiavarito. Kota tu ḡau lauri boḡai ḡebasito, benamo dabarai ḡetorerito. ⁹ Ḡoirai e gabi ai ḡerakato tarimari mabarari na ḡevone-raḡeato-ḡoi, ḡekirato,

“Hosana, Vereḡauka aranai
eiaḡomani tarimana sivaḡa-namoa!

¹⁰ Davida ḡita Tamara
ḡena Basileia eiaḡomani,
sivaḡa-namoa!

Hosana guba tuḡunai!”

¹¹ Iesu Ierusalem ai eraḡasito nai, Rubu Veḡa nuḡanai eraka-toḡato, dagara mabarari eḡita-vaḡa-ḡaurito. Senaḡi elavilavito nai, ḡia ma ḡena mero gabanana ruarua (12) ḡesi ḡeraka-rosito, Betania ḡana ma ḡeḡenoḡoito.

Iesu na figi ḡauna etovoḡaiato

Mataio 21:18-19

¹² Ma elaḡanito, ḡia na Betania ḡeraga-kwaneato, ḡeraka-iaḡoto-ḡoi nuḡanai, Iesu evitoato. ¹³ Eboḡeto, figi ḡauna ma launa ta eḡitaiato fakana kota manaḡai, benamo

eiaĝoto, nea ĝitaia ma tauna ba asiĝina. Monai ea raĝasito tu, ĝwana ta asi edoĝariato, launa korina moĝo, korana ĝena ĝwa ĝarona roĝo nai. ¹⁴ Benamo Iesu na figi ĝauna ekiraiato, ekirato, “Ĝoi ĝwaĝwamu tarima ta na asi ma beĝaniani, toma beiaĝoni vanaĝivanaĝi!” Mai guruĝa ĝena mero na ĝeseĝaĝiato.

Iesu na Rubu Veaĝa eiarevaiato

Mataio 21:12-17; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22

¹⁵ Ierusalemaj ĝevotuto, Iesu Rubu Veaĝa nuĝanai eraka-toĝato, benamo voivoi tarimari elai-rosirito. Moni ĝesenisito-ĝoi tarimari ĝeri fata e pune ĝevoivoi-iaĝirito-ĝoi tarimari ĝeri diĝoka eĝuke-vebuburito. ¹⁶ Rubu Veaĝa nuĝana na ĝeri farefare ĝeĝwa-iaĝorito-ĝoi tarimari maki ekira-ĝoirito. ¹⁷ Benamo tarimarima evaĝa-ribarito, ekirato, “Buka Veaĝa nuĝanai tu maiĝesi etoreato, Barau ekirato, ‘Au ĝegu numa tu bese irauirau ĝeri ĝurigiuri numanai beĝe kiraĝiani,’ senaĝi ĝomi na tu lema tarimari ĝeri gumu gabunai boĝo vaĝa-iaĝoa.”

¹⁸ Rubu Veaĝa vereri baregori e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari na ĝeseĝaĝiato nai, Iesu beĝene vaĝia dabarana ĝevetauato. Iesu garina ĝeveito-ĝoi, korana tarimarima mabarari na ĝena vevaĝa-riba guruĝari ai ĝeĝaba-rakavato-ĝoi. ¹⁹ Elavilavito, benamo Iesu ma ĝena mero ĝesi vanuĝa barana ĝeraga-kwaneato.

Figi ĝauna emaseto

Mataio 21:20-22

²⁰ Boĝiboĝi ai dabara na ma ĝeraka-vanaĝito nuĝanai, mo figi ĝauna ĝeĝitaiato, emarai-ĝosito, ĝokana maki ĝemaseto. ²¹ Petero na etuĝamaĝi-taĝoato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, noĝitaia, ĝoi na mo figi ĝauna otovoĝaiato dagarana tu varau bemase.”

²² Benamo Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Barau boĝono ĝabidadama-vinia. ²³ Moĝoni akiramini, tarima ta na mai ĝoro bekiraiani, ‘Noveraĝa-raĝe, be davarai noa vefiu-rei,’ benamo nuĝana asi ma bedaradarani, senaĝi bevaĝa-moĝoniani, kara bekiraĝiani dagarana bemoĝonini nai, mo veĝa tu beĝorani. ²⁴ Moĝa lorinai akiramini, kara boĝo noĝini ĝauĝau ai nai, boĝo vaĝa-moĝonia, boĝo doĝaria, benamo boĝo ĝabiani. ²⁵ Bema ĝoruĝa-tarini, benamo ĝoĝauĝauni nai, rakava boĝono tuĝamaĝi-fitoĝari, bema tarima ta ĝenai ma ĝemi nuĝa meto nai, benamo ĝomi Tamami gubai etanuni na maki ĝemi rakava betuĝamaĝi-fitoĝarini. [²⁶ Senaĝi bema ĝomi na tarima ĝeri rakava asi boĝo tuĝamaĝi-fitoĝarini nai, ĝomi Tamami gubai etanuni na maki ĝemi rakava asi betuĝamaĝi-fitoĝarini.]”

Iesu ĝena seĝuka korana ĝedanaĝiato

Mataio 21:23-27; Luka 20:1-8

²⁷ Benamo ĝia Ierusalemaj ma ĝeraĝasito. Monai Iesu Rubu Veaĝa nuĝanai erakato-ĝoi nuĝanai, Rubu Veaĝa vereri baregori, e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari, ema Iuda vereri ĝia ĝenai ĝeiaĝoto. ²⁸ Benamo ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Kamara maoro ai ĝoi na mai veĝa oveirini? Dei na maoro evinimuto?”

²⁹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Au na vedanaĝi sebona avinimini, boĝo vaĝa-veŝani nai, au na kamara maoro ai mai veĝa aveirini bakira-varamini. ³⁰ Ioane ĝena babatiso veĝana tu guba na eiaĝomato, ba tarimarima ĝerina?”

³¹ Ĝia fakari ai ĝeverorito, ĝekirato, “Bema ĝita bita kirani, ‘Barau ĝenana’ bita toni nai, ĝia bekirani, ‘Karase nai Ioane asi ĝovaĝa-moĝoniato?’ betoni. ³² Senaĝi bema ĝita bita kirani, ‘Tarimarima ĝerina’ bita toni nai maki asi ilaila.” Ĝia tu tarimarima gariri ĝegarito, korana ĝia ribari, Ioane tu peroveta tarimana korikori.

³³ Moġa lorinai ġia na Iesu ġevaġa-veſeato, ġekirato, “Ġai asi ribama.” Benamo Iesu na ġia maki ekirarito, ekirato, “Au na maki kamara maoro ai mai veiġa aveirini asi bakira-varamini.”

12

Barabore - Vine tavoġana ġitaġauna tarimari rakavari

¹ Iesu na barabore ai ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Tarima ta vine tavoġana evaroato, maġuna eġabiato, tano ai vine gigi-gigina gurina ekwaiato, tavoġa ġitaġauna numana maki evaġa-ruġaiato. Moġa murinai tavoġa ġitaġauna tarimari ġeri ai ġena tavoġa eraga-kwaneato, benamo erakato gabu ta ġana. ² Vine ġwari (o grapes) ġemaġeto, benamo ġia na ġena vetuġunaġi tauna ta etuġuato tavoġa narinarina tarimari ġeri ai, vine ġwari kota benea ġabi ġana. ³ Senaġi ġeġabi-tariato, benamo ġekwariato vau, ġimana kori ġetuġu-ġenoġoiato. ⁴ Tavoġa biaguna na ġena vetuġunaġi tauna ta ma etuġuato, senaġi ġia tu debana ġekodo-fakaiato e ġevei-maiaka maiakaiato. ⁵ Benamo ta ma etuġuato, senaġi ġevaġi-maseato; ema vetuġunaġi tarimari ġutuma etuġurito, kota tu ġekwaririto, kota tu ġevaġirito. ⁶ Tarima sebona ta tu roġo ġia ſevinai, ġia natuna korikori, ġena lalokau merona. Dokonai ġia etuġuato, ekirato, ‘Natugu natuġua, ġia na beġene gubakaua.’ ⁷ Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari tauġeri ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, ‘Mani tu tavoġa beġaunaiani merona, be ſiġabia, ſivaġia, benamo tavoġa tu ġita ġera.’ ⁸ Benamo ġeġabi-tariato, ġevaġiato, vine tavoġana murikanai ġefiu-roſiato.”

⁹ Iesu evedanaġito, ekirato, “Tavoġa biaguna na tu kara beveiani? Ġia beiaġomani, tavoġa narinarina tarimari bevaġi-ġosirini, benamo vine tavoġana tarima irauri tari ma bevinirini. ¹⁰ Ġomi na mai toretore Buka Veaġai asi ġoiaviani, iniġeſi ekirani, ‘Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniato ma ġefitoġaiato forena tu duġu forenai eiāġoto.

¹¹ Mai veiġa maiġa tu Vereġauka na eveiato, matara na taġitaiani, ġitaġitana irau veġata.’ ”

¹² Benamo Iuda vereri na Iesu beġene ġabia dabarana ġevetauato, korana ġia ribari, Iesu na mai barabore tu ġia ekiraġirito-ġoi nai. Senaġi tarimarima ġutuma ġevegogo-taġoto-ġoi gariri ġeveito naima ġeraga-kwaneato, ġerakato.

Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri

Mataio 22:15-22; Luka 20:20-26

¹³ Gabivau Farisea tarimari e Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari kotari Iesu ġenai ġetuġu-iaġorito, ġena guruġai beġene vaġa-vedaġa-raġea e beġene ġabia ġana. ¹⁴ Ġeiaġomato, benamo Iesu ġema ribaġaniato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġai ribama ġoi tu moġoni vei-iobukaiobuka tarimamu, tarimarima gariri asi oveini. Tarima ġeri dagi maki asi otuġamaġirini, senaġi ġoi na moġoni ai Barau ġena dabara ovevaġa-riba iaġi-ġitakauani. Novaġa-ribama, Kaisara, Roma ġeri vere, ġenai takesi baġana dava ba asiġi? Baġana vinia ba asi baġana vinia?”

¹⁵ Senaġi Iesu na ġeri ġofaġofa eribaiato nai, ekirarito, ekirato, “Karase nai au ġoribaġaniguni? Silva monina ta ġoġwa-iaġomaia, nama ġitaia.” ¹⁶ Benamo ta ġeġwa-iaġomaia, Iesu na edanaġirito, ekirato, “Mai tu dei laulauna e dei arana?” Ġia ġevaġa-veſeto, ġekirato, “Kaisara ġena.” ¹⁷ Iesu na ekirarito, “Kaisara ġena dagara Kaisara

boḡono vinia, Barau ḡena dagara Barau boḡono vinia.” Benamo ḡeḡaba-rakavato ḡia ḡenai.

Variḡisi-ḡenoḡoi guruḡari

Mataio 22:23-33; Luka 20:27-40

¹⁸ Sadukea tarimari kota Iesu ḡenai ḡeiaḡoto. Ḣia ḡeri tuḡamaḡi tu, mase tarimari asi ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini. Benamo Iesu ḡedanaḡiato, ḡekirato, ¹⁹ “Vevaḡa-riba tarimamu, Mose na taravatu ḡai ḡema maiḡesina etoreato, ‘Bema tau ta kakana bemaseni, vabuna bemase-kwaneani, ma asi naturi nai, mo tau na kakana vabuna bene ḡaraḡoa, naturi beḡene maḡuri mase tauna ḡena.’ ²⁰ Mero mabarari tu imaima ruarua (7). Mero guinena na eḡaraḡoato, ma emaseto asi natuna. ²¹ Mero vaḡa-ruaruana na vabuna ma eḡaraḡoato, senaḡi ḡia maki emaseto asi natuna. Mero vaḡa-toitoina maki moḡesina moḡo. ²² Moḡa nuḡanai ḡia mabarari tu imaima ruarua (7), naturi ta asi ḡevaḡa-ḡoraiato. Dokonai mo vavine maki emaseto. ²³ Variḡisi-ḡenoḡoi ḡaronai mo vavine tu dei ḡaraḡona? Korana ḡia tu tauri 7 na ḡeḡaraḡoato.”

²⁴ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Ḣomi tu ḡokerereri, korana Buka Veḡa anina ema Barau ḡena seḡuka asi ribami. ²⁵ Mase na ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini tarimari tu asi ma beḡe veḡaraḡoni. Ḣia tu aneru kavana gubai. ²⁶ Mase na ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini guruḡari Mose ḡena bukai asi ḡoiaviani? Ḣau eḡaraiato varina nuḡanai Barau na Mose ekiraiato, ekirato, ‘Au tu Aberahamo ḡena Barau, Isako ḡena Barau, ema Iakobo ḡena Barau.’ ²⁷ Ḣia tu dia mase tarimari ḡeri Barau, senaḡi maḡuri tarimari ḡeri Barau. Gomi tu ḡokerere-rakava rakavani!”

Veuravini tu taravatu mabarari evanaḡirito

Mataio 22:34-40; Luka 10:25-28

²⁸ Taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana ta eiaḡomato, ḡeri guruḡa-guruḡa eseḡaḡiato, benamo eḡitaiato, Iesu na evaḡa-veve ginikaurito nai, edanaḡiato, ekirato, “Taravatu mabarari nuḡari ai aiḡa tu barego vedaureana?” ²⁹ Iesu na evaḡa-veveato, ekirato, “Barego vedaureana tu maiḡa: ‘Isarabela tarimami o, ḡoseḡaḡi, Vereḡauka ḡita ḡera Barau tu Vereḡauka sebona kwariḡutu. ³⁰ Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau bono ura-vinia ma nuḡamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma ḡemu tuḡamaḡi mabarana, ma kokoremu mabarana ḡesi.’ ³¹ Vaḡa-ruaruana tu maiḡa: ‘Sevimu tarimana bono ura-vinia, ḡoi tauḡemu oveura-vinini kavana.’ Taravatu ta na mai taravatu ruarua asi bevanaḡirini.”

³² Taravatu evevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana ma evaḡa-veseto, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, ḡoi ḡemu guruḡa tu moḡoni, Barau tu sebona moḡo, asi ta maia. ³³ Bono ura-vinia ma nuḡamu mabarana, ma ḡemu tuḡamaḡi mabarana, ma gwadamu mabarana, ema sevimu ai etanuni tarimana maki bono ura-vinia, ḡoi tauḡemu oveura-vinini kavana. Maiḡa tu barego vedaurea, ginitaḡo dagarari e boubou dagarari mabarari evanaḡirito.”

³⁴ Benamo Iesu na mo tarima ḡena vevaḡa-veve eḡitaiato ma iaunegana e ma tuḡamaḡi-fakana ḡesi, benamo ekiraiato, ekirato, “Ḣoi e Barau ḡena Basileia fakami tu asi manaḡa.”

Moḡa murinai tarima ta na asi ma edanaḡiato, korana ḡegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ḡena Vereḡauka?

Mataio 22:41-46; Luka 20:41-44

³⁵ Iesu Rubu Veḡa nuḡanai evevaḡa-ribato-ḡoi nuḡanai, ekirato, “Taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiani tarimari tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ḡetoni? ³⁶ Davida iauka Veḡa na riba e tuḡamaḡi-faka eviniato, benamo eguruḡa-foforito, ekirato, ‘Barau na au ḡegu Vereḡauka ekiraiato:

Au ġimagu aroribana rekenai
noma tanu,

bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.'

³⁷ Davida na Keriso tu 'Vereġaukana' ekiraġito; kamasi nai Keriso tu Davida natuna?"

Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri ġofaġofa veiġari

Mataio 23:1-36; Luka 11:37-54; 20:45-47

Tarimarima ġutuma lelevaġi Iesu ġena guruġa ma iakuri ġesi ġeseġaġiato. ³⁸ Ġena vevaġa-riba nuġanai ekirato, "Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari boġono ġita-ginikauri. Ġia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi gaburi ai beġene rakao-rakao, tarimarima na beġene vaġa-namori urari ai. ³⁹ Rubu nuġari ai e ġanivegogo gaburi ai ġeri ura sea namori ai beġene tanu. ⁴⁰ Ġia na vabu ġeri numa e farefare ġevaġa-koririni. Ġeri ġauġau tu mauka kenene, ġeġofaġofani. Ġia tu meto barego vedaurea beġe ġabini."

Vabu ġena boubou monina

Luka 21:1-4

⁴¹ Iesu moni-tore mauġana ġoiranai etanu-tarito, benamo tarimarima moni ġeġurato-ġoi eġitarito. Farefare e moni vovoka tarimari ġutuma moni barari ġeġurato-ġoi. ⁴² Senaġi asi-ġena e asi-ġana vabuna ta eiaġomato, ġena moni misiri ruarua moġo eġura-riġorito, mai tu noġa moġo toea sebna kavana. ⁴³ Benamo Iesu na ġena mero ekearito ġia ġenai, benamo ekirarito, ekirato, "Moġoni akiramini, mai vabu na beġuraia monina na mabarari ġeri vini bevanaġiri. ⁴⁴ Korana ġia mabarari ġeri moni vovoka ġerina koturi moġo beġe vini, senaġi mai vabu tu asi ġena-ġana na nuġanai ġenai kara ġetanuni ġena maġuri ai bere vevaġa-kava-iaġiri dagarari mabarari beġurari."

13

Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito

¹ Iesu Rubu Veaġa na eraka-rosito-ġoi nai, ġena mero ta na ekiraiato, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, mai fore asikeikeiri noġitari e mai numa baregori ma marevari maki noġitari." ² Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Mai numa baregori oġitarini? Mai fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni, mabarari beġe vare-bubu-riġorini."

³ Iesu Olive Ġorona tuġunai etanu-taġoto-ġoi, Rubu Veaġa Ierusalem ai eġita-iaġoato-ġoi nuġanai, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema Anduru na ġedanaġi-ġairiato, ġekirato, ⁴ "Nokira-varama, mai dagara tu aitoma beġe ġorani, ema beġe ġorani nai, kamara vetoġa na bevaġa-foforiani, maniġeri mabarari beġe ġorani?"

⁵ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi lorimi boġono vetore, tarima ta na asi bene ġofami. ⁶ Tarima vovoka au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, "Tarimana tu au maġegu!" Tarima ġutuma beġe ġofarini. ⁷ Bema ġomi na vetari o tuari gururi e tuari variri boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Maniġeri dagara tu beġe ġorani, senaġi dokona tu asi roġo. ⁸ Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini. Gabu ġutuma nuġari ai tano beġe iagani, doġe maki beġe ġorani. Mai tu midigu moġo besinaiani, noġa moġo mero keina emaġurini midiguna kavana.

⁹ Tauġemi boġono venari-ginikau, korana beġe ġabimini, Iuda ġeri kanisoro tarimari ġeri ai beġe ġori-iaġomini e rubu nuġari ai beġe kwarimini. Au ġoġabi-raġeguni dainai, gavana e vere barari o kini ġoirari ai roġo boġo ruġani, au vaġa-moġonigu ai boġono iaġo. ¹⁰ Vari Namona tu tanobara mabarari nuġari ai beġe ġobata-iaġi guineani. ¹¹ Bema Kota tarimari ġoirari ġana beġe ġori-iaġomini nai, kara toma boġoa kiraġirini guruġari asi boġono nuġa-vekwaġi-iaġiri. Ġarona beraġasini vau, Barau na kara bevaġa-ribamini guruġari boġono kiraġiri, korana dia ġomi boġo guruġani, senaġi Iauka

Veāga beguruḡani. ¹² Kakana na tarina berevaiani bene mase ḡana, tamana na natuna maki moḡesina beveiani. Naturi na tamari sinari beḡe seḡafore-vinirini ema beḡe vaḡirini. ¹³ Tarimarima mabarari na beḡe iau-rakavamini, korana au ḡoḡabi-raḡeguni nai. Senaḡina deikara bevevaḡa-gwaḡiḡini mo dokona tu bemaḡurini.”

Vevaḡa-gari dagarana befoforini
Mataio 24:15-28; Luka 21:20-24

¹⁴ “Bema ḡomi na dagara rakava vedaureana, vevaḡa-gari dagarana, boḡo ḡitaiani, asi bene ruḡa gabunai beruḡani.” Mai guruḡa beiaviani tarimana bene riba maoro anina tu kara. “Benamo deidei Iudeai ḡetanuni tarimari ḡoro ḡana beḡene raga-iaḡo. ¹⁵ Deikara numa tuḡunai etanu-taḡoni tu, asi ma bene raka-toḡa numa nuḡana ḡana ḡena farefare ḡabiḡabiri. ¹⁶ Deikara vamoka nuḡanai maki asi ma bene ḡenoḡoi ḡena koudi ḡabi-ḡabiri. ¹⁷ Mo negai vavine ma baniri e ḡabi-variḡu vavineri kika ma vetuḡari! ¹⁸ Boḡono ḡauḡau, mai dagara asi bene ḡora ḡura e nagure ḡarori ai! ¹⁹ Korana mo negai rakava e midigu barego beḡe raḡasini, Barau na tanobara eveiato beiāḡoma maitoma, rakava e midigu moḡesina asi ḡeḡorani. Ma maiḡa murinai moḡesina kavana ta asi ma beḡorani. ²⁰ Bema Vereḡauka na mo ḡaro rakavari asi bere vaḡa-kubiri, tarima ta asi bere maḡuri riba, senaḡi eḡabi-hidirito tarimari dairi ai, ḡia na ḡarori evaḡa-kubirito.

²¹ Mo negai, bema tarima ta na bekiramini, ‘Ḡoḡitaia, Keriso tu maiḡa!’ o ‘Ḡoḡitaia, ḡia tu iomoḡa!’ betoni nai, asi boḡono vaḡa-moḡonia. ²² Korana tu Keriso ḡofaḡofari e peroveta tarimari ḡofaḡofari beḡe foforini, vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veiḡari beḡe veirini, Barau na eḡabi-viriḡirito tarimari beḡene ḡofa-veḡonuri ḡana. ²³ Moḡesi nai tauḡemi boḡono venari; dagara mabarari tu akiravara-guinemini, aoa roḡosi bene raḡasi nai.”

Tarimarima Natuna ḡena iaḡoma
Mataio 24:29-31; Luka 21:25-28

²⁴ “Senaḡi mo negai, rakava beḡe ḡorani murinai, ḡaro bemukunani e ḡue maki asi bemamani, ²⁵ visiḡu guba na beḡe ketoni e guba seḡukari beḡe iagaiagani. ²⁶ Benamo tarima na Tarimarima Natuna beḡe ḡitaiani, magube na beiāḡomani ma seḡuka barana e ma marevana ḡesi. ²⁷ Benamo ḡia na aneru betuḡurini, eḡabi-viriḡirito tarimari beḡe vaḡa-vegogorini tanobara mabarari na.”

Barabore - Vevaḡa-riba figi ḡauna ḡenana
Mataio 24:32-35; Luka 21:29-33

²⁸ “Figi ḡauna ḡenana mai barabore boḡono ribaia: Kabona ḡefori-raḡeni e launa ḡefafani nai, ḡoribani, ḡaro ḡena tora taimina tu bekavinaḡi ḡotoni. ²⁹ Moḡa ilailanai, ḡomi maki bema mai dagara beḡe ḡorani boḡo ḡitarini nai, boḡono riba, Tarimarima Natuna tu bekavinaḡi ḡatama bokai. ³⁰ Moḡoni akiramini, mai ḡuru asi bekorini, beiāḡoni mo, mai dagara mabarari beḡe ḡorani. ³¹ Guba e tanobara beḡe rekwa-rekwani, senaḡi au ḡegu guruḡa tu asi beḡe rekwa-rekwani, beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini.”

Ḡaro ema hora tarima ta asi ribana
Mataio 24:36-44

³² “Senaḡi mo ḡaro ema aoa tu tarima ta asi ribana, e aneru gubai asi ribari, ema Natuna maki asi ribana, senaḡi Tamana ḡereḡana moḡo ma ribana. ³³ Lorimi boḡono vetore, boḡono venari-ginikau, korana asi ribami, aitoma mo aoa beraḡasini.

³⁴ Ḡia tu maiḡesina kavana, tarima ta eraka-ḡerevaḡito, ḡena numa eraga-kwaneato, benamo ḡena vetuḡunaḡi tarimari maoro evinirito, tata ḡeri ḡauvei beḡene vei. Ḡatama-boka narinarina tarimana maki ekiraiato, bene rivigaua. ³⁵ Moḡesi nai ḡomi maki

tataġa-taġo boġono tanu, korana numa biaguna beġenoġoini aoana tu asi ribami, lavilavi ai, ba boġi nuġanai, ba kokoroku begoġini ai, ba boġiboġi ai. ³⁶ Irau mai moġo beraġasini, benamo genami ai beġoitaġomini ġesi. ³⁷ Au na kara ġomi akira-varamini guruġana tu tarimarima mabarari maki akira-vararini, akirani, "Tataġa-taġo boġono tanu e boġono venari-ginikau!"

14

Iesu beġene vaġia dabarana ġevetauato Ioane 11:45-53

¹ Ġaro ruarua moġo, benamo Pasova verekona o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito asi evaġirito verekona e asi etubuni faraona verekona beġe veiani nuġanai, Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na Iesu beġene ġabi-lemmaia, benamo beġene vaġi-masea dabarana ġevetauato-ġoi. ² Senaġi ġekirato, "Dia vereko nuġanai bene ġora, korana vereko beġe iaġoma tarimari ġia iatana na beġe burini garina."

Vavine ta ġena veiġa namona

Mataio 26:6-13; Ioane 12:1-8

³ Iesu Betania ai Simona lepera tarimana ġena numai eġaniġanito-ġoi nuġanai, vavine ta eraka-toġato, kavabu namona ta, alabasta forena na ġeveiato kavabuna, eġabi-kauato, nuġanai tu muramura ma bonana namona. Mo muramura tu ġauġa arana nad ġokana na ġeveito-ġoi dagarana, ma voina tu varaġe rakava. Mo vavine na mo kavabu bokana ebota-fakaiato, benamo muramura Iesu debanai ebubuato. ⁴ Ġia sevinai tarimari kota tu ma nuġa-metori ġesi ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, "Karase nai mai muramura bonana namona efitoġa-kavaiani?" ⁵ Bere voivoi-iaġia, benamo silva moniri sinau toitoi (300) bere ġoitaġoa, (mai tu tarima ta davana laġani ta nuġanai kavana), benamo asi ġeri-ġari tarimari bere viniri." Benamo ġia na mo vavine ġevaneato.

⁶ Senaġi Iesu ekirato, "Ġoraga-kwanea! Kara dainai ġomi na meto ġoviniani? Mai vavine na tu veiġa namona au ġegu ai beveia. ⁷ Asi ġeri-ġari tarimari tu ġomi ġesi boġo tanu-vanaġi vanaġini, be boġo urani nai, boġono vaġa-kavari. Senaġi au tu dia ġaro mabarari ġomi ġesi batanuni. ⁸ Mai vavine na tu kara bere veia dagarana beveia, ġia na au tauġanigu ai muramura bebubu-guinea gurigurigu ġana. ⁹ Moġoni akiramini, Vari Namona beġe ġobata-iaġiani tanobara mabarari nuġari ai, mai vavine na veiġa beveia veiġana maki beġea kiraġiani, ġia tuġamaġi-iaġina."

Iudas na Iesu erevaiato

Mataio 26:14-16; Luka 22:3-6

¹⁰ Benamo Iudas Isakariota, gabanana ruarua (12) tarimana ta, Rubu Veaġa vereri baregori ġeri ai eiaġoto, Iesu benea revaia ġia ġeri ai ġana. ¹¹ Benamo ġia na ġeseġaġiato nai, ġeiaku-rakavato, benamo ġekira-toreato, moni beġe viniani. Benamo Iudas na ġimari ai betore-kauani dabarana ma evetauato-ġoi.

Iesu ma ġena mero ġesi ginitaġo mamoenia ġeġaniato

Mataio 26:17-25; Luka 22:7-14; 22:21-23; Ioane 13:21-30

¹² Ġaro giniguenai, asi etubuni faraona verekona veiveina e ginitaġo mamoenia vaġivaġina ġaronai, Iesu ġena mero ġevedanaġito, ġekirato, "Ġai tu ainai Pasova verekona baġana vei-torea, bono ġania?" ¹³ Benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġurito, ekirarito, ekirato, "Vanuġa baregonai boġono raka-toġa, benamo tarima ta nanu gwaġutuna befaġaiiani boġo ġoitaġoani. Murina na boġono iaġo. ¹⁴ Benamo beraġekauni numanai numa biaguna boġono vaġa-guruġaia, boġono kira, 'Vevaġa-riba tarimana ekirani: Au ġegu varivari daiġutuna tu aiġa, ġegu mero ġesi monai ginitaġo

mamoena baḡana ḡania?’ ¹⁵ Benamo ḡia na daiḡutu baregona ta numa tuḡunai bevaḡa-ḡitamini iarevatore. Monai boḡono dabaraia ḡita ḡara.”

¹⁶ Benamo mero ḡeiaḡoto, vanuḡa barana nuḡanai ḡeraka-toḡato, Iesu na ekiraḡirito ilailari ai ḡedoḡaririto. Monai vereko ḡeveiato.

¹⁷ Elavilavito, Iesu ma ḡena mero gabanana ruarua (12) ḡesi ma ḡeraḡasito. ¹⁸ ḡeḡaniḡanito-ḡoi nuḡanai Iesu ekirato, “Moḡoni akiramini, ḡomi ta na au borevaguni, ta au ḡesi ini taḡaniḡani-vegogoni tarimamu ta na.” ¹⁹ ḡia mabarari nuḡari ma metori ḡesi irau sebori irau sebori na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Moḡoni dia au, ene?”

²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Mai tu ḡomi gabanana ruarua (12) fakami ai ta dei au ḡesi diḡu sebonai ḡanaba-riḡoni tarimana. ²¹ Tarimarima Natuna bemaseni, Buka Veḡai ḡetoreato ilailanai. Senaḡi Tarimarima Natuna berevaiani tarimana vetuḡana kekei, asi bere maḡuri tu namo.”

Vereḡauka ḡena ḡanivegogo veaḡana

Mataio 26:26-30; Luka 22:15-20; 1 Korinto 11:23-25

²² ḡia ḡeḡaniḡanito-ḡoi nuḡanai, Iesu na beredi eḡabiato, Barau evaḡa-namoato, etaviato, evinirito, benamo ekirato, “ḡoḡabia, mai tu au tauḡanigu.”

²³ ḡia na kapusi ma eḡabiato, evaḡa-namoato murinai evinirito, benamo mabarari na ḡeniuato. ²⁴ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Mai tu au raragu, Ginitaḡo Variḡuna evaḡa-moḡoniani, bebebubuni, tarimarima ḡutuma vaḡa-maḡuriri. ²⁵ Moḡoni akiramini, vine nanuna asi ma baniau-ḡenoḡoiani, beiaḡoni mo, Barau ḡena Basileiai vau ma baniau-ḡenoḡoiani.”

²⁶ Benamo mari ta ḡemariato murinai, ḡeraka-rosito, Olive ḡorona ḡana ḡeiaḡoto.

Iesu na Petero ḡena vekira-ḡuniḡau ekiraḡi-toreato

Mataio 26:31-35; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38

²⁷ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “ḡomi mabarami ḡemi veḡabidadama au ḡegu ai boḡo raga-kwaneani, korana Buka Veḡai maḡesi etoreato, ‘Au na mamoe ḡitaḡauri tarimana bavagiani, benamo mamoe mabarari beḡe raga-lausini.’

²⁸ Senaḡi au mase na ma bavariḡisi-ḡenoḡoini murinai, baraka-guineni Galilea ḡana. Monai vau bitana vedoḡari.”

²⁹ Petero ekirato, “Mabarari na ḡeri veḡabidadama ḡoi ḡemu ai beḡe raga-kwaneani, senaḡi au na tu asiḡina.” ³⁰ Iesu na evaḡa-veaseato, ekirato, “Moḡoni akiramuni, toma boḡi kokoroku vaḡa-ruarua roḡosi bene goḡi nuḡanai, ḡoi na au vaḡa-toitoi bokira-ḡuniḡauguni.” ³¹ Senaḡi Petero eguruḡa-ḡiḡiraḡeto, ekirato, “Bema ḡoi ḡesi bita mase-vegogoni maki, au na ḡoi tu asi veḡata bakira-ḡuniḡaumuni.” Mabarari moḡesi moḡo ḡekirato.

Iesu eḡauḡauto Getesemane ai

Mataio 26:36-46; Luka 22:39-46

³² ḡia gabu arana Getesemane ai ḡea raḡasito, benamo Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Mainai ḡotanau, au tu naiaḡo, naḡuriḡuri roḡo.” ³³ Benamo Petero, e Iakobo (o Iames), ema Ioane moḡo eḡoririto, ḡia ḡesi ḡeiaḡoto. Moḡa nuḡanai Iesu tauḡanina efarakaiato, egarito, nuḡana maki evekwaragito-ḡoi. ³⁴ Benamo ekirarito, ekirato, “Au nuḡagu na meto asikei eḡwaiyani, dori evaḡiguni; mainai ḡotanau, boḡono venari.” ³⁵ Iesu kota ma eraka-naḡito, tano ai eketo-tarito, benamo Barau enoḡiato, ekirato, bema ma dabara ta moḡa neganai, mai aoa metona ḡenana bene vanaḡi.

³⁶ Ekirato, “Tama, Tamagai o, dagara mabarari ġoi ġemu ai veiveiri tu ilaila. Mai midigu bedina ġeguna noma ġabi-vaġia. Senaġi dia au ġegu ura, ġoi ġemu ura moġo.”

³⁷ Benamo eġenoġoito nuġanai tu, ġena mero genamaseri ai eġoitaġo-rito, benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Simona, ġoi tu ogenani? Aoa sebona ta kavana maki asi bovevaġa-gwaġiġini? ³⁸ Boġono venari, boġono ġauġau, be veribaġani beiaġomani nai, asi boġono moira. Iauka tu moġoni eurani, senaġi tauġani tu emoirani.”

³⁹ Benamo ma eraka-veġitato, ea ġuriġurito, mo ġauġau guruġari guineri ma ea kiraġirito. ⁴⁰ Ma eġenoġoi-iaġomato nuġanai tu, genamaseri ai ma edoġaririto, korana matari tu gena na eġabi-rakavarito. Ġia asi ribari kamasi beġe vaġa-vešani.

⁴¹ Vaġa-toitoina ma eġenoġoito, benamo ekirarito, ekirato, “Ġomi tu roġo ġogenani e ġoiaġaraġini? Bevaitovo! Aoana varau beraġasi! Ġoġitaia, Tarimarima Natuna tu beġe revaia, rakava tarimari ġimari ai beġe torea. ⁴² Ġovariġisi, be si-iaġosi! Ġoġitaia, au revarevaġu tarimana mai beraġasi!”

Iesu tuari tarimari o soldia na ġeġabiato

Mataio 26:47-56; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12

⁴³ Iesu roġo eguruġato-ġoi nuġanai, Iudas, mero gabanana ruarua (12) tauna ta, eraġasito. Tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ma ġeri vetari baġari e vevaġi kwariri. Ġia tu Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri na ġetuġurito. ⁴⁴ Reva tarimana na vetoġa ta ekiravara-torerito, ekirato, “Baverauani tarimana tu moġa. Boġono ġabi-taria, boġono ġori-iaġoa ġomi ġemi veġitaġau gaburenai.”

⁴⁵ Iudas eraġasito nai, maoromaoro eiaġoto Iesu ġenai, benamo ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu o!” benamo everauato. ⁴⁶ Benamo tuari tarimari na ġeġabi-tariato, ġedegodegoato.

⁴⁷ Senaġi monai eruġa-taġoto-ġoi tarimana ta, ġena vetari baġana einu-vaġiato, edaveato, benamo Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi tarimana seġana ebasi-vaġiato. ⁴⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Au tu seġafore doġorona ta aġori-kauani? Be ġomi boġo iaġoma au ġabiġabigu tu, ma ġemi vetari baġari e vevaġi kwariri ġesi? ⁴⁹ Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai Rubu Veaġa nuġanai avevaġa-ribato-ġoi, senaġi asi ġoġabiguto. A mai tu Buka Veaġai ġetore-guineato guruġana vaġa-moġonina ġana.”

⁵⁰ Ġena mero mabarari na ġeraga-kwaneato, ġeraka-rovorovoto.

⁵¹ Mero variġuna ta tu kefina korina, senaġi dabuġa ta na moġo tauġanina eriġo-ġauato, Iesu murinai erakato. Ġia maki ġeġabi-tariato, ⁵² senaġi ġena dabuġa ġimari ai eraga-kwaneato, kefina kori moġo eraga-kwaraġato.

Iesu kanisoro tarimari ġoirari ai

Mataio 26:57-68; Luka 22:54-55; 22:63-71; Ioane 18:13-14; 18:19-24

⁵³ Ġia na Iesu ġeġori-iaġoato Rubu Veaġa verena baregona ġenai, ema Rubu Veaġa vereri baregori, e Iuda vereri, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari mabarari ġeraka-vegogoto. ⁵⁴ Petero na Iesu eraka-ġiuato, senaġi ma fakana eiaġoto mo, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa maġuna nuġanai eraka-toġato. Monai gadi tarimari fakari ai ea tanuto, benamo karava na etunuato-ġoi.

⁵⁵ Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda ġeri kanisoro tarimari mabarari na tu Iesu vaġa-masena korana ta ġevetauato, senaġi ta tu asi ġedoġari-ato. ⁵⁶ Tarimarima ġutuma ġeri ġofaġofa guruġari na ġevaġa-badeato-ġoi, senaġi ġeri guruġa tu asi ġesebonato-ġoi. ⁵⁷ Benamo tarima kota ġeruġa-vaisito, benamo mai ġofaġofa guruġari ġekiraġirito, ġekirato, ⁵⁸ “Ġai tu ġia ġena guruġa baġa seġaġia, bekira, ‘Au na mai tarimarima ġimari na ġeragaiato Rubu Veaġana barovoani, ema ġaro toitoi nuġanai

ta ma baragaiani dia ġima veiveina rubuna.’ ” ⁵⁹ Senaġi ġia ġeri vevaġa-bade guruġari maki asi sebona.

⁶⁰ Benamo Rubu Veaġa verena baregona ġoirari ai eruġa-vaisto, benamo Iesu edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu asi bovaġa-veseni? Maġeri na ġoi ġevarifju-iaġimuni guruġari tu kamasi?” ⁶¹ Senaġi Iesu asi eguruġato, ma asi evaġa-veserito. Benamo Rubu Veaġa verena baregona na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, “Ġoi tu Keriso, ġevaġa-namoani Barauna Natuna?” ⁶² Iesu na evaġa-veato, ekirato, “Tarimana au maġegu! Ġomi na Tarimarima Natuna roġo boġo ġitaiani, Seġuka Barauna ġimana aroribanai betanuni, e guba maguberi iatari na beiaġomani!”

⁶³ Benamo Rubu Veaġa verena baregona na ġena dabuġa edareato, ekirato, “Karase vevaġa-ġita tarimari roġo tavetaurini? ⁶⁴ Barau vaġa-rakavana guruġana boġo seġaġia. Ġomi kara ġotoni?” Ġia mabarari ġekirato, “Bene mase moġo.”

⁶⁵ Benamo kota na ġekanunuato, matana ġekumu-ġauato, ġefaisiato, ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu peroveta tarimana, be nokiraġia, deikara na bekwarimu?” Benamo gadi tarimari na ġeġabiato, ġimari na ġeforoato.

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:69-75; Luka 22:56-62; Ioane 18:15-18; 18:25-27

⁶⁶ Petero roġo numa maġuna nuġanai, Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi ġuiatori ta eiaġoto. ⁶⁷ Ġia na Petero karava na etunuato-ġoi eġitaiato, benamo eġita-ġinikauato, ekiraiato, ekirato, “Ġoi maki Iesu, Nasareta tauna, ġesi orakaoto-ġoi, okavaiato-ġoi.” ⁶⁸ Senaġi ġia evekira-ġuniġauto, ekirato, “Au asi ribagu ġoi kara okiraġiani,” benamo eraka-rosito maġu ġatama bokana ġana, benamo kokoroku egoġito.

⁶⁹ Mo vetuġunaġi ġuiatona na ma eġitaiato, benamo monai ġeruġa-taġoto tarimari ekirarito, ekirato, “Tarimana ta tu maniġa.” ⁷⁰ Petero ma evekira-ġuniġauto. Nega kotuna evanaġito nuġanai, ġia sevinai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Moġoni, ġoi maki ġia ġesi ġorakaoto-ġoi tarimamu ta, korana ġoi tu Galilea taumu.” ⁷¹ Benamo Petero na ekirarito, ekirato, “Asiġina ġinavaġi, akira-korikorimini, ġomi na ġokiraġiani tarimana au tu asi ribagu.”

⁷² Kokoroku vaġa-ruaruana ma egoġito, benamo Petero na Iesu ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekiraiato, “Kokoroku vaġa-ruaruana roġosi bene goġi nai, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni.” Benamo etaġi-rakava rakavato.

15

Iesu Pilato ġoiranai

¹ Boġiboġi iamoiamo, Rubu Veaġa vereri baregori, e Iuda vereri, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema kanisoro tarimari mabarari na ġevaġa-moġoniato. Benamo Iesu ġebarubaruato, ġeġori-iaġoato, Roma Gavana Pilato ġea viniato. ² Pilato na edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu Iuda tarimari ġeri vere o kini?” Iesu na evaġa-veato, ekirato, “Oi, okiraġiani maniġa.” ³ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori na Iesu ġevaġa-badeato, guruġa ġutuma ġekiraġirito. ⁴ Pilato na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, “Ġoi tu asi bovaġa-veseni? Noġitaia, ġoi iatamu ai tu meto ġutuma ġekiraġirini.” ⁵ Senaġi Iesu asi eguruġato, benamo Pilato tu edaradarato.

Pilato na Iesu ġena mase ekiraġiato

Mataio 27:15-26; Luka 23:13-25; Ioane 18:38-19:16

⁶ Vanaġivanaġi Pasova verekona ġaronai tu Pilato na ġia ġeri dibura numanai etanuni, beġe kiraġiani tarimana ta, etuġu-rosiato-ġoi. ⁷ Mo laġani ai tarima ta arana Barabas,

gia tu dibura numai etanuto tarima kota ġesi, korana ġevevaġito nai, tarima ta ġevaġi-maseato. ⁸ Benamo ġutuma monai ġevegogoto tarimari Pilato ġenoġiato, eveini kavana ma bene vei ġana. ⁹ Pilato na edanaġirito, ekirato, “Ġomi ġourani au na Iuda tarimami ġemi vere natuġu-rosia ba?” ¹⁰ Ġia ribana, Rubu Veaġa vereri baregori ġeri mama dainai, Iesu ġia ġimanai ġetoreato.

¹¹ Senaġi Rubu Veaġa vereri baregori na tarimarima nuġari ġeġanirito, Pilato na Barabas bene tuġu-rosia. ¹² Benamo Pilato na ma edanaġirito, ekirato, “O mai Iuda tarimami ġemi vere ġotoni tu kamasi bana veia?”

¹³ Ġia ġefararato, ġekirato, “Novaġa-satauroa!” ¹⁴ Pilato na edanaġirito, ekirato, “Karase nai, kamara veiġa rakavana eveiato nai?” Senaġi mabarari ġefarara-gigitarito, ġekirato, “Novaġa-satauroa!” ¹⁵ Pilato ġena ura mo tarimarima ġutuma nuġari bene vaġa-namori ġana, ġia na Barabas etuġu-rosiato, senaġi Iesu tu ġekwariato murinai, evinirito beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mataio 27:27-31; Ioane 19:2-3

¹⁶ Vetari tarimari na Iesu ġeġori-iaġoato gavana ġena numa nuġanai, benamo karori mabarari ġekea-vegogorito. ¹⁷ Benamo dabuġa kakakakana ġevaġa-veiato, debana dagarana ġau ma giniginina na ġevatoato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. ¹⁸ Benamo ġevaġa-namoato, ġekirato, “Iuda ġeri Kini o, ġaro namona!” ¹⁹ Benamo oro kwarina na debana ġekwari-ġenoġoi ġenoġoiato-ġoi, ġekanunu-kanunuato, ġevetui-tari viniato, ġetoma-rakariġo ġofakau-viniato. ²⁰ Ġevaseva-vaseva iaġi-ġosiato murinai, dabuġa kakakakana ġekoki-vaġiato, ġena dabuġa korikorina ma ġevaġa-veiato. Benamo ġeġori-rosiato beġenea vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27

²¹ Kurene tarimana ta arana Simona, Alesanda e Rufo tamari, gunika vanuġana ta na eiaġomato-ġoi, vetari tarimari na ġelaunaġi-naġiato Iesu ġena satauro neġwaia.

²² Benamo Iesu ġeġori-iaġoato gabu ta arana Golgota ġana, anina tu “Deba Ġavana Gabuna.” ²³ Benamo ġia na vine nanuna, midigu vaġa-keina muramurana arana muro ġesi ġebubu-vegogoato, ġeviniato, senaġi asi eniuato.

²⁴ Benamo ġevaġa-satauroato; ġena dabuġa dainai laki ġerena ta ġeveiato, benamo ġevarerito fakari ai. ²⁵ Boġiboġi ai horaġauna 9 koloko rekenai ġevaġa-satauroato. ²⁶ Kara koranai ġevaġa-satauroato guruġana satauro iatanai maiġesi ġetoreato, “IUDA TARIMARI ĠERI VERE.” ²⁷ Lema tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġevaġa-sataurorito, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. [²⁸ Monana Buka Veaġai ġetore-guineato guruġana evaġa-moġoniato, ekirato, “Ġia vei-rakava tarimari ġesi ġeiavi-vegogoato.”]

²⁹ Ġeraka vanaġito-ġoi tarimari na guruġa rakavari Iesu ġeviniato-ġoi, debari ġekorakorarito, ġekirato, “Aha, be ġoi okirato Rubu Veaġa borovoani, ġaro toitoi nuġanai ma bovaġa-ruġa ġenoġoiani otato! ³⁰ Satauro tuġuna na noraka-riġo, tauġemu novevaġa-maġuri!”

³¹ Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na maki fakari ai maiġesi ġevaseva-vaseva iaġiato, ġekirato, “Ġia na tarima boruri evaġa-maġuririto, senaġi tauġena tu asi evevaġa-maġurini! ³² Keriso, Isaraela tarimari ġeri vere, satauro na inimoġo noraka-riġo ġai ġoiramai, be baġana vaġa-moġonimu!” Iesu ġesi ġevaġa-satauro vegogorito tarimari ruarua na maki ġeguruġa-rakava viniato.

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30

³³ Horaġauna 12 koloko ea ġabiato nai, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato; mukuna etanuto, eiaġoto mo, horaġauna 3 koloko. ³⁴ Horaġauna 3 koloko rekenai Iesu eġabato, ekirato, “Eloi, eloi, lama sabaktani?” anina tu, “Au ġegu Barau, au ġegu Barau, kara dainai au boraga-kwanegu?” ³⁵ Iesu sevinai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari kota ġeseġaġito, benamo ġekirato, “Ġoseġaġi, Elia ekeaiani.” ³⁶ Benamo tarima ta eragato, nanu erimaiani dagarana ta eġabiato, vine nanuna mamakina nuġanai efereiato, gobu lefai egwanu-kauato, benamo eduġi-raġeato Iesu na neniua ġana, ekirato, “Siġitaia, Elia beiaġomani, bema ġabi-riġoani ba?” ³⁷ Benamo Iesu eġaba-fouto murinai emaseto.

³⁸ Benamo Rubu Veaġa nuġanai veaġa lelevaġi daiġutuna kouġauna dabuġana o ketin evedare-kikimato, eruaruato, tuġuna na mo gabigabina. ³⁹ Roma vetari verena Iesu ġoiranai eruġa-taġoto-ġoi, ġena ġaba eseġaġiato e kamasi emaseto eġitaiato, benamo ekirato, “Moġoni veġata, mai tarima tu Barau Natuna!”

⁴⁰ Vavine kotari maki ġemarereto-ġoi, kotuna manaġai ġeruġato, fakari ai tu Maria, Magadala vavinena; e Maria, mai tu Iakobo (o Iames) keina e Iosefa ġesi sinari; ema Salome. ⁴¹ Galileai mai vavine tu Iesu murina na ġerakato-ġoi e ġia vetuġunaġina ġeiaġo-vinito-ġoi. Vavine vovoka ġia ġesi Ierusalemna ġana ġemaraġeto vavineri maki monai.

Iesu ġeguriato

Mataio 27:57-61; Luka 23:50-55; Ioane 19:38-42

⁴² Mo lavilavi ai vereko beġe vei-toreani, Sabadi ġarona roġosi bere ġabia nai. ⁴³ Iosefa, Arimatea vanuġa tarimana, ġematauraiato-ġoi kanisoro fakari ai tarimana ta, Barau ġena Basileia evaġa-nogaġato-ġoi tarimana, Pilato ġenai eiaġoto, benamo enoġi-ginikauato, Iesu tauġanina bene ġabia etato. ⁴⁴ Pilato eseġaġito Iesu tu varau emaseto nai, nuġana efarevaġito, benamo vetari verena ekeaiato, edanaġiato, ekirato, “Moġoni, Iesu tu bemase ba?” ⁴⁵ Benamo vetari verena na Iesu ġena mase evaġa-moġoniato vau, Iesu tauġanina Iosefa eviniato. ⁴⁶ Moġa murinai Iosefa na dabuġa kurokurona namona ta evoiato, benamo Iesu eġabi-riġoato, dabuġa na ekumuato. Gara gabuna fore kouġanai ea tore-toġaġato murinai, fore baregona na ġatama-boka ekure-ġauato. ⁴⁷ Maria, Magadala vavinena, e Maria, Iosefa sinana, na etoreato gabuna ġeġita-kauato.

16

Iesu evariġisi-ġenoġoito

Ioane 20:1-10

¹ Iuda tarimari ġeri Sabadi ekorito murinai, Maria, Magadala vavinena, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema Salome muramura ma bonana namona ġevoito, beġene iaġo, Iesu tauġanina beġene daua ġana. ² Fura ġarona giniginena o Sandei ai, boġiboġi ġaro eraġekauto nai, gara ġana ġeiaġoto. ³ Benamo tauġeri moġo ġeverorito-ġoi, ġekirato, “Deikara na mo fore barana gara ġekouġau-iaġiato tu, dei na toma ea kure-veġitaiani?” ⁴ Senaġi ġeboġe-iaġoto nuġanai, mo fore baregona tu irau ai vetore. ⁵ Ġia gara kouġana nuġanai ġeraka-toġato nai tu, mero variġuna ta ġeġitaiato, aroriba rekenai etanuto, ġena dabuġa tu kurokuro e mauka kenene, benamo nuġari ġefarevaġi-rakavato.

⁶ Ġia na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari, au ribagu ġomi tu Iesu, Nasareta tauna, ġevaġa-satauroato tarimana ġovetauani. Ġia tu bevariġisi-ġenoġoi! Ġia mainai tu asiġina, ġetoreato gabuna ġoma ġitaia. ⁷ Be ġoiaġo, ġena mero e Petero boġonoa kira-varari, boġono kira, ‘Iesu tu beġuineni Galilea ġana. Monai vau boġoa ġitaiani evaġa-guruġamito ilailanai.’”

⁸ Benamo mo vavine ġeraka-rosito gara nuġana na, korana nuġari ġefarevaġito e tauġaniri ġeġoġo-ġoġorito-ġoi nai. Tarima ta maki asi ġevaġa-guruġaiato, korana ġegarito nai.

Maria, Magadala vavinena, na Iesu eġitaiato

Mataio 28:9-10; Ioane 20:11-18

[⁹ Fura ġarona ġiniguinenai, boġi-boġi iamoiamonai, Iesu evarigisi-ġenoġoito, benamo Maria, Magadala vavinena, ġenai efofori-guineto. Ġia ġenana tu iauka rakavari imaima ruarua (7) elai-vaġirito. ¹⁰ Ġia eiaġoto, benamo Iesu murina na ġerakato-ġoi tarimari ġeri nuġaraġe e taġitaġi nuġanai ekira-vararito. ¹¹ Ġeseġaġiato Iesu tu maġuri, Maria na eġitaiato, senaġi ġena guruġa asi ġevaġa-moġoniato.

Dabarai tarima ruarua na Iesu ġeġitaiato

Luka 24:13-35

¹² Moġa murinai ġia tauri ruarua gabu ta ġana ġeraka-iaġoto-ġoi nuġanai, Iesu ġeri ai efoforito, senaġi vetoġana tu eirauto. ¹³ Benamo tauri ruarua ġeġenoġoito, karori ġekira-vararito, senaġi ġeri guruġa asi ġevaġa-moġonirito.

Iesu ġena mero ġeri ai efoforito e ġia na seġuka evinirito

Mataio 28:16-20; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23

¹⁴ Moġa murinai ġena mero gabanana sebna (11) ġeġaniġanito-ġoi nuġanai, ġeri ai efoforito, evanerito, korana asi ġeri veġabidadama e ġeri nuġa-gwaġiġi dainai, korana mase na evarigisi-ġenoġoito murinai, ġeġitaiato tarimari ġeri guruġa asi ġevaġa-moġonirito. ¹⁵ Benamo ekirarito, ekirato, “Goiaġo, tanobara mabarari ai Vari Namona tarimarima mabarari ġoirari ai boġono ġobata-iaġia. ¹⁶ Deikara na mai Vari Namona bevaġa-moġoniani ema babatiso beġabiani tarimana tu bemaġurini, senaġi asi bevaġa-moġoniani tarimana Barau na rakava voina beviniani. ¹⁷ Ġeveġabi-dadamani tarimari ġesi mai vetoġa beġe iaġo-sebonani: Iauka rakavari au aragu ai beġe lai-vaġirini. Garo variġuri irauirau ai beġe guruġani. ¹⁸ Mota rakavari beġe ġabi-vaisini, mase ġarikiri beġe niurini, senaġi asi beġe vaġa-rakavarini. Ġimari keve tarimari iatari ai beġe tore-kaurini, benamo keve tarimari beġe namoni.”

Iesu tu Barau na eġabi-varaġeato guba ġana

Luka 24:50-53; Apostolo 1:9-11

¹⁹ Iesu Vereġauka na evaġa-guruġarito murinai, Barau na eġabi-vaishiato, guba ġana evaraġeto, benamo Barau aroribana rekenai etanu-tarito. ²⁰ Benamo Iesu ġena mero ġeraka-laushito, gabu mabarari ai ġea ġobatato. Vereġauka maki ġia ġesi ġeġauvei-vegogoto-ġoi, ema ġeri guruġa evaġa-moġonirito-ġoi nuġa-farevaġi veġa boruri ai.]

VARI NAMONA LUKA NA ETOREATO

Luka vaġa-foforina guruġari

Luka tu doketa tarimana, ma ġia tu irau bese tarimana. Ġia tu dia mo Iesu ġena mero 12 vekaravari ai tarimana ta, senaġi ġia tu Paulo ġesi erakaorakaoto-ġoi tauna.

Luka na mai Vari Namona tu Teofilo ġena etoreato. Etoreato laġanina tu 60 beiaġo 65 fakanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Luka ġena ura baregona Teofilo e Grik tarimari ema tarimarima mabarari maki beġene riba, Iesu tu Barau na evaġa-moġoniato, e tarima namo vedaureana, e tarimarima na Barau ġena vevaġa-maġuri beġene ġabia ġana uranai eruġa-boroġirito, benamo ġeri rakava eġwaiato, satauro ai emaseto, ema Iesu ġereġana ġenana moġo Barau ġena vevaġa-maġuri tarimarima na beġe ġabiani.

Luka ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Iesu keina na beiaġo mo etarimato varina - karoa 1:1-4:13
2. Iesu ġena vetuġunaġi ġauveiri eveirito variri - karoa 4:14-21:38
3. Iesu ġena midigumidigu ema ġena mase variri - karoa 22-23
4. Iesu ġena variġisi-ġenoġoi, e ġena tarimarima ġeri ai efoforito, ema guba vanuġana evaraġeto variri - karoa 24

Luka na Vari Namona etoreato Teofilo ġena

¹ Vere taumu Teofilo, ġoi atore-vinimuni. Tarimarima ġutuma Iesu na eveirito veiġari ġita fakarai variri varau ġetorerito. ² Tovotovona na tarimarima na matari na ġeġitarito dagarari ema ġeġobata-iaġirito variri ilailari ġevaġa-ribarato. ³ Moġa lorinai au maki atuġamaġini, namona maiġa, Vere o, karakara ġeġorato dagarari sigana toġana na bavetau-ġitakauri, benamo ġeġorato ilailari ai ama torerini ġoi ġemu. ⁴ Benamo vau bono riba, ġevaġa-ribamuto-ġoi guruġari tu moġoni veġata.

Ioane Babatiso ġena ġora ġekiraġi-foforiato

⁵ Heroda, vere barana o kini, na Iudea tanona eġitaġauato-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa verena ta etanuto-ġoi arana Sakaria, Abia ġena doġoro tarimana. Garaġona arana tu Elisabeta. Ġia maki Arona senena, Rubu Veaġa vereri doġorori vavinena. ⁶ Ġia tauri ruarua tu vei-iobukaiobuka tarimari Barau ġoiranai. Vereġauka ġena taravatu ema vevaġa-naġi mabarabarari ġekorana-iaġirito-ġoi ma nuġari mabarari ġesi. ⁷ Senaġi tauri ruarua asi naturi, korana Elisabeta tu gabani, ema ġia tauri ruarua tu varau ġeġaukato.

⁸ Ġaro ta Sakaria ġena vevaġa-veaġa ġauveiri eveirito Rubu Veaġai Barau ġoiranai, korana ġena doġoro ġeri nega dainai. ⁹ Benamo Rubu Veaġa vereri ġeri veiġa ilailanai Sakaria ġeġabi-hidiato, muramura ma bonana namona bene gabu ġana. Moġa lorinai eraka-toġato Vereġauka ġena Rubu Veaġa nuġanai, ¹⁰ a tarimarima mabarari tu murikai ġeġuriġurito-ġoi muramura egabuto-ġoi nuġanai.

¹¹ Benamo Vereġauka ġena aneru ta ġia ġenai efoforito, muramura goġuna ma bonana fatana veaġana aroriba rekenai eruġataġoto-ġoi. ¹² Sakaria na eġitaiato nai, nuġana efarevaġito ema egarito. ¹³ Senaġi aneru na ekiraiato, ekirato, "Sakaria, asi nogari, korana ġemu ġauġau Barau na beseġaġia. Garaġomu Elisabeta na natumu ta beġabiani, arana bono vatoa Ioane. ¹⁴ Ġoi boiakuni, boverereni, tarimarima ġutuma maki ġia bemaġurini nai, beġe iakuni. ¹⁵ Korana Vereġauka ġoiranai ġia tu vere baregonai beiaġoni. Ġia tu vine nanuna asi bene niua ema niuniu dagarari gwaġigiri maki asiġina moġo. Ġia roġo sinana dianai, Iauka Veaġa na bevaġa-vonuani. ¹⁶ Ġia na Isaraela tarimari vovoka beġori-kurerini Vereġauka, ġeri Barau, ġenai. ¹⁷ Vereġauka

gōiranai berakani Elia peroveta tarimana ġena kokore ema ġena seġuka kavana. Tama e natu ġia na ma bevaġa-tanu vegogorini. Kira-sirivaġi tarimari maki bevaġa-tanu kurerini, vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni; benamo ġia na tarimarima beġabitorerini Vereġauka ġena.”

¹⁸ Sakaria na aneru ekiraiato, ekirato, “Au tu kamasi baribaiani? Au tu ġauka, ġaraġogu maki beġauka.”

¹⁹ Aneru evaġa-veseto, ekirato, “Au tu Gabriela, Barau gōiranai aruġani. Barau na au betuġugu, bana vaġa-guruġamu ema mai vari namona bana kira-varamu. ²⁰ Senaġi au ġegu guruġa asi ovaġa-moġoniani nai, ġoi murumu bebubuni, asi boguruġani, beiaġoni mo, mai guruġa anina bea ġorani ġaronai. Akiraġirini dagarari ġeri nega korikori ai beġe ġorani.”

²¹ Mai veiġa eġorato-ġoi nuġanai, tarimarima na ġenari-kavaiato nai, ġeverorito karase nai Sakaria Rubu Veaġa nuġanai ea kwaibo-rakavato. ²² Eraka-rosito nai, asi evaġa-guruġarito, benamo ġeribato, ġia tu emata-vanaġito, kara ta eġitaiato Rubu Veaġa nuġanai. Benamo ġia na vetoġai moġo evaġa-ribarito, asi eguruġato, korana muruna ebubuto nai.

²³ Sakaria ġena ġauvei ġarori Rubu Veaġai evaġa-koririto murinai, eġenoġoito ġena vanuġa ġana. ²⁴ Moġa murinai ġia ġaraġona Elisabeta varau ekuġato, benamo ġue imaima (5) etanu-vekuretoġato numai. ²⁵ Ekirato, “Vereġauka na bevetuġagu, maiġesina au ġegu ai beveia. Ġegu maiaka tarimarima ġoirari ai beġabi-vaġia.”

Iesu ġena ġora aneru na ekiraġiato

²⁶ Elisabeta ma banina ġue imaima sebna (6) nuġanai, Barau na aneru ta arana Gabriela etuġuato vanuġa ta Galilea nuġanai arana Nasareta ġana. ²⁷ Ġuiato ta monai. Ġia tu ma kirakauna arana Iosefa, Davida ġena doġoro tarimana. Mo ġuiato arana tu Maria. ²⁸ Aneru ġia ġenai eiaġoto, ekirato, “Ġaro namona, Vereġauka tu ġoi ġesi ema ġena vevaġa-namo bara ġoi ġemu ai.”

²⁹ Maria na mai guruġa eseġaġiato nai, nuġana evekwaraġi-rakavato, etuġamaġito mai vevaġa-namo anina tu kara. ³⁰ Benamo aneru na ma ekiraiato, ekirato, “Maria, asi nogari, Barau na ġena namo e varevare-bara ġoi iatamu ai betorea. ³¹ Ġoi tu bokuġani ema mero ta boġabiani, arana bono vatoa Iesu. ³² Ġia arana bevaraġeni ema beġe kiraġiani Iaru-korokoro Barauna Natuna. Barau tuġutuġu na kini ai bevaġa-iaġoani, ġia senena Davida kavana. ³³ Ġia tu vere tuġutuġu ai beiaġoni, vere betanu-vanaġi vanaġini Iakobo besena ġeri, ġena Basileia asi bekorini.”

³⁴ Maria na aneru ekiraiato, ekirato, “Mai tu kamasi beġorani? Au tau ta ġesi tu roġosi baġana gena-vegogo.”

³⁵ Aneru na evaġa-veseato, ekirato, “Iauka Veaġa ġoi iatamu ai befororini, Barau ġena seġuka na beboroġimuni. Moġesina nai ġoi ġemuna bemaġurini merona veaġana tu Barau Natunai beġe kiraġiani. ³⁶ Bono riba, ġoi garagaramu Elisabeta, ġia varau beġauka, senaġi ma banina. Ribamu, tarimarima na ġekiraġiato-ġoi, ġia tu gabani vavinena ġetato-ġoi, senaġi toma ġena ġue imaima sebna (6) maiġa. ³⁷ Korana Barau tu dagara mabarari veiveiri ma ribana.”

³⁸ Maria ekirato, “Au tu Vereġauka ġena vetuġunaġi vavinegu, be bokira kavana au ġegu ai bene ġora.” Benamo aneru na eraga-kwaneato, erakato.

Maria Elisabeta ġenai eiaġoto

³⁹ Mo negai Maria evariġisito, Iudea ġorori vanuġana ta ġana eraga-iaġoto. ⁴⁰ Monai Sakaria ġena numai eraġekauto, Elisabeta evaġa-namoato. ⁴¹ Elisabeta na Maria ġena vevaġa-namo guruġana eseġaġiato nai, natuna tu diana nuġanai eġarevato, benamo

Elisabeta Iauka Veāga na evaāga-vonuato, mamina eābiato. ⁴² Benamo eguruāgā-baregato, ekirato, “Vavine vefakari ai Barau ġena vevaāga-namo ġoi iatamu ai tu barego vedaurea, ema boġabiani merona iatanai maki! ⁴³ Senaġi au ġegu namo tu kara Vereġauka sinana ġegu ai beiaġoma? ⁴⁴ Ġemu vevaāga-namo guruġana baseġaġia nai, natugu tu nuġagu ai eiakuni nai eġarevani. ⁴⁵ Ġoi overereni, korana oveġabi-dadamato, Vereġauka ġena guruāga bemoġonini otato nai.”

Maria ġena iaku marina

⁴⁶ Benamo Maria ekirato,

“Au nuġagu na Vereġauka evaāga-raġeani.

⁴⁷ Au iaukagu na maki au vaāga-maġurigu Barauna eiaku-viniani,

⁴⁸ korana tu au,

ġena vetuġunaġi vavinena,

ġegu tanu lealeai roġo

etuġamaġi-taġoguni!

Mainana, beiaġoni mo,

ġuru mabarari beġe kirani,

Barau ġena vevaāga-namo tu

au iatagu ai beġe toni,

⁴⁹ korana tu veiġa baregori

Seġuka Barauna na au ġegu ai beveiri.

Ġia arana tu veaāga.

⁵⁰ Ġena vetuġaġwa tu

ġia ġegari-viniani tarimari

iatari ai betoreani,

ġuru ta beiaġoni ġuru ta

iatari ai betanuni.

⁵¹ Ġia ġimana eābi-vaisirito seġukana na ġeveiavini tarimari elai-karovorito.

⁵² Ġia na vere baregori

ġeri tanutanu gaburi na

edori-firiġorito,

a tanu lealea tarimari

ġia na eābi-vaisirito.

⁵³ Vito tarimari maki dagara namori ai evaāga-vonurito,

a farefare vovoka tarimari

ġia na ġimari kori

evaāga-ġenoġoirito.

⁵⁴ Ġena kiraġitore ġita tubura ġatara Isaraela tarimari ġesi asi etuāga-rekwarito,

ema ġia eiaġomato

ġena vetuġunaġi tarimari Isaraela bene vaāga-kavari ġana,

⁵⁵ senera ekiraġitore-vinirito ilailana.

Aberahamo ma besena ġesi roġo bevetuāga-ġwa vanaġi-vanaġirini, etato.”

⁵⁶ Maria monai tu Elisabeta ġesi ġetanuto ġue toitoi (3). Moġa murinai ġena vanuāga ġana ma eġenoġoi-iaġoto.

Ioane Babatiso emaġurito

⁵⁷ Elisabeta ġena ġabi ġarona varau eraġasito nai, mero ta eābiato. ⁵⁸ Benamo sevinaġi ġetanuto tarimari ema garagarana na varina ġeseġaġiato nai, ġia ġesi ġeiaku-vegogoto, korana Vereġauka ġena namo e varevare-bara ġia ġenai eġorato nai.

⁵⁹ Ġaro vaāga-imaġma toitoġnai (8) mero tauġanina keġina beġene lama-vaġia ġana ġevevogoto. Mai ġaro sebonai maki arana beġene vatoa Sakaria, tamana beġene turaġa

ġetato. ⁶⁰ Senaġi sinana asi eurato nai ekirato, “Asiġina! Ġia arana tu Ioane.” ⁶¹ Ġia ġekirato, “Senaġi ġoi ġemu bese nuġanai mai ara tu asiġina!” ⁶² Benamo ġia na mero tamana ġimari ai moġo ġedanaġiato, mero arana tu deikara beġene si. ⁶³ Sakaria na toretore vetuġuna ta ekiraġiato, benamo maġesi etoreato, “Ġia arana tu Ioane.” Benamo mabarari nuġari ġefarevaġito. ⁶⁴ Monai vau muruna evekeoto, meana maki eroroġototo, benamo eguruġato, Barau evaġa-namoato.

⁶⁵ Moġa lorinai seviri ai ġetanuto tarimari mabarari ġeġaba-rakavato ema mo veġa varina Iudea ġoro vanuġari mabarari nuġari ai ġevari-fiuato. ⁶⁶ Varina ġeseġaġiato tarimari mabarari na ġetuġamaġi-iaġiato, ġekirato, “Mai mero tu kamasi beveini?” Korana tu Vereġauka ġimana seġukana tu ġia iatanai.

Sakaria ġena mari

⁶⁷ Ioane tamana Sakaria Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, benamo Barau ġena guruġa evaġa-foforiato, ekirato,

⁶⁸ “Vereġauka,

Isaraela tarimari ġeri Barau,

sivaġa-namoa,

korana tu ġia ġena bese

tarimari eiaġoma-vinirito

bene voi-ġenoġoiri ema

bene vaġa-maġuriri ġana.

⁶⁹ Vevaġa-maġuri tauna ma seġukana ġesi etuġuato ġita ġera,

ġia tu ġena vetuġunaġi tauna

Davida garakana.

⁷⁰ Mai kiraġitore tu

ġena peroveta tarimari veaġari na irau laġani ai ġekiraġi-foforiato:

⁷¹ Ġita tu ġia na ekira-ġaurato,

ġevetari-vinirani ema ġebaru-vinirani tarimari ġimari na ġia na bevaġa-maġurirani etato.

⁷² Ekirato maki, ġita tubura ġatara bevetuġa-ġwarini,

ema ġena kiraġitore veaġana

asi betuġa-rekwaiani.

⁷³ Ġia na ġita senera Aberahamo ekiraġitore-viniato,

⁷⁴ benamo ekirato, ġevetari-vinirani tarimari ġimari na beġabi-maġurirani.

Benamo vetuġunaġina bisini iaġo-vini asi garira ġesi.

⁷⁵ Ġoiranai bisini raka ma veaġara e ma iobukaiobukara ġesi

ġera maġuri ġarori mabarari ai.

⁷⁶ Natugu o, ġoi tu Iaru-korokoro Barauna ġena peroveta tarimana beġe kiraġimuni,

korana tu boraka-guineni Vereġauka ġena dabara bono vaġa-maġataia ġana.

⁷⁷ Ġena bese tarimari

bono vaġa-ribari,

ġia na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ema bene vaġa-maġuriri.

⁷⁸ Korana ġita ġera Barau ġena vetuġaġwa tu barego ġita ġerai.

Ġaro eraġekauni mamana kavana vevaġa-maġuri ġita iatarai betanuni.

⁷⁹ Benamo mukunai e mase gari nuġanai ġetanuni tarimari bevaġa-mamarini,

ema maino dabaranai beġori-kaurini.”

⁸⁰ Ioane ebaregoto ema iaukana egwadato. Tano fakanai etanuto-ġoi, eiaġomato mo, Isaraela tarimari ġeri ai efoforito ġarona.

2

Iesu ġena ġora

¹ Mo negai Kaisara Augusto, Roma ġeri vere, na ġena vevaġa-naġi etuġuato, tanobara tarimari mabarari arari beġene toreri, sensisi beġene ġabia. ² Mai tu sensisi ginigu-inena, Kwirinio na Siria evereato-ġoi neganai ġeġabiato. ³ Moġa lorinai tarimarima mabarari arari toretoreri uranai tata ġeri vanuġa korikori ġana ġeġenoġoito.

⁴ Iosefa maki erakato. Nasareta, Galilea rekena vanuġa ta na, Betelehema ġana eiaġoto, Iudea rekena vanuġa ta, Davida ġena vanuġa. Mo ġana eiaġoto, korana ġia tu Davida ġena doġoro tarimana. ⁵ Monai arana beġene torea ġana, ġia kirakauna Maria ġia ġesi ġeiaġoto. Ġia tu ma banina. ⁶ Tauri ruarua monai ġetanuto-ġoi nuġanai, ġena ġabi ġarona varau evotuto. ⁷ Ġia eġabito, mero guinena eġabiato, dabuġai eseġoato, boromakau ġeri ġaniġani fatanai evaġa-genakauato, korana varivari tarimari ġeri numa asi faka ta dainai.

Mamoe narinari tarimari ma aneru ġesi

⁸ Mo tano monai mamoe ġenaririto-ġoi tarimari kota tu boġai ġetanuto-ġoi, boġi ai ġeri mamoe ġeġitaġaurito-ġoi. ⁹ Benamo Vereġauka ġena aneru ta ġia ġeri ai efoforito, Vereġauka mamana na emama-taririto; ġegari-rakavato, ¹⁰ senaġi aneru na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari! Vari Namona au na baġwa-iaġomaia ġomi ġemi, tarimarima mabarari vaġa-iaġuri ema vaġa-verereri ġana. ¹¹ Maitoma Davida ġena vanuġai ġemi vevaġa-maġuri tarimana bemaġuri, Keriso Vereġauka! ¹² Vetoġana tu maiġa, mero raraka-raraka boġo doġariani boromakau ġeri ġaniġani fatanai genakau, dabuġa na beseġoa.”

¹³ Benamo asikauna guba aneruri ġutuma mai aneru sebona ġesi ġefofori-barato, Barau ġevaġa-namoato, ġekirato,

¹⁴ “Guba tuġuna vanigerenai
Barau beġene vonevone-raġe vinia,
ema tanobarai maino
ġia na eiaunamo-vinirini
tarimari na beġene ġabia!”

¹⁵ Aneru mabarari na ġeraga-kwanerito, guba ġana ġeġenoġoito murinai, mamoe ġitaġauri tarimari ġeguruġa-vegogoto, ġekirato, “Gita tu Betelehema ġana si-iaġo, Vereġauka na bevaġa-ribara dagarana sia ġitaia.”

¹⁶ Benamo ġeraga-iaġoto, Maria e Iosefa ġedoġaririto, mero keina maki boromakau ġeri ġaniġani fatanai genataġonai ġeġoitaġoato. ¹⁷ Mero ġeġitaiato, benamo aneru na ġevaġa-ribarito mero varina ġekiraġi-foforiato. ¹⁸ Benamo ġeseġaġito tarimari mabarari mamoe ġitataġori tarimari ġeri guruġa na nuġari ġefarevaġito. ¹⁹ Maria na mo guruġa mabarari nuġanai etorerito ema etuġamaġirito-ġoi. ²⁰ Mamoe ġeġitaġauto-ġoi tarimari ġeġenoġoito, Barau ġevevato-iaġiato, ġevaġa-raġeato, korana ġeseġaġirito ema ġeġitarito dagarari tu moġoni, aneru na ġia evaġa-ribarito ilailana.

Iesu arana ġevatoato

²¹ Ġaro vaġa-imaima toitoinei (8), mero tauġanina kefina beġe lama-vaġiani ġaronai, ġia arana ġevatoato, Iesu. Sinana na roġosi bene ġoitaġoa nuġanai, aneru na ekiraġiato arana ġeviniato.

Iesu Rubu Veaġai ġea vaġa-foforiato

²² Mero eġorato ġaro gabana vasivasi (40) murinai, ġia ġeri veiareva ġarona eraġasito, Mose ġena taravatu ekirani ilailanai. Benamo Iosefa e Maria na Iesu Ierusalemna ġana ġeġwa-iaġoato, Vereġauka ġoiranai ġea vaġa-foforia ġana. ²³ Korana Vereġauka ġena

taravatu ekirani, “Ĝora guine merori mabarari tu veaĝa Vereĝauka ĝena.” ²⁴ Vereĝauka ĝena taravatu ilailana varevare dagarana beĝene vinia ĝetato, pune ruarua o pune variĝuri ruarua.

²⁵ Tau ta Ierusalemaj etanuto-ĝoi, arana tu Simeona. Ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana ema Barau ĝena taravatu ekorana-iaĝiato-ĝoi tarimana. Ĝia na Isaraela ĝeri vevaĝa-maĝuri enariato-ĝoi ema Iauka Veaĝa na evaĝa-vonuato. ²⁶ Iauka Veaĝa na maki evaĝa-guruĝaiato, ekirato, ĝia asi roĝo bemaseni mo, Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna), roĝo beĝitaiani. ²⁷ Iauka Veaĝa na Rubu Veaĝa nuĝanai Simeona eĝori-toĝaiato vau, Iesu tamana ema sinana na ĝeĝwa-toĝaiato, taravatu ekirani veĝana beĝene veia ĝana. ²⁸ Benamo Simeona na mero eĝabiato, efaniato, Barau evaĝa-namoato, ekirato,

²⁹ “Vereĝauka, ĝemu vetuĝunaĝi tauna mai vau bono tuĝu-fitoĝagu, ma mainogu ĝesi mai baiaĝoni ĝemu kiraĝitore vaĝa-ilailana.

³⁰ Varau ĝemu vevaĝa-maĝuri matagu na bama ĝitaia,

³¹ ĝoi na ovei-toreato tarimarima mabarari ĝoirari ai.

³² Mamana maiĝa, bese irauirau vaĝa-mama-iaĝiri, ma ĝoi ĝemu bese Isaraela vevato-iaĝiri ĝana.”

³³ Mero tamana e sinana na Simeona ĝena guruĝa ĝeseĝaĝito nai, ĝeĝaba-rakavato.

³⁴ Benamo Simeona na tauri ruarua evaĝa-namorito, Maria ekiraiato, ekirato, “Mai mero na Isaraela tarimari ĝutuma vaĝa-ketori ema ĝutuma vaĝa-vaisiraĝeri ai beiaĝoni. Ĝia tu vetoĝa ta Barau ĝenana, tarimarima ĝutuma na beĝe kiraĝi-fitoĝaiani, ³⁵ moĝesi tarimarima nuĝari vekuretoĝari dagarari mabarari beĝea foforini. Goi, Maria, maki midigumidigu asikei boĝoitaĝoni, noĝa moĝo lorumu kaia na beĝe gwanu-toĝaiani midiguna kavana.”

³⁶ Monai peroveta vavinena ta arana Ana. Ĝia tu Fanuela natuna, Asere ĝena doĝoro vavinena. Ĝia tu eveĝaraĝoto, laĝani imaima ruarua (7) ĝaraĝona ĝesi ĝetanuto, ³⁷ benamo evabuto, laĝani gabana imaima ma gabana toitoi vasivasi (84) etanuto, varau eĝaukato. Rubu Veaĝa asi eraga-kwaneato, laĝani e boĝi ai Barau etomarakariĝo viniato-ĝoi, eĝuriĝurito-ĝoi ema eĝaniveaĝato-ĝoi. ³⁸ Mo hora sebonai ĝia maki eraĝasito, benamo Barau evaĝa-namoato, Ieruselema vaĝa-maĝurina ĝenariato-ĝoi tarimari ĝoirari ai mai mero varina ekiraĝiato.

Nasareta ĝana ma ĝeĝenoĝoito

³⁹ Iosefa ema Maria na Vereĝauka ĝena taravatu ekirani veĝari mabarari ĝeveirito murinai, Galilea ĝana ĝeĝenoĝoito, ĝeri vanuĝa Nasareta ĝana. ⁴⁰ Mai mero ebaregato ma gwadana ĝesi; Barau ĝena iaunega na evonuvonu-raĝeto ema ĝena namo e varevare-bara tu ĝia iatanai.

Iesu Rubu Veaĝa nuĝanai

⁴¹ Laĝani mabarari nuĝari ai Iesu tamana ema sinana tu Ieruselema ĝana ĝeiaĝoto-ĝoi, Pasova verekona dainai. (Moĝa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo, asi evaĝirito verekona). ⁴² Iesu ĝena laĝani gabanana ruarua (12) eĝabiato nai, ĝia maki tamana ema sinana ĝesi vereko urana ĝeiaĝoto, ĝeveito-ĝoi kavana. ⁴³ Vereko ekorito murinai, ĝeĝenoĝoito ĝeri vanuĝa ĝana, senaĝi ĝia asi ribari, Iesu tu Ierusalemaj ĝeraga-kwaneato. ⁴⁴ Ĝia ĝeri tuĝamaĝi Iesu tu ĝia ĝesi. Ĝaro sebona ĝerakato murinai, garagarari ema ĝatari fakari ai ĝevetauto. ⁴⁵ Ĝevetauto nuĝanai

asi ġeġoitaġoato, moġa lorinai ma ġeġenoġoito Ierusalemata ġana Iesu vetauvetauna. ⁴⁶ Ġaro toitoi murinai ġeġoitaġoato, Iesu tu Rubu Veaġa nuġanai Iuda tarimari ġeri vevaġa-riba tarimari ġesi. Barau ġena guruġa ġekiraġirito-ġoi eseġaġirito-ġoi ema ġia na maki edanaġirito-ġoi mai guruġa aniri tu kara. ⁴⁷ Mabarari na Iesu ġena vedanaġi ema evaġa-veseto guruġari ġeseġaġito nai, ġeġaba-rakavato. ⁴⁸ Iesu tamana ema sinana mainai ġeġoitaġoato nai, nuġari ġefarevaġi-rakavato, benamo sinana na ekiraiato, ekirato, “Natugu, karase nai ġoi na ġai maiġesi boveima? Ġoi tamamu ema au tu ġoi daimu ai dabarama maki beġe doko, kamasi ta mai bovei baġasi.”

⁴⁹ Iesu ekirato, “Karase nai au ġovetauguni? Ġomi asi ribami au tu Tamagu ġena numai?” ⁵⁰ Senaġi ġia asi ribari, Iesu karase maiġesina evevaġa-veseto.

⁵¹ Moġa murinai Iesu tamana ma sinana ġesi ġeġenoġoito Nasareta ġana. Ġeri guruġa mabarari eiaġo-vinirito-ġoi. Maiġeri dagara ġeġorato mabarari Maria na nuġanai etorerito ema etuġamaġi taġorito-ġoi. ⁵² Iesu efutuato ma iaunegana ġesi, Barau ema tarimarima na maki ġeuraviniato-ġoi.

3

Ioane Babatiso eġobatato *Ioane 1:19-28*

¹ Tiberio Kaisara, Roma ġeri vere, evereto laġani gabanana imaima (15) nuġanai, Pontio Pilato tu Iudea ġeri gavana, Heroda tu Galilea verena, tarina Filipo tu Iturea ma Trakoniti tanori ġeri vere, Lisania tu Abilene verena. ² Anas ma Kaiafas tu Rubu Veaġa vereri baregori. Mo negai Barau na Ioane Sakaria evaġa-guruġaiato tano fakanai. ³ Benamo Ioane na Ioridana ġarukana tanona mabarana eraka-vaġa-ġauato, eġobatato-ġoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure, ema babatiso beġene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ⁴ Isaia, peroveta tarimana, ġena bukai etoreato ilailanai, ekirato,

“Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani,
‘Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia,
ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa.

⁵ Douka gaburi mabarari
boġono vaġa-vonuri,
ġoro baregori e ġoro keiri mabarari boġono vaġa-faiarari.
Dabara ġeġeva-ġeġevari
boġono vaġa-maoromaorori,
ema dabara koufakoufari maki boġono vaġa-vonuri.

⁶ Benamo tarimarima mabarari na Barau ġena vevaġa-maġuri beġe ġitaiani!’ ”

⁷ Tarimarima ġutuma Ioane ġenai ġeiġoto, bene babatisori ġana. Benamo Ioane na eġobatarito, ekirarito, “Ġomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ġena vevaġa-maoro ġenana boġo raga-maġurini? ⁸ Ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure, ema boġono raka-kure Barau ġenai, benamo ġemi maġuri ai ġwaġwa namori boġono buri. Asi boġono kira, ‘Aberahamo tu ġai tamama, (be Barau na beġabi-raġemani).’ Korana boġono riba, Barau tu ma seġukana Aberahamo natuna tu mai fore ġerina bevaġa-ġorarini! ⁹ Koko tu ġau korari ai varau beġe toreri. Benamo ġwaġwa namori asi beġe ġwani ġauri mabarari tu beġe basirini, karavai beġe fiu-raġerini.”

¹⁰ Vegogo tarimari na Ioane ġedanaġiato, ġekirato, “Be, ġai tu kara baġana vei?”
¹¹ Ġia na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi deidei ġemi sedi ruarua nai, ta tu asi ġena sedi tarimana bono vinya, e ma ġana ġaniġani tarimana na maki moġesi bene vei.”

¹² Takesi gogo tarimari maki babatiso beġene ġabi ġana Ioane ġenai ġeiaġoto, ġedanaġiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġai tu kamasi baġana vei?” ¹³ Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Taravatu ekirani lorinai moġo boġono gogo.”

¹⁴ Vetari tarimari o soldia na maki ġedanaġiato, ġekirato, “Ġai maki kamasi baġana vei? Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Tarima ġeri moni asi boġono verariri ema asi boġono kira-rakavari. Ġomi davami dainai maki asi boġono mugumugu.”

¹⁵ Tarimarima nuġari ai maiġesi ġetuġamaġito, “Mai tarima tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), banaġu,” ġetato. ¹⁶ Benamo Ioane na mabarari evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu nanu na ababatisomini, senaġi tarima ta beiaġomani, ġia ġena seġuka na au ġegu seġuka tu evanaġiani. Au tu asi ilaila ġia ġena tamaka varona baruġaiani. Ġia na Iauka Vevaġa ema karava na bebabatisomini. ¹⁷ Ġia ġimanai tu iareva-iareva dagnarana, widi momona tu widi tauri ġenana bene iareva-ġitakauri ġana. Benamo widi tu ġena vaġa-vegogo numanai bevaġa-vegogorini, senaġi widi momona tu begabuani asi ebuseni karavanai.”

¹⁸ Ioane na mo guruġai ema guruġa ġutumai maki Barau ġena Vari Namona tarimarima eġobata-vinirito, ema enoġirito, ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure. ¹⁹ Ioane na maki Heroda, Galilea verena, evaneato, korana tu ġia kakana Filipino ġaraġona eġaraġoato nai, ema veġa rakavari ġutuma eveirito nai. ²⁰ Heroda na mo rakava mabarari iatari ai ta ma etore-kauato, ġia na Ioane dibura numanai ma ekou-ġauato.

Ioane na Iesu ebabatisoato
Mataio 3:13-17; Mareko 1:9-11

²¹ Tarimarima mabarari Ioane na ebabatisorito-ġoi nai, Iesu maki ebabatisoato. Benamo Iesu eġauġauto-ġoi nuġanai, guba evekeo-fakato, ²² Iauka Vevaġa emariġoto ġia iatanai, vetoġana noġa pune kavana. Garo ta guba na ekea-riġoto, ekirato, “Ġoi tu au Natugu, aura-vinimuni; ema ġemu ai aiaku-rakavani maki.”

Iesu tubuna ġatana arari
Mataio 1:1-17

²³ Iesu na ġena ġauvei esinaiato nai, ġena laġani tu gabana toitoi (30) kavana. Tarimarima ġekirato-ġoi, ġia tu Iosefa natuna. Besena tu maiġeri: Iosefa tu Heli natuna, ²⁴ Heli tu Matat natuna, Matat tu Levi natuna. Levi tu Melki natuna. Melki tu Ianai natuna. Ianai tu Iosefa natuna. ²⁵ Iosefa tu Matatia natuna. Matatia tu Amosa natuna. Amosa tu Nahum natuna. Nahum tu Eseli natuna. Eseli tu Nagai natuna. ²⁶ Nagai tu Mahat natuna. Mahat tu Matatia natuna. Matatia tu Semein natuna. Semein tu Ioseka natuna. Ioseka tu Ioda natuna. ²⁷ Ioda tu Ioanan natuna. Ioanan tu Resa natuna. Resa tu Serubabele natuna. Serubabele tu Sealtiele natuna. Sealtiele tu Neri natuna. ²⁸ Neri tu Melki natuna. Melki tu Adi natuna. Adi tu Kosam natuna. Kosam tu Elmadam natuna. Elmadam tu Ere natuna. ²⁹ Ere tu Iosua natuna. Iosua tu Eliesere natuna. Eliesere tu Iorim natuna. Iorim tu Matat natuna. Matat tu Levi natuna. ³⁰ Levi tu Simeona natuna. Simeona tu Iuda natuna. Iuda tu Iosefa natuna. Iosefa tu Ionam natuna. Ionam tu Eliakim natuna. ³¹ Eliakim tu Melea natuna. Melea tu Mena natuna. Mena tu Matata natuna. Matata tu Natan natuna. Natan tu Davida natuna. ³² Davida tu Iese natuna. Iese tu Obed natuna. Obed tu Boas natuna. Boas tu Salmone natuna. Salmone tu Nasona natuna. ³³ Nasona tu Aminadab natuna. Aminadab tu Admin natuna. Admin tu Areni natuna. Areni tu Hesron natuna. Hesron tu Perese natuna. Perese tu Iuda natuna. ³⁴ Iuda tu Iakobo natuna. Iakobo tu Isako natuna. Isako tu Aberahamo natuna. Aberahamo tu Tera natuna. Tera tu Nahoro natuna. ³⁵ Nahoro tu Serug natuna. Serug tu Reu natuna. Reu tu Peleg natuna. Peleg tu Ebere natuna. Ebere tu Sela natuna. ³⁶ Sela tu Kainana natuna. Kainana tu Afasada natuna. Afasada tu Sem natuna. Sem tu Noa natuna. Noa tu Lameka natuna. ³⁷ Lameka tu Metusela natuna. Metusela tu Enoka natuna. Enoka tu Iared natuna.

Iared tu Mahalalel natuna. Mahalalel tu Kainana natuna. ³⁸ Kainana tu Enos natuna. Enos tu Seta natuna. Seta tu Adamu natuna. Adamu tu Barau natuna.

4

Satani na Iesu eriba-ḡaniato

¹ Iesu Ioridana ḡarukanai Iauka Veaḡa na evaḡa-vonuato vau, ea ḡenoḡoito, benamo Iauka na tano fakana ḡana eḡori-iaḡoato. ² Monai ḡaro e boḡi gabana vasivasi (40) Diabolo na eribaḡaniato-ḡoi. Mo ḡaro mabarari nuḡari ai asi eḡaniḡanito-ḡoi, moḡa lorinai mo ḡaro ḡekorito murinai, ḡia evito-rakavaiaito.

³ Diabolo na ekiraiato, ekirato, “Bema ḡoi Barau Natuna nai, mai fore nokiraia, be ḡaniḡani ai neiaḡo.” ⁴ A Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Buka Veaḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Tarimarima tu dia ḡaniḡani na moḡo bemaḡurini.’ ”

⁵ Benamo Diabolo na Iesu eḡori-raḡeato gabu ta tuḡunai, tanobara basileiari mabarari vaḡa-sebo evaḡa-ḡitaiato. ⁶ Benamo Diabolo ekirato, “Au na seḡuka bavinimuni, maiḡeri dagara mabarari boḡita-ḡaurini, aramu maki bebaregoni. Mai dagara mabarari tu au ḡegu, benamo aura-viniani tarimana baviniani. ⁷ Moḡa lorinai bema au botoma-rakariḡo viniguni nai, maiḡeri dagara mabarari boḡabirini ḡoi ḡemu.”

⁸ Senaḡi Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Buka Veaḡai tu maiḡesi ḡetoreato, ‘Vereḡauka, ḡoi ḡemu Barau bono toma-rakariḡo vinia, ḡia moḡo ḡereḡana vetuḡunaḡina bono iaḡo-vini!’ ”

⁹ Benamo Satani na Ieruselema ḡana eḡori-iaḡoato, Rubu Veaḡa tuḡunai evaḡa-ruḡakauato, ekiraiato, “Bema ḡoi Barau Natuna, mainana noburi-firiḡo, ¹⁰ korana Buka Veaḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Barau na ḡena aneru bekirarini, ḡoi beḡe narimuni.’ ¹¹ Ekirani maki, ‘Aneru na ḡimari na beḡe ḡobemuni, beḡe ḡabi-vaisimuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.’ ”

¹² Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Buka Veaḡa nuḡanai maki ekirani, ‘Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau asi bono riba-ḡania.’ ”

¹³ Satani ḡena veribaḡani mabarari evaḡa-koririto, benamo eraga-kwaneato, eiaḡoto mo, ḡaro ta.

Iesu ḡena ḡauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Mareko 1:14-15

¹⁴ Iesu ma eḡenoḡoito Galilea ḡana, Iauka Veaḡa seḡukana maki ḡia ḡesi. Ḗia varina Galilea tano nuḡanai ḡefiu-rovorovoato. ¹⁵ Iesu tu ḡeri rubu nuḡari ai evevaḡa-ribato-ḡoi, mabarari na ḡevaḡa-raḡeato.

Nasareta tarimari na Iesu asi ḡeḡabi-raḡeato

Mataio 13:53-58; Mareko 6:1-6

¹⁶ Benamo Iesu Nasareta ḡana eiaḡoto. Mai tu ḡia ebaregato vanuḡana. Vanaḡivanaḡi eveito-ḡoi kavana Sabadi ai ḡia rubu ai eraka-toḡato. Benamo Buka Veaḡa bene iavia ḡana evariḡisito nai, ¹⁷ Isaia peroveta tarimana ḡena buka rubu ḡitaḡauna tarimana na Iesu eviniato, benamo ḡia na ereraiato, ḡena iavi-iavi gabuna eḡoitaḡoato, maiḡesi ekirani,

¹⁸ “Vereḡauka Iaukana tu
au ḡegu ai maiḡa,
korana ḡia na tu
au eboroḡiguto,
ema eviriḡiguto,

Vari Namona gara veḡubu tarimari bana ḡobata-viniri ḡana.

Etuḡuguto, dibura tarimari ḡeri ai Barau na dibura na varau eḡabi-vaḡirato varina
bana varifiua ḡana,
ema mata-bubu tarimari

matari maki begene fafa.

Ĝevaĝa-rakavarini tarimari
bana vaĝa-maĝuriri,

¹⁹ ema Vereĝauka na tarimarima bevaĝa-maĝuririni laĝanina bana ĝobata-iaĝia.”

²⁰ Benamo Iesu na buka ma eiokuato, rubu ĝitaĝauna tarimana ma evini-ĝenoĝiato, benamo etanu-tarito. Mabarari rubu nuĝanai tarimari na ĝeĝita-karakaraiato.

²¹ Benamo Iesu na eĝobata-vinirito, ekirato, “Mai boĝo seĝaĝia guruĝana tu toma ĝaro ai bemoĝoni.”

²² Benamo mabarari na ĝevaĝa-namoato e ĝeĝabato, korana guruĝa namori eki-raĝirito nai. Ĝekirato, “Mai tu Iosefa natuna ba?”

²³ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ribagu ĝomi na mai sisiba guruĝana au ĝegu ai boĝo kira-varaguni, boĝo kirani, ‘Doketa tarimamu, tauĝemu bono vevaĝa-maĝuri! Kaperanaumai oveirito veĝari variri ĝama seĝaĝirito, be mainai ĝemu vanuĝa korikori ai maki bono vei.’ ” ²⁴ Moĝoni akiramini, peroveta tarimana tu ĝena vanuĝa korikori ai asi beĝe ĝabi-raĝeani. ²⁵ Maiĝa maki boĝono seĝaĝi: Moĝoni, Elia ĝena negai vabu ĝutuma Isaraelai ĝetanuto-ĝoi. Laĝani toitoi (3) ma ĝue imaima sebona (6) nuĝanai ĝura asi eraguto-ĝoi, tanobara mabarana doĝe na eĝabi-ĝauato. ²⁶ Senaĝi mo Isaraela vaburi ĝeri ai Barau na Elia asi etuĝu-iaĝoato. Irau gabu vanuĝana ta arana Sarefata, Sidono tanonai, vabu ta ĝenai etuĝu-iaĝoato. ²⁷ Elisa, peroveta tarimana, ĝena negai lepera tarimari ĝutuma Isaraelai ĝetanuto-ĝoi, senaĝi sebona ta asi evaĝa-namoato, Naman, Siria tarimana, moĝo ĝereĝana.

²⁸ Rubu ai ĝevegogoto tarimari mabarari mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝebaru-rakavato. ²⁹ Benamo ĝevariĝisito, Iesu vanuĝa na ĝeinu-rociato, ĝeri vanuĝa ĝevaĝa-ruĝaiato ĝorona tavi ta reke lofa asikeina na beĝene fiu-riĝoa ĝetato. ³⁰ Senaĝi Iesu tu ĝia fakari na moĝo eraka-vaĝito, mo eiaĝoto.

Iesu na iauka rakavana elai-vaĝiato

Mareko 1:21-28

³¹ Iesu tu Kaperanauma, Galilea vanuĝana ta, ĝana evariĝoto. Benamo Sabadi ai evevaĝa-ribato. ³² Ĝia ĝena vevaĝa-riba guruĝari tarimarima na ĝeseĝaĝiato nai, ĝeĝaba-rakavato, korana ĝena guruĝa ma seĝukana.

³³ Rubu nuĝanai iauka rakavana na eboroĝiato tarimana ta etanu-taĝoto-ĝoi. Ĝia ekoĝo-gigitarito, ekirato, ³⁴ “Iesu, Nasareta taumu o, kara ĝemai noveia otoni? Ĝoi ĝai vaĝa-rakavama uranai boiaĝoma, ene? Au ribagu, ĝoi tu Barau ĝena Veaĝa Tarimamu.”

³⁵ Iesu na ekira-ĝoato, ekirato, “Gurumu, ĝia ĝenana noraka-vaĝi!” Benamo mo iauka rakavana na tano eĝidara-iaĝiato tarimarima ĝoirari ai, ĝia ĝenana eraka-vaĝito, fau ta maki asi efororito ĝia ĝenai.

³⁶ Benamo tarimarima mabarari nuĝari ĝefarevaĝi-rakavato, ĝeveguruĝa-vevinito, ĝekirato, “Mainai kamasi eguruĝani? Be, ma seĝukana e ma gwadana ĝesi iauka rakavari evaĝa-guruĝarini, benamo ĝeraka-vaĝini!” ³⁷ Benamo Iesu varina mo gabu mabaranaĝi ĝefiu-rovorovoato.

Iesu na Simona ĝena taĝama evaĝa-namoato

Mataio 8:14-15; Mareko 1:29-31

³⁸ Iesu rubu eraga-kwaneato, benamo Simona ĝena numa ĝana eiaĝoto. Simona ĝena taĝama vavinena ekevento, tauĝanina eseĝuka-rakavato; benamo Iesu ĝenoĝiato bene vaĝa-kavaia. ³⁹ Benamo Iesu eiaĝoto mo vavine sevinai eruĝato, keve ekira-ĝoato, benamo keve ekorito. Vavine maoromaoro evariĝisito, benamo eĝuburito.

Keve tarimari ĝutuma Iesu na evaĝa-namorito

Mataio 8:16-17; Mareko 1:32-34

⁴⁰ Ĝaro ea keto-firiĝoto-ĝoi nai, tarimarima na keve irauirau tarimari mabarari Iesu ĝenai ĝeĝori-iaĝorito. Ĝia ĝimana tarima tata iatari ai etore-kaurito evaĝa-namorito. ⁴¹ Iauka rakavari maki tarimarima ĝutuma ĝerina ĝeraka-vaĝito, benamo iauka rakavari ĝekoĝoto, ĝekirato, “Ĝoi tu Barau Natuna!” Senaĝi Iesu na evaĝa-guruĝarito asi beĝene guruĝa, korana ĝia ribari Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna).

Iesu rubu nuĝari ai eĝobatato-ĝoi
Mareko 1:35-39

⁴² Elaĝanito, Iesu evariĝisito, tano fakana ĝana eiaĝoto. Tarimarima na ĝea vetauato, ĝedoĝariato, ĝeĝabi-tariato asi ĝeri ura ĝia na bene raga-kwaneri ĝetato. ⁴³ Senaĝi Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Au tu vanuĝa irauri ai maki bana ĝobata, Barau ĝena Basileia varina namona bana fiua, Barau na etuĝuguto korana tu moĝa.”

⁴⁴ Benamo Iudea tanona ruburi nuĝari ai eĝobatato-ĝoi.

5

Iesu na ĝena mero ekearito

¹ Ĝaro ta Iesu tu Genesareta kouna rikinai eruĝa-taĝoto-ĝoi, tarimarima na ĝeraga-ĝeĝeraĝiato, Barau ĝena guruĝa beĝene seĝaĝia ĝana. ² Ĝia tu ĝasi ruarua eĝitarito, kou rikinai ĝeinu-raĝerito; maina tarimari na ĝeraga-kwanerito, ĝeri reke ĝeĝuriĝirito-ĝoi. ³ Benamo Iesu tu mo ĝasi tai eraĝeto, Simona ĝena ĝasi. Ĝia na Simona ekiraiato, kota negini-rosia nanu ĝana. Benamo ĝasi ai etanu-tarito, tarimarima ĝutuma evaĝa-ribarito.

⁴ Eguruĝa-ĝosito vau, ĝia na Simona ekiraiato, ekirato, “Ĝemi ĝasi dodoku rekena ĝana ĝogini-rosia, be ĝemi reke boĝono toreri, maĝani-kone boĝono vaĝi ĝana.”

⁵ Simona evaĝa-veseto, ekirato, “Vevaĝa-riba taumu, ĝai tu baĝa vekwaraĝi-laĝani, maĝani-kone ta maki asi baĝa doĝaria, senaĝi ĝoi ĝemu guruĝa dainai reke atorerini.”

⁶ Benamo ĝetorerito, maĝani-kone asisebo ĝetoĝato, ĝeri reke maki dori ĝevedareto.

⁷ Moĝesi nai karori ĝasi tai ĝelau-iaverito, beĝene iaĝoma, be ĝia beĝenema vaĝa-kavari ĝetato. Ĝeiaĝomato, ĝasi ruarua maĝani-kone na ĝevaĝa-vonurito, dori ĝeburuto-ĝoi.

⁸ Simona Petero na mo veiĝa eĝorato dagarana eĝitaiato, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito vau ekiraiato, ekirato, “Vereĝauka, noraka-veĝita au ĝeguna, au tu vei-rakava tarimagu!”

⁹ Korana tu ĝia ma karona mabarana ĝesi nuĝari ĝefarevaĝi-rakavato, mo maĝani-kone asisebo ĝevaĝirito nai. ¹⁰ Simona ĝesi ĝemaina-vegogoto-ĝoi tarimari maki Iakobo (o Iames) e Ioane, Sebedaio natuna, ĝeĝaba-rakavato. Iesu na Simona ekiraiato, ekirato, “Asi nogari; maitoma bevesina beiaĝoni, ĝoi tu tarimarima bomaina-vinirini.”

¹¹ Benamo ĝasi ruarua tu kou rikinai ĝeinu-raĝerito, ĝeri dagara mabarari ĝeraga-kwanerito, Iesu murinai ĝerakato.

Iesu na lepera tarimana evaĝa-namoato
Mataio 8:1-4; Mareko 1:40-45

¹² Ĝaro ta Iesu tu vanuĝa ta nuĝanai, tarima ta monai kefina mabarana lepera moĝo. Ĝia na Iesu eĝitaiato nai, ĝoiranai evetui-tarito, enoĝiato, ekirato, “Vereĝauka, bema ĝoi ourani nai, moĝoni boiarevaguni, bovaĝa-namoguni riba!” ¹³ Iesu ĝimana etuĝu-iaĝoato, eĝabi-karaiato, ekirato, “Aurani, be nonamo!” Benamo vaĝa-sebo lepera na eraga-kwaneato.

¹⁴ Iesu na evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Tarima ta asi bono kira-varaia.” Ma ekirato, “Noiaĝo, Rubu Veaĝa verena na bene ĝitamu, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraĝiato ilailanai bono vinia, be tarimarima beĝene riba, ĝoi tu bonamo.”

¹⁵ Senaġi Iesu varina tarimarima na ġefiu-rovorovoato-ġoi vau, tarimarima ġutuma-bara ġevegogoto-ġoi, ġia ġena guruġa seġaġi-seġaġiri e ġeri keve vaġa-namori uranai.
¹⁶ Senaġi Iesu tu eraka-veġitato-ġoi tano fakana ġana, ea ġuriġurito-ġoi.

Iesu na rakava etuġamaġi-fitoġarito

Mataio 9:1-8; Mareko 2:1-12

¹⁷ Ġaro tai Iesu evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, Farisea tarimari e taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari Galilea e Iudea vanuġari mabarari na, ema Ierusalemna na ġeiaġomato, ġia sevinai ġema tanu-tarito. Barau ġena seġuka Iesu ġenai evaġa-foforiato, keve tarimari bene vaġa-namori ġana. ¹⁸ Tarima kotari na tauġanina tavi ta emaseto tarimana ta gedai genagenanai ġeġwa-iaġoato. Numa nuġanai beġene raka-toġa dabarana ġevetauato, Iesu ġoiranai beġene tore-taria ġetato. ¹⁹ Senaġi tarimarima ġutuma naima, rakatoġa dabara ta asi ġedoġariato. Moġa lorinai keve rakava tarimana ma gedana ġesi ġeġwa-raġeato numa tuġunai, ġuduġu ġeġiu-fakaiato vau, ġetuġuriġoato tarimarima fakari ai Iesu ġoiranai. ²⁰ Iesu na ġeri veġabidadama eġitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, “Ġata, ġoi ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari.”

²¹ Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari maiġesi ġetuġamaġito, “Mai tu deikara, ġia na Barau ekira-fitoġaiani? Barau ġereġana na moġo rakava etuġamaġi-fitoġarini!”

²² Iesu ma ribana ġia kara ġetuġamaġirito-ġoi, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai nuġami ai maniġesi ġotuġamaġini? ²³ Aiġesina baguruġani tu meraġa, ‘Ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari’ banasi, ba bara kira, ‘Novariġisi, be noraka’ barasi? ²⁴ Au na navaġa-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma seġukana rakava betuġamaġi-fitoġarini tanobarai.” Ġia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Novariġisi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiaġo!”

²⁵ Benamo ġia maoromaoro evariġisito tarimarima ġoirari ai, eġena-iaġirito dagarari eġabirito, ġena numa ġana eiaġoto, Barau evaġa-raġeato. ²⁶ Tarimarima mabarari nuġari ġefarevaġito ema Barau ġevaġa-raġeato. Gari na evaġa-vonurito, benamo ġekirato, “Veġa boruri toma ġaro ai bita ġita!”

Iesu na takesi gogo tarimana arana Levi ekeaiato

Mataio 9:9-13; Mareko 2:13-17

²⁷ Moġa murinai Iesu tu vanuġa na eraka-rosito, benamo takesi gogo tarimana arana Levi takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai tanutaġo eġitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” ²⁸ Benamo Levi evariġisito, ġena dagara mabarari eraga-kwanerito, Iesu murinai erakato.

²⁹ Benamo Levi na ġaniġani baregona ġena numai eveiato Iesu ġana. Varivari tarimari vefakari ai tarimarima ġutuma takesi gogo tarimari ema tarima tari ġia ġesi ġeġaniġanito. ³⁰ Farisea tarimari tari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ġia ġeri doġoro tarimari, ġevanevaneto Iesu ġena mero ġeri ai, ġekirato, “Karase nai ġomi tu takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġesi ġoġaniġanini ema ġoniuniu-vegogoni?” ³¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Namo tarimari tu doketa asi beġe vetaurini, senaġi keve tarimari moġo. ³² Au maki vei iobukaiobuka tarimari keakeari asi aiaġomato, senaġi vei-rakava tarimari beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure ġana aiaġomato.”

Ġaniveaġa

Mataio 9:14-17; Mareko 2:18-22

³³ Farisea tarimari na Iesu ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Ioane Babatiso ġena mero nega-ġutuma ġeġani-veaġani e ġeġuriġurini. Ġai ġema mero maki moġesi ġeveini, a ġoi ġemu mero tu ġeġaniġanini e ġeniuniuni moġo.”

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuġamaġini veġaraġo variġu tarimana ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe ġani-veaġani ei? ³⁵ Ġarona eiaġomani, veġaraġo variġu tarimana ġia ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani.”

³⁶ Iesu na ġeri barabore ta ma ekiraġiato, ekirato, “Tarima ta na dabuġa variġuna asi bedareani, dabuġa ġuina bani-iaġina. Bema moġesi beveini nai, dabuġa variġuna bedareani, ema dabuġa variġuna veseana dabuġa ġuina ġesi asi beġe ilailani.

³⁷ Tarima ta na vine nanuna variġuna nanigosi kefina ġuina asi besisiani. Bema moġesi beveini nai, vine nanuna variġuna na kefi ġuina beġani-fakaiani. Vine nanuna bebebubuni e kefina berakavani. ³⁸ Senaġi vine nanuna variġuna nanigosi kefina variġunai besisiani tu namo! ³⁹ Ema tarima ta na vine nanuna ġuina eniuani murinai vine nanuna variġuna asi beura-viniani, korana ġia bekirani, ‘Vine nanuna ġuina tu namo vedaurea.’”

6

Iesu tu Sabadi Verena

¹ Sabadi tai Iesu widi vamokari nuġari na eraka-iaġoto-ġoi, benamo ġena mero widi ġebukito, ġimari ai ġemuturito-ġoi, benamo tauri tu ġeġanirito-ġoi. ² Farisea tarimari kotari na ġedanaġirito, ġekirato, “Ġomi tu kara dainai ġaina taravatu asi ġokorana-iaġiani, Sabadi ai widi ġobukini?”

³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi Davida ma karona ġesi ġevitorito nai, Davida na veġa ta eveiato guruġana tu asi ġoiaviani? ⁴ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi eġabito, eġanito ema karona maki evinirito. Mo beredi tu veaġa, Rubu Veaġa vereri moġo ġari, taravatu.” ⁵ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

Ġima boso tarimana

Mataio 12:9-14; Mareko 3:1-6

⁶ Ma Sabadi tai Iesu rubu ai eraka-toġato, benamo evevaġa-ribato-ġoi. Monai tarima ta tu ġimana aroribana tu ebosoto. ⁷ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Farisea tarimari na tu ġia ġeġita-taġoato-ġoi, mai Sabadi ai bevevaġa-namoni ba asiġi, korana beġene samania ġana. ⁸ Senaġina Iesu na ġia kara ġetuġamaġiato-ġoi tu eribaiato, benamo mo tarima ġimana boso ekiraiato, ekirato, “Noruġa-vaishi, mainai noma ruġa.” Benamo eruġa-vaishi, ea ruġato. ⁹ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Nadanaġimi roġo, taravatu nuġanai aiġa tu namo, Sabadi ai veġa namori veiveiri namo ba veġa rakavari sini veiri? Tana vevaġa-maġuri ba tana vaġivaġi?” ¹⁰ Eboġe-ġeġeraġito, mabarari eġitarito, benamo mo tarima ekiraiato, ekirato, “Ġimamu notuġu-roroġotoa.” Ġimana etuġu-roroġotoato, benamo enamoto ġimana reke ta kavana.

¹¹ Senaġina ġia tu ġebaru-rakavato, benamo tauġeri fakari ai moġo ġeguruġa-vegogoto Iesu kamasi ta beġene veia ġana.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-hidirito

Mataio 10:1-4; Mareko 3:13-19

¹² Mo ġaro tai Iesu ġoro ta tuġuna ġana evaraġeto ġuriġuri, benamo mo boġi vinubana Barau ġenai eġauġauto. ¹³ Elaġanito, ġena mero ekea-vegogorito, benamo gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito, arari evatorito, apostolo. ¹⁴ Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru; e Iakobo (o Iames), e Ioane, e Filipo, e Batolomeo, ¹⁵ e Mataio, e

Tomasi; e Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; e Simona, Selote tarimana; ¹⁶ e Iudas, Iakobo (o Iames) natuna; ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

Iesu evevaġa-ribato e keve evaġa-namorito

Mataio 4:24-25; Mareko 3:7-12

¹⁷ Ġia ġesi ġoro na ġeseiriġoto tano faiaranai, benamo Iesu ema ruġa-tarito. Ġia ġenai riba ġeġabito-ġoi tarimari ġutuma ema tarimarima ġutuma lelevaġiri maki Iudea ema Ierusalem na ġeiaġomato, Taia konena na e Sidono konena na ġeiaġomato, ¹⁸ ġia beġene seġaġia uranai ema ġeri keve bene vaġa-namori ġana. Iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari maki evaġa-namorito. ¹⁹ Benamo tarimarima mabarari ġeurato-ġoi Iesu beġene ġabi-karaia, korana tu seġuka ġia ġenana eiaġomato-ġoi, benamo tarimarima mabarari ġeri keve ġenamoto-ġoi.

Deikara beġene iaku e deikara ġeri ai tu rakava

Mataio 5:1-12

²⁰ Iesu eboġeboġeto, benamo eboġe-iaġoto ġena mero eġitarito vau ekirato:

“Gara veġubu tu ġoiaku,
korana Barau ġena Basileia tu ġomi ġemi.

²¹ Ġomi deidei toma ġevitomini tu boġono iaku,
korana ġomi roġo boġo ġani-maseni bene.

Ġomi deidei toma ġotaġi-taġini tu boġono iaku,
korana boġo rikini bene.

²² Boġono verere bema tarima na beġe baru-vinimini, beġe kira-fitoġamini, beġe rori-toremimi, ema arami beġe vaġa-rakavarini Tarimarima Natuna dainai. ²³ Moġeri beġe ġorani ġaronai boġono iaku e boġono buri-vaissi ma vereremi ġesi, korana davami tu asikeikeina gubai. Korana ġia seneri na maki peroveta tarimari moġesi ġeveirito.

²⁴ Senaġina ġomi ma ġemi
farefare ġutuma tarimami
vetuġami kika,
korana vaġa-iakumi farefareri tu varau ġoġabito bene.

²⁵ Toma ġoġani-maseni tarimami,
vetuġami,
korana beġea vitomini.
Toma ġorikini tarimami,
vetuġami kika,
korana nuġami beġea metoni
e boġoa taġini.

²⁶ Tarimarima na ġekiraġi-varaġe varaġemini tarimami, vetuġami, korana seneri na maki peroveta tarimari ġofaġofari tu maniġesi ġevaġa-raġerito.”

Ġevaġa-rakavamini tarimari boġono ura-viniri

Mataio 5:38-48

²⁷ “Senaġina au ġoseġaġiguni tarimami akiramini: Ġebaru-vinimini tarimari boġono ura-viniri, ġevaġa-rakavamini tarimari veiġa namori boġono vei-viniri. ²⁸ Ġekira-rakavamini tarimari boġono vaġa-namori ema veiġa rakavari ġevei-vinimini tarimari ġeri boġono ġuriġuri. ²⁹ Bema tarima ta na taġomu tavi ta beforoani nai, taġomu reke ta maki bono vinia. Tarima ta na ġemu koudi beġabiani nai, sedi maki asi bono ġabitaria, bene ġabia. ³⁰ Ġemu ai beġe noġinoġini tarimari bono viniri ema deikara na ġemu dagara ta beġabi-rakaiani, ġabiġoina guruġana asi bono vei. ³¹ Kara ourani tarimarima na ġemu ai beġene veia veiġana, ġia ġeri ai maki mo veiġa bono veia.

³² Bema ġoura-vinirini tarimari tu ġomi ġeura-vinimini tarimari moġo nai, ġomi ġemi namo tu kara? Rakava tarimari maki ġeura-vinirini tarimari moġo ġeura-vinirini. ³³ O

bema veĩga namori ġemi ai ġeveini tarimari moġo veĩga namori ġovei-vinirini, ġomi ġemi namo tu kara? Rakava tarimari maki mani veĩga sebona ġeveiani. ³⁴ O bema ma beġe vini-ġoimini tarimari moġo ġovinirini, ġomi ġemi namo tu kara? Rakava tarimari na maki tarima ġevinirini, murinai tu mabarari ma beġene dava-ġoiri ġetoni. ³⁵ Senaġina ġebaru-vinimini ema ġevaġa-rakavamini tarimari boġono ura-viniri, veĩga namori ġeri ai boġono vei, boġono viniri, a tuġu vaġa-voi tuġamaġina asi boġono vei. Benamo davami beġene barego, ema Iaru-korokoro Barauna natunai boġono iaġo, korana tu ġia na asi ġevaġa-namoani tarimari e vei-rakava tarimari evaġa-namorini. ³⁶ Boġono vevetuġa-ġwa, ġomi Tamami evevetuġa-ġwani kavana.”

Nuġami ai tarimarima asi boġono vaġa-rakavari

Mataio 7:1-5

³⁷ “Nuġami ai tarimarima asi boġono kira-kerereri. Moġesi tu Barau na maki asi bekiraġimini ġomi tu kerere. Rakava voina tarimarima ġeri ai asi boġono kiraġi-kaua, benamo Barau na rakava voina ġemi ai asi bekiraġi-kauani. Rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia, be Barau na maki ġemi rakava bene tuġamaġi-fitoġari. ³⁸ Boġono vini, be Barau na maki bene vinimi, ġutumari bene dori-riġori, bene kora-vegogori, bene vonu-fokafoka, bene ġiġiġiġi-seġi, bene bubu-riġoa ġemi ai. Korana aiġesi ġomi ġovinini, Barau na maki moġesi bevinimini.”

³⁹ Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, “Mata-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beġori-kauani riba ba? Ba tauri ruarua koufai beġea keto-ġurani? ⁴⁰ Riba vetau merona na evaġa-ribaiani tarimana asi bevanaġiani, senaġina ġena sikuli bevaġa-koriani vau, evaġa-ribaiani tarimana ġesi beġe ilailani.

⁴¹ Kara dainai tarikakamu matanai libika oġitaiani, senaġi ġoi matamu ai ġau tubina tu asi otuġamaġiani. ⁴² Kamara dabarai ġoi tarikakamu okiraiani, okirani, ‘Ġata, au na roġo matamu ai libika nakokia,’ senaġina ġoi tauġemu matamu ai ġau tubina tu asi oġitaiani? Ġofaġofa tarimamu, guine tu ġoi matamu ai ġau tubina nokoki-vaġia roġo, benamo boboġeboġe-ġinikauni vau, tarikakamu matanai libika bono kokia.”

Ġau ta ġwaġwana

Mataio 7:16-20; 12:33-35

⁴³ “Ġau namona beġwani ġwaġwana tu dia rakava, ema ġau rakavana beġwani ġwaġwana tu dia namo. ⁴⁴ Ġau mabarari tu ġwari ai bita ribani. Figi ġwari maki ġau ma giniginiri ġerina asi ġebokoni, ema vine ġwari (o grapes) ġauġa ġiniġiniri ġeri ai asi ġebokoni. ⁴⁵ Tarima namona na dagara namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini. Korana tarima tu nuġana na kara eiaġomani murunai ekiraġirini.”

Numa ġeragani tarimari ruarua

Mataio 7:24-27

⁴⁶ “Karase nai au ġokiraġiguni, ġokirani, ‘Vereġauka, Vereġauka,’ nuġanai au aguruġani veĩġari tu asi ġoveirini? ⁴⁷ Navaġa-ribami, deikara au ġegu ai eiaġomani, au ġegu guruġa ema seġaġini ma veĩġari eveirini tu kamasi. ⁴⁸ Ġia tu tarima ta ġena numa eragaiato kavana. Guri ekwa-variġo kwareġaiato, ema fore iatanai evaġa-ruġaiato, benamo ġabata baregona eragato, mo numa edoriato, senaġi asi eketoto, korana fore iatanai eragaiato nai. ⁴⁹ A tarima ta au ġegu guruġa eseġaġirini, senaġi veĩġari tu asi eveirini, ġia tu numa eragaiato nai, tano moirana iatanai moġo evaġa-ruġaiato, ġabata na mo numa edoriato nai, eketo-tarito, benamo eġwa-rovorovoato.”

7

Roma vetari verena ġena vetuġunaġi merona

¹ Iesu na moġeri guruġa mabarari tarimarima ġoirari ai ekiraġi-ġosirito vau, Kaperanauma vanuġanai eraka-toġato. ² Monai Roma vetari verena ta etanuto-ġoi. Ġena vetuġunaġi merona, euravini-baregoato-ġoi merona, ekeve-rakavato, dori emaseto-ġoi. ³ Vetari verena na Iesu varina eseġaġiato, benamo Iuda tarima baregori kota etuġuiaġorito, Iesu beġene noġia, bene iaġoma, ġena vetuġunaġi merona benema vaġa-namoa. ⁴ Benamo Iesu ġenai ġeiaġoto, ma nuġari mabarari ġesi ġenoġiato, ġekirato, “Mai vetari verena tu tarima namona naima bono vaġa-kavaia. ⁵ Korana ġia na ġita besera eura-vinirini, ema ġai ġema rubu maki ġia na eragaiato.”

⁶ Iesu ġia ġesi ġeiaġoto. Numa ġeraka-kavinaġiato-ġoi nai, vetari verena na ġatana kota etuġuiaġorito Iesu ġoirana ġana, benamo vetari verena ġena guruġa Iesu ġekiravaraiato, ġekirato, “Vereġauka, asi novekwaraġi, au tu asi ilaila, ġoi ġegu numai boraġekauni. ⁷ Au maki asi ilaila, ġoi ġemu ai baiaġosini. Senaġi ġoi noguruġa moġo, benamo au ġegu vetuġunaġi merona benamoni. ⁸ Au maki tarima kota ġeri veġitaġau gabureri ai ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Noraka!’ benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaġoma!’ benamo beiaġomani. Ema au ġegu vetuġunaġi merona bakiraiani, ‘Maiġa noveia!’ benamo beveiani.”

⁹ Iesu na mai guruġa eseġaġiato nai, eġaba-rakavato, eruġa-kureto, ġia murinai ġerakato tarimari ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na ġomi akiramini, veġabidadama maiġesi kavana Isaraela nuġanai asi adoġariato.”

¹⁰ Benamo vetari verena na etuġurito tarimari ma ġeġenoġoito ġia ġena numa ġana. Keve merona ġedoġariato, ġena keve varau ekorito.

Iesu na vabu ta natuna mase na evaġa-maġuri-ġenoġoiato

¹¹ Moġa murinai Iesu tu vanuġa ta ġana eiaġoto arana Nain. Ġena mero ema tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ġeiaġoto. ¹² Vanuġa nuġanai roġosi ġene raka-toġa nuġanai, mase ta vanuġa nuġana na ġeġwa-rosiato-ġoi. Vabu ta natuna merona ġora ġereġa emaseto. Vanuġa tarimari ġutuma na vabu ġekavaiato. ¹³ Iesu na mo vabu eġitaiato, benamo evetuġaiato, ekiraiato, ekirato, “Asi notaġi.” ¹⁴ Benamo Iesu erakakavi-iaġoto, mase mauġana eġabi-karaiato. Mauġa ġeġwaiato tarimari ġeruġa-tarito. Benamo Iesu ekirato, “Mero futua, akiramuni, novariġisi!” ¹⁵ Benamo etanu-vaisito, eguruġato. Moġa murinai Iesu na ġia sinana ma evini-ġenoġoiato.

¹⁶ Mabarari gari na evaġa-vonurito. Barau ġevaġa-raġeato, ġekirato, “Peroveta tarimana barana ta ġita fakarai bema fofori!” ema, “Barau na ġena bese tarimari benema vaġa-kavari ġana beiaġoma!”

¹⁷ Benamo mai veġa varina Iudea mabaranai ema Iudea sevina vanuġari mabarari ai ġefiu-rovorovoato.

*Iesu ma Ioane Babatiso**Mataio 11:2-19*

¹⁸ Ioane ġena mero na mai dagara mabarari ġeġorato dagarari ġekiravaraiato. Benamo Ioane na ġena mero ruarua ekearito, ¹⁹ etuġurito Vereġauka ġenai, ġene danaġia, “Ioane na ekiraġiato, beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?”

²⁰ Tauri ruarua Iesu ġenai ġeraġasito, benamo ġekirato, “Ioane Babatiso na betuġuma, bekira, ‘Ġia na ekiraġiato beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?’ ”

²¹ Mo aoa ai Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-namorito, keve tarimari, midigu ġeġanito-ġoi tarimari, iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari. Mata-bubu tarimari ġutuma maki matari evaġa-iaġarito. ²² Benamo Iesu na tauri ruarua evaġa-veserito,

ekirato, “Ĝoĝenoĝoi, ĝomi na boĝo ĝitari e boĝo seĝaĝiri veiĝari Ioane boĝono kira-
varaia: Mata-bubu tarimari ĝeboĝeboĝeni, kwaku rakava tarimari ĝerakani, lepera
tarimari ĝenamoni, seĝa-bubu tarimari ĝeseĝaĝini, mase tarimari ĝevariĝisi-ĝenoĝoini,
ema asi ĝeri-ĝari tarimari ĝeri ai Vari Namona eĝobata-vinirini. ²³ Ĝena veĝabidadama
au ĝegu ai asi beraga-kwaneani tarimana tu eiakuni!”

²⁴ Ioane ĝena vetuĝunaĝi tarimari ĝerakato vau, Iesu na ĝevegogoto tarimari evaĝa-
guruĝarito, Ioane varina ĝeri ekiraĝiato, ekirato, “Kara boĝono ĝitaia ĝana tano fakana
ĝana ĝoiaĝoto? Gobu iavara na ekwari-ĝareva ĝarevaiani ĝitaĝitana ĝoiaĝoto? ²⁵ Kara
boĝono ĝitaia ĝana ĝoiaĝoto? Dabuĝa namona eveiani tarimana ĝitaĝitana ĝoiaĝoto?
Asiĝina, dabuĝa namori ĝeveirini tarimari ema ĝaniĝani namori ĝeĝanirini tarimari tu
vere tarimari ĝeri numai ĝetanuni! ²⁶ Be, kara boĝono ĝitaia ĝana ĝoiaĝoto? Peroveta
tarimana dainai? Aba! Akiramini, ĝoĝitaiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari
evanaĝirini. ²⁷ Ioane varina Buka Veaĝai maiĝesi etoreato, Barau ekirato,
'Au na ĝegu vetuĝunaĝi tarimana tu batuĝu-guineani,
ĝemu dabara ĝoiramu ai
vaĝa-maĝatana.' ”

²⁸ Iesu ma ekirato, “Akiramini, mai tanobarai beĝe maĝuri tarimari mabarari fakari
ai ta na Ioane asi bevanaĝiani. Senaĝi Barau ĝena Basileia nuĝanai gabi tarimana na
Ioane tu evanaĝiani.”

²⁹ Tarimarima mabarari ema takesi gogo tarimari maki mai guruĝa ĝeseĝaĝiato nai,
ĝia na Barau ĝena dabara ĝevaĝa-moĝoniato, Ioane ĝena babatiso ĝeĝabiato. ³⁰ Senaĝi
Farisea tarimari e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari na Barau ĝena vevaĝa-
maĝuri dabarana ĝia ĝeri ai ĝetuĝamaĝi-fitoĝaiato. Ioane ĝena babatiso ĝia ĝeri ai asi
ĝeĝabi-raĝeato.

³¹ “Toma ĝuru tarimari tu deikarari ĝesi bana vaĝa-ilailari? Ĝia tu kamasi? ³² Ĝia tu
noĝa mero keiri kavana, vanuĝa ĝatamanai ĝetanu-taĝoni, ĝeĝereni, tavi ta merori na
tavi tai ĝekea-vinirini, ĝekirani,

'Ĝai tu veĝaraĝo vererenai gita ĝalauto-ĝoi ĝomi ĝemi, senaĝi ĝomi tu asi ĝobarato-ĝoi!

Ĝai tu mase mariri ĝaĝabito-ĝoi, senaĝi ĝomi tu asi ĝotaĝito-ĝoi!’

³³ Korana tu Ioane Babatiso eiaĝomato, eĝani-veaĝato ema vine nanuna asi eniuato.
Benamo ĝomi ĝokirani, 'Ĝia tu iauka rakavana na eboroĝiato,' ĝotoni. ³⁴ Tarimarima
Natuna eiaĝomato, ĝia tu ĝaniĝani ta asi eruĝaiani. Benamo ĝomi ĝokirani, 'Ĝia tu
boĝeka tarimana ema vine nanuna eniu-ĝutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-
rakava tarimari ĝatari,' ĝotoni. ³⁵ Senaĝi Barau ĝena iaunega ĝeĝabi-raĝeani tarimari
na Barau ĝena iaunega ĝevaĝa-moĝoniani.”

Iesu tu Simona, Farisea tarimana, ĝena numai

³⁶ Farisea tarimana ta na Iesu enoĝiato, beĝene ĝaniĝani-vegogo etato. Benamo
Iesu eiaĝoto ĝena numa ĝana, ĝaniĝani gabunai etanu-tarito. ³⁷ Mo vanuĝai vavine ta
etanuto-ĝoi, ĝia tu mata-boraĝa vavinena. Ĝia eseĝaĝito, Iesu tu Farisea tarimana ĝena
numai eĝaniĝanito-ĝoi, benamo fore kavabuna namona, alabasta forena na ĝeveiato
kavabuna, nuĝanai tu muramura ma bonana namona eĝabi-kauato, ³⁸ eiaĝoto Iesu
murinai eritoĝo-tarito, kwakuna koranai etaĝi-rakavato, benamo matana nanuna
na Iesu kwakuna evaĝa-nufarito. Benamo ĝwina na ma edau-kaukaurito, kwakuna
everauato, muramura ma bonana namona kwakunai ebubuato.

³⁹ Farisea tarimana na, mo veiĝa eĝitaiato nai, ĝia nuĝanai maiĝesi etuĝamaĝito, “Mai
tau bema moĝoni peroveta tarimana nai tu, ĝia bere riba, ĝia eĝabi-karaiani vavinena
tu deikara. Ĝia bere riba, mo vavine tu mata-boraĝa vavinena!”

⁴⁰ Benamo Iesu na ĝia evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Simona, au tu ma ĝegu guruĝa ĝoi
ĝemu ai.” Simona ekirato, “Vevaĝa-riba taumu, noguruĝa, be naseĝaĝi.”

⁴¹ Iesu ekirato, “Tarima ruarua na moni evinito-ḡoi tarimana ḡenai moni ḡeḡabitoretoreto. Tarima ta na silva moniri sinau imaima (500) eḡabi-torerito, ma ta na tu silva moniri gabana imaima (50) eḡabi-torerito. ⁴² Senaḡi mai tarima ruarua na ḡeri ḡabitore vaḡa-ḡenoḡoina tu gwaḡiḡi rakava nai, moni evinito-ḡoi tarimana na ḡeri ḡabitore etuḡamaḡi-fitoḡaiato moḡo. Dei na mo tarima euravini-baregoato?”

⁴³ Simona evaḡa-veseto, ekirato, “Au atuḡamaḡini tu, eḡabitore-baregoto tarimana.” Iesu ekirato, “Oi, ḡemu vaḡa-vese tu maoro.” ⁴⁴ Moḡa murinai Iesu etanu-kureto, vavine eḡoiraiato vau, Simona ekiraiato, ekirato, “Mai vavine oḡitaiani? Au ḡoi ḡemu numai bama raḡekau nai, kwakugu ḡurigi-ḡurigina nanuna ta asi boḡwa-iaḡomaia, a mai vavine na tu matana gorana na au kwakugu beḡurigia vau, ḡwina na bedaukaukauri. ⁴⁵ ḡoi na ḡita ḡera veḡabiraḡe veraunai au asi boḡabi-raḡegu, a mai vavine oḡitaiani, roḡosi bene doko au kwakugu roḡo everauani. ⁴⁶ ḡoi na debugu ai diḡa ta asi bobubua, a ḡia tu au kwakugu muramura ma bonana namona na bevaḡa-fari vekoraḡiri. ⁴⁷ Moḡa lorinai au na ḡoi akiramuni, ḡena rakava ḡutuma, senaḡi Barau na varau betuḡamaḡi-fitoḡari. Moḡa lorinai ḡena veuravini tu barego. A ḡena rakava koturi moḡo etuḡamaḡi-fitoḡarito tarimana tu ḡena veuravini maki asi barego.”

⁴⁸ Benamo Iesu na mai vavine ekiraiato, ekirato, “Ḗemu rakava varau bama tuḡamaḡi-fitoḡari.”

⁴⁹ Ḗia ḡesi ḡeḡaniḡani-vegogoto tarimari ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡekirato, “Mai tu kamara tarima, be ḡia na tarima ḡeri rakava maki etuḡamaḡi-fitoḡarini etoni?”

⁵⁰ Senaḡi Iesu na vavine ma evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ḗemu veḡabidadama na varau bevaḡa-maḡurimu. Maivau noiaḡo ma nuḡa namomu ḡesi.”

8

Vavine kota Iesu ḡesi ḡeiaḡoto

¹ Moḡa murinai Iesu na vanuḡa barari e vanuḡa keiri eiaḡo-vinirito-ḡoi, Barau ḡena Basileia Varina Namona eḡobata-iaḡiato-ḡoi. Ḗena mero gabanana ruarua (12) ḡia ḡekavaiato. ² Vavine kota maki ḡia ḡesi ḡeiaḡoto. Iesu na iauka rakavari mo vavine ḡerina elai-vaḡirito ema ḡeri keve evaḡa-namorito. Ta tu Maria, arana ḡevatoato Magadala vanuḡana vavinena. Mai tu iauka rakavari imaima ruarua (7) ḡia ḡenana elai-vaḡirito vavinena. ³ Ma ta tu Ioana, Kusa ḡaraḡona. Kusa tu Heroda ḡena farefare eḡita-ḡaurito-ḡoi tarimana ta. Ta tu Susana ema vavine vovoka maki. Moḡeri vavine na Iesu ma ḡena mero ḡeri farefare na ḡevaḡa-kavarito.

Barabore - Iaraḡa tarimana widi ḡueri evaroto

Mataio 13:1-9; Mareko 4:1-9

⁴ Tarimarima ḡutuma bara ḡevegogoto, vanuḡa mabarari na Iesu ḡenai ḡeiaḡoto. Benamo ḡia na ḡeri barabore ta ekiraḡiato, ekirato,

⁵ “Iaraḡa tarimana vamoka ḡana eiaḡoto, ḡena widi ḡueri bene fiu-rovorovori ḡana. Efurito-ḡoi nai, kota dabarai ḡeketoto. Benamo tarimarima na ḡefana-veḡonurito ema guba manuri na ḡeḡanirito. ⁶ Kotari tu fore tanonai ḡeketoto. Ḗetubuto, senaḡi asikauna ḡemaraito, korana tano tu asi nanuna nai. ⁷ Kotari tu ḡauḡa ḡiniḡiniri nuḡari ai ḡeketoto. Benamo ḡauḡa ḡiniḡiniri ḡesi ḡetubu-sebonato, senaḡi varovaro dagarari ḡetuturarito nai ḡemaseto. ⁸ Kotari tu tano namonai ḡeketoto. Benamo ḡetubuginikauto, ḡeḡwato, tata ḡwana sinau ta (100).” Benamo Iesu garona evaḡa-baregoato, ekirato, “Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi.”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraḡirito

Mataio 13:10-17; Mareko 4:10-12

⁹ Ĝena mero na Iesu ĝedanaĝiato mo barabore anina tu kara. ¹⁰ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Barau ĝena Basileia guruĝari vekuretoĝari ĝemi ai evaĝa-foforirini, senaĝi mabarari tu barabore ai avaĝa-guruĝarini, beĝene ĝita, senaĝi anina asi beĝene ribaia, beĝene seĝaĝi, senaĝi asi beĝene tuĝamaĝi-fakaia.”

Widi ĝueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Mareko 4:13-20

¹¹ Mai barabore anina tu maiĝa: Widi ĝueri tu Barau ĝena guruĝa. ¹² Dabarai ĝeketoto widi ĝueri tu tarimarima na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani. Senaĝi Satani eiaĝomani, Barau ĝena guruĝa ĝia nuĝari na eĝabi-vaĝirini, Vari Namona beĝe vaĝa-moĝoniani e beĝe maĝurini garina. ¹³ Tano ma forenai widi ĝueri ĝeketoto tu tarimarima na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani e ma iakuri ĝesi ĝeĝabi-raĝeani. Senaĝi ĝia tu noĝa tarima asi lamuri kavana. Nega-kotuna moĝo Barau ĝena guruĝa ĝekorana-iaĝiani, senaĝi veribaĝani beraĝasini nai, beĝe ketoni. ¹⁴ Ĝauĝa ĝiniginiri nuĝari ai ĝeketoto widi ĝueri tu tarimarima na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani, senaĝi ĝetuĝamaĝi-ĝutumani, tanobara farefareri ĝetuĝamaĝi-gogo gogorini ema tanobara ĝena maĝuri iakuri na Vari Namona elau-tariani. Moĝa lorinai ĝwaĝwa namori asi ĝeĝorani. ¹⁵ Senaĝi tano namonai ĝeketoto widi ĝueri tu tarimarima na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani, ma nuĝari namori e ma manauri ĝesi ĝeĝabi-raĝeani, ĝeĝabi-tariani mo, ĝwaĝwa namori ĝeĝorani.

Lamefa toretorena gabuna

Mareko 4:21-25

¹⁶ “Tarima ta lamefa begabuani nai tu, dia ĝuro na beĝoĝoi-tariani o fata gaburenai betoreani. Asiĝina, ĝia tu lamefa toretorena fatanai betore-kauani. Benamo tarima beĝe raĝekauni nai, mabarari na mama beĝene ĝitaia ĝana.

¹⁷ Vekuretoĝa dagarari mabarari beĝe foforini, veĝuni guruĝari beĝe ribani e beĝe kiraĝi-foforirini.

¹⁸ Moĝa lorinai ĝoseĝaĝirini guruĝari loriri boĝono toreri. Korana ma ĝena seĝaĝi tarimana Barau na riba e tuĝamaĝi-faka beviniani, asi ĝena seĝaĝi tarimana, ĝia etuĝa-maĝini ma ĝena tuĝamaĝi-faka, senaĝi ĝena tuĝamaĝi-faka aiĝesi misina maki beĝabi-vaĝiani.”

Iesu sinana ema tarina merori

Mataio 12:46-50; Mareko 3:31-35

¹⁹ Iesu sinana ema tarina merori ĝia ĝenai ĝeiaĝoto, senaĝi tarimarima ĝutuma nai, asi ĝeri dabara Iesu ĝenai beĝe raka-kavini. ²⁰ Tarima ta na Iesu ekira-varaiato, ekirato, “Ĝoi sinamu ema tarimu tu murikai ĝeruĝa-taĝoni, ĝoi ĝevetaumuni.” ²¹ Benamo Iesu na mabarari ekirarito, “Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝirini e ĝeveirini tarimari tu au sinagu ema au tarigu.”

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ĝoirito

Mataio 8:23-27; Mareko 4:35-41

²² Ĝaro ta Iesu ma ĝena mero ĝesi ĝasi ai ĝeraĝekauto, benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Siveĝasi-vanaĝi, kou mo rekena ĝana.” Benamo ĝeiaĝoto.

²³ Ĝeiaĝoto-ĝoi nuĝanai, Iesu egenamaseto. Benamo iavara asikei kou ai eraĝasito, benamo ureure ĝasi nuĝanai ĝevebubu-ĝurato nai, ĝasi dori eburuto. ²⁴ Benamo ĝena mero Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, ĝevaĝoato, ĝekirato, “Vevaĝa-riba taumu o, vevaĝa-riba taumu o, ĝita tu mai taburuni!” Iesu evariĝisito, iavara e ureure ekira-ĝoirito, benamo ĝedokoto, ĝemeĝomeĝo-tarito. ²⁵ Iesu na ĝena mero evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝomi ĝemi veĝabidadama tu ainai?” Ĝia ĝegarito e ĝeĝaba-rakavato nai, tauĝeri mo

gēvedanaḡi-vedanaḡito, gēkirato, “Mai tarima tu dei? Ġia na iavara e ureure evaḡa-guruḡarito nai, garona gēseḡaḡiani!”

Iesu na iauka rakavari na ḡeboroḡiato tarimana evaḡa-namoato
Mataio 8:28-34; Mareko 5:1-20

²⁶ Monana Iesu ma ḡena mero ḡeiaḡoto, Gerasa (o Gadara) tarimari ḡeri gabu ai ḡeraḡasito, Galilea tavi ta kefonai. ²⁷ Iesu ḡasi na eraka-riḡoto nuḡanai, iauka rakavari na ḡeboroḡiato tarimana ta eiaḡomato Iesu ḡenai. Ġia tu mo vanuḡa tarimana. Kai-veḡata asi dabuḡana etanuto-ḡoi, dia numai, senaḡi gara gabuna fore kouḡari ai. ²⁸ Ġia na Iesu eḡitaiato nai, ekoḡo-fouto, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito, ekirato, “Iesu o, ḡoi Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ḡegu ai noveia otoni? Anoḡimuni, asi bono vaḡa-midigu midigugu!” ²⁹ Ġia moḡesi ekirato, korana Iesu na iauka rakavana evaḡa-guruḡaiato, mo tarima ḡenana neraka-vaḡi. Nega ḡutuma iauka rakavana na eḡabiato-ḡoi, kwakuna e ḡimana seini na ḡebarurito-ḡoi, senaḡi seini edabu-ḡuturito-ḡoi, benamo iauka rakavana na tano fakana ḡana eḡwa-iaḡoato-ḡoi.

³⁰ Iesu na edanaḡiato, ekirato, “Ḡoi aramu tu deikara?” Ġia na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Au aragu tu ‘Ḡutuma,’ ” korana iauka rakavari vovoka na ḡeboroḡiato nai. ³¹ Benamo iauka rakavari na Iesu ḡenoḡiato-ḡoi, guri variḡo kwareḡana ḡana asi bene tuḡu-iaḡori. (Mo tu iauka rakavari ḡeri dibura gabuna).

³² Monai bai serina tu ḡoro gabakanai ḡedokadokato-ḡoi. Moḡa lorinai iauka rakavari na Iesu ḡenoḡiato, bai nuḡari ai ḡeraka-toḡa, ḡetato. Benamo Iesu na ekirarito, “Be, ḡoiḡo!” ³³ Benamo iauka rakavari mo tarima ḡenana ḡeraka-vaḡito, bai ḡeri ai ḡeraka-toḡato. Benamo moḡeri bai ḡeḡwa-bubu-lausiato, lalaḡa na ḡekokosi-firiḡoto, kou ai ḡevebora-maseto.

³⁴ Bai ḡitaḡauri tarimari na kara eḡorato dagarana ḡeḡitaiato, benamo ḡeragato, mo vari ḡea fiuato vanuḡa baranai e vanuḡa keiri ai. ³⁵ Tarima-rima ḡeḡoto-iaḡoto, kara eḡorato dagarana ḡea ḡitaia ḡana. Iesu ḡenai ḡeraḡasito nai, ḡia na mo tarima, iauka rakavari vovoka ḡia ḡenana ḡeraka-vaḡito tarimana, ḡedoḡariato, Iesu kwakuna koranai etanu-taḡoto-ḡoi ma dabuḡana e ḡena tuḡamaḡi maki maoro. Benamo ḡia mabarari ḡegarito. ³⁶ Mo veḡa ḡeḡitaiato tarimari na iauka rakavari na ḡeboroḡiato tarimana kamasi enamoto varina tarimarima ḡekira-vararito. ³⁷ Benamo Gerasa tano tarimari mabarari na Iesu ḡenoḡiato, neraga-kwaneri ḡetato, korana ḡegari-rakavato nai. Moḡa lorinai Iesu ḡasi ai eraḡekauto, ma eḡenoḡoito. ³⁸ Iauka rakavari ḡia ḡenana ḡeraka-vaḡito tarimana na enoḡiato, Iesu ḡesi bene iaḡo etato. Senaḡi Iesu na etuḡu-ḡenoḡoito, ekirato, ³⁹ “Noḡenoḡoi ḡemu numa ḡana. Barau na ḡoi ḡemu ai beveia veḡana tarimarima bono kira-varari.” Benamo ḡia eiaḡoto, ḡena vanuḡa tarimari mabarari Iesu ḡena veḡa ḡia ḡenai ḡeḡorato eḡobata-iaḡirito.

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaḡa-namorito
Mataio 9:18-26; Mareko 5:21-43

⁴⁰ Iesu kou mo reke na ma eḡenoḡoito nai, tarimarima ḡutuma na ḡeḡabi-raḡeato ma iakuri ḡesi, korana mabarari na Iesu ḡevaḡa-nogaiato-ḡoi. ⁴¹ Benamo tau ta arana Iairo, rubu ḡitaḡauna tarimana, Iesu ḡenai eiaḡoto, kwakuna koranai evetui-tarito, enoḡiato, ḡena numa ḡana ḡeiaḡo etato, ⁴² korana ḡia natuna kekenina, ḡora ḡereḡa, dori emaseto-ḡoi nai. Ġena laḡani tu gabanana ruarua (12).

Iesu eiaḡoto-ḡoi nuḡanai, tarimarima ḡutuma na ḡeraka-vebibi vebibiato-ḡoi. ⁴³ Moḡa nuḡanai vavine ta, ḡena keve tu rara kevena; laḡani gabanana ruarua (12) ekeve-iaḡiato. Ġia na ḡena farefare e moni mabarari evaḡa-koririto doketa ḡeri ai ḡena keve beḡene vaḡa-namoa ḡana. Senaḡi ta na asi evaḡa-namoato. ⁴⁴ Tarimarima ḡutuma muriri ai vau evebibi-toḡato, ma tavi ta na ea raka-rosito mo, Iesu sevinai ea raḡasito. Iesu ḡena dabuḡa dudunai eveḡabikauto. Benamo vaḡa-sebo ḡena rara kevena ekorito.

⁴⁵ Iesu evedanaġito, ekirato, “Dei na au beġabi-karagu?” Mabarari ġevékira-ġuniġauto, ġekirato, “Au tu asiġi.” Benamo Petero ekirato, “Vevaġa-riba taumu, tarimarima oġitarini, ġekou-ġeġeraġimuni ema ġeraka-vebebesi vebebesini.” ⁴⁶ Senaġi Iesu ekirato, “Ta na au beġabi-karagu, korana au ribagu, seġuka au ġeguna varau beraka-vaġi.”

⁴⁷ Mai vavine varau eribato, ġia asi ġena vekuretoġa dabarana, benamo ma ġoġo-ġoġona ġesi eiaġoto, Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, Iesu kara dainai eġabi-karaiato ema ġena keve vaġa-sebo ekorito varina ekiraġi-foforirito tarimarima ġoirari ai. ⁴⁸ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Natugu, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu. Be, ma nuġa namomu ġesi noiaġo.”

⁴⁹ Iesu roġo mo eguruġato-ġoi nuġanai, tarima ta rubu ġitaġauna tauna Iairo ġena numa na eiaġomato, ekirato, “Natumu varau bemase. Vevaġa-riba tauna asi novaġa-vekwaraġia.” ⁵⁰ Iesu na mo guruġa eseġaġiato nai, Iairo ekiraiato, ekirato, “Asi bono gari, bono veġabidadama moġo, benamo ġia tu bemaġurini.” ⁵¹ Iairo ġena numai eraġasito, benamo Iesu na tarimarima ekirarito, numai asi beġene raġekau, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema kekeni tamana ma sinana moġo. ⁵² Mabarari tu ġetaġito-ġoi ema ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi nuġanai, Iesu ekirato, “Asi ġotaġi, kekeni tu asi bemase, ġia tu egenani moġo.” ⁵³ Tarimarima na ġerikiriki-iaġiato, korana ġia ribari, kekeni tu emaseto. ⁵⁴ Senaġi Iesu na kekeni ġimanai eġabito, evaġa-guruġaiato, ekeato, “Natugu o, novariġisi!” ⁵⁵ Benamo iaukana eġenoġoito, ma emaġurito, vaġa-sebo evariġisito. Iesu na ekirarito, kekeni beġene ġubua. ⁵⁶ Ġia tamana sinana ġeġabarakavato, senaġi Iesu na evaġa-naġirito, mai veiġa varina tarima ta asi beġene kira-varaia.

9

Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) etuġurito

¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ekea-vegogorito, seġuka evinirito, iauka rakavari mabarari beġene lai-vaġiri, ema keve tarimari beġene vaġa-namori ġana. ² Benamo etuġurito, Barau ġena Basileia varina beġene ġobata-iaġia, ema keve tarimari beġene vaġa-namori. ³ Evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġemi iaġoiaġo ai kara ta asi boġono ġabi-kaua, togoi, dura, ġaniġani dagarari, moni, ema sedi ruarua maki asi boġono ġabi. ⁴ Beġe ġabi-raġemini numanai boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa boġono raga-kwanea. ⁵ Bema vanuġa tai asi beġe ġabi-raġemini nai, mo vanuġa boġono raga-kwanea, kwakumi kauri boġono kwari-ketoketori, ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana.”

⁶ Iesu ġena mero ġerakato, vanuġa tata ġana ġeiaġoto, Vari Namona ġeġobata-iaġiato-ġoi ema keve tarimari ġevaġa-namorito-ġoi gabu mabarari ai.

Heroda ġena daradara

Mataio 14:1-2; Mareko 6:14-16

⁷ Heroda, Galilea tanona verena, Iesu varina eseġaġiato, benamo edaradara-rakavato, korana tarima kota ġekirato, Ioane Babatiso tu mase na ma evariġisi-ġenoġoito. ⁸ Ma kota ġekirato, Elia efoforito. Ma kota ġekirato, peroveta tarimana guinena ta evariġisi-ġenoġoito, ġetato. ⁹ Senaġi Heroda ekirato, “Ioane debana tu au na abasi-ġutuato. Be, mai varina aseġaġiani tarimana tu dei?” Heroda eurato Iesu bene ġitaia.

Iesu na tarimarima daġara imaima (5,000) eġuburito

Mataio 14:13-21; Mareko 6:30-44; Ioane 6:1-13

¹⁰ Iesu ġena apostolo ma ġeġenoġoito, karakara ġeveirito veiġari variri Iesu ġekiravaraiato. Benamo Iesu na eġori-ġerevaġirito, vanuġa ta arana Betesaida ġana eġori-iaġorito. ¹¹ Senaġi tarimarima na ġeseġaġirito nai, Iesu murina na ġerakato. Benamo

Iesu na eḡabi-raḡerito, Barau ḡena Basileia varina eḡobata-vinirito ema keve tarimari evaḡa-namorito. ¹² Ḡaro evariḡoto-ḡoi nuḡanai, ḡena mero gabanana ruarua (12) Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ḡekirato, “Mai tarimarima notuḡuri, be kavinaḡi vanuḡari ai ema vamoka vei tarimari ḡeri tanu gaburi ai, ḡari ḡaniḡani e gena-gaburi ḡea vetau, korana mai tu tano fakana nai.” ¹³ Senaḡi Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḡomi na ḡaniḡani ḡoviniri.” Ḡia na ḡevaḡa-veaseato, ḡekirato, “Ḡai ḡemai beredi tu imaima (5) ema maḡani-kone ruarua (2) moḡo. Ḡoi ourani ḡai baḡana iaḡo, ḡaniḡani baḡana voiri mai tarimarima ḡutuma ḡari?” ¹⁴ Korana tau mabarari tu 5,000 kavana.

Iesu na ḡena mero ekirarito, ekirato, “Tarimarima ḡovareri doḡoro ta gabana imaima (50), doḡoro ta gabana imaima (50), benamo ḡene tanutanu-tari.” ¹⁵ Iesu ekirato lorinai ḡeveiato, tarimarima mabarari ḡevaḡa-tanutanu-taririto. ¹⁶ Moḡa murinai Iesu na beredi imaima e maḡani-kone ruarua eḡabirito, gubai egaga-raḡeto, Barau evaḡa-namoato vau, ebuki-ḡutuḡuturito ema ekini-misimisirito, benamo ḡena mero evinirito beḡene vareri. ¹⁷ Tarimarima na ḡeḡanirito nai, mabarari ḡeḡani-maseto. Gabivau Iesu ḡena mero na ḡaniḡani kwari ḡevaḡa-vegogorito, boseḡa gabanana ruarua (12) ḡevaḡa-vonurito.

Petero na Iesu tu Kerisona ekiraḡito

Mataio 16:13-19; Mareko 8:27-29

¹⁸ Ḡaro ta Iesu ḡereḡana eḡuriḡurito, ḡena mero maki ḡia ḡesi. Benamo Iesu na edanaḡirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ḡetoni au tu dei?” ¹⁹ Ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Kota ḡekirani ḡoi tu Ioane Babatiso, ma kota tu Elia, ma kota tu peroveta tarimana guinena ta evariḡisi-ḡenoḡoito.” ²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Senaḡi ḡomi tu kara ḡotoni au tu dei?” Petero na evaḡa-veaseato, ekirato, “Ḡoi tu Barau ḡena Keriso, ḡia na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna.”

Iesu ḡena mase ema variḡisi-ḡenoḡoi ekiraḡirito

Mataio 16:20-28; Mareko 8:30-9:1

²¹ Iesu na elaunaḡirito, ḡia varina tarima ta asi beḡene kira-varaia. ²² Ḡia ma ekirato, “Tarimarima Natuna midigu vovoka roḡo beḡanini. Iuda vereri, e Rubu Veaḡa vereri baregori, e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiani tarimari na beḡe ruḡaiiani; ema beḡe vaḡi-maseani maki, senaḡina ḡaro vaḡa-toitoinai vau mase na ma bevariḡisi-ḡenoḡoini.”

Maḡuri guruḡari o Iesu murinai raka

Mataio 10:33; 10:39; Ioane 12:25

²³ Iesu na ḡia mabarari evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauḡena bene vekira-fitoḡa, ḡena satauro bene ḡwaia ḡaro mabarari ai, au murigu ai bene raka. ²⁴ Korana deikara ḡena maḡuri moḡo lorina etoreani tarimana, ḡena maḡuri befitoḡaiiani. A deikara au daigu ai ḡena maḡuri befitoḡaiiani tarimana, ḡena maḡuri asi bevei-rekwarekwaiani. ²⁵ Bema tarima ta na tanobara mabarana uranai ḡena maḡuri befitoḡaiiani, a ḡia tauḡena ḡena maḡuri bevaḡa-rakavaiani, ḡena namo tu kara ḡia ḡenai? ²⁶ Bema tarima ta na au ema ḡegu guruḡa maiakari na bemaikaiani nai tu, Tarimarima Natuna na maki ḡia bemaika-viniani ḡena iaḡomai, ma mamana marevana e seḡuka baregona ḡesi, Tamana ma aneru veaḡari ḡesi beḡe iaḡomani ḡaronai. ²⁷ Moḡoni akiramini, mainai ḡeruḡa-taḡoni tarimari kota asi roḡo beḡe maseni, Barau ḡena Basileia beḡe ḡitaiiani.”

Iesu vetoḡana eirauto

Mataio 17:1-13; Mareko 9:2-13

²⁸ Mai guruḡa ekiraḡi-ḡosiatu murinai, ḡaro imaima toitoi (8) kavana ḡevanaḡito vau, Iesu na Petero, e Ioane, ema Iakobo (o Iames) eḡabirito, ḡoro ta ḡana ḡevaraḡeto bene ḡuriḡuri ḡana. ²⁹ Eḡauḡauto-ḡoi nuḡanai, ḡia ḡoirana vetoḡana eirauto, ema ḡena

dabuġa ekuro-ġarogaro. ³⁰ Benamo tarima ruarua ġefoforito, Mose ma Elia, Iesu ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi. ³¹ Tauri ruarua ma marevari e mamari ġesi ġefoforito, Iesu ġesi ġeguruġato, Ierusalemaj bemaseni ġetato, Barau ġena ura ilailanai. ³² Petero ma karna ġegenamaseto, senaġi ma ġetataġato nai, Iesu ma marevana e mamana ġesi ġeġitaiato, ema ġia ġesi ġeruġa-taġoto tarimari maki ġeġita-rito. ³³ Tauri ruarua Iesu ġeraga-kwaneana ġana nuġanai, Petero na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, namo vedaurea ġita tu maiġera, be mainai fouta toitoi ġaragari. Ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ta Elia ġena.” Ġia asi ribana kara ekiraġiato.

³⁴ Ġia roġo eguruġato-ġoi nai, magube na ema iauka-taririto. Magube na eġabi-ġaurito nai, ġia ġegarito. ³⁵ Garo ta magube nuġana na ekea-rosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, aġabi-hidiato tarimana, ġia boġono seġaġi-vinia!”

³⁶ Mo garo ekorito nai, Iesu ġereġana ġeġitaiato. Mai veġa ġeġitarito dagarari, tarima ta asi ġekira-varaiato mo negai.

*Iesu na iauka rakavana na eborogġiato merona evaġa-namoato
Mataio 17:14-21; Mareko 9:14-29*

³⁷ Ġaro ta ekorito murinai, ġia tu ġoro na ġeraka-variġoto-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma lelevaġi ġesi ġeraka-veġoitaġoto. ³⁸ Benamo tau ta ġutuma nuġari na ekea-fouto, ekirato, “Vevaġa-riba taumu o, anoġimuni, au natugu merona noma ġitaia. Mai tu au natugu sebona, ġora ġereġa. ³⁹ Nega tari ai ġia tu iauka rakavana na eġabiani, benamo ekoġo-founi; tauġanina maki evaġa-ġoġo-ġoġoani, benamo bokana na kaburoburo ġeraka-rosini. Maiġesina evaġi-mase vanaġi-vanaġiani. ⁴⁰ Ġoi ġemu mero banoġiri, ġelai-vaġia basi, senaġi ġia asi beġe ilaila.”

⁴¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asi veġabidadama ema kira-sirivaġi ġuruna o! Ġaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ġaro vira bana vevaġa-gwaġiġi-vinimi?” Benamo Iesu na mo tau ekiraiato, ekirato, “Natumu noġori-iaġomaia.” ⁴² Mero eiaġomato-ġoi nai, iauka rakavana na tano ekwaraġi-iaġiato, tauġanina evaġaġoġo-ġoġoato. Senaġi Iesu na iauka rakavana ekira-ġoiato, mero evaġa-namoato, benamo tamana ma evini-ġenoġoiato. ⁴³ Tarima mabarari ġeġaba-rakavato, korana Barau ġena seġuka ġeġitaiato nai.

*Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoiato
Mataio 17:22-23; Mareko 9:30-32*

Tarimarima roġo Iesu ġena veġa ġeġaba-iaġiato-ġoi nai, Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, ⁴⁴ “Au na guruġa ta ġemi nakiraġia, be ġoseġaġi ema asi boġono tuġa-rekwaia. Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau tarimarima ġimari ai beġe toreani.” ⁴⁵ Senaġi ġena mero na asi ġetuġamaġi-doġariato, Iesu tu kara ekiraġiato. Mo guruġa anina tu ġia ġeri ai vekuretoġa, asi beġene ribaia ġana, ema Iesu maki asi ġedanaġiato, korana ġegarito nai.

*Deikara tu barego vedaurea
Mataio 18:1-5; Mareko 9:33-37*

⁴⁶ Iesu ġena mero fakari ai vevane eġorato, korana tu ġekirato, dei tu barego vedaurea ġia fakari ai. ⁴⁷ Iesu varau eribato kara ġetuġamaġiato, moġa lorinai mero keina ta eġabiato, ġia sevinai evaġa-ruġa-tariato vau, ⁴⁸ ekirarito, ekirato, “Dei na mai mero beġabi-raġeani au aragu ai, ġia na au beġabi-raġeguni. Bema tarima ta na au beġabi-raġeguni, etuġuguto Barauna maki beġabi-raġeani. Korana deikara ġomi na ġokira-fitoġaiani tarimana ġomi fakami ai, ġia tu barego vedaurea.”

*Iesu aranai nuġa-farevaġi veġa boruri eveirito tarimana
Mareko 9:38-40*

⁴⁹ Ioane na Iesu evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, tarima ta ḡaḡitaiato, ḡoi aramu ai iauka rakavari elai-vaḡirito-ḡoi, senaḡi ḡai na ḡakira-ḡoiato, korana ḡia tu dia ḡita ḡesi taḡauveini nai.”

⁵⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi boḡono kira-ḡoia, korana deikara na ḡomi asi evaḡa-rakavamini tarimana tu ḡomi evaḡa-kavamini.”

Samaria tarimari kotari na Iesu asi ḡeḡabi-raḡeato

⁵¹ Iesu guba ḡana bevaraḡeni ḡarona ekavinaḡiatio-ḡoi nai, Ierusalem bene iaḡo-vinia, etato. ⁵² Benamo Iesu na vetuḡunaḡi tarimari etuḡu-guinerito, Samaria vanuḡana tai ḡeraḡasito, Iesu ḡena totoḡa gabuna ḡea vetauato. ⁵³ Senaḡi vanuḡa tarimari na Iesu asi ḡeḡabi-raḡeato, korana tu Ierusalem eiaḡo-viniatio-ḡoi nai. ⁵⁴ Iesu ḡena mero Iakobo (o Iames) e Ioane mo veiḡa ḡeḡitaiato, benamo ḡekirato, “Vereḡauka, ḡoi ourani karava guba na baḡana kiraḡia, bene vaḡa-rakavari?”

⁵⁵ Iesu eruḡa-kureto, tauri ruarua ekira-ḡoirito. ⁵⁶ Benamo ḡia ma ḡerakato, vanuḡa ta ḡana ḡeiaḡoto.

Iesu murinai beḡene raka ḡetato tarimari

Mataio 8:19-22

⁵⁷ ḡia dabara na ḡeiaḡoto-ḡoi nai, tarima ta na Iesu evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ḳemu iaḡoiaḡo gaburi mabarari ai bana kavamu.” ⁵⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Boḡa kwaivari ma ḡeri kouḡa, ema manu ma ḡeri nuḡi, senaḡi Tarimarima Natuna tu asi ḡena gena-gabuna.”

⁵⁹ Iesu na tarima ta ma evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Senaḡi mo tarima evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka, asi roḡo, naḡenoḡoi, be tamagu roḡo naguria.” ⁶⁰ Iesu na evaḡa-ve-seato, ekirato, “Mani tu noiaḡuiri, mase tarimari (o Barau asi ḡekorana-iaḡiani tarimari) na ḡeri mase tauḡeri na beḡene guriri. Senaḡi ḡoi tu noiaḡo, Barau ḡena Basileia varina noa vari-fiua.”

⁶¹ Tarima ta na ma ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, murimu ai naraka, senaḡi naiḡo roḡo, ḡegu numa tarimari ḡesi ḡaveḡabi-tuḡu.” ⁶² Iesu na evaḡa-ve-seato, ekirato, “Tarima ta efokafokani nai, murina ḡana ma eboḡe-ḡenoḡoini, ḡia tu asi ilaila Barau ḡena Basileia beḡabiani.”

10

Iesu na tarima gabana imaima ema gabana ruarua ma ruarua (72) etuḡurito

¹ Moḡa murinai Vereḡauka na tarima 72 eḡabi-viriḡirito, benamo ruari ruari etuḡu-guinerito, ḡia beiaḡoni vanuḡari e gaburi mabarari ḡana. ² Evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Kwakwa ḡaniḡaniri tu ḡutuma lelevaḡi, senaḡi kwakwa tarimari tu viravira moḡo. Moḡa lorinai kwakwa Vereḡaukana ḡonogia, be kwakwa tarimari tari ma bene tuḡu-iaḡori, ḡaniḡani beḡenea kwari. ³ Ḳoiḡo, au na mamoe kavana atuḡumini, boḡa kwaivari rakavari fakari ai. ⁴ Moni fusefuseri, dura e tamaka asi boḡono ḡabikau; dabarai tarima ta asi boḡono vaḡa-guruḡaia. ⁵ Bema numa tai boḡo raḡekauni nai, boḡono kira, ‘Maino mai numai bene tanu.’ ⁶ Bema maino eura-viniani tarimana monai etanuni nai, ḡemi maino guruḡana ḡia iatanai bene tanu. Bema asiḡina nai, maino tu ḡemi ai ma bene ḡenoḡoi. ⁷ Karakara beḡe vinimini boḡono ḡaniri e boḡono niuri, korana eḡauveini tarimana davana bene ḡabia ḡana. Numa ta na ma numa ta ḡana asi boḡono iaḡo, senaḡi mo numa sebonai moḡo boḡono tanu.

⁸ Bema vanuḡa tai boḡo raḡasini, beḡe ḡabi-raḡemini, karakara ḡoirami ai beḡe toresirini dagarari boḡono ḡaniri. ⁹ Mo vanuḡai keve tarimari boḡono vaḡa-namori e tarimarima boḡono vaḡa-guruḡari, boḡono kira, ‘Barau ḡena Basileia, (ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiani), tu sevimi ai maiḡa.’ ¹⁰ Senaḡi bema vanuḡai boḡo raḡasini, benamo asi beḡe ḡabi-raḡemini nai, ḡatamanai boḡono raka-rosi, boḡono kira, ¹¹ ‘Ḳemi

vanuḡa gagauri kwakumai beḡe kafakau dagarari maki mai ḡakora-vaḡirini ḡemi kira-sirivaḡi vaḡa-foforiri ḡana. Senaḡi boḡono riba, Barau ḡena Basileia tu bekavi-naḡi.’
 12 Au na akiramini, Kota baregona ḡaronai mai vanuḡa na meto beḡwaiani tu, Sodoma ḡena meto maki bevanaḡiani.”

Asi veḡabidadama vanuḡari

Mataio 11:20-24

13 “Korasini o, ḡoi ema Betesaida, vetuḡami kika! Korana nuḡa-farevaḡi veḡari ḡemi ai ḡefoforito-ḡoi tu, Taia e Sidono nuḡari ai beḡere fofori, benamo ḡia tu irau laḡani ai ḡere vetuḡamaḡi-kure, fuse rakavari ai e tauḡaniri ma gurumari ai ḡeri vetuḡamaḡi-kure ḡere vaḡa-foforia. 14 Barau na tarimarima bekota-vinirini ḡarona baregonai, ḡomi na boḡo doḡariani metona tu Taia e Sidono ḡeri meto bevanaḡiani. 15 Ḣoi maki, Kaperanauma o, ḡoi ourani guba ḡana bono varaḡe otoni? Asigina, ḡoi tu mase gabuna ḡana boiaḡoni!”

16 Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Dei na ḡomi beseḡaḡi-vinimini, au maki beseḡaḡi-viniguni; dei na asi beḡabi-raḡemini, au maki asi beḡabi-raḡeguni; ema dei na asi beḡabi-raḡeguni, etuḡuguto Barauna maki asi beḡabi-raḡeani.”

Iesu na etuḡurito tarimari 72 ḡeḡenoḡoito

17 Ḣena mero 72 ma ḡeḡenoḡoito ma iakuri ḡesi, ḡekirato, “Vereḡauka o, iauka rakavari ḡoi aramu ai ḡavaḡa-guruḡarito, benamo garoma ḡeseḡaḡirito-ḡoi.” 18 Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Satani aḡitaiato, kiriku ekimoreani kavana guba na eketo-firiḡoto. 19 Boḡono riba, au na seḡuka varau avinimito, mota ema kavikavi boḡono fana-tariri, ema Satani ḡena seḡuka maki boḡono vaḡa-farakaia ḡana; dagara ta na asi bevaḡa-rakavamini. 20 Senaḡina, dia boḡono iaku korana iauka rakavari ḡomi ḡemi seḡuka nuḡanai, asigina, a ḡomi tu boḡono verere korana arami gubai etorerito nai.”

Iesu eiakuni

Mataio 11:25-27; 13:16-17

21 Mo tanu-vegogo nuḡanai Iauka Veaḡa na Iesu tu iaku na evaḡa-vonuato, benamo ekirato, “Tamagu o, avaḡa-namomuni, guba ema tanobara Verena! Korana ḡoi na ma iaunegari e riba tarimari ḡeri ai okure-toḡarini dagarari tu, asi ḡeri riba tarimari ḡeri ai ovaḡa-foforirini. Aba, Tamagu, mai tu ḡoi ḡemu veuravini korana evaḡa-foforiani. 22 Dagara mabarari Tamagu na eviniguto. Tarima ta asi ribana ḡia Natuna, Tamana moḡo ḡereḡana, ema ta asi ribana ḡia Tamana, senaḡi Natuna ḡereḡana moḡo, ema Natuna na eura-vinirini tarimari ḡeri ai vau evaḡa-foforirini.”

23 Benamo Iesu eboḡe-kureto ḡena mero ḡeri ai, veḡuni ai evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḣomi tu boḡono iaku, korana tu mai ḡoḡitarini dagarari dairi ai. 24 Au na akiramini, peroveta tarimari e tanobara vereri baregori o kini vovoka ḡeurato, mai ḡoḡitarini dagarari beḡere ḡitari, senaḡi asi ḡeḡitarito, ema ḡoseḡaḡirini dagarari beḡere seḡaḡiri, senaḡi asi ḡeseḡaḡirito.”

Barabore - Samaria tarimana namona

25 Taravatu evevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana ta evariḡisito, benamo Iesu eribaḡaniato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, au tu kara baveini vau, maḡuri vanaḡivanaḡi badoḡariani?” 26 Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Taravatu tu kara etoni? Ḣoi na tu kamasi oiaviani?” 27 Ḣia evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau bono ura-vinia ma nuḡamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma kokoremu mabarana, e ma tuḡamaḡimu mabarana; ema ‘Sevimu tarimana maki bono ura-vinia ḡoi tauḡemu oveura-vinini kavana.’ ”

28 Iesu na ekiraiato, ekirato, “Bovaḡa-vese maoro, maniḡesi bono vei, be bono maḡuri.”

²⁹ Senaḡi taravatu evevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana tu ma veiavina ḡesi Iesu ma edanaḡi-veribaḡaniato, ekirato, “Au sevigu tarimana tu dei?”

³⁰ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Tau ta Ieruselema na Ieriko evariḡo-viniato-ḡoi nuḡanai, lema tarimari na dabarai ḡeguru-viniato, ḡena dabuḡa ḡekokirito, ḡevaḡa-vevaḡiato, dori moḡo ḡevaḡi-maseato, benamo monai ḡeraga-kwaneato. ³¹ Moḡa Rubu Veaḡa verena ta mo dabara na evariḡoto-ḡoi nai, mo tau edoḡariato, senaḡi eraka-ḡevi-raḡiato moḡo. ³² Levi doḡorona tarimana ta, (Rubu Veaḡai vetuḡunaḡi tauna), maki moḡesi, mo tau ea doḡariato nai, maki eraka-ḡevi-raḡiato moḡo. ³³ Senaḡina Samaria tarimana ta ḡena iaḡoiaḡo ai mo tau ea doḡariato, eḡitaiato nai, evetuḡaiato. ³⁴ Sevina ḡana eiaḡoto, diḡa e vine nanuna manuḡanai ebubuto, ekumuato, benamo ḡena doniki ai evaḡa-tanu-kauato, vinitaḡo numana ḡana eḡori-iaḡoato, monai enariato. ³⁵ Boḡiboḡi evariḡisito nai, silva moniri ruarua numa ḡitaḡauna tarimana eviniato, ekirato, ‘Mai tau bono nariḡau-ḡitakaua. Bema moni asi beilailani nai, ḡegu ḡenoḡoi ai vau ḡemu moni davana bavanimuni.’ ”

³⁶ Iesu evedanaḡito, ekirato, “Ḗoi tu kara otoni? Mai tarima toitoi fakari ai deikara sevina tarimana tu mo lema tarimari na ḡevaḡa-vevaḡiato tauna ḡenai bita kiraḡiani?”

³⁷ Taravatu evevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana evaḡa-veseto, ekirato, “Evetuḡaiato tarimana.” Benamo Iesu na ekiraiato, “Noiaḡo, ḡoi maki moḡesi bono vei.”

Mareta e Maria

³⁸ Iesu ma ḡena mero ḡesi ḡeri iaḡoiaḡo ai vanuḡa tai ḡea votuto. Monai vavine ta arana Mareta ḡena numai eḡabi-raḡeato. ³⁹ Ḗia tu ma tarina arana Maria, benamo Maria tu eiaḡoto, Vereḡauka kwakuna koranai etanu-tarito, ḡena guruḡa eseḡaḡirito-ḡoi. ⁴⁰ Mareta tu veḡabiraḡe dagarari eveito-ḡoi, evekwararaḡito-ḡoi. Benamo eiaḡomato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi tu otuḡamaḡini ba? Tarigu na beraga-kwanegu, au ḡereḡagu moḡo avekwararaḡini. Nokiraia, be nema vaḡa-kavagu!”

⁴¹ Vereḡauka na evaḡa-veveato, ekirato, “Mareta! Mareta! Dagara ḡutumari na nuḡamu ḡevaḡa-veḡonuani e ḡevaḡa-vekwararaḡiani, ⁴² senaḡi dagara sebona moḡo ḡerevaḡi. Maria na tu namona beḡabi-viriḡia, ta na ḡia ḡenana asi ma beḡabi-vaḡiani.”

11

Iesu na ḡena mero ḡuriguḡuri evaḡa-ribarito

¹ Ḗaro tai Iesu tu gabu tai eḡauḡauto. Ekorito nai, ḡena mero ta na evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Vereḡauka o, ḡuriguḡuri novaḡa-ribama Ioane na ḡena mero evaḡa-ribarito ilailanai.” ² Iesu na ekirarito, ekirato, “Ḗoḡuriguḡurini nai, boḡono kira:

‘Ḗai Tamama o,
ḡoi aramu baḡana vaḡa-veaḡaia;
ḡemu Basileia bene iaḡoma.

³ Ḗaro tata ḡai ḡema-ḡama bonoma vinima.

⁴ Ḗema rakava notuḡamaḡi-fitoḡari,
korana ḡai maki ḡevaḡa-rakavamani tarimari ḡeri rakava ḡatuḡamaḡi-fitoḡarini.
Ema veribaḡani ai asi bono ḡori-kauma.’ ”

⁵ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Bema ḡomi ta boḡi nuḡanai ḡatana ḡenai bere iaḡo, bere noḡia, bere kira, ‘Ḗatagu o, ḡaniḡani dagarari kota naḡabi-toreri roḡo, ⁶ korana au ḡatagu ta tu ḡena iaḡoiaḡo ai ḡegu ai beiaḡoma, senaḡi au tu asi ḡegu ḡaniḡani ḡia baḡubuanai.’ ⁷ Benamo mo tarima na numa nuḡana na bere vaḡa-vevea, bere kira, ‘Asi novaḡa-vekwararaḡigu. Ḗatama-boka varau babiria, ema au tu natugu ḡesi ḡagenani. Au tu asi bavariḡisini, dagara ta asi bavanimuni.’ ⁸ Akiramini, enabe ḡia ḡatana, senaḡi asi bevariḡisini, ḡaniḡani asi beviniani, senaḡi ḡena noḡinoḡi ḡenoḡoi-ḡenoḡoi dainai bevariḡisini, eura-vinirini dagarari beviniani.

⁹ Moġa lorinai, au na ġomi akiramini, noġinoġi ai Barau na bevinimini, vetauvetau ai boġo doġarini, sekeseke o fidifidi ai ġemi ġatama-boka bekeoani. ¹⁰ Korana benoġinoġini tarimana tu beġabini, bevetauni tarimana bedoġarini, ema beseke-sekeni tarimana Barau na ġena ġatama boka bekeoani.

¹¹ Ġomi tama fakami ai deikara bema natumu merona maġani-kone benoġini nai, ġoi na tu mota boviniani? ¹² O ġatoi benoġini nai, kavikavi boviniani? ¹³ Boġono tuġamaġi, ġomi tu rakava tarimami, senaġi dagara namori natumi viniviniri ma ribami, moġa lorinai ġomi Tamami gubai etanuni, ġia na Iauka Veaġa ġenoġi-viniani tarimari bevinirini veġatana!”

Iesu e Belsebul

Mataio 12:22-30; Mareko 3:20-27

¹⁴ Iesu na iauka rakavana, muru-bubu iaukana, elai-vaġiato, benamo mo muru-bubu tarimana eguruġato. Tarimarima ġutuma na ġevaġa-raġeato, ¹⁵ senaġi tarima kota ġekirato, “Mai tu Belsebul, iauka rakavari ġeri vere, ġena seġukai iauka rakavari elai-vaġirini.”

¹⁶ Tarima kotari na Iesu ġedanaġi-veribaġaniato, vetoġa ta guba na bene viniri ġetato. ¹⁷ Senaġi Iesu na ġia ġeri tuġamaġi eribarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Gavamani ta beveġabi-kirani, ġia tu berakavani, ema doġoro ta beveġabi-kirani, ġia tu beketoni. ¹⁸ Moġa lorinai Satani tu tauġena moġo bebevare-kirani, ġena basileia tu kamasi beruġani? Maiġesi akiraġiani, korana tu ġomi ġokirani, au tu Belsebul ġena seġukai iauka rakavari alai-vaġirini. ¹⁹ Bema au iauka rakavari Belsebul ġena seġukai alai-vaġirini nai, ġomi murimi ai ġerakani tarimari na iauka rakavari aiġesi ġelai-vaġirini? Ġia na ġevaġa-moġoniani ġomi ġemi guruġa tu asi anina. ²⁰ Senaġi bema au iauka rakavari Barau ġena seġukai alai-vaġirini nai, boġono riba, Barau ġena Basileia, ġena veġitaġau seġukana, tu ġomi ġemi ai varau beraġasi.

²¹ Kokore tarimana ma ġena vaġivaġi dagarari ġesi ġena numa beġita-ġauani nai, ġena farefare tu roġo beġe tanu-ġinikauni. ²² Senaġina kokore vedaurea tarimana ta ma beiaġomani, mai tarima bevaġa-vevaġiani, benamo bevaġa-darereani, ġia ġena vaġivaġi dagarari, veġabidadama dagarari, beverariani, benamo ġena farefare mabarari bevare-rovorovorini.

²³ Deikara dia au ġataġu tu, au ġegu inai tarimana, ema deikara au ġesi asi etore-vegogoni tu eveiari-lausilausini.”

Iauka rakavana ma eġenoġoito

Mataio 12:43-45

²⁴ “Iauka rakavana ta tarima ta ġenana eraka-rosito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaġito, iaġana bene ġania etato, senaġi iaġaraġi gabuna ta asi edoġariato. Benamo ġia tauġena ekirato, ‘Naġenoġoi, araga-kwaneato numana ġana.’ ²⁵ Eġenoġoi-iaġoto, numa edoġariato. Numana tu veiareva ema ġitaġitana namo vedaurea. ²⁶ Benamo ġia na iauka rakava kwaikwairi imaima ruarua (7) ma eġori-iaġorito, mabarari ġeraka-toġato, monai ġetanuto. Moġa lorinai mo tarima tu tovotovonai ġena rakava tu kota misina, senaġi dokonai ġena rakava tu bareġo vedaurea.”

Verere moġonina

²⁷ Mo guruġa ekiraġiato-ġoi nai, vavine ta tarimarima ġutuma fakari na eguruġa-vaesito, ekirato, “Ġoi evaġa-maġurimuto e evini-rurumuto vavinena tu namo!”

²⁸ Senaġi Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Iniġesi nokira, Barau ġena guruġa ġeseġaġiani ema ġekorana-iaġiani tarimari neġi namo!”

Seġuka vetoġana ġevetauato

Mataio 12:38-42; Mareko 8:12

²⁹ Tarimarima ġutuma na Iesu ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Toma ġuru tu ġuru rakavana! Seġuka vetoġana ġevetauani, senaġi vetoġa ta asi beġe doġariani, Iona, peroveta tarimana, vetoġana moġo. ³⁰ Korana Iona tu vetoġa ta Nineva tarimari ġeri ai, moġa ilailanai Tarimarima Natuna tu vetoġai beiaġoni mai ġuru tarimari ġeri ai. ³¹ Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, Seba vavine baregona o Kwin beruġa-vaisini, mai ġuru tarimari besamanirini, korana ġia tu ġena tanobara manaġana na eiaġomato, Solomona ġena iaunega guruġari bene seġaġiri ġana. Senaġi ġoġitaia, tarima ta na Solomona evanaġiani tu maiġa. ³² Barau ġena Kota baregona ġaronai, Nineva tarimari beġe ruġa-vaisini, toma ġuru tarimari beġe samanirini, korana Iona ġena ġobata ġeseġaġiato neganai, ġia ġeri rakava ġerina ġevetuġamaġi-kureto. Senaġi tarima ta na Iona evanaġiani tu maiġa.”

Tauġani mamana

Mataio 5:15; 6:22-23

³³ “Tarima ta na lamefa begabuani nai, asi bekure-toġaiani, diġu na asi beġoġoi-tariani, senaġi lamefa tore-torena gabuna korikorinai betoreani, beġe raka-toġani tarimari na mama beġene ġitaia ġana. ³⁴ Ġoi matamu tu ġoi tauġanimu ġena lamefa kavana. Bema ġoi matamu namo nai, tauġanimu mabarana bemamani. Senaġi ġoi matamu rakava nai, tauġanimu mabarana bemukunani. ³⁵ Moġa lorinai, lorimu bono vetore, mama ġoi nuġamu ai bemukunani garina. ³⁶ Bema ġoi tauġanimu mabarana mama na bevonuvonu-raġeni, mukuna kota maki asi betanuni, ġia tu mama dikadika, lamefa emore-rovorovoni, ġoi evaġa-mamamuni kavana.”

Iesu na Farisea tarimari ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari evanerito

Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 20:45-47

³⁷ Iesu eguruġa-ġosito nai, Farisea tarimana ta na ekeaiato, ġia ġesi beġene ġaniġani-vegogo; benamo ġena numa ġana eiaġoto, ġaniġani gabunai etanu-tarito. ³⁸ Mo Farisea tarimana na eġitaiato nai, nuġana efarevaġi-rakavato, korana Iesu tu asi eveġuriġito, (ġia seneri vereri ġeri vevaġa-naġi ilailanai), senaġi eġani-ġanito moġo. ³⁹ Benamo Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġomi Farisea tarimami na ġemi kapusi ema disi muriri rekeri moġo ġoġuriġi-ginikaurini, senaġi nuġami tu verariverari ema veitaġuitaġui na ġevonu-fokafokato. ⁴⁰ Ġomi tu babo! Ġomi asi ġoribani, murika rekena eveiato Barauna na nuġana rekena maki ġia na eveiato? ⁴¹ Senaġi kapusi ema disi nuġari dagarari tu asi ġeri-ġari tarimari boġono viniri vau, dagara mabarari ġemi ai beġe veiarevani.

⁴² Farisea tarimami, vetuġami kika! Korana ġomi na Barau ġovarevare-viniani dagarari misimisiri, ġemi sivoġa, kodukarava ema ġaniġani ġailauri maki karava gabanana (10) ġoveirini, karava sebna boubou dagarana ġovaġa-iaġoani, senaġina vei-iobukaiobuka ema Barau uravinina maġurina tu ġoleaiani. Ġomi na tu maiġeri veiġa baregori ġoro veiri ema mo veiġa keiri maki asi boġoro iaġuiri.

⁴³ Farisea tarimami, vetuġami kika! Korana ġemi ura rubu ai tu tanutanu namori ai boġono tanu, ema ġemi ura maki maketi gaburi ai beġene vaġa-namomi. ⁴⁴ Vetuġami kika! Ġomi tu asi ġita vetoġari gara gaburi kavana, tarimarima iatari na ġerakavanaġini nai ġemirorini, ġia asi ġeribani mo tu gabu rakavana.”

⁴⁵ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu o, maiġesi okirani nai, ġai maki okira-fitoġamani!”

⁴⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi taravatu ġovevaġa-riba iaġiani tarimami maki vetuġami kika! Ġomi na maruna metori tarimarima ġovaġa-faġarini, senaġi ġimami didina ta maki ġeri marunai asi ġoveġabikauni, asi ġovaġa-kavarini. ⁴⁷ Vetuġami kika! Ġomi tubumi ġatami na peroveta tarimari ġevaġi-maserito, ema ġomi na tu ġeri gara

gaburi namori goveirini. ⁴⁸ Moġesi ġomi tauġemi tubumi ġatami ġeri veiġa ġokiraġi-foforirini ema ġovaġa-moġonirini; moġoni veġata, tubumi ġatami na peroveta tarimari ġevaġi-maserito, ema ġomi na ġeri gara gaburi goveirini. ⁴⁹ Moġa lorinai Barau ġena Iaunega ekirani, ‘Au na peroveta tarimari ema apostolo tarimari batuġu-iaġorini ġeri ai, benamo tari tu beġe vaġi-maserini, ma tari tu beġe lai-lausilausirini.’ ⁵⁰ Moġesi nai, peroveta tarimari mabarari ġevaġi-maserito, Barau na tanobara eveiato veġata beiaġoma mo maitoma, metona tu toma ġuru tarimari na beġe ġabiani. ⁵¹ Abela ġevaġi-maseato, monana eiaġomato mo Sakaria, ġia tu fata veaġana ema Barau ġena numa veaġana fakari ai ġevaġi-maseato. Aba, au na akiramini, mabarari metori tu toma ġuru tarimari na beġe ġabiani!

⁵² Taravatu ġovevaġa-riba iaġiani tarimami, vetuġami kika! Riba numana keo-fakana ġatama-boka kina tu ġomi na ġoġabiato. Ġomi ġereġami asi boġo raka-toġani, ema ġeraka-toġa ġetoni tarimari ġeri dabara ġomi na ġokourini!”

⁵³ Iesu mo gabu na eraka-rosito, benamo taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ema Farisea tarimari na ġekira-fitoġaiato, ema dagara vovoka ġevedanaġi-viniato, ⁵⁴ ġeribaġaniato, ġeri ura tu dagara ta bene kiraġi-kererea, be beġene samania ġana.

12

Ġeġofaġofani tarimari boġono nariri

¹ Mo faka nuġanai tarimarima ġutuma lelevaġi varau ġevegogoto, asi-iaġo asi-fana, benamo Iesu na ġena mero evaġa-guruġa guinerito, ekirato, “Boġono venari-ginikau Farisea tarimari ġeri farao evaġa-tubuani muramurana ġerina, korana mani tu ġia ġeri ġofaġofa veiġana bene. ² Vekouġau dagarari mabarari beġea foforini, vekuretoġa guruġari mabarari beġea ribani. ³ Moġa lorinai kara dagara mukunai ġokiraġiato, mamai beġea seġaġiani, kara dagara koutoġai seġai ġoguruġa-ġurato dagarana, beġea kiraġi-foforiani numa tuġuna na, tarimarima mabarari na beġene seġaġia ġana.”

Barau bitana gari-vinia

Mataio 10:28-31

⁴ “Gatagu mabarami, akiramini, tauġani beġe vaġiani, ma murinai kara ta ma asi beġe veiani tarimari gariri asi boġono vei. ⁵ Senaġi navaġa-ribami, deikara garina boġono vei: Barau boġono gari-vinia. Tauġani bevaġiani murinai ma ġena seġuka, ġomi ma befiu-ġuramini, karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai. Aba, au na akiramini, ġia moġo boġono gari-vinia!

⁶ Bisini imaima (5) maki fene ruarua na moġo ġevoirini, ene? Senaġina Barau na tu sebona ta maki asi etuġa-rekwaiani. ⁷ Moġoni veġatana, ġomi tu debami ġuiri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito. Be asi boġono gari; ġomi voimi tu varaġe lelevaġi, bisini ġutuma voiri maki ġovanaġirito!”

Iesu bekiraġi-foforiani ema bekira-ġuniġauani

Mataio 10:32-33; 12:32; 10:19-20

⁸ “Au na akiramini, deikara na au tarimarima ġoirari ai bekiraġi-foforiguni, ġia maki Tarimarima Natuna na Barau ġena aneru ġoirari ai bekiraġi-foforiani. ⁹ Senaġina au deikara na tarimarima ġoirari ai beruġaguni e bekira-ġuniġauguni, ġia maki Barau ġena aneru ġoirari ai baruġaiani e bakira-ġuniġauani.

¹⁰ Tarimarima Natuna deikara na bekira-rakavaiani, Barau na ġia ġena rakava betuġamaġi-fitoġaiani, senaġina deikara na Iauka Veaġa bekira-rakavaiani, ġia ġena rakava tu asi betuġamaġi-fitoġaiani.

¹¹ Iuda tarimari ġeri rubu ai beġe vaġa-kotamini, ema vanuġa vereri e Kota baregori ġeseġaġini tarimari ġoirari ġana beġe ġori-iaġomini nai, nuġami asi beġene vekwaraġi,

aiġesi toma boġo guruġani o kara toma boġo kiraġirini. ¹² Korana Iauka Veaġa na mo ġaro ai kara boġo kiraġirini guruġari bevaġa-ribamini.”

Barabore - Farefare vovoka tarimana

¹³ Tarimarima ġutuma nuġana na tarima ta na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu o, au kakagu nokiraia, ġai tamama na eraga-kwanerito farefareri nevareri, be au tavi ta nevinigu.” ¹⁴ Iesu na evaġa-veurato, ekirato, “Ġoi tau o, au tu deikara na ġomi taumi ruarua ġemi farefare-tore viriġi-viriġina ġana etoreguto?” ¹⁵ Benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Boġono boġeboġe! Lorimi boġono vetore, farefare vovoka mata-ġaniġaniri boġo veini garina; korana tarimarima ġeri maġuri korikori tu dia ġeri farefare vovoka na ġevaġa-ġorarini.”

¹⁶ Benamo mai barabore ekiraġiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimana ta ġena tano na ġaniġani namori evaġa-ġorarito. ¹⁷ Ġia etuġa-maġito, ekirato, ‘Kamasi toma baveini? Mai ġaniġani mabarari tu ainai bana vaġa-vegogori?’ ¹⁸ Benamo ekirato, ‘Au tu maiġesi navei. Ġaniġani atorerini numari guineri narovori, benamo numa baregori naragari. Mainai vau au ġegu ġaniġani e farefare mabarari monai bana vaġa-vegogori. ¹⁹ Benamo au tauġegu bana vekira, ‘Ġoi ġemu dagara namori tu ġutuma gorogoro bovaġa-vegogori laġani vovoka ġana. Be, noiaġaraġi, noġaniġani, noniuniu e noverere.’ ²⁰ Senaġina Barau na ekiraiato, ekirato, ‘Kamuto, ġoi tu babo! Toma boġi ġoi ġemu maġuri aġabi-vaġiani ġemuna, benamo mai ġemu farefare bovaġa-vegogorini tu deikara na beġabirini?’

²¹ Maiġesina mo deidei tauġeri moġo ġeri farefare ġevaġa-vegogoni tarimari tu asi ġeri farefare Barau ġoiranai.”

Asi bono tuġamaġi-vekwaraġi

Mataio 6:25-34

²² Benamo Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Moġa lorinai, akiramini, ġemi maġuri asi boġono tuġamaġiri, kara boġo ġanini; o tauġanimi kara na boġo dabuġarini. ²³ Maġuri tu dagara baregona, a ġaniġani tu dagara keina, ema tauġani tu dagara baregona, a dabuġa tu dagara keina. ²⁴ Gaio ġotuġamaġiri, asi ġevarovaroni ema asi ġekwa-kwani; asi ġeri ġaniġani-tore numari, senaġina Barau na eġuburini! Ġomi tu dagara baregomi, a manu tu kei! ²⁵ Ġomi deikara otuġamaġi-vekwaraġini nai, ġemu maġuri kota maia bovaġa-maukaiani? ²⁶ Mai dagara misina asi boveiani riba, karase nai tu dagara tari maia urari ai ovetuġamaġini?”

²⁷ Boġa veraverari ġoġitari aiġesi ġegarani. Asi ġeġauveini ema dabuġa asi ġeturini. Senaġina akiramini, Kini Solomona ġena vedabuġa marevana maki ġevanaġiani. ²⁸ Bema Barau na tanobara ġauġari moġesi edabuġarini, ġia toma tu ġegarani, ma boinani tu karavai beġe fiu-raġerini, Barau na ġomi tu bevaġa-dabuġa ginikau-raġemini. Ġomi veġabidadama misimisi tarimami! ²⁹ Moġa lorinai asi boġono boġe vetau-vetau, kara toma ġoġanini e kara toma ġoniuni; ema asi boġono tuġamaġi-vekwaraġi maki. ³⁰ Korana Barau asi ribari tarimari mabarari tu maniġeri dagara ġevetaurini, a ġomi Tamami tu ma ribana maniġeri dagara tu ġoura-vinirini. ³¹ Senaġina Barau ġena Basileia boġono vetaua, benamo maniġeri dagara mabarari bevinimini.”

Farefare boġono vaġa-vegogo gubai

Mataio 6:19-21

³² “Seri misina, asi boġono gari, korana Tamami ġena ura tu ma nuġa namona ġesi ġena Basileia bene vinimi. ³³ Ġemi farefare ġovoivoi-iaġiri, ma moni asi-ġeri e asi-ġari tarimari ġoviniri. Asi beġe rakavani moni fusefuseri ġoġabiri, ġemi farefare gubai ġovaġa-vegogori, monai tu asi beġe korini, monai lema tarimari asi beġe raka-kavini

ema faro na maki asi beḡe vaḡa-rakavarini. ³⁴ Korana tu ḡomi ḡemi farefare ainai, ḡomi nuḡami maki monai.”

Vetuḡunaḡi tarimari namori

Mataio 24:42-51

³⁵ “Ḡauvei ḡana boḡono vedabuḡa-tore ema ḡemi lamefa beḡene ḡara-taḡo. ³⁶ Vetuḡunaḡi tarimari na ḡeri vere numai ḡenari-taḡoani kavana boḡono tanu. Vevaḡa-veḡaraḡo verekona na ma beḡenoḡoini, ḡatama-bokai befidifidini nai, ḡena ḡatama beḡene raga-keoa ḡana. ³⁷ Vetuḡunaḡi tarimari roḡo tataḡa ḡeri vere beḡenoḡoini tu namo. Moḡoni akiramini, ḡena rami beriḡoani, ḡaniḡani gabunai bevaḡa-tanurini, benamo ḡaniḡani bevinirini. ³⁸ Mo vetuḡunaḡi tarimari roḡo naritaḡo ḡeri vere beḡenoḡoini tu namo, kamasi boḡi nuḡanai o boḡiboḡi rekenai beiaḡomani.

³⁹ Senaḡi boḡono riba, bema numa tarimana ma ribana, kamara horai lema tarimana beiaḡomani tu, numa benariani, be lema tarimana maki lema bevedaureani. ⁴⁰ Moḡa lorinai ḡomi maki boḡono venari-taḡo, korana Tarimarima Natuna tu asi ḡotuḡamaḡiani aoanai beiaḡomani.”

⁴¹ Benamo Petero na edanaḡiato, ekirato, “Vereḡauka, mai barabore tu ḡai ḡemai moḡo okiraḡiani, ba tarimarima mabarari ḡeri ai maki?” ⁴² Vereḡauka evaḡa-veseto, ekirato, “Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruḡa eseḡaḡini ema veḡa roroḡotori eveini, ḡena vere na eḡabi-viriḡiato, numa ema vetuḡunaḡi tarimari bene ḡitaḡauri, ema ḡaniḡani maki nega korikori ai bene viniri? ⁴³ Mo vetuḡunaḡi tarimana, ḡena vere na ekiraiato ilailanai eḡauveini, bema-ḡoitaḡoani tu namo. ⁴⁴ Moḡoni akiramini, ḡia tu ḡena vere ḡena farefare mabarari ḡitaḡauri tarimanai bevaḡa-iaḡoani. ⁴⁵ Senaḡina bema vetuḡunaḡi tarimana bekirani, ‘Au ḡegu vere ḡena ḡenoḡoi tu bekwaibo rakava,’ benamo vetuḡunaḡi tauri ema vavineri bekwaririni, ma beḡanini e beniu-babobaboni. ⁴⁶ Vetuḡunaḡi tarimana ḡena vere ḡena ḡenoḡoi ḡarona tu asi etuḡamaḡiani ḡaronai, ma asi eribaiani aoanai beraḡasini. Ḡena vere na bea basiḡutuḡutuani, ma asi ḡevaḡa-moḡonini tarimari ḡesi bea toreani.

⁴⁷ Mo vetuḡunaḡi tarimana ḡena vere ḡena ura tu ma ribana, senaḡi asi eḡabi-kavini ema ḡena vere ḡena ura asi eveiani tu, ribi baregona korikori beḡabiani. ⁴⁸ A vetuḡunaḡi tarimana asi ribana ḡena vere ḡena ura, ma bea ḡauvei-kavani, voina tu ribi, senaḡi asi vovoka beḡabini. Ḡutumari eviniato tarimana ḡenana tu ḡutumari ma beura-viniani; vovoka lelevaḡiri eviniato tarimana ḡenana tu vovoka lelevaḡiri ma bevetau-viniani.”

Dia maino, senaḡi vetavi

Mataio 10:34-36

⁴⁹ “Au tu karava aḡabi-iaḡomaiato tanobara ḡana, ema ḡegu ura bere ḡarakau guine tu namo! ⁵⁰ Senaḡi au tu babatiso ta baḡabiani, ema au tu anuḡa-vekwaraḡini, beiaḡoni mo, bavaḡa-koriani! ⁵¹ Ḡomi ḡotuḡamaḡini, au tu maino tanobara ḡana aḡabi-iaḡomaiato? Asiḡi, senaḡi akiramini, vetavi-kirakira urana na aiaḡomato. ⁵² Toma beiaḡoni mo ḡoira laḡaniri ai, bese tai imaima tu beḡe vetavi-kirani, toitoi beḡe veḡitani ruarua ḡerina, ema ruarua beḡe veḡitani toitoi ḡerina. ⁵³ Tamana natuna tauna ḡenana beveḡitani, natuna tauna tamana ḡenana beveḡitani; sinana natuna vavinena ḡenana beveḡitani, ma natuna vavinena sinana ḡenana beveḡitani; taḡama vavine barana taḡama vavine keina ḡenana beveḡitani, ma taḡama vavine keina taḡama vavine barana ḡenana beveḡitani.”

Aoa beraḡasini vetoḡana

Mataio 16:1-4

⁵⁴ Iesu na tarimarima ḡutuma evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Bema ḡaro eketoni rekenai magube dubadubari ḡeraḡekauni ḡoḡitarini nai tu, ḡokirani, ‘Ḡura beraguni,’ benamo eraguni. ⁵⁵ Ma gabina rekena (o south) na iavara eiaḡomani nai ḡokirani, ‘Ḡaro

beseḡukani,' benamo ḡaro eseḡukani. ⁵⁶ Ġofaḡofa tarimami! Tanobara e guba vetoḡari kiraḡi-kiraḡiri tu ma ribami; kamasi nai mai toma ḡaro vetoḡana tu asi ribami?

⁵⁷ Karase nai tauḡemi na asi ḡotuḡamaḡi-fakaiani kara tu maoro? ⁵⁸ Esamanimuto tarimana ḡesi roḡo ḡoiḡoni Kota ḡana nuḡanai boḡono maino. Bema asiḡina nai, Kota eseḡaḡini tarimana ḡimanai bea tore-kaumuni, ma Kota eseḡaḡini tarimana na folisi ḡimanai bea tore-kaumuni, benamo folisi na dibura numanai bea fiu-toḡamuni. ⁵⁹ Akiramuni, asi boraka-vaḡini, beiaḡoni mo, moni mabarana boa vaḡa-voi-ḡosiani.”

13

Ġemi rakava ḡerina boḡono vetuḡamaḡi-kure e boḡono raka-kure boḡo maseni ḡesi

¹ Mo negai tarima kota Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, benamo Iesu ḡekira-varaiato, Galilea tarimari Pilato na evaḡirito, ḡeri ḡinitaḡo dagarari Barau ḡeviniato-ḡoi nuḡanai; ḡia rarari tu ḡinitaḡo dagarari rarari ḡesi ebubu-sebonarito. ² Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Ġomi ḡotuḡa-maḡini, mo Galilea tarimari moḡesi ḡevaḡirito-ḡoi nai, monana ḡevaḡa-moḡoniato, ḡeri rakava tu Galilea tarimari mabarari ḡeri rakava evanaḡirito? ³ Asiḡina! Au na akiramini, bema ḡemi rakava ḡerina asi boḡo vetuḡamaḡi-kureni, ḡomi mabarami moḡesi boḡo maseni ḡia ḡemaseto kavana. ⁴ A mo tarima gabanana imaima toitoi (18) Siloam kounai numa baregona eketoto ḡia iatari ai nai, evaḡirito tu kamasi? Ġomi ḡotuḡamaḡini, mo tarima ḡeri rakava tu Ierusalemata tarimari mabarari ḡeri rakava evanaḡirito? ⁵ Asiḡina! Au na akiramini, bema ḡemi rakava ḡerina asi boḡo vetuḡamaḡi-kureni, ḡomi mabarami maki boḡo maseni ḡia ḡemaseto kavana.”

Barabore - Figi ḡauna asi ḡwana

⁶ Iesu na mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta ḡena vine tavoḡana nuḡanai figi ḡauna evaroato. Benamo eiaḡoto, figi ḡauna ḡwaḡwana ea vetauato, senaḡina ḡwana ta asi edoḡariato. ⁷ Moḡa lorinai ḡena vamoka narinarina tarimana evaḡa-guruḡaiato, ekirato, ‘Noḡitaia, laḡani toitoi beḡe iaḡo, au mai ḡau ḡitaḡitana aiḡomani, senaḡina ḡwana ta asi adoḡariani. Nobasi-laua, korana asi tauna bene! Mai tano eḡauvei-iaḡi-taḡuiani.’ ⁸ Senaḡi vamoka ḡitaḡauna tarimana evaḡa-veseto, ekirato, ‘Vereḡauka, noraga-kwaneana, mai laḡani sebona moḡo bene tanu. Au na bakwa-ḡeḡeraḡiani ema tano namori ma babubuni. ⁹ Benamo ḡwaḡwana namori beḡe burini laḡani ḡoirai tu namo, bema asiḡi nai, vau bono basia.’ ”

Iesu na Sabadi ai asi erakato vavinena evaḡa-namoato

¹⁰ Sabadi tai Iesu tu evaḡa-ribatoḡoi rubu ta nuḡanai. ¹¹ Vavine ta monai iauka rakavana na eboroḡiato, evei-kevekeveato laḡani gabanana imaima toitoi (18). Ġia doḡena eḡeḡevato, asi eruḡa-vaisito-ḡoi. ¹² Iesu na eḡitaiato, benamo ekea-iaḡomaiato, ekiraiato, “Vavine o, ḡoi tu mani keve manina na varau bofaka.” ¹³ Benamo Iesu ḡimana mo vavine iatanai eveḡabikauto nai, vaḡa-sebo moḡo doḡena eroroḡototo, Barau evaḡa-raḡeato.

¹⁴ Rubu ḡitaḡauna tarimana ebaruto, korana Iesu na Sabadi ai evevaḡa-namoto nai. Moḡa lorinai ḡia na tarimarima evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ġaro imaima sebona tarimarima ḡeri ḡauvei ḡarori. Mo ḡaro ai vevaḡa-namo uranai boḡono iaḡoma, senaḡi Sabadi ai asi boḡono iaḡoma.”

¹⁵ Vereḡauka na evaḡa-veseato, ekirato, “Ġofaḡofa tarimami! Sabadi ai ḡemi boromakau o doniki asi ḡoruḡarini, ḡeri numa na asi ḡoḡori-rosirini nanu niu? ¹⁶ A mai vavine, Aberahamo besena vavinena, Satani na laḡani gabanana imaima toitoi (18) ebarubaruato, au na Sabadi ai barubaru ḡenana asi baruḡaiiani ba?” ¹⁷ Moḡesi ekirato nai, ḡebaru-viniato-ḡoi tarimari ḡemaiakarito, senaḡi tarimarima mabarari na Iesu ḡena veiḡa boruri ḡeḡitarito nai, ḡeiaḡo-rakavato.

*Barabore - Mastadi ġauna ġutuna
Mataio 13:31-32; Mareko 4:30-32*

¹⁸ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu aiġesi? Kara ġenai bavaġa-ilailaiani? ¹⁹ Ġia tu mastadi ġauna ġutuna kavana. Tarima ta na eġabiato, ġena vamokai evaroato. Mastadi ġauna ġutuna egarato, ġau ai eiaġoto, benamo guba manuri leganai ġesikokauto.”

*Farao evaġa-tubuani muramurana
Mataio 13:33*

²⁰ Iesu na ma edanaġirito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu kara ġesi bavaġa-ilailaiani? ²¹ Ġia tu maiġesi, vavine ta na farao evaġa-tubuani muramurana kotuna ta moġo eġabiato, benamo farao fuseri toitoi ġesi egiroato, eiaġoto mo, muramura na mabarana evaġa-tubu baregoato.”

*Barau ġena Basileia rakatoġana
Mataio 7:13-14; 7:21-23*

²² Iesu Ierusalemema dabaranai eiaġoto-ġoi nai, vanuġa baregori ema keiri nuġari ai evevaġa-ribato-ġoi. ²³ Tarima ta na edanaġiato, ekirato, “Vereġauka, tarima viravira moġo beġe maġurini ba?” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, ²⁴ “Boġono vebibi-toġa, ġatama-boka kibobona boġono raka-toġa ġana, korana au na akiramini, tarimarima ġutuma ġeraka-toġa ġetoni, senaġi asi beġe raka-toġani. ²⁵ Numa tarimana bevariġisini, ġatama-boka bekouani murinai, ġomi tu murikai boġo ruġa-taġoni, ġatama-bokai boġo fidifidini, boġo kirani, ‘Vereġauka, ġai ġema ġatama-boka nokeoa!’ senaġi ġia bekirani, ‘Au asi ribagu ġomi ainana boġo iaġoma!’ ²⁶ Benamo ġomi boġo kirani, ‘Ġai tu ġoi ġesi taġaniġanito-ġoi ema taniuniu-vegogoto-ġoi; ema ġoi tu ġai ġema vanuġa ġatamanai ovevaġa-ribato-ġoi!’ ²⁷ Senaġina ġia ma bekirani, ‘Au asi ribagu ġomi ainana ġoiaġomani. Au ġeguna ġoraka-veġita vei-rakava tarimami!’ ²⁸ Benamo Aberahamo, Isako, Iakobo, ema peroveta tarimari mabarari boġo ġitarini Barau ġena Basileia nuġanai, senaġi ġomi tu murikai beġe dori-rosimini; mo ġaro ai boġo taġini, gadikami beġe veġara-tarini. ²⁹ Tarimarima ġaro eraġekauni ema ġaro evariġoni, e debana (o north) ema gabina (o south) rekena na beġe iaġomani, beġe tanu-tarini vereko ai Barau ġena Basileia nuġanai. ³⁰ Boġono riba, toma ġegabini tarimari tu beġe guineni, a ġeguineni tarimari tu beġe gabini.”

*Iesu Ierusalemema taġina eveito
Mataio 23:37-39*

³¹ Mo negai Farisea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto, ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Mai gabu noraga-kwanea, gabu ta ġana noiaġo, korana Heroda eurani ġoi bene vaġimu etoni.” ³² Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġoiaġo, mo boġa kwaivana ġoa kiraia, ‘Au tu iauka rakavari alai-vaġirini ema tarimarima avaġa-namorini toma, boinani, ema ġaro vaġa-toitoinai ġegu ġauvei bavaġa-kori ginikauani.’ ³³ Senaġi toma, boinani, ilaġani ġegu iaġoiaġo ai roġo baiaġoni, korana peroveta tarimana tu irau gabu ai asi bemaseni, senaġi Ierusalem mai moġo!

³⁴ Ierusalemema, Ierusalemema o, ġoi na peroveta tarimari ovaġirini ema Barau na etuġu-iaġosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ġutuma aurato, natumi bana gana-ġeġeraġiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaġi ġomi tu asi ġourato! ³⁵ Moġa lorinai ġemi vanuġa e Rubu Veaġa korina betanuni. Au na akiramini, ġomi roġo au asi boġo ġitaġuni, beiaġoni mo, ġaro ta beraġasini, monai vau boġo kirani, ‘Barau aranai eiaġomani tauna sivaġa-namoa.’ ”

14

Iesu na Sabadi ai keve tarimana evaḡa-namoato

¹ Sabadi tai Iesu (ḡekeaiato nai) eiaḡoto, Farisea ḡeri veḡorikau tarimana ta ḡena numai beḡene ḡaniḡani ḡana, benamo tarimarima na ḡena veiḡa ḡeḡita-ginikaurito-ḡoi. ² Monai tarima ta ḡia tauḡanina eroro-roroto, Iesu ḡoiranai etanu-taḡoto. ³ Benamo Iesu na taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari e Farisea tarimari edanaḡirito, ekirato, “Sabadi ai keve vaḡa-namo tu maoro ba asiḡina?” ⁴ Senaḡi ḡia asi ḡeguruḡato, ta na maki asi evaḡa-veḡeato. Benamo Iesu na mo keve tarimana eḡabiato, evaḡa-namoato murinai etuḡuato. ⁵ Benamo ekirarito, ekirato, “Ḡomi deikara natumu o ḡemu boromakau nanu gurina nuḡanai bere keto-ḡura nai, ḡoi na Sabadi ai boro inu-raḡea ba asiḡina?” ⁶ Senaḡi ḡia na Iesu asi ḡevaḡa-veḡeato.

Barabore - Veḡaraḡo verekona

⁷ Iesu na varivari tarimari eḡitarito, tanutanu namori moḡo ḡeḡaunarito, benamo ḡeri barabore ta ekiraḡiato, ekirato, ⁸ “Bema tarima ta na bekeamuni, veḡaraḡo verekona raka-vegogonai, gabu namonai asi bono tanu-tari, korana irau vereko ḡorikauna tauna na tarima barana ta bekeaiani ḡesi. ⁹ Benamo ekeamito tarimana beiaḡomani, bekiramuni, ‘Noveḡita, mai vere ḡena tanutanu novaḡa-fakaia.’ Ḡoi tu bemaikamuni, benamo botanu-riḡoni. ¹⁰ Bema ḡoi ḡekeamuni nai, tanutanu tanonai bono tanu. Benamo vereko ḡorikauna tarimana beiaḡomani nai, bekirani, ‘Ḡata, tuḡuna ḡana novaraḡe.’ Benamo ḡoi tu beḡe vaḡa-raḡemuni vereko tarimari mabarari na. ¹¹ Korana tu tauḡena eveḡabi-vaisini tarimana tu, Barau na betore-riḡoani, a tauḡena evetore-riḡoni tarimana tu, beḡabi-vaisiani.”

¹² Iesu na vereko ḡorikauna tarimana ekiraiato, ekirato, “Bema ḡoi ḡaniḡani o vereko ta bodabaraiani nai, ḡatamu, tarikakamu, garagaramu o sevimu ai ḡetanuni taḡa tarimari asi bono keari, korana ḡia na ḡoi ma beḡe keamuni, ḡoina keakau beḡe vaḡa-voiani. ¹³ Senaḡi bema vereko ta bodabaraiani nai, gara veḡubu, tauḡaniri rakava, kwaku rakava, mata-bubu tarimari bono keari, ¹⁴ benamo ḡoi tu Barau ḡena vevaḡa-namo boḡoitaḡoani. Moḡoni, ḡia na asi beḡe vaḡa-voimuni, senaḡi veiḡa iobuka-iobuka tarimari mase na ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini ḡaronai vau, voimu boa ḡoitaḡoani.”

Barabore - Vereko barana Mataio 22:1-10

¹⁵ Iesu ḡesi ḡeḡaniḡani-vegogoto tarimana ta na mo guruḡa eseḡaḡiato nai, ekiraiato, ekirato, “Barau ḡena Basileiai vereko bea ḡaniani tarimana tu beiakuni.” ¹⁶ Iesu na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Tarima ta na vereko barana ta edabaraiato, benamo tarimarima ḡutuma ekearito. ¹⁷ Ḡani-vereko ḡaronai ḡena vetuḡunaḡi tarimana ta etuḡuato, ekearito tarimari nea kirari, ‘Ḡoiḡoma, dagara mabarari beḡe rovina-toreri.’ ¹⁸ Senaḡi ḡia mabarari ḡekira-sirivaḡito. Ta ekirato, ‘Au tu tano ta bavoia, be aurani bana ḡitaia nai, asi bono baru.’ ¹⁹ Ta ma ekirato, ‘Au tu boromakau gabanana (10) bavoiri nai, aiḡoni fokafokai atovo-naḡirini, be asi bono baru.’ ²⁰ Ta ma ekirato, ‘Au tu inivau mo haveḡaraḡo nai, asi baiḡosini.’

²¹ Vetuḡunaḡi tarimana eḡenoḡoito, ḡena vere ekira-varaiato. Benamo numa tarimana ma baruna ḡesi ḡena vetuḡunaḡi tarimana ekiraiato, ekirato, ‘Noraga-iaḡo vanuḡai, gara veḡubu, tauḡaniri rakava, mata-bubu ema kwaku rakava tarimari bono ḡori-iaḡomari.’ ²² Benamo vetuḡunaḡi tarimana eḡenoḡoito, ekirato, ‘Vere o, mani ḡemu ura ḡauveina tu varau haveia, senaḡi numa roḡosi bene vonu.’ ²³ Benamo vere na vetuḡunaḡi tarimana ma ekiraiato, ekirato, ‘Noiaḡo dabara barai ema vamoka dabarari ai, tarimarima bono kirari, beḡene iaḡoma, be auna numa benema vonu. ²⁴ Au

na akiramini, akearito tarimari ta na ġegu vereko ġaniġanina misina ta asi bevaġa-mamiani.’ ”

Barabore - Iesu ġena mero tu vevaġa-gwaġiġi tarimari

Mataio 10:37-38

²⁵ Tarimarima ġutuma-bara Iesu ġesi ġeiaġoto-ġoi, benamo eruġa-kureto, ekirarito, ekirato, ²⁶ “Bema tarima ta eurani, au ġegu ai bene iaġoma etoni, senaġi ġia tamana ema sinana, ġaraġona ema natuna, kakana tarina ema tauġena ġena maġuri maki veuraviniri asi betuġamaġi-fitoġaiani nai, ġia tu dia au ġegu mero. ²⁷ Deikara tauġena ġena satauro asi beġwaiani, benamo au murigu na asi berakani, ġia tu dia au ġegu mero.

²⁸ Bema ġomi ta eurani numa ta bene ragaia etoni nai, betanu-tari guineni, numa voina beribaiani, moni beilailani ba asiġina, ene? ²⁹ Irau ġauvei besinaiani, benamo asi bevaġa-koriani, mabarari na beġe ġitaiani tarimari na beġe rikiriki-iaġiani, ³⁰ beġe kirani, ‘Mai tarima na esinaiato, senaġi asi evaġa-koriato.’

³¹ O kamara vanuġa verena, irau vanuġa verena ta bene vetari-vinia etoni, benamo asi betanu-tari guineni, sisiba asi bevetauni, ġena vetari tarimari mabarari 10,000, ema reke ta vere ġena 20,000, ġia ġeiaġoma-viniani nai, bevaġa-darereani ba? ³² Bema ġia asi ilaila nai, ġia aranai ġena tarima tari betuġu-iaġorini, mo doġoro barana roġo fakari manaġa nuġanai, maino beġene ġabia dabarana beġea veiani. ³³ Moġa ilailanai deikara ġena dagara mabarari asi beiaġuirini tu asi au ġegu mero.”

Barabore - Damena

Mataio 5:13; Mareko 9:50

³⁴ “Damena tu namo, senaġi bema damena mamina berekwa-rekwani nai, kamara dabarai mamina ma beġenoġoini? ³⁵ Ġia tu asi ilaila tano vaġa-namona ema asi namo varovaro dagarari ġesi vaġa-garari ġana; moġa lorinai tarima na beġe fitoġaiani. Ma seġana tarimana bene seġaġi!”

15

Barabore - Rekwerekwa mamoeni

Mataio 18:12-14

¹ Takesi gogo tarimari ema vei-rakava tarimari ġutuma Iesu ġenai ġeiaġoto, ġena guruġa beġene seġaġiri ġana. ² Farisea tarimari ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġemugumuguto, ġekirato, “Mai tarima tu rakava tarimari eġabi-raġerini ema ġia ġesi ġeġaniġani-vegogoni!”

³ Benamo Iesu na mai barabore ġeri ekiraġiato, ekirato, ⁴ “Bema ġomi ta ma ġena mamoe sinau ta (100), benamo sebna berekwa-rekwani nai, ġia tu kara beveini? Ġia na 99 tano fakanai beraga-kwanerini, edobito mamoeni bevetauni mo beġoitaġoani. ⁵ Bedoġariani nai, ġabanai befaġa-gabagabaiani ma iakuna ġesi, ⁶ benamo numa ġana beiaġoni. Beraġasini nai, ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana ġegu mamoe, edobito dagarana, ma badoġaria.’ ⁷ Au na akiramini, moġa ilailanai rakava tarimana ta ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni nai, gubai iaku ema verere tu barego lelevaġi, a vei-iobukaiobuka tarimari 99 ġeri vei-iobukaiobuka dairi ai asi beġe vetuġamaġi-kureni maki bevanaġirini.”

Barabore - Rekwerekwa monina

⁸ “Bema vavine ta ġena silva moniri mabarana gabanana (10), benamo sebna bevei-rekwa-rekwani nai, ġia tu kara beveini? Ġia na lamefa begabuani, numa bedaroani, mo moni sebna bevetau-ġitakauani mo bea ġoitaġoani. ⁹ Bedoġariani nai, ġia na ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana tu ġegu silva monina,

erekwa-rekwato dagarana, varau badoḡaria.’ ¹⁰ Au na akiramini, rakava tarimana ta ḡena rakava ḡerina evetuḡamaḡi-kureni nai, Barau ḡena aneru moḡesi beḡe iakuni.”

Barabore - Rekwarekwa merona

¹¹ Iesu ma ekirato, “Tarima ta natuna ruarua. ¹² Tau muriseina na tamana ekiraiato, ekirato, ‘Tama, ḡitana farefare novareri, be au debagu farefareri tu novinigu.’ Benamo farefare mabarari natuna ruarua fakari ai evarerito. ¹³ Ḡaro asi vovoka ḡeiaḡoto nuḡanai, tau muriseina ḡena farefare evaḡa-vegogoto, benamo tano manaḡa ḡana erakato. Monai ḡena farefare ea ḡere-iaḡirito. ¹⁴ Ḡena farefare mabarari evaḡa-koririto murinai, mo tano ai doḡe barego eḡorato. Ḡia varau asi-ḡena, asi-ḡana. ¹⁵ Benamo eiaḡoto, mo tanobara tarimana ta ḡenai ḡauvei ea vetauto, benamo ḡia na etuḡuato ḡena tano ai bai bene ḡitaḡauri ḡana. ¹⁶ Ḡia evito-rakavaiato nai, bai ḡari ḡaniḡani bene ḡaniri etato, senaḡi mo ḡaniḡani maki ta na asi eviniato. ¹⁷ Benamo ea vetuḡamaḡi-kureto, ekirato, ‘Tamagu ḡena ḡauvei tarimari tu vovoka, ema ḡari ḡaniḡani maki ḡutuma, senaḡi au tu mainai vitona evaḡiguni. ¹⁸ Naḡenoḡoi, tamagu ḡenai naiḡo, benamo bana kiraia: Tama, Barau ḡoiranai ema ḡoi ḡoiramu ai avei-rakavato. ¹⁹ Au tu asi ilaila ḡoi natumu ai ma bono kiraḡigu; senaḡi anoḡimuni, ḡemu vetuḡunaḡi tarimanai bono vaḡa-iaḡoḡu, banasi.’ ²⁰ Benamo evariḡisito, tamana ḡenai eiaḡoto.

Gabu manaḡa na roḡo eiaḡomato-ḡoi nai, tamana na varau eḡita-doḡariato, benamo evetuḡa-rakavaiato, benamo eraga-iaḡoto, ea faḡa-maḡuriato, everauato. ²¹ Benamo natuna na ekiraiato, ekirato, ‘Tama, au tu Barau ḡoiranai ema ḡoi ḡoiramu ai ma ḡegu vei-rakava. Au tu asi ilaila ḡoi natumu ai bono kiraḡigu.’ ²² Senaḡi tamana na ḡena vetuḡunaḡi tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato, ‘Ḡoraga-vei! Dabuḡa namo vedaureana ta ḡoḡwa-iaḡomaia, ḡoma vaḡa-riḡoa. Rini ta didinai ḡoma dori-toḡaia, ema tamaka maki kwakunai ḡoma toreri. ²³ Ema boromakau natuna ma monana ḡoḡwa-iaḡomaia, ḡovaḡia, benamo bisini ḡania e bisini verere-vegogo. ²⁴ Korana natugu maiḡa emaseto, senaḡi ma bemaḡuri-ḡenoḡoi; erekwa-rekwato, senaḡi ma bama doḡaria!’ Benamo ḡia ḡeverere-vegogoto.

²⁵ Natuna tau guinena tu vamokai. Vamoka na eḡenoḡoito, numa eiaḡo-viniato-ḡoi nai, mari e bara gururi eseḡaḡirito. ²⁶ Benamo vetuḡunaḡi tarimana ta ekeaiato, mo guru korana evedanaḡi-iaḡiato. ²⁷ Vetuḡunaḡi tarimana na evaḡa-veseato, ekirato, ‘Ḡoi tarimu beḡenoḡoi, tamamu na ma namona e ma maḡurina ḡesi bema doḡaria lorinai, ḡia na vetuḡunaḡi tarimari bevaḡa-guruḡari, boromakau natuna ma monana ḡesi beḡe vaḡia.’

²⁸ Tau guinena ebaru-rakavato, numai asi eraka-toḡato, benamo tamana erakarosito, enoḡiato neraka-toḡa ḡana. ²⁹ Senaḡi ḡia na tamana evaḡa-veseato, ekirato, ‘Noḡitaia, au tu laḡani ḡutuma ḡoi rekemu ai atanuni, vetuḡunaḡimu aiaḡo-vinini, ḡemu ura mabarana akorana-iaḡirini, ḡemu vevaḡa-naḡi ta asi afitoḡaiato, senaḡi ḡoi na nanigosi natuna ta maki asi oviniguni au ma ḡatagu ḡesi vaḡa-iaku-iaḡima ḡana. ³⁰ A mai natumu mata-boraḡa vavineri ḡeri ai ḡemu farefare mabarari bea vaḡa-koriri; bea ḡenoḡoi nai tu, ḡoi na tu boromakau natuna mona mase bovaḡia ḡia ḡana!’ ³¹ Tamana evaḡa-veseto, ekirato, ‘Natugu, ḡoi tu au seviguni ai otanu-vanaḡi vanaḡini, au ḡegu dagara mabarari tu ḡoi ḡemu. ³² A toma ḡita si-iaku, bisini verere, korana tarimu emaseto, senaḡi bemaḡuri; erekwa-rekwato, senaḡi ma bitama doḡaria.’ ”

16

Vetuḡunaḡi tarimana ḡena tuḡamaḡi-iobuka

¹ Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ḡoi. Benamo tarima kotari na farefare vovoka tarimana ḡekira-varaiato, ḡia ḡena farefare ḡitaḡauna tarimana na ḡena farefare eḡere-iaḡirini. ² Moḡa lorinai taḡa

tarimana na ekea-toḡaiato, benamo ekirato, ‘Ĝoi varimu baseḡaḡia moḡoni ba? Au ḡegu ḡauvei oḡwa-ragaiato nai, novevarifiu-iaḡia, korana initoma ḡoi tu dia au ḡegu farefare narinarina tarimana.’³ Benamo mo farefare ḡitaḡauna tarimana etuḡamaḡito, ekirato, ‘Au ḡegu baregona na toma evaḡa-dokoguni ḡegu ḡauvei na. Kara haveini? Au tu asi gwadagu baiaraḡani ema noḡinoḡi au ḡegu ai tu maiaka dagarana.’⁴ Etuḡamaḡito-ḡoi nuḡanai, ekirato, ‘Mai bama riba kara haveiani! Benamo bevaḡa-dokoguni nai, ḡatagu namori ḡutuma na beḡe ḡabi-raḡeguni ḡeri numai.’

⁵ Moḡa lorinai ḡena baregona ḡenai ḡeḡabi-toreto tarimari mabarari ekea-vegogorito. Benamo ta edanaḡiato, ekirato, ‘Ĝoi ḡemu ḡabitore tu vira?’⁶ Evaḡa-veseto, ekirato, ‘Olive diḡana kavaburi sinau imaima toitoi (800).’ Benamo farefare ḡitaḡauna tarimana na ekiraiato, ‘Ĝemu ḡabitore fefana maiḡa, noraga-tanutari, benamo sinau vasivasi (400) notorea.’⁷ Benamo ta ma edanaḡiato, ekirato, ‘Ĝoi ḡemu ḡabitore tu vira?’ Ĝia ekirato, ‘Widi fuseri mabarari 1,000.’ Benamo farefare ḡitaḡauna tarimana na ekiraiato, ‘Ĝemu ḡabitore fefana maiḡa, noḡabia, benamo sinau imaima toitoi (800) notorea.’

⁸ Dokonai mo farefare narinarina tarimana rakavana ḡena baregona na evaḡa-raḡeato, korana ḡena tuḡamaḡi-iobuka dainai. Korana tanobara tarimari tu ḡeiaunega-lelevaḡito ḡeri tanu-vegogo ai, a mamai ḡetanuni tarimari tu asiḡina.

⁹ Au na akiramini, mai tanobara farefareri e moniri rakavari ḡerina tarimarima tu ḡomi ḡatami ai boḡono vaḡa-iaḡori, korana ḡemi moni bea korini nai, ḡomi tu beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini numari ai beḡene ḡabi-raḡemi gubai.

¹⁰ Deikara dagara misina ḡauvei-iaḡina ma ribana nai, dagara baregona maki ḡauvei-iaḡina ma ribana; ema deikara dagara keinai beḡofaḡofani nai, dagara baregonai maki beḡofaḡofani.¹¹ Bema ḡomi tanobara farefareri e moniri ḡauvei-iaḡiri asi ribami nai, Barau na kamasi farefare korikoriri gubai bevinimini boḡo ḡauvei-iaḡirini?¹² Ema bema ḡomi tarima ta ḡena farefare asi boḡo ḡitaḡau-ginikaurini nai, Barau na ḡomi ḡemi farefare maki asi bevinimini?

¹³ Vetuḡunaḡi tarimana na baregona ruarua vetuḡunaḡiri asi beiaḡo-vinirini riba. Korana ḡia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta bevaḡa-moḡoniani, a ta tu beḡofaḡofa-iaḡiani. Ĝomi maki Barau ema moni nega sebonai vetuḡunaḡiri asi boḡo iaḡo-vinirini, asiḡina-ḡinavaḡi.”

Iesu ḡena guruḡa kota

¹⁴ Farisea tarimari tu moni ḡeuravini-baregorito-ḡoi. Iesu ḡena guruḡa mabarana ḡeseḡaḡiato nai, ḡerikiriki-iaḡiato.¹⁵ Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ĝomi tu tarimarima ḡoirari ai ḡovekiraḡini, senaḡi Barau tu nuḡami ribana. Tarimarima na ḡevaḡa-raḡerini dagarari Barau na tu asi eura-vinirini, etuḡamaḡi-fitoḡarini.

¹⁶ Mose ḡena taravatu ema peroveta tarimari ḡeri guruḡa ḡetanuto-ḡoi eiaḡomato mo, Ioane Babatiso ḡena negai. Monana Barau ḡena Basileia varina ḡeḡobata-iaḡiani nai, tarimarima mabarari ḡevebibi-toḡani beḡene raka-toḡa ḡana.¹⁷ Guba ema tanobara beḡe rekwa-rekwani tu ma dabarana, senaḡi taravatu ḡena toutou ta maki asi berekwa-rekwani.

¹⁸ Tau ta na ḡaraḡona belaiiani, benamo vavine ta ma beḡaraḡoani nai, ḡia mo tu veḡura-vanaḡi veḡana beveiani; ma tarima boruna ta na mo tau na elaiato vavinena moḡa ma beḡaraḡoani nai, ḡia maki beveḡura-vanaḡini.”

Farefare e moni vovoka tarimana ema Lasaro

¹⁹ “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ḡoi. Ĝia tu dabuḡa namori moḡo eveito-ḡoi e ḡaro mabarari ai everereto-ḡoi ema ḡaniḡani namona moḡo eḡanito-ḡoi.

²⁰ Ĝena numa ĝatama bokanai tarima ta asi-ĝena ema asi-ĝana arana Lasaro egenataĝoto-ĝoi. Ĝia tu kefina mabarana lakufodo. ²¹ Eura-baregoto-ĝoi taĝa tarimana ĝana ĝaniĝani momori bene ĝani. Kwaiva maki ĝeiaĝoto, ĝia manuĝana ĝeiamuserito-ĝoi.

²² Asi ĝena-ĝana tarimana emaseto, benamo aneru na Aberahamo sevina ĝana ĝeĝwa-iaĝoato. Farefare vovoka tarimana ma emaseto, benamo ĝegurianto. ²³ Mase gabunai (o Hades) midigu eĝanito-ĝoi nai, eboĝe-raĝeto, manaĝai Aberahamo eĝitaiato, ema Lasaro maki ĝia ĝesi. ²⁴ Benamo ekeato, ekirato, 'Aberahamo, tamagu o, novetuĝagu, mani Lasaro notuĝua, ĝimana didina nanu ai nea duĝi-reia, be meagu moĝo nama vaĝa-ĝavea, korana tu au mai karava morenai midigu vovoka aĝanini.'

²⁵ Senaĝi Aberahamo ekirato, 'Natugu o, notuĝamaĝia, ĝoi omaĝurito-ĝoi ĝarori ai dagara namori oĝabito-ĝoi, a Lasaro tu dagara rakavari eĝabito-ĝoi. Senaĝi toma ĝia tu everereni, a ĝoi tu midigu oĝanini. ²⁶ Ĝita fakarai maki koufa bara ta etanuni, moĝa lorinai maina na tarima ta maniĝana asi beiaĝosini, ema manina na maki ta maiĝana asi beiaĝomani.'

²⁷ Benamo farefare vovoka tarimana ekirato, 'Tamagu o, anoĝimuni, Lasaro notuĝua tamagu ĝena numa ĝana. ²⁸ Au tarigu merori tu imaima. Ĝia na bene vaĝa-guruĝari, mai midigu ĝani gabuna ĝana beĝe iaĝomani garina.' ²⁹ Senaĝi Aberahamo ekirato, 'Mose ema peroveta tarimari tu ĝia ĝesi, be garori neĝi beĝene seĝaĝiri.' ³⁰ Taĝa tarimana ekirato, 'Asiĝi, tamagu! Senaĝi bema emaseto tarimana ta beiaĝoni nai, ĝia tu ĝeri rakava ĝerina beĝe vetuĝamaĝi-kureni.'

³¹ Aberahamo ekirato, 'Bema Mose ĝena taravatu ema peroveta tarimari ĝeri ĝuruĝa asi beĝe seĝaĝirini nai, mase na tarima ta bere variĝisi-ĝenoĝoi maki asi ĝere seĝaĝivinia.'"

17

Vei-rakava ema rakava tuĝamaĝi-fitoĝari

¹ Iesu na ĝena mero evaĝa-guruĝarito, ekirato, "Tarimarima vaĝa-ketori dagarari roĝo beĝe ĝorani, senaĝi bevaĝa-ĝorarini tarimana tu vetuĝana kekei. ² Ĝia tu bere namo fore baregona ta ĝaiĝonai ĝere baru-kaua, benamo davarai ĝere fiu-reia, korana mai misimisiri ta rakavai beĝofa-toĝaiani garina.

³ Moĝesi nai lorimi boĝono vetore! Bema ĝoi tarikakamu veiĝa rakavari eveini nai, bono kira-ĝoia, ema ĝena rakava ĝerina bevetuĝamaĝi-kureni nai, ĝena rakava bono tuĝamaĝi-fitoĝari. ⁴ Bema ĝia na ĝaro ta vaĝa-imaima ruarua (7) bevaĝa-rakavamuni, ema vaĝa-imaima ruarua (7) beĝenoĝoini ĝemu ai, bekirani, 'Bavetuĝamaĝi-kure,' betoni nai, ĝoi na ĝena rakava bono tuĝamaĝi-fitoĝari."

Veĝabidadama

⁵ Iesu ĝena apostolo na Vereĝauka ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, "Ĝema veĝabidadama novaĝa-baregori!" ⁶ Vereĝauka na evaĝa-veserito, ekirato, "Bema ĝomi ĝemi veĝabidadama tu mastadi ĝauna ĝutuna ĝena barego kavana, misina korokoro moĝo, senaĝi ĝomi na mai ĝau baregona o malberi ĝauna boĝo kiraiani, 'Noveraĝa-vaĝi, be davarai noa vevaro!' boĝo toni, benamo garomi tu beseĝaĝiani."

Vetuĝunaĝi tarimana ĝena ĝauvei

⁷ "Bema ĝomi ta ĝemu vetuĝunaĝi tarimana tano befokani o mamoe beĝita-ĝaurini murinai, ĝauvei gabuna na numa ĝana beiaĝomani nai, ĝoi na bokiraiani, 'Noraka-ĝariĝari, be noma ĝaniĝani,' botoni ba? ⁸ Asiĝina, senaĝi ĝoi bokirani, 'Ĝagu ĝaniĝani novei, ema bono vedabuĝa, be bonoma nari-ĝaugu; au bana ĝaniĝani ema bana niuniu-ĝosi murinai vau, ĝoi ma bono ĝaniĝani ema bono niuniu.' ⁹ Ba vetuĝunaĝi tarimana ĝena seĝaĝi ai dainai bevaĝa-namoani? Asiĝina. ¹⁰ Ĝomi maki moĝesi; bema Barau na

bekiramini ġauveiri mabarari boġo veirini nai, boġo kirani, ‘Ġita vetuġunaġi tarimara ġera ġauvei.’”

Iesu na lepera tarimari gabanana (10) evaġa-namorito

¹¹ Iesu Ierusalemia eiaġo-viniato-ġoi nai, Samaria ema Galilea tanori vefakari na eraka-vanaġito. ¹² Vanuġa tai eraka-toġato, benamo lepera tarimari gabanana (10) ġesi ġevedoġarito. Roġo manaġai ġeruġa-tarito, ¹³ ġia ġekeato, ġekirato, “Iesu! Ġema Vereġauka! Novetuġama!”

¹⁴ Iesu na eġitarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Rubu Veaġa vereri ġeri ai ġoiġo, be beġenea ġitami.” Benamo ġeiaġoto-ġoi nuġanai, tauġaniri ġeveiarevato, ġenamoto. ¹⁵ Tarima sebna moġo ġia fakari ai kefina eġitaiato enamoto, benamo eġenoġoi-iaġoto, Barau evonevone-raġe viniato. ¹⁶ Benamo Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, evaġa-namooto. Ġia tu Samaria tarimana. ¹⁷ Iesu ekirato, “Tarima mabarari tu gabanana (10) beġe namo. Imaima vasivasi (9) tu aiġeri? ¹⁸ Kara dainai mai irau gabu tarimana ġereġana moġo beġenoġoi-iaġoma, Barau bema vaġa-raġea?” ¹⁹ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariġisi, noiaġo, ġemu veġabi-dadama na bevaġa-maġurimu.”

Barau ġena Basileia beiaġomani guruġari

Mataio 24:23-28; 24:37-41

²⁰ Farisea tarimari kota na Iesu ġedanaġiato, Barau ġena Basileia tu aitoma beiaġomani. Ġia na evaġa-veserito, ekirato, “Barau ġena Basileia beiaġomani tu asi boġo ġitaiani dagarana. ²¹ Tarima ta asi bekirani, ‘Noġitaia, iniġa!’ o ‘Iomoġa!’; korana Barau ġena Basileia tu ġomi fakami ai maniġa.”

²² Benamo ġia na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġaro ta beraġasini nai, ġomi ġemi ura baregona tu Tarimarima Natuna ġena ġaro sebna ta moġo boġono ġitaia, senaġi asi boġo ġitaiani. ²³ Kotari na beġe kiramini, ‘Tarimana iomoġa!’ o ‘Tarimana maiġa!’ beġe toni. Senaġi asi boġono iaġo, murinai asi boġono raka. ²⁴ Korana kiriku eragani nai, morena gubai reketa-reketa ġana eiaġoni kavana, Tarimarima Natuna ġena ġaro nuġanai maki moġesi beveini. ²⁵ Senaġi ġia midigumidigu vovoka roġo beġani-guineni, ema toma ġuru tarimari na roġo beġe kira-fitoġaiiani.

²⁶ Tarimarima Natuna beiaġomani ġaronai tu Noa ġena negai kavana. ²⁷ Tarimarima mabarari ġeġaniġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, tau e vavine ġeveġaraġoto-ġoi, eiaġomato mo, Noa ġena lagatoi ai eraka-toġato ġaronai, benamo ġutuġutu na mabarari eġutu-maserito. ²⁸ Lota ġena negai maki moġesi moġo. Ġeġaniġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, ġevoivoito-ġoi, ġevaro-varoto-ġoi, numa ġeragato-ġoi. ²⁹ Senaġi Lota Sodoma eraga-kwaneato ġaronai, karava ma salfa o fore seġukari ġesi guba na ġeketo-firiġoto, mabarari evaġi-masemaserito. ³⁰ Tarimarima Natuna befoforini nai, maki moġesina beġorani.

³¹ Mo ġaro ai, bema tarima ta tu numa tuġunai etanu-taġoni, numai asi ma bene raka-toġa ġena farefare bene ġabiri. Ema bema tarima ta tu vamokai nai, ġia ġena numa ġana asi ma bene ġenoġoi ġena farefare ġabiġabiri. ³² Lota ġaraġona boġono tuġamaġia! ³³ Deikara tauġena moġo ġena maġuri lorina etoreani tarimana, ġena maġuri beleaiiani; a ġena maġuri eleaiiani tarimana na maġuri bedoġariani.

³⁴ Akiramini, mo boġi ai tarima ruarua geda sebonai beġe genani nuġanai, ta tu Barau na beġabi-vaġiani, (korana beġabi-raġeani nai), a ta tu betanuni, (korana bekira-fitoġaiiani nai). ³⁵ Vavine ruarua widi giro dagarana beġe giro-vegogoani nai, ta tu beġabi-vaġiani, a ta tu betanuni. [³⁶ Tarima ruarua vamokai beġe ġauveini nai, ta tu beġabi-vaġiani, a ta tu betanuni.]”

³⁷ Iesu ġena mero na ġedanaġiato, ġekirato, “Vereġauka o, ainai beġorani?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mase tauġanina etanuni gabunai, gaio maki monai beġe vegogoni, (be ġia na beġe vaġa-foforiani).”

18

Barabore - Vabu ema Kota eseġaġini tarimana

¹ Benamo Iesu na ġena mero ġeri barabore ta ekiraġiato. Mo barabore na bene vaġa-ribari, be vanaġivanaġi beġene ġauġau ema asi beġene moiramoiira ġana. ² Maġesi ekirato, “Vanuġa tai Kota eseġaġini tarimana ta etanuto-ġoi. Ġia tu Barau garina asi eveito-ġoi, ema tarimarima maki asi egubakaurito-ġoi. ³ Mo vanuġa vabuna ta mai Kota eseġaġini tarimana ġenai eiaġo-ġenoġoi ġenoġoito-ġoi, ġena maoro evevaġa-doġe-gani viniato-ġoi ema ekirato-ġoi, ‘Novaġa-kavagu, be ġevaġa-rakavaguni tarimari davari noviniri!’ ⁴ Nega emanaġato nuġanai, Kota eseġaġini tarimana na vabu ġena ura veiġana asi eveiato. Senaġi ġaro ta ġia tauġena evetuġamaġito, ekirato, ‘Au tu Barau garina asi aveini ema tarimarima maki asi agubakaurini, ⁵ senaġi dagara sebona tu, mai vabu na au evaġa-doġe-ganiguni nai, ġena ura veiġana naveia, korana vanaġivanaġi beiaġomani, benamo au bevaġa-doġe-gani iaġoguni ġesi.”

⁶ Vereġauka ma ekirato, “Mo Kota eseġaġini tarimana kara etato, ġoseġaġia. ⁷ Be kamasi? Barau na eviriġirito tarimari, ġia ġenai boġi ema laġani mabarari ai ġetaġitaġini ema ġenoġinoġi-viniani tarimari, vevaġa-maoro nuġanai tu asi bevaġa-kavarini? Nevaġa-kavari ġana nai tu bekwaiboni? ⁸ Au na akiramini, ġeri maoro ai ġia na bevaġa-kava ġariġaririni. Senaġi Tarimarima Natuna ma beiaġomani nai, ġia veġabi-dadama tanobarai bedoġariani ba asiġina?”

Farisea tarimana ema takesi gogo tarimana

⁹ Tarima kotari ġeri tuġamaġi ġia tu vei-iobukaiobuka, a tarimarima mabarari tu vei-rakava tarimari. Iesu na mai tarima ġeri barabore ekiraġiato, ekirato, ¹⁰ “Tarima ruarua Rubu Veaġa ġana ġeiaġoto, ġea ġuriġurito; ta tu Farisea tarimana, a ta tu takesi gogo tarimana. ¹¹ Farisea tarimana ġereġana reke tai eruġato, benamo eġauġauto, ekirato, ‘Barau o, avaġa-namomuni, korana au tu dia tarima mabarari kavana, be seġafore tarimari, vei ġeġeva-ġeġeva tarimari, veġura-vanaġi tarimari. Avaġa-namomuni, korana au tu dia iomo takesi gogo tarimana kavana. ¹² Fura o wiki ta nuġanai au tu ġaro ruarua aġani-veaġani, ema adoġarini dagarari karava gabanana (10) aveirini, benamo karava sebona tu ġoi avinimuni.’

¹³ Senaġi takesi gogo tarimana tu manaġai eruġato, asi eboġe-raġeto gubai, kobana ebotaiao, ekirato, ‘Barau o, au tu rakava tarimagu, noma vetuġagu!’

¹⁴ Au na akiramini, takesi gogo tarimana tu Barau na evaġa-moġoniato, ma vei-iobukaiobukana ġesi vanuġa ġana eġenoġoito, a Farisea tarimana tu asiġina. Korana tauġena moġo eveġabi-varaġeni tarimana tu, Barau na bevaġa-variġoani, a tauġena evevaġa-variġoni tarimana tu, bevaġa-varaġeani.”

Iesu na mero misiri evaġa-namorito

Mataio 19:13-15; Mareko 10:13-16

¹⁵ Tarima kotari mero misimisiri Iesu ġenai ġeġwa-iaġorito, ġimana iatari ai bene toreri ġana. Ġena mero na ġeġitarito, benamo ġekira-ġoirito. ¹⁶ Senaġi Iesu na mero misiri ekea-iaġomarito, ġena mero ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri au ġegu ai ġeiaġoma, asi ġolairi, korana maniġesina kavana tu Barau ġena Basileia tarimari. ¹⁷ Moġoni au na ġomi akiramini, dei na Barau ġena Basileia asi beġabi-raġeani mero misina kavana, Basileiai asi beraka-toġani.”

*Farefare vovoka tarimana**Mataio 19:16-30; Mareko 10:17-31*

¹⁸ Iuda tarimari ġeri vere tauna ta na Iesu edanaġiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu namona, au kara baveini vau, maġuri vanaġivanaġi badoġariani?” ¹⁹ Iesu na evaġa-veveato, ekirato, “Ġoi karase nai au namogu okiraġini? Tarima ta asi namo, Barau moġo ġereġana. ²⁰ Taravatu ma ribamu, ‘Asi bono veġura-vanaġi, asi bono vaġivaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-daġa ġofaġofa, tamamu sinamu bono gubakauri.’” ²¹ Mo tarima ekirato, “Au keġgu na beiaġoma toma mani taravatu mabarari akorana-iaġirini.” ²² Iesu na mo guruġa eseġaġiato, benamo ekiraiato, “Ġoi tu dagara sebonai moġo orabuni. Ġemu farefare mabarari novoivoi-iaġiri, moniri tu asi-ġeri ema asi-ġari tarimari bono viniri, benamo gubai ġoi ġemu farefare bodoġaririni. Moġesi boveini vau, au murigu ai bonoma raka.” ²³ Mo guruġa eseġaġiato nai, nuġana emeto-rakavato, korana ġia tu farefare ġutuma tarimana.

²⁴ Iesu na eġitaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimari Barau ġena Basileia ġeri rakatoġa tu gwaġiġi rakava! ²⁵ Kamela nila kadarena na ġena rakatoġa tu kotuna gwaġiġi, a farefare vovoka tarimana Barau ġena Basileia rakatoġana ġia ġenai tu gwaġiġi rakava.” ²⁶ Tarimarima na mai guruġa ġeseġaġiato, benamo Iesu ġedanġiato, ġekirato, “Be, deikarari vau maġuri beġe doġariani?” ²⁷ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Tarimarima na asi beġe veirini riba dagarari tu Barau na beveirini riba.”

²⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Ġoi ribamu, ġai tu ġema dagara mabarari ġaraga-kwanerito, murimu ai ġarakani.” ²⁹ Iesu na ekirarito, “Moġoni akiramini, tarima ta ġena numa eraga-kwaneato, o ġaraġona, kakana, tarina, tamana, sinana, natuna Barau ġena Basileia uranai, ³⁰ ġia na mai maġuri nuġanai dagara ġutuma beġoitaġoni, ema mo negai vau maġuri vanaġivanaġi bedoġariani.”

*Iesu na ġena mase ma ekiraġi-foforiato**Mataio 20:17-19; Mareko 10:32-34*

³¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) eġori-veġitarito, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoseġaġi! Ġita tu Ierusalemna ġana tavarāġeni. Monai peroveta tauri na Tarimarima Natuna varina ġetore-guinetto guruġari aniri mabarari beġe moġonini. ³² Irau bese (o Roma) tarimari ġimari ai beġe toreani. Ġia na beġe vaseva vaseva-iaġiani, beġe rikiriki-iaġiani e beġe kanunu-kanunuani. ³³ Beġe botaiani e beġe vaġi-maseani, senaġi ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini.”

³⁴ Iesu ġena mero mo guruġa tauna asi ġeġoitaġoato. Guruġa anina ġia ġeri ai tu vekuretoġa. Ġia asi ribari Iesu na kara ekiraġiato.

*Iesu na mata-bubu tauna evaġa-namoato**Mataio 20:29-34; Mareko 10:46-52*

³⁵ Iesu tu Ieriko ekavinaġiato nai, mata-bubu tauna ta dabara rikinau etanu-taġoto-ġoi, enoġinoġito-ġoi. ³⁶ Tarimarima ġutuma dabarai ġeraka-vanaġito eseġaġito, benamo evedanaġito, “Mai guru anina tu kara?” ³⁷ Ġekirato, “Iesu, Nasareta tauna, eraka-vanaġini.” ³⁸ Benamo ekea-fouto, ekirato, “Iesu o, Davida natuna, au novetuġagu!” ³⁹ Ġoirai ġerakato tarimari na ġekira-ġoiato, senaġi ġia ekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, “Davida Natuna o, au novetuġagu!”

⁴⁰ Iesu eruġa-tarito, benamo ekirato, “Ġoġori-iaġomaia!” Ġia eiaġomato, benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, ⁴¹ “Kara ourani ġemu ai naveia otoni?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka o, matagu noma vaġa-iaġaia.” ⁴² Iesu ekirato, “Be, matamu nenamo, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu.” ⁴³ Vaġa-sebo matana enamoto, eboġeboġe-ginikauto, Iesu murinai erakato, Barau evaġa-raġeato. Mo veġa ġeġitaiato tarimari mabarari na maki Barau ġevaġa-raġeato.

19

Iesu ema Sagaio

¹ Iesu Ieriko ai eraḡasito, benamo vanuḡa nuḡana na eraka-iaḡoto-ḡoi. ² Monai tu takesi gogo tarimari ḡeri vere ta arana Sagaio; ḡia tu moni ema farefare vovoka tarimana. ³ Ḣia ḡena ura tu Iesu neḡita-vetoḡaia ḡia tu dei, senaḡi tarimarima ḡutuma ema ḡia tu tau kubina nai, neḡitaia ḡana egera-kavato. ⁴ Moḡa lorinai eraga-guinea-iaḡoto, sikamoa ḡauna tai eraḡeto, Iesu monana beraka-vanaḡini nai, bene ḡitaia ḡana.

⁵ Iesu mo gabu ai eraḡasito, eboḡe-raḡeto, eḡitaiaito, benamo ekiraiato, “Sagaio, norakariḡo-ragaraga, korana au toma tu ḡoi ḡemu numai batanuni bene.” ⁶ Benamo Sagaio eraga-rakariḡoto, ma iakuna ḡesi Iesu eḡori-iaḡoato ḡena numa ḡana. ⁷ Ḣeḡitaiaito tarimari mabarari ḡemugumuguto, ḡekirato, “Mai tau tu rakava tarimana, ḡena numai ea tanuni.”

⁸ Sagaio eruḡa-vaesito, Vereḡauka evaḡa-guruḡaiaito, ekirato, “Vereḡauka, noseḡaḡi! Ḣegu farefare reke-ta tu gara veḡubu tarimari bavimirini, ema ḡena farefare aḡabikavaiaito tarimana tu, nega vaḡa-vasivasi bavini-ḡenoḡoiani.” ⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Toma vevaḡa-maḡuri tu mai numai bema raḡasi, korana mai tarima maki Aberahamo natuna. ¹⁰ Korana Tarimarima Naḡuna tu rekwerekwa tarimari vetauve-tauri ema bene vaḡa-maḡuriri ḡana eiaḡomato.”

*Barabore - Vetuḡunaḡi tarimari moni ḡenarito**Mataio 25:14-30*

¹¹ Mabarari ḡeseḡaḡito-ḡoi nuḡanai, Iesu na ḡeri barabore ta ekiraḡiaito. Korana ḡia tu Ieruselema ekavi-naḡiaito nai, ḡia matoru ḡekirato, Barau ḡena Basileia tu mo negai befororini. ¹² Benamo ḡia ekirato, “Dagi baregona tarimana ta gabu manaḡana ḡana eiaḡoto, kini o vere dagina bene ḡabia vau, ma bene ḡenoḡoi ḡana. ¹³ Roḡosi bere raka nai, ḡena vetuḡunaḡi tarimari gabanana (10) ekea-iaḡomarito, golo moniri ḡia tata sebori-sebori evinirito, benamo ekirarito, ekirato, ‘Au murigu ai boḡono ḡauvei-iaḡiri, be moni boruri tari ma boḡono doḡari.’

¹⁴ Senaḡi ḡena tanobara tarimari na asi ḡeura-viniato-ḡoi nai, murina na guruḡa ḡetuḡuto, ḡekirato, ‘Ḣai asi ḡaurani mai tarima ḡai ḡema vere ai bene iaḡo.’ ¹⁵ Senaḡi mo tarima na kini dagina ḡeviniato murinai, eḡenoḡoi-iaḡomato. Benamo ḡena vetuḡunaḡi tarimari ekea-iaḡomarito, beḡene vaḡa-ribaia, moni boruri vira ḡia tata ḡedoḡarito.

¹⁶ Tarima giniguinena eiaḡomato, benamo ekirato, ‘Vereḡauka, golo monina sebona oviniguto nuḡanai, au na tu moni gabanana (10) ma adoḡaririto.’ ¹⁷ Ḣia na evaḡa-namoato, ekirato, ‘Ḣoi tu vetuḡunaḡi taumu namona! Dagara misiri oḡauvei-iaḡi ginikaurini nai, au na vanuḡa mabarari gabanana (10) avinimuni, ḡoi na boḡita-ḡaurini.’ ¹⁸ Vaḡa-ruaruana eiaḡomato, benamo ekirato, ‘Vereḡauka, sebona oviniguto nuḡanai, au na moni imaima ma adoḡaririto.’ ¹⁹ Ḣena vere na ekiraiato, ‘Ḣoi tu vanuḡa imaima boḡita-ḡaurini.’

²⁰ Vetuḡunaḡi tarimana ta ma eiaḡomato, benamo ekirato, ‘Vereḡauka o, ḡoi ḡemu moni sebona tu iniḡa, au na muko ai akumuato, akure-toḡaiaito. ²¹ Au tu ḡoi garimu aveito, korana ḡoi tu asi vegubakau taumu. Tarima ḡeri dagara oḡabirini, ema dia ḡoi na ovarorito dagarari obasirini e okwarini.’ ²² Ḣena vere na ekiraiato, ‘Ḣoi tu vetuḡunaḡi tarimana rakavana! Tauḡemu ḡemu guruḡa na havevaḡa-maoro vinimuni. Ḣoi ribamu au tu asi vegubakau taugu, dia au ḡegu dagarari aḡabirini, ema dia avaroto dagarari abasirini. ²³ Be, karase nai ḡegu moni tu banikai asi otoreato? Benamo au bara ḡenoḡoi nai tu, ma torekauna o interestina ḡesi bara doḡaria.’

²⁴ Benamo monai ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi tarimari ekirarito, ekirato, ‘Mani moni sebona ḡenai maniḡa ḡoḡabia, moni gabanana (10) tarimana ḡovinia.’ ²⁵ Senaḡi ḡia na ḡekiraiato, ‘Vereḡauka, ḡia ḡena moni tu varau 10 beḡabia.’ ²⁶ Ḣia evaḡa-veseto, ekirato,

‘Au na akiramini, ma ġena-ġana tarimana tu ġutumari ma baviniani, a asi ġena-ġana tarimana tu, ġenai misina maki baġabi-vaġiani.

²⁷ Senaġi au ġebaru-viniguni tarimari, asi ġeurato au ġia bana guine-iaġiri ġetato tarimari, ġoġori-iaġomari, au ġoiragu ai ġoma vaġi-maseri!’ ”

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Ioane 12:12-19

²⁸ Eguruġa-ġosito vau, Iesu eraka-ġuineto, Ieruselema ġana evaraġeto. ²⁹ Betefage e Betania ekavinaġirito-ġoi nai, Olive Ġorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-ġuinerito, ekirarito, ekirato, ³⁰ “Ġoira vanuġana ġana ġoiāġo. Boġo raġasini nai, doniki natuna ta barutari boġo ġitaiani, iatanai tarima ta roġosi bene raġe. Boġono ruġaia, benamo boġono ġori-iaġomaia. ³¹ Bema tarima ta na bedanaġimini, bekirani, ‘Karase nai ġoruġaiani?’ betoni nai, ġomi boġono kira, ‘Vereġauka na eura-viniani.’ ”

³² Benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu na ekira-vararito ilailanai ġedoġariato.

³³ Doniki natuna ġeruġaiato-ġoi nuġanai, doniki biaguri na ġedanaġirito, “Ġomi tu karase mani doniki ġoruġaiani?” ³⁴ Ġevaġa-veseto, ġekirato, “Vereġauka na eura-viniani.”

³⁵ Benamo Iesu ġenai ġeġori-iaġoato. Ġeri dabuġa barari doniki doġenai ġeiavarito vau, Iesu ġevaġa-tanu-kauato. ³⁶ Iesu eiaġoto-ġoi nai, tarimarima ġeri dabuġa barari dabarai ġeiavarito.

³⁷ Ieruselema varau ekavinaġiato, Olive Ġorona na evariġoto-ġoi, benamo Iesu ġena mero ġutuma lelevaġi ġeikuto, Barau ġevonevone-raġe viniato, korana nuġa-farevaġi veiġari ġeġitarito nai. ³⁸ Ġekirato,

“Ġera Vere baregona,
Vereġauka aranai eiaġomani Kinina,
sivaġa-namoa!

Maino gubai bene barego ema vevaġa-raġe tu guba tuġunai!”

³⁹ Benamo Farisea tarimari kota na tarimarima ġutuma nuġari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġoi ġemu mero nokira-ġoiri!” ⁴⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na akiramini, bema ġia asi beġe koġoni nai, mai fore beġe koġoni.”

Iesu Ieruselema taġina eveito

⁴¹ Iesu vanuġa barana Ieruselema ġana eraka-kavinaġito, eġitaiato, benamo taġina eveito, ⁴² ekirato, “Toma ġaro ai ġemu maino korana boro ribaia bere namo! Senaġi toma, ġoi na asi oġitaiani. ⁴³ Ġarona beraġasini nai, ġebaru-vinimuni tarimari na tano beġe ragaiani, beġe kobe-ġeġeraġimuni, asi ġemu rakarosi dabarana. ⁴⁴ Benamo ġoi ema nuġamu ai ġetanuni tarimari beġe fuki-bubu-riġomini tano ai; fore maki ta iatanai asi beġe iaġuiani, korana Barau ġena vevaġa-kava emariġoto asi oribaiani nai.”

Iesu na Rubu Veāġa eiarevaiato

Mataio 21:12-17; Mareko 11:15-19; Ioane 2:13-22

⁴⁵ Iesu Rubu Veāġa nuġanai eraka-toġato, voivoi tarimari elai-rosirito, ⁴⁶ ekirarito, ekirato, “Buka Veāġa nuġanai tu maiġesi ekirani, ‘Ġegu numa tu ġuriġuri numana beġe kiraġiani,’ senaġi ġomi na tu lema tarimari ġeri gumu gabunai boġo vaġa-iaġoa.”

⁴⁷ Iesu tu ġaro mabarari ai Rubu Veāġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi. Rubu Veāġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri na ġia beġene vaġia dabarana ġevetauato-ġoi. ⁴⁸ Senaġi asi ġeri dabara, korana tu tarimarima mabarari ġeurato-ġoi, Iesu ġena guruġa ta maki asi beġene vei-ketoa.

20

Ieruselema vereri na Iesu ġena seġuka korana ġevedanaġi-iaġiato

¹ Ĝaro tai Iesu tu Rubu Veaĝa nuĝanai evevaĝa-ribato-ĝoi, Vari Namona tarimarima eĝobata-vinirito-ĝoi. Benamo Rubu Veaĝa vereri baregori, e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari, ema Iuda vereri Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, ² ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Kamara seĝukai ĝoi na mai dagara oveirini? Dei na mai seĝuka evinimuto?”

³ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Au na maki vedanaĝi ta avinimini. Ĝokira-varagu, ⁴ Ioane ĝena babatiso veiĝana tu Barau ĝenana eiaĝomato, ba tarimarima ĝerina?”

⁵ Ĝia fakari ai ĝeverorito, ĝekirato, “Bema ĝita bita kirani, ‘Barau ĝenana,’ bita toni nai, ĝia bekirani, ‘Karase nai Ioane asi ĝovaĝa-moĝoniato?’ betoni. ⁶ Senaĝi bema ĝita bita kirani, ‘Tarimarima ĝerina,’ bita toni nai, tarimarima mabarari na fore na beĝe taki-maserani, korana ĝia ĝekirani, Ioane tu peroveta tarimana, ĝetoni.” ⁷ Iesu ĝevaĝa-veŝeato, ĝekirato, “Ĝai asi ribama,” ĝetato.

⁸ Benamo Iesu na ĝia maki ekirarito, ekirato, “Au na maki kamara seĝukai mai dagara aveirini asi bakira-varamini.”

Barabore - Tavoĝa ĝitaĝauna tarimari rakavari

Mataio 21:33-46; Mareko 12:1-12

⁹ Benamo Iesu na tarimarima mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta vine tavoĝana evaroato vau, tavoĝa ĝitaĝauna tarimari ĝeri ai eraga-kwaneato. Benamo erakato gabu ta ĝana. Monai ĝaro ĝutuma ea tanuto. ¹⁰ Vine ĝwari (o grapes) ĝemaĝeto, benamo ĝia na ĝena vetuĝunaĝi tauna ta etuĝuato tavoĝa narinarina tarimari ĝeri ai, vine ĝwari kota benea ĝabi ĝana. Senaĝi tavoĝa ĝitaĝauna tarimari na ĝekwariato vau, ĝimana kori ĝetuĝu-ĝenoĝoiato. ¹¹ Benamo vetuĝunaĝi tauna ta ma etuĝuato, senaĝi ĝia maki ĝevaĝa-vevaĝiato, ĝevei-maiaka maiakaiato, ĝimana kori ĝetuĝu-ĝenoĝoiato. ¹² Vetuĝunaĝi tauna vaĝa-toitoina maki etuĝuato, senaĝi ĝevaĝa-vevaĝi rakavaiato, kefina maki ma fauri vau ĝelai-roŝiato. ¹³ Benamo tavoĝa biaguna ekirato, ‘Au tu kara ma haveini? Au natugu, auravini-baregoani merona, na-tuĝua, atuĝamaĝini ĝia beĝe gubakauani!’ ¹⁴ Senaĝi tavoĝa narinarina tarimari na ĝeĝitaiato nai, tauĝeri ĝeveguruĝa-vevinito, ĝekirato, ‘Mani tu tavoĝa biaguna natuna, be sivaĝia, benamo tavoĝa tu ĝita ĝera.’ ¹⁵ Benamo tavoĝa murikanai ĝeinu-roŝiato, ĝevaĝi-maseato.

Iesu evedanaĝito, ekirato, “Tavoĝa biaguna tu kara beveiani ĝia ĝeri ai? ¹⁶ Ĝia beiaĝomani, tavoĝa ĝitaĝauna tarimari bevaĝi-ĝosirini, benamo tavoĝa tu tarima irauri ma bevinirini.” Tarimarima na mai guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝekirato, “Asiĝi, maiĝesi asi bene vetore!”

¹⁷ Iesu na eĝitarito, benamo edanaĝirito, ekirato, “Be, mai guruĝa Buka Veaĝa nuĝanai anina tu kara? Maiĝesi ekirato, ‘Fore numari ĝeragarini tarimari na asi ĝeura-viniato ma ĝefitoĝaiato forena tu duĝu forenai eiaĝoto.’

¹⁸ Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana beĝwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, belau-fatafataiani.”

Kaisara, Roma ĝeri vere, ĝena takesi moniri

Mataio 22:15-22; Mareko 12:13-17

¹⁹ Taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari e Rubu Veaĝa vereri baregori na Iesu inimoĝo beĝene ĝabia dabarana ĝevetauato-ĝoi, korana ĝia ribari, Iesu na mai barabore tu ĝia iatari ai ekiraĝirito-ĝoi nai. Senaĝi tarimarima ĝutuma vegogo-taĝo naima ĝegarito. ²⁰ Moĝa lorinai ĝeĝita-taĝoato moĝo. Gabivau ĝofaĝofa tarimari ĝetuĝurito, ĝia na beĝene danaĝia noĝa vei-iobukaiobuka tarimari kavana; beĝene danaĝia, bema Iesu ĝena guruĝa beiaĝo-irauni nai, Iesu beĝene ĝabia, Roma gavanana ĝimana seĝukanai beĝene torea. ²¹ Mo ĝofaĝofa tarimari na Iesu ĝedanaĝiato, ĝekirato,

“Vevaġa-riba taumu o, ġai ribama, ġemu guruġa e ġemu vevaġa-riba tu maoromaoro. Tarimarima ġeri dagi asi otuġamaġirini, senaġi ġoi na Barau ġena dabara ovevaġa-riba-iaġi ġitakauani ma moġonimu ġesi. ²² Nokirama, Kaisara, Roma ġeri vere, takesi moniri bitana vinia tu namo ba asiġi?” ²³ Iesu na ġeri ġofaġofa varau eġitaiato, benamo ekirarito, ekirato, ²⁴ “Silva monina ta ġovaġa-ġitaġu! Mai tu dei iouiouna e dei arana?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tu Kaisara laulauna e arana,” ġetato. ²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, “Kaisara ġena, Kaisara boġono vinia, Barau ġena, Barau boġono vinia.”

²⁶ Iesu ġena guruġa tarimarima ġoirari ai tu maoro nai, asi ġeri dabara ġia beġe ġofa-darereani, senaġi ġena vevaġa-vese na nuġari ġefarevaġito, asi ma ġeguruġato.

Variġisi-ġenoġoi guruġari

Mataio 22:23-33; Mareko 12:18-27

²⁷ Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ġeri tuġamaġi tu, mase tarimari asi ma beġe variġisi-ġenoġoini. Iesu ġedanaġiato, ġekirato, ²⁸ “Vevaġa-riba taumu o, Mose na taravatu ġai ġema maiġesi etoreato, ‘Bema tau ta kakana bemaseni, ma vabuna tu roġo maġuri, senaġi asi naturi nai tu, mo tau na kakana vabuna bene ġaraġoa. Korana tu ġia na naturi tari beġene vaġa-maġuriri mo mase tauna ġena.’ ²⁹ Tarikaka tau moġo korina mabarari tu imaima ruarua (7). Tau guinena na vavine ta eġaraġoato, ma emaseto, natuna ta asi evaġa-ġoraiato. ³⁰ Tau vaġa-ruaruana na vabu ma eġaraġoato, ³¹ tau vaġa-toitoina maki moġesina moġo. Moġa nuġanai ġia mabarari tu imaima ruarua (7), senaġi mabarari ġemaseto, naturi ta asi ġevaġa-ġoraiato. ³² Dokonai mo vavine maki emaseto. ³³ Variġisi-ġenoġoi ġaronai mo vavine tu dei ġaraġona, korana ġia tu tau imaima ruarua (7) na ġeġaraġoato nai?”

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Mai tanobarai tau e vavine ġeveġaraġoni, ³⁵ senaġi roġo beiaġomani Basileianai, vei-iobukaiobuka tarimari beġe variġisi-ġenoġoini. Ġia tu asi beġe veġaraġoni. ³⁶ Ġia asi beġe maseni maki, senaġi aneru kavana beġe tanuni. Barau natunai beġe iaġoni, korana ġia tu variġisi-ġenoġoi tarimari. ³⁷ Mose na evaġa-moġoniato, mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini. Ġau eġaraiato-ġoi varina nuġanai, Mose na Vereġauka tu ‘Aberahamo ġena Barau, Isako ġena Barau, Iakobo ġena Barau’ ekiraġiato. ³⁸ Moġoni, ġia tu maġuri tarimari ġeri Barau, dia mase tarimari ġeri Barau. Korana Barau ġenai tu, tarimarima mabarari tu maġuri.”

³⁹ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari kota ġekirato, “Vevaġa-riba taumu o, vevaġa-vese namona tu maniġa.” ⁴⁰ Benamo moġa murina na asi ma ġedanaġi-ġenoġoiato, ġegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ġena Vereġauka?

Mataio 22:41-46; Mareko 12:35-37

⁴¹ Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġia tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ġetoni?”

⁴² Davida tu Salamo nuġanai ekirato,

‘Barau na ġegu Vereġauka ekiraiato:

Au ġimagu aroribana rekenai bono tanu,

⁴³ bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.’

⁴⁴ Davida na Keriso tu ‘Vereġauka’ etato. Kamasi nai Keriso tu Davida natuna?”

Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri ġofaġofa

Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 11:37-54

⁴⁵ Tarimarima mabarari ġoirari ai Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, ⁴⁶ “Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġerina lorimi boġono vetore. Ġia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi gaburi ai beġene rakaorakao, tarimarima na beġene vaġa-namori urari ai. Rubu nuġari ai ema ġani-vegogo gaburi ai ġeri ura tanutanu namori ai beġene tanu. ⁴⁷ Ġia na vabu ġeri numa ma farefare ġevaġa-koririni. Ġeri

g̃auḡau tu mauka kenene, senaḡi ḡeḡofaḡofani. Moḡesi ḡeveini tarimari meto barego vedaurea beḡe ḡabini.”

21

Vabu ḡena boubou monina

¹ Iesu eboḡe-vaisito nai, moni vovoka tarimari ḡeri boubou moni mauḡai ḡeḡurato-ḡoi eḡitarito. ² Asi-ḡena ema asi-ḡana vabuna ta eiaḡomato, eḡitaiato, ḡena moni misiri ruarua moḡo eḡura-riḡorito, (mai tu noḡa moḡo toea sebona kavana). ³ Benamo Iesu ekirato, “Moḡoni, au na akiramini, mai vabu na beḡuraia monina tu mabarari ḡeri vini bevanaḡiri. ⁴ Korana mabarari ḡeri moni vovoka ḡerina koturi moḡo beḡe vini, senaḡi mai vabu tu ḡena moni misina ḡenana moḡo, ḡena maḡuri ai bere vevaḡa-kava-iaḡiri dagarari mabarari beḡurari.”

Iesu na vau beḡea ḡorani dagarari ekiraḡirito

Mataio 24:1-14; Mareko 13:1-13

⁵ Iesu ḡena mero kota na Rubu Veaḡa ḡeguruḡa-iaḡiatio, ḡitaḡitana ma marevana, ma ḡena fore namori ḡesi ema Barau ḡevarevare-viniatio varevare dagarari namori na ḡevaḡa-veraiatio, ḡetato. Senaḡi Iesu ekirato, ⁶ “Ḡarona beraḡasini, mainai ḡoḡitarini dagarari mabarari tarima tari na beḡe vare bubu-riḡorini, fore ta fore ta iatanai asi beḡe tanuni.”

⁷ Benamo Iesu ḡedanaḡiatio, ḡekirato, “Vevaḡa-riba taumu, aitoma beḡorani? Ema beḡorani nai, kamara vetoḡa na bevaḡa-moḡoniani?” ⁸ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡomi lorimi boḡono vetore, beḡe ḡofamini ḡesi. Korana tu tarimarima ḡutuma au aragu ai beḡe iaḡomani, beḡe kirani, ‘Tarimana tu au maiḡegu!’ ema, ‘Ḡarona beraḡasi!’ beḡe toni. Senaḡi ḡia muriri ai asi boḡono raka. ⁹ Bema ḡomi na vetari o tuari gururi e gururaḡe boḡo seḡaḡirini nai, nuḡami asi beḡene raḡe. Mai dagara beḡe ḡora-guineni, senaḡi dokona asi roḡo beraḡasini.”

¹⁰ Iesu ma ekirato, “Tanobara ta tanobara ta ḡesi beḡe vevaḡini, gavamani ta gavamani ta ḡesi beḡe vetarini. ¹¹ Gabu ḡutuma nuḡari ai tano beḡe iagaiagani, doḡe beḡe ḡorani, ema tarimarima ḡutuma keve beḡe doḡarini ta ḡenana bevanaḡini ta ḡenai. Vevaḡa-gari vetoḡari baregori guba na beḡe foforini.

¹² Senaḡi mo dagara roḡosi beḡene ḡora nai, ḡia na ḡomi beḡe ḡabimini, beḡe vaḡa-midigumini. Rubu ai beḡe vaḡa-kotamini, dibura numari ai beḡe tore-toḡamini. Kini e gavana ḡoirari ai beḡe ḡori-iaḡomini, korana au ḡoḡabi-raḡeguni nai. ¹³ Mai tu ḡomi ḡemi nega namona au vaḡa-moḡonigu ai boḡo iaḡoni. ¹⁴ Boḡono vetuḡamaḡi, ḡemi vevaḡa-vese guruḡari asi boḡono tuḡamaḡi-guine guineri, ¹⁵ korana tu au na guruḡa e iaunega bavanimini, beḡe baru-vinimini tarimari na beḡe kira-ḡoimini, senaḡi asi beḡe kokoreni.

¹⁶ Tamami, sinami, kakami, tarimi, garagarami, e ḡatami na tarimarima ḡimari ai beḡe revamini. Ḡomi kota maki beḡe vaḡi-masemini. ¹⁷ Tarimarima mabarari na beḡe iau-rakavamini, korana au ḡoḡabi-raḡeguni nai. ¹⁸ Senaḡi debami ḡuiri sebona maki asi berekwa-rekwani. ¹⁹ Boḡo vevaḡa-gwaḡiḡini nai tu, boḡo maḡurini.”

Ierusalema beḡe vaḡa-rakavaiani

Mataio 24:15-21; Mareko 13:14-19

²⁰ “Vetari o tuari doḡorori na Ierusalema beḡe tanu-ḡeḡeraḡiani boḡo ḡitaiani, benamo boḡo ribani, Ierusalema dori ḡevaḡa-rakavaiani. ²¹ Mo negai Iudeai ḡetanuni tarimari tu ḡoro ḡana beḡene raga-iaḡo. Vanuḡa barana Ierusalema nuḡanai ḡetanuni tarimari tu, vanuḡa beḡene raga-kwanea, ema gunikai ḡetanuni tarimari tu vanuḡa barana nuḡanai asi beḡene raka-toḡa. ²² Korana mo negai tu Barau na tarimarima ḡeri rakava voiri bevinirini Buka Veḡai ḡetore-guineato vaḡa-moḡoniri. ²³ Vavine

ma baniri e ġabi-variġu vavineri kika ma vetuġari! Midigu barego mai tano ai beġe raġasini, ema Barau na ġena bese tarimari bevaġa-maoro vinirini. ²⁴ Tarima kota tu vetari baġari na beġe vaġi-maserini, kota tu beġe ġabi-maġuririni, tanobara mabarari ġana beġe ġori-iaġorini, beġea diburarini; ema irau bese tarimari na Ierusalem ma beġe fana-tariani, beiaġoni mo, ġeri ġaro bea korini.”

Tarimarima Natuna ġena iaġoma

Mataio 24:29-31; Mareko 13:24-27

²⁵ “Ġaro, ġue, ema visiġu nuġari ai vetoġa beġe ġorani. Tanobara beseri davara ema ureure gururi ai beġe gari-rakavani. ²⁶ Tarimarima beġe keto-founi gari dainai, ġeri tuġamaġi maki roġo beġe korini mo beġe ġorani dagarari dairi ai; korana tu guba seġukari beġe iagaiagani. ²⁷ Mo negai Tarimarima Natuna beġe ġitaiani, magube nuġana na beiaġomani ma seġukana e ma mamana baregona ġesi. ²⁸ Mo dagara beġe ġorani nai, boġono variġisi, boġono boġe-vaisi, korana vaġa-maġurimi tu varau bekavinaġi.”

Barabore - Vevaġa-riba figi ġauna ġenana

Mataio 24:32-35; Mareko 13:28-31

²⁹ Iesu na ġeri barabore ta ekiraġiato, ekirato, “Figi ġauna ema ġau mabarari ġoġitari. ³⁰ Lauri variġuri ġefafani ġoġitarini, ġomi ġoribani, ġaro ġena tora taimina varau bekavinaġi. ³¹ Moġa ilailanai, ġomi maki bema boġo ġitarini, mai dagara beġe ġorani nai, boġo ribani, Barau ġena Basileia tu bekavinaġi.

³² Moġoni akiramini, mai ġuru asi bekorini, beiaġoni mo, mai dagara mabarari beġe ġorani. ³³ Guba e tanobara beġe rekwa-rekwani, senaġi au ġegu guruġa tu asi beġe rekwarekwani, beġe tanu-vanaġi vanaġini.”

Boġono venari

³⁴ “Lorimi boġono vetore, ġaniġani e niuniu ġutuma, ema tanobara ġena tuġamaġi dagarari na ġomi nuġami beġe vaġa-metorini ġesi. Benamo mo ġaro na nuġami bevaġa-favevaġirini. ³⁵ Korana mo ġaro tu tanobarai ġetanuni tarimari mabarari ġeri ai beraġasini. ³⁶ Moġa lorinai boġono venari, boġono ġauġau ġaro mabarari ai, beġe ġorani dagarari mabarari ġerina boġono raga-maġuri ġana, korana Tarimarima Natuna ġoiranai roġo boġo ruġani.”

³⁷ Ġaro mabarari ai Iesu tu Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi, a lavilavi ai tu erakorosito-ġoi, Olive Ġorona tuġunai ea genato-ġoi. ³⁸ Boġiboġi iamoiamonai tarimarima mabarari Rubu Veaġai ġevegogoto-ġoi ġia ġena guruġa beġene seġaġia ġana.

22

Iesu beġene vaġia dabarana ġevetauato

¹ Asi etubuni faraona verekona arana Pasova varau ekavi-naġito. (Mo tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). ² Rubu Veaġa vereri baregori ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na Iesu beġene ġabia, benamo beġene vaġi-ġairia dabarana ġevetauato, korana tarimarima gariri ġeveito.

Iudas na Iesu erevaiato

Mataio 26:14-16; Mareko 14:10-11

³ Mo negai Satani na Iudas Isakariota, tarima ta gabanana ruarua (12) fakari ai, eboroġiato. ⁴ Benamo Iudas eiaġoto Rubu Veaġa vereri baregori ema Rubu Veaġa narinarina tarimari ġeri vere ġeri ai, Iesu tu ġia ġimari ai kamasi bene toreka-ka-ka dabarana ġeboioġa-vegogoato. ⁵ Ġia ġeiaku-rakavato, ġekira-toreato, moni beġe viniani, ġetato. ⁶ Iudas na eġabi-raġeato, benamo Iesu ġia ġimari ai vekuretoġai betorekauani dabarana evetauato-ġoi.

*Ginitaḡo mamoeḡa ḡerovina-toreato
Mataio 26:17-25; Mareko 14:12-21*

⁷ Ginitaḡo mamoeḡi beḡe vaḡirini ḡarona varau eraḡasito. ⁸ Benamo Iesu na Petero ma Ioane etuḡurito, ekirato, “Ḡoiaḡo, Pasova verekona boḡono dabaraia, bitana ḡania.” ⁹ Ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ḡai tu ainai baḡana dabara-torea?” ¹⁰ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Vanuḡa baregonai boḡo raka-toḡani nai, tarima ta nanu gwaḡutuna befaḡaiani boḡo ḡoitaḡoani. Murina na boḡono iaḡo, ḡia beḡaḡekauni numanai boḡono raḡekau. ¹¹ Benamo numa tarimana boḡono vaḡa-guruḡaia, boḡono kira, “Vevaḡa-riba tauna ekirani, ‘Varivari daiḡutuna tu aiḡa, au ema ḡegu mero ḡesi monai ginitaḡo mamoeḡa baḡana ḡania?’ ¹² Benamo ḡia na daiḡutu baregona ta numa tuḡunai bevaḡa-ḡitamini, ḡeiaḡeva-toreato. Monai boḡono dabara-torea.” ¹³ Benamo ḡeiaḡoto, Iesu na ekiraḡirito kavana ḡedoḡaririto. Monai vereko ḡedabaraiato.

Ḡani-vegogo veaḡana

Mataio 16:26-30; Mareko 14:22-26; 1 Korinto 11:23-25

¹⁴ Ginitaḡo mamoeḡa beḡe ḡaniani aoana eraḡasito. Iesu tu ḡena apostolo tarimari ḡesi ḡaniḡani gabunai ḡetanu-tarito. ¹⁵ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Au ḡegu ura baregona mai ginitaḡo mamoeḡa ḡomi ḡesi bitana ḡani-vegogo-guinea vau, midigu bana ḡani. ¹⁶ Korana tu akiramini, ginitaḡo mamoeḡa asi ma baḡaniani, beiaḡoni mo, ginitaḡo anina korikorina bea foforini Barau ḡena Basileia nuḡanai.”

¹⁷ Benamo Iesu na kapusi ta eḡabiato, evaḡa-namoato, ekirato, “Maiḡa tu ḡoḡabia, mabarami boḡono niua. ¹⁸ Korana tu akiramini, vine nanuna asi ma baniau-ḡenoḡoiani, beiaḡoni mo, Barau ḡena Basileia beiaḡomani vau.”

¹⁹ Benamo Iesu na beredi eḡabiato, evaḡa-namoato, ebuki-ḡutuato, evinirito, ekirato, “Mai tu au tauḡanigu, ḡomi avinimini; maiḡa boḡono veia, au vetuḡamaḡi-iaḡigu ḡana.”

²⁰ Ḡeḡani-ḡosito vau, kapusi ma eḡabiato, ekirato, “Mai kapusi tu Ginitaḡo Variḡuna, au raragu na bevaḡa-moḡoniani, bevebubuni ḡomi vaḡa-maḡurimi ḡana. ²¹ Senaḡi au berevaguni tarimana tu mainai au ḡesi taḡani-vegogoni! ²² Moḡoni, Tarimarima Natuna bemaseni, Barau na ekiraḡi-guineato ilailanai, senaḡi berevaiani tarimana vetuḡana kekei!” ²³ Benamo tauḡeri ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡia deikara na moḡesi beveiani.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 20:25-28; Mareko 10:42-45

²⁴ Benamo Iesu ḡena mero tauḡeri ḡeveḡare-veḡareto, deikara ḡia fakari ai barego lelevaḡi. ²⁵ Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Irau bese tarimari ḡeri vere na tarimarima ḡedori-naḡinaḡirini, ema veguine-iaḡi tarimari baregori na ḡeri maoro seḡukari na ḡelaunaḡi-naḡirini, ema tarimarima na beḡene vevato-iaḡiri ḡetoni. ²⁶ Senaḡi ḡomi tu dia moḡesina. Ḡomi fakami ai tau guinena tu tau muriseinai bene iaḡo, ema vere tauna tu vetuḡunaḡi taunai bene iaḡo. ²⁷ Dei tu barego, ḡaniḡani gabunai etanu-taḡoni tarimana ba vetuḡunaḡi tarimana? Ḡaniḡani gabunai etanu-taḡoni tarimana, ene? Senaḡi au tu ḡomi fakami ai vetuḡunaḡi tarimana noḡa.

²⁸ Ḡomi tu au ḡeribaḡaniguto-ḡoi nai, ḡotanu-gwaḡiḡito-ḡoi tarimami. ²⁹ Moḡa lorinai au Tamagu na maoro eviniguto, Basileia ta au ḡegu ekiraḡiato ilailanai, au maki Basileia ta ḡomi ḡemi akiraḡiani. ³⁰ Benamo ḡomi maki au ḡegu Basileiai bita ḡaniḡani-vegogoni e bita niuniu-vegogoni, ema ḡomi teronai o vere seari ai boḡo tanuni, Isaraela beseri gabanana ruarua (12) boḡo vaḡa-maoro vinirini.”

*Iesu na Petero ḡena vekira-ḡuniḡau ekiraḡi-toreato
Mataio 26:31-35; Mareko 14:27-31; Ioane 13:36-38*

³¹ “Simona, Simona o, noseḡaḡi! Au na akiramini, Barau na Satani maoro eviniato, ḡomi bene ribaḡanimi, namo e rakava bene tore-kirari ḡana, noḡa iaraḡa tarimana na widi ema momo etore-kirarini kavana. ³² Senaḡi au na ḡemu varau aḡuriḡurito, ḡemu veḡabidadama asi bene keto ḡana. Benamo ma bovetuḡamaḡi-ḡenoḡoini au ḡegu ai nai, tarikakamu bono vaḡa-kokoreri.”

³³ Petero evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka, au tu ḡoi ḡesi dibura numai beḡe torerani ema bita mase-vegogoni!” ³⁴ Iesu ekirato, “Petero, au na akiramuni, toma kokoroku asi begoḡini, beiaḡoni mo, ḡoi na au vaḡa-toitoi bokira-ḡuniḡauguni, bokirani, ‘Au tu asi ribaḡu ḡia,’ botoni.”

Nega rakavana

³⁵ Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Au na ḡomi atuḡumito nai, asi ḡemi fusefuse, dura, o tamaka. Ḗomi dagara tai ḡorabuto ba? Ḗia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Asiḡina!”

³⁶ Iesu na ma evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Senaḡi toma ḡomi deikara ma ḡena fusefuse ema dura, bene ḡabiri; ema deikara asi ḡena vetari baḡana, ḡena koudi bene voivoi-iaḡia, benamo ta ma bene voia. ³⁷ Korana au na akiramini, Buka Veaḡa nuḡanai ekirani, ‘Seḡafore tarimari ḡesi beḡe iavi-vegogoani.’ Mo guruḡa au ḡegu ai bemoḡonini.”

³⁸ Iesu ḡena mero ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Noḡitaia, Vereḡauka, vetari baḡari ruarua maiḡeri.” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Benamo!”

Iesu eḡuriḡurito Getesemane ai

Mataio 26:36-46; Mareko 14:32-42

³⁹ Benamo Iesu tu vanuḡa barana eraga-kwaneato, Olive Ḗorona ḡana eiaḡoto eveito-ḡoi kavana. Ḗena mero ḡia murinai ḡerakato. ⁴⁰ Monai ḡeraḡasito, benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Boḡono ḡauḡau, be veribaḡani ai asi boḡono moira.”

⁴¹ Benamo ḡereḡana eraka-ḡerevaḡito, fore tafiurini ḡea keto-tarini ḡena manaḡa ilailanai, benamo evetui-tarito, eḡuriḡurito. ⁴² Ekirato, “Tamagu o, bema nuḡamu ilaila nai, mai midigu bedina au ḡeguna noma ḡabi-vaḡia; senaḡi dia au ḡegu ura, ḡoi ḡemu ura moḡo.”

[⁴³ Benamo aneru ta guba na emariḡoto, Iesu kokore eviniato. ⁴⁴ Midigu barana na ḡia nuḡana evaḡa-vonuato, benamo eḡauḡauto ma nuḡana mabarana ḡesi, eiaḡoto mo, seḡurina tano ai eriḡoto rara kabudona noḡa.] ⁴⁵ Eḡauḡau-ḡosito vau, evariḡisito, ḡena mero ḡeri ai eḡenoḡoi-iaḡoto, genari ai eḡoitaḡorito, dabarari ḡedokoto nai. ⁴⁶ Benamo ḡia na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Karase nai ḡomi ḡogenani? Ḗovariḡisi, ḡoḡuriḡuri, be veribaḡani ai asi boḡono moira.”

Iesu tuari tarimari na ḡeḡabi-tariato

Mataio 26:47-56; Mareko 14:43-50; Ioane 18:3-11

⁴⁷ Iesu roḡo mo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, tarimarima ḡutuma ḡeraḡasito, Iudas, mero ta gabanana ruarua (12) fakari ai, ḡia na eḡori-kaurito. Iesu eiaḡo-viniato bene veraua ḡana. ⁴⁸ Senaḡi Iesu na ekiraiato, ekirato, “Iudas o, Tarimarima Natuna verau na borevaiani ba?”

⁴⁹ Iesu sevinai ḡeruḡa-taḡoto merori na ḡeḡitaiato kara beḡorani, benamo ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vetari baḡana na baḡana basiri ba?” ⁵⁰ Benamo ḡia ta na Rubu Veaḡa verena baregona ḡena vetuḡunaḡi tarimana vetari baḡana na eiaḡo-viniato, benamo seḡana aroribana ebasi-vaḡiato. ⁵¹ Senaḡi Iesu ekirato, “Benamo, ḡovaḡa-dokoa!” Mo tarima seḡana eḡabi-karaiato, evaḡa-namoato.

⁵² Benamo Iesu ḡabiḡabina ḡeiaḡomato tarimari, Rubu Veaḡa vereri baregori e Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari ḡeri baregona ema Iuda vereri ḡia na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḗomi boḡo iaḡoma ma ḡemi vetari baḡari e ma ḡemi fato ḡesi, noḡa moḡo

seġafore tarimana ta ġabiġabina ġoro iaġoma kavana? ⁵³ Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai Rubu Veaġa nuġanai, senaġi asi ġoġabi-tariguto. Mai tu ġomi ġemi nega, mukuna (o Satani) ġena seġuka negana.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:57-58; 26:69-75; Mareko 14:53-54; 14:66-72; Ioane 18:12-18; 18:25-27

⁵⁴ Benamo ġia na Iesu ġeġabi-tariato, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa ġana ġeġori-iaġoato. Petero maki ġia murinai erakato, senaġi ma fakana. ⁵⁵ Numa maġuna nuġanai tarima kota na karava ġevaġa-ġaraiato, benamo ġetanu-ġeġeraġiato. Petero maki ġia seviri ai etanu-tarito. ⁵⁶ Benamo vetuġunaġi ġuiatona ta na karava mamananai eġitaiato, eġita-karakaraiato, ekirarito, ekirato, “Mai tarima maki Iesu ekavaiato-ġoi!”

⁵⁷ Senaġi ġia evekira-ġuniġauto, ekirato, “Ġoi vavine, au tu asi ribagu ġia!”

⁵⁸ Nega kotuna evanaġito nuġanai, tarima ta na Petero eġitaiato, ekiraiato, “Ġoi maki ġia karori ta!” Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi tau, au tu asiġi!” ⁵⁹ Aoa ta evanaġito vau, tarima ta ma eguruġato ma nuġana mabarana ġesi, ekirato, “Moġoni, ġia maki Iesu ġesi tarimana ta, korana ġia maki Galilea tauna!” ⁶⁰ Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi tau, au asi ribagu ġoi kara okiraġiani!” Ġia roġo mo eguruġato-ġoi nuġanai, kokoroku egoġito.

⁶¹ Benamo Vereġauka eruġa-kureto, ġia na Petero eġitaiato nai, Vereġauka ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekiraiato, “Toma kokoroku asi begoġini, beiaġoni mo, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni.” ⁶² Benamo Petero eraka-rosito, etaġi-rakava rakavato.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mataio 26:67-68; Mareko 14:65

⁶³ Iesu ġenariġauato tarimari na ġevaseva vaseva-iaġiato e ġekwariato. ⁶⁴ Matana ġekumu-ġauato, ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu peroveta tarimana, be nokiraġia, dei na bekwarimu?” ⁶⁵ Guruġa rakavari ġutuma ġia ġeviniato.

Iesu kanisoro tarimari ġoirari ai

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Ioane 18:19-24

⁶⁶ Elaġanito, Iuda vereri, e Rubu Veaġa vereri baregori, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeraka-vegogoto. Iesu ġeġori-iaġoato Iuda kanisoro tarimari ġoirari ai. ⁶⁷ Benamo ġekiraiato, ġekirato, “Nokira-varama, ġoi tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), ba?” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Bema au na bakiramini, ġomi na asi boġo vaġa-moġoniguni, ⁶⁸ ema bema vedanaġi ta bavanimini, asi boġo vaġa-veseguni. ⁶⁹ Senaġi toma beiaġoni mo ġoira laġaniri ai, Tarimarima Natuna tu Seġuka Barauna ġimana aroribanai betanu-taġoni.”

⁷⁰ Benamo mabarari ġekirato, “Be, ġoi tu Barau Natuna otoni?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi na ġokiraġiani maniġa.” ⁷¹ Ġia ġekirato, “Karase vevaġa-moġoni tarimari tari roġo tavetaurini? Ġia tauġena muruna na bekiraġia bita seġaġia.”

23

Iesu Pilato ġoiranai

Mareko 15:1-5; Ioane 18:28-38

¹ Benamo vegogo tarimari mabarari ġevariġisito, Iesu ġeġori-iaġoato gavana Pilato ġenai. ² Monai ġeġofaġofa-iaġiato, ġekirato, “Mai tarima maiġa baġa doġaria, ġai ġema bese tarimari eġorikau-kerererini, ekirani, Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri asi beġene vinia etoni, ema tauġena evekiraġini, ġia tu Keriso, Barau na ekiraġi-toreato verena o kinina.”

³ Benamo Pilato na edanaĝiato, ekirato, “Ĝoi tu Iuda tarimari ĝeri vere ba?” Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Oi, okiraĝiani maniĝa.” ⁴ Benamo Pilato na Rubu Veaĝa vereri baregori e tarimarima ĝutuma ekirarito, ekirato, “Kerere ta asi badoĝaria mai tarima ĝenai.” ⁵ Senaĝi mo tarimarima roĝo ĝeĝiĝiraĝeto, ĝekirato, “Ĝia ĝena vevaĝa-riba guruĝari na Iudea tarimari mabarari nuĝari evei-veĝonurini. Galileai esinaĝiato mo beiaĝoma mai gabu ai.”

Iesu Heroda ĝoiranai

⁶ Mo guruĝa eseĝaĝiato nai, Pilato evedanaĝito, ekirato, “Mai tarima tu Galilea tarimana ba?” ⁷ Benamo Pilato eribato, Iesu tu Heroda ĝena seĝuka gaburenai nai, Iesu Heroda ĝenai ĝetuĝu-iaĝoato. Ĝia maki Ierusalemaj mo ĝaro ai. ⁸ Heroda eiaku-rakavato Iesu eĝitaĝiato nai, korana Heroda na Iesu varina eseĝaĝiato, ema kai-veĝata evaĝa-nogato Iesu bene ĝitaia ĝana. Ĝia eurato Iesu na nuĝa-farevaĝi veĝari kota bene veiri bene ĝitari. ⁹ Moĝa lorinai vedanaĝi ĝutuma Iesu edanaĝiato, senaĝi ĝia asi evaĝa-veseto. ¹⁰ Rubu Veaĝa vereri baregori ema taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari monai ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi, Iesu ĝeĝofaĝofa-iaĝi lelevaĝiato-ĝoi. ¹¹ Heroda ema ĝena vetari tarimari o soldia na Iesu ĝerikiriki-iaĝiato-ĝoi, ĝevei-veĝare veĝareato, ema dabuĝa namona ta ĝevaĝa-dabuĝa-iaĝiato, benamo ma ĝetuĝu-ĝenoĝoĝiato Pilato ĝenai. ¹² Pilato ema Heroda ĝevebaru-vevinito-ĝoi, senaĝi mo ĝaro ai ĝeveĝata-ĝenoĝoito.

Iesu vaĝa-ruaruana Pilato ĝoiranai

Mataio 27:15-26; Mareko 15:6-15; Ioane 18:38-19:16

¹³ Pilato na Rubu Veaĝa vereri baregori, e Iuda vereri, ema tarimarima mabarari ekea-vegogorito, ¹⁴ ekirarito, ekirato, “Ĝomi na mai tarima boĝo ĝori-iaĝomaia au ĝegu ai, ĝokirani, ĝia na tarimarima eĝorikau-kerererini ĝotoni. Toma au na ĝomi ĝoirami ai ĝemi guruĝa bavetauri, senaĝi kerere ta asi badoĝaria. ¹⁵ Heroda maki kerere ta asi edoĝariato ĝia ĝenai nai, ma betuĝu-ĝenoĝoi iaĝomaia ĝita ĝerai. Ĝomi na ĝoĝitaiani, ĝia tu rakava ta asi eveiato bene mase ĝana. ¹⁶ Moĝa lorinai au na mai akwariani vau baruĝaiani.” [¹⁷ Vanaĝivanaĝi eveini kavana Pilato na Pasova verekona ĝaronai dibura numai etanuni tarimana ta beruĝaiani.]

¹⁸ Senaĝi tarimarima mabarari ĝekoĝo-vegogoto, ĝekirato, “Bono vaĝia! Barabas noruĝaia, novinima!” ¹⁹ Barabas tu dibura numai ĝekou-ĝauato, korana vanuĝa barana nuĝanai ĝevevaĝito ema tarima ta ĝevaĝi-maseato nai.

²⁰ Pilato enuĝa-vekvaraĝito Iesu bene ruĝaia, moĝa lorinai tarimarima ma evaĝa-guruĝa ĝenoĝoĝirito, ²¹ senaĝi ĝia ma ĝekoĝo-ĝenoĝoi ĝenoĝoito-ĝoi, ĝekirato, “Novaĝa-satauroa, novaĝa-satauroa!”

²² Nega vaĝa-toitoina evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Karase nai, kamara rakava mai tarima na eveiato? Au na rakava ta asi aĝoitaĝoani eveiato bene mase ĝana. Moĝa lorinai au na mai akwariani vau baruĝaiani.”

²³ Senaĝi ĝia ĝekoĝoto ma nuĝari mabarari ĝesi, ĝekirato, novaĝa-satauroa; benamo dokonai ĝia ĝeri ura ekwalimuto. ²⁴ Benamo Pilato na ĝia ĝeri ura eĝabi-raĝeato. ²⁵ Mo vevaĝi ema vaĝivaĝi dainai dibura numanai etanuto tarimana, eruĝa-fitoĝaĝiato ĝeri noĝinoĝi ilailanai, a Iesu tu evinirito ĝeri ura veĝana beĝene veia.

Iesu ĝevaĝa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Ioane 19:17-27

²⁶ Vetari tarimari na Iesu ĝeĝori-roĝiato, benamo ĝeĝori-iaĝoato-ĝoi nai, tarima ta ĝesi ĝevedoĝarito, Simona, Kurene tarimana, ĝia tu gunika na ema raka-rosito vanuĝa barana ĝana eiaĝoto-ĝoi nai, tuari tarimari na ĝeĝabi-tariato, satauro ĝia faĝanai ĝetore-kauato. Ĝia na satauro efaĝaĝiato, benamo Iesu murina na eiaĝoto-ĝoi.

²⁷ Tarimarima ġutuma tu Iesu murinai ġerakato. Ġia vefakari ai tari tu vavine, ġia tu Iesu taġina ġeveito-ġoi ema ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi. ²⁸ Benamo Iesu eruġa-kureto, evaġa-guruġarito, ekirato, “Ierusalem vavinemi! Au taġigu asi ġotaġi, senaġi tauġemi taġimi ema natumi taġiri ġovei. ²⁹ Korana ġaro rakavari beġe iaġomani, tarimarima maiġesi beġe kirani, ‘Sinaġe gabani vavineri ema ratari asi ġerururini vavineri beġene iaku!’ ³⁰ Benamo ġoro baregori beġe vaġa-guruġarini, beġe kirani, ‘Ġai iatamai ġoketokau!’ ema ġoro keiri beġe kirarini, ‘Ġai ġolautarima!’ ³¹ Bema au, ġau maġurigu, na maiġesi beġe veiguni nai tu, ġomi, ġau matuġumi, kamasi beġe veimini?”

³² Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġeġori-rosirito ġia ġesi beġene vaġa-sataurori ġana. ³³ Gabu ta arana “Deba Ġavana” ai ġeraġasito. Monai seġafore tarimari ġesi ġevaġa-satauroato, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. ³⁴ Iesu ekirato, “Tamagu o, ġeri rakava bono tuġamaġi-fitoġari, korana kara ġeveiani ġia asi ribari.” Benamo laki ġerena ta ġeveiato vau, ġena dabuġa ġevarerito.

³⁵ Tarimarima ġeruġa-tarito, ġe-marereto-ġoi, ema Iuda tarima baregori na ġerikiriki-iaġiato-ġoi, ġekirato, “Ġia na tarima tari evaġa-maġuririto, a ġia tauġena tu asi bevevaġa-maġurini bema ġia Keriso, Barau na eġabi-viriġiato vevaġa-maġuri tauna.”

³⁶ Vetari tarimari na maki ġevaseva-vaseva-iaġiato, ġia ġenai ġeiaġoto, vine nanuna mamakina ġeduġi-viniato, ³⁷ benamo ġekirato, “Bema ġoi Iuda tarimari ġeri vere otoni, ġoi tauġemu novevaġa-maġuri.” ³⁸ Toretore ta maki ġia iatanai ġetoreato, ekirato: “MAI TU IUDA TARIMARI ĠERI VERE.”

³⁹ Seġafore tarimana ta, ġia ġesi ġevaġa-satauro vegogoato tarimana, na evaneato, ekirato, “Ġoi tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna)? Ġoi tauġemu novevaġa-maġuri, ġai maki novaġa-maġurima!” ⁴⁰ Ġia karonna na ekira-ġoiato, ekirato, “Ġoi Barau garina asi ogarini? Ġoi maki bomaseni ġia ilailanai. ⁴¹ Dagara sebona, ġita taura ruarua tamaseni ġera rakava voiri dainai, senaġi mai tarima tu asi ġena vei-rakava.” ⁴² Benamo ġia na Iesu enoġiato, ekirato, “Iesu, ġemu Basileia boġabiani nai, au maki bono tuġamaġigu.” ⁴³ Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Moġoni akiramuni, toma ġaro ai ġoi tu au ġesi paradaiso ai.”

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Ioane 19:28-30

⁴⁴ Ġaroġota, horaġauna 12 koloko varau eġabiato, ġaro ġena seġuka ekorito, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato, eiaġoto mo, horaġauna 3 koloko. ⁴⁵ Benamo Rubu Veaġa nuġanai veaġa lelevaġi daiġutuna kouġauna dabuġana o ketin evedare-kikimato.

⁴⁶ Iesu ekoġoto, ekirato, “Tamagu o, iaukagu tu ġoi ġimamu ai atoreani!” Eguruġa-ġosito vau emaseto.

⁴⁷ Vetari verena na mo veiġa eġitaiato, benamo Barau evaġa-raġeato, ekirato, “Moġoni veġata, mai tarima tu vei-iobukaiobuka tarimana!”

⁴⁸ Marere tarimari ġutuma na mo veiġa eġorato dagarana ġeġitaiato, benamo kobari ġeiafarito, ġevetuġamaġi-rakavato, ġeri numa ġana ġeġenoġoito.

⁴⁹ Senaġi Iesu ġeribaiato tarimari mabarari, Galilea na ġia murina na ġeiaġomato vavineri maki, manaġai ġeruġato, ġeġorato dagarari ġeġitarito.

Iesu ġeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15:42-47; Ioane 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Tarima ta arana Iosefa etanuto-ġoi Iudea vanuġana Arimatea nuġanai. Ġia tu varina namo tarimana ta, Barau ġena Basileia evaġa-nogaiato-ġoi. Ġia maki Iuda kanisoro tarimana, senaġi ġevekira-toreto veiġana asi eġabi-raġeato. ⁵² Benamo Pilato ġenai eiaġoto, Iesu tauġanina bene ġabi-riġoa etato. ⁵³ Moġa murinai Iesu tauġanina eġabi-riġoato, dabuġa kurokurna namona na ekumuato, gara gabuna fore ġebasiato kouġanai etore-toġaiato. Mo gara tu variġuna, nuġanai mase ta roġosi beġere torea.

⁵⁴ Mo veiġa tu Fraidei lavilavi ai eġorato, Sabadi ġana ġevei-toreato-ġoi ġarona, Sabadi dori eraġasito nai.

⁵⁵ Galilea na Iesu ġesi ġeiaġomato vavineri, Iosefa murina na ġeiaġoto, gara kouġana ema Iesu tauġanina aiġesi etore-toġaiato ġeġitaiato. ⁵⁶ Benamo ġeġenoġoito Ierusalemata sitina ġana, muramura ma bonari ema daudau muramurari ġeġabi-torerito.

Sabadi ai ġeiaġaraġito taravatu ekirani lorinai.

24

Iesu evariġisi-ġenoġoito

Ioane 20:1-10

¹ Fura ġarona giniguenai o Sandei ai, vavine tu boġiboġi iamoiamonai gara ġana ġeiaġoto, muramura bonari namori ġerovina-torerito dagarari ġeġwa-iaġorito.

² Gara kouġana forena tu kure-veġita, irau ai vetore ġeġitaiato. ³ Gara kouġana na ġeraka-toġato, senaġi Iesu Vereġauka tauġanina tu asi ġedoġariato. ⁴ Ġia roġo mo ġedaradarato-ġoi nuġanai, tau ruarua ġia seviri ai ġeruġa-tarito, ġeri dabuġa tu kuro-ġaroġarori. ⁵ Vavine tu ġegari-rakavato, tano ai ġetutuġu-tarito, benamo mo tarima na ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Karase nai maġuri tarimana mase gabunai ġovetauani? ⁶ Ġia tu dia mainai; mase na ma bevariġisi-ġenoġoi. Galileai etanuto-ġoi nai, evaġa-guruġamito guruġana boġono tuġamaġia, ⁷ ekirato, “Tarimarima Natuna tu rakava tarimari ġeri ai beġe revaiani, beġe vaġa-satauroani, ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini.’”

⁸ Benamo vavine na mo guruġa ġetuġamaġi-doġariato. ⁹ Gara ġeraga-kwaneato, ġeġenoġoito, mo dagara eġorato dagarana varina mabarana Iesu ġena mero gabanana sebna (11) ma karori ġesi ġekira-vararito. ¹⁰ Vavineri tu maiġeri: Maria, Magadala vavinena, e Ioana, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema karori tari maki. Ġia na mai vari Iesu ġena apostolo tarimari ġeri ġekiraġito. ¹¹ Senaġi vavine ġeri guruġa asi ġevaġa-moġonirito, korana apostolo ġetuġamaġito, ġia noġa ġeguruġa-babobaboto-ġoi. ¹² Senaġi Petero tu evariġisito, eraga-iaġoto, gara kouġanai ea boġe-toġato, senaġi Iesu ġekumuato dabuġari moġo eġitarito. Benamo numa ġana eġenoġoi-iaġoto nuġanai, ġeġorato dagarari etuġamaġirito nai, eġaba-rakavato.

Iesu Emausa dabaranai efoforito

Mareko 16:12-13

¹³ Mo ġaro sebonai Iesu ġena mero ruarua tu Emausa vanuġana ġana ġeiaġoto; mo gabu ġena manaġa Ierusalemata na tu 11 kilomita kavana. ¹⁴ Ġerakato-ġoi nuġanai, ġeġorato dagarari ġeguruġa-guruġa iaġirito-ġoi. ¹⁵ Ġeri raka guruġa-guruġai Iesu maki eraka-kavi-iaġoto, ġia ġesi ġeraka-iaġoto-ġoi. ¹⁶ Senaġi tauri ruarua asi ġeribato ġia tu dei.

¹⁷ Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġomi tu kara mai dabarai ġoraka-guruġa guruġa-iaġiani?” Benamo tauri ruarua ġeruġa-tarito, ġeboġe-vetuġato. ¹⁸ Benamo ġia ta, arana Kleopa, na evaġa-veŋeato, ekirato, “Ierusalemata ġana ġeiaġomato tarimari fakari ai betaġu ġoi moġo ġereġamu mainai beġe ġora dagarari asi ribamu?” ¹⁹ Iesu evedanaġito, ekirato, “Kamara dagara?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Iesu, Nasareta tarimana, ġenai ġeġorato dagarari. Ġia tu peroveta tarimana, Barau ġoiranai e tarimarima mabarari ġoirari ai ġena veiġa ema ġena guruġa maki ma seġukari. ²⁰ Ġita ġera Rubu Veaġa vereri baregori ema ġera veġorikau tarimari na ġerevaiato bene mase ġana, ġevaġa-satauroato. ²¹ Senaġi ġai ġatuġamaġito, ġia na Isaraela tarimari bevaġa-maġuririni.

Mai dagara eġorato beiaġoma toma tu varau ġaro toitoi beġe iaġo. ²² Moġa iatanai, ġema vavine tari na ġai nuġama beġe vaġa-farevaġiri. Ġia tu boġiboġi iamoiamonai

gara ġana beġe iaġo. ²³ Senaġi tauġanina asi beġe doġaria. Benamo beġe ġenoġoi-iaġoma, beġe kira tu, aneru beġe ġitari, mo aneru na beġe kirari, ‘Ġia tu varau bemaġuri-ġenoġoi,’ beġesi. ²⁴ Ġai karoma tari maki gara ġana beġe iaġo, vavine na beġe kiraġia kavana beġe doġaria, senaġi Iesu asi beġe ġitaia.”

²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi tu babo, peroveta tarimari ġeri guruġa vaġa-moġoniri ai maki kwaibo rakava! ²⁶ Keriso tu moġesi bene midigu-midigu murinai vau, mareva namonai bene raka-toġa, ene?” ²⁷ Benamo ġia varina Mose e peroveta tarimari ġeri bukai ema Buka Veaġa mabarana maki ġetorerito guruġari aniri evaġa-ribarito.

²⁸ Ġeiaġo-viniato-ġoi vanuġana Emausa ġekavinaġiato, benamo ġia tu bene raka-vanaġi etato. ²⁹ Senaġi ġekira-ġoiato, ġekirato, “Ġai ġesi notanu, korana belavilavi ema ġaro maki mai emukunani bene.” Benamo ġia ġesi ġeraka-toġato, ġetanuto. ³⁰ Ġaniġani gabunai ġetanu-taġoto-ġoi nai, Iesu na beredi eġabiato, evaġa-namoato, edudu-ġutuato, tauri ruarua evinirito. ³¹ Benamo matari ġevekeoto, ġeribato mo tu ġia. Senaġi ġia tu ġoirari ai erekwa-rekwato.

³² Benamo tauri ruarua ġevoguruġa-vevinito, ġekirato, “Dabarai evaġa-guruġarani-ġoi nai, ema Buka Veaġi ġetorerito guruġari aniri ġera ekiraġi-maġatarini-ġoi nai, ġita nuġara tu ġeseġuseġuni-ġoi, noġa moġo karava na ġeġararini-ġoi, ene?”

³³ Benamo maoromaoro ġevariġisito, Ierusalem ma ġeġenoġoi-iaġoto, Iesu ġena mero gabanana sebna (11) ma karori ġesi vegogo-taġori ai ġedoġaririto. ³⁴ Ġia na tauri ruarua ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Moġoni veġata, Vereġauka tu bevariġisi-ġenoġoi ema Simona ġenai maki efoforito.” ³⁵ Benamo tauri ruarua na dabarai eġorato dagarana ema kamasi Iesu na beredi edudu-ġutuato vauro, Iesu ġia na ġeġita-leaiato ġeri ġekiraġito.

Iesu tu ġena mero ġeri ai efoforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Ioane 20:19-23

³⁶ Mo tarima ruarua roġo ġeguruġato-ġoi nuġanai, Vereġauka ġia fakari ai eruġa-rosito, benamo ekirarito, ekirato, “Maino ġemi ai bene tanu.” ³⁷ Ġia tu nuġari maki ġefarevaġi-rakavato ema ġegarito, ġia matoru ġekirato, murava ta ġeġitaġiato. ³⁸ Senaġi ġia ekirato, “Karase nai nuġami beġe vekwaraġi-rakava? Kara dainai ġodaradarani? ³⁹ Ġimagu ema kwakugu ġoma ġitari, benamo boġono riba mai tu au. Ġoma ġabi-karagu, benamo boġono riba, korana murava tu asi viriġona ema asi turiġana, ġoġitaguni au tu ma viriġogu e ma turiġagu.” ⁴⁰ Moġesi ekirato, benamo ġimana ema kwakuna evaġa-ġitarito. ⁴¹ Senaġi ġia tu roġo ġedaradarato-ġoi ġeri iaku ema ġeri nuġa-farevaġi dainai; benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġaniġani tari maniġeri ba?” ⁴² Ġia na maġani-kone gabugabuna ta ġeviniato. ⁴³ Benamo Iesu na eġabiato, ġoirari ai eġaniato.

⁴⁴ Benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu roġo ġomi ġesi tatanu-vegogoto-ġoi nai, akiramito-ġoi: Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri guruġa ema Salamo ai au varigu ġetorerito guruġari mabarari beġe moġonini.” ⁴⁵ Benamo Iesu na nuġari ekeorito, Buka Veaġa guruġari aniri beġene tuġamaġi-fakari ġana. ⁴⁶ Ma ekirarito, ekirato, “Maiġesi ġetoreato: Keriso tu moġesi roġo bemidigu-midiguni, ema ġaro vaġa-toitoinai mase na ma bevariġisi-ġenoġoini. ⁴⁷ Ema ġia aranai vetuġamaġi-kure ema rakava tuġamaġi-fitoġari beġene ġobata-iaġi-rovorovori tanobara mabarari ai, Ierusalem na bene vematama. ⁴⁸ Mai dagara vaġa-moġoniri tarimami tu ġomi. ⁴⁹ Au tauġegu na tu Tamagu na ekiraġi-toreato Iaukana batuġuani, iatami ai befoforini. Ġomi tu Ierusalem ai boġono tanu, bene iaġo mo, guba na bemariġoni seġukana boġo ġabiani.”

Iesu Barau na eḡabi-varaḡeato guba ḡana
Mareko 16:19-20; Apostolo 1:9-12

⁵⁰ Moḡa murinai Iesu na Ierusalemā na eḡori-rosirito, ḡeiaḡoto mo, Betania ḡana, benamo ḡimana eḡabi-vaisirito, evaḡa-namorito. ⁵¹ Evaḡa-namorito-ḡoi nuḡanai, Iesu tu ḡia ḡerina eveḡitato, Barau na eḡabi-varaḡeato guba ḡana. ⁵² Ġia na ḡetoma-rakarigō viniato murinai, ma iakuri e ma verereri ḡesi Ierusalemā ḡana ma ḡeḡenoḡoi-iaḡoto. ⁵³ Benamo Rubu Veaḡai ḡetanuto-ḡoi, Barau ḡevaḡa-raḡeato-ḡoi.

VARI NAMONA IOANE NA ETOREATO

Ioane vaġa-foforina guruġari

Ioane tu Iesu ġena apostolo tarimari gabanana ruarua (12) nuġari ai tarimana ta. Ġia tamana tu Sebedαιο, ma ġia tu kone ai maina tarimari.

Ioane ġena mai Vari Namona tu laġani 85 beiāgo 95 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Ġia na mai Vari Namona tu tanobara tarimari mabarari, ġemaġuri-ġenoġoito ema asi ġemaġuri-ġenoġoito, ġeri etoreato.

Ġia ġena ura baregona tanobara tarimari mabarari bene vaġa-ribari, Iesu Nasareta tarimana tu moġoni Barau Natuna, e Iesu tu moġoni Barau na tanobara ġana etuġu-mariġoato, tanobara tarimari ġia ġenana maġuri beġene ġabia uranai, ema Barau vetoġana korikorina tu ġia ġenana ema vevaġa-foforiato tarimarima ġeri ai. Siri baregona Ioane ġena Vari Namona bukana nuġanai tu karoa 20:31, “Maiġeri guruġa atorerito, korana tu ġomi na Iesu boġono vaġa-moġonia, ġia tu moġoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vaġa-moġoniani nai tu, ġia aranai maġuri vanaġivanāġi boġo ġabiani.”

Ioane ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Barau Natuna - karoa 1:1-18
2. Barau ġena vetuġunaġi Iuda tarimari fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 1:19-12:50
3. Barau ġena vetuġunaġi Iesu tauġena ġena mero fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 13-17
4. Barau vetuġunaġina ema iaġo-vinito tanobara vaġa-maġurina ġana - karoa 18-21

Maġuri guruġana

¹ Tovotovonai veġata Guruġa etanuto-ġoi. Mo Guruġa tu Barau ġesi ġetanuto-ġoi, ema mo Guruġa tu Barau. ² Ġia tu tovotovona na veġata Barau ġesi ġetanuto-ġoi. ³ Dagara mabarari tu Barau na ġia ġenana eveirito. Ma Barau na dagara sebona kwariġutu ta maki dabara borunai ta maki asi eveiato, asiġina ġinavaġi. ⁴ Maġuri tu ġia nuġanai etanuni; mo maġuri tu tarimarima ġeri mama. ⁵ Mama tu mukuna nuġanai emamani, senaġi mukuna na asi etuġamaġi-fakaiato e asi eġita-leaiato.

⁶ Barau na tarima ta etuġuato, arana tu Ioane. ⁷ Ġia tu guruġa moġonina kiraġi-kiraġina ema mama vaġa-foforina ġana eiaġomato. Be ġia ġenana tarimarima mabarari na vari beġene seġaġia e beġene vaġa-moġonia ġana. ⁸ Ġia tauġena tu dia mo mama, senaġi ġia eiaġomato tu, mama benema kiraġia ġana. ⁹ Mo mama tu mama korikorina, tanobara ġana eiaġomato, tarimarima mabarari mama benema viniri ġana.

¹⁰ Guruġa tu tanobarai etanuto-ġoi, ema mo guruġa ġenana Barau na tanobara eveiato, senaġi tanobara na tu asi eribaiato. ¹¹ Ġia tu ġena tanobara ġana eiaġomato, senaġi ġena tarimarima na asi ġeġabi-raġeato. ¹² A tarimarima kotari na ġeġabi-raġeato e ġevaġa-moġoniato nai, ġia na maoro evinirito, Barau natunai beġene iaġo. ¹³ Ġia Barau natunai ġeiaġoto tu dia tauġanina ġenana. Mo tu dia sina tama rarari na o tauġani ġena urai o sina tama ġeri urai. Asiġi, tarimarima tu Barau tauġena ġereġana na moġo ġia natunai evaġa-iaġorini.

¹⁴ Mo Guruġa tu tarimarima tauġaninai eiaġoto, benamo ġai fakamai ema tanuto. Ġia marevana e seġukana baregona ġaġitaiato. Moġa tu Barau na Natuna sebona kwariġutu eviniato marevana e seġukana. Varevare-bara ema guruġa e maġuri moġonina na evonuvonu-raġeto.

¹⁵ Ioane na ġia guruġana ekiraġi-foforiato, ekeato, ekirato, “Au na akiraġiato tarimana tu maiġa, akirato, ‘Au murigu na beiāġomani tarimana na au evanaġiġuto. Korana tu au maki roġosi roġo bana maġuri nuġanai veġata, ġia tu etanuto-ġoi.’”

¹⁶ Ĝia tu varevare-bara na evonuvonu-raĝeto. Mo ĝena varevare-bara lorinai ĝita mabarara vevaĝa-namo iatai-iatai maki evinirani. ¹⁷ Korana Barau na Mose ĝenana taravatu evinirato, a varevare-bara ema guruĝa e maĝuri moĝonina tu Iesu Keriso na eĝwa-iaĝomarito. ¹⁸ Tovotovona na veĝata beiaĝoma maitoma tarima ta na Barau asi eĝitaiato. Natuna ĝora ĝereĝa, Tamana sevinai etanuni tarimana, ĝia na Barau ema vaĝa-foforiato.

Ioane Babatiso ĝena guruĝa-fofori

Mataio 3:1-12; Mareko 1:7-8; Luka 3:15-17

¹⁹ Ioane ĝena guruĝa-fofori tu maiĝa. Iuda tarimari na Rubu Veaĝa vereri e Levi doĝorona tarimari, (mai tu Rubu Veaĝai vetuĝunaĝi tarimari), kotari Ieruselema na Ioane ĝenai ĝetuĝu-iaĝorito, beĝene danaĝia ĝana, beĝene kira, “Ĝia tu deikara?” ²⁰ Benamo Ioane asi evekira-ĝuniĝauto, senaĝi ĝoirari ai eguruĝa-foforito, ekirato, “Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna).” ²¹ Ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ba ĝoi tu deikara? Ĝoi tu Elia ba?” Ĝia ekirato, “Au tu dia Elia.” Ma ĝekirato, “Ĝai na peroveta tarimana ĝanariani tarimana tu ĝoi ba?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Asiĝina!” ²² Benamo ĝia na ma ĝedanaĝi-ĝenoĝoiato, ĝekirato, “Ba ĝoi tu deikara? Ĝemu vevaĝa-vese novini-ginikauma, be beĝe tuĝuma tarimari ĝeri ai baĝana iaĝo, baĝana vaĝa-ribari. Ĝoi tauĝemu varimu tu aiĝesi?” ²³ Benamo Ioane tauĝena evevari-fiuto, ekirato, “Au tu garo ta tano fakanai ekea-koĝokoĝoni, ekirani, ‘Vereĝauka ĝena dabara boĝono iareva-toretorea.’” Isaia peroveta tarimana na ekiraĝi-guineato ilailana.

²⁴ Mo vetuĝu ĝeiaĝo-viniato tarimari tu Farisea tarimari. ²⁵ Benamo Ioane ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Bema ĝoi tu dia Keriso, e dia Elia, e dia mo peroveta tarimana, karase nai ĝoi tu ovevaĝa-babatisoni?” ²⁶ Ioane evaĝa-veseto, ekirato, “Au tu nanu na moĝo ababatisoni, senaĝina tarima ta tu ĝomi fakami ai eruĝa-taĝoni, ma ĝomi tu asi ribami ĝia. ²⁷ Ĝia tu au murigu na eiaĝomani, ema au tu asi ilaila, ĝia ĝena tamaka varori baruĝarini.” ²⁸ Mai dagara mabarari tu Betania, Ioridana ĝarukana mo rekenai, ĝeĝorato, Ioane ebatatisoto-ĝoi gabunai.

Barau ĝena ginitaĝo mamoenai

²⁹ Ma elaĝanito nuĝanai, Ioane na Iesu eĝitaiato, ĝia ĝenai eiaĝomato-ĝoi, benamo ekirato, “Ĝoboĝe, mani tu Barau ĝena Mamoe Natuna, ĝia na tanobara ĝena rakava beĝabi-vaĝiani. ³⁰ Au na tu ĝia akiraĝiato, akirato, ‘Au murigu na eiaĝomani tarimana na evanaĝiguto, korana tu au roĝosi roĝo bara maĝuri nuĝanai veĝata, ĝia tu etanuto-ĝoi.’ ³¹ Tovo-tovonai au tu asi ribagu ĝia, senaĝi au aiaĝomato nanu na ababatisoni, korana tu Isaraela tarimari na Iesu beĝene ribaia ĝana.”

³² Benamo Ioane ma eguruĝa-foforito, ekirato, “Iauka aĝitaiato, guba na emariĝoto pune noĝa, ĝia iatanai etanukauto. ³³ Tovotovonai au tu asi ribagu ĝia, senaĝi Barau na etuĝuguto, bana iaĝoma tu, tarimarima nanu na bana babatisori ĝana. Ĝia na evaĝa-guruĝaguto, ekirato, ‘Ĝoi na tarima ta boĝitaiani, Iauka bemariĝoni, iatanai betanukauni. Mo tau tu tarimarima Iauka Veaĝa na bebatisorini.’” ³⁴ Ioane ekirato, “Au na aĝitaiato naima akiraĝi-foforiani, ĝia tu Barau Natuna.”

Iesu ĝena mero giniguineri

³⁵ Ma elaĝanito nai tu, Ioane e ĝena mero ruarua ĝesi monai ma ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi. ³⁶ Ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi nuĝanai tu, Iesu eraka-vanaĝito, eĝitaiato, benamo ekirato, “Ĝoboĝe, Barauna Mamoe Natuna, (ĝena ginitaĝo mamoenai), ĝoĝitaia.” ³⁷ Ma Ioane ĝena mero ruarua na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato, benamo Iesu murina na ĝeiaĝoto. ³⁸ Iesu eruĝa-kureto, ma murinai ĝerakakauto tarimari ruarua eĝitarito, benamo edanaĝirito, ekirato, “Ĝomi tu kara ĝourani?” Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Rabi, ĝoi

tu ainai otanuni?” Rabi anina tu vevaḡa-riba tarimana. ³⁹ Ġia evaḡa-veseto, ekirato, “Ġoiaḡoma, ḡoma ḡitaia.” Benamo ḡia ḡesi ḡeiaḡoto, ma ḡena tanu gabuna ḡea ḡitaiato, mo ḡaro vinubana tu ḡia ḡesi ḡebukato. Mo tu horaḡauna 4 koloko lavilavi rekenai.

⁴⁰ Ioane ḡena guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo Iesu murinai ḡerakato tarimana ta tu Anduru, Simona Petero tarina. ⁴¹ Anduru na Iesu eraga-kwaneato. Asikauna kakana Simona edoḡariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Ġai na Mesia baḡa doḡaria.” Mesia anina tu Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tarimana). ⁴² Benamo ḡia na Simona Iesu ḡenai eḡori-iaḡoato. Iesu na eḡitaiato, benamo ekirato, “Ġoi aramu tu Simona, Ioane natuna, senaḡi ḡoi toma aramu beḡe kiraḡiani tu Kefas beḡe toni.” Mai ara “Kefas” ema “Petero” aniri tu sebona, garo ai anina tu “Fore”.

Iesu na Filipino e Natanaela ekearito

⁴³ Ma elaḡanito nai tu, Iesu tu Galilea tanona ḡana neiaḡo etato. Ġia na Filipino edoḡariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” ⁴⁴ Filipino tu Betesaida tarimana, Anduru e Petero ḡesi vanuḡa sebona. ⁴⁵ Filipino na Natanaela edoḡariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Mose ḡena taravatu ai ema peroveta tarimari ḡeri bukai varina ḡetoreato tarimana tu baḡa doḡaria; ḡia tu Iesu, Nasareta tarimana, Iosefa natuna.” ⁴⁶ Natanaela evedanaḡito, ekirato, “Nasareta na dagara namona ta beiaḡomani?” Filipino ekirato, “Noiaḡoma, noma ḡitaia.”

⁴⁷ Iesu na Natanaela eḡitaiato, eiaḡomato-ḡoi, benamo ḡia ekiraḡiato, ekirato, “Ġoboḡe, mani tarima tu Isaraela tarimana korikorina, ḡia ḡenai ḡofaḡofa ta tu asi etanuni.” ⁴⁸ Natanaela na edanaḡiato, ekirato, “Kamasi boribagu?” Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Filipo tu vau bekeamu. Au na ḡoi tu baḡita-guinemu figi ḡauna gaburenai roḡo otanuto-ḡoi nai.” ⁴⁹ Benamo Natanaela na evaḡa-veseato, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, ḡoi tu Barau Natuna; ḡoi tu Isaraela Verena.” ⁵⁰ Iesu na ma evaḡa-veseato, ekirato, “Ġoi na au ovaḡa-moḡoniguni, korana au na bakira-varamu, ḡoi tu figi ḡauna gaburenai baḡita-guinemu, nene? Veiḡa tari vau boḡitarini, mai veiḡa maiḡa maki beḡe vanaḡiani.” ⁵¹ Benamo ma ekirarito, ekirato, “Moḡoni veḡata, au na ḡomi akiramini, guba bevekeo-fakani boḡo ḡitaiani, ema Barau ḡena aneru beḡe varaḡeni e beḡe mariḡoni boḡo ḡitarini Tarimarima Natuna ḡenai.”

2

Veḡaraḡo verekona Kana vanuḡanai

¹ Ġaro ruarua ḡekorito murinai, Kana vanuḡana nuḡanai veḡaraḡo verekona ta ḡeveiato. Kana vanuḡana tu Galilea tanona nuḡanai. Mo veḡaraḡo verekona nuḡanai tu Iesu sinana maki monai. ² Ema Iesu ma ḡena mero ḡesi maki ḡeura-maḡirito, be mo veḡaraḡo verekona nuḡanai ḡeraka-toḡato. ³ Vine nanuna o wain ekorito, benamo Iesu sinana na Iesu evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ġia tu asi ḡari vine nanuna.” ⁴ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Vavine, karase nai au oma kira-varaguni? Mani tu ḡomi ḡemi ḡauvei. Au ḡegu ḡaro tu roḡosi bene votu. ⁵ Benamo sinana na vetuḡunaḡi tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Kara bekira-varamini veiḡana boḡono veia.”

⁶ Monai tu fore gwaḡuturi imaima sebona (6) vaḡa-ruḡa, Iuda tarimari ḡeri veiareva veiḡari ḡari ḡeḡauvei-iaḡirito-ḡoi. Mo fore gwaḡuturi tata nuḡari tauri galon gabana ruarua (20) o gabana toitoi (30) kavari. ⁷ Iesu na vetuḡunaḡi tarimari ekirarito, ekirato, “Mani gwaḡutu nanu na ḡovaḡa-vonuri!” Benamo ḡevaḡa-vonu fokafokarito. ⁸ Moḡa murinai ma ekirarito, ekirato, “Kota ḡoḡutu-vaḡia, ḡoḡwa-iaḡoa vereko ḡorikauna tarimana ḡenai.” Ġeḡutu-vaḡito, benamo ḡeḡwa-iaḡoato, ⁹ vereko ḡorikauna tarimana na mo nanu, vine nanunai evaḡa-iaḡoato moḡa, eniu-tovoato. Ġia tu asi ribana mo vine nanuna tu ainana eiaḡomato; a nanu ḡesisiato merori ḡereḡari moḡo ma

ribari. Benamo vereko ġorikauna tarimana na veġaraġo variġu tauna ekea-iaġomaiato, benamo evaġa-guruġaiato, ekirato, ¹⁰ “Tarimarima mabarari na vine nanuna namo vedaureana tu ġetore-rosi guineani, benamo vereko tarimari ġeniu-maseni murinai vau, vine nanuna kota namo raġina ma ġetore-rosiani. Senaġina ġoi na tu vine nanuna namo vedaureana tu boġabi-taria mo maitoma.”

¹¹ Mai tu Iesu ġena vetoġa boruna giniguinena evaġa-foforiato Kana vanuġanai, Galilea tanona nuġanai. Monana ġia marevana e seġukana baregona evaġa-foforiato, ema ġena mero na ġevaġa-moġoniato.

¹² Moġa murinai Iesu ma sinana e tarina merori, ema ġena mero ġesi ġevariġoto Kaperanauma ġana. Ma monai ġaro viravira ta ġetanuto.

Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato

Mataio 21:12-13; Mareko 11:15-17; Luka 19:45-46

¹³ Iuda tarimari ġeri Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġoirai ekavinaġito naima, Iesu tu Ierusalemata ġana evaraġeto. ¹⁴ Rubu Veaġa nuġanai tarimarima na boromakau, e mamoe, ema pune ġevoivoi-iaġirito-ġoi, ema tarima kotari teibolo ai ġetanuto ma moni ġesenisito-ġoi edoġaririto. ¹⁵ Benamo varo kwarina ta evatoato. Monana Rubu Veaġa na mamoe e boromakau mabarari ema lailai-rosirito. Moni ġesenisirito-ġoi tarimari ġeri fata eġuke-vebuburito, ġeri moni ebubu-lausilausirito. ¹⁶ Benamo pune ġevoito-ġoi tarimari ekira-ġoirito, ekirato, “Maiġeri dagara mainana ġoġabi-rosiri! Au Tamagu ġena numa tu voivoi numanai asi ġovaġa-iaġoa!” ¹⁷ Benamo ġena mero na Buka Veaġai evetoreto guruġana ġetuġamaġi-doġariato, ekirani, “Ġoi ġemu numa uravinina nuġagu ai tu karava noġa eġarani.”

¹⁸ Moġa murinai Iuda tarimari na ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Maiġesi oveini anina tu kara? Kamara vetoġa na bevaġa-foforimuni ġai ġemai, ġoi tu ma ġemu maoro maiġeri boveirini?” ¹⁹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mai Rubu Veaġa ġorovoa, benamo ġaro toitoi nuġanai au na ma bana vaġa-ruġa-vaishi ġenoġoia.” ²⁰ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Mai Rubu Veaġa tu laġani gabana vasivasi ma imaima sebona (46) nuġari ai ġeragaġiato. A ġoi na tu ġaro toitoi nuġanai ma boraga-ġenoġoiani otoni?”

²¹ Senaġi Iesu na tu ġia tauġanina Rubu Veaġai evaġa-ilailaiato. ²² Iesu mase na evaisi-raġeto murinai, ġena mero na mo guruġa ġetuġamaġi-doġariato, benamo ġia na Buka Veaġa ema Iesu na evaġa-ribarito guruġari ġevaġa-moġonirito.

Iesu ribana tarimarima ġeri veiġa

²³ Iesu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġarori ai Ierusalemata etanuto-ġoi nai, tarima vovoka na ġevaġa-moġoniato, korana tu vetoġa boruri ġutuma eveirito ġeġitarito nai. ²⁴ Senaġi Iesu na ġia asi evaġa-moġonirito, korana tarimarima mabarari ġia tu ma ribana ginikau. ²⁵ Ema tarima ta tu asi ilaila ġia tarimarima ġeri maġuri dabarari bekira-varaiani, korana tarimarima mabarari nuġari tu ġia ma ribana.

3

Iesu e Nikodemo

¹ Farisea tarimana ta etanuto-ġoi arana Nikodemo; ġia tu Iuda tarimari ġeri veġorikau tauna ta. ² Nega ta boġi ai Iesu ġenai eiaġoto, benamo ekirato, “Rabi, ġai ribama, ġoi tu vevaġa-riba tarimamu, Barau ġenana oiaġomato, korana tu vetoġa boruri oveirini maiġeri tu Barau na asi evaġa-kavaiani tarimana na tu asiġina ġinavaġi beveirini riba.”

³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Moġoni veġata akiramuni, asi beġora-ġenoġoini tarimana na Barau ġena Basileia tu asiġina ġinavaġi beġitaiani.” ⁴ Benamo Nikodemo na edanaġiato, ekirato, “Tarima baregona ta tu kamasi ma beġora-ġenoġoini? Sinana nuġanai ma beraka-toġani, benamo ma beġora-ġenoġoini?”

⁵ Iesu ma evaġa-veseto, ekirato, “Au na akira-korikorimuni, tarima ta Barau ġena Basileia nuġanai asi berakatoġa-kavani, senaġina nanu ġenana beġorani ema Iauka ġenana maki beġorani tarimana vau beraka-toġani. ⁶ Tarimarima tauġanina ġenana eġorani tu tauġani, ma Barau Iaukana ġenana eġorani tu iauka. ⁷ Ġoi nuġamu asi bene farevaġi maiġesi akiramuni nai, korana au bakira, ‘Ġomi mabarami boġono ġora-ġenoġoi.’ ⁸ Iavara etoġani tu, eurani gaburi ġana eġau-iaġoni. Guruna tu ġoseġaġiani, senaġi ainana eiaġomani, ma aiġana eiaġoni tu asi ġoribaiani. Barau Iaukana ġenana ġeġorani tarimari mabarari maki moġesina, asi ġoribani kamasi ġeġorani.”

⁹ Nikodemo ma evedanaġito, ekirato, “Mai dagara tu kamasi beġe ġorani?” ¹⁰ Iesu ma evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi tu Isaraela ġeri vevaġa-riba tarimamu, senaġi maiġeri dagara ġoi tu asi ribamu? ¹¹ Au na akira-korikorimuni, ġai tu ribama dagarari ġaguruġa-iaġirini, ema ġaġitarito dagarari ġakiraġi-foforirini, senaġina ġema guruġa tu asi ġoġabi-raġerini. ¹² Au na ġomi ġemi tu tanobara dagarari akiraġirini, senaġi asi ġovaġa-moġoniguni, a guba dagarari bakira-varamini nai tu, kamasi boġo vaġa-moġoniguni? ¹³ Tarima ta guba ġana asiġina ġinavaġi evaraġeto, senaġina guba na emariġoto tarimana ġereġana moġo, mo tu Tarimarima Natuna. ¹⁴ Mose na tano fakanai mota eġabi-vaishiato ilailanai, Tarimarima Natuna maki moġesi beġe ġabi-vaishiiani. ¹⁵ Monana vau ġia ġenai beġe veġabidadamani tarimari mabarari na maġuri vanaġivanai beġe ġabiani.

¹⁶ Korana Barau na tanobara euravini-baregoato nai, Natuna ġora ġereġa evinirato, be ġia beġe ġabidadama-viniani tarimari mabarari tu asi beġe maseni, a maġuri vanaġivanai beġe ġabiani. ¹⁷ Korana Barau na Natuna etuġu-mariġoato tanobara ġana tu, dia tanobara bene vaġa-kotaia ġana, senaġi tanobara ġia bakunai bene maġuri ġana. ¹⁸ Ġia ġenai eveġabidadamani tarimana tu meto asi beviniani, senaġi asi eveġabidadamani tarimana tu varau meto eġwa-taġoani, korana ġia na tu Barau Natuna ġora ġereġa asi eġabidadama-viniani nai. ¹⁹ Mo meto korana tu maiġesi: Mama tu tanobarai varau ema foforito, senaġi tarimarima na mukuna ġeuravini-baregoato, korana ġeri veġa tu rakava nai. ²⁰ Veġa rakavari ġeveini tarimari mabarari na tu mama ġeruġaiani, mama asi ġeiaġo-viniani. Ġia tu ġegarini, korana ġeri veġa rakavari beġe foforini mamai garina. ²¹ Senaġi deikara dabara moġonina ekorana-iaġiani tarimana na mama eiaġo-viniani, benamo tarimarima na beġe ġita-ginikauani, ġena veġa namori eveirito tu Barau ġenana eveirito.

Iesu ema Ioane

²² Moġa murinai Iesu ma ġena mero ġesi Iudea tanona rekena ġana ġeiaġoto. Monai Iesu tu ġena mero ġesi ġetanuto-ġoi e ebatisoto-ġoi. ²³ Ioane maki Aenon ai, Salim rekena, ebatisoto-ġoi, korana nanu tu barego monai. Tarimarima mo ġana ġeiaġoto-ġoi, ea babatisorito-ġoi. ²⁴ Mo tu Ioane dibura numanai roġosi ġere kou-ġaua nuġanai.

²⁵ Moġa ġaronai Ioane ġena mero Iuda tarimana ta ġesi ġeveġare-veġareto. Ġia ġeri guruġa tu, kamara veġuriġi veġanai tu tarimarima benamo-vedaureani. ²⁶ Ioane ġena mero Ioane ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, Ioridana ġarukana mo rekena ġoi ġesi ġotanuto-ġoi e ġoi na oguruġa-iaġiato tarimana tu ebatisoni, ema tarimarima vovoka ġia ġenai ġeiaġoni.”

²⁷ Ioane evaġa-veseto, ekirato, “Tarima ta na dagara ta asi beġoitaġo-kavaiiani, senaġi Barau na guba na bevini-riġoani vau beġoitaġoni. ²⁸ Ġomi tauġemi na ġoseġaġiguto, be ma ribami au akirato, ‘Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), senaġi au tu etuġu-guineguto ġia ġoirana ġana.’ ²⁹ Beveġaraġoni ġuiatona tu beġaraġoani futuana na beġaraġoani. A beveġaraġoni futuana ġatana tu eruġa-taġoni moġo, (mai tu au, Ioane), ema ġatana eseġaġi-ġauni, ma ġatana beveġaraġoni futuana

garona beseḡaḡiani nai tu, beiakuni. Moḡesi naima au tu iaku na bama vonuvonu-raḡe.
³⁰ Ġia tu bene barego, a au tu bana kei.”

Iesu tu guba na eiaḡomato

³¹ “Tuḡuna na emariḡoto tarimana tu dagara mabarari iatari ai; tano na eiaḡomato tarimana tu tanobara tarimana ema tanobara guruḡari moḡo bekiraḡini. Guba na eiaḡomato tarimana dagara mabarari iatari ai. ³² Ġia tu monai eḡitato e eseḡaḡito dagarari ekiraḡi-foforirini, senaḡi tarima ta na ḡena guruḡa asi eḡabi-raḡeani. ³³ Deikara na ḡia ḡena guruḡa eḡabi-raḡeani tarimana na evaḡa-moḡoni korikoriani, Barau tu moḡoni veḡata. ³⁴ Korana tu Barau na etuḡuato tarimana na Barau ḡena guruḡa bekiraḡiani, korana tu Barau na ḡena Iauka Veaḡa eviniato ema evaḡa-vonuvonu-raḡeani. ³⁵ Tamana na Natuna eura-viniani, ema dagara mabarari ḡia ḡimanai etorekaurito. ³⁶ Deikara na Natuna evaḡa-moḡoniani tarimana na maḡuri vanaḡivanaḡi beḡabiani. A Natuna asi evaḡa-moḡoniani tarimana na maḡuri asi beḡabiani, senaḡi Barau ḡena baru tu ḡia iatanai betanuni.”

4

Iesu ema Samaria vavinena

¹ Farisea tarimari tu varau ḡeseḡaḡito, Iesu na tarima vovoka eḡabirito, ḡena mero ai evaḡa-iaḡorito e ebatisorito, ma Ioane na tu asi vovoka eḡabirito. ² Senaḡina Iesu tauḡena na ta tu asi ebatisoato; mo tu ḡena mero moḡo ḡebabatisoto-ḡoi. ³ Iesu eribato ḡia varina Farisea tarimari na eseḡaḡiato, benamo Iudea eiaḡuiato, Galilea ḡana ma eḡenoḡoi-iaḡoto. ⁴ Ġalilea ḡana tu Samaria tanona na eraka-vanaḡito.

⁵ Samaria vanuḡana tai eraḡasito. Mo vanuḡa arana tu Sika. Mo vanuḡa tu Iakobo na natuna Iosefa eviniato tanona sevinai. ⁶ Iakobo ḡena nanu gurina maki monai. Iesu tu eraka-iaḡomato, be egaugau-raḡeto, benamo mo nanu gurina sevinai etanu-tarito. Mo tu horaḡauna 12 koloko nuḡanai ḡaroḡotai.

⁷ Etanu-taḡoto-ḡoi nuḡanai, Samaria vavinena ta nanu ḡutu eiaḡoto, benamo Iesu na enoḡiato, ekirato, “Nanu kota noma vinigu, be nama niu.” ⁸ Ġena mero tu vanuḡa ḡana, ḡaniḡani voi ḡeiaḡoto. ⁹ Samaria vavinena evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡoi tu Iuda taumu, ma au tu Samaria vavinegu, karase nai au ḡegu ai nanu onoḡini?” Moḡesi ekirato, korana Iuda tarimari tu Samaria tarimari ḡesi asi ḡevegara-garato-ḡoi. ¹⁰ Benamo Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Bema Barau ḡena varevare dagarana boro riba, ema boro riba maki, nanu kota ḡemu ai enoḡiani tarimana tu deikara nai tu, ḡia boro noḡia, benamo ḡia na maḡuri nanuna bere vinimu.” ¹¹ Vavine ekirato, “Vereḡauka, ḡoi tu asi ḡemu tuḡu-riḡo dagarana e guri maki variḡo. Mani maḡuri nanuna tu ainana boḡabiani? ¹² Ḡoi tu varaḡe lelevaḡi, ma ḡai senema Iakobo tu kei, ei? Mai nanu gurina tu ḡia na evinimato, ema ḡia tauḡena na eniuato-ḡoi, natuna mabarari na ema ḡena boromakau e mamoe seriri na maki ḡeniuato-ḡoi.” ¹³ Iesu na ma evaḡa-veseato, ekirato, “Mai nanu beḡe niuani tarimari mabarari bokari ma beḡe koke-ḡenoḡoini. ¹⁴ A au na baviniani nanuna beniuani tarimana tu, bokana asi ma bekoke-ḡenoḡoini. Korana au na baviniani nanuna tu ḡia nuḡanai nanu gurina beiaḡoni, bevoneḡoi-voneḡoini ema maḡuri vanaḡivanaḡi beviniani.” ¹⁵ Mo vavine na enoḡiato, ekirato, “Vereḡauka, mani nanu novinigu, be bokagu asi ma bene koke-ḡenoḡoi, ema maiḡana nanu-ḡutu asi ma bana iaḡoma.”

¹⁶ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Noiaḡo, ḡaraḡomu noa keaia, benamo taumi ruarua boḡono iaḡoma.” ¹⁷ Mo vavine evaḡa-veseto, ekirato, “Au tu asi ḡaraḡogu.” Iesu ekirato, “Mani tu moḡoni okirani, ‘Au tu asi ḡaraḡogu’ otoni tuna. ¹⁸ Ḡemu guruḡa tu moḡoni, korana ḡoi tu vaḡa-imaima veḡata oveḡaraḡoto, ema mani oḡabiato tarimana maniḡa tu dia ḡoi ḡaraḡomu. ¹⁹ Mo vavine ekirato, “Vereḡauka, au

toma bama riba, ġoi tu peroveta tarimamu. ²⁰ Ġai tubuma ġatama na tu mai ġoro ai Barau ġetoma-rakariġo viniato-ġoi, a ġomi Iuda tarimami ġokirani, toma-rakariġo gabuna tu Ierusalem ai moġa, be tarimarima tu monai beġene toma-rakariġo.”

²¹ Iesu ekirato, “Vavine, ġegu guruġa bono vaġa-moġonia, ġaro ta eiaġomani, mai ġoro ai e Ierusalem ai maki Tamara asi boġo toma-rakariġo viniani. ²² Ġomi Samaria tarimami na ġotoma-rakariġo viniani Barauna tu asi ribami; a ġai na ġatoma-rakariġo viniani Barauna tu ribama, korana vevaġa-maġuri tu ġai Iuda tarimama ġemana eiaġomani. ²³ Senaġi ġarona eiaġomani ema varau beraġasi maġa, toma-rakariġo tarimari moġoniri na Tamara Barau tu iaukai e moġoni ai beġe toma-rakariġo viniani. Korana Tamara na tu moġesi beġe toma-rakariġo viniani tarimari evetaurini. ²⁴ Barau tu Iauka, ma beġe toma-rakariġo viniani tarimari na tu iaukai ema moġoni ai beġene toma-rakariġo vinia.” ²⁵ Mo vavine na ekiraiato, ekirato, “Au ribagu, Mesia, ġekiraġiani Keriso ġetoni, tu beiaġomani. Ġia beiaġomani ġaronai, ġia na dagara mabarari bekiraġi-foforirini.” ²⁶ Benamo Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Tarimana tu au maġegu, ġoi avaġa-guruġamuni.”

Iesu ġena mero ġeġenoġoito

²⁷ Iesu moġesi eguruġato-ġoi nuġanai, ġena mero ġeraġasito. Ġia mabarari nuġari ġefarevaġito, korana Iesu tu vavine ta ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi, senaġi tarima ta asi ekirato, “Ġoi tu kara ourani?” O “Karase nai mai vavine ġesi ġoguruġa-guruġani?” ²⁸ Benamo mo vavine na ġena nanu gwaġutuna eraga-kwaneato, eġenoġoi-iaġoto vanuġa ġana, benamo vanuġa tarimari ea kirarito. ²⁹ Ekirato, “Ġoiġoma, tarima ta ġoma ġitaia. Ġia na au ġegu veġa aveirito dagarari mabarabarari bekiraġi-fofori foforiri. Betaġu ġia tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), banaġu?” ³⁰ Benamo tarimarima na vanuġa ġeiaġuiato, ma Iesu ġenai ġeiaġoto.

³¹ Mo faka nuġanai ġena mero na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, noġaniġani.” ³² Senaġi ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au tu ma ġagu ġaniġani, ġomi asi ribami ġaniġanina.” ³³ Moġesina naima ġena mero tauġeri ġevedanaġito, ġekirato, “Tarima ta na ġana ġaniġani beġwa-iaġoma ba?” ³⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ġagu ġaniġani tu etuġuguto Barauna ġena ura bana veia, ema eviniguto ġauveina bana vaġa-koria.

³⁵ Ġomi ma ġemi sisiba guruġana, ġokirani, ‘Ġue vasivasi murinai vau kwakwa ġarona beiaġomani.’ A au na akiramini, matami ġokeori, benamo vamoka ġoġita-ginikauri, tauri tu varau beġe gwaġiġi, kwakwa ġarona tu beraġasi. ³⁶ Kwakwa tarimana ġena ġauvei voina tu beġabiani, ema vamoka ġaniġanina bevaġa-vegogoani tu, maġuri vanaġivanaġi ġana. Tauna moġa, varovarona tarimana e kwakwa tarimana beġe iaku-vegogoni. ³⁷ Korana moġesi bevetoreni nai tu, iniġesina ġekiraġiani guruġana tu moġoni, “Tarima ta na tu evaroani, ma ta na tu ekwaiani.” ³⁸ Au na ġomi atuġumito tu, asi ġovaro-vekwaraġito dagarari kwakwari. Varovarori vekwaraġiri tu tarima tari ġevewaraġito, a ġomi na tu ġia ġeri vekwaraġi dagarari kwakwari boġo raka-toġa.”

Samaria tarimari ġutuma na Iesu ġevaġa-moġoniato

³⁹ Benamo Samaria tarimari vovoka mo vanuġa nuġanai Iesu ġevaġa-moġoniato, korana tu mo vavine ġena vevarifiu guruġana ġenana naima, ġia ekirato, “Au ġegu veġa rakavari aveirito dagarari mabarabarari bekiraġi-fofori foforiri.” ⁴⁰ Moġesina naima Samaria tarimari Iesu ġenai ġeiaġomato nai tu, ġenoġiato, ġia ġesi roġo beġene tanu. Moġa lorinai Iesu mo vanuġai ġaro ruarua ma etanuto. ⁴¹ Ma tarimarima vovoka na Iesu ġevaġa-moġoniato, korana ġena vevarifiu guruġari na. ⁴² Benamo ġia na mo vavine ġekiraiato, ġekirato, “Ġai na maitoma Iesu ġavaġa-moġoniani, dia ġoi ġemu guruġa lorinai, senaġi ġai tauġema na ġia baġa seġaġia, ma baġama riba-ginikau, ġia tu moġoni Keriso, tanobara Vaġa-maġurina Tarimana.”

Vere ta natuna merona Iesu na keve na evaḡa-maḡuriato

⁴³ Iesu monai ḡaro ruarua etanuto murinai, Galilea ḡana ma eiaḡoto. ⁴⁴ Iesu tauḡena na ekiraḡi-foforiato, ekirato, “Peroveta tarimana tu ḡena vanuḡa korikorina tarimari na asi beḡe gubakauani.” ⁴⁵ Benamo Galileai ea votuto nai tu, Galilea tarimari na ḡeḡabi-raḡeato. Iesu ḡeḡabi-raḡeato korana Ierusalemāi Pasova verekona nuḡanai tu ḡia maki monai, be Iesu na kara eveirito dagarari mabarari tu, matari na ḡeḡitarito.

⁴⁶ Benamo Iesu ma eḡenoḡoito Galilea vanuḡana ta arana Kana ḡana. Kana tu Iesu na nanu wain ai evaḡa-iaḡoato vanuḡana. Monai kini ḡena vere ta Kaperanaumāi etanuto-ḡoi, ma ḡia natuna merona tu ekeve-rakavato. ⁴⁷ Mo vere eseḡaḡito, Iesu tu Iudea na eiaḡomato Galilea ḡana, benamo eiaḡoto ḡia ḡenai, benamo enoḡiato, Kaperanauma ḡana nevariḡo, be ḡia natuna merona nea vaḡa-maḡuria, korana ḡia natuna merona tu dori emaseto-ḡoi.

⁴⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ḡomi tu vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veḡari asi boḡo ḡitarini tu, asi boḡo vaḡa-moḡoniguni.” ⁴⁹ Mo vere ekirato, “Vereḡauka, si-iaḡo, natugu bemaseni ḡesi.” ⁵⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Noiaḡo, natumu merona tu bemaḡuri bene.” Mo tarima na Iesu ḡena guruḡa evaḡa-moḡoniato, benamo eiaḡoto.

⁵¹ Dabara na eḡenoḡoi-iaḡoto-ḡoi nuḡanai, ḡena vetuḡunaḡi tarimari ḡesi ḡevedoḡarito, benamo ḡekira-varaiato, ḡekirato, “Ḡoi natumu merona tu bemaḡuri.”

⁵² Benamo ḡia na edanaḡirito, kamara horai natuna merona enamoto. Ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ḡoraḡani horaḡauna 1 koloko lavilavi rekenai ḡia mo keve na eraga-kwaneato.” ⁵³ Benamo tamana eriba-maoroto, mo aoa korikorinai enamoto, Iesu na ḡia evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ḡoi natumu tu bemaḡuri.” Benamo ḡia e ḡena numa tarimari mabarari ḡesi Iesu ḡevaḡa-moḡoniato. ⁵⁴ Mai tu vetoḡa boruna vaḡa-ruaruana Iesu na eveiato, Iudea na Galilea ḡana eiaḡoto murinai.

5

Kou ai Iesu na tarima ta evaḡa-namoato

¹ Mai veḡa murinai Iesu tu Ierusalemāi ḡana ma evaraḡeto, korana Iuda tarimari tu ḡeri vereko ta ḡeveiato-ḡoi.

² Ierusalemāi kou ta tu ḡatama-boka baregona arana Mamoe Ḡatama-bokana sevinai. Mo kou arana Heberu garo ai tu Betesda, ma ḡia sevinai tu iaḡaraḡi foutari imaima (5). ³ Ḡaro mabarari ai kevekeve tarimari vovoka monai ḡegenā-taḡoto-ḡoi, mata-bubu, kwaku rakava, ema tauḡaniri ḡemaseto tarimari, [nanu ḡena ḡareva-ḡareva ḡevaḡa-nogaḡiato-ḡoi. ⁴ Korana aneru ta guba na emariḡoto-ḡoi, mo nanu evaḡa-ḡareva ḡarevaiato-ḡoi. Mo nanu eḡarevato-ḡoi nuḡanai, eturu-ferei guineto-ḡoi tarimana tu ḡena keve enamoto-ḡoi.]

⁵ Monai tarima ta egena-taḡoto-ḡoi, ḡena keve laḡaniri tu gabana toitoi ma imaima toitoi (38). ⁶ Iesu na monai genataḡonai eḡitaiato, ma eribato, ḡia tu ḡaro vovoka veḡata ekeve-iaḡiato. Benamo Iesu na edanaḡiato, ekirato, “Ḡoi ourani nonamo ba?”

⁷ Keve tarimana na evaḡa-veseato, ekirato, “Vereḡauka, nanu eḡareva-ḡarevani nai, au kou ai tu asi tau raga tore-reigu tarimana ta. Mainana tauḡegu kou aiaḡo-viniani nai tu, ta eraka-rei-guineni. ⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariḡisi, ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka.” ⁹ Benamo mo tarima ḡena keve asikau enamoto, ma ḡena geda eḡabi-vaisiato, benamo eruḡa-vaisito, erakato.

Mo veḡa tu Sabadi ai eḡorato. ¹⁰ Moḡa lorinai Iuda tarimari na mo keve na enamoto tarimana ḡekiraiato, ḡekirato, “Toma tu Sabadi, ḡemu geda asi bono ḡwa-rakao rakaoa, taravatu.” ¹¹ Ḡia na evaḡa-veserito, ekirato, “Au bevaḡa-namogu tarimana na bekiragu, bekira, ‘Ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka,’ besi.” ¹² Benamo ḡia na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Mo tu kamara tarima na bekiramu, ‘Ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka,’

besi?” ¹³ Senaġi mo Iesu na evaġa-namoato tarimana tu asi ribana, dei na evaġa-namoato, korana Iesu tu eraka-veġitato, tarima ġutuma mo gabu ai vekaravari na.

¹⁴ Gabivau Iesu na mo tarima Rubu Veaġa nuġanai edoġariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Noseġaġi, maitoma ġoi tu bonamo. Veġa rakavana ta asi ma bono vei-ġenoġoia, rakava barego vedaureana ta na beġabimuni ġesi.” ¹⁵ Benamo mo tarima erakato, eiaġoto, Iuda tarimari ea kira-vararito, ġia tu Iesu na evaġa-namoato.

¹⁶ Monana vau Iuda tarimari na Iesu ġevaġa-rakavaiato-ġoi, korana Sabadi ai mo vevaġa-maġuri veġana eveiato nai. ¹⁷ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au Tamagu tu vanaġivanāġi eġauveini naima, au maki aġauveini.” ¹⁸ Moġesi ma ekirato nai, Iuda tarimari ġeri ura tu dabara ta veġata beġene ġoitaġoa, be Iesu tu beġene vaġi-masea ġetato. Dia mo Sabadi asi ekorana-iaġiato moġo dainai, senaġina ekirato, Barau tu ġia Tamana ma etato. Korana mo dabarai ġia tu Barau ġesi ilaila etato.

Barau Natuna ġena seġuka

¹⁹ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Moġoni, au na akira-korikorimini, Natuna ġereġana na kara ta asi beveiani, senaġi Tamana ġena veġa beġitarini veġari moġo ġia na beveirini. Tamana kara eveini dagarari mabarabarari Natuna na maki beveirini. ²⁰ Korana tu Tamana na Natuna eura-viniani, ema ġia na eveirini dagarari mabarari maki evaġa-ġitaiani. Oba, dagara barego lelevaġiri maki ġenai bevaġa-foforiani, maġeri dagara maki beġe vanaġirini, ġomi nuġami beġene farevaġi ġana. ²¹ Vaġa-ilailana Tamana na mase tarimari evaġa-vaishi-raġerini, benamo maġuri evinirini kavana, Natuna na maki ġena ura tarimari maġuri evinirini. ²² Tamana na tu tarima ta asi evaġa-kotaiani, korana vevaġa-kota seġukana mabarana tu Natuna eviniato. ²³ Moġa tauna tu, tarimarima mabarari na Natuna beġene gubakaua, Tamana ġeguba-kauani kavana. Natuna asi eguba-kauani tarimana na tu Tamana maki asi egubakauani, korana Tamana na tu Natuna etuġuato.

²⁴ Moġoni au na akiramini, au ġegu guruġa eseġaġiani ema etuġuguto Barauna evaġa-moġoniani tarimana na maġuri vanaġivanāġi varau beġabia. ġia tu Barau ġena Kota nuġanai asi beraka-toġani. Asiġina. Mase varau beraga-kwaneana, maġuri nuġanai varau beraka-toġa.

²⁵ Moġoni akiramini, ġarona roġo beiaġomani, ma varau bevotu, mase tarimari na Barau Natuna garona beġe seġaġiani, ma beġe seġaġiani tarimari tu beġe maġurini. ²⁶ Korana tu Tamana tauġena ġenai maġuri etanuni ilailanai, Natuna maki moġesi eviniato, maġuri ġenai etanuni. ²⁷ Ema ġia Natuna maoro eviniato, bene vevaġa-kota ġana, korana ġia tu Tarimarima Natuna. ²⁸ Nuġami asi beġene farevaġi! Ġarona mani eiaġomani, mase tarimari mabarari roġo gara nuġari ai na Barau Natuna garona beġe seġaġiani. ²⁹ Benamo beġema raka-rosini: Vei-namo tarimari beġe vaishi-raġeni, maġuri beġene ġabia ġana, a vei-rakava tarimari beġe vaishi-raġeni, rakava voina metona beġene ġabia ġana.”

Iesu beġe kiraġi-foforiani

³⁰ “Au tu ġereġagu na dagara ta asi haveiani riba. Avevaġa-kotani maki Barau na ekiraguni aseġaġirini ilailari ai aveirini, moġa lorinai ġegu vevaġa-kota tu roroġoto, korana dia au tauġegu ġegu ura ta akorana-iaġiani, senaġi au etuġuguto Barauna ġena ura moġo aveiani.

³¹ Bema au tauġegu moġo bara vekiraġi-fofori nai tu, au ġegu guruġa tu asi tau vaġa-moġonina. ³² Senaġi tarima ta na maki au evaġa-moġoniguni, ma au ribagu, ġia na au ekiraġi-foforiguni guruġana tu moġoni.

³³ Gomi na tarima kotari ġotuġu-iaġorito Ioane ġenai, benamo ġia na guruġa moġonina ekiraġiato. ³⁴ Au vaġa-moġonigu guruġari tu dia tarimarima ġerina eiaġomani, a Ioane bakiraġia korana tu, ġomi maġuri boġono doġaria uranai. ³⁵ Ioane tu

noġa moġo lamefa eġarato-ġoi ema emore-taġoto-ġoi, benamo ġomi mo faka kotunai ġemi ura tu, ġia ġena mamai boġono iaku-tanu moġo ġotato-ġoi.

³⁶ Senaġi au ġevaġa-moġoniguni veiġari na, Ioane na evaġa-moġoniguni guruġari, moġeri tu ġevanaġirini. Korana tu Tamagu na eviniguto ġauveina maitoma aveiani, mainana au evaġa-moġoniguni, au tu Tamagu na etuġuguto. ³⁷ Au tu Tamagu na etuġuguto, ma ġia tauġena na maki au ekiraġi-foforiguto. Ġomi na ġia garona tu roġosi ġoro seġaġia, ema vetoġana maki roġosi ġoro ġitaia. ³⁸ Ema ġena guruġa ġomi nuġami ai tu asi etanuni, korana ġia na etuġuato tarimana tu asi ġovaġa-moġoniani.

³⁹ Ġomi na Buka Veaġa guruġari ġovetau-ginikaurini, korana ġomi ġotuġamaġini tu, moġeri guruġa nuġari ai maġuri vanaġivanaġi boġo doġariani. Moġeri guruġa na tu au ġekiraġiguni. ⁴⁰ Senaġina ġomi maġuri ġabiġabina uranai au ġegu ai iaġoma tu asi ġourani.

⁴¹ Au tu tarimarima ġerina vevaġa-raġe tu asi avetauani. ⁴² Senaġi ġomi aiġesi, au tu ma ribagu. Au ma ribagu ġomi nuġami o lorumi ġuturi ai Barau uravinina tu asi etanuni. ⁴³ Au aiaġomato tu Tamagu aranai, ma asi ġoġabi-raġeguni. Senaġi tarima boruna ma beiaġomani tauġena aranai nai tu, boġo ġabi-raġeani. ⁴⁴ Ġomi tu tauġemi fakami ai moġo ġovevaġa-raġeni tu ġoġabi-raġerini. Senaġi mo vevaġa-raġe tu Barau ġereġana na moġo beveiani. Ma Barau ġenana eiaġomani mo vevaġa-raġe, ġomi na tu asi ġourani boġono ġabia. Bema ġomi maniġesi tauġemi fakami ai moġo ġovevaġa-raġeni nai tu, kamasi au boġo vaġa-moġoniguni?

⁴⁵ Asi boġono tuġamaġi, au na Tamagu ġoiranai bavaġa-daġamini, asiġina. Vaġa-daġa tarimana tu ġoġabi-raġeani tarimana, Mose, ġia na ġomi bevaġa-daġamini. ⁴⁶ Bema ġomi na Mose moġoni boġoro vaġa-moġonia nai tu, au maki boġoro vaġa-moġonigu, korana ġia na tu au varigu etoreato. ⁴⁷ Senaġina bema ġia na etoreato guruġana asi boġo vaġa-moġoniani nai, au ġegu guruġa tu kamasi boġo vaġa-moġoniani?"

6

Iesu na daġara imaima (5,000) eġuburito Luka 9:10-17

¹ Moġa murinai Iesu Galilea kouna na evanaġi-iaġoto tavi ta reke ġana. Mo kou arana ta tu Tiberia. ² Benamo tarimarima vovoka tabutabu ġia murina na ġeiaġoto, korana vetoġa boruri eveito keve tarimari ġeri ai ġeġitarito nai. ³ Moġa murinai Iesu ġoro ġana evaraġeto, benamo monai ġena mero ġesi ġetanu-tarito. ⁴ Iuda tarimari ġeri vereko arana Pasova ekavinaġito-ġoi ġoirai. (Mai tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito, verekona).

⁵ Iesu eboġe-vaesito, tarimarima asisebo ġia ġenai ġeiaġomato-ġoi, benamo ġia na Filipino ekiraiato, ekirato, "Ġita ġaniġani tu ainai toma tavoini, maiġeri tarimarima mabarari taġubu-iaġirini?" ⁶ Iesu moġesi ekirato, korana Filipino nuġana bene ribaia ġana. A ġia tu ma ribana kara beveiani.

⁷ Filipino na evaġa-veurato, ekirato, "Silva moniri sinau ruarua (200) na ġaniġani dagarari bita voini, senaġi asi beġe ilailani, mai tu koturi koturi moġo maki asi veġata mabarari beġe ġanini." (Silva moniri sinau ruarua (200) tu tarima ta davana ġue imaima toitoi (8) nuġanai beġabini kavana).

⁸ Ġena mero ta arana Anduru, Simona Petero tarina, ġia na ma evaġa-veurato, ekirato, ⁹ "Mero misina ta maiġa, ġia tu ma ġana beredi imaima (5) e maġani-kone ruarua (2). Senaġi asi beġe ilailani mai tarimarima mabarari ġeri ai tu-na."

¹⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, "Tarimarima ġokirari, ġetanutanu-tari." Mo gabu moġa ġauġana tu vovoka. Benamo tarimarima mabarari ġetanutanu-tarito. Tau ġereġari

moĝo mabarari tu 5,000 kavana. ¹¹ Benamo Iesu na mo beredi eĝabirito, Barau evaĝa-namoato, benamo ĝetanutano-tarito tarimari mabarari ĝevini-vaĝa-ĝaurito. Maĝanikone maki moĝesi eveirito, mabarari ĝeĝabito ĝeri ura ilailari ai. ¹² Ĝia mabarari ĝeĝani-maseto, benamo Iesu na ĝena mero ekirarito, ekirato, “Beredi kwari mabarari ĝovaĝa-vegogori, misina ta maki asi bene rekwa-rekwa.” ¹³ Benamo mo beredi ĝeĝanirito kwakwari moĝeri mabarari ĝevaĝa-vegogorito, boseĝa gabanana ruarua (12) ĝevaĝa-vonurito.

¹⁴ Tarimarima na Iesu na mai vetoĝa boruna eveiato ĝeĝitaiato nai, ĝekirato, “Moĝoni, mai tu peroveta tarimana tanobara ĝana beiaĝomani ĝetato tarimana.” ¹⁵ Iesu eribato, tarimarima tu beĝe iaĝomani, ĝia beĝema ĝabi-tariani ĝeri kini ai beĝene vaĝa-iaĝoa ĝana. Moĝesina naima ĝereĝana ĝoro ĝana ma eiaĝo-ĝenoĝoito.

Iesu nanu iatanai erakato
Mataio 14:22-33; Mareko 6:45-52

¹⁶ Elaviboĝi-iaĝoto nai, Iesu ĝena mero kou ĝana ĝevariĝoto. ¹⁷ Monai ĝasi tai ĝeraĝeto, benamo kou na ĝevanaĝito, Kaperanauma ĝana ĝeiaĝoto. Mo tu varau eboĝito, ma Iesu tu roĝosi bere rakakau ĝia ĝeri ai. ¹⁸ A iavara baregona tu eragato-ĝoi, be mo kou ureurena maki ebaregato. ¹⁹ Iesu ĝena mero kilomita imaima (5) o imaima sebona (6) kavana ĝasi ĝelevaiato nuĝanai, ĝia na Iesu ĝeĝitaiato, nanu iatana na eraka-iaĝomato-ĝoi, ĝasi eiaĝoma-viniato-ĝoi, benamo ĝia tu ĝegarito. ²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi ĝogari, mai tu au.” ²¹ Benamo ĝia ĝeĝabi-raĝeato, ĝasi ai eraĝekauto, ma asikauna tu ĝeiaĝo-viniato-ĝoi gabunai ĝevotuto.

Tarimarima na Iesu ĝevetauato

²² Elaĝanito boĝiboĝinai, tarimarima vovoka Iesu ĝena mero ĝasi ai ĝeraĝeto gabunai ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi. Ĝia ĝeribato, tovotovonai monai ĝasi tu sebona moĝo mo kou rikinai. Ema ma ribari maki, Iesu tu ĝena mero ĝesi mo ĝasi ai asi eraĝeto, ĝena mero tu ĝereĝari moĝo ĝeraĝeto ema ĝevanaĝi-iaĝoto. ²³ Ĝasi kotari Tiberia na ma ĝeiaĝomato, kou rikinai ĝema darokauto. Ĝia ĝedarokauto gabuna moĝa tu, Vereĝauka na beredi Barau evaĝa-namoato murinai, tarimarima evinirito, ĝeĝanirito gabuna sevinai. ²⁴ Mo tarimarima ĝeriba-maoroto, Iesu ma ĝena mero ĝesi monai tu asiĝina, benamo mo ĝasi ai ma ĝeraĝekauto, Kaperanauma ĝana ĝevanaĝi-iaĝoto, Iesu ĝea vetauato.

Iesu tu maĝuri ĝaniĝanina

²⁵ Tarimarima na Iesu kou tavi ta kefonai ĝedoĝariato, benamo ĝekiraiato, ĝekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, ĝoi tu aitoma mainai boma votu?” ²⁶ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Au na moĝoni akiramini, ĝomi na au ĝovetauguni korana tu mo beredi ĝoĝanito, benamo ĝoĝani-maseto, a dia mo vetoĝa boruri ĝoĝitarito nai, ĝovetauguni. ²⁷ Ma beĝe rakavani ĝaniĝaniri ĝauveiri asi boĝono vei, senaĝi ĝaniĝani roĝo betanua-iaĝoni, beiaĝoni mo, maĝuri vanaĝivanaĝi, ĝauveina boĝono vei. Mo ĝaniĝani tu Tarimarima Natuna na bevinimini, korana Tamana Barau na ĝia ĝenai vetoĝa ta eveiato, mo tu ĝia evaĝa-moĝoniato vetoĝana.”

²⁸ Benamo ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝai Barau ĝena ura ĝauveiri ĝaveini baĝa toni tu kara baĝana veia?” ²⁹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Barau ĝena ĝauvei ĝomi na boĝono veia etoni ĝauveina tu maĝa moĝo: Etuĝuato tarimana boĝono vaĝa-moĝonia.”

³⁰ Ĝia na ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝoi na ĝai ĝema tu kamara vetoĝa boruna boveiani baĝa ĝitaiani, benamo ĝoi baĝa vaĝa-moĝonimuni? Ĝoi na kara boveiani? ³¹ Ĝai senema na tu mana ĝeĝaniato tano fakanai, Buka Vevaĝa nuĝanai ekirani kavana, maĝesi ekirani, ‘Ĝia na beredi guba na evini-riĝorito ĝeĝanito.’”

³² Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Moĝoni veĝata akiramini, dia Mose na mo beredi guba na evinimito. Asiĝi. Au Tamagu na tu moĝoni beredi korikorina guba na

evinimini. ³³ Korana Barau ġena beredi tu guba na emariġoto tarimana. Ġia na tanobarai ġetanuni tarimari maġuri evinirini.” ³⁴ Benamo ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Vereġauka, mani beredi ġaro mabarari ai bono vinima.”

³⁵ Iesu na ekirarito, ekirato, “Maġuri beredina tu au maġegu. Au ġegu ai beiaġomani tarimana tu asi ma bevitoani, ema au bevaġa-moġoniguni tarimana tu, bokana asi ma bekokeni. ³⁶ Senaġi au na ġomi tu varau akiramito, ġoġitaguni, senaġi asi ġovaġa-moġoniguni. ³⁷ Tamagu na au eviniguto tarimari mabarari tu, au ġegu ai beġe iaġomani, ema deikara au ġegu ai beġe iaġomani tarimari, au na asi balai-ġenoġoirini. ³⁸ Korana au guba na amariġoto tu, dia au ġegu ura bana veia ġana, senaġina au etuġuguto Barauna ġena ura bana veia ġana. ³⁹ Ema au etuġuguto Barauna ġena ura tu, au eviniguto tarimari mabarari ta asi bana vei-rekwa rekwaia, a mabarabarari mase na ma bana vaġa-variġisi ġenoġoiri ġaro magonai. ⁴⁰ Korana au Tamagu ġena ura tu, Natuna beġe ġitaiani ema beġe vaġa-moġoniani tarimari mabarari na maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani, ma ġaro dokonai ma bavaġa-variġisi ġenoġoirini.”

⁴¹ Benamo Iuda tarimari ġemuġu-muġuto, korana ġia ekirato, “Au tu guba na amariġoto beredina.” ⁴² Benamo ġekirato, “Mai tarima tu Iesu, Iosefa natuna, nene? Ġia tamana e sinana tu ġita ribara. Ma kamara dabarai ġia tu ekirani, ‘Au tu guba na amariġoto?’”

⁴³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi tauġemi fakami ai muġumuġu ġovaġa-dokoa. ⁴⁴ Au ġegu ai ta asi beiaġoma-kavani, senaġina Tamagu, au etuġuguto Barauna, ġia na deikara au ġegu ai beinu-kaviani tarimana moġo. Ema au ġegu ai beiaġomani tarimana tu, au na ġaro dokonai mase na bavaġa-variġisi ġenoġoiani. ⁴⁵ Peroveta tarimari na maġesi ġetoreato, ‘Ġia mabarari Barau na bevaġa-ribarini.’ Tamagu ġeseġaġi-viniani ema ġenana riba ġeġabini tarimari mabarari tu, au ġegu ai beġe iaġomani. ⁴⁶ Au tu asi akirani, tarima ta na Tamagu eġitaiato atoni, senaġi Barau ġenana eiaġomato tarimana ġereġana na moġo Tamagu eġitaiato. ⁴⁷ Moġoni akiramini, au evaġa-moġoniguni tarimana na maġuri vanaġivanaġi beġabiani. ⁴⁸ Maġuri beredina tu au maġegu. ⁴⁹ Ġomi senemi na tano fakanai mana ġeġanito-ġoi, senaġi ma ġemaseto. ⁵⁰ A guba na emariġoni beredina tu maġea, ġia beġaniani tarimana tu asi bemaseni. ⁵¹ Au tu maġuri beredina guba na amariġoto. Tarima ta na mai beredi beġaniani, ġia tu bemaġuri-vanaġi vanaġini. Mai beredi au na bavini tu au viriġogu. Au viriġogu bavini-fitoġaiani korana tu, tanobarai ġetanuni tarimari na maġuri beġene ġabia ġana.”

⁵² Mainana Iuda tarimari tauġeri fakari ai veġare-veġare baregona eġorato, ġia ġekirato, “Mai tarima na tu kamara dabarai ġia viriġona bevinirani bita ġaniani?”

⁵³ Iesu na ekirarito, ekirato, “Moġoni akiramini, bema ġomi na Tarimarima Natuna viriġona asi boġo ġaniani ema rarana asi boġo niuani nai, ġomi nuġami ai maġuri asi betanuni. ⁵⁴ Deikara na au viriġogu beġaniani ema raragu beniuani tarimana tu, maġuri vanaġivanaġi beġabiani, ema au na ġaro dokonai mase na bavaġa-variġisi ġenoġoiani. ⁵⁵ Korana au viriġogu tu ġaniġani korikorina, ema au raragu maki niuniu dagnarana korikorina. ⁵⁶ Deikara au viriġogu beġaniani e raragu beniuani tarimana tu, au nuġagu ai betanuni, ema au maki ġia nuġanai batanuni. ⁵⁷ Tamagu maġurina na etuġuguto ema au tu ġia koranai amaġurini. Moġa ilailanai au viriġogu beġaniani tarimana maki bemaġurini, korana au amaġurini. ⁵⁸ Au tu guba na emariġoto beredina maġegu. Ġomi senemi tu mana ġeġanito ma ġemaseto. Senaġi mai beredi beġaniani tarimana tu bemaġuri-vanaġi vanaġini.” ⁵⁹ Iesu na maġeri guruġa Iuda tarimari rubu ai ekiraġirito, Kaperanaumai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai.

Maġuri vanaġivanaġi guruġari

⁶⁰ Iesu ġena mero ġutuma na mai guruġa ġeseġaġiato nai tu, ġekirato, “Mai vevaġa-riba guruġana tu gwaġiġi rakava, dei na beġabi-raġeani.” ⁶¹ Iesu ribana ġena mero

na mo guruḡa ḡemugumugu-iaḡiato-ḡoi, benamo ekirarito, ekirato, “Mai guruḡa na bevaḡa-daḡa-raḡemi? ⁶² Bema ḡomi na Tarimarima Natuna boḡo ḡitaiani, beḡenoḡoi-varaḡeni, etanu-iaḡiato gabuna ḡana tu kamasi? ⁶³ Barau Iaukana na maḡuri evinirani; tauḡani na asi bevaḡa-kavarani. Au na avaḡa-guruḡamini guruḡari tu Iauka, ema ḡia nuḡari ai tu maḡuri etanuni. ⁶⁴ Senaḡi ḡomi kotari na tu asi ḡovaḡa-moḡoniguni.” Iesu ribana tovotovona na veḡata, deikara ta na tu asi evaḡa-moḡoniato-ḡoi ema deikara na maki ḡia berevaiani. ⁶⁵ Ma ekirato, “Moḡesina naima au na akiramito, ta au ḡegu ai asi beiaḡoma-kavani, senaḡi Tamagu na bevaḡa-moḡoniani tarimana vau beiaḡomani.”

⁶⁶ Mo guruḡa ḡeseḡaḡiato, monana Iesu ḡena mero ḡutuma ḡia ḡenana ḡeraka-veḡitato, ema ḡia ḡesi asi ma ḡerakao-vegogoto-ḡoi. ⁶⁷ Benamo Iesu na ḡena mero gabanana ruarua (12) edanaḡirito, ekirato, “Ḡomi maki ḡourani boḡono raka-veḡita ba?”

⁶⁸ Simona Petero na evaḡa-veseato, ekirato, “Vereḡauka, ḡai tu deikara ḡenai ma baḡa iaḡoni? Maḡuri vanaḡivanaḡi guruḡari tu ḡoi ḡemu ai. ⁶⁹ Ḡai na ḡavaḡa-moḡonimuni ema ḡariba-korikorini, ḡoi tu Barau ḡena Veaḡa Tarimana.”

⁷⁰ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Au na ḡomi gabanana ruarua (12) aḡabi-viriḡimito nene? Senaḡi sebomu ta tu bodiabolo.” ⁷¹ Ḡia na tu Iudas, Simona Isakariota natuna, ekiraḡiato. Iudas maki mo mero gabanana ruarua (12) fakari merona ta, senaḡi ḡia na Iesu vau berevaiani.

7

Iesu ma tarina merori ḡesi

¹ Moḡa murinai Iesu tu Galileai erakaoto-ḡoi. Ḡia asi eurato, Iudea ḡana bene iaḡo, korana Iuda tarimari monai ḡeri ura tu, ḡia beḡene vaḡia. ² Iuda tarimari ḡeri Fouta Verekona ḡarona ekavinaḡito. (Mai fouta verekona ḡeveiato-ḡoi nai tu, fouta ḡeragato-ḡoi, benamo nuḡari ai ḡetanuto-ḡoi, korana seneri tano fakanai fouta nuḡari ai ḡetanuto-ḡoi, moḡa beḡene tuḡamaḡi-iaḡia ḡana). ³ Benamo Iesu tarina merori na ḡekiraiato, ḡekirato, “Mai gabu noraga-kwanea, Iudea ḡana bono iaḡo, benamo oveirini dagarari ḡemu mero na beḡene ḡitari. ⁴ Korana deikara tauḡena bene vevaḡa-fofori etoni tarimana, beḡene ribaia uranai tu, kara ta asi bevei-vekuretoḡaiani. Ma ḡoi tu maiḡeri veḡa oveirini, be tanobara mabarari ai novevaḡa-fofori!” ⁵ Korana Iesu tarina mabarari na maki ḡia tu asi ḡevaḡa-moḡoniato-ḡoi.

⁶ Moḡa lorinai Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ḡegu ḡaro tu roḡosi bene raḡasi. A ḡomi ḡemi ai ḡaro mabarari tu loriri ai moḡo. ⁷ Tanobara na ḡomi tu asi ebaru-vinimini, senaḡi au tu ebaru-viniguni, korana au tu veḡa rakavari eveirini dagarari akiraḡi-foforirini. ⁸ Ḡomi boḡono iaḡo mo vereko ḡana. A au tu asi baiaḡoni, korana au ḡegu ḡaro korikori tu roḡosi roḡo bene raḡasi.” ⁹ Iesu moḡesi ekirato, benamo Galileai etanuto.

Iesu Ierusalem ai

¹⁰ Iesu tarina merori ḡeiaḡoto mo vereko ḡana, muriri ai Iesu maki ma eiaḡoto. Senaḡi asi eraka-foforito, a vekuretoḡai eiaḡoto. ¹¹ Mo vereko gabuna Iuda tarimari na tu mo vereko nuḡanai ḡevetauato-ḡoi, ḡevedanaḡi-vedanaḡito-ḡoi, ḡekirato-ḡoi, “Ḡia tu ainai?” ¹² Mo ḡutuma-bara nuḡanai Iesu kiraḡi-ḡairiḡairina tu ebarego-rakavato. Tarima kotari ḡekirato-ḡoi, “Ḡia tu tarima namona” ḡetato. Ma kotari tu ḡekirato-ḡoi, “Asiḡi, ḡia na tarimarima eḡorikau-darere darererini.” ¹³ Senaḡi tarima ta na asi eguruḡa-iaḡi foforiato, korana ḡia mabarari Iuda vereri gariri ḡeveito-ḡoi.

¹⁴ Vereko ḡarori kotari ḡekorito, kotari roḡo moḡeri nuḡanai vau, Iesu Rubu Veaḡai eraka-toḡato, benamo evevaḡa-ribato. ¹⁵ Benamo Iuda tarimari ḡeḡaba-vedaureato, ḡekirato, “Mai tarima vevaḡa-riba guruḡari tu kamasi eribato, ḡia vevaḡa-riba gabuna ta ḡana riba-vetau tu asi eiaḡoto.” ¹⁶ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Kara au avevaḡa-riba

iaġini tu dia au ġegu vevaġa-riba, senaġi au etuġuguto Barauna ġenana ġeiaġomani. ¹⁷ Bema tarima ta eurani Barau ġena ura bene veiri etoni tarimana na, au ġegu vevaġa-riba guruġari beribarini. Beribani, au ġegu vevaġa-riba guruġari Barau ġenana ġeiaġomani, o au tauġegu ġeguna moġo. ¹⁸ Tarima ta deikara ġena ura guruġari ekiraġini tu, tauġena arana vaġa-raġena dabarana evetauani. Senaġi au etuġuguto Barauna vaġa-raġena dabarana eveiani tarimana ġenai tu, guruġa moġonina etanuni, a ġia ġenai ġofaġofa ta tu asi etanuni. ¹⁹ Mose na ġomi taravatu tu evinimito, ene? Senaġi ġomi ta na mo taravatu tu asi ġokorana-iaġiani. Ma karase nai ġomi na au tu ġovaġigu ġotoni?”

²⁰ Mo tarimarima ġutuma ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoi tu iauka rakavana ta na eboroġimuto. Deikara na nevaġimu otoni?” ²¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na mainai Ierusalem ai veġa boruna sebona aveiato nai, ġomi mabarabarami nuġami ġefarevaġini. ²² Mose na mero tauġaniri kefi-lamavaġi veġana evinimito, moġa lorinai ġomi na mero keiri Sabadi ai maki kefiri ġolama-vaġirini. Mo kefi-lamavaġi veġana tu dia Mose na esinaiato, senaġi ġomi senemi na ġesinaiato. ²³ Bema mero tauġaniri kefiri Sabadi ai ġolama-vaġirini Mose ġena taravatu boġo vanaġiani ġesi, kara dainai au tu ġobaru-viniguni, Sabadi ai tarima ta bavaġa-namo ginikaua nai, ei? ²⁴ Ġomi na dagara tu murikari vetoġari ai asi boġono ġita-viriġiri, senaġi dagara mabarari veġa roroġotori ai boġono ġita-viriġiri.”

Mai tarima tu Keriso ba?

²⁵ Benamo Ierusalem ai tarimari kotari ġekirato, “Mai beġene vaġia ġetoni tarimana tu maiġa. ²⁶ Ġoġitaia, ġia tu ma guguraġina ġesi eguruġani, ma ta na ġenai guruġa ta asi ekiraġiani. Ba betaġu kanisoro tarimari beġe riba, Keriso korikorina tu maiġa. ²⁷ Senaġi Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), beiaġomani nai, ta asi beribani ġia tu ainana beiaġomani. A mai tarima ainana eiaġomato ġita tu mabarara ma ribara.”

²⁸ Iesu roġo Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, eguruġa-baregoto, ekirato, “Moġoni, ġomi ma ribami au tu deikara e ainana aiaġomato. Senaġi au tu dia tauġegu ġegu urai moġo aiaġomato. Au etuġuguto Barauna tu moġoni. Ma ġomi tu asi ribami ġia. ²⁹ Senaġi au ġia tu ma ribagu, korana au tu ġia ġenana aiaġomato e ġia na etuġuguto.”

³⁰ Benamo ġeġabi-taria ġetato, senaġi tarima ta ġimana ġia ġenai asi evenabakauto, korana ġena ġaro korikori tu roġosi bere votu bene. ³¹ Senaġi tarimarima vovoka mai ġutuma nuġanai ġia ġevaġa-moġoniato, ġekirato, “Keriso beiaġomani nai, vetoġa boruri veiveiri ai mai tarima bevanaġiani ba?”

Nariġau tarimari ġetuġurito Iesu beġene ġabia ġana

³² Farisea tarimari ġeseġaġito, tarimarima ġutuma na mo guruġa Iesu ġenai ġekiraġi-ġairiġairito-ġoi. Moġa ġaramanai Farisea tarimari e Rubu Veaġa vereri baregori na Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari kota ġetuġurito, Iesu beġene ġabia ġana. ³³ Iesu ekirato, “Au tu ġaro viravira moġo ġomi ġesi bita tanuni, moġa murinai ma baraka-veġitani, etuġuguto Barauna ġenai baiaġoni. ³⁴ Ġomi na boġo vetauguni, senaġi asi boġo doġariguni; ema au batanuni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba.”

³⁵ Benamo Iuda tarimari tauġeri ġevedanaġito, ġekirato, “Ġia tu aiġana beiaġoni, be ġita na asi bita doġariani riba etoni? Betaġu ġia tu beiaġoni irau bese tarimari ġeri tanobara ġana, Iuda tarimari ġutuma maki ġia fakari ai ġetanuni gaburi, monai irau bese tarimari bea vaġa-ribarini. ³⁶ Mai tu kamara guruġa ġia na ekiraġiani, ekirani, ‘Boġo vetauguni, senaġi asi boġo doġariguni,’ ema, ‘Au batanuni gabuna ġana ġomi tu asi boġo iaġoni riba?’”

Maġuri eviniani nanuna

³⁷ Vereko magona ġarona, mo tu ġaro barego lelevaġina, Iesu eruġa-vaisito, benamo eguruġa-fouto, ekirato, “Deikara nanu na bokana bekokeni tu, au ġegu ai bene iaġoma, nanu benema niu. ³⁸ Buka Veaġa nuġanai ekirani ilailanai, ekirani, ‘Au bevaġa-moġoniguni tarimana nuġana na tu maġuri nanuna beġaru-rosini.’” ³⁹ Iesu na Iauka moġesi ekiraġiato-ġoi, kamara tarima Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari na vau beġe ġabiani. Mo ġaro ai Iauka Veaġa tu Barau na roġosi bere viniri, korana Iesu na Barau ġena mareva baregona maki roġosi bere ġabia nai.

Tarimarima tauġeri ġevetavito

⁴⁰ Tarima kota mo ġutuma nuġari ai mo guruġa ġeseġaġiato, benamo ġekirato, “Moġoni, ġita na peroveta tarimana tanariani tarimana tu maiġea.” ⁴¹ Tarima kotari ġekirato, “Mai tu Keriso.” Senaġi kotari ġekirato, “Asiġi, Keriso tu Galilea na asi beiaġomani. ⁴² Buka Veaġa nuġanai ekirani, Keriso tu Davida besena na beiaġomani, ema Betelehemai, Davida etanuto-ġoi vanuġanai, bemaġurini.” ⁴³ Moġesina naima tarima tauġeri fakari ai moġo ġevetore-ki-rato, korana Iesu ġaramanai. ⁴⁴ Tarima kota ġeurato beġene ġabia, senaġina ta ġimana ġia ġenai asi evenabakauto.

Iuda vereri na Iesu asi ġevaġa-moġoniato

⁴⁵ Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġeġenoġoito, benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Farisea tarimari na ġedanaġirito, ġekirato, “Karase nai ġia tu asi boġo ġori-iaġomaia?” ⁴⁶ Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tarima eguruġani kavana, ta roġosi bene guruġa.” ⁴⁷ Benamo Farisea tarimari na ġekirarito, ġekirato, “Be, ġomi maki ġia na beġofami? ⁴⁸ Veġorikau tarimana ta o Farisea tarimana ta na ġia evaġa-moġoniani ba? Asiġina! ⁴⁹ A mai tarimarima na ġevaġa-moġoniani, ġia tu Mose ġena taravatu asi ribari tarimari. Barau na ġeri rakava voiri bevinirini.”

⁵⁰ Farisea tarimana ta monai arana Nikodemo. Ġia tu boġi ta eiaġoto Iesu ea ġitaiato tarimana. Ġia na ekirarito, ekirato, ⁵¹ “Ġita ġera taravatu ekirani, tarima tu ġena guruġa ġeseġaġi-guineani roġo, moġa murinai vau ġena rakava voina metona beġe viniani.” ⁵² Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġoi maki Galilea tarimamu ba? Buka Veaġa nuġana bono vetaua, monana boribani, peroveta tarimana ta Galilea na tu asi beiaġomani.”

[⁵³ Benamo tarimarima mabarari ġeri numa ġana ġeiaġoto.

8

Veġura-vanaġi vavinena

¹ Senaġi Iesu tu Olive Ġorona ġana eiaġoto. ² Ma elaġanito boġiboġi iamoiamo tu ġia ma eġenoġoito Rubu Veaġa ġana. Monai tarimarima mabarari ġeiaġomato ġenai, ġetanu-ġeġeraġiato, benamo etanu-tarito, evaġa-ribarito. ³ Benamo taravatu ġevevaġa-riba iaġirito-ġoi tarimari e Farisea tarimari na vavine ta Iesu ġenai ġeġori-iaġoato. Mo vavine tu eveġura-vanaġito-ġoi nuġanai ġedoġariato, benamo ġeġori-iaġoato mo, Iesu ġesi ġetanu-taġoto-ġoi tarimari mabarari ġoirari ai ġea vaġa-ritoġoato. ⁴ Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, mai vavine tu eveġura-vanaġini-ġoi nuġanai beġe ġoitāgoa. ⁵ Ma Mose ġena taravatu ekirani, moġesi beġe veini vavineri tu, fore na baġana taki-maseri. Goi tu kara mani otoni?” ⁶ Moġesi ġekirato tu, Iesu ġeriba-ġaniato, beġene vaġa-daġaia ġana. Senaġi Iesu etutuġu-tarito, tano ai didina ta na etoretoreto. ⁷ Ġia na roġo Iesu ġedanaġiato-ġoi nai, eruġa-vaisito, benamo ekirarito, ekirato, “Deikara ġomi fakami ai roġosi roġo bene vei-rakava nai tu, ġia na fore bene ġabia, mai vavine bene ġidara-guinea.” ⁸ Benamo Iesu ma etoġa-tarito, tano ai ma etoretoreto. ⁹ Ġia na mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġia tata nuġari ai ġeribato ma ġeri vei-rakava, benamo irau sebori-sebori ġerakaraka-veġitato; tau ġaukari ġeraka-quineto

murinai vau ġuru-gabi ma ġerakato. Iesu ġereġana moġo etanuto, monai roġo eruġa-taġoto-ġoi vavinena ġesi.

¹⁰ Ġia eruġa-vaisto nai tu, tarima ta asi eġitaiato, mo vavine moġo, benamo edanaġiato, ekirato, “Ġoi beġe vaġa-daġamu tarimari tu aiġeri? Ta na ġemu rakava voina metona asi bevinimu?” ¹¹ Mo vavine evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, sebona ta maki asiġina.” Benamo Iesu ekirato, “Au na maki ġemu rakava voina metona asi bavinimuni. Noiaġo, senaġi asi ma bono vei-rakava ġenoġoi.”]

Iesu tanobara mamana

¹² Benamo Iesu na tarimarima ma eġobata-vinirito, ekirato, “Au tu tanobara mamana. Deikara au murigu ai berakani tarimana tu, mukunai asi berakani, senaġi maġuri mamana beġabiani.”

¹³ Farisea tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu tauġemu ovekiraġini; be ġoi ġemu vekiraġi tu asi moġoni.” ¹⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asiġi, au tauġegu avekiraġini, senaġina au na kara akiraġiani tu moġoni. Korana au ribagu ainana aiaġomato ema aiġana ma baiaġoni. A ġomi tu asi ribami au ainana aiaġomato ema aiġana ma aiaġoni.

¹⁵ Ġomi tu tarimarima ġeri vevaġa-maoro dabaranai ġovevaġa-maoroni. Au na ta tu asi avaġa-maoroani. ¹⁶ Senaġi bema au havevaġa-maoroni nai, ġegu vevaġa-maoro tu moġoni. Korana au tu dia ġereġagu moġo avevaġa-maoroni, senaġina Tamagu, au etuġuguto Barauna, au ġesi baġa vevaġa-maoroni. ¹⁷ Ġomi ġemi taravatu ai maki maiġesi ekirani, tarima ruarua na guruġa sebona moġo ġekiraġiani nai tu moġoni.

¹⁸ Au tu tauġegu avekiraġini; ema Tamagu, etuġuguto Barauna, na maki au ekiraġiguni. ¹⁹ Benamo ġia na ġedanagiato, ġekirato, “Ġoi tamam tu ainai?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi tu asi ribami au, ma Tamagu maki asi ribami. Bema au boġoro ribagu tu, Tamagu maki ġoro ribaia.”

²⁰ Iesu na mai ġena guruġa tu Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi, moni ġevaġa-vegogoto-ġoi mauġana gabunai. Tarima ta asi evenabakauto ġenai, korana ġia ġena ġaro roġosi bere votu.

Au baiaġoni gabuna ġana ġomi tu asi boġo iaġoni riba

²¹ Iesu na ma evaġa-guruġa ġenoġoirito, ekirato, “Au tu araka-veġitani. Ma ġomi na boġo vetauguni, senaġi ġemi vei-rakava nuġanai boġo maseni. Au baiaġoni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba.” ²² Benamo Iuda tarimari ġekirato, “Ġia bekira, ġia beiaġoni gabuna ġana ġita tu asi bita iaġoni. Moġa tauna ġia tu tauġena bevevaġini ba?” ²³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi tu mai tanobara maiġa mainana eveimito, senaġi au tu tuġuna na amariġoto. Ġomi tu mai tanobara tarimari, senaġi au tu dia mai tanobara tarimagu. ²⁴ Moġa lorinai au na ġomi bakirami, ġemi rakavai boġo maseni. Korana bema au, Keriso, asi boġo vaġa-moġoniguni nai tu, ġemi rakavai boġo maseni.”

²⁵ Benamo ġia na ġedanagiato, ġekirato, “Ġoi tu deikara?” Iesu na ma evaġa-veserito, ekirato, “Tovotovonai veġata ġemi akiraġito-ġoi kavana. ²⁶ Guruġa vovoka bara kiraġiri ema bara vevaġa-maoro vinimi, korana ġemi veiġa lorinai. Senaġina sebona moġo, au etuġuguto Barauna tu moġoni, ma ġia ġenana aseġaġito guruġari tanobarai ġetanuni tarimari akira-vararini.”

²⁷ Ġia tu asi ġetuġamaġi-fakato Iesu na mo tu Tamana ekiraġiato-ġoi. ²⁸ Benamo ma ekirarito, ekirato, “Ġomi na Tarimarima Natuna ġau ġesi boġo ġabi-vaisioni murinai vau, boġo ribani au tu Keriso. Benamo boġo ribani, au ġereġagu na kara ta ġegu urai moġo asi aveiani, senaġi Tamagu na au kara evaġa-ribaguni guruġari moġo, au na ġomi akira-varamini. ²⁹ Ema au etuġuguto Barauna tu au ġesi, au asi eraga-kwaneguni; korana au na vanaġi-vanaġi tu ġia na eiaku-iaġirini veiġari moġo aveirini.” ³⁰ Tarima vovoka na Iesu ġevaġa-moġoniato, maiġeri guruġa ekiraġirito-ġoi nai.

Aberahamo natuna

³¹ Benamo Iesu na mo Iuda tarimari, ġia ġevaġa-moġoniato tarimari, ekirarito, ekirato, “Bema ġomi na au ġegu vevaġa-riba guruġari boġo korana-iaġirini nai, ġomi tu moġoni au ġegu mero korikori. ³² Benamo guruġa moġonina boġo ribaiani, ma mo guruġa moġonina na beruġa-vaġimini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.”

³³ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu Aberahamo garakana ema ġai tu tarima ta ġena tuġu-rakaorakao tarimanai tu asi ġaiġoto. Ma ġoi kamasi nai tu okirani, ‘Guruġa moġonina na beruġa-vaġimini?’”

³⁴ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Akira-korikorimini, deikara rakava eveini, ġia tu vei-rakava ġena tuġu-rakaorakao tarimana. ³⁵ Tuġu-rakaorakao tarimana tu numai asi betanu-vanaġi vanaġini, senaġi numa tarimana natuna tu numai betanu-vanaġi vanaġini. ³⁶ Moġa lorinai bema Barau Natuna na beruġa-vaġimini nai, ġomi tu boġo raka-vaġi korikorini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.

³⁷ Au ribagu ġomi tu Aberahamo garakana, senaġi ġomi ġourani, au tu boġono vaġigu, korana ġomi na ġegu vevaġa-riba guruġari tu, asiġina ġinavaġi moġo ġoġabi-raġerini. ³⁸ Au na tu kara Tamagu ġenai aġitarito dagarari ġomi akira-varamini, a ġomi tu tamami ġenana ġoseġaġito dagarari ġomi na ġoveirini.”

³⁹ Ġia na Iesu ma ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai tamama tu Aberahamo.” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Bema ġomi moġoni Aberahamo natuna nai, ġia na eveirito veiġari ġomi na maki ġoro veiri. ⁴⁰ Au tu Barau ġenana aseġaġirito guruġari moġoniri mabarari ġomi akira-varamini, senaġi ġomi ġourani tu, au ġovaġigu ġotoni. Aberahamo moġesi asi eveito. ⁴¹ Ġomi tu tauġemi tamami, (Diabolo), na kara eveini veiġana ġoveiani.” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu dia kuġa-gara tarimama. Ġai Tamama tu Barau moġo ġereġana.”

Diabolo natuna

⁴² Iesu na ekirarito, ekirato, “Bema Barau moġoni ġomi Tamami nai tu, au ġoro ura-vinigu. Korana au tu Barau sevina na aiaġomato. Au ġegu urai asi aiaġomato, senaġi ġia na etuġuguto. ⁴³ Karase nai au na kara akiraġiani guruġana asi ġotuġa-maġi-fakani? Korana au ġegu guruġa tu asi ilaila boġo seġaġirini. ⁴⁴ Ġomi tu tamami Diabolo ġena tarimarima, be ġomi ġourani tu tamami na euravini-rakavarini veiġari boġono veiri. Tovotovona na veġata ġia tu vevaġi-deba tarimana ema guruġa moġonina tu asi ekorana-iaġiani, korana ġia nuġanai guruġa moġonina ta tu asi etanuni. Ġia eġofaġofani, moġa tu ġia ġena maġuri korikori. Korana ġia tu ġofaġofa tarimana, ema ġofaġofa mabarari tamari. ⁴⁵ Senaġi au na ġomi tu guruġa moġonina akira-varamini, nuġanai ġomi na au tu asi ġovaġa-moġoniguni. ⁴⁶ Ġomi ta na au ġegu ai vei-rakava ta bodoġaria ba? A bema au na guruġa moġonina akiraġiani nai, kara dainai au tu asi ġovaġa-moġoniguni, ei? ⁴⁷ Barau natuna na Barau ġena guruġa beseġaġiani. A ġomi tu dia Barau natuna, moġa lorinai asi ġoseġaġini.”

Iesu ema Aberahamo

⁴⁸ Benamo Iuda tarimari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Ġai tu moġoni ġamaaroni. Ġoi tu Samaria tarimamu ema iauka rakavana na beboroġimu.” ⁴⁹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au tu iauka rakavana na asi beboroġigu. Au tu Tamagu agubakauani, senaġi ġomi na au tu asi ġogubakauguni. ⁵⁰ Au tauġegu aragu vaġa-raġena dabarana asi avetauani; senaġi tarima ta na evetauani, ma ġia tu Kota eseġaġini tarimana. ⁵¹ Moġoni veġata, akiramini, au ġegu guruġa bekorana-iaġirini tarimana tu asi bemaseni.”

⁵² Iuda tarimari ġekirato, “Ġai toma baġa riba-ginikau, ġoi tu iauka rakavana na eboroġimuto. Aberahamo emaseto, peroveta tarimari maki ġemaseto, a ġoi okirani, deikara na ġoi ġemu guruġa bekorana-iaġirini tarimana tu asi bemaseni. ⁵³ Ġai tamama

Aberahamo emaseto. Ĝoi na ĝia, tamama Aberahamo, ovanaĝiato, ei? Ĝia emaseto ema peroveta tarimari maki ĝemase-ĝosito. Ĝoi otuĝamaĝini, ĝoi tu deikara?”

⁵⁴ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Bema au tauĝegu bara vevaĝa-raĝe, ĝegu vevaĝa-raĝe tu asi tauna. Senaĝina au tu Tamagu na evaĝa-raĝeguni. Ma ĝia tu ĝomi na ĝokiraĝiani, ĝokirani, ĝomi ĝemi Barau ĝotoni. ⁵⁵ Ĝomi tu asi ribami ĝia, senaĝi au tu ma ribagu ĝia. Bema au bara kira, au asi ribagu ĝia, au tu ĝofaĝofa tarimagu ĝomi kavana, senaĝi au ma ribagu ĝia ema ĝena guruĝa akorana-iaĝirini. ⁵⁶ Ĝomi tamami Aberahamo etuĝa-maĝito, au ĝegu iaĝoma ĝarona beĝitaiani etato, benamo eiakuto. Eĝitaiato, benamo iauna enamoto.”

⁵⁷ Iuda tarimari na Iesu ĝekiraiato, ĝekirato, “Ĝoi ĝemu maĝuri laĝaniri tu gabana imaima (50) maki roĝosi bene doĝaria, ma kamasi tu Aberahamo oĝitaiato otoni?”

⁵⁸ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Moĝoni akiramini, Aberahamo roĝosi roĝo bere ĝora veĝata, au tu atanuto-ĝoi.” ⁵⁹ Benamo fore ĝeĝabito, ĝetakia ĝetato, senaĝi Iesu egumuto, benamo vekaravari na Rubu Veaĝa na eraka-rosito.

9

Iesu na mata-bubu tarimana evaĝa-namoato

¹ Iesu eraka-vanaĝito-ĝoi nuĝanai, tarima ta eĝitaiato. Mo tarima tu mata-bubu emaĝurito. ² Ĝena mero na Iesu ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, deikara evei-rakavato, benamo mai tarima matana bubu emaĝurito? Ĝia ba tamana sinana?”

³ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Dia ĝia ĝena rakava o dia tamana sinana ĝeri rakava dainai, senaĝi maĝesi evetoreto korana tu, Barau ĝena seĝuka ĝia ĝenana bene fofori ĝana. ⁴ Au etuĝuguto Barauna ĝena ĝauvei tu laĝani nuĝanai bisini veiri. Boĝi mani eiaĝomani, ma ta asi beĝauveini riba. ⁵ Au roĝo tanobarai atanuni nuĝanai, au tu tanobara mamana.”

⁶ Mai guruĝa ekiraĝiato murinai, Iesu tano ai ekanunuto. Kanununa na nigo emoĝeato, benamo mo nigo na mata-bubu tarimana matana eianaiato. ⁷ Ma ekiraiato, ekirato, “Noiaĝo, ĝoiramu Siloam kounai noa ĝuriĝia.” Siloam anina tu “Barau na etuĝuato tarimana.” Benamo eiaĝoto, ĝoirana ea ĝuriĝiato, ma eĝenoĝoito nai, matana tu varau eiaĝiato.

⁸ Ĝia sevina tarimari e vanaĝi-vanaĝi enoĝinoĝito-ĝoi gabunai ĝeĝitaiato-ĝoi tarimari ĝevedanaĝito, ĝekirato, “Mai tarima tu noĝinoĝi gabunai etanu-taĝoto-ĝoi tarimana ene?” ⁹ Kota ĝekirato, “Tarimana tu maniĝa.” Senaĝi kota ĝekirato, “Asiĝina, mani tu tarima boruna ta, senaĝina ĝitaĝitana moĝo ĝia kavana.” Benamo ĝia tauĝena ekirato, “Tarimana tu au maĝegu.” ¹⁰ Tarimarima ĝekirato, “Be ĝoi matamu tu kamasi boiaĝaia?” ¹¹ Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Mo tarima arana Iesu, ĝia na nigo bemoĝea, ma au matagu ai beianaia, benamo bekiragu, ‘Siloam kounai noa ĝuriĝia.’ Baiĝo, baĝuriĝia, benamo matagu baiĝaia.” ¹² Ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Tarimana tu aiĝa?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Au asi ribagu.”

Farisea tarimari na mo enamoto tarimana ĝevedanaĝi-iaĝiato

¹³ Benamo matana enamoto tarimana Farisea tarimari ĝeri ai ĝeĝori-iaĝoato. ¹⁴ Mo ĝaro Iesu na nigo emoĝeato, ma mata-bubu tarimana matana evaĝa-namoato tu Sabadi ĝarona. ¹⁵ Moĝa lorinai Farisea tarimari na ma ĝedanaĝi-ĝenoĝoiato, kamasi matana eiaĝiato. Ĝia na ekirarito, ekirato, “Mo tarima na matagu nigo na eianaiato, benamo ĝoiragu aĝuriĝiato, ma toma tu aboĝeboĝeni.” ¹⁶ Farisea tarimari kotari ĝekirato, “Mai tarima tu dia Barau ĝenana eiaĝomato, korana ĝia na Sabadi asi ekorana-iaĝiani.” Ma kotari ĝekirato, “Vei-rakava tarimari na moĝesina veiĝari tu kamasi beĝe veirini?” Monana ĝia tauĝeri fakari ai ĝevetavi-kirato.

17 Benamo Farisea tarimari na mo tarima ma ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi okirani ġia na matamu bevaġa-iaġaia otoni? Ġoi na ġia tu kamasi oġitaiani?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Ġia tu peroveta tarimana.” 18 Iuda tarimari na mai tarima ġena guruġa asi ġevaġa-moġoniato, korana ekirato, “Tovotovonai au matagu tu bubu, a mai vau aboġeboġe-ginikauni.’ Moġa lorinai tamana e sinana ġekea-iaġomarito. 19 Benamo ġia na ġedanaġirito, ġekirato, “Mai tu ġomi natumi ba? Ma moġoni ġia tu mata-bubu emaġurito ġotoni? Ma kamasi nai tu vau mai ma eboġe-boġeni?” 20 Benamo tamana e sinana ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai ribama, ġia tu ġai natuma, ema ġai ribama maki, ġia tu mata-bubu emaġurito. 21 Senaġi ġai tu asi ribama, maitoma tu kamara dabarai eboġeboġeni. Ġai maki asi ribama, dei na matana bevaġa-namoa. Ġodanaġia, ġia tu mero barego, be tauġena bevaġa-veseni.” 22 Tamana e sinana moġesi ġekirato, korana Iuda tarimari gariri ġeveito nai. Korana Iuda tarimari na ġevaġa-moġoniato, tarima ta na Iesu bekiraġiani Keriso betoni tarimana tu, rubu na beġe tore-veġitaiani. 23 Moġesi naima tamana e sinana ġekirato, “Ġia mero barego, be ġodanaġia,” ġetato.

24 Matana enamoto tarimana ma ġekea-ġenoġoiato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Barau novaġa-raġea, be noguruġa-korikori. Ġai ribama, ġoi matamu bevaġa-namoa tarimana tu vei-rakava tarimana.” 25 Matana enamoto tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Au asi ribagu, ġia tu vei-rakava tarimana ba asiġi. Dagara sebna moġo ma ribagu: Au matagu tu bubu, senaġi toma tu aboġeboġeni.”

26 Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Mo tarima tu kara eveiato ġoi ġemu ai? Ġoi matamu bubu na tu kamasi evaġa-fafaiato?” 27 Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au na ġomi tu varau bakira-varami, senaġi ġomi asi ġoseġaġini. Karase nai ġourani ma ġoseġaġi-ġenoġoi ġotoni? Ġomi maki ġia ġena mero ai boġono iaġo ġotoni ba?”

28 Benamo ġia na ġeguruġa-gwaġiġi viniato, ġekirato, “Ġoi neġi ġia ġena mero, ġai tu Mose ġena mero. 29 Ġai ribama Barau na Mose evaġa-guruġaiato. A mani tarima, ġai asi ribama ġia tu ainana eiaġomato!” 30 Matana enamoto tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Ia, ġomi tu kamasi ma ġoguruġani, ma ġokirani ġomi tu asi ribami ġia tu ainana eiaġomato ġotoni? Senaġina ġoġitaia, ġia na tu au matagu bevaġa-namoa. 31 Ġita ma ribara, Barau na vei-rakava tarimari tu asi eseġaġi-vinirini, a deikara na ġia ġekorana-iaġiani e ġena ura veiġari ġeveirini tarimari, ġia na tu eseġaġi-vinirini. 32 Tanobara evesinato na veġata tarima ta roġosi tara seġaġi, tarima ta mata-bubu eġorato tarimana matana evaġa-iaġaiato. 33 Bema mai tarima Barau ġenana asi bere iaġoma, ġia na dagara ta asi bere veia riba.” 34 Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoi tu omaġurito veġata na rakava tarimamu, ma kamasi tu ġai novaġa-ribama otoni?” Benamo rubu nuġana na ġelai-rosiato.

Farisea tarimari ġeri mata-bubu

35 Iesu eseġaġito, matana enamoto tarimana tu ġelai-rosiato, benamo tarimana edoġariato nai tu, ekiraiato, ekirato, “Tarimarima Natuna ovaġa-moġoniani ba, ei?”

36 Mo tarima evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, ġia tu dei? Nokira-varagu, be bana vaġa-moġonia.” 37 Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tarimana tu varau oġitaiani maiġa, ġoi initoma ġia ġesi ġoguruġa-guruġani.” 38 Benamo matana enamoto tarimana ekirato, “Vereġauka, avaġa-moġonimuni.” Benamo evetui-tarito, Iesu etoma-rakariġo viniato.

39 Iesu ekirato, “Au tu vevaġa-kota uranai mai tanobara ġana aiaġomato, mata-bubu tarimari beġene boġeboġe ġana, ema ġeboġeboġeni tarimari matari beġene bubu ġana.”

40 Farisea tarimari kota monai ġia ġesi, mai guruġa ġeseġaġiato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi okirani, ġai tu mata-bubu otoni?” 41 Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Bema ġomi mata-bubu nai tu, ġomi asi ġemi rakava ġoro tanu, senaġi ġomi ġokirani ‘Ġai matama tu iaġataġo’ ġotoni, naima ġomi ġemi rakava tu roġo iatami ai.”

10

Mamoe narinariri tarimana

¹ Iesu ekirato, “Moḡoni, au na ḡomi akira-korikorimini, mamoe maḡuna ḡatama bokana na asi beraka-toḡani, senaḡi dabara ta na befaḡa-seḡini tarimana tu lema e verari-verari tarimana. ² A mamoe ḡitaḡauri tarimana tu ḡatama-boka na beraka-toḡani. ³ Ḡatama-boka narinarina tarimana na ḡena ḡatama-boka bekeoani, benamo mamoe na ḡia garona ḡeseḡaḡiani. Ḡia na ḡena mamoe arari evatorini, benamo eḡorirogirini. ⁴ Ḡena mamoe mabarari eḡorirogirini, benamo ḡia ḡoirari ai erakani, ma ḡena mamoe ḡia murinai ḡerakakauni, korana mamoe ma ribari ḡia garona. ⁵ A tarima boruna ta murina na tu asi beḡe iaḡoni, asiḡina ḡinavaḡi; tarima boruna ḡenana tu beḡe raga-kwareḡani, korana ḡia garona mamoe tu asi ribari.” ⁶ Iesu na mo barabore ekira-vararito, senaḡi ḡia tu asi ḡetuḡamaḡi-fakato.

Iesu tu mamoe ḡitaḡauri tarimana namona

⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Au na moḡoni akiramini. Au tu mamoe ḡeri ḡatama-boka. ⁸ Ḡeiaḡoma-guineto tarimari mabarari tu lema e verari-verari tarimari. A mamoe na garori asi ḡeseḡaḡirito. ⁹ Au tu ḡatama-boka. Deikara au ḡeguna beraka-toḡani tarimana tu bemaḡurini. Beraka-toḡani, beraka-rosini, ema ḡaniḡani beḡoitaḡoni. ¹⁰ Lema tarimana tu asi beiaḡoma-kavani. Senaḡi ḡia tu lema beiaḡomani, vaḡivaḡi beiaḡomani, vevaḡa-rakava kwaikwai beiaḡomani. A au aiaḡomato tu, maḡuri beḡene ḡabia, ema maḡuri na beḡene vonuvonu-raḡe ḡana.

¹¹ Au tu mamoe ḡitaḡauri tarimagu namona. Mamoe narinariri tarimana namona tu ḡena maḡuri etore-tariani mamoe urari ai. ¹² Ḡauvei tarimana ḡevoiani vau mamoe eḡitaḡauni tarimana, ḡia tu dia mamoe ḡitaḡauri tarimana korikori, ema ḡia tu dia mamoe biagunari. Moḡa lorinai boḡa kwaivana rakavana eiaḡomani beḡitaiani nai, mamoe beiaḡuirini ma beraga-kwareḡani. Benamo boḡa kwaivana rakavana na beḡabi-taririni, benamo bevaḡa-gari lausirini. ¹³ Ma voina tarimana eraga-kwareḡani, korana ḡia tu vetuḡunaḡi tarimana ma voina, ema mamoe maki asi etuḡamaḡi-kaurini.

¹⁴ Au tu mamoe narinariri tarimagu namona. Ḡegu mamoe ribagu e ḡegu mamoe maki ma ribari au. ¹⁵ Vaḡa-ilailana Tamagu ribana au e au maki ribagu Tamagu kavana. Ema ḡegu maḡuri maki atore-tariani ḡia urari ai. ¹⁶ Au ma ḡegu mamoe irauri kotari ḡetanuni. Senaḡi ḡia mai seri nuḡanai tu asi tauri roḡo. Au na ḡia maki baḡoriaḡomarini. Ḡia na au garogu beḡe seḡaḡiani, ema ḡia maki mai seri sebonai beḡe iaḡoni e ḡitaḡauri tarimana maki sebona. ¹⁷ Tamagu na eura-viniguni, korana ḡegu maḡuri tu atore-tariani, ema ma baḡabi-ḡenoḡoiani. ¹⁸ Tarima ta na au ḡegu maḡuri asi beḡabi-vaḡiani au ḡeguna. Au tauḡegu ḡegu urai atore-tariani. Au tu ma ḡegu seḡuka batoretariani, ema ma ḡegu seḡuka baḡabi-ḡenoḡoiani. Moḡa tu au Tamagu na ekiraguto bana veia.”

¹⁹ Mai guruḡa ḡaramanai Iuda tarimari tauḡeri vekaravari ai moḡo ma ḡevevarekira-ḡenoḡoito. ²⁰ Tarima vovoka ḡekirato, “Ḡia tu iauka rakavana na beboroḡia, be bebabo. Karase nai ḡia ḡoseḡaḡi-viniani?” ²¹ Senaḡi tarima kotari ḡekirato, “Tarima ta iauka rakavana na beboroḡiani nai tu, maiḡesi asi beguruḡani. Iauka rakavana na mata-bubu tarimari matari tu kamasi bevaḡa-fafarini?”

Iuda tarimari na Iesu ḡebaru-viniato

²² Monai Rubu Veaḡa Vaḡa-veaḡana Verekona Ierusalemāi ḡarona eḡabiato. Mo tu faraka ḡueri nuḡanai. ²³ Ma Iesu tu Rubu Veaḡai Solomona ḡena touraḡe na eraka-iaḡoto-ḡoi. ²⁴ Benamo Iuda tarimari na ḡeruḡa-ḡeḡeraḡiato, benamo ḡedanāḡiato, ḡekirato, “Ḡai tu roḡo ḡadaradarani. Aitoma vau bokira-varamani, ḡoi tu deikara?”

Bema ġoi moġoni Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), nai tu, ġemai novekiragi-fofori ginikau.”

²⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na tu varau akiramito, senaġina asi ġovaġa-moġoniguni. Au Tamagu aranai aveirini veġari na tu au ġevaġa-foforiguni. ²⁶ Senaġi ġomi na asi ġovaġa-moġoniguni, korana ġomi tu dia au ġegu mamoe. ²⁷ Au ġegu mamoe na tu au garogu ġeseġaġiani. Ema au ribagu ġia, ema ġia tu au murigu ai ġerakani. ²⁸ Benamo au na maġuri vanaġivanaġi avinirini, ema ġia tu asiġina ġinavaġi beġe maseni; ema ta na au ġeguna asi beġabi-ġerevaġirini. ²⁹ Ġia tu au Tamagu na au eviniguto, e au Tamagu tu iaru-korokoro, ta na asi bevanaġiani. Ema ta na maki asi ilaila ġia ġena veġitaġau seġukana ġenana beġabi-ġerevaġirini. ³⁰ Au ema au Tamagu tu sebona moġo.”

³¹ Benamo Iuda tarimari fore ma ġeġabito, ġetakia ġetato. ³² Iesu na ekirarito, ekirato, “Veġa namori vovoka ġomi ġoirami ai aveirito. Mo veġa mabarari tu au Tamagu na eviniguto bana veiri etato. Moġeri veġa mabarari fakari ai tu, kamara veġa ġaramanai ġourani au ġotakigu ġotoni?”

³³ Iuda tarimari ġekirato, “Veġa namona ta ġaramanai ġoi tu asi ġatakimuni, senaġi ġoi na Barau okira-fitoġaiani nai. Ġoi tu tarimarima moġo, senaġi taugemu Barau ai ovevaġa-iaġoni.”

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġemi taravatu nuġanai guruġa ta tu maiġesi ekirani, ‘Au akirato, ġomi tu barau.’ ³⁵ Ġita ma ribara, kara Buka Veaġai ekiraġiani guruġana tu etanu-vanaġi vanaġini. Barau na mo tarimarima ekiraġirito ‘barau’, ma Barau na ġena guruġa evinirito tarimari tu ġia. ³⁶ A au tu Tamagu na eġabi-viriġiguto, ema etuġuguto tanobara ġana; ma kamasi nai tu ġokiraguni, ġokirani, au na Barau akira-fitoġaiani, korana au akirani, ‘Au tu Barau Natuna’ atoni ei? ³⁷ Bema au Tamagu ġena veġa asi aveirini nai, asi boġono vaġa-moġonigu. ³⁸ Senaġi ġena veġa aveirini nai, mo veġa boġono vaġa-moġoniri, bema au asi boġono vaġa-moġonigu ġotoni tu. Boġono riba ema boġono vaġa-moġonia, Tamagu tu au nuġagu ai etanuni, ema au maki Tamagu nuġanai atanuni.”

³⁹ Mo guruġa ġaramanai ġeurato, Iesu ma ġeġabi-taria ġetato, senaġina ġimari na moġo ma eveġabi-vaġito, erakato. ⁴⁰ Benamo monana Iesu ma eġenoġoito. Eraka-iaġoto, Ioridana ġarukana eraka-vanaġito, eiaġoto reke ta kefo, ġuinenai Ioane ebatisoto-ġoi gabuna ġana; monai ea tanuto. ⁴¹ Tarima vovoka ġia ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Ioane na vetoġa boruna ta asi eveiato, senaġi mai tarima guruġana ekiraġirito guruġari mabarari tu moġoni veġata.” ⁴² Monai tarima vovoka Iesu ġevaġa-moġoniato.

11

Lasaro ġena mase

¹ Betania tarimana ta arana Lasaro ekeveto. Betania tu Maria ma tobana ġuiatona Mareta ġeri vanuġa. ² Mai Maria maiġa mainana Vereġauka muramura bonana namo vedaureana na edioroato, ema Vereġauka kwakuna maki ġuina na edau-kaukauato ġuiatona. Lasaro tu Maria tobana futuana. ³ Benamo mai ġuiato ruarua na Iesu ġena guruġa ġetuġuto, ġekirato, “Vereġauka, ġoi na oura-viniani tarimana tu bekeve.” ⁴ Iesu na mo vari eseġaġiato nai tu, ekirato, “Mani keve na tu asi bevei-maseani. Mani tu Barau ġena seġuka e mareva baregona bene fofori ġana. Ema maniġa ġenana Barau Natuna beġene vaġa-raġea.”

⁵ Iesu na Mareta ma tarina ġuiatona Maria ema Lasaro tu eura-vinirito-ġoi. ⁶ Senaġi Lasaro ġena keve varina eseġaġiato tu, ġaro ruarua roġo ma etanuto, mo etanuto-ġoi gabunai. ⁷ Mo ġaro ruarua muriri ai ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġita

tu ma siĝenoĝoi-iaĝo Iudea ĝana.”⁸ Ĝena mero na ĝekiraiato, ĝekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, ini ĝoraĝani Iuda tarimari na tu fore na ĝetakimu ĝetato, a toma tu siĝenoĝoi-iaĝo ma otoni.”⁹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Ĝaro ta nuĝanai horaĝauna mabarana tu 12 ene? Bema tarima ta laĝani mamananai erakani nai tu, asi bevefutu-naĝini, korana ĝia tu mai tanobara laĝani mamananai eboĝeboĝeni.¹⁰ Senaĝi mukunai erakani tarimana tu evekaĝe-kaĝekauni, korana ĝia nuĝanai mama tu asi etanuni.”

¹¹ Iesu maiĝesi evaĝa-guruĝa-ĝosirito murinai, ma ekirarito, ekirato, “Ĝita ĝatara Lasaro tu egenani, senaĝi au tu aiaĝoni, gena na navaĝo-tataĝaia ĝana.”¹² Benamo ĝena mero ĝekirato, “Vereĝauka, bema egenani nai tu, vau ma benamoni.”¹³ Senaĝina Iesu na mo tu emaseto ekiraĝiato-ĝoi. A ĝena mero mataboru ĝekirato-ĝoi tu, eiaĝaraĝini nai egenamaseto ekiraĝiani, ĝetato-ĝoi.¹⁴ Benamo Iesu na ekiravaraĝinikaŭrigo, ekirato, “Lasaro tu bemase.¹⁵ Senaĝi ĝomi ĝemi namo atuĝamaĝiani nai aiakuni, mo ĝaro ai au ĝia ĝesi tu asiĝi, korana maiĝa ĝenana au boĝo vaĝa-moĝoniguni. Be si-iaĝo ĝenai.”

¹⁶ Benamo Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa ĝetato-ĝoi, na Iesu ĝena mero kotari ekirarito, ekirato, “Ĝita maki ĝia ĝesi si-iaĝo, be ĝia ĝesi bisini mase-sebona.”

Iesu tu maĝuri korana

¹⁷ Iesu ma eraĝasito nai eribato, Lasaro tauĝanina tu ĝaro vasivasi (4) guri ai varau begena.¹⁸ Betania e Ierusalem vefakari tu kilomita toitoi (3) kavana.¹⁹ Ema Iudea tarimari vovoka Mareta e Maria ĝeri ai ĝeiaĝoto, tauri beĝene vaĝa-gwaĝiĝiri ĝana, korana tobari emaseto bene.

²⁰ Mareta eseĝaĝito, Iesu tu eiaĝomato-ĝoi nai, eraga-raka toreĝau-iaĝoto Iesu ĝesi ĝea vedoĝarigo. A Maria tu numai etanu-gwaĝiĝito.²¹ Benamo Mareta na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereĝauka, ĝoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase.²² Senaĝi au ribagu, inıtoma maki kara dagara Barau bonoĝiani tu, Barau na bevinimuni.”

²³ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ĝoi tobamu tu bevariĝisi-ĝenoĝoini.”²⁴ Mareta na Iesu evaĝa-veseato, ekirato, “Au ribagu, ĝaro magonai variĝisi-ĝenoĝoi ĝaronai ĝia tu ma bevariĝisi-ĝenoĝoini.”²⁵ Iesu na Maria ekiraiato, ekirato, “Au tu variĝisi-ĝenoĝoi ema maĝuri. Au bevaĝa-moĝoniguni tarimana tu bemaseni, senaĝina roĝo maĝuri betanuni.²⁶ Ema deikara maĝuri etanuni nuĝanai, au evaĝa-moĝoniguni tu asiĝina ĝinavaĝi bemaseni. Mai guruĝa ovaĝa-moĝoniani ba?”

²⁷ Mareta na ekiraiato, ekirato, “Oi Vereĝauka, au na avaga-moĝoni korikorimuni, ĝoi tu moĝoni Keriso, Barau Natuna, tanobara ĝana boiaĝomani tarimamu.”

Iesu etaĝito

²⁸ Mareta moĝesi ekirato murinai eĝenoĝoi-iaĝoto, benamo tarina Maria vekuretoĝai ea kea-ĝairiato, ekirato, “Vevaĝa-riba tarimana tu beiaĝoma ema ĝoi ekeamuni.”

²⁹ Maria na mo guruĝa eseĝaĝiato nai, asikauna evariĝisito, benamo Iesu ĝenai eiaĝoto.

³⁰ Mo horai Iesu tu vanuĝai roĝosi roĝo bere raka-toĝa, ĝia roĝo Mareta na mo edoĝariato gabunai roĝo.³¹ Iuda tarimari, Maria ĝetanu-dukudukuato-ĝoi tarimari, na Maria ĝeĝitaiato, eraga-variĝisito ma eraka-rosito nai tu, murina na ĝerakato. Ĝia mataboru ĝekirato, Maria tu gara ĝana eiaĝoni, mase tarimana nea taĝi-vinia ĝana.

³² Maria eiaĝoto, Iesu sevinai eraĝasito, ma Iesu eĝitaiato nai tu, kwakuna koranai evetui-tarigo, benamo evaĝa-guruĝaĝiato, ekirato, “Vereĝauka, ĝoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase.”

³³ Iesu na Maria eĝitaiato etaĝito-ĝoi, ema mo Iuda tarimari, ĝia ĝesi ĝeiaĝomato tarimari, maki ĝetaĝito-ĝoi nai tu, ĝia nuĝana maki tuĝamaĝina eĝabi-rakavaĝiato, dori etaĝito.³⁴ Benamo Iesu na edanaĝirigo, ekirato, “Ainai ĝotoreato?” Ĝia na ĝevaĝa-veseato, ĝekirato, “Vereĝauka, noiaĝoma, be noma ĝitaia.”³⁵ Iesu etaĝito.³⁶ Benamo

Iuda tarimari ġekirato, “Ġoġitaia, Lasaro tu euravini-rakavaiani.” ³⁷ Senaġi Iuda tarimari kotari ġekirato, “Mai tarima na mata-bubu tarimana matana evaġa-iaġaiato, be Lasaro maki asi veġata bere vaġa-masea, ene?”

Iesu na Lasaro mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato

³⁸ Monana Iesu nuġana ma evaġa-vekwaraġi lelevaġiato, benamo gara gabuna ġana eiaġoto. Mo gara forena kouġana tu fore ta na ġetabe-ġauato. ³⁹ Iesu ekirato, “Fore ġoġabi-veġitaia.” Ma Mareta, mo mase tarimana tobana, na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġia emaseto ġarona na beiġoma toma tu ġaro vaġa-vasivasina (4), be bonana tu rakava kwaikwai banaġu.” ⁴⁰ Iesu na Mareta ekiraiato, ekirato, “Au na ġoi tu bakiramu, bema bovaġa-moġoniguni nai, Barau marevana baregona boġitaiani basi, ene?” ⁴¹ Benamo mase tarimana ġetoreato gabuna na fore ġeġabi-veġitaia. Moġa murinai Iesu eboġe-vaisito, benamo ekirato, “Tamagu o, au na ġoi atanikumuni, korana ġoi na varau boseġaġigu. ⁴² Au ribagu, ġoi na vanaġivanaġi oseġaġiguni. Senaġi maiġesi akirani korana tu mai tarimarima ġeruġa-taġoni maiġeri urari ai. Be ġia na beġene vaġa-moġonia, au tu ġoi na otuġuguto.”

⁴³ Moġesi eguruġato murinai ekea-fararato, ekirato, “Lasaro, noma rakarosi!”

⁴⁴ Benamo mo emaseto tarimana mase dabuġari na ġimana kwakuna viriviri-tari e ġoirana ekumu-iaġiato dabuġana ġesi ema raka-rosito. Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoruġaia, be neraka.”

Iesu vaġivaġina dabarana ġevetauato

Mataio 26:1-5; Mareko 14:1-2; Luka 22:1-2

⁴⁵ Benamo mo Iuda tarimari vovoka, Maria ġenai ġeiaġoto moġeri, Iesu na mo veġa eveirito ġeġitarito nai, vovoka tu Iesu ġevaġa-moġoniato. ⁴⁶ Senaġi kotari tu ġeġenoġoi-iaġoto Farisea tarimari ġeri ai, benamo Iesu na kara eveirito dagarari ġea kira-vararito. ⁴⁷ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Farisea tarimari na kanisoro tarimari ġekea-vegogorito, benamo ġekirato, “Ġita tu kara toma taveiani? Mai tarima na vetoġa boruri vovoka eveirini. ⁴⁸ Bema ġia maiġesi ġita na bita ġita-ġuiragiani moġo nai tu, tarimarima mabarari na ġia beġe vaġa-moġoniani. Benamo Roma tarimari beġe iaġomani, ġita ġera gabu (o Rubu Veaġa) ema ġera tanobara ġita ġerana beġema ġabi-vaġiani.”

⁴⁹ Benamo ġia fakari ai tarima ta arana Kaiafas, ġia mo laġani ai tu Rubu Veaġa verena baregona, ġia na ekirarito, ekirato, “Ġomi dagara ta tu asi ribami! ⁵⁰ Ġomi asi ġotuġamaġi-fakani, namona tu tarima sebona moġo tarimarima mabarari urari ai bene mase, a mai tanobara mabarana beġe vaġa-rakava ġosiġosiani tu asi namo.” ⁵¹ Ġia moġesi ekirato tu, dia ġia tauġena nuġana siga moġo eguruġato; senaġi ġia mo laġani ai tu Rubu Veaġa verena baregona, moġa lorinai ġia mo tu eperovetato, Iesu tu bene mase Iuda tarimari mabarari urari ai. ⁵² Ema Iesu tu dia Iuda tarimari moġo urari ai bemaseni. Senaġi Barau natuna gabu irauirau ai ġetanu-lausilausini tarimari mabarari bene ġabi-vegogori, doġoro sebonai bene vaġa-iaġori ġana.

⁵³ Moġa lorinai mo ġaro na evesinato eiaġoto tu, Iuda tarimari baregori na Iesu kamasi beġe vaġi-maseani dabarana ġevetauato. ⁵⁴ Moġesina naima Iuda tarimari ġoirari ai Iesu asi eraka-foforito-ġoi. Mo gabu na eraka-veġitato, eiaġoto tano fakana asi tarimarimana gabuna sevinai, vanuġa ta arana Efraim ġana. Ġena mero ġesi monai ġea tanuto-ġoi.

⁵⁵ Iuda tarimari ġeri Pasova verekona tu ekavinaġito. (Moġa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). Ma Iuda tarimari vovoka mo tanobarai ġetanuto Ierusalemaj ġema raka-vegogoto. Ġia ġema raka-vegogoto tauna korikori, Barau ġoiranai beġene veiareva vauro, Pasova verekona bene vesina. ⁵⁶ Ġia na Iesu ġeġita-vetauato-ġoi, ma Rubu Veaġa nuġanai ġeruġa-vegogoto nai tu, tauġeri

fakari ai moĝo ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝekirato, “Ĝomi tu kamasi mani ĝotuĝamaĝini? Mai vereko ai toma ema ĝoira-refoni ba?” ⁵⁷ Rubu Veaĝa vereri baregori ema Farisea tarimari na vevaĝa-naĝi guruĝana tu varau Iuda tarimari ĝevinirito, ĝekirarito, bema ta beseĝaĝini Iesu tu ainai, ĝia tu maoromaoro bene iaĝo, Iuda vereri benea kira-varari, be beĝene ĝabia.

12

Maria na Iesu ediĝaiato Betania ai

¹ Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo verekona tu ĝaro imaima sebona (6) roĝo ĝoirai nuĝanai, Iesu Betania ĝana eiaĝoto. Lasaro tu Betaniai etanuto-ĝoi, ema monai emaseto, ma Iesu na mase na evaĝa-variĝisianto. ² Monai Iesu ĝabiraĝena ĝaniĝanina ĝeveiato. Mareta na ĝari ĝaniĝani edabaraiato, ma Lasaro maki monai ĝaniĝani gabunai ĝetanu-vegogoto tarimari ĝesi ĝetanu-vegogoto, ĝeĝaniĝanito. ³ Benamo Maria na muramura bonana namo vedaureana lita kwana kavana eĝabiato, benamo Iesu kwakuna fanafanana ediĝa-iaĝiato, ema ĝuina na Iesu kwakuna fanafanana ma edau-kaukauato. Ma numa mabarana tu mo muramura bonana na evaiao. Mo muramura tu ĝauĝa arana nad ĝokana na ĝeveito-ĝoi, ema voina tu varaĝe rakava. ⁴ Senaĝi Iesu ĝena mero ta arana Iudas Isakariota, mai tu Iesu vau ma bea revaiani tarimana, ekirato, ⁵ “Karase mai muramura mabarana tu silva moniri sinau toitoi (300) ai asi bevoivoi-iaĝia? (Mai tu tarima ta davana laĝani ta nuĝanai kavana). Bere voivoi-iaĝia, be voina monina bere ĝabia tu, asi ĝeri-ĝari tarimari bere viniri.” ⁶ Ĝia moĝesina eguruĝato tu, dia asi ĝeri-ĝari tarimari evetuĝa-ĝwarito-ĝoi lorinai, senaĝi korana ĝia tu lema tarimana naima. Ĝia na tu moni fusena eĝwa-rakao rakaoato-ĝoi, ma mo fuse ai moni elemarito-ĝoi, benamo ĝena ura dagarari evoi-iaĝirito-ĝoi.

⁷ Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ĝoraga-kwanea, mai vavinena tu kara bere veia dagarana beveia, ĝia na au tauĝanigu muramura na bedau-guinea, gurigurigu ĝana. ⁸ Asi ĝeri-ĝari tarimari tu vanaĝivanaĝi ĝomi ĝesi boĝo tanuni, a au tu vanaĝivanaĝi ĝomi ĝesi asi batanuni.”

Rubu Veaĝa vereri baregori na Lasaro beĝene vaĝia ĝetato

⁹ Iuda tarimari vovoka tabutabu ĝeseĝaĝito Iesu tu Betania ai. Benamo moĝana ĝeiaĝoto, dia Iesu moĝo uranai, senaĝi Lasaro maki beĝene ĝitaia ĝana. Lasaro tu mase na Iesu na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoio. ¹⁰ Moĝesi naima Rubu Veaĝa vereri baregori tu ĝeboioĝato, Lasaro maki beĝene vaĝi-masea ĝetato. ¹¹ Korana tu ĝia dainai Iuda tarimari vovoka ĝia ĝerina ĝeraka-veĝitato, benamo Iesu ĝevaĝa-moĝoniatato.

Iesu ĝena rakatoĝa Ierusalemaj ĝevonevone-raĝe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Luka 19:28-40

¹² Ma elaĝanito nai, vereko uranai ĝeiaĝomato tarimari vovoka ĝeseĝaĝito, Iesu tu Ieruselema ĝana varau eraka-iaĝomato-ĝoi. ¹³ Galamo lauri noĝa dagarari ĝeĝabito, benamo Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, ĝeĝabato, ĝekirato, “Hosana!

Isaraela ĝeri Kini sivaĝa-namoa,
Vereĝauka aranai eiaĝomani
tarimana sivaĝa-namoa!”

¹⁴ Ma Iesu na doniki natuna ta edoĝariato, benamo iatanai etanukauto, Buka Veaĝa nuĝanai ekirani ilailanai,

¹⁵ “Siona natuna,
(Ieruselema tarimami), asi ĝogari,
ĝoboĝe, ĝemi Vere eiaĝomani,

ġia tu doniki natuna iatanai betanukau.”

¹⁶ Mo ġaro ai ġena mero na maiġeri tu asi ġetuġamaġi-fakarito. Senaġi Barau na Iesu evaġa-raġeato e mareva baregona eviniato murinai vau, ġia ġeriba-maoroto, maiġeri mabarari ġetorerito tu, ġia ġekiraġiato. Ema ġeribato, mo veiġa mabarari tu ġia ġenai ġeveirito.

¹⁷ Iesu na Lasaro gara forena kouġana na ekea-rosiato, ema mase na evaġa-variġisiato ġaronai, tarimarima tu ġutuma-bara ġia ġesi. Benamo moġeri tarima na mo veiġa ġeġitaiao varina tu roġo ġevari-fuato-ġoi. ¹⁸ Tarima ġutuma ġeiaġoto Iesu ġesi vedoġari, korana ġeseġaġito, Iesu na mo vetoġa boruna eveiato dainai. ¹⁹ Moġesina nai Farisea tarimari tauġeri fakari ai ġevedare-mutukato, ġekirato, “Ġoġitaiani, ġomi tu asi ġokokoreni. Ġoboġe, mai tanobara tarimana mabarana tu ġia murinai ġerakani.”

Grik tarimari kotari na Iesu ġevetauato

²⁰ Vereko ġaronai toma-rakariġo uranai Ierusalemata ġana ġevaraġeto tarimari fakari ai tu, Grik o Helene tarimari kotari maki ġerakakauto. ²¹ Ġia ġeiaġoto Filipino ġenai, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Verebara, ġai ġaurani tu Iesu ġaġitaia ġatoni.” Filipino tu Galilea tanonai vanuġa arana Betesaida tarimana. ²² Filipino eiaġoto Anduru ea kiraiato, benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu ġekiraiato. ²³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġarona varau bema-raġasi, Tarimarima Natuna mareva baregona beġabiani. ²⁴ Moġoni korikori akiramini, widi ġuena tano nuġanai beketo-ġurani ema bemaseni vau, vovokari ġia ġenana beġe ġorani. A widi ġuena tano ai asi beketonni ema asi maki bemaseni nai, ġereġana moġo betanuni. ²⁵ Ġena maġuri eura-viniani tarimana na maġuri vanaġivanaġi tu asi beġabiani, beleaiani. A mai tanobarai ġena maġuri etuġamaġi-fitoġaiiani tarimana na, ġena maġuri tu etore-taġoani maġuri vanaġivanaġi ġana. ²⁶ Au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana tu au murigu na bene raka; be au ainai, au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana maki monai au ġesi. Au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana tu, au Tamagu na ġia maki bevaġa-namoani.”

Iesu ġena mase eguruġa-iaġiato

²⁷ “Maitoma au nuġagu tu evekwaraġini, e ġegu tuġamaġi bebarego. Be kara batoni? Nakira, ‘Tama, mai hora na noma vaġa-maġurigu’ nasi? Asiġina, au ġegu iaġoma tauna korikori aonai tu mai bama raġasi maiġea. ²⁸ Tamagu, ġoi aramu novaġa-raġea.” Benamo ġaro ta guba na emariġoto, ekirato, “Au na aragu tu varau bavaġa-raġea, ema mai maki ma bavaġa-raġe ġenoġoiani.”

²⁹ Tarima ġutuma monai ruġa-vegogo na mo ġaro ġeseġaġiato, benamo ġekirato, “Guba begurua.” Ma kotari ġekirato, “Aneru ta na bevaġa-guruġaia.” ³⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Mani ġaro tu dia au uragu ai nai beiaġoma, senaġi ġomi urami ai nai beiaġoma. ³¹ Maitoma tu tanobarai Barau na vevaġa-maoro eveiani. Maitoma Barau na mai tanobara verena, Satani, evaġa-darereani. ³² Benamo au tano iatana na beġe ġabi-vaiguni, monana tarimarima mabarari au ġegu ai bainu-kavirini.” ³³ Ġia maiġesi eguruġato tu, ġia ġena mase ai tu aiġesi bemaseni moġa ekiraġi-rosiato.

³⁴ Tarimarima ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai taravatu guruġari na ġaseġaġito, Keriso tu betanu-vanaġi vanaġini, ma ġoi kamasi nai tu okirani, Tarimarima Natuna tu beġe ġabi-vaigiani? Tarimarima Natuna tu deikara ei?” ³⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Mama ġomi ġesi tu asi betanu-maukani. Mama roġo ġomi ġesi nuġanai, mamai ġoraka, mukuna na beġabimini garina. Mukuna nuġanai erakani tarimana tu asi ribana, ġia tu aiġana eiaġoni. ³⁶ Mama roġo ġomi ġesi nuġanai, mama boġono vaġa-moġonia, be mama natunai boġono iaġo.”

Maiġeri guruġa ekiraġi-ġosirito murinai eraga-kwanerito, benamo eiaġoto, asi beġe ġoitaġoani gabunai etanuto-ġoi.

Iuda tarimari na Iesu roĝo asi ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi

³⁷ Iesu na Iuda tarimari ĝoirari ai vetoĝa boruri vovoka eveirito, senaĝi roĝo mo asi ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi. ³⁸ Monana peroveta tarimana arana Isaia ĝena guruĝa emoĝonito, Isaia maĝesi ekirato,

“Vereĝauka, deikara na ĝai ĝema guruĝa bevaĝa-moĝonirini? Deikara ĝenai Vereĝauka ĝena seĝuka befoforini?”

³⁹ Ĝia na Iesu asi ĝevaĝa-moĝoniato anina tu, Isaia gabu tai ĝena toretore ai ma ekirato,

⁴⁰ “Barau na matari evaĝa-tufarito, ema nuĝari evei-mukunarito, korana matari na asi beĝene boĝeboĝe, ema nuĝari ai asi beĝene tuĝamaĝi-faka ĝana. Au ĝegu ai beĝe ĝenoĝoini, benamo bavaĝa-namorini garina.”

⁴¹ Isaia moĝesi ekirato, korana ĝia na Iesu marevana e seĝukana baregona eĝita-guineato nai, benamo ĝia eguruĝa-iaĝiato.

⁴² Iuda ĝorikauna vereri vovoka na maki Iesu ĝevaĝa-moĝoniato, senaĝi Farisea tarimari gariri ĝeveito-ĝoi, be Iesu asi ĝekiraĝi-foforiato-ĝoi. Korana bema beĝe kiraĝi-foforiani nai tu, Farisea tarimari na rubu na beĝe tuĝu-vaĝirini garina. ⁴³ Korana mo Iuda vereri ĝeri ura baregona tu, tarimarima na beĝene vaĝa-raĝeri, a Barau na bene vaĝa-raĝeri tuĝamaĝina tu asi ĝeveiato-ĝoi.

Iesu ĝena guruĝa na tarimarima bekota-vinirini

⁴⁴ Iesu efararato, ekirato, “Au bevaĝa-moĝoniguni tarimana tu dia au evaĝa-moĝoniguni, senaĝi au etuĝuguto Barauna evaĝa-moĝoniani. ⁴⁵ Ema au eĝitaguni tarimana na tu au etuĝuguto Barauna eĝitaiani. ⁴⁶ Au tu mama, mai tanobara ĝana aiaĝomato, be au bevaĝa-moĝoniguni tarimana tu mukuna nuĝanai asi betanuni. ⁴⁷ Ma bema tarima ta na au ĝegu guruĝa eseĝaĝiani, senaĝi asi evaĝa-moĝoniani, au na mo tarima tu asi bakota-viniani. Korana au tu dia tanobara kota-vinina ĝana aiaĝomato. Asiĝina. Au tu tanobara vaĝa-maĝurina ĝana aiaĝomato. ⁴⁸ Au eruĝaguni ema au ĝegu guruĝa asi eĝabi-raĝerini tarimana, kota-vinina tarimana ta etanuni. Au na akiraĝirito guruĝari, moĝeri guruĝa na ĝia beĝea kota-viniani mo ĝaro magonai. ⁴⁹ Korana au tu dia tauĝegu ĝegu maoro ai aguruĝani. Senaĝi Tamagu, au etuĝuguto Barauna, na evaĝa-naĝiguto au na kara guruĝana bana kiraĝia ema kamasi bana kiraĝia. ⁵⁰ Au ribagu, Tamagu ĝena guruĝa na tarimarima maĝuri vanaĝivanaĝi beĝe ĝabini. Moĝa lorinai au na kara akiraĝirini guruĝari tu, kara dagara Tamagu na ekiraguni bana kiraĝiri etoni guruĝari moĝo.”

13

Iesu na ĝena mero kwakuri eĝuriĝirito

¹ Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo verekona tu dori eĝabiato-ĝoi, benamo Iesu eribato, mai tanobara beiaĝuiani ma Tamana ĝenai bevaraĝeni ĝarona tu varau beraĝasi. Mai tanobarai ĝena tarimarima ĝetanuto euravini-rakavarito, ma ĝena veuravini ĝeri ai tu asi edokoto, eiaĝoto mo magona.

² Iesu ma ĝena mero ĝesi lavilavi ĝaniĝanina ĝeĝaniato-ĝoi nuĝanai, Diabolo na Iudas Isakariota, Simona natuna, nuĝana eĝaniato, Iesu bene revaia ĝana. ³ Iesu ribana, Tamana na dagara mabarari tu ĝia ĝena seĝuka gaburenai etorerito. Ema ribana maki, ĝia tu Barau ĝenana eiaĝomato, ema ma beĝenoĝoini Barau ĝenai; ⁴ benamo ĝaniĝani gabuna na evariĝisito, ĝena koudi ekoki-vaĝiato, benamo tauĝela eriĝoato. ⁵ Benamo

naḡu ai nanu ebubuto, benamo ḡena mero kwakuri eḡuriḡirito, ma eriḡoato tauḡelana na tu edau-kaukaurito.

⁶ Kwakuri eḡuriḡi-iaḡomato mo, Simona Petero ḡenai eraḡasito, benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi tu au kwakugu noḡuriḡia otoni?” ⁷ Iesu na evaḡa-veveato, ekirato, “Maitoma au na kara aveiani veḡana tu asi otuḡamaḡi-fakaiani, senaḡi gabivau boribani.” ⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Asiḡi, au kwakugu ḡoi na tu asiḡina ḡinavaḡi boḡuriḡiani.” Iesu na evaḡa-veveato, ekirato, “Bema au na ḡoi kwakumu asi baḡuriḡiani nai, ḡoi tu dia au ḡegu mero.” ⁹ Simona Petero ekirato, “Vereḡauka, dia kwakugu moḡo, senaḡi ḡimagu ema debagu maki.” ¹⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Efouni tarimana tauḡanina mabarana tu veiareva, be ḡia tu kwakuna moḡo beḡuriḡiani. Ḣomi mabarami tu veiareva, senaḡi sebona ta moḡo asi veiareva.” ¹¹ Iesu ma ribana deikara na ḡia berevaiiani; moḡesina nai ekirato, “Dia mabarami veiareva.”

¹² Kwakuri eḡuriḡi-ḡosito murinai, ḡena dabuḡa baregona ma eveiato, ema eiaḡoto ḡena tanutanu gabunai ea tanu-tarito, benamo ekirarito, ekirato, “Au na ḡomi ḡemi ai kara baveia veḡana tauna korikori boḡo tuḡamaḡi-fakaia ba?” ¹³ Ḣomi na au ḡokiraḡiguni, ḡokirani ‘Vevaḡa-riba Tarimana’ ema ‘Vereḡauka’, mo tu moḡoni ḡokiraḡiguni, korana au tu moḡoni Vevaḡa-riba Tarimagu ema Vereḡauka. ¹⁴ Bema au ḡomi ḡemi Vereḡauka ema Vevaḡa-riba tarimagu na ḡomi kwakumi baḡuriḡiri nai, ḡomi maki tauḡemi fakami ai moḡo karomi tari kwakuri boḡono ḡuriḡiri. ¹⁵ Korana au na bavaḡa-ḡitami, be au na kara ḡomi ḡemi ai baveia veḡana, ḡomi na maki boḡono veia. ¹⁶ Au na ḡomi moḡoni akiramini, ḡauvei merona na ḡena vere asi bevanaḡiani, e vetuḡunaḡi merona na betuḡua tarimana asi bevanaḡiani. ¹⁷ Toma maiḡeri dagara mabarari ḡomi na boḡo ribari, bema boḡo veirini nai tu boḡo iakuni.

Iesu ḡena mase ekiraḡi-foforiato

¹⁸ Au na ḡomi mabarami asi akiraḡimini, au na aḡabi-viriḡirito tarimari tu au ribagu. Senaḡi mai tu Buka Veaḡa nuḡanai ḡetorerito guruḡari beḡene moḡoni ḡana: ‘Deikara au ḡesi beredi baḡa ḡani-vegogoani tarimana tu, kwakuna gwadirina beḡabi-vaisiani au ḡegu ai.’ (Moḡa anina tu, Iesu ma bekira-fitoḡaiiani, benamo vaḡi-masena dabarana beveiiani). ¹⁹ Toma au na ḡoirai beḡe ḡorani dagarari akira-varamini, be beḡe ḡorani nai tu boḡono riba-maoro, (Barau na etuḡuato) Tarimana tu Au. ²⁰ Moḡoni akiramini, au na atuḡuani tarimana eḡabi-raḡeani tarimana na tu au eḡabi-raḡeguni. Ma au eḡabi-raḡeguni tarimana na au etuḡuguto tarimana, Barau, eḡabi-raḡeani.”

Iesu Iudas Isakariota na berevaiiani ekiraḡiato

Mataio 26:20-25; Mareko 14:17-21; Luka 22:21-23

²¹ Iesu na maiḡeri guruḡa ekiraḡirito murinai, nuḡana evekwarāḡi-baregote, benamo eguruḡa-foforito, ekirato, “Akira-korikorimini, ḡomi ta na tu au borevaguni.” ²² Benamo ḡena mero ḡeveḡita-veḡitato, asi ribari deikara ekiraḡiato. ²³ Ḣena mero vekaravari ai Iesu na eura-viniato-ḡoi merona tu ḡia ḡenai evetabekauto. ²⁴ Ma Simona Petero na vetoḡai moḡo Ioane evaḡa-guruḡaiato, eurato, Iesu nedanaḡia deikara ekiraḡiani. ²⁵ Benamo (Iesu na eura-viniato-ḡoi merona) Iesu ḡenai ma evetabekauto, benamo edanaḡiato ekirato, “Vereḡauka, mo tu deikara, ei?” ²⁶ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Au na beredi bafereiani, benamo ḡia baviniiani tarimana tu moḡea.” Benamo Iesu na beredi efereiato, ma Simona natuna, Iudas Isakariota, eviniato.

²⁷ Iudas na mo beredi eḡabiato, benamo Satani nuḡanai eraka-ḡurato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Kara ourani noveia tu novei-ḡarimoḡia.” ²⁸ Senaḡi mo ḡeḡaniḡani-vegogoto tarimari tu sebona ta maki asi eribato, karase nai Iesu na moḡesi ekiraiato. ²⁹ Moḡa nuḡanai Iudas tu moni mauḡa-mauḡana eḡita-ḡauato-ḡoi. Moḡesina naima ḡia kotari ḡetuḡamaḡito, Iesu na tu bekiraia, vereko ai karakara ḡeura-vinirini dagarari nea voiri, o asi ḡeri-ḡari tarimari dagara tari nea viniri ḡetato. ³⁰ Iudas na

mo beredi eḡabi-raḡeato murinai tu, asikauna mo numa na eraka-rosito. Mo tu varau eboḡito.

Iesu Petero na bekira-ḡuniḡauani ekiraḡiato

³¹ Iudas eraka-rosito murinai, Iesu ekirato, “Maitoma Tarimarima Natuna beḡe vaḡa-raḡeani, ema Barau maki Natuna ḡenana beḡe vaḡa-raḡeani. ³² Bema Barau na Iesu bakunai vevaḡa-raḡe e mareva baregona beḡabiani nai tu, Barau tauḡena na maki tauḡena ḡena mareva baregona Tarimarima Natuna beviniani. Ma Barau na asikauna beviniani. ³³ Natugu, au ḡomi ḡesi tu asi bita tanu-maukani. Benamo ḡomi na au ma boḡo ḡita-vetauguni. Au na Iuda tarimari avaḡa-guruḡarito ilailanai, ḡomi maki mo guruḡa sebona avinimini: Au aiaḡoni gabuna ḡana, ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba. ³⁴ Taravatu guruḡana variḡuna avinimini. Tarikakami ḡesi boḡono veuravini. Au na ḡomi aura-vinimini ilailanai, ḡomi maki tarikakami ḡesi boḡono veuravini. ³⁵ Bema ḡomi tarikakami ḡesi boḡo veura-vinini nai, tarimarima mabarari beḡe ribani, ḡomi tu au ḡegu mero.”

³⁶ Simona Petero na Iesu edanaḡiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi tu aiḡana oiaḡoni?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Au aiḡana aiaḡoni gabuna ḡana, maitoma au murigu na tu asi boḡo iaḡomani, senaḡi gabivau boḡo iaḡomani murigu na.” ³⁷ Petero na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, kara dainai toma au ḡoi murimu na tu asi baiaḡosini riba? Au tu ḡoi uramu ai ḡegu maḡuri batore-tariani, bamaseni.”

³⁸ Iesu na Petero evaḡa-veseato, ekirato, “Ḡoi ḡemu maḡuri tu au uragu ai botore-tariani otoni? Akira-korikorimuni, kokoroku roḡosi roḡo bene goḡi nuḡanai, ḡoi na au tu vaḡa-toitoi bokira-ḡuniḡauguni.”

14

Iesu tu dabara

¹ “Nuḡami asi beḡene raḡe, ema asi boḡono tuḡamaḡi-ḡutuma. Barau boḡono vaḡa-moḡonia, ema au maki boḡono vaḡa-moḡonigu. ² Au Tamagu ḡena numai daiḡutu tu asisebo; bema asiḡi nai tu, mai guruḡa ḡomi asi bara kira-varami: Au aiaḡoni tu, ḡomi ḡemi gabu ta arovina-toreani. ³ Benamo aiaḡoni, ḡomi ḡemi gabu barovina-toreani. Barovinatore-ḡosiani vau, ma baḡenoḡoi-iaḡomani, benamo ḡomi baḡori-iaḡomini au ḡesi bita tanuni. Be au ainai batanuni gabunai, ḡomi maki monai au ḡesi bita tanuni. ⁴ Au baiaḡoni gabuna dabarana tu ḡomi ma ribami.”

⁵ Tomasi na ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡai tu asi ribama ḡoi aiḡana oiaḡoni, ma dabara tu kamasi baḡa ribaiani?” ⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Dabara tu au, e moḡonina maki au, ema maḡuri maki au. Tarima ta Tamagu ḡenai dabara boruna na ta asi beiaḡoni. Asiḡina ḡinavaḡi. Au ḡeguna moḡo. ⁷ Bema moḡoni au ḡomi na ḡoribaguto tu, au Tamagu maki ḡoro ribaia. Ma toma vau ḡoribaiani ema varau boḡo ḡitaia.”

⁸ Filipino na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, Tamara novaḡa-ribama, be nuḡama beḡene genatari.” ⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Filipo, au ḡoi ḡesi tu kai-veḡata atanuto, ma ḡoi na au tu roḡosi roḡo boro ribagu? Au eḡitaguni tarimana na Tamagu eḡitaiani. Ma ḡoi tu kamasi nai okirani, “Tamara novaḡa-ribama otoni?” ¹⁰ Ḡoi na asi ovaḡa-moḡoniani, au tu Tamagu nuḡanai, ma Tamagu tu au nuḡagu ai, ei? Au na ḡomi avaḡa-guruḡamini guruḡari tu dia au tauḡegu ḡegu maoro ai avaḡa-guruḡamini. Asiḡina. Mai tu Tamagu, ḡia tu nuḡagu ai etanuni, ḡia na ḡena ḡauvei eveirini. ¹¹ Au akirani, au tu Tamagu nuḡanai atanuni ema Tamagu tu au nuḡagu ai etanuni atoni nai tu boḡono vaḡa-moḡonigu. Bema asiḡina nai, mai veiḡa aveirini ḡoḡitarini nai boḡono vaḡa-moḡonigu.

¹² Moḡoni akiramini, au evaḡa-moḡoniguni tarimana tu, au na aveirini veḡari, ḡia na maki beveirini. Ema ḡia na tu veḡa barego lelevaḡiri beveirini, au na aveirini veḡari

tu bevanaġirini. Korana au tu Tamagu ġenai ma aiaġoni. ¹³ Ema au aragu ai karakara boġo noġirini tu, au na baveirini. Monana Tamagu beġe vaġa-raġeani Natuna bakunai. ¹⁴ Au aragu ai kara boġo noġi-raġerini dagarari mabarari tu, veġari au na baveirini.”

Iesu na Iauka Veaġa ekiraġi-toreato

¹⁵ “Bema ġomi na au ġoura-viniguni nai tu, au ġegu taravatu guruġari boġo korana-iaġirini. ¹⁶ Benamo au na Tamagu banoġiani, bena ġia na vevaġa-kava tarimana ta ma bevinimini. Mo vevaġa-kava tarimana tu ġomi ġesi betanu-vanaġi vanaġini. ¹⁷ Ġia tu guruġa moġonina evaġa-foforiani Iaukana. Ġia tu tanobara maġurinai ġetanuni tarimari na asi beġe ġabi-raġeani riba, korana asi ġeġitaiani ema asi ġeribaiani. Senaġi ġia ġomi tu ma ribami, korana ġia tu ġomi ġesi ġotanuni ema ġomi nuġami ai betanuni.

¹⁸ Au na ġomi ġereġami gara noġa asi baiaġuimini. Au ma baġenoġoi-iaġomani ġomi ġemi ai. ¹⁹ Tanobara tarimari na asi ma beġe ġitaguni ġarona tu asi manaġa, senaġi ġomi na tu boġo ġitaguni. Ġomi tu au amaġuri-taġoni bakunai, be boġo maġuri-taġoni. ²⁰ Mo ġaro ai ġomi boġo ribani, au tu Tamagu nuġanai atanuni, ema ġomi au nuġagu ai ġotanuni, ema au ġomi nuġami ai atanuni. ²¹ Au ġegu taravatu guruġari eġabi-raġerini ema ekorana-iaġirini tarimana na tu au eura-viniguni. Ema au eura-viniguni tarimana tu au Tamagu na maki beura-viniani. Au na maki baura-viniani ema au tauġegu ġia ġenai havevaġa-foforini.”

²² Iudas, dia Iudas Isakariota, na ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, kamasi nai ġoi tauġemu ġai ġemai tu bovevaġa-foforini, senaġi tanobara ġenai tu asiġina?” ²³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Au eura-viniguni tarimana na au ġegu vevaġa-riba bekorana-iaġiani. Benamo au Tamagu na mo tarima beura-viniani. Benamo tauma ruarua baġa iaġoni ġia ġenai, bena ġia ġesi baġa tanu-vanaġi vanaġini. ²⁴ Au asi eura-viniguni tarimana tu, au ġegu guruġa asi ekorana-iaġirini. Mai guruġa ġoseġaġirini tu dia au ġegu, senaġi Tamagu ġena; au tu ġia na etuġuguto.

²⁵ Ġomi ġesi roġo atanuni nuġanai, maġeri guruġa ġomi akira-varamini. ²⁶ A ġomi vaġa-kavami tarimana tu Iauka Veaġa. Ġia tu au aragu ai Tamagu na betuġu-iaġomaiani. Ġia na dagara mabarari bevaġa-ribamini, ema au na kara akiraġirito dagarari, ġemi tuġamaġi ai ma bevaġa-fofori ġenoġoirini. ²⁷ Maino ġomi ġesi mai aiaġuiani. Mai tu au ġegu maino ġomi avinimini. Ema mai maino au na ġomi avinimini tu, dia tanobara tarimari na ġomi ġevinimini kavana avinimini. Nuġami asi beġene raġe e asi boġono tuġamaġi-ġutuma ema asi boġono gari. ²⁸ Au baguruġa boġo seġaġia, au bakira, ‘Au tu araka-ġerevaġini, senaġi ma baġenoġoi-iaġomani ġomi ġemi ai.’ Bema au boġoro ura-vinigu nai tu, Tamagu ġenai aiaġoni, be ġoro iaku, korana au Tamagu tu iaru-korokoro, au iata-raġegu ai. ²⁹ Mai veġa tu roġosi roġo bere ġora nuġanai akira-varamini. Be mai veġa befoforini nai, boġono vaġa-moġonigu. ³⁰ Au ġomi ġesi asi bita guruġa-guruġa maukani, korana mai tanobara eġori-kauani verena, Satani, tu dori eraġasini. Ġia tu asi kokorena, be au ġegu ai kara ta asi beveiani. ³¹ Senaġi mai tanobara tarimari beġene riba, au na Tamagu aura-viniani. Ema au tu Tamagu na ekiraġiato ilailanai aveini.

Be ġovariġisi, mai gabu na siraka-veġita.”

15

Vine ema legana

¹ “Au tu vine ġauna korikori, ma au Tamagu tu vine tavoġana ġauvei-iaġina tarimana. ² Vine legari au ġegu ai kafakau dagarari, asi ġeġwani legari tu, ġia na ebasi-vaġirini; ma lega mabarari ma ġwari tu, ġia na eiarevarini, beġene ġwa-vovoka uranai. ³ Ġomi tu varau boġo iareva-ġosi. Mo guruġa avinimito moġeri na beġe iarevami. ⁴ Au ġegu ai boġono kafakau, be au maki ġomi ġemi ai kafakau-taġo bana tanu. A vine legana

ta ġereġana moġo nai tu asi beġwani, senaġi vine ġauna ġenai bekafakau-taġoni vau beġwani. Ġomi maki moġesi, bema au ġesi asi boġo sebonani nai, ġwaġwami ta asi bevetoreni.

⁵ Au tu vine, a ġomi tu lega. Au ġegu ai bekafakauni, au ġia ġenai bakafakauni kavana, tarimana tu ġwaġwana asisebo bevetoreni. Bema au boġo iaġuiguni nai, dagara ta asi boġo veiani. ⁶ Au ġegu ai asi ekafakauni tarimana tu, vine ġauna legana noġa beġe ġabiani, ma beġe fitoġaiiani, benamo bea kaukauni. Mo ġau legari kakorori tu ġeġabi-vegogorini, benamo karavai ġefiu-raġerini, benamo ġegaburini. ⁷ Bema ġomi au ġegu ai boġo kafakauni o au ġesi boġo sebonani, ma au ġegu guruġa ġomi ġemi ai betanuni nai tu, kara ġoura-vinirini dagarari boġo noġini tu, ġemi noġinoġi dagarari boġo ġoitaġorini. ⁸ Bema ġwaġwami asisebo asisebo beġe vetoreni nai tu, tarimarima na au Tamagu ġevaġa-raġeani, ema ġomi maki au ġegu mero korikori ai boġo iaġoni.

⁹ Tamagu na au eura-viniguni ilailanai, au na ġomi maki aura-vinimini. Vanaġivanaġi au ġegu veuravini nuġanai boġono tanu. ¹⁰ Bema au ġegu taravatu guruġari boġo korana-iaġirini nai, ġomi tu au ġegu veuravini nuġanai boġo tanuni, ilailana au Tamagu ġena taravatu guruġari akorana-iaġirini, benamo ġia ġena veuravini nuġanai atanuni kavana. ¹¹ Au na maiġeri guruġa ġomi bavinimi anina tu, au ġegu iaku ġomi nuġami ai bene tanu, be ġomi maki nuġami iaku na beġene vonuvonu-raġe. ¹² Au ġegu taravatu guruġana tu maiġa, tauġemi fakami ai karomi ġesi boġono veuravini, au na ġomi aura-vinimini kavana. ¹³ Ma ġena veuravini barego lelevaġina tarimana tu, karona urari ai ġena maġuri gwaina asi eġabiani, etore-tariani. Ma ġena veuravini barego tarimana korikori tu moġa, ma boruna ta tu asiġina maia. ¹⁴ Bema au na kara akiramini veiġari boġo veirini nai, ġomi tu au ġatagu. ¹⁵ Au na ġomi tu vetuġunaġi-iaġovini tarimami asi ma bakiraġimini, korana vetuġunaġi-iaġovini tarimana na ġena vere na kara eveiani, ġia tu asi ribana. A ġomi tu ġata batoni, korana au Tamagu ġenana kara aseġaġirito dagarari mabarari tu, ġomi varau avaġa-ribamito. ¹⁶ Ġomi na au asi ġoġabi-viriġiguto, senaġi au na ġomi aġabi-hidimito, ema avaġa-ruġamito boġono iaġo, ġwaġwami boġono vaġa-ġorari, ma moġeri tu namo moġo beġene tanu-vanaġi vanaġi. Moġesina tu karakara ġoura-vinirini dagarari au aragu ai Tamagu boġo noġiani tu, Tamagu na bevinimini. ¹⁷ Au ġegu taravatu guruġana ġomi avinimini tu maiġa, karomi ġesi boġono veuravini.”

Tanobara tarimari na Iesu ġena mero ġeiau-rakava vinirito

¹⁸ “Bema tanobara tarimari na beġe iau-rakava vinimini nai, boġono riba, au tu ġeiau-rakava vini-guineguto. ¹⁹ Bema ġomi tanobara ġena tarimarima roġo ġoro tanu tu, tanobara tarimari na beġere ura-vinimi, korana ġomi tu ġia ġeri tarimarima bene. Senaġi ġomi tu dia tanobara ġena tarimarima. Asiġina. Ġomi tu varau aġabi-viriġimito, ma tanobara maġurina nuġana na aġabi-vaġimito. Moġa lorina tanobara tarimari na ġeiau-rakavamini. ²⁰ Akiramito guruġana boġono tuġamaġi-taġoa: ‘Vetuġunaġi merona na etuġu-naġiani tarimana asi bevanaġiani.’ Bema au ġevaġa-midigu midiguguto, ġomi maki beġe vaġa-midigu midigumini. Bema au ġegu guruġa ġekorana-iaġirito, ġomi ġemi guruġa maki beġe korana-iaġirini. ²¹ Ġia na maiġeri veiġa asi namori mabarari ġomi ġemi ai beġe veirini tauna korikori tu, ġomi na au aragu ġokorana-iaġiani nai; korana au etuġuguto Barauna ġia tu asi ribari. ²² Bere au asi bara iaġoma, ma asi bara guruġa-viniri, ġia tu asi ġeri rakava. Senaġi ġia maitoma ġeri rakava na tu asi ġeri raga-maġuri dabarana. ²³ Au eiau-rakavaguni tarimana na au Tamagu maki eiau-rakavaiani. ²⁴ Bere au na nuġa-farevaġi veiġari, tarima tari na roġosi roġo beġene veiri dagarari, ġia vefakari ai asi bara veiri, ġia tu asi ġeri vei-rakava. Senaġi maitoma ġia na moġeri nuġa-farevaġi veiġari tu beġe ġitari, ma nuġanai ġia na au ma Tamagu ġesi tauma ruarua tu ġeiau-rakavamani. ²⁵ Senaġi maiġeri veiġa ġeġorani korana tu,

taravatu nuḡanai ḡetoreato guruḡana bene moḡoni ḡana. Mo guruḡa tu iniḡesi ekirani: ‘Au tu ḡeiau-rakava-kavaguto moḡo, asi korana tai.’

²⁶ Vevaḡa-kava Iaukana tu beiaḡomani. Ġia tu guruḡa moḡoniri kiraḡi-kiraḡiri Iaukana, Tamagu ḡenana beiaḡomani. Au na ḡomi ḡemi ai batuḡuani, Tamagu sevinai batanuni nai tu. Ġia na au bema kiraḡi-foforiguni. ²⁷ Ġomi na maki au roḡo boḡono kiraḡi-foforigu, korana ḡomi tu au ḡesi tatanuni tovotovona na veḡata bene.”

16

¹ “Au na maiḡeri guruḡa akira-varamini, korana asi aurani ḡemi veḡabidadama na boḡono raka-veḡita. ² Iuda tarimari ḡeri rubu na beḡe tore-veḡitamini. Aba, ḡarona mani eiaḡomani, tau ta na bevaḡi-masemini nai tu, ḡia matoru bekirani, ḡia tu Barau vetuḡunaḡina eiaḡo-viniani. ³ Maiḡeri veḡa ḡomi ḡemi ai beḡe veirini korana tu ḡia na au Tamagu asi ḡeribaiato, ema au maki asi ḡeribaguto. ⁴ Senaḡi au na maiḡeri guruḡa tu nakiravara-guinemi. Be ḡoirai vau tarimarima na veḡari ḡemi ai beḡea veirini nai, maiḡeri guruḡa bakira-varami boḡono tuḡamaḡiri.

Iauka Vevaḡa ḡena ḡauvei

Tovotovonai au tu roḡo ḡomi ḡesi tatanuto-ḡoi naima, maiḡeri guruḡa ḡemi asi akiraḡirito. ⁵ Senaḡi toma tu etuḡu-mariḡoguto Barauna ḡenai ma aḡenoḡoi-iaḡoni, ma ta na tu asi odanaḡiguni, ‘Ġoi tu aiḡana oiaḡoni?’ asi otoni. ⁶ Ġomi tu maiḡeri guruḡa bakira-varami nai, nuḡami ḡevewaraḡini e ḡetaḡitaḡini. ⁷ Senaḡi moḡoni akiramini, mai tu ḡomi ḡemi namo uranai ḡomi vekaravami na araka-ḡerevaḡini, arakani. Korana tu bema au asi barakani nai, vevaḡa-kava Iaukana ḡemi ai asi beiaḡomani. Senaḡi bema au baiḡoni nai tu, ḡemi ai batuḡu-iaḡomaiani. ⁸ Ma ḡia beiaḡomani nai, mai tanobara tarimari ḡeri vei-rakava ma Barau ḡena vei-iobukaiobuka ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini aniri bevaḡa-fofori ginikaurini. ⁹ Ġeri vei-rakava tauna korikori tu, au asi ḡevaḡa-moḡoniguni. ¹⁰ Barau ḡena vei-iobukaiobuka tauna korikori tu maiḡa, au tu Tamagu ḡenai aiḡoni, be asi ma boḡo ḡita-ḡenoḡoiguni. ¹¹ Ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini anina tu maiḡea, mai tanobara verena tu varau ekota-viniato.

¹² Dagara vovoka roḡo aurani nakira-varami, senaḡi mabarari maitoma tu asi ilaila boḡo tuḡamaḡi-fakarini e asi boḡo ḡabi-raḡerini. ¹³ Senaḡi guruḡa moḡoni Iaukana beiaḡomani, ḡia na vau ḡomi beḡori-kaumini, benamo guruḡa moḡoniri boḡo ribarini. Korana ḡia tu dia tauḡena ḡena tuḡamaḡi guruḡari bekiraḡirini. Asiḡina. Ġia tu au ḡeguna beseḡaḡini guruḡari moḡo bekiraḡirini. Ema gabivau beḡe ḡorani dagarari bekiravara-guinemini. ¹⁴ Ġia na au bevaḡa-raḡeguni, korana au ḡeguna beḡabirini guruḡari ḡomi bekira-varamini. ¹⁵ Au Tamagu ḡena dagara mabarari tu au ḡegu. Moḡesi naima au bakira, ‘Ġia na au ḡeguna beḡabirini guruḡari ḡomi bekira-varamini.’ ”

“Ġemi nuḡa-midigumidigu tu iaku verere ai beḡe iaḡoni”

¹⁶ “Ġaro asi manaḡa nuḡanai, ḡomi na au asi ma boḡo ḡitaguni, ma ḡaro asi manaḡa murinai tu, ma boḡo ḡitaguni. [Korana au tu Tamagu ḡenai aiḡoni.]” ¹⁷ Benamo ḡena mero kotari tauḡeri vefakari ai moḡo ḡeguruḡa-guruḡato, ḡekirato, “Mai ḡia na tu kara ekiraḡiani, ekirani, ‘Ġaro asi manaḡa nuḡanai au asi ma boḡo ḡitaguni, ma ḡaro asi manaḡa murinai tu ma boḡo ḡitaguni,’ e ma ekirani, ‘Korana au tu Tamagu ḡenai aiḡoni?’ ” ¹⁸ Moḡesina naima ḡekirato, “Mai ḡia na tu kara ekiraḡiani, ekirani, ‘Ġaro asi manaḡa’ etoni? Ġita asi taribani ḡia na tu kara ekiraḡiani!”

¹⁹ Iesu eribato, ḡena mero ḡeri ura tu ḡedanaḡia ḡetato-ḡoi, naima ḡia na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ġomi tu tauḡemi ḡereḡami au na kara bakiraḡia vedare-mutukana ḡoveini ei? Au bakira, ‘Ġaro asi manaḡa nuḡanai asi ma boḡo ḡitaguni, ma ḡaro asi

manaġa murinai tu ma boġo ġitaguni, basi anina ġovetauani? ²⁰ Moġoni akiramini, ġomi tu boġo taġini e boġo taġi-vanoro vanoroni, senaġi tanobara tarimari tu beġe iakuni, beġe verereni. Ġomi tu boġo nuġa-midigu midiguni, senaġi ġemi nuġa-midigumidigu tu iaku verere ai beġe iaġoni. ²¹ Vavine ta mero nevaġa-maġuria ġana tu, emidigumidiguni, korana ġena ġabi aoana eraġasini. Senaġi mero emaġurini nai, ġenai mo midigumidigu tu etuġa-rekwaiani, korana mero ta tanobarai varau bevaġa-maġuria iakunai. ²² Ġomi maki moġesina: Toma tu ġonuġa-midigu midiguni, senaġi au na ma baġita-ġenoġoimini, be ma boġo iakuni. Ma tarima ta na ġomi ġemi mo iaku tu asi ilaila ġemina ma beġabi-veġitaiani.

²³ Ma mo ġaro ai ġomi na au dagara ta asi ma boġo noġiguni. Moġoni akiramini, au aragu ai karakara boġo noġirini dagarari mabarari, au Tamagu na bevinimini. ²⁴ Beiaġoma mo initoma, ġomi na au aragu ai dagara ta roġosi roġo boġoro noġia. Au aragu ai boġono noġi-raġe, be boġono doġari; benamo nuġami iaku na beġene vonuvonu-raġe.”

Iesu na tanobara ġena seġuka evaġa-ketoato

²⁵ “Maiġeri guruġa au na ġomi ġemi tu barabore ai akiraġirini, senaġi ġaro ġoirai tu barabore ai asi ma bavaġa-guruġamini. Ġoirai vau au Tamagu varina tu ġemi bakiraġi-fofori ginikauani. ²⁶ Mo ġaro beraġasini nai, ġomi tu au aragu ai boġo noġinoġini. A au tu asi akirani, au na ġomi urami ai Tamagu banoġiani; ²⁷ korana Tamagu tauġena na ġomi eura-vinimini. Ġomi eura-vinimini, korana ġomi na au ġoura-viniguni, ema ġovaġa-moġoniguni, au tu Barau ġenana aiaġomato. ²⁸ Au tu Tamagu sevina na mai tanobara ġana amariġoto. Ma toma tu mai tanobara aiaġuiani, Tamagu ġenai ma aġenoġoi-iaġoni.”

²⁹ Ġena mero na ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Oġitaiani, toma ġoi tu oguruġa-fofori ginikauni, asi oguruġa-baraboreni. ³⁰ Toma ġai ġama riba-korikorini, ġoi tu dagara mabarari ma ribamu. Tarima ta na nedanaġimu betoni vedanaġina maki, ġoi na tu boriba-guineani. Moġa lorinai ġavaġa-moġonimuni, ġoi tu moġoni Barau ġenana oiaġomato.”

³¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Mai vau ġovaġa-moġoniguni, ei? ³² Moġoni, ġarona mani eiaġomani, varau beraġasi, ġomi tu boġo raga-rovorovoni, tata ġemi ura ragana boveini, benamo au tu ġereġagu boġo iaġui-momoraġiguni. Senaġi au tu dia ġereġagu, korana Tamagu tu au sevigu ai. ³³ Au aurani, au ġegu ai boġono kafakau, be au ġegu ai maino boġono ġabi uranai, au na maiġeri guruġa ġomi bakira-varami. Mai tanobarai ġotanuni nai, midigumidigu boġo ġoitaġoani. Senaġi boġono kokore! Au na tanobara ġena seġuka avaġa-ketoato.”

17

Iesu ġena ġuriġuri

¹ Iesu moġesi eguruġa-ġosito murinai, egaga-raġeto, guba eġitaiato, benamo ekirato, “Tamagu, horana tu maiġa. Natumu marevana baregona novaġa-foforia, be Natumu na ġoi marevamu baregona maki bene vaġa-foforia. ² Korana ġoi na maoro ġia oviniato, tarimarima mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġene tanu. Be ġoi na ġia oviniato tarimari mabarari maġuri vanaġivanaġi bene viniri. ³ Maġuri vanaġivanaġi tu maiġa: Maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani tarimari mabarari beġene riba, Barau moġonimu tu ġoi sebomu kwariġutu moġo, ema Iesu Keriso beġene ribaia. Iesu Keriso tu ġoi na otuġuato tanobara ġana. ⁴ Au na ġoi tanobarai bavaġa-raġemu. Ġoi na oviniguto bana veia otato ġauveina varau bavaġa-koria. ⁵ Tama, tanobara roġosi bere vesina ema au maki roġo ġoi ġesi atanuto-ġoi nuġanai, au ġegu ai tu mareva baregona etanuto-ġoi. Toma aurani, mo mareva ġoi tauġemu ġoiramu ai ġegu ai novaġa-foforia.”

Iesu ġena mero ġeri eġauġauto

⁶ “Tanobara maġurina nuġana na oġabi-vaġirito, benamo oviniguto tarimari ġeri ai ġoi tu аваġa-foforimuto. Moġeri tu ġoi ġemu tarimarima, ġoi na au oviniguto. Ma ġia na ġoi ġemu guruġa ġekorana-iaġiato. ⁷ Toma ġia beġe riba, ġoi na oviniguto dagarari mabarari tu ġoi ġemuna moġo ġeiaġomato. ⁸ Korana ġoi na oviniguto guruġari mabarari akira-vararito. Ġia na mo guruġa mabarari ġeġabi-raġerito, ma ġeriba-maoroto, au tu ġoi sevimu na aiaġomato. Ema ġevaġa-moġoniani, au ġoi na otuġu-iaġomaguto.

⁹ Au tu ġia ġeri aġuriġurini. Au tu dia mai tanobara maġurinai ġetanuni tarimari ġeri aġauġauni. Senaġi au oviniguto tarimari ġeri aġauġauni, korana ġia tu ġoi ġemu tarimarima. ¹⁰ Au ġegu tarimarima mabarari tu ġoi ġemu tarimarima. Ema ġoi ġemu tarimarima mabarari tu au ġegu tarimarima. Ema ġia ġerina au aragu evaraġeni, korana au ġegu mareva baregona ġevaġa-foforiani. ¹¹ Au tu ġoi ġemu ai aiaġosini, mai tanobarai asi batanu-rovaġini. Senaġi ġia tu tanobarai roġo beġe tanuni. Tamagu Veaġamu, ġoi na au oviniguto tarimari ġoi aramu seġukana na bono ġitaġauri. Be ġia mabarari beġene sebna, ġita taura ruarua kavana. ¹² Au tanobarai roġo ġia ġesi atanuto-ġoi nuġanai, ġoi aramu seġukana na ġia anariġaurito-ġoi. Ġoi na au oviniguto tarimari tu aġitaġau-ġinikaurito, be ta asi erekwarekwato; bene rekwerekwa tauna moġo, moġoni erekwarekwato, Buka Veaġai ġetoreato guruġana vaġa-moġonina ġana.

¹³ Senaġi toma au tu ġoi ġemu ai aiaġosini. Au tu roġo tanobarai maiġegu nuġanai, maiġeri guruġa bakiraġiri, au ġegu iaku e verere na ġia nuġari bene vaġa-vonuvonu raġeri ġana. ¹⁴ Ġoi ġemu guruġa au na ġia varau avinirito. Ma tanobara maġurinai ġetanuni tarimari na ġeiau-rakavarini, korana ġia toma tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu. ¹⁵ Au tu dia ġia mai tanobara na bono ġabi-vaġiri ġuriġurina aveini. Senaġi anoġimuni, bono nariġauri, be Tarima Rakavana, Satani, na asi bene ġabiri atoni. ¹⁶ Ġia tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu. ¹⁷ Ġoi ġemu guruġa moġonina na novaġa-veaġari; ġoi ġemu guruġa tu moġoni. ¹⁸ Ġoi na tanobara maġurinai ġetanuni tarimari fakari ai au otuġu-toġaguto ilailanai, au na ġia maki tanobara maġurinai roġo ġetanuni tarimari vekaravari ai batuġu-toġari. ¹⁹ Ġia urari ai au tauġegu avevaġa-veaġani, be ġia maki beġene veaġa-korikori.”

Iesu eġuriġurito veġabidadama tarimari mabarari ġeri

²⁰ “Au tu dia ġia ġena mero ġereġari ġeri moġo aġauġauni. Asiġi. Au tu ġia na vari beġea fiuani nai, au beġe vaġa-moġoniguni tarimari mabarari maki ġeri aġuriġurini. ²¹ Be ġia mabarari sebonai beġene iaġo, Tama, ġoi au nuġaġu ai otanuni ema au ġoi nuġamu ai atanuni ilailana. Moġesi kavana au aurani, ġia maki beġene sebna moġo, ma ġita nuġarai beġene tanu, be tanobara maġurinai roġo ġetanuni tarimari beġene riba, au tu ġoi na otuġu-mariġoguto. ²² Ġoi na au mareva baregona oviniguto dagarana ġia avinirito, ġia sebonai beġene iaġo uranai, be ġita taura ruarua sebna kavana, ġia maki beġene sebna. ²³ Au ġia nuġari ai, ma ġoi au nuġaġu ai, be ġia maki beġene sebna-kwariġuto korikori. Benamo monana tanobara maġurinai roġo ġetanuni tarimari beġene riba, au tu ġoi na otuġu-iaġomaguto, ema beġene riba maki, ġoi na ġia oura-ivinirini au oura-iviniguni kavana.

²⁴ Tama, au ġegu ura baregona tu, au ainai batanuni, au oviniguto tarimari maki au ġesi, be monai baġana tanu, be au mareva baregona oviniguto marevana beġene ġitaia. Mo mareva oviniguto, korana au ġoi na tu tanobara roġosi roġo boro veia nuġanai veġata oura-iviniguto. ²⁵ Tamagu o, ġoi tu vei-iobukaiobuka Baraumu, tanobara maġurinai ġetanuni tarimari na ġoi asi ġeribamuto. A au na tu ġoi aribamuto, ema au

ġegu mero maiġeri tu beġe riba, au tu ġoi na otuġu-mariġoguto. ²⁶ Ġoi aramu ġia akiravararito, e roġo bakiraġi-foforiani. Korana monana au oura-viniguni veuravinina ġia nuġari ai betanuni, ema au maki ġia nuġari ai batanuni.”

18

Iesu tuari tarimari na ġeġabiato

¹ Iesu na mo ġauġau ekiraġi-ġosiato murinai, ġena mero ġesi ġerakato. Ġeiaġoto, Kidron ġarukana na ġeraka-vanaġito, reke ta ġana. Monai tu vamoka ta, ma ġena mero ġesi mo vamoka nuġana na ġeraka-toġato. ² Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki mo gabu tu ma ribana, korana Iesu ma ġena mero ġesi monai ġaro vovoka ġetanu-vegogoto-ġoi. ³ Moġesina naima Iudas na Roma vetari tarimari e Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari tari eġoririto. Mo Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari tu Rubu Veaġa vereri baregori e Farisea tarimari na ġetuġurito. Benamo mo vamoka ġana ġeiaġoto, ma tosiri, ma lamefari, ema ma ġeri vetari farefareri. ⁴ Iesu tu ribana guine, ġia ġenai kara beġe ġorani dagarari mabarari, naima eiaġoto seviri ġana, benamo edanaġirito, ekirato, “Ġomi na tu deikara ġovetauani?”

⁵ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Iesu, Nasareta tarimana.” Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au.” Ma Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki ġia ġesi monai ruġataġo. ⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au,” etato nai, ġia mabarari ġeruġa-ġenoġoito, benamo tano ai ġeketo-tarito. ⁷ Iesu na ma edanaġi-ġenoġoirito, ekirato, “Ġomi na tu deikara ġovetauani?” Benamo ġia ġekirato, “Iesu, Nasareta Tarimana.” ⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au na bakirami, tarimana tu au. Bema ġomi tu au moġo ġovetauguni nai, maiġeri tarima ġotuġuri, ġeraka.” ⁹ Moġesi ekirato, korana ġia ġena guruġa tovotovonai ekiraġiato guruġana bene moġoni ġana, ekirato, “Au oviniguto tarimari tu sebona ta maki asi avei-rekwa-rekwaiato.”

¹⁰ Ma nuġanai Simona Petero ġimanai tu vetari baġana ta. Mo vetari baġana einuvaġiato, edaveato, benamo Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi-iaġovini tarimana seġana aroribana ebasi-vaġiato. Mo vetuġunaġi-iaġovini tarimana arana tu Malko. ¹¹ Benamo Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, “Ġoi na mani vetari baġana faosinai noġura-toġaia! Au Tamagu na bevinigu midigumidigu bedina tu asi bana niua, ei?”

Iesu Anas ġenai ġeġori-iaġoato

¹² Benamo vetari tarimari ma ġorikauri tarimana ema Iuda tarimari ġeri Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari na Iesu ġeġabiato, benamo ġebarubaruato, ¹³ benamo Anas ġenai ġeġori-iaġo guineato, korana Anas tu Kaiafas ġena taġama. Kaiafas na Anas natuna vavinena eġaraġoato. Kaiafas tu Rubu Veaġa verena baregona mo laġani ai. ¹⁴ Kaiafas na Iuda tarimari esisiba-vinirito, ekirato, “Namona tu tarima sebona ta moġo tarimarima mabarari urari ai bene mase.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:69-70; Mareko 14:66-68; Luka 22:55-57

¹⁵ Simona Petero e Iesu ġena mero ta na tu Iesu ġeraka-ġiuato. Rubu Veaġa verena baregona tu ma ribana, mo Iesu ġena mero moġa. Moġesi nai ġia maki Iesu ġesi evaġa-rakatoġa sebonaiato, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa maġuna nuġanai Kota gabunai. ¹⁶ Senaġi Petero tu ġatama-boka murikanai moġo eruġato. Ma mo Iesu ġena mero, Rubu Veaġa verena baregona na eribaiato merona, ma eġenoġoito, benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona ea vaġa-guruġaiato, ma Petero eġori-toġaiato. ¹⁷ Benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona na Petero ekiraiato, ekirato, “Ġoi maki mai tarima ġena mero ta, ene?” Petero evaġa-veseto, ekirato, “Asiġina, au tu asiġi.” ¹⁸ Mo gabu faraka na eġabiato, be vetuġunaġi-iaġovini tarimari ema Rubu Veaġa

gitağauna tarimari na tu karava ta ġetutuato. Benamo mo karava ġeruğa-ġeġeraġiato, ġevetunuto-ġoi. Petero maki ġia seviri ai eruġato ma evetunuto-ġoi.

Rubu Veağa verena baregona na Iesu edanaġiato
Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Luka 22:66-71

¹⁹ Mo horai tu Rubu Veağa verena baregona na Iesu edanaġiato, Iesu ġena mero e ġena vevağa-riba evedanaġi-iaġirito. ²⁰ Iesu na evağa-veſeato, ekirato, “Au tu tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai aguruğa-foforito. Au tu vanaġivanaġi Iuda tarimari ġeri rubu ai ema Rubu Veağa nuġari ai avevağa-ribato-ġoi, ma Iuda tarimari ġemara-vegogoni gaburi ai, au asi aguruğa-vekuretoġato. ²¹ Kara dainai au odanaġiguni? Mo au aguruġato ġeseġaġiguto tarimari noa danaġiri, ġia ma ribari au na kara akiravara-vinirito.”

²² Iesu moġesi eguruġato nai, Rubu Veağa ġitağauna tarimana ta ġia sevinai eruġataġoto-ġoi, monana Iesu ġoirana eforo-bubuġauato. Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoi mai Rubu Veağa verena baregona tu maniġesi ovağa-guruġaiani?” ²³ Iesu na evağa-veſeato, ekirato, “Bema au na guruğa rakavana ta bakiraġia nai, nokiraġia, kamara guruğa rakavana! Senaġi bema au tu baguruğa-korikori, kara dainai boforogu.”

²⁴ Benamo Anas na Iesu roġo varo na barubaru Rubu Veağa verena baregona Kaiafas ġenai etuġu-iaġoato.

Petero na Iesu ma ekira-ġuniġau ġenoġoiato
Mataio 26:71-75; Mareko 14:69-72; Luka 22:58-62

²⁵ Simona Petero tu roġo ruġataġo karavai evetunuto-ġoi. Benamo karava sevinai ġeruğa-vegogoto tarimari na ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi maki ġia ġena mero ta, ene?” Petero evekira-ġuniġauto, ekirato, “Asiġina, au tu asiġi.”

²⁶ Rubu Veağa verena baregona ġena vetuġunaġi-iaġovini tarimana ta tu mo Petero na seġana ebasi-vaġiato tarimana garagarana ta, ġia ekirato, “Au atuġamaġini tu, ġoi maki ġia ġesi mo vamoka nuġanai aġitamuto banaġu, ene?” ²⁷ Petero ma evekira-ġuniġau ġenoġoito, ma nuġanai asikauna tu kokoroku egoġito.

Iesu Pilato ġoiranai
Mataio 27:1-2 ema 27:11-14; Mareko 15:1-5; Luka 23:1-5

²⁸ Benamo Iuda tarimari na Iesu Kaiafas sevina na ġeġori-iaġoato Roma ġeri gavana ġena numa barana ġana. Mo tu varau ekini-mama mamato-ġoi. Ma Iuda tarimari tu asi ġeurato, Roma ġeri gavana ġena numai beġene raka-toġa, korana ġekirato, veiareva, asi rakavari, beġene tanu. Ġia ġeri ura tu Pasova o mase aneruna na Isaraela tarimari evanaġirito moġo asi evaġirito verekona beġene ġania veġata. ²⁹ Benamo Pilato ġeri ai eraka-rosito, benamo ekirato, “Mai tarima boġo ġabi-iaġomaia ġena kerere korana tu kara?” ³⁰ Ġia na ġevağa-veſeato, ġekirato, “Bema ġia veiġa rakavari asi bere vei nai tu, ġoi ġemu ai asi baġara ġabi-iaġomaia.” ³¹ Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, “Ġoġabia, ma ġoġori-iaġoa, benamo ġemi taravatu ekirani ilailanai ġoa vağa-kotaia.” Moġesi naima Iuda tarimari na Pilato ġekiraiato, ġekirato, “Ġai ġema taravatu na tu maoro asi evinimani, tarima ta baġana vaġi-masea.” ³² Maġa eġorato anina tu, Iesu na ġia aiġesina bemaseni ekiraġiato guruġana bene moġoni ġana.

³³ Benamo Pilato numa barana ġana ma erakatoġa-ġenoġoito, bema Iesu ekeaiato, ma edanaġiato, “Ġoi tu Iuda tarimari ġeri vere ba?” ³⁴ Iesu na evağa-veſeato, ekirato, “Ġoi maniġesi au okiraġini tu tauġemu nuġamu siga moġo oguruġani ba tarima tari na beġe kira-varamu guruġana.” ³⁵ Pilato evağa-veſeto, ekirato, “Be, au tu Iuda tarimagu, ei? Ġoi tu ġemu tanobara tarimari na ema Rubu Veağa vereri na beġe ġabi-iaġomamu, au beġema vinigu. Ġoi tu kara kererena oveiato?” ³⁶ Iesu na evağa-veſeato, ekirato, “Au ġegu Basileia tu dia mai tanobara dagarana. Bere au ġegu Basileia mai tanobara

nuġanai bere vetore e bere ruġa nai tu, au ġegu vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġere variġisi, Iuda tarimari ġesi ġere vevaġi, ma tarima ta maki asi bere ilaila, Iuda tarimari ġimari ai bere toregu. Senaġi au ġegu Basileia tu dia mai tanobara nuġanai eruġani.”
³⁷ Pilato na moġesina naima Iesu edanaġiato, ekirato, “Be ġoi tu vere ba?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi okirani au vere otoni tu moġoni oguruġani. Au tanobarai ama maġurito tauna korikori, guruġa moġonina bana vaġa-foforia ġana. Guruġa moġoninai ġetanuni tarimari mabarari na au garogu tu ġeseġaġiani.”
³⁸ Pilato ekirato, “Guruġa moġonina tu kara?”

Iesu bene mase guruġana

Mataio 27:15-31; Mareko 15:6-20; Luka 23:13-25

Moġesi eguruġato murinai, ma eraka-rosito Iuda tarimari ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Au na mai tarima ġenai rakava ta tu asi badoġaria.”
³⁹ Senaġi ġomi ġemi veġa ta tu iniġesi, Pasova verekona ġaronai, dibura tarimana ta bana tuġu-vaġia. Be ġomi ġourani tu, ġemi Iuda tarimari ġeri vere natuġu-vaġia, ba?”
⁴⁰ Benamo ġia mabarari ġekoġoto, ġekirato, “Asiġina! Ġia tu asiġi! Senaġi Barabas.” A Barabas tu elemato-ġoi e evevaġito-ġoi naima ġediburaiato.

19

¹ Moġesi naima Pilato na Iesu eġabiato, vetari tarimari o soldia evinirito, benamo ġekwariato. ² Ema soldia na varovaro ma giniri dagarana ġebito-ġeġeraġiato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. Ema dabuġa maukana kakakakana na ġevaġa-dabuġaiato. ³ Benamo ġoirana ġana ġeraka-kavito, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Iuda tarimari ġeri Vere, ġaro namona!” Benamo ġoirana ma ġeforoato.

⁴ Pilato ma eraka-rosito Iuda tarimari ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoġitaia, au na ġia ġomi ġoirami ai ama ġori-rosiani anina tu nama vaġa-ribami, au na ġia ġenai rakava ta tu asi badoġaria.”
⁵ Benamo Iesu ema raka-rosito, debana tu ma koronana, ġau ma giniginina ġevatoato dagarana, ema dabuġa kakakakana maki roġo etoġitaġoato-ġoi. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ġoġitaia, tarimana tu maiġa.”

⁶ Moġesi Rubu Veaġa vereri baregori ma ġeri vetuġunaġi-iaġovini tauri na ġeġitaiato nai, ġefararato, ġekirato, “Ġovaġa-satauroa! Ġovaġa-satauroa!” Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, “Ġomi tauġemi na ġoġabi-iaġoa, ma ġoa vaġa-satauroa, korana au na ġia ġenai kerere ta asi badoġaria.”
⁷ Ma Iuda tarimari na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai tu ma ġema taravatu, ma ġai ġema taravatu ekirani, ġia tu bene mase veġata, korana ġia tu tauġena moġo Barau Natunai bevevaġa-iaġo.”

⁸ Pilato na mo guruġa eseġaġiato nai, egari-rakava rakavato. ⁹ Benamo numa baregonai ma eraka-toġato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu ainana oiaġomato, ei?” Senaġi Iesu na asi evaġa-veseato. ¹⁰ Benamo Pilato na ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu asi ourani au vaġa-vesegu ei? Ġoi asi ribamu au tu ma ġegu seġuka ġoi bavaġa-satauromuni, e ma ġegu seġuka ġoi batuġu-vaġimuni?”
¹¹ Iesu evaġa-veseto ekirato, “Bere Barau na guba na ġoi seġuka asi bere vinimu nai tu, toma au ġoi ġemu seġuka gaburenai asi bara ritoġo. Moġa lorinai, au eġabiguto ma ġoi ġimamu ai etoreguto tarimana, ġena rakava tu barego lelevaġi”.
¹² Pilato na mo guruġa eseġaġiato, benamo dabara evetauto-ġoi, ġena ura Iesu bene tuġu-vaġia. Senaġi Iuda tarimari roġo ġekoġoto-ġoi, ġekirato-ġoi, “Bema ġoi na mai tarima botuġu-vaġiani nai, ġoi tu dia Kaisara ġatana. Kamara tarima tauġena evekiraġini vere etoni, ġia na tu Kaisara, Roma ġeri vere, ekira-fitoġaiani.”

¹³ Pilato na mo guruḡa eseḡaḡiato, benamo Iesu ema ḡori-rosiato, benamo eiaḡoto, Kota eseḡaḡini tarimana ḡena sea ai ea tanukauto. Mo gabu tu “Fore Touraḡena” ḡetato-ḡoi. Ma Heberu garonai tu “Gabata.” ¹⁴ Mo ḡaro tu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona ḡana rovinatore ḡarona, ma horaḡauna 12 koloko tu varau eḡabiato. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ḡoboḡe, ḡemi vere iomaḡa!” ¹⁵ Senaḡi ḡia tu ḡefararato, ḡekirato, “Ḡoḡabi-veḡitaia! Ḡoḡabi-veḡitaia! Ḡoa vaḡa-satauroa!” Pilato na ma edanaḡirito, ekirato, “Ḡomi ḡemi vere tu navaḡa-satauroa, ei?” Rubu Veaḡa vereri baregori ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Kaisara ḡereḡana moḡo ḡai ḡema vere, ma vere boruna ta tu asiḡina.” ¹⁶ Benamo Pilato na Iesu ḡia ḡimari ai etore-kauato beḡene vaḡa-satauroa ḡana.

Iesu ḡevaḡa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43

Benamo vetari tarimari o soldia na Iesu ḡeḡabiato, ḡeḡori-iaḡoato. ¹⁷ Ma Iesu na ḡena satauro efaḡa-vaisiato, eraka-rosito, eiaḡoto gabu arana “Deba Ḡavana Gabuna” ḡana. Heberu garonai mo gabu arana tu “Golgota”. ¹⁸ Mo gabu ai ḡia na Iesu ḡevaḡa-satauroato tarima ruarua ḡesi; ta tavi tai, ta tavi tai, ma Iesu tu nuḡanai. ¹⁹ Ma Pilato na guruḡa tari ḡau lefalefa tai etorerito, benamo satauro tuḡunai ḡeikoko-kafakauato. Etorerito guruḡari tu maiḡeri, “IESU, NASARETA TAUNA, IUDA TARIMARI ḠERI VERE.” ²⁰ Mo guruḡa tu Heberu garo ai, e Roma garo ai, ema Grik garo ai etorerito. Iesu ḡevaḡa-satauroato gabuna tu vanuḡa baregona sevinai, be Iuda tarimari vovoka na mo guruḡa debana ḡeiaviato. ²¹ Benamo Rubu Veaḡa vereri baregori na Pilato ḡekiraiato, ḡekirato, “‘Iuda tarimari ḡeri Vere’ tu asi notorea, senaḡi iniḡesi notorea, ‘Ḡia ekirato, au tu Iuda tarimari ḡeri Vere.’”

²² Ma Pilato na evaḡa-veserito, ekirato, “Kara au na batorea guruḡana tu batorea veḡata.”

²³ Vetari tarimari na Iesu ḡevaḡa-satauroato murinai, ḡena dabuḡa ḡeḡabirito, ma karava vasivasi ḡeveirito, benamo vetari tarimari na ḡeri sebori sebori ḡeḡabito, ma vei-gabigabi dabuḡana tu ḡeiaḡuiato. Korana vei-gabigabi dabuḡana tu dabuḡa sebona na moḡo ḡeturiato. A ḡia tu dia dabuḡa vesavesari vovoka ḡeturi-kavikavito vau ḡeveiato dabuḡana. ²⁴ Moḡesina naima tauḡeri fakari ai ḡeguruḡa-vegogoto, ḡekirato, “Asi sidarea, senaḡi laki ḡerena ta siveia, bewinini tarimana na mo dabuḡa bene ḡabia uranai.” Mai veḡa ḡeveiato tauna korikori tu, Buka Veaḡai ḡetorerito guruḡari beḡene moḡoni ḡana, maiḡesi ekirani, “Au ḡegu dabuḡa ḡia fakari ai ḡekaravarito, ema au ḡegu dabuḡa uranai laki ḡerena ta ḡeveiato.” Moḡesi naima vetari tarimari na maiḡeri veḡa ḡeveirito.

²⁵ Iesu ḡena satauro koranai tu vavine vasivasi (4) ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi: Iesu sinana, e Iesu sinana tarina vavinena, e Maria, Klopa ḡaraḡona, ema Maria, Magadala vanuḡana vavinena. ²⁶ Iesu na sinana e Iesu na eura-viniato-ḡoi merona monai ruḡataḡo eḡitarito, benamo Iesu na sinana ekiraiato, ekirato, “Natumu merona maniḡa.” ²⁷ Ema ḡena mero ekiraiato, ekirato, “Sinamu maniḡa.” Mo ḡaro na evesinato, Iesu ḡena mai mero na Iesu sinana ḡena numa ḡana eḡori-iaḡoato, benamo enariato-ḡoi.

Iesu ḡena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49

²⁸ Moḡa murinai Iesu eribato, ḡena ḡauvei mabarari tu varau bevaḡa-koriri. Ma Buka Veaḡai ḡetoreato guruḡana bene moḡoni uranai ekirato, “Au bokagu bekoke.” ²⁹ A gwaḡutu ta nuḡanai tu vine nanuna mamakina monai toretaḡo. Nanu erimaiani dagarana mo vine nanuna mamakinai ḡeduḡi-fereiato. Ma vine nanuna mamakina na evonuto, benamo isopo legana dudunai ḡetore-kauato, benamo ḡeduḡi-varaḡeato, Iesu bokanei ḡetore-kauato. ³⁰ Iesu na mo vine nanuna mamakina eniuato, benamo

ekirato, “Bema-kori.” Ma debana eĝero-riĝoto, benamo tauĝanina na ĝia iaukana eraka-vaĝito, emaseto.

Soldia ta na Iesu sebina egwanuato

³¹ Mo ĝaro moĝa tu rovinatore ĝarona, korana beboĝini ma belaĝanini tu Sabadi veaĝana baregona ta mo Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo verekona ĝarori nuĝari ai. Moĝa lorinai Iuda tarimari asi ĝeurato, mo Sabadi veaĝana baregonai mase tarimari tauĝaniri satauro tuĝunai beĝene tanu. Moĝesi naima Pilato ĝenogiato, Iesu ema mo tarima ruarua kwakuri beĝene kwari-koruri, benamo satauro tuĝuna na beĝene ĝabi-riĝori. ³² Moĝa lorinai vetari tarimari ĝeiaĝomato, benamo ĝevaĝa-satauro debaiato tarimana kwakuna ĝekwari-koruato, ma tarima vaĝa-ruaruana Iesu ĝesi ĝevaĝa-satauroato moĝa maki moĝesi ĝeveiato. ³³ Senaĝi Iesu ĝenai ĝeiaĝomato nai, Iesu tu varau emaseto ĝeĝitaiato, be kwakuna asi ĝekwari-koruato. ³⁴ A vetari tarimana ta na moĝo Iesu sebina garaĝota na egwanuato. Benamo asikauna mo egwanuato gabuna na rara e nanu ĝevebubu-rosito.

³⁵ Maiĝa eĝitaiato tarimana na evari-fluato, ma ĝia ĝena vevarifiu tu moĝoni. Ĝia ma ribana, ĝia tu eguruĝa-korikorini, ma ĝia na ekiraĝi-foforiani anina tu, ĝomi na maki boĝono vaĝa-moĝonia ĝana. ³⁶ Maiĝeri veĝa ĝeveirito korana tu, Buka Veaĝai ĝetorerito guruĝari beĝene moĝoni, ekirani, “Ĝia tu turiĝana sebona ta maki asi beĝe lau-koruani.” ³⁷ Ma Buka Veaĝai etoreato guruĝana ta tu maiĝesi ekirani, “Sebina ĝegwanuato tarimana ĝenai ma beĝe boĝe-raĝeni.”

Iesu ĝeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15; 42-47; Luka 23:50-56

³⁸ Maiĝa murinai Iosefa, Arimatea tarimana, na Pilato enogiato, Iesu tauĝanina bene ĝabia ĝana. Pilato na maoro eviniato, benamo eiaĝoto, Iesu tauĝanina ea ĝabiato. Iosefa tu Iesu ĝena mero ta, senaĝi Iuda tarimari gariri eveito-ĝoi, be eraka-vekuretoĝato-ĝoi, ĝena veĝabidadama asi evaĝa-foforito-ĝoi. ³⁹ Nikodemo, tovtovonai Iesu ĝenai boĝi eiaĝoto tarimana, maki eiaĝoto. Ĝia na tu muro e aloe ĝegiro-sebonarito muramurana kilogram gabana toitoi (30) maki eĝabi-kauato. (Mo vedau muramurana bonana tu namo vedaurea). ⁴⁰ Benamo Iesu tauĝanina ĝeĝabiato, ma tauri ruarua na dabuĝa kurokurona namona mamuramurana dagarana na ĝekumuato, Iuda seneri na mase tarimari ĝeveirito-ĝoi ilailanai.

⁴¹ Iesu ĝevaĝa-satauroato gabuna tu ma vamokana. Mo vamoka nuĝanai tu gara kouĝana ta fore na ĝeveiato, ma nuĝanai tarima ta tu roĝosi beĝere tore-toĝaia. ⁴² Mo ĝaro moĝa tu Iuda tarimari ĝeri rovinatore ĝarona, ema mo gara kouĝana maki kavinaĝi, be Iesu ĝeĝabiato, monai ĝea tore-toĝaia.

20

Gara kouĝana tu korina

Luka 24:1-12

¹ Sabadi ĝarona murinai, Sandei boĝi-boĝi iamoiamo, roĝo mukunamukunai, Maria, Magadala vavinena, gara ĝana eiaĝoto. Benamo eboĝeto, gara ĝatama bokana ĝetabe-ĝauato forena tu ĝeĝabi-veĝitaiato, be irau ai vetore eĝitaiato. ² Benamo eraga-ĝenoĝoi-iaĝomato, Simona Petero e Iesu ĝena mero ta, Iesu na eura-viniato-ĝoi merona, ĝeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Vereĝauka tu gara na beĝe ĝabi-rakaia, ma ĝita asi ribara ainai beĝe torea.”

³ Benamo Petero ema Iesu ĝena mo mero ta moĝa ĝeraka-rosito, benamo gara ĝana ĝeiaĝoto. ⁴ Ma tauri ruarua ĝeraga-vegogo-iaĝoto, senaĝi Iesu ĝena mo mero ta na Petero eraga-kwaneato, ma gara forenai ea raĝasi-guineto. ⁵ Etoĝa-tarito, benamo eboĝe-toĝato, Iesu ĝekumuato mo dabuĝa kurokurona eĝitaiato monai toretari. Ĝia

tu eboḡe-toḡato moḡo, asi eraka-toḡato. ⁶ Benamo Simona Petero eraḡasito, benamo eraka-toḡato gara kouḡana nuḡanai, ma Iesu ḡekumuato dabuḡa kurokurona eḡitaiato monai toretari, ⁷ ema Iesu debana mabarana ḡebaru-ḡauato mukona eḡitaiato, Iesu tauḡanina ḡekumu-ḡauato mo dabuḡa kurokurona ḡesi tu asi tore-sebona. Senaḡi mo muko tu ḡereḡana iokuioku, be irau ai. ⁸ Benamo Iesu ḡena mo mero ema raḡasi-guineto, moḡa maki eraka-toḡato. Moḡeri dagara eḡitarito, benamo evaḡa-moḡoniato. ⁹ Korana ḡia na Buka Veaḡai evetoreto guruḡana tu roḡosi roḡo beḡene riba-korikoria, guruḡana tu maiḡa: Iesu tu mase na ma bevariḡisi-ḡenoḡoini. ¹⁰ Benamo Iesu ḡena mero ruarua ma ḡeḡenoḡoito ḡeri numa ḡana.

Iesu tu Maria, Magadala vavinena, ḡenai efoforito

¹¹ Senaḡi Maria tu gara kouḡana murikanai eruḡato vau etaḡito-ḡoi. Ma etaḡito-ḡoi nuḡanai etoḡa-tarito, benamo eboḡe-toḡato fore kouḡana nuḡana ḡana. ¹² Benamo aneru ruarua eḡitarito, dabuḡa kurokuro ḡetogito, Iesu ḡevaḡa-genaiato gabunai tanutaḡo. Ta tu debakanai etanuto, ma ta tu gabikanai etanuto. ¹³ Benamo mo aneru ruarua na ḡekiraiato, ḡekirato, “Vavine, ḡoi tu karase nai otaḡini?” Maria na evaḡa-veserito, ekirato, “Korana au ḡegu Vereḡauka tu beḡe ḡabi-rakaia, ma au asi ribagu ainai ma beḡea torea.”

¹⁴ Maiḡesi eguruḡa-ḡosito murinai, eboḡe-ḡeḡeraḡito tu, Iesu monai ruḡataḡo eḡitaiato. Senaḡi Maria tu asi eriba-maoroto, mo tu Iesu eruḡa-taḡoto-ḡoi. ¹⁵ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Vavine, ḡoi tu kara dainai otaḡini?” ḡoi tu deikara ovetauani?” Maria etuḡamaḡito, Iesu tu mo vamokai eḡaukarani tarimana, be ekiraiato, ekirato, “Verebara, bema ḡoi na boḡabi-rakaia nai tu, ainai botorea gabuna nokira-varagu, be naḡabia.” ¹⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Maria!” Maria eruḡa-kureto, benamo ekiraiato Heberu garo ai, ekirato, “Raboni!” Mai guruḡa tauna tu, “Vevaḡa-riba Tauna.” ¹⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au asi noḡabi-tarigu, korana au tu Tamagu ḡenai roḡosi roḡo bara varaḡe. Senaḡi noiaḡo au tarikakagu ḡeri ai, benamo bono kirari, ‘Au tu au Tamagu e ḡomi Tamami, ema au ḡegu Barau e ḡomi ḡemi Barau ḡenai avaraḡeni.’” ¹⁸ Maria, Magadala vavinena, Iesu ḡena mero ḡeri ai eiaḡoto, benamo ekirarito, ekirato, “Au na Vereḡauka tu baḡitaia.” Benamo Vereḡauka na evaḡa-guruḡaiato guruḡari mabarari maki ma ekira-vararito.

Iesu ḡena mero ḡeri ai efoforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49

¹⁹ Mo Sandei boḡi ai, mo tu ḡaro giniguinena fura ta nuḡanai, Iesu ḡena mero tu numa tai ḡevegogoto. ḡia tu Iuda tarimari gariri ai, be ḡeri numa ḡatama bokana tu ḡebiri-ḡauato. Ma Iesu eiaḡomato, ḡia fakari ai eruḡa-tarito, benamo ekirato, “Asi ḡogari, nuḡami ai maino netanu.” ²⁰ Moḡesi eguruḡa-ḡosito murinai, ḡimana ḡeikokorito e sebina ḡegwanuato moḡeri evaḡa-ḡitarito. Vereḡauka ḡeḡitaiato nai, ḡeiaku-rakavato. ²¹ Benamo Iesu na ḡia ma ekirato, “Asi ḡogari, nuḡami ai maino netanu! Tamagu na au etuḡuguto kavana, au na maki ḡomi atuḡumini.” ²² Moḡesina evaḡa-guruḡa ḡosirito murinai, iaḡana efururu-iaḡoato ḡeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Iauka Vevaḡa ḡoḡabia. ²³ ḡomi na ḡena rakava boḡo tuḡamaḡi-fitoḡaiani tarimana, ḡena rakava tu Barau na maki betuḡamaḡi-fitoḡaiani. A ḡena rakava asi boḡo tuḡamaḡi-fitoḡaiani tarimana tu, ḡena rakava Barau na maki asi betuḡamaḡi-fitoḡaiani.”

Iesu Tomasi ḡenai efoforito

²⁴ Senaḡi Tomasi tu Iesu ḡena mero ḡeri ai eiaḡoto ḡaronai ḡia tu asiḡina. Tomasi arana ta tu Didimo o Kafa, ema ḡia maki Iesu ḡena mero ta mo mero gabanana ruarua (12) nuḡanai. ²⁵ Moḡesina nai Iesu ḡena mero na ḡekira-varaiato, ḡekirato, “Vereḡauka tu ḡai na baḡa ḡitaia.” A Tomasi tu ekirato, “Au tu ḡimana ḡeikokorito

gaburi baġitarini, ema didigu ikoko ġeraka-toġato gaburi na baduġi-toġaiani, e sebina ġegwanuato, monana didigu baduġi-toġaiani vau, bavaġa-moġoniani.”

²⁶ Ġaro imaima toitoi (8) ġekorito murinai, Iesu ġena mero tu numa nuġanai maia, ma mo ġaro ai tu Tomasi maki ġia ġesi. Mo numa ġatama bokana tu biribiri, senaġi Iesu tu eiaġomato, fakari ai eruġa-tarito, benamo ekirato, “Asi ġogari, nuġami ai maino netanu.” ²⁷ Benamo Tomasi ekiraiato ekirato, “Tomasi, ġimagu noġitari, didimu mai ikoko gaburi ai noma duġi-toġaia. E ġimamu notuġu-iaġomaia, be didimu au sebigu ġegwanuato mainai noma duġi-toġaia. Gemu daradara novaġa-dokoa, ma novaġa-moġonigu.” ²⁸ Benamo Tomasi na Iesu evaġa-veaseato, ekirato, “Au ġegu Vereġauka ema ġegu Barau.” ²⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tomasi, ġoi tu ovaġa-moġoniguni, korana boġitaguni. A asi ġeġitaguni, senaġi ġevaġa-moġoniguni tarimari tu beġene iaku.”

Mai buka Ioane na etoreato anina tu kara

³⁰ Iesu na vetoġa boruri ġutuma ġena mero ġoirari ai eveirito. Senaġi moġeri mai bukai tu asi atorerito. ³¹ A maiġeri atorerito korana tu, ġomi na Iesu boġono vaġa-moġonia, ġia tu moġoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vaġa-moġoniani nai, ġia aranai maġuri vanaġivanagi boġo ġabiani.

Iesu mero imaima ruarua (7) ġeri ai efoforito

21

¹ Moġa murinai Tiberia kouna rikinai Iesu ġena mero ġeri ai ma efoforito. Monai tu maiġesi efoforito: ² Simona Petero; Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa; Natanaela, Kana vanuġa tarimana, Kana tu Galilea tanonai; Sebedaio natuna ruarua; ema Iesu ġena mero ruarua; mabarari monai ġetanu-vegogoto-ġoi. ³ Benamo Simona Petero na ekirarito, ekirato, “Au tu kou ġana maina aiaġoni.” Ma mo kotari ġekirato, “Ġai maki ġoi ġesi taiġoni.” Benamo tauri imaima ruarua (7) ġeraka-rosito, ġeiaġoto, ġasi ai ġea raġekauto, benamo ġea mainato. Senaġi mo boġi barabara nuġanai tu maġani-kone ta maki asi ġeġoitaġoato.

⁴ Boġiboġi iamoiamo Iesu tu kou rikinai eruġa-taġoto-ġoi; senaġi ġena mo mero tu asi ġeriba-maoroto, mo tu Iesu eruġa-taġoto-ġoi. ⁵ Benamo Iesu na ekirarito ekirato, “Natugu, ġomi ġemi ai maġani-kone tari maniġeri, ba?” Ġia na ġevaġa-veaseato, ġekirato, “Asiġina.” ⁶ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Reke ġasi aroribana rekena na ġofiu-riġoa, maninai tu maġani-kone tari boġo ġoitaġoni.” Reke ġefiu-riġoato, benamo ma ġeinu-raġea ġetato nai tu ġeinu-kaviaato meto fanifani, korana tu maġani-kone vovoka tabutabu ġevaġa-toġarito bene.

⁷ Iesu ġena mero ta tu Iesu na eura-viniato-ġoi merona. Mai mero na Petero ekiraiato, ekirato, “Vereġauka tu iomoġa.” Simona Petero na mo guruġa eseġaġiato, “Vereġauka tu iomoġa” nai, asikauna ġena dabuġa eraga-veiato, benamo kou ai ebaba-reito. Mo dabuġa tu, eġauveito-ġoi be ekokiato. ⁸ Senaġi Iesu ġena mero kota tu mo bouti na vau ġeleva-iaġoto. Mo reke ma maġani-konena maki ġeinukau-iaġo sebonaiato. Korana ġia na mo reke ġefiu-riġoato gabuna ema fenu fakari tu asi manaġa, mita sinau sebona (100) kavana moġo.

⁹ Fenu ai ġea darokauto nai, ġeboġeto tu karava vaġa-ġara ġeġitaiato, e maġani-kone karava torekau ġeġitarito, ema beredi tari maki monai toretaġo. ¹⁰ Ma Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi na reke ai boġo vaġa-toġari maġani-koneri tari ġoġabi-iaġomari.” ¹¹ Simona Petero ġasi ai eraġekauto, benamo reke fenu ai einu-raġeato. Mo reke tu maġani-kone baregori na evonuto, mo maġani-kone baregori tu mabarari sinau sebona gabana imaima ma toitoi (153), ġutuma lelevaġi, senaġi reke tu asi evedareto.

¹² Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoiaġoma, ġoma ġaniġani.” Iesu ġena mo mero moġeri ta na Iesu tu iniġesi asi ma ġedanaġiato, “Ġoi tu dei, ei?” Korana ġia ribari, mo tu

Vereġauka. ¹³ Iesu eiaġomato, beredi eġabiato, benamo evinirito, ma maġani-kone maki moġesi eveirito.

¹⁴ Mai tu nega vaġa-toitoina ġena mero ġeri ai efoforito, Barau na mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato murinai.

Iesu na Petero elaunaġiatio

¹⁵ Ġeġaniġani-ġosito murinai, Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, ġoi na au oura-viniguni veuravinina na maiġeri ġeri veuravini au ġegu ai ġetoreani maki evanaġiani, ei?” Petero ekirato, “Oi Vereġauka, ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au ġegu mamoe naturi bono ġuburi.”

¹⁶ Iesu na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, au oura-viniguni, ei?” Petero evaġa-veseto, ekirato, “Oi Vereġauka, ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu ekirato, “Au ġegu mamoe bono nari-ginikauri.”

¹⁷ Iesu na Petero vaġa-toitoina ma edanaġiatio, ekirato, “Simona, Ioane natuna, ġoi na au oura-viniguni, ei?” Petero enuġa-metoto, korana Iesu na mo tu vaġa-toitoina edanaġiatio, “Ġoi au tu oura-viniguni, ei?” Petero ekirato, “Vereġauka, ġoi tu dagara mabarari ma ribamu, e ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu ekirato, “Au ġegu mamoe bono ġuburi.

¹⁸ Akira-korikorimuni, ġoi variġumu ai tu, tauġemu na gabakamu gabaġau na obaruato-ġoi, benamo oura-vinirito-ġoi gaburi ġana oiaġoto-ġoi. Senaġi ġoi boġaukani nai tu, ġimamu botuġu-roroġotoani, benamo tarima ta na ġimamu bebaruani, benamo beġori-kaumuni, ma asi oura-viniani gabuna ġana beġori-iaġomuni.” ¹⁹ Iesu na mai guruġa ekiraġiatio tu, Petero bemaseni dabarana ema ġena mase na kamasi Barau bevaġa-raġe baregoani, etore-rosiato. Benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Au murigu ai noma raka.”

Iesu ma ġena mero ta

²⁰ Petero eruġa-kureto tu, Iesu na eura-viniatio-ġoi merona eġitaiato, muriri na eraka-iaġoto-ġoi. Mai mero tu, mo Iesu ġeġaniġani-vegogoto lavilavinai Iesu ġenai evetabekauto, benamo edanaġiatio, ekirato, “Vereġauka, ġoi berevamuni tarimana tu dei, ei?” ²¹ Petero na mo mero (o Ioane) eġitaiato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Senaġi Vereġauka, ġia maġurina tu aiġesi ei?” ²² Iesu na evaġa-veurato, ekirato, “Bema au baurani, ġia tu maġuri bene tanu mo, au ma baġenoġoini, ġoi tu asi ġemu ġauvei ta maniġa ovedanaġi-iaġiani. Ġoi tu au murigu ai noma raka.” ²³ Mai guruġa dainai, tarikaka veġabidadama nuġanai fakari guruġa leileiri ġekiraġirito-ġoi, ġekirato, “Iesu ġena mai mero maġa tu asi bemaseni.” Senaġi Iesu tu asi ekirato, mo mero tu asi bemaseni. Iesu maġesi moġo ekirato, “Bema au baurani, ġia tu maġuri bene tanu mo, au ma baġenoġoini, ġoi tu asi ġemu ġauvei ta maniġa ovedanaġi-iaġiani.”

²⁴ Mo Iesu ġena mero dagarana tu maġa, maiġeri guruġa evari-fiurini ema etorerini maġa. Ġita ribara, ġia ġena vevarifiu guruġari tu moġoni.

²⁵ Iesu na dagara tu vovoka eveirito. Bere mabarari ġere toreri nai tu, au atuġamaġini, mai tanobara gabuna mabarana tu bere kei, asi veġata bere ilaila, moġeri buka mabarari ġetore-vegogori ġana uranai tu-na.

APOSTOLO ĜERI VEIĜA E ĜAUVEI

Apostolo ĝeri ĝauvei e veiĝa vaĝa-foforiri guruĝari

Mai apostolo ĝeri ĝauvei e veiĝa bukana anina baregona tu Iauka Veaĝa Barau ĝenana emariĝoto ema apostolo ĝerina ema ĝauveito variri.

Mai buka maki Luka na Teofilo ĝena ma etoreato. Etoreato laĝanina tu laĝani 63 beiaĝo 68 fakari ai ta kavana, mo tu Iesu emaseto murinai.

Guruĝa baregori Luka na Teofilo mai fefai evaĝa-ribaiato tu maĝeri: 1) Kamasi ekalesia doĝorori ĝevesinato; 2) ma kamasi tanobara mabarana ekalesia doĝorori na evaiato; 3) kamasi Keriso guba na Iauka Veaĝa ĝenana mai tanobarai ĝena ekalesia doĝorona eragaijani; 4) ekalesia mabarari Iauka Veaĝa na bene vaĝa-vonuri, korana ĝia ĝenana vauro ĝia ĝeri vetuĝunaĝi ĝauveina bevaĝa-tubuani e bevaĝa-taunaiani, ema bevaĝa-kokoreani ema bevaĝa-seĝukaiani (Apostolo 1:8; Sekaraia 4:6).

Luka ĝena toretore tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Petero ĝena ĝauvei Iuda tarimari fakari ai - karoa 1-12

2. Paulo ĝena ĝauvei irau bese tarimari fakari ai - karoa 13-28

¹ Teofilo, ĝoi atore-vinimuni. Ĝegu toretore giniguinena nuĝanai, Iesu ĝena ĝauvei e ĝena vevaĝa-riba guruĝari mabarari atore-foforirito, ĝena ĝauvei esinaiato veĝata, ² eiaĝoto mo, Barau na guba ĝana eĝabi-varaĝeato. Roĝosi roĝo bere ĝabi-varaĝea nuĝanai, Iauka Veaĝa ĝenana eĝabi-viriĝirito apostolori evaĝa-ribarito. ³ Ĝena midigu-midigu e mase murinai ĝia mai apostolo ĝeri ai efororito ema vetoĝa moĝoniri vovokari ai ĝia tauĝena evevaĝa-moĝonito ĝia tu maĝuri etanuni. Ĝia tu ĝaro gabana vasivasi (40) nuĝanai apostolo ĝeri ai dabara vovokai efororito-ĝoi, ĝeĝitaiato-ĝoi, ema Barau ĝena Basileia, (ĝena veĝitaĝau seĝukana evaĝa-ruĝaiani maĝa), varina ĝeri ekiraĝiato-ĝoi. ⁴ Ma Iesu ĝesi ĝeraka-vegogoto nai, Iesu na ekirarito, ekirato, "Ierusema asi boĝono iaĝuia, senaĝi au na akira-varamito varevarena roĝo boĝono vaĝa-nogaia, mo tu au Tamagu na ekiraĝi-toreato varevarena. ⁵ Korana Ioane tu moĝoni nanu na ebatisoto-ĝoi, senaĝina ĝomi tu ĝaro viravira beĝe korini murinai tu, Iauka Veaĝa na bebatisomini."

Barau na Iesu guba ĝana eĝabi-varaĝeato

⁶ Apostolo Iesu ĝesi ĝevegogoto nai, Iesu ĝedanaĝiato, ĝekirato, "Vereĝauka, ĝoi na toma mai negai Isaraela tarimama, Roma ĝeri veĝitaĝau na bovaĝa-maĝurimani, benamo Isaraela ĝema veĝitaĝau o basileia ma bovini-ĝenoĝoimani ba?" ⁷ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, "Mani tu au Tamagu ĝereĝana ĝena seĝukai ĝarori e negari etorerito, ĝomi na tu asi boĝo ribarini. ⁸ Senaĝi ĝomi tu Iauka Veaĝa iatami ai berakarigoni, benamo seĝuka boĝo ĝabiani, ema au kiraĝi-foforigu tarimami ai boĝo iaĝoni, Ierusema ai, Iudea ai e Samaria gaburi mabarari ai, beiaĝoni mo, tanobara gaburi mabarari ai."

⁹ Eguruĝa-ĝosito murinai, matari ĝutuĝuturi ai Barau na guba ĝana eĝabi-varaĝeato. Ĝeĝita-ĝauato mo, magube na ekou-ĝauato, benamo asi ma ĝeĝitaiato. ¹⁰ Apostolo na Iesu guba ĝana evaraĝeto-ĝoi roĝo ĝeĝita-raĝeato-ĝoi nuĝanai, tau ruarua dabuĝa kurokurori na ĝevedabuĝato, asikauna ĝia seviri ai ĝema ruĝa-tarito. ¹¹ Benamo ĝekirato, "Galilea tarimami, karase maninai boĝo ruĝa vau guba ĝoĝita-taĝoani? Mai Iesu, ĝomi ĝemina guba ĝana beĝabi-varaĝea tarimana, tu ma beĝenoĝoi-iaĝomani. Ĝia tu guba ĝana bevaraĝe boĝo ĝitaia kavana, guba na ma bemariĝoni."

Apostolo tu Ierusema ai ĝevegogoto

¹² Benamo apostolo Olive Ĝorona na Ierusalemā gāna ma ĝeĝenoĝoi-iaĝoto. Mo gabu ruarua fakari tu kilomita sebona kavana. ¹³ Ierusalemāi ĝeraĝasito, benamo ĝetanuto-ĝoi numana tuĝuna daiĝutuna gāna ĝeraĝekauto. Mo daiĝutu ai apostolo ĝevegogoto, arari tu Petero; Ioane; Iakobo (o Iames) e Anduru; Filipo e Tomasi; Batolomeo; Mataio; Iakobo Alfeo; Simona, Selote tauna; ema Iudas, Iakobo natuna. ¹⁴ Ĝia mabarari ma nuĝari sebona ĝesi ĝeĝuriĝuri-vegogoto-ĝoi, vavine tari maki e Maria, Iesu sinana, ema Iesu tarina doĝoro.

Iudas gabuna eĝabiato tauna

¹⁵ Moĝeri ĝaro ai Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi tarimari mabarari tu sinau sebona ma gabana ruarua (120) ĝevegogoto-ĝoi. Ĝia fakari na Petero eruĝa-vaesito, benamo ekirato. ¹⁶ “Tarikakagu mabarami, toretore veaĝana tu bema moĝoni, mo tu Iauka Veaĝa Davida muruna na kai-veĝata ekirato, Iudas na Iesu ĝabitarina tarimari beĝori-kaurini guruĝana. ¹⁷ Iudas tu ĝai karoma ta, ema ĝia maki apostolo ĝauveina tarimana, ĝai kavana.”

¹⁸ Ĝena vei-rakava voina monina na tano ta evoiato. Monai ĝia eketoto, benamo emaseto, ma nuĝana eĝwa-fakaiato, benamo sinaĝena ebebubu-rosito. ¹⁹ Ierusalemā tarimari mabarari na varina ĝeseĝaĝiato, benamo mo tano arana ĝeri garo ai ĝekiraĝiato “Akeledama” anina tu “Rara Tanona.” ²⁰ Korana Salamo bukanai varau ĝetoreato, ekirani,

‘Ĝena numa bene karovo,
tarima ta asi bene tanu.’
Ma guruĝa ta Salamo nuĝanai ekirani,
‘Ĝena veĝitataĝo ĝauveina maki
ta na bene ĝabia.’

²¹ Moĝa lorinai namona tu tau ta siĝabi-viriĝia. Mo tau tu ĝita ĝesi vanaĝivanagi tarakao-vegogoto-ĝoi, Iesu Vereĝauka ĝita fakarai taraka-toĝato-ĝoi e taraka-rosito-ĝoi nai, ²² ema Ioane na tarima ebatisorito negana na, beiaĝoma mo, Iesu ĝai ĝemana guba gāna eĝabi-varaĝeato ĝaronā tarimana ta. Korana tu ĝia maki ĝai ĝesi Iesu ĝena variĝisi-ĝenoĝoi bene kiraĝi-foforia.

²³ Moĝa lorinai ĝia na tau ruarua ĝeĝabirito, Iosefa, arana tu Barasaba ĝetato-ĝoi, arana ta maki Iusto; ema Matias. ²⁴ Benamo ĝeĝauĝauto, ĝekirato, “Vereĝauka o, tarimarima mabarari nuĝari ĝoi na tu oribarini, moĝa lorinai novaĝa-ĝitama, dei tu ĝoi na boĝabi-hidia, ²⁵ apostolo ĝauveina bene veia Iudas gabunai; a Iudas tu eiaĝoto ĝena gabu korikorina gāna.” ²⁶ Benamo fore ĝerena ĝeveiato nuĝanai, fore tu Matias aranai eketoto, benamo Matias apostolo gabanana sebona (11) ĝesi ĝeiavi-sebonaiato.

2

Iauka Veaĝa eraka-riĝoto

¹ Pentekoste ĝaronai, Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi tarimari mabarari gabu sebonai ĝevegogoto. Pentekoste anina tu gabana imaima (50), mo tu Pasova verekona ĝaronā na beiaĝoma mo, mai ĝaro maiĝa. ² Benamo asikauna iavara baregona ta guruna noĝa guba na emariĝoto, ĝetanu-vegogoto numana nuĝana mabarana evaĝa-vonuato. ³ Benamo noĝa moĝo karava meari kavana ĝemariĝoto-ĝoi ĝeĝitarito. Mo karava meari ĝemariĝoto, benamo ĝia tata tubuari ai ĝemoreto. ⁴ Benamo ĝia mabarari Iauka Veaĝa na evaĝa-vonurito, benamo garo irauirauri ai ĝeguruĝato, Iauka Veaĝa na evinirito ilailanai.

⁵ Moĝa ĝaronai tu Iuda tarimari, Barau garina ĝeveito-ĝoi tarimari, tu tanobara gaburi mabarari na ĝeiaĝomato, benamo Ierusalemāi ĝetanuto-ĝoi. ⁶ Mo guru ĝeseĝaĝiato nai, tarimarima ĝutuma ĝeĝaru-vegogoto. Nuĝari ĝefarevaĝito, korana

ġia tata na Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari ġeseġaġirito tu mo ġeraka-vegogoto tarimari ġeri garo ai ġeguruġato-ġoi. ⁷ Ġia ġeġaba-rakavato e ġedaradarato, ġekirato, “Mai ġeguruġani tarimari tu Galilea tarimari, ene? ⁸ Kamara dabarai tu ġita tata ġera garo ai ġeguruġani taseġaġirini? ⁹ Ġita tari tu Patia tarimara, tari tu Media tarimara e Elam tarimara. Tari tu Mesopotamia, Iudea e Kapadokia na, ema tari tu Ponto na e Asia na, ¹⁰ Frigia e Pamfilia na, Aigupito e Kurene sevina Libia tanori na, ema tari tu Roma na taiaġomato, ¹¹ Iuda tarimara, e irau bese tarimari Iuda ġera toma-rakariġo ġeġabiraġeato tarimari; ema ġita tari tu Krete e Arabia tarimara. Senaġi ġita mabarara na taseġaġirini ġita tata ġera garo ai Barau na veġa baregori boruri eveirito-ġoi ġekiraġi-foforirini.” ¹² Mabarari ma nuġa-farevaġiri e ma daradarari ġesi tauġeri ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Mai veġa anina tu kara?” ¹³ Senaġina tarima tari na tu ġevaseva-vaseva-iaġirito, ġekirato, “Maiġeri tarima tu beġe niu-rakava.”

Petero ġena vevarifju

¹⁴ Benamo Petero ma apostolo gabanana sebona (11) ġesi ġeruġa-vaisito, ma garona evaġa-baregoato, benamo vegogo tarimari eġobata-vinirito, ekirato, “Iuda tarimami e Ierusalemaj ġotanuni tarimami mabarami, boġono seġaġi-ġinikau, mai veġa tauna ġemi nakiraġi-maġataia. ¹⁵ Maiġeri tarima tu asi beġe niu-rakava, ġomi ġotuġamaġini kavana. Mai tu roġo boġiboġi horaġauna 9 koloko. ¹⁶ Senaġi maitoma tu Ioel, peroveta tarimana, na ekiraġi-ġuineato kavana efoforini, ekirato,

¹⁷ ‘Barau ekirani:

Ġaro dokori ai au Iaukagu babubu-riġoani tarimarima mabarari iatari ai.

Benamo natumi merori e ġuiatori beġe perovetani,

ġemi maraġa variġu beġe mata-vanaġini,

ema ġemi tau ġaukari beġe nuvini.

¹⁸ Oi, moġeri ġaro ai au ġegu vetuġunaġi tauri e vavineri iatari ai au Iaukagu babubu-riġoani,

benamo beġe perovetani.

¹⁹ Benamo nuġa-farevaġi veġari guba tuġunai bavaġa-foforirini,

ema vetoġa dagarari tanobarai;

rara, e karava, ema goġu barukari.

²⁰ Ġaro ma bevetore-kureni bemukunani,

e ġue tu bekakakakani, rara kavanai beiaġoni,

Vereġauka ġena iaġoma ġarona baregona e irau vedaureana bekavinaġini nai.

²¹ Benamo deikara Vereġauka aranai ekea-raġeni tarimana tu maġuri beġabiani.’

²² Isaraela tarimami, mai guruġa boġono seġaġiri: Iesu, Nasareta tarimana, Barau na eviniato ġauveina tu ġomi ġemi ai evaġa-fofori ġinikauato. Ġia ġenana Barau ġena seġuka veġari e nuġa-farevaġi veġari ema vetoġa tari eveirito ġomi vefakami ai, be ġomi tu ma ribami. ²³ Barau ġena urai e ribai varau eboioġa-ġuineato ilailanai, Iesu ġomi ġimami ai etore-kauato, benamo rakava tarimari na ġevaġa-kavamito, benamo Iesu satauro ai ġoikoko-kauato nai ġovaġi-maseato. ²⁴ Senaġina Barau na ġia mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato, ema mase midiguna na eġabi-vaġiato, korana mase na ġia tu asi ilaila beġabi-tariani riba. ²⁵ Davida na ġia ekiraġiato, ekirato,

‘Vereġauka tu ġaro mabarari ai ġoiragu ai aġitaiani.

Ġia tu au aroribagu ai,

be dagara ta na asi bevaġa-ġarevaguni.

²⁶ Moġa lorinai nuġagu iaku na bevonu,

ema ġegu guruġa tu iaku na beġe vonu.

Mase garina maki asi aveini,

²⁷ korana au tu mase tarimari ġeri gabu ai asi boraga-kwaneguni,

ema ġemu Tarima Veaġana tu asi beborāġani.

²⁸ Maġuri dabarari tu varau ovaġa-ribaguto;
 ġoi sevimu ai batanuni,
 benamo iaku na bovaġa-vonuguni.’

²⁹ Tarikakagu mabarami, initoma au tu nuġagu ma kokorena ġesi bakirani, ġita senera baregona Davida tu emaseto ema ġeguriato, maitoma ġia gurina tu ġita ġesi maiġea. ³⁰ Senaġi ġia tu peroveta tarimana, ema ma ribana Barau na tu varau ekiraġi-toreato, ekirato: Davida besena ta tu ġia ġena teronai betanukauni veġata. ³¹ Davida na eriba-guineato, Barau na kara ġoirai beveiani eġitaato. Benamo Keriso ġena variġisi-ġenoġoi guruġana ekiraġiato, ekirato, ‘Ġia tu mase tarimari ġeri gabu ai asi eraga-kwaneato, ema tauġanina asi beborāġani.’ ³² Barau na mai Iesu, mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato, ġai mabarama ribama. ³³ Barau na eġabi-vaisiato, ġimana aroribanai etoreato, benamo Barau na ekiraġi-toreato, Iauka Veaġa na Tamana ġenana eġabiato. Benamo ġia na mo Iauka Veaġa toma bebubu-riġoa, ġomi na ġoġitaiani ema ġoseġaġiani. ³⁴ Korana Davida guba ġana tu asi evaraġeto, senaġi ekirato, ‘Barau na au ġegu Vereġauka ekiraiato, ekirato:

Au aroribagu ai noma-tanu,

³⁵ bene iaġo mo, ġevetari-vinimuni tarimari bana tore-riġori,
 kwakumu vaġa-ruġa tarina dagaranai bana vaġa-iaġori.’

³⁶ Moġa lorinai Isaraela tarimari mabarari tu beġene riba-ginikau, mai Iesu, ġomi na ġovaġa-satauroato tu, Barau na Vereġauka e Keriso ai evaġa-iaġoato.”

Tarimarima ġutuma ġevetuġamaġi-kureto ma ġeraka-kureto

³⁷ Mai guruġa ġeseġaġiato nai, nuġari ġeraġeto, benamo Petero e mo apostolo tari ġedanaġirito, ġekirato, “Tarikaka, ġai tu kamasi toma ġaveini?” ³⁸ Petero na ekirarito, ekirato, “Ġomi tata ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure ma boġono raka-kure, ema Iesu Keriso aranai babatiso boġono ġabia, be ġemi rakava bene tuġamaġi-fitoġari; ema ġena varevare, Iauka Veaġa, boġono ġabia. ³⁹ Korana Barau ġena kiraġitore eveiato tu ġomi ġemi e ġomi natumi ġeri, ema manaġai ġetanuni tarimari ġeri. Aba, Vereġauka ġera Barau na ekiraġi-toreato Iauka Veaġana tu bekearini tarimari mabarari bevinirini.”

⁴⁰ Petero na guruġa ġutuma ekiraġirito, esisiba-vinirito e elau-naġirito, ekirato, “Mai bese tarimari rakavari ġerina tauġemi boġono raga-maġuri.” ⁴¹ Tarima ġutuma na ġena guruġa ġeġabi-raġeato, benamo babatiso ġeġabiato. Mo ġaro sebonai tarimarima mabarana daġara toitoi (3,000) kavana ġia ġeri doġoro nuġanai ġebere-toġato. ⁴² Benamo vanaġivanaġi apostolo tarimari ġerina riba ġeġabito-ġoi, ġevegogoto-ġoi e ġevevaġa-kavato-ġoi, beredi ġetavi-kirato-ġoi o anibou ġeġanito-ġoi e ġeġauġau-vegogoto-ġoi.

Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari ġeri maġuri

⁴³ Apostolo ġerina Barau na nuġa-farevaġi veġari e vetoġa boruri ġutuma eveirito-ġoi, ema tarimarima mabarari ġegari-rakavato. ⁴⁴ Iesu ġevaġa-moġoniato tarimari mabarari ġetanu-vegogoto-ġoi ema ġeri-ġari ġevevarevare-vevinito-ġoi. ⁴⁵ Ġeri farefare e tano ġevoivoi-iaġirito-ġoi, benamo moniri tu ġia mabarari vefakari ai ġevarerito-ġoi, tata ġena rabu ilailanai. ⁴⁶ Ġaro vanaġivanaġi mabarari Rubu Veaġai ġevegogoto-ġoi. Ġeri numai anibou ġeġanito-ġoi e ġeġaniġani-vegogoto-ġoi ma iakuri e ma mainori ġesi. ⁴⁷ Barau ġevaġa-raġeato-ġoi, ema tarimarima mabarari ġeri veiau-namo ġeverere-iaġiato-ġoi. Benamo ġaro mabarari ai Vereġauka na evaġa-maġuririto-ġoi tarimari ġia ġesi etore-vegogorito-ġoi.

3

Kwaku rakava tarimana enamoto

¹ Ġaro ta lavilavi horaġauna 3 koloko ai ġauġau horanai, Petero e Ioane Rubu Veaġa ġana ġeiaġoto. ² Monai tarima ta tu emagurito kwakuna rakava ġeġoitaġoato. Ġaro mabarari ai ġeġwa-iaġoato-ġoi, Rubu Veaġa ġatama bokana arana “Namo Vedaurea” koranai ġevaġa-tanutariato-ġoi, benamo Rubu Veaġai ġeraka-toġato-ġoi tarimari ġeri ai moni enoġito-ġoi. ³ Ġia na Petero e Ioane ġeraka-toġa ġana nuġanai eġitarito, benamo kara ta ġevinia uranai enoġirito. ⁴ Tauri ruarua na ġeġita-karakaraiato, benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Ġai noġitama!” ⁵ Mo guruġa eseġaġiato lorinai, tauri ruarua eġitarito, ġia matoru ekirato tu, kara ta beġe viniani. ⁶ Senaġi Petero na ekiraiato, ekirato, “Au tu asi ġegu moni, senaġina ġegu ai kara etanuni dagarana avinimuni. Iesu Keriso, Nasareta tauna, aranai akiramuni, novariġisi, noraka!” ⁷ Benamo Petero na kwaku rakava tarimana ġimana aroribanai eġabito, evaġa-ruġa-vaishiato. Asikauna ġia kwakuna ema kwakuna komukomuri ġetubutubu-kauto. ⁸ Ġia eburi-vaishiato, eruġa-tarito, eraka-iaġoto. Benamo Petero ema Ioane ġesi Rubu Veaġanai ġeraka-toġato, erakato e eburi-vaishiato, Barau evaġa-raġeato. ⁹ Tarimarima mabarari na ġeġitaiaato, erakato e Barau evaġa-raġeato-ġoi, ¹⁰ ema ġeġita-leiaato, ġia tu “Namo Vedaurea” ġatama-boka koranai etanuto-ġoi vau enoġinoġito-ġoi tarimana nai, ġia mabarari nuġari ġefarevaġito e ġeġaba-rakavato, mo veġa ġia ġenai eġorato nai.

Petero ġena ġobata Rubu Veaġai

¹¹ Mo tau roġo Petero e Ioane ġeri ai eveġabikau-taġoto-ġoi, touraġe baregona arana “Solomona Ġena Touraġe” ai, tarimarima mabarari ġeġaba-rakavato, benamo ġeraga-iaġoto ġeri ai. ¹² Petero na mo tarimarima eġitarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Isaraela tarimami, karase nai mai dagara tu ġoġaba-iaġiani? Karase nai ġai ġoġita-karakaramani? Ġomi ġotuġamaġini mai tu tauġema ġema seġukai e Barau korana-iaġinai naima, mai tarima baġa vaġa-rakaia ġotoni? ¹³ Aberahamo, Isako, Iakobo ġeri Barau, ġita senera mabarari ġeri Barau, na ġena vetuġunaġi tarimana Iesu evaġa-raġeato, senaġi ġomi na Roma tarimari ġoviniato beġene vaġia ġana, ma Pilato ġena ura bene tuġu-vaġia asi beġene vaġia etato nai, ġomi tu asi ġourato. ¹⁴ Ġia tu Veaġa e Vei-Iobukaiobuka tarimana, senaġi ġomi na tu asi ġoura-viniato, ema Pilato ġonoġiato, vaġivaġi tarimana tu bene tuġu-rosia ġotato. ¹⁵ Maġuri eġwa-iaġomaiaato tarimana tu ġomi na ġovaġi-maseato. Senaġi Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiaato. Ġai maġa tu ribama e ġakiraġi-foforiani. ¹⁶ Ġai ġema veġabidadama Iesu aranai nai, mai tarima ġomi na ġoġitaiani e ribami bevaġa-namoa. Mai tu Iesu aranai ema veġabidadama ġia ġenana eiaġomani na, mai tarima bevaġa-namo korikoria, ġomi mabarami na ġoġitaiani maġa.

¹⁷ Tarikakagu mabarami, au toma aribani, kara ġemi veġorikau tarimari ġesi ġoveiato tu asi ribami dainai. ¹⁸ Senaġina Barau na guinenai ġena peroveta tarimari mabarari mururi na ekirato, ġia ġena Keriso tu midigu roġo beġanini etato. Mo guruġa tu ġomi ġemina ema moġonito. ¹⁹ Moġa lorinai ġovetuġamaġi-kure ma ġoraka-kure Barau ġenai, be ġia na ġemi rakava bene ġabi-vaġiri. ²⁰ Bema moġesi boġo veini nai, Iauka ġena kokore Vereġauka ġenana beiaġomani, ema ġia na Iesu Keriso betuġu-iaġomaiani. Ġia tu Barau na ġomi ġemi eġabitore-guineato. ²¹ Ġia tu gubai roġo betanuni, beiaġoni mo, Barau na dagara mabarari bevaġa-variġu ġenoġoirini. Ġia na ġena peroveta tarimari veaġari mururi na kai-veġata ekiraġiato ilailanai. ²² Korana Mose ekirato, ‘Vereġauka ġemi Barau na ġomi ġemi tarimarima fakari na ġemi peroveta tarimana ta bevaġa-ruġaiani au kavana. Ġia na bevaġa-guruġamini guruġari mabarari tu boġono

seĝaĝiri. ²³ Tarima ta na ĝia ĝena guruĝa asi beseĝaĝi-viniani tarimana tu, Barau na ĝena tarimarima fakari na beĝabi-vaĝiani, benamo bevaĝi-maseani.'

²⁴ Moĝoni, peroveta tarimari mabarari Samuela na beiaĝoma mo toma, ema ĝia murina na ĝeiaĝomato peroveta tarimari maki ĝutuma varau ĝeguruĝato, maiĝeri ĝaro ĝekiraĝirito. ²⁵ Ĝomi tu peroveta tarimari naturi, ema Barau ĝena kiraĝitore ĝomi senemi ĝeri eveiato maki ĝomi ĝemi. Barau na Aberahamo evaĝa-guruĝaiato nai, ekirato, 'Ĝoi natumu ĝenana tanobara beseri mabarari namo beĝe ĝabiani.' ²⁶ Moĝa lorinai Barau na ĝena vetuĝunaĝi tarimana Iesu evaĝa-ruĝaiato, benamo ĝemi ai etuĝuaĝosi guineato, ĝomi bene vaĝa-namomi ĝana. Mo namo anina tu, ĝomi tata ĝemi rakava ĝerina beĝori-kuremini.

4

Petero e Ioane ĝeĝabi-taririto

¹ Petero e Ioane na tarima-rima roĝo ĝevaĝa-guruĝarito-ĝoi nuĝanai, Rubu Veaĝa vereri, e Rubu Veaĝa ĝitaĝauna tarimari ĝeri vere, ema Sadukea tarimari ĝeraĝasito. ² Ĝia tu ĝebaruto, korana mai apostolo ruarua na tu tarimarima ĝevaĝa-ribarito-ĝoi e ĝeri ĝeĝobatato-ĝoi nai tu ĝekirato-ĝoi, Iesu tu mase na evariĝisi-ĝenoĝoito; moĝa lorinai mase tarimari maki beĝe variĝisi-ĝenoĝoini. ³ Benamo tauri ruarua ĝeĝabi-taririto, benamo dibura numai ĝebiri-ĝaurito; monai beĝene gena mo boĝiboĝi, korana tu ĝaro maki ekofuto. ⁴ Senaĝi Petero e Ioane ĝeri ĝobata tarima vovoka na ĝeseĝaĝiato, benamo tarima ĝutuma na ĝevaĝa-moĝoniato, benamo tau numerana eiaĝoto mabarana tu daĝara imaima (5,000) kavana.

⁵ Elaĝanito nai tu, Iuda vereri, e vanuĝa tarima baregori, ema taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari Ierusalemaj ĝevevogoto. ⁶ Anas, Rubu Veaĝa verena baregona, e Kaiafas, e Ioane, e Alesanda, ema Rubu Veaĝa verena baregona ĝena bese maki monai. ⁷ Benamo tauri ruarua ĝeĝori-iaĝorito, benamo ĝoirari ai ĝea vaĝa-ritoĝorito vau ĝedanaĝirito, ĝekirato, "Kamara seĝukai o deikara aranai mai veiĝa ĝoveiato?"

⁸ Benamo Petero, Iauka Veaĝa na evonuto, evaĝa-veseto, ekirato, "Israela veremi e veĝitaĝau tarimami! ⁹ Bema ĝai toma boĝo kea-iaĝomama tu, ĝourani ĝai na ĝakira-varami, mai kwaku rakava tarimana ĝenai veiĝa namona baĝa veia ema kamara dabarai ĝia be-namo nai tu, ¹⁰ ĝomi mabarami e Israela nuĝanai tarimarima mabarami tu boĝono riba, Iesu Keriso, Nasareta tarimana, ĝomi na ĝovaĝa-satauroato, ma Barau na mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato tarimana, aranai mai tarima benamo-ĝosiĝosi, ĝomi ĝoirami ai eruĝa-taĝoni. ¹¹ Mo Iesu tu, 'ĝomi, numa raga tarimami, na ĝoruĝaiato forena, ĝia tu duĝu barana forenai eiaĝoto.'

¹² Vevaĝa-maĝuri tu ĝia ĝereĝana ĝenana bita doĝarini; tanobara mabarana nuĝanai Barau na ara ta tu asi evinirato, ĝita bene vaĝa-maĝurira ĝana."

¹³ Kanisoro tarimari na Petero e Ioane ĝeĝitarito, asi ĝegarito-ĝoi ema ĝeribarito maki, ĝia tu vevaĝa-riba gabuna ta ĝana asi ĝeiaĝoto, ma tauri ruarua asi iaunegari. Moĝa ĝeĝitaiato nai, ĝeĝabato e nuĝari ĝevekeoto, benamo ĝeribato, ĝia tu Iesu ĝesi ĝerakao-vekakoto-ĝoi tarimari. ¹⁴ Ema mo tarima ĝeĝitaiato namo-ĝosiĝosi Petero e Ioane ĝesi ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi, benamo asi ĝeri guruĝa dabarana. ¹⁵ Moĝa lorinai ĝekirarito, mo vegogo gabuna na ĝeraka-veĝita. Benamo ĝeraka-rosito murika ĝana, benamo ĝia ĝereĝari moĝo ĝevedanaĝi-vevinito, ĝekirato, ¹⁶ "Maiĝeri tarima ruarua tu kamasi toma taveirini? Ierusalemaj ĝetanuni tarimari mabarari ma ribari, ĝia tu nuĝa-farevaĝi veiĝana ta beĝe veia, ema ĝita na asi bita kira-ĝuniĝauani riba. ¹⁷ Senaĝi

tarimarima na beḡe vari-fiuani garinai, maiḡeri tarima tu tana vaḡa-gariri e tana kira-ḡoiri, Iesu aranai tarima ta asi ma beḡene vaḡa-guruḡa ḡenoḡoia.” ¹⁸ Benamo ma ḡekea-toḡarito, benamo ḡekirarito, Iesu aranai asiḡina ḡinavaḡi ma beḡene ḡobata e beḡene vevaḡa-riba.

¹⁹ Senaḡi Petero e Ioane na ḡevaḡa-veserito, ḡekirato, “Ḡomi tauḡemi ḡotuḡamaḡi-viriḡia, aiḡa tu roroḡoto Barau ḡoiranai? Ḡomi na kara ḡokiraḡiani baḡana veia, ba Barau na ekiraḡiani veiḡana baḡana veia? ²⁰ Korana ḡaḡitarito e ḡaseḡaḡirito dagarari tu ḡai na asi ilaila baḡa kira-ḡuniḡaurini e muruma maki moḡeri kiraḡi-kiraḡiri ai asi baḡa kourini riba.”

²¹ Ma ḡevaḡa-guruḡa gwaḡiḡirito murinai, ḡetuḡu-rosirito. Vaḡa-rakavari dabarana ta asi ḡedoḡariato, korana tarima mabarari na Barau ḡevaḡa-raḡeato-ḡoi, mo nuḡa-farevaḡi veiḡana lorinai. ²² Korana mo nuḡa-farevaḡi veiḡana na enamoto tarimana ḡena maḡuri laḡaniri tu gabana vasivasi (40) maki evanaḡiato.

Ekalesia ḡeḡuriḡurito

²³ Petero e Ioane ḡetuḡu-vaḡirito murinai, karori ḡeri ai ḡeḡenoḡoi-iaḡoto. Ma Rubu Veaḡa vereri baregori e Iuda vereri na kara ḡekiravara-vinirito dagarari mabarari karori ḡeri ḡekiraḡirito. ²⁴ Benamo karori na moḡeri guruḡa ḡeseḡaḡirito nai, ḡia mabarari Barau ḡeḡuriḡuri-vini vegogoato, ḡekirato, “Vereḡauka o, guba, tanobara, daḡaru-bara, ema nuḡari ai ḡetanuni dagarari mabarari ḡoi na oveirito. ²⁵ Iauka Veaḡa ḡenana, ḡai senema Davida, ḡoi ḡemu vetuḡunaḡi tarimana, muruna na oguruḡato nai ekirato,

‘Kara dainai irau bese tarimari tu ḡebaru-rakava rakavani?

Ema karase nai tarimarima na tu asi beḡe ḡauveini boioḡari ḡeveirini?

²⁶ Tanobara vereri ḡeverovinato, ema veḡitaḡau tarimari baregori ḡeḡaru-vegogoto, Vereḡauka ma ḡena Keriso ḡesi beḡene vetari-viniri ḡana.’

²⁷ Moḡoni veḡata, Heroda e Pontio Pilato, irau bese tarimari e Isaraela tarimari ḡesi mai vanuḡa baregonai ḡevevogoto, ḡoi ḡemu vetuḡunaḡi tarimana veaḡana Iesu, ḡia tu ḡoi na oviriḡiato e Keriso ai ovaḡa-iaḡoato, ḡana boioḡa ḡetogato. ²⁸ Ḡia na ḡeveirito dagarari tu kara ḡoi na ḡemu seḡukai e urai oboioḡa-guinerito beḡene vetore otato dagarari moḡo. ²⁹ Moḡa lorinai, Vereḡauka o, ḡeri vevaḡa-gari veiḡari noḡitari, ema ḡai ḡoi ḡemu vetuḡunaḡi tarimama kokore novinima, be ḡemu vari baḡana kiraḡia ma kokorema ḡesi. ³⁰ Ḡimamu notuḡu-rosia, be keve tarimari bono vaḡa-namori, ema vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veiḡari bono veiri, Iesu, ḡoi ḡemu vetuḡunaḡi tarimana veaḡana aranai.”

³¹ Ḡeḡauḡau-ḡosito murinai, ḡevevogoto numana eḡareva-ḡarevato. Benamo ḡia mabarari Iauka Veaḡa na ḡevonuto, benamo Barau ḡena vari ḡekiraḡiato ma kokoreri ḡesi.

Ekalesia guinena ḡena maḡuri

³² Iesu ḡevaḡa-moḡoniatto-ḡoi tarimari mabarari ḡeri tuḡamaḡi e nuḡari tu sebonai moḡo. Ta ḡena farefare ḡia ḡereḡana ḡena asi etato-ḡoi, senaḡi ḡeri dagara mabarari ḡia tata ḡevevarevare-vevinito-ḡoi. ³³ Seḡuka barego ḡesi apostolo tarimari na Iesu Vereḡauka ḡena variḡisi-ḡenoḡoi ḡevari-fiuato-ḡoi, ema Barau ḡena namo e varevare-bara ḡia mabarari iatari ai ebubu-riḡoato. ³⁴ Ḡia fakari ai ta maki asi erabuto-ḡoi. Korana ma ḡeri tano o numa tarimari na, moḡeri numa e tano ḡevoivoi-iaḡirito-ḡoi, benamo davari moniri tu ḡeḡwa-iaḡorito-ḡoi, ³⁵ Apostolo ḡoirari ai ḡetore-taririto-ḡoi. Benamo mabarari ḡevini-ilailarito-ḡoi, tata ḡena rabu ilailanai.

³⁶ Iosefa tu apostolo na arana ġevatoato Banabas, anina tu “Velaunaġi Tarimana”. Ġia tu Levi doġorona, Saipras motumotunai emaġurito. ³⁷ Ġia ġena tano evoiato, benamo voina monina tu eġwa-iaġoato, apostolo kwakuri koranai ea tore-tariato.

5

Anania e Safira

¹ A tau ta etanuto-ġoi arana Anania, ġaraġona arana tu Safira. Anania na ġeri tano ta ea voivoi-iaġiato, ġaraġona na maki eġabi-raġeato. ² Senaġina mo tano monina kwana tu eġabi-tariato, ma kwana reke ta moġo eġwa-iaġoato apostolo ġoirari ai ea tore-tariato. Mo veiġa eveiato ġaraġona tu ma ribana. ³ Benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Anania, karase nai Satani na beboroġimu, benamo Iauka Veaġa boġofaia, tano monina kwana tu ġoi ġemu boġabi-taria? ⁴ Roġosi boro voia nai tu, tano tu ġoi ġemu, ene? Ma beġe voia murinai maki moni tu ġoi ġemu. Kara botuġamaġia nai, mai veiġa bono veia bosu? Ġoi na tu dia tarimarima boġofari, senaġi Barau boġofaia.” ⁵ Anania na mo guruġa eseġaġiato nai, eketo-tarito, emaseto. Benamo mo veiġa eġorato varina ġeseġaġiato tarimari mabarari ġegari-rakavato. ⁶ Benamo tarima variġuri ġevariġisito, Anania tauġanina dabuġa na ġeseġoato, ġeġwa-rosiato, benamo ġea guriato.

⁷ Hora toitoi kavana murinai, ġaraġona ema raka-toġato, senaġi ġia kara eġorato tu asi ribana. ⁸ Petero na edanaġiato, ekirato, “Nokira-varagu, ġomi taumi ruarua na tano monina boġo ġabia tu maġa moġo ba?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Oi, voina tu maniġa moġo.” ⁹ Benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Karase nai ġoi ma ġaraġomu ġesi nuġami ġovaġa-sebonarito, Vereġauka Iaukana ġoġofaia? Noboġe, ġoi ġaraġomu beġe guria tarimari tu ġatama-bokai ġeruġa-taġoni, ġia na ġoi maki ma ġeġwa-rosimuni.” ¹⁰ Mo horai moġo ġia Petero kwakuna koranai eketo-tarito, emaseto. Benamo mo tarima variġuri ġeraka-toġato, ma ġeġitaiato mase, benamo tauġanina ġeġwa-rosiato, ġaraġona sevina ġea guriato. ¹¹ Ekalesia mabarana e varina ġeseġaġiato tarimari mabarari gari baregona na eġabirito.

Vetoġa e veiġa boruri

¹² Vetoġa e veiġa boruri ġutuma apostolo na tarimarima ġoirari ai ġeveirito-ġoi. Ma Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari mabarari tu “Solomona Ġena Touraġe” ai ġevegogoto-ġoi. ¹³ Asi veġabidadama tarimari na ġevaġa-raġerito-ġoi, senaġi ġegarito-ġoi, be ġia ġesi asi ġea vegogoto-ġoi. ¹⁴ Senaġi tau e vavine tu ġutuma lelevaġi na Vereġauka ġevaġa-moġoniato-ġoi. Mo ġevaġa-moġonito-ġoi tauri e vavineri tu mabarari apostolo ġeri doġoro ai ġerakaraka-toġato. ¹⁵ Apostolo na ġeveirito-ġoi veġari tarimarima na ġeribarito, benamo keve tarimari ġeġwa-rosirito dabara ġana, benamo genagena fatari ai e gedai ġetorerito, Petero bene raka-vanaġi nai, iouiouna na bene iauka-tariri ġana. ¹⁶ Ema tarimarima ġutuma-bara Ierusalemna sevina vanuġari na keve tarimari e iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ġeġwa-iaġorito, benamo mabarari ġenamoto.

Apostolo tarimari ġevaġa-midigu midigurito

¹⁷ Benamo Rubu Veaġa verena baregona ma karona Sadukea doġorona ġesi, apostolo tarimari ġeri ai ġemama-rakavato. ¹⁸ Ġia na apostolo tarimari ġeġabi-taririto, benamo dibura numai ġebiri-ġaurito. ¹⁹ Senaġi mo boġi Vereġauka ġena aneru na dibura numa ġatama bokana erovoato, benamo apostolo eġori-rosirito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, ²⁰ “Goiaġo, Rubu Veaġanai boġono ruġa, benamo mai maġuri variġuna mabarana tarimarima ġeri boġono kiraġia.” ²¹ Boġiboġi iamo-iamonai Rubu Veaġai ġeraka-toġato, aneru na ġevaġa-guruġarito ilailanai tarimarima ġevaġa-ribarito.

Rubu Veāga verena baregona ma karonā ġesi ġeraġasito, benamo kanisoro tarimari e Isaraela vereri mabarari ġekea-vegogorito, benamo dibura numa ġana ġevetuġu-iaġoto, apostolo tarimari urari na. ²² Senaġi vetuġunaġi tauri dibura numai ġea raġasito nai tu, apostolo tarimari asi ġedoġaririto. Benamo ġeġenoġoito, ġea kira-vararito, ġekirato, ²³ “Dibura numana ġatama bokana tu biribiri, ema ġitaġau tarimari maki ruġataġo; senaġi ġatama-boka baġa rovo-fakaia nai tu, apostolo ta tu asi baġa ġoitaġoa.”

²⁴ Rubu Veāga ġitataġona tarimana baregona e Rubu Veāga vereri baregori na mo guruġa ġeseġaġiato nai tu, ġeiauvoiauvo-rakavato, asi ribari mo veġa anina tu kara. ²⁵ Ġedaradarato-ġoi nuġanai tu, tarima ta eraka-toġato, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoseġaġi! Dibura numai ġobiri-ġaurito tarimari tu Rubu Veāgai ġeruġa-taġoni, ma tarimarima ġevaġa-ribarini.” ²⁶ Benamo Rubu Veāga ġitaġauna tarimana baregona ma ġena mero ġesi apostolo tarimari ġea ġori-ġenoġoirito. Asi ġevei-guguraġirito, korana tarimarima na fore na beġe ġidararini garina.

²⁷ Ġeġori-toġarito, kanisoro ġoiranai ġevaġa-ruġarito, benamo Rubu Veāga verena baregona na edanaġirito, ekirato, ²⁸ “Ġai na guruġa gwaġiġina ġavinimito, mai tarima aranai asi boġono vevaġa-riba, senaġi ġoġitaia, ġomi na kara boġo veia! Ġomi ġemi vevaġa-riba boġo vaġa-rega rovorovoa, benamo Ierusalemā mabarana varau beġaua, ema ġomi ġourani ġia ġena mase tu ġai baġana daġa.”

²⁹ Petero e apostolo kotari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu Barau ġena ura baġa korana-iaġiani, dia tarimarima ġeri ura. ³⁰ Iesu tu ġomi na satauro tuġunai ġoikokokauato nai, ġovaġi-maseato, senaġi ġita tamara ġeri Barau na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato. ³¹ Barau na eġabi-vaisiato, ġia aroribanai evaġa-ruġaiato, Veġitaġau Verena e Vevaġa-maġuri Tarimanai evaġa-iaġoato. Isaraela tarimari bene vaġa-vetuġamaġi-kureri, ema ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ³² Ġai tu mai dagara kiraġi-foforiri tarimama. Iauka Veāga na maki maiġeri dagara ekiraġi-foforirini. Mo Iauka Veāga tu Barau na ġia ġeseġaġi-viniani tarimari mabarari evinirito.”

³³ Kanisoro tarimari na mai guruġa ġeseġaġiato nai tu ġebaru-rakavato, ma ġeri ura mo apostolo tarimari tu ġevaġi-maseri moġo. ³⁴ Senaġi ġia fakari ai Farisea tarimana arana Gamaliel, taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi, ema tarimarima mabarari na ġegubakauato-ġoi tarimana, kanisoro nuġari na eruġa-vaisito. Benamo ekirato, moġeri apostolo tarimari ġeġori-rosiri roġo. ³⁵ Benamo ġia na kanisoro vegogona ekiraiato, ekirato, “Isaraela tarimami, maiġeri tarima kamasi ġoveiri ġotoni ġenai boġono tuġamaġi-ginikau. ³⁶ Ġaro kotari varau beġe iaġo, Teuda eruġa-vaisito, evekiraġito, ġia tu tarima baregona ta, benamo tarima sinau vasivasi (400) kavana ġia ġesi ġekauto. Senaġi ġia ġevaġi-maseato nai tu, ġena tarimarima mabarari ġeraga-rovorovoto; mo doġoro toma tu asiġina maia. ³⁷ Moġa murinai tu Iudas, Galilea tauna, tarimarima arari toretoreri o sensisi ġabiġabina ġarori ai efoforito, ġia maki ġutuma-bara eġori-kaurito, senaġina ġia maki ġevaġiato nai, ġena tarimarima tu ġeraga-rovorovoto. ³⁸ Moġa lorinai initoma veġanai, au na akiramini, mai tarima ġoraga-kwaneri, ema ġeri ai kara ta asi boġono veia. Korana bema ġeri boioġa e ġauvei maiġeri tarimarima ġerina eiaġomani nai tu berekwa-rekwani. ³⁹ Senaġi bema mai tu Barau ġenana eiaġomani nai tu, ġomi na maiġeri tarima tu asi ilaila boġo kourini bene. Asi namo Barau boġo vetari-viniani!”

Kanisoro na Gamaliel ġeseġaġi-viniato. ⁴⁰ Benamo apostolo ma ġekea-toġarito, ġekwaririto, benamo ġekirarito, Iesu aranai asiġina ġinavaġi ma beġene vevaġa-riba ġenoġoi; benamo ġetuġu-rakarito. ⁴¹ Apostolo na kanisoro vegogona ġeraga-kwaneato ma iakuri ġesi, korana Barau na eġabi-hidirito, ġia tu ilaila Iesu aranai maiaka beġe ġabiani bene. ⁴² Benamo ġaro vanaġivanai ai Rubu Veāgai e tarimarima ġeri numa

nuḡari ai Vari Namona ḡevevaḡa-ribato-ḡoi e ḡeḡobata-iaḡiato-ḡoi, ḡekirato-ḡoi, Iesu tu Keriso.

6

Vevaḡa-kava tarimari imaima ruarua (7)

¹ Moḡeri ḡaro ai Iesu ḡekorana-iaḡiato-ḡoi tarimari tu ḡeḡutuma-iaḡoto-ḡoi. Ma Iuda tarimari, Grik garo ai ḡeguruḡato-ḡoi tarimari, e Heberu garo ai ḡeguruḡato-ḡoi tarimari fakari ai veḡareveḡare eḡorato. Grik garo ai ḡeguruḡato-ḡoi tarimari ḡekirato, ḡia ḡeri vabu tu ḡaro tata ḡaniḡani ḡevareto-ḡoi nai tu ḡevaḡa-raburito-ḡoi. ² Moḡa lorinai apostolo gabanana ruarua (12) na Iesu ḡekorana-iaḡiato-ḡoi tarimari mabarari ḡekea-vegogorito, benamo ḡekirato, “Ḣai na ḡaniḡani varevarena uranai, Barau ḡena guruḡa asi baḡa vari-fiuani tu asi maoro. ³ Moḡa lorinai, tarikakagu mabarami, ḡomi vefakami ai tau imaima ruarua (7) ḡoḡabi-viriḡiri, variri namo tarimari, Iauka Veaḡa na e iaunega na ḡevonuto tarimari; benamo mai ḡauvei ḡia baḡana vini-vanaḡiri. ⁴ A ḡai tauḡema ḡema taimi mabarana tu ḡauḡau e ḡobatai baḡana torea.”

⁵ Apostolo tarimari ḡeri boioḡa ḡia mabarari na ḡeiku-iaḡiato. Benamo ḡia na mai tau maiḡeri ḡeḡabirito: Stefano, veḡabidadama na e Iauka Veaḡa na evonuto tarimana; e Filipino; Prokoro; Nikanoro; Timon; Pamena; e Nikolas, Antioka tarimana senaḡi Iuda tarimari ḡeri toma-rakariḡo ekorana-iaḡiato-ḡoi. ⁶ Ḣia na mai tau maiḡeri apostolo ḡoirari ai ḡevaḡa-ruḡarito, benamo apostolo na ḡia iatari ai ḡeḡuriḡurito ema apostolo ḡimari ḡia iatari ai ḡetore-kaurito.

⁷ Benamo Barau ḡena guruḡa eraga-rovorovoto. Ema Iesu korana-iaḡina tarimari Ierusalemāi ḡevovoka-ḡarimoḡito, ema Rubu Veaḡa vereri ḡutuma gorogoro na maki Barau ḡena guruḡa ḡeḡabi-raḡeato, benamo ḡeveḡabidadamato.

Stefano ḡeḡabi-tariato

⁸ Stefano tu Barau ḡena varevare-bara e seḡuka na evonuto tarimana, ḡia na nuḡa-farevaḡi veiḡari boruri baregori tarimarima ḡoirari ai eveirito-ḡoi. ⁹ Senaḡi vekira-fitoḡa barego evariḡisito. Iuda tarimari ḡeri rubu doḡorona ta ḡekiraḡirito-ḡoi “Ruḡavaḡi tarimari”. Ḣia ema Iuda tarimari, Kurene e Alesandria na ema Kilikia e Asia tanobara na ḡeiaḡomato tarimari, Stefano ḡesi ḡeveḡare-veḡareto. ¹⁰ Senaḡi Stefano ḡena guruḡa tu asi ḡelautariato-ḡoi, korana ḡia tu Iauka Veaḡa na eviniato-ḡoi iauneganai eguruḡato-ḡoi. ¹¹ Benamo ḡia na tarima kotari nuḡari ḡeḡanirito beḡene kira, “Ḣai na Stefano ḡaseḡaḡiato, ḡia na Mose e Barau ekira-fitoḡarito.” ¹² Mo dabarai ḡia na tarimarima, e Iuda vereri, ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ḡekira-vaisivaisirito. Ḣia Stefano ḡenai ḡeiaḡoto, ḡea ḡabi-tariato, benamo Iuda ḡeri kanisoro ḡoirana ḡana ḡeḡori-iaḡoato. ¹³ Monai beḡene ḡofaḡofa ḡana vevaḡa-bade tarimari kotari ḡeḡori-toḡarito, benamo ḡekirato, “Mai tarima na tu ḡaro mabarari ai ḡita ḡera Rubu Veaḡana e Mose ḡena taravatu ekira-fitoḡarini. ¹⁴ Ḣai na ḡaseḡaḡiato, ekirato, ‘Iesu, Nasareta tarimana, na mai Rubu Veaḡana bevaḡa-rakavaiani, ema Mose na evinirato veiḡari mabarari bevaḡa-iraurini.’ ”

¹⁵ Kanisoro ai ḡevegogo-taḡoto-ḡoi tarimari mabarari na Stefano ḡeḡita-karakaraiato, ema ḡoirana ḡeḡitaiato tu noḡa moḡo aneru ta ḡoirana.

7

Stefano ḡena ḡobata

¹ Benamo Rubu Veaḡa verena baregona na Stefano edanaḡiato, ekirato, “Maiḡeri guruḡa tu moḡoni ba?” ² Stefano na evaḡa-veserito, ekirato, “Tarikakagu e tamagu mabarami, au ḡoseḡaḡigu! Ḣita senera Aberahamo Haran vanuḡanai roḡosi roḡo berea

tanu nai, mareva barego Barauna ġia ġenai eforito Mesopotamia ai, ³ benamo ġia ekiraiato, ekirato, 'Ġemu bese e tanobara noiaġuia, benamo au na bavaġa-ġitamuni tanobarana ġana bono iaġo.' ⁴ Benamo ġia na Kaldea tanobarana eraga-kwaneato, benamo Haran ai ea vanuġato. Ma tamana emaseto murinai, Barau na etuġu-iaġomaiato initoma ġotanu-iaġiani tanobarana ġana. ⁵ A Barau na Aberahamo tu ġena tano misina kota maki asi eviniato. Kwaku vaġa-ruġatarina gabuna ilailanai misina kota maki asi eviniato. Senaġi Barau eguruġa-toreto ġia na tano ta beviniani, ġia e ġia murina na beġe ġorani tarimari na tano ta beġe ġaunaiiani ġia ġeri. Mo ġaro ai Aberahamo tu asi natuna. ⁶ Barau na ma evaġa-guruġaiato, ekirato, 'Ġoi ġemuna beġe ġorani beseri tu tano boruna tai beġe tanuni. Ma laġani sinau vasivasi (400) mo gabu tarimari ġeri vetuġunaġi tarimari ai beġe vaġa-iaġorini e beġe vaġa-midigu midigurini.' ⁷ Barau ma ekirato, 'Isaraela tarimari na vetuġunaġiri ġeiaġo-vinini beseri tu au na havevaġa-maoro vinirini, moġa murinai ġia tu mo tano na beġe raka-rosini, mai gabu ai au beġema toma-rakariġo viniguni.' ⁸ Benamo Barau na Aberahamo kefi-lamavaġi veiġana eviniato, mo tu ġia ġena kiraġitore vetoġana. Benamo Aberahamo na Isako evaġa-ġoraiato, ma ġaro vaġa-imaima toitoina (8) murinai tauġanina kefina elama-vaġiato. Moġa murinai Isako na Iakobo evaġa-ġoraiato, ma Iakobo na ġera doġoro ġedebbarini tarimari gabanana ruarua (12) evaġa-ġorarito.

⁹ Doġoro debari tarimari Iosefa ġenai ġemamato, benamo Aigupito tarimari ġeri ai ġevoivoi-iaġiato. Senaġina Barau tu Iosefa ġesi, ¹⁰ ema ġena dabara doko mabarari ġerina evaġa-maġuriato. Barau na Iosefa iaunega eviniato, ema Pharao, Aigupito verena, nuġana evaġa-namoato Iosefa ġenai, benamo Pharao na eura-viniato ema seġuka eviniato, Aigupito tanona ema ġia ġena numa tarimari e farefareri bene ġita-ġauri.

¹¹ Benamo Aigupito tanona mabarana ema Kanana tanona mabarana doġe ġeġorato, monana vito e nanu mase baregona evaġa-ġoraiato, benamo ġita senera tu asi ġeri ġaniġani doġari dabarana. ¹² Senaġina Iakobo eseġaġito Aigupito tu ma widina, benamo ġia na ġita senera etuġu-iaġorito, mo tu ġia ġeri iaġoiġo ġiniguinena. ¹³ Ma ġeri iaġoiġo vaġa-ruaruanai Iosefa tauġena kakana e tarina ekira-vararito ġia tu deikara, benamo Pharao na Iosefa ġena bese eribaiato. ¹⁴ Moġa murinai Iosefa evetuġuto, tamana Iakobo ma ġena bese ġeri ai Aigupito ġana beġene iaġoma ġana. Iakobo besena Kananai tu mabarana gabana imaima ma gabana ruarua imaima (75). ¹⁵ Benamo Iakobo Aigupito ġana evariġoto, monai ġia e ġita senera ġemaseto. ¹⁶ Ġia tauġaniri tu Sekem ġana ġeġwa-ġenoġoi iaġorito, benamo monai ġea guririto. Mo gara gabuna tu Aberahamo na Hamora naturi ġerina moni na evoiato.

¹⁷ Barau na ġena kiraġitore Aberahamo ġenai bevaġa-moġoniani ġarona ekavinaġito-ġoi nai tu, ġita ġera tarimarima Aigupito ai ġeġutuma-gorogoroto. ¹⁸ Ma moġa murinai tu vere ta na Aigupito eġita-ġauato. Mo vere moġa tu asi ribana Iosefa. ¹⁹ Ġia na ġita senera eġofarito-ġoi e evaġa-midigu midigurito-ġoi, ema ekirarito-ġoi, naturi raraka-rarakari ġeri numa na beġene tore-rosiri, beġene mase ġana. ²⁰ Mo negai Mose emaġurito. Ma Mose eġorato nai, marevana tu namo vedaurea. Ma ġia tu ġue toitoi tamana ġena numai ġenariato, ²¹ benamo numa na ġetore-rosiato nai tu, Pharao natuna ġuiatona na eġabiato, benamo natunai evaġa-iaġoato. ²² Mose tu Aigupito ġeri riba e iaunega mabarana ġevaġa-ribaiato, ema ġena guruġa e veiġa ma seġukari tarimanai eiaġoto.

²³ Ma ġena maġuri laġanina gabana vasivasi (40) eġabiato, benamo karonna Isaraela tarimari nea raka-ġitari etato. ²⁴ Ġia na Aigupito tarimana ta eġitaiato, Isaraela tarimana ekwariato-ġoi, benamo ġia eiaġoto gogobana eragato, benamo mo Aigupito tarimana evaġi-maseato. ²⁵ Mose mataboru ekirato tu ġena tarimarima beġe tuġamaġi-fakani, ġia ġenana Barau na Isaraela tarimari bevaġa-maġuririni, senaġi moġa Isaraela

tarimari na tu asi ġeriba-maoroato. ²⁶ Ma elaġanito nai, ġia na Isaraela tarimari ruarua eġitarito ġevevaġito-ġoi, benamo nevaġa-mainori ġana ekirarito, ekirato, 'Ġomi tau ruarua, ġoseġaġi, ġomi tu tarikaka moġo ruarua, ma kara dainai tu taumi ruarua ġovevaġini?' ²⁷ Senaġi vevaġi ekoraiato tarimana na Mose edori-veġitaiato, benamo ekirato, 'Ġoi tu deikara na ġai ġema vere ema toto-iobukaiobuka tarimanai evaġa-iaġomuto? ²⁸ Ġoi ourani tu ġoraġani Aigupito tarimana ovaġi-maseato kavana au novaġi-masegu otoni?' ²⁹ Mose na mo guruġa eseġaġiato, benamo eraga-kwareġato, Midian ġana egari-rakato. Monai etanuto-ġoi nuġanai natuna ruarua ġemaġurito.

³⁰ Laġani gabana vasivasi (40) ġekorito murinai, aneru ta tano fakanai Sinai Ġorona sevinau Mose ġenai efoforito. Mo aneru tu ġau ruguruguna ġenai karava morenai eiaġoto, benamo Mose ġenai efoforito. ³¹ Mose na moġa eġitaiato nai, eġabato; benamo nea ġita-ginikaua ġana eraka-kavinaġi iaġoto-ġoi nuġanai, Vereġauka garona eseġaġiato, maiġesi ekirato, ³² 'Au tu ġoi senemu Aberahamo, Isako, e Iakobo ġeri Barau.' Mose egari-rakavato, benamo asi eurato ma bene boġe-iaġo ġenoġoi. ³³ Barau na evaġa-guruġaiato, ekirato, 'Ġemu tamaka kwakumu na novei-vaġiri, korana mani oruġa-taġoni gabuna tu tano veaġana. ³⁴ Moġoni, au ġegu tarimarima Aigupito ai ġevaġa-midigu midigurini tu baġitari ema ġeri midigumidigu ġabana guruna baseġaġiri nai, au bamariġo tu navaġa-maġuriri ġana. Toma noiaġoma, au na ġoi tu Aigupito ġana atuġu-ġenoġoimuni.'

³⁵ Mai Mose tu Isaraela tarimari na ġeruġaiato tarimana. Maiġesi ġekirato, 'Ġoi tu deikara na ġai ġema vere e toto-iobukaiobuka tarimanai evaġa-iaġomuto?' Mai tarima sebona moġo tu Barau na etuġuato bene vere e bene vevaġa-maġuri. Ema ġia na maki ġau rugurugunai karava moreri ai efoforito aneruna ġenana evaġa-kavaiato. ³⁶ Ġia na Isaraela tarimari Aigupito na eġori-rosirito nai, nuġa-farevaġi veiġari e vetoġa boruri eveirito-ġoi, Aigupito nuġanai e Davara Kakakakanai ema tanobara fakanai laġani gabana vasivasi (40). ³⁷ Mai Mose sebona na Isaraela tarimari ekirarito, ekirato, 'Barau na ġemi peroveta tarimana ta betuġuani, au etuġuguto kavana. Mo peroveta tu ġomi ġemi tarimarima ta.' ³⁸ Ġia tu Isaraela tarimari ġeri vegogo nuġanai tano fakanai ġita senera ema Sinai Ġoronai evaġa-guruġaiato aneruna ġesi monai. Ġia na Barau ġena maġuri guruġana Barau ġenana eġabiato, ġita ma bene vaġa-ribara ġana.

³⁹ Senaġina ġita senera asi ġeurato ġena guruġa beġene ġabi-raġea, ema ġia ġekira-fitoġaiato ema nuġari ai ġeri ura tu Aigupito ġana ma ġeġenoġoi. ⁴⁰ Ġia na Arona ġekiraiato, ġekirato, 'Ġita ġera barau tari noveiri, ġita ġoirarai beġene raka ġana. Korana mai Mose ġita Aigupito na eġori-rosirato tarimana tu ġita asi ribara kamasi ta beve bene.' ⁴¹ Mo ġaro ai ġia na boromakau natuna kavana kwaivakukuna ġeveiato. Benamo mo kwaivakuku ġoiranai ginitaġo dagarari ġea toreto ema ġeġani-verekoto. Tauġeri ġimari na ġeveiato dagarana ġeverere-viniato. ⁴² Benamo Barau eraka-veġitato, ma Isaraela tarimari evini-iaġorito, guba visiġuri beġene toma-rakariġo viniri ġana. Mo tu peroveta tarimari ġeri bukai ġetoreato ilailanai, ekirani, 'Isaraela tarimami! Laġani gabana vasivasi (40) tano fakanai ġovaġirito-ġoi mamoori, boromakauri, e ginitaġo dagarari tu dia au ġegu.

⁴³ Mo tu kwaivakuku barauna Molok ġena farai rubuna, ema ġemi barau Refan ġena visiġu iouiouna ġoġwaiato-ġoi; moġeri kwaivakuku tu ġomi na ġoveirito, boġono toma-rakariġo viniri ġana.

Moġa lorinai au na ġomi batuġu-rakamini Babulona mo rekena ġana.'

⁴⁴ Ġita senera tanobara fakanai ġetanuto-ġoi nai tu, farai rubuna maki ġia ġesi. Mo farai rubuna Barau na ġena guruġa moġoniri evaġa-foforirito-ġoi. Mo farai rubuna ġeragaiato tu Barau na Mose ekira-varaiato lorinai, ema Mose na farai rubuna

vetoġana eġitaiato ilailanai moġo ġeveiato. ⁴⁵ Moġa murinai ġita senera na mo farai rubuna tamari ġerina ġeġabiato, benamo Iosefa ġena veġorikau neganai ġeġwakau-iaġoato irau bese tarimari tu ġita senera ġoirari ai Barau na ġeri tano na elai-veġitarito. Mo farai rubuna monai etanuto mo, Davida ġena nega. ⁴⁶ Davida na Barau ġena vevaġa-namo eġabiato, ema enoġinoġito, monai Iakobo ġena Barau ġena tanu numana bene ragaia etato. ⁴⁷ Senaġina Solomona na vau ġena numa eragaiato.

⁴⁸ Senaġi Iaru-korokoro Barauna tu tarimarima ġimari na ġeragarini numari ai tu asi etanuni, peroveta tarimana ekirani kavana,

⁴⁹ ‘Vereġauka ekirani,

“Guba tu au ġegu terona,

ema tanobara tu au kwakugu vaġa-ruġatarina gabuna.

Be, au ġegu numa tu kamasi-kamasi na boġo ragaiani?

Au ġegu iaġaraġi gabuna tu aiġa?

⁵⁰ Maiġeri dagara mabarari

au ġimagu na asi aveirito, ei?” ’

⁵¹ Stefano ma eguruġato, ekirato, “Kira-ġuiragi tarimami! Ġomi nuġami e seġami tu Barau asi ġeura-viniani tarimari kavari. Ġomi tu senemi ġeveito-ġoi kavari ġoveini, vanaġivanagi Iauka Veaġa ġolai-veġitaiani! ⁵² Kamara peroveta tu ġomi senemi na asi ġevaġa-midigu midiguato? Ġia na tu Vei-iobukaiobuka Tarimana ġena iaġoma ġekiraġi-fofori guineato tarimari tu ġevaġi-maserito. Ma toma ġomi na tu Iesu boġo revaia e boġo vaġi-debaia. ⁵³ Barau ġena taravatu aneru na ġeġwa-mariġoato tu ġomi na ġoġabiato, senaġina asi ġokorana-iaġiato.”

Stefano forena ġeġidara-maseato

⁵⁴ Ġia na mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġebaru-rakavato, gadikari maki ġeġara-taririto Stefano ġenai. ⁵⁵ Senaġi Stefano tu Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, egaga-raġeto guba ġana, benamo gubai Barau marevana baregona eġitaiato, ema Iesu eġitaiato Barau aroribanai ruġataġo. ⁵⁶ Benamo ekirato, “Ġoboġe! Guba bevekeo-faka aġitaiani, ema Tarimarima Natuna tu Barau aroribanai eruġa-taġoni!”

⁵⁷ Mo guruġa ġeseġaġiato nai tu, ġimari na seġari ġekou-ġaurito vau ġefararato. Benamo mabarari vaġa-sebo ġia ġeraga-viniato, ⁵⁸ ġeġabiato, benamo siti murina ġana ġeinu-rosiato, benamo fore na ġeġidaraiato. Ma vaġa-moġoni tarimari ġeri dabuġa tu futua ta arana Saulo, ġia kwakuna koranai ġetorerito. ⁵⁹ Ġeġidaraiato-ġoi nuġanai, Stefano eġuriġurito, ekirato, “Iesu Vereġauka o, au iaukagu noġabi-raġea.” ⁶⁰ Evetui-tarito, benamo ma taġina ġesi ekea-raġeto, ekirato, “Vereġauka o, ġeri veiġa rakavana maiġa voina asi bono viniri.” Moġesi eguruġato, benamo emaseto.

8

¹ Saulo na Stefano vaġimasena tu eġabi-raġeato.

Ekalesia vaġa-midigumidiguna e lai-lausilausina evesinato

Mo ġaro ai Ierusalem na nuġanai ekalesia vaġa-midigumidiguna e lai-lausilausina baregona evesinato. Veġabidadama tarimari mabarari ġeraga-rovorovoto, Iudea e Samaria tanori mabarari ġana ġeiaġoto, senaġi apostolo tarimari ġereġari moġo ġeraga-kwanerito. ² Barau korana-iaġina tarimari kotari na Stefano taġina ġevei-rakavato e ma taġiri ġesi ġekeuato, benamo ġea guriato. ³ Senaġina Saulo na tu ekalesia nevaġa-rakava korikoria etato. Numa tata nuġari ai eraka-toġato-ġoi, benamo veġabidadama tauri e vavineri einu-rosirito-ġoi, ma eġabi-iaġorito-ġoi dibura numai ea biri-ġaurito.

Filipo Samaria ai eġobatato

⁴ Ĝevaĝa-karovorito tarimari tu ĝeiaĝoto gaburi ai Barau ĝena guruĝa ĝea ĝobata-iaĝiato. ⁵ Filipo tu Samaria vanuĝana baregona ĝana eiaĝoto, monai Keriso varina ea fluato. ⁶ Ĝutuma na Filipo ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiato ema nuĝa-farevaĝi veĝari eveirito ĝeĝitarito nai, ĝia mabarari na ĝeseĝaĝi-vini magomagoato. ⁷ Iauka rakavari tarimarima ĝutuma ĝerina ma ĝabari ĝesi ĝeraka-vaĝito, ema tauĝaniri tavi tari ĝemaseto tarimari e kwaku rakava tarimari ĝutuma ĝenamoto. ⁸ Moĝa lorinai mo Samaria vanuĝana nuĝanai iaku baregona eĝorato.

⁹ Mo vanuĝai tarima ta etanuto-ĝoi arana tu Simona. Guinenai ĝena meĝameĝa e ĝora veĝari na Samaria tarimari evaĝa-ĝaba rakavarito-ĝoi. Tauĝena evekiraĝito-ĝoi, ĝia tu varaĝe rakava, ¹⁰ ema tarimarima mabarari mo vanuĝa nuĝanai misina na beiaĝo mo baregona na ĝeseĝaĝi-viniato-ĝoi, ema ĝekirato-ĝoi, “Mai tarima tu mo Barau ĝenana eiaĝomato seĝukana ĝekiraĝiani ‘Seĝuka Baregona’.” ¹¹ Ĝia ĝeseĝaĝi-viniato, korana ĝaro barego vedaurea ĝia ĝena meĝameĝa veĝari na evaĝa-ĝabarito. ¹² Senaĝi Filipo na Barau ĝena Basileia, (ĝena veĝitaĝau seĝukana evaĝa-ruĝaiani maiĝa), Varina Namona e Iesu Keriso arana varina eĝobata-vinirito nai, tau e vavine na ĝevaĝa-moĝoniato, benamo ebatisorito. ¹³ Simona na maki evaĝa-moĝoniato, benamo babatiso eĝabiato. Moĝa murinai Simona na Filipo ekaferi-kaferiato, ma Filipo na seĝuka veĝari baregori e vetoĝa boruri eveirito-ĝoi nai, eĝaba-rakavato.

¹⁴ Apostolo tarimari Ierusalemaj ĝetanuto-ĝoi ĝeseĝaĝito, Samaria tarimari na tu varau Barau ĝena guruĝa ĝeĝabi-raĝeato, benamo Petero e Ioane ĝetuĝu-iaĝorito Samaria ĝana. ¹⁵ Tauri ruarua ĝeraĝasito nai tu, veĝabidadama tarimari iatari ai ĝeĝauĝauto, Iauka Veaĝa beĝene ĝabia ĝana. ¹⁶ Korana Iauka Veaĝa ĝia ta iatari ai tu roĝosi roĝo bere raka-riĝo. Ĝia tu Iesu Vereĝauka aranai moĝo babatiso ĝeĝabiato. ¹⁷ Petero e Ioane ĝimari ĝia iatari ai ĝeveĝabikauto, benamo ĝia na Iauka Veaĝa ĝeĝabiato.

¹⁸ Simona na apostolo tarimari eĝitarito, ĝimari ĝetore-kaurito vau Iauka Veaĝa ĝeĝabiato, benamo ĝia na moni Petero e Ioane eduĝi-vinirito, ekirato, ¹⁹ “Au maki mani seĝuka ĝovinigu, be ĝimagu ta iatanai bana tore-kausa nai, Iauka Veaĝa bene ĝabia.”

²⁰ Senaĝi Petero na ekirato, ekirato, “Ĝoi ma ĝemu moni ĝesi karava gabuna ĝana ĝoiaĝo, korana otuĝamaĝini Barau ĝena varevare tu moni na bovoiani! ²¹ Mai ĝauvei ai ĝoi tu asi ĝemu gabu, korana nuĝamu tu asi roroĝoto Barau ĝoiranai. ²² Mai ĝemu ura rakavana ĝenana novetuĝamaĝi-kure, benamo Vereĝauka nonoĝia, betaĝu ĝia na maniĝesi tuĝamaĝi ĝeĝevana oĝabiani nuĝamu ai maniĝa betuĝamaĝi-fitoĝaiani. ²³ Korana aĝitamuni, ĝoi tu nuĝa-ĝirimaĝirima na ovonuto, ema rakava na ebaru-bubuĝaumuto.” ²⁴ Benamo Simona na Petero evaĝa-veŝeato, ekirato, “Mani ĝemi veĝa, au iatagu ai Vereĝauka nonoĝia, be mani bokiraĝiri dagarari ta au ĝegu ai asi bene ĝora.”

²⁵ Petero e Ioane na Vereĝauka ĝena guruĝa ĝekiraĝi-foforiato e ĝevari-fluato murinai, Ieruselema ĝana ĝeĝenoĝoito. Geri ĝenoĝoi ai Samaria vanuĝari vovokari Vari Namona ĝeĝobata-iaĝiato.

Filipo e Itiopia tarimana baregona

²⁶ Vereĝauka ĝena aneru ta na Filipo evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Novariĝisi, gabina (o south) rekena ĝana noiaĝo, bono iaĝo mo, Ieruselema na Gasa ĝana ĝeiaĝoni dabarana ĝana. Mo tu tano fakana dabarana, tarima ta asi etanuni.” ²⁷ Benamo evariĝisito, eiaĝoto. Eiaĝoto-ĝoi nuĝanai, Itiopia tarimana ta, dagi baregona tarimana, tu ĝena vanuĝa ĝana eĝenoĝoito-ĝoi. Ĝia tu Itiopia ĝitaĝauna vavinena baregona ĝena farefare eĝitaĝaurito-ĝoi tarimana baregona. Ĝia tu eunuko, (seuri ĝefararito tarimana). Ĝia Ieruselema ĝana eiaĝoto tu, Barau benea toma-rakariĝo vinia ĝana. ²⁸ Ĝena ĝenoĝoi ai kariota iatanai etanukauto vau, Isaia peroveta tarimana ĝena

buka eiavi-iaġoato-ġoi. ²⁹ Benamo Iauka Veāġa na Filipino evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noiaġo, mo kariota sevinai bonoa raka.” ³⁰ Benamo Filipino kariota sevinā ġana eraga-iaġoto, benamo mo tarima eseġaġiato, Isaia peroveta tarimana ġena buka eiaviato-ġoi. Benamo ekirato, “Mani guruġa oiaviani anina ma ribamu ba?” ³¹ Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au tu kamasi baribani. Mai tu tarima ta na bekira-varaguni vau baribamaoroni.” Benamo Filipino ekiraiato, ekirato, “Kariotai noma raġekau, be sevigu ai noma tanu.”

³² Ġia na buka nuġanai eiaviato-ġoi toretorena tu maiġa,
 “Ġia tu mamoe kavana ġeġori-iaġoato, beġene vaġi-masea ġana;
 ema ġia tu mamoe natuna kavana ġuiri ġefakosi-vaġirini nai tu, mururi asi ġekeorini,
 moġesina kavana ġia maki muruna asi ekeoato.

³³ Ġetore-riġoato e ġena Kota dabarana ġekouato.

Ġena bese tarimari tu
 dei na bekiraġirini?

Korana ġena maġuri tanobarai tu bema kori.”

³⁴ Eunuko tauna na Filipino enoġiato, ekirato, “Nokira-varagu, mai peroveta tarimana na tu deikara moġesi ekiraġiato? Ġia tauġena evekiraġito ba ta ekiraġiato?” ³⁵ Benamo Filipino na mo toretore ġenana ġena guruġa esinaiato, ema Iesu Varina Namona evaġa-ribaiato.

³⁶ Mo dabara na ġeiaġoto nuġanai, nanu gabuna tai ġeraġasito. Benamo mo eunuko tauna na Filipino ekiraiato, ekirato, “Noboġe, nanu tu maiġa, kara na au babatisogu elau-ġauani?” [³⁷ Benamo Filipino ekirato, “Bema nuġamu mabarana ġesi ovaġa-moġoniani nai tu ba-babatisomuni.” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Oi, nuġagu mabarana ġesi avaġa-moġoniani Iesu Keriso tu Barau Natuna.”]

³⁸ Benamo ġena draiva ekiraiato, kariota nevaġa-ruġataria, benamo kariota eruġa-tarito. Filipino e eunuko tauri ruarua nanu ai ġeraka-riġoto, benamo Filipino na eunuko tarimana ebabatisoato. ³⁹ Tauri ruarua nanu na ġeraġekauto-ġoi nai, Vereġauka Iaukana na Filipino tu eġabi-veġitaiato. Eunuko tarimana na asi ma eġitaiato, senaġi ġena iaġoiāġo dabara na eiaġoto-ġoi roġo ma iakuna ġesi. ⁴⁰ Filipino tu Asoto ai ma ea foforito. Monai vanuġa mabarari ġari eiaġoto, Vari Namona ea ġobata-iaġiato-ġoi, eiaġoto mo Kaisarea ai eraġasito.

9

Saulo evetuġamaġi-kureto

¹ Saulo roġo Vereġauka ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari vaġa-rakavari e vaġi-maseri guruġari evei-gwadata-ġoi ma baruna ġesi. Benamo eiaġoto Rubu Veāġa verena baregona ġenai, ² enoġiato, vevaġa-riba fefana bene torea, Damaseko ai Iuda tarimari ġeri rubu bene viniri ġana. Be, Iesu ġekorana-iaġiani tauri e vavineri monai bene doġariri nai tu bene barubaruri, benamo Ierusalemā ġana bene ġori-ġenoġoi iaġomari.

³ Benamo Saulo na Ierusalemā eiaġiato ma Damaseko ġana eiaġoto. Damaseko vanuġa ekavinaġiato nuġanai, asikauna mama ta guba na emoreto, ġia enanagi-tariato.

⁴ Benamo ġia tano ai eketo-tarito, ma garo ta eseġaġiato, ekirato, “Saulo, Saulo! Kara dainai au ovaġa-midigu midiguguni e olaiguni?” ⁵ Ġia evedanaġito, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu deikara ei?”

Mo garo evaġa-veseto, ekirato, “Au tu Iesu, ġoi na au ovaġa-rakavaguni tarimagu. ⁶ Senaġi novariġisi, vanuġa baregonai noa raka-toġa, monai vau tarima ta na bekira-muni kara ma bono vei.”

⁷ Ġia ġekavaiato tarimari mabarari ġeruġa-tarito, asi ġeguruġato, korana garo tu ġeseġaġiato, a tarimana tu asi ġeġitaiato. ⁸ Saulo tano na evariġisito, matana eiaġaiato nai tu, dagara ta asi eġitaiato. Benamo karonā na ġimanai ġeġabito, Damaseko

ġana ġeġori-iaġoato. ⁹ Ġaro toitoi veġata matana ebubuto asi eboġeboġeto, ema asi eġaniġanito e nanu o dagara ta asi eniuato.

¹⁰ Damaseko ai Iesu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana ta arana Anania, mata-vanaġi ai Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Anania!” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Ou! Vereġauka, au maiġegu.” ¹¹ Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Novariġisi, be dabara ta arana Roroġoto Dabarana na noiaġo. Bono iaġo Iudas ġena numa nuġanai, Taso tarimana ta arana Saulo bonoa vedanaġi-iaġia, korana ġia tu monai moġa eġuri-ġurini. ¹² Ġia na mata-vanaġi ai tarima ta arana Anania beġitaia, beraka-toġa, ġimana ġia iatanai betore-kauri, matana bene fafa ġana.”

¹³ Anania evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, tarima ġutuma na ġegu ġekiraġito, mai tau na Ierusalemaj ġoi ġemu tarimarima veaġari tu veġa rakava kwaikwairi evei-vinirini. ¹⁴ Ema Damaseko ġana beiaġoma tu Rubu Veaġa vereri baregori na maoro ġeviniato, ġoi aramu ġevaġa-raġeani tarimari mabarari bene barubaruri e dibura numai bene toreri ġana.” ¹⁵ Senaġina Vereġauka na ekiraiato, ekirato, “Noiaġo, korana mai tau tu au na varau aġabi-viriġiato, bese irauirau tarimari e tanobara vereri baregori ema Isaraela tarimari ġoirari ai au aragu bene kiraġia ġana. ¹⁶ Ema au na bavaġa-ġitaiani, ġia au aragu bakunai tu midigumidigu vovoka roġo beġabini.”

¹⁷ Benamo Anania eiaġoto, numai eraka-toġato, ema ġimana Saulo iatanai etore-kauato. Benamo ekirato, “Saulo tarikakagu, Vereġauka Iesu, ġia tu maiġana oiaġomato-ġoi nai dabara tumanai ġemu ai efoforito tarimana. Ġia na betuġugu, korana matamu ma bene fafa ema lauka Veaġa na ġoi bene vaġa-vonumu ġana.” ¹⁸ Asikauna dagara ta maġani-kone ġunari noġa matana na eketo-vaġito, benamo ma eboġeboġe-ġenoġoito. Moġa murinai evaisi-raġeto, benamo babatiso eġabiato. ¹⁹ Eġaniġanito murinai, tauna ma ekokore-ġenoġoito.

Saulo Damaseko ai eġobatato

Ma Saulo Damaseko ai tu ġaro kotari roġo ma etanuto, Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġesi. ²⁰ Ġia asikauna rubu ġana eiaġoto, Iesu ea ġobata-iaġiato, ekirato, “Iesu tu Barau Natuna.” ²¹ Saulo ġeseġaġiato tarimari mabarari nuġari ġefarevaġito, benamo ġekirato, “Mai tarima tu Iesu arana ġekiraġiani tarimari Ierusalemaj evaġirini tarimana ene? Ema maiġana beiaġoma tu mai veġa sebna uranai bene ġabiri, be Rubu Veaġa vereri ġeri ai bene ġori-ġenoġoi-iaġori ġana ene?”

²² Senaġi Saulo ġena ġobata seġukana tu ebareġoto-ġoi. Ġena guruġai Iesu evaġa-moġoniato-ġoi, moġoni Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna). Mo guruġa Iuda tarimari Damaseko ai ġetanuto-ġoi tarimari tu asi ġeri vaġa-veve dabarana.

²³ Ġaro ġutuma ġekorito murinai, Iuda tarimari ġevegogoto, Saulo vaġi-masena dabarana ġeboioġaiato; ²⁴ senaġi kara ġeboioġaiato dagarana tu tarima tari na Saulo ġekira-varaiato, be eribaiato. Boġi-laġani vanuġa barana ġatama bokari ġeġita-ġaurito-ġoi, ġia beġene vaġia uranai. ²⁵ Senaġi boġi ta Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari na ġeġabiato, boseġai ġeġuraiato, benamo vanuġa maġuna murikana na ġetuġu-riġoato.

Saulo Ierusema ai

²⁶ Saulo Ierusalemaj ea votuto nai tu, ġena ura Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġesi beġene tanu-vegogo, senaġi ġia mabarari na ġegari-viniato, korana asi ġevaġa-moġoniato-ġoi, ġia tu moġoni korikori Iesu ġena mero. ²⁷ Senaġi Banabas na ea ġoriato, apostolo tarimari ġeri ai eġori-iaġoato. Ġia na vau ġeri ekiraġito, Saulo na Vereġauka dabarai kamasi eġitaiato, ema Vereġauka na eguruġa-viniato. Ema ekira-vararito, kamasi Saulo tu Damaseko ai ma kokorena ġesi, asi egarito, Iesu aranai eġobatato nai. ²⁸ Moġa lorinai Saulo ġia ġesi ġetanuto-ġoi ema Ierusema mabararai eġobatato-ġoi Vereġauka aranai ma kokorena ġesi. ²⁹ Grik garo ai ġeguruġato-ġoi Iuda tarimari ġesi

geguruḡato-ḡoi e ḡeveḡare veḡareto-ḡoi, senaḡi ḡia na tu beḡene vaḡi-masea dabarana ḡevetauato-ḡoi. ³⁰ Tarikaka na mai boioḡa ḡeribaiato nai tu, Saulo Kaisarea ḡana ḡeḡori-varioato, ma monana Taso ḡana ḡetuḡu-rakaiato.

³¹ Moḡa lorinai ekalesia mabarana Iudea, Galilea, e Samaria tanori ai maino eḡorato. Ekalesia ḡena kokore ebaregoto e Vereḡauka garina ḡeveito-ḡoi ema Iauka Veaḡa na evaḡa-kavarito.

Petero Lida e Iopa ai

³² Petero gabu mabarari ḡari eiaḡoto, nuḡanai tu Lida ḡana maki evariḡoto, Barau ḡena tarimarima veaḡari rakaḡitari. ³³ Monai tarima ta arana Aenea edoḡariato. Ḗia kwakuna tu mase ema laḡani imaima toitoi (8) veḡata ḡena genagena bedina na asi evariḡisito. ³⁴ Benamo Petero na evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Aenea, Iesu Keriso na evaḡa-namomuni. Novariḡisi, ḡemu genagena noiokua.” Asikauna Aenea evariḡisito. ³⁵ Monai ḡetanuto-ḡoi Lida e Saron tarimari mabarari na ḡeḡitaiato, benamo Vereḡauka ḡenai ḡeraka-kureto.

³⁶ Iopai Iesu ekorana-iaḡiato-ḡoi vavinena ta arana Tabita etanuto-ḡoi. Grik garo ai arana tu Doreka, anina tu “deer”. Ḗia tu veḡa namori ḡutuma eveito-ḡoi, ema asi ḡeri-ḡari tarimari evaḡa-kavarito-ḡoi. ³⁷ Mo negai ḡia tu ekeveto, benamo emaseto. Tauḡanina ḡeguriato, benamo numa tuḡunai daiḡutu tai ḡea toreato. ³⁸ Iopa e Lida fakari tu asi manaḡa. Be Iesu ḡekorana-iaḡiato-ḡoi tarimari Iopai ḡeseḡaḡito Petero tu Lidai nai, tarima ruarua ḡetuḡu-iaḡorito ḡia ḡenai, beḡene noḡia, beḡene kira, “Ḗai ḡesi si-iaḡo, asi nokwaibo!” ³⁹ Moḡa lorinai Petero evariḡisito, benamo ḡia ḡesi ḡeiaḡoto. Eraḡasito nai tu, tuḡuna daiḡutuna ḡana ḡeḡori-varaḡeato. Monai vabu mabarari na ḡeruḡa-ḡeḡeraḡiato, benamo koudi e dabuḡa kotari, Doreka na maḡurinai eturirito-ḡoi dagarari, ḡia ḡevaḡa-ḡita-iaḡiato ma taḡiri ḡesi. ⁴⁰ Petero na ḡia mabarari daiḡutu na etuḡu-rosirito, benamo evetui-tarito, eḡuri-ḡurito. Moḡa murinai eboḡe-tarito, mase vavinena eḡitaiato, benamo ekirato, “Tabita, novariḡisi!” Tabita na matana eiaḡarito, ma Petero eḡitaiato, benamo etanu-vaisito. ⁴¹ Petero na ḡimanai eḡabito, evaḡa-ruḡa-vaisiato. Benamo veḡabidadama tarimari e vabu ekea-toḡarito. Ḗia ḡema raka-toḡato nuḡanai, Tabita tu maḡuri eruḡa-taḡoto-ḡoi. Benamo Petero na ḡeri ai etuḡu-iaḡoato. ⁴² Mai veḡa varina Iopa mabaranaḡi eraga-rovorovoto, benamo tarima ḡutuma na Vereḡauka ḡevaḡa-moḡoniato. ⁴³ Petero ḡaro vovoka Iopai etanuto, boromakau kefiru eḡauvei-iaḡirito-ḡoi tarimana arana Simona ḡesi.

10

Petero e Korenelio

¹ Tarima ta arana Korenelio, ḡia tu Kaisarea vanuḡanai etanuto-ḡoi. Ma ḡia tu Roma ḡeri vetari tarimari sinau sebona (100) eḡorikaurito-ḡoi tarimana. Ḗia na vetari doḡorona arana ḡekiraḡiato-ḡoi tu “Itali ḡeri Vetari Doḡorona” eḡita-ḡaurito-ḡoi.

² Ḗia e ḡena numa tarimari mabarari ḡesi tu Barau ḡekorana-iaḡiato-ḡoi ema Barau garina ḡeveito-ḡoi. Ḗia na asi ḡeri-ḡari Iuda tarimari evaḡa-kava baregorito-ḡoi, ema vanaḡivanagi eḡauḡauto-ḡoi Barau ḡenai. ³ Lavilavi ta, horaḡauna 3 koloko rekenai ḡia emata-vanaḡito, Barau ḡena aneru ta eḡita-korikoriatu, ema raka-toḡato, benamo ḡia evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Korenelio!” ⁴ Benamo ma garina ḡesi Korenelio na mo aneru eḡita-karakaraiato, benamo ekirato, “Vereḡauka, kara?”

Aneru na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Ḗemu ḡuriguḡuri e ḡemu vevaḡa-kava asi ḡeri-ḡari tarimari ḡeri ai tu Barau na eḡabi-raḡerito, ema ḡia na etuḡamaḡirini. ⁵ Toma, tau kotari Iopa ḡana notuḡu-iaḡori, be tau ta arana Simona, ḡia arana ta tu Petero, beḡenea ḡoria. ⁶ Ḗia tu Simona, boromakau kefiru eḡauvei-iaḡirini tarimana ḡesi etanuni; ḡena numa tu kone rikinai.”

⁷ Mo evaġa-guruġaiato aneruna na eraga-kwaneato, benamo Korenelio na ġena vetuġunaġi tarimari ruarua ema ġena vetari tarimana ta ekea-iaġomarito. Ġena vetari tarimana moġa tu Barau ekorana-iaġiato-ġoi tarimana e ġia tu vanaġivanaġi Korenelio sevinai ġia vetuġunaġina ġeiaġo-viniato-ġoi tarimana ta. ⁸ Kara eġorato dagarari mabarari Korenelio na ekira-vararito, benamo Iopa ġana etuġu-iaġorito.

Petero ġena mata-vanaġi

⁹ Ma elaġanito, ġia tu dabara na roġo ġeiaġoto-ġoi, Iopa ġekavi-naġiato, ġaroġotai Petero tu numa tuġunai eraġekauto, nea ġurigiuri ġana. ¹⁰ Ġia varau evitoato, benamo ġena ura tu neġaniġani. Ma ġaniġani tu roġo ġerovinarito-ġoi nuġanai, ġia emata-vanaġito. ¹¹ Ġia na guba evekeoto eġitaiato, ema dagara ta dabuġa baregona kavana, daigunina vasivasi emariġoto-ġoi ġia ġenai, noġa moġo ġetuġu-mariġoato-ġoi tanobara ġana. ¹² Ġia emariġoto-ġoi nuġanai tu maġuri dagarari irauirau mabarari, kwakuri vasivasi ġerakani dagarari, e ġedarani dagarari, ema guba na ġerovoni manuri. ¹³ Benamo garo ta na ekiraiato, ekirato “Petero, novariġisi, be novaġiri, noġaniri!” ¹⁴ Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, asiġina ġinavaġi! Rakava e asi veiareva dagarari ta au na roġosi roġo bara ġania.” ¹⁵ Mo garo na ma evaġa-guruġa ġenoġoiato ekirato, “Barau na eiarevarito dagarari ta rakavana asi bono kiraġi.” ¹⁶ Vaġa-toitoi moġesi eġorato, benamo mo dabuġa asikauna tu guba ġana ma eġabi-varaġeato.

¹⁷ Petero na mo ġena mata-vanaġi ai eġitarito dagarari anina roġo etuġamaġi-vetaurito-ġoi nuġanai, Korenelio ġena vetuġunaġi tarimari tu ġevotuto, ma ġeribato Simona ġena numa tu ainai. Benamo ġeiaġoto mo numa ġatama bokana korana ġoiranai ġea ritoġo-tarito. ¹⁸ Benamo ġekeato e ġevedanaġito, ġekirato, “Simona, arana ta ġekiraġiani Petero, tu mainai etanuni ba?” ¹⁹ Petero na tu roġo mo mata-vanaġi anina etuġamaġi-vetauato-ġoi nuġanai, Iauka Veaġa na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noseġaġi, ġoi tu tarima toitoi na ġevetaumuni. ²⁰ Be novariġisi, noraka-riġo, ġia ġesi boġono iaġo. Asi bono ġoiġaġi, korana au na atuġurito bene.”

²¹ Petero eraka-riġoto mo tarima ġeri ai, benamo ekirato, “Ġovetauani tauna tu au maiġegu. Kara dainai boġo iaġoma?” ²² Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu vetari tarimari sinau sebona (100) eġori-kaurini tarimana arana Korenelio na betuġuma. Ġia tu vei-iobukaiobuka e Barau garina eveini tarimana, ema Iuda tarimari mabarari na maki ġegubakau-baregoani. Ġia tu Barau ġena aneru ta na ekiraiato, ġoi bene keakaumu, ġena numa ġana bono iaġo, ema ġoi na kara bokiraġirini bene seġaġiri.” ²³ Benamo Petero na mo tarima eġabi-raġerito ġena numai, monai ġegenato.

Petero tu Korenelio ġena numa ġana eiaġoto

Boġiboġi ai ġevariġisito, benamo Petero ġia ġesi ġeiaġoto, ema tarikaka kotari Iopa na maki ġia ġesi ġeiaġo-sebonato. ²⁴ Ġia ġeiaġoto, dabara tumanai ġea genato, ma elaġanito vau Kaisareai ġevotuto. Korenelio na tu ġia enari-taġorito-ġoi, garagarana e ġatana maki ekea-vegogorito ġena numai. ²⁵ Petero eraka-toġato nuġanai, Korenelio na edoġariato, benamo kwakuna koranai evetui-tarito ma etutuġutari-viniato. ²⁶ Senaġi Petero na evaġa-ruġa-vaisiato, ekirato, “Novariġisi, au maki tarimarima moġo.” ²⁷ Numa nuġanai ġeraka-toġato-ġoi nai, Petero na Korenelio evaġa-guruġaiato-ġoi. Ma numa nuġanai tu tarimarima ġutuma vegogotaġo edoġaririto. ²⁸ Benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi tauġemi maki ma ribami ġinikau, ġai ġema taravatu ekirani, Iuda tarimana ta irau bese tarimana ta ġesi asi bene tanu-vegogo o asi bene raka-ġitaia maki, taravatu. Senaġi Barau na bevaġa-ġitagu, au na tarima ta asi bana kiraġia ġia tu rakava o asi veiareva. ²⁹ Moġa lorinai boġo keakaugu nai, baiġoma moġo, asi bakira-sirivaġi. Be nadanaġimi, au tu kara dainai boġo keakaugu?”

³⁰ Korenelio ekirato, “Ĝaro vasivasi varau beĝe iaĝo, au tu ĝegu numai aĝauĝauto-ĝoi horaĝauna 3 koloko lavilavi rekenai, maitoma horaĝauna kavana. Benamo asikauna dabuĝa kurokuro lelevaĝina na evedabuĝato tarimana ta ĝoiragu ai eruĝa-tarito, ³¹ benamo ekirato, ‘Korenelio! Barau na ĝemu ĝauĝau beseĝaĝia e vevaĝa-kava veĝari asi ĝeri-ĝari tarimari ĝeri ai etuĝa-maĝirito. ³² Iopa ĝana novetuĝu-iaĝo, Simona, ĝia arana ĝekiraĝiani Petero ĝetoni, beĝenea kiraia, be bene iaĝoma. Ĝia tu Simona, boromakau kefiru eĝauvei-iaĝirini tarimana ĝena numai etanuni kone rikinai.’ ³³ Moĝa lorinai asikauna vetuĝumu araga-veito, ema bovei-nauĝa, veĝa namo taumu, korana boiaĝoma bene. Toma ĝai mabarama tu Barau ĝoiranai maĝema, ma Vereĝauka na bevaĝa-naĝimu guruĝari mabarari baĝana seĝaĝiri ĝana.”

Petero ĝena ĝobata

³⁴ Benamo Petero ĝena guruĝa esinaiato, ekirato, “Au toma bama riba-maoro, Barau na tarimarima mabarari tu eĝabiraĝe-ilailarinu. ³⁵ Bese mabarari nuĝari ai tu deikara na ĝia garina eveini, ema veĝa iobukari eveini tarimana moĝo ĝia na eĝabiraĝeani. ³⁶ Barau na Isaraela tarimari ĝeri ai etuĝu-iaĝomaiato varina tu maĝa, mo tu maino varina Iesu Keriso ĝenana maino varina namona efiuato-ĝoi. Iesu Keriso tu tarima mabarari ĝeri Vereĝauka. ³⁷ Ĝomi ma ribami Iudea nuĝanai kara eĝorato, Galilea na evesinato. Mo tu Ioane na babatiso eĝobata-iaĝiato murinai. ³⁸ Iesu, Nasareta tarimana varina, ĝomi ma ribami, kamasu Barau na Iauka Veaĝa e seĝuka ĝia iatanai ebubu-riĝoato. Ĝia tu gabu mabarari ĝari eiaĝoto, veĝa namori eveirito-ĝoi, ema Diabolo ĝena seĝuka na eĝabirito tarimari mabarari evaĝa-maĝuririto-ĝoi, korana Barau tu ĝia ĝesi. ³⁹ Ĝai tu ĝia na Iuda e Ierusalemata tanori ai eveirito-ĝoi dagarari mabarari ĝavaĝa-moĝonirini tarimama. Ĝia tu satauro ai ĝeikoko-kauato nai ĝevaĝa-maseato. ⁴⁰ Senaĝina Barau na ĝaro vaĝa-toitoinai (3) evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato ema evaĝa-foforiato beĝene ĝitaia ĝana. ⁴¹ Ĝia tu tarimarima mabarari na asi ĝeĝitaiato, senaĝi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari, mo tu Barau na eviriĝi-guinerito tarimari na moĝo ĝeĝitaiato. Ma moĝeri tarimari tu ĝai maĝema. Ĝia evariĝisi-ĝenoĝoito murinai, ĝai tu ĝia ĝesi ĝaĝaniĝani-vegogoto e ĝaniuniu-vegogoto. ⁴² Ĝia na evaĝa-naĝimato, tarimarima ĝeri baĝana ĝobata e baĝana kiraĝi-foforia, ĝia tu Barau na eĝabi-hidiato, maĝuri tarimari e mase tarimari ĝeri vevaĝa-maoro tarimanai evaĝa-iaĝoato. ⁴³ Peroveta tarimari mabarari na ĝia ĝekiraĝi-foforiato-ĝoi, ĝekirato-ĝoi, ĝia beĝe vaĝa-moĝoniani tarimari mabarari tu ĝia arana seĝukanai Barau na ĝeri rakava betuĝamaĝi-fitoĝarini.”

Irau bese tarimari Iauka Veaĝa ĝeĝabiato

⁴⁴ Petero roĝo eguruĝato-ĝoi nuĝanai, Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiato-ĝoi tarimari mabarari iatari ai Iauka Veaĝa eraka-riĝoto. ⁴⁵ Iuda tarimari Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi ema Petero ĝesi Iopa na ĝeiaĝomato tarimari tu ĝeĝaba-rakavato, korana Barau na Iauka Veaĝa irau bese tarimari maki evinirito iatari ai ebubu-riĝoato. ⁴⁶ Korana ĝeseĝaĝirito garo irauri ai ĝeguruĝato-ĝoi, ema Barau ĝevaĝa-raĝeato. Benamo Petero ekirato, ⁴⁷ mai tarimarima na tu Iauka Veaĝa varau beĝe ĝabia, ĝita na taĝabiato kavana. Be, nanu nuĝanai babatiso beĝene ĝabia ĝana tu deikara na bekira-ĝoiani? ⁴⁸ Moĝa lorinai ĝia na ekirarito, Iesu Keriso aranai beĝene babatisori. Benamo ĝia na Petero ĝenoĝiato, ĝaro kotari ĝia ĝesi roĝo ma beĝene tanu.

11

Petero ĝena guruĝa-fofori Ierusalemata ai

¹ Apostolo e tarikaka Iudea tanonai mabarari ĝeseĝaĝito, irau bese tarimari na maki Barau ĝena guruĝa varau ĝeĝabi-raĝeato. ² Benamo Petero Ierusalemata ĝana

evaraĝeto nai tu, Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi tarimari, senaĝi tauĝaniri kefiri tu ĝelama-vaĝirito, moĝeri na ĝeĝau-fitoĝaiato, ³ ĝekirato, “Ĝoi tu kefiri asi ĝelama-vaĝirini irau bese tarimari ĝeri numai oa raka-toĝato, ema ĝia ĝesi oa ĝaniĝani-vegogoto!”

⁴ Benamo Petero na vari mabarana ĝeri ekiraĝito, kamasi evesinato mo magona. Ekirato, ⁵ “Au tu Iopa vanuĝana baregonai aĝuriĝurito-ĝoi, nuĝanai amata-vanaĝito. Aboĝeto, dagara ta dabuĝa baregona kavana, daigunina tu vasivasi (4), guba na emariĝoto-ĝoi, noĝa moĝo ĝetuĝu-mariĝoato-ĝoi, ĝoiragu ai ema vetore-tarito. ⁶ Aboĝe-ĝurato nai tu, maĝuri dagarari irauirau, tanobarai kwakuri vasivasi na ĝerakani bureĝari, e boĝai ĝetanuni bureĝari, e ĝedarani dagarari, ema guba na ĝerovoni manuri aĝitarito. ⁷ Benamo garo ta aseĝaĝiato, ekirato, ‘Petero, novariĝisi, be novaĝiri e noĝaniri!’ ⁸ Senaĝi au akirato, ‘Vereĝauka, asigina ĝinavaĝi, rakava e asi veiareva dagarari ta au murugu na roĝosi beĝere raka-toĝa.’ ⁹ Mo garo guba na ma eguruĝa-ĝenoĝoito, ekirato, ‘Barau na eiarevarito dagarari tu rakavari asi bono kiraĝiri.’ ¹⁰ Vaĝa-toitoina moĝesi eĝorato, benamo dagara mabarari guba ĝana ma eĝabi-varaĝerito.

¹¹ Mo horaĝauna sebonai tarima toitoi au atanuto-ĝoi numanai ĝeraĝasito. Ĝia tu Kaisarea na ĝetuĝurito au ĝegu ai. ¹² Benamo Iauka Veaĝa na ekiraguto, ĝia ĝesi bana iaĝo, asi bana ĝoiagi. Mai tarikaka imaima sebona (6) maki au ĝesi Kaisarea ĝana ĝaiagioto, ema mabarama Korenelio ĝena numai ĝaraka-toĝato. ¹³ Ĝia na ĝema ekiraĝiato, kamasi aneru ta, ĝia ĝena numai efororito eĝitaiato, ema ekiraiato, ekirato, ‘Iopa ĝana novetuĝu-iaĝo, Simona, ĝia arana ta tu Petero, beĝenea kiraia, bene iaĝoma. ¹⁴ Ĝia na guruĝa tari ĝemu bekiraĝirini, benamo mo guruĝa ĝerina Barau na ĝoi ema ĝemu numa tarimari mabarari bevaĝa-maĝurimini.’ ¹⁵ Au na guruĝa vau asinaiato nuĝanai, Iauka Veaĝa emariĝoto ĝia iatari ai, Pentekoste ĝaronai ĝita iatarai emariĝoto kavana. ¹⁶ Benamo Vereĝauka na kara ekiraĝiato dagarana atuĝamaĝi-doĝariato, ekirato, ‘Ioane tu nanu na ebatisoto-ĝoi, senaĝina ĝomi tu Iauka Veaĝa na bebatisomini.’ ¹⁷ Bema Barau na mo varevare sebona moĝo, ĝita Vereĝauka Iesu Keriso tavaĝa-moĝoniato nai evinirato varevarena, irau bese tarimari maki evinirito nai tu, au tu deikara, be au na Barau bakira-ĝoiani?”

¹⁸ Ĝia na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝeri guruĝa barubaru ĝevaĝa-magoato, benamo Barau ĝevaĝa-raĝeato, ĝekirato, “O kato, irau bese tarimari maki Barau na vetuĝamaĝi-kure dabarana bevaĝa-ĝitari, maĝuri beĝene ĝabia ĝana.”

Ekalesia evesinato Antioka ai

¹⁹ Stefano emaseto nai, ekalesia vaĝa-midigumidiguna e lai-lausilausina eĝorato, benamo veĝabidadama tarimari ĝevaĝa-raĝa rovorovorito. Ĝia kotari ĝeiaĝoto mo Foenikia, Saipras e Antioka ai ĝea raĝasito. Monai Iuda tarimari ĝeri ai moĝo Iesu varina ĝeĝobata-iaĝiato-ĝoi. ²⁰ Senaĝi veĝabidadama tarimari kotari, Saipras e Kurene tarimari tu Antioka ĝana ĝeiaĝoto, Grik tarimari ĝeri ai maki vari ĝea fiuato, Iesu Vereĝauka Varina Namona ĝeĝobata-iaĝiato-ĝoi. ²¹ Vereĝauka seĝukana tu ĝia ĝesi, be tarimarima ĝutuma-bara Vereĝauka ĝevaĝa-moĝoniato ema ĝevetuĝamaĝi-kureto.

²² Ierusema ekalesiari na mai vari ĝeseĝaĝiato, benamo ĝia na Banabas Antioka ĝana ĝetuĝu-iaĝoato. ²³ Ĝia Antiokai eraĝasito, benamo Barau ĝena varevare-bara tarimarima ĝeri ai eĝitaiato nai, eiaku-rakavato. Ma mabarari elaunaĝirito, moĝoni ai Vereĝauka beĝene korana-iaĝia ma nuĝari mabarari ĝesi. ²⁴ Banabas tu tarima namona, Iauka Veaĝa e veĝabidadama na evonuto. Ema tarimarima ĝutuma-bara Vereĝauka ĝena tarimarimai ĝeiaĝoto.

²⁵ Benamo Banabas Taso ĝana eiaĝoto, Saulo vetau-vetauna. ²⁶ Edoĝariato, benamo Antioka ĝana eĝori-iaĝoato. Monai mo laĝani sebona, tauri ruarua ekalesia ĝesi

ġevegogoto-ġoi e tarimarima ġutuma-bara ġevaġa-ribarito-ġoi. Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari tu Antioka vanuġanai vau ġekiraġirito “Christian”.

²⁷ Mo ġaro ai peroveta tarimari kotari Ierusalem na Antioka ġana ġevariġoto. ²⁸ Ta ġia fakari ai arana tu Agabo. Agabo evariġisito, Iauka na evaġa-ribaiato ilailanai tanobara mabaranai doġe baregona beġorani varina efiu-guineato. Mo doġe baregona tu Klaudio ġena veġitaġau ġarori ai eġorato. ²⁹ Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari na ġeura-iaġiato, ġia tata ġeri doġari ilailari ai tarikakari Iudeai ġeri ai ġeri varevare dagarari kotari beġene tuġu-iaġo, beġene vaġa-kavari ġana. ³⁰ Mo veiġa tu ġeveiato, Banabas e Saulo ġeri ai ġeri moni ġetuġukauto, rubu ġitataġona tarimari beġene viniri ġana.

12

Ekalesia vaġa-midigumidiguna e lai-lausilausina ebaregato-ġoi

¹ Moġeri ġaro ai Kini Heroda na ekalesia tarimari kotari eġabi-taririto, bene vaġa-midigu midiguri ġana. ² Iakobo (o Iames), Ioane kakana, tu baġa na debana ebasi-ġutuato. ³ Heroda na Iuda tarimari eġitarito, mo veiġa ġeiaku-iaġiato nai tu, Petero maki ma ea ġabi-tariato. Mo tu asi etubuni faraona verekona ġarori ai eġorato. ⁴ Petero eġabi-tariato, benamo dibura numai etoreato. Monai vetari tarimari gabanana imaima sebona (16) etorerito, vasiri vasiri ai evaġa-ruġarito vauro, Petero ġeġita-ġauato. Heroda ġena ura tu Pasova murinai vauro, tarimarima ġoirari ai bene ġoriorosia ema bene vaġa-kotaia. ⁵ Moġa lorinai Petero tu dibura numai ġeġita-ġauato-ġoi, a ekalesia tu Barau ġenai ġeġauġau-kokore kokoreto-ġoi Petero ġena.

Aneru na Petero evaġa-maġuriato

⁶ Boġi, ma belaġanini tu Heroda na tarimarima ġoirari ai Petero beġori-rosiani, Petero tu seini na ġebarubaruato, benamo vetari tarimari ruarua vekaravari ai egenato, ema ġatama-boka ġitaġauna vetari tarimari na maki ġatama-boka ġenari-taġoato-ġoi. ⁷ Benamo Vereġauka ġena aneru ta eforrito, Petero sevinai eruġa-tarito, ema mama ta dibura numa nuġanai enanagi-tariato. Mo aneru na Petero ġabana ebota-karaiato, benamo evaġo-tataġaiato, ma ekiraiato, ekirato, “Ragavei, novariġisi!” Benamo seini Petero ġimana na ġeketo-vaġito. ⁸ Benamo aneru na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġemu gabaġau nobaru-taria, ema ġemu tamaka noveiri.” Benamo Petero na eveirito. Aneru ma ekirato, “Ġemu koudi na noveseġo, be au murigu na noiaġoma.” ⁹ Petero ġia murinai erakato mo, dibura numa na eraka-rosito. Senaġi ġia tu asi ribana, mo aneru na kara eveiato-ġoi tu moġoni. Ġia maboru ekirato tu, emata-vanaġini etato-ġoi. ¹⁰ Ġatama-boka ġitaġauna tarimari ġeruġato gabuna ta ġeraka-vanaġiato, ma vaġa-ruaruana ma ġeraka-vanaġiato, ġeiaġoto mo, auri ġatama-bokanai ġea raġasito. Moġa tu vanuġa barana rakarosina ġatama-bokana. Mo ġatama-boka tu tauġena moġo ġia ġeri evekeoto, benamo ġeraka-rosito. Dabara na ġeraka-variġoto-ġoi nuġanai, asikauna aneru na Petero eraga-kwaneato.

¹¹ Monai vau Petero eribato ġia ġenai kara eġorato, benamo ekirato, “Au toma moġoni bama riba, Vereġauka na ġena aneru betuġua tu, Heroda ġimana na, ema Iuda tarimari na au ġegu ai kara ta beġene veia ġetato-ġoi ġenana bema vaġa-maġurigu.

¹² Mo veiġa etuġamaġi-fakaiato, benamo Maria ġena numa ġana eiaġoto. Maria tu Ioane Mareko sinana. Monai numa nuġanai tu tarimarima ġutuma ġevegogoto, ġeġauġauto-ġoi. ¹³ Petero numa murikana ġatama bokanai esekeseketo, benamo vetuġunaġi ġuiatona ta arana Roda eiaġoto, nea ġitaia ġana. ¹⁴ Senaġi ġia na Petero garona eseġaġi-leaiato, benamo iaku na evaġa-vonuato, benamo ġatama-boka tu asi ekeo-fakaiato, a ġia tu eraga-ġenoġoito, ea kirarito, Petero tu murikai eruġa-taġoni.

¹⁵ Ĝia na ĝekiraiato, ĝekirato, “Ĝoi tu bebabomu ba!” Senaĝi ĝia eĝigiraĝeto-ĝoi, ekirato, “Moĝoni, Petero tu murikai eruĝa-taĝoni.” Benamo ĝekirato, “Mani tu ĝia ĝena aneru!”

¹⁶ Senaĝina Petero tu roĝo esekeseke-ĝigiraĝeto-ĝoi. Benamo ĝeiaĝoto, ĝatama-boka ĝea keo-fakaiato nai tu, Petero ĝeĝitaiato, ĝeĝaba-rakavato. ¹⁷ Petero ĝimana na ekira-ĝoirito asi beĝene guruĝa, benamo Vereĝauka na kamasi dibura numa na eĝori-rosiato ĝeri ekiraĝito. Ĝia na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Iakobo (o Iames) e tarikaka mabarari ĝeri mai vari boĝono kiraĝia.” Benamo ĝia tu erakato, gabu ta ĝana ma eiaĝoto.

¹⁸ Boĝiboĝi, vetari tarimari fakari ai tu daradara baregona eĝorato; ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝekirato, “Petero tu kamasi bevei?” ¹⁹ Heroda na gabu mabarana evetau-ginikauato, senaĝi Petero asi eĝoitaĝoato. Benamo Petero ĝeĝita-ĝauato tarimari evaĝa-kotarito murinai, ĝena vetari tarimari o soldia ekirarito beĝenea vaĝi-maseri. Moĝa murinai Heroda na Iudea eraga-kwaneato, ma Kaisareai ĝaro tari ea tanuto.

Heroda emaseto

²⁰ Heroda tu Taia e Sidono tarimari ebaruvini-rakavarito; moĝa lorinai Taia e Sidono tarimari ĝeveĝabi-vegogoto, ma Heroda ĝea ĝitaiato. Senaĝi guine, Blasto, Heroda ĝena gena-daiĝutuna ĝitataĝona tarimana ĝesi roĝo ĝeveĝatato, ĝevaĝa-maranaiato, ema ĝia rekeri ai roĝo ekauto. Moĝa murinai vauro ĝeiaĝoto, Heroda ĝenai maino ĝea noĝiato, korana ĝia ĝeri tanobara ĝaniĝanina tu Heroda ĝena tanobarai ĝeĝabito-ĝoi.

²¹ Benamo ekiraĝi-toreato ĝaronai, Heroda na ĝena vere dabuĝana eveiato, benamo ĝena teronai ea tanukauto vau, tarimarima eguruĝa-vinirito. ²² Benamo tarimarima ĝeĝabato, ĝekirato, “Mai tu barau ta garona, dia tarimarima garona.” ²³ Mo horai Vereĝauka ĝena aneru ta na Heroda ekwariato, korana ĝia na mo guruĝa eseĝaĝiato nai, Barau tu asi evaĝa-raĝeato. Ĝia tu ĝuioĝuio na ĝeĝaniato, emaseto.

²⁴ Senaĝi Barau ĝena guruĝa tu ebaregoto e eraga-rovorovoto.

²⁵ Banabas e Saulo tu ĝeri ĝauvei ĝevaĝa-koriato, benamo Ierusalemna na ĝeĝenoĝoito; Ioane Mareko maki ĝeĝori-kauato.

13

Banabas e Saulo ĝeĝabi-viriĝirito e ĝetuĝurito

¹ Antioka ekalesiana nuĝanai tu peroveta e vevaĝa-riba tarimari kotari. Arari tu Banabas; Simeona, arana ta tu Niga; Lukio, Kurene tarimana; Manaen, ĝia tu Gavana Heroda ĝesi ĝevaĝa-baregorito; e Saulo. ² Ĝia na Vereĝauka ĝetoma-rakariĝo viniato-ĝoi e ĝeĝani-veaĝato-ĝoi nuĝanai, Iauka Veaĝa na ekirarito, ekirato, “Banabas e Saulo tu au ĝegu boĝono ĝabi-ĝerevaĝiri, korana au na bakeari, ĝegu ĝauvei ta beĝene veia ĝana.”

³ Benamo ĝia ĝeĝani-veaĝato e ĝeĝuriĝurito murinai, ĝimari ĝia iatari ai ĝetore-kaurito, benamo ĝetuĝu-rakarito.

Saipras ai

⁴ Iauka Veaĝa na Banabas e Saulo etuĝurito, benamo tauri ruarua kone vanuĝana Seleukia ĝana ĝevariĝoto. Seleukia na tauri ruarua bouti ai ĝeraĝeto, benamo Saipras motumotu ĝana ĝevanaĝito. ⁵ Banabas ma Saulo Salami ai ĝevotuto nai, Barau ĝena guruĝa Iuda tarimari ĝeri rubu tari ai ĝea ĝobata-iaĝiato. Ioane Mareko maki ĝia ĝesi, ĝia tauri ruarua evaĝa-kavarito-ĝoi.

⁶ Tauri ruarua na Saipras motumotu mabarana ĝeraka-vanaĝiato, ĝeiaĝoto Pafu vanuĝanai ĝea raĝasito. Monai Iuda ĝeri ĝora e peroveta ĝofaĝofa tarimana ta arana Bar-Iesu ĝea doĝariato. ⁷ Ma Bar-Iesu tu motumotu verena, ma iaunega rakavarakava tarimana arana Seregio Paulo ĝatana. Mo vere na Banabas e Saulo ekea-iaĝorito ĝia ĝoirana ĝana, korana ĝena ura tu Barau ĝena guruĝa bene seĝaĝia. ⁸ Senaĝi mo ĝora tarimana Elima, (Bar-Iesu arana ta tu Elima), na ĝeri guruĝa ekira-fitoĝarito, ĝena

ura vere na Iesu asi bene vaġa-moġonia. ⁹ Benamo Saulo, arana ta tu Paulo, Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, benamo Elima eġita-karakaraiato. ¹⁰ Benamo ekirato, “Ġoi tu Diabolo natuna, ema veiġa iobukaiobukari mabarari tu ġoi na ovetari-vinirini! Ġoi tu ġofaġofa e rakava mabarari na ovonuto. Vereġauka ġena veiġa iobukaiobukari ġofaġofai bono vaġa-iaġori uranai ovededegwani. Mo veiġa tu aitoma vau bovaġa-dokoani? ¹¹ Noseġaġi! Toma Vereġauka ġena seġuka ġoi ġemu ai beforforini, matamu bebubuni, ma laġani mamana asi boġitaiani, beiaġoni mo, ġaro ta.”

Asikauna Elima tu mukuna na matana eġabi-ġauato, benamo eraka-ġeġeraġi ġeġeraġito, ġena ura ta na ġimanai bene ġabi, ma bene ġori-kaua. ¹² Mo vere na kara eġorato dagnarana eġitaiano nai, Vereġauka evaġa-moġoniato. Ema eġaba-rakavato Vereġauka ġena vevaġa-riba guruġari ai.

Antioka vanuġana Pisidia ai

¹³ Paulo ma karonna ġesi Pafo ġeraga-kwaneato, bouti na Pega ġana ġeiaġoto. Pega tu Pamfilia nuġanai. Pegai benamo Ioane Mareko na Paulo e Banabas eraga-kwanerito, ġia tu Ierusalemna ġana ma eġenoġoi-iaġoto. ¹⁴ Pega na kwakuri na Antioka ġana ġeiaġoto. Antioka tu Pisidia tanonai. Sabadi ai tu Iuda tarimari ġeri rubu ai ġerakatoġato, bena ġetanu-tarito. ¹⁵ Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri toretore ġeiavirito murinai, rubu ġitaġauna tarimari na noġinoġi ġetuġu-iaġoato ġia tauri ruarua ġeri ai, ġekirato, “Tarikaka, bema ma ġemi vevaġa-gwaġiġi guruġari mai tarimarima ġeri ai nai tu, ġai ġaurani, ġeri ġokiraġi.”

¹⁶ Paulo evarigisito, ġimana na eiave-taririto, benamo ekirato, “Isaraela taumi e irau bese tarimari fakari ai Barau garina ġoveini tarimami, ġoseġaġi! ¹⁷ Mai Isaraela tarimari ġeri Barau na ġai senema eġabi-virigirito, ema ġia na evaġa-ġutumarito, Aigupito tanonai ġetanuto-ġoi nai. Ma Barau ġena seġuka baregona na Aigupito tanona na eġori-rosirito, ¹⁸ ema laġani gabana vasivasi (40) kavana tano fakanai ġia ġeri ai evevaġa-gwaġiġito. ¹⁹ Ġia na Kanana tanonai bese imaima ruarua (7) tarimarimari evaġa-mou-taririto. Ma ġeri tano tu eġabiato, Isaraela tarimari evinirito e ġeri tanobarai evaġa-iaġoato. ²⁰ Mo dagara mabarari tu laġani sinau vasivasi ma gabana imaima (450) kavana nuġanai ġeġorato. Moġa murinai ġia na vevaġa-roroġoto tarimari evinirito, eiaġoto mo peroveta tarimana Samuela ġena veġitaġau laġanina. ²¹ Ma ġeri vere o kini ta beġene ġabia noġinoġina ġeveito nai, Barau na Saulo evinirito. Ġia tu Kisa natuna, mo tu Beniamina ġena doġoro tarimana. Saulo na laġani gabana vasivasi (40) eġita-ġaurito. ²² Saulo kini dagina na eġabi-vaġiato murinai, Barau na Davida eġabiato, Isaraela ġeri kini ai evaġa-iaġoato. Barau na Davida tu maiġesina ekiraġi-foforiato, ekirato, ‘Au na Davida, Iese natuna, badoġaria, ġia tu au nuġagu na euravini-rakavaiani tarimana. Ġia na au ġegu ura veiġari mabarari beveirini.’ ²³ Barau na ġena guruġatore ilailanai, Davida besena na, Isaraela tarimari ġeri vevaġa-maġuri tarimana etuġu-mariġoato. Mo vevaġa-maġuri tarimana tu Iesu.

²⁴ Iesu roġosi roġo bere ġauvei nuġanai, Ioane na Isaraela tarimari mabarari eġobatavinirito, ekirarito, ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure, benamo babatiso beġene ġabia. ²⁵ Ioane na ġena ġauvei dori evaġa-koriato nuġanai, tarimarima ekirarito, ekirato, ‘Ġomi ġotuġa-maġini au tu dei? Au tu dia ġomi na ġovaġa-nogaiani tarimana. Senaġi ġoboġe! Ġia tu au murigu na mani eiaġomani, ma au tu asi ilaila ġia kwakuna tamakari bakoki-vaġirini.’

²⁶ Tarikakagu, Aberahamo besena, ema ġomi irau bese fakari ai Barau garina ġoveini tarimami: Mai vevaġa-maġuri guruġana tu ġita ġera etuġu-iaġomaiato. ²⁷ Ierusalemna tarimari ma ġeri vere ġesi Iesu asi ġeġita-leaiato, ema Iesu, peroveta tarimari ġeri guruġa Sabadi mabarari ai ġeiavirito-ġoi, tu asi ġetuġamaġi-fakarito. Moġesina naima

ĝia na Iesu vaĝi-masena guruĝana ĝekiraĝito nai, peroveta tarimari ĝeri guruĝa ĝevaĝa-moĝonirito. ²⁸ Oba, vaĝi-masena korana ta tu asi ĝedoĝariato, senaĝina Pilato ĝenoĝiato, bene vaĝi-masea ĝetato. ²⁹ Buka Veaĝai ĝia ĝekiraĝiato guruĝari mabarari ĝeveirito murinai, satauro tuĝuna na ĝeĝabi-riĝoato, benamo fore ĝekwaiato kouĝana garanai ĝea toreato. ³⁰ Senaĝi Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoato, ³¹ ĝia ĝesi Galilea na Ierusalemna ĝana ĝeiaĝoto-ĝoi tarimari na ĝaro vovoka ĝegitaato. Ma ĝia toma tu Isaraela tarimari ĝeri ai Iesu ĝekiraĝi-foforiani.

³² Ema Barau na ĝita senera kara ekiraĝitore-vinirito Varina Namona ĝomi ĝakira-varamini. ³³ Mo kiraĝitore tu Barau na ĝita, ĝia tuburi, ĝera evaĝa-moĝoniatto, mo tu ĝia na Iesu mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoato nai. Salamo vaĝa-ruaruanai etoreato ilailana, ekirani,

‘Ĝoi tu au Natugu;

toma au tu ĝoi Tamamu ai baiaĝo.’

³⁴ Barau na moĝoni mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoato e asi ma beĝenoĝoini gara ĝana, benamo beboragani. Barau na tu maigesi ekiraĝiato, ekirato,

‘Davida ĝena akiraĝi-torerito,

vevaĝa-namo veaĝari e moĝoniri tu ĝomi baviniĝini.’

³⁵ Ema Salamo ta nuĝanai ma ekirani,

‘Ĝoi ĝemu tarima veaĝana tu

asi beboragani,

korana tu asi bene ĝora otato.’

³⁶ Davida ĝena ĝuru ai Barau ĝena vetuĝunaĝi eiaĝo-vinito-ĝoi nai emaseto, benamo senena seviri ai ĝeguriato, ma tauĝanina tu eboragato. ³⁷ Senaĝi Iesu, Barau na mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoato tarimana, tu tauĝanina asi eboragato. ³⁸ Moĝa lorinai, tarikakagu mabarami, au aurani boĝono riba, ĝai tu Iesu bakunai rakava tuĝamaĝi-fitoĝari varina ĝomi ĝemi ĝavari-fiuani. ³⁹ Mose ĝena taravatu na ĝomi ĝemi rakava tu asi beruĝa-vaĝirini riba, a Iesu na ĝia ĝevaĝa-moĝoniani tarimari mabarari ĝeri rakava tu eruĝa-vaĝirini, vei-iobukaiobuka tarimari ai evaĝa-iaĝorini. ⁴⁰ Rorimi boĝono vetore, be peroveta tarimari na ĝekiraĝirito dagarari, ĝemi ai asi beĝene ĝora; ĝekirato,

⁴¹ ‘Ĝomi veĝabi-varaĝevarage

tarimami ĝoboĝeboĝe!

Nuĝami ĝefarevaĝi, benamo ĝomase!

Korana ĝemi maĝuri ĝarori ai

au na veĝa ta haveiani,

enabe ta na ĝemi bekiraĝi-ginikauani,

senaĝi asi boĝo vaĝa-moĝoniani!’ ”

⁴² Paulo e Banabas rubu na ĝeraka-riĝoto-ĝoi nuĝanai, tarimarima na ĝenoĝirito, ĝoira Sabadi ai ma beĝene ĝenoĝoi, be mo guruĝa kotari ma ĝeri beĝene kiraĝi.

⁴³ Tarimarima vegogo na ĝeĝwa-lausiato murinai, Iuda tarimari ĝutuma, ema irau bese tarimari, Barau ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari, ĝutuma maki Paulo e Banabas muriri na ĝeiaĝoto. Tauri ruarua na ĝevaĝa-guruĝarito e ĝelaunaĝirito, Barau ĝena varevare-bara nuĝanai beĝene ruĝa-gwaĝiĝi.

⁴⁴ Sabadi vaĝa-ruaruanai, dori moĝo mo vanuĝa baregona tarimari mabarari na Vereĝauka ĝena guruĝa seĝaĝi-seĝaĝina ĝeraka-vegogoto. ⁴⁵ Iuda tarimari na mo ĝutuma ĝegitarito nai, ĝemama-rakavato; benamo Paulo na kara ekiraĝirito-ĝoi guruĝari, ĝia na ĝekira-fitoĝarito e ĝevei-veĝare veĝareato. ⁴⁶ Senaĝi Paulo e Banabas tu ma kokoreri ĝesi ĝevaĝa-veserito, ĝekirato, “Barau ĝena ura lorinai tu ĝia ĝena guruĝa ĝai na ĝomi baĝana kiravara-guinemi. Senaĝi ĝomi na asi ĝoĝabi-raĝeani, monana tu ĝomi tauĝemi na ĝovaĝa-moĝoniani, ĝomi tu asi ilaila maĝuri vanaĝivanaĝi boĝo ĝabiani.

Moġa lorinai, ġai na ġomi ġaraga-kwanemini, ma irau bese tarimari ġeri ai ġaiġoni.
⁴⁷ Korana Vereġauka na tu maiġesi evaġa-naġimato, ekirato,

‘Au na ġomi atoremto tu,
 irau bese tarimari ġeri mamai
 boġono iaġo,

be vevaġa-maġuri boġono ġabi-rosia tanobarai ġetanuni tarimari mabarari ġeri ai.’ ”

⁴⁸ Irau bese tarimari na mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġeikuto e Vereġauka ġena guruġa ġevaġa-raġeato; ema Barau na eġabi-viriġirito maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani tarimari mabarari ġeveġabidadamato. ⁴⁹ Vereġauka ġena guruġa mo ġabu mabarana nuġanai eraga-rovorovoto. ⁵⁰ Senaġi Iuda tarimari na irau bese vavineri, dagi baregori ġeġabi-taġorito-ġoi ma Barau ġekorana-iaġiato-ġoi vavineri, e vanuġa baregonai veġitaġau tauri, nuġari ġeġanirito. Benamo ġia na vevaġa-midigumidigu ġevaġa-ġoraiato Paulo e Banabas ġeri ai, ema ġeri ġabu na ġelai-rosirito. ⁵¹ Tauri ruarua na kwakuri kauri ġekwari-ketoketorito, ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana, benamo Ikonja ġana ġeiaġoto. ⁵² Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari Antiokai tu iaku e Iauka Veaġa na ġevonuvonu-raġeto.

14

Ikonja ai

¹ Ikonjai Paulo e Banabas tauri ruarua Iuda tarimari ġeri rubu ai ġeveito-ġoi kavana ġeraka-toġato, benamo ġeġobatato. Ġeri ġobata na Iuda e Grik tarimari ġutuma lelevaġi ġeveġabidadamato. ² Senaġi Iuda tarimari asi ġeurato Iesu beġene vaġa-moġonia, tarima kotari na irau bese tarimari ġelaunaġi-naġirito, benamo tarikaka veġabidadama nuġanai tarimari ġeiau-rakava vinirito. ³ Paulo e Banabas monai ġetanu-maukato. Ma kokoreri ġesi Vereġauka ġena varevare-bara guruġana ġekiraġiato-ġoi. Vereġauka na ġeri guruġa evaġa-moġonirito tu seġuka evinirito, vetoġa boruri e nuġa-farevaġi veġari ġeveito. ⁴ Senaġi mo vanuġa baregona tarimari tu ġevevare-kirato, reke-ta Iuda tarimari ġesi ġekauto, reke-ta tu apostolo tarimari ġesi. ⁵ Benamo irau bese tarimari e Iuda tarimari ma ġeri veguine-iaġi tauri ġesi ġeverori-vegogoto, ġeurato apostolo beġene vaġa-midigu midiguri e fore na beġene ġidara-maseri. ⁶ Senaġi Paulo e Banabas na mo boioġa ġeribaiato, benamo Likaonia tanonai vanuġa baregori ruarua Listera e Derebe, ema seviri tanori ġana ġegari-iaġoto e seviri vanuġari tari ġari. ⁷ Monai Vari Namona ġeġobata-iaġiato-ġoi.

Listera e Derebe ai

⁸ Listerai tarima ta etanuto-ġoi; ġia tu kwakuna rakava emaġurito, be asi erakato-ġoi. ⁹ Mo tarima tu eseġaġi-taġoto-ġoi Paulo eġobatato-ġoi nuġanai. Paulo na eġita-karakaraiato, benamo eribato ġia tu ġena veġabidadama na bevaġa-namoani riba, ¹⁰ benamo eguruġa-fararato, ekirato, “Novariġisi, noruġa-tari. Benamo eburi-vaisito, erakato.

¹¹ Tarimarima ġutuma na kara Paulo na eveiato ġeġitaiato nai, ġeri Likaonia garonai ġekoġoto, ġekirato, “Barau tu tarimarimai beġe iaġo, beġe raka-riġo ġita ġerai!” ¹² Ġia na Banabas arana tu Dios ġetato, ema Paulo arana tu Hemes ġetato, korana Paulo tu eguruġa-vovokato-ġoi. ¹³ Dios ġena Rubu Veaġa verena ġena rubu tu vanuġa barana murikanai. Ġia na boromakau e veravera vanuġa maġuna ġatama bokana ġana eġwa-iaġorito, korana tarimarima ġutuma ġesi ġeurato, apostolo ġeri ai ġinitaġo veġari beġene vei ġana.

¹⁴ Senaġina apostolo ruarua Banabas e Paulo na ġeseġaġirito, kara ġeveia ġetato nai, ġeri dabuġa ġedarerito, benamo ġutuma nuġari ai ġeraga-ġabaġaba-toġato. ¹⁵ Ġekirato, “Karase ġomi tau tu maiġesi ġoveini? Ġai maki tarimarima moġo ġomi kavana! Ġai na

tu Vari Namona ġomi ġemi ai ġaġabi-iaġomaiani, ġomi ġakiramini, mai asi tauri dagarari boġono raga-kwaneri, benamo Barau maġurina ġenai boġono raka-ġenoġoi ġatoni. Ġia na guba, tanobara, daġaru-bara, e ġetanu-iaġirini dagarari mabarari eveirito. ¹⁶ Guinenai ġia na bese mabarari etao-fitoġarito, tauġeri ġeri ura dabarari ai beġene raka ġana. ¹⁷ Senaġi dagara namori eveirini ġerina, ġia tauġena vanaġivanaġi evevaġa-moġonini: Ġia na ġura guba na evinimini e varovaro dagarari ġeri ġaro korikoriri ai evinimini. Ġia na ġaniġani asisebo evinimini e nuġami iaku na evaġa-vonurini.” ¹⁸ Moġesi ġevaġa-guruġarito, senaġina mo tarimarima ġutuma-bara tu ġia tauri ruarua ġeri ai ġinitaġo ġauveina ġeveia roġo ġetato-ġoi, kiraġoiri tu tauri ruarua ġeri ai tu egwaġiġito.

¹⁹ A Iuda tarimari kotari Antioka e Ikonja na ġeiaġomato, ma moġeri tarimari ġia rekeri ai ġeġabi-vanaġirito. Benamo Paulo fore na ġeġidaraiato ma ġeinu-rosiato vanuġa murina ġana. Ġia ġetuġamaġito tu varau emaseto. ²⁰ Senaġi Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari na ġeruġa-ġeġeraġiato nai tu eruġa-vaisito, benamo vanuġa barana ġana ma erakatoġa-ġenoġoito. Boġiboġi tu Banabas ġesi Derebe ġana ġeiaġoto.

Siria Antiokana ġana ġeġenoġoito

²¹ Paulo e Banabas na Derebe ai Vari Namona ġeġobata-iaġiato, benamo tarimarima ġutuma Iesu korana-iaġina tarimari ai ġeġabi-toġarito. Benamo ma ġeġenoġoi-iaġoto Listera, e Ikonja, ema Pisidia Antiokana ġana. ²² Ġia na Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġevaġa-kokorerito e ġelaunaġirito, ġeri veġabidadama beġene ġabi-gigitariri. Ema ġekirato, “Ġita tu midigumidigu vovoka bita ġabirini vau Barau ġena Basileiai bita raka-toġani.” ²³ Tauri ruarua na rubu tatai veġorikau tarimari ġevaġa-ruġarito. Ma tauri ruarua ġeġani-veaġato e ġeġauġauto murinai, Vereġauka ġimanai ġetore-kaurito. Mo tu ġia na ġeġabidadama-viniato-ġoi Vereġaukana ġenai.

²⁴ Pisidia tanona na ġeraka-vanaġito murinai tu, Pamfilja tanonai ġeraġasito. ²⁵ Pega vanuġanai Vereġauka ġena guruġa ġeġobata-iaġiato murinai tu, Atalia vanuġana ġana ġeiaġoto. ²⁶ Atalia na tu bouti na ġeġenoġoi-iaġoto Antioka ġana. Monai tu, ġeri evanelia iaġoiaġona roġosi roġo beġene sinaia nai, tarikaka na Barau ġena namo e varevare-bara nuġanai ġetore-kaurito, mai ġauvei beġene veia ġana. Ġauveina tu toma beġe vaġa-koria.

²⁷ Antiokai ġeraġasito nai tu, ekalesia tarimari ġevaġa-vegogorito, benamo Barau na ġia ġerina kara eveirito dagarari mabarari, e kamasi ġia na irau bese tarimari ġeri veġabidadama ġatama bokana ekeoato variri, ġeri ekiraġito. ²⁸ Monai Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġesi tauri ruarua ġetanu-maukato.

15

Ekalesia vegogona baregona Ierusalemaj

¹ Tau kotari Iudea na Antioka ġana ġevariġoto, benamo tarikaka veġabidadama nuġanai tarimari ġevaġa-ribarito, ġekirato, “Ġomi tu vevaġa-maġuri asi ilaila boġo ġabiani riba, bema mero tauġaniri kefi-lamavaġi veġana Mose ġena taravatu ai ekiraġiani dagarana asi boġo korana-iaġiani nai.” ² Mo guruġa ġaramanai, Paulo e Banabas ġia ġesi veġare-veġare baregona ġeveiato. Moġa lorinai Paulo e Banabas ema Antioka ekalesia tarimari kotari ġeviriġirito, Ierusalemaj ġana beġene varaġe, be apostolo e ekalesia ġeġori-kauato-ġoi tarimari ġeri ai mo guruġa beġenea vedanaġi-iaġia.

³ Ġia tu rubu na ġetuġu-iaġorito. Ma Foenikia e Samaria tanori nuġari na ġeraka-vanaġito nai tu, monai tarikaka ġeri ġekiraġito, kamasi irau bese tarimari Barau ġenai ġevetuġamaġi-kureto. Tarikaka mabarari na mo vari ġeseġaġiato nai, mabarari ġeiaġu-rakavato. ⁴ Ierusalemaj ġeraġasito nai, ekalesia tarimari, e apostolo tauri, ema ekalesia

gēgita-taḡoato-ḡoi tarimari na gēgabi-raḡerito. Benamo Barau na ḡia ḡerina kara eveito dagarari mabarari ḡeri ḡekiraḡito. ⁵ Senaḡi Farisea doḡoro na Iesu gēgabadadama-viniato-ḡoi tarimari kotari ḡeruḡa-vaishito, benamo ḡekirato, “Irau bese tarimari maki tauḡaniri kefiru beḡene lama-vaḡiri, ema boḡono kirari, Mose ḡena taravatu beḡene korana-iaḡia.”

⁶ Benamo apostolo e ekalesia gēgita-taḡoato-ḡoi tarimari ḡetanu-vegogoto, ma mo vedanaḡi ḡetuḡa-maḡiato. ⁷ ḡeguruḡa-iaḡi maukaiato murinai, Petero evariḡisito, benamo ekirato, “Tarikakagu mabarami, ḡomi ma ribami, kai-veḡata ḡomi vefakami ai Barau na au eḡabi-hidiguto, irau bese tarimari ḡeri Vari Namona bana kirāḡia, be ḡia maki beḡene seḡaḡi e beḡene veḡabadadama. ⁸ Ema tarimarima nuḡari eribarini Barauna na irau bese tarimari Iauka Veaḡa evinirito, ḡita evinirato kavana. Mo veḡa ḡenana evaḡa-ḡitarani, ḡia maki eḡabi-raḡerito. ⁹ ḡita e ḡia fakarai vaḡa-irauro vetoḡana ta tu asi eveiato, korana tu ḡeri veḡabadadama lorinai, Barau na nuḡari eiarevarito. ¹⁰ Ma toma tu kara dainai Barau ḡotovo-naḡiani, Iesu ḡekorana-iaḡiani tarimari iatari ai meto ḡotorerini. Mo tu ḡita tauḡera na e ḡita senera na maki mo maruna ḡwaḡwana asi ḡeilailato dagarana. ¹¹ Asiḡina! ḡita taribani, ḡita tu Iesu Vereḡauka ḡena namo e varevare-bara lorinai, Barau na evaḡa-maḡurirani, ḡia maki moḡesina.”

¹² Petero moḡesi ekirato nai, vegogo tarimari mabarari asi ḡeguruḡato. Benamo Banabas e Paulo ḡeseḡaḡi-vinirito, Barau ḡia ḡerina vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veḡari, Grik tarimari fakari ai eveirito dagarari, mabarari ḡekiraḡirito.

¹³ ḡia ḡeguruḡa-ḡosito vau, Iakobo (o Iames) eguruḡato, ekirato, “Tarikakagu mabarami, ḡoseḡaḡigu! ¹⁴ Simona na inivau bekiraḡi-ginikaua, kamasi tovotovonai Barau na irau bese tarimari etuḡamaḡirito, benamo ḡia fakari na bese ta eḡabi-viriḡiato, ḡia arana beḡene ḡabia ḡana. ¹⁵ Mai tu peroveta tarimari ḡeri guruḡa ḡesi beḡe ilaila-ginikau, korana maiḡesi ḡetoreato,

¹⁶ ‘Vereḡauka ekirani:

Maiḡa murinai au ma baḡenoḡoi-iaḡomani,
benamo Davida ḡena numa,
eḡwa-kafuato dagarana,
ma baraga-ḡenoḡoiani.

ḡefuki-rovoroovoato dagarana,
au na ma baraga-ḡenoḡoiani,
ema bavaḡa-ruḡavaisi-ḡenoḡoiani.

¹⁷ Korana tu tarimarima kotari maki mabarari na,
ema au aragu gēgabi-rakaoani tarimari irau bese tarimari mabarari na,
au, Vereḡauka, beḡene vetaugu ḡana.

¹⁸ Vereḡauka na maiḡeri dagara mabarari bevaḡa-ḡorarini.
Ma irau laḡani ai veḡata maiḡeri veḡa evaḡa-foforirito.’

¹⁹ Moḡa lorinai au atuḡamaḡini, irau bese tarimari ḡevetuḡamaḡi-kureni Barau ḡenai nai tu, ḡeri ai asi bitana vaḡa-gwaḡiḡia. ²⁰ Senaḡi fefa ta bitana torea, bitana kirari, kwaivakuku ḡevarevare-vinirini ḡaniḡaniri tu asi beḡene ḡaniri, korana mo tu ḡofaḡofa barauri ḡevinirini dagarari; mata-boraḡa veḡari asi beḡene veiri, ema ḡaiḡori na ḡebito-maserini bureḡari asi beḡene ḡaniri e rara asi beḡene ḡani. ²¹ Korana Mose ḡena taravatu tu kai-veḡata vanuḡa baregori mabarari ai gēḡobata-iaḡirini ema Sabadi ḡarori mabarari ai Iuda tarimari ḡeri rubu ai ḡeiavirini.”

Irau bese veḡabadadama tarimari ḡeri fefa

²² Benamo apostolo e ekalesia gēḡori-kauato-ḡoi tarimari ema ekalesia mabarari ḡeurato, ḡia fakari na tau kotari beḡene ḡabi-viriḡiri, benamo Paulo e Banabas ḡesi

Antioka ġana beġene tuġu-iaġori. Ġia na Iudas, arana ta tu Barasaba ġetato-ġoi, e Silas ġeġabi-viriġirito. Ġia tu tarikaka na ġegubakau-baregorito-ġoi tarimari. ²³ Mai fefa tu ġia ġesi ġetuġu-iaġoato:

“Ġai ġomi tarikakami veġabidadama nuġanai, apostolo tarimama e ekalesia ġeġita-taġoani tarimama na ġema vevaġa-namo ġatuġu-iaġosiani, ġomi tarikaka veġabidadama nuġanai irau bese tarimami, Antioka ai, Siria ai, e Kilikia ai ġotanuni tarimami mabarami ġemi ai. ²⁴ Ġai baġama seġaġi, mainana tau kotari ġeiaġosito, benamo ġeri guruġa na ġemi tuġamaġi ġevaġa-veġonurito e ġevaġa-daradaramito. Korana tu ġekiramito, tauġanimi kefiru boġono lama-vaġiri ema taravatu boġono korana-iaġia. Senaġi mani tu dia ġai ġemana ġeġabito guruġari. ²⁵ Moġa lorinai, ġema vegogo ai ġai mabarama na ġavaġa-moġoniato, tau kotari baġana ġabi-hidiri, be baġana tuġu-iaġosiri, ġema tuġamaġikau tarimari Banabas e Paulo ġesi beġene iaġosi. ²⁶ Ġia tu ġeri maġuri gwairi asi ġeġabirito, ġetore-taririto, ġera Vereġauka Iesu Keriso arana dainai. ²⁷ Moġa lorinai, Iudas e Silas baġa tuġuri, kara baġa toreri dagarari ġia tauġeri mururi na guruġai ġomi ġemi ai beġene vaġa-moġoniri ġana. ²⁸ Iauka Veaġa e ġai ġakirato, namona tu ġomi iatami ai meto ta asi baġana tore-kaua. Senaġina maiġesi veġari moġo boġono korana-iaġiri: ²⁹ Ġofaġofa barauri o kwaivakuku ġevinirini ġaniġaniri asi boġono ġani; rara asi boġono ġani; ġaiġori na ġebito-maserini bureġari asi boġono ġaniri; e mata-boraġa veġari asi boġono veiri. Mo dagara ġerina boġo raka-veġitani nai, ġomi tu boġo iaġo-ġinikauni. Boġono gena.”

³⁰ Ġeviriġirito tarimari ġetuġurito, benamo Antioka ġana ġevariġoto. Monai veġabidadama tarimari mabarari ġevaġa-vegogorito vau, ġeri fefa ġevinirito. ³¹ Ġia na mo fefa ġeiviatu nai, ġeivaku-rakavato, korana vevaġa-kava guruġana ġeseġaġiato nai. ³² Iudas e Silas, ġia tauġeri tu peroveta tarimari. Ġia tauri ruarua na tarikaka ġeri guruġa ġutuma ġekiraġirito, ġelaunaġirito e ġevaġa-gwaġiġirito. ³³ Ġaro kotari monai ġetanuto murinai, ma mainori ġesi tarikaka na ġetuġu-ġenoġoirito, ġetuġurito tarimari ġeri ai. [³⁴ Senaġi Silas tu eurato Antiokai roġo bene tanu.] ³⁵ Paulo e Banabas tu Antiokai ġetanu-maukato, ma tarima ġutuma ġesi Vereġauka ġena guruġa ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi, e ġeġobata-iaġiato-ġoi.

Paulo e Banabas ġeveraġa-kwaneto

³⁶ Ġaro kotari ġevanaġito murinai, Paulo na Banabas evaġa-guruġaiato, eki-rato, “Taura ruarua ma siġenoġoi-iaġo, Vereġauka ġena guruġa taġobata-iaġiato-ġoi vanuġari mabarari ġari, tarikakara bitana ġitari, ġeri veġabidadama maġurina tu aiġesina.” ³⁷ Banabas ġena ura tu Ioane Mareko maki neġori-kaua, be ġia ġesi beġene iaġo. ³⁸ Senaġi Paulo asi ġena ura ġia beġene ġori-kaua, korana ġia na Pamfilia ai tu eraga-kwanerito, ema ġia ġesi asi ġeġauveito mo ġeri ġauvei magona. ³⁹ Moġa ġaramanai ġia tauri ruarua veġareveġare baregona ġeveiato. Benamo tauri ruarua ġeveraġa-kwaneto. Banabas na Mareko eġoriatu, bouti ai ġeraġeto, benamo Saipras ġana ġeiaġoto. ⁴⁰ A Paulo na tu Silas eġabi-viriġiato. Tarikaka na Vereġauka ġena varevare-bara vevaġa-namona ġevinirito murinai ġerakato. ⁴¹ Siria e Kilikia tanori na ġeraka-vanaġito, benamo ekalesia doġorori monai ġevaġa-gwaġiġirito-ġoi.

16

Timoteo tu Paulo e Silas ġesi ġeiaġoto

¹ Paulo monana evanaġi-iaġoto Derebe ai ea votuto, ma monana tu eiaġoto Listera ai ea raġasito. Listerai tu Iesu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana ta etanuto-ġoi, arana tu Timoteo. Timoteo sinana tu Iuda vavinena, ġia maki eveġabi-dadamato-ġoi vavinena, senaġi tamana tu Grik tarimana. ² Tarikaka mabarari Listerai e Ikonai na Timoteo

tu tarima namonai ġekiraġiato-ġoi. ³ Paulo eurato Timoteo tu bene ġori-kaua, be ġia ġesi beġene iaġo, moġa lorinai, ġia tauġanina kefina elama-vaġiato. Moġesi ġeveiato, korana monai ġetanuto-ġoi Iuda tarimari mabarari ribari, Timoteo tamana tu Grik tarimana.

⁴ Vanuġa loriri na ġevanaġi-iaġoto-ġoi nai tu, Ierusalemaj ġetanuni apostolori e ekalesia ġorikaure tarimari na ġevaġa-moġonirito guruġari veġabidadama tarimari ġeri ġekiraġito-ġoi, ġia na beġene korana-iaġiri ġana. ⁵ Benamo ekalesia tarimari ġeri veġabidadama ġevaġa-kokorerito, e ġaro mabarari ai ekalesia ġeġutumato-ġoi.

Troas ai - Paulo ġena mata-vanaġi

⁶ Paulo ma karona ġesi Frigia e Galatia tanori nuġari na ġeraka-vanaġito moġo, korana Iauka Veġa na ekira-ġoirito, Asia tanori ai Barau ġena guruġa asi beġene vari-fua. ⁷ Misia tano vetoġanai ġeraġasito, benamo Bitinia tanonai ġeraka-toġa ġetato, senaġi Iesu Iaukana asi eurato ġia mo ġana beġene iaġo. ⁸ Moġa lorinai Misia na ġevanaġito, Troas vanuġanai ġea votuto. ⁹ Mo boġi Paulo emata-vanaġito. ġia na Makedonia tarimana ta ruġataġo eġitaiato, ġia enoġiato-ġoi, ekirato, “Makedonia ġana noiaġoma, noma vaġa-kavama.” ¹⁰ Paulo na mo mata-vanaġi eġitaiato murinai, ġaraga-ġabikavito, Makedonia ġana baġana iaġo ġana. Korana ġaribato, mo tu Barau na ekeamato, mo tarimarima ġeri ai Vari Namona baġana fua ġana.

Filipi ai - Lidia ġena vetuġamaġi-kure

¹¹ Moġa lorinai Troas ai bouti ai ġaraġeto, benamo maoromaoro Samotrake motumotu ġana ġiaiaġoto. Monai ġagenato, elaġanito vau Neapoli ġana ġiaiaġoto. ¹² Monana gunika ġana ġiaiaġoto mo, Filipi ai ġaraġasito. Filipi tu Makedonia tanonai vanuġa baregona eruġa-guineto vanuġana, e Roma ġeri gabu. Monai ġaro kotari ġatanuto. ¹³ Sabadi ai, vanuġa maġuna ġatama bokana na ġaraka-rosito, ġaruka rekena ġana ġiaiaġoto, ġai ġatuġamaġito, Iuda tarimari ġeri ġauġau gabuna ta tu monai. Ġai ġatanu-tarito, benamo mo ġaruka rikinai ġevegogoto vavineri ġavaġa-guruġarito. ¹⁴ Monai eseġaġimato-ġoi vavinena ta arana Lidia, Taiatira vavinena. ġia tu voiri barego dabuġari evoivoi-iaġirito-ġoi. ġia tu Barau etoma-rakarigo viniato-ġoi vavinena. Ġia Vereġauka na nuġana ekeoato, benamo Paulo na kara ekiraġiato-ġoi eseġaġiato ma eġabi-raġeato. ¹⁵ ġia ma ġena numa tarimari ġesi babatiso ġeġabiato murinai, ġia na enoġimato, ekirato, “Bema ġovetuġamaġini au tu Vereġauka ġenai moġoni aveġabidadamani nai tu, si-iaġo, be au ġegu numai bitana tanu.” Benamo ġia na nuġama eġanirito, benamo ġia ġesi ġiaiaġoto.

Filipi dibura numanai

¹⁶ Ġaro ta ġauġau gabuna ġana ġiaiaġoto-ġoi nuġanai, vetuġunaġi ġuiatona ta na edoġarimato. ġia tu iauka rakavana ta na eboroġiato, ma ġoirai kara beġe ġorani dagarari ekiraġi-foforirito-ġoi. Ġoirai beġe ġorani dagarari ekiraġi-foforirito-ġoi nai tu, ġitaġauna tarimari ġeri moni ġutuma evaġa-ġorarito-ġoi. ¹⁷ Mo ġuiato na Paulo e ġai mabarama murima na eiaġomato, ekoġoto-ġoi, maiġesi ekirato-ġoi, “Maiġeri tarima tu Iaru-korokoro Barauna ġena vetuġunaġi tarimari! Vevaġa-maġuri kamasi boġo ġabiani dabarana varina ġefiuani.” ¹⁸ Ġaro vovoka moġesi eveito-ġoi, eiaġoto mo, Paulo ebaruto, benamo eruġa-kureto, mo iauka rakavana ekiraiato, ekirato, “Iesu Keriso aranai au na akiramuni, mani kekeni ġenana noraka-vaġi!” Benamo mo horai moġo iauka rakavana mo ġuiato ġenana eraka-vaġito.

¹⁹ Mo ġuiato ġitaġauna tarimari ġeribato, ġia ġeri moni doġari dabarana ekorito, benamo ġia na Paulo e Silas ġeġabi-taririto, taravatu tauri ġeri ai maketi gabuna ġana ġeinu-iaġorito. ²⁰ Kota ġeseġaġini tarimari ġoirari ai ġevaġa-ruġarito vau ġekirato, “Mai tu Iuda tarimari. ġia na ġita ġera vanuġa baregonai rakava ġevaġa-ġoraiani. ²¹ Ema

ġia na ġevevaġa-riba iaġirini veġari ġita ġera taravatu na tu asi eġabi-raġerini. Ġita tu Roma tarimara, ġia ġeri veġa tu asi bita ġabi-raġerini e asi bita veirini riba.”

²² Tarimarima ġutuma-bara ġia ġesi ġekauto, Paulo e Silas ġeguru-vinirito. Benamo Kota ġeseġaġini tarimari na Paulo e Silas ġeri dabuġa ġedarerito, benamo mo ġutuma-bara ġekirarito, beġene kwariri. ²³ Ġekwari-biruġa biruġarito murinai, dibura numai ġefiu-toġarito, ema dibura numa ġitaġauna tarimana ġekiraiato, bene ġitaġau-ginikauri. ²⁴ Ġia na mo vevaġa-naġi guruġana eseġaġiato, benamo dibura numana nuġana buroburonai efiu-toġarito. Kwakuri tu ġau duduri baregori ma metori vekaravari ai ebaru-taririto.

²⁵ Boġi nuġanai Paulo e Silas tu ġeġurigiurito-ġoi e Barau vaġa-raġena mariri ġeġabirito-ġoi, ma dibura numa tarimari kotari na tu ġeseġaġi-taġorito-ġoi. ²⁶ Asikauna tano-iaga baregona eraġasito, dibura numana korana duġuri maki eġareva-ġareva vinubato. Vaġa-sebo ġatama-boka mabarari ġevekeoto, e dibura tarimari ġebarurito seiniri mabarari ġeketoketo-vaġito. ²⁷ Dibura numana ġitaġauna tarimana etataġato, mo ġatama-boka mabarari eġitarito tu vekeo. Ġena tuġamaġi dibura tarimari mabarari tu ġeraga-lemato etato, benamo ġena vetari baġana einu-vaġiato, ma tauġena nevevaġi-mase etato. ²⁸ Senaġi Paulo na eġaba-viniato, ekirato, “Tauġemu asi novevaġa-rakava! Ġai mabarama tu maġema!” ²⁹ Dibura numa ġitaġauna tarimana kere keari eveito, eraga-toġato, benamo ma ġoġo-ġoġona ġesi Paulo e Silas kwakuri korari ai ea keto-tarito. ³⁰ Benamo monana eġori-rosirito ma edanaġirito, ekirato, “Vere tarimami, au tu kamasi baveini vau maġuri badoġariani?”

³¹ Ġia na ġevaġa-veŋeato, ġekirato, “Iesu Vereġauka bono ġabidadama-vinia, benamo maġuri boġabiani, ġoi e ġemu numa tarimari mabarari.” ³² Benamo ġia na Vereġauka ġena guruġa, ġia ma ġena numa tarimari mabarari ġesi, ġeri ġekiraġito. ³³ Mo boġi horanai moġo, dibura numa ġitaġauna tarimana na tauri ruarua eġori-iaġorito, manuġari ea ġurigiurito, ema ġia ma ġena numa tarimari mabarari ġesi mo boġi sebonai ġebabatorito. ³⁴ Moġa murinai ġia na Paulo e Silas ġena numa nuġanai eġori-toġarito, benamo ġaniġani evinirito, ġeġanito. Ma ġia ma ġena numa tarimari ġesi tu iaku na ġevonuto, korana ġia toma tu Barau ġenai ġeveġabidadamani.

³⁵ Boġiboġi, Kota ġeseġaġini tarimari na vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġetuġurito, ġekirato, “Mani dibura numai tarimari ruarua ġoa tuġu-vaġiri.” ³⁶ Benamo dibura numa ġitaġauna tauna na Paulo ekira-varaiato, ekirato, “Kota ġeseġaġini tarimari na guruġa beġe tuġua, ġoi e Silas tu baġana tuġu-rosimi beġesi. Moġa lorinai ġoraka-rosi ma mainomi ġesi.” ³⁷ Senaġi Paulo na vetuġunaġi-iaġovini tarimari ekirarito, ekirato, “Ġai tu Roma tarimama, senaġi ġia na tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai ġai ġekwari-kavamato moġo, a ġema rakava tu asi ġevetauato, senaġi dibura numai ġefiu-toġamato. Ma initoma tu vekuretoġai ma ġetuġu-rosima ġetoni? Asiġina ġinavaġi! Ġia tauġeri maġana beġene iaġoma, benamo ġai beġenema ġori-rosima.”

³⁸ Benamo vetuġunaġi-iaġovini tarimari na mo guruġa Kota ġeseġaġini tarimari ġekira-vararito. Ġia ġeseġaġito Paulo e Silas tu Roma tarimari ai ġeiaġoto nai tu ġegarito. ³⁹ Benamo ġeiaġoto, Paulo e Silas ġenoġirito, ġeri rakava beġene tuġamaġi-fitoġari. Benamo ġia tauri ruarua dibura numa na ġetuġu-rosirito, e ġenoġirito, mo vanuġa barana beġene raga-kwanea. ⁴⁰ Paulo e Silas na dibura numana ġeraga-kwaneato, Lidia ġena numa ġana ġeiaġoto. Monai tarikaka ġesi ġevedoġarito, benamo vevaġa-gwaġiġi guruġari na ġevaġa-kokorerito, benamo ġerakato.

17

¹ Paulo e Silas na Amfipoli e Apolonia ġeraka-vanaġiato, ġeiaġoto mo Tesalonikai ġeraġasito. Iuda tarimari ġeri rubu ta tu monai. ² Paulo tu eveito-ġoi kavana rubu ai eraka-toġato. Ema Sabadi ġarori toitoi nuġari ai, ġia tu tarimarima ġesi Buka Veaġa guruġari ġeguruġa-guruġa-iaġirito. ³ Ġia ġeri ekiraġi-ginikauto-ġoi, e evaġa-moġoniato-ġoi, Keriso tu bemidigu-midiguni e mase na ma bevariġisi-ġenoġoini. Ema ekirato, “Mai Iesu, varina ġomi ġemi afuani tarimana, tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).” ⁴ Iuda tarimari kotari na mo guruġa ġevaġa-moġoniato, benamo Paulo e Silas ġesi ġesebonato. Ema Barau ġetoma-rakariġo viniato-ġoi Grik tarimari ġutuma lelevaġi e vanuġai ġeri dagi barego vavineri ġutuma maki ġia ġesi ġesebonato.

⁵ Senaġi Iuda tarimari tu ġemamato, benamo voivoi gabunai seġafore lelevaġi tarimari kotari ġeġabi-vegogorito, seġafore doġorona ta ġesinaiato. Benamo ġia na gururaġe e vevaġi baregona vanuġa barana nuġanai ġeveiato. Ma Iason ġena numa ġeraġeato, Paulo e Silas beġene doġariri, be tarimarima ġoirari ai beġene ġori-rosiri ġana. ⁶ Senaġi asi ġedoġaririto, benamo Iason e tarikaka kotari ġeinu-iaġorito, vanuġa ġitaġauna tauri ġoirari ġana, ma koġori ġesi ġekirato, “Tanobara mabarari ai mai tarima na rakava ġevaġa-ġoraiani, ma toma tu mai ġana beġe iaġoma, ⁷ benamo Iason na ġena numai eġita-ġaurini. Ġia na Kaisara ġena taravatu ġekiraġi-fitoġaiani, korana tu ġekirani, vere barana ta ma ġetoni. Ġekirani, mo vere arana tu Iesu.” ⁸ Vanuġa tarimari e ġitataġona tarimari na mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġeri daradara ebaregato. ⁹ Benamo ġia na Iason ma karona ġesi ġevaġa-fainirito moġo, benamo ġetuġu-rakarito.

Berea ai

¹⁰ Eboġito nai tu asikauna tarikaka na Paulo e Silas Berea ġana ġeraga-tuġu-rakarito. Bereai ġea raġasito nai tu ġeiaġoto, Iuda tarimari ġeri rubu ġana. ¹¹ Bereai tarimarima tu tarima namori, dia Tesalonika tarimari kavari. Ġia na Barau ġena guruġa ġeseġaġiato-ġoi nai, ġeura-iaġi baregoato-ġoi. Ema ġaro mabarari ai Buka Veaġa nuġanai kara Paulo na ekiraġiato-ġoi ġevetauato-ġoi. Korana tu ġeurato-ġoi beġene riba, Paulo na kara ekiraġiato-ġoi guruġari tu moġoni ba, beġene vaġa-moġoniri ġana. ¹² Iuda tarimari ġutuma Iesu Keriso ġevaġa-moġoniato; ema Grik vavineri barego-baregori kotari na e Grik tauri ġutuma maki Iesu Keriso ġevaġa-moġoniato.

¹³ Senaġi Iuda tarimari Tesalonikai ġeseġaġito, Paulo tu Bereai Barau ġena guruġa eġobata-iaġiato-ġoi. Benamo ġeiaġoto, vanuġa tarimari nuġari ġea ġanirito e ġekira-vaisi vaisirito. ¹⁴ Benamo Paulo tu asikauna tarikaka na kone ġana ġetuġu-rakaiato; a Silas ema Timoteo tu Bereai ġetanuto. ¹⁵ Paulo ġekava-iaġoato tauri na ġeġori-iaġoato mo Atena. Monana ma ġeġenoġoito Berea ġana. Ġia ġeġenoġoito nai tu, Paulo ġena keakau guruġana ta maki ġeġwaiato, ekirato, Silas e Timoteo ġia ġenai beġene iaġo-ġarimoġi etato.

Atena ai

¹⁶ Atenai, Paulo na Silas e Timoteo evaġa-nogarito-ġoi nuġanai, mo vanuġa baregona eġitaiato tu kwaivakuku na ġevaġa-vonuato. Benamo ġia nuġana emeto-rakavato. ¹⁷ Moġa lorinai eiaġoto Iuda tarimari ġeri rubu ġana, Iuda tarimari e irau bese tarimari Barau ġetoma-rakariġo viniato-ġoi tarimari ġesi ġeguruġa-guruġato. Ema ġaro mabarari ai maketi ai ġeraka-refoto-ġoi tarimari evaġa-guruġarito-ġoi. ¹⁸ Vevaġa-riba tauri irauri, ġeri oreo ġekiraġirito-ġoi tu Epikurea ema Stoiki, na Paulo ġeġoitaġoato, benamo ġevaġa-veġare veġareato. Ġia kotari ġevedanaġito, ġekirato, “Mai muru-babo tu kara ekiraġiani?” Ma kotari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġia mai tu noġa moġo barau irauri ekiraġirini.” Ġia moġesi ġekirato, korana Paulo tu Iesu e ġena variġisi-ġenoġoi varina eġobata-iaġiato-ġoi. ¹⁹ Benamo ġia na Paulo ġeġabiato, Areopago ġorona ġana ġeġori-iaġoato, kanisoro ġevegogoto-ġoi gabuna ġana. Benamo monai ġekiraiato,

ġekirato, “Ġai ġaurani tu ġariba, mai vevaġa-riba variġuna oveiani tu kara okiraġiani? ²⁰ Ġoi na guruġa tari okiraġirini tu ġai na asi ġaseġaġirini dagarari, naima ġai ġaurani tu aniri baġana ribari.” ²¹ Korana Atena tarimari mabarari e irau gabu tarimari monai ġetanuni tu, ġauvei ta asi ġeveiato-ġoi, senaġi ġia ġeri veġa sebna tu ġaro mabarari ai mo guruġa variġuri moġo ġekiraġi-taġorito-ġoi e ġeseġaġi-taġorito-ġoi.

²² Benamo Paulo tu Areopago vegogona nuġana na eruġa-vaisito, benamo ekirato, “Atena tarimami! Au na ġomi aġitamini, ġomi tu ġemi barau ġeri ai ġovetuġamaġikau-barego korikorini. ²³ Korana ġemi vanuġai arakaorakaoni e ġemi toma-rakariġo gaburi aġitarito nai tu, au na fata veaġana ta aġitaiato, iatanai tu mai guruġa ġetoreato, ‘ASI RIBAMA BARAUNA ĠENA.’ Moġa lorinai mo asi ribami Barauna, ġomi na ġotoma-rakariġo viniani tu, toma au na akira-varamini.

²⁴ Tanobara e tanobara nuġanai ġetanuni dagarari mabarari eveirito Barauna tu guba e tanobara verena. Ġia tu tarimarima ġimari na ġeragarito rubu veaġari ai tu asi etanuni. ²⁵ Ġia tu dagara tai asi erabuto, be tarimarima ġimari na ġia ġena tu asi beġe veiani riba. Ġia tauġena na tarimarima mabarari maġuri evinirini, iaġari ema dagara mabarari evinirini. ²⁶ Tarima sebna ġenana ġia na tarimarima beseri mabarari evaġa-ġorarito, ema tanobara mabarana beġene tanu-iaġia etato. Ġia tauġena na ġeri maġuri laġaniri ema ġeri tanu gaburi korikori eboioġa-guinerito. ²⁷ Barau na moġesi eveiato, korana ġia beġene ġita-vetaua ġana; ema beġene vetau-kokore kokorea, benamo beġene doġaria. Oba, Barau e ġita tata vefakara tu asi manaġa. ²⁸ ‘Korana ġita tu, ġia koranai tamaġurini, taġareva-ġarevani e roġo tamaġuri-taġoni.’ Ġemi mari ġegarani e ġesisiba-iaġirini tauri na ġekiraġiato kavana, ġekirato, ‘Ġita maki ġia natuna.’

²⁹ Ġita tu Barau natuna lorinai, asi bitana tuġamaġi, Barau tu golo, silva, o fore, tarimarima ġena boioġai ema ribai ekororito dagarari kavana. ³⁰ Guinenai tarimarima tu asi ġeri ribamaoro nai, Barau na moġeri tu eġita-ragakwanerito. Senaġi toma tu, ġia na tarimarima mabarari gabu mabarari ai ekirarini, beġene vetuġamaġi-kure. ³¹ Korana ġia na ġaro ta ekiraġi-toreato, mo ġaro ai ġena ġabiviriġi tarimana na tanobarai vevaġa-maoro beveiani ma iobukaiobukana ġesi. Barau na mo tau evaġa-moġoniato tarimarima mabarari ġoirari ai, vetoġana tu mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato.”

³² Mase na variġisi-ġenoġoina guruġana ġeseġaġito nai, kotari na tu Paulo ġerikiriki-iaġiato. Ma kotari tu ġekirato, “Ġai ġaurani tu, mo vari ġema ma nokiraġi-ġenoġoia.”

³³ Benamo Paulo na mo vegogo eraga-kwaneato. ³⁴ Senaġi tau lakouna tu ġia ġesi ġerakakauto e Barau ġenai ġeveġabidadamato. Ġia fakari ai tu Dionisio, ġia tu Areopago ġoro ai ġevegogoto-ġoi tarimana ta, e vavine ta arana Damari, ema tarima kotari maki.

18

Korinto ai

¹ Moġa murinai Paulo na Atena eraga-kwaneato, Korinto ġana eiaġoto. ² Monai ġia na Iuda tarimana arana Akwila eġoitaġoato. Akwila tu Ponto ai emaġurito. Ġia tu ġaraġona Priskila ġesi Itali na vau ġeraġasito. Ġia Itali na ġeiaġomato, korana tu Klaudio na Iuda tarimari mabarari ekirarito, Roma beġene raga-kwaneana. Paulo eiaġoto ġia ġeri ai, ea ġitarito. ³ Ġia maki Akwila ma ġaraġona ġesi kavana farai numari eturito-ġoi. Moġa lorinai Paulo monai tu ġia tauri ruarua ġesi etanuto-ġoi ema ġeġauvei-vegogoto-ġoi. ⁴ Sabadi mabarari ai tu Iuda tarimari ġeri rubu ai eġobatato-ġoi, Iuda e Grik tarimari nuġari neġabiri uranai.

Silas e Timoteo ġeraġasito

⁵ Silas e Timoteo Makedonia na ġeraġasito nai, Paulo tu Barau ġena guruġa eġobata-iaġiato-ġoi ġaro mabaranoi, Iuda tarimari ġeri ai ekiraġi-foforiato-ġoi, Iesu tu moġoni Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna). ⁶ Senaġi Iuda tarimari na Paulo ġena guruġa ġevaġa-ġenoġoiato, e guruġa asi namori ġenai ġekira-veġare veġareato nai, Paulo na ġena dabuġa ekorakoraiato ġia ġoirari ai vauro evaġa-guruġa gwaġiġi-vinirito, ekirato, “Ġomi rarami verebana tu tauġemi iatami ai! Au ġegu ai vereba ta asiġina. Toma au tu aiāġoni irau bese tarimari ġeri ai.”

⁷ Benamo mo rubu na eraka-rosito, eiaġoto, irau bese tarimana arana Titio Iusto ġena numa ġana. Titio tu Barau etoma-rakariġo viniato-ġoi tarimana, ma ġena numa tu rubu sebinai moġo. ⁸ Krispo, rubu ġorikauna tarimana e ġena numa tarimari mabarari ġesi tu Vereġauka ġeġabidadama-viniato-ġoi. Ema Korinto tarimari ġutuma na maki vari ġeseġaġiato, benamo ġevaġa-moġoniato ema babatiseo ġeġabito.

⁹ Boġi tai Vereġauka na Paulo mata-vanaġi ai evaġa-guruġaiato, ekirato, “Asi bono gari, murumu asi bene kafu, bono guruġa! ¹⁰ Korana au tu ġoi ġesi bene; ta na asi beiaġo-vinimuni e asi bevaġa-rakavamuni riba, korana au ġegu tarimarima tu ġutuma mai vanuġa baregonai.” ¹¹ Moġa lorinai Paulo monai etanuto laġani ta e ġue imaima sebona (6); Barau ġena guruġa tarimarima evaġa-riba iaġirito-ġoi.

¹² Galio tu Akaia tanona ġeri gavana ġauveina eveito-ġoi nuġanai, Iuda tarimari ġeġaru-vegogoto, Paulo ġeġabi-tariato, Kota gabuna ġana ġeġori-iaġoato. ¹³ Ġekirato, “Mai tarima na tarimarima nuġari eġanirini, ma taravatu na asi ekiraġiani maġurinai Barau beġene toma-rakariġo vinia etoni.” ¹⁴ Paulo neguruġa etato nuġanai, Galio na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ġomi Iuda tarimami, bema veġa rakavana tai o kerere baregona tai boġoro samani nai tu, bara seġaġi-vinimi riba. ¹⁵ Senaġi mani veġareveġare tu vevaġa-riba, e ara, ema tauġemi ġemi taravatu veġareveġareri, naima tauġemi na boġono vei-rorogotori. Au na maniġesina dagarari Kotai tu asi baseġaġirini!” ¹⁶ Benamo ġia na Kota gabuna na elai-rosirito. ¹⁷ Ġia mabarari na rubu ġorikauna tarimana, Sostene, ġeġabi-tariato, Kota gabuna ġoiranai benamo ġekwari-korukoruato. Ma Galio tu eġitarito senaġi eboġe-ġuirāġito moġo.

Paulo Antioka ġana eġenoġoito

¹⁸ Paulo Korinto ai tarikaka veġabidadama nuġanai tarimari ġesi tu ġaro kota vovoka roġo ma ġetanuto. Moġa murinai eraga-kwanerito, benamo Priskila e Akwila ġesi bouti ta Siria ġana ġeiaġoto. Kenkrea na roġosi beġere raka nuġanai, ġia tu debana ġeraroato, korana ġena kiraġitore gwaġiġina ta Barau ġenai eveiato nai. ¹⁹ Efeso ai ġeraġasito, benamo Paulo na Priskila e Akwila monai eraga-kwanerito. Ġia tu Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toġato benamo Iuda tarimari ġesi ġea guruġa-guruġato. ²⁰ Ġia na ġenoġiato, monai Iuda tarimari ġesi roġo bene tanu, senaġi ġeri noġinoġi asi eġabi-raġeato. ²¹ Senaġi ġena rakai tu iniġesi evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema Barau beuranai nai, ġomi ġemi ai ma baġenoġoi-iaġomani.” Benamo bouti ai ea raġekauto, ma Efeso eraga-kwaneato.

²² Kaisareai eraġasito nai, kwakuna na Ierusalemna ġana evaraġeto, ekalesia ġesi ġea veġoitaġoto vauro, Antioka ġana evariġo-iaġoto. ²³ Ġaro kotari monai etanuto murinai, Galatia e Frigia tanori ġana eiaġoto, Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari mabarari gabu tatai ġetanuto-ġoi tarimari ea vaġa-kokorerito.

²⁴ Mo horai Iuda tarimana ta arana Apolos, Alesandria ai emaġurito tarimana, Efeso ġana eiaġoto. Ġia ġena riba tu varaġe lelevaġi, guruġai namo vedaurea e Buka Veaġa maki eriba-ginikau-raġeato. ²⁵ Ġia tu Vereġauka ġena dabara ġevaġa-ribaiato, benamo nuġana mabarana ġesi Iesu varina efiuato, e evaġa-riba-iaġi ginikauato. Dagara sebona, ġia tu Ioane ġena babatiseo moġo eribaiato. ²⁶ Rubu nuġanai eġobatato-ġoi ma kokorena ġesi. Monai Priskila e Akwila na ġeseġaġiato, benamo ġeġori-kauato,

ġia ġetanuni numana ġana ġeġori-iaġoato, monai vauro Barau ġena dabara moġonina ġevaġa-riba ginikauato. ²⁷ Benamo Apolos eurato, Akaia ġana bene iaġo. Moġa lorinai tarikaka Efeso ai ġetanuni na ġevaġa-kavaiato, e fefa ta ġetoreato Akaiai Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġeri, ġenoġirito, Apolos eiaġoni nai beġene ġabi-raġea. Apolos ea raġasito nai tu, Barau ġena varevare-bara ġenana Barau ġevaġa-moġoniato tarimari tu vevaġa-kava barego Apolos ġenana ġedoġariato. ²⁸ Korana ġena guruġa kokoreri ġerina Iuda tarimari evaġa-ketorito tarimarima ġutuma ġoirari ai, Apolos na Buka Veaġa na ġeri evaġa-moġoniato-ġoi Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

19

Paulo Efeso ai

¹ Apolos tu Korinto ai etanuto-ġoi nai, Paulo gunika rekena na eiaġoto mo Efeso ai ea raġasito. Monai Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari tari edoġaririto, ² benamo edanaġirito, ekirato, “Iesu ġenai ġoveġabidadamoto nai, Iauka Veaġa ġoġabiato ba?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Asiġina, ġai tu Iauka Veaġa maki etanuni guruġana ta tu roġosi maki baġana seġaġia.” ³ Benamo Paulo na ma edanaġirito, ekirato, “Be ġomi na tu kamara babatiso ġoġabiato?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ioane ġena babatiso.”

⁴ Benamo Paulo ekirato, “Ioane tu rakava ġerina ġevetuġamaġi-kureto tarimari ebatisorito, ema Isaraela tarimari ekirarito, ġia murina na beiaġomani tarimana beġene ġabidadama-vinia, mo tu Iesu.” ⁵ Mo guruġa ġeseġaiato nai, Vereġauka Iesu aranai babatiso ġeġabiato. ⁶ Paulo ġimana ġia iatari ai etore-kaurito nai tu, Iauka Veaġa emariġoto ġia iatari ai. Benamo garo irauirau ai ġeguruġato, e Barau na ġia ġeri ai evaġa-foforirito guruġari ġevari-fiurito. ⁷ Tauri mabarari tu gabanana ruarua (12) kavana.

⁸ Paulo monai ġue toitoi etanuto. Ma vanaġivanaġi rubu ai eraka-toġato-ġoi, Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa), eġobata-iaġiato-ġoi ma kokorena ġesi, ema tarimarima ġesi ġeguruġa-iaġiato-ġoi e nuġari eġanirito-ġoi. ⁹ Senaġi tari nuġari tu bubu, be asi ġeseġaġi-viniato, ema tarimarima ġutuma ġoirari ai Vereġauka ġena dabara iatanai guruġa tu rakavari ġekiraġito. Moġa lorinai Paulo na eraga-kwanerito, Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari moġo eġori-kaurito, benamo ġaro mabarari ai Tirano ġena vevaġa-riba numanai evaġa-ribarito-ġoi. ¹⁰ Laġani ruarua moġesina eveito, moġesina naima Asia tanonai ġetanuto-ġoi Iuda tarimari e Grik tarimari mabarari na Barau ġena guruġa ġeseġaġiato.

Skeva natuna

¹¹ Barau na Paulo ġenana veġa boruri irauri eveirito. ¹² Ġia na eġauvei-iaġirito-ġoi mukori e eriġorito-ġoi dabuġari keve tarimari ġeri ai ġeġabi-iaġorito-ġoi nai tu, ġeri keve ġenamoto-ġoi, e iauka rakavari ġia ġerina ġeraka-vaġito-ġoi.

¹³ Iuda tarimari kotari monai ġerakaoto-ġoi ma iauka rakavari ġelai-vaġirito-ġoi tauri na maki Vereġauka Iesu arana ġevatoato iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari iatari ai. Iauka rakavari ġekirarito, ġekirato-ġoi, “Paulo na eġobata-iaġiani tarimana Iesu aranai akiramini, ġoraka-vaġi.” ¹⁴ Skeva, Iuda ġeri Rubu Veaġa verena baregona ta, natuna merori imaima ruarua (7) tu moġesina ġeveito-ġoi. ¹⁵ Benamo ġaro ta iauka rakavana na ekirarito, ekirato, “Iesu tu au ribagu, ema Paulo maki ma ribagu, a ġomi tu deikara?” ¹⁶ Benamo iauka rakavana na eboroġiato tarimana na tauri imaima ruarua (7) na eguru-vinirito, ebota-korukorurito. Evaġa-vevaġi rakavarito, be mo numa na ġema raga-rosito tu kefiru kori e ma rarari.

¹⁷ Efeso ai ġetanuto-ġoi tarimari, Iuda e Grik tarimari mabarari, na mo vari ġeseġaġiato nai, ġegari-rakava rakavato, ema Iesu Vereġauka arana ġevaġa-raġe

baregoato. ¹⁸ Iesu ġevaġa-moġoniatu tarimari vovoka ġeiaġomato, benamo ġutuma ġoirari ai ġeri veġa rakavari ġekiraġi-foforirito. ¹⁹ Meġameġa tarimari ġutuma ġeri meġa bukari ġeġwa-vegogorito, benamo tarimarima mabarari ġoirari ai ġegaburito. Mo buka voiri ġevaġa-vegogorito tu silva moniri 50,000. ²⁰ Mai veġa seġukari ġeġorato ġerina Vereġauka ġena guruġa eraga-rovorovoto, e ebaregoto ma seġukana ġesi.

Efeso ai gururaġe baregona eġorato

²¹ Moġeri muriri ai Paulo nuġanai etuġamaġito, Makedonia e Akaia tanori na bene vanaġi-iaġo Ierusalemna ġana. Ekirato, “Mo ġana bana iaġo murinai, Roma maki bana ġitaia.” ²² Benamo Timoteo e Erasto, ġia ġevaġa-kavaiato-ġoi tarimari ruarua, Makedonia ġana etuġu-iaġorito, a ġia tu Asia tanonai kota roġo etanu-maukato.

²³ Mo ġaro sebonai Efeso ai gururaġe baregona eġorato, korana Vereġauka ġena Dabara dainai. ²⁴ Monai silva eġauvei-iaġirito-ġoi tarimana ta arana Demetrio, ġia na barau vavinena arana Diana ġena rubu baregona ġitaġitana ilailanai rubu misimisiri silva na eveirito-ġoi. Monana ġena ġauvei tarimari moni boruri barego vedaurea ġedoġarito. ²⁵ Benamo Demetrio na ġia mabarari, e ġia ġeri ġauvei kavana tarimari ekea-vegogorito, ma ekirarito, ekirato, “Tau, ġomi tau mabarami ribami ġita ġera moni tu mai ġauvei na eiaġomani. ²⁶ Toma ġomi tauġemi na ġoġitaiani e ġoseġaġiani, mai tarima Paulo na kara eveiani. Ġia ekirani, tarimarima ġimari na ġeveirini barauri tu dia barau, ema ġia na tarimarima ġutuma-bara nuġari eġanirini, e eġori-veġitarini, dia Efeso ai moġo, senaġi Asia tanona mabarana maki. ²⁷ Mai tu dia ġita ġera ġauvei namona arana moġo evaġa-rakavaiani, senaġi barau vavinena baregona, Diana, ġena rubu maki asi aninai beġe vaġa-iaġoani, e Diana iaru-korokorona asi ma beġe vevato-iaġiani; aba, mai barau vavinena tu Asia tarimari mabarari e tanobara mabarana na ġetoma-rakariġo viniani.”

²⁸ Mo guruġa ġeseġaġiatu nai, ġebaru-rakava rakavato, e ġekoġoto, ġekirato, “Efeso barauna Diana tu iaru-korokoro!” ²⁹ Benamo mo guru baregona eraġeto na mo vanuġa barana mabarana tu iauvoiauvo e daradara na eġauato. Ma Paulo ġesi ġerakao-vegogoto-ġoi Makedonia tarimari ruarua, Gaius e Aristako, tu ġeġabi-taririto, benamo marere gabuna ġana ġeġori-raġaraga-iaġorito. ³⁰ Paulo ġena ura tu tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai bene raka-rosi, senaġi Iesu ġekorana-iaġiatu-ġoi tarimari asi ġeurato, ma ġeruġa-ġauato. ³¹ Asia vereri kotari Paulo ġatana. Ġia na maki ġena guruġa ġetuġuto, ġenoġiato, marere gabunai asi bene fofori.

³² Mo vegogo nuġanai daradara asikeikeina eġorato, korana tarimarima mabarari irau ġabaġabana keakeana ġeiaġoto. Ġeġabato-ġoi e ġekeato-ġoi nai, tari tu guruġa ta ġekiraġiatu-ġoi, ma kotari tu guruġa boruri tari ġekiraġirito-ġoi, korana tarima ġutuma tu asi ribari kara dainai ġea ġaru-vegogoto. ³³ Iuda tarimari na Alesanda mo ġutuma-bara nuġana na ġetuġu-rosiato, tarimarima ġoirari ai ea ruġato, Iuda tarimari iatari ai bene guruġa ġana. Benamo Alesanda ġimana na tarimarima elau-taririto asi beġene gururaġe ġana. ³⁴ Senaġi ġeġita-leaiato, ġia tu Iuda tarimana nai, mabarari vaġa-sebo mai guruġa sebona moġo ġekoġo-iaġi ġenoġoi-ġenoġoiato-ġoi, ġekirato-ġoi, “Efeso barauna, Diana, tu iaru-korokoro!”

³⁵ Vanuġa ġena toretore tauna o klak mo tarimarima ġutuma evaġa-maġorito, benamo ekirato, “Efeso tarimami, tarimarima mabarari ma ribari, Efeso tu Diana barau vavinena baregona ġena rubu ġitaġauna vanuġana, e guba na fore veaġana Diana ilailanai dagarana eketo-firiġoto ġitaġauna vanuġana maki. ³⁶ Tarima ta na maiġeri dagara asi bekira-ġuniġaurini riba. Moġa lorinai asi ġoguru-raġe, asi ġovei-taġuitaġui. ³⁷ Mai tarimarima na rubu dagarana ta tu asi beġe lemaia, e ġera barau vavinena ġenai maki guruġa rakavana ta tu asi beġe kiraġi, senaġi ġomi na maiġana boġo ġori-iaġoma-kavari. ³⁸ Bema Demetrio ma ġena ġauvei tauri ġesi ma ġeri baru tarima

ta ġenai nai tu, ġita tu ma ġera gavana, ġera Kota ġarori tu vekeo. Monai vauro beġene vei-roroġotori. ³⁹ Bema ġourani dagara ta ma boġono kiraġia nai tu, taravatu na evaġa-moġoniato vegogonai vauro beġene guruġa-iaġia. ⁴⁰ Toma kara beġora korana beġe danaġirani nai, ġita tu bita kerereni. Korana mai gururaġe baregona bita veia tu asi tauna ta, e ġera ġaru-vegogo kava anina tu asi bita kiraġiani riba.” ⁴¹ Eguruġa-ġosito murinai, ġevegogoto tarimari etuġu-rovorovorito.

20

Paulo tu Makedonia e Grik ġana eiaġoto

¹ Mo daradara nuġanai ġekoġoto-ġoi, ġeġabato-ġoi, moġa emeġomeġo-tarito murinai, Paulo na Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ekea-vegogorito; benamo elaunaġirito murinai, eġabi-tuġurito. Benamo ġia tu ma erakato Makedonia ġana. ² Mo gabu nuġari na eraka-vanaġito-ġoi nai, guruġa ġutuma ekiraġito, tarimarima evaġa-kokorerito-ġoi. Monana eiaġoto mo, Grik ai evotuto. ³ Monai ġue toitoi etanuto. Bouti na Siria ġana bene iaġo ġana eġabi-kavito-ġoi nuġanai tu eseġaġito, Iuda tarimari na tu ġia beġene vaġia boioġana ġetogaiato-ġoi. Moġa lorinai Makedonia na dabarai bene ġenoġoi-vanaġi etato. ⁴ Tarima kotari na ġia ġekavaiato, tarimari tu maġeri: Sopata Piro, Berea tarimana; Aristako e Sekundo, Tesalonika tauri; Gaius, Derebe tarimana; Tikiko e Trofimo, Asia tauri; e Timoteo. Moġeri na ġekavaiato, Asia ġana ġeiaġoto. ⁵ Ġia tu ġeraka-guineto, Troas ai vau ġai ġea vaġa-nogamato. ⁶ Senaġi ġai tu Asi Etubuni Faraona Verekona ekorito murinai vau, Filipi ġaraga-kwaneato. Ġaro imaima (5) ġekorito vau, ġia ġeri ai Troas ai ġavotuto, ġavedoġarito. Monai tu ġaro imaima ruarua (7) ġatanuto.

Paulo ġena iaġoiġo magona Troas ai

⁷ Fura sebona ġena ġaro giniguenai o Sandei ai ġaraka-vegogoto anibou baġana ġani ġana. Benamo Paulo na mo lavilavi tu tarimarima eġobata-vinirito, eiaġoto mo, boġi nuġana, korana belaġanini ġia tu berakani nai. ⁸ Mo numa tuġuna daiġutunai ġai ġavegogoto, moġa lamefa na tu asisebo ġevaġa-ġararito. ⁹ Mero futuana ta arana Eutiko tu windoa nuġanai etanuto. Paulo ġena guruġa emauka-iaġoto-ġoi nuġanai, Eutiko matana tu egenagenato-ġoi mo ea gena-vetuġa-rekwato. Benamo mo numa tuġuna na stori vaġa-toitoina (o third story) na ea keto-firiġoto mo tano ai. Ġea ġabi-vaisiato nai tu mase. ¹⁰ Senaġi Paulo eraka-riġoto, Eutiko iatanai evefiukauto, eregoato, benamo ekirato, “Nuġami asi ġeraġe, ġia tu maġuri!” ¹¹ Moġa murinai numa tuġuna ġana ma evaraġeto, ma farao ebuki-ġutuato, ġeġanito. Ġena guruġa ma esiriġuato, eiaġoto mo elaġanito, benamo erakato. ¹² Vegogo tarimari na mo futua ġeġoriato, benamo ma verereri ġesi ġerakato.

Paulo Troas na eiaġoto mo Mileto

¹³ Ġai tu bouti na Aso ġana ġaiaġo-guineto, a Paulo tu monai vau ma baġa ġurakauani. Paulo na tu moġesina ekiramato, korana ġia tu kwakuna na beraka-vanaġini etato. ¹⁴ Aso ai ema doġarimato, benamo ġaġura-kauato, Mitilene ġana ġaiaġoto. ¹⁵ Monana bouti na ma ġaiaġoto mo elaġanito vau, Kioso iata-raġenai ġadarokauto. Mo ġaro murinai tu Samo ai ma ġavotuto, ma ġaro ta ma evanaġiato vauro, Mileto ai ġaraġasito. ¹⁶ Paulo eurato, Efeso tu beġene raga-vanaġia, Asia tanonai ġaro kotari beġe vaġa-koririni garina, korana ġia nuġana eġariġarito-ġoi. Ġena ura bema ma dabarana nai tu, Ierusalem ai beġene votu vauro, Pentekoste ġarona bene raġasi, mo tu Pasova ġaro gabana imaima (50) murinai.

Paulo ġena veġabituġu guruġari Efeso ekalesiana ġorikauna tauri ġeri ai

¹⁷ Paulo tu Mileto vanuḡana na Efeso ekalesia ḡorikauna tauri ḡeri guruḡa etuḡu-iaḡoto, ekirarito, beḡene iaḡoma, ḡia ḡesi beḡenema vedoḡari. ¹⁸ Ḡia ḡema votuto nai, evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḡomi ma ribami au ḡaro mabarari ai ḡomi ḡesi tatanuto-ḡoi nai, aiḡesina atanuto, ḡaro tovotovona na Asia tanonai ama raḡasito veḡata. ¹⁹ Ḡaro vovoka Iuda tarimari ḡeurato-ḡoi au beḡene kougu, veiḡa rakavari ḡutuma au ḡegu ai ḡeveirito-ḡoi. Senaḡi nuḡagu ma maranana ḡesi moḡo e ma taḡigu ḡesi Vereḡauka vetuḡunaḡina aiaḡo-vinito-ḡoi. ²⁰ Ḡomi ribami, vaḡa-kava-iaḡimi guruḡari mabarari avaḡa-ribamito, ta asi akure-toḡaiato, ḡemi numai e ḡutuma ḡoirari ai avevaḡa-ribato-ḡoi nai. ²¹ Iuda tarimari e Grik tarimari ḡoirari ai aguruḡa-foforito-ḡoi, ḡeri rakava ḡerina beḡene vetuḡamaḡi-kure, Barau ḡenai beḡene ḡenoḡoi, ema ḡera Vereḡauka Iesu Keriso beḡene ḡabidadama-vinia. ²² Au toma tu Ierusalemā ḡana aiaḡoni, korana Iauka Veaḡa na evaḡa-naḡiguni nai, ma asi ribagu monai tu kara ḡegu ai beḡorani. ²³ Dagara sebona moḡo au ribagu tu Iauka Veaḡa na vanuḡa baregori mabarari ai evaḡa-ribaguni, au ḡoiragu ai tu dibura numa e midigumidigu evaḡa-noga taḡoguni. ²⁴ Senaḡi au ḡegu ai, au ḡegu maḡuri tu asi atuḡamaḡi-baregoani, kara ḡana atoni, ḡegu ura sebona tu ḡegu raga-iruiru moḡo bana vaḡa-ḡuḡuru, ema mo ḡauvei Vereḡauka Iesu na eviniguto, bana veia etato ḡauveina, bana vaḡa-koria. Mo ḡauvei tu: Barau ḡena varevare-bara Varina Namona bana kiraḡi-foforia.

²⁵ Au tu ḡomi mabarami fakami ai arakao-rakaoto, Barau ḡena Basileia, (ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiani maiḡa), ḡemi aḡobata-iaḡiato. A toma au ribagu, ta na asi ma boḡita-ḡenoḡoiguni. ²⁶ Moḡa lorinai toma ḡaro ḡomi ḡoirami ai au aguruḡa-foforini, bema ḡomi ta Barau ḡenana beraka-rekwarekwani nai, verebana tu dia au ḡegu ai. ²⁷ Korana Barau ḡena ura mabarana avaḡa-ribamito, misina ta maki asi akira-ḡuniḡauato. ²⁸ Tauḡemi lorimi boḡono vetore, ema mamoe serina lorina boḡono toreri. Mani mamoe serina tu Iauka Veaḡa na evinimito boḡono ḡitaḡauri ḡana. Barau ḡena ekalesia boḡono ḡita-ḡaua e boḡono ḡori-kaua. Mani tu ḡia Natuna rarana na evoiato. ²⁹ Au ribagu, au barakani murigu ai tu boḡa kwaivari rakavari ḡomi fakami ai beḡe raka-toḡani, benamo mani mamoe serina beḡe vaḡa-rakavaiani. ³⁰ Ḡomi tauḡemi fakami na maki tau kotari beḡe variḡisini, benamo ḡofaḡofa guruḡari beḡe kiraḡini, Iesu ḡekorana-iaḡiani tarimari ḡia na beḡene ḡori-ḡerevaḡiri ḡana. ³¹ Moḡa lorinai lorimi boḡono vetore! Boḡono vetuḡamaḡi-taḡo, au na tu laḡani toitoi veḡata matagu ma taḡina ḡesi, ḡomi asisiba-vini boḡimito-ḡoi e asisiba-vini laḡanimito-ḡoi.

³² Toma Barau ḡimanai e ḡena varevare-bara guruḡana nuḡanai atoremuni, ḡia na tu bevaḡa-ruḡa-iobukamini ilaila, ema voimi bevinimini evaḡa-veaḡarito tarimari mabarari ḡesi. ³³ Au na ta ḡena silva, o golo, o dabuḡa urana asi aveito. ³⁴ Ḡomi tauḡemi ma ribami, au ḡegu rabu e karogu ḡeri rabu dagarari mabarari tu, mai ḡimagu ruarua ḡeri ḡauvei ḡerina aḡabito-ḡoi. ³⁵ Dagara mabarari nuḡari ai au na avaḡa-ḡita iaḡimito-ḡoi, au moḡesi ḡauvei kokorekokore ḡerina vauro moira-moira tarimari bitana vaḡa-kavari. Iesu Vereḡauka ḡena guruḡa boḡono tuḡamaḡi-taḡoa, ekirato, ‘Varevare iakuna tu barego, a ḡevinirani nai taḡoitaḡoni iakuna tu kei.’ ”

³⁶ Paulo eguruḡa-ḡosito vau, ḡia ḡesi ḡevetui-tarito, benamo mabarari ḡesi ḡeḡurigurito. ³⁷ Ḡia mabarari ḡetaḡi-rakavato, ḡevefaḡato, ma ḡeverauato. ³⁸ Ḡia nuḡari ḡevekvaraḡi-rakavato tu maiḡesina evaḡa-guruḡarito nai, ekirato, ḡia na ḡoirana asi ma beḡe ḡita-ḡenoḡoiani. Benamo bouti ḡana ḡeḡori-iaḡoato.

21

Paulo Ierusalemā ḡana eiaḡoto

¹ Ḡia ḡesi ḡaveḡabi-tuḡuto, benamo ḡarakato. Davara na ḡaiaḡoto, maoromaoro mo Koso ai ḡavotuto; ma elaḡanito vau Rodes ḡana ḡaiaḡoto, monana ma ḡaiaḡoto Patara.

² Foenikia ġana beiaġoni boutina monai ġadoġariato, ma ġaraġeto, benamo ġaragato. ³ Ġaboġe-iaġoto Saipras ġaġitaato, benamo gabina (o south) rekena na ġavanāġito, ġaiāġoto mo Siria ai ġaraġasito. Taia vafuna na vau ġaraka-riġoto, korana mo bouti farefarena tu monai beġe tore-riġorini nai. ⁴ Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari kotari monai ġadoġaririto, ġia ġesi fura o wiki sebona ġatanuto. Iauka seġukana ġenana ġia na Paulo ġekiraato, Ierusalemā ġana asi bene iaġo. ⁵ Senaġi ġema raka ġarona eġabiato, benamo ġarakato. Ġia mabarari ma ġaraġori e ma naturi ġesi vanuġa baregona na ġeġori-rosimato kone ai. Benamo ġai mabarama ġavetuitui-tarito, ġaġuriġurito. ⁶ Ġia tata ġesi ġaveġabi-tuġuto, benamo ġai tu bouti baregonai ġaraġeto, a ġia tu monana ġeġenoġoito ġeri numa ġari.

⁷ Taia na ġaiāġoto Tolemais. Ġema davara iaġoiāġona dokona moġa. Monai tarikaka tari ġesi ġavedoġarito, ma ġavaġa-namorito, ġia ġesi ġaro sebona ġatanuto. ⁸ Elaġanito, benamo kwakuma na ġarakato, ġaiāġoto, Kaisarea ai ġaraġasito. Monai evanelia tarimana arana Filipino ġena numa ġana ġaiāġoto, ġia ġesi ġatanuto. Ġia tu Ierusalemā tarima imaima ruarua (7) ġeġabi-viriġirito tarimana ta. ⁹ Ġia natuna ġuiatori vasivasi tu Barau na peroveta varevarena evinirito.

¹⁰ Ġaro vovoka monai ġatanuto murinai, peroveta tarimana ta arana Agabo, Iudea na ema raġasito. ¹¹ Ġia tu ġai ġemai eiaġomato, ma Paulo ġena gabaġau eġabi-vaisiato, benamo ġia tauġena kwakuna e ġimana ebarubarurito, benamo ekirato, “Iauka Veāġa tu maiġesi ekirani, ‘Mai gabaġau tarimana tu Iuda tarimari na Ierusalemā maiġesina beġe barubaruani, benamo irau bese tarimari ġimari ai beġe tore-kauani.’ ”

¹² Mai guruġa ġaseġaġiato nai, ġai ema monai tarima kotari ġesi Paulo ġanoġiato, Ierusalemā ġana asi bene iaġo. ¹³ Senaġi ġia evaġa-veseto, ekirato, “Kara taġina ġoveini e au nuġagu ġovaġa-moiraiani? Au tu rovinatore, dia Ierusalemā beġe barubaruguni moġo, senaġi Vereġauka Iesu arana bakunai bamaseni maki.” ¹⁴ Ġai tu asi ilaila ġia nuġana baġa ġaniani nai, ma ġia noġinoġina ġavaġa-dokoato, benamo ġakirato, “Vereġauka ġena ura moġo bene vetore.”

¹⁵ Ġaro kotari ġekorito murinai, ġema farefare ġaġabi-kavirito, benamo Ierusalemā ġana ġaiāġoto. ¹⁶ Kaisarea ai ġetanuto-ġoi Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari kotari maki ġai ġesi ġaiāġoto. Ġia na ġeġori-iaġomato, Nason, Saipras tarimana, ġena numa ġana. Nason tu kai-veġata na Iesu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana.

Paulo na Iakobo (o Iames) eraka-ġitaato

¹⁷ Ierusalemā ġaraġasito nai tu, tarikaka na ma iakuri ġesi ġeġabi-raġemato. ¹⁸ Elaġanito, benamo Paulo tu ġai ġesi ġaiāġoto Iakobo ġitaġitana; ma rubu ġorikauna tarimari mabarari tu monai vegogotaġo. ¹⁹ Paulo na evaġa-namorito murinai, ġia ġena ġauvei ġenana Barau na irau bese tarimari kamasi eveirito-ġoi variri mabarari ġeri ekiraġito.

²⁰ Ġia na ġeseġaġiato nai, mabarari na Barau ġevaġa-raġeato. Benamo ġia na Paulo ġekiraato, ġekirato, “Tarikakama, oġitaiani Iuda tarimari vira-tausen varau Iesu ġeġabidadama-viniani, ema taravatu maki ġekorana-iaġi gigitariani. ²¹ Ġoi varimu tu ġia ġekira-vararito. Ġekirarito, ġoi na irau tano ai ġetanuni Iuda tarimari mabarari ovaġa-ribarini, okirani, Mose ġena taravatu beġene raga-kwaneā, naturi merori tauġaniri kefiru asi beġene lama-vaġiri, ema Iuda seneri ġeri veġa asi beġene korana-iaġiri. ²² Be, ġai tu kamasi toma ġaveini? Ġoi boma raġasi varina tu beġe seġaġiani veġata. ²³ Moġa lorinai kara baġa kiravara-vinimuni veġana bono veia. Tauri vasivasi (4) maiġeri, ġia tu kiraġitore gwaġiġina ta ġeveiato Barau ġenai. ²⁴ Ġia ġesi boġono iaġo, e ġoi maki ġia ġesi boġono veiareva, ema beġe ġwa-iaġoni dagarari voiri bono vei, be ġia debari beġe rarorini. Maiġesi boveini vau, tarimarima mabarari beġe ribani, ġoi

iatamu ai ġekiraġirito-ġoi guruġari mabarari tu asi moġoni, a ġoi tauġemu maki Mose ġena taravatu ilailanai otanuni. ²⁵ Irau bese ġeveġabidadamani tarimari tu ġeri fefa varau ġatuġuto, ġakirarito, kwaivakuku ġevinirito ġaniganiri tu asi beġene ġaniri, rara e ġaiġori na ġebora-maserini bureġari viriġori tu asi beġene ġani, ema asi beġene mata-boraġa.”

²⁶ Benamo Paulo na mo tarima vasivasi evaġa-ġabirito, benamo elaġanito nai, mabarari veiareva ġauveina ġea veiato. Moġa murinai Rubu Veaġai eraka-toġato, ma aitoma veiareva bemagoni ġarona, ema aitoma varevare dagarari ġia tata arari ai betoreni ekiraġi-foforirito.

Iuda tarimari na Paulo Rubu Veaġai ġeġabi-tariato

²⁷ Ġeri veiareva ġauveina tu ġaro imaima ruarua (7); dori ġekorito nuġanai, Iuda tarimari kotari Asia tanona na ġeiaġomato, ġia na Paulo Rubu Veaġai ġeġitaiato. Ġia na tarimarima mabarari nuġari ġeġanirito, benamo Paulo ġeġabi-tariato, ²⁸ ġekoġoto, ġekirato, “Isaraela taumi, ġai ġovaġa-kavama! Mai tarima maiġa tu gabu mabarari ġari eiaġoni, tarimarima mabarari evaġa-ribarini; Isaraela tarimari, e Mose ġena taravatu, ema mai Rubu Veaġa asi beġene korana-iaġia etoni. Toma maki, ġia na Grik tarimari mai Rubu Veaġa nuġanai beġori-toġari, mai gabu veaġana bevaġa-rakavaia.”

²⁹ Moġesina ġekirato, korana ġia na Efeso tarimana arana Trofimo, Paulo ġesi mo vanuġa baregonai ġeġitarito, ema ġetuġamaġito, ġia tu Paulo na Rubu Veaġai eġori-toġaiato. ³⁰ Vanuġa mabarana iauvoiauvo e daradara na eġabiato, ema tarimarima mabarari monai ġema ġaru-vegogoto, benamo Paulo ġeġabi-tariato, Rubu Veaġa na ġeinu-rosiato. Asikauna Rubu Veaġa ġatama-bokari ġebiririto.

³¹ Ġia na Paulo ġevaġi-masea ġetato-ġoi nuġanai, tarima ta eraga-varaġeto, Roma vetari verena baregona ea kira-varaiato, Ierusalem mabaranai tu gururaġe baregona ġeveiani. ³² Ġia tu asikauna ġena vetari ġitaġauna tarimari e vetari tarimari eġoririto, benamo ġeraga-riġoto mo ġutuma-bara ġeri ai. Tarimarima na vetari verena baregona ma ġena vetari tauri o soldia ġesi ġeġitarito nai, ġia na Paulo kwarikwarina ġevaġa-dokoato. ³³ Benamo vetari verena baregona Paulo ġenai eiaġoto, eġabiato, ġena mero ekirarito, seini ruarua na beġene baru-taria. Benamo evedanaġito, ekirato, “Mai tu kamara tau, e ġia tu kara beveia?” ³⁴ Mo ġutuma-bara nuġanai tari ġefararato-ġoi; guruġa ta ġekiraġiato-ġoi, ma kotari na tu guruġa ta, be vetari verena baregona na maki guruġa roroġotona ta asi eġabiato. Moġa lorinai ġena mero ekirarito, Paulo tu vetari tarimari ġeri gabu ġana beġene ġori-iaġoa. ³⁵ Raġekau ai ġeġori-votuato nai tu, vetari tarimari na ġefaġa-vaisiato, ġeġwa-raġeato, korana mo tarimarima mabarari tu ġeniara-lelevaġito nai. ³⁶ Mo tarimarima mabarari ġia murina na ġeraka-iaġoto tu, ġefararato-ġoi, ġekirato, “Ġovaġi-masea!”

Paulo tauġena evelauġau-tovoto

³⁷ Dori moġo vetari tarimari ġeri numai ġeġori-toġaiato nuġanai, Paulo na vetari verena baregona evaġa-guruġaiato, ekirato, “Bavaġa-guruġamuni lorinai ba?” Ġia na evaġa-veŋeato, ekirato, “Ġoi Grik ġeri garo ma ribamu? ³⁸ Be ġoi tu dia mo Aigupito tarimana, ġaro kotari varau beġe iaġo, ġia na gavamani vevaġi-vinina esinaiato, ema vaġideba tarimari daġara vasivasi (4,000), ma ġeri vevaġi farefareri ġesi, tano fakana ġana eġori-iaġorito tarimamu?” ³⁹ Paulo na evaġa-veŋeato, ekirato, “Au tu Iuda tarimagu, amaġurito vanuġana baregona arana tu Taso, ma arana vanuġana, ġia Kilikia tanonai. Anoġimuni, mani ġemu veġa, mai tarimarima navaġa-guruġari.” ⁴⁰ Vetari verena baregona na maoro eviniato, benamo Paulo raġekau ai eruġato, ġimana na tarimarima elau-taririto. Gururaġe emagoto, benamo Paulo na Heberu garo ai evaġa-guruġarito.

22

¹ “Tarikakagu e tamagu mabarami, ġoirami ai navekiraġi-faka, be boġono seġaġi.”

² Ġia ġeseġaġiatio, Heberu garo ai evaġa-guruġarito nai, asi gurugururi ai ġeiaġoto, mabarari ġeseġaġi-magomagoto; benamo Paulo ekirato:

³ “Au tu Iuda tarimagu, Taso vanuġanai Kilikia tanona nuġanai amaġurito, senaġi mai Ierusalemema vanuġa baranai abaregato. Gamaliel ġena vevaġa-riba nuġanai atanuto-ġoi, ġia na ġita senera ġeri taravatu veiġari gwaġiġiri evaġa-ribaguto-ġoi, ema Barau ġena ġauvei aveiatio-ġoi ma kokoregu ġesi, toma ġomi na ġokokore-iaġiani ilailanai. ⁴ Au na mai dabara ġekorana-iaġiatio-ġoi tarimari tu avaġa-midigu midigurito-ġoi mo ġea maseto-ġoi. Tau e vavine aġabirito-ġoi, dibura numari ai abubu-toġarito-ġoi. ⁵ Rubu Veaġa verena baregona e kanisoro tarimari mabarari na maki beġe vaġa-moġoniguni, au tu moġoni akirani. Au tu ġia na maki fefa ġeviniguto, tarikaka Iuda tarimari Damaseko ai ġeri bana viniri ġana. Benamo au mo ġana aiaġoto, mai tarimarima bana ġabiri, seini na bana barubaruri ma Ierusalemema ġana bana ġori-iaġori, ġeri rakava voiri beġene ġabiri ġana.”

Paulo ġena vetuġamaġi-kure ekiraġiatio

⁶ “Au roġo dabara na aiaġoto-ġoi, ma Damaseko akavinaġiatio, ġaro tu tubuagu ai mama baregona ta guba na emariġoto, asikauna ema nanagi-tariguto. ⁷ Au tano ai aketo-tarito, ema garo ta aseġaġiatio, au evaġa-guruġaguto, ekirato, ‘Saulo! Saulo! Karase nai au ovaġa-rakavaguni?’ ⁸ Benamo au avedanagito, akirato, ‘Vereġauka, ġoi tu deikara?’ Ġia evaġa-veseto, ekirato, ‘Au tu Iesu, Nasareta tarimagu, ġoi na ovaġa-rakavaguni tarimagu.’ ⁹ Au karogu maki na mama ġeġitaiatio, benamo ġegarito, senaġi au eguruġa-viniguto garona tu asi ġeseġaġiatio.

¹⁰ Benamo avedanagito, akirato, ‘Vereġauka, au tu kara toma aveiani?’ Vereġauka evaġa-veseto, ekirato, ‘Novariġisi, Damaseko ai noa raka-toġa, monai vau ta na bevaġa-ribamuni, ġoi tu kara boveini.’ ¹¹ Mo mama baregona na matagu evei-bubuato, benamo karogu na ġimagu ai ġeġabito, Damaseko ġana ġeġori-iaġoguto.

¹² Monai tau ta arana Anania, ġia tu Barau garina eveito-ġoi e taravatu ekorana-iaġiatio-ġoi tarimana, ema Iuda tarimari mabarari Damaseko ai ġetanuto-ġoi na ġegubakau-baregoato-ġoi. ¹³ Ġia eiaġomato sevigu ai ema ruġa-tarito, benamo ekirato, ‘Saulo tarikakagu, matamu ma nefafa.’ Asikauna moġo matagu ġefafato, ġia aġitaiatio. ¹⁴ Moġa murinai Anania na ekiraguto, ekirato, ‘Ġita senera ġeri Barau na varau beġabiviriġimu, ġia ġena ura kara bono veia, bono ribaia. Ema vei iobukaiobuka tarimana bono ġitaia, e ġia tauġena muruna na beguruġani garona bono seġaġia. ¹⁵ Korana ġoi tu ġia bovaġa-moġoniani tarimamu, kara boġita e boseġaġi maiġeri, tarima mabarari bokira-vararini. ¹⁶ Kara ma ovaġa-nogaiani? Novariġisi, babatiso noġabia. Ġia arana nokea-raġea, benamo ġemu rakava neġuriġi-vaġiri.’ ”

Paulo ġena kea irau bese tarimari bene ġobata-viniri ġana

¹⁷ “Monana Ierusalemema ġana aġenoġoito, benamo Rubu Veaġai aġuriġurito-ġoi nuġanai, amata-vanaġito. ¹⁸ Monai au na Vereġauka aġitaiatio, au evaġa-guruġaguto, ekirato, ‘Noraga-vei, Ierusalemema noragakwane-ġarimoġia, korana mainai au varigu bokiraġiani, senaġi mai tarimarima na asi beġe vaġa-moġonimuni.’ ¹⁹ Au na avaġa-veseato, akirato, ‘Vereġauka, ġia tu ma ribari ginikau, au rubu mabarari ġana aiaġoto-ġoi, ġevaġa-moġonimuni tarimari aġabirito-ġoi, dibura numanai abiri-ġaurito-ġoi e akwaririto-ġoi. ²⁰ Ema ġoi evaġa-moġonimuto-ġoi tarimana Stefano rarana ġevaġa-riġoato ġaronai au tu monai, ġevaġi-maseato avaġa-moġoniatio, ema ġevaġiatio-ġoi tarimari ġeri dabuġa anaririto.’ ²¹ Senaġi Vereġauka na ekiraguto, ekirato, ‘Noiaġo, korana au na batuġumuni, irau bese tarimari gabu manaġai ġetanuni tarimari ġeri ai.’ ”

²² Tarimarima na Paulo ġeseġaġi-taġoato-ġoi, eiaġoto mo, ġia moġesi eguruġato. Benamo ġefararato, ġekirato, “Goġabi-fitoġaia! Ġovaġi-masea! Ġia tu asi ġena namo ta emaġuri-taġoni mai tanobarai.” ²³ Ġeġabato-ġoi, ġeri dabuġa ġeiave-iaverito-ġoi, e forara ġefiu-vaisito-ġoi. ²⁴ Roma ġeri vetari verena baregona na ġena mero ekirarito, Paulo beġene ġori-iaġoa, vetari tarimari ġeri tanu gabuna ġana. Ema ekirarito beġene kwaria, e beġene danaġia kara ġaramanai ġia moġesi ġeġabaġaba-viniani, bene kira-varari. ²⁵ Senaġi ġebarubaruato-ġoi beġene kwaria ġana nuġanai Paulo na vetari ġitaġauna tarimana ekiraiato, ekirato, “Mai moġoni taravatu nuġanai ekiraġiani, ġoi na Roma tarimana bokwari-guinea; a ġia na kara bevei-leaia Kota na tu roġosi bere kira-varaia, senaġi?”

²⁶ Mo vetari ġitaġauna tarimana na mo guruġa eseġagiato, benamo eraga-iaġoto vetari verena baregona ġenai, ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu kara toma oveiani? Mo tarima tu Roma tarimana!” ²⁷ Moġa lorinai vetari verena baregona eiaġoto Paulo ġenai, benamo ea danaġiato, ekirato, “Nokira-varagu, ġoi tu Roma tarimamu ba?” Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Oi.” ²⁸ Benamo vetari verena baregona ekirato, “Au Roma tarimagu ai aiaġoto tu moni baregona gavamani avinirito.” Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Senaġi au tu Roma beseri ġerina aġorato Roma tarimagu.” ²⁹ Asikauna Paulo beġe danaġiani tarimari ġeruġa-ġenoġoito, ema vetari verena baregona maki egarito, korana eriba-maoroto, Paulo tu Roma tarimana, ġia na ebarubaruato ġekwaria ġana.

Paulo kanisoro ġoiranai

³⁰ Ma elaġanito, vetari verena baregona ġena ura bene riba-maoro, kara dainai Iuda tarimari na Paulo ġevaġa-daġaiato. Moġa lorinai ġia na Paulo ġebaruato varori ġeruġarito, benamo Rubu Veaġa vereri baregori e kanisoro mabarana ekirarito beġene vegogo. Benamo ġia na Paulo eġori-iaġoato, ġia ġoirari ai ea vaġa-ruġaiato.

Paulo Iuda ġeri kanisoro tarimari ġoirari ai

23

¹ Paulo na kanisoro tarimari eġita-karakararito, benamo ekirato, “Tarikakagu mabarami! Au tu ma nuġa iobukaiobukagu ġesi Barau ġoiranai atanuni, beiaġoma mo initoma.” ² Paulo moġesina eguruġato nai tu, Rubu Veaġa verena baregona Anania na Paulo sevinai ġeruġa-taġoto-ġoi tauri ekirarito, Paulo bokana beġene foro-ġaua. ³ Benamo Paulo na ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu Barau na beforomuni, ġoi kobe ġevaġa-kurokuroato kavana, rakava asi beġene ġitaia ġana, ġofaġofa tarimamu! Ġoi maninai botanu tu taravatu ilailanai au okota-viniġuni, senaġi ġoi tauġemu na taravatu boleaia, tarima bokirari, au ġeforogu bosi!” ⁴ Paulo sevina tauri na ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu Barau ġena Rubu Veaġa verena baregona ġenai guruġa rakavari okiraġini!” ⁵ Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Tarikakagu, au tu asi bariba-maoro ġia tu Rubu Veaġa verena baregona. Korana ribagu Buka Veaġai tu ekirani, ‘Ġomi ġemi vere tu asi boġono guruġa-rakava vinya.’”

⁶ Paulo na ġia tari eġitarito tu Sadukea tarimari, ma kotari tu Farisea tarimari, benamo kanisoro ġoiranai ekoġoto, ekirato, “Tari-kakagu, Israela tarimami, au tu Farisea tarimagu, Farisea tarimana natuna. Au tu vevaġa-kota gabunai maiġegu, korana au ġegu tuġamaġikau, mase tarimari tu ma beġe variġisi-ġenoġoini!”

⁷ Moġesi ekirato, benamo Farisea tarimari ema Sadukea tarimari ġeveġare-veġareto, ema ġeri vegogo maki evetavi-kirato. ⁸ Korana Sadukea tarimari ġekirani, tarimarima mase na tu asi ma beġe variġisi-ġenoġoini, ema aneru e iauka tu asi ġetanuni; a Farisea tarimari na moġeri mabarari tu ġevaġa-moġonirini. ⁹ Moġesina naima fararafarara guruna ebaregato-ġoi, nuġanai taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi Farisea tarimari ġeruġa-vaisito, ma kokoreri ġesi ġeguruġato, ġekirato, “Mai tarima ġenai rakava ta

tu asi bita doġaria! Bema ġia tu iauka na o aneru ta na moġoni bevaġa-guruġaia nai tu, Barau asi sivaġa-vevaġia!” ¹⁰ Veġareveġare eseġuka-ġaraġarato nai, vetari ġitaġauna tarimana baregona egarito, Paulo beġe inu-vedare vedareani garina. Moġa lorinai ġena vetari tauri ekirarito, beġene rakariġo-iaġo, Paulo beġene ġabi-veġitaia Iuda tarimari fakari na, benamo vetari tauri ġeri numa ġana beġene ġori-iaġoa.

¹¹ Ma elaġanito boġinai, Vereġauka Paulo sevinai ema ruġa-tarito, benamo ekirato, “Ġoi na mai Ierusalemaj au okiraġi-foforiguto ilailanai, Romaj maki moġesi bonoa kiraġi-foforigu.”

Paulo vaġivaġina boioġana ġetogato

¹² Ma elaġanito boġiboġinai, Iuda tarimari kotari ġevegogoto, ma boioġa ta ġetogaiato. Ġia na kiraġitore guruġana gwaġiġina ġekiraġiato, ġekirato kara ta asi beġe ġaniani e asi beġe niuani, beiaġoni mo, Paulo beġe vaġiani. ¹³ Mo boioġa ġetogavegogoto tauri mabarari tu gabana vasivasi (40) maki evanaġiato. ¹⁴ Benamo ġeiaġoto Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda vereri ġeri ai, ma ġea kirato, ġekirato “Ġai tu kiraġitore guruġana gwaġiġina baġa kiraġia, asi baġa ġaniġanini, beiaġoni mo, Paulo baġa vaġi-maseani. ¹⁵ Maitoma ġoi ma kanisoro ġesi noġinoġi guruġana ġotuġu-iaġoa, Roma ġeri vetari verena baregona ġenai, be Paulo ġomi ġemi ai bene tuġu-mariġoa, boġono ġofa-ġaua, boġono kira, ġomi na Paulo ġoura-viniani, korana ġia ġenana guruġa iobukana boġono ġabia ġana. Senaġi ġai tu baġa vaġa-noga-taġoni, mainai roġosi berema raġasi, a ġai na tu baġa vaġi-maseani.”

¹⁶ Senaġi Paulo tobana natuna merona na mo boioġa eseġaġi-kauato, benamo eiaġoto, vetari tauri ġeri numai eraka-toġato, ma Paulo ekira-varaiato. ¹⁷ Benamo Paulo na vetari ġorikauna tarimana ta ekeaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Mai mero variġuna vetari verena baregona ġenai noġori-iaġoa. Korana ġia na ġena guruġa ta beġwa-iaġomaia, bene kira-varaia.” ¹⁸ Ma vetari ġorikauna tarimana na eġori-iaġoato vetari verena baregona ġenai, ekirato, “Dibura numanai tarimana, Paulo na bekeagu e benoġigu, mai mero variġuna ġoi ġemu ai bana ġori-iaġomaia, korana ġia na ġemu guruġa ta beġwa-iaġomaia, bene kira-varamu ġana.”

¹⁹ Vetari verena baregona na ġimanai eġabito, eġori-ġerevaġiato vauro, edanaġiato, ekirato, “Kara ourani ġegu nokiraġia?” ²⁰ Ġia ekirato, “Iuda tarimari na guruġa ta beġe vaġa-moġonia, boinani beġene vei-ġofakau, benamo ġoi beġene noġimu, be Paulo bono tuġu-variġoa kanisoro ġoirana ġana. Ġeri veġofaġau guruġana ġoi beġene kiramu tu, ġia ġeri ura Paulo varina korikori kotari ma beġene ġabi. ²¹ Senaġi asi bono seġaġi-viniri, korana tau mabarari gabana vasivasi (40) bevanaġia tu beġe gumuni, ġia beġe vaġa-nogaiani. Ġia tu kiraġitore guruġana gwaġiġina ġekiraġiato, asi beġe ġaniġanini e dagara ta asi beġe niuani, beiaġoni mo, Paulo beġe vaġi-maseani. Mo veiġa beġene veia ġana, ġia toma tu beġe veikavi, ġoi ġemu vaġa-veve moġo ġevaġa-noga taġoani.” ²² Vetari verena baregona na ekiraiato, ekirato, “Au ġegu bokiraġi guruġana maiġa, tarima ta asi ma bonoa kira-varaia.” Benamo ġia na mero variġuna etuġu-rakaiato.

Paulo Gavana Feliki ġenai etuġu-iaġoato

²³ Benamo vetari verena baregona na ġena vetari ġorikauna tauri ruarua ma ekearito, benamo ekirarito, ekirato, “Vetari tauri sinau ruarua (200), e hosi ai raġe tarimari gabana imaima ma gabana ruarua (70), ema auri fiu tauri sinau ruarua (200) boġono ġabi-toreri, toma boġi horaġauna 9 koloko Kaisarea ġana boġono iaġo ġana. ²⁴ Paulo bene raġe hosiri tari maki boġono rovina-toreri, be Gavana Feliki ġenai maġuri boġono ġori-iaġoa ġana.” ²⁵ Benamo vetari verena baregona na fefa ta maiġesina etoreato:

²⁶ “Au Klaudia Lisia na ġoi Feliki, gavana tarimamu namo vedaureamu, atorevinimuni: Avaġa-namomuni! ²⁷ Iuda tarimari na mai tau ġeġabiato, ma dori moġo

ġevaġi-maseato. Senaġi au aribato, ġia tu Roma tarimana naima ġegu vetari tauri ġesi ġaiagoto, ġavaġa-maġuriato. ²⁸ Au aurato tu bana riba, kara koranai ġevaġa-daġaiato-ġoi, moġa lorinai aġori-variġoato, ġeri kanisoro ġoirana ġana. ²⁹ Au na adoġariato tu ġia ġeri taravatu ġaramanai ġevaġa-daġaiani, senaġi ġia beġene vaġi-masea o dibura numanai beġene torea korana ta tu asi adoġariato. ³⁰ Iuda tauri na beġene vaġi-masea ġana, boioġana ġetogato varina ġegu ġekiraġito nai, atuġamaġito, ġoi ġemu ai bana tuġu-iaġosia. Ġia ġevaġa-daġaiani tarimari maki akirarito, ġoi ġoiramu ai ġeri vevaġa-daġa guruġari beġene kiraġiri.”

³¹ Vetari tauri na ġekirarito veiġana ġeveiato. Mo boġi, ġia na Paulo ġeġabi-iaġoato mo Antipatri. ³² Elaġanito vau, vetari tauri kwakuri na ġerakani tauri ġeri tanu gabuna ġana ġeġenoġoito. Hosi tauri moġo Paulo ġesi ġeiaġoto. ³³ Kaisareai ġea raġasito, benamo fefa ġeġabiato, gavana ġeviniato, ema Paulo maki ġevini-vanaġiato. ³⁴ Gavana na fefa eiaviato, benamo Paulo edanaġiato, ġia tu kamara gabu tarimana. Ġia eribato Paulo tu Kilikia tarimana nai, ³⁵ ekirato, “Ġevaġa-daġamuni tarimari beġema raġasini vauro, kara ovei-leiatio guruġana au na baseġaġimuni.” Benamo gavana ekirato, Paulo beġene ġabi-iaġoa, Kota numanai beġenea ġita-ġaua. Mo Kota numana tu Heroda na maġurinai eragaiato.

24

Iuda tarimari na Paulo ġevaġa-daġaiato

¹ Ġaro imaima ġekorito murinai, Rubu Veaġa verena baregona, Anania, Kaisarea ġana evariġoto, Iuda vereri kotari e taravatu ma ribana tarimana ta arana Teretulo ġesi. Mabarari ġevariġoto, Gavana Feliki ġoiranai vauro Paulo ġevaġa-daġaiato guruġana ġea kiraġiato. ² Paulo ekea-toġaiato, benamo Teretulo na Paulo ġevaġa-daġaiato guruġana ġoiranai ekiraġirito, ekirato, “Namo vedaurea veremu Feliki! Ġoi ġemu veġitaġau gaburenai tu maino ai baġa tanu-mauka kenene, e ġema bese bene namo ġana, dagara namori vovoka bovaġa-variġu ġenoġoiri. ³ Mai tu gabu mabarari ai e ġaro mabarari ai ġai na ġaġabi-raġeani, moġa lorinai ġoi tu ġavaġa-namo baregomuni. ⁴ Au asi aurani, ġoi ġemu taimi bana vaġa-kori-kavaia, senaġi anoġimuni, novetuġa-ġwama, asi bono baru, be ġema guruġa kubina tu noseġaġia. ⁵ Ġai na mai tau ġadoġariato tu, rakava vaġa-ġorana tarimana, ġia na gururaġe barego evaġa-ġorarini, Iuda tarimari tano mabarari ai ġetanuni fakari ai. Ġia tu Nasareta doġorona ġeri veġorikau tarimana ta. ⁶ Ġia na tu Rubu Veaġa maki nevaġa-rakavaia etato, senaġi ġai na ġaġabi-tariato, [ġema taravatu ilailanai baġana vaġa-kotaia ġatato. ⁷ Senaġi vetari verena baregona, Lisia, ema raka-toġato, benamo ma ġaramana ġesi Paulo ġai ġimama na ema ġabi-veġitaiato. ⁸ Benamo Lisia ġena guruġa ilailanai, ġia vaġa-daġana tarimari tu ġoi ġoiramu ġana beġe iaġoma.] Ġoi tauġemu na ġia bodanaġi-ġinikauani vauro, ġia ġavaġa-daġaiani dagarari mabarari tauġena na bekira-varamuni.” ⁹ Iuda tarimari maki ġia ġesi ġekauto, ġekirato mai bekiraġiri dagarari mabarari tu moġoni.

Paulo ġena vetoreġau guruġana Feliki ġoiranai

¹⁰ Gavana na Paulo vetoġa ta evei-viniato Paulo ma bene guruġa ġana, benamo Paulo eguruġato, ekirato, “Au ribagu, laġani ġutuma varau beġe iaġo, ġoi tu mai bese tarimari ġeri Kota ġitaġauna ġauveina oveiani. Moġa lorinai au tu ma iakugu ġesi ġegu vetoreġau guruġana ġoi ġoiramu ai akiraġiani. ¹¹ Ġoi tauġemu na maki asikauna boraga-doġariani, ġaro gabanana ruarua (12) maki roġosi bene vanaġia nuġanai, au tu Ieruselema ġana toma-rakariġo avaraġeto. ¹² Ma mai au ġevaġa-daġaguni tarimari na ta ġesi Rubu Veaġai ġaveġare-veġareto-ġoi nuġanai asi ġedoġariguto, ema asi ġedoġariguto tarimarima avaġa-vegogorito rubu nuġanai o gabu tai vanuġa baregona nuġanai.

¹³ Ema mai ġevaġa-daġaguni dagarari maki ġoi ġoiramu ai asi beġe vaġa-moġonirini riba.

¹⁴ A mai tu moġoni akirani, au na tu ġai senema ġeri Barau atoma-rakariġo viniani e mo Dabara Variġuna akorana-iaġiani, ma mai dabara ġia tauġeri na tu dabara ġofaġofana ġetoni. Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari na ġetorerito guruġari mabarari tu avaġa-moġonirini. ¹⁵ Au ġegu tuġamaġikau Barau ġenai e mai tau ġeri tuġamaġikau tu sebona moġo, moġa tu maiġesi: Vei-iobukaiobuka tarimari e vei-rakava tarimari mabarari mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini. ¹⁶ Moġa lorinai au tu vanaġivanaġi nuġagu bene iobukaiobuka vededegwana aveini Barau ġoiranai e tarimarima ġoirari ai.

¹⁷ Laġani kota vovoka varau ġeiaġoto, au na Ierusalemata araga-kwaneato. Moġa murinai au ma baġenoġoi-iaġo ġegu tarimarima ġeri ai, asi ġeri-ġari tarimari ġeri moni baġabi-iaġo e varevare dagarari Barau bana vinia ġana. ¹⁸ Ma au tu taravatu na ekiraġiani ilailanai veiareva veiġana avaġa-koriato nuġanai, Asia tanona na ġeiaġomato Iuda tauri kotari na Rubu Veaġa nuġanai ġedoġariguto. Moġa nuġanai au sevigu ai tu ġutuma-barana ta asiġi, e ta ġesi maki asi aveġare-veġareto-ġoi. ¹⁹ Moġeri Iuda tarimari Asia tanona na ġeiaġomato beġere iaġoma, be ġoi ġoiramu ai au beġerema vaġa-daġagu, beġere kira-varamu, au na tu kamara rakava aveiato. ²⁰ A mai tarima maiġeri na ġekiraġi-foforia, au kanisoro ġoiranai aruġato ġaronai, au ġegu ai tu kamara rakava ġedoġariato. ²¹ Senaġi dagara sebona moġo tu, ġia ġoirari ai aruġato, afararato, akirato, 'Mase tarimari ma beġe variġisi-ġenoġoini atoni naima, ġomi na au toma ġovaġa-kotagu ġotoni.' ”

²² Mo Dabara, (mai tu Iesu Keriso ġabidadama-vinina dabarana), Feliki tu ma eriba-ginikauato. Ġia na Kota ma etuġu-naġiato, ekirato, “Vetari verena baregona, Lisia, beraġasini vau, au na ġomi ġemi guruġa bavei-roroġotoani.” ²³ Benamo ġia na vetari ġitaġauna tarimana ekiraiato, Paulo dibura numanai beġene ġita-ġaua, senaġi ġitaġauna asi beġene vei-gwaġiġia. Ġatana kotari na ġevaġa-kavaia beġe toni nai tu beġene ġabi-raġeri.

Paulo Feliki e Drusila ġoirari ai

²⁴ Ġaro kotari ġeiaġoto muriri ai, Feliki ma ġaraġona Drusila ġesi ġeraġasito. Drusila tu Iuda vavinena. Feliki na Paulo vetuġuna eveito, benamo Paulo eiaġomato, Iesu Keriso ġabidadama-vinina guruġari ekiraġirito eseġaġiato. ²⁵ Senaġi Paulo ġena sisibai tu vei-iobukaiobuka e vevaġa-gwaġiġi ema Barau ġena Kota baregona beiaġomani guruġari ekiraġirito nai, Feliki eġarito, benamo ekirato, “Benamo, toma tu noraka roġo, ġaro namona tai vauro ma bana kea-iaġomamu.” ²⁶ Feliki ġena tuġamaġi ta maki, Paulo na moni kota bene vinia. Moġa lorinai ma ekea-ġenoġoi ġenoġoiato-ġoi, ġia ġesi beġene guruġa-guruġa ġana.

²⁷ Laġani ruarua murinai, Porokio Festo na Feliki ġena gavana ġauveina gabuna eġabiato. Senaġi Iuda tarimari na beġene ura-vinia ġana, Paulo tu dibura numanai eraga-kwaneato.

25

Paulo Festo ġoiranai

¹ Festo beveġitaġauni tanonai eraġasito, ma ġaro toitoi ġekorito murinai, Kaisarea na Ierusalemata ġana evaraġeto. ² Monai Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda ġitaġauna tauri na Paulo ġevaġa-daġaiato guruġari ġea kiraġirito, ma Festo ġenoġiato, ³ ġia bene vaġa-kavari, be Paulo Ierusalemata ġana bene tuġu-iaġoa. Korana Paulo dabara tumanai beġene gana-torea ma beġene vaġi-masea boioġana tu varau ġetogaiato-ġoi. ⁴ A Festo evaġa-veseto, ekirato, “Paulo tu Kaisareai moġea, dibura numanai ġeġita-ġauani, ma

au tu mo ġana dori ma aġenoġoi-iaġoni. ⁵ Be ġemi veġitaġau tarimari neġi au ġesi Kaisarea ġana baġana iaġo, be monai kara evei-leaiato beġene kiraġia, bema ġia na rakava ta eveiato nai tu.”

⁶ Festo ġaro imaima toitoi (8) o gabanana (10) ġia ġesi monai ġetanuto vauro, Kaisarea ġana ma evariġoto. Elaġanito vau Kota gabunai ea tanu-tarito, benamo evetuġuto, Paulo ġoirana ġana beġene ġori-iaġomaia ġana. ⁷ Paulo ema raġasito nai tu, Ierusalemna na ġeiaġomato Iuda tarimari na ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo ġevaġa-daġaiato guruġari gwaġiġiri ġutuma ġekiraġirito, senaġina ġeri guruġa tu asi vaġa-moġoniri gaburi. ⁸ Benamo Paulo ma evaġa-veseto, ekirato, “Iuda tarimari ġeri taravatu, e Rubu Veaġa, ema Roma verena vaġa-rakavari ġana, veġa rakavana ta asi aveiato.”

⁹ Senaġi Festo na Iuda tarimari bene vaġa-iakuri ġana Paulo edanaġiato, ekirato, “Ġoi ourani Ierusalemna ġana bono varaġe, be mai ġevaġa-daġamuni guruġari tu monai vau bana seġaġiri ba?” ¹⁰ Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Au tu Kaisara, Roma ġeri vere, ġena Kota gabuna ġoiranai aruġani, be mainai Kota na vevaġa-iobuka veġana au ġegu ai bene veia. Au na Iuda tarimari vaġa-rakavari veġana ta tu asi aveiato, ġoi tauġemu maki ribamu ginikau. ¹¹ Bema taravatu asi akorana-iaġiato o mase veġana rakavana ta aveiato, voina tu bana mase neganai, au tu asi akira-sirivaġini bana mase ġana tuna. Senaġi bema mai Iuda tarimari ġeri vevaġa-daġa guruġari au iatagu ai ġekiraġirini tu asi moġoni nai, tarima ta asi ġena seġuka au bevini-vanaġiguni ġia ġeri ai. Au aurani tu Kaisara na bene seġaġigu!”

¹² Benamo Festo ma ġena kanisoro ġesi ġeguruġa-guruġato murinai, Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Kaisara ġenai bonoġinoġi lorinai, Kaisara ġenai boiaġoni!”

Paulo Agripa e Berenike ġoirari ai

¹³ Ġaro kotari ġevanaġito murinai, vere Agripa e tobana Berenike, Festo rakaġitana e beġene vaġa-namoa ġana, Kaisarea ai ġeraġasito. ¹⁴ Monai ġaro kota vovoka ġetanuto murinai, Festo na Paulo guruġana vere ġena ekiraġi-ginikauto, ekirato, “Tarima ta tu mainai maiġa. Ġia tu Feliki na dibura numai eraga-kwaneato. ¹⁵ Au Ierusalemna ġana aiaġoto nai tu, Iuda ġeri Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda vereri na Paulo ġevaġa-daġaiato guruġari ġegu ai ġeġwa-iaġorito, e au ġenoġiguto, ġekirato, ġia ġenai vevaġa-iobuka veġana bana veia. ¹⁶ Senaġi au na avaġa-veserito, akirato, ‘Ġita Roma tarimara ġera maġuri nuġanai ġevaġa-daġaiani tarimana tu asi roġo bita vaġi-mase guineani. Ġia tu ġevaġa-daġaiani tauri ġesi beġe raka-vegogoni, ema ġevaġa-daġaiani tarimari ġoirari ai ġevaġa-daġaiani guruġari bevaġa-veve guinerini roġo.’ ¹⁷ Moġa lorinai ġia ema au mainai ġaraġasito nai tu, au tu asi ma avaġa-nogato. Senaġi elaġanito nai, Kota gabunai atanu-tarito, benamo akirato, Paulo ġeġori-iaġomaia atato. ¹⁸ Vevaġa-daġa tauri ġeruġa-vaisto nai, au matoru atuġamaġito tu, veġa rakavari vevaġa-daġari beġe veini atato, senaġi asiġina. ¹⁹ Ġia ġeri ġuruġa mabarari tu, tauġeri ġeri toma-rakariġo dabarari veġare-veġareri kotari, ema tarima ta arana Iesu guruġana moġo. Iesu tu emaseto, senaġi Paulo ekirani, ġia tu maġuri. ²⁰ Mo dagara dabarari vetauvetauri au ġegu ai tu egwaġiġito. Moġa lorinai au na Paulo adanaġiato, eurani Ierusalemna ġana bene iaġo ba, monai vau ġia ġevaġa-daġaiani guruġari bana vaġa-iobuka iobukari. ²¹ Senaġi Paulo enoġinoġito, dibura numanai moġo beġene ġita-ġaua, bene iaġo mo, Kaisara na vauro bene seġaġia. Moġa lorinai akirarito, dibura numanai beġene ġita-ġaua, bene iaġo mo, Kaisara ġenai bana tuġu-iaġoa.”

²² Benamo Agripa na Festo ekiraiato, ekirato, “Au aurani mai tarima tauġegu na bana seġaġia.” Festo evaġa-veseto, ekirato, “Boinani vau boseġaġiani.”

²³ Elaġanito, benamo Agripa e Berenike tu ġeveġabi-raġeto, dabuġa marevari maki barego lelevaġiri ġeveirito, benamo ma marevari ġesi Kota numanai ġema raka-toġato,

vetari ġorikauna tarimari baregori e vanuġa barana tarima baregori ġesi. Festo eguruġato, benamo Paulo ġema ġori-toġaiato. ²⁴ Benamo Festo ekirato, “Kini Agripa e ġai ġesi boġoma fofori tarimami mabarami! Mai tau maġa ġoġitaiani. Ġia tu Iuda tarimari Ierusalemaj e mainai Kaisareai maġeri na ġevaġa-daġaiato guruġana au ġegu ai ġeġwa-iaġoato. Ġia ġekoġoto, ġekirato, ġia tu asi ma bene maġuri-iaġo. ²⁵ Senaġi ġia ġenai veiġa ta asi adoġariato bene mase ġana. Ma ġia tauġena, Kaisara aranai enoġinoġito. Moġa lorinai, ġia tu Kaisara ġenai bana tuġu-iaġoa atato. ²⁶ Senaġi au tu asi ariba-ginikauni, ġita ġera vere barana ġenai fefa tu kamasi batoreani. Moġa lorinai ġomi ġoirami ġana baġori-iaġomaia, e namo barana tu, ġoi ġoiramu ġana, Kini Agripa. Be mainai sidanaġi-ginikaua, be mai vetauvetauna kara bitana doġaria guruġana tu Kaisara ġena bana tore-iaġoa. ²⁷ Korana au atuġamaġini tu asi roroġoto, mai dibura tarimana au na batuġu-iaġoani, a vaġa-daġana guruġana tauna korikori tu asi batuġu-kauani.”

26

Paulo tauġena vetoreġau guruġari ekiraġirito Agripa ġoiranai

¹ Agripa na Paulo ekiraiato, ekirato, “Maoro avinimuni, tauġemu novevarifiu.” Benamo Paulo ġimana eġabi-vaisiato, benamo ġena vetoreġau guruġari esinaiato, ekirato: ² “Kini Agripa! Au tu aiakuni, korana Iuda tarimari na ġevaġa-daġaguni dagarari mabarari tu, toma ġoi ġoiramu ai avaġa-veserini. ³ Korana tu Iuda seneri na veġata ġeri veiġa e veġareveġare mabarari ġoi tu ma ribamu ginikau. Moġa lorinai anoġimuni, bono vevaġa-gwaġiġi, be ġegu guruġa bono seġaġiri.

⁴ Au aiġesi atanuto, misigu na veġata eiaġomato mo toma, ġegu tanobarai e Ierusalemaj, Iuda tarimari mabarari tu ma ribari. ⁵ Au tu tovotovona na veġata ġeribaguto, ġeguruġa-fofori bema ġeurani nai tu. Ġegu maġuri evesinato na veġata au tu Farisea doġorona tarimagu. Toma-rakariġo korana-iaġina ġevaġa-gwaġiġiani doġorona. ⁶ Ma toma au Kota gabunai bama ruġa, korana tu Barau na ġai senema ekira-torerito guruġana atuġamaġi-kauani nai. ⁷ Ġai ġema doġoro gabanana ruarua (12) na mo guruġa-tore ġevaġa-moġoniani, ma ġenari-taġoani bemoġonini naima, ġia na Barau ġetoma-rakariġoani boġi-laġani ma kokoreri ġesi. Vere o, au tu mo tuġamaġikau ġaramanai Iuda tarimari na ġevaġa-daġaguni. ⁸ Karase nai ġomi Iuda tarimami tari tu ġokirani, Barau na mase tarimana tu asi ilaila ma bevaġa-variġisiani?

⁹ Au maki atuġamaġito, dagara ġutuma gorogoro bana veiri, Iesu Nasareta tarimana arana bana lau-ġaua ġana. ¹⁰ Ierusalemaj au tu moġesi aveito-ġoi. Rubu Veaġa vereri baregori na seġuka ġeviniguto, benamo Barau ġena tarimarima veaġari ġutuma dibura numanai atorerito-ġoi, ema beġene vaġi-maseri ġetato-ġoi nai tu, au maki beġene mase guruġana avaġa-moġoniato-ġoi. ¹¹ Ġaro vovoka Iuda tarimari ġeri rubu tatai arakatoġato-ġoi, benamo akwari-korukorurito-ġoi, ema Iesu beġene kiraġi-rakavaia ġana avaġa-urarito-ġoi. Au na abaruvini-rakava rakavarito-ġoi, naima vanuġa baregori boruri ġari maki aiagoto-ġoi, bana vaġa-midigu midiguri e bana lai-lausilausiri ġana.”

Paulo evetuġamaġi-kureto varina

¹² “Mo veiġa uranai Rubu Veaġa vereri baregori na maoro ġeviniguto ema ġetuġuguto, Damaseko ġana aiagoto. ¹³ Benamo, Verebara, au tu dabara na roġo aiagoto-ġoi, a ġaro tu tubuamai, benamo ġaro mamana maki evanaġiato mamana, guba na emariġoto, aġitaiato, ma au ġesi ġaiagoto tarimari e au enanagi-tarimato. ¹⁴ Ġai mabarama tano ai ġaketo-tarito. Benamo au na garo ta aseġaġiato, Heberu garo ai au evaġa-guruġaguto, ekirato, ‘Saulo, Saulo! Karase nai au ovaġa-rakavaguni. Mani ġoi na tu ġau masakona matana ofudiani, naima ġemu ai tu gwaġiġi ema tauġemu ovevaġa-rakavani.’ ¹⁵ Benamo au akirato, ‘Vereġauka, ġoi tu deikara?’ Vereġauka

evaḡa-veseto, ekirato, ‘Au tu Iesu, ḡoi na ovaḡa-rakavaguni tarimagu. ¹⁶ Senaḡi novariḡisi, ema noruḡa-tari. Au ḡoi ḡemu ai bafofori korana tu navaḡa-ruḡamu, be au ḡegu vetuḡunaḡi tarimamu ai bono iaḡo ḡana. Ema toma kara boḡita dagarari e ḡoirai kara bavaḡa-ḡitamuni dagarari maki tarima tari ḡeri bonoa kiraḡi-foforiri ḡana. ¹⁷ Au na Isaraela tarimari e irau bese tarimari ḡerina bavaḡa-maḡurimuni. Ḣoi tu au na atuḡumuni, ¹⁸ matari bono vaḡa-fafari, ema mukuna na bono ḡori-kureri, be mamai beḡene ruḡa, ema Satani ḡena seḡuka na bono ḡabi-vaḡiri, be Barau rekenai beḡene ruḡa. Benamo Barau na ḡeri rakava bene tuḡamaḡi-fitoḡari ema Barau na eḡabi-viriḡirito ma evaḡa-veaḡarito tarimari ḡesi gabu beḡene ḡauna, korana au ḡegu ai ḡeveḡabidadamani nai.’

Paulo na ḡena ḡauvei ekiraḡiani

¹⁹ Moḡa lorinai, Kini Agripa, au tu mo mata-vanaḡi guba na ema foforito dagarana ḡenai tu asi akira-sirivaḡito. ²⁰ Guine tu Damaseko ai e Ierusalem ai aḡobatato, moḡa murinai Iudea tanona mabararai e irau bese fakari ai maki. Au aḡobatato-ḡoi nai tu, akirarito-ḡoi, ḡeri rakava ḡerina beḡene vetuḡamaḡi-kure, Barau ḡenai beḡene iaḡo. Benamo ḡeri vetuḡamaḡi-kure tu ḡeri veḡa na beḡene vaḡa-moḡoniri. ²¹ Mo tu moḡa ḡaramanai Iuda tarimari na Rubu Veaḡa nuḡanai ḡeḡabi-tariguto, ḡevaḡi-masegu ḡetato. ²² Senaḡi mo ḡaro na beiaḡoma mo maitoma, au tu Barau na evaḡa-kavaguni. Moḡa lorinai mai bama ruḡa-tari, tarima mabararai misina na beiaḡo baregona ḡoirari ai ama guruḡa-foforini. Au na kara boruna ta tu asi akiraḡiani, senaḡina peroveta tarimari na e Mose na kara ḡekiraḡiato beḡorani dagarana moḡo. ²³ Dagarana maiḡa, Keriso tu bene midigumidigu, ma tau giniguinena mase na ma bene variḡisi-ḡenoḡoi, benamo Barau ḡena mama varina Iuda tarimari e irau bese tarimari ḡeri ai bene vari-fua.”

²⁴ Paulo moḡesi evetoreḡauto nuḡanai tu, Festo na efarara-viniato, ekirato, “Paulo, ḡoi tu bobabo! Ḣemu riba baregona na evaḡa-babomuni.” ²⁵ Paulo evaḡa-veseto, ekirato, “Verebara Festo, au tu asi bababo. Au na kara akiraḡirini guruḡari tu moḡoni e maḡata. ²⁶ Kini Agripa! Au tu ma kokoregu ema asi garigu ḡesi ḡoi bavaḡa-guruḡamuni, korana mai dagara maiḡeri mabararai ḡoi tu ma ribamu. Au ribagu, mai bakiraḡiri dagarari mabararai ḡoi ḡemu ai ta tu asi bevekure-toḡa, korana maiḡeri dagara tu vekuretoḡa gabunai ta asi eḡorato. ²⁷ Kini Agripa, ḡoi na mai peroveta tarimari ḡeri guruḡa ovaḡa-moḡonirini ba? Au ribagu ḡoi na ovaḡa-moḡonirini.”

²⁸ Agripa na Paulo ekiraiato, ekirato, “Mai horaḡauna kotunai, dori moḡo nuḡagu bovaḡa-moirai, benamo dori moḡo Keriso bavaḡa-moḡonia.” ²⁹ Paulo evaḡa-veseto, ekirato, “Horaḡauna kubinai ba maukanai, senaḡi au na Barau anoḡiani, ḡoi e initoma au ḡeseḡaḡi-taḡoguni tarimami mabarami au kavana boḡoro vei, senaḡina mai ḡebarubaruguto kavana moḡo asiḡi.”

³⁰ Paulo moḡesina eguruḡa-ḡosito, benamo kini, e gavana, e Berenike, ema ḡia ḡesi ḡetanuto tarimari mabararai ḡevariḡisito. ³¹ Ḣeraka-rosito murika ḡana, benamo ḡeguruḡa-guruḡato nai tu ḡekirato, “Mai tau tu veḡa rakavana ta voina tu bere mase o dibura numai bere tanu veḡana ta tu asi eveiato.” ³² Benamo Agripa na Festo ekiraiato, ekirato, “Bema asi bere kira, Kaisara na ḡena guruḡa benea seḡaḡia asi beresi nai, mai tau tu tara ruḡa-vaḡia.”

27

Paulo Roma ḡana eiaḡoto

¹ Itali ḡana baḡana iaḡo guruḡana emoḡonito nai tu, Paulo e dibura tarimari kotari tu vetari ḡitaḡauna tarimana arana Iulio ḡimanai ḡetorerito. Ḣia tu Kaisara ḡena vetari doḡorona nuḡanai. ² Ḣai tu Adramitio boutina tai ḡaraḡeto. Mo bouti tu Asia tanona

koneri ġari beiaġoni boutinai. Benamo mo bouti na ġadauto. Makedonia tarimana ta arana Aristako maki ġai ġesi ġaiġoto. Ġia tu Tesalonika na eiaġomato.

³ Ma elaġanito vau Sidono ai ġaraġasito. Iulio na Paulo evetuġa-ġwaiato, benamo maoro eviniato, karona ġeri ai bene iaġo, be ġena ura dagarari beġene vinia. ⁴ Mo gabu ġaraga-kwaneato nai, Saipras motumotu ravaravana rekena na ġaiġoto, korana iavara tu ġoirama na eiaġomato-ġoi. ⁵ Kilikia e Pamfilia iatari na ġaraga-vanaġito, ġaiġoto, Mira ai ġadaro-kauto. Mira tu Likia tanonai. ⁶ Monai vetari ġitaġauna tarimana na Alesandria boutina, Itali ġana beiaġoni boutina, edoġariato, benamo monai evaġa-raġe vanaġimato.

⁷ Ġaro vovoka tuġama tuġama moġo ġadauto-iaġoto-ġoi, e ma vekwaraġima ġesi Kenido sevinai ġaraġasito. Monai iavara na eraga-ġaumato lorinai, Krete motumotu ravaravana rekena na ġaiġoto. Mo tu Salmone duduna reke ta kefona na. ⁸ Ma vekwaraġima ġesi fenu rikiri na ġaiġoto mo, gabu ta arana Darokau Gaburi Namori ai ġaraġasito. Mo gabu e Lasea vanuġana vefakari tu asi manaġa.

⁹⁻¹⁰ Ġaro vovoka monai varau ġekorito, e bouti na monana rei-iaġo tu gwaġiġi e ma garina, korana ġaniveaġa ġarona maki varau ekorito. Moġa lorinai Paulo na ekira-toreġaurito, ekirato, “Tau mabarami, au aribani ġita ġera iaġoiaġo tu berakavani. Ġera farefare mabarari beġe rekwerekwani ema bouti maki berakava-moġovaġini. Dia maiġeri dagara moġo, senaġi ġita ġera maġuri maki bita fitoġarini.” ¹¹ Senaġi vetari ġitaġauna tarimana na tu bouti taritarina tarimana baregona e bouti tarimana garori eseġaġirito, a Paulo ġena guruġa tu asi eġabi-raġeato. ¹² Mo darokau gabuna faraka e iavara ġueri ai tu asi namo. Moġa lorinai ġutuma na tu ġeurato baġana dau-tovo, be Foeniki ai vau faraka e iavara ġueri baġana ġabiri. Foeniki tu Krete ai darokau gabuna ta. Reke ta tu iavaraġere (o south-west) eġoiraiiani, o reke ta tu buibara (o north-west) eġoiraiiani.

Iavara na davara evaġa-rakavaiato

¹³ Iavaraġere evesinato, tuġana moġo eġauto-ġoi nai, ġia ġetuġa-maġito tu ġeri ġaro namona beġe doġaria. Moġa lorinai dogo ġeinu-raġeato, benamo Krete fenu rikiri na moġo ġedauto-iaġoto. ¹⁴ Asikauna tu iavara baregona arana koiviru, motumotu iataraġena na emariġoto. ¹⁵ Bouti ai ema kwari-kauato, benamo ġai tu asi ġema daunaġi dabarana. Ġoira ġana iaġo uradikana asi ġaveito, senaġi iavara ġena urai moġo ġadauto. ¹⁶ Motumotu misina arana Kauda gabigabina rekena ġadauto-toġato vau, ravaravana na ġadauto-iaġoto. Monai vauro bouti misina ġobina ġatorea ġatato, vaġa-maġurina uranai ġavekwaraġi-rakavato. ¹⁷ Ġia na bouti misina ġeinu-raġeato bouti tuġuna ġana, benamo bouti ġesi ġebaru-kafaiato bene ġabi-taria ġana. Ema ġegarito, be bouti faraina maki ġeinu-riġoato, benamo ġareito moġo. Ġia ġeri gari korana tu iavara na bouti beġwa-iaġoani mo Sirtis ai Afrika rekena davara sefana mirina tai bea tanukauni garina. ¹⁸ Mo iavara baregona ema ureure baregori ġesebonato nai, bouti maki dori moġo ġevei-buruato-ġoi. Moġa lorinai elaġanito nai tu, bouti ai ġeġurarito farefareri mabarari davara ġebubu-reirito, bouti bene meraġa ġana. ¹⁹ Ġaro vaġa-toitoinai tauġeri ġimari na bouti farefarena ma ġefiu-riġorito. ²⁰ Ġaro ġutuma varau ġeiaġoto, ma ġaro e visiġu asi ġefoforito, ema iavara maki ebarego-sirivaġito. Benamo ġema tuġamaġikau mabarari ġekorito, korana ġatuġamaġito, ġai tu asi ġema maġuri dabarana.

²¹ Ġaro ġutuma asi ġeġaniġanito murinai, Paulo ġoirari ai eruġato, benamo ekirato, “Ġomi tau, ġomi tu au garogu ġoro seġaġia, be Krete na asi tara dau-rosi; be mai farefare maiġesi asi tara bubu-fitoġari. ²² Senaġi toma au na alaunaġimini, akirani, boġono kokore! Korana tu ta asi bomaseni. Senaġi bouti ġereġana moġo moġoni berakava-moġovaġini. ²³ Au tu Barau ġena tarima ta ema au tu ġia vetuġunaġina aiaġo-vinini.

Ĝoraĝani boĝi, ĝia ĝena aneru ta sevigu ai ema ruĝa-tarito, ²⁴ benamo ekirato, ‘Paulo, asi bono gari. Goi tu Kaisara ĝoiranai roĝo boa ruĝani, ema Barau ĝena namo ĝoi ĝemu ai ĝenana, ĝoi ĝesi boĝo iaĝoma tarimari mabarari maĝuri beĝe doĝariani.’ ²⁵ Moĝa lorinai, ĝomi tau, au na akiramini, boĝono kokore. Korana au na Barau tu avaĝa-moĝoniani, kara aneru na bekira-varagu tu bekiraĝiri ilailanai beĝe ĝorani. ²⁶ Senaĝi ĝita tu iavara na motumotu tai bea kwari-kaurani.”

²⁷ Boĝi vaĝa-gabanana vasivasi (14) ĝai tu Adria Davaranai iavara na ekwari-rakao rakaomato-ĝoi. Boĝi nuĝanai bouti ĝwaragana tauri ĝevemami-raĝito, ĝai tu tano varau ĝakavinaĝiato. ²⁸ Moĝa lorinai varo dudunai dagara metona ta ĝebaru-kauato, benamo davarai ĝefiu-reiato. Moĝa nuĝanai ĝeribato, davara ĝena variĝo tu 37 mita kavana. Asi luana ma ĝeĝitaiato, monai davara ĝena variĝo tu 27 mita moĝo. ²⁹ Bouti fore ĝeri ai beverarakauni garinai, bouti murina rekenai dogo vasivasi ĝefiu-reirito. Benamo ĝeĝauĝauto bene raga-laĝani ĝana. ³⁰ Bouti ĝwaragana tauri ĝeri ura tu beĝene raga-lemo. Moĝesina naima ĝia na bouti misina dobu ai ĝetore-reiato, ĝevei-ĝofakauto bouti ĝoiranai dogo kotari moĝeri ĝeiaĝoto, ĝea tore-riĝori ĝetato. ³¹ Senaĝi Paulo na vetari ĝitaĝauna tarimana e vetari tauri ekirarito, ekirato, “Bema bouti ĝwaragana tauri bouti ai asi beĝe tanuni nai tu, ĝomi maki asi boĝo maĝurini.” ³² Moĝa lorinai vetari tauri na bouti misina varori ĝekari-ĝuturito, benamo ĝevaĝa-rei kwareĝiato.

³³ Dori elaĝanito-ĝoi nai, Paulo na ĝia mabarari enoĝirito, ĝaniĝani kota beĝene ĝani. Ĝia ekirato, “Ĝomi tu ĝaro gabanana vasivasi (14) boĝo vaĝa-noga-iaĝia, kara ta roĝosi ĝoro ĝania. ³⁴ Moĝa lorinai boĝono kokore e maĝuri tuĝamaĝinai anoĝimini, ĝaniĝani kota ĝoĝani. Korana ĝomi debami ĝuri tu sebona ta maki asi berekwa-rekwani bene. ³⁵ Moĝesi ekirato murinai, ĝia na beredi ta eĝabiato, benamo ĝia mabarari ĝoirari ai Barau evaĝa-namoato, ma edudu-ĝutuato, benamo eĝaniato. ³⁶ Ĝia mabarari maki nuĝari ĝevaĝa-gwaĝiĝirito, benamo ĝeĝaniĝanito. ³⁷ Bouti nuĝanai ĝai mabarama tu 276. ³⁸ Ĝia mabarari ĝeĝani-maseto, benamo bouti bene meraĝa uranai, widi tu davarai ĝefiu-reirito.

Geta o ureure na bouti ebota-kirakiraiato

³⁹ Elaĝanito nai, bouti ĝwaragana tauri na tanobara vetoĝana tu asi ĝeĝita-ginikauato. Senaĝi ĝaruka tanobara na davara ĝana eraka-rosini, ma fenuna koutoĝana ĝesi moĝo ĝeĝita-iaĝoato. Benamo ĝetuĝamaĝito, bema ma dabara nai tu, monai bouti beĝere vaĝa-raga-raĝea ĝetato. ⁴⁰ Benamo dogo varori ĝekari-ĝuturito, davarai ĝeraga-kwanerito. Mo hora sebonai leva o bara ĝebaru-taririto varori maki ĝeruĝarito. Benamo ĝoira rekenai farai ĝediuato, iavara na ĝoira fenuna ĝana bene kwari-iaĝori uranai. ⁴¹ Senaĝi bouti tu semure ĝenai everarato, benamo etanukauto. Bouti ĝoirana tu evedaĝi-nunuto, a murina rekena tu ureure na ebota-kirakiraiato, e evedufukirovorovoto. ⁴² Vetari tauri ĝeboioĝato, dibura tarimari tu beĝene vaĝi-maseri, korana beĝe nau-rakani, benamo beĝe raga-lemanai garina. ⁴³ Senaĝi vetari ĝitaĝauna tarimana ĝena ura tu Paulo bene vaĝa-maĝuria, moĝa lorinai ĝia na ekira-ĝoirito, mo veĝa asi beĝene veia. Benamo ma nau ribari tauri ekirarito, davarai ĝeburi-rei, benamo beĝene nau-guine-iaĝo fenu ĝana. ⁴⁴ A tarima mabarari tu ĝau tubiri o bouti taviri tari beĝene ĝabiri vau, ĝia muriri na beĝene rei-iaĝo. Mo dabaraĝi mabarari tanobara ĝea doĝariato, ta asi erekwa-rekwato.

28

Malta motumotunai

¹ Ta davarai kamasi ta asi eveito, mabarama namo moĝo kone ai ĝaraĝekauto. Benamo monai vauro ĝaribato, mo motumotu arana tu Malta. ² Mo motumotu tarimari na ĝai ĝemai tu veĝa namo vedaureana ĝeveiato. Korana mo ĝura e nagure nuĝanai

gema karava bara ta gegasiato gai bene tunu-seguseguma gana. ³ Paulo eiaġoto lako degona ta ea gabiato, benamo karavai ema tore-raġeato. Mota ta mo lako degonai karava gugurana na eġabiato, benamo ema nene-rosito, ma Paulo ġimanai ekafukauto. ⁴ Mo motumotu tauri na mo mota Paulo ġimanai ġerokautaġo ġeġitaiato, benamo tauġeri ġevemuġu-vinito, ġekirato, “Asi ġofaġofa, mai tarima tu vevaġideba tarimana. Korana davara na tu benau-maġuri, senaġina godio vavinena Dike tu asi veġata eurani ġia bene maġuri.” ⁵ Senaġi Paulo na mo mota tu karavai ekora-fiuraġeato, ma Paulo tu rakava ta asi eġoitaġoato. ⁶ Tarima ġetuġamaġito, Paulo tauġanina tu toma egoba-vaisiraġeni, ba toma eketo-tarini, benamo emaseni. Ġevaġa-noga manaġato, senaġi Paulo ġenai kara rakavana ta tu asi eġorato. Benamo ġia ma ġevetuġamaġi-kureto, benamo ġekirato, “Ġia maki barau ta!”

⁷ Mo gabu e motumotu tauna baregona arana Publio. Ġia ġena gabu tu asi manaġa. Ġia na eġabi-raġemato, e ġaro toitoi veġata ġia ġena varivari tarimamai evaġa-iaġomato. ⁸ Publio tamana tu keve e efurito-ġoi, be genagenai egenataġoto-ġoi. Paulo ġenai eraka-toġato, ma eġuriġurito, ema ġimana iatanai etore-kaurito, benamo ġena keve enamoto. ⁹ Mo veġa eġorato, benamo mo motumotu ai keve tarimari mabarari Paulo ġenai ġeiaġoto, benamo ġia na ġeri keve ġerina evaġa-namorito. ¹⁰ Ġeri varevare dagarari vovoka ġevinimato. Ma ġadau ġana bakunai tu ġema iaġoiaġo ai baġa uravinirini dagarari ma ġevinimato.

Romai ġaraġasito

¹¹ Ġue toitoi murinai Alesandria boutina tai ġaraġeto. Mo bouti ai tu barau arana Dios natuna kafa merori ruarua vetoġari o fikisari ġeberarito. Mo bouti maki faraka e iavara ġueri tu mo motumotu ai edoġaririto. ¹² Ġaraġato mo Sirakuse ai ġaraġasito. Monai ġaro toitoi ġatanuto. ¹³ Monana ġadau-ġeġeraġi-iaġoto mo Regio. Ġaro ta evanaġiato murinai, gabina iavarana etoġato, ma ġaro vaġa-ruaruanai vauro Puteoli ai ġaraġasito. ¹⁴ Monai tarikaka kotari ġadoġaririto. Ma ġaro imaima ruarua (7) tu ġia na monai ġeġabi-tarimato. Monana vau ġaraka-iaġoto Romai ġaraġasito. ¹⁵ Monai tarikaka kotari varima ġeseġaġiato, benamo ġai ġemai ġeiaġomato mo, vanuġa keiri arari Apia-Foru e Taven-Toi ġana. Paulo na eġitarito, benamo Barau evaġa-namoato, e tauna egvaġiġito.

Roma nuġanai

¹⁶ Romai ġaraġasito nai, Paulo tu maoro ġeviniato, ġereġana bene tanu. Senaġi vetari tauna ta na moġo bene ġita-ġaua. ¹⁷ Ġaro toitoi ġevanaġirito murinai, Paulo na Iuda ġedebaiato-ġoi tauri ekea-vegogorito. Ġema raka-vegogoto, benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Tarikakagu, au na ġera tarima ta asi avaġa-rakavaiato, ema senera ġeri veġa maki asi avaġa-rakavarito. Senaġi au tu Ierusalem ai ġeġabiguto dibura tarimana ta noġa, benamo Roma ġeri gavamani ġimari ai ġetore-kauguto. ¹⁸ Ġia na ġedanaġiguto, ma ġegu guruġa ġeseġaġiato nuġanai tu ġeriba-maoroto, au tu asi ġegu vei-rakava ema beġene vaġi-masegu korana ta maki asi ġedoġariato. Moġa lorinai ġeurato beġene tuġu-vaġigu. ¹⁹ Senaġi Iuda tarimari na mo ura tu asi ġeġabi-raġeato. Moġa lorinai au tu asi ġegu dabara ta, naima anoġi-noġito Kaisara na ġegu guruġa bene seġaġia. Dia au tu ġegu tarimarima navevaġa-maoro-viniri ġana atato. Asiġi. ²⁰ Moġa lorinai bakea-iaġomami, au ġesi sima guruġaguruġa ġana. Korana Isaraela ġena tuġamaġikau lorinai au maiġesi ġebarubaruguto.”

²¹ Ġia na ġevaġa-veŋeato, ġekirato, “Ġoi guruġamu fefana ta Iudea na asi ġadoġariato. Tarikakara monana ġeiaġomato tauri na maki varimu rakavana ta asi ġekiraġiato, be asi ġaseġaġiato. ²² Senaġi ġai ġaurani tu ġoi ġemu tuġamaġi guruġana baġana seġaġia. Korana gabu mabarari ai tarimarima na ġoi na mai doġoro tu ġerori-toreani.”

²³ Moġa lorinai ġia na ġaro ta ġeġabi-viriġiato. Mo ġaro ai tarima-rima ġutuma-bara Paulo ġena tanu gabuna ġana ġeiaġoto. Boġiboġi na veġata evesinato eiaġoto mo lavilavi, Paulo na Barau ġena Basileia eġobata-iaġiato. Ema Mose ġena taravatu na e peroveta tauri ġeri buka na Iesu varina ġia ġeri ekiraġi-ginikauto, Iesu beġene vaġa-moġonia uranai. ²⁴ Tarima kotari na tu ġena guruġa ġeġabi-raġeato, a kotari na tu asi ġevaġa-moġoniato. ²⁵ Ġia nuġari tu dia sebona, moġa lorinai ġeraka-rovorovoto. Senaġi roġosi roġo beġene raka nuġanai, Paulo na guruġa ta ekiraġiato, maġesi ekirato, “Iauka Veaġa peroveta tarimana Isaia ġenana ġomi senemi tu guruġa moġonina ekira-vararito. ²⁶ Korana iniġesi ekirato,

‘Noiaġo maġeri tarima ġeri ai,
benamo bono kira:
Seġaġi tu boġo seġaġini,
senaġi asi boġo riba-maoroni.
Ġita tu boġo ġitani,
senaġi asi boġo ġita-fakani.

²⁷ Korana maġeri tarima
nuġari tu mukuna,
seġari tu vekodobegau,
ema matari maki bubu.
Irau matari na beġe ġitani
e seġari na beġe seġaġini
e beġe tuġamaġi-fakani,
benamo beġe vetuġamaġi-kureni
ema bavaġa-namorini garina.

(Barau tu moġesi ekirani).’

²⁸ Moġa lorinai au aurani ġomi boġono riba, Barau ġena vevaġa-maġuri varina tu irau bese tarimari ġeri ai etuġu-iaġoato, be ġia na beġe seġaġiani!” [²⁹ Paulo moġesi eguruġato murinai, Iuda tarimari ġerakato, ma tauġeri fakari ai moġo veġareveġare baregona ta ġeveiato.]

³⁰ Laġani ruarua tauġena na edavaiato-ġoi numanai etanuto. Ma ġia ġenai ġeiaġomato-ġoi tarimari mabarari eġabi-raġerito-ġoi. ³¹ Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiiani maġa), guruġana eġobata-iaġi vinirito-ġoi, ema Vereġauka Iesu Keriso varina evaġa-ribarito-ġoi ma kokorena ġesi. Ma tarima ta na tu asi ma ekiraġoiato-ġoi.

PAULO ĜENA TORETORE ROMA EKALESIARI ĜERI

Roma vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa Roma ekalesiari ĝeri tu laĝani 56 ema 57 fakari nuĝari ta etoreato, mo tu Korinto ekalesiari vaĝa-toitoina ma evarivaririto nuĝanai etore-vinirito; mai tu Iesu emaseto murinai etoreato.

Paulo ĝena ura baregona Roma ĝana bene iaĝo, senaĝi Ierusalemna ĝana eiaĝoto roĝo (Apostolo 19:21). Monai Iuda tarimari tari na ĝeĝabi-tariato, ma ĝevaĝia ĝetato. Senaĝina Barau na enari-ĝauato, ma Roma ĝana bene iaĝo dabarana ekeoato. Moĝa lorinai Paulo tu Roma ĝana eiaĝoto laĝani 59 nuĝanai kavana.

Paulo Roma ĝana tu roĝosi bere iaĝo nuĝanai, mai fefa etore-vinirito. Paulo ĝena ura baregona tu, Barau ĝena Vari Namona ĝeri bene vaĝa-fofori ginikaua, ema Roma ekalesiari bene vaĝa-kokoreri ĝana (Roma 1:1 ema 11).

Roma bukana nuĝanai siri baregori tu karoa 1:16-17.

Mai fefa nuĝanai Paulo na Roma ekalesiari ĝeri dagara tari ekiraĝi-ginikaurito tu maiĝeri: 1) Iuda tarimari ema irau bese tarimari tu Keriso ĝena Vari Namona ĝenana vauro Barau ĝoiranai vei-iobukaiobuka tarimari beĝe ruĝa-tarini, a dia taravatu ĝenana. 2) Tanobara tarimari mabarari, Iuda tarimari ema irau bese tarimari, tu veirakava nuĝanai ĝetanuni (karoa 1-3). 3) Karoa 3-8 nuĝanai tu vevaĝa-roroĝoto varina e vevaĝa-veaĝa varina, ema Barau marevana mamana baregona befoforini varina. 4) Karoa 9-11 tu ĝabiviriĝi varina; Barau na Iuda tarimari asi beĝabi-raĝeri, Keriso asi ĝevaĝa-moĝoniani nai; ema Iuda tarimari Barau na ma beĝabiraĝe-ĝenoĝoirini, korana Keriso ĝenai ma beĝe veĝabidadamani. 5) Karoa 12-16 tu ekalesia doĝorona kamasi beĝene tanu Barau ĝoiranai.

Paulo na apostolo ĝauveina eveiato, korana Barau na ekeaiato nai

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝena vetuĝunaĝi taugu; ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Au tu ekeaguto, ĝena apostolo tarimagu ai aiaĝoto, ema eviriĝiguto, Barau ĝena Vari Namona bana vari-fiua ĝana. ² Mai Vari Namona tu guinenai Barau na peroveta tarimari mururi na ekiraĝi-toreato, benamo Buka Veaĝa nuĝanai ĝetoreato. ³ Mai tu Barau Natuna, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso, varina. Ĝia tu tanobarai ema maĝurito, ema Kini Davida garakana. ⁴ Ĝia mase ĝenana evariĝisi-ĝenoĝoito, monana Iauka Veaĝa na ma seĝukana ĝesi ĝita ĝerai evaĝa-foforiato ĝia tu Barau tuĝutuĝu Natuna. ⁵ Iesu ĝenana ema ĝia arana bakunai, ĝai varevare-bara e apostolo dagina ĝaĝabiato, bese irauirau tarimari baĝana vetauri, Barau beĝene vaĝa-moĝonia e beĝene seĝaĝi-vinia. ⁶ Ma ĝomi maki, Roma nuĝanai ĝotanuni tarimami, ĝia ĝesi Barau na ekea-sebonamito, Iesu Keriso ĝena tarimarimai boĝono iaĝo ĝana.

⁷ Ĝomi Roma nuĝanai ĝotanuni tarimami mabarami, Barau na eura-vinimini e ekeamito, ĝena veaĝa tarimari ai ĝoiaĝoto, ĝomi avaĝa-namomini: Barau ĝita Tamara ema ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo ĝena ura baregona Romai bene varivari

⁸ Ĝegu guruĝa giniguinena, au ĝegu Barau atanikiu-viniani Iesu Keriso aranai ĝomi mabarami iatami ai, korana ĝemi veĝabidadama variri tanobara mabarana nuĝanai ĝekiraĝi-foforirini. ⁹ Natuna Varina Namona aĝobata-iaĝiani, ma iaukagu mabarana ĝesi vetuĝunaĝina aiaĝo-vinini Barauna ĝoiranai, ĝomi tu ĝegu ĝuriĝuri mabarari nuĝari ai asi atuĝa-rekwamini. ¹⁰ Ema maki ĝegu ĝuriĝuri nuĝari ai anoĝinoĝi-bukani, akirani, bema initoma Barau eurani nai, ĝegu dabara ta bene vei-roroĝotoa, be ĝemi ai bana iaĝosi. ¹¹ Korana au ĝegu ura baregona tu bara ĝitami, be Iauka Veaĝa varevareri kotari

ma bara vinimi, boĝono kokore ĝana. ¹² Mo tu ĝomi e au tara velaunaĝi-vevini ĝera veĝabidadama nuĝanai.

¹³ Tarikakagu mabarami, boĝono riba-maoro, nega ĝutuma aurato ĝomi ĝemi ai bana iaĝosi atato, senaĝi ĝegu iaĝosi lairi tu ĝevetoutou-kauni beiaĝoma mo toma. Ĝegu ura, irau bese tari na ĝegu ĝauvei ĝenana vevaĝa-kava ĝeĝoitaĝoato ema Iesu Keriso ĝena doĝoro tarimari ai ĝeiaĝoto kavana, ĝomi maki fakami ai bana vevaĝa-kava. ¹⁴ Barau na ĝauvei eviniguto, Grik tarimari e asi Grik tarimari, iaunega tarimari e vei-babobabo tarimari bana vaĝa-kavari ĝana. ¹⁵ Moĝa lorinai au ĝegu ura baregona tu, mai Vari Namona ĝomi Romai ĝotanuni tarimami mabarami ĝemi ai maki bana ĝobata-iaĝia.

Vari Namona tu ma ĝena seĝuka

¹⁶ Barau ĝena Vari Namona maiakana asi aveini, korana mai Vari Namona nuĝanai Barau seĝukana eĝauveini, ĝia ĝevaĝa-moĝoniani tarimari vaĝa-maĝuriri ĝana: Iuda tarimari ĝeri ai guine, gabi ai vau bese irauirau tarimari. ¹⁷ Korana Vari Namona nuĝanai tu Barau na tarimarima kamasi vei-iobukaiobuka tarimari bekiraĝirini efororini. Vei-iobukaiobuka tu veĝabidadama nuĝanai moĝo korana na beiaĝo mo magona, Buka Veaĝai ekirani kavana: “Barau beĝabidadama-viniani tarimana tu Barau na vei-iobukaiobuka tarimanai bekiraĝiani, benamo bemaĝurini.”

Barau ĝena baru tarimarima ĝeri ai

¹⁸ Barau ĝena baru guba na efororini, korana tarimarima na Barau asi ĝekorana-iaĝiani e veĝa iobukaiobukari asi ĝeveirini. Ma ĝeri veĝa rakavari ĝerina guruĝa moĝonina ĝelaulau-ĝauani. ¹⁹ Barau beĝe ribaiani maĝuriri mabarari ĝia ĝeri ai tu fofori, Barau tauĝena na evaĝa-fofori ginikaurito. ²⁰ Barau asi taĝitaiani, senaĝi guba e tanobara eveirito, monana beiaĝoma mo toma, Barau vetoĝana vekuretoĝana tu taĝita-ginikaurini. Ĝia tu moĝoni Barau tuĝutuĝu ema ĝena tanu-vanaĝivanaĝi seĝukana tu ĝimana ĝauveiri dagarari na maki ĝevaĝa-foforiani, be taribaiani. Moĝa lorinai tarimarima tu asi ĝena vetoreĝau laina.

²¹ Oba, ĝia moĝoni ma ribari Barau, be ĝere vaĝa-raĝea, senaĝi asi ĝevaĝa-raĝeani ema asi maki ĝetanikiu-viniani. A ĝeri tuĝamaĝi tu vei-taĝuitaĝui na moĝo ĝevaĝa-vonurini. Moĝa lorinai ĝeri tuĝamaĝi babobabori na nuĝari ĝevaĝa-mukunarini. ²² Ĝia tauĝeri ĝekirani, ĝia tu ma iaunegari ĝetoni, senaĝi ĝia tu ĝebaboto. ²³ Be maĝuri vanaĝivanaĝi Barauna beĝere vaĝa-raĝea, senaĝi ĝima veivei dagarari vaĝa-ilailana ma beĝe maseni tarimari iouiouri o laulauri, e boĝa bairi, manu, ema tano ai ĝedarani dagarari iouiouri ĝevaĝa-moĝonirini.

²⁴ Moĝa lorinai Barau na veĝa mirori beĝene vei ĝana etao-fitoĝarito, be beĝene mata-boraĝa nuĝari ai ĝeverere-iaĝirini ilailanai, e tauĝeri fakari ai vevaĝa-maiaka veĝari irauirauri na tauĝaniri beĝene vaĝa-rakavari. ²⁵ Ĝia na Barau ĝena guruĝa moĝoniri gaburi ai tu ĝofaĝofa veĝari ĝeveirini, ema Barau na eveirito dagarari ĝetoma-rakariĝo vinirini e vetuĝunaĝiri ĝeiaĝo-vinini, a moĝeri eveirito Barauna tu asiĝi. Ĝia moĝo ĝereĝana sivevato-iaĝia, asi dokona, asi magona. Amen.

²⁶ Tarimarima moĝesi ĝeveito nai, Barau na etao-fitoĝarito, maiaka veĝari beĝene uravini-lelevaĝiri ĝana. Ĝeri vavine maki veĝaraĝo maĝuriri roroĝotori ĝeiaĝuirini, ma karori ĝesi ĝevakima-vevinini. ²⁷ Tauri maki ĝia kavana, vavine ĝesi kima maĝuriri korikori tu ĝeiaĝuirini, ma tau karori ĝemata-ĝaniĝani-iaĝirini. Mo tu tau tauĝeri karori ĝesi moĝo boru ĝeravani. Maiĝeri veĝa rakavari voiri metori tu ĝia tauĝeri na ĝeĝabirini.

²⁸ Ma iatanai, ĝia tu asi ĝeurato, Barau beĝene riba-ginikaua e tuĝamaĝi-faka ĝia nuĝari iaĝasiri ai beĝene tanu, naima etao-fitoĝarito ĝeri tuĝamaĝi babobabori ĝeri ai, be asi beĝere veiri veĝari beĝene veiri ĝana. ²⁹ Ĝia tu rakava mabarari

na ġevonuvonu-raġeto, veiġa rakavari, mata-ġaniġani, tuġamaġi barubaru, mama, vaġideba, veġareveġare, veribaġani e tarimarima vaġa-ketori veiġari, veroritore, ³⁰ guruġa vemuriġoi, Barau ġeiau-rakavaiani, seġafore rakavarakava, kira-sirivaġi, e veiavi; vekiraġi-varaġevaraġe, rakava vei dabarari variġuri ġevaġa-reforini, sina-tama garori asi ġeseġaġirini; ³¹ asi ġetuġamaġi-fakani, asi tuġamaġi-kauri tarimari, veuravini asi ribari tarimari, vevetuġaġwa asi ribari tarimari. ³² Oba, ġia tu ma ribari, Barau ġena veġausina o sisiba tu ekirani, vei rakava tarimari tu beġe maseni. Senaġi ġia na tu ġeveirini, ma dia ġia na moġo ġeveini, senaġi tarimarima kotari na ġeveirini maki ġeiau-namorini e ġeġabi-raġerini.

2

Barau ġena vevaġa-maoro

¹ A ġoi tarima tari ovaġa-maororini ma kerereri ai oragani tarimamu, ġoi tu asi ġemu vekira-ġuniġau laina. Ġoi na tarima ta ovaġa-maoroani, ma ġena veiġa rakavari okiraġirini nai tu, ġoi tauġemu moġo ovevaġa-metoni e ovevaġa-kotani. Korana tu tarima ta ġena veiġa rakavari okiraġirini veiġari tu, ġoi tauġemu na maki oveirini. ² Ġita tu ribara, Barau na moġesi veiġa rakavari ġeveirini tarimari bevaġa-maoro vinirini, ma meto bevinirini tu roroġoto. ³ Kamasi ġotuġamaġini, ġomi, tarimarima kika moġo, na tarimarima kotari ġovevaġa-maoro vinirini, ma nuġanai tu ġomi tauġemi na maki mo veiġa rakavari tu ġoveirini. Ġomi ġotuġamaġini Barau ġena vevaġa-maoro ġenana tu boġo raga-maġurini? ⁴ Ba Barau ġena namo baregona, e nuġana eġabi-tariani, e vevaġa-gwaġiġi iatari ai tu asi tauri ġotoni? Ba asi ġoribani Barau ġena namo baregona anina tu, ġomi boġono vetuġamaġi-kure ma boġono raka-kure ġana? ⁵ Senaġina ġomi nuġami tu ġovaġa-gwaġiġirini, ma asi ġovetuġamaġi-kureni. Maiġesi ġoveini tu tauġemi iatami ai ġemi meto iatai-iatai ġolabulabu-kaurini. Ma Barau ġena Kota baranai ġena vevaġa-maoro roroġotona beveiani mo ġaro ai vau ġena baru bevaġa-foforiani, benamo ġemi veiġa metori boġo ġabirini. ⁶ Barau na “tata karakara ġoveito ilailari ai tauri ma bevinimini.” ⁷ Tarima kotari tu ġobiri ġevetoreni veiġa namori ġeveini, Barau marevana, e ġabiraġena, ema asi bedokoni maġurina ġevetauani. Barau na ġia tu maġuri vanaġivanaġi bevinirini. ⁸ A tarima kotari tu tauġeri ġeri namo moġo ġevetaurini, ema guruġa e maġuri moġonina tu ġeruġarini, ma rakava veiġari ġekorana-iaġirini. Ġia tu Barau na beiau-rakavarini ma baruna ġesi. ⁹ Beġe vei-rakavani tarimari mabarari tu rakava metona baregona ema midigumidigu baregona beġe ġabiani. Mo tu Iuda tarimarima ġeri ai beġe ġora-guineni, ma murinai tu irau bese tarimari ġeri ai maki beġe ġorani. ¹⁰ Senaġi veiġa namori beġe veini tarimari mabarari ġeri tu, Barau na mareva baregona e vemataurai barana ema maino bevinirini: Iuda tarimari ġeri ai guine, ma murinai tu irau bese tarimari ġeri ai maki. ¹¹ Korana Barau na tarimarima mabarari maġuri sebonai moġo eġabi-raġerini, ġeri veiġa loriri ai voiri evinirini.

Barau na Iuda tarimari e irau bese tarimari bevevaġa-maoro vinirini

¹² Irau bese tarimari tu Mose ġena taravatu asi ribari, nuġanai ġevei-rakavani, moġeri mabarari beġe mase-buġani, (Barau na bekota-vinirini), taravatu murikanai enabe asi ribari; ema Iuda tarimari tu taravatu ma ribari, senaġina ġevei-rakavani tarimari mabarari tu taravatu na bevaġa-maoro vinirini. ¹³ Korana taravatu ġeseġaġiani moġo tarimari, Barau ġoiranai tu dia vei-iobukaiobuka tarimari, senaġi taravatu ġekorana-iaġiani tarimari vau, Barau na ekiraġirini vei-iobukaiobuka tarimari.

¹⁴ Oba, irau bese tarimari tu asi ġeri taravatu, senaġi ġeri maġuri nuġari ai taravatu na ekiraġirini veiġari tu ġeveirini. Moġeri mabarari tu ġeri taravatu ai ġeiaġoni, a ġia tu asi ġeri taravatu senaġi. ¹⁵ Ġia ġeri veiġa na evaġa-foforiani, Barau ġena taravatu na eura-vinirini veiġari tu ġia loruri ġuturi ai etorerito. Maiġa tu nuġari iaġasiri na

maki evaġa-moġonirini, korana tu ġaro tari ai ġeri tuġamaġi na evaġa-daġa-raġerini, ma ġaro tari ai tu gogobari eragani. ¹⁶ Au na Vari Namona aġobata-iaġiani tu, Barau na tarimarima ġena veiġa e tuġamaġi vekuretoġari Iesu Keriso ġenana bevevaġa-maoro vinirini ġaronai vau beġe foforini.

Iuda tarimari e taravatu

¹⁷ A ġoi Iuda tarimamu tu kamasi otuġamaġini? Oba, ġoi tu ovekiraġini Iuda tarimamu. Ma ġoi tu taravatu ġenai ovetabekauni, e oveiavini, okirani, ġoi tu Barau ġena bese tarimamu. ¹⁸ Ma okirani, Barau tu ma ribamu e ġena ura veiġa namo vedaureari e rakavari oġita-learini, korana taravatu na evaġa-ribamuni nai. ¹⁹ Ġoi okirani, moġoni ġoi na mata-bubu tarimari boġori-kaurini, ema ġoi tu mukunai ġetanuni tarimari ġeri kere mamana; ²⁰ ema vei-babobabo tarimari kira-roġori tarimamu, e mero keikeiri ġeri vevaġa-riba tarimamu, korana tu taravatu nuġanai iaunega ema guruġa moġoniri ġetanuni dagarari tu ma ribamu. ²¹ Ġoi na karomu tu ovaġa-ribarini, a ġoi tauġemu tu asi ovevaġa-ribani. Tarimarima oġobata-vinirini nai tu okirani, “Asi boġono lema,” otoni, a ġoi tu olemani. ²² Tarimarima asi beġene veġura-vanaġi otorini, ma ġoi tu oveġura-vanaġini. Kwaivakuku oiau-rakava-vinirini, senaġi ġeri rubu nuġari farefareri tu olemarini. ²³ Taravatu ovaġa-raġe lelevaġirini nuġanai tu, Barau ġoi na tu asi ogubakauani, ġena taravatu tu oseġafore-vinirini. ²⁴ Buka Veaġai tu iniġesi ekirani, “Barau arana irau bese tarimari na vekaravari ai ġekira-fitoġaiani, korana tu ġomi ġemi kira-sirivaġi lorinai.”

²⁵ Mero tauġani kefiru lamavaġi veiġana tu ma tauna, bema taravatu bokorana-iaġirini nai. Senaġi bema taravatu okira-sirivaġi vinirini nai, ġemu kefi-lamavaġi veiġana tu asi taunai beiaġoni, ema ġoi tu kefiru asi ġelama-vaġiato tarimana kavanai. ²⁶ Irabu bese tarimari tu kefiru asi ġelama-vaġito. Senaġi bema taravatu maġuriri korikori ġeveini nai tu, Barau ġoiranai ġia tu kefiru ġelama-vaġirito tarimari kavana, ene? ²⁷ Oba, taravatu bukana tu ġemu ai, ema kefiru tu ġelama-vaġiato. Senaġina bema ġoi na taravatu okira-sirivaġiani nai tu, taravatu ekorana-iaġiani tarimana, mai tu irabu bese tarimana, Kota seanai betanuni, benamo ġoi bevaġa-kotamuni. Aba, tauġani rekenai tu kefiru asi ġelama-vaġiato, senaġi. ²⁸ Bema tarima ta tu arana korina moġo Iuda tarimana ema kefi-lamavaġi maki murika ema tauġani kefiru vetoġana korina moġo nai tu, ġia tu dia Iuda tarimana korikori. ²⁹ Asigina ġinavaġi. Iuda tarimana o Barau ġena bese tarimana korikorina tu deikara nuġana iaġasina na ema ġena tuġamaġi na evaġa-foforiani, ġia tu Iuda tarimana. Ema kefi-lamavaġi veiġana maki tarimarima loruna ġutunai bene fofori. Ġia tu dia taravatu guruġari ġetorerito moġeri korana-iaġiri ai beġorani. Asigina. Ġia tu Barau Iaukana na tarimarima nuġana iaġasinai beveiani dagarana. Mo tarima moġa tu dia tarimarima na bevaġa-raġeani, senaġi Barau na bevaġa-raġeani.

3

¹ Iuda tarimari na irabu bese tarimari ġevanaġirito? Mero tauġaniri kefiru ġelama-vaġirini ġenana tu kara namona ġedoġariato? ² Aba, dagara namori ġutuma ġedoġaririto! Tovotovonai tu Barau na ġia muruna guruġari korikori evaġa-ġauna-iaġirito.

³ Ma bema Iuda tarimari kotari Barau ġenana ġeraka-veġitato, asi ġeri veġabidadama nai tu aiġesi? Moġoni, Iuda tarimari kotari tu asi ġeri veġabidadama; senaġi ġia asi ġeri veġabidadama lorinai, Barau ġena kiraġitore maki asi taunai beiaġoni ba? ⁴ Asigina ġinavaġi! Barau tu moġoni veġata, ġena kiraġitore asi eketoni, ma tarimarima tu ġeġofaġofani. Buka Veaġai ekirani kavana, “Barau, ġoi boguruġani nai tu,

beḡe vaḡa-moḡonimuni,
ema Kotai beḡe ḡofaḡofa-iaḡimuni nai maki bovaḡa-darererini.”

⁵ Tarima kotari na ḡeri vefafauḡau guruḡari beḡe kiraḡirini, beḡe kirani: Bema ḡita ḡera veḡa asi roroḡotori na tu Barau ḡena vei-iobukaiobuka etore-fofori ginikauani nai, ḡita tu kara bita toni? Bita kirani, Barau na ḡena baru veḡari ḡita iatarai ematorerini nai tu maoro ba? ⁶ Asiḡina, Barau ma ḡena maoro. Bema Barau tu asi roroḡoto nai tu, ḡia na tanobara mabarana tu kamasi bevevaḡa-maoro viniani? ⁷ Tarima ta ma bevefafau-ḡauni, bekirani, “Bema au ḡegu ḡofaḡofa na Barau ḡena guruḡa moḡoniri evaḡa-fofori ginikaurini ema ḡia marevana evaḡa-baregoani nai tu, kara dainai au tu roḡo mo evaḡa-daḡaguni rakava tarimagu etoni?” ⁸ Mo guruḡa tu babo, noḡa moḡo ini guruḡa kavana, “Rakava sivei, be namo bene fofori.” Tarima kotari na ḡai ḡevaḡa-rakavamani, ḡeḡofaḡofa-iaḡimani, ḡekirani, ḡai tu maḡesi ḡakirani ḡetoni. Maḡesi ḡai ḡeḡofaḡofa-iaḡimani tarimari Barau na voiri metona bevinirini tu asi vetoukauna, korana ḡeri ḡofaḡofa lorinai.

Tarima ta asi iobukaiobuka

⁹ Benamo kara ma bita toni? Ḡita Iuda tarimara moḡo namo, a irau bese tarimari tu asiḡi? Asiḡina ḡinavaḡi! Varau bita kiraḡia, Iuda tarimari e irau bese tarimari vekaravari ai ta tu asi ḡena rakava asi bita toni. ¹⁰ Buka Veḡai tu maḡesi ḡetoreato:

“Tarima ta asi iobukaiobuka,
sebona kwarikwari ta maki asiḡina;

¹¹ tarima ta asi etuḡamaḡi-roroḡotoni,
ta na maki Barau asi evetauani.

¹² Mabarari ḡeraka-doḡe-muriḡito,
ḡia mabarari veḡa iobukaiobukana tu asi ḡeveiani,
mabarari asi ḡevei-roroḡotoni,
ta veḡa namo asi ribana,
sebona kwarikwari ta maki asiḡi.

¹³ Ḡia godokari mase guriri kouḡari kavana;
meari na ḡofaḡofa rakavari ḡekiraḡirini.

Ḡeri guruḡa na mase ḡevaḡa-ḡorarini,
noḡa moḡo mota foisiniri
ḡia bibiḡari ai ḡetanuni.

¹⁴ Mururi ai tu vevane e vekira-barubaru na ḡevonu-fokafokato.

¹⁵ Ḡia tu ḡeḡarimoḡi-rakavani vevaḡi ema vevaḡideba veḡari ai;

¹⁶ ḡeri iaḡoiaḡo gaburi ai tu vei-rovorovo e rakava ḡeiaḡuini.

¹⁷ Maino maḡuriri tu asi ribari.

¹⁸ Asi ḡeri vegubakau ta Barau ḡenai.”

¹⁹ Ḡita ribara, maḡeri taravatu guruḡari na kara dagara ḡekiraḡiani tu, mo deikara taravatu gaburenai ḡetanuni tarimari ekirarini. Moḡa tauna tu, taravatu gaburenai ḡetanuni tarimari ema tarimarima mabarari maki mururi na kara ta asi beḡene kiraḡia, ema mai tanobarai tarimarima mabarari Barau ḡoiranai beḡene ruḡa-tari ma ḡeri vei-rakava. ²⁰ Moḡa lorinai taravatu korana-iaḡina maḡurinai tarima ta asiḡina ḡinavaḡi Barau ḡoiranai Barau na bekiraḡi-foforiani, ḡia tu vei-iobukaiobuka tarimana. Asiḡina, taravatu ḡenana ḡita na vei-rakava taribaiani.

Vei-iobukaiobuka tu veḡabidadama ḡenana eiaḡomani

²¹ Senaḡi initiba kamara dabarai Barau na tarimarima ekiraḡirini vei-iobukaiobuka tarimari etoni dabarana tu bema fofori-ginikau. Mo tu dia taravatu korana-iaḡina maḡurinai. Asiḡina. Mai tu Mose ḡena taravatu na ema peroveta tarimari ḡeri guruḡa-fofori ai ḡekiraḡiato dabarana na. ²² Mai vei-iobukaiobuka Barau ḡenana eiaḡomani

tu Iesu Keriso beḡe ḡabidadama-viniani tarimari mabarari na beḡe ḡabiani. Ta tu asi irau. ²³ Korana tarimarima mabarara tu rakava tarimara moḡo, be mabarara Barau marevana namona ḡenana taveḡitato. ²⁴ Senaḡi Barau ḡena varevare-bara nuḡanai asi ḡera kerere etorani, korana Keriso Iesu ḡenana ḡera rakava ḡerina evaḡa-maḡurirato. ²⁵ Barau na Iesu tu ginitaḡo varevarenai evaḡa-iaḡoato, korana tarimarima ḡia ḡenana bene ḡabi-raḡeri ḡana. Moḡa maḡurina tu iniḡesi: Deikara ḡia raranai beveḡabidadamani tu, Barau na ḡena rakava betuḡamaḡi-fitoḡarini. Barau na mo maḡuri eveiato anina tu, ḡia ḡena iobukaiobuka bene vaḡa-foforia ḡana. Guinenai rakava ḡeveitogoi nai tu, eḡita-daḡaseḡirito-ḡoi, rakava voiri asi eveitogoi. ²⁶ Ma maitoma Iesu tu ginitaḡo varevarenai evaḡa-iaḡoato korana ḡena vei-iobukaiobuka bene vevaḡa-ḡita-iaḡiri inıtoma ḡana, be ḡia ḡena iobukaiobuka bene fofori, e ḡia na Iesu Keriso ḡeḡabidadama-viniani tarimari maorori bene kiraḡiri.

²⁷ Be ḡita tu kara bita veiavi-iaḡiani? Vekokoroku tu asi ḡena gabu ta. Kara dainai? Taravatu takorana-iaḡiani nai? Asiḡi, maḡuri tu veḡabidadama maḡurinaı moḡo bita doḡariani. ²⁸ Korana bitana riba-maoro, tarimarima tu veḡabidadama lorinaı Barau na eḡabi-raḡerani, a dia taravatu bita korana-iaḡiani nai.

²⁹ Be Barau tu Iuda tarimari moḡo ḡeri? ḡia tu dia irau bese tarimari maki ḡeri Barau? Aba, ḡia tu irau bese tarimari maki ḡeri Barau, ³⁰ korana Barau tu sebona moḡo. ḡia na tauḡaniri kefirı ḡelama-vaḡito tarimari veḡabidadamai maorori bekiraḡini, ema kefirı asi ḡelama-vaḡirito tarimari maki maorori bekiraḡini mo veḡabidadama sebona na. ³¹ Moḡa nuḡanai veḡabidadama na taravatu seḡukana tavaḡiani? Asiḡina ḡinavaḡi! Senaḡi taravatu tavaḡa-ruḡa gigitariani.

4

Aberahamo ḡena veḡabidadama

¹ Ḗita tu kara ma bita kiraḡiani, senera Aberahamo na mai maḡuri maiḡa ema ḡoitaḡoato iatanai? ² Bere moḡoni, Aberahamo ḡena ḡauvei e veiḡa bakunaı Barau ḡoiranaı vei-iobukaiobuka tarimanaı bere iaḡo tu, tauḡena bere vekiraḡi, ḡia tu kwalimu-koru na bere vekiraḡi. Senaḡi ḡia Barau ḡoiranaı tu asi ḡena vekokoroku gabuna ta. ³ Buka Veaḡa nuḡanai tu kara etoni? Buka Veaḡa nuḡanai tu ekirani, “Aberahamo na Barau ḡena guruḡa evaḡa-moḡoniato nai, Barau ekirato, ḡia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato.” ⁴ Tarima ta eḡauveini, benamo voina beḡabiani. Ḗia mo eḡauveini nai, voina eḡabiani moḡa tu, ḡevarevare-viniani dagarana asi bita toni. Asiḡina ḡinavaḡi. Mo tu ḡia ḡena ḡauvei voina veḡata. ⁵ Senaḡi tarima ta, ḡia tu ḡauvei o veiḡa ta asi eveiani, senaḡi ḡia tu Barau, rakava tarimari vei-iobukaiobuka tarimari ai evaḡa-iaḡorini Barauna, ḡenai eveḡabidadamani. Mai tarima maiḡa tu ḡena veḡabidadama lorinaı, Barau na ekiraḡiani, ḡia tu vei-iobukaiobuka tarimana etoni. ⁶ Davida na maki mo guruḡa sebona ekiraḡiato. Maiḡesi tarimari tu ekirarito, beḡe iakuni etato. Mo tu ḡauvei o veiḡa tari asi ḡeveirini, senaḡi Barau, rakava tarimari asi ḡeri vei-rakava etorini Barauna, na ḡia tu ekirarini, vei-iobukaiobuka tarimari etorini. Davida ekirato,

⁷ “Ḗeri kira-sirivaḡi etuḡamaḡi-fitoḡarini, e ḡeri rakava eḡabi-vaḡirito tarimari tu beḡe iakuni.

⁸ Vereḡauka na ḡena rakava iatanai asi ma beiavi-kaurini tarimana tu beiakuni.”

⁹ Vevaḡa-namo ema iaku maiḡesiri tu tauḡaniri kefirı ḡelama-vaḡirito tauri moḡo ḡeri, ba tauḡaniri kefirı asi ḡelama-vaḡirito tauri maki ḡeri? Varau bita kira, Aberahamo tu ḡena veḡabidadama lorinaı, Barau ekirato, ḡia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato. ¹⁰ Aitoma ḡia vei-iobukaiobuka tarimanaı eiaḡoto? Tauḡanina kefirına ḡelama-vaḡiato murinaı, ba tauḡanina kefirına roḡosi roḡo beḡene lama-vaḡia nuḡanai. Ḗia tu dia

tauĝanina kefina ĝelama-vaĝiato murinai vauro Barau ekirato, ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato. Asiĝina. Ĝia tu tauĝanina kefina roĝosi roĝo beĝene lama-vaĝia nuĝanai, vei-iobukaiobuka tarimanai eiaĝoto. ¹¹ Ĝia tauĝanina kefina tu gabi vauro ĝelama-vaĝiato. Mo tauĝanina vauro ma ĝelama-vaĝiato moĝa tu, ĝia tauĝanina roĝosi roĝo beĝere lama-vaĝia nuĝanai vei-iobukaiobuka tarimanai eiaĝoto, moĝa vetoĝana moĝo ma evaĝa-moĝoniato. Monana Aberahamo tu Barau ĝevaĝa-moĝoniani tarimari tamari ai eiaĝoto, enabe tauĝaniri kefiri asi ĝelama-vaĝirito senaĝi. Korana Barau ĝevaĝa-moĝoniani tarimari tu, Barau na eĝabi-raĝerini vei-iobukaiobuka tarimari. ¹² Ema ĝia tu tauĝaniri kefiri ĝelama-vaĝirito tarimari maki tamari. Au na dia tauĝaniri kefiri ĝelama-vaĝi-kavarito tarimari akiraĝirini. Asiĝina. Senaĝi tamara Aberahamo tauĝanina kefina roĝosi beĝere lama-vaĝia nuĝanai, Barau eĝabidadama-viniato kavana, ĝia na maki Barau moĝesina ĝeĝabi-dadama-viniani tarimari akiraĝirini.

Taravatu e veĝabidadama

¹³ Barau na Aberahamo ekira-toreato, ekirato, ĝia ma garakana ĝesi na mai tanobara beĝe ĝaunaiani. Mai kiraĝitore guruĝana Barau na ekiraĝiato tu, dia Aberahamo na taravatu ekorana-iaĝiato nai, senaĝi Barau eĝabidadama-viniato nai, benamo vei-iobukaiobuka tarimanai eiaĝoto. ¹⁴ Bema taravatu ĝekorana-iaĝiani tarimari na tanobara beĝere ĝaunaia nai, veĝabidadama tu asi ĝena namo ta, ema kiraĝitore guruĝana maki guruĝa korina moĝo. ¹⁵ Aba, taravatu na tu Barau ĝena baru baregona evaĝa-ĝoraiani. Senaĝi bema taravatu asiĝina tu, tarima ta na taravatu ta asi beleaiani.

¹⁶ Moĝa lorinai, guruĝatore tu veĝabidadama ĝenana eiaĝomani, be Barau ĝena namo e varevare-bara nuĝanai guruĝatore tauri moĝoniri Aberahamo ma garakana ĝesi ĝeri ai beĝe ĝorani. A dia taravatu gaburenai ĝetanuni tarimari moĝo ĝeri ai, senaĝi Aberahamo ĝena veĝabidadama nuĝanai ĝetanuni tauri maki ĝeri. Aberahamo tu ĝita mabarara tamara. ¹⁷ Buka Veaĝai evetoreto kavana: “Au na ĝoi tu tanobara ĝutuma tamari ai avaĝa-iaĝomuto.” Mai Aberahamo na evaĝa-moĝoniato Barauna ĝoiranai Aberahamo tu ĝita tamara. Mai Barau na mase tarimari ma evaĝa-maĝuri ĝenoĝoirini ema tanobarai asi ĝeĝorato dagarari evaĝa-ĝorarini.

¹⁸ Aberahamo ĝena tuĝamaĝikau noĝa asi vaĝa-tubukauna dagarana ta, senaĝi Barau ĝena guruĝai evetuĝa-maĝi-kauto, ma evaĝa-moĝoniato lorinai, tanobara ĝutuma tamari ai eiaĝoto. Barau na ekira-toreato ilailanai: “Ĝoi garakamu tu beĝe vovokani visiĝu kavana.” ¹⁹ Aberahamo mo negai ĝena laĝani tu dori sinau sebona (100), ma tauĝanina maki emoirato, ma mase tauĝaniri ilailari ai varau eiaĝoto, e Sara maki asi ilaila ĝia mero ta beĝabiani riba. Ĝia na maĝeri tu eĝitarito, senaĝi maĝeri na ĝia ĝena veĝabidadama asi veĝata ĝevaĝa-moiraiato. ²⁰ Moĝa nuĝanai ĝia asi etuĝamaĝi-iauvoiauvoto, asi edaradarato, ema asi eĝareva-ĝarevato maki Barau ĝena guruĝatore iatanai. A ĝia tu ĝena veĝabidadama moĝo evaĝa-gwaĝiĝiato, benamo Barau moĝo evaĝa-raĝeato. ²¹ Korana ĝia tu nuĝana mabarana ĝesi eribato, Barau ma seĝukana, kara ekiraĝi-toreato dagarana tu bevaĝa-ĝoraiani. ²² Moĝesina naima Barau na ekiraiato, “Ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana,” etato.

²³ Mai guruĝa maĝeri, “Ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana,” tu dia Aberahamo ĝereĝana ĝena moĝo ekiraĝiato, ²⁴ senaĝi ĝita ĝerai maki ekiraĝiato. Ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato Barauna tavaĝa-moĝoniani tarimara maki Barau na bekirarani, vei-iobukaiobuka tarimara, betoni. ²⁵ Barau na Iesu etuĝu-iaĝomaiato, tanobarai emaseto, ĝita ĝera rakava benema voi-vaĝiri ĝana. Ma ĝita Barau na vei-iobukaiobuka tarimarai bene kiraĝira ĝana uranai, mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato.

5

Barau na ġita vei-iobukaiobuka tarimara etato

¹ Moġa lorinai ġita tu ġera veġabidadama lorinai, Barau ekirato, ġita tu vei-iobukaiobuka tarimara etato, ma ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana Barau ġesi maino taġabiato. ² Ġita tu Iesu Keriso bakunai veġabidadama ġenana Barau ġena namo e varevare-bara nuġanai bita bere-toġa, benamo nuġanai taruġa-taġoni. Ema taiakuni, korana tavetuġamaġikauni, Barau na vau ġia marevana baregona bevinirani. ³ Dia moġa moġo, senaġi ġera midigumidigu ai maki bitana verere, korana ma ribara, midigumidigu na vevaġa-gwaġiġi evaġa-ġoraiani ⁴ Vevaġa-gwaġiġi na veribaġani bita vaġa-darererini, ma veribaġani bita vaġa-darererini tu, Barau marevana baregona bita tuġamaġi-kauani. ⁵ Mai tuġamaġikau na tu asi bevaġa-dabara dokorani, korana tu Barau na Iauka Vevaġa evinirato, maiġa ġenana ġita lorura ġuturi ai Barau na ġena veuravini ebubu-ġuraiato.

⁶ Ġoseġaġi, ġita tu roġo asi kokorera nuġanai, Barau na eġabi-toreato ġaronai varau Keriso emaseto, ġita, Barau tatuġamaġi-fitoġaiani tarimara, bene voi-ġenoġoira ġana. ⁷ Tarima namona uranai ta bemaseni ba? Gwaġiġi! Senaġi tarima namo vedaureana uranai tu, betaġu ta bevetuġamaġi-kwalimuni, benamo bemaseni riba. ⁸ Senaġi toma mainai tu Barau ġena veuravini ema vaġa-foforiani: Ġita roġo rakava tarimara nuġanai, Iesu tu varau emaseto ġita dairai.

⁹ Ribara, Iesu rarana na bema iarevara, benamo asi ġera rakava besi. Moġa lorinai ġia bakunai, Barau ġena baru baregona bevaġa-foforiani ġaronai bevaġa-maġurirani. ¹⁰ Ġita roġo Barau tavetari-viniato-ġoi nuġanai, Barau Natuna ġena mase na Barau ġesi ma evaġa-veġata ġenoġoירו. Toma ġita tu Barau ġatanai ma taiago-ġenoġoito, moġa lorinai Iesu emaġuri-ġenoġoירו ġenana, vevaġa-maġuri maki bita ġoitaġoani. ¹¹ Dia moġa moġo, senaġi ġera Vereġauka Iesu Keriso bakunai Barau ġenai bitana verere, korana Iesu Keriso ġenana ġita Barau ġesi maino bitama ġabia ema bitama veġata.

Adamu tu mase evaġa-ġoraiato, Keriso na tu maġuri evaġa-ġoraiato

¹² Ġita ribara, tarima sebna evei-rakavato, benamo ġia ġenana rakava tanobarai ema bere-toġato. Ma rakava na mase eġabi-iaġomaiato. Moġesina naima mase na tarimarima mabarari eguguvirito, korana tarimarima mabarari ġevei-rakavato. ¹³ Moġa anina tu, vei-rakava tanobarai tu eġora-guinetto, a Mose ġenana taravatu tu gabi vauro eiaġomato. Senaġi bema taravatu asiġina nai, Barau na vei-rakava, o sikira taravatu ġedaġa-seġiani rakavana, tarima ta ġenai asi bekiraġiani. ¹⁴ Senaġi ribara, Adamu ġena nega na beiaġoma mo Mose ġena negai, tarimarima tu mase ġena seġuka gaburenai ġetanuto-ġoi. Oba, Barau ġena vevaġa-naġi guruġana ta tu asi ġekira-sirivaġi viniato Adamu na eveiato kavana, senaġina ġia mabarari maki mase ġena seġuka gaburenai ġetanuto-ġoi.

Adamu na ġoirai vau beiaġomani tarimana moġo ema vaġa-foforiato. (Mo tu Keriso). ¹⁵ Senaġi mai varevare dagarana asi voina maiġa tu irau, dia mo Adamu ġena vei-rakava ġesi ilaila. Mai tarima sebna ġena vei-rakava dainai, tarima ġutuma ġemaseto. Senaġi Barau ġena namo e varevare-bara ema varevare dagarana mo vei-rakava ġena seġuka evanaġiato: Barau ġena mai namo baregona ema varevare dagarana tu tarima sebna, Iesu Keriso, ġenana eiaġomato, ma tarimarima ġutuma ġeri ai evebubu-riġoto. ¹⁶ Barau ġena varevare dagarana tu irau, dia mo tarima sebna, Adamu, ġena vei-rakava kavana: Vei-rakava sebna moġo eġorato ġenana, Barau na tarimarima e tanobara mabarana ekota-viniato, ma rakava voina metona baregona iatarai etoreato. Senaġi Barau ġena varevare dagarana rakava vovoka muriri na ema bere-rosito, monana tarimarima tu vei-iobukaiobuka tarimari ai evaġa-iaġorito. ¹⁷ Moġoni, mo tarima sebna na mo vei-rakava eveiato, monana tanobara mabarana

mase ġena seġuka gaburenai etanuni. Mase tu mai vei-rakava eveiato tarimana ġenana eiaġomato tanobara ġana. Senaġina tarima sebona, Iesu Keriso, ġia na eveiato dagarana na mo vei-rakava eveiato tarimana ġena veiġa seġukana na evanaġiato. Tarimarima mabarari, Barau ġena namo ma varevare-bara barego lelevaġina ema vei-iobukaiobuka varevarena beġe ġabiani tarimari tu, Iesu Keriso ġenana maġuri beġe ġabiani, benamo kini kavana beġe vereni.

¹⁸ Mo Adamu ġena vei-rakava sebona dainai, Barau ekirato, tarimarima mabarari tu vei-rakava tarimari ema rakava voina beġe ġabiani etato. A Keriso ġena veiġa iobukaiobukana sebona ġenana, tarimarima mabarari vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ma maġuri beġe ġabiani riba. ¹⁹ Ema tau sebona ġena kira-sirivaġi na tarimarima vovoka vei-rakava tarimari ai ġeiaġoto. Moġa ilailana, tau sebona ġena seġaġi na tarima ġutuma iobukaiobuka tarimari ai bevaġa-iaġorini.

²⁰ Betaġu taravatu etore-kauato tu rakava bene barego ġana. (O sikira, taravatu ġenana tarimarima ġeri rakava mabarari beġene fofori-ginikau). Senaġi vei-rakava ebaregoni gabunai tu, Barau ġena namo e varevare-bara maki ebarego-lelevaġini.

²¹ Guinena tarimarima tu vei-rakava ġena veġitaġau seġukana gaburenai ġetanuto, monana mase eġorato. Moġesina kavana, Barau ġena namo e varevare-bara na tu vei-iobukaiobuka evaġa-foforiani, ma maġuri vanaġivanaġi ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana eġabi-iaġomaiani ġita ġerai.

6

Rakava ġenai tamaseto, Keriso ġena maġuri nuġanai ġita tu maġuri

¹ Be kara bita toni? Ba sikira, rakava veiġari sivei-ġenoġoi ġenoġoiri, be Barau na ġena namo e varevare-bara ġerai bene vaġa-fofori barego-lelevaġiri? ² Asiġina ġinavaġi! Ġita veġabidadama tarimara tu varau tamaseto rakava ġenai, (mai tu rakava maġurina ġenana taveġitato); ma kamara dabarai tu rakava maġurina nuġanai roġo ma bita tanuni? ³ Ġita babatise taġabiato anina tu maiġa: Ġita na mo babatise taġabiato tu Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai tabere-toġato, ma mo babatise taġabiato nuġanai, ġita tu ġia ġesi tamase-sebonato. Ba ġomi maiġa tu asi ribami? ⁴ Babatise taġabiato anina tu, ġita maki Keriso ġesi tamase-vegogoto, ma Barau na Keriso ġesi eguri-sebonarato. Benamo Tamara marevana ema seġukana baregona na Keriso mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato kavana, ġita maki maġuri variġu gerageranai bitana tanu.

⁵ Bema ġita Keriso ġesi tasebonato, benamo ġia emaseto kavana ġita maki tamaseto nai, moġoni, ġia Barau na mase na evaġa-maġuri ġenoġoiato kavana, ġita maki moġesi Barau na bevaġa-maġuri ġenoġoirani veġata. ⁶ Korana ġita ribara, ġita ġerai tarima guinena moġa tu Keriso ġesi vaġa-sebo satauro ai ġeraġeto. Mo veiġa eġorato tauna tu, rakava eveito-ġoi tauġanina ma ġena ura rakavari ġita ġerana bene koki-fitoġa moġovaġia, be ġita veiġa rakavari ġeri tuġu-rakaorakao tarimarai asi ma bitana iaġo ġana. ⁷ Korana mase tarimana na veiġa rakavana ta asiġina ġinavaġi ma bevei-ġenoġoiani.

⁸ Bema ġita Keriso ġesi tamase-vegogoto nai, moġoni veġata taribani, Keriso ġesi maki bita tanu-vegogoni. ⁹ Korana ma ribara, Keriso mase na tu varau evariġisi-ġenoġoiato, be asi ma bemase-ġenoġoini; mase asi seġukana ġia ġenai. ¹⁰ Keriso mo emaseto nai tu, rakava ġena seġuka evaġa-keto-moġovaġiato. A toma mai maġuri ġia na etanu-iaġiani maiġa tu, Barau ġena moġo etanuni. ¹¹ Mo dabara sebonai ġomi maki tauġemi iniġesi boġono vekiraġi: Ġomi tu veiġa rakavari ġeri ai tu varau ġomaseto, ma Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai ġomi tu maġuri ġotanuni Barau ġena.

¹² Moġa lorinai rakava na mani ma berakavani tauġanina maniġa ġenana ġomi asiġina ġinavaġi bene ġori-kaumi. Korana bema mani ma berakavani tauġanina maniġa

rakava na beğori-kauani nai, ġomi tu ġia ġena ura rakavari boğo korana-iağirini. ¹³ Tauğanimi legana ta rakava asi boğono vinia, be veiğa rakavari veiveiri farefarenai asi bene vağa-iağoa. A ġomi tu mase na ma evağa-mağuri ġenoğomito lorinai, tauğanimi mabarari Barau boğono vinia. Tauğanimi legari mabarari maki Barau boğono vinia, veiğa maorori beğene vei ġana. ¹⁴ Be rakava na ġomi asi ma bene ġori-kaumi, korana ġomi tu dia taravatu ġena seğuka gaburenai ġotanuni. Asiğina. Ġomi tu Barau ġena namo ema varevare-bara nuğanai ġotanuni.

Vei-iobukaiobuka ġena vetuğunaği tarimara

¹⁵ Be kara maia? Veiğa rakavari roğo bitana vei, korana ġita tu dia taravatu gaburenai tatanuni, ne Barau ġena namo e varevare-bara nuğanai tatanuni, be bisini vei-rakava ba? Asiğina ġinavaği! ¹⁶ Ġomi asi ribami, bema tauğemu tarima ta ġena tuğurakaorakao tarimamu ai ovevağa-iağoni, garona bono seğağia otoni nai, ġoi tu mo tarima ġena tuğurakaorakao tarimamu ai varau oiağoni. Mo tu rakava ġena vetuğunaği tarimamu ai boiağoni, benamo dokonai tu boa maseni. O Barau ġena guruğa bokorana-iağiani, benamo vei-iobukaiobuka tarimamu ai boiağoni. ¹⁷ Barau sitanikiu-vinia, korana ġomi tovotovonai tu rakava ġena tuğurakaorakao tarimami, senaği toma tu Barau ġena guruğa moğonina ma nuğami mabarari ġesi ġokorana-iağiani, ġevağaribamito-ğoi ilailanai. ¹⁸ Benamo Barau na rakava ġenana eruğavağimito, ma vei-iobukaiobuka ġena vetuğunaği tarimami ai ġoiağoto.

¹⁹ Au na mai mağuri maiğeri tu tuğurakaorakao tarimari ġeri mağuri ai ama kirağirini boğono tuğamaği-fakari ġana, korana ġomi tauğani rekenai tu roğo asi kokoremi. Ġomi guinenai mani tauğanimi legari maniğeri tu veiğa mirori ema veiğa rakava kwaik-wairi ġeri tuğurakao-rakao dagarari ai ġovağa-iağorito. A initoma mani tauğanimi taviri maniğeri tu guinenai rakava ġenai ġoveirito ilailanai, vei-iobukaiobuka ġena vetuğunaği dagarari ai boğono vağa-iağori, be beğene veağa-tanu. ²⁰ Ġomi rakava ġena tuğurakaorakao tarimami ai roğo ġotanuto-ğoi neganai, vei-iobukaiobuka tu asi ġena gabu ta ġomi ġemi mağuri nuğanai. ²¹ Ġomi mo veiğa ġoveirito moğeri ġerina tu kara namona ġoğoitagoato, ei? Moğeri veiğa toma ġotuğamaği-ğenoğoirini nai, ġemaiakamini. Moğeri veiğa magonai tu mase boğo ġoitağoani.

²² Senaği ġomi toma tu rakava nuğana na eğabi-vağimito, ma Barau ġena tuğurakaorakao tarimami ai ġoiağoto. Barau ġena tuğurakaorakao tarimami ai boğo iağoni, monana namo boğo doğariani dagarana na tu veağa-bara tarimami ai boğo iağoni. Benamo monana ġomi mağuri vanağivanaği boğo ġabiani. ²³ Korana rakava voina tu mase, a Barau ġena varevare ġera Vereğauka Keriso Iesu ġenana bita ġabiani dagarana tu mağuri vanağivanaği.

7

Ġita tu dia taravatu ġena seğuka gaburenai tatanuni

¹ Tarikaka-ğore, ġomi tu moğoni asi ġoriba-maoroni? Ġomi tu taravatu ma ribami tarimami au na avağa-guruğamini. Ribami, tarima roğo mağuri etanuni nai, ġia tu taravatu ġena seğuka gaburenai etanuni, a emaseni nai, taravatu tu asi ġena seğuka ġia ġenai. ² Vağa-ilailana, veğarağo vavinena, bema ġarağona roğo mağuri etanuni nai, ġia tu veğarağo taravatuna gaburenai roğo betanuni. A ġarağona bemaseni murinai, mo veğarağo taravatuna moğa, seğukana gaburenai asi ma betanuni, befakani. ³ Bema ġia ġarağona roğo mağuri nuğanai, ma bere veğarağo-sirivaği nai, ġia tu veğura-vanaği vavinenai bitara kirağia. Senaği bema ġarağona bere mase, ġia veğarağo taravatuna ġena seğuka na tu bere raka-vaği lorinai, asi bere veğura-vanaği. Aba, tau fakana ta ma bere ġarağoa maki, mo tu asi bere veğura-vanaği.

⁴ Tarikakagu, ġomi maki moġesina, Keriso tauġanina emaseto, monai tu ġomi maki taravatu ġenai ġomaseto, (mai tu, ġomi tu dia taravatu ġena seġuka gaburenai ġotanuni). Mo veiġa eġorato anina tu, ġomi Keriso ġena tarimarimai boġono iaġo ġana. Ġomi Keriso ġena tarimarimai ġoiġoto korana tu, ġita mabarara ġwaġwara namori beġene vetore Barau ġenai ġana. Mai Keriso maiġa tu Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato tarimana.

⁵ Ġita na tauġanira ġeri ura veiġari roġo takorana-iaġirito-ġoi neganai tu, taravatu na ura rakavari evaġa-bere rosirito-ġoi. Moġeri ura rakavari ġita tauġanirai ġeġauveito-ġoi lorinai, ġita na mase beġe vaġa-ġorarini veiġari taveirito-ġoi. ⁶ Senaġi ġita toma taravatu ġenana eġabi-vaġirato, korana mo ebaru-barurato-ġoi dagarana ġenai varau tamaseto. Be ġita toma tu Iauka Veaġa ġena dabara variġunai Barau vetuġunaġina bita iaġo-vinini, a dia Buka Veaġai ġetorerito taravaturi koranaiaġi-gigitariri dabaranai.

Taravatu ġenana tu kara namona bita ġabiani?

⁷ Ini tu kara ma bita toni? Taravatu tu rakava dagarana bita toni ba? Asiġina ġinavaġi! Moġoni, au vei-rakava tu asi bara ribaia, senaġi taravatu ġenana, nai ma aribaiato. Ilailana, au asi bara riba, tarima tari ġeri farefare mata-ġaniġaniri tu rakava veiġana, bere taravatu iniġesi asi bere kira, “Tarima tari ġeri farefare mata-ġaniġaniri asi bono vei.” ⁸ Senaġi vei-rakava na Barau ġena mo taravatu guruġana ġenai dabara ta eġita-doġariato, benamo mo dabara na eġauveito, benamo au nuġagu ai tarima tari ġeri farefare mata-ġaniġaniri tuġamaġiri e veiġari irauirauri ema vaġa-berebere rosirito. Korana bema taravatu asiġina nai, vei-rakava tu mase au ġegu ai, be asi ġena seġuka ta, (korana ġena seġuka nuġagu ai eġauveini moġa asi ribagu bene). ⁹ Taravatu roġosi roġo bara ribaia neganai, au tu maġuri atanuto-ġoi. Senaġi taravatu eiaġomato neganai, vei-rakava au ġegu ai eguru-variġisito, emaġurito. ¹⁰ Benamo au tu amaseto, korana vei-rakava ġegu ai maġuri bene. Monana au ama ribato, maġuri bere ġabi-iaġomaia taravatuna na tu mase moġo eġwa-iaġomaiato. ¹¹ Korana vei-rakava na taravatu guruġana ġenai dabara ta eġita-doġariato, benamo mo dabara na eġauveito, benamo au eġofa-darereguto. Be vei-rakava na au tu taravatu ġenana evaġi-maseguto. ¹² Moġa lorinai taravatu tu veaġa, taravatu guruġari maki veaġa, maoro ema namo.

¹³ Be, au tu mo dagarana namona na ema vaġi-maseguto? Asiġina! Au tu vei-rakava na evaġi-maseguto. Mo dagarana namona eiaġomato anina tu, vei-rakava vetoġana korikori nema vaġa-bererosia, be bitana riba, vei-rakava tu rakava kwaikwai. Senaġi vei-rakava tu mo dagarana namona ġenana eġauveito, benamo au evaġa-maseguto. Be Barau ġena taravatu guruġana evaġa-foforiani, vei-rakava tu dagarana rakava kwaikwaina.

Rakava na ġera maġuri eguine-iaġirini

¹⁴ Ġita ribara, taravatu tu Barau Iaukana ġenana eiaġomato dagarana, a au tu tarimarima moġo, tauġani ai atanuni. Ma au tu vei-rakava na evoiguto, benamo ġena tuġu-rakaorakao tarimagu ai evaġa-iaġoguto. ¹⁵ Au na kara aveiani tu asi maki atuġamaġi-fakaiani. Korana mo veiġa, aurani bana veiri veġata atoni veiġari, tu asi aveirini, senaġi asi aura-vinirini veiġari tu aveirini. ¹⁶ Bema asi aura-vinirini veiġari aveirini nai, taravatu tu ama vaġa-moġoniani, ġia tu moġoni namo. ¹⁷ Mo veiġa nuġanai, mo tu dia au tauġegu nuġagu sigai mo vei-rakava aveiani. Asiġina! Mo tu mo vei-rakava au ġegu ai etanuni monana eveiani. ¹⁸ Au ma ribagu, au ġegu ai mai tauġanina ma ġena veiġa e ura rakavari nuġanai namo ta asiġina-ġinavaġi etanuni. Moġoni, aura-baregoni namo veiġari bana veiri atoni, senaġi ġauvei-iaġiri ġegu ai tu asi ilaila. ¹⁹ Ġegu ura tu veiġa namori bana veiri veġata atoni, senaġi asi akokoreni, veiġa rakavari moġo aveirini. Moġoni, asi veġata aurani veiġa rakavari bana veiri, senaġina roġo aveirini. ²⁰ Moġa lorinai, bema au na kara aveiani tu asi veġata aurani bana veia

atoni veiġana aveiani nai, mo tu dia au tauġegu nuġagu sigai aveiani. Asiġina! Mo tu vei-rakava au nuġagu ai etanuni, monana eveiani.

²¹ Be au ġegu maġuri ai dagara ta noġa moġo taravatu ta kavana na eguine-iaġiguni, maġesi eġauveini ama ġoitaġoani: Au namo veiġari navei atoni nai, rakava tu moġa nuġagu ai eġauveini. ²² Au iaukagu ai Barau ġena taravatu tu aiaku-iaġiani. ²³ Senaġi au na taravatu o seġuka ta maia ama ġitaiani au tauġanigu legari tari nuġari ai ġeġauveini, au ġegu tuġamaġi na evaġa-moġoniani taravatuna ġevetari-viniani. Mai taravatu ta tu vei-rakava ġena taravatu o seġuka, ġia au tauġanigu legari ai eġauveini, ma au eġabiguni, benamo vei-rakava ġena dibura tarimanai evaġa-iaġoguni. ²⁴ Au tu moġoni rakava kwaikwai tarimagu! Deikara na au bevaġa-maġuriguni mai mase tauġanina nuġana na? ²⁵ Barau sitanikiua, korana ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana evaġa-maġuriguto.

Moġa lorinai au tauġegu ġegu tuġamaġi na tu Barau ġena taravatu vetuġunaġina aveini, senaġi tauġanigu na tu vei-rakava ġena taravatu o seġuka vetuġunaġina aiāgo-vinini.

8

Barau Iaukana nuġanai bitana maġuri

¹ Tauna moġa, initoma Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai ġetanuni tarimari tu, Barau na vei-rakava tarimari asi bekiraġirini ema asi bekota-vinirini. ² Korana au tu Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai maġuri Iaukana ġena taravatu seġukana na vei-rakava ema mase ġeri taravatu seġukari na varau eruġa-vaġiguto. ³ Taravatu tu tauġani, ma ġena ura rakavari tauġanina, na varau evaġa-moiraiato, be asi ġena seġukai eiaġoto, asi ilaila bevaġa-kavarani. Moġa lorinai taravatu na asi ilaila beveiani ġauveina tu Barau na eveiato. Mo tu Barau tauġena na Natuna korikori vei-rakava tarimari ilailari ai etuġu-iaġomaiato, rakava benema vaġa-darerea ġana. Benamo Keriso ġenana Barau na vei-rakava ġena seġuka tauġani ġenai ekiraġi-fitoġaiato, kerere ma evaġi-maseato. ⁴ Barau na mo veiġa eveiato anina tu, taravatu na vei-iobukaiobuka veiġana, eura-viniani veiġana, ġita ġerai beġene fofori-ginikau ġana. Korana toma tu tauġani ġena urai asi tarakani, ne Iauka Veaġa ġena urai tarakani.

⁵ Tauġani ġena ura lorinai ġetanuni tarimari tu, tauġani na eura-vinirini dagarari moġo ġetuġamaġi-taġorini; a Iauka Veaġa ġena ura loriri ai ġetanuni tarimari tu, Iauka Veaġa na eura-vinirini dagarari moġo ġetuġamaġi-taġorini. ⁶ Tarima ta tauġani ġena ura na eġori-kauani tarimana ġena tuġamaġi tu mase evaġa-ġoraiiani; a Iauka Veaġa ġena ura na eġori-kauani tarimana ġenai maġuri e maino etanuni. ⁷ Tauġani dagarari etuġamaġirini tarimana ġena tuġamaġi na tu Barau evetari-viniani. Korana ġia ġena mo tuġamaġi na tu Barau ġena taravatu asi ekorana-iaġiani, ema asiġina-ġinavaġi maki bea korana-iaġiani riba. ⁸ Moġesina naima tauġani ġena urai ġerakani tarimari na, Barau tu asiġina-ġinavaġi beġe vaġa-iakuani.

⁹ Senaġi ġomi tu dia tauġanimi ġeri ura na ġeġori-kaumini tarimami. Ġomi tu Iauka Veaġa na ġemi maġuri eġori-kaurini, korana Barau Iaukana tu ġomi nuġami ai etanuni. Boġono riba, deikara ġenai Keriso Iaukana asi etanuni, ġia tu dia Keriso ġena tarima.

¹⁰ Bema Keriso ġomi tata nuġami ai etanuni nai tu, enabe tauġanimi beġe maseni vei-rakava dainai, senaġina iaukami tu maġuri ġetanuni, korana vei-iobukaiobuka tarimami ai varau ġoiaġoto bene. ¹¹ Iesu tu Barau Iaukana na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato. Ma bema Barau Iaukana ġomi nuġami ai etanuni nai, mani Iauka ġenana Barau na mani ma berakavani tauġanina, ġomi ġemi ai maniġa, maki maġuri beviniani.

¹² Moġa lorinai, tarikaka-ġore, ġita ġera ġauvei toma tu dia tauġani rekenai bitana tanu, ma tauġani ġena rakava veiġari ma bitana vei-tanu. ¹³ Korana bema tauġani

ġena vei-rakava maġurinaġi boġo tanuni nai, boġo maseni; senaġi Iauka Veaġa ġena ura dabaranai boġo tanuni nai, tauġani ġena veġa rakavari boġo vaġi-maserini, benamo ġomi tu boġo maġurini.

¹⁴ Barau Iaukana na eġori-kaurini tarimari tu Barau natuna. ¹⁵ Korana ġomi na Iauka Veaġa ġoġabiato, maninana tu dia tuġu-rakaorakao tarimami ai ma bevaġa-iaġomini, be ma boġo garini maia. Asiġina. Mani tu venatu-vanaġi Iaukana ġoġabiato. Ġita tu ġia ġenana tataġi-ġaba-raġeni, takirani, “Tama, Tamagai o,” tatoni. ¹⁶ Iauka Veaġa tauġena ġita iaukara ġesi ġeguruġa-vegogoni, ġekirani, ġita tu Barau natuna. ¹⁷ Bema ġita Barau natuna nai, ġita maki ma bakura, be Barau na ekiraġi-torerito dagarari bita ġaunarini. Mai tu Keriso na varau eġaunarito dagarari Keriso ġesi bita ġauna-sebonarini. Mo tu dabara sebonai moġo: Keriso emidigu-midiguto moġesi bita midigu-midiguni nai, ġia na marevana baregona eġabiato moġa, ġita na maki bita ġabiani.

Barau marevana baregona ġoirai bita ġabiani

¹⁸ Ġoirai Barau marevana baregona ġita ġerai bea foforini, monana, au atuġamaġini, initoma mai tamidigumidiguni maiġeri tu bea vanaġirini. ¹⁹ Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari ġevenari-taġoni ma vetuġa-maġikauri ġesi, Barau na ġia natuna bevaġa-foforirini ema ġena mareva ma mamana baregona bevinirini ġarona ġetanu-vaġa-nogaiani. ²⁰ Korana tu Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari tu benamo asi ġeri namo tai ġeiaġoto. Mai tu dia ġia tauġeri ġeurato asi ġeri namo ai beġene iaġo ġetato nai. Asiġina. Mai tu Barau tauġena ġena urai moġesina eveirito. Senaġina ġoirai dagara namona ġeri ai bevaġa-ġoraiani, moġa ma ġenari-taġoani. ²¹ Korana Barau na eveirito dagarari mabarari mase ema boraġa ġena dibura nuġanai ġetanuni roġo. Senaġi ġaro ta maiġeri dagara mabarari Barau na mo mase ema boraġa ġena dibura na bea ġabi-veġitarini, benamo Barau natuna ġeri gabu fakanai, ma mareva baregona gabunai, ma betorerini.

²² Ġita ma ribara, Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari tu, vavine ġeġabi ġana nuġari ġemidiguni kavana, ġia midigu ġeġanini. Mabarari ġeloduni, ġeġabani, beiaġoma mo toma. ²³ Senaġi mai tu dia ġia moġo ġeloduni, ġeġabani. Asiġi. Ġita Iauka Veaġa ġwaġwana guinena taġabiato maiġera maki nuġarai taloduni, taġabani, Barau na bene natu-vanaġira ġarona tanari-taġoani nuġanai. Mo tu ġita tauġanira bevaġa-maġuririni negana tanari-taġoani. ²⁴ Ġita tu mai tuġamaġikau bakunai Barau na ġita evaġa-maġurirato. Senaġi tatuġamaġi-kauani dagarana taġita-ġoitaġoani nai, asi ma bita tuġamaġi-kauani. Moġa lorinaġi kamara deikara na varau eġoitaġoato dagarana roġo etuġamaġi-kauani, ei? ²⁵ A bema roġosi roġo bitara ġabia dagarana tatuġamaġi-kauani nai tu, ma vevaġa-gwaġiġira ġesi bita nari vaġa-noga taġoani.

²⁶ Moġa nuġanai, Iauka Veaġa na maki ġita ġera moira gaburi ai evaġa-kavarani. Ma ġita asi ribara kara bita ġauġau-iaġirini, senaġi Iauka Veaġa tauġena ġita iatarai eġauġauni. Ġia eġuriġurini nai tu, etaġi-ġabaraġeni. Mo etaġi-ġabaraġeni guruġari tu tarimarima na asi ilaila beġe kiraġirini guruġari. ²⁷ Barau ma ribana ġinikau ġita nuġara iaġasiri ai kara ġetanuni, ma Iauka Veaġa ġena tuġamaġi maki ġia tu ma ribana. Korana Iauka Veaġa tu Barau ġena ura loriri ai ġena doġoro tarimari veaġari iatarai ai eġuriġurini.

²⁸ Ġita ribara, deikara Barau ġeura-viniani tarimari na ġeri ai karakara ġeġorani dagarari mabarari ġerina namo beġe ġoitaġorini. Korana moġeri tarima tu ġia na ġena ura lorinaġi ekearito, maġuri beġene ġabia ġana. ²⁹ Barau na deideiri eriba-guinerito ġia ġeura-viniani tarimari tu ġia na eviriġirito, ġia Natuna ilailanai bene vaġa-iaġori ġana. Korana mo dabarai ġia Natuna tu maġuri guine meronai beiaġoni tarikaka ġutuma vefakari ai. ³⁰ Mo eġabi-hidirito tarimari tu ġia na ekearito tarimari, ma mo ekearito

tarimari tu ġia na vei-iobukaiobuka tarimari ai ekiraġirito; ma mai vei-maoromaoro tarimari ai ekiraġirito tarimari tu, ġia marevana baregona evinirito.

Barau ġena veuravini tu barego vedaurea

³¹ Be Barau na maiġeri veiġa eveirito iatari ai ġita tu kara bita kiraġiani? Bema Barau ġita ġesi, ġita evaġa-kavarani nai, dei na ġita beiaġoma-vinirani? Ta asiġina, korana ³² Natuna korikori maki gwaina asi eġabiato, senaġi etao-fitoġaiato ġita bitana maġuri ġana. Ma kamara dabarai tu Iesu Keriso ġesi dagara mabarari asi bevarevare-vini sebonarani? ³³ Be, Barau na eviriġirito tarimari tu deikara na bevaġa-daġarini Barau ġoiranai? Ta asiġina, korana Barau tauġena na maorori ekiraġirini! ³⁴ Ma deikara na rakava voina metona bevinirini, ei? Ta asiġina, korana Keriso Iesu tu emaseto, benamo Barau na ma evaġa-maġuri ġenoġoiato. Ġia toma tu Barau ġimana aroribanai etanu-taġoni, ma ġita iatarai eġuriġurini. ³⁵ Ġita tu deikara na Keriso ġena veuravini nuġana na beġabi-ġerevaġirani? Meto ġerai ġeraġasini moġerina ba? Maġuri gwaġiġiri ġerai ġeraġasini moġerina ba? Gevaġa-midigu midigurani e ġelai-rovo-rovorani moġerina ba? Vito nanu mase taġoitaġorini moġerina ba? Asi kefiru dabuġari tatanuni moġerina ba? Vevaġa-gari dagarari taġoirarini moġerina ba? Vetari baġari na beġe vaġirani monana, ei? Asiġina veġata! ³⁶ Buka Veaġai ekirani kavana, “Ġai tu ġoi daimu ai vanaġivanaġi ġevaġi-masema veġata ġetoni.

Ġai tu beġene vaġi-maseri ġetoni mammeri kavana ġeveimani.”

³⁷ Senaġi euravini-baregorani Kerisona ġenana maiġeri meto mabarari nuġari ai takokoreni veġata, be tavaġa-darererini. ³⁸ Korana au ama riba-maoroni, ġita tu dagara ta na asi ilaila veġata Barau ġena veuravini ġenana beġabi-ġerevaġirani: Mase o maġuri, aneru o iauka rakavari, initoma taġitarini dagarari na o ġoirai vau mani beġe ġorani dagarari na, o seġuka kotari, ³⁹ guba tuġunai dagara ta o tanobara gaburenai mase gabuna dagarana ta, o Barau ġimana veiveiri dagarana ta na asiġina-ġinavaġi Barau ġena veuravini na beġabi-veġitarani, mo veuravini tu Barau na ġita evinirato, korana ġita tu ġera Vereġauka Keriso Iesu nuġanai tatanuni.

9

Isaraela, Barau na eġabi-hidiato besena

¹ Au tu Keriso ġena maġuri nuġanai atanuni, naima asi aġofaġofani, guruġa moġoniri akiraġirini, Iauka Veaġa na au nuġagu ai evaġa-fofori ginikauani, ma au nuġagu iaġasina na evaġa-moġoniani. ² Au tu nuġagu taġitaġi asikei, ma ġegu nuġa-vekwaruġi Isaraela tarimari iatari ai maki asi ekorini. ³ Ġegu ura baregona tu maiġa moġo: Bere namo, au tarikakagu ema ġegu doġoro korikoriri maġuri beġene ġabia uranai tu, Barau na au moġo iatagu ai rakava meto lelevaġina bere tore-kaua, ema Keriso ġenana bere tore-fitoġagu, be rekwerekwa tarimagu ai bara iaġo, a ġia tu au gabugu ai maġuri beġere ġabia. ⁴ Mai tu Isaraela tarimari akiraġirini. Ġia tu Barau na enatu-vanaġirito e Barau na marevana e mamana baregona evaġa-fofori vinirito; ema ġena kiraġitore guruġari baregori evinirito, taravatu maki evinirito; e Barau beġene toma-rakariġoa maġuriri ekira-vararito, ema guruġa-tore tu ġia ġeri ai eveirito. ⁵ Aberahamo, Isako, Iakobo tu ġia seseri doġori, ema tauġani rekenai bita ġitaini nai, Keriso tu ġia ġeri bese tauna. Keriso tu Barau, ma dagara mabarari debari tu ġia. Ġia tu vanaġivanaġi bitana vaġa-raġea. Amen.

⁶ Au asi akirani, Barau ġena guruġa (Isaraela tarimari ġeri ai) tu benamo asi tauri ai beġe iaġo atoni. Asiġina. Au akirani tu, (Barau ġena guruġa tu Isaraela besena mabarana ġeri senaġi) dia Isaraela besena mabarana tu Isaraela tarimari korikori. ⁷ Ema maiġesi maki asi bakirani: Ġia tu Aberahamo besena, be ġia mabarari

Aberahamo natuna batoni. Asiġina. Korana Barau ekirato tu, “Ġoi besemu tu Isako ġenana moġo vau beġea maġurini.” ⁸ Moġa anina tu: Tauġani rekenai ġemaġurini tarimari tu dia Barau natuna. Asiġina. Ġia tu Barau ġena kiraġitore maġuriri korikoriri ai ġemaġurini tarimari moġo tu Aberahamo besena. ⁹ Korana Barau ġena kiraġitore guruġana tu iniġesi ekirani, “Au na baġabi-torea ġaronai ma baġenoġoi-iaġomani, benamo Sara na natumi merona ta beġabiani.”

¹⁰ Dia moġa moġo, senaġi boġono ġitaia, Rebeka natuna kafa ruarua maki tamari tu sebona moġo, mo tu ġita tamara Isako. ¹¹⁻¹² Senaġi kafa roġosi beġere maġuri e veiġa namona ta o rakavana ta maki roġosi beġere vei-karaia nuġanai, Barau na Rebeka ekiraiato, ekirato, “Tau-guinenana na tau-muriseina ġena vetuġunaġi beiaġo-vinini.” Tovotovonai veġata Barau moġesina eguruġato, korana ġia ġena boioġa ilailanai eġabi-hidiato merona tu gabunai betanuni veġata. Tarima Barau na tu dia ġeri ġauvei e veiġa namori bakuri ai ekearini, senaġi Barau tauġena ġena ribai moġo ekearini. ¹³ Buka Veaġai etoreato kavana, ekirani, “Iakobo tu au na aura-viniani, senaġi Esau tu aiaurakavaiani.”

¹⁴ Be kara bita toni? Sikira, Barau tu dia vei-iobukaiobuka Barauna sisi? Asiġina ġinavaġi veġata. ¹⁵ Korana Barau na Mose tu ekiraiato, ekirato, “Au na deikara bave-tuġa-ġwaiiani tarimana, ġia tu bavetuġa-ġwaiiani, ema au na matari vetuġari baġwani tarimari tu, bavaġa-kavarini korana bavetuġa-ġwari kekei.” ¹⁶ Moġa lorinai, dagara baregona tu dia tarimarima ġeri ura o vekwaraġi, senaġi Barau ġena vevetuġaġwa. ¹⁷ Korana Buka Veaġai ekirani, Barau na Pharao, Aigupito ġeri vere, tu maġesina ekiraiato, ekirato, “Au na ġoi kini ai atoremuto korana tu maġa, ġoi ġemu kira-sirivaġi ai au ġegu seġuka bana vaġa-rakarosia, be au aragu tanobara mabarana beġene kiraġi-foforia.” ¹⁸ Moġesina naima bema Barau eurani tarima ta nevetuġa-ġwaia etoni nai tu, evetuġa-ġwaiiani, ma eurani ta nuġana nevaġa-gwaġiġi foroforoa etoni nai, nuġana evaġa-gwaġiġi foroforoani, benamo Barau ekira-sirivaġi viniani.

¹⁹ Ma ta na au bokiraguni, bokirani, “O kara dainai ġita Barau na tu roġo evaġa-daġarani, ekirarani, ġita tu vei-rakava tarimara veġata etoni, ei? Be deikara tu ma kokorena Barau na neveia veġata betoni veiġana ġia na bekira-ġoiani, ei? ²⁰ Ġoi tauġemu novetuġamaġi, ġoi tu deikara, be Barau garona ġoi na oġareani? Be, ġimana na ġeveiato dagarana ta na eveiato tarimana bekiraiani, ‘Ġoi tu kara dainai au maġesina oveiguto,’ betoni ba?” ²¹ Ribara, ġuro eveini tarimana tu ma ġena maoro veġata, mo tano tavi baregona sebona eġabiani, monana ġuro ruarua beveirini. Ġuro ta tu namo vedaurea beveiani, mo tu vereko baregona ġana, ma ġuro ta tu bevei-kavaiani moġo, vanaġivanaġi daridari ġana. Mai ġuro vei tarimana maġa tu moġoni ma ġena maoro ba asiġina mo veiġa beveiani nai tu, ei?

²² Barau maki moġoni moġesina eveito. Ġia eurato, ġia ġena baru baregona nevaġa-foforia, ema ġena seġuka nevaġa-bererosia, be tarimarima na beġene ribaia etato. Senaġi ebaruvini-rakava rakavarito ma bene vaġi-ġosiġosiri etato tarimari ġeri ai, nuġana eġabi-tariato e evevaġa-gwaġiġito. ²³ Barau na mo veiġa eveiato korana tu ġia eurato, ġia marevana barego lelevaġina moġa beġene ribaia etato. Ġita tu ġia na evetuġa-ġwarato, ema ġita tu Barau na tovotovonai veġata erovina-torerato, ġia marevana baregona bitana ġabia ġana. ²⁴ Ġita tu ġia na ekearato tarimara. Barau na tu dia Iuda tarimama moġo ekeamato, asiġina, irau bese tarimami maki ekeamato.

²⁵ Hosea nuġanai eguruġato kavana, ekirato,

“Ġia tu dia au ġegu tarimarima,

senaġi ‘au ġegu tarimarimai’ bakiraġirini,

ema asi aura-vinirini doġorona bakiraġirini, bakirani, ‘ġegu uravini doġorona’ batoni,

²⁶ ema,

‘Ġomi tu dia au ġegu tarimarima’ atato gabunai,
mo gabu sebonai ġia bakiraġirini, ‘Maġuri Barauna natuna doġorori.’ ”

²⁷ Isaia na Isaraela tarimari ekiraġirini nai tu ekirato, “Mo tu moġoni, Isaraela tarimari asisebo kone-mirina noġa moġo, senaġi tarima viravira moġo beġe maġurini.

²⁸ Korana tu Vereġauka na tanobara tarimari ġeri rakava voiri tu beraga-vini-vaġirini, asi bekwaiboni.” ²⁹ Mai tu Isaia tovtovonai eguruġato kavana, “Bere seġuka rakava-rakava Vereġaukana na ġita besera tari asi bere goru-tariri nai, ġita tu Sodoma e Gomora kavari bitara vei.”

Isaraela tarimari asi ġeri veġabidadama

³⁰ Be ġita tu kara ma bita toni? Iniġesina sikira: Irau bese tarimari tu vei-iobukaiobuka tarimari ai beġene iaġo vekwaraġina tu asi ġeveito (Isaraela tarimari kavana), senaġi ġeri veġabidadama Iesu Keriso ġenai ġetoreani ġenana, vei-iobukaiobuka tarimari ai ġeiaġoto. ³¹ A Isaraela tarimari na tu taravatu ġekorana-iaġi ginikauato Barau na vei-iobukaiobuka tarimari bene kiraġiri ġana nuġanai tu, vei-iobukaiobuka tarimari ai asi ġeiaġoto. ³² Kara dainai? Korana ġia tu dia veġabidadama ġenana vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ġetato. Asiġina. Ġia ġekirato tu, ġeri ġauvei e veiġa ġerina vauro vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ġetato. Moġa lorinai Keriso tu ġia ġeri vedaġaraġe forenai eiaġoto, benamo ġeketo-tarito. ³³ Buka Veaġai etoreato ekirani kavana,

“Ġoġitaia, au na Sionai

(o Ierusalem) fore ta atoreato,
tarima bene vaġa-vedaġa-raġeri ġana,
ema mo fore barana atoreato,
bene vei-ketori uranai.

Senagi ġia bevaġa-moġoniani tarimana tu, asiġina-ġinavaġi moġo bemaikaiani.”

10

¹ Tarikakagu mabarami, au nuġagu ġena ura baregona korikori, ma ġegu noġinoġi Barau ġenai aveiani tu, Isaraela tarimari Barau na bene vaġa-maġuriri. ² Korana au na maki ġia avaġa-moġonirini, ġia na Barau ġena ura veiġari beġene korana-iaġi ginikauri veġata, senaġi dagara sebona tu, Barau uravinina maġurina korikori ġia tu asi ribari.

³ Korana Barau ġenana vei-iobukaiobuka eiaġomani, moġa ġia tu asi ribari, be ġia tauġeri na ġeri vei-iobukaiobuka veiġari boruri ma ġevaġa-ruġarini. Moġesina naima Barau na tarimarima etore-roroġotorini lairi korikori ġia na tu asi ġeġabi-raġerini.

⁴ Taravatu tu eiaġomato mo Keriso ġenai ema magoto. Toma tu Keriso beġe vaġa-moġoniani tarimari mabarari tu vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni.

⁵ Mose na taravatu korana-iaġina ġenana vau Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni lairi ekirarito nai, maiġesina ekirato, “Mai taravatu maiġeri beġe korana-iaġirini tarimari tu mai taravatu ġenana maġuri beġe ġabiani.”

⁶ Senaġi veġabidadama ġenana vei-iobukaiobuka taġoitaġoani guruġana Buka Veaġai tu maiġesina ekirani, “Nuġamu ai asi bono kira, ‘Guba ġana deikara bevaraġeni?’ ” Be Keriso guba na bene ġori-mariġoa ġana. ⁷ “Ema asi bono kira maki, ‘Deikara tano gaburena ġana bevariġoni?’ ” Be Keriso mase na bene ġori-maraġea ġana. ⁸ A mai guruġa korana korikori tu maiġesi ekirani, “Guruġa tu ġoi sevisevimu ai maniġa; ġoi murumu ai ma ġoi lorumu ġutunai etanuni.” Ġai na veġabi-dadama guruġana ġomi ġemi ai tu maiġa ġakiraġiani. ⁹ Mo tu bema murumu na boguruġa-foforini, bokirani, “Iesu tu Vereġauka,” botoni, ma lorumu ġutuna bovaġa-moġoniani, ġia tu Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato nai, Barau na bevaġa-maġurimuni. ¹⁰ Korana loruna ġutuna na evaġa-moġoniani tarimana tu, Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimanai eiaġoni; ema muruna na eguruġa-iaġi foforini tu, maġuri edoġariani. ¹¹ Korana Buka Veaġai

maiġesina ekirani, “Ġia evaġa-moġoniani tarimana tu asi bemaikaiani.” ¹² Anina tu, Iuda tarimari e irau bese tarimari fakari ai vetoġa boruna ta asi betanuni, korana tu ġita mabarara ġera Vereġauka tu sebona kwariġutu, Barau ġereġana moġo, ma ġia ġenai ġekea-raġeni tarimarimari mabarari tu ġena vevaġa-namo barego vedaureana evinirini. ¹³ Korana, “Barau arana beġe vatoani tarimari mabarari tu Barau na bevaġa-maġuririni.”

¹⁴ Senaġina, kamara dabarai Barau asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġia ġenai beġe kea-raġeni? Ema kamara lai ai Barau varina asi ġeseġaġiato tauri na ġia beġe vaġa-moġoniani? Ema kamara dabarai ġia varina beġe seġaġiani, bema ta na asi beġobata-vinirini nai? ¹⁵ E deikara na beġobata-vinirini, bema Barau na ta asi betuġuani nai? Buka Veaġai ekirani kavana, “Vari Namona eġwa-iaġomaiani tarimana kwakuna tu namo vedaureana veġata, (korana namo baregona evaġa-foforiani).”

¹⁶ Senaġi dia tarimarima mabarari na Vari Namona ġeġabi-raġeani, nai Isaia maiġesi ekirani, “Vereġauka, deikara na ġaina guruġa evaġa-moġoniani?” ¹⁷ Ġita ribara, veġabidadama tu Vari Namona ġeġobata-iaġiani taseġaġiani, monana eiaġomani; ema taseġaġiani varina tu Keriso ġena guruġa. ¹⁸ Senaġi Isaraela tarimari tu kamasi? Barau ġena guruġa moġoni ġia na asi ġeseġaġiato? Asiġina, ġeseġaġiato. Korana Buka Veaġai ekirani,

“Tarima kotari na tanobara mabaranai ġea vari-fiuato, ema ġeri guruġa maki tanobara dokona-dokona ġea ġoitaġoato.”

¹⁹ Avedanaġini: Isaraela tarimari na mo guruġa tauna asi ġedoġariato? Asiġina, ġia ma ribari. Korana Mose varau maiġesi ekirato,

“Au na ġomi tu asi arana besena ta ġerina ġomi bavaġa-maiakamini. Ema au na ġomi tu asi ġetuġamaġi-fakani besena ġenana bavaġa-barumini.”

²⁰ Ema Isaia maki asi eguruġa-garito, ekirato,

“Au tu asi ġevetauguto tarimari na ġeġoitaġoguto, ema asi ġevedanaġi-vetauguto tarimari ġeri ai avevaġa-foforito.”

²¹ Senaġi Isaraela tarimari tu ekirarito, ekirato,

“Boġiboġi na eiaġoni mo ea lavini, au ġimagu tu seġafore ema kira-sirivaġi tarimari ġeri ai atuġu-rosiani.”

11

Isaraela besena lakouna Barau na evetuġarito

¹ Moġa lorinai ma avedanaġini: Barau na ġena Isaraela tarimari tu eruġa-doġe-muriġirito ba? Asiġina ġinavaġi! Au maki Isaraela tarimagu, Aberahamo besena, Beniamina ġena doġoro taugu. ² Barau na ġena tarimarima, tovotovona na veġata eġabi-hidirito tarimari, kamasi beruġa-doġe-muriġirini? Ġomi Buka Veaġai Elia varina ġetoreato tu moġoni veġata asi ribami? Ġia Isaraela tarimari na beġe vaġi-maseani ġetato nai, Barau ġenai eġauġauto, maiġesi ekirato: ³ Vereġauka, ġemu peroveta tarimari tu beġe vaġi-ġosiri, ma ġoi ġevarevare-vinimuni dagarari ġetore-kaurini e ġegaburini fata veaġari maki beġe rovari. Mai tu au moġo ġereġagu roġo maiġegu nuġanai, au maki ġevaġi-masegu ġetoni. ⁴ Ma Barau na ġia tu kamasi evaġa-veateo, ei? Barau ekirato, “Au ġegu tarimarima mabarari daġara imaima ruarua (7,000) atore-ġerevaġirito, roġo maġuri manġeri. Ġia na ġofaġofa barauna Bal asi ġetoma-rakarġo viniato.” ⁵ Maitoma maki, Barau na ġena namo e varevare-barai Isaraela tarimari lakouna eġabi-viriġirito. ⁶ Bema ġena vevetuġaġwa e varevare-barai eveġabi-hidito nai, dia kara ta ġeveiato bakunai eġabi-viriġirito. Korana bema ġeri ġauvei ta dainai Barau na bere ġabi-hidiri nai, ġena ġabihidi veġana tu dia ġena vevetuġaġwa e varevare-bara dainai, vevetuġaġwa maki asi anina.

⁷ Be kara bita kiraġiani? Isaraela tarimari na beġene ġabia ġana ġevetau-gwadagwadaiato dagnarana tu ġia na asi ġeġabiato, senaġi Barau na eġabi-hidirito tarimari kotari na moġo ġeġabiato. A mabarari na tu Barau ġena keakea asi ġeseġaġi-viniato. ⁸ Buka Veaġai ekirani kavana,

“Barau na ġia nuġari e ġeri tuġamaġi tu evei-veġonurito, be tovotovona na veġata mo initoma ġia tu asi ġeboġe-fakani, ema garo maki asi ġeseġaġini.”

⁹ Davida ġena guruġa maki maiġesi ekirani,

“Bere namo ġari ġaniġani fatana maki ġeri konagi e ġeri ganai bene iaġo, e ġeri vekakenaġi dagnarani bene iaġo, ema ġeri vei-rakava voina ġabiġabina gabunai bene iaġo.

¹⁰ Bere namo matari bene vei-mukunari, be asi beġene boġeboġe, ma doġeri beġene ġeġeva, be beġene raka-dorudoru vanaġivanaġi.”

Barau na boġa oliveri legari vamoka oliveri legari ġeri ai ekafa-kaurito

¹¹ Ma avedanaġini, Isaraela tarimari ġevakakenaġito nai tu, beġene keto-moġovaġi ġana ba? Asiġina, dia moġesina! Senaġi ġeri kira-sirivaġi dainai, vevaġa-maġuri tu irau bese tarimari ġeri ai evotuto, korana Isaraela tarimari beġene launaġiri, Barau ġena vevaġa-maġuri beġene vetaua ġana. ¹² Situġamaġia, Isaraela ġeri kira-sirivaġi na vevaġa-namo barego tanobarai ema raka-toġato, ema iauka maġuriri ai ġerabu-iaġirini gaburi ai irau bese tarimari ġeri ai namo-bara ema foforini, a Isaraela tarimari mabarari beġe ġenoġoini Barau ġenai nai tu, Barau ġena vevaġa-namo tu ma barego lelevaġina bebubu-riġoani.

¹³ Mai tu ġomi irau bese tarimami, avaġa-guruġamini, korana au tu ġomi irau bese tarimami ġemi apostolo taugu. Au ġegu iaku tu barego mai ġauvei aveiani nai.

¹⁴ Korana au aurani ġegu tarimarima korikori bana vaġa-vetuġamaġi daradarari, be kotari na maġuri beġene doġariri. ¹⁵ Korana Iuda tarimari Barau na eruġarito nai tu, tanobara boruri tarimari eġabi-kavirito, a Barau na Isaraela tarimari ma beġabiraġerini tu, kamasi beġea vetoreni? Namu baregona beġorani! Mo tu mase na maġuri-ġenoġoi bevaġa-ġoraiani kavana.

¹⁶ Bema ġebaki-guineani beredina Barau ġeviniani nai tu, mo beredi mabarana tu ġia ġena, ema bema ġau ġokana Barau ġeviniani nai, legana maki ġia ġena. ¹⁷ Isaraela tu noġa moġo olive ġauna namona ta. Barau na mo olive legana tari etau-korurito, ma ġomi, boġa olivena legari, eġabimito, mo etau-korurito moġeri gaburi ai evaġa-kafakafa-kaumito, benamo toma tu mo olive namona ġokana na ġaniġani namori ġevaraġeni, moġeri ġoġanirini. ¹⁸ Moġa lorinai asi boġono veiavi ġia vekaravari ai. Bema boġo veiavini nai, boġono riba: Dia ġomi na ġau ġokana ġovaġa-kavaiani, asiġina, ġau ġokana na ġomi evaġa-kavamini.

¹⁹ Betaġu boġo kirani, “Olive legari tu etau-korurito, au ġia gaburi ai bene vaġa-kafakaugu ġana.” ²⁰ Oba, mani tu moġoni. Senaġi ġia tu asi ġeri veġabidadama naima etau-korurito, ma ġomi tu ġemi veġabidadama lorinai, ġia gaburi ai ġoruġani. Moġesina naima asi boġono vetuġamaġi-vaġe vaġe, senaġi boġono gari moġo. ²¹ Korana bema Barau na olive legana korikoriri maki gwairi asi eġabirito senaġi etau-korurito nai, ġomi maki gwaimi asi beġabirini.

²² Moġeri na Barau ġena veiau-namo veiġana namona ma ġena veiau-rakava veiġana metona boġono ġitaia. Barau ġabidadamanai ġeketoni tarimari tu eiau-rakavarini, ma ġeri ai veiġa metona eveirini. Senaġi ġomi tu eiau-namomini. Barau na roġo beiau-namo-iaġomini, bema ġia ġena veiau-namo nuġanai moġo boġo tanu-iaġoni nai. Asiġina

nai tu, ġomi maki bebasi-ġutumini. ²³ Iuda tarimari maki, bema Barau asi ġevaġa-moġoniani veiġari beġe iaġuirini, benamo Barau beġe vaġa-moġoniani nai tu, Barau na ma bekafakau-ġenoġoirini. Korana Barau na ma bekafakau-ġenoġoirini riba. ²⁴ Ġomi tu boġa olivena ġauna legana, a dia varovaro olivena, senaġi eġabimito, ma vamoka olivena ġaunai ekafa-kaumito. Bema ġomi boġa olivena legari moġesina eveimito nai, vamoka olivena legana etau-koruato, moġea maki etau-koruato olivena ġaunai ma bekafa-kauani riba.

Isaraela tarimari mabarari Barau na bevaġa-maġuririni

²⁵ Tarikakagu mabarami, au aurani mai guruġa vekuretoġana maġa boġono ribaia, korana tauġemi boġo vekiraġi-varaġe varaġeni garina: Isaraela tarimari nuġari tu moġesi gwaġiġi moġo asi beġe tanu-iaġoni. Asiġina. Ġia nuġari e ġeri tuġamaġi moġesi beġe tanu-iaġoni, beiaġoni mo, irau bese tarimari mabarari, (Barau na eġabi-hidirito tarimari), beġema bere-toġani Barau ġena maġuri nuġanai. ²⁶ Moġa murinai vau Isaraela besena mabarari Barau na bevaġa-maġuririni. Buka Veaġai etoreato ilailanai, ekirato,

“Siona (o Ierusalem) na vevaġa-maġuri tauna beiaġomani, ġia na Iakobo besena ġenana Barau asi ġetoma-rakariġoani maġurina betore-veġitaiani.

²⁷ Benamo au na ġia ġeri rakava baġabi-veġitaiani nai, au na ġia ġeri ai mai kiraġitore gwaġiġina haveiani.”

²⁸ Iuda tarimari ġutuma na Vari Namona ġekira-fitoġaiani nai, Barau ġena vetari tarimari ai ġeiaġoto. Senaġi moġesi ġeveito dainai, ġemi maġuri dabarana evekeoto. A ġia tu Barau na eġabi-hidirito besena lorinai, seneri (Aberahamo, Isako, Iakobo) bakuri ai Barau na eura-vinirini. ²⁹ Korana Barau ġena varevare ema ġena keakea tarimarima ġeri ai tu beġe tanu-vanaġi vanaġini, asi ma beġe vekoki-fitoġani dagarari. ³⁰ Vaġa-ilailana ġomi tovotovonai tu Barau ġokira-sirivaġi viniato-ġoi, senaġi toma tu Barau ġena vevetuġaġwa boġo ġoitaġoa. Ġomi tu Isaraela tarimari ġeri kira-sirivaġi dainai, Barau ġena vevetuġaġwa boġo ġabia. ³¹ Isaraela maki toma tu ġekira-sirivaġini, korana Barau na ġomi evetuġa-ġwamini dainai, ġia maki ma bene vetuġa-ġwari ġana. ³² Korana Barau na tarimarima mabarari kira-sirivaġi maġurinai etore-toġarito, korana ġia ġena vevetuġaġwa ġia mabarari na beġene ġabia.

Barau bitana vaġa-raġea

³³ Barau ġena iaunega ema riba tu barego, ma barego lelevaġi veġata! Ġia ġena vevaġa-maoro dabarana maki vetau-kavana beġorani! Ġena dabara maki deikara na betuġamaġi-doġariani? ³⁴ Buka Veaġa ekirani kavana,

“Vereġauka ġena tuġamaġi tu dei na beribaiani?

O deikara na ġia besisiba-viniani?

³⁵ Dei na Barau evini-farefareato, be Barau na ġia ma bevini vaġa-voiani?”

³⁶ Korana dagara mabarari korari tu ġia, ema ġia ġenana ġeġorato e ġefoforito, ema ġia ġena moġo. Ġia moġo bitana vaġa-raġea mo vanaġivanagi. Amen.

12

Tauġanimu Barau ġena

¹ Tarikakagu mabarami, Barau ġena vevetuġaġwa tu barego aġitaiani ġita iatarai. Tauna moġa au na ġomi alaunaġimini, akirani, tauġanimi mabarari varevare dagarari maġuriri e veaġari ai boġono vaġa-iaġori, ema Barau na beiaku-iaġi-baregorini tauġaniri Barau boġono vini-raġea, ginitaġo varevareri kavana. Moġesina boġo veini tu, Barau boġo toma-rakariġo vini-korikoriani. ² Mai tanobara ġena maġuri ema veiġa irauirauri

asi boĝono ĝabi-raĝeri ema asi boĝono veiri. A ĝomi tu ĝemi tuĝamaĝi boĝono vaĝa-variĝuri, be ĝemi maĝuri beĝene vekurevo. Monana vau Barau ĝena ura korikori boĝo riba-ginikaurini. Boĝo ribani maki, aiĝa tu namo vedaurea, Barau na eiaku-iaĝiani dagarana.

³ Barau na ĝena namo e varevare-bara lorinai ekeaguto, ĝena apostolo ĝauveina eviniguto nai, au na ĝomi mabarami avaĝa-guruĝamini: Tauĝemi asi boĝono vetuĝamaĝi, ĝomi ĝemi riba ema veiĝa tu varaĝe lelevaĝi. Asiĝina. Namona tu boĝono vetuĝa-maĝi-ginikau, Barau na veĝabidadama aiĝa baregona evinimito, moĝa ilailanai moĝo boĝono tuĝamaĝi e guruĝa. ⁴ Vaĝa-ilailana ĝita tauĝanira tu sebona moĝo, a legana tu ĝutuma gorogoro, ma mai tauĝanira legari ĝeri ĝauvei tu dia sebona. ⁵ Ĝita ekalesia maki moĝesi, ĝita asisebo, senaĝi Keriso ĝena maĝuri nuĝanai ĝita tu tauĝani sebonai taiaĝoto. Ma ĝita tata tu karora tata ĝeri, (dia mabarara tata ĝera-ura ĝera-urai bita rakani).

⁶ Barau ĝena namo ema varevare-barai evinirato ilailanai, varevare dagarari irauirau ĝerai ĝetanuni. Bema ta peroveta varevarena o seĝukana eviniato nai, bene peroveta ĝena veĝabidadama ilailanai. ⁷ Bema ekalesia vetuĝunaĝi iaĝoviniri eviniato nai, bene vaĝa-kavari. Bema vevaĝa-riba varevarena eviniato nai, bene vevaĝa-riba. ⁸ Bema kotari ĝeri veĝabidadama vaĝa-kokoreri varevarena eviniato nai, bene vaĝa-kokoreri; bema rabu tarimari vaĝa-kavari varevarena eviniato nai, bene vini-ginikauri; bema tarimarima ĝorikauri varevarena eviniato nai, ma nuĝana mabarana ĝesi bene veĝorikau; bema tarimarima vetuĝaĝwari varevarena eviniato nai, bene vetuĝaĝwari e bene vaĝa-kavari ma iakuna ĝesi.

Veuravini

⁹ Nuĝami mabarari ema ma moĝoniri ĝesi boĝono veuravini. Rakava veiĝari asi boĝono ura-viniri, a veiĝa namori boĝono ĝabi-gitariri. ¹⁰ Vetarikaka veuravinina boĝono korana-iaĝi gwadaia, karomi tata ĝesi boĝono vegubakau, a dia tata tauĝemi arami boĝono tore-varaĝe varaĝeri. ¹¹ Boĝono ĝauvei-kokore kokore, asi beĝene ĝubulefimi; Iauka Veaĝa na nuĝami bene vaĝa-variĝisiri, Vereĝauka vetuĝunaĝina boĝono iaĝo-vini. ¹² Ĝotuĝamaĝi-kauani dagarana bakunai boĝono iaku; meto ĝoĝoitaĝorini nuĝari ai boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi; ĝauĝau asi boĝono vaĝa-moiriaia. ¹³ Barau ĝena tarimarima ĝeri rabu ma vetau-vetau gaburi ai boĝono vaĝa-kavari. Tarimarima boruri ĝemi ai beĝe iaĝosini nai, boĝono ĝabi-raĝeri, ema boĝono nari-ginikauri.

¹⁴ Ĝevaĝa-rakavamini tarimari boĝono vaĝa-namori, iatari ai boĝono ĝauĝau, asi boĝono vaĝa-rakavari, asi boĝono tovoĝari. ¹⁵ Ĝeverereni tarimari ĝesi boĝono vererevegogo, ma ĝemidigu-midiguni tarimari ĝesi maki boĝono midigu-midigu sebona. ¹⁶ Karomi ĝesi nuĝa sebonai boĝono tanu, asi boĝono vekokoroku, ne ma nuĝami mabarari ĝesi gaburemi tarimari ĝesi boĝono vetore-sebona. Tauĝemi asi boĝono vetore-varaĝe varaĝe, asi boĝono kira, ĝomi moĝo ma iaunegami.

¹⁷ Veiĝa rakavari evei-vinimini tarimana ĝena veiĝa rakavari voina tu veiĝa rakavari na asi ma boĝono vaĝa-voia. Boĝono ĝauvei-ĝitaĝita, be tarimarima mabarari ĝoirari ai veiĝa iobukaiobukari moĝo boĝono veiri. ¹⁸ Maino tanutanuna tu ĝomi mabarami ĝimami ai moĝo maniĝea, be ma dabarana nai tu, tarimarima mabarari ĝesi maino ai boĝono tanu. ¹⁹ Garagaragu namomi, ĝevaĝa-rakavamini tarimari ĝeri vei-rakava voiri asi boĝono vei-viniri, a Barau faka boĝono vinia, be ĝena baru vauro iatari ai bene vaĝa-foforia. Korana Buka Veaĝai tu maiĝesina ekirani, "Vereĝauka ekirani, 'Au na vauro bavaĝa-voirini.'" ²⁰ Senaĝi, "Bema ebaru-vinimuni tarimana evitoani nai, bono ĝubua; bema bokana ekokeni nai, nanu bono vinia bene niu. Maiĝesina boveini nai

tu, karava memegari ġia debanai bolabu-kaurini,” bemaiaikaiani. ²¹ Rakava na ġoi asi bene vaġa-dareremu, ne ġoi na rakava veġa namori na bono vaġa-darereri.

13

Taravatu tauri garori bitana seġaġiri

¹ Tarimarima mabarari gavamani ġeri veġorikau maorona gaburenai beġene tanu ema beġene seġaġi-viniri. Korana gavamani boruna ta tu asi etanuni, senaġi Barau na evaġa-ruġarito ema maoro baregona evinirito gavamaniri moġo ġetanuni. ² Moġesina naima gavamani ġeri guruġa eġarerini ma ekira-fitoġarini tarimana na tu Barau na evaġa-ruġarini tarimari eġarerini ma ekira-fitoġarini. Ma mo veġa beveiani tarimana tu tauġena moġo vei-rakava tarimanai evevaġa-iaġoni, ma evevaġa-metoni.

³ Veġitaġau o gavamani tarimari na vei-iobukaiobuka tarimari tu asi ġevaġa-garirini, ne ġia tu veġa ġeleaiani tarimari ġevaġa-garirini. Bema ġomi ġourani, boġono tanu-rekoreko moġo, gavamani tarimari gariri asi boġono vei ġotoni nai, veġa iobukaiobukari moġo boġono vei. Moġesi boġo veirini tu, ġia na bevaġa-raġemini.

⁴ Gavamani tarimari tu Barau ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini, ġomi namo boġono ġoitaġo ġana ġeġauveini. Senaġi bema ġomi na veġa boġo leaiani nai tu, boġono gari korana ma ribami, gavamani ġimanai tu vevaġa-maoro baġana eġabi-taġoani. Barau na asi evini-kavaiato, senaġi ġia vetuġunaġina eiaġo-vinini, kerere tarimari ġeri rakava voiri bene viniri ġana. ⁵ Moġa lorinai gavamani ġeri veġitaġau gaburenai bitana tanu ema garori bitana seġaġiri. Dia kerere voiri beġe vinirani moġo gariri ai, senaġi nuġarai maki taribani, veġa namori bitana veiri.

⁶ Ġomi tu moġesina naima ġotakesini. Gavamani takesi ġoviniani, korana gavamani tu Barau ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari. Ġia ġeri taimi mabarana tu veġitaġau ġauveina ġeveiani. ⁷ Ma ġemi ġabitore nai, voiri boġono vei. Bema takesi roġosi boġono vini nai, boġono vini, ma moni kotari roġosi boġono vini nai, boġono vini; vegubakau nai, boġono vegubakau; vemataurai nai, boġono vemataurai.

Boġono veuravini, korana ġaro bevotu

⁸ Karomi ta ġenai ġemi ġabitore ta asi bene tanu, senaġi ġabitore sebona moġo bene tanu tu maġa: Karomi boġono uravini-vanaġi vanaġiri. Korana karonna eura-viniani tarimana na Barau ġena taravatu mabarana ekorana-iaġiani veġana eveiani.

⁹ Mai taravatu maġeri: Asi bono veġura-vanaġi; asi bono vevaġi-deba; asi bono lema; tarima tari ġeri dagara mata-ġaniġaniri asi bono vei; ma taravatu kotari maki, moġeri mabarari tu mai taravatu sebona na eġabi-vegogoani: “Sevimu tarimana bono uravina, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana.” ¹⁰ Veuravini na sevina tarimana asi evaġa-rakavaiani. Moġa lorinai dagara barego vedaureana Barau ġena taravatu nuġanai tu veuravini, korana taveura-vinini nai, taravatu mabarana takorana-iaġiani.

¹¹ Mai veġa boġono veia, korana mai nega vetoġana tu ma ribami. Nega varau beraġasi, be ġotataġa gena na. Korana ġita vaġa-maġurira ġarona tu varau bekavinaġi-rakava, dia mo guinenai, Keriso taġabi-raġeato ġarona gabunai kavana. ¹² Boġi tu dori ekorini, ġaro tu ġena raġe bakunai. Moġa lorinai mukuna veġari sitore-tariri, ma mama dabuġari siriġo-kauri, vetari tarimari na vetari dabuġari ġeriġo-kaurini kavana. ¹³ Veġa namori moġo sivei, laġani erakani tarimana kavana. A asi sivereko-lauvaġi lauvaġi e niuniu moġo asi sivaġa-kokorea, kima mata-ġaniġaniri asi sivei e asi simataboraġa, asi sivevaġi-vevaġi ema asi simama. ¹⁴ Senaġi ġita tu Vereġauka Iesu Keriso moġo siriġoa, dabuġa tariġo-kaurini ilailanai. Ma tauġani ġena ura veġari rakavari veiveiri tuġamaġiri tu asi siġabi-raġeri.

14

Moiramoira ema kokore

¹ Veġabidadamai emoiramoirani tarimana boġono ġabi-raġea, enabe ġena tuġamaġi tari ġomi ġemi tuġamaġi ġesi asi ilaila, senaġi asi boġono vaġa-veġareveġarea e asi boġono ġau-fitoġaia. ² Tarima ta ġena veġabidadama kokore nai, eġani-taġuitaġuini, ma ta tu ġena veġabidadama moira lorinai, ġaniġani koriri, asi bureġari, moġo eġanini. ³ Eġani-taġuitaġuini tarimana na vamoka ġaniġaniri moġo eġanini tarimana asi bene kira-fitoġaia, ema vamoka ġaniġaniri moġo eġanini tarimana na maki dagara mabarari eġani-taġuitaġuirini tarimana asi bene vaġa-rakavaia, korana ġia tu Barau na varau eġabi-raġeato. ⁴ Ġoi tu dei, be tarima ta ġena vetuġunaġi tauna bono vevaġa-maoro vinia? Ġia ġena veġabidadamai eruġa-gigitarini o eketoni moġa tu ġena baregona na vauro bekiraġiani. Senaġi ġia tu beruġa-gigitarini, korana Vereġauka na kokore beviniani bene.

⁵ Tarima ta na tu ġaro tari evaġa-veaġa baregorini, ma ta na tu ġaro mabarari ilaila moġo etoni. Namona tu, ġia tata nuġari e ġeri tuġamaġi ai beġene riba ġeri tuġamaġi tu maoro. ⁶ Tarima ta na ġaro ta eġabi-hidiani, benamo ekirani, mai tu ġaro veaġana etoni nai, mo tarima na mo veġa tu Vereġauka ġenai eveiani. Eġani-taġuitaġuini tarimana maki Vereġauka etuġamaġiani vauro eġaniġanini, korana ġia na Barau etanikiu-viniani. Ema asi ebureġani tarimana maki Vereġauka etuġamaġiani vauro eġani-ġanini. Ġia maki Barau etanikiuani. ⁷ Korana ġita tamaġurini nuġanai dia tauġera ġera maġuri moġo, ma bita maseni maki dia ġita tauġera ġereġara ġera bita maseni moġo. Asiġina ġinavaġi. ⁸ Maġuri tatanuni nai, Vereġauka ġena tamaġurini, ema bita maseni maki, Vereġauka ġena moġo bita maseni. Moġa lorinai, tamaġurini o bita maseni, ġita tu Vereġauka ġena veġata. ⁹ Keriso emaseto ma emaġuri-ġenoġoito korana tu, mase tarimari ema ġemaġurini tarimari ġeri Vere ai bene iaġo ġana. ¹⁰ Moġa lorinai karase ġoi tarikakamu ovevaġa-maoro viniani? Ma kara dainai tarikakamu okira-fitoġaiani? Bono tuġamaġi, ġita mabarabarara tu Barau ġena vevaġa-maoro seana ġoiranai bita ruġa-tarini, vevaġa-maoro bita ġabini. ¹¹ Isaia na etoreato kavana, ekirani, “Vereġauka ekirani, ‘Moġoni veġata, amaġuri-taġoni dainai, tui mabarabarari au ġoiragu ai beġe vetuitui-tarini, mea mabarabarari na Barau beġe kiraġi-foforiani.’ ”

¹² Moġesi naima ġita tata ġera maġuri Barau ġoiranai bita kiraġi-fofori foforirini.

Tarikakamu ġena veġabidadama asi bono vaġa-rakavaia

¹³ Moġa lorinai karora ġesi tauġera asi bitana vevaġa-maoro vevini. A namona ġita tu ġera tuġamaġi sivaġa-maorori, be tarikakara ġoirari asi sifatafata-ġauri, ġeri veġabidadama na beġe ketoni garina. ¹⁴ Iesu Vereġauka nuġanai amaġurini nai, ma nuġagu mabarana ġesi ariba-maoroni, ġaniġani dagarana ta tu asi rakava o ma mirona Barau ġoiranai. Senaġi bema tarima ta na ġaniġani dagarana ta etuġamaġi-rakavaiani nai, mo ġaniġani dagarana tu ġia ġereġana ġenai moġo moġoni rakava o ma mirona. ¹⁵ Bema tarikakamu asi eiakuni, ġoi na ġoiranai kara oġaniani eġitaiani nai, bono riba, mo tu dia veuravini veġana ġoi na oveiani. Ġemu ġaniġani na tarikakamu ġena maġuri asi bono vaġa-rakavaia. Keriso tu ġia maki uranai emaseto. ¹⁶ Moġa lorinai ġemi veġa ġobiri boġono toreri, tarimarima maoro asi boġono viniri, ġemi veġabidadama namori rakavari beġene kiraġiri. ¹⁷ Korana dagara baregona tu Barau ġena Basileia, a dia ġaniġani o niuniu dagarari, senaġina vei-iobukaiobuka, maino, ema iaku-verere Iauka Veaġa ġena maġuri nuġanai. ¹⁸ Deikara maiġeri veġa nuġari ai Keriso vetuġunaġina beiaġo-vinini tarimana tu, Barau na beiaku-iaġiani, ema tarimarima na maki beġe vaġa-moġoniani.

¹⁹ Moġa lorinai mabarara sikokore, maino vaġa-ġorana ema ġera veġabidadama vaġa-tubuna ġauveiri siveiri. ²⁰ Ġaniġani ġaramari ai Barau ġena ġauvei asi boġono vaġa-rakavaia. Moġoni, ġaniġani mabarari tu namo ema veiareva Barau ġoiranai, senaġi bema ġoi na ġaniġani ta oġaniani nai, tarima ta nuġana ovaġa-metoani, benamo ġena veġabidadama na beketoni, moġa neġi asi namo. ²¹ Moġa lorinai namona tu, asi bono bureġa, e vine nanuna asi bono niu, ema tarikakamu vaġa-daġaraġena veiġana ta tu asi bono veia. Korana tarikakamu ta bovaġa-daġaraġeani, benamo bevei-rakavani garina.

²² Kara dagara ovaġa-moġoniani, maniġa tu ġoi ema Barau fakami ai moġo bene tanu. (Senaġi tarikaka tari asi bono launaġiri, ġoi na kara ovaġa-moġoniani dagarana beġene ġabi-raġea, korana) nuġanai kara eġabi-raġeani dagarana na nuġana asi evaġa-meto ġenoġoiani tarimana tu beiakuni. ²³ Bema tarima ta tu mo kara eġabi-raġeani dagarana ma daradarana ġesi beġaniani nai, ġia tu tauġena bevevaġa-metoni, korana ġia tu asi veġabidadamana ġesi eġaniani. Ema asi veġabidadama ġenana ġeiaġomani dagarari mabarari tu vei-rakava dagarari moġo.

15

Keriso ġena maġuri bitana tovotovo

¹ Ġita ma kokorera tarimara na moira tarimari ġeri keto ai bisini vaġa-kavari, a dia tauġera ġereġara moġo lorira bitana toreri. ² Ġita tata karora loriri bisini toreri, be namo beġene ġabia, ema ġeri veġabidadama bitana vaġa-tuburi. ³ Korana Keriso maki tauġena lorina asi etoreato, senaġi Buka Veaġai etoreato ilailanai, ekirani, “Vanevane guruġari metori ġoi, Barau, iatamu ai ġekiraġirito tu, au iatagu ai beġema ketokau.” ⁴ Guinena guruġa mabarari Barau ġena Bukai ġetorerito moġeri tu, ġita beġene vaġa-riba-iaġira ġana ġetorerito. Korana ġita mo ġetorerito guruġari ġerina vevaġa-gwaġiġi ema vevaġa-naġi bisini ġabia, benamo ġoirarai Barau ġena Basileia moġa bisini tuġamaġi-kaua. ⁵ Vevaġa-gwaġiġi ema velaunaġi tu Barau evinini. Ġia na ġomi vekaravami ai nuġa-sebona bene vaġa-ġoraia Keriso Iesu ġotovotovoani nuġanai. ⁶ Be nuġa-sebonai ema garo sebonai ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana Barau boġono vevato-iaġia.

⁷ Tata karomi ġesi boġono veiau-namo ema boġono veġabi-raġe, Keriso na eiau-namomito ema eġabi-raġemito kavana. Moġesina boġo veini tu, Barau boġo vaġa-raġe ġitakauani. ⁸ Boġono tuġamaġi: Keriso tu Iuda tarimari ġeri vetuġunaġi taunai eiaġoto, Barau ġena vetuġamaġikau vaġa-moġonina, ema Barau ġena kiraġitore guruġari, senera (Aberahamo, Isako, ema Iakobo) eguruġa-tore vinirito guruġari vaġa-taunari ġana. ⁹ Ema irau bese tarimari na maki Barau beġene vaġa-raġea ġena vevetuġaġwa bakunai. Buka Veaġa etoreato ilailanai, “Moġa lorinai irau bese tarimari vekaravari ai au na ġoi bavaġa-raġemuni; ġuriġuri mariri baġabini, ġoi aramu bavaġa-namoani.”

¹⁰ Ma ekirani,

“Irau bese tarimami o, ġia ġena bese tarimari ġesi ġoiaku-vegogo.”

¹¹ Ma ekirani,

“Ġomi irau bese tarimami,
Vereġauka ġovaġa-raġea,
ema ġomi tarimarima mabarabarami,
mari ai ġia ġovaġa-raġea.”

¹² Ema Isaia ma ekirani,

“Iese natuna ta betubu-vaisini,
ġena bese tarimana ta bevaisi-raġeni,

tanobara mabarana beġita-ġauani;
irau bese tarimari ġia ġenai beġe vetuġamaġikauni.”

¹³ Vetuġamaġikau tu Barau ġenana eiaġomani. Ġia na iaku verere ema maino na bene vaġa-vonuvonu raġemi ġenai ġoveġabidadamani nuġanai. Be monana Iauka Veaġa ġena seġuka na ġemi vetuġamaġikau bene vaġa-barego lelevaġia.

Paulo, irau bese tarimari ġeri haroro tauna

¹⁴ Tarikakagu mabarami, au bama riba-maoro, ġomi maniġemi tu namo na ġovonuvonu-raġeto, ġoriba-ginikauto, ema karomi tata ġesi boġo vevaġa-riba-vevinini maki ilaila. ¹⁵ Senaġi guruġa matari tari ġomi batore-vinimi nai, kota bakiraġi-metori, mo tu ġomi noġa ma bakiravara-ġenoġoimi maia. Moġesi aveini, korana Barau na ġena namo e varevare-bara dabaranai mai ġauvei eviniguto. ¹⁶ Ekeaguto, Keriso Iesu ġena vetuġunaġi tarimanai bana iaġo, ma irau bese tarimari vekaravari ai Rubu Veaġa vereri ġeri ġauvei bana veia, Barau ġena Vari Namona bana ġobata-iaġia. Benamo monana irau bese tarimari maki Barau na beġabi-raġerini varevare dagarari ai beġene iaġo. Ema Iauka Veaġa na bene vaġa-veaġari.

¹⁷ Moġa lorinai Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai aveiavini, Barau ġena vetuġunaġi aiaġo-vinini nuġanai. ¹⁸ Kara boruna ta guruġana au asi baveini, senaġi kara au na akiraġiato ema aveiato ġerina, kara Keriso na au ġeguna eveiato, benamo irau bese tarimari na Barau ġema-seġaġi-viniato, moġa moġo bakiraġiani. ¹⁹ Ġegu ġobata ema ġauvei tu Iauka Veaġa ġena seġuka na vetoġa boruri ema nuġa-farevaġi veġari na evaġa-foforirito-ġoi. Moġesina nai Ierusalemna na aġeġeraġito, aiaġoto mo Iliriko tanona, Keriso ġena Vari Namona mabarana akiraġi-fofori ginikauato. ²⁰ Au ġegu ura baregona vanaġivanaġi tu, Keriso roġosi roġo beġere ribaia gaburi ġana bana iaġo, Vari Namona bana ġobata-iaġia. Korana asi aurato, tarima ta na ġauvei evaġa-ruġaiato gabunai ma bana ġauvei-iaġo. ²¹ Senaġi ġegu ura tu, Buka Veaġai etoreato kavana bana vei, ekirani,

“Ġia varina asi ġekira-vararito tarimari na beġene ġitaia,
ema varina asi ġeseġaġiato tarimari na beġene ribaia.”

²² Moġesi nai nega ġutuma naiaġosi atoni, senaġi ama vedaġa-raġeni.

Paulo na Roma benea ġitaia boioġana etogato

²³ Senaġi toma mainai au tu asi ġegu ġauvei gabuna ta maia, ema laġani ġutuma varau beġe iaġo nuġari ai, au ġegu ura baregona tu banasi raka-ġitamini, ²⁴ nai atuġamaġini, Spein ġana baiaġoni nai tu, basi ġitamini roġo. Maninana bavanaġini nai, atuġamaġini, basi raka-ġitamini, ma ġomi ġesi bita tanu-kotunani roġo. Moġa murinai aurani, ġomi na boġono vaġa-kavagu ġegu iaġoiaġo bana iaġo-vinia ġana. ²⁵ Initoma tu roġo Ierusalemna ġana aiaġoni, Barau ġena tarimarima veaġari navaġa-kavari ġana. ²⁶ Korana Makedonia ema Akaia tanori ai tu nuġari ma verereri ġesi Ierusalemni asi ġeri-ġari tarimari Barau ġena tarimarima veaġari vekaravari ai ġetanuni moġeri ġeri moni ġevaġa-vegogoto. ²⁷ Ġia tu ma iakuri ġesi ġeri moni ġevaġa-vegogoto, ma mo tu Iuda tarimari ġeri ġabitore ġia ġeri ai ġevaġa-voiani. Korana bema irau bese tarimari Iuda tarimari ġeri namo iauka rekenai dagarari ġeġabirini nai tu, ġia tauġaniri rekenai farefarena maki Iuda tarimari ġesi beġe vare-barabararini. Korana ma ġeri ġabitore Iuda tarimari ġeri ai dainai. ²⁸ Be mai ġauvei maiġa bavaġa-koriani, ema bana riba-maoro mai moni tarimari korikori na beġene ġoitaġoa murinai vau, Spein ġana baiaġoni, ema ġomi maki basi raka-ġitamini ġegu iaġoiaġo nuġanai. ²⁹ Au ma ribagu ġomi ġemi ai baiaġosini nai, Keriso ġena vevaġa-namo barego lelevaġina baġabi-iaġosiani ġomi ġemi ai.

³⁰ Tarikaka-ġore, ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai ema Iauka Veaġa ġena veuravini, ġita iatarai etoreani veuravinina, bakunai, au ġomi alaunaġimini: Au ġegu vekwaraġi ai

boĝono vaĝa-kavaĝu, iatagu ai Barau ĝenai boĝono ĝauĝau. ³¹ Boĝono ĝuriĝuri, be Barau na Iudea nuĝanai Keriso asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari ĝimari na bene vaĝa-maĝurigu, ema mo varevare dagarana Ierusalemaj Barau ĝena tarimarima veaĝari na beĝene ĝabi-raĝea ma iakuri ĝesi. ³² Be Barau ĝena ura ilailanai ĝomi ĝemi ai ma iakugu ĝesi bana iaĝosi, ema mabarara bisini vevaĝa-kokore. ³³ Maino Barauna ĝomi mabarami sevimi ai bene tanu. Amen.

16

Paulo ĝena vevaĝa-namo guruĝari

¹ Avaĝa-ribamini, ĝita tobara Foibe tu beiaĝosini. Ĝia tu ekalesia ĝena vetuĝunaĝi vavinena ta Kenkrea rubuna nuĝanai. ² Anoĝimini, Vereĝauka aranai boĝono ĝabi-raĝea, ekalesia o veaĝa tarimari ĝoĝabi-raĝerini dabarari korikoriri ai. Ema ma ĝena ura dagarari ĝomi ĝemi ai nai, boĝono vinia. Korana ĝia ĝena vevaĝa-kava maki barego lelevaĝi tarimarima ĝutuma ĝeri ai. Au maki evaĝa-kava barego-lelevaĝiguto.

³ Priskila ema Akwila au ĝegu vevaĝa-namo boĝono viniri. Ĝia tauri ruarua tu au ĝesi ĝauvei sebona moĝo ĝaveiani Keriso Iesu ĝena ĝauvei nuĝanai. ⁴ Ĝia tauri ruarua tu au uragu ai be dori ĝevaĝi-maserito. Au ema tanobara irauirau ai ĝetanuni ekalesiari ĝema iaku tu asikei ĝia tauri ruarua ĝeri ai. ⁵ Ĝia ĝeri numai ĝeraka-vegogoni ekalesiana maki boĝono vaĝa-namori.

Au ĝatagu namona Epeneto au ĝegu vevaĝa-namo boĝono vinia. Ĝia tu Keriso murinai eraka-guineto Asia tanobarana nuĝanai.

⁶ Maria au ĝegu vevaĝa-namo boĝono vinia. Ĝia tu ĝomi urami ai evekvaraĝi-baregoto.

⁷ Au garagaragu Androniko ema Iunia au ĝegu vevaĝa-namo boĝono viniri. Ĝia tu au ĝesi dibura numai ĝatanu-vegogoto. Apostolo mabarari vekaravari ai ĝia tauri ruarua tu ĝerevaĝi, ema ĝia tu Keriso ĝena maĝuri nuĝanai ĝeberetoĝa-guineto, muriri ai vau au ama bere-toĝato.

⁸ Ampliato au ĝegu vevaĝa-namo boĝono vinia. Vereĝauka ĝena maĝuri nuĝanai ĝia tu au ĝatagu korikori.

⁹ Urebano au ĝegu vevaĝa-namo boĝono vinia. Ĝia tu ĝita ĝesi taĝauvei-vegogoni tarimana Keriso ĝena maĝuri nuĝanai. Au ĝatagu namona Stakis au ĝegu vevaĝa-namo boĝono vinia.

¹⁰ Apele au ĝegu vevaĝa-namo boĝono vinia. Ĝia tu moĝoni veĝata Keriso ĝena maĝuri nuĝanai eruĝa-gwaĝiĝini.

Aristobulo ĝena numa tarimari mabarari ĝegu vevaĝa-namo boĝono viniri.

¹¹ Au garagaragu Herodion ĝegu vevaĝa-namo boĝono vinia.

Narakiso ĝena numa tarimari deidei Vereĝauka ĝena doĝoro tarimari ĝegu vevaĝa-namo boĝono viniri.

¹² Trifena ema Trifosa au ĝegu vevaĝa-namo boĝono viniri. Maniĝeri vavine Vereĝauka ĝena ĝeĝauvei-vekvaraĝini.

Au tobagu namona Peresi ĝegu vevaĝa-namo boĝono vinia. Mani vavine maki Vereĝauka ĝena eĝauvei-vekvaraĝini.

¹³ Rufo ma sinana ĝesi au ĝegu vevaĝa-namo boĝono viniri. Rufo tu Vereĝauka na eĝabi-viriĝiato ĝena vetuĝunaĝi taunai bene iaĝo, ma sinana tu au sinagu ai eiaĝoto.

¹⁴ Asinikrito, Flegon, Hemes, Patroba, Hemas ema tarikaka tari ĝia ĝesi ĝetanuni maniĝeri ĝegu vevaĝa-namo boĝono viniri.

¹⁵ Filologo, Iulia, Nereus ma tobana, e Olimpasi, ema Barau ĝena tarima veaĝari ĝia ĝesi ĝetanuni mabarari ĝegu vevaĝa-namo boĝono viniri.

¹⁶ Karomi tata vetarikaka verauna na boĝono vaĝa-namori

Keriso ġena ekalesia mabarabarari na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu.

Velaunaġi tari

¹⁷ Tarikakagu mabarami, alau-naġimini, boġono boġe-ġotoġoto, vetavi-kirakira veiġari ġeveirini tarimari ema ġomi ġemi veġabidadama ġefatafata-ġaurini, dia ġomi na ġoġabirito vevaġa-ribari na. Maniġeri tarima seviri ġana asi boġono raka-kavi. ¹⁸ Korana maniġeri tarima tu dia ġita ġera Vereġauka Keriso ġena vetuġunaġi ġeiaġo-viniani, a ġia tauġaniri ġeri ura veiġari ġeveirini. Ġia tu ġeri guruġa meriġa-meriġari na ema ġeri guruġa ginikau-ginikau na asi iaunegari tarimari ġeri tuġamaġi ġeġofa-darererini. ¹⁹ Tarimarima ġutuma na ġomi ġemi seġaġi varina varau ġeseġaġiato. Moġa lorinai au ġegu verere asikei ġomi ġemi ai. Senaġi au aurani, veiġa namori boġono riba-ginikauri, ma veiġa rakavari asiġina ġinavaġi boġono veiri. ²⁰ Maino Barauna na nega kotuna moġo benamo Satani ġomi kwakumi fanafana na gaburenai befana-fatafataiani.

Ġita ġera Vereġauka Iesu ġena namo ema varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.

²¹ Timoteo, au ġauvei karogu, ema au garagaragu Lukio, Iason ema Sosipata na ġemi vevaġa-namo guruġari beġe tuġu.

²² Au, Teretio, Paulo ġena guruġa mai fefai batorea taugu, na maki Vereġauka aranai ġegu vevaġa-namo atuġu-iaġosiani.

²³ Gaius na ġemi vevaġa-namo guruġari betuġu. Au tu ġia na ġena numai enariguni, ema ekalesia tarimari mabarari tu mainai ġeraka-vegogoni.

Erasto, mai siti ġena moni eġita-ġauani tarimana, ema ġita tarikakara Kwatas na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu.

[²⁴ Ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo ema varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.]

Barau vaġa-raġena guruġari

²⁵ Barau sivaġa-namoa, korana ġia na ġomi ġemi veġabidadama bevaġa-kokore-iaġirini au ġegu Vari Namona, Iesu Keriso aġobata-iaġiani varina, ġenana. Mai vari tu guineri laġaniri na veġata vekuretoġa etanuto-ġoi dagarana bema fofori.

²⁶ Maitoma moġeri tu tanu-vanaġivanaġi Barauna ġena guruġa ilailanai peroveta tauri ġeri toretore na ġema vaġa-foforirini, ma tama ribarini. Mai veiġa ema vetoreto anina tu, tanobara mabarari na ġia beġene vaġa-moġonia ema beġene seġaġi-vinia ġana. ²⁷ Iaunega Barauna sebna kwarikwari sivaġa-raġea Iesu Keriso bakunai. Ġia marevana baregona bene tanu vanaġivanaġi. Amen.

PAULO ĜENA TORETORE GINIGUINENA KORINTO EKALESIARI ĜERI

1 Korinto vaĝa-foforina guruĝari

Korinto ekalesiana doĝorona tu Paulo ĝenana eĝorato (Apostolo 18). Ma mai fefa giniguinena Paulo na etoreato korana tu, Korinto ekalesiari fakari ai tu meto kota ĝeĝorato-ĝoi. Ma ĝia na Paulo ĝetore-viniato, ĝedanaĝiato, kamasi beĝene vei ĝetato. Moĝesi naima Paulo na mai fefai ĝeri vedanaĝi evaĝa-veŝeato (7:1; 8:1; 12:1; 16:1), ema mo deideiri ĝevei-rakavato-ĝoi moĝeri evaĝa-guruĝa-gwĝiĝirito ema ekalesia maĝurina korikorina tu aiĝesina ekira-vararito.

Paulo na mai fefa tu Efeso vanuĝa na etore-vinirito, mo tu Efeso ekalesiari vaĝa-toitoina evarivaririto taiminai. Mai fefa tu laĝani 53 ma 55 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefai siri baregori tu karoa 1:30-31. Ma ĝena vevaĝa-riba guruĝari baregori ekiraĝirito tu maiĝeri: 1) Ekalesia doĝorona korikori vetoĝana boĝitaiani, ĝia tu Iesu Keriso ĝena vere o veĝitaĝau gaburenai ĝetanuni. 2) Barau ĝena ekalesia doĝorona korikori tu dia tarima o tanobara ĝena iaunegai ekalesia doĝorona beĝe ĝori-kauani, senaĝi Barau ĝena iaunegai ema seĝukai. 3) Ekalesia doĝorona korikori tu Barau na eboioĝaiato dabaranai moĝo beĝe tanuni. 4) Ekalesia doĝorona korikori tu Barau ĝena guruĝa beĝe korana-iaĝiani, ema Barau ĝena veuravini ai moĝo beĝe tanuni.

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Ekalesia nuĝanai vevare-kirakira eĝorato - karoa 1-4
2. Veiĝa rakavari ekalesia nuĝanai - karoa 5-7
3. Kwaivakuku ĝevinirini bureĝari - karoa 8-10
4. Tomaraka-riĝo dabarana - karoa 11
5. Iauka Veaĝa ĝena varevare - karoa 12-14
6. Variĝisi-ĝenoĝoi - karoa 15
7. Guruĝa dokona - karoa 16

¹ Au Paulo, Barau ĝena urai ekeaguto, Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu ai bana iaĝo, ema ĝita tarikakara Sostene ĝesi tauma ruarua ĝemana mai fefa eiāĝosini, ² Barau ĝena ekalesia tarimami Korinto nuĝanai ĝotanuni ĝemi. Ĝomi tu Barau ĝena tarimarima, be Keriso Iesu nuĝanai varau evaĝa-veaĝamito, ma ĝomi Barau na ekeamito tu boĝono veaĝa uranai. Tarimarima mabarari gabu mabarari ai ĝetanuni ĝera Vereĝauka Iesu Keriso aranai ĝeĝauĝauni tarimari maki, Barau na ĝomi ĝesi ekea-sebonamito, boĝono veaĝa uranai. Iesu Vereĝauka tu ĝia e ĝita mabarara ĝera Vereĝauka.

³ Ĝita Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo na Barau etanikiu-viniato

⁴ Au na ĝegu Barau vanaĝivanaĝi atanikiu-viniani ĝomi iatami ai, korana ĝia ĝena varevare-bara ĝomi Keriso Iesu nuĝanai ĝotanuni tarimami evinimito nai. ⁵ Iesu Keriso ĝesi ĝosebonani nai, Barau na ĝomi dagara mabarari ai varau bevaĝa-taĝami, guruĝa kiraĝikiraĝi iaunegari mabarana ema tuĝamaĝi-faka mabarana maki evinimito.

⁶ Keriso varina maki ĝomi nuĝami ai tu varau emoĝonito e ĝemi veĝabidadamai ĝoruĝa-gwaĝiĝini. ⁷ Moĝesina naima ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝena iaĝoma roĝo ĝovaĝa-noga-taĝoani nuĝanai tu, Iauka Veaĝa ĝena varevare tai tu asi ĝorabuni. ⁸ E Barau na ĝomi bevaĝa-ruĝa gwaĝiĝimini beiaĝoni mo magona. Be ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝena vevaĝa-kota ĝaronai ĝomi tu asi ĝemi vei-rakava bene doĝarimi. ⁹ Barau tu ma

ġena vetuġamaġikau. Ġia na ġomi ekeamito, ġia Natuna Iesu Keriso ġita ġera Vereġauka ġesi boġono sebona moġo ġana.

Ekalesia nuġanai vevare-kirakira eġorato

¹⁰ Tarikakagu mabarami, au na ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai anoġimini, aurani mabarabarami tu dagara sebona moġo boġono kiraġia, be tauġemi fakami ai asi boġono vevare-kirakira. Ġomi mabarami ġemi tuġamaġi ema ura sebonai moġo boġono tanu. ¹¹ Korana tarikakagu, ġomi varimi tu Kloe ġena numa tarimari na ġemakiravaraguto, ġekirato, ġomi tu tauġemi moġo ġoveġare-veġareni fakami ai. ¹² Au na akiraġiani gabuna tu iniġa. Ta tu okirani, “Au tu Paulo murinai arakani.” Ta tu okirani, “Au tu Apolos murinai arakani.” Ma ta ma okirani, “Au tu Kefas, (mai tu Petero), murinai arakani.” Ma ta maki ma okirani, “Au tu Keriso murinai arakani.” ¹³ Keriso tu bevevare-kirakira, be doġoro ġutumai beiaġo ba? Mo tu Paulo ġomi urami ai ġevaġa-satauroato ba? O Paulo aranai ġomi ġebabatisomito? ¹⁴ Au na Barau atanikiu-viniani, korana au na ġomi ta asi ababatisomito, a Krispo ema Gaius moġo ababatisorito. ¹⁵ Asi namo ġomi ta bokirani, “Ġai tu Paulo na eababatisomato nai ġena mero ai ġaiġoto,” botoni. ¹⁶ Moġoni, Stefanas ma ġena numa tarimari ġesi maki au na ababatisorito. Ma asi aribani, au na tarima kotari maki ma ababatisorito ba asiġina.

¹⁷ Au Keriso na etuġuguto tu, dia bana babatiso ġana, senaġi Vari Namona bana ġobata-iaġia ġana. Ma dia iaunega lelevaġi tarimari ġeri guruġa maġurinai bana ġobata-iaġia, korana Keriso ġena satauro asi seġukanai beiaġoni garina.

Satauro Varina

¹⁸ Moġoni, satauro varina mase dabaranai ġerakani tarimari na tu asi ġevaġa-moġoniani, ġekirani tu vari babona ġetoni. Senaġi maġuri dabaranai tarakani tarimara ġerai tu Barau ġena seġuka satauro varina nuġanai efoforini. ¹⁹ Buka Veġa nuġanai Barau tu maġesi ekirani,

“Au na iaunega lelevaġi tarimari ġeri iaunega tu asi tauri ai bavaġa-iaġorini, ema ġeriba-vanaġito tarimari ġeri riba lelevaġina bavaġa-rakavarini.”

²⁰ Be iaunega lelevaġi tarimari tu ainai? Vevaġa-riba e toretore tarimari tu ainai? Ribavanaġi tarimari guruġa ġevaġa-vevaġirini tauri tu ainai? Barau na evaġa-foforiato, mai tanobara ġena iaunega tu babo veġata.

²¹ Moġoni, Barau ġena iaunega tu fofori, korana Barau na guba ema tanobara eveirito mabarari na ġena iaunega tu ġevaġa-foforiani, senaġina tarimarima tauġeri ġeri iaunega na Barau asi ġeribaiato. Moġesina nai Barau ekirato, namona tu, satauro varina, tarimarima na ġekira-baboani varina, ġevaġa-moġoniani tarimari Barau na bene vaġa-maġuriri. ²² Iuda tarimari ġeri ura baregona tu vetoġa boruri beġene ġita, a Grik tarimari tu iaunega ġeġita-vetauni. ²³ Senaġi ġai na tu Keriso, ġevaġa-satauroato tarimana, ġaġobata-iaġiani, ġia tu vevaġa-maġuri tauna. Ma mai vari Iuda tarimari ġeri ai tu guruġa rakavana e Grik tarimari ġeri ai tu vari babona. ²⁴ Senaġi Barau na ekearito tarimari, Iuda tarimari e Grik tarimari, ġita mabarara ġerai Keriso tu Barau ġena seġuka ema Barau ġena iaunega. ²⁵ Barau ġena veġa tarimarima na ġekira-babobaborini, moġeri veġa na tarima ġeri iaunega evanaġirini. Ema Barau ġena veġa tarimarima na moira-moirai ġekiraġirini, moġeri na tarima ġeri kokore evanaġirini.

²⁶ Tarikakagu mabarami, ġovetuġamaġi-ġenoġoi, ġomi tu aiġesi tarimami Barau na ekeamito. Ġomi tanobara iaunegana ġesi bita vaġa-vetovomini nai, ġomi viravira moġo ma iaunegami, e ġomi viravira moġo ġoseġukato, ema ġomi viravira moġo ġemi bese tu vere. ²⁷ Senaġi Barau na tu mai tanobarai babo tarimari eviriġirito, benamo ġia ġerina mai tanobara ġena iaunega tarimari evaġa-maiakarito. Ema Barau na mai tanobarai moira tarimari eviriġirito, benamo ġia ġerina tanobarai kwalimu tarimari

evaġa-maiakarito. ²⁸ Ema Barau na mai tanobarai tarima tari, asi ġeivirini, ġeġita-fitoġarini e ġekirani, namo ta asi beġe vaġa-ġoraiani ġetoni tarimari, eviriġirito, benamo ġia ġerina tanobarai ġevaġa-raġerini tarimari asi tauri ai evaġa-iaġorito. ²⁹ Mo veġa eveiato korana tu, tarima ta ġia ġoiranai asi bene vetore-varaġevaraġe ġana. ³⁰ Ġomi ġemi maġuri tu Barau na Keriso Iesu ġesi evaġa-sebonaiato. Keriso Iesu tu Barau na eġabiato ġita ġera iaunegai evaġa-iaġoato. Keriso ġenana ġita tu Barau ġena vei-iobukaiobuka tarimara e Barau ġena veaġa tarimara, ema Barau na rakava nuġana na evoi-vaġirato, ma rakava toma tu asi seġukana ġita ġerai. ³¹ Moġa lorinai Buka Veaġai ekirani ilailana bitana tanu, ekirani, “Tarima ta eurani bene veiavi nai tu, Vereġauka na kara ġita iatarai eveiato veiavina moġo bene veiavi-iaġia.”

2

¹ Tarikakagu mabarami, au ġomi ġemi ai aiaġosito, Barau ġena guruġa vekure-toġana ġemi aġobata-iaġiato tu, dia guruġa gwaġiġiri ai e ġegu iaunegai ġomi avaġa-guruġamito. ² Au ġomi ġesi roġo tatanuto-ġoi nai, au ġegu ura baregona aveiato tu, dagara ta tu asi bana kiraġia, senaġi Iesu Keriso moġo, o sikira, Iesu Keriso, ġevaġa-satauroato tarimana moġo bana ġobata-iaġia. ³ Au ġomi ġesi tatanuto-ġoi tu asi kokoregu, ma garigu ġesi, ema tauġanigu maki eġoġo-ġoġoato-ġoi. ⁴ Ema au ġegu guruġa e ġobata maki dia tarimarima ġeri iaunega guruġari na, senaġi au ġegu guruġa ema ġobata tu Iauka Veaġa seġukana avaġa-foforiato-ġoi. ⁵ Moġesi naima ġomi ġemi veġabidadama tu tarimarima ġeri iaunegai asi boġono vaġa-ruġari, senaġi Barau ġena seġukai boġono vaġa-ruġari.

Iauka ġenana eiaġomani iaunegana

⁶ Moġoni, Iauka rekenai ġefakirato tarimari tu, guruġa iaunegari avinirini. A maiġeri guruġa iaunegari tu dia mai tanobara ġena iaunegai o mai tanobara ġorikauri tarimari ġeri iaunegai; ġia ġeri iaunega tu mai ekorini. ⁷ Au na akiraġiani iaunegana tu Barau ġena iaunega vekuretoġana. Tarimarima ġerina tu ekure-toġaiato, senaġi ġia na mai tanobara roġosi roġo bere veia nuġanai, eġabi-toreato, ġita na mareva baregona bitana ġabia uranai. ⁸ Mai iaunega vekuretoġana tanobara ġeġori-kauani tarimari na ta maki asi ġeribaiato. Korana bema beġere ribaia nai tu, mareva baregona Vereġaukana tu asi ġere vaġa-satauroa. ⁹ Senaġi Buka Veaġai ekirani ilailanai,

“Ta matana na asi eġitaiato,
ta seġana na asi eseġaġiato,
ta ġena tuġamaġi asi etuġamaġi-fakaiato,
moġa tu Barau na erovina-toreato,
ġia beġe ura-viniani tarimari ġeri.”

¹⁰ Mai tu vekuretoġa dagarari, senaġi Barau na ġita ġerai tu evaġa-foforirito ġia Iaukana ġenana. Iauka tu dagara mabarari eragaġirini, Barau ġenai dagara dobumasemaseri maki eragaġirini. ¹¹ Vaġa-ilailana tarima ta na tarima boruna ġena tuġamaġi asi eribaiani. Asiġina. Mo tarima tauġena iaukana na vau ġia nuġanai tuġamaġi vekuretoġari eribarini. Barau maki moġesina, tarima ta na ġia ġena tuġamaġi asi eribaiani, senaġi Barau Iaukana na moġo eribaiani. ¹² Ġita na tu dia mai tanobara iaukana taġabiato. Asiġina. Ġita tu Barau na etuġuato Iaukana taġabiato, Barau na varevare evini-kavarato, dagarari bitana riba-maorori ġana.

¹³ Maiġeri dagara tu dia tarimarima ġeri iaunegai ġevaġa-ribamani guruġari loriri ai ġakiraġirini. Senaġi mai tu Iauka Veaġa na evaġa-ribamani guruġari ilailari ai ġaguruġani. Iauka rekenai dagarari o guruġari tu Iauka Veaġa na evaġa-ribamani ilailanai ġakiraġirini. ¹⁴ Tanobara tarimana na Barau Iaukana ġenana dagara ta tu asi bedoġarini, korana ġia tanobara tarimana ġenai mo tu babo dagarari, ema

asi maki beribarini, korana moġeri dagara mo tu Iauka Veāġa nuġanai ġetanuni tarimari na vau beġe ribarini. ¹⁵ Iauka Veāġa ġia nuġanai etanuni tarimana na, dagara mabarari beġita-ġinikaurini e betuġamaġi-fakarini, senaġi ġia tauġena tu ta na asi beġita-ġinikauani e asi beriba-maoroani. ¹⁶ Korana Buka Veāġa nuġanai maġesi ekirani,

“Deikara na Vereġauka nuġana eribaiani?

Deikara na ġia besisiba-viniani?

A Keriso ġena tuġamaġi tu ġita ġerai etanuni.”

3

Barau ġena vetuġunaġi tarimari

¹ Tarikakagu mabarami, au na ġomi avaġa-guruġamito-ġoi tu dia Iauka Veāġa na eguine-iaġirini tarimari kavana. Senaġi au na ġomi tu tanobara maġurinai ġetanuni tarimari kavana avaġa-guruġamito-ġoi. Mo negai ġomi Keriso ġena veiġa e maġuri nuġanai tu roġo raraka-raraka. ² Moġesi naima au na ġomi tu lata gorari ai aġubumito, a dia ġaniġani gwaġiġiri ai. Korana mo negai ġomi iauka ġaniġaniri gwaġiġiri ġaniġaniri ġana tu roġosi roġo boġoro barego-ġinikau. Aba, initoma maki ġomi tu roġosi roġo boġoro barego-ġinikau, roġo raraka-raraka iaukai; ³ korana ġomi tu roġo tauġanimi ġeri ura rakavari na ġequine-iaġimini. Ġomi fakami ai mama e vevane tu roġo ġetanuni, mainana moġo evaġa-moġoniani ġomi tu mai tanobara tarimari ġeri maġuri ai roġo ġotanuni. ⁴ Ġomi tu roġo tanobara maġurinai ġotanuni, korana ġomi ta okirani, “Au tu Paulo ġena,” ma ta tu ma okirani, “Au tu Apolos ġena.”

⁵ Be Apolos tu dei? Ema Paulo tu dei? Ġia tauri ruarua tu vetuġunaġi tarimari koriri moġo, ġia ġerina ġomi Iesu ġovaġa-moġoniato. Ġai tauma ruarua tu Vereġauka na ġauvei tata evinimato. ⁶ Au tu avaroto, a Apolos na tu nanu na edairiato, senaġi Barau na tu evaġa-garaiato. ⁷ Moġesi naima evaroto tarimana e nanu na edairirito tarimana tauri ruarua tu asi arari, senaġi Barau ġereġana moġo, korana ġia na dagara evaġa-gararini. ⁸ Evaroni tarimana ema nanu na edairini tarimana tu ilaila moġo. Ġia tata ġeri ġauvei ilailari ai Barau na voiri bevinirini. ⁹ Ġai tu Barau ġesi ġaġauvei-sebonani tarimama, a ġomi tu Barau ġena vamoka; ġomi maki Barau ġena numa.

Barau ġena ġauvei tu numa ragaragana kavana

¹⁰ Barau na ġena namo e varevare-bara eviniguto ilailanai, au tu numa raga tarimagu namonai aiāġoto. Numa vaġa-ruġavaisina duġuna forena aragaiato (o kwakuri avaġa-ruġa ġinikaurito), ma ta na tu iatanai numa eragaiani. Senaġi numa beġe ragaiani tarimari tata tu beġene venari, kamasi numa beġe ragaiani tu. ¹¹ Barau na Iesu Keriso tu numa vaġa-ruġavaisina duġuna forenai evaġa-iaġoato. Ma ta na numa vaġa-ruġavaisina duġuna boruna ta tu asi ma beragaiani veġata. ¹² Tarima tari na mai numa vaġa-ruġavaisina duġuna forena (o numa kwakuri) iatanai tu golo, silva o galasi foreri beġe ġauvei-iaġirini numa beġe ragani nai, a tarima tari na ġau, reġi o biri beġe ġauvei-iaġirini. ¹³ Ġia tata ġeri ġauvei vetoġari tu Vereġauka ġena Kota baregona ġaronai vau bevaġa-foforirini. Korana mo ġauvei tu karava na bevaġa-foforiani ema karava na tarima tata ġeri ġauvei betovo-naġirini, moġeri ġauvei tu namori ba rakavari. ¹⁴ Bema tarima ta na mo numa vaġa-ruġavaisina duġuna forenai eragaiato numana tu karava na asi beġaraiani nai, ġia tu voina namona beġabiani. ¹⁵ Bema ġena numa karava na beġaraiani tarimana tu, ġena ġauvei mabarari tu beġe rekwa-rekwani, ġia ġereġana moġo bemaġurini. Senaġi ġia tu noġa moġo karava na beraga-maġurini.

Ġomi tu Barau ġena Rubu Veāġa

16 Ĝomi asi ribami, ĝomi tu Barau ĝena Rubu Veaĝa ema Barau Iaukana tu ĝomi nuĝami ai etanuni, ei? 17 Bema tarima ta na Barau ĝena Rubu Veaĝa bevaĝa-rakavaiani nai, ĝia maki Barau na bevaĝa-rakava kwaikwaiani, korana Barau ĝena Rubu tu veaĝa, ema ĝomi tu ĝia ĝena Rubu Veaĝa.

Tarimarima asi boĝono vaĝa-veiaviri

18 Tarima ta ĝena tuĝamaĝi na asi bene ĝofaia. Bema tarima ta ĝomi fakami ai etuĝamaĝini, ĝia tu ma iaunegana mai tanobarai, ĝia tu babo tarimanai bene iaĝo, be bene iaunega. 19 Korana mai tanobara iaunegana Barau ĝoiranai tu iaunega babona. Buka Veaĝai ekirani kavana, ekirani, “Barau na iaunega tarimari tauĝeri ĝeri iaunega rakavari nuĝari ai eĝabi-taririni.” 20 Ema Buka Veaĝai maki ma ekirani, “Vereĝauka ribana, iaunega tarimari ĝeri tuĝamaĝi tu asi tauri, koriri moĝo.”

21 Moĝesi naima, tarima ta na tarimarima tu asi bene vaĝa-veiaviri. Korana dagara mabarari tu ĝomi ĝemi. 22 Paulo e Apolos ema Petero; mai tanobara mabarana tu ĝomi ĝemi, maĝuri e mase, maitoma ĝefoforini dagarari ema ĝoirai vau beĝe iaĝomani dagarari; mabarari tu ĝomi ĝemi. 23 A ĝomi tu Keriso ĝena, ema Keriso tu Barau ĝena.

Vereĝauka tauĝena na ĝena vetuĝunaĝi tarimari ĝeri maĝuri evetau-ginikaurini

4

1 Moĝesi naima ĝomi na ĝai boĝono tuĝamaĝima, ĝai tu Keriso ĝena vetuĝunaĝi-iaĝovinina tarimama, ema Barau ĝena vekuretoĝa dagarari ĝitaĝauri tarimama. 2 Farefare ĝeviniani bene ĝita-ĝauri ĝetoni tarimana ĝena biaguna ĝena ura baregona, ĝia tu ma vetuĝa-maĝikauna ĝesi farefare bene nariri. 3 Au tu kamasi ĝotoni? Au tu asi atuĝamaĝini, ĝomi na au boĝo vetau-ginikauguni o tarimarima ĝeri Kota maĝurinai beĝe vetau-ginikauguni ba asiĝina. Au tu tauĝegu maki asi avevaĝa-maoroni. 4 Au tauĝegu avetuĝamaĝini, ĝegu rakava ta asi atuĝamaĝi-doĝariani. Senaĝi asi akirani, au tu asi ĝegu vei-rakava. Vereĝauka na moĝo au eĝita-ginikauguni. 5 Moĝesina naima Vereĝauka roĝosi bene iaĝoma e ĝena vevaĝa-kota ĝarona roĝosi bene ĝabia nuĝanai, maitoma tu tarima ta asi boĝono vetau-vinia. Vereĝauka na mukuna furufuru ai vekuretoĝa dagarari mabarari mamai betore-rosirini, ema tarimarima ĝeri tuĝamaĝi loruri ĝutunai ĝetanu-vekuretoĝani maki bevaĝa-foforirini. Mo ĝaro ai Barau na tata bevaĝa-raĝerini ĝeri veiĝa loriri ai.

6 Tarikakagu mabarami, maiĝeri guruĝa au tauĝegu ema Apolos ĝema bavaĝa-vetovori, korana tu ĝomi namo boĝono doĝari uranai. Be, ĝai ĝemana maiĝa boĝono ribaia, “Buka Veaĝai ĝetoreato guruĝana asi boĝono vanaĝia.” Monana tarima sebona ta moĝo asi boĝo vaĝa-veiaviani e ta asi boĝo kira-fitoĝaiani. 7 A ĝoi tu deikara na tarima baregomu ai etoremuto tarimarima mabarari fakari ai? Ĝoi ĝemu dagara mabarari tu dia Barau na evinimuto? Bema ĝoi na Barau ĝenana odoĝaririto nai tu, kara dainai ovekokorokuni, noĝa dia Barau ĝenana oĝoitaĝoato dagarana oveini?

8 Ĝomi tu ĝoura-vinirini dagarari na varau boĝo vonuvonu-raĝe. Ĝomi tu varau boĝo taĝa-ĝosi. Ĝai tu ĝomi na boĝo vanaĝima, korana ĝomi tu varau boĝo kini, be ĝoveĝitaĝauni. (Ĝomi tu noĝa moĝo Keriso varau bere iaĝoma-ĝenoĝoi kavana ĝoveini). Au ĝegu ura barana sebona, ĝomi tu moĝoni boĝoro kini, be ĝai maki ĝomi ĝesi bitara kini-sebona. (Korana boĝono riba, Keriso ma beĝenoĝoi-iaĝomani nai, ĝai maki ĝomi ĝesi bita kinini). 9 Senaĝi au atuĝamaĝini tu maiĝesi: Barau na ĝai apostolo tu gabi tarimamai etoremato, mai tanobarai asi beĝene ĝita-leama e asi beĝene iavima gabunai etoremato. Ĝai tu noĝa tarima kotari, Kota na evaĝa-moĝonirini beĝene vaĝi-maseri etoni, benamo ĝeĝabirini, ĝutuma-bara ĝoirari ai ĝevaĝa-ruĝa-rosirini, beĝene ĝitari vau beĝene vaĝiri ĝetoni kavana. Ĝai maki Barau na mai tanobara mabarana nuĝanai etore-rosimato, aneru e tarimarima ĝoirari ai. 10 Ĝai tu babo Keriso ĝaramanai

bene, a Keriso nuĝanai ĝomi tu iaunega. Ĝai tu asi kokorema, a ĝomi tu ma kokoremi. Ĝomi tu ĝeguba-kaumini, a ĝai tu asi ĝegubakaumani. ¹¹ Ĝai ĝatanu-iaĝomani mo toma tu ĝavito-maseni e ĝanenu-maseni; dabuĝa rakavari na ĝavedabuĝani; ĝekwarimani; ema asi ĝema tanutaĝo numari. ¹² Ĝai tu tauĝema ĝimama na ĝaĝauveini. Tarima na ĝekira-fitoĝamani nai, ĝai na tu ĝavaĝa-namorini; ĝevaĝa-midigu midigumani e ĝelai-lautilausimani, senaĝi ĝaruĝa-gwaĝiĝini moĝo, voiri asi ĝaveirini. ¹³ Ĝai arama tu ĝevaĝa-rakavarini, a ĝai na tu ĝavaĝa-guruĝa ginikaurini. Ĝai tu tanobara ĝena momo ai ĝaiaĝoto, e tanobara na eruĝamani asi eĝabi-raĝemani beiaĝoma mo toma.

¹⁴ Au na maĝeri mabarari atorerini tu, dia ĝomi navaĝa-maiakami ĝana, senaĝi ĝomi tu au natugu, aura-vinimini tarimami, naima akiravara-toreĝaumini. ¹⁵ Aba, Keriso nuĝanai ĝevaĝa-ribamini e ĝeĝori-kaumini tarimari tu betaĝu 10,000, senaĝi tama tu asi vovoka ĝomi fakami ai, sebona moĝo. Korana Vari Namona ĝenana au tu ĝomi tamami ai aiaĝoto Keriso Iesu nuĝanai. ¹⁶ Moĝesi naima au na ĝomi alaunaĝimini, au boĝono tovotovogu. ¹⁷ Moĝa lorinai maki au na Timoteo ĝomi ĝemi ai atuĝu-iaĝosiato. Ĝia Vereĝauka nuĝanai tu au natugu e auravini-rakavaiani, ema ĝia tu Vereĝauka ĝena ĝauvei evei-ĝitakauani ma vetuĝamaĝikauna ĝesi. Ĝia na au Keriso Iesu nuĝanai aiĝesi atanuni maĝurina ma bekira-varamini, gabu e rubu mabarari ai avevaĝa-riba iaĝirini ilailari ai.

¹⁸ Ĝomi tari tu ĝovekokorokuni, noĝa moĝo au ĝomi ĝemi ai tu asi baiaĝosini noĝa ĝoveini. Ĝomi garimi aveini ĝotoni. ¹⁹ Senaĝi bema Vereĝauka ĝena ura nai tu, ĝemi ai baiaĝosi-ĝarimoĝini. Benamo au baiaĝosini vauro, maniĝeri tarima ĝeri vekokoroku guruĝari ema ĝeri seĝuka basi ribarini. ²⁰ Korana ainai Barau na ĝena Basileia o veĝitaĝau evaĝa-ruĝaiani, monai tu dia guruĝa korina ĝesi moĝo efoforini. Asiĝi. Barau ĝena veĝitaĝau tu ma seĝukana ĝesi efoforini. ²¹ Ĝomi na tu aiĝa ĝoura-viniani? Au ĝomi ĝemi ai tu ma kwarigu ĝesi bana iaĝosi, ba veuravini ai ema manau ai, ei?

5

Veiĝa rakavari Korinto ai

¹ Ma aseĝaĝini, ĝekirani, ĝomi fakami ai mata-boraĝa maĝurina eĝorani. Mai mata-boraĝa maĝurina ĝomi fakami ai eĝorani tu Barau asi ribari beseri fakari ai maki asi eĝorani veiĝana. Au ĝekiraguni, tau ta na sinana raĝetaĝona eĝabiani, benamo ĝaraĝonai evaĝa-iaĝoani, egena-viniani. ² Ma nuĝanai ĝomi tu ĝovekokorokuni. Ĝomi tu nuĝami taĝi na beĝere vonu, be moĝesi eveini tarimana tu ĝomi fakami na boĝoro tuĝu-veĝitaia. ³ Aba, au tauĝanigu ĝomi vekaravami ai tu asiĝina, senaĝi iaukai au tu ĝomi vekaravami ai maniĝegu. Be mai veiĝa eveiani tarimana tu au na varau bavaĝa-maoroa, au tauĝani ai ĝomi ĝesi maninai mani ĝegu bara vaĝa-maoroa ilailanai. ⁴ Ĝomi ĝera Vereĝauka Iesu Keriso aranai ĝoraka-vegogoni, ema au iaukagu maki ĝomi vekaravami ai nuĝanai, ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝena seĝukai, ⁵ ĝomi na maniĝesi eveini tarimana tu Satani boĝono vinia, tauĝanina bene vaĝa-rakavaia uranai bene. Moĝesina boĝono veia, be Iesu Vereĝauka ĝena ĝenoĝoi ĝaronai ĝia iaukana tu bene maĝuri.

⁶ Ĝomi ĝoveiavini tu asi namo. Ĝomi asi ribami farao evaĝa-tubuani muramurana misina na farao mabarana evaĝa-tubuani? ⁷ Moĝesina naima farao evaĝa-tubuani muramurana guinena mabarana ĝemina boĝono tore-veĝitaia, be ĝomi tu beredi variĝuna asi farao evaĝa-tubuani muramurana beredinai boĝono iaĝo. Au ribagu, ĝomi tu moĝoni beredi variĝuna, dia farao evaĝa-tubuani muramurana ĝesi ĝevei-sebonamito beredina. Korana Keriso tu moĝoni ĝita ĝera mamoe natuna ginitaĝo ĝana. Ĝia tu ĝita urarai ginitaĝo ĝana ĝevaĝiato. ⁸ Moĝa lorinai Rubu Veaĝa verekona bitana ĝabi-gwaĝiĝia, senaĝi dia farao evaĝa-tubuani muramurana guinena ĝesi. Mai veiĝa

tari ilailana tarima vaġa-rakavari tuġamaġiri e veiġa rakavari tu farao evaġa-tubuani muramurana kavana, be maiġeri maki bitana tore-veġitari Rubu Veaġa verekona bita ġabi-gwaġiġiani nai. Ġita na Rubu Veaġa verekona bita ġabi-gwaġiġiani nai tu, dia farao evaġa-tubuani muramurana ġesi ġevei-sebonaiani beredina ġesi. Moġa tauna tu, ma moġonira ġesi ema moġoni ai bitana ġabia.

⁹ Fefa tai au na ġomi atore-vinimito nuġanai akiramito, mata-boraġa tarimari ġesi tu asi boġono vekako. ¹⁰ Moġesi atore-vinimito nai, au na tu dia ekalesia murikanai ġetanuni tarimari akiraġirito, au iniġesi tu asi akirato, ġekima-rakaoni, o ġemata-ġaniġanini, o ġofaġofa veiġari ai ġeverarini, o kwaivakuku ġetoma-rakariġo vinirini tarimari ġerina tu boġono rakaveġita-moġovaġi. Korana bema maiġeri tarima ġerina ġoveġita-moġovaġi boġo toni nai tu, mai tanobara boġo iaġuiani. ¹¹ Senaġi toma au na atore-vinimini tu, akirani, deikara ekirani, ġia tu tarikaka veġabidadama nuġanai, senaġi ġia tu ekimani o emata-ġaniġanini, o babarau etoma-rakariġo vinirini, o tarimarima ġeri maġuri ekiraġi-rakava rakavarini, o niuniu tarimana, o ġofaġofa veiġari eveirini tarimana ġesi asi boġono vekako. Maiġesi tarimari ġesi tu asi maki boġono ġani-vegogo.

¹²⁻¹³ Au tu asi ġegu ġauvei ta ekalesia murikanai ġetanuni tarimari au na bavaġa-maororini. Barau na vau bekota-vinirini. Senaġi ġomi tu ma ġemi maoro ekalesia nuġanai ġetanuni tarimari boġo vaġa-maororini. Buka Veaġa ekirani ilailanai, “Vei-rakava tarimana ġomi fakami na boġono tore-veġitaia!”

6

Vekotavini ekalesia karomi ġesi

¹ Bema ġomi ta ekalesia karomu ta ġesi ġoveġare-veġareni nai, kara dainai tu Barau asi ġekorana-iaġiani Kota seġaġi tarimari ġeri ai oa samaniani, ġia beġene vevaġa-maoro ġana, a Barau ġena tarimarima veaġari ġeri ai mo meto tu asi ġoġabi-iaġoani veimaorona, ei? ² Ġomi asi ribami, tanobara maġurinai ġetanuni tarimari tu Barau ġena tarimarima na beġe vaġa-maororini? Karase nai ġomi na mai dagara misiri tu asi ilaila tauġemi na ġemi vegogo ai boġo vaġa-maororini? ³ Ġomi asi ribami, ġita na tu aneru bita kota-vinirini? Bema moġesi bita veini nai tu, atuġamaġini, mai vanaġivanaġi tatanu-iaġiani maġurina dagarari maki bita vetau-ginikaurini riba. ⁴ Ġoġitaiani, bema mai vanaġivanaġi tatanu-iaġiani maġurina dagarari ġita na bita vetau-ginikaurini, karase nai tu Barau asi ġekorana-iaġiani Kota tarimari ġeri ai ġoiaġoni, ġemi beġene vevaġa-maoro ġotoni. ⁵ Maiġesi akirani tu ġomi beġene maiakami ġana. Moġoni korikori, ġomi fakami ai iaunega tarimana sebona ta maki asiġina ġinavaġi moġo, be ġia na tarikakana vekaravari ai mani meto misina asi bevaġa-maoroani, ei? ⁶ A ġomi tu ekalesia karona ta na karona ta eġori-kotaiani, ma tauri ruarua tu ġeiaġoni, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġoirari ai ġea ruġa-tarini, ġekota ġana.

⁷ Moġoni, ġomi tauġemi moġo vekaravami ai ġoveġori-kotani tauna korikori tu, ġomi ġemi veġabidadama maġurina na tu moġoni boġo keto-korikori. Karase nai tarikakami tari na ġevaġa-rakavamini nai tu, asi moġo ġoġabi-raġerini? Kara dainai ġofaġofai ġemi farefare ġeverarimi ġetoni nai tu, asi moġo ġoġabi-ragerini, ei? ⁸ A ġomi tu tarikakami ġesi tauġemi moġo ġofaġofai ġoveverarini e ġovevaġa-rakavani.

⁹ Ġomi asi ribami, veiġa iobukaiobukari asi ġeveini tarimari na Barau ġena Basileia tu asi beġe ġaunaiani. Tauġemi nuġami na asi beġene ġofami. Korana tu ġekimani tarimari, kwaivakuku ġetoma-rakariġorini tarimari, veġura-vanaġi tarimari, tau tu tau karori ġesi ġekimani, ema ġeġiġiraġeni tauġeri karori ġesi maiaka veiġari beġene vei ġetoni tarimari, ¹⁰ ġelemani tarimari, ġemata-ġaniġanini tarimari, niuniu tarimari, ġofaġofa veiġari ai ġeveverarini tarimari, ema tarimarima ġeri maġuri ġekiraġi-rakava

rakavarini tarimari na Barau ġena Basileia tu asi beġe ġaunaiani. ¹¹ Ma ġomi kotari ġuinenai tu moġesi ġoveito-ġoi tarimami. Senaġi ġomi tu ġita ġera Barau Iaukana na Iesu Vereġauka aranai varau eġuriġimito, evaġa-veaġamito, ema asi ġemi vei-rakava etato.

Ġita tauġanira tu Iauka Veaġa ġena tanu numana

¹² Ta bekirani, “Dagara mabarari au ġegu ai tu asi taravatu,” betoni. Ġomaoroni, senaġi dia mo dagara mabarari ġerina ġomi namo boġo doġarini. Dagara mabarari au ġegu ai tu asi taravatu, senaġi asi namo au dagara ta na beġori-kauguni, benamo ġena tuġu-rakaorakao tarimanai baiaġoni. ¹³ Ma ta bekirani, “Ġaniġani tu sinaġe ai bene tanu ġana e sinaġe tu ġaniġani ġana.” Mai tu moġoni! Senaġi ġaniġani e sinaġe tu Barau na tauri ruarua bevaġa-rakavarini. Ġita tauġanira Barau na eveiato tu dia tarimarima na bitana kima-iaġia ġana. Asiġina. Barau na tauġani tu Vereġauka ġena eveiato, ma Vereġauka maki tauġani ġena Vere. ¹⁴ Barau na Vereġauka mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato, ema ġita maki mase na bevaġa-variġisi ġenoġoirani, Barau tauġena ġena seġuka na.

¹⁵ Ġomi asi ribami, tata tauġanimi tu Keriso tauġanina koturikoturi, ei? Ma Keriso tauġanina koturikoturi moġeri tu naġabiri, be mata-boraġa tarimari tauġaniri ai navaġa-iaġori? Asiġina ġinavaġi! ¹⁶ Ba ġomi tu asi ribami, mata-boraġa vavinena ġesi evekafani tarimana tu mo mata-boraġa vavinena ġesi sebonai ġeiaġoni? Korana Buka Veaġa nuġanai Barau ekirato, “Mo tarima ruarua tu tauġani sebonai moġo beġe iaġoni.” ¹⁷ Senaġi Vereġauka ġenai bekafakauni tarimana tu Vereġauka ġesi iauka sebonai beġe iaġoni. ¹⁸ Mata-boraġa maġurina ġenana boġono raka-veġita. Veġa rakava mabarari tarimarima na ġeveirini tu tauġani murikana moġo rakavana, senaġi ekimani tarimana tu tauġena tauġanina nuġanai evei-rakava viniani. ¹⁹ Ba ġomi tu asi ribami, ġomi tauġanimi tu Iauka Veaġa ġena Rubu Veaġa, ma Iauka Veaġa tu ġomi tauġanimi nuġanai etanuni, ei? Mani Iauka Veaġa tu Barau na evinimito, moġa lorinai ġomi tu dia tauġemi ġemi, senaġi ġomi tu Barau ġena. ²⁰ Ġomi tu Barau na voimi varau eveirito, evoi-ġenoġoimito, be tauġanimi tu Barau ġena. Moġa lorinai tauġanimi na Barau boġono vaġa-raġea.

7

Veġaraġo guruġari

¹ Maitoma tu ġemi fefai au ġotore-viniguto guruġari ma navaġa-voiri. Tau ta asi eveġaraġoni tu namo. ² Senaġi kima veġana eġorani lorinai, namona tu tau tata tauġeri ġaraġori sebori sebori beġene ġaraġo, e vavine tata maki tauġeri ġaraġori sebori sebori beġene ġaraġo. ³ Tau tauġanina tu ġaraġona ġena, be tauġanina ġaraġona ġenai asi bene koua, a ġaraġona ġena ura bene veiri. Vavine maki moġesi, tauġanina tu ġaraġona ġena, be tauġanina ġaraġona ġenai tu asi bene kou-ġaua, a ġaraġona ġena ura bene veiri. ⁴ Veġaraġo vavinena tu asi ġena maoro ġia tauġena tauġanina ġenai, a ġaraġona tauna moġo ma ġena maoro ġia tauġanina ġenai. Veġaraġo tauna maki moġesina, ġia tu asi ġena maoro ġia tauġena tauġanina ġenai, a ġaraġona vavinena moġo ma ġena maoro ġia tauġanina ġenai. ⁵ Ġoveġaraġoto tarimami tu ġaraġomi ġeri ai tauġanimi asi boġono kouri. Senaġi taumi ruarua nuġa sebonai boġo kirani, ġoġaniveaġa e ġoġauġau boġo toni, moġa uranai vauro mo negai boġono tanu-faka. Senaġi moġa bekorini murinai tu, ma boġono gena-vegogo maia. Moġesi boġono vei, be Satani na asi ġovevaġa-gwaġigi-iaġiani gabunai asi bene riba-ġanimi. ⁶ Maiġesi aguruġani tu, ġomi navaġa-kavami ġana moġo, dia taravatu atoreani, akirani, boġono veia veġata atoni. ⁷ Korana au ġegu ura baregona ġomi tau mabarami tu au kavana boġoro vei, asi boġoro veġaraġo. Senaġi

Barau na tau tata varevare eviniato, tau ta ġena varevare tu bene veġaraġo, ma ta ġena tu asi bene veġaraġo.

⁸ Au na asi ġaraġori tarimari ema ġaraġori ġemaseto tarimari tu akirarini: Ġia tu gora, asi beġene veġaraġo, beġene tanu moġo au kavana. ⁹ Senaġi bema ġia asi ilaila beġe vevaġa-gwaġiġini nai tu, benamo beġene veġaraġo. Korana beġe veġaraġoni tu namo, a asi namo kima veġari nuġari ai karava noġa beġene ġara.

¹⁰ A Veġaraġo tarimami tu mai taravatu avinimini. Senaġi mai tu asi au ġegu taravatu. Asiġina. Mai tu Iesu Vereġauka ġena taravatu ġomi ġemi: Veġaraġo vavinena na ġaraġona asiġina ġinavaġi bene dobi-kwanea. ¹¹ Senaġi irau ġaraġona bedobi-kwaneani nai tu, bene tanu-gora moġo, a asiġina tu, ġaraġona ġesi ma beġene veġaraġo-ġenoġoi. Ema veġaraġo tauna na maki ġaraġona asiġina ġinavaġi bene dobi-kwanea.

¹² Tarima kotari ġeri ai tu nakira, -mai tu au moġo ġegu guruġa dia Vereġauka ġena guruġa, -bema veġabidadama nuġanai tarikaka ta ġaraġona vavinena tu Iesu asi evaġa-moġoniani vavinena, senaġi ġena ura ġaraġona tauna ġesi beġene tanu-vegogo nai, mo tau na ġaraġona vavinena asi bene dobi-kwanea. ¹³ Ema bema vavine ta ġaraġona na Iesu tu asi evaġa-moġoniani, senaġi eurani ġaraġona vavinena ġesi beġene tanu-vegogo, mo vavine na ġaraġona asi bene dobi-kwanea. ¹⁴ Korana Iesu asi evaġa-moġoniani tauna tu ġaraġona vavinena ġenana moġo veiareva etanuni, ema Iesu asi evaġa-moġoniani vavinena tu ġaraġona tauna ġenana moġo veiareva etanuni. Bema asiġina nai tu, toma ġomi natumi Barau ġoiranai tu asi veiareva, senaġi ġia toma tu veaġa. ¹⁵ Senaġi bema Iesu asi evaġa-moġoniani tauna o vavinena ġaraġona ġenana bedobini nai tu, namo bene dobi, bene raka. Mo Iesu evaġa-moġoniani tauna o vavinena mai dabarai tu befakani, meto ta asi beġwaiani. Barau na ġomi ekeamito maino ai boġono tanu. ¹⁶ Goi veġabidadama vavinemu tu kamasi ġoi oribani, ġoi na ġaraġomu vei-rakava nuġana na bovaġa-maġuriani? O ġoi veġabidadama taumu tu kamasi ġoi oribani, ġoi na ġaraġomu vei-rakava nuġana na bovaġa-maġuriani?

Barau na ekeamito ilailanai boġono tanu

¹⁷ Ġomi tata Iesu Vereġauka na evinimato ilailari ai ema Barau na tata ekeamito ilailari ai moġo boġono tanu. Au na tu mai taravatau misina ekalesia mabarari avaġa-ribarini. ¹⁸ Bema tau ta tauġanina kefina ġelama-vaġiato murinai vau, Barau na ekeaiato nai tu, kefina asi ma bene inu-ġaua, benamo ġelamaiato fauna bene kure-toġaia. Ema bema tau tauġanina kefina roġosi beġene lama-vaġia nuġanai, Barau na ekeaiati nai tu, kefina asi beġene lama-vaġia maia. ¹⁹ Korana tu kefi-lamavaġi tu asi anina ta, ema kefi asi lamavaġi maki asi anina ta. Dagara baregona tu Barau ġena taravatau guruġari boġabi-gigitaririni.

²⁰ Tarimarima mabarari aiġesina ġetanuto-ġoi nuġanai, Barau na ekearito, moġesi moġo beġene tanu. ²¹ Ġoi Barau na ekeamuto neganai, ġoi tu tuġu-rakaorakao tarimamu asi voimu otanuto-ġoi, ei? Asi ġena rakava, namo moġo. Moġa tuġamaġi vekwaraġina asi bono vei, senaġi mani tuġu-rakaorakao maġurina beġe tuġu-vaġimuni nai tu, bono ġabi-raġea. ²² Korana tarima ta roġo tuġu-rakaorakao tarimana nuġanai, Barau na ekeaiato Vereġauka ġesi beġene sebona, ġia tu varau fakai etanuni, korana ġia tu Vereġauka ġena tarima. Aba, tauġani ai ġia tu roġo tuġu-rakaorakao tarimana senaġi. Moġa ilailanai, asi tuġu-rakaorakao tarimana o fakai etanuni tarimana Barau na ekeaiati tu Vereġauka ġena tuġu-rakaorakao tarimana. ²³ Ġomi tu Barau na voimi varau eveito, evoi-ġenoġoimito. Be tarimarima ġeri tuġu-rakaorakao tarimami ai asi boġono iaġo.

²⁴ Tarikakagu mabarami, ġita tata aiġesi tatanuto-ġoi nuġanai, Barau na ekearato, bena moġesi moġo Barau ġesi bitana tanu.

Sisiba guruġari gora ema vabu ġeri ai

²⁵ Ma roĝosi beĝene veĝaraĝo ĝuiatori e futuari ĝeri taravatu ta Vereĝauka na au tu asi eviniguto. Senaĝi au ĝegu tuĝamaĝi ai aĝitaiani guruĝana nakiraĝia, korana au tu Vereĝauka ĝena vevetuĝaĝwai moĝo etoreguto, guruĝa moĝoniri moĝo bana kiraĝiri ĝana. ²⁶ Mai nega rakavari maiĝeri meto baregori ĝeĝorani dainai, au atuĝamaĝini, tau tu toma ĝotanuni kavana moĝo boĝono tanu-iaĝo. ²⁷ Ĝoi oveĝaraĝoto taumu tu, ĝaraĝomu dobi-kwanena tuĝamaĝina asi bono vei. A asi ĝaraĝomu meromu tu, ĝuiato asi bono vetau, ta noĝaraĝoa uranai. ²⁸ Senaĝi bema ĝoi boa veĝaraĝoni maki namo, ĝoi na vei-rakava ta asi boveiani. Ma ĝuiato beveĝaraĝoni maki namo, ĝia na vei-rakava ta asi beveiani. Senaĝi beĝe veĝaraĝoni tarimari tu ĝeri maĝuri nuĝanai meto vovoka beĝe doĝaririni. Ma au na tu mo meto ĝerina navaĝa-maĝurimi atoni.

²⁹ Tarikakagu mabarami, au na kara akiraĝiani tauna tu iniĝa: Nega tu bekubi-rakava. Be, maitoma na besinaia beiaĝoni tu, veĝaraĝo tauri tu asi ĝaraĝori noĝa beĝene tanu. ³⁰ Ema ĝetaĝini tarimari noĝa moĝo asi ĝetaĝini tarimari kavana beĝene tanu, e ĝeverereni tarimari noĝa moĝo asi ĝeverereni tarimari, e farefare ĝevoini tarimari tu farefare ta asi ĝeĝaunaiani tarimari noĝa moĝo, ³¹ ema tarima na mai tanobara dagarari ĝeĝauvei-iaĝirini nai, moĝeri dagara tu asi beĝene ĝabiri dagara baregori ĝia ĝeri maĝuri nuĝari ai. Korana mai tanobara vetoĝana korikori tu varau ekori-iaĝoni.

³² Au asi aurani, mai tanobara dagarari na ĝemi tuĝamaĝi beĝene vaĝa-vonuri. Asi eveĝaraĝoto tarimana tu Vereĝauka ĝena dagara etuĝamaĝi-ĝutumarini, aiĝesi Vereĝauka iauna bevaĝa-namoani etoni. ³³ Veĝaraĝo tauna tu mai tanobara dagarari etuĝamaĝi-ĝutumarini, aiĝesi ĝaraĝona iauna bevaĝa-iakuani etoni. ³⁴ Moĝesina naima ĝia tu egabi-daĝadaĝani, tavi ta tavi ta na ĝeinuani. Veĝaraĝo vavinena ema asi kota maki ekima-karato ĝuiatona tu ma ĝeri irau. Asi ĝaraĝona vavinena tu Vereĝauka ĝena dagara betuĝamaĝi-ĝutumarini. Ĝia ĝena ura tu tauĝanina ema iaukana beĝene veaĝa Vereĝauka ĝena. Senaĝi veĝaraĝo vavinena tu tanobara dagarari betuĝamaĝi-ĝutumarini, aiĝesi ĝaraĝona iauna bevaĝa-iakuani etoni.

³⁵ Mai tu ĝomi bana vaĝa-kavami ĝana maiĝeri akiraĝirini, dia ĝomi akirakira-ĝaumini. Senaĝi mai tu au ĝegu ura ĝomi boĝono tanu-ginikau moĝo, e kara ta na asi bene koukou-ĝaumi Vereĝauka vetuĝunaĝina boĝo iaĝo-vinini nai.

³⁶ Bema tau ta etuĝamaĝini, kirakauna ĝuiatona, asi kota maki ekima-karato ĝuiatona, ĝenai ĝena veiĝa tu asi roroĝoto, ema ĝena ura kirakauna ĝenai ebarego-lelevaĝini, ma eĝitaiani asi ilaila bevevaĝa-gwaĝiĝini nai tu, tauri ruarua beĝene veĝaraĝo ĝena ura lorinai. Mo tu vei-rakava asi beveini. ³⁷ Senaĝi bema tarima ta nuĝana evaĝa-gwaĝiĝiani, ma dagara ta na nuĝana asi maki evaĝa-ĝariĝariani, e tauĝena tauĝanina ĝena ura etuĝamaĝi-fitoĝaiani, e tauĝena nuĝanai ekirato kirakauna, asi kota maki ekimato ĝuiatona, tu asi beĝaraĝoani, tarimana maki namo. Ĝia na maki veiĝa namona beveiani. ³⁸ Moĝesina naima tarima ta na kirakauna, asi kota maki ekima-karato ĝuiatona, beĝaraĝoani tu, veiĝa namona beveiani; senaĝi kirakauna asi beĝaraĝoani tarimana na tu, veiĝa namo lelevaĝina beveiani.

³⁹ Veĝaraĝo vavinena ĝaraĝona roĝo maĝuri etanuni nai, ĝia tu veĝaraĝo taravatuna na eĝabiani, be ĝaraĝona ĝesi moĝo beĝene tanu-vanaĝi vanaĝi. Ĝia tu ĝaraĝona bemaseni, monai vauro ĝia befakani. Be ĝia beurani, tau ta ĝesi ma ĝeveĝaraĝo betoni nai, beĝene veĝaraĝo asi taravatuna. Senaĝi Vereĝauka evaĝa-moĝoniani tauna moĝo bene ĝaraĝoa. ⁴⁰ Senaĝi au ĝegu tuĝamaĝi ai aĝitaiani, ĝia moĝesi gora moĝo betanuni asi ĝaraĝona nai tu beiaku-lelevaĝini. Ema au aribani, au na maki Barau Iaukana aĝabiato.

8

Kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġari bitana ġaniri ba asiġina?

¹ Mai tu kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġari guruġari ma aveini. Ġomi kotari ġokirani, “Ġita mabarara tu ma ġera riba.” Oba, mai tu moġoni. Senaġi ġita ġera riba na tu vekokoroku evaġa-ġoraiani, a veuravini na tu tarimarima evaġa-kokoreani. ² Bema tarima ta etuġamaġini, ġia na dagara ta eribaiato, mai tarima na kara bere ribaia dagarana korikorina tu roġosi roġo bere ribaia. ³ Senaġi Barau eura-viniani tarimana tu, Barau ma ribana ġia.

⁴ Moġa lorinai kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġari ġeri ai, au ġegu guruġa tu maiġa: Ġita ribara, mai tanobara nuġanai kwaivakuku tu asi dagara ta e asi aniri. Ema Barau tu sebna kwariġutu moġo, ma ta tu asiġina maia. ⁵ Aba, mai ġekira-baraurini dagarari ġetanuni gubai o mai tanobarai, korana initoma maiġeri barau e vere tu asisebo, ⁶ senaġi ġita ġerai tu, Tamara Barau tu sebna kwariġutu moġo, dagara mabarari tu ġia na evaġa-ġorarito, ema ġita maki ġia ġena tatanuni. Ema Vereġauka Iesu Keriso maki sebna kwariġutu moġo, ġia ġenana dagara mabarari ġeġorato, ema ġita maki ġia na maġuri evinirani nai, tamaġuri-tanuni.

⁷ Senaġi tarimarima mabarari maiġa tu asi ġeribaiani. Korana tarima kotari tu kwaivakuku ġemarana-iaġirito, be maitoma maki bureġa ġeġanirini nai, ġia tu roġo ġetuġa-maġini, mo bureġa tu kwaivakuku ġevarevare-vinirito bureġari. Moġa lorinai moġesi bureġari ġeġanirini nai, ġenuġa-vekwaraġini, ġetuġamaġini, veġa rakavana ġeveiani.

⁸ Ġita dia ġaniġani na Barau sevina ġana beġabi-kavirani. Bema asi bita ġaniani nai tu, Barau ġoiranai rakava kwaikwai tarimara? Asiġina! O bema bita ġaniani nai tu, Barau ġoiranai tarimarima namora? Asiġina! ⁹ Senaġi boġono ġita-ġinikaua, mo veġa ġomi na maki boġo veiani riba, maninana ġeri veġabidadama moiramaira tarimari boġo vaġa-vedaġa-raġerini. ¹⁰ Korana bema nuġa moira tarimana na ġoi ma ġemu riba mai gabu ai beġitamuni, kwaivakuku rubunai oġaniġanini nai, ġia tu bolaunaġiani noġa, be beiaġoni, kwaivakuku ġevarevare-vinirito bureġari bea ġanirini. ¹¹ Benamo mo veġabidadama moiramaira tarimana, mo tu ġoi tarikakamu veġabidadama nuġanai, ema Keriso tu ġia maki uranai emaseto, senaġi ġoi ġemu riba dainai mo tarima tu berekwa-rekwani. ¹² Moġesina naima, mai maġuri ai tarikakamu bovei-rakava viniani, benamo ġia nuġa moira moġa bovaġa-rakavaiani nai, ġoi tu Keriso bovei-rakava viniani. ¹³ Moġa lorinai, bema au na kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġana ta baġaniani nuġanai, au tarikakagu ta rakava beveini tu, au bureġa asi ma baġani-ġenoġoini. Moġesi aveini anina tu, tarikakagu ta bavaġa-vedaġa-raġeani, benamo rakava beveini ġesi.

9

Apostolo tarimari ġeri ġauvei voina ema ġeri maoro

¹ Au tu fakai atanuni tarimagu, dagara ta na asi ebarubaruguni. Au tu apostolo, ema ġita ġera Vereġauka Iesu maki aġitaiato. Ġomi tu au ġegu ġauvei Vereġauka nuġanai ġwaġwari. ² Bema tarima boruri ġoirari ai au tu dia apostolo tarimagu, moġa tu asi kara ta, korana ġomi ma ribami, au tu apostolo. Ema ġomi mani ġemi tu vetoġa ta, au ġegu apostolo ġauveina vaġa-moġonina ġana, korana Vereġauka ġoġabi-raġeato nai.

³ Au ġeriba-korikorigu ġetoni, ġedanaġiguni nai, au na tu maiġesi avaġa-veserini: ⁴ Ba ġai apostolo tu asi ġema maoro, ġama ġaniġani e niuniu dagarari baġa doġarini, ei? ⁵ Ba ġai apostolo tu asi ġema maoro, ekalesia vavineri baġa ġaraġorini, benamo baġa ġori-rakao rakaorini ġema iaġoiaġo ai, apostolo kotari, e Vereġauka tarina merori, e Kefas, (mai tu Petero), ġeveini kavana, ei? ⁶ Ba mai tu au ema Banabas moġo tauma ruarua

tauḡema ḡema ḡauvei ḡenana ḡema-ḡama baḡana ḡoitaḡo? ⁷ Kamara vetari tarimana tu tauḡena ḡena kokore ai eveḡubuto-ḡoi vetari ḡauveina eveiato-ḡoi nuḡanai tu, ei? Ma deikara na vine tavoḡana tu eveiato moḡo, ma vine ḡeḡwato nai tu, ḡwaḡwari asi eḡanirito, ei? Ma dei tu mamoe serina enarito moḡo, a ḡia ḡerina lata tu asi eḡabito, eniuto, ei?

⁸ Ḣomi ḡotuḡamaḡini, mai tu tarimarima moḡo ḡeri tuḡamaḡi guruḡari akiraḡirini, a Barau ḡena taravatu maiḡesi tu asi ekirani ḡotoni, ei? ⁹ Mose ḡena taravatu nuḡanai tu iniḡesi ekirani, “Boromakau muruna dagara ta na asi bono kou-ḡaua, widi momori nekokiri uranai efanafana-taririni neganai.” Ḣomi ḡotuḡamaḡini, Barau na boromakau tu etuḡamaḡi-baregorini naima moḡesi eguruḡato? Asiḡina! ¹⁰ Barau na mai tu ḡita etuḡamaḡirato nai maiḡesi eguruḡato. Moḡoni, Barau na mai guruḡa tu ḡita urarai ekiraḡiato. Korana Barau eurato tu, tano efokaiani tarimana e widi tauri ekwari-vaḡirini tarimana, tauri ruarua ḡeḡauvei-iaḡiani dagarana ḡenana eiaḡomani ḡaniḡanina ḡia maki beḡene ḡani. ¹¹ Ḣomi fakami ai iauka dagarari namori ḡavaroto. Ma ḡomi ḡemina, ḡai tauḡanima vaḡa-kavari ḡana, farefare tu asi veḡata baḡana ḡabi, ei? ¹² Bema ḡomi na apostolo kotari ḡovaḡa-kavarini tauḡanina vaḡa-kavari farefareri e moniri ai, au atuḡamaḡini, ḡai ma ḡema maoro ḡomi ḡemi na farefare e moni barego lelevaḡi baḡara doḡari.

Senāḡi ḡai mo maoro moḡa tu asi ḡaḡauvei-iaḡiato. A ḡai tu ḡavito-maseto e ḡananu-maseto moḡo, korana asi ḡaurato, Keriso varina namona bene raga-rovorovo dabarana baḡana koukou-ḡaua. ¹³ Ḣomi asi ribami, Rubu Veaḡai veaḡa dagarari ḡeḡauvei-iaḡirini tarimari tu Rubu Veaḡa na ḡari ḡaniḡani ḡeḡabirini? Ema fata veaḡanai ḡeḡauveini tarimari tu, fata veaḡanai varevare dagarari ḡeḡauvei-iaḡirini kwari ḡari ḡeḡabirini. ¹⁴ Moḡa ilailanai, Vereḡauka na taravatu etoreato, ekirato, deikara Vari Namona beḡe ḡobata-iaḡiani tarimari tu, Vari Namona ḡevari-fiuanu voina beḡene ḡabia veḡata.

¹⁵ Senāḡi au Vereḡauka na mai maoro eviniguto, maiḡa tu asi aḡauvei-iaḡiani. Ema au na maiḡeri guruḡa atore-vinimini tu akirani, maiḡeri veḡa au ḡegu ai boḡono veiri atoni? Asiḡina! Initoma maki au tu maiḡesi moḡo bana tanu mo bana mase tu namo vedaurea, ḡegu ḡauvei voina ḡomi ḡemi ai asiḡina ḡinavaḡi bana vetau. Maiḡesi atanuni tu aiakuni e avekokorokuni, ma asi aurani au ḡegu vekokoroku tu guruḡa koriri moḡo benesi. ¹⁶ A Vari Namona baḡobata-iaḡiani nai, au tu asi havekokorokuni, korana Vereḡauka ekirato, bana vari-fiua veḡata etato. Bema Vari Namona asi bavari-fiuanu nai, au tu vetuḡagu kekei, asi ḡegu namo ta moḡo. ¹⁷ Bema au nuḡagu siga moḡo baurani, mai ḡauvei naveia veḡata batoni nai tu, ma voigu. Senāḡi bema dia au ḡegu urai aveiani, moḡa anina tu, Barau na eviniguto ḡauveina, naima aḡauvei-iaḡiani. ¹⁸ Be, moḡesina nai, au voigu tu kara baḡabiani? Maiḡa moḡo: Mo tu Vari Namona avari-fiuanu nai tu, bavari-fiua-kavaiani asi voina. Au tu ma ḡegu maoro ḡegu-ḡagu bana ḡabia, senāḡi ḡegu maoro tu asi aḡauvei-iaḡiani.

Paulo tu tarimarima mabarari ḡeri vetuḡunaḡi tarimanai eiaḡoto

¹⁹ Aba, au fakai atanuni tarimagu, dia tarima ta ḡena tuḡu-rakaorakao tarimagu, senāḡi au tauḡegu moḡo tarima mabarari ḡeri vetuḡunaḡi tarimagu ai avevaḡa-iaḡoto. Korana mai maḡuri ai tu tarima ḡutuma baḡabi-iaḡomarini Keriso ḡenai. ²⁰ Iuda tarimari ḡesi ḡatanuni tu, Iuda tarimagu ai aiaḡoni, korana Iuda tarimari bana ḡabi-iaḡori Keriso ḡenai uranai. Au tauḡegu tu dia Mose ḡena taravatu gaburenai atanuni, senāḡi taravatu gaburenai ḡetanuni tarimari ḡesi ḡatanuni tu, au maki taravatu gaburenai atanuni, korana taravatu gaburenai ḡetanuni tarimari bana ḡabi-iaḡori Keriso ḡenai uranai. ²¹ A asi ḡeri taravatu tarimari ḡesi ḡatanuni tu, ḡia kavana dia taravatu gaburenai atanuni. Moḡa anina tu, au Barau ḡena taravatu ḡenana aveḡitato? Asiḡina! Au monai tu Keriso ḡena taravatau gaburenai atanuni. Moḡesi aveini korana

tu, asi ġeri taravatu tarimari Keriso ġenai bana ġabi-iaġori uranai. ²² Veġabidadamai moiramaira tarimari ġesi ġatanuni tu, ġia kavana atanuni. Veġabidadamai moiramaira atanuni korana tu, veġabidadamai moiramaira tarimari Keriso ġenai bana ġori-iaġori uranai. Au tu tarimarima mabarari ġeri maġuri irauirauri atovotovorini, bena ġia ġesi ġatanu-sebona sebonani. Korana aurani, dabara irauirauri mabarari bana ġauvei-iaġiri, be moġeri na tarima kotari bana vaġa-maġuriri. ²³ Au maiġesi aveini tu, Vari Namona bene raga-rovorovo ġana. Korana aurani, Vari Namona ġena namo ġomi ġesi bana ġabi-vegogoa ġana.

Raga-iruiru ai bono kokore

²⁴ Ġomi asi ribami, raga-iruiru ai tu raga-iruiru ai beġe ruġani tarimari mabarari beġe raga-vaġa-seboni, senaġi tarima sebona na moġo kokore voina beġabiani? Ġomi maki moġesi boġono raga-gwada, be kokore voina boġono ġabia. ²⁵ Ġere nuġanai ġerakatoġani tarimari mabarari tu tauġeri ġerovina-ginikauni tereinini ai. Ġia moġesina ġeveini tu, dia betanu-vanaġi vanaġini koronana beġene ġabia uranai. Senaġi ġita betanu-vanaġi vanaġini koronana bitana ġabia uranai taraga-iruiruni. ²⁶ Moġesi naima, au tu eraga-taġuitaġuini tarimana kavana asi aragani. Senaġi au tu voigu bana ġabia uranai araga-gwadani. Ema au vefaisi ai evefaisi-ginikauni tarimana kavana aveini, ġegu fais iavara korinai moġo asi etubuni. ²⁷ Asiġina, au tauġanigu tu afaisiani, au ġegu tuġu-rakorakao dagarana iavaġa-iaġoani, ġena ura rakavari asi aveini. Korana asi namo, tarima kotari aġobata-vinirini, senaġi au tauġegu na voigu ġoirai asi baġabiani.

10

Isaraela ġerina bisini matakani

¹ Tarikakagu mabarami, au aurani, ġita tubura ġeri ai kara eġorato moġa asi boġono tuġarekwaia. Ġita tubura tu, Barau na magube etuġuato dabara bene kira-varari ġana, moġa gaburenai ġerakato, ema ġia tu Davara Kakakakana nuġana na ġeraka-vanaġito. ² Ġia mabarari tu magube ai ema daġaru-bara nuġanai Barau na ebatisorito, ma Mose ġena tarimarimai ġeiaġoto. ³ Ġia mabarari iauka ġaniġanina sebona ġeġaniato. ⁴ Ema mabarari iauka nanuna sebona ġeniuato. Korana ġia tu iauka forena, ġia muriri na erakato forena, ġenana nanu ġeniuto. Mo fore moġa tu Keriso. ⁵ Senaġi Barau nuġana tu asi eiakuto ġutuma ġeri ai, moġesi nai tano fakanai tauġaniri ġemase-fitari fitarito.

⁶ Maiġeri dagara ġeġorato tu, ġita matara vaġa-kaniri ġana. Be ġita na moġeri bisini ġitari, benamo ġita dagara rakavari asi bitana mata-ġaniġani iaġiri, ġia ġemata-ġaniġanito kavana. ⁷ Ema kwaivakuku asi bisini toma-rakariġo viniri, ġia kotari ġeveito kavana. Buka Veaġai ekirani kavana, “Tarimarima ġetanu-tarito, ma ġeġaniverekoto, moġa murinai tu ġevariġisito, ġeġereto e ġebarato, (mata-boraġai ġedautoġato).” ⁸ Ema ġita maki asi bisini kima e mataboraġa-taġuitaġui, korana ġia kotari tano fakanai ġekimato e ġemata-boraġato nai tu, tarimarima mabarari 23,000 veġata ġemaseto. ⁹ Vereġauka ġita na asi bisini tovo-naġia, korana ġia kotari na ġetovo-naġiato tarimari tu, mota na ġekafurito, benamo ġemaseto. ¹⁰ Asi bisini guruġa-vemuriġoi, korana ġia kotari ġeguruġa-vemuriġoito nai tu, mase aneruna na evaġi-mase maserito.

¹¹ Maiġeri veiġa ġeġorato anina tu, ġita na bisini ġitari, benamo matara beġene kani uranai, ġita maitoma tatanuni tarimara ġerai. Korana ini horai mai tano-bara tu magonai varau beraġasi. ¹² Moġesi naima, bema ġomi ġotuġamaġini, ġemi veġabidadamai ġoruġa-gigitarini ġotoni nai tu, lorimi boġono vetore, boġo ketoni ġesi. ¹³ Mani veribaġani ġoġoitaġorini tu, dia veribaġani boruri. Asiġi. Mani tu tarima tata ġeri ai vanaġivanaġi eġorani dagarari. Barau tu vetuġamaġikau Barauna, be beġitamuni,

asi bovaḡa-darereani veribaḡanina tu ḡemu ai asi bevaḡa-foforiani. A ḡoi veribaḡani boraka-ḡoitaḡoni nai, Barau na tu ḡemu raga-maḡuri dabarana ta maki betore-rosiani, korana mo veribaḡani nuḡanai bono ruḡa-gwaḡiḡi ḡana.

Barau e iauka rakavari asi boḡono korana-iaḡi sebonari

¹⁴ Moḡa lorinai, tarikakagu, kwaivakuku toma-rakarigō viniri ḡerina boḡono veḡita-moḡovaḡi. ¹⁵ Au na tu iaunega tarimami avaḡa-guruḡamini, be tauḡemi na au kara akiraḡirini maiḡeri boḡono tuḡamaḡi-ginikauri. ¹⁶ Anibou taḡaniani neganai, vevaḡa-namo kapusina taḡabiani, ma Barau tavaḡa-namoani, benamo taniuani. Mo tu Keriso rarana mabarara na taniu-sebonaiani, Keriso rarana ḡesi ḡia ema ḡita tasebonani, ene? Ema beredi tatavi-kiraiani nai maki, mabarara Keriso tauḡanina taḡani-vegogoani, Keriso tauḡanina ḡesi ḡia ema ḡita tasebonani, ene? ¹⁷ Ḣita tu vovoka, senaḡi mabarara beredi sebonai ema tauḡani sebonai taiaḡoni. Tauna korikori, ḡita tu mo beredi sebona moḡo taḡani-vegogoani.

¹⁸ Isaraela tarimari situḡamaḡi-iaḡori. Ginitaḡo dagarari fata veaḡanai ḡegaburito-ḡoi, kwari ḡeḡanirito-ḡoi tu, mo fata veaḡana ḡesi sebonai ḡeiaḡoto-ḡoi. ¹⁹ Au na mai guruḡa akiraḡirini tauri tu kara? Au akirani, kwaivakuku ḡevarevare-vinirini dagarari tu ma aniri atoni ba? O kwaivakuku tu dagara korikorina atoni ba? ²⁰ Asigī. Au tu iniḡesi akirani: Barau asi ribari beseri ginitaḡo dagarari ḡevinini tu, iauka rakavari ḡevarevare-vinirini, a dia Barau ḡevarevare-viniani. Moḡesi nai au tu asi aurani, ḡomi iauka rakavari ḡesi sebonai boḡono iaḡo. ²¹ Ḣomi asiḡina ḡinavaḡi Barau ḡena kapusi e iauka rakavari ḡeri kapusi boḡo ḡabi-vegogorini, benamo Barau ḡena kapusi ai boḡo niuni ema iauka rakavari ḡeri kapusi ai maki boḡo niuni. Asiḡina. Ḣomi asiḡina ḡinavaḡi Barau ḡena teibolo boḡo ḡaniḡanini e vaḡa-sebo iauka rakavari ḡeri teibolo maki boḡo ḡaniḡanini. ²² Ḣita tu maiḡesi sivei, be Barau sivaḡa-uraia tatoni, ei? Be ḡita ḡera kokore tu Barau ḡena kokore evanaḡiato ba?

Vanaḡivanaḡi Barau bisini vaḡa-raḡea

²³ Dagara mabarari tu asi taravaturi, senaḡi dia dagara mabarari ḡerina namo bita doḡarini. Dagara mabarari tu asi taravaturi, senaḡi dia dagara mabarari ḡerina vevaḡa-kava bita doḡarini. ²⁴ Tarima ta tauḡena ḡereḡana ḡena namo moḡo asi bene vetaua, senaḡi tarima tari ḡeri namo beḡene ḡabia uranai bene ḡauvei e bene tanu.

²⁵ Bureḡa ḡevoivoi-iaḡirini gabunai bureḡa ḡetorerini, moḡeri tu boḡono ḡaniri, mo tu asi taravaturi. Asi boḡono vedanaḡi-rakaorakao, nuḡami boḡo tore-metorini garina. ²⁶ Korana, Buka Veaḡai ekirani kavana, “Tanobara tu Barau ḡena, ema tanobara nuḡanai ḡetanuni dagarari mabarari maki Barau ḡena.”

²⁷ Bema Iesu asi evaḡa-moḡoniani tarimana na ta beḡori-iaḡomuni ḡena numai ḡaniḡani, benamo ḡoi bourani noiaḡo botoni nai, kara ḡoiramu ai etore-taririni tu bono ḡaniri moḡo. Asi bono vedanaḡi, nuḡamu botore-metoani garina. ²⁸ Senaḡi bema tarima ta na bekiramuni, bekirani, “Mai tu kwaivakuku ḡevarevare-viniato bureḡana,” betoni, moḡa vauro asi bono ḡania. Korana mo bekira-varamu tarimana uranai e nuḡana bevekwarāḡini garina. ²⁹ Au na nuḡa mainai akiraḡirini tu, dia ḡoi nuḡamu akiraḡiani, senaḡi mo bekira-varamuni tarimana nuḡana akiraḡiani.

Betaḡu ta ekirani: Kara dainai au, maḡuri fakanai e namonai atanuni tarimagu, tarima ta na nuḡanai au bekota-viniguni. ³⁰ Bema au na Barau atanikiu-viniani vau aḡaniḡanini, kara dainai Barau batanikiuani ḡaniḡanina aḡaniani nai tu, guruḡa rakavari ḡegu ai ekiraḡini?

³¹ Moḡesi naima, ḡoḡaniḡanini o ḡoniuniuni o kara ḡoveiani nai, dagara mabarari ai Barau boḡono vaḡa-raḡea. ³² Tarima ta asi boḡono vaḡa-vedaḡa-raḡea. Iuda tarimana o irau bese tarimana o Barau ḡena ekalesia asi boḡono vaḡa-daḡa-raḡeri, beḡe ketoni garina. ³³ Au maki avededegwani, tarimarima mabarari nuḡari navaḡa-namori ḡana.

A dia au tauḡegu ḡegu namo avetauani, senaḡi tarima vovoka ḡeri namo avetaurini, Barau na bene vaḡa-maḡuriri ḡana.

11

¹ Au ḡegu maḡuri boḡono tovtovoa, korana au Keriso ḡena maḡuri atovotovoani bene.

Deba kumuḡauna veiḡana

² Au na ḡomi tu avaḡa-raḡemini, korana dagara mabarari ai au ḡotuḡamaḡiguni, ema vevaḡa-riba guruḡari aḡabirito, ḡemi avaḡa-riba-iaḡirito, moḡeri ḡokorana-iaḡirini. ³ Senaḡi au aurani toma ḡomi boḡono riba, tau mabarari ḡeri deba tu Keriso, ema vavine ḡeri deba tu tau; ema Keriso ḡena deba tu Barau. ⁴ A tau mabarari debari beḡe kumu-ḡaurini vauro, beḡe ḡauḡauni o beḡe perovetani nai tu, ḡeri deba tauna Keriso asi beḡe gubakauani. ⁵ Ema vavine mabarari debari asi kumuḡau beḡe ḡauḡauni o beḡe perovetani nai tu, ḡeri deba, (mo tu ḡia ḡaraḡori), asi beḡe mataurairini. Korana moḡa tu noḡa debari ḡerarorini kavana. ⁶ Bema vavine ta debana asi ekumu-ḡauani nai tu, debana ḡwina beḡene fakosi-vaḡiri, (mata-boraḡa vavineri kavana). Ma bema vavine ta ḡwina fakosi-vaḡina o raro-vaḡina bemaikaiani nai tu, debana bene kumu-ḡaua.

⁷ A tau tu debana asi bene kumu-ḡaua, korana ḡia tu Barau ḡitaḡitana kavana, ema ḡia na tu Barau marevana baregona evaḡa-foforiani. A vavine tu tau marevana. ⁸ Korana dia tau o Adamu tu vavine ḡenana eiaḡomato, senaḡi vavine o Eva tu tau ḡenana eiaḡomato. ⁹ Ema Barau na tau eveiato tu dia vavine ḡena, senaḡi vavine ḡia tu tau ḡena eveiato. ¹⁰ Moḡesi naima vavine na debari beḡene kumu-ḡauri, korana mo vetoḡa na ḡia bevaḡa-foforiani, ḡia tu ma ḡeri maoro Barau ḡena ḡauvei beḡe veiani, ema aneru na beḡene ḡita-vetoḡari ḡana. ¹¹ Senaḡi Vereḡauka ḡena maḡuri dabaranai tau tu dia ḡereḡari moḡo ḡetanuni, ma vavine maki dia ḡereḡari moḡo ḡetanuni. Asiḡina. Vavine tu tau ḡesi beḡe sebonani, ma tau tu vavine ḡesi beḡe sebonani. ¹² Korana tu vavine tau ḡenana eiaḡomato kavana, tau maki vavine ḡerina ḡeḡorani. Senaḡi dagara mabarari tu Barau ḡenana ḡeiaḡomani.

¹³ Ḳomi tauḡemi na ḡotuḡamaḡi-ginikaua. Vavine ta debana asi kumuḡauna neganai, Barau ḡenai beḡuriḡurini tu namo ba? ¹⁴ Mai tanobara mabarana nuḡanai tau e vavine vetoḡara marevari na evaḡa-foforiani, tau ta ḡwina bevaḡa-gara maukaiani tu maiaka veiḡana beveiani tauḡena ḡenai. ¹⁵ Senaḡi bema vavine ḡwina bevaḡa-gara maukaiani nai, mo tu ḡia marevana bevaḡa-baregoani. Korana Barau na vavine ḡwina eviniato tu debana bene kumu-ḡaua ḡana. ¹⁶ Bema tarima ta beurani, mai guruḡa neḡarea betoni nai, au tu asi ḡegu guruḡa ta maia. Senaḡi ḡegu guruḡa sebona tu maiḡa: Ḳai ḡemai ema Barau ḡena ekalesia mabarabarari nuḡari ai veiḡa boruna ta tu asiḡina maia.

Vereḡauka ḡena anibou

¹⁷ Mai tu veiḡa tari ḡomi na boḡono korana-iaḡiri veiḡari ma nakira-varami. Senaḡi au na ḡomi tu asi avaḡa-raḡemini, ḡomi ḡemi raka-vegogo nuḡari ai tu vevaḡa-rakava tu barego ḡoveiani, a namo ta tu asi ḡovaḡa-ḡoraiani. ¹⁸ Tovotovonai tu iniḡesi nakirami. Au aseḡaḡini, ḡomi ḡemi ekalesia raka-vegogori nuḡari ai tu dia nuḡa sebonai ḡoḡabini, a ḡomi tu ḡovevare-kirakirani, benamo tauḡemi ḡoveḡare-veḡareni. Au na mai guruḡa maiḡa tu kota avaḡa-moḡoniani. ¹⁹ Aba, ḡomi vefakami ai vevare-kirakira tu bene vetore veḡata, be Barau na deidei evaḡa-moḡonimito tarimami tu boḡono fofori.

²⁰ Ḳomi ḡoraka-vegogoni nai tu, dia Vereḡauka ḡena lavi ḡaniḡanina dokona o anibou ḡoḡani-vegogoani. Asiḡina. ²¹ Ḳomi ḡoḡaniḡanini nai, dei eguineni, dei egabini ḡotoni, ḡoveraga-veragaiani, a karomi asi ḡovaḡa-nogarini. Ta tu vito etanuni, ma ta tu eniubabobaboni. ²² Ḳomi tu asi ḡemi numa, be ḡemi numai asi boḡo ḡanini e boḡo niuni ḡotoni, ei? Ma Barau ḡena rubu tu dagara misina ḡotoni, ḡoḡita-ḡuiraiḡiani, ema asi

ġeri-ġari tarimari ġovaġa-maiakarini, ei? Au ġomi ġemi ai tu kara nakiraġia, navaġa-raġemi ba? Asiġina ġinavaġi, au na ġomi tu asi bavaġa-raġemini.

²³ Ġomi mai avinimini guruġana maiġa tu Vereġauka ġenana aġabiato guruġana: Iesu Vereġauka ġerevaiato boġinai beredi eġabi-vaisiato, ²⁴ benamo Barau evaġa-namoato murinai, etavi-kiraiato, benamo ekirato, “Ġoġabia, ġoġania, mai tu au tauġanigu, ġomi urami ai ginitaġo dagananai eiaġoto. Mai veġa boġono veia-ġoi, au tuġamaġi-iaġigu ġana.” ²⁵ Mo lavi ġaniġanina o anibou murinai, Iesu na beredi eveiato ilailanai kapusi ma eġabi-vaisiato, benamo ekirato, “Mai kapusi tu Barau ġena Ginitaġo Variġuna, au raragu na bevaġa-moġoniani. Mai kapusi ai boġo niuani nai, au tuġamaġi-iaġigu ġana boġono niu.”

²⁶ Korana mai beredi boġo ġaniani e mai kapusi ai vine nanuna boġo niuani nai tu, vanaġivanaġi Vereġauka ġena mase boġo vari-fiuidni mo, ġia ma beġenoġoini. ²⁷ Moġesina naima deikara na Vereġauka asi begubakauani vau, mai beredi beġaniani e Vereġauka ġena kapusi ai beniuni nai, mo tarima na Vereġauka tauġanina ema Vereġauka rarana ġenai vei-rakava beveini. ²⁸ Tarima ta ġia nuġana bene ragaġi-guinea vauro, mo beredi bene ġania, ema mo kapusi vine nanuna bene niua. ²⁹ Korana deikara na Vereġauka asi begubakauani vau beġanini ema beniuni nai, mo beredi beġaniani e mo kapusi ai vine nanuna beniuidni nuġanai tu, ġia tauġena moġo bevekota-vinini e rakava metona ġenai betore-kauani. Korana ġia na Iesu tauġanina tu asi etuġamaġi-doġariani. ³⁰ Moġesi naima ġomi fakami ai ġutuma tu tauġanimi ġemoirani e ġokeveni, kotari maki varau ġemaseto. ³¹ A bema ġita tauġera nuġara bita vetau-guinerini nai tu, Barau na ġita asi bekota-vinirani. ³² Senaġi Vereġauka na ġita ġera kerere bekiraġirini nai tu, ġia na bevaġa-matakanirani. Vereġauka ġita moġesina beveirani tarimara tu, tanobara maġurinai ġetanuni tarimari ġesi asi bene vaġa-rakava sebonara ġana.

³³ Moġesi naima, tarikakagu, anibou uranai boġo raka-vegogoni nai, asi boġono veġari-veġari, karomi tari maki boġono vaġa-nogari. ³⁴ Bema ta bevitoani nai tu, ġena numai bene ġaniġani. Asi namo ġemi raka-vegogo na tu ġomi kota-vinimi dabarana maki bevaġa-ġoraiiani. Guruġa kotari tu roġo bana iaġosi vauro, ma bana kira-varami.

12

Iauka Veaġa ġena varevare

¹ Tarikakagu mabarami, toma tu aurani, Iauka Veaġa na ġomi tata evinimini varevareri nakira-varami. Korana au aurani maiġeri varevare ġomi na boġono ribari.

² Ġomi ma ribami, Barau roġosi roġo boġoro ribaia neganai, dagara kotari na asi ġeguruġani babauri ġeri ai ġeġori-iaġomito-ġoi e ġeġori-taġuitaġuimito-ġoi. ³ Moġesi naima avaġa-ribamini, Barau Iaukana na eġori-kauani tarimana tu asi bekirani, “Iesu iatanai rakava barana bene tanu.” Ema tarima ta maki maiġesi asi bekira-kavani, “Iesu tu Vereġauka,” senaġi Iauka Veaġa na beborġiani tarimana tu moġa.

⁴ Iauka ġena varevare tu irauirauri, senaġi Iauka sebona moġo ġenana ġeiaġomani. ⁵ Vetuġunaġi-iaġovini dabarari tu irauirau, senaġi Vereġauka tu sebona moġo ġenana ġeiaġomani. ⁶ Ġauvei veiveiri seġukari maki irauirau, senaġi Barau tu sebona na moġo ġena tarimarima mabarari nuġari ai evaġa-ġorarini. ⁷ Iauka Veaġa tu tarima tata ġeri ai efoforini, korana ekalesia mabarana vevaġa-kava beġene doġari uranai. ⁸ Tarima ta tu Iauka Veaġa na guruġa iaunegari eviniani, ma tarima ta tu mo Iauka Veaġa sebona na Barau ġena guruġa tauna korikori evaġa-ribaiani. ⁹ Ma mo Iauka Veaġa sebona na tarima ta tu veġabidadama eviniani, ma mo Iauka sebona na tarima ta tu keve tarimari vaġa-namori varevarena o seġukana eviniani. ¹⁰ Ma tarima ta tu nuġa-farevaġi veġari boruri bene veiri varevarena o seġukana eviniani, ma tarima ta tu bene peroveta

gana seḡuka eviniani, ma tarima ta tu Barau Iaukana o iauka rakavari boruri bene ribari varevarena o ribana eviniani, ma tarima ta tu garo irauirauri ai bene guruḡa varevarena o ribana eviniani, ema tarima ta tu garo irauirauri ai beḡe guruḡani nai, guruḡa aniri bene vaḡa-vanaḡiri varevarena o ribana eviniani. ¹¹ Maiḡeri mabarari tu Iauka Veaḡa sebona kwariḡutu moḡo ḡena ḡauvei. Ema mai Iauka Veaḡa na ḡena ura ilailanai varevare tarima tata evinirini.

Tauḡani tu sebona, ma legana ḡutuma gorogoro

¹² Tarima tauḡanina tu sebona moḡo, senaḡi legana tu ḡutuma gorogoro; ma mo tauḡani legana tu asisebo, senaḡi ḡia mabarari na tu tauḡani sebona kwariḡutu ai moḡo ḡeiaḡoto. Keriso maki moḡesina. ¹³ Ġita kotari tu Iuda tarimara e tari tu irau bese tarimara, kotari tu tuḡu-rakaorakao tarimara e tari tu fakai tatanuni tarimara, senaḡi ḡita mabarara tu Iauka Veaḡa sebona na ebatisorato, benamo tauḡani sebonai taiḡoto. Ema Barau na ḡita mabarara ḡerai Iauka Veaḡa sebona evinirato, ḡia na bene vaḡa-vonura ḡana.

¹⁴ Tauḡani maki dia legana sebona na moḡo eveiato, senaḡi lega ḡutuma gorogoro na. ¹⁵ Bema kwaku bere kira, “Au tu dia ḡima, be au tu dia tauḡani legana ta.” Asiḡina, ḡia tu roḡo tauḡani legana ta veḡata. ¹⁶ Ma seḡa ma bere kira, “Au tu dia mata, be au tu dia tauḡani legana ta.” Asiḡina, ḡia tu tauḡani legana ta veḡata. ¹⁷ Bema tauḡani mabarana tu bere mata moḡo nai tu, kamasi vau bere seḡaḡi. Ma bema tauḡani mabarana bere seḡa moḡo nai, dagara bonari tu kamasi vau bere noḡori. ¹⁸ Senaḡi Barau na lega tata tauḡani ai etorerito. Barau na ḡena ura gaburi tatai etorerito. ¹⁹ Bema tavi sebona moḡo tauḡani ai bere iaḡo nai tu, tauḡani mabarana tu kamasi? ²⁰ Senaḡi tauḡani moḡesina tu asiḡina. Tauḡani legana tu ḡutuma, senaḡi tauḡani tu sebona moḡo.

²¹ Moḡesi naima mata na ḡima maiḡesi asi bekiraiani, “Au na ḡoi asi aura-vinimuni,” o deba na kwaku asi bekiraiani, “Au na ḡoi asi aura-vinimuni.” ²² Ma tavi ta reke ai bita ḡitaiani tu, mo tauḡani legari tari taḡitarini asi kokoreri tatoni, senaḡi bema moḡeri lega asiḡina nai tu, tauḡani asi bere ḡauvei-ginikau. ²³ Ema tauḡani legari tari tatuḡamaḡi-keirini, takirani, moḡeri lega gubakauri tu kei tatoni, senaḡi moḡeri ḡeri ai ḡita ḡera vegubakau tu barego tatoreani. Ma tauḡani legari kotari ḡitaḡitari tu asi marevari, senaḡi moḡeri ḡita na tu nuḡara mabarari ḡesi tanari-ginikaurini. ²⁴ Ma tauḡani legari kotari ma marevari dagarari tu asi tatuḡamaḡi-baregorini. Senaḡi Barau na tu tauḡani legari irauirauri mabarari etore-sebonarito, benamo ḡia na asi ḡegubakaurini legari tu vegubakau barego iatari ai etore-kauato. ²⁵ Barau na moḡesi eveiato korana tauḡani legari kotari moḡo asi bisini vaḡa-namori ḡana. Senaḡi tauḡani legari mabarari bisini ḡitaḡau-ilailari ḡana. ²⁶ Bema lega sebona ta bemidigu-midiguni nai, lega mabarari ḡia ḡesi beḡe midigumidigu sebonani. Ema lega ta beḡe matauraiani nai tu, lega mabarari mo lega ḡesi beḡe iaku-vegogoni.

²⁷ Ġomi tata maniḡemi tu Keriso tauḡanina legari tata ḡia tauḡanina nuḡanai. Ma ḡomi mabarami tu Keriso tauḡanina sebonai ḡoiḡoto. ²⁸ Benamo ekalesia nuḡanai Barau na mabarari ḡeri ḡauvei tata evinirito. Eto-re-guinerito tarimari tu apostolo tarimari, ḡia muriri ai vaḡa-ruaruana tu peroveta tarimari etorerito, ma ḡia muriri ai vaḡa-toitoina tu vevaḡa-riba tarimari etorerito. Ma muriri ai tu nuḡa-farevaḡi veḡari beḡene vei tarimari, ma muriri ai tu keve tarimari beḡene vaḡa-namori varevarena o seḡukana ḡeḡabiato tarimari, e beḡene vevaḡa-kava tarimari, e ḡauvei tari beḡene ḡori-kauri tarimari, ema garo irauirau ai beḡene guruḡa tarimari. ²⁹ Tarimarima mabarari tu apostolo tarimari moḡo ba? Tarimarima mabarari tu peroveta tarimari moḡo ba? Tarimarima mabarari tu vevaḡa-riba tarimari moḡo ba? Tarimarima mabarari tu nuḡa-farevaḡi veḡari ḡeveirini tarimari moḡo ba? ³⁰ Tarimarima mabarari keve tarimari ḡevaḡa-namorini varevarena o seḡukana ḡeḡabiato tarimari ba? Tarimarima

mabarari garo irauirau ai ġeguruġani ba? Tarimarima mabarari garo irauirau ai ġeguruġani guruġari tauri ġekiraġi-foforirini tarimari ba? ³¹ Varevare baregona korikori boġono ura-dikadika-iaġia.

Veuravini

Maitoma dabara namo vedaureana au na ġomi ġemi avaġa-foforiani.

13

¹ Bema au tarimarima ġeri garo irauirauri ai bara guruġa ema aneru garori ai maki bara guruġa, senaġi au asi ġegu veuravini, au ġegu guruġa tu auri ġekwariani o funu ruarua ġevaġa-vesekerini gururi ġeraġeni kavana. ² Bema peroveta varevarena o seġukana ġegu ai bere tanu, ema riba mabarari e vekuretoġa dagarari mabarari bara ribari. Ema ġegu veġabidadama barego bere tanu, be ġoro baregori maki bara vaġa-veraġa-raġeri, ma gabu boruri ai ma beġerea ruġa. Senaġi au asi ġegu veuravini nai, au tu asi ġegu namo ta. ³ Ema ġegu fafare mabarari asi ġeri-ġari tarimari bara viniri, e tauġanigu tarimarima ġimari ai bara tore-kaua, benamo beġere gabua, senaġi au asi ġegu veuravini nai, au na dagara namona ta asi bara doġaria.

⁴ Ma ġena veuravini tarimana tu evevaġa-gwaġiġini. Veuravini tu vevetuġaġwa e vevaġa-kava na evonuto. Veuravini nuġanai mama asi etanuni. Veuravini nuġanai veiavi e vekiraġi-varaġevaraġe asi etanuni. ⁵ Veuravini na tarimarima vaġa-rakavari veiġari asi eveirini, tauġena ġena namo moġo asi evetauani, asi ebaru-ġariġarini, ta ġena rakava asi etuġamaġi-taġorini. ⁶ Vei-rakava asi eiaku-iaġirini, senaġi Barau ġena guruġa ema maġuri moġoniri moġo eiaku-iaġirini. ⁷ Veuravini tu ma manauna ġesi dagara mabarari nuġari ai eruġa-tarini, dagara mabarari nuġari ai Barau tu bevaġa-moġoniani, ema ġena vetuġamaġikau maki Barau ġenai roġo betoreani, meto mabarari ai bekokoreni.

⁸ Veuravini tu asi veġata ekorini, beruġa-taġo vanaġi-vanaġini. Peroveta guruġari mabarari neġi beġea korini, garo irauirau mabarari maki beġea magoni, riba mabarari beġea korini. ⁹ Korana ġita ġera riba tu koturi moġo e ġera peroveta maki koturi koturi moġo. ¹⁰ Senaġi mo dagara namo vedaureana beiaġomani nai, mo kotuna moġo namo taribarito dagarari tu beġe rekwa-rekwani. ¹¹ Au roġo mero misigu ai tu, mero misiri ġeri guruġa na aiaġoto-ġoi, mero misiri ġeri tuġamaġi na aiaġoto-ġoi, ema mero misiri ġeri tuġamaġi na atuġamaġito-ġoi. Senaġi au ama tau-doġadoġato nai tu, mero misimisiri ġeri tuġamaġi mabarari atore-veġitarito. ¹² Toma Barau ġena dagara tu veġia ai noġa taġita-vaguna vagunarini. A Barau ġoirana ema ġita ġoirara bita veġita-veġita karakarani, monai vauro Barau ġena dagara vetoġari korikoriri bita ġita-ginikaurini. Toma au na tu koturi moġo aribarini. Senaġi mo ġaro ai vau bariba-ginikaurini, au Barau na eriba-ginikauguto kavana. ¹³ Mai dagara toitoi tu beġe tanu-vanaġi vanaġini: Veġabidadama, vetuġamaġikau, ema veuravini. Senaġi mai dagara toitoi vekaravari ai tu veuravini moġo barego lelevaġi.

14

Iauka Veaġa ġena varevare dagarari tari ġauvei-iaġiri

¹ Veuravini maġurina boġono vetau-guinea! Ema Iauka Veaġa ġena varevare boġono uravini barego-iaġiri; a Iauka Veaġa ġena peroveta varevarena o seġukana tu boġono uravini barego-lelevaġia. ² Korana garo boruri ai eguruġani tarimana tu dia tarimarima evaġa-guruġaiani, senaġi ġia tu Barau moġo evaġa-guruġaiani. Moġoni, tarimarima na ġia kara bekiraġiani tu asi beġe tuġamaġi-doġariani, korana ġia tu Barau Iaukana na vekuretoġa dagarari ekiraġirini. ³ A eperovetani tarimana tu tarimarima evaġa-guruġarini. Ma ġia ġena peroveta guruġari na tu tarimarima evaġa-kokorerini, elaunaġirini, ema tarimarima nuġari evaġa-gwaġiġirini. ⁴ Garo boruri ai eguruġani

tarimana tu tauḡena ḡena veḡabidadama moḡo evaḡa-tubuani, a eperovetani tarimana na tu ekalesia mabarari ḡeri veḡabidadama evaḡa-kokorerini.

⁵ Au ḡegu ura tu ḡomi mabarami garo boruri ai boḡono guruḡa. Senaḡi au aurbaregoni ḡomi tu Barau ḡenana ḡeiaḡomani guruḡari boḡono peroveta-iaḡiri. Korana Barau ḡenana ḡeiaḡomani guruḡari eperoveta-iaḡirini tarimana na garo irauri ai eguruḡani tarimana evanaḡiani; senaḡi garo irauri ai beguruḡani tarimana beguruḡani guruḡari ma beḡe vaḡa-vanaḡirini e beḡe kiraḡi-fakarini tu lorinai. Korana beḡe vaḡa-vanaḡirini e beḡe kiraḡi-foforirini nai tu, ekalesia ḡeri veḡabidadamai kokore beḡe ḡabini.

⁶ Tarikakagu mabarami, bema au baiaḡosini ḡomi ḡemi ai ḡaronai tu, garo boruri ai basi vaḡa-guruḡamini, senaḡi guruḡa tauri tu asi bakiraḡi-foforirini; monana au ḡeguna namo ta boḡo ḡabiani ba? Asigina! Moḡoni, Barau na au evaḡa-ribaguni guruḡari ḡomi ḡemi ai bakiraḡi-foforirini o riba bavininini, o baperovetani, o Barau ḡena guruḡa ḡemi ai havevaḡa-riba iaḡiani, monai vauro au ḡeguna namo boḡo ḡoitaḡoni. ⁷ Miusiki vaḡa-ḡereri dagarari boḡono tuḡamaḡiri, ilailana ivirikou o hap (ḡita kavana). Bema gururi asi beḡe raḡe-ginikauni nai tu, kamasi tarima na kamara mari ḡeḡere-iaḡiani bita seḡaḡi-leaiani? ḡia tu mo ivirikou o hap gururi beḡe raḡe-ginikauni vauro, kamara mari ḡeḡere-iaḡiani bita ribaiani. ⁸ Ema bema vetari kibina asi beḡe fururu-ginikauni nai tu, ta na tuari uranai asi berovina-toreni. ⁹ ḡomi maki moḡesina kavana, bema garo boruri ai boḡo guruḡani nai, tarimarima tu kamara dabarai ḡomi na kara ḡokiraḡiani beḡe tuḡamaḡi-doḡariani? ḡomi ḡemi guruḡa mo tu tano korinai boḡo kiraḡirini noḡa iavara boḡo vaḡa-guruḡaiani. ¹⁰ Mai tanobarai garo irauri tu asisebo, ma ḡia mabarari ma tauri moḡo. ¹¹ Senaḡi bema garo ta anina asi ribagu, moḡa tauna tu, au tu dia mo garo borunai eguruḡani tarimana ḡena vanuḡa tarimagu, ema ḡia maki moḡesina, ḡia tu dia au ḡegu vanuḡa tarimana. ¹² ḡomi ḡemi ai maki moḡesina. ḡomi tu Iauka Veaḡa ḡena varevare ḡouravini-barego iaḡirini; ma toma tu ekalesia ḡeri veḡabidadama vaḡa-kokorena varevarena ḡabiḡabina uranai boḡono kokore, be mo varevare ai tu boḡono tubu.

¹³ Moḡesi naima, garo boruri ai eguruḡani tarimana tu, ḡauḡau ai Barau bene noḡia, be kara bekiraḡirini guruḡari maki bene vaḡa-vanaḡiri e bene kiraḡi-foforiri. ¹⁴ Korana bema au garo boruri ai aguruḡani tu, au iaukagu moḡo eḡuriḡurini, a au ḡegu tuḡamaḡi ai tu asi atuḡamaḡi-doḡarini au tu kara akiraḡirini. ¹⁵ Be kara toma aveiani? Au tu iaukagu ḡenana bana ḡauḡau, ema batuḡamaḡi-fakaiani garonai maki bana ḡuriḡuri. Au iaukagu ḡenana bana mari, ema batuḡamaḡi-fakaiani garonai maki bana mari. ¹⁶ Bema ḡoi iaukamu na Barau mari ai ovaḡa-raḡeani nai tu, kamara dabarai mo garo asi ribana tarimana “Amen” betoni, ḡoi Barau ovaḡa-namoani nuḡanai, ei? ḡia tu “Amen” asi bekiraḡiani, korana ḡia asi beribani ḡoi kara okiraḡiani. ¹⁷ Moḡoni, ḡoi na Barau tu otanikiu-ginikauani, senaḡi mo sevimu tarimari ḡeri veḡabidadama tu asi ovaḡa-kokorerini. ¹⁸ Au na Barau atanikiuani, korana au garo boruri ai tu aguruḡa-iakuni, ḡomi mabarami avanaḡimini. ¹⁹ Senaḡi ekalesia ḡuriḡuri ḡeraka-vegogoni nai, namona tu beḡe tuḡamaḡi-fakaiani garonai guruḡa imaima moḡo bana kiraḡiri, tarimarima tari bana vaḡa-ribari. Moḡesina tu namo, a garo boruri ai guruḡa 10,000 bakiraḡirini tu asi ḡena namo ta.

²⁰ Tarikakagu mabarami, mero misimisiri ḡeri tuḡamaḡi kavana asi boḡono tuḡamaḡi. A vei-rakava ḡeri reke ai tu mero raraka-rarakari ilailari ai boḡono iaḡo. Senaḡi tuḡamaḡi-fakai tu tau-doḡadoḡa kavana boḡono vei. ²¹ Buka Veaḡa nuḡanai tu maiḡesi etoreato,

“Vereḡauka ekirani,

“Tarima garori boruri na

ema gabu boru tarimari mururi na

au na maiḡeri tarima bavaḡa-guruḡarini.

Senagi moĝesi maki asi veĝata beĝe seĝaĝi-viniguni.’ ”

²² Moĝesi naima garo boruri ai ĝeguruĝani tu, Iesu asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari moĝo ĝeri ai tu vetoĝa ta, a dia Iesu ĝevaĝa-moĝoniani tarimari ĝeri vetoĝa. Senagi Barau ĝena guruĝa ĝeperoveta-iaĝirini tu, Iesu ĝevaĝa-moĝoniani tarimari moĝo ĝeri, a dia Iesu asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari ĝeri. (Mai tu, garo boruri ai ĝeguruĝani tu, Iesu asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari na vevaĝa-kava ta asi beĝe ĝoitaĝoani. Senagi Barau ĝena guruĝa ĝeperoveta-iaĝirini tu, Iesu asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari na vevaĝa-kava beĝe ĝoitaĝoani).

²³ Bema ekalesia mabarami gabu sebonai ĝoraka-vegogoni, benamo mabarabarami garo boruri boĝo guruĝani, ma nuĝanai tu ĝomi fakami ai asi ribana tarimana ta o Iesu asi evaĝa-moĝoniani tarimana ta bema raka-toĝani nai, bekirani, “Ĝomi tu debami beĝe rakava, boĝo babo!” betoni. ²⁴ Senagi bema mabarami boĝo perovetani nuĝanai, ĝomi fakami ai Keriso asi evaĝa-moĝoniani tarimana ta o asi etuĝamaĝi-fakani tarimana ta bema raka-toĝani nai tu, ĝomi mabarami na Barau ĝena guruĝa ĝoperoveta-iaĝiani guruĝari na mai tarima loruna begwanuani, benamo beribani, ĝia tu vei-rakava tarimana, ema mabarami na boĝo ĝita-viriĝiani. ²⁵ Mo tarima ĝena tuĝamaĝi vekuretoĝari mabarari boĝo kiraĝi-foforirini, benamo bevetui-tarini, Barau betoma-rakariĝo viniani, bekirani, “Moĝoni, Barau tu ĝomi ĝesi etanuni.”

Toma-rakariĝo veiĝari roroĝotori

²⁶ Moĝesina naima, tarikakagu, ĝuriĝuri boĝo raka-vegogoni nai, ĝomi mabarami tata ma ĝemi ĝauvei. Tari tu mari beĝe ĝabini, tari tu beĝe vevaĝa-ribani, tari tu garo boruri ai beĝe guruĝani, tari tu Barau ĝena guruĝa beĝe vaĝa-foforirini tarimari, tari garo boruri ai beĝe guruĝani guruĝari beĝe vaĝa-vanaĝirini e beĝe kiraĝi-foforirini. Dagara mabarari tu ekalesia ĝeri veĝabidadama vaĝa-tubuna ĝana moĝo boĝono veiri.

²⁷ Bema tarima ta garo boruri ai eguruĝani nai, tarima ruarua o toitoi ma beĝene guruĝa. Namona tu tarima toitoi na beĝene guruĝa-karoa, senagi tauri toitoi vaĝa-sebo asi beĝene guruĝa. Ta bene guruĝa-ĝosi murinai vauro ta ma bene guruĝa, ma ta maia. Benamo garo boruri ai beĝe guruĝa-ĝosini murinai tu, ekalesia ta na moĝesi guruĝa bene vaĝa-vanaĝiri, bene kiraĝi-foforiri. ²⁸ Senagi bema vaĝa-vanaĝi tarimana ta asiĝina nai tu, mo garo boruri ai eguruĝani tarimana tu rubu nuĝanai asi bene guruĝa. Ĝereĝana tauĝena vau bene guruĝa-vevini, ema Barau bene vaĝa-guruĝaia.

²⁹ Barau ĝena guruĝa ĝeperoveta-iaĝirini tarimari ruarua o toitoi beĝene peroveta, ma kotari na tu moĝeri guruĝa beĝene vetau-ginikauri. ³⁰ Bema Barau ĝena guruĝai etanu-tarini tarimana ĝenai efoforini, bene kiraĝi-foforia ĝana nai, eguruĝa-guineni tarimana ĝena guruĝa tu bene vaĝa-magoa. ³¹ Namona tu ĝomi sebomi sebomi boĝono peroveta, be kara ĝokiraĝiani mabarari beĝene riba ema mabarari beĝene launaĝiri.

³² Barau ĝenana peroveta guruĝari edoĝaririni tarimana tu, moĝeri guruĝa ĝena urai vau bekiraĝirini. ³³ Barau tu dia vei-veĝonu veĝonu evaĝa-ĝoraiani Barauna, senagi ĝia na tu maino evaĝa-ĝoraiani Barauna.

Ekalesia doĝorori mabarari ĝeveini kavana, ³⁴ ĝomi ĝemi vavine maki ekalesia vegogori ai asi beĝene guruĝa, korana ĝia tu asi ĝeri maoro ĝia beĝe guruĝani. Senagi ĝia tu Mose ĝena taravatu na ekiraĝiani ilailanai beĝene tanu tau gabureri ai. ³⁵ Bema dagara tari ĝeribari beĝe toni nai tu, ĝaraĝori numai vauro beĝene danaĝiri. Korana vavine ekalesia vegogori ai beĝe guruĝani tu ma maiakana. ³⁶ Ĝomi na mai guruĝa asi ĝoĝabi-raĝeani? Barau ĝena guruĝa tu ĝomi ĝemina erefoto ba? Ba Barau ĝena guruĝa na tu ĝomi moĝo ema ĝoitaĝomito, ei?

³⁷ Bema tarima ta tauḡena evetuḡamaḡini ḡia tu peroveta ema ḡia tu Iauka Veāḡa na evonuvonu-raḡeto etoni tarimana tu, ḡomi mai atore-vinimini guruḡari bene ḡabi-raḡeri, bene kira, mai tu moḡoni Vereḡauka ḡena taravatu guruḡari. ³⁸ Bema tarima ta maiḡeri guruḡa betuḡamaḡi-fitoḡarini, Barau na ḡia maki betuḡamaḡi-fitoḡaiani.

³⁹ Moḡesi naima, tarikakagu, peroveta uradikadikana tu boḡono vei, ma garo boruri ai guruḡa-iaḡiri ai tu asi boḡono vekiraḡoi. ⁴⁰ Senaḡi dagara mabarari boḡono ḡauvei-iaḡi ginikauri, ema dabara korikoriri ai boḡono veiri.

15

Iesu ḡena variḡisi-ḡenoḡoi

¹ Tarikakagu mabarami, au aurani, mo Vari Namona, ḡomi ḡemi aḡobata-iaḡiato moḡa, ḡemi tuḡamaḡi ai ma navaḡa-variḡu ḡenoḡoia. Mai Vari Namona ḡomi na tu ḡoḡabi-raḡeato, ema ḡomi tu mai Vari Namonai ḡoruḡa-gwaḡiḡini. ² Bema au na mo aḡobata-vinimito guruḡana moḡa roḡo boḡo ḡabi-gwaḡiḡiani nai, ḡomi tu mo Vari Namona ḡenana Barau na bevaḡa-maḡurimini. A bema asiḡina nai tu, ḡomi na ḡovaḡa-moḡoni-kavaiato.

³ Vereḡauka ḡenana au na kara adoḡariato guruḡana tu, ḡomi ma akira-varamito. Mo guruḡa moḡa tu guruḡa giniguinena e guruḡa baregona. Mo guruḡa tu Buka Veāḡai ḡetoreato guruḡana ilailanai, ekirani: Keriso ḡita ḡera rakava bene ḡabi-vaḡiri uranai emaseto; ⁴ ma ḡeguriato, ma ḡaro vaḡa-toitoinai mase na ma evariḡisi-ḡenoḡoito, Buka Veāḡai ḡetoreato ilailanai. ⁵ Benamo Petero ḡenai evevaḡa-foforito, ma murinai tu ḡena mero gabanana ruarua (12) ḡeri ai maki. ⁶ Moḡa murinai tu veḡabi-dadama nuḡanai tarikaka mabarari sinau imaima (500) ḡevegogoto nuḡanai ḡeri ai efoforito; tari varau ḡemaseto, a ḡutuma tu roḡo maḡuri. ⁷ Ma murinai tu Iakobo (o Iames) ḡenai efoforito, ma murinai tu apostolo mabarari ḡeri ai maki.

⁸ Ma magona korikorinai tu, au, noḡa moḡo amaḡuri-rakavato tarimagu, ḡegu ai ema foforito. ⁹ Korana au tu apostolo mabarari ḡeri dokona korikori tarimagu, ma au tu asi ḡegu namo ta moḡo, tarimarima na au apostolo tarimagu ai beḡe kiraḡiguni. Korana au na Barau ḡena ekalesia avaḡa-midigu midigurito-ḡoi, e alai-lausilausirito-ḡoi. ¹⁰ Senaḡi Barau ḡena namo e varevare-barai, au tu mai ḡegu apostolo tarimagu ai ama iaḡoto. Ema Barau ḡena namo e varevare-bara au ḡegu ai tu asi etore-kavaiato. Moḡoni, au na ḡauvei tu barego lelevaḡi aveiato, a apostolo kotari tu asiḡina. Senaḡi mo tu dia au tauḡegu ḡegu kokore ai moḡeri ḡauvei aveirito. Asiḡina. Mo tu Barau ḡena namo e varevare-barai kokore eviniguto, benamo mo ḡauvei aveirito. ¹¹ Moḡesina naima au aḡobatato o apostolo tari ḡeḡobatato, asi ḡena irau ta, korana vari tu sebona moḡo ḡaḡobata-iaḡiato, ma ḡomi na maki mo vari sebona, moḡa moḡo ḡovaḡa-moḡoniato.

Ḡita ḡera variḡisi-ḡenoḡoi

¹² Senaḡi bema Keriso ḡaḡobata-iaḡiani nai, ḡakirani, Keriso tu Barau na mase na ma evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato ḡatoni, kamasi nai ḡomi fakami ai ḡomi kotari tu ḡokirani, mase tarimari tu asi ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini? ¹³ Bema mase na variḡisi-ḡenoḡoi tu asiḡi, moḡa tauna tu, Keriso mase na tu asi ma evariḡisi-ḡenoḡoito. ¹⁴ Ema bema Keriso mase na asi evariḡisi-ḡenoḡoito, moḡa anina, ḡai ḡema ḡobata tu asi tauri, ema ḡomi ḡemi veḡabidadama maki asi tauri. ¹⁵ Moḡesi tu ḡai beḡere ribama, Barau na asi eveiato dagarana ḡai na tu ḡakiraḡi-moḡoni moḡoni-kavaiani, ḡaḡofaḡofani. Korana ḡai na Barau varina ḡafiuani, ḡakirani, Barau na Keriso mase na ma evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato ḡatoni nuḡanai, Barau na Keriso mase na tu asi evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato. Ma guruḡa moḡonina tu, mase tarimari mase na tu asi ma ḡevariḡisi-ḡenoḡoini. ¹⁶ Aba, bema mase tarimari mase na asi ma ḡevariḡisi-ḡenoḡoini, moḡa anina tu Barau na Keriso tu mase na asi ma evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato. ¹⁷ Ema bema Barau na Keriso

mase na tu asi ma evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato, ḡomi ḡemi veḡabidadama tu asi aniri e ḡomi tu roḡo rakava nuḡanai ḡotanuni. ¹⁸ Ema mo deikara Keriso ḡevaḡa-moḡoniato tarimari ḡemaseto tu, rakava voina beḡe ḡabiani. ¹⁹ Ma bema mai tamaḡuri-taḡoni maḡurina ḡena namo moḡo uranai Keriso ḡenai tavetuḡamaḡikauni nai tu, tarimarima mabarabarari vefakari ai ḡita kika vetuḡara tu barego lelevaḡi.

²⁰ Senaḡi Keriso tu moḡoni mase na evariḡisi-ḡenoḡoito, ema ḡia tu ḡemaseto tarimari mabarari fakari ai ḡia tu evariḡisi-ḡenoḡoi guineto, ilailana ḡau ḡwaḡwari ḡeḡora-guineni kavana. ²¹ Mase tu tarima sebona, Adamu, ḡenana evesinato. Moḡa ilailanai variḡisi-ḡenoḡoi maki tarima sebona, Keriso, ḡenana evesinani. ²² Vaḡa-ilailana, tarimarima mabara-barari tu Adamu ḡenana ḡeiaḡomani, moḡa lorinai beḡe maseni veḡata; senaḡi Iesu Keriso ḡesi beḡe sebonani neganai, Barau na ma bevaḡa-maḡuri ḡenoḡoirini. ²³ Senaḡi ḡita mabarara tata ḡera ḡaro korikori loriri ai bita variḡisi-ḡenoḡoini: Giniguine tu Keriso, ḡia tu evariḡisi-ḡenoḡoi guineto. Ma ḡia ma beiaḡomani ḡaronai tu, ḡia ḡena tarimarima mabarari ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini. ²⁴ Maiḡa murinai Keriso na Barau ḡevetari-viniani iaukari ḡeri veḡitaḡau e maoro ema seḡuka mabarari asi ḡeri kokore ai bevaḡa-iaḡorini e bevaḡa-rakavarini, benamo Barau ḡena Basileia o veḡitaḡau seḡukana Tamana Barau ḡimanai betore-kauani. Benamo tanobara dokona beiaḡomani. ²⁵ Korana Keriso tu roḡo bevereni, ḡena veḡitaḡau tu betanuni roḡo, beiaḡoni mo, ḡia ḡevetari-viniani iaukari e tarimari mabarari ḡia kwakuna fanafana gaburenai befana-taririni. ²⁶ Keriso na evetari-viniani dagarana ta, magona korikori ai vauro bevaḡa-keto-moḡovaḡiani, tu mase. ²⁷ Korana Buka Veḡai tu iniḡesi ekirani, “Barau na dagara mabarari ḡia kwakuna gaburenai etorerito, mai tu ḡena veḡitaḡau gaburenai etorerito.” Senaḡi ekirato, “dagara mabarari ḡia kwakuna gaburenai etorerito,” etato nai, Barau tu asi eiavi-kauato, korana tu Barau na dagara mabarari Keriso kwakuna gaburenai etore-toḡarito. ²⁸ Dagara mabarari Keriso ḡena veḡitaḡau gaburenai Barau na betorerini, moḡa murinai tu Barau Natuna tauḡena maia Barau ḡena veḡitaḡau gaburenai bevetore-toḡani. Moḡo tauna tu, Barau na dagara mabarabarari bedebarini.

²⁹ Bema variḡisi-ḡenoḡoi asiḡina, mai tarima kotari ḡemase-guineto tarimari urari ai babatiso ḡeḡabini tu kamasi beḡe veini, ei? Ḗia tu kara dainai ḡemase-guineto tarimari urari ai babatiso ḡeḡabini? Betaḡu ḡia na variḡisi-ḡenoḡoi ḡevaḡa-moḡoniani nai, mo veiḡa ḡeveiani. ³⁰ Ema ḡai maki, kara dainai tu hora mabarari ai dori moḡo ḡevaḡi-masemani senaḡi roḡo ḡaḡiḡiraḡeni, bema variḡisi-ḡenoḡoi asiḡina nai tu? ³¹ Tarikakagu mabarami, moḡoni, ḡaro vanaḡivanaḡi au ḡegu mase ḡekiraḡiani. Senaḡi maiḡa maki moḡoni, ḡomi na Iesu ḡoḡabi-raḡeato nai, ḡera Vereḡauka Keriso Iesu ḡoiranai au tu averere-baregoni. ³² Bema au vaḡa-ilailana mai tarimarima ḡeri tuḡamaḡi babobabori noḡa moḡo Efeso ai boḡa bairi rakavari kavana bara vaḡa-vevaḡiri, au tu kara dagara namona ḡegu ai bere ḡora? Bema variḡisi-ḡenoḡoi asiḡina nai, au tu moḡesi asi bara vei, asiḡina ḡinavaḡi. Bema Barau na mase na asi ma bevaḡa-variḡisi ḡenoḡoirani nai tu, maiḡesi tara kira, “Siḡaniḡani ema siniuniu, korana boinani tu bita maseni bene.”

³³ Tarima ta na asi bene ḡofami! “Tarima rakavari bita kakorini nai tu, ḡera maḡuri namori beḡe rakava-kwaikwaini.” ³⁴ Ḗotataḡa, veiḡa iobukaiobukari ḡoveiri, vei-rakava ḡovaḡa-dokoa. Korana ḡomi kotari Barau tu asi ribami roḡo. Mai tu ḡomi beḡene maiakami ḡana aguruḡani.

Variḡisi-ḡenoḡoi tauḡanina tu iraua

³⁵ Senaḡi kotari tu beḡe vedanaḡini, beḡe kirani, “Mase tarimari tu kamasi ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini? Ma beḡe variḡisini nai, tauḡaniri tu aiḡesina?” ³⁶ Babo! Ḗoi na kara tano ai ovaroani tu, asi roḡo etubuni mo, ovaroani dagarana bemaseni vau. ³⁷ Widi o dagarana ta novaroa otoni nai tu, dia tauḡani oḡabiani, benamo ovaroani. Asiḡina, ḡoi na

mo widi o kara novaroa otoni dagarana tu ġutuna ġuena oġabiani, ma ovaroani. ³⁸ Ma Barau tauġena na ġena ura ilailanai mo widi o kara ġovaroani, moġeri tata tauġaniri korikori evinirini. ³⁹ Tauġani mabarari viriġori tu irauirau. Tarimarima viriġori irau, kwakuri vasivasi ġemaġurini dagarari vaġa-ilailana bai, boromakau, mamoe, e kotari viriġori irau, maġani-kone viriġori irau ema manu maki viriġori irau. ⁴⁰ Guba dagarari tauġaniri tu ta, ma tanobara ġetanuni tarimari e dagarari maki irau. Guba tauġanina marevana ta ema mai tanobara tauġanina marevana maki ta. ⁴¹ Ġaro marevana ta ema ġue marevana ta, ema visiġu marevari maki irauri. Visiġu tata maki marevari irauirau.

⁴² Mase na variġisi-ġenoġoi maki moġesi. Beġe guriani tauġanina tu beborāġani, a Barau na ma bevaġa-variġisi ġenoġoiani tauġanina tu asi ma beborāġa-ġenoġoini. ⁴³ Beġe guriani tauġanina tu vetoġana asi namo, ema tarimarima na asi beġe urani ġitaġitana, a Barau na ma bevaġa-variġisi ġenoġoiani tauġanina tu ma marevana. Beġe guriani nai tu, moiramaira asi kokorena, a Barau na mo tauġanina ma bevaġa-variġisi ġenoġoiani nai tu, ma seġukana. ⁴⁴ Ġeguriani nai tu, tanobara tauġanina, a Barau na evaġa-variġisi ġenoġoiani nai tu, iauka tauġanina. Tanobara tauġanina tu ta etanuni, moġa lorinai iauka tauġanina maki ta etanuni. ⁴⁵ Buka Veāġa nuġanai ekirani, “Tarima ġuinena, Adamu, Barau na eveiato tu maġuri tarimanai evaġa-iaġoato.” A Adamu magona, Keriso, tu maġuri bevinini Iaukanai evaġa-iaġoato. ⁴⁶ Tanobara tauġanina tu eguineto, a dia iauka tauġanina. Tanobara tauġanina murina na vauro, iauka tauġanina eiaġomato. ⁴⁷ Tarima ġuinena, Adamu, tu tanobara ġenana eiaġomato, Barau na tano kauna na eveiato, a tarima vaġa-ruaruana tu Keriso, guba na emariġoto tarimana. ⁴⁸ Barau na tano kauna na eveirito tarimari tauġaniri tu Adamu tauġanina kavana, mo tu ma tano kauna na eveiato tarimana tauġanina kavana, ema guba tauġanina beġe ġabiani tarimari maki Keriso tauġanina kavana, mo tu guba na eiaġomato tarimana tauġanina kavana. ⁴⁹ Initoma ġita tu Barau na mo tano kauna na eveiato tarimana vetoġana kavana. A gabi vau mai guba na eiaġomato tarimana vetoġana ilailanai bita iaġoni.

⁵⁰ Tarikakagu mabarami, au na kara akiraġiani tauna tu maiġa, tarimarima, mai tanobarai ġetanuni kavana, ma tauġaniri, ma viriġori, ema ma rarari tu, Barau ġena Basileia nuġanai asi beġe raka-toġani. Ema ma beborāġani dagarana tu tanu-vanaġi vanaġi Basileiana nuġanai asi betanuni riba. ⁵¹ Ġoseġaġi, vekuretoġa guruġana ta akira-varamini: Ġita mabarara tu asi bita maseni, senaġi ġita mabarabarara tauġanira tu Barau na bekurevorini. ⁵² Mo tu asikauna moġo beġorani, noġa matara iaġataġo nunaġa ta vaġa-kafurina mo ma taraga-keorini kavana, asi kwaibona. Kibi dokona guruna beraġeni, benamo ġemaseto tarimari ma beġe variġisi-ġenoġoini, benamo tauġani asi ma beġe rakava-ġenoġoini. Ma ġita roġosi bitana mase tarimara maki tauġanira beġe vekurevoni, mo tu tauġani variġuri bita ġabirini. ⁵³ Korana mai ma beborāġani tauġanina tu bene vekurevo, benamo asi ma beborāġani tauġanina bene vetore-fofori, ema mai ma bemaseni tauġanina tu bene vekurevo, benamo asi bemaseni tauġanina ma bene vetore-rosi. ⁵⁴ Aba, mai ma beborāġani tauġanina tu bene vekurevo, benamo asi ma beborāġani tauġanina bene vetore-rosi, ema mai ma bemaseni tauġanina tu bene vekurevo, ma asi ma bemaseni tauġanina ma bene vetore-rosi. Mai dabarai Buka Veāġai evetoreto guruġana bemoġonini, “Mase tu Barau ġena kokore na varau evaġa-darereato.

⁵⁵ Mase o, ġoi ġemu kokore tu aiġea?

Mase o, ġoi na tarimarima ogwanurini garaġotana tu ainai?”

⁵⁶ Mase egwanurini garaġotana tu vei-rakava ema vei-rakava ġena seġuka tu taravatu ġenana eiaġomani. ⁵⁷ Senaġi Barau tatanikiuani, korana ġia na ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana kokore evinirani.

⁵⁸ Moġa lorinai, tarikakagu, au na aura-vinimini tarimami, ġemi veġabidadamai boġono ruġa-gigitari, tarima ta o dagara ta na asi bene vei-ġareva ġarevami, vanaġivanaġi Vereġauka ġena ġauvei boġono veia ma kokoremi ġesi. Korana boġono riba, ġomi ġemi ġauvei Vereġauka nuġanai tu asi ġovei-taġuiani, senaġi ma voimi.

16

Ierusalemia ekalesia tarimari vaġa-kavari ġana moni vaġa-vegogo

¹ Maitoma tu Ierusalemia veaġa o ekalesia tarimari vaġa-kavari uranai moni boġono vaġa-vegogo guruġari akiraġini. Mai guruġa tu Galatia ekalesia mabarari akirarito, beġene veia atato guruġana, ġomi akira-varamini. Au aurani tu ġomi maki mai veia boġono veia. ² Fura ġarona giniguenenai o Sandei vanaġivanaġi ġomi tata tu ġemi doġari ilailari ai moni ta boġono tore-toġaia. Moġeri moni tu boġono tore-vegogo vegogori, be au baiaġosini ġaronai tu, moni mabarana bene rovinatore, asi ma bisini vaġa-vegogo. ³ Ema au basi votuni nai tu, ġomi na boġo vaġa-moġonirini tarimari bavinirini, benamo Ierusalemia ġana beġe ġabi-iaġorini. Beġe iaġoni nai tu, au na guruġa-fofori fefana ta maki batoreani, be beġe ġwa-kauani. ⁴ Bema baġitaiani au tauġegu baiaġoni tu namo nai tu, au ġesi baġa iaġoni.

Paulo ġena ura Korinto ġana bene iaġo

⁵ Au baiaġosini basi-ġitamini, Makedonia tanona na nuġana na baraka-vanaġini nai, korana au tu Makedonia tanona nuġana na baraka-vanaġini bene. (Makedonia ekalesiari bana raka-ġitari, senaġi monai asi batanuni, baraka-vanaġini moġo). ⁶ A au baiaġosini nai tu, atuġamaġini, ġomi ġesi kota roġo bita tanuni banaġu. Betaġu faraka e iavara ġueri maki maninai bita ġabiani ġomi ġesi. Bere namo, ġegu iaġoiaġo ai bauravirini dagarari tu ġomi na boġono vaġa-kavaġu. ⁷ Au tu asi aurani taimi misina moġo ġomi ġesi bana tanu, benamo ma bana iaġuimi maia. Au ġegu tuġamaġi ai tu aurani, ġomi ġesi bitana tanu-mauka, senaġi mo tu bema Barau na maoro beviniguni vauro. ⁸ A au tu Efeso ai batanuni mo Pentekoste ġarona, ⁹ korana Barau ġena ġauvei bana veia dabarana tu varau bekeoa, be toma ġegu ġauvei tu barego lelevaġi. Senaġi tarimarima vovoka na maki ġekouguni, ġauvei asi bana veia ġetoni.

¹⁰ Bema Timoteo beiaġosini nai tu, boġono nari-ginikau, be ġomi ġesi betanuni nai, asi bene tanu-garigari. Ġia maki au kavana Vereġauka ġena ġauvei eveiani. ¹¹ Moġa lorinai tarima ta na asi bene ġita-ġuiragġia. Senaġi boġono vaġa-kavaia e maino ai boġono tuġua, au ġegu ai ma bene ġenoġoi-iaġoma. Korana au tu tarikaka kotari ġesi ġia ġanariani.

¹² Ma tarikakara Apolos tu au na alaunaġiato, tarikakara tari ġesi be ġomi ġemi ai bene iaġosi atato. Senaġi ekirato, maitoma tu asi ilaila beiaġosini, a ġaro namona tai vauro beiaġosini.

Guruġa dokona

¹³ Tauġemi boġono venari-ginikau, ġemi veġabidadamai boġono ruġa-gwaġiġi, nuġami beġene gwaġiġi, boġono kokore. ¹⁴ Dagara mabarari boġo veirini nai tu, veuravini ai moġo boġono veiri.

¹⁵ Tarikakagu mabarami, ġomi Stefanos ġena numa tarimari mabarari tu ma ribami. Ġomi ma ribami, ġia na Iesu Keriso ġeġabi-raġeato nai tu, ta maki roġosi roġo bere ekalesia Akaia nuġanai. Ma ġia tu veaġa o ekalesia tarimari ġeri ġauvei ai ġevkiraġikauto, ġevaġa-kavarito. Moġa lorinai anoġimini, ¹⁶ ġomi maki moġesi tarimari garori boġono seġaġi-viniri, ema ġai ġesi ġeġauveini e ġevekwaraġini tarimari mabarari maki.

¹⁷ Aiakuni, korana Stefanos e Fotunato ema Akaiko au ġegu ai ġeiaġomato nai. Asi ilaila baiaġosini, ġomi ġesi bita tanuni nuġanai, mai tauri toitoi na ġomi gabumi

ġeġabirito, moġesi nai au nuġagu egena-tarito. ¹⁸ Ema ġia na au nuġagu ġevaġa-iaku ġenoġoiato, ema ġomi maki nuġami ġevaġa-iaku ġenoġoirito. Moġesi naima ġia tu boġono ġabi-raġeri.

¹⁹ Asia ruburi na ġomi ġemi vevaġa-namo ġetuġuni. Akwila e Priskila na ema ekalesia ġia ġeri numai ġetanuni mabarari na nuġari mabarari ġesi ġevaġa-namomini Vereġauka aranai. ²⁰ Tarikaka mabarari na ġevaġa-namomini. Ġomi maki karomi tata vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori.

²¹ Au Paulo ġimagu na mai vevaġa-namo guruġari atorerini.

²² Bema tarima ta na Vereġauka asi eura-viniani tu, ġia iatanai rakava baregona bene tanu mo vanaġivanaġi. Ġera Vereġauka o, noiaġoma.

²³ Ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo e varevare-bara ġomi ġemi ai bene tanu.

²⁴ Au ġegu veuravini ġomi ġesi bene tanu. Keriso Iesu ġenana ġita tu doġoro sebona tarimara.

PAULO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA KORINTO EKALESIARI ĜERI

2 Korinto vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa vaĝa-ruaruana tu vevaĝa-gwaĝigi fefana Paulo na etoreato. Paulo na mai fefa tu Makedonia na Korinto ekalesiari etore-vinirito. Mai fefa tu laĝani 55 ema 57 fakari ai etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 1:3-4 ema 5:18.

Paulo na mai fefa etoreato korana tari tu maiĝeri: 1) Ĝofaĝofa tarimari na ĝia ĝena apostolo ĝauveina ĝevaĝa-rakavaia ĝetato-ĝoi moĝeri guruĝari eveito. 2) Ierusalemaj Barau ĝena tarima veaĝari ĝetanuni moĝeri ĝeri moni tari beĝene tore-vegogo etato (9:1-5). 3) Mo ĝena fefa giniguinena monai mo vei-rakava tarimana ma beĝene ĝabi-raĝea e beĝene ura-vinia etato (2:5-11).

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Ma veĝabi-sebona ĝenoĝoi guruĝari - karoa 1-7

2. Ieruselema ekalesiari varevare viniri guruĝari - karoa 8-9

3. Korinto nuĝanai apostolo tarimari ĝofaĝofari na Paulo ĝena apostolo ĝauveina ĝekira-rakavaiato nai, Paulo tauĝena evekiraĝi-maĝatato guruĝari - karoa 10-13

¹ Au Paulo, Barau ĝena ura lorinai Keriso Iesu ĝena apostolo ai evaĝa-iaĝoguto, ema ĝita tarikakara veĝabidadama nuĝanai Timoteo ĝesi ĝemana mai fefa eiaĝosini.

Ĝomi Barau ĝena ekalesia Korinto nuĝanai, ema veaĝa tarimami mabarabarami, Akaia tanona mabarana nuĝanai ĝotanuni tarimami, ĝemi atore-vinimini.

² Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo na Barau etanikiuato

³ Barau sivaĝa-namoa, ĝia tu ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana. Ĝia tu vevetuĝaĝwa Tamana e vevaĝa-kava Barauna korikori. ⁴ Barau na ĝai ĝema midigumidigu e dabara doko nuĝari ai evaĝa-kavamani. Moĝesi naima ĝai na maki tarima kotari ĝeri meto ai baĝa vaĝa-kavarini riba, Barau na ĝai evaĝa-kavamani ilailanai. ⁵ Moĝoni, Keriso na eĝabiato midiguna ĝai ĝemai tu barego-lelevaĝi; ma ĝai ĝema vevaĝa-kava Keriso ĝenana maki barego lelevaĝi. ⁶ Ĝai baĝa midigu-midiguni tu ĝomi vevaĝa-kava ema vevaĝa-maĝuri boĝono ĝabia ĝana. Ĝai Barau na evaĝa-kavamani tu ĝomi vevaĝa-kava boĝono ĝabi ĝana. Ma mai vevaĝa-kava boĝo ĝabiani mainana ĝomi nuĝami bevaĝa-gwaĝiĝirini, benamo ĝai ĝamidigu-midiguni kavana midigumidiguri boĝo ĝabirini nai tu, boĝo kokoreni. ⁷ Ĝai ĝema vetuĝamaĝikau ĝomi ĝemi ai tu barego ĝatoreani, korana tu ĝaribani, ĝomi tu ĝai ĝesi tamidigumidigu-sebonani, ema vevaĝa-kava maki ĝai ĝesi taĝabi-sebonaiani.

⁸ Tarikaka mabarami, ĝai Asia tanonai aiĝesi meto ĝaĝoitaĝoto maki ĝaurani baĝana vaĝa-ribami. Ĝai Asia ai tu meto barego lelevaĝi ĝadoĝariato, ĝema gwada e riba mabarari maki ĝekorito, be ĝema tuĝamaĝi tu benamo, asi baĝa maĝurini, baĝa maseni.

⁹ Moĝoni, ĝai ĝema vemamiraĝi tu, ĝai beĝene vaĝi-masema dabarana tu varau ĝevaĝa-moĝoniato. Senaĝi asiĝina. Ĝai ĝemai moĝeri veĝa ĝeĝorato tauna tu, ĝai tauĝema ĝema kokore ai asi baĝana veĝabidadama, senaĝi mase na maki evaĝa-vaisi-raĝerini Barauna ĝenai moĝo baĝana veĝabidadama. ¹⁰ Ĝia na mase nuĝari na evaĝa-maĝurimato, ma roĝo ma bevaĝa-maĝurimani. Ĝai ĝema vetuĝamaĝikau tu Barau ĝenai ĝatore-kauani, ĝoirai maki ĝia na ma bene vaĝa-maĝurima ĝana. ¹¹ Mo tu ĝomi na maki ĝauĝau ai roĝo boĝo vaĝa-kavamani nai. Benamo Barau na tarimarima vovoka ĝemi ĝauĝau dainai,

ġai bevaġa-kavamani. Mo vevaġa-kava tarimarima vovoka na beġe ġitaiani, benamo ġai na mo namo ġadoġariani bakunai, mabarari na Barau beġe tanikiuani.

Paulo ġena boioġa ekefoato

¹² Ġai ġema vekokoroku anina tu maiġa: Ġai nuġamai ġamamiraġiani, ġai ġema maġuri e veġa mai tanobarai, o sikira, ġema vegaragara ġomi ġesi tu dabara veaġanai ema moġoninai. Maiġeri veġa veaġari ema moġoniri tu Barau ġena varevare-bara ġenana ġeiaġomani, a dia tanobara tarimari ġeri iauneganai ġeveirito-ġoi. ¹³ Ġai na ġomi fefa ġatore-vinimini tu dia fefa gwaġiġiri ġatore-vinimini. Asiġina. Ġai ġema fefai kara ġakiraġirini guruġari tu ġomi na boġo iavirini ema fefa tauri maki boġo tuġamaġi-doġaririni fefari moġo. ¹⁴ Moġoni, kotuna varau ġotuġamaġi-doġarimato. Ema atuġa-maġini, gabi vau boġo tuġamaġi-doġari korikorimani. Benamo Iesu Vereġauka beġenoġoini ġaronai, ġomi na ġai boġo vaġa-raġemani, ġai na ġomi baġa vaġa-raġemini kavana.

¹⁵ Au ariba-maoroto, ġai boġo riba-ginikaumani ema ġemai boġo tuġamaġikauni naima, au na boioġa aveiato tu banasi rakaġita-guinemi, be vaġa-ruarua ġomi bana vaġa-kavami. ¹⁶ Au ġegu boioġa guinena tu Makedonia ġana baiaġoni nai, banasi raka-ġitami ema Makedonia na ma baġenoġoini nuġanai maki, ma banasi raka-ġitami atato. Ma manina na vau Iudea ġana baiaġoni nai, au ġegu iaġoiaġo ai beġene vaġa-kavagu farefareri tari boġono vinigu vauro boġono tuġugu. ¹⁷ Ġomi ġotuġa-maġini, au tu dia nuġagu mabarana ġesi maiġesi aboioġato ei? Ba ġomi ġotuġamaġini, au tu mai tanobara maġurinai roġo ġetanuni tarimari ġeri veġa na aiaġoni, be murugu na tu, “Oi, oi” atato, a nuġagu gabigabinai tu “Asiġina, asi baiaġoni,” atato. ¹⁸ Barau guruġa moġoninai moġo etanuni kavana, ġai maki moġesina; ġomi ġemi ai vari ġaġobata-iaġiani nai, dia murumai tu “Oi” ġatoni, ma nuġamai tu “Asiġi” ġatoni. ¹⁹ Korana Barau Natuna, Iesu Keriso, ġomi fakami ai au, e Silas, ema Timoteo, na ġaġobata-iaġiato-ġoi tu dia muruma na moġo ġakirato-ġoi, “Iesu varina tu Oi, moġoni,” ma nuġama gabigabiri na tu “Asiġi, ġofaġofa” ġatato-ġoi. Asiġina. Ġia ġena maġuri nuġanai tu “Oi, moġoni” moġo etanuni vanaġivanai. ²⁰ Barau ġena kiraġitore mabarari eveirito tu “Oi moġoni” moġo, Keriso ġena maġuri nuġanai ġemoġonito. Moġesi nai ġai na Keriso ġenana Barau ġavaġa-raġe-baregoani, ġakirani, “Oi, mo tu moġoni” ġatoni. ²¹ Ġomi ema ġai tu Barau tauġena na evaġa-kokorerani e evaġa-ruġa gwaġiġirani Keriso ġena maġuri nuġanai. Ġia na eġabirato, evaġa-veaġarato, ²² ema evaġa-moġonirato, ġita tu ġia ġena tarimarima, ġena vetoġa o maka maki ġita ġerai etoreato, ema ġita lorura ġutunai ġia Iaukana etore-toġaiato, mo Iauka ġenana ġita evaġa-riba ginikaurato, ġia ġena vevaġa-namo mabarana maki vauro bita ġabiani veġata.

²³ Barau ma ribana mai kara akiraġirini tu mabarari moġoni, e au nuġagu o lorugu ġutuna maki ġia ma ribana; au mo Korinto ġana asi aiaġosito tauna korikori tu maiġa: Au asi aurato, ġomi ġemi vei-rakava banasi kiraġi-fofori foforiri, benamo monana ġomi nuġami bana vaġa-metori. ²⁴ Au tu dia ġomi ġemi vere, be ġomi ġemi mani veġabidadama nuġanai tu ġai na kara baġa kiraġirini veġari moġo boġono veiri. Asiġina. Mai tu ġomi ema ġai taġauvei-sebonani, ġomi boġono iaku tuġamaġinai. Korana ġomi mani tu tauġemi ġemi veġabidadamai lorinai ġoruġa-giġitarini.

2

¹ Moġesi naima nuġagu aroriato akirato, asi ma banasi raka-ġitami, korana bavaġa-guruġa gwaġiġimini, benamo nuġami beġe metoni garina. ² Korana bema au ġegu guruġa na ġomi nuġami beġere vaġa-metori nai, au tu dei na ma beġere vaġa-iakugu? Korana au boġoro vaġa-iakugu tarimami tu varau nuġami bavaġa-metori. ³ Moġesi naima au na mo fefa gwaġiġina moġa atore-vinimito. Au asi aurato, au bana iaġosi

tu, boĝo vaĝa-iakuguni tarimami na au boĝono vaĝa-nuĝa midigumidigu, korana au ma ribagu au aiakuni gabunai tu ĝomi maki au ĝesi, be taiaku-sebonani. ⁴ Moĝoni, au nuĝagu tu ma metona ĝesi ema ĝegu vetuĝamaĝi maki ebarego-rakavato e ataĝito maki, mo fefa ĝomi ĝemi atoreato-ĝoi nai. Mo fefa gwaĝiĝina atore-vinimito tu dia ĝomi nuĝami bana vaĝa-metori ĝana. Asiĝina. Au na mo fefa moĝesina atore-vinimito anina tu, au aurato ĝomi boĝono riba, au na ĝomi tu auravini-rakavamini.

Vei-rakava tarimana ĝena rakava boĝono tuĝamaĝi-fitoĝaia

⁵ Bema ĝomi ta na nuĝa-midigumidigu evaĝa-ĝoraiani nai, au mo gabu ai tu asi ĝegu nuĝameto. Aba, gabu tari tu asi aiaku-iaĝirito, senaĝi ĝomi mabarami tu nuĝameto barego evinimito, o sikira, ĝomi ĝutuma, korana au asi aurani, ĝomi ĝemi ai mo veiĝa guruĝana bana kiraĝi-meto lelevaĝia. ⁶ Ĝomi ĝutuma na mani tarima na mo veiĝa eveiato voina metona baregona ĝoviniato, ma mo tu ĝenai ilaila be benamo, meto asi ma boĝono vini-lelevaĝia. ⁷ Ma toma tu ĝena rakava boĝono tuĝamaĝi-fitoĝaia ema boĝono launaĝia kekei. Asi namo tuĝamaĝi midigumidiguna na mai tarima bevaĝa-ketoani ĝena veĝabidadama ĝenana. ⁸ Moĝesina naima, au na ĝomi anoĝimini, mai tarima boĝono kiravara-ginikaua, ĝia tu moĝoni ĝoura-viniani. ⁹ Au na mo fefai atore-vinimito korana aurato, ĝomi bana riba-ginikaumi, moĝoni au na avaĝa-ribamito dagarari mabarari ĝokorana-iaĝi korikoririni ba? ¹⁰ Bema ĝomi na tarima ta ĝena rakava ĝotuĝamaĝi-fitoĝaiani tu, au na mo tarima ĝena vei-rakava maki atuĝamaĝi-fitoĝaiani. Ma bema rakava ta au na atuĝamaĝiato, mo rakava tu Keriso ĝoiranai au na varau atuĝamaĝi-fitoĝaianto ĝomi ĝemi namo uranai. ¹¹ Moĝesi aveito anina tu, Satani na ĝita beĝofarani, benamo mo meto misina bevaĝa-barego lelevaĝiani garina. Korana Satani eĝauveini dabarari ĝita tu ma ribara.

Paulo ĝena ura baregona Tito bene doĝaria

¹² Troas vanuĝana ĝana aiaĝoto, Keriso Varina Namona bana vari-fiua ĝana. Au Troas vanuĝanai araĝasito, benamo ariba-maoroto, Vereĝauka na mo vanuĝai Vari Namona bana fiua ĝatama-bokana tu ĝegu ekeoato. ¹³ Senaĝi au nuĝagu ai maino tu asi aĝabiato-ĝoi, nuĝagu evekvaraĝito-ĝoi, korana au tarigu Tito Troas ai tu asi adoĝariato. Moĝesi naima Troas tarimari aĝabi-tuĝurito moĝo, benamo Makedonia ĝana ma aiaĝoto.

Keriso ekokoreto lorinai ĝita takokoreni

¹⁴ Barau atanikiu-viniani, korana vanaĝivanaĝi ĝia na ĝena seĝuka kokorenai Iesu Keriso ĝena maĝuri nuĝanai ĝai eĝori-kaumani. Benamo ĝai ĝemana Keriso varina tu noĝamo muramura bonana namona na tanobara mabarana ĝeĝabiani, benamo ĝeribaiani. ¹⁵ Moĝoni, Barau ĝoiranai ĝai tu Keriso varina bonana namona, Barau na rakava ĝenana evaĝa-maĝuririto tarimari fakari na ema vei-rakava tarimari mase dabaranai ĝerakani tarimari fakari ai. ¹⁶ Mase dabaranai ĝerakani tarimari ĝeri, ĝai tu mase boraĝari bonari, mase bevaĝa-ĝoraiani dagarana. A Barau na evaĝa-maĝuririto tarimari ĝeri ai, ĝai tu maĝuri muramura bonana namona, maĝuri evaĝa-ĝoraiani dagarana. Senaĝi dei na mai ĝauvei baregona beveiani riba? ¹⁷ Ĝai dia tarima tari kavana, be Barau ĝena guruĝa ĝeĝobata-iaĝiani tu moni beĝene doĝari ĝana; a ĝai tu dia Barau ĝena guruĝa ĝaĝobata-iaĝiani tu moni na beĝene voima ĝana. Asiĝina. Ĝai tu Barau na etuĝumato, mai ĝauvei baĝana veia etato. Ĝai tu Keriso ĝesi ĝasebonato, ma Barau ĝoiranai ĝai tu nuĝama maoro e moĝoni ai Barau ĝena guruĝa ĝakiraĝiani.

3

¹ Ĝai mai guruĝa ĝakiraĝirini tu, ĝai tauĝema moĝo ma ĝavevaĝa-raĝe ĝenoĝoini, ĝakirani, “Ĝai tu moĝoni vei-iobukaiobuka tarimama korikori,” ĝatoni ba? Ba tarima kotari ĝeveini kavana ĝaurani tarimarima na ĝema vevaĝa-moĝoni fefana ta ĝomi ĝemi beĝene torea, beĝene kira, “Ĝai tu tarima namoma, be boĝono ĝabi-raĝema.” O ĝomi na ĝai boĝono ĝabi-raĝema uranai ĝema vevaĝa-moĝoni fefana ta boĝono torea ĝatoni?

² Ĝomi maniĝemi tu ĝai ĝema fefa, ĝai vaĝa-moĝonima fefami, ĝai lorumai Keriso na eberarito, ma tarimarima mabarari na ĝeribamini ema ĝeiavimini. ³ Ĝomi ĝemi maĝuri na evaĝa-fofori ginikauani, ĝomi tu Keriso ĝena fefa, ĝai ĝema ĝauvei ĝenana eberamini o etoremimi, (ma tarimarima na ĝeiaviani). Ĝomi tu Keriso ĝena fefa, dia bairo na eberamito fefami, senaĝi maĝuri vanaĝivanaĝi Barauna Iaukana na eberamito fefami. Ma ĝomi Keriso na tu dia fore lefalefari iatari ai ebera-kaumito, senaĝi ĝomi tu tarimarima loruri ai ebera-toĝaiato.

⁴ Ĝai na maiĝeri guruĝa ĝakiraĝirini, korana ĝai tu Keriso ĝenana ma ĝema tuĝamaĝikau Barau ĝenai. (Korana ĝia na evaĝa-kavamani ĝena ĝauvei veiveinai). ⁵ Aba, ĝai tauĝema ĝereĝama na maiĝeri veiĝa tu asi ilaila baĝa veirini. Moĝesi naima ĝai na dagara ta ĝavaĝa-ĝoraiato tu asi ĝatoni. Asiĝina. Ĝai tu Barau na ĝereĝana na moĝo kokore ema riba ĝai evinimani nai mai ĝauvei ĝaveirini. ⁶ Barau na kokore ema riba evinimani nai, ĝia ĝena kiraĝitore o ginitaĝo variĝuna ĝavarifuani. Mo tu dia taravatu bukanai ĝetorerito dagarari ĝavari-fiurini, asiĝina, ĝai tu Iauka Veaĝa na tarimarima ĝeri maĝuri ai kara eveiani ĝavari-fiurini. Korana taravatu bukanai etorerito vevaĝa-naĝiri na tu tarima ĝevaĝi-maserini, bema asi ĝekorana-iaĝiani nai; senaĝi Barau Iaukana na tu tarimarima maĝuri evinirini.

Barau ĝena ginitaĝo variĝuna marevana baregona

⁷ Ĝoseĝaĝi, Mose na Barau ĝena taravatu tu Isaraela tarimari evaĝa-ribarito-ĝoi, moĝeri na tu mase maki ĝevaĝa-ĝoraiato-ĝoi. Mo taravatu moĝeri tu Barau na fore iatanai eberarito, ma marevari mamari tu barego rakava. Moĝeri taravatu Barau na fore ai eberarito dagarari Mose na eĝabi-iaĝomarito-ĝoi nai, Mose tu ĝoirana maki emamato-ĝoi, be Isaraela tarimari Mose ĝoiranai maki asi ĝeboĝekau-maukato-ĝoi, korana mo mareva mamana na matari efai-fitoĝarito-ĝoi nai. Senaĝina mo taravatu mamari marevana baregona moĝa tu asikauna ma erekwarekwato-ĝoi. ⁸ Bema taravatu mamana marevana baregona tu moĝesi neganai, Barau Iaukana ĝena ĝauvei mamana marevana ema seĝukana tu barego lelevaĝi. ⁹ Bema mase maki evaĝa-ĝoraiani ĝauveina mamana marevana tu barego, vei-iobukaiobuka evaĝa-ĝoraiani ĝauveina mamana marevana ema seĝukana tu barego lelevaĝi. ¹⁰ Toma taravatu mamana marevana baregona moĝa tu asi marevana, korana Barau Iaukana mamana marevana ema seĝukana tu barego lelevaĝi. ¹¹ Ma bema Mose na mo asi betanumaukani taravatuna moĝa eĝabi-iaĝomaiato, mamana marevana tu barego nai tu, betanu-vanaĝi vanaĝini dabarana mamana marevana ema seĝukana tu barego lelevaĝi veĝata.

¹² Ĝai tu mai dabara variĝuna o ginitaĝo variĝuna ĝenai ĝavetuĝa-maĝikauni, naima asi ĝagarini, ma kokorema ĝesi ĝakiraĝiani. ¹³ Ĝai tu dia Mose kavana, be ĝoirama ĝakou-ĝaurini. Mose tu ĝoira kouĝau dabuĝana na ĝoirana ekou-ĝauato, korana Isaraela tarimari na ĝia ĝoirana na mo mama marevana erekwa-rekwato-ĝoi moĝa asi beĝene ĝeĝitaia ĝana. ¹⁴ Senaĝi Isaraela tarimari nuĝari e ĝeri tuĝamaĝi Barau na evaĝa-mukunarito. Korana tu mo ĝaro na beiaĝoma mo maitoma, mo kouĝau dabuĝana ĝia nuĝari e ĝeri tuĝamaĝi evaĝa-mukunarito dabuĝana tu roĝo etanuni, be ginitaĝo guinena bukana ĝeiaviani nai, asi ĝetuĝamaĝi-doĝariani. Mo ĝia nuĝari ema ĝeri tuĝamaĝi ekou-ĝaurini dabuĝana tu Keriso ĝesi beĝe sebonani vauro bevekeofakani. ¹⁵ Toma maki Mose ĝena taravatu guruĝari ĝeiavirini nai, ĝia nuĝari tu kouĝau

dabuḡana na ekou-ḡauani. ¹⁶ Senaḡi tarima ta betuḡamaḡi-kureni, benamo Vereḡauka ḡenai ma beiaḡoni tarimana ḡenana mo kouḡau dabuḡana tu bekoki-fitoḡaiani. ¹⁷ Ma mai Vereḡauka tu Iauka Veaḡa ekiraḡiani. Be Vereḡauka Iaukana ainai eḡauveini gabuna, ḡeḡabi-raḡeani tarimari tu dagara ta na asi ebarubarurini. Asiḡina, ḡia tu fakai ḡetanuni. ¹⁸ Ma ḡita ḡoirara tu kouḡau dabuḡana na asi kouḡau, be Vereḡauka mamana e marevana baregona ḡita ḡerana veḡiana noḡa efoforini, tarimarima na ḡeḡitaiani. Vereḡauka tu Iauka Veaḡa, ma ḡia ḡenai mo mama e marevana baregona eiaḡomani. Monana esenisirani Vereḡauka kavanai taiaḡoni, ema ḡia mamana e marevana barego lelevaḡina ḡita maki evini-vanaḡi vanaḡirani.

4

Iauka farefarena gwaḡutu nuḡanai

¹ Barau ḡena vevetuḡaḡwai moḡo mai ḡauvei ḡai evinimato. Moḡa lorinai ḡai tu asi ḡatuḡamaḡi-moirani mai ḡauvei veiveinai. ² Ḣai tu maiaka veiḡari vekuretoḡari, tarimarima na asi ḡeḡita-learini veiḡari, tu ḡaiḡuirito. Ema ḡai tu asi ḡaḡofaḡofani e Barau ḡena guruḡa anina maki ḡai na tu asi ḡakefoani. Asiḡina. Ḣai na Barau ḡena vari moḡonina tu tauna korikori moḡo ḡakiraḡi-fofori ginikauani. Monana tarimarima beḡene riba, ḡai tu ma moḡonima ḡesi Barau ḡena ḡauvei ḡaveiani ḡia ḡoiranai.

³ Senaḡi bema ḡai na mai Vari Namona ḡavari-fiuidi maiḡa vekuretoḡa nai tu, mai vari maiḡa tu mase koufanai ḡerakani tarimari moḡo ḡeri ai vekuretoḡa. ⁴ Maiḡeri tarima, Keriso asi ḡevaḡa-moḡoniani tarimari, tu mai tanobara barauna arana Satani na ḡeri tuḡamaḡi evei-mukunarito, naima mai Vari Namona mamana emamani tu asi ḡeḡitaiani. Mai Vari Namona mamana maiḡa tu Keriso mamana marevana baregona emamani. Ma mai Keriso maiḡa tu Barau vetoḡana korikori. ⁵ Ḣai tu dia ḡai tauḡema varima ḡafiurini. Asiḡina. Ḣai na tu Iesu Keriso ḡaḡobata-iaḡiani, ḡakirani, Keriso tu Vereḡauka korikori. Ma ḡai tu ḡomi ḡemi vetuḡunaḡi tarimamai ḡavevaḡa-iaḡoni Iesu ḡagubakauani lorinai. ⁶ Korana Barau tovotovonai ekirato, “Mukuna furufuru nuḡana na nemama-rovorovo,” etato. Ma mo Barau sebona na ḡai nuḡamai ema vaḡa-mama rovorovoato korana tu, Barau mamana baregona Iesu Keriso ḡoiranai emamato moḡa bene vaḡa-foforia, benamo baḡana ribaia e baḡana tuḡamaḡi-fakaia ḡana.

⁷ Senaḡi mai farefare namo vedaureana tu ḡai tauḡanima nuḡanai maiḡea, mai tauḡanima tu noḡa tano na ḡeveirini gwaḡuturi, ma beḡe korini, monana tarimarima mabarari na beḡene ḡitaia, ma beḡene riba maki, mai seḡuka barego lelevaḡina ḡai ḡemai maiḡa tu Barau ḡenana eiaḡomani, ma dia ḡai ḡemana. ⁸ Ḣai tu reketa-reketa na ḡeḡaru-ḡeḡeraḡimani, ḡevaḡa-midigu midigumani e meto maki barego ḡevinimani, senaḡi ḡema kokore tu asi ekorini. Ḣaro kotari tu ḡadaradarani, asi ribama kara ma baḡa veiani, korana maḡuri tu gwaḡiḡi, senaḡi ḡema tuḡamaḡikau Barau ḡenai tu asi emoirani veḡata. ⁹ Tarimarima na asi ḡeura-vinimani, ḡevaḡa-midigumidigu baregomani, senaḡi Barau tu ḡai sevisevimai moḡo etanuni, asi eiaḡuimani; semo na ḡekwari-ketomani, senaḡi asi ḡamaseni. ¹⁰ Iesu emaseto, mo mase moḡa tu vanaḡivanaḡi ḡai tauḡanimai ḡaḡwarakao-rakaoani. Ḣaribani, ḡai maki, Iesu ḡevaḡi-maseato kavana, beḡe vaḡi-masemani. Moḡesi eḡorani korana tu, Iesu ḡena maḡuri maki vanaḡivanaḡi ḡai tauḡanima na bene fofori, be tarimarima na beḡene ḡitaia. ¹¹ Ḣai roḡo maḡuri ḡatanuni apostoloma tu, vanaḡivanaḡi beḡene vaḡi-masema ḡetoni, Iesu varina ḡakiraḡiani ḡaramanai. Mai veiḡa eḡorani tauna korikori tu, Iesu ḡena maḡuri, (mo tu Iesu emaḡuri-ḡenoḡito mo maḡuri moḡa), seḡukana ḡai tauḡanima na bene fofori, be tarimarima na beḡene ḡitaia ḡana. ¹² Moḡesi naima mase ḡena ḡauvei tu ḡai (apostolo) ḡemai eveiani, senaḡi maḡuri tu ḡomi ḡemi maḡuri nuḡanai eḡauveini.

¹³ Buka Veāgai ekirani, “Au na Barau avaāga-moōoniato, moōesina naima aguruōato.” Ġai maki mo veābidadama sebona moōa nuōanai naima ġakirani, Barau ġavaāga-moōoniani nai ġaguruōani. ¹⁴ Korana ġai ribama, Iesu Vereōauka mase na evaāga-variōisi ġenoōoiato Barauna na ġai maki ma bevaāga-variōisi ġenoōoimani Iesu kavana, benamo ġai ema ġomi, mabarara beōabi-iaōomarani ġia ġoiranai bea vaāga-ruōa-tarirani. ¹⁵ Ġai na midigumidigu e meto ġaōābirini tu, ġomi na namona boōono doōaria ġana, ema monana tarimarima ġutuma gorogoro na Barau ġena namo ema varevare-bara beōene doōaria. Benamo mai Barau ġena namo ema varevare-bara dainai, tarimarima ġutuma na Barau beōene tanikiu-vini-baregoa e ġia marevana e mamana baregona beōene vaāga-raōea.

Veābidadamai moōo bitana tanu

¹⁶ Moōa lorinai ġai tu asi kota maki ġatuōamaōi-moirani. Aba, tauōanima tu eōaukani, bemoira-iaōoni, senaōi iaukama tu ġaro loriri ai evaāga-variōurini. ¹⁷ Ema maīgeri midigumidigu e meto misiri asikauna na beōe raga-korini dagarari voiri beōe foforini tu barego lelevaōi. Barau na maīgeri voiri tu marevana barego lelevaōina, betanu-vanaōi vanaōini dagarana, bevinimani. ¹⁸ Moōesi naima ġai matama na tu dia toma ġeōorani matara na taōitarini dagarari ġaōita-karakararini. Asiōina. Ġai matama na tu, toma matara na asi taōitarini dagarari, ġaōita-karakararini. Korana toma matara na taōitarini dagarari tu asikauna ma beōe korini, senaōi kara toma asi taōitaiani dagarana tu betanu-vanaōi vanaōini, asi bekorini dagarana.

5

Guba tauōanina e mai tanobarai tatanuni tauōanina

¹ Ġai ribama, mai tanobarai ġatanu-iaōiani foutana o tauōanina berakavani mase ai nai, gubai asi ġima veiveina numana ta Barau ġenana baōa ġabiani, tanu-vanaōivanaōi numana. ² Mai tanobara tauōani numanai ġatanuni tu ġataōitaōini ġaōabaōabani, korana midigumidigu e meto barego ġaōoitaōoni dainai. Be ġai ġema ura baregona tu, Barau na guba na beiaōomani tauōanina na nevaāga-dabuōama. ³ Korana guba tauōanina na bedabuōa-ōaumanu tarimarima kavana nai, ġai tu dia iauka moōo baōa rakao-rakaoni ġia ġoiranai gubai, senaōi ġai iaukama tu kouōau initoma kavana. ⁴ Korana ġai roōo mai tanobara tauōanina numanai ġatanuni tu, ġaōabaōabani e meto barego ġevinimani. Maīōa tauna tu, asi ġaurani mai tanobara tauōanina maīōa ġakoki-vaōia o ġamase ġatoni. Asiōina. Ġai ġema ura tu Barau na guba tauōanina numana variōuna na bene vaāga-dabuōa-ōauma, be maōuri tauōanina na ma beōe maseni tauōanima moōo gabuna bere borōia ġatoni. ⁵ Barau tauōena na ġita tu mai maōuri variōuna maīōa bitana ġabia ġana erovina-torerato. Moōesi naima ġia na Iauka Veāga tu evini-guinerato. Barau na mai Iauka Veāga evini-guinerato anina tu, ġita bitana riba-ġinikau, tauōani variōuri maki bevinirani.

⁶ Moōesi naima vanaōivanaōi ġai nuōama tu gwaōiōi, asi ġatuōamaōi-iauvoiauvoni. Ma ġai ribama, mai tanobara tauōanina numanai roōo ġatanuni nai tu, ġai Vereōauka ġesi vanuōa korikori gubai tu asi ġatanu-vegogoni. ⁷ Ġai veābidadamai moōo ġatanuni, dia matama na ġaōitarini dagarari na ġeōori-kaumani. ⁸ Au mo bakira kavana, ġai tu asi ġagarini, ma tuōamaōikauma ġesi ġaurani, mai tauōani ġenana baōana veōita, benamo Vereōauka ġesi baōana tanu, Vereōauka etanuni vanuōanai. ⁹ Moōesi naima ġai ġema ura barego sebona moōo ġoiramai ġatoreani tu, ġia iauna moōo baōana vaāga-namoā. Mo tu mai tanobara tauōanina nuōanai baōa tanuni, o mai tanobara tauōanina numana na baōa raka-vaōini, benamo Vereōauka ġesi gubai baōa tanuni, ġai ġema ura tu, ġia iauna moōo baōana vaāga-namoā. ¹⁰ Korana ġita mabarara Keriso ġena Kota seana

goiranai tu bita ruġa-rosini veġata. Monai ġita mabarara tata mai tanobara tauġaninai tatanuni nai, veiġa namori o rakavari taveirini, maiġeri voiri ilailari bita ġabirini.

Keriso na Barau ġatanai evaġa-iaġorato

¹¹ Ġai ma ribama, Vereġauka tu ma garina, korana tu goiranai bita ruġa-tarini. Moġesi naima ġai na tarimarima ġasisiba-vinirini, beġene tuġamaġi-vekefo ġana. Ġai nuġama e ġema tuġamaġi kamasi tu Barau ma ribana ginikau, ema au atuġamaġini, ġomi maki ġai nuġami ai ġoribamani. ¹² Maiġesi ġaguruġani tu, dia ġai tauġema ġomi goirami ai ġakirani, ġai tu moġoni vei-iobukaiobuka tarimama korikori. Asiġina. Maiġeri guruġa ġakira-varamini tauna korikori tu, ġai boġono veiavi-iaġima, be tanobara iaunegari e ribari ġevekokoroku-iaġirini tarimari boġono vaġa-veseri ġana. Maniġeri tarimarima tu matari na ġeġitarini dagarari ġevekokoroku-iaġirini, a tarimarima nuġari ai ġetanuni dagarari tu asi ġeġitarini. ¹³ Bema ġai tu ġababo-rakaoni ġotoni nai, mo tu Barau ġena ġauvei ġaveiani dainai; o bema ġema tuġamaġi maoro nai, mo tu ġomi namo boġono ġabia ġana.

¹⁴ Ġai tu Keriso ġena veuravini na elaunaġi-naġimani, ema ġai moġoni ġariba-ginikauni, Keriso tu tarimarima mabarara ġera vei-rakava dainai emaseto. Moġesi naima, tarimarima mabarara maki ġia ġena mase ai tamase-vegogoto. ¹⁵ Keriso tu ġita tarimarima mabarara ġera vei-rakava lorinai emaseto naima, ġita initoma tamaġurit-anuni tarimara mabarara tu, dia ġita tata tauġera ġera ura loriri ai moġo bitana tanu. Asiġina. Ġita mabarara tu Keriso ġenai moġo bisini tanu, korana tu ġia ġita urarai emaseto, ma Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato.

¹⁶ Moġesina naima ġai na maitoma tarimarima tu dia tauġanina rekenai ġena maġuri ġaġitaiani. Aba, tovotovonai tu Keriso maki tauġanina rekenai ġatuġamaġiato-ġoi, senaġi toma moġesi tu asi ġatuġamaġiani. ¹⁷ Moġesi naima bema tarima ta Keriso ġena maġuri nuġanai etanuni, mo tarima tu tarimarima variġu geragerana. Mo maġuri guinena etanu-iaġiato-ġoi moġa tu ekorito, ġia tu maġuri variġu geragerana eġabiato, ma mai maġuri variġunai etanuni. ¹⁸ Maiġeri dagara mabarari tu Barau na ġita ġera evinirani. Barau tavetari-viniato-ġoi, senaġi Keriso ġena mase ġenana ġia na ma eġabiraġe-ġenoġoirani. Ema ġai maki Barau na mai ġauvei evinimato, mo tu tarimarima baġana kira-varari, Barau na maino ġabiġabina dabarana tu varau eveiato, be ġia ema Barau maino beġe ġabiani riba. ¹⁹ Mai guruġa anina tu: Barau na Keriso tanobara ġana etuġu-iaġomaġiato, benamo ema maseto. Keriso ġena mase ġenana Barau tu tanobara tarimari mabarari ġesi maino ġeġabiato: Tarimarima ġeri rakava asi ma etuġamaġi-taġorini, senaġi etuġamaġi-fitoġarini. Barau na mai ġauvei ġai evinimato, maino guruġana maiġa baġana ġobata-iaġia.

²⁰ Moġesi naima ġai tu Keriso ġaruġa-boroġiani mai tanobarai. Ma Keriso ġena vari ġavari-fiuanai nai tu, noġa Barau tauġena ġai ġemana tarimarima eura-maġirini, ġia ġesi maino beġene ġabia. Ġai na Keriso aranai ġomi ġanoġimini, “Barau ġesi maino boġono ġabia.” ²¹ Korana Keriso tu enabe asi ġena rakava, senaġi ġita ġera vei-rakava lorinai, Barau na ġia noġa moġo vei-rakava tarimanai evaġa-iaġoato. Barau na mo veiġa eveiato korana tu, Keriso ġesi bita sebonani ġenana, ġita mabarabarara tu vei-iobukaiobuka tarimari ai bitana iaġo ġana Barau goiranai.

6

¹ Ġai tu Barau ġesi ġaġauvei-vegogoni, moġesina naima ġalaunaġimini, Barau ġena namo e varevare baregona ġoġabi-raġeato maniġa tu boġono ġabi-gigitaria, asi boġono vaġa-rakavaia. ² Korana Barau tu maiġesi ekirani ġena bukai, “Au na bai-au-namomini ma baġabi-raġemini ġarona beġabiani nai tu, ġemi noġinoġi baġabi-raġerini,

ema vevaġa-maġuri ġaronai tu,
au na bavaġa-kavamini.”

Au na avaġa-guruġamini, maitoma ġarona tu Barau na tarimarima beiau-namorini
ema beġabi-raġerini. Ma maitoma ġarona tu Barau na tarimarima bevaġa-maġuririni
ġarona!

³ Ġai tu asi ġaurani, tarima ta na ġai ġema ġauvei nuġanai kerere ta bene
ġoitaġoa ma beġene vaġa-daġama, moġa lorinai ġai na tarima ta vaġa-vedaġa-
raġena veiġana ta asi ġaveiani. ⁴ Moġesi naima ġema veiġa e guruġa mabarari ai
ġavevaġa-foforini, ġai tu moġoni Barau ġena vetuġunaġi-iaġovinina tarimama. Meto
nuġari ai ġavevaġa-gwaġiġini; tarimarima na ġevaġa-midigu midigumani; ġema ġauvei
nuġanai maġuri gwaġiġiri ġadoġaririni; tarimarima na ġevaġa-dabara dokomani;
⁵ ġekwarimani, ġediburamani, ġutuma-bara na ġeġaru-ġeġeraġimani ġefarara-farara
vinimani; ġauvei ai ġavekwarraġi-rakavani, asi ġagenani, asi ġaġaniġanini. ⁶ Ġema
maġuri e veiġa tarimarima e Barau ġoirari ai ġenamo-vedaureani; Barau ġena maġuri
e ġena vari ġaribaiani; maġuri metori ġaġoitaġorini, senaġi ġatuġamaġi-gwaġiġini;
ġevaġa-rakavamani tarimari asi ġabaru-vinirini, senaġi ġaiu-namorini; Iauka Veaġa na
evaġa-kavamani dabara mabarari ai, ma nuġama mabarari ġesi tarimarima ġaura-
vinirini. ⁷ Barau ġena guruġa moġonina moġo ġaġobata-iaġiani Barau ġena seġukai;
vei-iobukaiobuka farefareri tu ġimama aroribamai ema ġimama kaurimai ġerina
ġavetarini.

⁸ Ġai tu ġaruġa-gwaġiġini, tarimarima na ġevaġa-raġemani o ġevaġa-rakavamani
nuġari ai, varima ġevaġa-rakavarini o ġevaġa-namorini nuġari ai; ġekiramani, ġai
na tarimarima ġaġofa-taġui-taġuirini ġetoni, senaġi ġai tu guruġa moġoniri moġo
ġakiraġirini. ⁹ Ġekirani, ġia tu asi ribari ġai ġetoni, senaġi ġai tu ġeġita-leamani,
ġia ma ribari ġinikau ġai tu dei. Ġevaġimani, be ġamaseni, senaġi roġo ma
ġamaġurini. Ġebotamani, senaġi asi ġamaseni. ¹⁰ Ġevaġa-nuġa midigu-midigumani,
senaġi vanaġivanuġi ġaiakuni ġaverereni. Asi ġema asi ġama, senaġi tarimarima vovoka
ġavaġa-taġarini. Dagara ta asi ġaġwa-tanuani, senaġi Barau na ġena tarimarima
evinirito dagarari mabarari tu ġai ġema.

¹¹ Korinto tarimami, ġai ġomi ġemi ai tu ġaguruġa-flu-iaġoni moġo, asi ġagarini, ema
nuġama maki ġakeorini, ġaura-vinimini nai. ¹² Ġai na ġomi tu ġaura-vinimini, senaġi ġomi
na neġi ġai asi ġoura-vinimani. ¹³ Au na ġomi tu natugu kavana avaġa-guruġamini: Ġomi
nuġami asi boġono kouri, nuġami boġono keori, be ġai na ġomi ġaura-vinimini kavana,
ġomi na maki ġai moġesi boġono ura-vinima.

Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġesi asi boġono vekako

¹⁴ Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġesi asiġina ġinavaġi boġono veġata e asi
boġono vekako. Korana kamara dabarai vei-iobukaiobuka e vei-rakava veiġari beġe
veġatani ema beġe sebonani, ei? Asi ilaila! Ema kamara dabarai mama ema mukuna
furufuru beġe veġatani ema beġe sebonani, ei? Asi ilaila! ¹⁵ Keriso ema Satani
tu kamara dabarai beġe nuġa-sebonani, ei? Ema veġabidadama tarimana ema asi
eveġabidadamani tarimana tu kamara dabarai ġia tauri ruarua ġeri tuġamaġi beġe
sebonani? ¹⁶ O Barau ġena Rubu Veaġa e babarau ġeri rubu tu kamara dabarai Rubu
Veaġa sebonai moġo beġe iaġoni, ma Barau sebona moġo beġe toma-rakariġoani? Ġita
mabarara tu Barau ġena Rubu Veaġa. Ma Barau ekirato,

“Au tu ġia nuġari ai batanuni,
ma ġia vekaravari ai barakaorakaoni.
Au tu ġia ġeri Barau ai baiaġoni,
ma ġia tu au ġegu tarimari ai beġe iaġoni.”

¹⁷ Moġa lorinai Vereġauka ma ekirato,

“Vei-rakava tarimari
vekaravari na ġoma-rakarosi,
ma ġia seviri na ġoraka-veġita.
Asi iareva dagarari asi boġono ġabi-karari,
moġesi tu baġabi-raġemini.”

¹⁸ Iaru-korokoro Vereġaukana tu maiġesi ekirani,
“Au tu ġomi Tamami ai baiaġoni,
ma ġomi tu au natugu taumi
ema vavinemi ai bavaġa-iaġomini.”

7

¹ Ġatagu mabarami, ġoseġaġi, Barau na mai guruġatore maiġeri tu ġita ġera ekiraġirito. Moġa lorinai tauġanira ema iaukara ġevaġa-rakavarini dagarari mabarari ġita ġerana si-iareva-fitoġari. Be Barau ġenai ma vegubakaura ġesi tatanuni nuġanai, ġera maġuri tu namo ema veaġa korikori.

Paulo ġena iaku tu asikei, korana Korinto tarimari ġevetuġamaġi-kureto

² Nuġami ai ġai ġema faka kota boġono veia. Ġai tu tarima ta ġenai veġa rakavana ta asi ġaveiato. Ġai na tarima ta ġena maġuri asi ġavaġa-rakavaiato. Ġai na tarima ta ġofaġofa dabaranai ġena dagara ta asi ġaġabiato. ³ Au maiġesi akirani tu, dia ġomi ġemi ai meto atore-kauani. Asiġina. Au varau baguruġa-guine, ġomi tu ġai loruma ġuturi ai ġotanuni, ġauravini-rakavamini. Be ġomi ġesi bita tanuni o bita maseni, ġai ġema veuravini ġomi ġemi ai tu asi bedokoni, roġo betanuni. ⁴ Au ġegu tuġamaġikau tu barego lelevaġi etanuni ġomi ġemi ai, korana ġemi veġabidadamai ġoruġa-gwaġiġini. Moġesi naima au na ġomi avaġa-veiavimini tarimarima ġoirari ai, ma au maki ġolaunaġi-baregoguni. Meto baregori ġaġoitaġorini mabarari nuġari ai maki, au ġegu iaku tu roġo etanuni, asi kota edokoni o ekeini.

⁵ Makedonia tanobaranai ġaraka-toġato nai, ġai tauġanima tu asi kota maki ġeiaġaraġito meto e midigumidigu ġerina. Gabu mabarari ġana ġaiġoto-ġoi tu, meto e midigumidigu ġaġoitaġoto-ġoi, tarimarima na ġevaġa-veġare veġaremato-ġoi e ġekoumato-ġoi. Ema nuġama ġeraġeto-ġoi. ⁶ Senaġina Barau na tu meto e midigumidigu na nuġari ġevaġa-moirarini tarimari evaġa-kavarini. Ġia na nuġama evaġa-gwaġiġirito, Tito etuġu-iaġomaiato nai. ⁷ Ma ġai tu dia ġia eiaġomato nai moġo, nuġama ġegwaġiġito. Senaġi ġomi na aiġesi ġovaġa-kavaiato moġeri variri ġema ema kiraġito, moġeri na maki ġelaunaġi-baregomato. Evaġa-ribaguto, ġomi ġemi ura baregona au boġonoasi ġitagu. Ema ġemi nuġa-midigumidigu e au ġoura-viniguni e ġourani au gogobagu boġono raga, ema au ġegu guruġa ġokorana-iaġirini variri mabarari ema kiraġirito. Moġa lorinai au ġegu iaku ebarego-lelevaġito.

⁸ Ribagu, au na fefa atore-iaġoato, monana evaġa-nuġa midigumidigu-mito, senaġi au tu asi adaradarato. Aba, tovotovonai tu adaradarato, korana ariba-maoroto, au na fefa na nuġami evaġa-meteorito, senaġi mo tu ġemi nuġameto tu asi etanu-maukato. ⁹ Ma initiba au tu averereni, dia ġomi nuġami avaġa-meteorito nai, senaġi mo ġemi nuġa-midigumidigu ġenana ġovetuġamaġi-kureto, benamo Barau ġenai ġoġenoġoito. Ġai na ġomi ġemi ai rakava metona ta asi ġaveiato, senaġi Barau ġena ura veġata ġomi boġono nuġa-midigumidigu, korana ġemi veġa ġekerereto nai. ¹⁰ Barau ġenana eiaġomani nuġa-midigumidiguna tu asi tuġamaġi vevaġa-ġwana. Korana tu mo nuġa-midigumidigu ema vetuġamaġina tu vetuġamaġi-kure evaġa-ġoraiani. Mai dabarai vetuġamaġi-kure eġorani vau Barau na tarimarima evaġa-maġuririni. A mai tanobara maġurina ġenana eiaġomani nuġa-midigumidigu e vetuġamaġina na tu mase evaġa-ġoraiani. ¹¹ Mai Barau ġenana eiaġomani nuġa-midigumidigu e vetuġamaġina na kara ġomi ġemi ai bevaġa-ġorari ġotuġamaġi-ginikaua. Maniġa ġenana ġomi toma ġemi tuġamaġi beġe maoro, ma

goura-rakavani veiga namori moĝo fakami ai boĝono veiri. Ema ĝemi ura baregona tauĝemi boĝono veiareva-faka meto tari ĝerina. Ma mo kerere eveito tarimana ĝenai asi ĝoiakuto, ma au garigu ĝoveito, ma ĝemi ura baregona ĝemi ai ma bana iaĝosi, ma ĝemi ura baregona maki mo kerere eveito tarimana ĝena maĝuri bene maoro veĝata, ma ĝemi ura ĝia tu ĝena veiga rakavana voina metona bene ĝabia veĝata. Ĝomi na maiĝeri veiga mabarari ĝoveirini ĝerina ĝovevaĝa-moĝonini, ĝomi tu mo veiga rakavana ĝenana boĝo veĝabi-vaĝi, ma asi ĝemi kerere ta.

¹² Au na mo fefa ĝomi ĝemi atoreato-ĝoi nuĝanai tu, dia mo kerere eveito tarimana ĝena maĝuri totomaorona tuĝamaĝina aveito-ĝoi, o mai tarima na nuĝari evaĝa-meteorito tarimari atuĝamaĝirito-ĝoi. Asiĝina. Au na mo fefa atore-iaĝosiato anina tu, Barau ĝoiranai ĝomi tauĝemi boĝono riba-maoro, ĝomi na ĝai tu moĝoni nuĝami mabarari ĝesi ĝai ĝoĝabi-raĝemani e ĝogubakaumani. ¹³ Ĝai tu ĝomi ĝemi veiga mai bakiraĝiri veigari na ĝelaunaĝi-baregomani.

Senagi mo ĝemi veiga na ĝelaunaĝimato, ma kokore barego ĝaĝabiato-ĝoi, moĝa iakunai tu ma ĝaiaku-rakavato maia, korana Tito ekirato, maninai ĝomi na ĝia tu ĝoĝabiraĝe-ginikauato, ema nuĝana egenagena-tarito. ¹⁴ Au na ĝomi ĝia ĝoiranai tu avaĝa-veiavimito, ma tauĝemi ĝemi veiga na ĝovevaĝa-foforito ĝoiranai, be eĝitamito, moĝesi naima aiakuni, korana asi ĝovaĝa-maiakaguto. Ema mo ĝemi veiga na ĝovevaĝa-foforito, ĝai na Tito ĝoiranai ĝomi ĝavaĝa-veiavimito guruĝari tu moĝoni veĝata, asi ĝofaĝofa. ¹⁵ Ma Tito na ĝomi ĝemi seĝaĝi etuĝamaĝirini, ema ĝomi na ĝia ma nuĝa-raĝemi e nuĝa-ĝoĝoĝoĝomi ĝesi ĝoĝabi-raĝeato, moĝeri ma etuĝamaĝi-iaĝosirini nai, ĝia ĝena veuravini ĝomi ĝemi ai tu ebarego-lelevaĝini moĝo. ¹⁶ Au tu averereni, korana moĝoni ama ribani asi adaradarani, ĝomi na tu veiga namori ema iobukaiobukari moĝo ĝoveirini bene.

8

Ekalesia na moni ĝevaĝa-vegogorito Ierusalemia ekalesiari ĝeri

¹ Tarikaka mabarami, maitoma ĝai ĝema ura tu, Barau ĝena namo e varevare-bara Makedonia ai ekalesia doĝorori iatari ai etoreato boĝono ribaia. ² Ĝia ĝeri ai tu meto e midigumidigu barego eraĝasito, senagi ĝia nuĝari tu iaku e verere na ĝevonuvonu-raĝeto. Ĝia tu moĝoni ogoĝami, asi ĝeri-ĝari, senagi ĝia ĝeri varevare tu barego rakava ĝeveiato. ³ Au na ĝomi ĝemi ai akiraĝi-fofori korikoriani, ĝia ĝeri ĝoitaĝo tu kei, a ĝeri vini tu barego-rakava tarikakari tari vaĝa-kavari ai; ma ĝia ĝeri ai doĝari-doĝariri maki gwaĝiĝi, a farefareri e moniri maki benamo ĝevini-fitoĝarito moĝo. Ma mo veiga tauĝeri ĝeri urai moĝo ĝeveiato. ⁴ Ĝia tauĝeri na ĝeri-ĝari na ĝai ĝenoĝi-ginikaumato, ĝeurato, ĝia maki ĝai beĝene ruĝa-karoma, be mai ĝauvei mainai tarima veaĝari beĝene vaĝa-kavari. ⁵ Ĝai ĝema tuĝamaĝi, ĝia ĝeri varevare monina tu misina moĝo beĝe vinini. Senagi ĝia ĝeri vini ĝaĝitaiato tu barego vedaurea, ĝai na kara tovtovonai ĝatuĝamaĝiato, moĝa maki ĝevanaĝiato. Ĝia tovtovonai tu tauĝeri roĝo Vereĝauka ĝenai ĝevevinito, ma moĝa murinai tu Barau ĝena ura ĝekorana-iaĝiato, be ĝai ĝemai maki tauĝeri ĝevevinito.

⁶ Moĝesina naima ĝai na Tito ĝanoĝiato, ĝakirato, ĝomi ĝemi veuravini varevarena moniri egororito kwari, moĝeri tu tauĝena na bene gogo-vaĝiri. Korana tovtovonai maninai moni-gogo ĝauveina tu ĝia na esinaiato. ⁷ Ĝomi Korinto ekalesiana dagara mabarari ai ĝomi tu moĝoni ĝoiaruto: Ĝemi veĝabidadama e ĝemi guruĝai, ĝemi riba iauka maĝurinai, ĝemi ura barego lelevaĝina Barau ĝena ĝauvei nuĝanai boĝono vevaĝa-kava, ema ĝemi veuravini ĝai ĝemai tu barego lelevaĝi. Ĝai ĝema velaunaĝi ĝomi ĝemi ai tu, mai veuravini varevareri vini maki boĝono vaĝa-baregoa.

⁸ Mai veuravini varevareri boĝono vini atoni maiĝa tu, dia akirani, boĝono veia veĝata atoni. Senaĝi maiĝesi akiramini tauna tu maiĝa: Tarikaka kotari tu ĝeiaĝo-ginikauni karori tari vaĝa-kavari ai. Moĝesi naima au na ĝomi atovo-naĝimini, ĝomi ĝemi veuravini tarikaka tari ĝeri ai tu aiĝesina naribaia atoni. ⁹ Ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝena namo e varevare-bara ĝomi tu ma ribami. Ĝia tu taĝa verena, senaĝi ĝomi urami ai asi ĝena farefare tarimanai ema vevaĝa-iaĝoto. Iesu asi ĝena farefare ai ema iaĝoto anina tu, ĝomi farefare vovoka tarimami ai boĝono iaĝo ĝana.

¹⁰ Ĝemi vini au na maki ĝomi na boĝono doĝaria ĝana, au ĝegu vevaĝa-gwada guruĝana tu maiĝa: Ĝoraĝani laĝaninai ĝomi na tu dia moni vaĝa-vegogo moĝo ĝosinaiato, senaĝi ĝomi tu ĝourato, mai veĝa maki boĝono veia veĝata. ¹¹ Moĝesi naima ĝosinaiato ĝauveina boĝono vaĝa-kori ginikaua. Moĝesina tu mai boĝono veia veĝata ĝotato ĝauveina tu boĝo vaĝa-kori ginikauani, monana bevaĝa-moĝoni korikoriani. Boĝo vinini nai tu, ĝemi ai kara maniĝeri ilailari ai moĝo boĝono vini. ¹² Bema nuĝami mabarari ĝesi ĝemi ai kara ĝetanuni maniĝeri ilailari ai boĝo vinini dagarari tu, Barau na beiaku-iaĝirini e beĝabi-raĝerini. A ĝemi ai asi ĝetanuni dagarari asi boĝo vinini, moĝeri Barau na tu asi benuĝameto-iaĝirini, ema ĝomi maki asi bebaru-vinimini. ¹³ Ĝai asi ĝaurani, tari ĝovaĝa-kavari uranai, ĝomi tauĝemi iatami ai meto baregona boĝono tore-kaua, asi ĝemi-ĝami ai boĝono vevaĝa-iaĝo. Asiĝina. Ĝai ĝaurani tu, ĝomi ema ĝovaĝa-kavarini tarimari boĝono ilaila moni e farefare rekenai ĝatoni. ¹⁴ Mai taimi ai tu ĝomi na ĝia ĝeri ura dagarari boĝo vinirini, korana ĝomi ĝemi-ĝami tu vovoka tabutabu. Be ĝomi na ĝia ĝeri rabu ai ĝovinirini kavana, ĝomi ĝemi rabu ai maki ma beĝe vinimini. Mo dabarai ta asi berabuni. ¹⁵ Buka Veaĝai ekirani kavana, “Ĝutuma egogo-vegogoto tarimana ĝana tu dia eĝutuma-lelevaĝito, ma kotuna moĝo egogo-vegogoato tarimana ĝana tu dia misina korokoro, senaĝi taunai.”

Paulo na Tito Korinto ĝana etuĝuato

¹⁶ Au na Barau atanikiu-viniani, korana tu au ĝegu nuĝa-vekwaragi ĝomi ĝemi ai etanuni, mai nuĝa-vekwaragi sebona maiĝa tu Barau na Tito nuĝanai maki etoreato. ¹⁷ Korana ĝia tu dia ĝai na ĝanoĝiato dainai moĝo easi raka-ĝitamini. Asiĝina. Ĝia tauĝena maki nuĝana mabarabarana eura-rakavani veĝata bene iaĝosi, ĝomi bene raka-ĝitami. ¹⁸ Ĝai tarikakama ta maki Tito ĝesi ĝatuĝu-iaĝosiani. Mai tarikaka maiĝa tu ekalesia doĝorori mabarari na ĝavaĝa-raĝeani, korana ĝia na Vari Namona eĝobata-iaĝiani ma nuĝana mabarana ĝesi. ¹⁹ Ema mai tarikaka maiĝa tu ekalesia doĝorori mabarari na ĝeĝabi-viriĝiato, ĝai bene kavama mai varevare moniri baĝa ĝwa-iaĝorini nai ĝetato. Mai ĝauvei ĝaveiani korana tu, tarimarima mabarari na Vereĝauka beĝene vaĝa-raĝe baregoa ĝana, ema ĝai ĝaurani tarimarima baĝana vaĝa-kavari ĝatoni maĝurina baĝana vaĝa-foforia ĝana. ²⁰ Ĝai asi ĝaurani, tarima na ĝai beĝene roritorema ma beĝene vaĝa-rakavama. Moĝesina naima mai veuravini ai ĝevinito monina maiĝa tu dabara namonai ĝaĝauvei-iaĝiani. ²¹ Korana ĝai ĝema ura baregona tu, veĝa roroĝotona baĝana veia, dia Barau ĝoiranai moĝo, senaĝi tarimarima maki ĝoirari ai.

²² Ma ĝita tarikakara ta maki ĝia ĝesi ĝatuĝu-iaĝosiani, ĝia bekavarini. Mai tarikaka maiĝa tu ĝai na ĝaĝitaiani, ĝia tu moĝoni eura-baregoni, Barau vetuĝunaĝina bene iaĝovini etoni. Ema ĝia tu moĝoni ma ĝena vetuĝamaĝikau ĝomi ĝemi ai maki. ²³ Tito maniĝa maki apostolo au kavana, ma ĝai tauma ruarua tu ĝomi vekaravami ai ĝaĝauvei-vegogoni. A mani ĝita tarikakara ruarua maniĝeri tu ekalesia doĝorori tata arari ai beĝe iaĝosi, ma ĝia tauri ruarua tu ĝeri ĝauvei ema veĝai Keriso ĝevaĝa-raĝe baregoani. ²⁴ Moĝesina naima, ĝemi veuravini vetoĝana korikori ema ĝai na ĝomi ĝavaĝa-raĝemini tauna korikori, ĝia ĝoirari ai boĝono vaĝa-fofori korikoria, be ekalesia doĝorori mabarari na beĝene ĝitaia ema beĝene vaĝa-moĝonimi.

9

¹ Au na aḡitaiani tu, asi korana ta moḡo ḡomi na Barau ḡena tarima veaḡari moni ḡovarevare-vinirini guruḡari au na ma bakiraḡirini. ² Korana ḡomi ḡemi ura boḡono vaḡa-kavari veḡata ḡotato moḡa tu ribagu, be moḡa tu Makedonia tarimari ḡoirari ai maki ḡomi aveiavi-iaḡimito. Au na ḡia avaḡa-guruḡarito, akirato, ḡomi Akaia ai ḡotanuni tarimami tu, ḡoraḡani laḡanina na veḡata beiaḡoma mo toma ḡorovina-toreto boḡono vini ḡana. Ma ḡomi na tarimarima boḡono vaḡa-kavari nuḡa-vekwaraḡina ḡoveini guruḡana mani ḡeseḡaḡiato, benamo Makedonia tarimari kotari maki ḡeura-dikadikato, ḡia maki beḡene vevaḡa-kava veḡata ḡetato. ³ A au na mai tarikakara maiḡeri atuḡu-iaḡosirini tauna korikori tu, beḡene riba, ḡai na ḡavaḡa-veiavimini guruḡari tu dia guruḡa koriri moḡo. Be au aurani, ḡomi ḡemi varevare moniri tu boḡono gogo-toreri vauro boḡono venari-taḡo, au na ḡia akira-vararito ilailanai. ⁴ Asi namo Makedonia tarimari kotari au ḡesi beḡe rakakauni, benamo ḡomi beḡe ḡitamini tu, dia ḡai na ḡaveiavi-iaḡimini gabunai beḡe ḡoitaḡomini, ḡomi ḡemi varevare moniri tu asi gogotore. Ḳomi tu asi bakiraḡimi, senaḡi ḡai tu beḡe maiaka-korukorumani, korana ḡai ḡomi ḡemi ai tu ḡatuḡamaḡi-dadamaḡi-baregoni nai. ⁵ Moḡesina naima au batuḡamaḡi, mai tarikakara maiḡeri namona tu nanoḡiri, be beḡene iaḡosi-guine; be ḡomi ḡemi veuravini varevarena moniri, mo ḡokiraḡi-torerito moniri tu beḡene kirami, ma boḡono tore-vegogo guineri vauro, ḡai boḡono nari-taḡoma. Benamo ḡai baḡana votu nai, ḡemi veuravini varevarena moniri tu toretaḡo. Monana bevaḡa-foforiani ḡomi ma ḡemi veuravini ḡesi ḡia ḡeri ḡovinini, a dia nuḡami asi iakuri ḡesi ḡovarevareni.

Vovoka bevaroni tarimana

⁶ Mai guruḡa akiraḡiani maiḡa tu boḡono tuḡamaḡi-taḡoa: Ḳaniḡani ḡueri asi vovoka bevaroni tarimana tu, kwakwai maki ḡaniḡani asi vovoka bedoḡarini. A ḡaniḡani ḡueri ḡutuma gorogoro bevaroni tarimana tu, kwakwai maki ḡaniḡani ḡutuma lelevaḡi bedoḡarini. ⁷ Tarima ta nuḡanai evaḡa-moḡoniani ilailanai bene vini. A dia nuḡana ma daradarana ḡesi bene vini, o dia tarimarima ḡekirani beḡene tore veḡata ḡetoni naima beḡene vini. Korana nuḡana faka ema ma iakuna ḡesi evinini tarimana tu Barau na eura-viniani. ⁸ Ma Barau ḡena namo e varevare-bara lelevaḡina ḡomi iatami ai betorerini. Benamo monana ḡaro mabarari ai ḡemi ura dagarari mabarabarari boḡo ḡoitaḡorini, ema dia ḡoura-vinirini dagarari moḡo, senaḡi dagara kotari maki. Ema monana ḡauvei namori maki barego lelevaḡi boḡo veirini. ⁹ Buka Veaḡai ekirani kavana,

“Barau na ḡena varevare tu
asi-ḡeri e asi-ḡari tarimari
barego lelevaḡi evinirini,
ḡena vei-iobukaiobuka tu
betanu-vanaḡi vanaḡini.”

¹⁰ Barau na ḡaniḡani ḡueri vamoka vei tarimari evinirini beḡene varori ḡana, ema tarimarima ḡaniḡani evinirini beḡene ḡaniri ḡana. Mai Barau sebona mainana ḡemi ḡaniḡani ḡueri ḡovarorito moḡeri bevaḡa-vovoka tabutaburini, ema ḡemi veiḡa namori ḡwaḡwari beḡe ḡutuma-gorogoroni. ¹¹ Ma dabara mabarari ai ḡomi bevaḡa-taḡamini, ma monana nuḡami sebonai e ma veuravinimi ḡesi varevare mabarari boḡo vinini. Benamo ḡai ḡemana boḡo tuḡurini varevareri tarimarima na beḡe ḡoitaḡorini nai, mabarari na Barau ma beḡe tanikiu-viniani. ¹² Korana mai ḡauvei ḡomi na ḡoveiani maiḡa tu, dia Barau ḡena tarimarima veaḡari na ḡeura-vinirini dagarari moḡo ḡovinirini, senaḡi mai ḡomi ḡemi varevare bakuri ai, tarimarima vovoka na Barau ḡetanikiu-vini baregoani. ¹³ Korana mai tarimarima ḡovaḡa-kavarini ḡauveiri, mainana ḡomi ḡemi veiḡa namori bevaḡa-fofori ḡinikaurini. Ma tarimarima beḡe ribani, ḡomi na Vari Namona tu dia murumi korina na moḡo ḡokiraḡiani, senaḡi ḡokorana-iaḡiani maki.

Emā ġomi ġemi farefare e moni maki ma veuravinimi ġesi ġia e tarimarima mabarari ġesi ġovare-barabararini beġe ġitarini. Maiġeri veiġa namori loriri ai tarimarima na Barau beġe vonevone-raġeani. ¹⁴ Benamo ġia na ġomi beġe tuġamaġi-baregomini, ma iatami ai beġe ġauġauni. Moġesi beġe veini anina tu, Barau ġena namo e varevare barego lelevaġina ġomi iatami ai etanuni dainai. ¹⁵ Barau sitanikiu-vinia, korana ġia ġena varevare barego lelevaġina ġita evinirato bene.

10

Paulo na ġena ġauvei ġevaġa-rakavaia ġetato tarimari guruġari eveito

¹ Maitoma au Paulo tauġegu na nuġagu ma manauna e maranana ġesi ġomi anoġimini. Mai nuġa manau e marana tu Keriso ġenana ġeiaġomani dagarari. Gomi fakami ai tarima kotari na tu maiġesina ġeġofaġofa-iaġiguni, ġekirani, au ġomi ġoirami ai tu manau e agarini, a ġomi sevimi na araka-ġerevaġini, irau ai atanuni, ġomi tu guruġa gwaġiġiri e metori atore-vinimini, ġetoni. ² Au na ġomi anoġimini, mani ġofaġofa guruġari asi boġono ġabi-raġeri, be ġomi asi bana vaġa-guruġa gwaġiġimi au baiaġosini nai. Korana au baiaġosini nai tu, au atuġamaġini, ġai ġeġofaġofa-iaġimani tarimari tu basi vaġa-guruġa gwaġiġi-vinirini. Maiġeri tarima na ġai ġeġofaġofa-iaġimani tu ġekirani, ġai tu roġo tanobara maġurinai ġatanuni tarimari ġeri veiġai ġaiāġoni. ³ Oba, ġai tu moġoni roġo tanobarai ġatanuni, senaġi ġai tu dia mai tanobara tarimari ġevetarini kavana ġavetarini. ⁴ Ġai ġema vetari farefareri tu dia tarimarima ġimari na ġevetarini dagarari. Asiġina. Ġai ġema vetari farefareri tu kokore e seġuka baregori, Barau ġenana ġeiaġomani dagarari. Maiġeri na ġavetari-vinirini seġukari ema iaunegari baġa vaġa-rakavarini riba. ⁵ Ma maiġeri vetari farefareri na Barau ema ġena riba ġekoukou-ġaurini veġare-veġareri e veiġari mabarari ġavaġa-rakavarini. Emā tarimarima ġeri tuġamaġi irauirauri mabarari ġakira-fitoġarini. Ma tarimarima ġakirarini, ġeri tuġamaġi tu Keriso moġo beġene korana-iaġia. ⁶ Ma ġomi mabarami na Keriso moġoni boġo korana-iaġi korikoriani, moġa murinai vauro ġai na mani ġeseġafore-foreni tarimari ġeri rakava voiri metori baġa vinirini riba.

⁷ Ġomi tarimarima tu tauġanina vetoġana ġereġana moġo ġoġitaiani. Bema tarima ta tauġena evekiraġini, ġia tu moġoni Keriso ġena tarima korikori nai tu, bene riba, ġai maki Keriso ġena tarimarima ġia kavana. ⁸ Au tu Vereġauka na maoro e seġuka eviniguto, ġomi ġemi maġuri e veġabidadama bana vaġa-ruġa gwaġiġiri ġana, a dia bana vaġa-rakavari ġana. Ma au mai ġauvei aveiani nuġanai, havekokorokuni tu asi bemaiaakaguni. ⁹ Au tu asi aurani ġomi iniġesi boġono tuġamaġi, au na ġomi tu vevaġa-ġari fefari moġo atore-vinimini. ¹⁰ Au moġesi akirani, korana tarima kotari ġekirani, “Paulo na fefa etorerini nai, guruġa tu baregori e ma seġukari etorerini, senaġi ġia tauġena ema foforini ġita ġerai, ġia ġitaġitana tu asi garina e ġena guruġa maki asi guguraġiri, ema asi mamiraġiri maki.” ¹¹ Maniġesina ġeguruġani tarimari tu beġene riba-maoro, ġai irau gabu na fefa kamasi ġatore-iaġosini vetoġari ema mami-raġiri aiġesi, ġai baġasi foforini tauġanima korikoriri ai, ġema veiġa o ġauvei seġukari ema guruġari maki moġesi moġo ilaila, fefai ġomami-raġirini kavana.

¹² Ġai mani tauġeri moġo ġevevaġa-raġeni tarimari ġesi tu asi baġa vevaġa-vetovoni, ema ġai ġema ġauvei maki ġia na kara ġeveiani ġauveina ġesi asi ilaila ġauvei sebonai baġa kiraġiani. Asiġina ġinavaġi. Maniġeri tarima tu tauġeri moġo ma ġevevaġa-vetovoni, karori tari ġeri riba e veiġa ġesi. Emā ġia tu tauġeri moġo ta evariġisini, tauġena ġena veiġa karonā ta ġenai evaġa-ilailaiani. Ġia maniġesi ġeveini tauna korikori, ġia tu moġoni asi iaunegari. ¹³ Senaġi ġai tu Barau na evinimato maorori e gaburi makari, moġeri nuġari ai moġo baġa vekokoroku-iaġirini. Ma ġomi mani ġotanuni tanona maki Barau na ġai evinimato tanona makana nuġanai. ¹⁴ Barau na

ġai maoro evinimato, ġomi mani ġotanuni tanona maninai, Vari Namona baġa vari-fiuani e baġa vevaġa-riba-iaġiani. Moġesi naima maninai ġaġauveini vekokorokuna ġaveini tu ġamaoroni, korana ġai tu ġomi ġemi ai ġasi-raġasito. Moġa lorinai ġomi mani ġotanuni manigā tu, ġai ġema ġauvei tanona nuġanai, korana tu ġai na Keriso ġena Vari Namona maninai ġasi-ġwa-raġasiato. ¹⁵ Ġai tu Barau na evinimato tanori e maorori asi ġavanaġirini. Ema ġai tu dia tarima boruri na ġauvei ġeveiato vekokorokuri ġaveirini. Asiġina. Ġomi tu Keriso Varina Namona tu ġai na ġavaġa-ribamito. Ma ġai ġema tuġamaġi baregona tu, ġomi ġemi veġabidadama bebarego-iaġoni, benamo ġai ġema ġauvei ġomi vekaravami ai maki bebarego-lelevaġini. ¹⁶ Moġa murinana tu mani gabu maninana, tanobara kotari ġana ma baġa iaġoni, monai Vari Namona ma baġa ġobata-iaġiani. Korana ġai tu asi ġaurani, tarima tari na varau ġeġauvei-iaġirito gaburi, ġai na baġana vekokoroku-iaġiri.

¹⁷ Buka Veaġa ekirani, “Bema tarima ta eurani bene vekokoroku nai tu, Vereġauka moġo bene veiavi-iaġia.” ¹⁸ Korana dia tauġeri ġevekiraġi-varaġe varaġeni tarimari Barau na evaġa-moġoniani. Asiġina. Vereġauka na evaġa-raġeani tarimana moġo, Barau na evaġa-moġoniani.

11

Paulo ema apostolo ġofaġofari

¹ Au ġegu ura sebna tu, au ġegu guruġa babori kota roġo boġoro seġaġiri e boġoro ġabi-raġeri. Mani ġemi veigā ġoġabi-raġegu. ² Au ġegu ura barego vedaureana ġomi tu Keriso nuġanai moġo boġono tanu, ma Barau ġena ura baregona ġomi ġemi ai maki moġesi. Au tu moġa dainai ġomi ġemi ai amamani, mai tu Barau na eġabi-raġeani mamana. Au na ġomi tu tau sebna moġo ġana akira-kaumito, mo tu Keriso. Moġesi naima au na ġomi anari-ginikaumini. Korana au ġegu ura tu, Keriso ema ekalesia ġeri veġaraġo ġaronai, ġomi tu noġa ġuiato ta futua ta ġesi asi ekima-karato ġuiatona kavana, namo vedaurea e vinuba, ġaraġori Keriso ġoirana ġana bana tuġu-kavimi. ³ Senaġi au tu agarini, korana mota na ġena ġofaġofa iaunegari na Eva eġofaiato, benamo Barau ġena guruġa asi ekorana-iaġiato kavana, boġo veini garina. Ġomi maki ġofaġofa guruġari na ġemi tuġamaġi beġe vei-veġonurini, benamo Keriso ġokorana-iaġi korikoriani maġurina na boġo raka-veġitani. ⁴ Au na ġomi agari-vinimini anina tu maiġa, bema tarima ta eiaġosini, benamo ġomi ġemi ai Keriso boruna ta eġobata-iaġiani, dia ġai na ġaġobata-iaġiato Kerisona; o iauka boruna ta ma ġoġabia ġetomini, dia ġai na ġomi iatami ai ġimama ġatore-kaurito, benamo ġoġoitaġoato Iauka Veaġana; o Vari Namona boruna ġemi ġeġobata-iaġiani, dia ġai ġemana ġoseġaġiato ma ġoġabi-raġeato Vari Namona neganai, ġomi na moġeri tarima tu ġoseġaġirini, ma ġeri guruġai ġoġabi-raġerini moġo.

⁵ Senaġi au atuġamaġini, mani ġevekiraġini apostolo irauri veġata barego lelevaġiri ġetoni tarimari na, au tu asi ġevanaġiguto. ⁶ Aba, au guruġa-ġitaġita dabarana tu asi aribaiato, senaġi riba au ġegu ai tu etanuni. Ma maiġa tu dabara mabarari nuġari ai ġemi ai ġavaġa-fofori ginikaurito.

⁷ Ġomi ma ribami, au na ġomi ġemi ai Barau ġena Vari Namona aġobata-iaġiato tu asi voina, be mo ġauvei voina ġomi na tu asi ġoviniguto. Ma mo maġuri aveiato tu, au tauġegu avetore-variġoto, ġomi bana tore-varaġemi uranai. Ma ġomi ġotuġamaġini, mo veigā au na aveiato tu avei-rakavato, ei? ⁸ Ġomi Vari Namona avaġa-ribamito-ġoi ġauveina voina tu, ekalesia doġorori tari na ġeviniguto-ġoi, noġa moġo alemarito-ġoi. ⁹ Ma au ġomi ġesi tatanuto-ġoi nuġanai, dagara kotari aurato-ġoi nai, au na ġomi tu asi avaġa-doġe ganiganimito-ġoi. Korana tu tarikaka tari, Makedonia na ġeiaġomato tarimari, ġia na aura-vinirini dagarari ġema-viniguto. Au tu ġomi vaġa-doġe-ganiganimi maġurina ta asi aveiato. Moġesi moġo havei-iaġoni, asi bavaġa-doġe ganiganimini.

¹⁰ Keriso ġena guruġa moġonina tu aribaiato, ma nuġagu ai etanuni. Moġesi naima au baveiavini nai tu, mai Akaia tanona nuġanai etanuni tarimana ta asi bekira-ġoiguni riba. ¹¹ Au na mai veiġa aveiani tu, ġomi asi aura-vinimini nai ba? Moġoni, Barau ma ribana au na ġomi tu auravini-baregomini.

¹² Ma ġomi na au moni e farefare na asi boġono vaġa-kavagu atoni veiġana tu, roġo bavei-iaġoani-ġoi. Mai veiġa aveiani korana tu, mani apostolo ġofaġofari maniġeri beġene fofori-ġinikau ġana. Mai tu noġa ġia kwakuri ai ġeruġa-taġoni tanona gaburena akwaiani, beġene fana-kafua, benamo beġene keto-ġura, ma monana ġomi boġono riba-korikori, ġia tu moġoni dia ġai ġesi ġauvei sebona ġaveiani. Korana ġia na kara ġeveiani tu ġeveiavi-iaġiani, ġeri ura ġomi na boġono vaġa-moġoniri, boġono kira, ġia tu moġoni ġai ġesi ġauvei sebona moġo ġaveiani boġonosi ġana. ¹³ Maniġeri tarima tu apostolo ġofaġofari, ġauvei ġofaġofari ġeveirini. Ġia maniġeri tu tauġeri moġo ġevekiragini, Keriso ġena apostolo ġetoni, senaġi mani tu ġeġofaġofani, ġia tu dia Keriso ġena apostolo korikoriri. ¹⁴ Mani veiġa maninana au nuġagu tu asi efarevaġini, korana Satani tauġena maki vetoġana ekefoani, noġa Barau ġena mama aneruna noġa moġo eveini, benamo tarimarima eġofarini. ¹⁵ Moġesina naima Satani ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari maki tauġeri moġo tarimarima ġoirari ai beġe vekiragini, ġia tu Barau ġena vetuġunaġi tarimari. Ġia tu Barau na vau ġeri veiġa voiri bevinirini.

Paulo na ġena apostolo ġauveina ġaramanai midigumidigu barego eġabiato-ġoi

¹⁶ Mo guruġa ma akiraġi-ġoiani. Tarima ta asi bene kira au tu babo. Senaġi bema ġomi na au boġo kira-baboguni nai tu, babo tarimari ġoġabi-raġerini e ġoseġaġi-vinirini kavana, au maki boġono ġabi-raġegu e boġono seġaġi-vinigu, be au maki kota bana vekokoroku. ¹⁷ Mai kara akiraġiani tu, dia Vereġauka na maoro eviniguni nai, maiġesi ġena guruġa na aiaġoni. Asiġina. Mai tu naveiavi uranai, babo tarimari ġeri veiġa na aiaġoni. ¹⁸ Korana tarima ġutuma tu tanobara maġurinaġi ġetanuni tarimari ġeri vekokoroku na ġeiaġoni. Moġesi naima au maki baveiavini. ¹⁹ Ġomi na mani babo tarimari ġeri vevaġa-riba ġoġabi-raġerini e ġoseġaġirini, korana ġomi tauġemi moġo ġoveġita-tarini, benamo ġokirani, “Ġomi tu moġoni ma iaunegami,” ġotoni. ²⁰ Moġoni, ġomi tu tarima ta ġomi ġemi ai eiaġosini, benamo ġena tuġu-rakaorakao tarimami ai evaġa-iaġomini, o ġemi-ġami everari-verari vaġirini, o kara eura-vinirini dagarari tu ġomi ġemina eġabini moġo, e tauġena moġo evetore-varaġe varaġeni, ema ġoirami eforo-bubuġaurini, mo tu ġena veiġa na e guruġa na, tarimana tu ġoġabi-raġeani ema ġoseġaġiani maki. ²¹ Au tu nakira emaiakaguni, korana ġai nuġama tu asi gwaġiġi, be maiġeri veiġa ġomi ġemi ai tu asi ġaveirito-ġoi.

Bema tarima ta ġia na eveirito veiġari eveiavi-iaġiani nai tu, au maki au na aveirito veiġari havekokoroku-iaġiani riba. Au maiġesi aguruġani tu, babo ġeri guruġa na aiaġoni. ²² Ġia tu Heberu tarimari ġetoni, ei? Au maki Heberu tarimagu. Ġia Isaraela besena ġetoni, ei? Au maki Isaraela besena. Ġia Aberahamo tubuna ġatana ġetoni, ei? Au maki Aberahamo tubuna ġatana. ²³ Ġia Keriso ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari ġetoni, ei? Au na Keriso vetuġunaġina tu nuġagu e tauġanigu mabarabarana ġesi Keriso vetuġunaġina aiaġo-viniani. Au tu ababoni, maiġeri guruġa akiraġirini, senaġi ġomi na roġo ġolaunaġi-naġiguni naima maiġesi aguruġani. Au tu avekwaraġi-lelevaġito, a ġia tu asiġi; ġaro vovoka ġediburaguto, ġekwari-rakava rakavaguto, ema ġaro ġutuma dori amaseto-ġoi. ²⁴ Iuda tarimari na vaġa-40 ġevekwari-iaġiani varona na tauġanigu ai vaġa-39 veġata ġekwariato. ²⁵ Vaġa-toittoi oro kwarina na ġeribiguto, vaġa-sebona fore na ġetakiguto, vaġa-toittoi davara nuġanai au araġeto boutina eġwakirakiraiato, be dori amaseto, ma ġaro ta tu davarai boġi vinubana ta e ġaro vinubana ta arei-iaġiato tuba ta iatanai. ²⁶ Au tu gabu sebonai moġo asi atanuni, vanaġivanaġi gabu boruri na arakanaġi-rakanaġini, Keriso Varina Namona avari-fuani. Ġaro tari

ai tu ġarukai dori areini, ma ġaro tari ai tu seġafore tarimari na vefakari ai araka-ġurani, ma ġaro tari ai tu ġegu tanobara tarimari korikori na dori ġevaġiguni e ġevaġa-rakavaguni, ġaro tari irau bese tarimari na dori ġevaġiguni; ma ġaro tari vanuġa barari ai meto barego araka-ġoitaġorini, ma ġaro tari tu tano fakana nuġanai meto barego aġoitaġoni, ma ġaro tari tu davara nuġari ai dori amaseni; ma ġaro tari tu ġevetarikaka-ġofaġofani tarimari na ġevaġa-rakavagu ġetoni. ²⁷ Ġauvei metori aveini e avekwaraġi-rakavani, boġi ġutuma asi agenani; avito-maseni, ananu-maseni; ġaro vovoka tu ġaniġani aruġarini, korana aġani-veaġani bene, ma ġaro tari asi ġegu dabuġa, kefigu kori moġo, be enaġureguni. ²⁸ Ma maiġeri dagara ġutuma ma bakiraġirini riba; senaġi iniġa moġo nakiraġia: Ġaro vanaġivanaġi rubu mabarari gabu tatai ġetanuni anuġa-vekwaraġi iaġi-baregorini. ²⁹ Ekalesia ta Iauka rekenai emoirani nai tu, au maki ġia ġesi amoira-sebonani. Ma ekalesia ta tarima ta na eġori-veġonuani, benamo rakava eveini nai, au tu abaru-rakavani.

³⁰ Bema au asi ġegu dabara ta, ma navekokoroku batoni nai, au tu ġegu moira ġevaġa-ġorarini gaburi moġeri moġo bavaġa-veiavirini. ³¹ Ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana Barau ma ribana au tu asi aġofaġofani. Barau bitana vaġa-raġea mo vanaġivanaġi. ³² Damaseko ai atanuto-ġoi nai tu, Kini Areta ġena gavana na vetari tarimari ekirarito, vanuġa barana maġuna mabarana beġene nari-ġaua, au beġene ġabi-tarigu ġana. ³³ Senaġi au tu tarikaka tari na boseġa baregonai ġevaġa-tanu-ġuraguto, benamo vanuġa maġuna windoana na varoseina ġetuġu-riġoguto, benamo mo gavana ġimana na araga-maġurito.

12

Paulo ġena mata-vanaġi

¹ Vekokoroku ai tu kara namona ta asi badoġariani, senaġi baveiavini roġo. Mata-vanaġi ai Vereġauka na evaġa-foforirito dagarari aġitarito ema aseġaġirito guruġari roġo nakiraġiri. ² Au tarima ta Keriso nuġanai ma ribagu; ġia tu Barau na eġabi-varaġeato guba vaġa-toitoina ġana. Mo veġa eġorato negana na beiaġoma mo initoma tu laġani gabanana vasivasi (14). Mo tau guba vaġa-toitoina ġana tu iaukana roġo tauġanina nuġanai, o iaukana tauġanina na eveġitato, ma iaukana ġereġana moġo eġabi-varaġeato, moġa tu au asi ribagu, a Barau ġereġana moġo ma ribana. ³ Mo tarima au tu ma ribagu. A mo tarima tu iaukana roġo tauġanina nuġanai o iaukana tauġanina na eraka-veġitato vau mo maġuri eġorato, moġa au tu asi ribagu, senaġi Barau ġereġana moġa ma ribana. ⁴ Mai tarima akiraġiani maiġa tu, paradaiso ġana eġabi-varaġeato. Benamo monai dagara tari ġita na asi ilaila bita kiraġi-fofori ginikaurini, ema dagara ta ġesi maki asi bita vaġa-vetovorini dagarari, Vereġauka na ekiraġirito, eseġaġirito. Moġeri dagara tu tarima ta na asi ilaila bekiraġi-foforirini dagarari. ⁵ Au na tu moġesina tarimana ġereġana moġo bavaġa-veiaviani. A au tauġegu tu asi bavekokorokuni, au tu ġegu moiramaira gaburi moġeri baveiavi-iaġirini, (korana tu moġeri dairi ai tarima na asi ġevaġa-raġeguni). ⁶ Au navekokoroku barasi maki, au tu dia babo ġeri veġa na bara iaġo, korana au tu guruġa moġoniri moġo bara kiraġiri bene. Senaġi au tu asi veġata aurani moġeri bana kiraġi-rosiri, korana asi ġegu ura moġeri dairi ai, au tarimarima na beġene tuġamaġi-varaġe varaġegu. A au aurani tu, kara aveiani maiġa, tarimarima na beġene ġitaia vauro beġene riba-maoro, au tu tarima kamasigu.

⁷ Au tu Vereġauka na dagara iaru-korokorori evaġa-foforirito, benamo aġitarito e aseġaġirito, senaġi moġeri bakuri ai au tauġegu bavekiraġi-varaġe varaġeni garinai tu, Barau na midigumidigu ta au tauġanigu ai etore-toġaiato. Moġa tu noġa gini masikona ta au viriġogu nuġanai etanuni. Mo gini masikona moġa tu iauka rakavana ta. Ġia tu Satani ġena vetuġunaġi eiaġo-vinini iaukana, au bene vaġa-midigu midigugu,

benamo au asi bana vekiraġi-varaġe varaġe ġana au ġegu ai etanuni. ⁸ Vereġauka tu vaġa-toitoina veġata anoġiato, mai Satani ġena vetuġunaġi-iaġovini iaukana au ġeguna bene koki-vaġia ġana. ⁹ Senaġina Vereġauka na maġesina ekiraguto, “Au ġegu namo e varevare-barana ġereġana moġo dagara baregona ġoi na oura-viniani, korana au ġegu seġuka tu moiramoirra tarimana ġenana vauro efofori-korikorini.” Moġesina naima au na tu ġegu moiramoirra gaburi moġeri moġo haveiavi-iaġirini, Keriso ġena seġuka au ġegu ai bene tanu ġana. ¹⁰ Moġesi naima Keriso bakunai ġegu ġauvei nuġanai amoiramoirani, o tarima na guruġa e veġa rakavari ġegu ai ġeveirini, o avekwarraġini nai, o ġevaġa-midigu midiguguni nai, o ġegu dabara doko ġarori ai, au tu aiakuni averereni moġo, korana amoirani negari ai tu, kokore barego vedaureana ma aġoitaguni.

Paulo ġena ura sebna tu Korinto ekalesiana doġorona bene vaġa-kavaia

¹¹ Au tu tauġegu babo ai havevaġa-iaġo, maġesi aguruġani, senaġi mai dia au tauġegu nuġagu siga moġo maġesi aveini, au ġomi na ġotuġu-naġinaġiguni naima, babo ai avevaġa-iaġoni. Au tu ġomi na namogu boġoro kiraġi, senaġi ġomi na au tu ġokure-toġaguni. Aba, au tu moġoni asi aragu, senaġi mani ġemi “apostolo iaru-korokorori” na au tu asi beġe vanaġiguni. ¹² Apostolo korikoriri vetoġari tu vevaġa-gwaġiġi ai, vetoġa boruri ai, nuġa-farevaġi veġari ai, ema seġuka veġari boruri ai ġevaġa-foforirito ġomi ġoirami ai, be ġoġitarito maniġeri. ¹³ Gomi tu kamara veġai au na ġomi asi atuġamaġikau-baregomini, ekalesia doġorori kotari atuġamaġikau-baregorini kavana, ei? Asi veġa tai. Asiġina. Au na ġomi tu moġoni, ġomi ġesi tatanuto-ġoi, monai moġo asi aurato-ġoi, au uragu ai boġono vekwarraġi. Benamo moġa moġo. Ma bema mai veġa maġa ġomi na ġoġitaiani asi namo nai tu, benamo anoġimini, ġegu mai vei-rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia.

¹⁴ Au toma tu havei-kavi, naiaġosi atoni. Mai ma baiaġosini maġa tu ġomi rakaġitami avaġa-toitoini maġa. Mai ma baiaġosini mainai maki, asi ma bavaġa-vekwarraġimini, korana au tu dia ġomi ġemi farefare e moni urari na baiaġosini, asiġina, au tu ġomi moġo urami na baiaġosini. Au na ġomi maġesina aveimini tauna korikori tu maġa, dia natu na tama sina ġeri farefare e moni etore-ġerevaġirini. Asiġina. Tama sina na naturi ġeri farefare e moni ġetore-ġerevaġirini. ¹⁵ Moġesina naima au baiaġosini nai, ma iakugu ġesi, kara ġegu ai maġeri mabarari ġomi baviniġini, ema au maki nuġagu mabarana ġesi baviniġini, ġomi bana vaġa-kavami ġana. Bema au na ġomi tu auravini-baregomini, karase nai ġomi na au tu asi ġouravini-baregoguni?

¹⁶ Kotari na maki ġevaġa-moġoniguni, au ġomi tu asi avaġa-vekwarraġimito-ġoi, senaġi maġesi ma ġekiraguni. Au tu iaunega rakavarakava, be au na ġomi ġemi ai moni tu ġofaġofa dabarari tari na aġabirito-ġoi ġetoni. ¹⁷ Be mo tarima tari ġomi ġemi ai atuġu-iaġosirito, moġeri tu akirarito, ġomi ġemi ai au ġegu moni maki beġene gogo atato ba? ¹⁸ Au na Tito anoġiato, ġomi beneasi raka-ġitami atato nai tu, ġita tarikakara ta maki atuġuato, be Tito ekavaiato, ġeiaġosito. Ma Tito eiaġosito nai tu, ġomi ġemi moni easi ġofaġofa-iaġirito, ei? Tito ema au tu iauka sebna nuġanai moġo ġaġauveini, ema dabara sebna na moġo ġaraka-iaġoni.

¹⁹ Ba ġomi vanaġivanaġi ġotuġa-maġini, ġai tu bakuma ġabiġauri guruġari ġomi ġemi ai ġakiraġini ġotoni, ei? Moġoni, ġai tu Keriso nuġanai ema ġai kara ġakiraġirini tu Barau ġoiranai ġaguruġani. Au na aura-vinimini tarimami, ġoseġaġi, ġai na mai kara ġaveirini dagarari mabarari maġeri tu ġomi boġono kokore uranai ġaveirini. ²⁰ Au tu agarini, korana au basi-raġasini nai, ġomi tu dia au na aura-vinirini veġari ġovei-tanurini basi-ġoitaġomini, benamo ġomi na ġoura-viniani veġana au ġegu ai asi boġo doġariani garina. Au agarini, ġomi tu roġo ġovevaneni, ġomamani, ġovebaru-vini rakava-rakavani, ġomata-ġaniġanini, karomi guruġa asi namori ġovinirini, ġoverori-toreni, ġoveiavini,

nuḡami e ḡemi tuḡamaḡi dia gabu sebonai, senaḡi irauirau. ²¹ Ma au agarini, au basi-votuni nai tu, au ḡegu Barau na au bevaḡa-maiakaguni ḡomi ḡoirami ai, benamo matagu gorari beḡe riḡoni, korana ḡevei-rakavato tarimari tu asi ḡevetuḡamaḡi-kureto veiḡa rakavari ḡerina, kima maḡurina na ema mata-boraḡa veiḡari na. Maiḡeri veiḡa ḡerina ḡia ḡevemiro-fatafatani.

13

Vekira-toreḡau magona

¹ Mai tu vaḡa-toitoina au ḡomi ḡemi ai mai aiaḡosini. Ma Buka Veḡai ekirani kavana, “Tarima ruarua o toitoi na beḡe vaḡa-moḡonirini guruḡari tu moḡoni korikori.” ² Au vaḡa-ruaruana ḡomi asi-raka-ḡitamito nai tu, ḡevei-rakavani tarimari e tarima kotari maki au na akira-toreḡaurito, au na kara baveiani au baiaḡosini nai. Ma maitoma tu au manaḡai roḡo mai-ḡegu nuḡanai, ma avaḡa-guruḡamito kavana ma akira-toreḡaurini. Bema au ma baiaḡosi-ḡenoḡoini nai, deikara roḡo rakava veiḡari evei-tanuni tarimana tu, gwaina asi basi-ḡabiani, ḡena vei-rakava voina metona baviniani. ³ Korana ḡomi ḡemi ura tu boḡono vaḡa-moḡonia veḡata, Keriso tu moḡoni au ḡeguna eguruḡani ba asiḡina. Ḡoseḡaḡi, Keriso ḡomi ḡemi ai tu asi emoirani, asiḡi. Ḡia kara ḡomi fakami ai neveia betoni seḡukana tu barego lelevaḡi. ⁴ Aba, Keriso, mo tu tauḡanina ḡena moiramaira lorinai, satauro tuḡunai ḡeikoko-kauato, benamo emaseto, senaḡi ḡia inītoma tu Barau ḡena seḡukai emaḡuri-tanuni. Iesu Keriso nuḡanai ḡai maki tauḡani ai tu moiramaira Iesu kavana, senaḡi Barau ḡena seḡukai ḡamaḡuri-tanuni Keriso ḡesi. Ema ḡomi ḡemi ai ḡai na kara baḡa veiani tu mai Barau ḡena seḡukai.

⁵ Ḡomi tauḡemi nuḡami ema ḡemi maḡuri boḡono ragaḡi-ginikauri, ḡomi tu moḡoni goveḡabidadamani ba asiḡina. Ḡomi tauḡemi ḡemi maḡuri na ema ḡemi veiḡa na boḡono vevaḡa-fofori korikori! Ba ḡomi tauḡemi tu asi ḡoriba-maoroni, Keriso Iesu tu ḡomi nuḡami ai etanuni ba? Bema moḡoni tauḡemi ḡovetovo-naḡini, benamo ḡoribani, Keriso tu dia ḡomi nuḡami ai, monai vauro ḡomi tu moḡoni asi ḡoveḡabi-dadama-korikorini. ⁶ Au moḡoni aribani, ḡomi tauḡemi na ḡai boḡo riba-maoromani, ḡai tu moḡoni Keriso vetuḡunaḡina ḡaiḡo-vinini, a dia Barau na asi evaḡa-moḡonimato tarimama. ⁷ Ma ḡai ḡema ḡauḡau ai Barau ḡanoḡiani, ḡakirani, ḡomi bene vaḡa-kavami, be veiḡa rakavana ta asi boḡono veia. Ḡai tu dia ḡaḡuriḡurini, ḡakirani, tarimarima na ḡai vetovo-naḡi ai ḡakokoreto, moḡa beḡene ḡitaia ḡatoni. Asiḡina. Au ḡegu ura ḡomi tu vei-iobukaiobuka tarimami ai boḡono iaḡo. A tarima-rima beḡe kirani, ḡai tu ḡaketoto beḡe toni, moḡa ḡai na tu asi ḡatuḡa-maḡiani. ⁸ Korana tu ḡai na guruḡa moḡonina kouḡauna veiḡana ta tu asi ilaila baḡa veiani, a ḡai na tu guruḡa moḡonina moḡo baḡa vaḡa-foforiani. ⁹ Ḡai ḡamoirani nuḡanai, ḡomi ḡokokoreni tu, ḡai ḡema iaku ebaregoni. Ema ḡai ḡema ḡauḡau baregona ḡaveiani tu, ḡomi boḡono kokore-korikori ḡemi veḡabidadamai. ¹⁰ Moḡesina naima mai fefai maiḡeri guruḡa atore-vinimini, au mainai roḡo maiḡegu nuḡanai. Korana au asi auranai, au banasi-raḡasi nai tu, ḡomi bana vaḡa-guruḡa gwaḡiḡimi. Korana Vereḡauka na au mai maoro baregona eviniguto tu, ḡomi ḡemi veḡabidadama bana vaḡa-kokoreri, a dia bana vaḡa-rakavari ḡana.

Veḡabituḡu dokona

¹¹ Tarikakagu, ḡegu guruḡa magona tu maiḡa, boḡono gena. Tuḡamaḡi barana ḡoirami ai boḡono torea tu, boḡono namo-vedaurea, ḡegu guruḡa mabarari boḡono korana-iaḡiri. Nuḡami beḡene gwaḡiḡi, mabarabarami tuḡamaḡi sebona moḡo boḡono ḡabia, maino ai boḡono tanu, ema veuravini e maino Barauna ḡomi sevisevimi ai bene tanu.

¹² Karomi tata vetarikaka verauna na boḡono vaḡa-namori.

¹³ Veḡa o ekalesia tarimari mabarari na ḡeri vevaḡa-namo ḡemi ai ḡetuḡu-iaḡosiani.

¹⁴ Vereḡauka Iesu Keriso ḡena namo e varevare-bara ema Barau ḡena veuravini ema Iauka Veāḡa ḡena vekako namona, ḡomi mabara-barami iatami ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE GALATIA EKALESIARI ĜERI

Galatia vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu betaĝu Antioka, Efeso o Makedonia ai etanuto-ĝoi nuĝanai etoreato. Mai tu laĝani 48 ema 58 fakari ai ta etoreato. Mo tu Iesu maki emaseto murinai vau. Ĝia ĝena guruĝa baregori mai fefa nuĝanai tu karoa 2:19-21; 3:2-3; 3:11; 5:1 ekiraĝirito.

Paulo na mai fefa etoreato korana tu Iuda tarimari tari ĝe-ekalesiato moĝeri na Galatia ekalesiari vevaĝa-riba kerereri ĝevinirito-ĝoi naima. Ĝia ĝekirato-ĝoi, tarimarima tu Mose ĝena taravatu guruĝari beĝe korana-iaĝirini vauro vevaĝa-maĝuri korikori beĝe ĝoitaĝoani. Moĝesi naima evaĝa-guruĝa gwaĝiĝirito, ekirarito, maĝuri ema vei-iobukaiobuka tu veĝabidadama ĝereĝana ĝenana moĝo Barau ĝena namo ema varevare-bara nuĝanai bita ĝabiani, a dia ĝera ĝauvei e veiĝa ĝerina. Ema ekirarito, ĝita tu Keriso ĝena mase na taravatu ĝena seĝuka na eruĝa-vaĝirato, ema ĝita tu Iauka Veaĝa varau taĝabiato, be Iauka na bene ĝori-kaura.

Paulo na ĝena fefa tu maiĝesi eboioĝaiato:

1. Paulo tauĝena na Vari Namona guruĝana ekiraĝiato - karoa 1-2
2. Vevaĝa-maĝuri tu taravatu ĝenana ba Barau ĝena namo e varevare-bara ĝenana eiaĝomani - karoa 3-4
3. Veiĝa rakavari ĝerina bitana raka-faka ba roĝo bitana veiri - karoa 5-6

¹ Au Paulo, apostolo tarimagu na mai fefa tu ĝomi Galatia nuĝanai ekalesia doĝoromi ĝemi atore-iaĝosiani. Au tu dia tarimarima ĝeri urai mai ĝauvei aveiani, e dia tarima ta na etuĝuguto, mai apostolo ĝauveina bana veia etato. Asiĝina. Au tu Iesu Keriso ema Tamara Barau na etuĝuguto nai, mai apostolo ĝauveina aveiani. Iesu Keriso tu Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato. ² Ĝegu vevaĝa-namo tu tarikakara mabarari au ĝesi mainai ĝatanuni ĝesi, ĝomi Galatia nuĝanai ekalesia doĝoromi ĝemi ĝatuĝu-iaĝosiani.

³ Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina namo e varevare-bara ema maino ĝomi ĝemi ai bene tanu. ⁴ Iesu Keriso na ĝita ĝera Barau ema Tamara ĝena ura ekorana-iaĝirito, ĝia tauĝena ĝena maĝuri ĝita ĝera rakava dainai etore-tariato. Mo veiĝa eveiato anina tu, ĝita toma mai tanobarai etanuni rakavana ĝenana bene vaĝa-maĝurira uranai. ⁵ Tamara Barau arana bitana vaĝa-raĝea vanaĝivanaĝi! Amen.

Vari Namona tu sebona kvariĝutu moĝo

⁶ Ĝomi na mani maĝuri boĝo veia nai, au tu badaradara-rakava moĝo. Korana ĝomi tu Keriso ĝena namo e varevare-bara lorinai, Barau na ekeamito, ĝena tarimarimai boĝono iaĝo ĝana. Ma nuĝanai ĝomi tu asikauna ĝia ĝenana ma boĝo ragaraka-veĝita, benamo vari boruna ta ma boĝo ĝabi-raĝea. ⁷ Mani vau boĝo ĝabi-raĝea maniĝa tu dia Vari Namona. Asiĝina ĝinavaĝi moĝo. Ĝomi mani tu moĝoni, tarima kotari na ĝeĝofa-veĝonumini. Ĝia ĝeurani tu, Keriso Varina Namona beĝene vei-veĝonua veĝata ĝetoni. ⁸ Senaĝi ĝai na ĝomi tu Keriso Varina Namona moĝo ĝemi ĝaĝobata-iaĝiato, ma vari boruna ta tu asiĝina. Bema ĝai o guba aneruna ta vari boruna ta ĝemi ma baĝa ĝobata-iaĝiani nai, dei moĝesina beveini tarimana tu, rakava baregona ĝenai betanu-vanaĝi vanaĝini. ⁹ Mai guruĝa tu bita kiraĝia, senaĝi au na mai akiraĝi-ĝenoĝoiani. Bema tarima ta na ĝemi ai "Vari Namona" easi-ĝobata iaĝiani, senaĝi ĝia na eĝobata-iaĝiani varina tu mo ĝoĝabi-raĝeato varina moĝa ĝesi asi ilaila nai tu, mo tarima ĝenai rakava metona baregona bene tanu-vanaĝi vanaĝi.

¹⁰ Au maiġesina aguruġani tu, tarimarima na beġene ġabi-raġegu ġana, ba Barau na bene ġabi-raġegu? Ba mai tarimarima iauri navaġa-namori ġana aguruġani? Bema tarimarima iauri inította maki roġo navaġa-namori barasi, au toma Keriso ġena vetuġunaġi ai tu asi bara iaġo.

Paulo apostolo tarimanai eiaġoto varina

¹¹ Tarikakagu mabarami, au na ġomi avaġa-guruġa korikorimini. Mo Vari Namona na ġomi ġemi ai aġobata-iaġiato, moġa tu dia tarima ta ġenana erefo-taġuito moġo varina. ¹² Mai Vari Namona maiġa, au na tu dia tarima ta ġenana aġabiato, ema dia tarima ta na evaġa-ribaguto. Asiġina ġinavaġi. Mai Vari Namona maiġa tu Iesu Keriso tauġena na ġegu ai evaġa-foforiato vau aribaiato.

¹³ Au guinenai Iuda ġeri doġoro nuġanai atanuto-ġoi nai, kara aveirito-ġoi variri tu ġoseġaġirito, be ġomi ma ribami. Barau ġena ekalesia doġorona aiġesi avaġa-midigu midigurito-ġoi e alai-lautilausirito-ġoi bana vaġa-rakavari veġata atato-ġoi variri tu ma ribami. ¹⁴ Au na Iuda seneri ġeri maġuri mabarabarari akorana-iaġi ginikaurito-ġoi. Ma au na mai maġuri aveiato-ġoi nuġanai tu, Iuda tarimari au ġuru karogu tauri mabarari au na aguine-iaġirito-ġoi.

¹⁵ Senaġi au tu roġo sinagu legana nuġanai, Barau na eġabi-viriġiguto, ema ġena namo e varevare-bara lorinai ekeaguto, ġia ġena ġauvei bana veia etato. Benamo Barau na eura-viniato ġaronai, ¹⁶ Natuna au ġegu ai evaġa-foforiato. Keriso au ġegu ai, Barau na evaġa-foforiato, anina tu, ġia eurato, au na Natuna Varina Namona irau bese tarimari ġeri ai bana ġobata-iaġia ġana. Barau na Natuna ġegu ai evaġa-foforiato nai tu, tarima ta ġenai asi ma avedanagiato. ¹⁷ Ierusalemna ġana ġeapostolo-guinetu tarimari ġeri ai vedanaġi maki asi avaraġeto. A au mo veġa aġoitaġoato murinai tu, maoromaoro Arabia ġana aiaġoto. Ma monana ma aġenoġoi-iaġoto Damaseko ġana. ¹⁸ Monai, laġani toitoi (3) ġevanaġito murinai vau, Ierusalemna ġana avaraġeto, Petero ġesi baġana guruġa-ġuruġa uranai. Petero ġesi Ierusalemni ġaro gabanana imaima (15) ġatanuto. ¹⁹ Au mo negai apostolo boruna ta tu asi aġitaiato. Au tu Vereġauka tarina Iakobo (o Iames) moġo aġitaiato. ²⁰ Barau ġoiranai au na ġomi mai tu guruġa moġoniri atore-vinimini, asi aġofaġofani.

²¹ Ierusalemna araga-kwaneato tu, Siria ema Kilikia tanori ġana aiaġoto. ²² Keriso ġena tarimarima, Iudea tanonai ġetanuni ekalesiari, au ġitaġitagu ġia tu asi ribari. ²³ Senaġi ġia na au tu varigu korina moġo maiġesi eragato ġeseġaġiato-ġoi, ġekirato-ġoi, “Ġita guinenai evaġa-midigu midigurato-ġoi e elai-lautilausirato-ġoi tarimana, toma tu nevaġa-rakavaia etato-ġoi veġabidadamana ma eġobata-iaġiani.” ²⁴ Benamo Barau na kara au ġegu ai eveiato, moġa ġeseġaġiato nai tu, Barau ġevaġa-raġeato.

2

Apostolo tarimari na Paulo ġena ġauvei ġevaġa-moġoniatu

¹ Laġani gabanana vasivasi (14) ġekorito murinai vau, Banabas ġesi Ierusalemna ġana ma ġaġenoġoi-iaġoto. Tito maki au na aġori-kauato, be ġia maki ġaiaġoto. ² Au tu Barau na ġegu ai evaġa-foforiato, naima aiaġoto Ierusalemna ġana. Ma monai Vari Namona, irau bese tarimari ġeri aġobataiato-ġoi varina, Ierusalemna ekalesia ġeri akiraġiato. Ma mo Vari Namona tu veġorikau tarimari baregori ġereġari ġeri ai maki akiraġiato, ġia na ġegu ġauvei beġene vaġa-moġonia ġana; korana agarito, akirato, asi namo au ġegu ġauvei guinena moġa, o mai ġauvei variguna aveirini maiġa asi tauri ai beġe iaġoni gariri. ³ Tito tu Grik tarimana, ma au Ierusalemni neganai, ġia tu au ġesi, senaġi ġia tauġanina kefina beġene lama-vaġia ġiġiraġena tu asi ġeveito. ⁴ Senaġi ekalesia o tarikaka ġofaġofari tari ġai fakamai ġerakatoġa-ġairito, ġeurato tu, Tito

tauḡanina kefina beḡene lama-vaḡia veḡata ḡetato. Ġia ḡai fakamai ḡema-rakatoḡa-ḡairito, korana ḡeurato, ḡai Keriso Iesu ḡesi ḡasebonato nai, ḡai ḡema maḡuri namona e fakana maḡa, beḡene ḡita-lemma uranai. Korana ḡia ḡeri ura tu, Iuda ḡeri sene taravaturi na ḡai ma beḡene barubaruma maia. ⁵ Senaḡi hora misina nuḡanai ta maki ḡia garori tu asiḡina ḡinavaḡi veḡata ḡaseḡaḡirito. Ġai moḡesina ḡaveito tauna korikori tu, Vari Namona guruḡana moḡonina ḡomi rekemi ai bene tanu-vesiriḡu uranai.

⁶ Veḡorikau tarimari baregori tu ma arari, a asi arari au ḡegu ai, ḡia tu ilaila moḡo. Barau na tarimarima tu dia tauḡanina murikana vetoḡana eḡitaiani. Maniḡeri veḡorikau tarimari na guruḡa ta auna vari iatanai tu asi ḡetore-kauato. ⁷ Senaḡi ḡeḡitaguto, Barau na au ḡauvei eviniguto tu, mero tauḡaniri kefiri asi ḡelama-vaḡirito tarimari ḡeri, mo tu irau bese tarimari ḡeri, Vari Namona bana ḡobata-iaḡia etato, ilailana Petero mero tauḡaniri kefiri ḡelama-vaḡirito tarimari ḡeri ai, mo tu Iuda tarimari ḡeri ai, Vari Namona bene ḡobata-iaḡia etato kavana. ⁸ Korana Barau Iuda tarimari ḡeri apostolo tarimana Petero ḡena ḡauvei nuḡanai eḡauveito-ḡoi kavana tu, au irau bese tarimari ḡeri apostolo tarimagu ḡegu ḡauvei nuḡanai maki eḡauveini. ⁹ Iakobo (o Iames), Petero ema Ioane tu rubu duḡuna tarimari monai. Ġia na au ḡegu ai Barau ḡena namo e varevare-bara ḡeḡita-leaiato, benamo ḡimari aroribari na au e Banabas ḡeḡabi-rukumato. Moḡa anina tu, ḡia ma nuḡari mabarari ḡesi ḡekirato, Banabas ema au tu irau bese tarimari ḡeri ai, ma ḡia tu Iuda tarimari ḡeri ai beḡe iaḡoni. ¹⁰ Guruḡa sebona moḡo ḡai ḡevinimato tu ḡekirato, asi ḡeri-ḡari tarimari baḡana tuḡamaḡiri e baḡana vaḡa-kavari ḡetato. Senaḡi mai veḡa tu au tauḡegu na maki bana veia veḡata atoni veḡana.

Paulo na Petero ekira-feiato, korana veḡa ḡofaḡofana eveiato nai

¹¹ Petero Antioka ḡana eiaḡomato neganai tu, au na ḡoirana ḡutu-ḡutunai akira-matana matanaiato, korana ḡia na veḡa eleaiato nai. ¹² Tovotovonai Iakobo na etuḡurito tarimari Petero ḡenai roḡosi roḡo beḡere laḡasi neganai, Petero tu irau bese tarimari ḡesi ḡeḡaniḡani vegogoto-ḡoi. Senaḡi Iakobo na etuḡurito Iuda tarimari ḡevotuto nai, ḡia tu irau bese tarimari fakari na ma eraka-veḡitato. Petero irau bese tarimari fakari na eraka-veḡitato, korana mero tauḡaniri ḡelama-vaḡirini veḡana ḡekorana-iaḡiani tarimari, Iuda tarimari, gariri eveito nai. ¹³ Iuda tarimari kotari maki Petero ḡesi ḡesebonato, be Petero ḡena mo veḡa ḡofaḡofana ḡeveiato. Ma Banabas maki ḡia ḡeri mai ḡofaḡofa maḡurina na, be ḡia maki ḡeḡofa-darereato. ¹⁴ Senaḡi au ḡegu ḡitaḡitai ḡia tu Vari Namona maḡurina korikorinai tu asi ḡerakato-ḡoi naima ḡia mabarabarari matari ḡutuḡuturi ai au na Petero akira-matana matanaiato, akirato, “Ḡoi tu Iuda tarimamu, senaḡi Iuda tarimari ḡeri sene maḡurinai tu asi otanuni, a ḡoi tu irau bese tarimari ḡeri tanu-maḡurinai otanuni. Ma kara dainai tu irau bese tarimari ovaḡa-naḡirini, Iuda tarimari seneri ḡeri taravatu lorinai beḡene tanu otoni, ei?”

Iesu bevaḡa-moḡoniani tarimana na moḡo, Barau na vei-iobukaiobuka tarimanai bekiraḡiani

¹⁵ Aba, ḡita Iuda tarimara tu Iuda korikoriri ḡerina taḡorato. Ġita tu dia irau bese tarimari ḡerina taḡorato. Irau bese tarimari tu vei-rakava tarimari. ¹⁶ Ma ḡita Iuda tarimara tu ribara, Barau na tarimarima tu dia taravatu na ekiraḡirini veḡari ḡekorana-iaḡi ginikaurini nai, ekirarini, asi ḡeri vei-rakava etorini. Asiḡina. Ġia tu Keriso ḡenai ḡeveḡabidadamani naima ekirarini, asi ḡeri vei-rakava etoni. Ġita maki moḡesi. Keriso Iesu tavaḡa-moḡoniato naima Barau ekirato, asi ḡera rakava etato. Dia taravatu na ekiraḡirini veḡari takorana-iaḡi ginikaurini dainai. Asiḡina. Keriso ḡenai taveḡabi-dadamato nai. Korana tu taravatu ekorana-iaḡi ginikauani tarimana ta Barau na tu asiḡina ḡinavaḡi beḡabi-raḡeani. Asiḡina moḡo. ¹⁷ Bema ḡita Iuda

tarimara tavekwarāgini, taurani, Keriso ġesi bitana sebona, be Barau na bene ġabiraġera tatoni nai tu, ġita tauġera tavevaġa-foforini, ġita tu vei-rakava tarimara. Moġa anina tu, Keriso eiaġomato vei-rakava benema vaġa-baregoa ba? Asiġina ġinavaġi! ¹⁸ Bema au na mo taravatu, asi tauri ai avaġa-iaġorito dagarari, ma navaġa-ruġa ġenoġoiri atoni nai, au tu moġoni vei-rakava tarimagu, taravatu asi akorana-iaġiani. ¹⁹ Korana taravatu akorana-iaġirito-ġoi maġurinai au tu varau amaseto, be taravatu au na asi ma bakorana-iaġi ġenoġoiani. Taravatu akorana-iaġiato-ġoi maġurinai au tu amaseto anina tu, Barau ġena moġo bana tanu uranai. ²⁰ Au tu Keriso ġesi ġesatauro-sebonaguto; dagara sebona tu, roġo maġuri atanuni, senaġi mai tu dia au tauġegu ġegu maġuri. Asiġina. Mai tu Keriso au nuġagu ai maġuri etanuni. Au mai tauġani nuġanai mai maġuri atanu-iaġiani maiġa tu, Barau Natuna ġenai aveġabidadamani lorinai atanuni. Mai Barau Natuna na au eura-viniguto, ma au maġuri bana ġabia ġana, tauġena ġena maġuri evini-fitoġaiato. ²¹ Au na Barau ġena namo e varevare-bara tu asi atore-veġitaiani. Asiġina ġinavaġi. Korana bema tarima ta na taravatu bekorana-iaġiani nai, vei-iobukaiobuka tarimanai beiaġoni neganai, Keriso tu bere mase-kava, asi ġena namo ta.

3

Taravatu tana korana-iaġia, ba veġabidadamai moġo bisini tanu

¹ Ġomi Galatia tarimami babomi! Iesu Keriso satauro ai ġeikoko-kauato varina tu au ġegu ġobatai, be matami ġutuġutunai akiraġi-fofori ginikauato. Ma ġomi mai tu kamara ġora tarimana na ġemi tuġamaġi bemeġa-veġonuri maia, ei? ² Au aurani, mai dagara sebona ġomi na ġokira-varagu: Ġomi na Iauka Veaġa tu taravatu ġokorana-iaġi ginikauato nai ġoġabiato, ba Keriso Varina Namona ġoseġaġiato, benamo ġovaġa-moġoniato nai ġoġabiato? ³ Ġomi tu moġoni boġo babo-korikori, ei? Ġomi maġuri variġuna dabaranai raka tu Iauka Veaġa ġena seġukai ġosinaiato, maitoma ġomi ġourani, magona tauġemi ġemi kokore ai boġono ġoitaġoa ġotoni? ⁴ Be, ġomi mo meto ma midigumidigu tu ġoġoitaġo-kavarito, asi ġeri namo ta? Senaġi mo meto ma midigumidigu, au ribagu tu, asi ġoġwa-kavarito. ⁵ Ma nadanaġimi atoni, Barau na ġomi Iauka Veaġa evinimini e fakami ai nuġa-farevaġi veiġari boruri eveirini, korana ġomi na taravatu ġokorana-iaġi ginikauani nai ba? Ba Keriso Varina Namona ġoseġaġiani, benamo ġovaġa-moġoniani dainai?

⁶ Ġotuġamaġi-ġenoġoi, Aberahamo ġotuġamaġia: “Ġia tu Barau na ekiraġi-toreato guruġana evaġa-moġoniato naima, Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana, etato.” ⁷ Moġesina naima boġono riba, Barau ġeġabidadama-viniani tarimari ġereġari moġo Aberahamo natuna. ⁸ Buka Veaġai etore-guineato guruġana na ekiraġiani, ekirani, ġoirai Barau na irau bese tarimari tu ġeri veġabidadama ġerina vau bekirarini, asi ġeri rakava betoni. Moġesina naima, Aberahamo ġenai Vari Namona tu ekiraġi-fofori guineato, ekirato, “Tanobara mabarabarari beseri tu, ġoi ġemuna vau vevaġa-namo beġe doġariani.” ⁹ Aberahamo na Barau eġabidadama-viniato, benamo Barau ġenana vevaġa-namo eġoitaġoato. Moġa ilailanai Barau ġenai ġeveġabi-dadamani tarimari mabarabarari tu, Barau ġena vevaġa-namo beġe ġabiani.

¹⁰ Taravatu ġekorana-iaġi ginikauani vau, Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ġetoni tarimari mabarari iatari ai tu rakava metona lelevaġina etanuni. Korana Buka Veaġai tu maiġesina ekirani, “Taravatu bukanai ġetorerito guruġari asi ġekorana-iaġi vanaġi-vanaġirini tarimari iatari ai tu rakava metona lelevaġina betanuni.” ¹¹ Buka Veaġa na bevaġa-fofori ginikaua, taravatu bekorana-iaġiani tarimana Barau ġoiranai tu dia vei-iobukaiobuka tarimana. Korana “Barau beġabidadama-viniani tarimana tu vei-iobukaiobuka tarimanai beiaġoni, be bemaġurini.” ¹² Taravatu

tu irau veġata, ġia tu dia veġabidadama ġenana eiaġomani. Korana Buka Veāġa ekirani, “Taravatu ekorana-iaġi ginikauani tarimana tu taravatu ġenana moġo maġuri beġabiani.”

¹³ Senaġi ġita tu taravatu ġena rakava metona lelevaġina ġenana Keriso na varau evoi-vaġirato. Ġita tu ġia tauġena na eruġa-boroġirato, benamo mo rakava meto lelevaġina tu ġia na eġabiato. Korana Buka Veāġai etoreato, ekirani, “Ġau ai ġetou-kaurini, ġemaseni tarimari mabarabarari iatari ai tu Barau na rakava meto lelevaġina etore-kauani.” ¹⁴ Keriso na ġita taravatu ġena rakava meto lelevaġina ġenana evoi-vaġirato, tauna korikori tu, Barau na Aberahamo vevaġa-namo eviniato, mo vevaġa-namo moġa tu irau bese tarimari na maki Iesu Keriso ġenana beġene ġabia uranai. Korana mo dabarai tu, Barau na ekiraġi-toreato Iaukana tu Iesu Keriso beġe vaġa-moġoniani tarimari mabarari na maki beġe ġabiani.

Barau ġena taravatu na Barau ġena guruġatore guinena asi ilaila bekoki-fitoġaiani

¹⁵ Tarikakagu mabarami, tarimarima ġera tanu-maġurinai guruġa vaġa-ilailana ta nakiraġia. Vaġa-ilailana tarimarima ġera kiraġitore guruġana emoġonini, benamo tavaġa-ruġaiiani nai tu, mo guruġatore moġa tarima ta na asi ma bekira-fitoġaiiani o iatanai guruġa boruna ta asi ma betore-kauani. ¹⁶ Barau na mo guruġatore guruġari tu Aberahamo ema Aberahamo besena sebona moġo ġeri ai ekiraġirito. Buka Veāġai etoreato guruġana tu dia maiġesi ekirani, “Ġoi besemu ġutumari ġeri,” korana moġesi bere kira tu tarimarima ġutama bere kiraġiri; senaġi ġia tu ekirani, “Ġoi besemu sebona ġenai.” Mai tu tarima sebona kwarigutu moġo ekiraġiani, mo tu Keriso ġereġana moġo ekiraġiani. ¹⁷ Au na kara akiraġiani tu iniġa: Barau ġena guruġatore guruġana Aberahamo tu evini-guineato; ma laġani sinau vasivasi ma gabana toitoi (430) evanaġiato murinai vau, Barau na taravatu evaġa-ruġaiato. Ma vau ema ruġato taravatuna na Barau ġena guruġatore guinena moġa tu asiġina ġinavaġi bekoki-fitoġaiiani, benamo Barau ġena guruġatore moġa tu asi taunai bevaġa-iaġoani. Asiġina ġinavaġi veġata. ¹⁸ Bema Barau na evinirato dagarana tu taravatu bita korana-iaġi ginikauani vau bita ġabiani nai tu, mo bita doġariani dagarana moġa tu, ribara, dia ekiraġi-toreato maġurinai bita doġariani. Senaġi Barau tu ġena namo e varevare-barai eguruġa-toreto, ma Aberahamo eviniato.

¹⁹ Bema moġesi nai tu, kara dainai taravatu eiaġomato? Taravatu eiaġomato anina tu, tarimarima na Barau ġekira-sirivaġiato-ġoi maġurina, moġa tu taravatu na bene vaġa-fofori ginikaua. Ma Barau na mai taravatu tu dia betanu-vanaġi vanaġini etato. Asiġina. Mai taravatu tu betanu-iaġoni mo, Aberahamo natuna bemaġurini vau bea magoni. Korana Barau ġena mo guruġatore tu ġia ġenai eveiato. Mai taravatu tu Barau na aneru ta eviniato. Benamo mo aneru na tu Barau ma tarimarima vefakari ai eruġato tarimana eviniato. Ma mo vefakari ai eruġato tarimana na tu, ġita ġerai ekiraġi-foforiato, bitana korana-iaġia ġana. ²⁰ Bema tarima sebona moġo eġauveini nai tu, vefakai eruġani tarimana tu asi ġena ġauvei. Ma Barau mainai tu ġereġana moġo, e ġereġana moġo eguruġa-toreto.

Taravatu anina tu kara?

²¹ Be, moġa tauna tu, taravatu na Barau ġena guruġatore guruġana ekira-fitoġaiiani? Asiġina ġinavaġi. Korana bere Barau na tarimarima taravatu ta bere viniri, benamo mo taravatu ġenana tarima maġuri beġere doġaria nai tu, moġoni, ġita tu taravatu korana-iaġi-ginikauna ġenana, vei-iobukaiobuka tarimarai bitara iaġo. ²² Senaġi Buka Veāġai etoreato guruġana na ekiraġi-foforiani, ekirani, “Mai tanobara mabarabarana tu veirakava ġena seġuka gaburenai etanuni.” Moġa lorinai kara Barau na ekiraġi-toreato dagarana, moġa tu Iesu Keriso ġenai bita veġabidadamani vau bita doġariani. Moġa

tauna tu, Keriso bevaḡa-moḡoniani tarimana tu Barau na ekiraḡi-toreato varevarena beviniani.

²³ Iesu ḡenai veḡabidadama maiḡa roḡosi roḡo bere fofori nuḡanai, tovotovonai ḡita tu taravatu ḡena seḡuka gaburenai tatanuto-ḡoi, taravatu na ebiri-ḡaurato mo, Iesu ḡenai veḡabidadama Barau na ma ema vaḡa-foforiato. ²⁴ Be, taravatu na tu ḡita eguine-iaḡirato mo, Keriso eiaḡomato, benamo ekorito. Moḡa anina, ḡita tu Iesu ḡenai bita veḡabidadamani vau, Barau bekirani, ḡita tu asi ḡera rakava betoni. ²⁵ Initoma tu veḡabidadama ḡena nega beraḡasi, naima taravatu na ḡita tu asi ma beḡori-kaurani.

Veḡabidadamai Barau natunai bita iaḡoni

²⁶ Ḡomi mabarabarami tu Barau natuna, korana tu Keriso Iesu ḡenai ḡoveḡabidadamani bene. ²⁷ Ḡomi babatiso ḡoḡabiato tarimami mabarami, Keriso ḡesi ḡosebonato, be Keriso nuḡanai ḡotanuni. ²⁸ Ḡomi mabarami fakami ai ta tu asi ḡemu irau ta. Ḡoi tu Iuda tarimamu o irau bese tarimamu, tuḡu-rakaorakao tarimamu o fakai otanuni tarimamu, vavine o tau, senaḡi ḡomi mabarami tu sebona moḡo. Keriso Iesu ḡesi ḡosebonato nai, ḡomi mabarami tu sebona kwariḡutu moḡo. ²⁹ Bema ḡomi Keriso ḡena tarimarima nai, ḡomi tu Aberahamo besena, ema Barau na ekiraḡi-toreato dagarana maki boḡo ḡabiani.

4

Vetuḡunaḡi tauna tu irau, ma natuna korikoriri maki irau

¹ Au tu iniḡesi akirani: Mero misina ta, bema ḡia roḡo mero kei neganai, tamana na eviniato dagarari mabarabarari asi roḡo beḡaunarini. Aba, mo dagara mabarabarari tu ḡia ḡena farefare, senaḡi ḡia tu roḡo mero kei, naima ḡia na asi roḡo beḡaunarini. A ḡia tu tuḡu-rakaorakao tarimana kavana roḡo betanuni. ² Mo mero misina benariani tarimari, ema mo ḡena dagara beḡe ḡita-ḡaurini tarimari ḡeri veḡitaḡau gaburenai roḡo betanuni, beiaḡoni mo, tamana na ekiraḡi-toreato ḡarona bea ḡabiani. ³ Ḡita maki moḡesina, roḡo mero misira e kekenira misira negari ai tu, taravatu irauirau e tanobara barauri ḡeri tuḡu-rakaorakao merora e kekenirai taiaḡoto. ⁴ Senaḡi Barau na eviriḡiatio ḡarona evotuto nai, Barau na Natuna etuḡu-iaḡomaiato, vavine ta ḡenana ema maḡurito. Barau Natuna etuḡu-iaḡomaiato maiḡa tu, taravatu ḡena seḡuka gaburenai ema maḡurito. ⁵ Ḡia taravatu ḡena seḡuka gaburenai ema maḡurito korana tu, taravatu ḡena seḡuka gaburenai tatanuni tarimarimara benema voi-ḡenoḡoira, benamo Barau natunai bisini iaḡo ḡana.

⁶ Ḡomi tu moḡoni Barau natuna. Moḡesi naima Barau na Natuna Iaukana etuḡu-mariḡoato, ḡita tata lorurai o nuḡarai eraka-toḡato, ma etanuni. Mo Iauka moḡa ḡita lorura ḡuturi na ekea-rosini, ekirani, “Tamagai, Tamagai!” etoni. ⁷ Moḡesi naima ḡomi toma tu dia taravatu ḡena tuḡu-rakaorakao tarimami. Asiḡina. Ḡomi toma tu Barau natuna. Ḡomi tu moḡoni Barau natuna lorinai, Barau na natuna bevinirini dagarari mabarabarari tu ḡomi na maki boḡo ḡabirini.

Paulo na Galatia tarimari etuḡamaḡi-baregorito

⁸ Guinenai ḡomi na Barau roḡosi roḡo boḡoro ribaia neganai, ḡomi tu ḡofaḡofa barauri ḡotoma-rakariḡo vinirito-ḡoi, (ḡia tu ḡima veiveiri dagarari moḡo), ḡia ḡeri tuḡu-rakaorakao tarimari ai ḡoiḡoto. ⁹ Senaḡi toma tu, Barau boḡoma ribaia, ba nakira, Barau na ḡomi bema ribami. Ma kamasi nai tu taravatu moiramoirari, asi tauri dagarari ma ḡokorana-iaḡi ḡenoḡoiri ḡotoni? Ḡomi ḡourani tu, maniḡeri taravatu na ma beḡene barubaru-tarimi ḡotoni, ei? ¹⁰ Ḡomi tu ḡaro e ḡue, vereko ḡarori e laḡani tari ḡotuḡamaḡi-baregorini e ḡokorana-iaḡi baregorini. ¹¹ Au ḡomi ḡemi veḡa aḡitarini

tu, mai ama tuḡamaḡi-garini. Akirani, au ḡomi ḡemi ai tu, betaḡu avekwaraḡi-kavato banaḡu atoni.

¹² Tarikakagu mabarami, anoḡimini, au kavana boḡono vei, korana au maki taravatu aiaḡuiato nai, ḡomi kavana aveito bene. Ḣomi na au ḡegu ai veḡa rakavana ta tu asi ḡoveiato. ¹³ Ḣomi maki ma ribami, au tovotovonai ḡomi Vari Namona au na aḡobata-vinimito tu, mo keve ta na eḡabiguto, benamo maninai tatanuto-ḡoi nai. ¹⁴ Aba, au ḡegu ai mo keve moḡa tu, ḡomi ḡemi ai vetovonaḡi baregona ta, senaḡi asi ḡoḡita-fitoḡaguto, e asi ḡoraḡakwane-moḡovaḡiguto. A ḡomi na au tu Barau ḡena aneru ta boḡoro ḡabi-raḡea ilailanai ḡoḡabi-raḡeguto. Ma au tu noḡa moḡo Keriso Iesu tauḡanina korikorina noḡa ḡoveiguto. ¹⁵ Ḣomi ḡemi iaku e verere maki barego. A toma tu kamasi, mo iaku e verere tu aiḡeri, ei? Mai tu moḡoni aguruḡani, mo negai bema boḡoro ura, matami ḡoḡibo-vaḡiri, benamo au ḡovinigu boḡoro si nai tu, ḡoro ḡibo-vaḡiri, benamo boḡoro vinigu. ¹⁶ Toma tu kamasi? Guruḡa moḡoniri akira-varamini nuḡanai tu, ḡemi vetari tarimanai ma boḡo vaḡa-iaḡogu?

¹⁷ Maniḡeri ḡofaḡofa tarimari na ḡomi ḡemi ai ura tu barego lelevaḡina ḡetoreani, senaḡi ḡia ḡeri tuḡamaḡi e ura tu asi roroḡoto. Ḣia ḡeri ura baregona ḡeveiani tu, ḡomi ḡai ḡemana moḡo boḡono raka-veḡita, benamo ḡia ḡeri ai beḡene ḡabi-vanaḡimi ḡetoni. Ma ḡia na beḡene ḡabi-vanaḡimi, be ḡia boḡono ura-viniri ḡetoni. ¹⁸ Vanaḡivanaga tarimarima namo beḡene ḡabia uranai, bita uravini-baregorini tu namo vedaurea. Ma namo bene ḡora ḡana, tarimarima bouravini-baregorini maḡurina tu, dia au ḡoiragu ai moḡo boḡono veia. Asiḡina. ¹⁹ Natugu, ḡomi tu au na atuḡamaḡi-kaumini. Au tu ḡomi urami ai, be noḡa vavine ma baniri na mero ḡeruḡu-vaḡirini ḡetoni nai, midigu ḡeḡabirini kavana, au midigu aḡanini. Mai midigumidigu tu baḡabi-iaḡoani mo, Keriso vetoḡana korikori ḡomi ḡemi ai bevetoreni. ²⁰ Initoma au ḡegu ura barana tu, ḡomi sevimi ai barasi ruḡa-tari, be garogu bara kefoa, bara vaḡa-kava ginikaumi. Korana au ḡomi ḡemi ai tu mai ama daradarani, asi aribani, kamasi bavaḡa-kavamini.

Hagar ma Sara

²¹ Ḣomi taravatu gaburenai tanu ura-dikana ḡoveini tarimami na ḡokira-varagu. Ḣomi taravatu na kara ekiraḡiani guruḡana tu ḡoseḡaḡi-ginikauani ba? ²² Buka Veaga tu maiḡesi etoreato: Aberahamo natuna tu ruarua, ta tuḡu-rakaorakao vavinena ḡenana emaḡurito, ma ta tu vavine fakana, dia tuḡu-rakaorakao vavinena, ḡenana. ²³ Tuḡu-rakaorakao vavinena ḡenana emaḡurito merona tu, Aberahamo e Hagar ḡegenavegogoto, monana eḡorato. Senaḡi vavine fakana ḡenana emaḡurito merona tu, Barau ḡena guruḡatore lorinai emaḡurito. ²⁴ Mai vetoḡa maiḡeri tu guruḡa vaḡa-ilailari veḡari moḡo. Mai vavine ruarua maiḡeri tu, Barau ḡena kiraḡitore ruarua ḡevaḡa-foforirini. Hagar tu Barau ḡena kiraḡitore ta Sinai Ḣorona na eiaḡomato dagarana ekiraḡiani, ma ḡia na eruḡa-vaḡirito tarimari tu tuḡu-rakaorakao tarimari. ²⁵ Mai guruḡa “Hagar” tu Arabia tarimari na Sinai Ḣoronai ḡekiraḡiani. Ema Hagar maki toma etanuni Ierusalemna vetoḡana kavana. Korana mai Ierusalemna sitina e Ierusalemna tarimari tu tuḡu-rakaorakao tarimari. ²⁶ Senaḡi gubai etanuni Ierusalemna tu faka. Ma ḡia tu ḡita sinara. ²⁷ Buka Veagai tu maiḡesina ekirani,

“Vavine gabanimu,
mero asi oḡabini vavinemu,
e mero ḡabi midiguna asi ribamu vavinemu,
noiaku e noverere!

Korana tu ḡaraḡona na eiaḡuiato vavinena natuna tu ḡutuma gorogoro, ma ḡaraḡona na asi eiaḡuiato vavinena natuna tu asi vovoka.”

²⁸ Tarikakagu mabarami, ḡomi tu Isako kavana. Barau ḡena guruḡatore lorinai, Barau natunai ḡoiaḡoto. ²⁹ Mo negai Aberahamo e Hagar ḡegenavegogoto nai, eḡorato

merona na Iauka Veāga ġena seġukai emagurito merona evaġa-midigu midiguato, moġesi kavana maitoma maki mo veīga sebona eġorani. ³⁰ Senaġi Buka Veāgai etoreato guruġana tu kara etoni? Ġia tu ekirani, “Mani tuġu-rakaorakao vavinena ma natuna ġesi tu ġomi sevimi na boġono lai-veġitari. Korana vavine fakana natuna ġena farefare mani tuġu-rakaorakao vavinena natuna ġesi tu asi veġata beġe ġauna-vegogoani.” ³¹ Ma, tarikakagu, ġita tu dia tuġu-rakaorakao vavinena natuna. Asiġina. Ġita tu vavine fakana natuna.

5

Taravatu irauirauri ġeri tuġu-rakaorakao tarimari ai asi ma boġono iaġo

¹ Ġita tu bitana faka uranai, Keriso na taravatu misimisiri ġerina eruġa-vaġirato. Be boġono ruġa-gigitari. Ma tauġemi mani Iuda tarimari ġeri taravatu misimisiri e vereko irauirauri ġeri tuġu-rakaorakao tarimami ai asi ma boġono vevaġa-iaġo.

² Ġoseġaġi! Au Paulo na akiramini, bema ġomi tauġanimi kefiru beġe lama-vaġirini nai tu, Keriso na ġita bene ruġa-vaġira ġana, kara eveiato, moġa tu asi ġena seġuka ġomi ġemi ai. ³ Ema mani deidei tauġaniri kefiru beġe lama-vaġirini tarimami tu navaġa-guruġami, ġoseġaġi. Ġomi tu taravatu mabarari misikose boġono korana-iaġi ginikauri veġata. ⁴ Bema ġomi ġokirani, taravatu boġono korana-iaġi ginikaua, be Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimami ai boġono iaġo ġotoni tu, tauġemi moġo Keriso ġenana ġoveġabi-ġerevaġini. Ema ġomi tu Barau ġena namo e varevare-bara ġenana ġoveġitani. ⁵ Iauka Veāga ġena seġukai Barau ġenai taveġabidadamani, ema tavaġa-nogani, Barau na vei-iobukaiobuka tarimara benesi ġana. ⁶ Keriso Iesu ġesi esebonato tarimana tu tauġanina kefiru ġelama-vaġiato ba asi ġelama-vaġiato tu asi ġeri irau ta; mai veīga ruarua ġerina namo ta asi beġorani. Dagara baregona korikori tu veġabidadama, mo veġabidadama na veuravini evaġa-foforiani.

⁷ Ġomi tu raga-iruiru ai ġoraga-ginikauto-ġoi. Ma kamara deikara na ġoirami easi-kouġauato, benamo toma tu guruġa moġonina asi ma ġokorana-iaġiani? ⁸ Mani vevaġa-ura veīġana maniġa tu dia ġomi ekeamito Barauna ġenana eiaġomani. ⁹ Boġono riba, farao evaġa-tuburini muramurana kotuna na farao evaġa-tubu baregoani. ¹⁰ Barau ġenai ġegu tuġamaġi tu atorekau-gwaġiġiani, korana ribagu, ġia na bevaġa-kavamini, benamo iaunega boruna ta asi ma boġo ġabi-raġeani. Mani ġomi evaġa-tuġamaġi daradaramini tarimana maniġa tu, ġena veīga voina metona bedoġariani veġata.

¹¹ Tarikakagu mabarami, bema au na mero tauġaniri kefiru lamavaġi veīġana ininitoma roġo aġobata-iaġiani nai, au karase nai tu roġo ġevaġa-midigu midiguguni? Bema au na mero tauġaniri kefiru lamavaġi veīġana roġo bara ġobata-iaġia nai tu, Keriso ġevaġa-satauroato varina aġobata-iaġiani, mainana tarimarima nuġari tu asi bere vaġa-metori. ¹² Ġomi ġemi tuġamaġi ġevei-veġonu veġonurini tarimari maniġeri, namona tu tauġeri na seuri beġene farari.

¹³ Moġoni, tarikakagu, ġomi Barau na ekeamito tu, taravatu irauirau korana-iaġiri ġerina boġono raka-faka ġana. Ma ġomi tata tu dia taravatu gaburenai ġotanuni, senaġi fakai ġotanuni. Mani fakai ġotanuni dainai tu, tauġani ġena ura rakavari boġono korana-iaġiri ba? Asiġina ġinavaġi! Ġomi tu ma veuravinimi ġesi karomi ġesi boġono vevaġa-kava, e karomi ġeri vetuġunaġi boġono iaġo-vini. ¹⁴ Taravatu mabarabarari tu taravatu guruġana sebonai moġo Barau na evaġa-iaġoato, ekirato, “Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini ilailanai.” ¹⁵ Bema ġomi tauġemi karomi tata ġesi moġo boġo vekira-ġarama ġaramani e boġo vevaneni nai tu, boġono venari, korana karomi ġesi tauġemi moġo boġo vevaġa-rakavani, benamo veġabidadama na boġo ketoni garina.

Tauġani ġena veīga e Iauka ġena veīga

¹⁶ Au tu iniġesina akirani: Iauka Veāġa na ġemi maġuri bene guine-iaġiri, be tauġani ġena ura rakavari asi boġono korana-iaġiri. ¹⁷ Ġita ribara, tauġani na euravini-baregorini veiġari, Iauka na tu asi eura-vinirini, ema Iauka na euravini-baregorini veiġari, tauġani na tu asi eura-vinirini. Ġia tauri ruarua tu ġevevaġini. Moġesina naima, ġoi na veiġa namori bono veiri otoni veiġari tu asi oveirini. ¹⁸ A bema ġoi Iauka na eġori-kaumuni nai, ġoi tu dia taravatu gaburenai otanuni.

¹⁹ Tauġani na euravini-iaġirini veiġari tu maiġeri: Mata-boraġa veiġari, veiġa mirori, kima veiġari, ²⁰ kwaivakuku toma-rakariġo, ġora e meġameġa, vebaruvini, vevane, mama, niaraniara, arana beġene vaġa-raġea etoni veiġari, veġareveġare, vevarekirakira veiġari, ²¹ dagara mata-kifakifari o mata-ġaniġaniri, niuniu ema ġoreġore, ma veiġa irauirau maiġesi kavari. Guinenai akira-toreġaumito kavana, toma maki akira-toreġaumini, maiġesi veiġari beġe veini tarimari tu, asiġina ġinavaġi Barau ġena Basileia nuġanai beġea raka-toġani.

²² Senaġi Iauka ġwaġwana tu maiġeri: Veuravini, iaku, maino, vevaġa-gwaġiġi, veiaunamo, nuġa-namo, vetuġamaġikau, ²³ nuġa-ġavemuko o manau, ema nuġa-gwaġiġi. Maiġeri veiġa tu taravatu na asi ekourini, asi taravaturi. ²⁴ Keriso Iesu ġena tarimarima korikori vetoġana tu maiġesi: Ġia tu tauġani na eġabiraġe-baregorini dagarari e euravini-iaġirini dagarari mabarabarari eikoko-kaurito satauro tuġunai Keriso ġesi.

²⁵ Bema ġita Iauka Veāġa na ġera maġuri eguine-iaġirini nai tu, Iauka Veāġa ġena dabarai maki bisini raka. ²⁶ Ġita tauġera asi sivekiraġi-varaġevaraġe, e karora nuġari asi sivei-barubaruri, ema karora tata ġeri ai dagara tari moġeri asi simata-ġaniġani-iaġiri.

6

Ekalesia karomi ġesi boġono vevaġa-kava

¹ Tarikakagu mabarami, bema fakami ai tarima ta na veiġa eleaiani ġoġitaiani nai tu, Iauka Veāġa na ġemu maġuri eguine-iaġiani tarimamu na nuġamu ma manauna ġesi bono vaġa-kavaia, ġena maġuri bono toto-iobukaia maia. Senaġi ġoi tauġemu maki bono venari. Asi namo Satani na ġoi maki beriba-ġanimuni ġesi. ² Karomi tata ġesi boġono vevaġa-kava, ġemi meto boġono ġwa-barabarari, korana moġesi boġo veini tu, Keriso ġena taravatu boġo korana-iaġi ġitakauani. ³ Bema tarima ta tauġena bevetuġa-maġini, ġia tu tarima korikori betoni, a nuġanai ġia tu asi ġeiaviani tarimana. Ġia tu tauġena kekei moġo eveġofaġofa-iaġini kekei. ⁴ Tarimarima mabarari tu tata ġeri veiġa e maġuri beġene vetau-ginikauri. Benamo moġa murinai vauro tata ġia tauġena ġena maġuri namona iakuna bene vei. A dia ġia ġena maġuri namona tarima ta ġena maġuri ġesi bene vaġa-vetovoa. ⁵ Korana tu tarima tata ġereġana na ġena maruna metona bene ġwaia.

⁶ Tarima ta deikara riba eġabini Barau ġena guruġai tarimana tu, ġia ġenai kara etanuni dagarari kota ġena vevaġa-riba tarimana bene varevare-vinia.

⁷ Tuġamaġi kerereri na asi beġene ġabimi. Barau tu asi boġo ġofaiani. Tarimarima tu kara ġuena evaroani, benamo moġa ġwaġwana ġereġana moġo eġabiani. ⁸ Tauġani ġena ura rakavari ekorana-iaġirini tarimana tu, tauġani ġena ura rakavari ġerina maġuri rakava kwaikwaina e mase bedoġaririni. A Iauka Veāġa ġena veiġa namori ekorana-iaġirini tarimana tu, Iauka Veāġa ġena veiġa namori ġerina maġuri vanaġivanagi beġabiani. ⁹ Moġesina naima veiġa namori veiveiri ai asi bitana gau. Korana veiġa namori veiveiri asi bita vaġa-ketoani nai tu, kwakwa negana korikorinai tu ġaniġani bita kwa-doġarini. ¹⁰ Moġa lorinai ġita ġera mai nega namonai tu tarimarima mabarabarari ġeri ai veiġa namori bisini veiri. Ma mai veiġa namori tu Keriso ġenai ġeveġabidadamani besena mabarabarari ġeri ai tu bisini veiri veġata.

Dia kefi lamavaḡi ḡenana maḡuri boḡoitaḡoani

¹¹ Mai fefa tu au tauḡegu na batorea ḡomi ḡemi. Ḡoḡitaiani, mai guruḡa-matari baregori atorerini mai fefai. ¹² Ḡoseḡaḡi, ḡomi tauḡanimi kefiri beḡene lama-vaḡiri guruḡari ḡevei-gwadarini tarimari, maniḡeri tu tauḡani murika na dagarari koriri ḡevokoroku-iaḡirini tarimari. Mani tarimarima maniḡeri tu Keriso ḡena satauro dainai beḡe vaḡa-midigu midigurini garinai maniḡesi ḡeveini. ¹³ Tauḡaniri kefiri ḡelama-vaḡirini tarimari na taravatu tu asi ḡekorana-iaḡiani. A ḡia tu ḡeura-baregoni, ḡomi tauḡanimi kefiri beḡene lama-vaḡiri ḡetoni. Ḡia ḡeura-dikani tauna korikori tu, ḡomi tauḡanimi kefiri beḡe lama-vaḡirini nai, beḡene veiavi ḡana. ¹⁴ Au dagara ta vekokorokuna tu asiḡina ḡinavaḡi baveini, a au tu ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena satauro moḡo bavekokoroku-iaḡiani. Korana mai satauro ḡenana tanobara dagarari au ḡegu ai tu ḡemaseto satauro tuḡunai, ema au maki tanobara dagarari ḡeri ai tu amaseto satauro tuḡunai. ¹⁵ Mero tauḡaniri kefiri ḡelama-vaḡirini nai, namo ta asi beḡorani, ema mero tauḡaniri kefiri asi beḡe lama-vaḡirini nai, maki namo ta asi beḡorani. Korana dagara baregona sebona Barau ḡenai tu, Barau na tarima variḡu geragerarai evaḡa-iaḡorani. ¹⁶ Mai maḡuri maiḡa beḡe tuḡamaḡiani e beḡe korana-iaḡiani tarimari tu Barau ḡena tarimarima o Isaraela tarimari korikori; ḡia iatari ai maino e vevetuḡaḡwa bene tanu.

¹⁷ Maitoma beiaḡoni, tarima ta na au meto asi ma bene vinigu, korana Iesu ḡebaru-viniani tarimari na ḡekwariguto, be ḡegu giri tauḡanigu ai aḡwa-rakaorini, moḡeri na ḡevaḡa-foforinai, au tu Iesu Vereḡauka ḡena vetuḡunaḡi tarimana korikorina.

¹⁸ Tarikakagu mabarami, ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena namo ma varevare-bara ḡomi mabarami iaukami ḡesi bene tanu. Amen.

PAULO ĜENA TORETORE EFESO EKALESIARI ĜERI

Efeso vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu Romai dibura numanai etanuto-ĝoi nuĝanai etoreato (Apostolo 28). Mai fefa tu betaĝu laĝani 60 o 61 ai etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai. Mai fefa anina baregona tu, “Ekalesia doĝorona tu Keriso Tauĝanina,” ema mai fefa ĝeĝori-kauani siriri tu karoa 4:1-4.

Paulo na mai fefa etoreato ĝena ura baregona tu, Efeso ema Asia Keina (o Asia Minor) mabarana nuĝanai maki Iesu Keriso ĝevaĝa-moĝoniani tarimari, 1) ĝeri veuravini ema veĝabidadama Keriso ĝenai ma beĝene tore-sirivaĝia ĝana; 2) bene launaĝiri, tarima guinena ma ĝena maĝuri rakavari ĝesi beĝene koki-fitoĝaia, ma tarima variĝu geragerana beĝene tore-kaua; 3) bene vaĝa-ribari, Keriso tauĝanina nuĝanai Iuda tarimari ema irau bese tarimari tu sebona moĝo, asi ĝeri irau ta; 4) Keriso ema ekalesia doĝorona nuĝari ai kara vekuretoĝana etanuni bene vaĝa-foforia ĝana.

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Ĝita ĝera farefare ĝena barego Keriso ĝena maĝuri nuĝanai - karoa 1-3
2. Ĝita Keriso ĝena maĝuri nuĝanai tu aiĝesina bitana tanu - karoa 4-6

¹ Au Paulo, Barau ĝena ura lorinai Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu ai aiaĝoto. Mai fefa tu Efeso ai Barau ĝena veaĝa tarimami, Keriso Iesu ĝenai ma ĝemi vetuĝamaĝikau tarimami, atore-vinimini. ² Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara e maino ĝemi ai bene tanu.

Keriso ĝena maĝuri nuĝanai Barau na namo iauka rekenai evinirani dagarari

³ Barau, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana, sivaĝa-raĝea, korana Keriso ĝesi tasebonato maĝurina nuĝanai, ĝia na iauka rekenai gubai ĝetanuni dagarari namori moĝeri mabarari ĝita evinirato. ⁴ Tanobara roĝosi roĝo bere veia ĝaronai veĝata, Keriso na vevaĝa-maĝuri ĝauveina beveiani bakunai, Barau na ĝita ĝia ĝena eĝabi-viriĝirato. Ĝita eĝabi-hidirato tu, ĝia ĝoiranai bitana veaĝa e asi ĝera vei-rakava ta bitana tanu ĝana. Barau ĝena veuravini lorinai, ⁵ ĝia na mai maĝuri eboioĝa-guineato, ekirato, ĝita tu Keriso ĝenana ĝia natunai bevaĝa-iaĝorani. Mai tu ĝia tauĝena ĝena nuĝa-namo ai ĝena ura eveiato veĝana. ⁶ Barau ĝena namo e varevare baregona marevana namo vedaureana sivaĝa-raĝea. Korana mai namo e varevare-bara maiĝa tu Barau na ĝita evini-kavarato moĝo, euravini-baregoani merona, Iesu Keriso, ĝena maĝuri nuĝanai.

⁷ Ĝita tu, Keriso emaseto nai, rarana na evoi-ĝenoĝoirato, e ĝera rakava maki etuĝamaĝi-fitoĝarito. Mai tu Barau ĝena namo e varevare-bara namo vedaureana veĝana, ⁸ ĝita ĝerai barego lelevaĝi evaĝa-foforiato, ema iaunega e tuĝamaĝi-faka evinirato. ⁹ Barau ĝena ura Keriso ĝenana beveiani veĝana tu vekuretoĝa, senaĝi tauĝena ĝena nuĝa-namo ai ĝita evaĝa-ribarato. ¹⁰ Mai Barau ĝena ura o boioĝa maiĝa tu ekiraĝi-toreato ĝarona beĝabiani vauro bevaĝa-foforiani. Mo tu gubai ĝetanuni dagarari e tanobarai ĝetanuni dagarari mabarari Keriso kwakuna koranai beĝabi-vegogorini. Benamo Keriso na moĝeri dagara mabarari beguine-iaĝirini.

¹¹ Ĝita tu Keriso bakunai Barau na ĝena eĝabi-viriĝirato, tauĝena na tovtovonai veĝata eboioĝaiato ilailanai. Ma dagara mabarari maki ĝia tauĝena na eura-iaĝirini dabarari ai eĝauvei-iaĝirini. ¹² Moĝa lorinai ĝai Iuda tarimama, deiri Keriso ĝavaĝa-moĝoniato ma ĝenai ĝavetuĝa-maĝikau-guineto tarimama na Barau marevana baregona baĝana vaĝa-raĝea.

¹³ Ma ġomi irau bese tarimami na maki mai guruġa moġonina tu ġovaġa-moġoniato, mo tu Barau na ġomi bevaġa-maġurimini Varina Namona guruġana. Ġomi mai guruġa ġoseġaġiato nai tu, ġovaġa-moġoniato, benamo Keriso ġenai ġovetuġamaġikauto. Moġesina naima Barau na ġomi maki ġia ġena tarimarimai evaġa-iaġomito. Barau na ġomi eġabi-raġemito vetoġana ġemi ai eveiato tu, Iauka Veaġa, ekiraġi-toreato Iaukana, evinimito. ¹⁴ Ġita na Iauka Veaġa tu varau taġabiato, moġesi naima ribara, Barau na ġena tarimarima ġeri ekiraġi-toreato dagarana tu ġita na maki bita ġabiani. Initoma tu roġo tavenarini, beiaġoni mo, Barau na ġena tarimarima beġabi-iaġorini ġia sevina ġana. Barau marevana baregona sivaġa-raġea.

Paulo ġena ġauġau

¹⁵ Moġesina naima, au tu Iesu Vereġauka ġoġabidadama-viniani e Barau ġena tarimarima veaġari ġoura-vinirini varina ama seġaġiato ġarona na veġata, ¹⁶ Barau tanikiu-vinina ġomi bakumi ai tu asi avaġa-magoani, e iatami ai aġauġauni. ¹⁷ Akirani, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena Barau na iaunega ema vevaġa-fofori Iaukana bene vinimi, be Barau boġono riba-ġinikaua. Barau tu Tamara, ma ġia marevana ma mamana tu iaru-korokoro. ¹⁸ Ma Barau anoġiani, akirani, ġemi tuġamaġi mama bene vinimi, ġena vevaġa-namo irau vedaureana, voina baregona dagarana boġono ġabia uranai ekeamito ġotuġamaġikauani, moġa tu boġono riba-ġinikaua. Be Barau ġena tarimarima veaġari na dagara namo vedaureari beġe ġabirini, moġeri tu boġono ribari. ¹⁹ Ema Barau tavaġa-moġoniani tarimara nuġarai Barau ġena seġuka iaru-korokorona eġauveini maiġa maki boġono ribaia. Barau ġena mai seġuka maiġa ġena ġauvei kokorena tu barego lelevaġi. ²⁰ Ġia na tu mai seġuka kokorena Keriso ġenai evaġa-foforiato nai, Keriso mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato, e gubai ġia ġimana aroribanai evaġa-tanuato. ²¹ Keriso tu monai tuġunai etanuni e evereni. Ġia tu iauka rakavari mabarari, ġeveġitaġauni iaukari, e ġeri maoro barego lelevaġi iaukari, e ma ġeri seġuka iaukari, ma seġuka lelevaġi aneruri, ema ara ġekiraġirini arari mabarari iatarageri ai evereni. Mai tu dia mai tatanuni neganai moġo, asiġina, mai tu ġoirai vau mani eiaġomani neganai maki ġia tu bevereni veġata. ²² Barau na dagara mabarari Keriso kwakuna fanafanana gaburenai etorerito, e Barau na ġia tu ekalesia mabarana bene debaia etato. ²³ Ekalesia tu Keriso tauġanina. Ma mai tauġanina maiġa tu Keriso tauġena ġena maġuri na evaġa-vonu-raġeato, ema dagara mabarari maki gabu mabarari ai evaġa-vonurito.

2

Barau na Keriso ġesi ma bevaġa-maġurirani

¹ Guinenai ġomi iaukami tu mase ġotanuto-ġoi, korana ġemi kira-sirivaġi e veiġa rakavari ai bene. ² Mo negai ġomi na mai tanobara ġena veiġa rakavari ġoveirito-ġoi, ema iauka rakavari eġita-ġaurini iaukana ġokorana-iaġiato-ġoi. Mai veġitaġau iaukana maiġa ġena basileia o veġitaġau seġukana tu barego lelevaġi guba e tanobara fakari ai. Ma ġia toma tu Barau asi ġeseġaġi-viniani tarimari nuġari ai etanuni e eġauveini. ³ Guinenai ġita mabarara maki ġia kavana taveito-ġoi, tauġani ġena veiġa rakavari tavaġa-moġonirito-ġoi. Tauġanira e nuġara ġeri ura e tuġamaġi rakavari takorana-iaġirito-ġoi. Moġa lorinai ġita maki tarimarima kotari kavari Barau ġena baru baregona tu ġita iatarai etanuto-ġoi.

⁴⁻⁵ Moġoni, ġita iaukara tu mase ġera kira-sirivaġi lorinai, senaġi vevetuġaġwabarara Barauna ġena veuravini barego vedaurea lorinai, Keriso ġesi ma evaġa-maġuri ġenoġoi-sebonarato. Boġono riba, ġita tu Barau ġena namo e varevare-bara moġo bakunai evaġa-maġurirato. ⁶ Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai, ġita tu Barau na Keriso ġesi mase na evaġa-variġisi sebonarato, ma Keriso ġesi ġena vere seanai evaġa-tanu

sebonarato guba vanuĝanai. ⁷ Moĝesi eveito korana tu, ĝoirai ĝia ĝena veiau-namo vetoĝana, ĝena namo e varevare-bara barego lelevaĝina ĝerana bene vaĝa-foforia uranai. Mai Barau ĝena veiau-namo vetoĝana, ĝena namo e varevare-bara na efororito maiĝa tu, Keriso Iesu ĝesi tasebonato nuĝanai, ĝita ĝerai evaĝa-foforiato.

⁸ Ĝomi tu ĝemi veĝabidadama ĝenana Barau na ĝena namo e varevare-barai evaĝa-maĝurimito. Ĝomi tu dia tauĝemi ĝemi kokore na ĝovevaĝa-maĝurito. Asiĝina, mai tu Barau ĝena varevare ĝita evinirato. ⁹ E dia ĝomi ĝemi ĝauvei dairi ai voimi ĝoĝabiato dagarana, be moĝa veiavina tarima ta asi bene vei. ¹⁰ Ĝita tu Barau ĝimana veiveina tarimara. Barau na Keriso Iesu ĝenana tarima variĝurai evaĝa-iaĝorato, ĝauvei e veĝa namori bisini veiri ĝana. Mai ĝauvei e veĝa namori tu Barau na varau erovina-torerito, ĝita na bisini veiri ĝana.

Keriso na bese ruarua evaĝa-sebonarito

¹¹ Ĝomi boĝono tuĝamaĝi, guinenai ĝomi irau bese tarimami Iuda tarimari na ĝekiraĝimito-ĝoi “kefimi asi lamavaĝi tarimami”. Iuda tarimari tauĝaniri kefiru tu lamavaĝi. Ĝia na mai mero tauĝaniri kefiru lamavaĝi veĝana tu tauĝeri ĝimari na ĝeveiani veĝana. ¹² Boĝono tuĝamaĝi, ĝomi mo negai Keriso ĝesi tu ma fakami, e Israela besena nuĝanai maki ĝomi tu vanuĝa boru tarimami nai asi ĝeĝabi-raĝemito, ema Barau ĝena kiraĝitore eveirito nuĝanai, eguruĝa-toreto dagarari maki ĝomi na tu asi boĝo doĝaririni. Ema ĝomi mai tanobara nuĝanai tu asi ĝemi Barau ema dagara namona ta ĝoirai asi ĝotuĝamaĝi-kauani. ¹³ Ĝomi guinenai tu manaĝa rakava, senaĝi toma Keriso Iesu ĝesi ĝosebonato nai, ĝoma kavinaĝito Barau ĝenai. Ĝomi Keriso rarana na ema ĝabi-kavinaĝimito.

¹⁴ Korana Keriso tauĝena tu ĝita ĝera maino evaĝa-ĝoraiani tarimana. Ĝia na ĝita bese ruarua bese sebonai moĝo evaĝa-iaĝorato. Korana ĝai Iuda besena ema ĝomi irau bese tarimami vekaravarai ĝita evare-kirarani kobena tu Keriso tauĝanina satauro ai emaseto nai evare-kiraiato, benamo evaĝa-rakava-ĝosiĝosiatu. ¹⁵ Ĝia na Mose ĝena taravatu nuĝanai velaunaĝi guruĝari ĝetanuni dagarari mabarari maki erovorito. Keriso na mo veĝa eveiato anina tu, ĝia ĝena ura ĝita bese ruarua ĝerana ĝia tauĝena ĝesi bene vaĝa-sebonara, tarima variĝuna sebona moĝo bene veia ĝana; ema ĝita fakarai maki maino bene vaĝa-ĝoraia ĝana. ¹⁶ Ĝia satauro ai emaseto korana tu, mai bese ruarua tauĝani sebonai moĝo bene vaĝa-sebonari, benamo Barau ĝenai ma bene ĝabi-ĝenoĝoiri ĝana. Ema ĝia fakari ai ĝeri veiau-rakava maki, satauro ai emaseto nai, evaĝa-koririto.

¹⁷ Keriso eiaĝomato tu, maino varina ema ĝobata-iaĝiato. Mai maino varina ĝomi irau bese, Barau ĝesi fakami manaĝa tarimami ĝemi, e Iuda tauri, Barau ĝesi fakari kavinaĝi tarimari ĝeri, ema vari-fiuato. ¹⁸ Ĝita mabarara, irau bese tarimami e Iuda tarimama, tu Keriso ĝenana Iauka sebona nuĝanai moĝo Tamara ĝenai bita iaĝoni.

¹⁹ Tauna moĝa, ĝomi toma tu dia tanukau e vanuĝa boru tarimami. Asiĝina, toma ĝomi tu Barau ĝena tarimari ĝesi vanuĝa sebona e Barau ĝena numa tarimami. ²⁰ Ĝomi tu numa, fore iatanai ĝeragarini kavana. Barau na ĝomi tu apostolo tarimari e peroveta tarimari iatari ai eraga-kaumito, ma Keriso Iesu tu ĝemi numa daigunina o duĝuna forena baregona. ²¹ Keriso ĝena maĝuri nuĝanai mo numa ĝauna mabarana evaĝa-tubu-tubukau ginikauato, ma ebaregoni Rubu Veaĝai eiaĝoni Vereĝauka ĝena maĝuri nuĝanai. ²² Keriso ĝesi ĝosebonato nai, ĝomi maki Barau na tarimarima tari ĝesi eĝabi-vegogomini, benamo Barau ĝena tanu numanai ĝoiaĝoni Iauka nuĝanai.

3

Paulo ĝena ekalesia ĝauveina irau bese tarimari fakari ai

¹ Tauna moġa, au Paulo na Vari Namona ġomi irau bese tarimami ġemi aġobata-iaġiani ġaramanai, dibura numai atanuni maiġegu. Au tu Keriso Iesu ġena dibura tarimanai aiaġoto, ma ġomi iatami ai Barau ġenai aġurigurini. ² Au atuġamaġini, ġomi tu varau ġoseġaġito, au Barau na ġena namo lorinai mai ġauvei eviniguto, Vari Namona, varevare-bara varina, ġomi irau bese tarimami ġemi bana ġobata-iaġia ġana. ³ Mai vari vekuretoġana, (mai tu ġomi irau bese tarimami maki Barau ġena tarimarimai ġoiaġoto varina), Barau na au ġegu ai evaġa-foforiato. Mai vari maiġea tu kotuna varau batorea ini fefa nuġanai. ⁴ Mai fefa maiġa boġo iaviani nai tu, boġo riba-maoroni, au Keriso varina vekure-toġana tu ma ribagu. ⁵ Barau na mai vari vekuretoġana maiġa guinenai ġetanu-iaġomato-ġoi tarimari tu asi evaġa-ribarito. Senaġi toma tu Barau na Iauka Veaġa ġenana ġena apostolo veaġari e peroveta tarimari veaġari ġeri ai ema vaġa-foforiato.

⁶ Mai vari vekuretoġana Barau na ema vaġa-foforiato varina tu maiġa: Irau bese tarimari maki Vari Namona ġenana Iuda tarimari ġesi bese sebonai e tauġani sebonai moġo beġe iaġoni. Benamo mabarabarari na Barau na ekiraġi-toreato dagarana Keriso Iesu ġenana beġe ġabiani. ⁷ Barau ġena namo e varevare-bara lorinai, mai Vari Namona maiġa bana varifiu-rakao rakaoa etato. Barau ġena mai namo e varevare-bara varevarena tu ġia ġena seġuka eġauveini ġenana au eviniguto. ⁸ Aba, au tu Barau ġena tarimarima mabarari ġeri dokodokona tarimagu, senaġi Barau na ġena namo lorinai mai ġauvei eviniguto, irau bese tarimari ġoirari ai Vari Namona bana ġobata-iaġia etato. Mai Vari Namona maiġa tu Keriso ġenai maġuri e dagara namo vedaureari tarimarima tauġera na asi bita ġoitaġorini dagarari ekiraġirini. ⁹ Ema tarimarima mabarari ġeri ai bana kiraġi-fofori ginikau, Barau ġena ura e boioġa tu, irau bese tarimari maki ġeri vevaġa-maġuri taunai bene iaġo. Mai boioġa o tuġamaġi maiġa tu tanobara evesinato monana veġata dagara mabarari eveirito Barauna ġenai vekuretoġa etanuni. ¹⁰ Barau ġena tuġamaġi tu, maitoma vauro ekalesia ġenana ġia ġena iaunega e tuġamaġi irauirauri, ġeveġitaġauni iaukari e ġeri maoro barego lelevaġi iaukari ġeri ai bene vaġa-foforiri etato. Mai iauka maiġeri tu guba fakanaġi ġetanuni iaukari. ¹¹ Mai tu Barau ġenai vanaġivanaġi etanuni boioġana. Barau na mai ġena boioġa maiġa tu ġita ġera Vereġauka Keriso Iesu ġenana vauro ema vaġa-foforiato. ¹² Ġita tu Keriso ġena maġuri nuġanai tatanuni, ema ġia ġenai taveġabidadamani lorinai, Barau sevina ġana tu asi garina ġesi e nuġara gwaġiġi bita raka-kavini. ¹³ Moġa lorinai au ġegu ura baregona tu asi boġono tuġamaġi-moiramoira, au amidigu-midiguni nai. Au midigu-midigu aġoitaġoni tu, ġomi namo boġono ġoitaġo ġana.

Paulo Efeso ekalesiari ġeri eġauġauto

¹⁴ Au na moġeri mabarari Tamara na eveirito dagarari atuġamaġirini nai, ġoiranai avetui-tarini ma aġuri-ġurini. ¹⁵ Ġia tu bese sebona tarimari gubai e tanobarai ġetanuni Tamari. Ma ġia na mai bese sebona arana eturaiato. ¹⁶ Barau mamana marevana tu irau veġata ma barego lelevaġi naima, au na anoġiani, akirani: Ġia ġena mama marevana asikeikeina na ġia tauġena Iaukana ġenana seġuka bene vinimi, be nuġami e iaukami bene vaġa-kokoreri. ¹⁷ Korana mo dabarai tu Keriso maki ġemi veġabidadama lorinai, be ġomi nuġami ai betanuni. Ema Barau anoġiani, ġomi maki ġau ġokana e lamuna tano nuġana ġana ġevariġoni, benamo ġevelamulamu-tarini nai, ġau tano iatanai eruġa-gwaġiġini ilailanai, ġomi maki moġesina nuġami veuravini na bene vaġa-vonuri, be veuravini ai boġono ruġa-gigitari. ¹⁸ Be Barau ġena tarimarima veaġari mabarari ġesi Keriso ġena veuravini barego lelevaġina, rababana, e maukana, e varaġena, ema dodokuna boġono ribaia, ¹⁹ ema boġono riba, mai Keriso ġena veuravini tu riba mabarari maki evanaġirini. Mai veuravini boġono ribaia, be Barau tauġena ema ġena maġuri mabarana na ġomi bene vaġa-vonuvonu-raġemi.

²⁰ Barau ġena seġuka ġita ġerai eġauveini tu, dagara barego lelevaġiri eveirini; ġita na ġia tanoġiani dagarari ema ġita na tatuġamaġirini dagarari mabarari maki evanaġirini. ²¹ Moġa lorinai ġita ekalesia nuġanai tarimara e Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai tarimarimara ġuruna ġuruna na mabarabarara na Barau moġo bitana vaġa-raġea vanaġivanaġi. Mai tu guruġa moġonina. Amen!

4

Ekalesia mabarara tu Keriso nuġanai tauġani sebona

¹ Au Paulo tu dibura numai atanuni, korana Vereġauka vetuġunaġina aiaġo-viniani nai. Au na ġomi alaunaġimini, Barau na ekeamito maġurinai moġo boġono tanu, boġono tanu-namonamo moġo. ² Karomi vekaravari ai ġomi tu boġono vetore-variġo, ema manau ai boġono tanu, boġono vevaġa-gwaġiġi. Ma karomi tari na veiġa ġelearini nai tu, veuravini ai nuġami boġono vaġa-gwaġiġiri karomi ġeri ai, be karomi tata ġesi asi boġono vebaru-vini, a boġono veiau-namo moġo. ³ Ġita tu Iauka Veaġa na eġabi-vegogorato, be tasebonato, ma maino varona na ebaru-vegogorato, be maino ai tatanuni. Moġa lorinai mai tasebonato ma maino ai tatanuni maġurina maiġa tu boġono kokore, be boġono ġabi-gigitaria.

⁴ Ġita mabarara tu tauġani sebona moġo, ema Iauka maki sebona moġo ġerai etanuni. Ma Barau na ġomi ekeamito maki dagara sebona moġo uranai ekeamito, ma ġita toma tu mo dagara sebona moġo tatuġamaġi-kauani, (mo tu maġuri vanaġivanaġi).

⁵ Vereġauka sebona etanuni, veġabidadama sebona etanuni, babatiso veiġana sebona moġo etanuni. ⁶ Barau maki sebona etanuni, ma ġia tu ġita mabarabarara Tamara; e ġia tu barego ma tarimarima mabarara iata-raġerai etanuni, eġita-ġaurani, ema tarimarima mabarara fakarai eġauveini, ma tarimarima mabarara nuġarai etanuni.

⁷ Ma ġita tata tu Keriso na varevare evinirato, ġia ġena namo e varevare-bara ilailari ai bene vinira etato kavana. ⁸ Moġesina naima Buka Veaġai Keriso varina maiġesi ekirani,

“Ġia guba ġana ma evaraġeto nai tu,
dibura tarimari ebarubarurito,
benamo ġia murinai evaġa-rakarito, ma eġori-kaurito,
benamo tarimarima varevare evinirito.”

⁹ Mai guruġa, “Ġia ma evaraġeto,” anina tu kara? Mai guruġa, “Ġia ma evaraġeto,” na ġita evaġa-ribarani, Keriso tu dia evaraġeto moġo. Asiġina. Ġia tovotovonai tu tanobara gabigabina ġana roġo evariġoto. ¹⁰ Mo evariġoto tarimana moġa, ġereġana guba mabarari tu evanaġirito, ġia tu tuġuna vanigerena ġana evaraġeto. Ġia moġesi evaraġeto anina tu, guba e tanobara mabarana ġia na tauġena Iaukana na bene vaġa-vonua ġana. ¹¹ Ma ġia tauġena na kotari tu apostolo ġauveina evinirito, (mai tu ekalesia vaġa-ruġana ġauveina), tari tu peroveta ġauveina evinirito, tari tu evanelia ġauveina evinirito, tari tu ekalesia nari ġauveina e Barau ġena guruġa vaġa-riba-iaġina ġauveina evinirito. ¹² Moġeri ġauvei evinirito tauna korikori tu, Barau ġena tarimarima veaġari bene rovina-toreri, ġena ġauvei beġene veiri, e Keriso tauġanina beġene vaġa-tubu ginikaua, ¹³ bene iaġo mo, ġita ġera veġabidadama ema ġera riba Barau Natuna ġenai beġea baregoni e bita sebona-korikorini, benamo bita barego-ginikauni, ema Keriso ġena veiġa e maġuri mabarana maki ġita na bita ġabiani.

¹⁴ Benamo mo dabarai ġita tu dia mero raraka-rarakari kavari, be vevaġa-riba irauirauri na e tarimarima ġeri iaunega ġofaġofari na ema tuġamaġi rakavari na asi beġene ġofa-iaġora e ġofa-iaġomara; noġa moġo ġasi iavara ema ureure na ekwari-iaġoani ekwari-iaġomaiani kavana. ¹⁵ Senaġi ġita tu veuravini ai guruġa moġoniri bitana kiraġi, be Keriso ġena maġuri nuġanai dagara mabarari ai tu bitana barego. Keriso tu ġita edebarani. ¹⁶ Keriso tu tauġani debana, ma tauġani mabarana tu

ġia ġena seġukai legana tata ġia na etorerito gaburi ai ġeġauveini. Ma ġia ġena seġukai komukomuri evaġa-tubukau gwaġiġirini varovarori na turiġa komukomuri evaġa-tubutubu-kaurini, ema evaġa-tubutubukau gigitaririni. Benamo monana tauġani legana irauirau tauġani nuġanai tata ġena ġauvei ġeveiani, benamo tauġani ebaregoni, ema ma veuravinina ġesi tauġena etubu-baregoni.

Barau ġena doġoro tarimari ġeri tanu dabarana

¹⁷ Tauna moġa, au aurani, mai guruġa ta nakira-varami Vereġauka aranai. Au ġegu ura baregona, ġomi tu roġo mukunai ġetanuni tarimari ġeri tanu maġurinai tu asi ma boġono tanu-ġenoġoi. Korana ġia ġeri tuġamaġi tu asi aniri dagarari ġeri ai ġetorerini.

¹⁸ Ġia ġeri tuġamaġi tu mukuna furufuru, be asi ġeri tuġamaġi-faka dabarari. Barau ġena maġuri ai maki ġia tu murikanai ġetanuni, korana ġia tu asi ribari ġeri nuġa-bubu ai bene. ¹⁹ Ġia tu veiġa namori mamiraġiri ema veiġa rakavari mamiraġiri maki asiġina ġinavaġi ġemami-raġirini. Ġia tu tauġeri ġevevini-fitoġato rakava ġena, vei-taġuitaġui dabarari ai ġerakani e mata-boraġa veiġari ġeuravini-baregorini.

²⁰ Senaġi ġomi na Keriso ġena maġuri tu dia moġesina ġoribaiato. ²¹ Ġomi na ġia varina tu moġoni ġoseġaġiato, ema Iesu ġena maġuri nuġanai guruġa moġonina Iesu ġenai etanuni tu ġevaġa-riba-iaġimito. ²² Ġevaġa-ribamito tarimari ġekirato: Ġemi maġuri guineri boġono koki-fitoġari, dabuġa guineri ġokoki-fitoġarini kavana. Mo tu tarima guinena ġekiraġiato. Ġia tu dagara tari na ġeġofaiani, ma moġeri mata-ġaniġaniri ai be erakava-kwaikwaini. Ġia tu boġono koki-fitoġaia. ²³ Be ġemi tuġamaġi mabarana ma bene veiareva-ġenoġoi. ²⁴ Ema tarima variġuna ma boġono riġo-kaua, dabuġa variġuna ġoriġo-kauani kavana. Mai tarima variġuna tu Barau ilailana iobukaiobuka e veaġa eveiato.

²⁵ Moġa lorinai ġomi tata na veiġa ġofaġofari ġemina boġono tore-veġitari, benamo sevimi tarimari ġesi guruġa moġoniri moġo boġono kiraġi. Moġesi boġono vei, korana ġita mabarara tu tauġani sebona legana tata. ²⁶ Boġo baruni, senaġi vei-rakava tu asi boġono vei; e ġemi baru asi bene iaġo mo, ġaro benea keto-firiġo. ²⁷ Diabolo faka ta asi boġono vinya. ²⁸ Elemeni tarimana asi ma bene lema-ġenoġoi, a bene iaġo, benea ġauvei. Ġia tauġena ġimana na ġauvei namori bene veiri, be bene ġoitaġori dagarari kotari tu asi ġeri-ġari tarimari bene vaġa-kava-iaġiri. ²⁹ Bokami na guruġa rakavari asi beġene raka-rosi. Senaġi vevaġa-kokore guruġari moġo boġono kiraġi, moira tarimari vaġa-kavari ġana, be beġe seġaġirini nai, kokore beġene ġabi. ³⁰ Ema Barau ġena Iauka Veaġa asi boġono vaġa-nuġa-metoe. Korana Iauka Veaġa tu Barau ġena vetoġa o maka ġomi ġemi ai etanuni. Moġa anina ġomi tu ġia ġena. Mani maka ġomi ġemi ai tu betanuni, beiaġoni mo, Barau na ġomi bevaġa-maġuri korikorimini ġarona. ³¹ Nuġa ġirimaġirima, baru e baru-rakavarakava, vevane ema vevaġi, e tarima vaġa-rakavari tuġamaġiri, ema guruġa rakavari mabarari boġono tore-veġitari ġemina. ³² Karomi ġesi boġono veiau-namo ema boġono veveura-vini. Tata karomi ġeri ai veiġa rakavari ġoveirini moġeri boġono tuġamaġi-fitoġari, Keriso ġena maġuri nuġanai Barau na ġemi rakava etuġamaġi-fitoġarito kavana.

5

Mamai boġono tanu

¹ Ġomi tu Barau natuna, euravini-baregomini, moġa lorinai ġia boġono tovtovoa. ² Veuravini ai boġono tanu Keriso kavana. Ġita eura-vinirato lorinai, tauġena tauġanina e ġena maġuri etore-tariato ġita urarai. Ġia na tauġanina tu varevare dagarana bonana namo vedaureana dagarana evaġa-iaġoato, ema Barau ġena ġinitaġo mamoenai evaġa-iaġoato.

³ Ĝomi tu Barau ĝena tarima veaĝami ai ĝoiaĝoto lorinai, kima ema mata-boraĝa guruĝari, veiĝa mirori guruĝari, e mata-ĝaniĝani guruĝari ĝomi fakami ai asi boĝono kiraĝiri. ⁴ Guruĝa mirori, guruĝa babori, ema vaseva rakavari maki asi boĝono kiraĝiri, korana maĝeri tu asi namo, senaĝi ĝomi tu Barau moĝo boĝono tanikiu-vinia. ⁵ Korana dagara sebona boĝono riba: Ekimani tarimana, e veiĝa mirori eveini tarimana, e emata-ĝaniĝanini tarimana tu Keriso ema Barau ĝeri Basileiai ĝia tu asi voina e asi ĝena gabu. Mata-ĝaniĝani veiĝana tu noĝa moĝo kwaivakuku toma-rakariĝo-vinina veiĝana kavana.

⁶ Tarimarima ĝeri ĝofaĝofa guruĝari na asi bene ĝofami, korana Barau ĝena baru-baregona tu maniĝeri veiĝa ĝaramari ai ĝeseĝaforeni tarimari iatari ai bema vaĝa-foforiani. ⁷ Moĝa lorinai moĝesi ĝeveini tarimari ĝesi asi boĝono vekako. ⁸ Gomi guinenai maki mukuna furufuru tarimari, senaĝi toma ĝomi Vereĝauka ĝena maĝuri nuĝanai tu mama tarimari. Ĝomi tu mama natuna, be mama maĝurinai boĝono tanu ema boĝono raka. ⁹ Mama ĝwaĝwana tu veiĝa e tuĝamaĝi namori, veiĝa iobukaiobukari, ema guruĝa e maĝuri moĝoniri nuĝari ai etanuni. ¹⁰ Vereĝauka na kamara maĝuri ema veiĝa euravini-baregorini boĝono vetauri, be boĝono ribari. ¹¹ Mukuna veiĝari ema ĝauveiri tu asi ĝwaĝwari namori, be asi boĝono veiri ema asi boĝono ĝauvei-iaĝiri. A ĝomi na moĝeri veiĝa e ĝauvei tu boĝono vaĝa-foforiri, mo tu veirakava veiĝari. ¹² Korana mai seĝafore tarimari na kara ĝevei-vekuretoĝarini, moĝeri tu bokiraĝirini ai moĝo bemaiakamuni. ¹³ Senaĝi mama na tu moĝeri dagara mabarari evaĝa-fofori ginikaurini, be mamai tu vetoĝari korikori ĝefoforini, ¹⁴ korana mama na vauro dagara vetoĝari korikori evaĝa-foforirini. Moĝesi naima ĝera guruĝa ta ekirani, “Roĝo ogenani tarimamu notataĝa!

Mase na novariĝisi!

Be Keriso na bene mama-tarimu.”

¹⁵ Moĝa lorinai, ĝemi veiĝa loriri boĝono toreri, babo tarimari kavari asi boĝono vei, senaĝi iaunega tarimari boĝono tovtovori. ¹⁶ Ĝemi taimi mabarana boĝono ĝauvei-iaĝi ginikauri, a ta asi boĝono fitoĝa-kavaia, korana toma tu nega rakava-kwaikwaina. ¹⁷ Tauna moĝa, asi boĝono vei-babobabo, senaĝi Vereĝauka ĝena ura tu kara, moĝeri boĝono tuĝamaĝi-fakari, be boĝono ribari. ¹⁸ Wain asi boĝono niu-lelevaĝi, bevaĝa-babomini ĝesi. Mo veiĝa na ĝemi maĝuri bevaĝa-rakavaiani. A ĝomi tu Iauka Veaĝa na neĝi bene vaĝa-vonuvonu-raĝemi. ¹⁹ Karomi Salamo ai e Barau vaĝa-raĝena mariri ai ema Iauka Veaĝa na evinimini mariri ai boĝono vaĝa-guruĝari. Boĝono mari ema nuĝami mabarari ma iakumi ĝesi Vereĝauka boĝono vaĝa-raĝea. ²⁰ Vanaĝivanaĝi ĝera Vereĝauka Iesu Keriso aranai Tamara Barau boĝono tanikiu-vinia dagara mabarari dairi ai.

²¹ Karomi gabureri ai boĝono tanu, moĝesi boĝo veini tu Keriso boĝo gubakauani.

Veĝaraĝo vavineri ema tauri

²² Veĝaraĝo vavinemi, Vereĝauka ĝena veĝitaĝau gaburenai ĝotanuni kavana, ĝaraĝomi ĝeri veĝitaĝau gaburenai boĝono tanu. ²³ Korana tau tu ĝaraĝona vavinena ĝena deba tarimana, Keriso ekalesia ĝena deba tarimana kavana. Keriso tu ekalesia ĝena vevaĝa-maĝuri tarimana. Ekalesia tu Keriso tauĝanina. ²⁴ Vaĝa-ilailana ekalesia Keriso ĝena veĝitaĝau gaburenai etanuni kavana, vavine maki ĝaraĝori tauri ĝeri veĝitaĝau gabureri ai beĝene tanu dagara mabarari ai.

²⁵ Tau, ĝaraĝomi vavineri boĝono ura-viniri, Keriso na ekalesia eura-viniato ilailanai, benamo ĝia uranai Keriso tauĝena ĝena maĝuri etore-tariato. ²⁶ Keriso moĝesina eveito tu, ekalesia bene vaĝa-veaĝaia, ĝena tarimarimai beĝene iaĝo ĝana. Ĝia na ĝena guruĝa na e nanu na eĝuriĝiato, evaĝa-veaĝaiato. ²⁷ Benamo Keriso tauĝena ĝoirana ekalesia marevana baregona na benema vaĝa-ruĝa-taria ĝana. Benamo ekalesia ĝia ĝoiranai bene ruĝa tu, ĝenai miro misina ta maki asiĝina, kefi ĝemakuku-makukuni kavari maki

asiġina, ema rakava misina ta maki asiġina ġinavaġi. Senaġi ekalesia Keriso ġoiranai tu veaġa ema vaġa-daġana kererena misina ta maki asiġina ġinavaġi bene ruġa-tari. ²⁸ Mai dabara sebonai tau na ġaraġori vavineri beġene ura-viniri. Beġene ura-viniri tauġeri tauġaniri ġeura-vinirini ilailanai. Ġaraġona vavinena eura-viniani tarimana tu ġia tauġena maki eveura-vinini. ²⁹ Korana tau ta na ġia tauġena tauġanina vaġa-rakavana tu asi eurani, senaġi eġubuani e eġitaġau-ginikauani, Keriso na ġena ekalesia eveiani kavana. ³⁰ Korana ġita tu ġia tauġanina legana. ³¹ (Tau e vavine tu tauġanina sebona, Buka Veaġai ekirani kavana, ekirani), “Moġesi naima tau na tamana e sinana beraga-kwanerini, benamo ġaraġona vavinena ġenai bema-kafakauni, benamo tauri ruarua tauġani sebonai beġe iaġoni.” ³² Mai guruġa ema maġuri maiġa tu vekure-toġa, ma anina tu barego lelevaġi. Au na Keriso ema ekalesia ġeri veġaraġo akiraġirini. ³³ Senaġi ma nakira: Ġomi tata na maki ġaraġomi vavineri boġono ura-viniri, tauġemi tauġanimi ġoura-vinirini kavana. Vavine na maki ġaraġomi tauri boġono gubakauri.

6

Natu e tama sina

¹ Natu, tamamì e sinami garori boġono seġaġiri Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġotanuni nai, korana mo tu veġa maorona. ² “Tamamu e sinamu bono gubakauri,” korana mai tu taravatu giniguinena ma kiraġi-torena ġesi dagarana: ³ “Be ġemu tanu maġurina bene namo ema mai tanobarai ġemu tanu-maġuriri beġene mauka.”

⁴ Ma tama na maki, natumi asi boġono vaġa-baruri, senaġi Vereġauka ġena vevaġa-riba guruġari ema sisiba guruġari boġono viniri. Be moġeri guruġa e veġa beġene korana-iaġiri ġeri tanu ġarori mabarari ai.

Tuġu-rakaorakao merori e ġeri baregori

⁵ Tuġu-rakaorakao meromi, ma vegubakaumi e ma garimi ġesi mai tanobarai ġeġita-ġaumini tarimari garori boġono seġaġiri. Ġomi ġeġita-ġaumini tarimari maniġeri tu ma nuġami mabarari ġesi boġono seġaġi-viniri, Keriso nuġami mabarari ġesi boġoro seġaġi-vinia ilailanai boġono seġaġi-viniri. ⁶ Tarima tari tu ġeġita-ġaurini tarimari iauri ġevaġa-namori ġana tu ġoirari ai ġeġauvei-ginikauni, senaġi ġeġita-ġaurini tarimari ġeraka-doġe-muriġini tu asi ġeġauvei-kokoreni. Ġia ġeri veġa na asi boġono iaġo. Ġomi tu Keriso ġena vetuġunaġi tarimami lorinai, ma nuġami mabarari ġesi Barau ġena ura boġono veia. ⁷ Nuġami mabarari ma namori ġesi vetuġunaġi boġono iaġo-vini, Vereġauka ġenai boġoro veia kavana, a dia tarimarima ġeri. ⁸ Korana ribami, Vereġauka na ġemi ġauvei namori ġoveirini voiri tata bevinimini. Enabe ġomi tu tuġu-rakaorakao tarimami o fakai e maġuri namonai ġotanuni tarimami, voimi tata bevinimini veġata.

⁹ Ġomi veġitaġau tarimami maki, ġemi tuġu-rakaorakao merori ġeri ai veġa namori boġono vei. Veġa metori e vaġa-gariri veġari ġeri ai asi boġono vei, korana ġomi ma ribami, ġia ema ġomi eġita-ġaumini Verena baregona tu gubai etanuni. Ema ma ribami maki, ġia na tarimarima ġeri vetoġai tu asi eġabi-raġerini, ġia ġenai tarimarima tu mabarari ilaila moġo.

Vetari dabuġari

¹⁰ Ġegu guruġa magona tu maiġa: Boġono kokore Vereġauka ġena maġuri nuġanai, ema Vereġauka ġena seġuka na bene vaġa-kokoremi. ¹¹ Barau ġena vetari dabuġari mabarari boġono veiri, be Diabolo ġena iaunega boioġari ġofaġofari eveirini nai, boġono kokore, be boġono tore-ġauri. ¹² Korana ġita tu dia tarimarima ġesi tavetarini. Asiġina. Ġita tu ġeveġitaġauni iaukari baregori, e ġeri maoro barego iaukari, e mai tanobarai mukuna ġeġita-ġauani iaukari, ema iauka rakavari asisebo guba gaburi ai ġetanuni iaukari ġesi tavevaġini. ¹³ Moġa lorinai Barau ġena vetari dabuġari mabarari

na ġovedabuġa, be ġaro rakava kwaikwaina bene iaġoma nai, ġomi tu boġono ruġa-gigitari, ema ġauvei mabarari boġo vei-ġosirini murinai, ġomi tu roġo boġono ritoġo-gwaġiġi.

¹⁴ Be, boġono ruġa-gigitari, ma maiġesi boġono vedabuġa: Gabakami ai guruġa moġonina boġono toua, gabaġau gabakami ai ġotouani kavana. Vei-iobukaiobuka tu koba kouġauna ġana, funu dabuġa kavana kobami ai boġono kafa-kauri. ¹⁵ Ema kwakumi ai tu maino varina namona boġono fiua veiġana boġono veia, tamaka ġoveirini kavana. ¹⁶ Moġeri muriri ai tu veġabidadama ġesina boġono ġabi-vaizia, monana Diabolo ġena veiġa rakavari na bedibamini dibari ma karava-karavari ġesi boġo kourini e boġo lau-busebuserini riba. ¹⁷ Ema vevaġa-maġuri boġono ġabia, ġemi kwaraġau ai boġono vaġa-iaġoa. Ema Barau ġena guruġa boġono ġabi-vaizia vetari baġana kavana, Barau ġena guruġa tu Iauka Veaġa ġena vetari baġana.

¹⁸ Iauka Veaġa ġena seġuka nuġanai boġono ġauġau-vanaġi vanaġi. Ġemi ġauġau ai tu ġauġau dabarari irauirauri ai boġono ġuriġuri ema ġemi ura dagarari mabarari noġinoġiri boġono vei. Tauġemi lorimi maki boġono vetore e rakava boġono vaġa-darereri, ema Barau ġena tarima veaġari mabarari iatari ai boġono ġauġau-vanaġivanaġi. ¹⁹ Au maki iatagu ai boġono ġuriġuri. Be naguruġa ġana, bokagu bana keoa tu, Iauka Veaġa na guruġa bene vinigu, be mai Vari Namona vekuretoġana tu asi garigu ġesi tarimarima bana kira-varari. ²⁰ Au tu mai Vari Namona maiġa bana fiua ġana tarimagu. Ma au tu mai Vari Namona uranai dibura numai ma seinigu atanuni. Boġono ġauġau, be Barau na bana kiraġia etoni ilailanai, asi garigu ġesi bana kiraġi-foforia.

Guruġa magona

²¹ Tikiko tu ġita tarikakara namona ta ema ġia tu ma ġena vetuġamaġikau Vereġauka ġena maġuri nuġanai. Dagara mabarari, au aiġesina atanuni e kara aveini variri mabarari tu boġono ribari ġana, be Tikiko na vauro beasi kira-varamini. ²² Au na ġia tu moġesina naima atuġu-iaġosiani. Bene iaġosi, be ġai ġema tanu maġurina mainai tu aiġesina boġonoasi ribari, ema beneasi vaġa-gwaġiġimi.

²³ Maino tarikaka mabarami ġesi bene tanu. Tamara Barau ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina eiaġomani veuravinina ma veġabidadamana ġesi maki tarikaka mabarari ġesi bene tanu. ²⁴ Barau ġena namo e varevare-bara tu, ġera Vereġauka Iesu Keriso asi ekorini veuravinina na ġeuravini-vanaġi vanaġiani tarimari mabarari iatari ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE FILIPI EKALESIARI ĜERI

Filipi vaĝa-foforina guruĝari

Ekalesia doĝorona Filipi ai tu Paulo ema Silas ĝerina eĝorato, mo tu Paulo ĝena evanelia varivarina vaĝa-ruaruana eveiato taiminai (Apostolo 16).

Paulo na mai fefa tu Romai ediburato-ĝoi nuĝanai etoreato. Mai fefa tu laĝani 60 beiaĝo 61 fakanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai buka anina baregona tu “Iaku ema verere”, ema ĝena siri baregona tu karoa 4:4. Mai fefa nuĝanai “iaku” tu ĝutuma boiavi-ĝoitaĝorini: 1:4-6; 1:14-18; 1:25-26; 2:2; 2:14-16; 2:17-18; 2:25-29; 3:1-3; 4:4; 4:10-12; ema veĝabidadama, veuravini, nuĝa-sebona ema vetore-variĝo o vevaĝa-manau boĝo ĝitaiani tu iaku ĝenana etubu-raĝeni.

Mai fefa etoreato tu, 1) ekalesia doĝorona bene tanikiuri, ĝevarevare-viniato lorinai, ema bene vaĝa-ribari bevarivaririni; 2) bene launaĝiri, Keriso ĝena tuĝamaĝi beĝene tovotova, ĝeri tuĝamaĝi sebonai moĝo beĝene torea; 3) bene launaĝiri, taimi namori ai o rakavari ai beĝene iaku moĝo ema ĝeri vetarikaka Iesu Keriso ĝesi tu bene tanu asi bene iagaiaga.

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Keriso tu ĝita ĝera maĝuri - karoa 1
2. Keriso tu ĝita ĝera tuĝamaĝi ai bene tanu - karoa 2
3. Keriso ĝenai matara bene tubukau - karoa 3
4. Keriso tu ĝita ĝera kokore korana - karoa 4

¹ Au Paulo ema Timoteo, Keriso Iesu ĝena vetuĝunaĝi tauma, na ĝomi Filipi ai Barau ĝena tarimarima veaĝari ma ĝemi ekalesia guine-iaĝina tarimari ema vevaĝa-kava tarimari ĝesi atore-vinimini. Ĝomi tu Keriso Iesu ĝesi varau ĝosebonato. ² Barau ĝita Tamara ema ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo na Barau evaĝa-namoato

³ Ĝomi atuĝamaĝimini negari mabarari ai, ĝegu Barau atanikiu-viniani. ⁴ Ĝegu ĝauĝau ai vanaĝivanaĝi ĝomi mabarami iatami ai aĝurigurini ma iakugu ĝesi, ⁵ korana ĝemi vevaĝa-kava dabarari namori na ĝovaĝa-kavaguto Vari Namona varifunai, Vari Namona ĝoĝabi-raĝeato ĝarona na beiaĝoma mo initoma. ⁶ Ma ribagu maoro, Barau na mai ĝauvei namona, nuĝami ai evaĝa-foforiato ĝauveina tu, bevesiriĝuni, beiaĝoni mo, Keriso Iesu ĝena ĝenoĝoi ĝaronai vau bevaĝa-kori ginikauani.

⁷ Ĝomi mabarami ĝegu vemamiraĝi na evaĝa-moĝoniani, ĝomi tu au nuĝagu ai roĝo ĝotanuni. Aba, dibura numai atanuni nuĝanai, o Kota ĝeseĝaĝini tarimari ĝoirari ai Vari Namona akiraĝi-foforiani e gogobana aragani nuĝanai maki, ĝomi tu au nuĝagu ai veĝata. Korana ĝomi mabarami maki Barau na ĝena varevare-bara evinimito, au eviniguto kavana. ⁸ Barau ma ribana vedaurea, au ĝomi akiramini, au ĝegu veuravini ĝomi mabarami ĝemi ai tu barego vedaurea, Keriso Iesu na euravini-baregomini kavana.

⁹ Barau anoĝiani, ĝemi ai veuravini bene tubu-barego vedaurea, ma riba ema iaunega bene vinimi, be Barau ĝena ura boĝono riba-ginikauri. ¹⁰ Monana vauro boĝo ribani, dagara namori tu aiĝeri na ĝemi tanu beĝe vaĝa-namorini rakava mabarari ĝerina, benamo Iesu Keriso ma beĝenoĝoi-iaĝomani ĝaronai, ĝomi tu asi vetoukaumi e asi ĝemi kerere ta maki. ¹¹ Ema veĝa namori e iobukaiobukari mabarari, Iesu Keriso ĝenana ĝeiaĝomani dagarari, ĝomi ĝemi ai beĝe tanuni, Barau vevato-iaĝina e vaĝa-raĝena ĝana.

Paulo tu dibura numai etanuni, senaĝi Vari Namona ebaregoni

¹² Tarikakagu, ġegu ura boġono riba, au beġe diburagu o kara beġe ġora ġegu ai dagarari na Vari Namona ġena tubu tu asi beġe vaġa-rakavaia. Asiġina. Moġeri na tu Vari Namona ġena tubu beġe vaġa-baregoa. ¹³ Mai maġuri ġenana Kaisara, Roma ġeri vere, ġena numa ġeġita-ġauani tauri ema tarimarima mabarari maki beġe riba, au tu Iesu Keriso ġena vetuġunaġi aiaġo-vinini ġaramanai, dibura numai atanuni. ¹⁴ Ma ġegu tanu dibura numai ġenana maki au tarikakagu ġutuma ġeri veġabidadama Vereġauka ġenai beġe gwaġiġi naima, Barau ġena guruġa ma kokoreri ġesi ġeġobata-iaġiani.

¹⁵ Moġoni, tarima kotari na ġegu ġauvei namo dainai, ġemama-viniguni. Ġeri ura tu au ġevaġa-rakavagu ġetoni, naima Keriso ġeġobata-iaġiani. Senaġi kotari na tu nuġa-namo ai ġeġobata-iaġiani. ¹⁶ Maiġeri tu veuravini ġenana ġeġobatani, korana ribari, au diburai atanuni tu, Vari Namona gogobana bana raga ġana Kota tarimari ġoirari ai. ¹⁷ A tarima kotari na Keriso ġeġobata-iaġiani tu dia nuġa-namo ai, senaġi tauġeri arari beġene vaġa-raġeri ġana. Ġeri tuġamaġi tu, au dibura numanai roġo atanuni nuġanai, ġegu meto ġevaġa-baregoa ġetoni. ¹⁸ Bevaitovo, au ġegu iaku tu ebaregoni. Korana nuġa-namo ai Keriso ġeġobata-iaġiani ba asiġina, senaġi dagara baregona tu Keriso varina bene fiu-rovorovo dabara mabarari ai. Ma ġegu iaku maki bebarego-iaġoni moġo. ¹⁹ Korana ġemi ġauġau ai Barau ġonoġiani ema Iesu Keriso Iaukana na evaġa-kavaguni. Moġa lorinai au ribagu, au tu maġuri badoġariani. ²⁰ Ġegu ura baregona ema dabaragu mabarana ġesi akirani, au tu asiġina ġinavaġi bana moira ġegu ġauvei nuġanai. Moġesi nai initoma dibura numai vanaġivanaġi akokoreni kavana bana kokore, be au taugu mabarana ġesi Iesu Keriso arana ma bana vaġa-raġea ġegu maġuri ġenana o ġegu mase ġenana.

²¹ Be au ġegu ai maġuri tu kara? Iesu Keriso moġo! Moġa lorinai mase au ġegu ai tu dagara namona. ²² Betaġu bema roġo bamaġuri-taġoni nai, ribagu Keriso ġena ġauvei roġo baveiani, senaġi asi aribani, aġa bara ġabia, mase ba maġuri? ²³ Au tu dagara ruarua auravini-baregorini: Ġegu ura mai maġuri bara raga-kwaneana, be Keriso sevinai bara tanu tu dagara namo vedaureana moġo; ²⁴ senaġi namona tu ġomi bana vaġa-kavami ġana, be mai tauġani nuġanai roġo bana tanu. ²⁵ Au tu ribagu, au roġo maġuri batanuni. Ġomi ġesi roġo bita tanuni, korana ġemi veġabidadama vaġa-tuburi ema ġemi iaku vaġa-baregori ġana. ²⁶ Au ma baiaġosini neganai, ġomi tu boġo iakuni au ġegu ai, ema Keriso Iesu boġo vaġa-raġeani.

Ġemi tanu

²⁷ Dagara sebona tu Keriso ġena Vari Namona na ekiraġiani ilailanai boġono tanu. Baiaġosini ġitaġitami ba manaġa na moġo varimi baseġaġini, baribani, ġomi tu nuġa-namo ai ġoritoġo-gigitarini ema nuġa sebonai Vari Namona ġovesesġaġi-vevini-iaġiani ma kokoremi ġesi. ²⁸ Ġebaru-vinimini tarimari na asiġina ġinavaġi beġene vaġa-garimi. Monana ġeri ai vetoġa beveiani, ġia tu Barau na bevaġa-rakava kwaikwairini, a ġomi tu Barau na bevaġa-maġurimini. ²⁹ Ġomi tu dia Keriso ġena varevare-bara e namo lorinai Keriso ġovaġa-moġoniani tarimami ai ġoiaġoto moġo, senaġi ġomi tu Keriso ġena midigumidigu ai maki boġono midigu ġana ġia aranai. ³⁰ Ġomi maki initoma au ġesi bisini vetari-vegogo. Mai vetari tu vetari ġuinena ġoġitaiato-ġoi vetarina ini roġo ma ġosesġaġiani vetarina roġo avetari-iaġiani.

2

Keriso ġena vevaġa-manau ema iaru-korokoro

¹ Ġemi maġuri Keriso nuġanai monana evaġa-kokoremini ba? Ema ġena veuravini na ġemi tuġamaġi evaġa-gwaġiġirini ba? Ġomi na Iauka Vevaġa ġatami ai ġovaġa-iaġoato ma ġotanu-vegogoni ba? Ma ġemi vevetuġaġwa ema vevaġa-kava ġatami tata ġeri ai ġoveirini ba? ² Moġa lorinai anoġimini, boġono vaġa-iaku korikorigu, ġemi tuġamaġi

vegogo ai, veuravini sebonai ema nuḡami e iaukami maki sebonai boḡono tanu. ³ Dagara ta asi boḡono veia vevaḡa-raḡe tuḡamaḡina maḡurina ema veiavi maḡuriri ai, senaḡi ḡomi tauḡemi boḡono vevaḡa-variḡo tata fakami ai, a karomi boḡono ḡabi-ḡesitaḡori. ⁴ Karomi ḡeri namo maki boḡono vetau, a dia ḡomi tauḡemi ḡereḡami ḡemi namo moḡo.

⁵ Ḡemi veiḡai Keriso Iesu kavana boḡono vei, ḡena tuḡamaḡi boḡono ḡabia:

⁶ Ḡia tu dagara mabarari ai

Barau ḡesi ilaila,
senaḡi asi etuḡamaḡito,
mo maḡuri moḡa bene ḡabi-taria.

⁷ Ḡia tu tauḡena evekiraḡi-fitoḡato,
benamo vetuḡunaḡi merona kavanai eiaḡoto.

Ḡia maki tarimarima kavana eḡorato,
benamo ḡita fakarai ema tanuto.

⁸ Ḡia tu eveḡwa-variḡoto ema Barau eseḡaḡi-viniato-ḡoi mo ḡena mase,
aba, satauro ai emaseto noḡa moḡo vei-rakava tarimana ta kavana.

⁹ Moḡa lorinai Barau na eḡabi-vaisiato guba tuḡunai,
ma ara namo vedaureana eviniato.
Mo ara tu ara ta ḡesi asi ilaila.

¹⁰ Iesu arana bakunai guba aneruri,
e tanobarai ḡetanuni tarimari,

ema tanobara gaburenai o mase gabunai ḡetanuni tarimari mabarari beḡene vetuitui-tari ḡia ḡoiranai.

¹¹ Ema mea mabarari na Iesu Keriso beḡene kiraḡia “Vereḡauka”,
Barau ḡita Tamara vevato-iaḡina ḡana.

Bitana mama-rovorovo tanobara ḡena mama

¹² Au ḡataḡu mabarami, vanaḡivanaḡi au ḡoseḡaḡi-viniguto-ḡoi ḡera ḡauvei vegogo ai kavana murigu ai maki boḡono seḡaḡi-vinigu veḡata. Boḡono ḡauvei ma garimi ema ma ḡoḡo-ḡoḡomi ḡesi, maḡuri boḡono doḡaria uranai. ¹³ Korana Barau tu ḡomi nuḡami ai eḡauveini, ḡomi elaunaḡimini e kokore evinimini, ḡena ura boḡono veiri ḡana.

¹⁴ Ḡauvei mabarari asi mugumugumi ema asi vanevanemi ḡesi boḡono ḡauvei-iaḡiri. ¹⁵ Be ḡomi tu Barau natuna asi vetoukaumi ema namo vedaureami ai boḡono iaḡo, mai tanobara rakava kwaikwai ema ḡevei-rakava-moḡovaḡini tarimari fakari ai; be boḡono mama-rovorovo, noḡa moḡo visiḡu boḡi ai ḡemamani kavana. ¹⁶ Mo tu bema maḡuri guruḡana boḡo korana-iaḡiani e boḡo vari-fiuanai. Moḡa boḡo veiani nai, au tu ma ḡegu maoro bavekokorokuni ḡomi ḡemi ai Keriso ma beḡenoḡoi-iaḡomani ḡaronai. Korana mo ḡaro ai au tu baribani, au ḡegu vekwaraḡi ema ḡauvei ai tu asi avekwaraḡi-kavato.

¹⁷ Bere au bara mase, ma raragu bere vebubu-rovorovo, noḡa moḡo ḡomi ḡemi veḡabidadama varevarena Barau ḡoviniani kavana. Irau moḡesi nai, au tu aiakuni, ema ḡegu verere maki ḡomi ḡesi tavei-sebonaiani. ¹⁸ Mai dabara sebonai ḡomi maki boḡono verere, be mabarara bitana verere-vegogo.

Timoteo batuḡu-iaḡosiani

¹⁹ Bema Iesu Vereḡauka ḡena ura nai tu, atuḡamaḡini, Timoteo tu batuḡu-iaḡosiani; be ḡomi varimi banama seḡaḡia nai, au nuḡagu benema gena-tari. ²⁰ Timoteo ḡereḡana na moḡo au ḡegu vemamiraḡi eribaiani, ema ḡomi ḡobimi vetuḡamaḡina evei-baregoni.

²¹ Tarimarima mabarari tu tauḡeri ḡeri maḡuri moḡo loriri ḡetorerini, a Iesu Keriso ḡena ḡauvei tu asi ḡevetauani. ²² Ḡomi tu ribami ginikau, ḡia vetoḡana ema ḡena vetuḡamaḡikau, kamasi ḡia e au, noḡa tama ma natuna ḡeḡauvei-vegogoni kavana, Vari

Namona gāgobata-iaḡiani. ²³ Moḡa lorinai bana tuḡu-iaḡosi-ḡarimoḡia, maḡuri mainai kamasi bevetoreni ḡegu ai bana riba vau. ²⁴ A ḡegu vetuḡamaḡikau Vereḡauka ḡenai atoreani, au maki vau mani ma baiaḡosini ḡemi ai.

Epafrodito ḡena iaḡosi

²⁵ Ḣegu tuḡamaḡi ai akirani, namona tu tarikakara Epafrodito ma bana tuḡu-ḡenoḡoi-iaḡosia. Ḣia maki au ḡesi ḡaḡauveito e Keriso ḡena vetari ai ḡavetari-vegogoto tauna. Gomi maki vetuḡunaḡimi eveito, au ḡegu ai ḡotuḡuato nai, ḡemi varevare dagarari na bene vaḡa-kavaḡu ḡana. ²⁶ Ḣia maki eura-baregoni ḡomi bene ḡitami. Ema enuḡa-vekwarāḡini ḡemi ai, korana ḡena keve varina ḡoseḡaḡiatio nai. ²⁷ Moḡoni veḡata, ḡia tu ekeve-rakavato, dori emaseto, senaḡi Barau ḡena vevetuḡaḡwa ḡia iatanai, ema dia ḡia iatanai moḡo, senaḡi au iatagu ai maki, korana ḡegu nuḡa-meto bebaregoni garina. ²⁸ Moḡa lorinai ḡegu ura baregona bana ragatuḡu-iaḡosia ḡemi ai, be boḡono ḡitaia ma boḡono iaku, benamo au ḡegu nuḡa-vekwarāḡi bene meraḡa kekei. ²⁹ Boḡono ḡabi-raḡea ma iakumi ḡesi ḡera Vereḡauka aranai, ema ḡemi vegubakau marevana bene fofori tarima maiḡesiri ḡeri ai. ³⁰ Korana ḡena maḡuri ḡaramana asi eveito, ema dori emaseto, korana Keriso Varina Namona ḡaramanai. Vetoḡa maiḡesina ḡegu vevaḡa-kava ḡomi na ḡoro vinigu kavana tu ḡia na au ema vaḡa-kavaguto.

3

Keriso evaḡa-moḡoniani tauna tu vei-iobukaiobuka tarimana

¹ Tarikakagu mabarami, ḡegu guruḡa magona nuḡanai maiḡesi nakira: Boḡono iaku, korana Vereḡauka ḡesi ḡokaro-vekafani nai. Asi bagauni, guruḡa guineri batuḡu-ḡenoḡoi ḡenoḡoini, korana ḡomi ḡobimi toretoreri ḡana.

² Lorimi boḡono vetore ekalesia vaḡa-rakavana tauri gariri. Ḣia tu kwaiva rakavari kavana, ḡeri tuḡamaḡi tu ḡita mabarara tauḡanira kefiru bitana lama-vaḡiri ḡetoni, Isaraela besena ḡeveini kavana. ³ Senaḡi tauḡani kefiru lamavaḡi veiḡana korikorina tu ḡita na taḡabiato, a ḡia tu asiḡi: Ḣita tu Iauka Veaḡa ḡena seḡukai Barau tatutuḡu-tari viniani, ema Keriso Iesu ḡenai tavetuḡa-maḡikauni, ema ḡera veḡabidadama tu dia tauḡani ai vetoḡa ḡeveini moḡeri ai tatoreani.

⁴ Bere tauḡani ḡena vetoḡa ema ḡera veiḡa dagara baregori nai, ḡegu veḡabidadama tu tauḡani ḡena vetoḡa dagarari ema ḡegu veiḡa ḡeri ai bara torea riba. Bema ta ḡena veḡabidadama tauḡanina ḡena vetoḡa dagarari ema ḡena veiḡa ḡeri ai bene torea etoni nai, au tu ma ḡegu maoro moḡeri dagarai bara veḡabidadama. ⁵ Amaḡurito, ḡaro vaḡa-imaima toitoinai (8) tauḡanigu kefiru ḡelama-vaḡiatio. Au tu Isaraela tarimagu, Beniamina ḡena doḡoro tarimagu, Heberu rarari tarimagu korikori. Iuda tarimari ḡeri taravatu akorana-iaḡi ginikauato-ḡoi, korana au tu Farisea tarimagu. ⁶ Barau ḡena taravatu bana korana-iaḡi ginikaua ḡaramanai tu, ekalesia doḡorona avaḡa-midigu midigurito. Ema Iuda ḡeri taravatu mabarabarari akorana-iaḡi ginikau ginikaurito-ḡoi, asi ḡegu vei-rakava ta.

⁷ Moḡeri dagara mabarari guinenai tu atuḡamaḡi-baregorito-ḡoi; senaḡi initoma Keriso ama ribaiato nai, mo dagara guineri mabarari aḡitarini tu asi ḡeri namo ta maki. ⁸ Moḡoni veḡata, dagara mabarari tu asi tauri dagarari, senaḡi dagara baregona sebona moḡo tu Keriso Iesu, ḡegu Vereḡauka, bana riba-ginikaua. Oba, dagara mabarari momo ai ḡeiaḡoto au ḡegu ai, Keriso moḡo bana ḡabi-gigitaria ḡana uranai. ⁹ Ḣegu ura ḡia ḡesi bana sebona-korikori, korana ribagu, taravatu ekorana-iaḡi ḡini-kauani tarimana Barau ḡoiranai ḡia tu dia vei-iobukaiobuka tarimana, senaḡi Keriso evaḡa-moḡoniani tarimana moḡo; korana Barau na vei-iobukaiobuka tarimarai bekiraḡirani dabarana sebona tu veḡabidadama ḡenana moḡo. ¹⁰ Ḣegu ura baregona tu Keriso bana riba-ginikaua, ema mase na evaḡa-vaishi-raḡeato seḡukana bana ḡabia; ema emidiguto

midiguna maki bana mami-tovoa, ma ġia ġena mase kavanai au maki bana mase. ¹¹ Mainana vau atuġamaġini, au maki mase na bavaisiraġe-ġenoġoini.

¹² Au asi akirani, moġeri mabarari varau aġabirito, o varau anamo-vedaureato, asiġina. Senaġi au tu avekwarāġi-rakavani, auna bana ġabia ġana, korana Keriso Iesu ġena kwalimu ai au maki eġabiguto ġia ġena. ¹³ Moġoni, tarikakagu, asi akirani varau akwalimuto atoni, asiġina. Dagara sebona moġo tu, maġuri guineri atuġarekwarito, ma ġoiragu dagarana bana ġoitaġoa kokorena moġo avetauani. ¹⁴ Initoma tu araga-maoromaoroni, kiraġitore makana aiaġo-viniani, mo kwalimu voina bana ġabia uranai, dagarana tu Barau ġena maġuri gubai. Korana Barau na Keriso Iesu ġenana ekeaguto, mo maġuri bana ġabia ġana.

¹⁵ Ġita ġera veġabidadamai taruġa-gwaġiġito taura tu maiġesi bisini tuġamaġi-vegogo. A ġomi betaġu dagara tari ai ġemi tuġamaġi tu irau nai, Barau na vau tuġamaġi-faka bene vinimi. ¹⁶ Dagara sebona, iauka maġuriri namori ġita na varau taġabirito moġeri bitana ġabi-gigitariri.

¹⁷ Tarikakagu mabarami, au boġono tovtovogu. Veiġa namo ġeveini tarimari boġono marereri e boġono tovtovori maki, vevaġa-ġita namori avaġa-ġitamini kavana. ¹⁸ Korana varau avaġa-guruġa ġenoġoi-ġenoġoimito-ġoi, senaġi ini tu ma avaġa-guruġamini ma taġigu ġesi: Ġutuma ġekirani, Keriso murinai ġerakani ġetoni, senaġi ġeġofaġofani, Iesu Keriso ġena satauro ġevetari-viniani. ¹⁹ Ġia varau rakava gabuna ġana ġeiaġoni, korana ġeri barau tu ġia tauġaniri na ġeiku-iaġirini dagarari. Ġeri veiġa rakavari, ġere maiaka-iaġiri veiġari, ġeveiavi-iaġirini. Ema mai tanobara dagarari moġo ġetuġamaġi-gigitaririni. ²⁰ A ġita tu Guba Basileia tarimara. Moġa lorinai ġera vevaġa-maġuri tauna, ġera Vereġauka Iesu Keriso ma iakura ġesi tanariani, guba tuġuna na beiaġomani. ²¹ Ġia na ġita mai tauġanira moiramoirari maiġeri bekurevorini, benamo ġia tauġanina namo vedaureana kavanai beġe iaġoni. Korana ġia seġukana na dagarara mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġe tanuni.

4

Sisiba guruġari tari

¹ Tauna moġa, tarikakagu, Vereġauka ġena maġuri nuġanai boġono ruġa-gwaġiġi. Au na auravini-baregomini ema bana ġitami veġata atoni, korana ġomi tu au ġegu verere korana e ġegu kwalimu vetoġana.

² Euodia ema Sintike, anoġimini, nuġami beġene sebona, korana ġomi tu Vereġauka ġena doġoro vavinemi. ³ Ġoi maki, Sisigo, au karogu namona, anoġimuni, mani vavine kika bono vaġa-kavari, ġia maki au ġesi ġaġauvei-vegogoto-ġoi Vari Namona fiufunai, e Klement ema ġita karora tari maki. Ġia arari tu Barau ġena maġuri vanaġivanaġi bukanai varau etorerito.

⁴ Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġaro mabarari ai boġono iaku. Ma nakira: Boġono iaku. ⁵ Ġemi manau e nuġa-marana boġono vevaġa-ġita-iaġiri tarimarima ġeri ai. Korana Vereġauka ġena iaġoma bekavinaġi-rakava. ⁶ Dagara ta tuġamaġi-vekwarāġina asi boġono vei, senaġi vanaġivanaġi ġemi rabu dagarari ġauġau ai Barau boġono noġia ma tanikiumi ġesi. ⁷ Benamo Barau na ġena maino, ġita mabarara ġera riba e tuġamaġi-faka evanaġiato mainona, bevinimini, ma mo maino na ġomi lorumi ema ġemi tuġamaġi mabarari benari-ginikaurini, Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai ġotanuni dainai.

⁸ Tarikakagu mabarami, ġegu toretore magona rekenai nakira, vanaġivanaġi veiġa maiġesi kavari boġono tuġamaġi-iaġiri: Maġuri moġoniri, dagara marevana irau veġata, vei-iobukaiobuka, veiġa namo vedaureari, veuravini veiġari, ema vegubakau maġuriri. Dagara namori ema tarimarima na ġevaġa-raġerini veiġari mabarari boġono tuġamaġi-iaġiri. ⁹ Ġegu ġobata na ġoribarito guruġari ema ġegu veiġa na ġodoġaririto

veiġari mabarari ġemi maġuri ai boġono ġauvei-iaġiri e boġono korana-iaġiri. Benamo maino evinirani Barauna ġomi ġemi ai bene tanu.

Filipi tarimari ġeri vevaġa-kava

¹⁰ Ġegu iaku tu asikei ema Vereġauka avaġa-namoani nuġagu mabarana ġesi, korana ġemi vevaġa-kava varevarena ma boġo tuġu-iaġomaia nai. Au ribagu, asi ġotuġarekwaguni, ġemi ura vanaġivanaġi boġono vaġa-kavagu, senaġi gabu manaġai atanuni nai, asi ġemi dabara ta au vaġa-kavagu. ¹¹ Au tu dia dagara tai akubini naima maiġesi aguruġani. Asiġina. Au tu ġegu-ġagu vovoka o asiġina, senaġi badukuani ilaila. ¹² Au tu akubini vetoġana ma ribagu, ema ġegu-ġagu ġevovokani vetoġana maki ma ribagu, be taimi tai gabu tai maiġeri maġuri baraga-ġoitaġorini nai, aiġesina badukurini tu ribagu. Mai riba vekuretoġana tu varau aribaiato. Moġesina nai au tu beġe ġubu-maseguni o bevitoguni, ġegu-ġagu vovoka o bakubini au ġegu ai tu ilaila moġo. ¹³ Maġuri aiġesina ġegu ai evetoreni, senaġina asi ġegu daradara, korana Keriso na ġena seġuka eviniguni nai.

¹⁴ Senaġi aiakuni, korana ġemi vevaġa-kava barego mai ġegu meto nuġanai bama doġaria. ¹⁵ Ġomi Filipi tarimami tu ribami: Makedonia aiaġuiato, tovotovonai Vari Namona aġobata-iaġiato-ġoi nai, ekalesia doġorona ta na asi evaġa-kavaguto-ġoi ġeri moni e farefare na, ġomi moġo ġereġami. ¹⁶ Ġomi na vevaġa-kava dagarari vovoka ġotuġu-tuġukauto-ġoi au Tesalonika vanuġanai atanuto-ġoi nuġanai. ¹⁷ Au asi atuġamaġini, au ġomi ġemina vevaġa-kava dagarari bana doġari, senaġi ġegu ura baregona tu, ġomi ġemi ai ġemi vini auna bene barego bana ġitaia.

¹⁸ Au ġegu ai ġomi ġemi varevare dagarari ġotuġu-iaġomarito tu mabarari maiġeri, be ġegu-ġagu tu vovoka ema ilaila. Ribagu, aura-vinirini dagarari mabarari maiġeri Epafrodito na eġwa-iaġomarito ġegu ai. Ġemi varevare dagarari bonari irau veġata Barau na eġabi-raġerini ginitaġo varevareri, Barau ġevaġa-iakuani dagarari. ¹⁹ Ġegu Barau na ġena farefare namori ema vovoka tabutaburi Keriso Iesu ġenana bevarevare-vini ginikaumini ġemi rabu ġarori ai. ²⁰ Tamara Barau bitana vaġa-raġea vanaġivanaġi, Amen.

Vevaġa-namo guruġari

²¹ Iesu Keriso ġena tarimarima mabarari ġeri vevaġa-namo ġeguna eiaġosini. Ġita tarikakara au ġesi ġatanuni na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu. ²² Barau ġena vevaġa tarimari mabarari ġerina vevaġa-namo beġe tuġu ġemi, ema Kaisara, Roma ġeri vere, ġena numa tarimari na maki ġemi vevaġa-namo baregona beġe tuġua.

²³ Vereġauka Iesu Keriso ġena namo ema varevare-bara ġomi tata iatami ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE KOLOSE EKALESIARI ĜERI

Kolose vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu Romai ediburato-ĝoi nuĝanai etoreato. Mai fefa tu laĝani 60 beiaĝo 61 nuĝanai etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa siri baregori tu karoa 2:9-10.

Paulo na mai fefa etoreato korana tu tarima tari na Kolose ai ekalesia doĝorori ĝeri veĝabidadama ĝevei-veĝonuato-ĝoi nai. Moĝesi naima Paulo na mai fefa etoreato tu Kolose ekalesiari evaĝa-guruĝa-toreĝaurito ema maiĝeri evaĝa-ribarito, 1) tarimarima ĝeri iaunega ema vevaĝa-riba ĝofaĝofari tu aiĝeri ema Keriso ĝena maĝuri korikorina tu aiĝa; 2) Keriso tu moĝoni ekalesia doĝorona debana veĝata; 3) tarima guinena ma ĝena maĝuri rakavari ĝesi beĝene koki-fitoĝaia, ma tarima variĝuna beĝene torekaua; 4) tarimarima ĝeri taravatu veiĝari ema ĝeri ura asi beĝene ĝabi-raĝeri e asi beĝene korana-iaĝiri.

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Deba, Keriso, ĝena mareva baregona - karoa 1:1-2:5

2. Tauĝani, ekalesia doĝorona, aiĝesina bene tanu ema bene ĝauvei - karoa 2:6-4:18

¹ Au Paulo, Barau ĝena ura lorinai Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu ai evaĝa-iaĝoguto, ema ĝita tarikakara veĝabidadama nuĝanai Timoteo ĝesi, ĝemana mai fefa eiaĝosini, ² ĝomi tarikakama Kolose nuĝanai ĝotanuni ĝemi. Keriso ĝena maĝuri nuĝanai ĝita tu tarikaka. Ĝomi tu Barau ĝena tarima veaĝami ema ma ĝemi vetuĝamaĝikau maki. Ĝita Tamara Barau ĝena varevare-bara ema maino ĝomi ĝemi ai bene tanu.

Kolose tarimari na Keriso ĝeĝabidadama-vini korikoriato

³ Ĝai vanaĝivanaĝi ĝomi iatami ai ĝaĝauĝauni nai, ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana, Barau, tu ĝatanikiu-viniani. ⁴⁻⁶ Korana tu, ĝai tauma ruarua na ĝomi varimi tu maiĝesi ĝaseĝaĝiato: Ĝomi na tovtovonai Vari Namona ĝenana eiaĝomato guruĝana, guruĝa moĝonina, ĝoseĝaĝiato nai tu, dagara namona Barau na gubai etore-taĝoani ĝemi, moĝa varina tu ĝovaĝa-moĝoni korikoriato. Ma ĝomi na tu moĝesina naima Keriso Iesu ĝoĝabidadama-vini korikoriani, ema Barau ĝena veaĝa o ekalesia tarimari mabarari maki ĝoura-vinirini. Mani Vari Namona ĝomi ĝemi ai eraĝasito, maniĝa tu tanobara mabarani ĝevarifiu-rakao rakaoani, ma ĝwana namori maki ĝeĝorani, e tarimarima maki ĝutuma lelevaĝi na maki ĝeĝabi-raĝeani. Mai Vari Namona ĝwaĝwana namona evetoreni tanobara mabarani, ilailana ĝomi na mani Vari Namona ĝoseĝaĝiato e Barau ĝena namo e varevare-bara korikorina ĝoribaiato ĝarona na veĝata ĝomi fakami ai evesinato, ma eiaĝomani, maniĝa kavana evetoreni. ⁷ Ĝomi tu Epafras na mai Vari Namona easi vaĝa-ribamito. Gia tu ĝai karoma namona, ema ĝai ĝesi Keriso ĝena vetuĝunaĝi ĝaiĝo-vinirini tarimana ta. Epafras tu Keriso ĝena ĝauvei tarimana namona, ma ĝena vetuĝamaĝikau, ma ĝomi maki evaĝa-kava ginikaumini. ⁸ Ĝomi ĝemi veuravini Iauka Veaĝa na evinimini, maniĝa maki Epafras na ema kira-varamato.

Paulo ĝena ĝauĝau Kolose ekalesia tarimari iatari ai

⁹ Moĝesi naima ĝai tu ĝomi varimi ĝaseĝaĝiato ĝarona na beiaĝoma mo toma, ĝomi iatami ai ĝema ĝuriĝuri asi ĝavaĝa-ketoani. Vanaĝivanaĝi Barau ĝanoĝiani, ĝakirani, ĝia ĝena ura mabarana bene vaĝa-riba ĝitakaumi, ema Iauka Veaĝa ĝenana eiaĝomani iaunegana e tuĝamaĝi-fakana maki mabarana boĝono ĝabia. ¹⁰ Ĝai maiĝesina ĝaĝauĝauni anina tu, Vereĝauka na eura-viniani maĝurinai boĝono tanu ĝana, ema ĝemi veiĝa e maĝuri mabarabarari ai maki ĝia boĝono vaĝa-vererea ĝana. Aba, ĝemi veiĝa namori mabarari ĝwaĝwari beĝene fofori, ema Barau maki boĝono riba-ĝinikaua. ¹¹ E

ġema ġuriġuri tu, Barau ġena seġuka iaru-korokorona na seġuka bene vinimi, be boġono kokore-koru. Korana mo kokore na tu meto ġoġoitaġorini maiġeri nuġari ai boġo ruġa-gwaġiġini e boġo vevaġa-gwaġiġini. E ma iakumi ġesi ¹² Tamara Barau boġo tanikiu-viniani. Korana ġomi tu varau eġabi-raġemito, be ġia ġena tarima veaġari na ġena Basileia ma mamana baregona nuġanai kara beġe ġaunarini dagarari ġomi na maki boġo ġaunarini. ¹³ Ġita mabarara Barau na tu mukuna ġena seġuka barana nuġana na evaġa-maġurirato, ma Natuna ġena veġitaġau seġukana nuġanai etore-toġarato. Mo Natuna tu Barau na euravini-baregoani. ¹⁴ Ġita tu Barau Natuna na evoi-ġenoġoirato, ma Barau na ġia bakunai ġera rakava etuġamaġi-fitoġarito.

Keriso ġena ġauvei

¹⁵ Barau tu asi taġitaiani, senaġi Barau vetoġana korikorina tu Natuna ġenana efoforito. Ma mai Barau Natuna maiġa tu Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari fakari ai ġia tu guine, emaġuri-guinetto merona kavana. ¹⁶ Korana Keriso ġenana Barau na gubai ġetanuni dagarari mabarari ema tanobarai ġetanuni dagarari mabarari eveirito. Taġitarini dagarari ema asi taġitarini dagarari eveirito. Seġuka lelevaġi iaukari mabarari, e seġuka lelevaġi aneruri, e veġorikau iaukari, ema ġeri seġuka e maoro barego lelevaġi iaukari eveirito. Dagara mabarabarari tu Barau na Keriso ġenana eveirito, ma Keriso ġena moġo eveirito. ¹⁷ Keriso tu maiġeri dagara mabarari roġosi beġere ġora nuġanai veġata etanuto-ġoi. Ma dagara mabarari maki ġia ġena seġuka na eġabi-taġorini. ¹⁸ Ekalesia doġorona debana tu Keriso, ema ekalesia doġorona tu ġia tauġanina. Ekalesia ġena maġuri korikori tu ġia ġenana eiaġomato, ema ġia tu mero guinena, mase tarimari mabarari fakari na Barau na mase seġukana na evaġa-maġuriato. Korana dagara mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġene tanu ġana. ¹⁹ Korana Barau ġena ura baregona, Keriso ġenai ġia ġena maġuri e mareva mabarana bene tanu. ²⁰ Ma Barau ġena ura dagarari mabarari Keriso ġenana ġia ġenai ma bene ġabi-ġenoġoiri etato, mai tu tanobarai ġetanuni dagarari mabarari ema gubai ġetanuni dagarari mabarari. Moġesina naima Keriso rarana satauro ai eriġoto, benamo Barau na maino eveiato dagara mabarari ġesi.

²¹ Ġomi guinenai Barau ġesi fakami tu manaġa rakava, e ġemi tuġamaġi ai maki Barau tu ġovetari-viniato-ġoi, korana ġomi tu veġa rakavari ġoveirito-ġoi. ²² Senaġi toma tu Keriso tauġanina korikori ġevaġi-maseato, monana ġomi ġia ġenai ma eġabi-ġenoġoimito. Barau na Keriso ġena mase ġenana vau tauġena ġenai eġabi-kavamito, korana tu eurato, ġia ġoiranai tu veaġa tarimari bene vaġa-ruġa-tarimi, e asi ġemi kerere misina ta maki, e tarima ta na maki asi bene vaġa-daġami. ²³ Senaġi ġomi tu ġemi veġabidadamai boġono kokore e boġono ruġa-gigitari, ema Vari Namona ġoseġaġiato nai, ġemi tuġamaġikau ġovaġa-ruġaiato, monana ta na asi bene ġori-ġerevaġimi. Ġomi na tu mai Vari Namona maiġa ġoseġaġiato. Ma tanobarai ġetanuni tarimarimari mabarari ġeri maki mai Vari Namona maiġa ġevari-fuato. Au Paulo maki mai Vari Namona vetuġunaġina aiaġo-viniani e aġobata-iaġiani.

Paulo ġena ġauvei ekalesia urari ai

²⁴ Maitoma au tu aiakuni, korana au tu ġomi urami ai amidigu-midiguto. Ekalesia tu Keriso tauġanina, ma Keriso tu mai tauġanina maiġa uranai emidigu-midiguto. Ma au toma mai tauġanigu ai mai midigumidigu aġwaiani tu, Keriso ġena ekalesia navaġa-kavaia uranai. Au tauġanigu ai midigumidigu roġo aġwaiani, korana tu Keriso ġena ekalesia uranai mo midigumidigu Keriso na eġwaiato moġa tu roġosi roġo bene kori nai. ²⁵ Au tu Barau na evaġa-ruġaguto, ekalesia ġena vetuġunaġi bana iaġo-vini etato. Barau na mai ġauvei eviniguto tu, ġomi ġemi ai Barau ġena guruġa mabarana bana vaġa-fofori korikoria ġana. ²⁶ Guinena na veġata ema ġuru mabarari ġerina veġata mai maġuri vekuretoġana maiġa tu vekuretoġa, beiaġoma mo, Barau

ġena tarimarima veaġari ġeri ai vauro bema vaġa-foforia. ²⁷ Irau bese tarimari vekaravari ai, Barau eurato, ġena tarimarima veaġari ġeri ai mai maġuri vekuretoġana marevana barego lelevaġina bene vaġa-foforia etato. Mai maġuri vekuretoġana marevana barego lelevaġina bene vaġa-foforia etato maġurina tu maġea: Keriso ġomi nuġami ai etanuni. Ġita na mareva baregona tatuġamaġi-dadamaġiani marevana tu maġa. ²⁸ Ġai na tu mai Keriso maġa ġaġobata-iaġiani. Ema iaunega irauirauri ġerina tarimarima mabarabarari ġakira-toreġaurini e ġavaġa-ribarini, korana ġaurani, tarimarima mabarari Keriso ġena maġuri nuġanai tu beġene namo-vedaurea vauro, Barau ġenai baġana ġori-iaġori. ²⁹ Moġa uranai avekwaraġi-rakavani. Keriso ġena kokore au nuġaġu ai eġauveini seġukana tu barego lelevaġi. Moġesina naima au tu Keriso ġena kokore ai mai ġauvei aveiani.

2

¹ Au aurani, ġomi tu boġono riba, au tu avekwaraġi-rakavani, ġomi Kolose ekalesiami, e Laodikea ekalesiari, ema au ġoiragu roġosi roġo beġene ġitaia ekalesiari vovoka, mabarabarami navaġa-kavami uranai. ² Au ġegu ura baregona sebona tu, ġia nuġari beġene gwaġiġi, ema mabarari veuravini sebonai moġo beġene iaġo. Korana tu moġesi beġe veini vauro beġe tuġamaġi-faka ginikauni, benamo Barau ġena vekuretoġa dagarana beġe ribaiani. Barau ġena vei-vekuretoġa dagarana tu Keriso. ³ Iaunega ema riba vonu-fokafokana mabarana tu Keriso ġenai vekuretoġa ġetanuni. ⁴ Maiġeri guruġa akira-varamini korana tu, irau tarima ta na nuġa-ġani guruġari namori na beġofa-veġonumini garina. ⁵ Au tu moġoni tauġanigu ġomi fakami ai tu asigina. Senaġi iauka rekenai au tu ġomi sevimi ai, be ġauvei ġovei-ġinikaurini ema Keriso ġenai ġemi veġabidadama tu roġo barego aġitaiani, moġa lorinai averere-rakavani.

Keriso ġesi bisini sebona, be maġuri bisini ġabia

⁶ Keriso Iesu tu ġomi na ġoġabi-raġeato, benamo ġemi Vereġaukai ġovaġa-iaġoato. Moġa lorinai ġomi tu ġia ġena maġuri nuġanai moġo boġono raka e boġono tanu. ⁷ Ġomi ġemi maġuri tu ġau ġokana tano nuġana ġana evariġo-korikorini kavana, Keriso ġenai beġene variġo. E numa fore iatanai ġeraġaiani kavana, Keriso iatanai ġemi maġuri boġono vaġa-ruġakauri e boġono ragari. Ema ġevaġa-ribamito ilailanai ġemi veġabidadama beġene kokore-korikori, ma vanaġivanāġi Barau tu boġono tanikiu-vinia.

⁸ Lorimi boġono vetore, asi namo tarima ta na tarimarima ġeri iaunega ġofaġofari koriri na ġomi nuġami beġanirini, benamo beġori-dareremini garina. Mai tarimarima ġeri iaunega ġofaġofari tu tarimarima na ġevaġa-ruġarini maġuriri e veiġari ġeri ai; senaġina moġeri tuġamaġi veġonuri tu tanobara barauri ġerina ġeiaġomani, a dia Keriso ġenana ġeiaġomani. ⁹ Korana Barau ġena maġuri e veiġa mabarari tu Keriso tauġanina nuġanai ġetanuni. ¹⁰ Ma Keriso nuġanai mai maġuri ġomi na ġoġabiato. Keriso tu veġorikau iaukari e aneruri mabarari ema ġeri maoro barego lelevaġi iaukari mabarari fakari ai ġeri Vere. ¹¹ Ġomi Keriso ġesi ġosebonato nai tu, tauġanimi kefirri ġelama-vaġirito, senaġi mai tu dia tarimarima ġimari na ġeveiani veiġana akiraġiani. Asigina. Mai tu Keriso ġena kefi-lamavaġi veiġana. Moġa tauna tu, tauġani ġena veiġa rakavari ġomi ġemi na ġokoki-fitoġarito. ¹² Korana babatiso ġoġabiato neganai, ġomi tu noġa Keriso ġesi ġeguri-sebonamito; ema Barau na Keriso ġesi evaġa-vaisiraġe ġenoġoimito, korana Barau ġena ġauvei seġukana ġovaġa-moġoniato nai. Mo seġuka na Barau na Keriso mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato. ¹³ Guinenai ġomi iaukami tu mase, korana ġemi kira-sirivaġi e vei-rakava bene, ema tauġani ġena veiġa rakavari maki ġomi tauġanimi ġerina roġosi beġere lama-fitoġari. Senaġi toma ġomi iaukami tu Keriso ġesi Barau na evaġa-maġuri ġenoġoirito. Ġita ġera rakava mabarari tu Barau na etuġamaġi-fitoġarito. ¹⁴ Taravatu guruġari ema taravatu asi takorana-iaġiato voiri metori ġita

iatarai ġetanuni, moġeri tu mabarari Barau na asi tauri ai evaġa-iaġorito, be ekoki-fitoġarito. Barau na mo taravatu moġeri ġeri seġuka tu eġabi-vaġiato, benamo Keriso ġena satauro ai eikoko-kauato. ¹⁵ Ema Barau na veġorikau iaukari rakavari e ġeri maoro barego lelevaġi iaukari, ġeri kokore mabarari asi tauri ai evaġa-iaġorito e evaġa-rakavarito. Keriso ġena satauro seġukana na iauka rakavari Barau na evaġa-ketorito, ma tarimarima ġoirari ġutuġuturi ai evaġa-maiakarito, ma muriri ai evaġa-rakarito.

¹⁶ Moġesina naima ġaniġani e niuniu dagarari taravaturi irauirauri ġaramari ai tarima ta na asi bene ġau-fitoġami. Ema tarima ta na Barau tuġamaġi-iaġina verekona, o ġue variġuna verekona, o Sabadi ġarona ġaramanai maki asi bene ġau-fitoġami. ¹⁷ Mai dagara maiġeri tu ġoirai vau beġea ġorani dagarari laulauri moġo. A maġuri korikorina tu Keriso ġenana bita ġabiani. ¹⁸ Bema tarima ta ġoġitaiani, tauġena manau tarimanai evevaġa-iaġo ġofa-kauni e aneru etoma-rakarigo-vinirini, ema nuvi o mata-vanaġi ai asi eġitarini dagarari eguruġa-iaġirini nai tu, garona asi boġono seġaġia. Ġia mani ġena tuġamaġi maniġa tu eveġonu-fatafatato. Maniġesina tarimarima na tu ġomi moġo beġe ġofa-dareremini, benamo voimi namona asi boġo ġabiani. ¹⁹ Keriso tu deba; ma mani tarima tu deba ġenana ġeraka-veġitato, be deba ġenai ġia tu asi ġetubukauni. Mai deba na tauġani mabarana ġaniġani eviniani, ema tauġani nuġanai turiġa evaġa-tubukau gigitaririni, ema tauġani mabarana evaġa-tubu vegogoani, Barau ġena ura lorinai.

²⁰ Ġomi tu Keriso ġesi ġomase-sebonato, be ġomi na taravatu irauirau e tanobara barauri tu asi ma boġo korana-iaġirini. Ma kara dainai tu mai tanobara maġurinai ġotanuni tarimari noġa maiġeri taravatu ma ġokorana-iaġirini, ei? ²¹ Ġokirani, “Asi ġoġabi-karaia; asi ġomami-tovoa; ġimami na asi ġoġabi-tovoa,” ġotoni. ²² Senaġi mani dagara maniġeri tu boġono ġaniri e boġono ġauvei-iaġiri ġana. A maniġeri taravatu ema vevaġa-riba tu tarimarima ġerina moġo ġeiaġomani dagarari. ²³ Moġoni, maniġeri taravatu na tu ġita ġerai Barau toma-rakarigo-na tuġamaġina bevaġa-ġoraiani, e manau veiġana ġerai bevaġa-ġoraiani, tauġani vaġa-midigu-midiguna bevaġa-ġoraiani. Moġesi naima tarima kotari ġetuġamaġini, maiġeri taravatu tu iaunega tarimari ġerina ġeiaġomani. Senaġi maiġeri taravatu na tu ġita asi bevaġa-kavarani, ma tauġani ġena ura rakavari asi bevaġa-ketorini.

3

Keriso ġesi tasebonani nai tu, maġuri variġuna taġabiani

¹ Ġomi tu Barau na Keriso ġesi evaġa-maġuri ġenoġoimito, naima gubai ġetanuni dagarari boġono vetau-baregori, e nuġami maki monai boġono toreri. Keriso tu monai Barau ġimana aroribana rekenai etanu-taġoni teronai. ² Vanaġivanaġi ġemi tuġamaġi ai tu gubai ġetanuni dagarari boġono tuġamaġi-taġori, a tanobara dagarari tu asi boġono tuġamaġiri. ³ Korana ġomi tu varau ġomaseto tanobara maġurina ġenai, ma ġemi maġuri korikori tu vekuretoġai etanuni Keriso ġesi, Barau ġenai. ⁴ Keriso tu ġomi ġemi maġuri korikorina. Ġia ma befoforini ġaronai, ġomi maki Keriso ġesi boġo fofori-sebonani, ema ġena mareva ma mamana baregona boġo ġabiani.

⁵ Moġa lorinai tauġanina ġena veiġa e maġuri rakavari ġemi ai roġo ġetanuni, maniġeri mabarari boġono vaġi-maseri. Tauġanina ġena veiġa e maġuri rakavari tu maiġeri: Mata-boraġa veiġari, veiġa mirori, kima veiġari, matabara e veiġa rakavari uravini-baregori maġurina, ema mata-ġaniġani maġuriri. Mata-ġaniġani maġurina tu babarau toma-rakarigo-ri veiġana. Maiġeri mabarari ġerina boġono raka-veġita.

⁶ Korana mai veiġa maiġeri ġaramari ai Barau ġena baru o Kota baregona seġafore tarimari ġeri ai bema vaġa-foforiani. ⁷ Guinenai ġomi maki tanobara ġena veiġa e maġuri rakavari nuġari ai ġotanuto-ġoi nai tu, moġeri veiġa rakavari ġomi na maki goveirito-ġoi.

⁸ Senaġi toma mai veġa maiġeri ġomi ġemina tu boġono tore-veġitari: Tuġamaġi-baru, baru rakavarakava, tarima vaġa-rakavari tuġamaġiri e veġari, guruġa rakavari kiraġikiraġiri ema sivarai mirori kiraġikiraġiri. ⁹ Tauġemi fakami ai guruġa o veġa ġofaġofari ai ta na ta asi bene ġofaia. Korana ġomi na ġemi maġuri guinena ma ġena veġa rakavari ġesi tu dabuġa rakavana ġokoki-fitoġaiiani kavana ġokoki-fitoġarito, ¹⁰ ma tarima variġu geragerana ġoriġo-kauato, dabuġa variġu geragerana ġoriġo-kauani ilailanai. Ma ġia maiġa tu Barau na vanaġivanaġi evaġa-variġu ġenoġoiani, eveiato Barauna vetoġana korikori bene ġabia e bene riba-ginikaua ġana. ¹¹ Mai maġuri variġuna taġbiato mainai tarima ta asi irau. Be iniġesi asi bisini kira, ġai tu Iuda tarimama, a ġia tu irau bese tarimari; ġai tu mero tauġaniri kefiru ġalama-vaġini doġorona, a ġia tu mero tauġaniri kefiru asi ġelama-vaġini doġorona; asi bisini kira maki, ġia tu asi ġesikulito tarimari e maġuri mamana roġosi roġo beġene ġitaia tarimari; ġai tu asi tuġu-rakaorakao tarimama, a ġia tu tuġu-rakaorakao tarimari. Asiġina, maiġesi asi bitana guruġa. Korana Keriso ġereġana moġo barego ema ġita mabarara nuġarai etanuni.

¹² Ġomi tu Barau na varau eġabi-viriġimito tarimami, e ġena veaġa tarimami, ema Barau na euravini-rakavamini tarimami. Moġa lorinai vevetuġaġwa, veiau-namo, manau, marana, ema vevaġa-gwaġiġi maġuriri na boġono vedabuġa. ¹³ Meto o maġuri gwaġiġiri tari ġoġoitaġorini karomi tari ġerina nai tu, boġono vevaġa-gwaġiġi karomi ġeri ai. Bema tarima ta ġomi fakami ai karona ta na evaġa-veġare veġareani nai tu, mo rakava moġa bene tuġamaġi-fitoġaia, Keriso na ġomi ġemi vei-rakava etuġamaġi-fitoġarito kavana. ¹⁴ Maiġeri mabarari iatari ai tu veuravini na boġono vedabuġa. Korana tu mai maġuri namori mabarari tu veuravini na vauro ebaru-sebona ginikaurini, benamo ġeġauvei-ġitakauni. ¹⁵ Keriso ġena maino na nuġami bene ġori-kauri. Korana Barau na ġomi ekea-vegogomito anina tu, tauġani sebonai boġono iaġo, benamo maino ai moġo boġono tanu. Ema Barau boġono tanikiu-vinia. ¹⁶ Keriso ġena guruġa tauri korikori e ġeri seġuka ġomi nuġami ai tu beġene vonuvonuraġe. Monana karomi tata ġesi Keriso ġena guruġa iaunega korikorina na boġono vevaġa-riba e boġono vekira-toreġau. Ma nuġami ai Barau ġotanikiu-viniani nai tu, Salamo boġono mari, e Barau vaġa-raġena mariri boġono mariri, ema Iauka Veaġa na evinimini mariri boġono mariri. ¹⁷ Kamara ġauvei boġo veiani nai, guruġai boġo veiani o veġai boġo veiani, mabara-barari Iesu Vereġauka aranai moġo boġono veiri. Ma ġia ġenana Tamara Barau boġono tanikiu-vinia.

Ekalesia tarimana ma ġaraġona e natuna ema ġena tuġu-rakaorakao tarimari ġesi ġeri tanu maġurina korikori

¹⁸ Veġaraġo vavinemi, ġomi tu ġaraġomi ġeri veġitaġau seġukana gaburenai boġono tanu. Korana mai maġuri maiġa Vereġauka ġoiranai tu maġuri namona. ¹⁹ Veġaraġo taumi, ġaraġomi boġono uravini-baregori, e ġaraġomi ġeri ai nuġami asi boġono veġirimaġirimari. ²⁰ Natu, dagara mabarari ai tamam e sinami tu garori boġono seġaġi-viniri. Korana mai veġa tu Vereġauka iauna evaġa-namoani. ²¹ Tama, natumi asi boġono vaġa-baruri, korana beġe tuġamaġi-moirani, asi beġe kokoreni garina.

²² Tuġu-rakaorakao tarimami, mai tanobarai ġeri vetuġunaġi ġoiġo-vinini tarimari garori boġono seġaġiri. Ġia tu dagara mabarari ai garori boġono seġaġiri. Dia ġia ġoirari ai moġo, tarima iauri beġene vaġa-namori ġetoni nai ġevei-ġofakauni tarimari kavari. Asiġina. Ġomi tu Vereġauka gubakauna maġurinai nuġami ma raġeri ġesi ema nuġami mabarari ġesi boġono seġaġi-viniri. ²³ Ma kamara ġauvei boġo veiani nai, boġono veia nuġami mabarari ġesi. Ġauvei tu asi tarimarima ġeri ġauvei ġoveiani noġa boġono veia. Asiġina. Ġomi na tu Vereġauka ġena ġauvei ġoveiani maġurinai boġono veia. ²⁴ Ġomi tu ma ribami, Vereġauka na vau voimi bevinimini, korana ġomi na tu Keriso

Vereġauka ġena vetuġunaġi ġoiāġo-viniani. ²⁵ A tarima ta na veiġa beleaiani nai, mo veiġa beleaiani voina tu beġabiani veġata. Korana Vereġauka ġoiranai tarima mabarari tu ilaila moġo, dia ta tu egubakauani, ma ta tu asi egubakauani.

4

¹ Ġomi vetuġunaġi veremi, mani ġemi tuġu-rakaorakao tarimari maniġeri ġeri-ġari tu, ġeura-vinirini ilailari ai boġono viniri. Ġia ma ġeri maoro kara ġomi ġemina beġere ġoiāġori dagarari tu boġono viniri veġata, ema veiġa namori e moġoniri ġeri ai boġono veiri. Korana ġomi maki boġono riba, ġomi eġita-ġaumini Verena maki etanuni gubai.

Vevaġa-riba guruġari kotari maia

² Ġauġau asi boġono vaġa-ketua. Vanaġivanaġi boġono ġuriġuri. Ġemi ġauġau ai boġono venari maki, e Barau boġono tanikiu-vinia. ³ Ma ġai ġema maki boġono ġuriġuri, be Vari Namona baġana vari-fiua ġana, Barau na ġatama-boka gabu tari ai bene keori. Be mo ġana baġana iaġo, ma Keriso varina vekuretoġana monai baġana vari-fiua. Au tu mai Keriso varina vekuretoġana maiġa ġaramanai seini na ġebarubaruguto. ⁴ Boġono ġauġau, be au na mai vari vekuretoġana maiġa bana kiraġi-fofori ġitakaua, Barau ekirato bana kiraġi-fofori ginikaua etato ilailanai.

⁵ Keriso roġosi beġene ġabi-dadama-vinia, roġo murikai ġetanuni tarimari ġeri ai tu, veiġa iaunegari e namori boġono veiri. Ema ġia vefakari ai boġo raka-ġurani negari ai, moġeri mabarari tu asi boġono vaġa-rakavari, korana ġia boġo vaġa-kavarini negana tu kubi moġo bene. ⁶ Vanaġivanaġi boġo guruġani nai, boġono garo-namo. Ġemi guruġa maki ma damenari boġono kiraġiri e boġono guruġa-ġitaġita, be ġemi guruġa tarimarima na beġene ura-viniri e ġeseġaġi-namori moġo beġene si. Moġesina boġo veini nai, tarima sebori sebori aiġesina boġo vaġa-veserini dabarari boġo ribarini.

Veġabituġu guruġari

⁷ Au varigu mabarana tu tarikakara namona, Tikiko, na vauro beasi kira-varamini. Ġia Keriso ġena maġuri nuġanai tu ma vetuġamaġi-kauna ġesi evevaġa-kavani, ema ġia tu au ġesi Vereġauka ġena vetuġu-naġi ġaiāġo-viniani. ⁸ Au na Tikiko ġomi ġemi ai atuġu-iaġosiani tauna korikori tu, ġai mainai kamasi ġatanuni maġurina beneasi vaġa-ribami ġana. Ġia na ġai ġema tanu maġurina bene kira-varami, be ġomi nuġami bene vaġa-gwaġiġiri uranai. ⁹ Ġia tu Onesimo ġesi eiāġosini. Onesimo tu ma ġena vetuġamaġikau, ema ġia tu ġai tarikakama namona ta. Ġia maki ġomi ġemi tarima ta. Ġia tauri ruarua na mainai kara ġeġorani dagarari mabarabarari beġeasi vaġa-ribamini.

¹⁰ Aristako na ġena vevaġa-namo ġomi ġemi ai etuġu-iaġosiani. Ġia tu au ġesi ġadiburato, be dibura numai ġatanuni mainai. Banabas tarikakana Mareko na maki ġemi vevaġa-namo betuġu. Mareko ma Banabas tu tarikaka, senaġi ġia sinari e tamari tu irau, dia sebona. Mareko ġomi ġemi ai beiāġosini nai, boġono ġabi-raġea ġana guruġari tu varau asi-kira-varamito. ¹¹ Ema Iesu, arana ta ġekiraġiani Iusto, na maki ġemi vevaġa-namo betuġu. A Iuda tarimari fakari ai au ġesi Barau ġena Basileia ġauveina ġaveiani tarimari tu maiġeri moġo. Ġia na au ġevaġa-kava ginikauguni.

¹² Ġomi karomi ta, Keriso Iesu ġena vetuġunaġi eiāġo-vinini tarimana, arana Epafras, na maki ġemi vevaġa-namo betuġua. Ġia tu vanaġivanaġi ġomi urami ai evekwarāġini ġauġau ai. Ġia ġena noġinoġi baregona Barau ġenai eveiani tu, Barau na ġomi ġia ġena urai bene vaġa-ruġatari korikorimi. Ema Barau ġena ura ġomi na nuġami mabarari ġesi boġono vaġa-moġonia, ema boġono korana-iaġi ginikaua. ¹³ Au aguruġa-fofori korikorini, moġoni, Epafras tu ġomi maniġemi, e Laodikea tarimari, e Hierapoli tarimari mabarami urami ai moġoni evekwarāġi-rakavato. ¹⁴ Ġita ġatara namona

Luka, doketa tarimana, ema Dema, tauri ruarua na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu. Luka tu doketa tarimana.

¹⁵ Au ġegu vevaġa-namo ġita tarikakara Laodikea ai ġetanuni tarimari boġono viniri. E ġegu vevaġa-namo Nimfa boġono vinia, e Nimfa na numai ekalesia doġorona ġeraka-vegogoni manġeri maki boġono viniri. ¹⁶ Mai fefa ġomi ġemi ai boġo iavi-ġosiani murinai tu, boġono tuġu-iaġoa, ma Laodikea ekalesiari ġeri ma beġenea iavi-foforia. Ma Laodikea ekalesiari atore-vinirito fefana maki ġomi fakami ai boġono iavi-foforia. ¹⁷ Ma Arekipo maiġesi boġono kiraia, boġono kira, “Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġauvei oġabiato manġa tu bono ġauvei-iaġi ginikaua.”

¹⁸ Mai vevaġa-namo guruġari tu au Paulo tauġegu ġimagu na atorerini. Au boġono tuġamaġigu, au tu roġo ma seinigu diburai. Barau ġena namo e varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE GINIGUINENA TESALONIKA EKALESIARI ĜERI

1 Tesalonika vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa ĝena tuĝamaĝi baregona tu Iesu ĝena ĝenoĝoi-iaĝoma vaĝa-ruaruana. Korana tu Iesu ĝena iaĝoma vaĝa-ruaruana mai fefai tu ekiraĝi-ĝutumaiato.

Paulo na mai fefa tu Korinto na etore-iaĝoato, mo tu ĝena evanelia varivarina vaĝa-ruaruana nuĝanai (Apostolo 17:1-14). Mai fefa Paulo na tu laĝani 50 ema 51 nuĝanai ta etoreato, mo tu Keriso maki emaseto murinai vau.

Mai fefai siri baregori tu karoa 4:15-18.

Paulo na mai fefa giniguinena etoreato korana eurato, Tesalonika ekalesiari 1) bene launaĝiri, Barau na ĝeri ai eveirito veiĝari tarimarima ĝoirari ai beĝene vaĝa-foforiri; 2) bene vaĝa-ribari, Iesu ma beiaĝomani; 3) bene launaĝiri, Barau korana-iaĝina maĝurina korikorinai beĝene tanu.

Paulo na mai fefa tu maĝesi eboioĝaiato:

1. Ĝia aiĝesi vevaĝa-maĝuri ĝeĝoitaĝoto - karoa 1-3
2. Ĝia aiĝesina beĝene tanu mo maĝuri variĝunai - karoa 4-5

1 Ĝai tauma toitoi, Paulo, Silas, e Timoteo, na Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝena ekalesia Tesalonika nuĝanai ĝatore-vinimini.

Varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Tesalonika tarimari ĝeri maĝuri

2 Ĝai tu ĝaro mabarari ai Barau ĝavaĝa-namoani ĝomi mabarami daimi ai, ema ĝema ĝuriĝuri nuĝari ai ĝakiraĝimini. 3 Korana Barau, ĝita Tamara, ĝoiranai ĝavetuĝamaĝi-taĝoni, ĝomi ĝemi veĝabidadama kamasi ĝotovo-naĝirini, e ĝemi veuravini ai kamasi ĝoĝunaĝaveni, ema ĝemi vetuĝamaĝikau ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝenai kamasi ĝovaĝa-gwaĝiĝirini. 4 Tarikakama mabarami, ĝai ribama ĝomi tu Barau na eura-vinimini ema ĝia na evirigimito ĝia ĝena. 5 Korana Vari Namona ĝai na ĝavinimito tu dia guruĝai moĝo, senaĝi Iauka Veaĝa ma seĝukana e ma moĝonina ĝesi. Ĝomi maki ma ribami, ĝomi ĝemi namo uranai ĝai tu kamasi ĝatanuto ĝomi fakami ai.

6 Benamo ĝomi na maki ĝai ĝotovotovomato ema Vereĝauka ĝotovotovoato enabe ĝevaĝa-midigu midigumito, senaĝi Barau ĝena guruĝa ĝoĝabi-raĝeato ma vereremi ĝesi. Mo verere Iauka Veaĝa na evinimito. 7 Tauna moĝa ĝomi tu vevaĝa-ĝita namonai ĝoiaĝoto veĝabidadama tarimari mabarari Makedonia ema Akaia ĝeri. 8 Korana ĝomi ĝemina Vereĝauka ĝena guruĝa eraka-rosito tu dia Makedonia ema Akaia nuĝari ai moĝo, senaĝi ĝomi ĝemi veĝabidadama Barau ĝenai tu gabu mabaranai beĝe ribaia. Moĝa lorinai monai ĝai na guruĝa ta tu asi ma baĝa kiraĝiani. 9 Ĝia tauĝeri maki ĝevetiraĝito ĝai na ĝavarivarimito nai, ĝomi na ĝai kamasi ĝoĝabi-raĝemato, ema kamasi babarau ĝoiaĝuirito, Barau maĝurina ema moĝonina vetuĝunaĝina boĝono iaĝo-vini ĝana, 10 ema Natuna Iesu ĝonariani guba na ma beĝenoĝoi-iaĝomani. Ĝia tu Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoioato, ema ĝena baru bevaĝa-foforiani o tarimarima bevaĝa-kotarini ĝaronai, Iesu na bevaĝa-maĝurirani.

2

Paulo ĝena ĝauvei Tesalonika ai

1 Tarikakama mabarami, ĝomi tauĝemi ma ribami, ĝemi ai ĝaiaĝosito nai, asi ĝaĝauvei-kavato. 2 Ĝomi ribami maki, ĝai Tesalonika ĝana roĝosi roĝo baĝana iaĝosi nai, Filipi ai ĝevaĝa-midigu midigumato e ĝekira-fitoĝamato. Moĝoni, ĝeiaĝoma-vini

baregomato, senaĝina Barau na evaĝa-kokoremato, ĝena Vari Namona baĝana kira-varami ĝana. ³ Ĝai ĝema velaunaĝi ĝomi ĝemi ai tu dia guruĝa babobabo ai, dia tuĝamaĝi rakavari ai, e dia ta baĝana ĝofaia ĝana. ⁴ Senaĝi Barau na evaĝa-moĝonimato Vari Namona baĝana fiua. Moĝa lorinai ĝakiraĝiani, dia tarimarima baĝana vaĝa-
iakuri ĝana, senaĝi Barau baĝana vaĝa-
iakua ĝana. Ĝia na ĝai nuĝama evetaurini. ⁵ Ĝomi ribami, e Barau maki ĝoiranai, ĝai ĝaiĝosito nai tu, dia nuĝa-
ĝani ai ĝavaĝa-raĝe ĝofakaumito-
ĝoi, e mata-ĝaniĝani ai ĝaguruĝa-
ĝofakauto-
ĝoi. ⁶ Ĝai tu asi ĝomi na boĝono vaĝa-raĝema, o tarima tari na beĝene vaĝa-raĝema ĝatato. ⁷ Ĝai tu Keriso ĝena apostolo tarimama, be ma ĝema maoro, ĝema-
ĝama ĝomi ĝemi ai baĝara kiraĝi. Senaĝi ĝomi ĝesi tatanuto-
ĝoi neganai, ĝai tu marana, sina ta na natuna eĝita-
ĝaurini kavana. ⁸ Ĝauravini-rakavamito lorinai ĝaurato, dia Barau ĝena Vari Namona moĝo ĝemi baĝana kiraĝi, senaĝi ĝema maĝuri maki ĝatore-taririto, korana ĝema veuravini ĝemi ai tu barego lelevaĝi.

⁹ Tarikakama mabarami, ĝai kamasi ĝaĝauveito-
ĝoi ema ĝavekwaragito-
ĝoi roĝo ĝotuĝamaĝi-
taĝorini, ene? Barau ĝena Vari Namona ĝaĝobata-
vinimito-
ĝoi nuĝanai, boĝi-laĝani ĝaĝauveito-
ĝoi, ĝema-
ĝama baĝana doĝari uranai, baĝa vaĝa-
doĝe-
ganimini garina.

¹⁰ Ĝomi na ĝoĝitamato ema Barau na maki eĝitamato ĝai kamasi ĝaveaĝato, ĝavei-
maoromaoroto ema asi ĝema kerere ta ĝomi vaĝa-
moĝoni tarimami fakami ai. ¹¹ Ĝomi ma ribami, ĝai na ĝomi tata ĝaveimito-
ĝoi tu tama na natuna korikorina eveiani kavana. ¹² Ĝai na ĝavaĝa-
kokoremito-
ĝoi, ĝemi tuĝamaĝi ĝavaĝa-
gwaĝiĝirito-
ĝoi, ema ĝalau-naĝimito-
ĝoi Barau vaĝa-
iakuna veĝari boĝono veiri ĝana. Ĝia na ekeamini, ĝena Basileia ma marevana baregona bene vinimi ĝana. ¹³ Ĝai na Barau ĝatanikiu-
viniani ĝaro mabarari ai, korana ta tu, ĝena guruĝa ĝaĝabi-
iaĝosiato neganai, ĝomi na ĝoseĝaĝiato ema ĝoĝabi-
raĝeato tu dia tarimarima ĝeri guruĝa, senaĝi guruĝa moĝonina korikori, Barau ĝena guruĝa. Mo guruĝa tu ĝovaĝa-
moĝoniani tarimami nuĝami ai eĝauveini. ¹⁴ Tarikakama mabarami, ĝomi tu Barau ĝena ekalesia Keriso Iesu nuĝanai Iudea ĝesi boĝo ilaila, korana Iuda tarimari na ĝia ĝevaĝa-
midigu midigurito ilailanai, ĝomi maki ĝemi doĝoro tarimari na ĝevaĝa-
midigu midigumini. ¹⁵ Iuda tarimari na Iesu Vereĝauka ema peroveta tarimari ĝevaĝirito, ema ĝai maki ĝelaimato. Barau tu asi ĝevaĝa-
iakuani, ema tarimarima mabarari ĝekira-
sirivaĝi vinirini. ¹⁶ Ĝai maki ĝekira-
ĝoimani irau bese tarimari ĝeri ai Vari Namona asi baĝana kiraĝia, korana maĝuri vanaĝivanaĝi beĝe ĝabiani garina. Moĝesi ĝeri rakava vanaĝivanaĝi ĝevaĝa-
baregorini. Senaĝi Barau ĝena baru maki iatari ai tu varau bevotu.

Paulo ĝena ura baregona Tesalonika tarimari ma bene ĝitari

¹⁷ Tarikakama mabarami, nega kotari roĝo ĝai ĝomi sevimi na ĝeinu-
veĝitamato, dia tuĝamaĝi ai, senaĝi tauĝani ai, asi ma ĝaĝitamini. Ĝema ura baregona ĝoirami baĝana ĝitari. ¹⁸ Ĝai ĝaurato tu ma baĝana iaĝosi ĝomi ĝemi ai. Moĝoni, au Paulo, vaĝa-
vira akirato, senaĝi Satani na ĝema dabara ekouato. ¹⁹ Baĝana ĝenoĝoi veĝata, korana ĝomi tu ĝai ĝema tuĝamaĝikau, ĝema verere e ĝema kokore voina ĝera Vereĝauka Iesu ĝoiranai ĝia ma beiaĝomani ĝaronai. ²⁰ Moĝoni, ĝai ĝema veiavi e verere korana tu ĝomi.

3

Paulo na Timoteo etuĝuato Tesalonika ĝana

¹ Ĝai ĝema vevaĝa-
gwaĝiĝi ĝekorito, benamo ĝakirato, namona tu ĝai tauma ruarua moĝo Atena ai baĝana tanu, ² a ĝai tarikakama Timoteo tu baĝana tuĝua ĝomi ĝemi ai. Ĝia tu ĝai ĝesi Barau ĝena vetuĝunaĝi ĝaiĝo-
viniani, Keriso ĝena Vari Namona ĝaĝobata-
iaĝiani. Ĝia na bene vaĝa-
kokoremi ema ĝemi tuĝamaĝi bene vaĝa-
gwaĝiĝiri

ġemi veġabidadama nuġanai. ³ Be, ġomi ta na ġena veġabidadama asi bene raga-kwanea mani midigumidigu ġoġoitaġorini nuġanai. Ġomi ribami, maniġeri tu bita ġoitaġorini veġata. ⁴ Ġai roġo ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai, ġakiramito-ġoi, ġita tu beġe vaġa-midigu midigurani, benamo moġeri ġefoforito, be ġoribarito. ⁵ Moġa lorinai, ġegu vevaġa-gwaġiġi ekorito, benamo Timoteo atuġu-iaġosiato, ġia ġenana banama riba, ġemi veġabidadama tu kamasi ġotoreani. Korana irau dabara tari ai veribaġani tauna na beriba-ġanimini, benamo ġai ġema vekwaraġi asi taunai beiaġoni garina.

Timoteo ġena vevarifu

⁶ Toma Timoteo tu ġomi ġemina beġenoġoi, ġomi ġemi veġabidadama e veuravini variri namona bema kiraġiri. Bekirama, ġomi na ġai roġo ġotuġamaġi-taġomani, ema ġourani boġono ġitama, ġai na ġomi baġana ġitami ġatoni kavana. ⁷ Moġa lorinai, tarikakama, ġema midigumidigu ema dabara doko mabarari nuġari ai ġemi veġabidadama na ġevaġa-kokoremato. ⁸ Korana ġomi Vereġauka ġenai boġo ruġa-gigitarini neganai, ġai ġema maġuri toma tu moġoni beġe namoni. ⁹ Barau ġomi daimi ai kamasi baġa tanikiu-viniani, korana ġai ġema verere tu asikeikeina ġomi ġemi ai Barau ġoiranai. ¹⁰ Boġilaġani ma nuġama mabarari ġesi ġaġauġauni, ġomi ġoirami ma baġana ġitari ema ġemi veġabidadamai ġorabuni dagarari na baġana vaġa-kavami ġana.

¹¹ Bere namo ġita Tamara Barau tauġena na ema ġera Vereġauka Iesu na ġema dabara beġene veia, ġomi ġemi ai baġana iaġosi. ¹² Ġera Vereġauka na maki ġomi veuravini na bene vaġa-vonuvonu-raġemi, karomi tata ema tarimarima mabarari boġono ura-viniri uranai, ġai na ġomi ġaura-vinimini kavana. ¹³ Barau na nuġami bene vaġa-kokoreri, benamo asi ġemi vei-rakava ta e ma veaġami ġesi Tamara Barau ġoiranai boġono ruġa, ġera Vereġauka Iesu ma beiaġomani ma ġena veaġa tarimarimari mabarari ġesi ġaronai. Amen.

4

Barau na eura-viniani maġurina

¹ Tarikakama mabarami, ġegu guruġa vaġa-magona tu maiġa. Barau vaġa-iaikuna ġana aiġesi boġono tanu tu ġavaġa-ribamito. Moġoni, ġomi tu moġesi ġomaġurini. Iesu Vereġauka aranai ġanoġimini e ġalaunaġimini, ma boġono kokore-iaġiri ġana. ² Korana vevaġa-riba guruġari Iesu Vereġauka ġena maoro na ġavinimito tu ġomi ma ribami.

³ Barau ġena ura tu boġono veaġa, mata-boraġa e veġura-vanaġi veġari ġerina boġono raka-veġita. ⁴ Ġomi tau tata maki ġaraġomi ġesi boġono tanu ma veaġami e ma vegubakaumi ġesi. ⁵ Dia mata-boraġa na bene ġori-kaumi noġa Barau asi ribari beseri kavana. ⁶ Ema mo veġa rekenai tau ta na tarikakana asi bene ġofaġofa-iaġia ema ġena ura bene veia. Ġai na ma nuġama mabarari ġesi ġakira-guinemito: Moġesi eveini tarimana tu Vereġauka na ġena rakava voina beviniani. ⁷ Korana Barau na ekearato tu dia tana mata-boraġa e tana veġura-vanaġi, senaġi tana veaġa ġana. ⁸ Moġa lorinai, dei na mo vevaġa-riba ġekira-fitoġaiiani tu dia tarimarima ġekira-fitoġarini, senaġi lauka Veaġa evinimini Barauna ekira-fitoġaiiani.

⁹ Au na tarikaka uraviniri guruġari tu toma asi batore-vinimini, korana Barau na evaġa-ribamito, ġomi tata boġono veura-vevini. ¹⁰ Moġoni, ġomi na tu tarikaka mabarari Makedonia nuġanai ġoura-vinirini. Senaġi tarikakama, ġai na ma ġavaġa-naġimini, mani veġa boġono vaġa-baregoa. ¹¹ Dagara baregona ġomi kamasi boġono tanu tu maiġesi: Asi boġono guru-raġe. Tauġemi ġemi ġauvei boġono vei, ema tauġemi ġimami na boġono ġauvei ġemi-ġami boġono doġari ġana, ġai na ġakiramito ilailanai. ¹² Monana vau asi ekalesia tarimari na beġe gubakaumini, ema ta ġenai asi boġo tuġamaġikauni, korana dagara tai asi boġo rabuni.

Iesu ġena ġenoġoi ġarona

¹³ Tarikakama mabarami, ġai ġaurani boġono riba, ġemaseto tarimari tu kamasi. Be, asi boġono tuġamaġi-meto, asi ġeri tuġamaġi-dadamaġi tarimari kavana. ¹⁴ Ġita na tavaġa-moġoniani tu Iesu emaseto, murinai tu ma evariġisi-ġenoġoito. Moġesi nai ma tavaġa-moġoniani deikara Iesu ġeġabidadama-viniato-ġoi nuġanai ġemaseto tarimari tu Barau na ma bevaġa-variġisi ġeno-ġoirini, Iesu ġesi beġabi-vegogorini.

¹⁵ Ġai na kara ġavaġa-ribamini dagarari tu Vereġauka ġena guruġa: Vereġauka beġenoġoini ġaronai, ġita deidei roġo maġuri tatanuni tarimara na ġemase-guineto tarimari asi bita raga-kwanerini, asi bita guineni Vereġauka ġesi veġoitaġo. ¹⁶ Barau beguruġani ma seġukana ġesi, aneru baregona maki bekeakeani, ema Barau ġena dudu befururuani ġaronai, Vereġauka tauġena guba na bemarkoni. Benamo deikarari ġemaseto, Keriso ġevaġa-moġoniato-ġoi nuġanai ġemaseto tarimari, beġe variġisi-guineni. ¹⁷ Moġa murinai, ġita roġo tamaġurini ema roġo tatanuni tarimara Barau na ġia ġeri ai ma bevaġa-raka-kaurani magube nuġari ai Vereġauka ġesi bitana vedoġari ġana, guba e tanobara fakari ai. Benamo Vereġauka ġesi bita tanu-vanaġi vanaġini.

¹⁸ Moġa lorinai maiġeri guruġa ġerina ġomi tata boġono vevaġa-kokore-vevini.

5

Boġono rovina-tore Vereġauka ma beiaġomani

¹ Tarikakama mabarami, ġai na ġomi asi ma baġa tore-vinimini, aitoma mo nega e hora beġe foforini. ² Korana ġomi tauġemi ma ribami ġitakau, Vereġauka ġena iaġoma ġaronai tu lema tarimana, boġi eiaġomani kavana, beiaġomani. ³ Tarimarima beġe kirani, “Maino ema dagara mabarari namo moġo.” Nuġanai tu asikauna kerere baregona na beġabirini, noġa vavine ma banina diana eguruni kavana. Tarima ta asi beraga-maġurini. ⁴ Senaġi tarikakama, ġomi tu dia mukuna nuġanai ġotanuni tarimami, be mo ġaro na nuġami tu asi bene vaġa-farevaġiri lema tarimana kavana. ⁵ Ġomi mabarami tu mama e laġani tarimami. Ġita tu dia boġi e mukuna ġeri tarimarima. ⁶ Moġa lorinai ġita tu asi bitana gena, asi bitana tanu-kava, tarima tari ġeveini kavana, senaġi bitana tataġa, bitana boġeboġe, ema ġera tuġamaġi beġene maoro. ⁷ Ġegenani tarimari tu boġi ai ġegenani, ema ġeniuniuni tarimari maki boġi ai ġeniuniuni. ⁸ Senaġi ġita tu laġani ġena tarimarima dainai, ġera tuġamaġi beġene maoro. Ġita tu veġabidadama e veuravini ġesiri kobarai bitana toreri, ema vevaġa-maġuri vetuġamaġina debara kwaraġaunai tana vaġa-iaġoa. ⁹ Korana Barau na eġabiviriġirato tu dia ġia ġena baru na tana midigumidigu ġana, senaġi vevaġa-maġuri bitana ġabia ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana. ¹⁰ Ġia ġita urarai emaseto tu, ġia ġesi bitana tanu-vanaġi vanaġi ġana, enabe ġita roġo maġuri o mase ġia ma beiaġomani ġaronai. ¹¹ Moġa lorinai ġomi tata boġono vevaġa-kokore-vevini e boġono vevaġa-kava-vevini, maitoma ġoveini kavana.

Vevaġa-riba guruġari tari

¹² Tarikakama mabarami, ġanoġimini, ġomi fakami ai ġeġauvei-kokoreni, Vereġauka aranai ġenarimini e dabara korikori ai ġevaġa-ribamini tarimari boġono gubakauri. ¹³ Ġeri ġauvei dainai boġono gubakau-baregori ema boġono ura-viniri. Ma mainomi ġesi boġono tanu.

¹⁴ Tarikakama mabarami, ġavaġa-naġimini, ġauvei asi ġeveini tarimari boġono sisibavini, ġegarini tarimari boġono vaġa-kokoreri. Moira tarimari boġono vaġa-kavari, tarimarima mabarari ġeri ai boġono vevaġa-gwaġiġi.

¹⁵ Boġono boġeboġe, tarima ta na rakava na rakava voina asi bene veia, senaġi vanaġivanaġi ġomi tata ġemi ai ema tarimarima mabarari ġeri ai maki veġa namori moġo boġono veiri.

¹⁶ Ġaro mabarari ai boġono verere. ¹⁷ Ġaro vanaġivanaġi boġono ġauġau. ¹⁸ Barau boġono tanikiu-vinia dagara mabarari ġeri ai. Korana mani tu Barau ġena ura ġomi Keriso Iesu ġesi ġomaġurini nuġanai.

¹⁹ Iauka Veaġa karavana asi boġono vei-busea. ²⁰ Peroveta guruġari asi boġono kira-fitoġari. ²¹ Dagara mabarari boġono riba-ginikauro; namori moġo boġono ġabi-raġeri.

²² Rakava dagarari mabarari ġerina boġono raka-veġita.

Vevaġa-namo guruġari

²³ Maino Barauna na bene vaġa-veaġa ginikaumi. Iaukami, e ġemi maġuri, ema tauġanimi mabarari ġia na bene nariri, kerere ta na maki asi bene ġabimi, bene iaġo mo, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma ġaronai. ²⁴ Ġomi ekeamito Barauna ġena guruġa mabarari tu moġoni, ġia na beveirini.

²⁵ Tarikakama mabarami, ġai maki iatamai boġono ġuriġuri.

²⁶ Tarikaka mabarari vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori.

²⁷ Alaunaġimini Vereġauka aranai mai fefa boġono iavi-foforia tarikaka mabarari ġoirari ai.

²⁸ Ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena varevare-bara ġomi ġemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA TESALONIKA EKALESIARI ĜERI

2 Tesalonika vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa vaĝa-ruaruana tu mo fefa giniguinena etoreato ma ĝue imaima sebona (6) evanaĝiato murinai ma etoreato. Mo tu ĝia roĝo Korinto ai etanuto-ĝoi nuĝanai etoreato.

Mai fefa nuĝanai siri baregona tu karaa 2:3.

Paulo na mai ĝena fefa vaĝa-ruaruana etoreato mainai tu Tesalonika ekalesiari 1) ĝevaĝa-midigu midigurito-ĝoi nuĝanai evaĝa-gwadarito; 2) Iesu ĝena ĝenoĝoi-iaĝoma vaĝa-ruaruana guruĝari kotari ma ekira-vararito; 3) evaĝa-naĝirito, ĝeri veĝabidadamai beĝene ruĝa-gwaĝiĝi bene iaĝo mo, Iesu Vereĝauka bene ĝenoĝoi, ema elaunaĝirito maki, asi beĝene ĝubulefi.

Paulo na ĝena fefa vaĝa-ruaruana tu maĝesi eboioĝaiato:

1. Nuĝari evaĝa-gwaĝiĝirito, ekirarito, Keriso tu ma beiaĝomani - karaa 1
2. Loriri beĝene vetore korana Keriso ĝofaĝofana tu beiaĝoma-guineni roĝo - karaa 2
3. Ekalesia aiĝesina beĝene tanu maĝurina - karaa 3

¹ Ĝai tauma toitoi, Paulo, Silas, e Timoteo na Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝena ekalesia Tesalonika nuĝanai ĝatore-vinimini.

² Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara e maino ĝemi ai bene tanu.

Keriso ma beiaĝomani ĝaronai, Barau na tarimarima ĝeri rakava voiri bevinirini

³ Tarikakama mabarami, ĝai na tu Barau baĝana tanikiu-vinia ĝaro mabarari ai ĝomi daimi ai. Moĝesi baĝa veini tu maoro, korana ĝemi veĝabidadama ebarego-rakavani, ema ĝemi veuravini karomi mabarari ĝeri ai maki ebaregoni. ⁴ Moĝa lorinai ĝomi ĝavaĝa-raĝemini Barau ĝena ekalesia nuĝari ai. Ĝavaĝa-raĝemini korana ĝomi tu enabe ĝelaimini e ĝevaĝa-midigu midigumini, senaĝi ĝemi veĝabidadama ĝoĝabi-gigitariani.

⁵ Mo veĝa mabarari na Barau ĝena vevaĝa-maoro vetoĝana namona ĝevaĝa-moĝoniani, moĝa anina ĝomi tu ilaila ĝia ĝena Basileia boĝo ĝabiani, korana mo Basileia dainai ĝomidigu-midiguni. ⁶ Barau tu maoro veĝari moĝo beveini: Ĝomi dei na ĝevaĝa-midigu midigumini tarimari ĝia na ma bevaĝa-midigu midigurini. ⁷ Ema ĝemi midigumidigu ĝerina bevaĝa-iaĝaraĝimini ema ĝai maki. Moĝesi beveirani Iesu Vereĝauka ma ĝena aneru ma seĝuka baregori ĝesi guba na beĝe mariĝoni ĝaronai. ⁸ Ma karava moremorena ĝesi beiaĝomani; Barau asi ĝekorana-iaĝiani tarimari ema ĝera Vereĝauka Iesu ĝena Vari Namona asi ĝeĝabi-raĝeani tarimari ĝeri rakava voiri bema vinirini. ⁹ Ĝeri rakava voiri tu maĝa: Ĝia tu Vereĝauka ĝenana e ĝena mama seĝukana ĝenana ma fakari beĝe tanuni, midigu vanaĝivanaĝi beĝe ĝabini. ¹⁰ Mo tu beĝorani Keriso ma beiaĝomani ĝaronai, ĝena tarimarima mabarari na beĝene vaĝa-raĝea, ema ĝevaĝa-moĝoniani tarimari na beĝene vaĝa-namoa ĝana. Ĝomi maki ĝia ĝesi, korana ĝaĝobata-vinimito, ĝoĝabi-raĝeato nai.

¹¹ Moĝa lorinai vanaĝivanaĝi ĝomi iatami ai ĝaĝuriguirini. Ĝera Barau ĝanoĝiani, ĝemi maĝuri bene vaĝa-namori, korana ĝia na ekeamito tu boĝono maĝuri ĝana. Ĝia seĝukana na ĝemi ura namori mabarari ai bene vaĝa-ĝaunami, ema ĝemi veĝabidadama dainai ĝoveirini ĝauveiri e veĝari bene vaĝa-ĝuĝururi. ¹² Monana, Iesu Vereĝauka arana beĝene vaĝa-raĝea ĝomi daimi ai, ema ĝomi beĝene vaĝa-raĝemi ĝia bakunai. Ĝita ĝera Barau e Vereĝauka Iesu Keriso na ĝeri varevare-bara ĝerina moĝeri dagara mabarari beĝene vaĝa-ĝorari.

2

Taravatu ekira-fitoġaiani tarimana

¹ Tarikakama mabarami, ġai na ġanoġimini, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma rekenai ema ġera veġoitaġo e raka-vegogo ġia ġesi: ² Nuġami asi beġene veġonu-ġarimoġi, o beġe kirani Vereġauka ġena ġenoġoi ġarona tu bevotu beġe toni neganai, nuġami asi beġene meto. Mo guruġa asi boġono vaġa-moġonia, enabe beġe kirani, mo tu peroveta guruġana, o ġobatai ġekiraġiato guruġana, o ġai na fefa nuġanai ġatoreato guruġana. ³ Tarima ta na veġa irauri ai asi bene ġofami. Korana Vereġauka ġena ġaro tu asi roġo beraġasini, beiaġoni mo, tarimarima ġutuma ġeri veġabidadama beġe raga-kwanerini, ema taravatu ekira-fitoġaiani tarimana befoforini. Ġia tu Barau na karava gabunai bea toreani. ⁴ Tarimarima ġetoma-rakariġo vinirini e ġeguba-kaurini dagara veaġari mabarari mo tarima na bekira-fitoġarini, ema ġia tauġena bevetore-varaġeni. Ġia beiaġoni Barau ġena Rubu Veaġa nuġanai betanu-tarini, benamo bekirani, “Au tu Barau,” betoni.

⁵ Au ġomi ġesi roġo tatanuto-ġoi nai, moġeri mabarari akira-varamito. Ġomi na asi ġotuġamaġi-taġorini? ⁶ Taravatu ekira-fitoġaiani tarimana tu toma bere fofori, senaġi dagara ta na elau-ġauani, ġomi tu ma ribami kara. Ġarona korikorinai vau mo taravatu ekira-fitoġaiani tarimana befoforini. ⁷ Taravatu ekira-fitoġaiani tarimana ġena veġa vekuretoġari initoma kota ġefoforini, senaġi kara beġe ġorani dagarari tu asi roġo beġe ġorani, beiaġoni mo, eruġa-ġaurini tarimana na dabara bekeoani. ⁸ Monai vau taravatu ekira-fitoġaiani tarimana befoforini, senaġi Iesu Vereġauka ma beiaġomani ġaronai, muruna seġukana na bevaġiani, ema ekimore-kimoreni mamana ġesi beiaġomani, benamo bevaġa-rakavaiani. ⁹ Taravatu ekira-fitoġaiani tarimana tu Satani ġena seġukai beiaġomani, ġofaġofa veġa boruri e nuġa-farevaġi veġari mabarari beveirini. ¹⁰ Ema ġena veġa ġeġevari na mase dabaranai ġerakani tarimari beġofarini. Ġia tu beġe rekwa-rekwani, korana beġene maġuri ġana guruġa moġonina tu asi ġeġabi-raġeato e asi ġeura-viniato. ¹¹ Moġa lorinai Barau na tuġamaġi veġonuri ġia nuġari ai bevaġa-raka-toġarini, ġofaġofa beġene vaġa-moġoniri ġana. ¹² Moġa tauna tu, deikara na guruġa moġonina asi ġeġabi-raġeato, senaġi rakava ġeiaku-viniato tarimari mabarari tu, Barau na ġeri rakava voiri bevinirini.

Maġuri boġono ġabia ġana Barau na eġabi-viriġimito

¹³ Tarikakama mabarami, ġai na tu Barau baġana tanikiu-vinia ġaro mabarari ai, moġesi baġa veini tu maoro, korana ġia na eura-vinimini, ema tovotovonai eviriġimito bene vaġa-maġurimi ġana. Mo maġuri boġo doġariani, korana Iauka Veaġa ġena seġuka na evaġa-maġurimini, Barau ġena tarima veaġami ai evaġa-iaġomini, ema Vereġauka ġena guruġa moġonina ġovaġa-moġoniani. ¹⁴ Barau na ekeamito Vari Namona ġaġobata-vinimito ġenana. Ġomi ekeamito ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena mareva baregona boġono ġabia ġana. ¹⁵ Moġa lorinai, tarikakama, boġono ruġa-gigitari, ġaġobata-vinimito ema fefai ġatore-vinimito vevaġa-riba guruġari mabarari boġono korana-iaġiri.

¹⁶ Ġera Vereġauka Iesu Keriso tauġena ema Barau ġita Tamara na ġeura-vinirani. Ema ġena varevare-bara ġenana ġita tata nuġara evaġa-kokorerini ema evaġa-kavarani ġera vetuġamaġikau ġia ġenai tatoreani nuġanai, toma bene iaġo vanaġivanaġi. ¹⁷ Ġia ġanoġiani, nuġami bene vaġa-kokoreri, ema bene vaġa-kavami guruġa e veġa namori boġono veiri ġana.

3

Ġema boġono ġuriġuri

¹ Tarikakama mabarami, ġema guruġa magonai tu, ġema boġono ġauġau, benamo Vereġauka ġena guruġa bene raga-rovorovo, ema gabu mabarari ai tarimarima na beġene ġabi-raġea ma vaġa-namona ġesi Barau ġenai, ġomi ġemi ai eġorato kavana.

² Barau boġono noġia maki, ġia na rakava kwaikwai tarimari ġerina bene vaġa-maġurima. Korana dia tarimarima mabarari na Vereġauka ġena guruġa ġevaġa-moġoniani.

³ Senaġi Vereġauka tu ma ġena vetuġamaġikau ġomi ġemi ai. Ġia na bevaġa-kokoremuni, ema Satani ġenana bevaġa-maġurimini. ⁴ Ġai ġema veġabidadama ġomi ġemi ai tu Barau na evinimato, e ġaribani, ġakiramito veġari ġoveirini ema roġo boġo vei-vesiriġurini. ⁵ Vereġauka na ġemi tuġamaġi e ura mabarari bene ġori-kauri, be Barau ġena veuravini ema Iesu Keriso na evinimini vevaġa-gwaġiġina boġono riba-ġitakauri.

Ġauvei tu dagara baregona

⁶ Tarikakama mabarami, Vereġauka Iesu Keriso aranai ġakiramini, ekalesia tarimari ġubulefiri, ġavaġa-ribarito guruġari asi ġekorana-iaġirini tarimari, ġerina boġono raka-veġita. ⁷ Ġomi ribami ginikau, ġomi tu ġai ġaveito kavana boġono vei. Ġai tu asi ġavei-ġubulefito ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai. ⁸ Tarima ta ġena-ġana asi ġaġabi-raġe kavarito-ġoi, senaġi ġavoirito-ġoi. Ġai tu boġi-laġani ġaġauveito-ġoi, ġavekwaragito-ġoi, korana ġomi ta baġa vaġa-doġe-ganimini garina. ⁹ Ġai ma ġema maoro, ġomi ġemi ai ġema-ġama baġa kiragini. Senaġi ġema ura tu vevaġa-ġita namonai baġana iaġo, ema ġai boġono tovotovoma uranai moġesi ġaveito-ġoi. ¹⁰ Ġai ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai, vevaġa-riba guruġana ta ġavinimito tu maiġesi: “Bema tarima ta ġauvei asi eurani nai, ġaniġani ta maki asi boġono vinia.”

¹¹ Moġesi ġakirani, korana ġaseġaġini tarima tari ġomi fakami ai tu ġubulefi ġetanuni, ġauvei asi ġeveini, senaġi tarima tari ġeri ġauvei ai ġevekougou-ġauni. ¹² Vereġauka Iesu Keriso aranai ġavaġa-guruġa gwaġiġirini e ġasisiba-vinirini, beġene tanu-ġitakau, asi beġene raka-taġuitaġui, senaġi tauġeri beġene ġauvei, ġeri-ġari beġene doġari ġana.

¹³ Senaġi ġomi, tarikakama, akiramini, asi boġono gau, veiġa namori veiveiri ai. ¹⁴ Bema tarima ta na mai fefai ġatore-iaġosirini guruġari asi eurani bene seġaġiri nai, nuġami ai bene tanu, ġia ġesi asi boġono vekako, be bene maiakaia. ¹⁵ Ġami vetari tarimanai asi boġono vaġa-iaġoa, senaġi tarikakami ġoveirini ilailanai boġono vaġa-ribaia.

Vevaġa-namo guruġari

¹⁶ Vereġauka, ġita ġera maino korana, ġia na ġaro vanaġivanaġi ġena maino bene vinimi ġemi maġuri tata nuġari ai. Vereġauka ġomi mabarami ġesi bene tanu.

¹⁷ Mai vevaġa-namo guruġana au, Paulo, tauġegu na atoreani. Ġegu fefa dokori ai vevaġa-namo guruġari maiġesi kavana ġimaġu na atorerini. Mo tu au ġegu fefa vaġa-moġoniri vetoġana.

¹⁸ Ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena varevare-bara ġomi mabarami ġemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE GINIGUINENA TIMOTEO ĜENA

1 Timoteo vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa maiĝa tu dia ekalesia doĝorona ta ĝena etoreato, mai tu tarima sebona arana Timoteo moĝo ĝena etoreato. Timoteo tu betaĝu Paulo ĝena evanelia ĝauveina nuĝanai emaĝuri-ĝenoĝoito (Apostolo 14; 1 Timoteo 1:2).

Paulo na mai fefa Timoteo ĝena tu laĝani 61 ma 65 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karaa 3:15; 4:12; 6:11-12.

Paulo na mai fefa etoreato tu, 1) Timoteo evaĝa-guruĝa toreĝauato, vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari na beĝe ĝofaiani garina; 2) ekalesia doĝorona ĝorikauri tarimari ema diakono tu aiĝesina tarimari bene ĝabiri; 3) vevaĝa-riba moĝoniri bene vevaĝa-riba-iaĝi; 4) Timoteo elaunaĝiato, Vari Namona eribaiato moĝa ĝobina bene torea ema bene ĝobata-iaĝia.

Ĝena toretore tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Vevaĝa-riba guruĝari moĝoniri bene ĝabi-gigitariri - karaa 1
2. Ĝauĝau e toma-rakariĝo guruĝari - karaa 2
3. Veĝitaĝau tarimari baregori ema diakono tu kamasiri beĝene ruĝa - karaa 3
4. Vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari - karaa 4
5. Vetuĝunaĝi-iaĝovini tarimana e ekalesia doĝorona aiĝesi beĝene tanu - karaa 5-6

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu, ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Mai apostolo ĝauveina aveiani tu ĝita ĝera vaĝa-maĝuri Barauna ema Keriso Iesu ĝeri guruĝa lorinai. Ĝita tu Keriso Iesu ĝenai moĝo tavetuĝamaĝikauni.

² Timoteo, ĝoi atore-vinimuni, natugu korikori veĝabidadama nuĝanai. Barau ĝita Tamara ema Keriso Iesu ĝita ĝera Vereĝauka ĝerina varevare-bara, vevetuĝaĝwa, e maino ĝemu ai bene tanu.

Vevaĝa-riba ĝofaĝofa tarimari loriri bono toreri

³ Makedonia ĝana niaĝo atato nai, ĝoi avaĝa-guruĝamuto, akirato, Efeso ai bono tanu. Korana tarima tari monai tu guruĝa ĝofaĝofari ĝevevaĝa-riba iaĝirini. Ĝoi na moĝeri tarima bonoa kirari, beĝene doko. ⁴ Bono kirari, sinasina e tuburi ĝatari arari tu asi beĝene vetauri, korana moĝeri na tu veĝareveĝare moĝo beĝe vaĝa-ĝorarini. Ema moĝeri maki ĝia ĝeri veĝabidadama asi beĝe vaĝa-kavarini, ema Barau na ĝita ĝerai kara neveia etoni dagarana asi beĝe ribaiani. ⁵ Au ĝegu mai guruĝa tauna korikori tu ĝegu ura veuravini bene fofori. Mo veuravini tu nuĝa namo vedaureana, tuĝamaĝi iobukaiobukana, ema veĝabidadama moĝonina ĝerina eiaĝomani. ⁶ Tarima tari tu moĝeri na ĝeraka-veĝitato, benamo guruĝa babori, asi tauri guruĝari ĝekiraĝirini. ⁷ Ĝia ĝeurani tu Barau ĝena taravatu vevaĝa-riba-iaĝiri tarimari ai beĝene iaĝo, senaĝina ĝia tauĝeri ĝeri guruĝa tu asi ĝetuĝamaĝi-fakarini, ĝeguruĝa-iaĝirini dagarari tauri korikori maki vekuretoĝa rakava, asi ribari.

⁸ Ĝita ribara, taravatu tu namo bema tarima na beĝauvei-iaĝi ginikauani nai. ⁹ Maiĝa maki ma ribara: Taravatu ĝeveirito tu dia vei-iobukaiobuka tarimari ĝeri, senaĝi taravatu asi ĝekorana-iaĝirini tarimari ĝeri, ema kira-sirivaĝi tarimari ĝeri, Barau garina asi ĝegarini e vei-rakava tarimari ĝeri, asi veaĝa tarimari ema Barau asi ĝegubakauani tarimari, sinari e tamari ĝevaĝirini ema vaĝivaĝi tarimari. ¹⁰ Mata-boraĝa e veĝuravanaĝi tarimari, tau o vavine karori ĝesi ĝekimani tarimari, tarimarima ĝelearini benamo ma ĝevoivoi-iaĝirini tarimari, ĝofaĝofa tarimari Kota nuĝanai

gōfagōfa guruḡari ḡekiraḡini. Ema veiḡa rakavari ḡutuma ḡeveini vevaḡa-riba guruḡari moḡoniri ḡesi asi ilaila. Taravatu tu moḡeri tarimarima ḡeri ḡeveirito. ¹¹ Mo vevaḡa-riba guruḡari moḡoniri tu Vari Namona nuḡanai, Barau na au eviniguto bana kiraḡi-foforiri ḡana. Mo Vari Namona tu mareva namo Barauna ḡena mama e seḡuka varina.

Paulo na Keriso etanikiu-viniato

¹² Ġera Vereḡauka Keriso Iesu na kokore eviniguto, ema etuḡamaḡiguto ma ḡegu vetuḡamaḡikau ḡena vetuḡunaḡi baiaḡo-vinini. Moḡesina naima etoreguto, ḡena vetuḡunaḡi bana iaḡo-vinia ḡana. Moḡa lorinai atanikiu-viniani. ¹³ Moḡoni, guinenai au na Keriso tu aguruḡa-rakava viniato-ḡoi, alai-veḡitaiato-ḡoi ema avei-veḡareveḡare rakavaiato-ḡoi. Senaḡi Barau na evetuḡa-ḡwaguto, korana mo negai kara aveiato-ḡoi tu au asi ribagu, ema Keriso asi avaḡa-moḡoniato-ḡoi. ¹⁴ Ġera Vereḡauka ḡena varevarebara barego lelevaḡi au iatagu ai ebubu-kauato, veḡabidadama e veuravini ḡesi. Mo veḡabidadama e veuravini tu Keriso Iesu ḡesi bita sebonani vau bita ḡabirini dagarari.

¹⁵ Mai guruḡa tu moḡoni, ema tarimarima mabarari na beḡene ḡabi-raḡea e beḡene vaḡa-moḡonia tu namo: Keriso Iesu tanobara ḡana eiaḡomato tu vei-rakava tarimari vaḡa-maḡuriri ḡana. Vei-rakava tarimari mabarari fakari ai rakava kwaikwai tarimana tu au. ¹⁶ Senaḡi Barau ḡena vevetuḡaḡwa au, rakava kwaikwai tarimagu, ḡegu ai etoreato, korana Keriso Iesu ḡena vevaḡa-ḡwaḡiḡi bene vaḡa-foforia ḡana. Vevaḡa-ḡita namonai bene vaḡa-iaḡogu, tarimarima na beḡene vaḡa-moḡonia vau, ḡia ḡenai beḡene veḡabidadama, maḡuri vanaḡivanaḡi beḡene ḡabia ḡana. ¹⁷ Barau tu tanu-vanaḡivanaḡi Verena, ḡia mase asi ribana, asi ḡitaḡitana, ḡia ḡereḡana kwariḡutu moḡo Barau. Ġia moḡo bitana gubakaua, bitana vaḡa-raḡea toma bene iaḡo mo vanaḡivanaḡi. Amen.

Timoteo na vetari namona bene vetari-iaḡia

¹⁸ Timoteo, natugu o, au mai vaḡa-naḡi ḡoi avinimuni, peroveta tarimari na ḡeperoveta-iaḡimuto ilailanai, moḡeri bono tuḡamaḡi-taḡori. Mo peroveta guruḡari bono korana-iaḡiri, be Barau ḡena vetari nuḡanai vevaḡi namona bono veia. ¹⁹ Ġemu veḡabidadama bono ḡabi-gigitaria, ema nuḡamu iauna namo bene tanu. Tarima tari na nuḡari garori asi ḡeseḡaḡi-vinirito, benamo ḡeri veḡabidadama tu noḡa bouti fore ai ḡevaḡa-daḡi-kauani, benamo eḡwa-kirakraiani kavana. ²⁰ Moḡesi ḡeveito tarimari ta tu Himenaio ma ta tu Alesanda. Ġia tauri ruarua tu Satani ḡimana nuḡanai atorerito. Korana ḡia beḡene riba, be Barau asi ma beḡene vei-veḡare veḡarea ḡana.

2

Rubu toma-rakariḡo dabarana korikori

¹ Au ḡegu sisiba giniginena tu maiḡa: Tarimarima mabarari urari ai Barau boḡono noḡi-vinia, boḡono ḡauḡau, tarimarima urari ai Barau e tarima vekaravari ai boḡono ruḡa, Barau boḡono noḡia ema boḡono tanikiu-vinia. ² Kini e gavamani mabarari ḡeri maki boḡono ḡuriḡuri, be bitana tanu-ginikau ma mainora ḡesi, ema Barau bitana korana-iaḡia ma moḡonira ḡesi. ³ Moḡesi tu namo, ema Barau ḡera vevaḡa-maḡuri tarimana bita vaḡa-verereani. ⁴ Barau eurani tarimarima mabarari beḡene maḡuri ema guruḡa moḡonina beḡene ribaia. ⁵ Korana Barau tu sebona kwariḡutu moḡo; ema Barau e tarimarima vefakari ai eruḡani tarimana maki sebona moḡo, Keriso Iesu. ⁶ Ġia tauḡena ḡena maḡuri evinito, tarimarima mabarari bene voi-ḡenoḡoiri ḡana. Barau ḡena vevaḡa-moḡoni na tu mo ḡaro eḡabi-viriḡiato, monai vau ema foforito. ⁷ Moḡesina nai au etoreguto, apostolo e ḡobata tarimagu. Mai tu moḡoni, asi aḡofamini. Au etoreguto tu, irau bese tarimari ḡeri ai veḡabidadama korikorina bana vevaḡa-riba-iaḡiri.

⁸ Au aurani gabu mabarari ai tau tu ġimari veaġari beġene ġabi-vaisiri ġauġau nuġanai. Senaġi ġauġau ai ġimari veaġari beġe ġabi-vaisirini nai tu, nuġari tu asi baruri ema asi daradarari ġesi.

⁹ Au aurani vavine maki beġene vedabuġa-ginikau, ma vegubakauri ġesi dabuġa beġene riġo. Ġuiri asi beġene fego-irauirauri, ema golo o aġeva ma marevari irauirau na asi beġene vera, ema voiri baregori dabuġari na maki asi beġene vedabuġa. ¹⁰ Senaġi veiġa namori ema roroġotori mabarari veravera noġa beġene veiri. Korana Barau ġegubakauani vavineri ġeri veiġa korikori tu moġesina. ¹¹ Vavine na Barau ġena guruġa beġene seġaġi-viniri ma nuġa ġave-mukori ġesi, asi beġene guru-raġe. ¹² Au asi aurani vavine vevaġa-riba ġauveina beġene vei, ema veġorikau maġurinai ġia na tau asi beġene guine-iaġiri, ema asi beġene guru-raġe. ¹³ Korana Barau na Adamu evei-guineato, murinai vauro Eva ma eveiato. ¹⁴ Ema Satani na tu dia Adamu eġofaiato, senaġi Eva eġofaiato, benamo evei-rakavato. ¹⁵ Senaġina vavine tu mero beġene ġabi. Korana monana vavine vevaġa-maġuri beġe ġabiani. Mo tu bema ġeri veġabidadama e veuravini beġe ġabi-taririni ema beġe veaġani e beġe tanu-ginikauni.

3

Veġorikau tarimari rubu nuġanai

¹ Mai guruġa tu moġoni: Bema tarima ta eura-rakavani, ekalesia ġorikauna dagina bene ġabia etoni, ġia tu ġauvei namo vedaureana eura-viniani. ² Ekalesia ġorikauna tarimana tu maiġesi bene tanu: Ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana, rakava ta ġenai asi boġoitaġoani. Ġia tu ġaraġona vavine sebona moġo, vevaġa-gwaġiġi tarimana, ġena tuġamaġi e veiġa maki roroġoto. Tarima boruri eġabi-raġerini ġena numai ema vevaġa-riba ġauveiri ma ribana tarimana. ³ Asi niuniu rakava-rakava tarimana ema asi eniara-niarani tarimana, senaġi manau ema maino tarimana; moni asi emata-ġaniġanini tarimana. ⁴ Ġena numa tarimari eġitaġau-ginikaurini tarimana ema natuna keikeiri na garona ġeseġaġi-viniani ma vegubakauri ġesi tarimana. ⁵ Korana bema tarima ta na ġena numa tarimari korikori asi beġitaġau-ginikaurini nai tu, kamara dabarai Barau ġena ekalesia doġorona beġita-ġauani? ⁶ Ekalesia variġuna na veġorikau dagina asi bene ġabia, korana beveiavini ġesi. Korana bevekokorokuni nai, Barau na vevaġa-maoro bevei-viniani Diabolo evei-viniato kavana. ⁷ Ġia tu asi ekalesia na maki ġegubakauani tarimana, ma tari na guruġa rakavari asi beġe kiraġini ġenai, ma Diabolo ġena rigiriġi ai maki asi bea toġani.

Diakono tarimari

⁸ Diakono maki moġesi, tarimarima na ġeri veiġa namori lorinai ġegubakaurini tarimari, ema dia dagara ta kiraġi-iaġinai tu tarima ta ġenai tu guruġa ta ġea kiraġiani, ma ta ġenai tu guruġa boruna ta ma ġea kiraġiani tarimari. Wain asi ġeniu-ġutumaiani, ema moni e farefare asi ġemata-ġaniġani-iaġirini, ema veiġa ġofaġofari ġerina moni o farefare asi ġeġabini tarimari. ⁹ Ġia na guruġa moġoniri korikori vekuretoġari Barau na ġita taveġabidadamani tarimara ġerai ema vaġa-foforirito, moġeri ġeġabi-gigitaririni nuġari ma iobukaiobukari ġesi. ¹⁰ Ġia tu boġono tovonagi-guineri. Bema ġeri ai vetoukau ta asi boġo ġoitaġoani nai, diakono dagina beġene ġabi. ¹¹ Ġaraġori vavineri maki tarimarima na ġegubakaurini vavineri, asi ġeverori-toreni, ma vevaġa-gwaġiġi ribari e ma ġeri vetuġamaġikau dagara mabarari ġeri ai. ¹² Diakono tu ġaraġona vavine sebona moġo, natuna ema ġena numa tarimari ġitaġauri ma ribana. ¹³ Korana diakono ġauveina ġevei-ginikauani tarimari tu tarimarima na beġe gubakaurini, ema ġia tauġeri maki nuġari ma kokoreri ġesi Keriso Iesu ġenai ġeri veġabidadama beġe vaġa-ruġarini.

Guruġa vekuretoġa mabarana

¹⁴ Oba, au ġegu tuġamaġi tu bana raga-iaġosi, be banasi ġitamu, senaġina mai guruġa tu atore-vinimuni. ¹⁵ Bema bakwaiboni nai, mai guruġa na bene vaġa-ribamu, tarimarima Barau ġena bese nuġanai tu kamasi beġene tanu. Barau ġena bese tarimari tu maġuri Barauna ġena ekalesia, ema ġia tu guruġa moġonina duġuna baregona ema korana. ¹⁶ Moġoni, Barau korana-iaġina tu vekuretoġa ema dobu-masemase, Barau na evaġa-foforiato tu maiġa:

Ġia tu efororito tarima tauġaninai,
Iauka Veaġa na iobukaiobukana ekiraġiato,
aneru na ġeġitaiato.
Tanobara mabarari fakari ai ġeġobata-iaġiani,
tanobarai tarimarima na ġevaġa-moġoniani,
ġena mareva baregonai Barau na eġabi-varaġeato.

4

Vevaġa-riba ġofaġofa tarimari

¹ Iauka Veaġa na ekiraġi-foforiani, tarima tari ġoirara ġarori ai Keriso ġabidadama-vinina beġe raga-kwaneani, benamo ġofaġofa iaukari beġe seġaġi-vinirini, ema iauka rakavari ġeri vevaġa-riba beġe ġabi-raġerini. ² Mo vevaġa-riba tu guruġa ġofaġofa tarimari na beġe kiraġirini. Ġia ġeri tuġamaġi iobukaiobuka dabarana tu emaseto, noġa moġo auri seġuka lelevaġi na ġegabu-maserito kavana. ³ Mo tarima na tarimarima ġekira-ġoirini asi beġene veġaraġo, ema ġaniġani tari beġe kiraġirini tu asi beġene ġani. A mo ġaniġani tu Barau na eveirito dagarari. Keriso ġevaġa-moġoniani e guruġa moġonina ġeribaiato tarimari na beġene ġaniri vaġa-namo ġauġauna murinai. ⁴ Korana tu dagara mabarari Barau na eveirito tu namo moġo. Ma ġaniġani ta tu asi bitana ruġaia, bema Barau tatanikiu-viniani vau taġabi-raġerini nai. ⁵ Korana mo tu Barau ġena guruġa na ema ġuriġuri na ġevaġa-veaġarini Barau ġoiranai.

Keriso ġena vetuġunaġi tarimana namona

⁶ Bema ġoi na moġeri guruġa tarikakara bovaġa-ribarini nai, ġoi tu Keriso Iesu ġena vetuġunaġi tarimamu namomu ta. Ema Iesu ġabidadama-vinina guruġari moġoniri ema vevaġa-riba guruġari namori okorana-iaġirini, maniġeri tu iauka ġaniġaniri, ġoi ġeġubu-iaġimuni. ⁷ Sinasina babori ġerina tu bono veġita ema bono raga-kwaneri. Barau korana-iaġi-korikorinai bono kokore. ⁸ Tauġanina vaġa-kokorena veġari ġeri namo tu misina moġo, senaġi Barau korana-iaġina ġena namo tu barego lelevaġi dabara mabarari ai tu-na. Korana monana tu namo bita doġariani mai maġuri nuġanai ema ġoira maġurinai. ⁹ Mo tu guruġa moġonina, be bitana ġabiraġe-ginikaua. ¹⁰ Moġa uranai tavekwarāġini ema tamidigu-midiguni, korana tu maġuri Barauna ġenai ġera tuġamaġikau tatore-kauani. Ġia tu tarimarima mabarari ġeri vevaġa-maġuri Barauna, ma ġia tu ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri vevaġa-maġuri Barauna korikorina.

¹¹ Mai guruġa maiġeri bono velaunaġi-iaġiri e bono vevaġa-riba-iaġiri. ¹² Ta na ġoi asi bene ġita-fitoġamu, korana ġoi tu maraġa variġu moġo, senaġi vevaġa-ġita-iaġi tarimamu namomu ai bono iaġo ġemu guruġai, veġai, veuravini ai, veġabidadamai, ema maġuri namo vedaureanai. ¹³ Buka Veaġa bono iavi-foforia tarimarima ġeri ai, bono ġobata-iaġia, bono vevaġa-riba-iaġia, bene iaġo mo, au bana iaġosi. ¹⁴ Barau na evinimuto varevarena ġauvei-iaġinai asi bono moira. Mo varevare o seġuka tu peroveta guruġari ġerina oġabiato dagarana, ekalesia ġorikauna tarimari ġimari ġoi debamu ai ġetore-kaurito ġaronai. ¹⁵ Moġeri dagara bono ġauvei-iaġi ġitakauri. Mai ġauvei bono kokore-iaġia nuġamu e tauġanimu mabarari ġesi, be ġemu kokore tarimarima mabarari na beġene ġitaia. ¹⁶ Ġemu maġuri ġobina bono torea, ema ġemu vevaġa-riba guruġari loriri bono toreri. Mai veġa maiġeri bono vei-vanaġi vanaġiri.

Korana bema moġesi boveini nai, tauġemu bovevaġa-maġurini ema ġeseġaġi-vinimuni tarimari maki bovaġa-maġuririni.

5

Ġauvei veġabidadama tarimari rekeri ai

¹ Tarima baregona ta asi bono kira-feia; senaġi bono vaġa-guruġa ġaveġavea tamamu kavana. Maraġa variġu tu bono vaġa-guruġari tarikakamu kavana. ² Vavine baregori sinamu kavana bono veiri, ema vavine variġu tobamu kavana bono veiri, ma nuġa namo vedaureana ġesi.

³ Vabu ġereġari kwariġutu moġo nai tu bono gubakauri. ⁴ Senaġina vabu ta bema ġia tu ma natuna, o ma tubuna nai tu, ġia guine tu Barau korana-iaġina veiġana ġeri bese nuġanai roġo beġene riba-iaġia e beġene vaġa-foforia. Mo tu ġeri bese ġobiri beġene toreri ema vaġa-kavari. Moġesina veiġari ai tu tamari e sinari ma tuburi ġaukari ġeri vekwaraġi ġevaġa-voi ġenoġoirini. Ma maiġesi veiġari na tu Barau ġevaġa-iakuani. ⁵ A vabu, ġereġana moġo asi tau ġitaġauna, ġena tuġamaġikau tu Barau ġenai moġo betoreani. Boġi-laġani beġauġauni, Barau benoġiani bene vaġa-kavaia ġana. ⁶ Senaġi tauġanina vaġa-vererena moġo veiġana eveiani vabuna tu varau emaseto, enabe roġo maġuri etanuni. ⁷ Mai guruġa tu vabu mabarari bono viniri, be ta ġenai rakava ta asi beġene doġaria. ⁸ Senaġi bema tarima ta na garagarana, o sikira ġena numa tarimari korikori, ġeri-ġari asi eġwaġwa-raġasini e eġuburini nai, ġia ġena veġabidadama Keriso ġenai tu ekure-toġaiiani. Ġia ġena rakava na tu asi eveġabidadamani tarimana ġena rakava maki evanaġiani.

⁹ Vabu ta arana asi bono torea roġo, vabu mabarari arari otorerini bukanai. Senaġina bema ġia ġena maġuri laġanina 60 evanaġiato, ema tau sebona moġo eġaraġoato. ¹⁰ Ema ġena veiġa namo lorinai tarimarima na ġeribaiani, e natuna ġobiri etoreginikaurini, varivari tarimari eġabi-raġerini ġena numai, veaġa o ekalesia tarimari kwakuri eġuriġirini, (moġa anina tu tauġena evetore-riġoni), ġevaġa-midigu midigurini tarimari evaġa-kavarini, ema veiġa namori ai ekokoreni vabuna moġo arana bono torea.

¹¹ Senaġi vabu variġuri tu arari asi bono toreri, korana ġeri tuġamaġi rakavari na beġe ġori-kaurini, benamo Keriso ġenana beġe raka-veġitani, benamo ma beġe veġaraġoni. ¹² Benamo metona tauġeri na beġe ġabiani, korana ġeri guruġatore guinena Keriso ġenai ġefitoġaiiani lorinai. ¹³ Ġubulefi beġe ribaiani ema numa loriri ai beġe raġekau-raġe-kauni. Dia ġubulefi moġo, senaġina beġe mugumuguni, raka-boġeraġe boġeraġe ema asi ġere kiraġiri guruġari beġe kiraġirini. ¹⁴ Moġa lorinai au aurani vabu variġuri tu beġene veġaraġo, be naturi beġene vaġa-ġorari, ema ġeri numa beġene ġita-ġauri, benamo evetari-vinirani iaukana faka ta asi beġene vinya ġita bene ġofaġofa-iaġira ġana. ¹⁵ Korana vabu tari tu varau Iesu ġena dabara na beġe raka-veġita, benamo Satani murinai ġerakani.

¹⁶ Senaġi bema Iesu evaġa-moġoniani vavinena ta ġena numai vabu tari ġetanuni, mo vavine na mo vabu bene ġitaġau-ginikauri, be ekalesia iatanai meto asi beġene tore-kaua. Moġesi tu vau ekalesia na tu ġereġari ġetanuni vaburi moġo beġita-ġaurini.

¹⁷ Ekalesia ġeġori-kauani tarimari, ekalesia ġauveina ġevei-ginikaurini tarimari, tu boġono gubakau-baregori, ema voiri iatari ai boġono torekau. Mai tu Barau ġena guruġa ġeġobata-iaġirini e ġevevaġa-riba-iaġirini tarimari akiraġirini. ¹⁸ Korana Buka Veaġa tu maiġesina ekirani, “Boromakau na widi efanafana-iaġirini nai tu, muruna asi bono barubarua.” Ma ekirani, “Ġauvei tarimana ġena ġauvei tu voina bene ġabia, moġesina tu maoro.”

¹⁹ Bema tarima ta na ekalesia eḡori-kauani tarimana ekiraiani, ḡia tu ekerereni nai tu, asi bono seḡaḡi-viniri, bene iaḡo mo, tarima ruarua o toitoi na beḡe vaḡa-moḡoniani vau. ²⁰ Ġevei-rakavani tarimari tu ekalesia tarimari ḡoirari ai bono vaneri, be tarimarima maki beḡene gari.

²¹ Barau e Keriso Iesu ema aneru veaḡari ḡoirari ai au ḡoi avaḡa-guruḡamuni, mai vevaḡa-naḡi guruḡari bono seḡaḡi-viniri nuḡamu sebonai. Tarima baregori ema garagaramu moḡo asi bono ḡabi-raḡeri. ²² Ġimamu tarima ta tubuanai asi bono torekau-ḡarimoḡia, tari ḡeri veiḡa rakavai asi bono vei-rakava, tauḡemu lorimu bono vetore, bono namo-vedaurea.

²³ Nanu korikori moḡo asi bono niu, senaḡi wain koturi kota maki bono niu, korana nuḡamu bene iarevaia, okeve-kinikini ḡutumani bene.

²⁴ Tarimarima tari ḡeri rakava tu fofori-ginikau, ma moḡeri rakava na ḡia tu ḡeraga-kwanerini, benamo ḡeiaḡo-guineni Barau ḡena Kota gabuna ḡana. Senaḡi tari ḡeri rakava tu vekuretoḡa, gabivau muriri na ḡerakanāḡi-rakanāḡini. ²⁵ Moḡesina moḡo veiḡa namori maki maḡatai foforitaḡo. Senaḡina veiḡa namori tari asi ḡefofori-ḡariḡarini dagarari tu vekuretoḡa moḡo asi beḡe tanuni, senaḡi beḡea foforini.

6

¹ Tuḡunaḡi ḡeiaḡo-vinini tarimari na ḡeri baregona tu beḡene gubakaua ema ḡena veḡorikau gaburenai beḡene tanu. Moḡesina beḡe veini nai tu, ḡeri baregona na Barau arana ema ḡita ḡera vevaḡa-riba iatari ai guruḡa rakavari asi bekiraḡini. ² Bema tuḡunaḡi ḡeiaḡo-vinini tarimari ḡeri baregori tu Iesu ḡevaḡa-moḡoniani tarimari nai tu, maiḡesi asi beḡene tuḡamaḡi, “Mai tu au tarikakagu, be garona asi naseḡaḡia e asi nagubakaua.” Asiḡina! Ġia tu maiḡesi neḡi beḡene vei, ḡeri baregori ḡeri vetuḡunaḡi misikose mabarari beḡene iaḡovini-ginikau. Korana ḡia ḡeri ḡauvei ḡena namo tu ḡeri baregori, Iesu ḡevaḡa-moḡoniani tarimari, na beḡe ḡabiani; moḡeri tu ḡia ḡatari namori.

Vevaḡa-riba ḡofaḡofa ema farefare moḡoniri

Maiḡeri dagara ḡia bono vaḡa-ribari ema bono launaḡi-iaḡiri. ³ Bema tarima ta vevaḡa-riba gofaḡofari bevevaḡa-riba iaḡirini, ema ḡena vevaḡa-riba ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena guruḡa moḡonina ḡesi asi besebonani, ma Barau ḡena maḡuri asi bevaḡa-ribarani, ⁴ ḡia tu veiavi tarimana, ema dagara ta asi etuḡa-maḡi-fakaiani. Ġia tu vedanaḡi irauirauri beveini, ema Barau ḡena guruḡa bevevane-iaḡirini. Moḡeri na tu mama, vevane, guruḡa rakavari, tarimarima ḡeri ai vevaḡa-daḡa tuḡa-maḡiri rakavari beḡe vaḡa-ḡorarini, ⁵ ema vanaḡivanaḡi veḡareveḡare maki asi ḡedokoni. Moḡesina ḡeveini tarimari ḡeri tuḡamaḡi tu rakava kwaikwai, ema guruḡa moḡonina na ḡeraka-veḡitato; ḡia matoru ḡetuḡamaḡini, Barau korana-iaḡina tu farefare ḡutuma bodoḡarini dabarana.

⁶ Moḡoni, Barau ḡekorana-iaḡiani, ema farefare voḡori na ma asi ḡeiaḡoni tarimari tu farefare ḡutuma lelevaḡiri beḡe ḡoitaḡoni. ⁷ Korana dagara ta tanobara ḡana asi taḡabi-iaḡomaiato, ema dagara ta maki tanobara na asi bita ḡabi-iaḡoani, asiḡina! ⁸ Moḡa lorinai, bema ḡita ma ḡara ḡaniḡani e ma ḡera dabuḡa nai tu, bitana kira, maiḡeri tu ilaila ḡemai. ⁹ Tarimarima deikara ḡeurani farefare ḡutuma lelevaḡi beḡene doḡari ḡetoni tarimari tu veribaḡani na eḡabirini, ḡeri ura babori ema ura rakavari na evaḡa-daḡa-raḡerini, monana einu-riḡorini rakava ḡana ema karava gabuna ḡana. ¹⁰ Korana moni uravinina tu rakava mabarari lamuna. Tarimarima tari moni ḡeuravini-baregoani tu Iesu ḡabi-dadama-vinina na ḡeraka-veḡitato, ema nuḡa midigumidigu vovoka na nuḡari egwanurini.

Paulo ḡena vevaḡa-riba guruḡari Timoteo ḡenai

¹¹ Senaĝi ĝoi, Barau ĝena tarima, moĝeri dagara mabarari bono raga-kwaneri! Benamo veiĝa iobukaiobukari, Barau korana-iaĝina, veĝabidadama, veuravini, vevaĝa-gwaĝiĝi, nuĝa manau bono vetauri ma kokoremu ĝesi. ¹² Veĝabidadama vetarinai bono kokore. Maĝuri vanaĝivanaĝi bono ĝabi-taria, korana mai maĝuri uranai tu Barau na ĝoi maki ekeamuto, tarimarima ĝutuma ĝoirari ai ĝemu veĝabidadama okiraĝi-foforiato ĝaronai.

¹³ Barau na dagara mabarari maĝuri evinirini, ema Keriso Iesu Pontio Pilato ĝoiranai evevarifuto tu guruĝa namona ekiraĝiato. Mai Barau e Keriso Iesu ĝoirari ai ĝoi avaĝa-naĝimuni: ¹⁴ Mai taravatu guruĝari mabarari bono korana-iaĝiri nuĝamu asi vetoukauna ta ĝesi ema kerere ta ĝemu ai maki asiĝina, roroĝoto moĝo, bene iaĝo mo, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝena iaĝoma ĝarona. ¹⁵ Barau tauĝena ĝena ĝaro korikori beraĝasini ai vau, Iesu Keriso beforini. Barau ĝereĝana moĝo Vere namo vedaureana, Veĝitaĝau Tarimana sebona kwariĝutu tu, kini ĝeri Kini ema vere ĝeri Vere. ¹⁶ Gia moĝo ĝereĝana etanu-vanaĝi vanaĝini; ĝia tu mama barego lelevaĝina nuĝanai etanuni, moĝa lorinai ta na asi beraka-kaviani riba; ĝia tu ta na asi eĝitaiato ema ta na asi beĝitaiani riba. Ĝia ĝenai vegubakau ema seĝuka bene tanu mo vanaĝivanaĝi. Amen.

¹⁷ Farefare ĝutuma tarimari mai tanobarai bono kirari, asi beĝene veiavi, tanobara farefareri ĝeri ai ĝeri tuĝamaĝi-dadamaĝi asi beĝene torea, korana moĝeri mabarari beĝe korini, senaĝi Barau ĝenai beĝene vetuĝamaĝikau; ĝia na dagara namori ĝutuma evinirani ĝera verere ĝari. ¹⁸ Bono kirari, veiĝa namori beĝene vei, veiĝa namori ĝeri farefare namori ai beĝene vaĝa-iaĝori. Veĝabiraĝe tarimari ai beĝene iaĝo ema ĝeri farefare tarima tari maki kota beĝene viniri ma verereri ĝesi. ¹⁹ Mo dabarai ĝia ĝeri farefare namori beĝe vaĝa-vegogo-torerini ĝoirari ĝarori ĝana, ema maĝuri korikori beĝe ĝabiani.

²⁰ Timoteo, Barau na evinimuto guruĝari bono ĝabi-tariri, guruĝa rakavari e guruĝa babori ema iaunega ĝofaĝofari vevaneri ai asi bono raka-toĝa. Tarima tari na mo iaunega ĝekiraĝirini, “Riba”. Mo tu ĝeĝofaĝofani. ²¹ Tarimarima tari na mo “Riba” ĝetoni moĝa ĝeĝabi-raĝerito, benamo ĝeri veĝabidadama Iesu ĝenai ĝeiaĝuiato.

Barau ĝena namo e varevare-bara ĝomi ĝemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA TIMOTEO ĜENA

2 Timoteo vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na Timoteo ĝena mai fefa vaĝa-ruaruana tu Paulo Romai ediburato taiminai etoreato. Etoreato laĝanina tu 66 ma 67 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 1:13-14; 2:15; 4:1-5.

Paulo na mai fefa vaĝa-ruaruana etoreato, ĝena ura tu, 1) Timoteo maĝuri moĝoni ai moĝo bene tanu; 2) meto baregori beĝoitaĝoni nuĝanai asi bene moira, senaĝi vetuĝunaĝi ĝauveina bene kokore-iaĝia.

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Keriso varina moĝonina Timoteo na bene ĝabi-gigitaria - karoa 1
2. Keriso ĝena vetuĝunaĝi ĝauveina bene korana-iaĝia - karoa 2
3. Keriso ĝenana beĝe veĝitani tarimari guruĝari ekiraĝito - karoa 3
4. Keriso ĝena guruĝa ĝereĝana moĝo bene ĝobata-iaĝia - karoa 4:1-5
5. Paulo ĝena veĝabituĝu guruĝari etuĝuto - karoa 4:6-22

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu, Barau ĝena ura lorinai; ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Barau na etuĝuguto, ekiraĝi-toreato maĝurina Keriso Iesu ĝenana bita doĝariani maĝurina bana ĝobata-iaĝia ĝana.

² Timoteo, ĝoi atore-vinimuni, natugu, aura-vinimuni. Barau ĝita Tamara ema Keriso Iesu ĝita ĝera Vereĝauka ĝerina varevare-bara, vevetuĝaĝwa, e maino ĝemu ai bene tanu.

Paulo ĝena vevaĝa-namo e vevaĝa-kokore guruĝari

³ Boĝi e laĝani vanaĝivanaĝi ĝegu ĝuriĝuri nuĝari ai ĝoi atuĝamaĝimuni. Ĝegu ĝauĝau nuĝari ai tu Barau, ma nuĝagu iau-namona ĝesi vetuĝunaĝina ai aĝo-viniani Barauna, atanikiu-viniani. Barau tu au tubugu ĝatagu na maki vetuĝunaĝina ĝeiaĝo-viniato.

⁴ Otaĝito atuĝamaĝiani, ema ĝegu ura baregona ĝoi ma bana ĝitamu, ĝegu iaku bene barego ĝana.

⁵ Ĝoi ĝemu veĝabidadama moĝonina ma atuĝamaĝi-ĝenoĝoiani. Mani veĝabi-dadama maniĝa tu tovtovonai tubumu vavinena Lois e sinamu Eunike ĝeri ai maki etanuto-ĝoi. Au aribani, mo veĝabidadama sebona tu ĝoi ĝemu ai etanuni.

⁶ Moĝesina nai avaĝa-vetuĝamaĝi ĝenoĝoimuni, Barau na evinimuto varevarena, au ĝimagu iatamu ai atore-kauato nai, oĝabiato dagarana, bono ĝauvei-iaĝia. ⁷ Korana Barau na ĝita evinirato Iaukana na tu nuĝara asi bevaĝa-ĝaririni Iaukana, senaĝi kokore, veuravini, e nuĝa-gwaĝiĝi evinirani Iaukana.

⁸ Ĝita ĝera Vereĝauka ĝena guruĝa kiraĝi-foforinai asi bene maiakamu, ema au Keriso ĝaramanai dibura numai atanuni nai maki, maiakagu na asi bene maiakamu. Senaĝi Barau ĝena kokore ai bono vevaĝa-gwaĝiĝi ema au ĝesi bono sebona, be Vari Namona ĝaramanai bitana midigumidigu. ⁹ Ĝia na evaĝa-maĝurirato ema ĝena keakea veaĝana na ekearato ĝena tarimarimai bitana iaĝo ĝana. Moĝesi eveito tu, dia ĝita ĝera veĝa e ĝauvei namo naima, senaĝi ĝia tauĝena ĝena ura e ĝena varevare-bara na moĝo. Mo varevare-bara tu tovtovonai veĝata, guba e tanobara roĝosi roĝo bere veia nuĝanai, Barau na Keriso Iesu ĝenana evinirato. ¹⁰ Senaĝi maitoma tu ĝita ĝerai Vevaĝa-maĝuri Tarimana Keriso Iesu eiaĝomato lorinai, mai varevare-bara ĝita ĝerai ema foforito. Keriso na mase ĝena seĝuka evaĝa-koriato, ema Vari Namona ĝenana maĝuri e tanu-vanaĝivanaĝi evaĝa-foforiato. ¹¹ Barau na au etoreguto tu mai Vari Namona bana ĝobata-iaĝia, bana ĝwa-rosia, ema bana vevaĝa-riba-iaĝia ĝana.

¹² Mo ġauvei ġaramanai au maiġesi amidigu-midiguni. Senaġi au tu asi emaiakaguni, korana aġabi-dadama-viniani tarimana tu ribagu ginikau. Ema au maki ribagu ġitakau, mai ġauvei ġimagu ai etoreato maiġa tu beġitaġau-ginikauani beiaġoni mo Kota baregona ġaronna beraġasini. ¹³ Guruġa moġoniri au ġeguna oseġaġirito guruġari bono ġabi-gigitariri e bono korana-iaġiri veġabi-dadamai e veuravini ai. Mo veġabidadama e veuravini tu Keriso Iesu ġenana ġeiaġomani. ¹⁴ Barau na evinimuto varevarena bono ġita-ġaua. Ġita nuġarai etanuni Iauka Veaġana na mo varevare ġitaġaunai bene vaġa-kavamu.

¹⁵ Goi ma ribamu Asia tanonai ġetanuni tarimari mabarari tu au ġeguna ġerakaveġitato, Figelo e Hemogenes maki. ¹⁶ Onesiforo ma ġena numa tarimari ġesi tu Vereġauka na ġena vevetuġaġwa iatari ai bene torea, korana ġia na nega ġutuma au nuġagu evaġa-gwaġiġiato-ġoi. Ema au dibura numai atanuto maiakana na asi emaiakaiato. ¹⁷ Ġia Romai eraġasito ġaronai tu, au evetau-kokore kokoreguto mo edoġariguto. ¹⁸ Vereġauka na ġena vevetuġaġwa iatanai bene torea mo, Kota baregona ġaronai! Ema ġoi ma ribamu ginikau Efeso ai au vetuġunaġigu aiġesi eiaġo-viniato.

2

Keriso Iesu ġena vetari tarimana moġonina

¹ Moġa lorinai, natugu, ġoi tu Keriso Iesu ġena varevare-bara nuġanai bono kokore. ² Tarimarima vovoka ġoirari ai au ġeguna kara oseġaġirito dagarari vetuġamaġikau tarimari bono vaġa-ribari. Benamo moġeri na maki tarima tari ġeri ma beġenea kiraġi.

³ Keriso Iesu ġena vetari tarimana namonai bono iaġo, ema midigumidigu nuġanai bono vevaġa-gwaġiġi au aveini kavana. ⁴ Vetari tarimana ġena maġuri ma ribamu. Evetarini nuġanai, ġauvei tari asi beveirini riba. Senaġina ġia ġena ura tu eġabi-toġaiato vetari verena vaġa-iakuna veġana moġo bene veia. ⁵ Raga-iruiru baranai eragani tarimana, asi bekokoreni riba o korona asi beġabiani riba, bema raga-iruiru taravatuna asi bekorana-iaġiani nai tu. ⁶ Vamoka vei tarimana beġauvei-kokoreni tu tauġena roġo voina bene ġabi-guinea kwakwa ġaronai. ⁷ Vereġauka na vau tuġamaġi-faka bevinimuni, benamo mo guruġa mabarari bakiraġiri boriba-ginikaurini.

⁸ Maiġa tu bono tuġamaġi-taġoa. Iesu Keriso tu Davida senena, mase na evariġisi-ġenoġoito. Au na tu maiġesina akiraġiani Vari Namona aġobata-iaġiani nai. ⁹ Moġesina naima ġevaġa-midigu midiguguni, dibura numai maki seini na ġebarubaruguni noġa vevaġideba o lema tarimagu. Senaġina Barau ġena guruġa tu asi barutari. ¹⁰ Moġa lorinai midigumidigu mabarari avevaġa-gwaġiġi-iaġirini Barau na eġabi-viriġirito tarimari dairi ai, be ġia maki Keriso Iesu ġenana eiaġomani vevaġa-maġurina, ema etanu-vanaġi vanaġini marevana baregona beġene ġabia uranai.

¹¹ Mai tu guruġa moġonina:

“Bema ġita Keriso ġesi tamaseto nai tu, ġia ġesi maki bita maġurini.

¹² Bema tavevaġa-gwaġiġini nai, ġia ġesi maki bita veġorikau-sebonani. Bema ġia takira-ġuniġauani nai, ġia na maki ġita bekira-ġuniġaurani.

¹³ Bema ġita asi tavetuġamaġikauni, ġia tu roġo gabunai ma ġena vetuġamaġikau beruġa-taġoni; Korana ġia tauġena tu asi bevekira-ġuniġauni, (mai tu ġena kiraġitore guruġari ġia na asiġina ġinavaġi bekeforini).”

Ġauvei tarimana namona

¹⁴ Mo guruḡa ma bono vaḡa-riba ḡenoḡoiri, ema Barau ḡoiranai bono kira-toreḡauri, guruḡa koriri veḡare-veḡareri asi beḡene vevaḡi. Korana monana namo ta asi bevaḡa-ḡoraiani, senaḡi beḡe seḡaḡini tarimari ḡeri maḡuri moḡo bevaḡa-rakavarini. ¹⁵ Bono ḡauvei-ḡunaḡave, be Barau ḡoiranai bono fofori nai, bene vaḡa-moḡonimu, ḡauvei tarimana asi emaiakaiani tarimana kavana. Korana ḡia na tu Barau ḡena guruḡa moḡonina evevaḡa-riba ginikauani. ¹⁶ Sisiba rakavari e babori asi bono kiraḡi, ema ḡerina bono veḡita, korana mo sisiba ḡekiraḡirini tarimari tu Barau ḡenana ḡerakamanaḡani. ¹⁷ Guruḡa moḡesina ḡekiraḡirini tu noḡa manuḡa rakavari ḡebakarini kavana. Himenaio e Fileto tu moḡesina tarimari. ¹⁸ Ḣia tauri ruarua na tu guruḡa moḡonina dabarana ḡeraga-kwaneato. Ḣekirani variḡisi-ḡenoḡoi tu evetoreto, be ekorito. Moḡesina ḡeguruḡani nai, tarima tari ḡeri veḡabidadama ḡevaḡa-rakavarini.

¹⁹ Senaḡi Barau ḡena guruḡa korana tu eruḡa-gwaḡiḡini fore baregona noḡa, asi beḡareva-ḡarevani. Iatanai tu mai guruḡa etoreato, “Vereḡauka ma ribana deikara tu ḡia ḡena.” Ma ekirani, “Deikara ekirani ḡia tu Vereḡauka ḡena etoni tarimana tu vei-rakava ḡenana bene raka-veḡita.”

²⁰ Numa baregona nuḡanai tu mereki irauirauri moḡeri, dia mabarari golo e silva na ḡeveirito dagarari moḡo, senaḡi ḡau e tano na ḡeveirito dagarari maki moḡeri. Tari tu ḡaro baregori ai vau beḡe ḡauvei-iaḡirini, a tari tu ḡeḡauvei-iaḡi vanaḡivanaḡirini ḡaniḡani ḡari o momo fitoḡa dagarari. ²¹ Bema maiḡeri veiḡa rakavari ḡerina tauḡena eveiarevani tarimana tu, ḡauvei namori ḡauvei-iaḡiri tarimanai Vereḡauka na bevaḡa-iaḡoani ema bevaḡa-veaḡaiani. Ḣia tu eḡita-ḡauani tarimana ḡena ḡauvei tarimana aroribanai beiaḡoni ḡauvei namori mabarari veiveiri ḡana.

²² Ḣuru variḡu ḡeri ura rakavari mabarari bono raga-kwaneri, ema maiḡeri bono korana-iaḡiri: Vei-iobukaiobuka, veḡabidadama, veuravini, ema maino. Ma nuḡari namo vedaureari Vereḡauka ḡenoḡiani bene vaḡa-kavari ḡana tarimari ḡesi bono sebona. ²³ Vedanaḡi e veḡareveḡare babori ḡerina bono raka-veḡita, korana ḡoi ribamu moḡeri na tu vevane beḡe vaḡa-ḡorarini. ²⁴ Vereḡauka ḡena vetuḡunaḡi tarimana tu asi bene vevane, senaḡi tarimarima mabarari bene iaunamo-viniri, bene vevaḡa-riba ginikau, asi bene baru. ²⁵ Ḣekira-fitoḡaiani tarimari bene kira-rogori ma manauna ḡesi, betaḡu Barau na bevaḡa-vetuḡamaḡi kurerini, benamo guruḡa moḡonina beḡe ribani. ²⁶ Benamo ḡia ḡeri tuḡamaḡi beḡe roroḡoto-ḡenoḡoini ema Diabolo ḡena rigirigi na beḡe raga-veḡitani, korana ḡia na roḡo eḡabi-taririni ḡena ura beḡene veiri ḡana.

3

Ḣaro magori ai

¹ Ema maiḡa maki bono ribaia: Ḣaro dokori ai tu rakava ḡutuma beḡe ḡorani. ² Tarima tu tauḡeri moḡo beḡe veura-vevinini, moni beḡe mata-ḡaniḡani iaḡirini, beḡe vekiraḡi-varaḡe varaḡeni, beḡe veiavini, ḡeri guruḡa beḡe rakavani, tamari sinari beḡe kira-sirivaḡi vinirini, tanikiu maki asi beḡe toni, ema asi beḡe veaḡani. ³ Asi beḡe veura-vini, tarima ḡeri rakava asi beḡe tuḡamaḡi-fitoḡarini, beḡe verori-toreni, asi beḡe vevaḡa-gwaḡiḡini, beḡe niara-niararini, beḡe kira-sirivaḡini. ⁴ Ḣia tu beḡe revani, ḡeri tuḡamaḡi rakavari ilailari ai beḡe vei-taḡuitaḡuini, nuḡari veiavi na beḡe vonuni, tanobara iakuri e verereri beḡe ura-vinirini, a Barau tu asi beḡe ura-viniani. ⁵ Barau korana-iaḡina tu tauna korikori iouiouna murikana rekenai moḡo ḡetovotovoani, a ḡia tauna korikori seḡukana tu ḡeruḡaiani. Mo tarimarima ḡerina tu bono raka-veḡita.

⁶ Moḡesina tarimari tu tarimarima ḡeri numa nuḡari ai ḡeraka-toḡani, benamo nuḡari moira vavineri ḡeḡofarini. Mo nuḡari moira vavineri tu ḡeri veiḡa rakavari metori na ḡelaulau-taririni, ema ḡeri ura rakavari na ḡeḡori-kaurini. ⁷ Moḡeri vavineri tu vanaḡivanaḡi riba ḡevetauni, senaḡina guruḡa moḡonina tu asi ḡedoḡariani. ⁸ Iane e

Iambre, Aigupito ġeri ġora tarimari, na Mose ġelaulau-ġauato kavana, mai vevaġa-riba ġofaġofa tarimari na guruġa moġonina ġelau-ġauani. Ġia ġeri tuġamaġi tu rakava kwaikwai, ema ġia tu ġeri veġabidadamai asi ġekokoreto, ġeketoto. ⁹ Senaġi asi beġe raga-kwareġani, korana tarimarima mabarari na ġeri babo beġe ġita-doġariani, Iane e Iambre ġeri ai eġorato kavana.

Vevaġa-naġi magori

¹⁰ Senaġi ġoi na tu au ġegu vevaġa-riba guruġari mabarari okorana-iaġirito, ġegu veġa, ġegu ura tauri, ġegu veġabidadama, ġegu vevaġa-gwaġiġi, ġegu veuravini, ġegu ruġa-gwaġiġi otovotovorito. ¹¹ Ġelai-veġitaguto, ġevaġa-midigu midiguguto, ġegu midigumidigu maiġeri mabarari au ġegu ai ġeġorato Antioka, e Ikonja, ema Listera ai. Ġevaġa-midigu midiguguto nuġanai avevaġa-gwaġiġito. Vereġauka na moġeri mabarari ġerina eġabi-maġuriguto. ¹² Moġoni, Keriso Iesu nuġanai Barau korana-iaġina beġe urani tarimari mabarari tu moġesina beġe vaġa-midigu midigurini. ¹³ Ma veirakava tarimari e ġofaġofa tarimari tu moġesi moġo beġe vei-iaġoni, rakava ġenana rakava lelevaġinai beġea raġasini, tarima tari beġe ġofarini, ema ġia maki Diabolo na beġofarini. ¹⁴ Senaġi ġoi tu kara oribaiato ema oġabi-raġeato maniġa moġo bono korana-iaġia. Korana ġevaġa-ribamuto tarimari ġoi tu ma ribamu, ¹⁵ ema keimu na beiaġoma maitoma Buka Veaġa guruġari ma ribamu; maiġeri Buka Veaġa guruġari na iaunega beġe vinimuni, benamo Keriso Iesu ġenai boveġabidadamani vevaġa-maġuri ġabiġabina ġana. ¹⁶ Buka Veaġa guruġari mabarari tu Barau nuġana na ġeraka-rosito, benamo tarimarima nuġari ai Iauka Veaġa na evaġa-raka-toġarito. Ma ġia tu ma ġeri namo guruġa moġoniri vevaġa-riba-iaġiri ġana, rakava vaġa-foforiri, rakava vaġa-roroġotori ġana, ema dabara iobukaiobukana vevaġa-riba-iaġina ġana. ¹⁷ Mo guruġa ġerina Barau ġena tarimarima beġene riba-ġinikau, benamo veġa namori mabarari beġene veiri.

4

¹ Barau e Keriso Iesu ġoirari ai avaġa-guruġa gwaġiġimuni. Iesu beġenoġoini ġaronai tu, ġena veġitaġau gaburenai maġuri tarimari e mase tarimari viriġiviriġi bea veivirini. ² Barau ġena guruġa bono ġobata-iaġia, ġaro namori ai e ġaro rakavari ai. Tarimarima ġeri veġa rakavari na bono vaġa-roroġotori, bono kira-feiri, bono launaġiri, bono vaġa-ribari ma vevaġa-gwaġiġimu ġesi. ³ Korana ġaro ta beiaġomani, monai tarimarima na vevaġa-riba moġonina tu asi beġe seġaġi-viniani, a ġeri ura rakavari loriri ai vevaġa-riba tarimari ġutumari ma beġe ġabirini, ġia na ġeuravini-rakavarini guruġari beġene seġaġiri ġana. ⁴ Guruġa moġonina seġaġi-seġaġina ġenana beġe raka-veġitani, a ġia tu sinasina guruġari vau beġe ura-baregoni. ⁵ Senaġi ġoi tu bono veġitaġau dagara mabarari ġeri ai, midigumidigu nuġanai bono vevaġa-gwaġiġi, Vari Namona ġobata-iaġina ġauveina bono veia, Barau ġena vetuġunaġi ġauveina mabarana bono ġauvei-iaġi ġitakaua.

⁶ Korana au tu dori amasen, ema au raragu tu bevebubuni noġa vine nanuna Barau ġevarevare-viniani nai ġebubuani kavana. Au ġegu rakaveġita ġarona tu beraġasi. ⁷ Vetari nuġanai avevaġi-ġitakauto, au ġegu raga-iruiru tu varau bavaġa-koria, ġegu veġabidadama tu roġo aġabi-tariani. ⁸ Toma ġegu vei-iobukaiobuka korona eveitoreato, etanuni mo Kota baregona ġarona beraġasini nai, Vereġauka, Kota Tarimana Iobukaiobukana, na beviniguni. Dia au moġo, senaġi mo deikara-deikara ġia bema foforini ġaronai ġeura-viniani tarimari maki bevinirini.

Veġabituġu guruġari

⁹ Bono kokore, be au ġegu ai bono iaġoma-ġarimoġi. ¹⁰ Korana Dema na tu mai tanobara maġurina euravini-baregoani, benamo au eraga-kwaneguto, Tesalonika ġana

eiāgōto. Kreske tu Galatia ḡana eiāgōto, ema Tito tu Dalmatia ḡana. ¹¹ Luka ḡereḡana moḡo au ḡesi. Mareko bono ḡoria, ḡoi ḡesi boḡono iaḡoma, korana ḡia tu ḡunaḡave e au ḡegu ḡauvei nuḡanai bevaḡa-kavaguni riba. ¹² Tikiko tu Efeso ḡana atuḡuato. ¹³ Ḣoi boiaḡomani nai tu, auna koudi bono ḡwa-kaua, Troas vanuḡanai Karpo ḡenai araga-kwaneato, ema ḡegu buka maki bono ḡwa-kauri, dagara baregona tu mamoe e nanigosi kefiri na ḡeveirito toretore ḡana dagarari, asi bono tuḡa-rekwari.

¹⁴ Alesanda, auri eḡauvei-iaḡirini tarimana, na au evaḡa-rakava baregoguto. Mo kara eveiato tu Vereḡauka na vau voina beviniani. ¹⁵ Ḣia ḡenai tu tauḡemu bono venari, korana ḡia tu ḡai ḡema vevaḡa-riba guruḡari ekira-fitoḡa rakavarito.

¹⁶ Tovotovonai Kota tarimari ḡoirari ai aruḡato nai tu, ta sevigū ai asi eruḡa-tarito, asi evaḡa-kavaguto, mabarari na ḡeraga-kwaneguto. Aḡau-ḡauni, Barau na moḡeri vei-rakava voiri asi bene viniri. ¹⁷ Senaḡina Vereḡauka tu au sevigū ai eruḡa-tarito, benamo kokore eviniguto. Moḡesina eveiguto korana tu, Vari Namona au na bana kiraḡi-foforia, benamo irau bese tarimari mabarari na beḡene seḡaḡia ḡana. Ema au tu Barau na laion bokana na evaḡa-maḡuriguto. ¹⁸ Vereḡauka na rakava mabarari ḡerina beḡabi-maḡuriguni, ema ḡena Guba Basileia ḡana beḡori-ginikauguni. Ḣia arana bitana vaḡa-raḡea bene iaḡo vanaḡivanaḡi, asi magona. Amen.

Vevaḡa-namo dokona

¹⁹ Au ḡegu vevaḡa-namo atuḡuani Priska (o Priskila) e Akwila ḡeri ai, ema Onesiforo ma ḡena numa tarimari ḡeri ai. ²⁰ Erasto tu Korinto ai betanu, ema Trofimo tu Mileto ai baraga-kwaneana, korana ekeveni nai. ²¹ Bono kokore, be bono iaḡoma-ḡarimoḡi, faraka e iavara ḡueri roḡosi bene ḡabia nuḡanai.

Eubulo, Pude, Lino, e Klaudia ḡeri vevaḡa-namo ḡetuḡuani, ema ekalesia tarikaka mabarari na maki.

²² Vereḡauka tu ḡoi iaukamu ḡesi bene tanu. Barau ḡena namo e varevare-bara ḡomi ḡemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE TITO ĜENA

Tito vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa tu Paulo na Tito ĝereĝana ĝena etoreato. Mai fefa Paulo tu Roma dibura numana na etoreato. Mai fefa etoreato laĝanina tu 64 ma 65 fakari nuĝanai ta, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefai siri baregori tu karoa 2:11-14; 3:8.

Paulo na mai fefa etoreato korana ĝena ura, 1) Tito bene kiraia, ekalesia doĝorori ĝorikauri tarimari tu kamasiri bene ĝabiri; 2) Tito bene vaĝa-ribaia, Barau ĝena namo ema varevare-bara nuĝanai Barau korana-iaĝina maĝurina tu aiĝesina bene tanu-iaĝia; 3) Tito bene launaĝia, vevaĝa-riba guruĝari moĝoniri bene vevaĝa-riba-iaĝiri.

Mai fefa Paulo na tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Barau korana-iaĝina maĝurina ekalesia doĝorona nuĝanai - karoa 1
2. Barau korana-iaĝina maĝurina numa tatai - karoa 2
3. Barau korana-iaĝina maĝurina tanobara mabaranai - karoa 3

¹ Au Paulo, Barau ĝena vetuĝu-naĝi tarimagu ema Iesu Keriso ĝena apostolo, ĝeguna mai fefa eiāĝosini. Au tu Barau na etuĝuguto, Barau na eĝabi-hidirito tarimari ĝeri veĝabidadamai bana vaĝa-kavari, e guruĝa ema maĝuri moĝonina bana vaĝa-ribari ĝana. Mai guruĝa ema maĝuri moĝonina beĝe ribaiani tu, Barau beĝe korana-iaĝi-korikoriani. ² Korana monana vauro maĝuri vanaĝivanaĝi beĝe tuĝamaĝi-dadamaĝiani e beĝe ĝabiani. Mai maĝuri vanaĝivanaĝi maĝurina maiĝa tu tanobara roĝosi bene vesina nuĝanai veĝata, Barau na ekiraĝi-toreato. Ĝia tu asi eĝofaĝofani Barauna. ³ Senaĝi maitoma vauro Barau tauĝena na eĝabi-toreato ĝaronai tauĝena na bema vaĝa-foforia. Mai Vari Namona maiĝa tu ĝita ĝera Vevaĝa-maĝuri Barauna ĝena guruĝa lorinai au ĝegu ĝobatai akiraĝi-foforiani.

⁴ Tito, mai fefa tu ĝoi ĝemu atore-iaĝosiani. Ĝoi tu au natugu korikori ĝita ĝera mai veĝabidadama sebona maiĝa nuĝanai:

Tamara Barau ema Keriso Iesu ĝita ĝera Vevaĝa-maĝuri Verena ĝerina varevare-bara ema maino ĝemu ai bene tanu.

Tito ĝena ĝauvei Krete motumotunai

⁵ Au na ĝoi Krete ai araga-kwanemuto korana tu, kara maninai roĝosi bana veiri dagarari bono veiri ĝana. Ema vanuĝa baregori mabarari ai ekalesia ĝorikauri tarimari tari bono vaĝa-ruĝari mo akiramuto kavana. ⁶ Ekalesia ĝorikauna tarimana tu veiĝa namori moĝo eveini, rakava ta ĝenai asi boĝoitaĝoani tarimana. Ĝaraĝona tu sebona moĝo; natuna na Iesu Keriso ĝevaĝa-moĝoniani, asi ĝeniara-kava niara-kavani, e asi ĝeseĝaforeni, ema guruĝa veroro asi ĝeseĝaĝini merori. ⁷ Korana ekalesia eguine-iaĝirini tarimana tu Barau ĝena ĝauvei eĝita-ĝauani tarimana. Moĝesina naima ĝia tu veiĝa namori moĝo bene vei, a rakava ta ĝenai asi bene tanu, asi bene kira, ĝia tu tarima baregona, benamo tarimarima na tu ĝia ĝereĝana ĝena ura moĝo beĝene korana-iaĝia benesi, asiĝi. Asi bene baru-ĝarimoĝi, dia niuniu rakava-rakava tarimana, dia nuĝa-ĝirima-ĝirima tarimana, dia ĝofaĝofa veiĝari ai ĝena-ĝana eĝoitaĝoni tarimana.

⁸ Ĝia tu veĝabiraĝe tarimana, veiĝa namori eura-vinirini tarimana, vevaĝa-gwaĝiĝi tarimana, vei-iobukaiobuka e veaĝa tarimana, ema nuĝa-gwaĝiĝi tarimana. ⁹ Guruĝa moĝonina ĝevaĝa-ribaiato guruĝari bene ĝabi-gitariri, be ĝia na moĝeri vevaĝa-riba moĝonina bene ĝabi-iaĝoa, benamo tarima kotari ma benea launaĝiri, e vevaĝa-riba moĝonina ĝekira-fitoĝaiani tarimari maki bene vaĝa-guruĝa gwaĝiĝiri, be ĝeri kerere gaburi beĝene ĝita-doĝariri.

Krete motumotunai tu vevaḡa-riba tarimari ḡofaḡofari vovoka moḡeri

¹⁰ Guruḡa moḡonina asi ḡekorana-iaḡiani, ḡekira-sirivaḡini tarimari, e guruḡa asi tauri ḡekiraḡirini tarimari, ema vevaḡa-riba babori na tarimarima ḡeḡofarini tarimari tu asisebo maniḡeri. Iuda tarimari fakari ai ekalesia nuḡanai ḡeraka-toḡato tarimari tu maniḡesina ḡeveini. ¹¹ Maniḡeri tarima tu boḡono kira-ḡoiri. Korana ḡia na tu bese mabarari ḡeri veḡabidadama ḡevaḡa-rakavarini. Ḡia tu asi ḡere vevaḡa-riba-iaḡiri dagarari ḡevevaḡa-riba-iaḡirini. Ema ḡia mani-ḡeri tu moni e farefare beḡene viniri uranai ḡevei-ḡofakauni. ¹² Ḡia fakari ai ḡeri peroveta tarimana ta tu maiḡesi ekirato, “Krete tarimari tu vanaḡivanaḡi ḡeḡofaḡofani, boḡa bairi rakava kwaikwairi, ḡubulefi ma boḡeka tarimari.” ¹³ Ḡia ekiraḡirito guruḡana maiḡa tu moḡoni. Moḡa lorinai bono kira-matana matanari, be nuḡari mabarari ḡesi e ma moḡoniri ai beḡene veḡabidadama. ¹⁴ Ema Iuda seneri ḡeri sinasina asi beḡene seḡaḡiri, ema Barau ḡena guruḡa moḡonina ḡenana ḡeraka-veḡitani tarimari ḡeri taravatu maki asi beḡene korana-iaḡiri.

¹⁵ Nuḡa namo vedaurea tarimari ḡeri ai dagara mabarari tu namo vedaurea e veiareva. Senaḡi nuḡa asi veiareva ema Keriso asi ḡevaḡa-moḡoniani tarimari ḡeri ai dagara ta tu veiareva asi betanuni. Asiḡina ḡinavaḡi. Korana ḡia tu ḡeri tuḡamaḡi e nuḡari tu rakava kwaikwai bene. ¹⁶ Moḡeri tarima ḡekirani, ḡia tu Barau ma ribari ḡetoni, senaḡi ḡeri veiḡa na evaḡa-foforiani, ḡia tu Barau asiḡina ḡinavaḡi ribari. Maiḡeri tarima tu vei-rakava ma kira-sirivaḡi tarimari, ema veiḡa namori veiveiri ḡia ḡeri ai tu gwaḡigi foroforo.

2

Vevaḡa-riba moḡonina e iobukaiobukana

¹ Senaḡi ḡoi na tu vevaḡa-riba moḡonina bono vaḡa-ribari. ² Tarima ḡaukari bono kirari, nuḡari beḡene ḡabi-tariri, beḡene tuḡamaḡi-roroḡoto e beḡene vevaḡa-gwaḡigi. Nuḡari mabarari e ma moḡoniri ḡesi beḡene veḡabidadama, e beḡene veura-vini, ema beḡene ruḡa-gwaḡigi. ³ Vavine ḡaukari maki mai vevaḡa-riba sebona moḡo bono viniri. Bono kirari, ḡia ḡeri maḡuri ema veiḡa beḡene veaḡa. Tarimarima arari asi beḡene vaḡa-rakava-kavari, e asi beḡene niu-babobabo. A ḡia tu veiḡa namori moḡo beḡene vevaḡa-riba-iaḡiri. ⁴ Benamo ḡia ḡeri mo vevaḡa-riba ḡerina vavine variḡuri na ḡaraḡori ema naturi beḡe ura-vinirini. ⁵ E beḡe vevaḡa-gwaḡigini, Barau ḡoiranai beḡe namo-vedaureani, ema ḡeri numa beḡe ḡita-ḡaurini, ema ḡauveiri maki beḡe vei-ginikaurini, ma vavine namori ai beḡe iaḡoni e ḡaraḡori beḡe gubakaurini ema beḡe seḡaḡi-vinirini. Maiḡesi veḡari beḡe veirini nai tu, Barau ḡena guruḡa tarimarima na asi beḡe kira-fitoḡaiani.

⁶ Tau maraḡa variḡuri maki mai velaunaḡi sebona moḡo bono viniri. Bono kirari, beḡene vevaḡa-gwaḡigi. ⁷ Dagara mabarari veiveiri ai tu ḡoi tauḡemu na vevaḡa-ḡita-iaḡi veḡari namori bono veiri, be beḡene ḡitari. Bovevaḡa-ribani nuḡanai maki ḡere ai asi bono guruḡa, senaḡi guruḡa moḡoniri, guruḡa korikoriri, ⁸ ema guruḡa iobukaiobukari bono kiraḡiri, be tarima ta na ḡemu guruḡa asi bene ḡaoa. Moḡesina boveini tu, ḡoi ḡekira-fitoḡamuni tarimari beḡe maiakarini, benamo ḡita iatarai guruḡa rakavana ta asi beḡe kiraḡiani.

⁹ Tuḡu-rakaorakao tarimari bono launaḡiri, ḡeri baregori garori beḡene seḡaḡiri ema beḡene vaḡa-verereri ḡeri vetuḡunaḡi mabarari ḡeiaḡo-vinirini nuḡari ai. A asi beḡene guruḡa-vaḡa-voiri bonosi. ¹⁰ E bono kirari, ḡeri baregori ḡeri farefare asi beḡene lemalema-vaḡiri. Senaḡi ḡeri veiḡa namori moḡo beḡene vaḡa-foforiri. Ma mo veiḡa namori na ḡeri baregori beḡene vaḡa-ḡitari, ḡia ḡeri ai asi beḡene daradara, senaḡi beḡene tuḡamaḡikau. Maiḡesi beḡe veini tu, ḡita ḡera Vevaḡa-maḡuri Barauna ḡena vevaḡa-riba, tarimarima na tu beḡe vaḡa-raḡeani dabara mabarari nuḡari ai.

¹¹ Korana Barau ġena namo e varevare-bara ġenana vevaġa-maġuri eiaġomato, mo vevaġa-maġuri tu tarimarima mabarari ġeri ai ema foforito. ¹² Barau ġena namo e varevare-bara na ġita evaġa-ribarani, Barau asi takorana-iaġi korikoriani maġurina tu bitana fitoġari. A ġita mai tanobarai tatanuni tu, vevaġa-gwaġiġi maġurina bitana tanu, veiġa iobukaiobukari bitana vei ema Barau bitana korana-iaġi korikoria, ¹³ ġaro baregona e namona tanari-taġoani nuġanai tu. Ġita inította tu Iesu Keriso tanari-taġoani; ġia tu ġita ġera Barau baregona e ġera Vevaġa-maġuri Tarimana; ġena iaġoma ma marevana asikeikeina ġesi moġo tanari-vegogo-taġoani. ¹⁴ Iesu Keriso ġita urarai tauġena evevinito, ġita veiġa rakava kwaikwairi nuġari na bene voi-vaġira ġana uranai. Ema ġita tu ġia ġereġana ġena moġo bene vaġa-namo vedaureara, benamo bene tore-ġerevaġira, ġena tarimarima namori ai bisini iaġo, ma ġauvei namori moġo veiveiri bisini uradika ġana.

¹⁵ Ġoi na tu maiġeri maġuri e veiġa bono vevaġa-riba-iaġiri. Ġemu maoro baregona maniġa bono ġauvei-iaġia, tarimarima bono launaġiri, ema ġeseġaforeni tarimari bono kira-feifeiri. Tarima ta na asi bene kira-fitoġamu.

3

Aiġesi ekalesia ġere tanu

¹ Ġemu tarimarima ma bono vaġa-guruġari, bono kirari, kini e gavamani ġeri veġitaġau gaburenai beġene tanu e beġene seġaġi-viniri. Ema vanaġivanaġi beġene venari-taġo, veiġa namori beġene veiri ġana. ² Tarima ta ġenai guruġa rakavana ta asi beġene kiraġia, ta ġesi asi beġene vekira o vevane. A ġia tu manau ai moġo beġene tanu ema tarimarima mabarari veiġa namori moġo beġene vei-viniri.

³ Korana tu ġita maiġera maki guinenai tu babo, Barau asi ribara, Barau taseġaforeviniato-ġoi, Satani na eġofarato-ġoi, be Barau ġena dabarai asi tarakato-ġoi. Ġita moġeri negari ai tu veiġa rakavari irauirauri taura-vinirito-ġoi, e tauġani korina vaġa-vererena veiġari irauirau ġeri tuġu-rakaorakao tarimari ai tavevaġa-iaġoto. Tarima vaġa-midigumidiguri e vaġa-vedaġa-raġeri tuġamaġiri taġabito-ġoi ema tarima ġeri ai tamamato-ġoi, baru na tavonuvonu-raġeto-ġoi e karora ġesi taveiau-rakavato-ġoi.

⁴ Senaġi ġita ġera Vevaġa-maġuri Barauna ġena veiau-namo ema ġena veuravini ġita tarimara ġerai ema foforito nai tu, ⁵ ġita ema vaġa-maġurirato. Ġita tu dia ġera vei-iobukaiobuka dainai ema vaġa-maġurirato. Asiġina. Ġia tauġena ġena vevetuġaġwai moġo ema vaġa-maġurirato. Eġuriġi-matamatarato tamaġuri-ġenoġoito ġaronai, ema Iauka Veaġa na ġera maġuri ma evaġa-variġu ġenoġoirito. ⁶ Mai Iauka Veaġa tu Iesu Keriso ġita ġera Vevaġa-maġuri Tarimana ġenana Barau na ġita iatarai ebubukauato. ⁷ Keriso na mai maġuri eveiato, korana ġita tu ġia ġena namo e varevare-bara ġenana moġo vei-iobukaiobuka tarimarai evaġa-iaġorato Barau ġoiranai. Ema maġuri vanaġivanaġi tatuġamaġi-dadamaġiani maġurina maki Barau na bevinirani, benamo bita ġabiani.

⁸ Mai velaunaġi guruġari maiġeri tu moġoni korikori. Be au aurani, ġoi na mai veiġa namori maiġeri tarimarima ġeri ai bono kiraġi-baregori, be mani Barau ġenai ġeveġabidadamani tarimari maniġeri tu ġeri maġuri beġene nariri; ema ġauvei namori ġeveini maniġeri tu roġo beġene vei-iaġori. Korana mani veiġa maniġeri tu veiġa namori ema maniġeri na tarimarima mabarari maki beġe vaġa-kavarini. ⁹ A vedanaġi babori e tubu ġata o sene ainana ġeiaġomato moġeri kiraġi-ginikau ginikauri e veġareveġare, ema Mose ġena taravatu vevaneri mabarari ġerina tu bono veġita. Korana maniġeri na vevaġa-kava namona ta tu asi bodoġariani. Mani tu asi tauri dagarari. ¹⁰ Ekalesia doġorona nuġanai vetavi-kirakira veiġana eveiani tarimana tu bono kira-toreġaua, bono kiraia, mo veiġa asi bene veia. Beseġaforeni, benamo mo

veiġa roġo beveiani nai, vaġa-ruaruana ma bono kira-toreġaua. Moġa murinai roġo eġiġiraġeni nai tu, bono ġita-fitoġaia moġo. ¹¹ Korana manigesi vetavi-kirakira veiġari eveirini tarimana tu bono riba, ġia ġena maġuri tu rakava kwaikwai ema vei-rakava nuġanai etanuni. Ġia tu tauġena ġena vei-rakava na evaġa-moġoniani, ġia tu moġoni rakava tarimana.

Vevaġa-riba guruġari magori

¹² Au na Atemas o Tikiko ġoi ġemu ai batuġu-iaġosiani nai tu, dabara ta bono vetaua, benamo au ġegu ai bono iaġoma Nikopoli ġana. Korana au tu akirato, faraka e iavara ġueri nuġari ai tu monai baġabiani atato bene. ¹³ Taravatu tarimana Senas e Apolos ġeri dabara bono raga-vei, be bono ragatuġu-iaġomari. Botuġu-iaġomarini nai tu, ġeri ura dagarari mabarari maki bono vini-ginikauri.

¹⁴ Ġita ġera tarimarima mabarari ġauvei namori veiveiri ai asi beġene biga dabarari bono vaġa-ribari, be beġene ribari. Korana moġeri dabara beġe ribarini nai tu, ġaro vanaġivanagi ġeri-ġari tu tauġeri beġe ġauveini, benamo beġe ġoitaġoni, ema ġeri ġauvei maki ġwaġwari beġe vetoreni.

¹⁵ Mainai au karogu mabarari na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu. Ġema vevaġa-namo maki veġabidadama nuġanai ġai ġeura-vinimani tarimari bono viniri.

Barau ġena namo e varevare-bara ġomi mabarami ġemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE FILEMONA ĜENA

Filemona vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu Filemona ĝena Roma dibura gabuna na etoreato. Mai fefa tu laĝani 60 ma 61 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai vau.

Mai fefa anina baregona tu “Veĝabi-raĝe ĝenoĝoi”. Ma siri baregori mai fefai tu siri 15 ema 16.

Paulo na Filemona mai fefa etore-viniato korana tu ĝena ura, 1) Filemona bene kiraia, Onesimo ma bene ĝabi-raĝea tarikaka maĝurinai; 2) Filemona bene kira-varaia, ĝia tu dibura na dori eraka-rosini, ma beraka-rosini ĝaronai tu Filemona bea raka-ĝitaiani.

Paulo na Filemona ĝena mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Paulo na Filemona evaĝa-veiaviato - siri 1-7
2. Paulo na Onesimo iatanai Filemona enoĝiato - siri 8-21
3. Veĝabituĝu ĝuruĝari ekiraĝirito - siri 22-25

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝaramanai diburai atanuni tarimagu, ema tarikakara Timoteo, ĝemana eiaĝosini.

Ĝauvei sebona ĝaveiani tarimana e ĝatama namona Filemona ĝemu atore-vinimuni.

² Ema tobara Afia, ema ĝatara namona, Barau ĝena vetari nuĝanai iauka rekenai, Arekipo, ema ĝoina numai ĝevegogoni ekalesiari ĝeri atore-vinirini.

³ Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina maino ema varevare-bara ĝemi ai bene tanu.

Filemona ĝena veuravini ema veĝabidadama

⁴ Filemona, ĝegu Barau atanikiu-viniani ema vanaĝivanaĝi ĝegu ĝauĝau ai aki-raĝimuni, ⁵ korana ĝemu veĝabidadama Vereĝauka Iesu ĝenai ema ĝemu veuravini Barau ĝena veaĝa tarimari mabarari ĝeri ai aseĝaĝimuni nai. ⁶ Moĝa lorinai aĝuriĝurini ĝemu veĝabidadama bono vari-fiua tarima tari ĝeri ĝana, be dagara namori taĝaunarini Keriso ĝenai taveĝabidadamani lorinai, bono riba-ĝitakauri. ⁷ Moĝoni, tarikakagu, ĝemu veuravini na evaĝa-iaku rakavaguto ema elaunaĝi-rakavaguto, korana ĝoi na veaĝa tarimari nuĝari ovaĝa-kokorerito.

Paulo ĝena noĝinoĝi

⁸ Au tu nuĝagu gwaĝiĝi Keriso nuĝanai ĝoi bara kiramu kara boro vei, ⁹ senaĝi veuravini nuĝanai moĝo anoĝimuni ĝemu veuravini dainai. Mai tu au, Paulo, baĝauka ema Keriso Iesu ĝaramanai diburai maiĝegu. ¹⁰ Onesimo, au natugu, uranai anoĝimuni. Ĝia tu Keriso nuĝanai au natugu ai eiaĝoto, korana au roĝo dibura numana nuĝanai, iaukai ĝia tamanai aiaĝoto. ¹¹ Guinenai ĝia tu asi namo ĝoi ĝemu ai, senaĝina toma vetuĝunaĝi iaĝovininaĝi ĝia tu ilaila nai, ĝoi na oura-viniani ema au na maki aura-viniani.

¹² Ĝia tu au lorugu ĝutuna, mai atuĝu-iaĝosi ĝenoĝoiani, be bono ĝabi-raĝea. ¹³ Au ĝegu ura ĝia tu mainai bana ĝabi-taria au sevigu ai, be ĝoi gabumu bene ĝabia au bere vaĝa-kavagu, au Vari Namona ĝaramanai roĝo diburai nuĝanai. ¹⁴ Senaĝi ĝegu ura ĝoi na maoro boro vinigu vau bara ĝabi-taria, moĝesi naima asi aĝabi-tariato. Au asi auranai maki ĝoi bana kiramu kara bono veia. Au ĝegu tuĝamaĝi, bema veĝa namori tari au durudurugu ĝana bourani veiveiri nai tu, nuĝamu sigai moĝo bono veiri.

¹⁵ Betaĝu ĝoi ĝemuna Onesimo eveĝitato ĝaro kotuna anina tu, ma boĝabi-ĝenoĝoiani nai tu, ĝoi ĝesi bene tanu-vanaĝi vanaĝi ĝana. ¹⁶ Dia ĝemu tuĝu-rakaorakao tarimana asi voina moĝo. Asiĝina. Moĝoni, ĝia tu ĝemu vetuĝunaĝi tarimana, senaĝi ĝia toma tu ĝoi tarikakamu moĝoninaĝi beiaĝo, naima bono ura-vinia. Au na ĝia tu anari-ĝitakauani

nuḡagu mabarana ḡesi, ema ḡoi na maki bouravini-lelevaḡiani nuḡamu mabarana ḡesi. Ġia boura-viniani ema boḡabi-raḡeani tarima ta ema Vereḡauka nuḡanai tarikaka ta.

¹⁷ Bema au oḡabi-raḡeguni ḡoi ḡatamu, Onesimo maki bono ḡabi-raḡea au boḡabi-raḡeguni ilailanai. ¹⁸ Bema kerere ta eveiato ḡoi ḡemu ai o ma ḡena ḡabitore ḡoi ḡemu ai nai tu, au aragu ai bono toreri. ¹⁹ Au Paulo ḡimagu na mai fefa atoreani. Mo ḡabitore tu voiri mabarari bavini-ḡenoḡoimuni. Ġoi maki ma ḡemu ḡabitore au ḡegu ai. Ġoi maḡuri tu au ḡeguna oḡoitaḡoato, senaḡi maniḡeri tu asi bita kiraḡirini. ²⁰ Be, tarikakagu Vereḡauka nuḡanai, mani ḡemu veiḡa ḡegu noḡinoḡi bono ḡabi-raḡea. Ġita taura ruarua tu Keriso nuḡanai tatanuni, be bono vaḡa-iakugu.

²¹ Ġemu seḡaḡi ai avetuḡa-maḡikauni nai batore-vinimu. Au ribagu, dia anoḡimuni veiḡari moḡo boveirini, senaḡi veiḡa namori boruri maki boveini. ²² Dagara ta maia. Ġegu gena daiḡutuna ta bono ḡabi-torea, korana atuḡamaḡini, Barau na ḡemi ḡauḡau beḡabi-raḡeani, be beḡabi-iaḡosiguni ḡemi ai.

Vevaḡa-namo guruḡari

²³ Epafra, Keriso Iesu ḡaramanai au ḡesi dibura numanai ḡatanuni, ḡia na evaḡa-namomuni. ²⁴ Ema Mareko, Aristako, Dema ema Luka au ḡesi ḡaḡauvei-sebonani tarimari, ḡia na maki ḡeri vevaḡa-namo ḡevinimuni.

²⁵ Vereḡauka Iesu Keriso ḡena varevare-bara mabarami ḡemi ai bene tanu.

HEBERU

Heberu vaġa-foforina guruġari

Mai fefa toretorena tarimana ta tu asi ribana. Tari ġekirani tu Luka na etoreato, tari ġekirani tu Apolos, o Banabas, o Priskila, o Akwila, o Paulo na etoreato ġetoni. Ġutuma ġekirani tu Paulo ġetoni korana fefa tu Paulo ġena fefa tore maġurinai ġetoreato. Mai fefa tu laġani 60 ema 70 fakari nuġanai ta ġetoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefai siri baregori tu karoa 1:3; 4:14-16.

Mai fefa etoreato tarimana ġena ura baregona tu, 1) Heberu ekalesiari bene kirari, ekalesia maġurina korikorinai beġene tanu, a Iuda ġeri sene taravaturi ema maġuriri ġerina tu beġene raka-veġita ma ġeri ai asi ma beġene ġenoġoi-iaġo, maġuri vanaġivanagi asi beġe doġariani garina (2:1; 6:4-6; 10:26); 2) Iesu Keriso bene vaġa-foforia, ġia tu moġoni Barau vetoġana korikori ema foforito tanobarai; 3) Barau ġena Ginitaġo Variġuna Iesu ġenai emoġonito moġa bene vaġa-fofori ginikaua etato.

Mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Vevaġa-riba-iaġi guruġari - karoa 1-10:18
2. Ekalesia tanutanuna maġuriri - karoa 10:19-13:25

Barau ġena guruġa Natuna ġenana

¹ Guinenai, ġaro vovoka e dabara ġutumai Barau na peroveta tarimari ġerina senera evaġa-guruġarito. ² Senaġi toma, mai ġaro dokori ai, tu Natuna ġenana ema vaġa-guruġarato. Barau na dagara mabarari tu Natuna eviniato bene ġaunari. Ema ġia ġenana maki Barau na guba e tanobara eveirito. ³ Ġia tu Barau marevana e mamana baregona evaġa-foforiani, ema ġia tu Barau tauġena kavana. Ġia ġena guruġa seġukana na dagara mabarari eġabi-taġorini. Ġia tauġena na ġera rakava ġuriġivaġiri dabarana evei-ġitakauato murinai, Barau Iaru-korokoro aroribanai ea tanu-tarito gubai.

Barau Natuna tu barego vedaurea, aneru maki evanaġirito

⁴ Barau na Natuna tu etore-varaġeato, aneru evanaġirito. Korana tu arana eviniato maki varaġe lelevaġina, aneru arari evanaġirito. ⁵ Korana Barau na aneru ta tu asi ekiraiato, ekirato,

“Ġoi tu au Natugu,

toma au tu ġoi Tamamu ai baiaġo.”

O maiġesi maki asi ma ekiraiato, ekirato,

“Au tu ġia Tamanai baiaġoni,

ema ġia maki au Natugu ai beiaġoni.”

⁶ Ema Barau na Natuna guinena tanobara ġana ma beġori-iaġomaiani nai tu bekirani,

“Barau ġena aneru mabarami na boġono toma-rakariġo vinia.”

⁷ Aneru ekiraġirito nai tu ekirato,

“Barau na ġena aneru eveirito iavara kavana,
ġena vetuġunaġi tarimari karava emoreni noġa.”

⁸ Senaġina Natuna ekiraġiani tu ekirani,

“Barau o, ġoi ġemu Vere dagina tu betanu-vanaġi vanaġini,

ġemu Basileia tu ma iobukaiobukamu ġesi oġori-kauani.

⁹ Vei-iobukaiobuka tu oura-vinirini,
ma veġa rakavari tu asi oura-vinirini.

Moġa lorinai, Barau o,

ġemu Barau na maki karomu fakari ai ġoi eġabi-viriġimuto,
debamu ai diġa esisiato,

iaku na evaḡa-vonumuto.”

¹⁰ Ema ma ekiraiato, ekirato,
“Vere o, tovotovonai tu
ḡoi na tanobara oveiato,
ema guba maki ḡoi ḡimamu veiveina.

¹¹ Ḡia tu beḡe korini,
senāḡi ḡoi tu botanuni;
mabarari dabuḡa kavana beḡe rakavani.

¹² Ḡoi na koudi noḡa boiokurini,
dabuḡa kavana vetoḡari beḡe irauni,
senāḡi ḡoi vetoḡamu tu asi beirauni,
ema ḡoi ḡemu maḡuri laḡaniri maki
asi beḡe magoni.”

¹³ Barau na aneru ta maki asi ekiraiato,
“Aroribagu ai noma tanu,
bene iaḡo mo, ḡoi ḡevetari-vinimuni tarimari ḡoi kwakumu fanakauna dagaranai
batore-taririni.”

¹⁴ Aneru mabarari tu vetuḡunaḡi iaukari moḡo, Barau na etuḡurito deikara vevaḡa-
maḡuri beḡe ḡabiani tarimari vaḡa-kavari ḡana.

2

Vevaḡa-maḡuri baregona

¹ Moḡa lorinai kara taseḡaḡirito guruḡari tu tana ḡabi-gigitariri, asi namo ḡerana beḡe
rekwarekwani, benamo taiāḡo-viniani gabuna bita leaiani. ² Korana aneru na ḡita
senera ḡeri ḡevari-fiurito guruḡari tu moḡoni veḡata, ma mo guruḡa moḡeri ḡekira-
sirivaḡi-iaḡirito e asi ḡekorana-iaḡirito tarimari tu ḡeri vei-rakava ilailari ai metona
ḡeḡabiato, ³ a ḡita tu kamasi bita raga-maḡurini, bema mai vevaḡa-maḡuri baregona
bita ḡita-ḡuirāḡiani nai tu? Mai vevaḡa-maḡuri tu tovotovonai Vereḡauka tauḡena na
evari-fiuato. Moḡa murinai tu ḡeseḡaḡiatio tarimari na ḡai ḡema-kiravaramato mo tu
moḡoni. ⁴ Barau na maki evaḡa-moḡoniato vetoḡa boruri ai, e nuḡa-farevaḡi veiḡari ai,
e seḡuka veiḡari boruri dabara irauirauri ai, ema Iauka Veāḡa ḡena varevare dagarari
na. Mo Iauka Veāḡa ḡena varevare dagarari tu Barau ḡena ura lorinai veḡabidadama
tarimari evinirito.

Iesu na vevaḡa-maḡuri gabuna ḡana eḡori-iaḡorani

⁵ Mo tanobara beiāḡomani ḡai na ḡakiraḡiani tu Barau na dia aneru ḡeri veḡitaḡau
gaburenai etoreato. ⁶ Senāḡina Buka Veāḡa nuḡanai gabu tai tarima ta evarifiuto,
ekirato,

“Barau o, tarimarima tu dei,
be ḡoi na otuḡamaḡi-gwaḡiḡiani?

O Tarimarima Natuna tu dei,
be ḡoi na oraka-ḡitaiani?

⁷ Ḡoi na kota otore-variḡoato aneru gabureri ḡana;
murinai mareva baregona e vegubakau koronana ḡenai otore-kauato,

⁸ ema dagara mabarari ḡia kwakuna gaburenai otorerito.”

Korana Barau na dagara mabarari tu ḡia ḡena veḡitaḡau gaburenai etorerito. Moḡoni,
Barau na dagara ta tu asi etore-ragakwaneato, ḡia ḡena veḡitaḡau gabuna murikanai.
Senāḡina maitoma dagara mabarari tu dia ḡia ḡena veḡitaḡau gaburenai taḡitarini.

⁹ Senāḡi Iesu taḡitaiani, ḡia tu Barau na mo faka kotunai etore-variḡoato aneru gabureri
ḡana, korana Barau ḡena varevare-bara ḡenana tarimarima mabarari urari ai bene

mase. Toma Iesu tu taġitaiani, iatanai Barau na mareva e vegubakau baregona etorekauato, korana tu midigumidigu ai emaseto.

¹⁰ Dagara mabarari eveirito e eġaunarito Barauna, ġena ura tu Iesu roġo midigu-midigu ġenana asi vetoukaunai bene iaġo-guine. Moġa murinai vauro natuna ġutumari ma bene ġori-iaġomari, benamo ġia marevana e mamana baregona beġene ġabia. Barau ġenai dabara roroġotona sebna tu moġa moġo. Korana Iesu tu Barau natuna ġeri vevaġa-maġuri tarimana baregona. ¹¹ Tarimarima evaġa-veaġarini tauna, Iesu, ema Iesu na evaġa-veaġarito tarimari Tamari tu sebna. Moġa lorinai Iesu tu asi emaiakaiani mo evaġa-veaġarito tarimari ekiraġirini ġia tarikakana. ¹² Ġia na Barau ekiraiani, ekirani,

“Ġoi aramu tu au tarikakagu ġeri ai bakiraġi-foforiani; ekalesia nuġanai ġoi mari ai bavonevone-raġemuni.”

¹³ Ma ekirato,

“Barau ġenai haveġabidadamani.”

Ema ma ekirato maki,

“Au tu maiġegu Barau na eviniguto doġorona natuna ġesi.”

¹⁴ Korana Barau natuna mabarari tu ma viriġori e ma rarari nai, ġia tauġena maki ġia ilailari ai eiaġoto. Moġesi eveito korana tu, ġena mase ġenana mase seġukana eġabitaġoani tarimana, Diabolo, bene vaġa-rakavaia ġana. ¹⁵ Ema tarimarima deikara ġeri maġuri nuġanai mase garina na eġuġuvirito bene vaġa-maġuriri ġana. ¹⁶ Moġoni, Iesu na tu dia aneru evaġa-kavarito, senaġi Aberahamo besena. ¹⁷ Moġa lorinai Barau na Iesu tu dabara mabarari ai tarina doġoro ilailari ai eveirito. Korana mo dabarai vau vevetuġaġwa e vetuġamaġikau Rubu Veaġa verena baregonai beiaġoni. Ema Barau vetuġunaġina beiaġo-vinini, tarimarima ġeri rakava na bene voi-vaġiri ġana. ¹⁸ Korana Iesu tauġena na veribaġani midigumidiguna mamina eġabiato, toma kamara deikara veribaġani beġoitaġoni nai tu bevaġa-kavaiani riba.

3

Iesu ġena seġuka na Mose ġena seġuka evanaġiato

¹ Moġa lorinai, tarikakagu veaġami, ġomi tu Barau na ekeamito guba na. Ġemi tuġamaġi boġono tore-gwaġiġia Iesu ġenai. Ġia tu Barau na etuġuato Rubu Veaġa verena barana. Ġita na tu ġia takiraġi-foforiani. ² Iesu tu Barau na evaġa-ruġaiato Rubu Veaġa verena. Ema ġia tu ma ġena vetuġamaġikau Barau ġenai, ilailana Mose ma ġena vetuġamaġikau Barau ġena numai kavana. ³ Numa eragaiani tarimana tu ġegubakau-baregoani, a eveiani numana tu ġegubakau-keiani. Moġesi kavana Barau na Iesu tu mareva baregona eviniato, Mose na eġabiato marevana evanaġiato. ⁴ Numa mabarari tu ma ragaragari tarimari, senaġina dagara mabarari veiveiri tu Barau ġereġana. ⁵ Mose tu vetuġunaġi-iaġovini tarimana, ġia ma ġena vetuġamaġikau Barau ġena numai. Ema ġena ġauvei tu ġoirai Barau na kara bekiraġirini guruġari ekiraġi-foforirito-ġoi. ⁶ Senaġina Keriso, Barau Natuna, tu Barau ġena numa eġita-ġauani. Ġita tu ġia ġena numa, bema ma kokorera e ma iakura ġesi taveiavi-iaġiani tuġamaġikaunai bita veġabi-gwaġiġini beiaġoni mo magona.

Barau ġena tarimarima ġeri iaġaraġi

⁷ Moġa lorinai Iauka Veaġa ekirani kavana bitana vei, maiġesi ekirani,

“Toma bema Barau garona boġo seġaġiani nai tu,

⁸ nuġami asi boġono vaġa-gwaġiġi foroforori,

senemi tanobara fakanai veribaġani ġaronai ġeseġaforeto kavana.

⁹ Oba, tamami na laġani gabana vasivasi (40) tanobara fakanai ġegu ġauvei ġeġitaġiato, senaġina ġeribaġaniguto e ġevaġa-uraguto.

¹⁰ Moġa lorinai mo bese abaru-vinirito, benamo akirato, ‘Ġia nuġari tu vanaġivanaġi au ġeguna ġeveġitani, ema au ġegu veiġa maki asi ġeribarini.’

¹¹ Moġa lorinai ma baruġu ġesi aguruġa-foforito, ‘Ġia au ġegu iaġaraġi ai tu asi beġe raka-toġani.’ ”

¹² Tarikakagu mabarami, boġono venari. Asi namo tarikaka ta ġomi fakami ai loruna ġutunai vei-rakava betanuni, ema Barau ġena guruġa asi bevaġa-moġoniani, benamo maġuri Barauna ġenana beraka-veġitani. ¹³ Toma mai ġaro maiġa Barau ekirani, “Tomaġaro” etoni ġiranai, karomi tata ġesi boġono velaunaġi, be vei-rakava ġena ġofaġofa na ta nuġamu asi bene vaġa-gwaġiġia. ¹⁴ Ġita tu Keriso ġesi tasebonato, bema tovotovonai taġabi-raġeato veġabidadamana moġa bita ġabitari-gwaġiġiani beiaġoni mo magona. ¹⁵ Buka Veaġa ekirani kavana, “Tomaġaro ai bema garona boġo seġaġiani nai, nuġami asi boġono vaġa-gwaġiġiri, ġuinenai ġomi senemi seġafore ai ġeveito kavana.”

¹⁶ Dei na tu Barau garona ġeseġaġiato, senaġi ġena guruġa ġekira-fitoġarito, benamo ġevaġa-baruato? Mo tu Mose na Aigupito na eġori-rosirito tarimari mabarari, ene?

¹⁷ Ema deikarari tu Barau na mo laġani gabana vasivasi (40) nuġanai ebaru-vinirito? Tarimari tu moġeri, rakava ġeveito, benamo tano fakanai ġeketoto, benamo ġemaseto, ene? ¹⁸ Ema Barau na tu deikarari ekirarito, ekirato, “Au ġegu iaġaraġi gabunai tu asi beġe raka-toġani.” Ġeseġaforeto tarimari ekirarito, ene? ¹⁹ Moġa lorinai ġita taribani, ġia tu asi ġeraka-toġato, korana Barau asi ġevaġa-moġoniato-ġoi nai.

4

¹ Barau ġena iaġaraġi ai bita raka-toġani guruġatorena tu roġo eruġa-taġoni. Moġa lorinai bitana venari, ġita fakarai ta mo iaġaraġi ai asi beraka-toġani garina. ² Korana mo Vari Namona ġita ġera ġeġobata-iaġiato tu Isaraela tarimari ġeri maki ġeġobata-iaġiato. Senaġi mo guruġa ġeseġaġirito ġerina namo ta asi ġeġoitaġoato, korana tu ġeseġaġirito moġo, ma asi ġevaġa-moġonirito.

³ Senaġi ġita Barau tavaġa-moġoniani tarimara tu, mo iaġaraġi ai bita raka-toġani ġena guruġa ilailanai, ekirato,

“Au ġegu baru ai kiraġitore guruġana gwaġiġina akiraġi-foforiato, akirato, ‘Au ġegu iaġaraġi ai tu asi beġe raka-toġani.’ ”

Moġoni, Barau tu moġesi ekirato, senaġina ġia na tanobara eveiato nai, ġena ġauvei mabarari tu varau evaġa-koririto. ⁴ Gabu tai Buka Veaġa nuġanai ġaro vaġa-imaime ruaruana (7) ekiraġiato nai tu, maiġesina ekirani, “Ġaro vaġa-imaime ruaruanai (7) Barau tu ġena ġauvei mabarari ġerina eiaġaraġito.” ⁵ Ema mai vau bita kiraġia gabunai maki ekirato, “Ġia au ġegu iaġaraġi ai tu asi beġe raka-toġani.”

⁶ Senaġina tari mo iaġaraġi ai beġe raka-toġani guruġatorena tu roġo eruġani gabunai. Ma Isaraela tarimari, Vari Namona ġeseġaġi-ġuineato tarimari, tu mo iaġaraġi ai asi ġeraka-toġato, korana tu ġeseġaforeto nai. ⁷ Moġa lorinai Barau na ġaro ta ma eġabiviriġiato, “Tomaġaro” ekiraġiato. Ma laġani vovoka ġekorito murinai, Barau, Davida ġenana maiġesi eguruġato, ekirato,

“Toma, bema Barau garona boġo seġaġiani nai, nuġami asi boġono vaġa-gwaġiġiri.”

⁸ Bema Iosua na iaġaraġi bere viniri, Barau na moġa murinai iaġaraġi ġarona ta tu asi ma bere kiraġia. ⁹ Moġa lorinai Barau ġena tarimarima ġeri iaġaraġi tu roġo ġoirai

eruġa-taġoni. ¹⁰ Korana Barau ġena iaġaraġi ai eraka-toġani tarimana tu ġena ġauvei na eiaġaraġini, ilailana Barau ġena ġauvei na eiaġaraġito kavana. ¹¹ Moġa lorinai sikokore, Barau ġena iaġaraġi ai tana raka-toġa uranai. Ma ġita fakarai ta asi bene keto, guinenai ġeseġaforeto tarimari kavari.

¹² Barau ġena guruġa tu maġuri e ma seġukana. Matana maki raga-rakava, vetari baġana ta matana ruarua maki evanaġiato, erakatoġa-korikorini maġuri ma iauka vekaravarina, ema turiġa komukomuri ruarua ġeraga-sebonato vekaravarina. Tarima loruna ġutuna ġena ura e tuġamaġi maki eriba-viriġiani. ¹³ Barau na eveirito dagarari mabarari tu ta asi vekuretoġa ġia matanai. Ema ġia ġoiranai ġita mabarara ġera maġuri bita vari-fiurini.

Iesu Rubu Veaġa verena barego vedaureana

¹⁴ Barau Natuna Iesu tu ġita ġera Rubu Veaġa verena barego vedaureana; ġia tu guba eraka-vanaġirito. Moġa lorinai ġera veġabidadamai tana veġabi-gwaġiġi. Mo tu ġita na takiraġi-foforiani veġabidadamana. ¹⁵ Ġita ġera Rubu Veaġa verena baregona tu ġita ġera moiramoira ġia na maki emami-raġirini. Korana tu ġia maki ġenai veribaġani irauirau mabarari ġefoforito ġita ġerai kavana. Senaġi ġia tu asi evei-rakavato. ¹⁶ Moġa lorinai ma kokorera ġesi Barau ġena namo e varevare-bara terona ġana siraka-kavi-iaġo. Monai Barau ġena vevetuġaġwa bitana ġabia, ema ġena varevare-bara tana goitaġoa, be bita ura-viniani nai, bene vaġa-kavara.

5

¹ Rubu Veaġa vereri baregori mabarari tu tarimarima fakari na Barau na eġabi-viriġirito, benamo evaġa-ruġarito, tarimarima arari ai Barau ġena ġauvei beġene veia ġana. Ġia ġeri ġauvei tu tarimarima ġeri rakava voi-vaġiri ġana varevare dagarari Barau beġene vinia ema boromakau, mamoe, e manu beġene vaġiri, benamo beġene gaburi, Barau na bonari bene noġori ġana. ² Rubu Veaġa verena baregona tauġena maki ma ġena moira gaburi, naima ġia na asi ribari tarimari ema Barau ġena dabara na ġeraka-veġitani tarimari bevetuġa-ġwarini riba. ³ Ġia tauġena maki ma ġena moira lorinai, ġia na rakava voi-vaġiri varevareri tu ġia ġena evinini, ema tarimarima ġeri maki evinini.

⁴ Rubu Veaġa verena baregona dagina eġabini tarimana tu arana barego. Tarima ta na mai ginitaġo ġauveina tauġena na asi beġabi-kavaiani, senaġi ġia tu Barau na bene keaia vau, vaġa-ilailana Arona ekeaiato kavana.

⁵ Keriso maki moġesi, dia tauġena eveġabi-varaġeto Rubu Veaġa verena baregonai evetoreto, senaġina Barau na evaġa-ruġaiato, ekiraiato, ekirato,

“Ġoi tu au Natugu,
toma au tu ġoi Tamamu ai baiaġo.”

⁶ Gabu tai maki ekirani,
“Ġoi tu Rubu Veaġa verenai
botanu-vanaġi vanaġini
Melkisedek kavana.”

⁷ Iesu tanobarai etanuto-ġoi ġarori ai tu ma taġi-koġokoġona ema matana ma nanuri ġesi Barau ġenai eġuriġurito-ġoi, ema enoġi-raġeto-ġoi. Korana tu Barau na ġereġana na moġo mase ġenana bevaġa-maġuriani. Barau na eseġaġiato, korana tu ma vegubakauna ġesi Barau garina eveito-ġoi nai. ⁸ Ġia tu Barau Natuna, senaġi ġena midigumidigu na vau seġaġi dabarana eribaiato. ⁹ Enamo-vedaureato murinai vau, ġia beġe seġaġi-viniani tarimari mabarari ġeri maġuri vanaġivanaġi vaġa-ġorana tarimanai eiaġoto. ¹⁰ Ema Barau na evaġa-ruġaiato Rubu Veaġa verena baregona Melkisedek kavana.

Asi boġono mero-kaukau

¹¹ Ĝia varina tu vovoka bita kiraĝirini, senaĝina moĝeri kiraĝi-viriĝiviriĝiri tu gwaĝiĝi, korana ĝomi tu asi ĝotuĝamaĝi-faka ĝarimoĝini. ¹² Mai nega mainai ĝomi tu vevaĝa-riba tarimami ai ĝoro iaĝo, be ĝoro vevaĝa-riba-ĝoi. Senaĝina ĝomi tu roĝo ĝourani ta na Barau ĝena guruĝa moĝoniri korari na ma bene vaĝa-ribami ĝotoni. Ĝomi tu roĝo lata ĝourani, ĝaniĝani gwaĝiĝiri tu asiĝina. ¹³ Deikara lata roĝo eruruni tu roĝo mero keina. Ĝia tu veĝa iobukaiobukari ema veĝa asi roroĝotori vetoĝari tu roĝo asi ribana. ¹⁴ A ĝaniĝani gwaĝiĝiri tu tarima baregori ĝari. Ĝia na tu ĝeĝauvei-iaĝi vanaĝivanaĝirini. Ĝeĝauvei-iaĝirini ĝarori ai tu tauĝeri maki ĝevevaĝa-ribani namo e rakava vetoĝari beĝene ĝita-leari ĝana.

6

¹ Moĝa lorinai namona tu Keriso ĝena vevaĝa-riba guruĝari tovtovonai riba guineri ĝeĝorani dagarari tu si-iaĝuri. Benamo ĝia ĝena vevaĝa-riba baregori ĝana si-iaĝo. Tovtovonai riba guineri ĝeĝorani dagarari moĝo asi bitana vevaĝa-riba-iaĝi ĝenoĝoi-ĝenoĝoiri. Mo tu vei-rakava ĝerina tuĝamaĝi-kure ma raka-kure e Barau ĝenai veĝabidadama. ² Babatiso vevaĝa-ribari e ĝima tarima iatari ai torekau, mase na variĝisi-ĝenoĝoi e vevaĝa-roroĝoto vanaĝivanaĝi. ³ Moĝa tu bita veiani bema Barau na bevaĝa-moĝoniani nai.

⁴ Bema tarima ta ĝena veĝabidadama beraga-kwaneani tu, kamara dabarai ma bevetuĝamaĝi-kureni? Ĝia nuĝana tu evaĝa-mamaiato, ema guba na eiaĝomato varevarena emami-tovoato, ema Iauka Veaĝa maki eĝabiato. ⁵ Ema Barau ĝena guruĝa namona edoĝariato e vau ma beiaĝomani tanobarana seĝukari maki emamirito. ⁶ Bema ĝia veĝabidadama na ma beketo-veĝitani, ĝia tu Barau Natuna ma evaĝa-satauro ĝenoĝoiani, ema ĝutuma barai ma etore-rosiani e evaĝa-maiakaiani. Ĝia ma novaĝa-vetuĝamaĝi-kurea ĝana tu asi dabarana ta.

⁷ Ĝaro vovoka ĝura eraguni, benamo tano na mo nanu erimaiani. Benamo bema mo tano iatanai ĝevaroni tarimari ĝari ĝaniĝani namori bevaĝa-ĝorarini nai tu, Barau na mo tano namo beviniani. ⁸ Senaĝina ĝau ma giniri ema ĝauĝa ma ĝiniĝiniri evaĝa-ĝararini tanona tu asi ĝena namo; Barau na mo tano bekiraĝiani tu tano rakavana, ema dokonai tu begabuani.

⁹ Ĝatagu mabarami, moĝoni, maiĝesina ĝavaĝa-guruĝa gwaĝiĝimini, senaĝina ĝatuĝamaĝi-gwaĝiĝini, ĝomi tu namo baregona ema vevaĝa-maĝuri boĝoa ĝoitaĝoani. ¹⁰ Barau ĝena veĝa tu asi ĝeĝeva. Barau ĝemi ĝauvei ema ĝia arana ĝoura-viniani nai, ĝena tarimarima ĝovaĝa-kavarito ema initoma roĝo ĝovaĝa-kavarini tu asi betuĝa-rekwarini. ¹¹ Ĝai ĝema ura baregona tu ĝomi tata maniĝesi moĝo boĝono ĝauvei-kokore-iaĝo, ĝemi tuĝamaĝikau beĝenea moĝoni bene iaĝo mo dokonai. ¹² Be asi beĝene ĝubulefimi, senaĝina mo tarimarima ĝeri veĝabidadama e ĝeri vevaĝa-gwaĝiĝi ĝerina mo kiraĝitore ĝeĝabiani, boĝono tovtovori.

Barau ĝena kiraĝitore

¹³ Barau ĝena kiraĝitore guruĝana Aberahamo ĝenai eveiato tu tauĝena aranai eguruĝa-toreto, korana tu tarima ta ma asi varaĝe ĝia iatanai, aranai beguruĝa-toreni lorinai. ¹⁴ Ekirato, “Moĝoni, ĝoi tu bavaĝa-namomuni ema besemu ĝutuma bavimuni.” ¹⁵ Benamo Aberahamo evevaĝa-gwaĝiĝito, asi eĝubulefito mo Barau na ekiraĝi-torerito dagarari ĝenai ĝefoforito.

¹⁶ Tarimarima guruĝatore gwaĝiĝiri mabarari ĝeveini nai tu, tarima baregona ta ĝia iatarageri ai aranai ĝeguruĝa-toreni. Monana mo guruĝa-tore guruĝana gwaĝiĝina evaĝa-moĝoniani, benamo veĝareveĝare guruĝari mabarari elauĝaurini. ¹⁷ Guinenai Barau ĝena kiraĝitore tu guruĝatore guruĝana gwaĝiĝinai eveiato. Korana ĝia ĝena ura ĝia na kiraĝitore beĝe ĝaunaiani tarimari beĝene riba-ginikau, ĝia ĝena kiraĝitore

tu asi bevekefoni. ¹⁸ Mo guruḡatore ruarua tu beḡe tanuni, asi beḡe vekefoni. Ema mo dagara ruarua ḡerina ḡita taribani, Barau tu asi beḡofaḡofani riba. Be ḡita deidei rakava ḡenana taraga-veḡitato, benamo Barau ḡenai tiaiḡomato tarimara tana kokorekorikori, be mo tuḡamaḡikau ḡoirarai eruḡa-taḡoni tana ḡabia. ¹⁹ Mo tuḡamaḡikau taḡabiato tu ḡita ḡera maḡuri eḡabi-tariani dagarana. Mai tuḡamaḡikau tu moḡonina e asi eirauni. Ḡia tu vekouḡau dabuḡana na murina ḡana eraka-toḡani, eiaḡoni mo, veaḡa lelevaḡi daiḡutuna nuḡana ḡana. ²⁰ Mo ḡana tu Iesu eiaḡo-guineto ḡita bene vaḡa-maḡurira uranai. Ḡia tu Melkisedek ḡena dabarai Rubu Veaḡa verena baregonai betanu-vanaḡi vanaḡini.

7

Melkisedek tu Rubu Veaḡa verena baregona

¹ Mai Melkisedek tu Salem vanuḡa barana verena, ema ḡia tu Iaru-korokoro Barauna ḡena Rubu Veaḡa verena. Ḡia na Aberahamo edoḡariato, vanuḡa barari ḡeri vere baregori o kini tari vetari ai evaḡirito, benamo eḡenoḡoito-ḡoi nuḡanai, Aberahamo evaḡa-namoato. ² Ema Aberahamo na vetari ai eḡabirito farefareri, karava gabanana (10) eveirito, benamo karava ta Melkisedek eviniato. Melkisedek arana anina giniguinena tu “Veḡa Iobukaiobuka Verena”, ma arana ta tu “Salem Verena”, moḡa anina tu “Maino Verena”. ³ Ḡia asi tamana, asi sinana, asi besena ta, ema ḡena maḡuri evesinato ḡarona e ḡena maḡuri emagoto ḡarona maki asiḡina. Ḡia tu Barau Natuna kavana etanuni, Rubu Veaḡa verena vanaḡivanuḡi.

⁴ Melkisedek ḡoḡitaia, ḡia tu tarima arana barego lelevaḡi, korana Aberahamo tu senera baregona na maki vetari ai eḡabirito farefareri karava gabanana (10) ḡerina ta ḡia eviniato. ⁵ Taravatu ekirani, Levi besena Rubu Veaḡa verena dagina beḡe ḡabiani tarimari tu karava gabanana ḡerina ta beḡene gogo Isaraela tarimari ḡerina, mo tu tarikaka ḡerina. Moḡoni, tarikakari maki Aberahamo ḡena bese tarimari, senaḡina ḡia ḡerina beḡene gogo. ⁶ Melkisedek senena tu dia Levi ḡenana eiaḡomato, senaḡina Aberahamo ḡenana karava ta eḡabiato. Ma ḡia na Barau ḡena kiraḡitore eḡabiato tarimana evaḡa-namoato. ⁷ Asi bita daradara-iaḡiani, tarima baregona na tarima keina vevaḡa-namo eviniani. ⁸ Levi senena, karava gabanana ḡerina ta ḡeḡabiato doḡorori, tu ma ḡemaseto-ḡoi. A Melkisedek na maki karava ta eḡabiato, senaḡi ḡia tu Buka Veaḡa na ekiraḡiani asi emaseto. ⁹ Benamo maiḡesi ma nakira, Levi maki karava gabanana ḡerina ta ḡeḡabiato-ḡoi tarimana. Ḡia na Aberahamo ḡenana Melkisedek karava ta ma evini-ḡoiato.

¹⁰ Korana Melkisedek na Aberahamo eḡoitaḡoato ḡaronai tu, Levi tu roḡosi roḡo bene maḡuri, roḡo ḡatana Aberahamo tauḡaninai.

Iesu tu Melkisedek kavana

¹¹ Guinenai Barau na Isaraela tarimari taravatu evinirito. Mo taravatu ekirani, Levi besena na ginitaḡo veaḡa ḡauveina beḡene veia. Senaḡi bema Levi besena ḡeri Rubu Veaḡa verena ḡenana e ḡeri ḡauvei seḡukana na mo namo vedaurea beḡere ḡabia nai tu, kara dainai Barau tu ma ekirato, Rubu Veaḡa verena ta ma betuḡuani Melkisedek ilailanai, ma dia Arona kavana? ¹² Korana bema ginitaḡo ḡauveina ḡeveiani tarimari ḡeri doḡoro ḡesenisito nai tu, taravatu maki besenisini. ¹³ Korana Iesu mai takiraḡiani tarimana tu irau doḡoro. Ḡia ḡena doḡoro tarimana ta fata veaḡana iatanai ginitaḡo ḡauveina asi eveito. ¹⁴ Korana ribara, ḡita ḡera Vereḡauka tu Iuda besena na emagurito. Ma Mose na Rubu Veaḡa vereri ekiraḡirito-ḡoi nai tu, Iuda doḡorona tu asi ekiraḡiato.

¹⁵ Ema kara bita kiraḡia toma tu bita ḡitafaka-ginikauani, korana Rubu Veaḡa verena ta ma befori Melkisedek kavana. ¹⁶ Ḡia tu dia senena kavari, taravatu seḡukanai Rubu

Veāga verenai eiaḡoto, senaḡina maḡuri vanaḡivanaḡi ḡenana eiaḡomani seḡukana na Rubu Veāga verenai eiaḡoto. ¹⁷ Korana Barau na maḡesi ekiraiato, ekirato,

“Goi tu Rubu Veāga verenai
botanu-vanaḡi vanaḡini
Melkisedek kavana.”

¹⁸ Mo taravatu guinena tu etore-veḡitaiato, korana ḡia tu asi seḡukana ema asi bevevaḡa-maḡurini riba. ¹⁹ Korana Mose ḡena taravatu na dagara ta tu asi evaḡa-namo vedaureaiato. Moḡesina naima Barau na tuḡamaḡikau lagilagina ta ma etore-rosiato, moḡa ḡenana ḡita Barau sevina ḡana bita raka-kavini.

²⁰ Barau na Iesu tu guruḡatore guruḡana gwaḡiḡina eveiatio vau, Rubu Veāga verenai etoreato! A Rubu Veāga vereri mabarari ḡeri ai tu guruḡatore ta asi eveiatio. ²¹ Senaḡi Iesu Rubu Veāga verenai eiaḡoto tu Barau na guruḡatore gwaḡiḡina eveiatio vau. Barau na maḡesi ekiraiato,

“Vereḡauka tu eguruḡa-foforito
ma ḡena tuḡamaḡi asi ma bekefoani:

‘Ḳoi tu Rubu Veāga verenai botanu-vanaḡi vanaḡini.’ ”

²² Mai guruḡatore guruḡa gwaḡiḡina lorinai, Iesu tu ginitaḡo variḡuna ma namona korikori vaḡa-moḡoninai eiaḡoto.

²³ Guinenai Rubu Veāga vereri tu vovoka, korana tu ḡemaseto-ḡoi, be ta Rubu Veāga verenai asi etanu-rovaḡito. ²⁴ A Iesu tu etanu-vanaḡi vanaḡini lorinai, ḡia tu Rubu Veāga verenai betanu-rovaḡini. ²⁵ Moḡa lorinai deikara ḡia ḡenana Barau ḡenai beḡe iaḡoni tu bevaḡa-maḡuririni riba. Korana Iesu tu ḡia urari ai Barau ḡenai bene ḡauḡau ḡana etanu-vanaḡi vanaḡini.

²⁶ Maḡesi Rubu Veāga verena baregona na ḡita ḡera ura dagarari evinirani. Ḳia tu veaḡa, asi ḡena vei-rakava, vetoukau ta ḡenai asiḡina, namo vedaurea; ḡia tu vei-rakava tarimari kavana asiḡi. Ma Barau na guba tuḡuna korikorinai ea toreato.

²⁷ Ḳia tu dia guinenai Rubu Veāga vereri baregori kavana, ḡaro korikoriri ai varevare dagarari bevinini. Guine tu ḡia ḡena vei-rakava Barau na bene tuḡamaḡi-fitoḡari ḡana evinito, ma moḡa murinai tu tarimarima ḡeri rakava Barau na bene tuḡamaḡi-fitoḡari ḡana. Ḳia tu vaḡa-sebona moḡo tarimarima ḡeri vei-rakava ḡana ginitaḡo varevarena eviniatio. Moḡa tu ḡia tauḡena ginitaḡo varevarenai eiaḡoto, benamo Barau ḡenai evevini-raḡeto. ²⁸ Mose ḡena taravatu na tu ma ḡeri moira tarimari Rubu Veāga verena baregonai etorerito-ḡoi. Senaḡina Barau ḡena guruḡatore guruḡana gwaḡiḡina, Mose ḡena taravatu murinai ema foforito dagarana, na tu Barau Natuna evaḡa-ruḡaiatio. Ḳia tu Barau na evaḡa-namo vedaureaiatio, ma namo vedaurea betanu-vanaḡi vanaḡini.

8

Iesu tu ḡita ḡera Rubu Veāga verena baregona

¹ Ḳai na kara ḡakiraḡiani tu maḡa. Ḳita tu ma ḡera Rubu Veāga verena baregona. Ḳia tu gubai Iaru-korokoro Barauna ḡena terona aroribanai etanu-tarito. ² Barau ḡena veaḡa gabuna nuḡanai eḡauveini. Mo tu farai rubuna korikori Vereḡauka na eragaiatio, dia tarimarima na ḡeragaiatio.

³ Rubu Veāga vereri baregori mabarari tu ḡevaḡa-ruḡarito, varevare dagarari ema boromakau, mamoe, manu beḡene vini ḡana. Moḡa lorinai mai Rubu Veāga verena baregona, Keriso, maki ma ḡena dagara tari, bene vini ḡana. ⁴ Bema ḡia tanobarai bere tanu tu, Rubu Veāga verenai asi bere iaḡo, korana tu maḡa, Rubu Veāga vereri tu varau ḡetorerito maḡeri, varevare dagarari ḡevini-tanuni, Iuda ḡeri taravatu ekiraḡiatio ilailanai. ⁵ Ḳia varevare dagarari mainai veaḡa lelevaḡi daiḡutunai ḡevinini tu, gubai mo veaḡa lelevaḡi daiḡutuna kavana e vetoḡana moḡo. Moḡesina nai Barau na Mose

toma-rakariĝo ĝana farai rubuna bene ragaia ĝana, naima ekira-toreĝauato, ekirato, “Bono ĝitaia, dagara mabarari boveirini nai tu, ĝoro ai avaĝa-ĝitamuto ilailanai moĝo bono veiri.” ⁶ Senaĝina toma Iesu na ginitaĝo varevareri vini-toreĝau veigana guinenai Rubu Veaĝa vereri ĝeri ĝauvei evanaĝiato. Korana Barau ĝena kiraĝitore variĝunai Iesu tu Barau e tarimarima vekaravari ai eruĝani, ginitaĝo variĝuna bene vaĝa-seĝukaia ĝana, ma mai ginitaĝo na mo ginitaĝo guinena seĝukana evanaĝiani. Ema Barau ĝena kiraĝitore variĝuna na mo ginitaĝo guinena kiraĝitorena maki evanaĝiato. ⁷ Bema mo ginitaĝo guinena asi ĝena rakava tu, Barau na ginitaĝo variĝuna ta asi ma bere kiraĝia. ⁸ Senaĝina Barau na tarimarima ĝeri ai rakava eĝoitaĝoto naima ekirato,

“Vereĝauka eguruĝa-foforini,
 ‘Boĝono seĝaĝi, ĝaro ta mani eiaĝomani,
 au na ginitaĝo variĝuna ta ma haveiani,
 Isaraela besena e Iuda besena ĝeri.

⁹ 1 Mai ginitaĝo tu dia guinenai ĝia seneri ĝeri aveiato moĝa kavana.

Dia mo ĝaro ai ĝimari ai aĝabito,
 benamo Aigupito na aĝori-rosirito ginitaĝona kavana.
 Korana ĝia tu au ĝegu ginitaĝo ĝenai
 asi ĝevetuĝamaĝikauni naima,
 au na araga-kwanerito,’
 Vereĝauka tu moĝesina eguruĝani.

¹⁰ Vereĝauka ma ekirani,

‘Ĝoira ĝarori ai au na mai ginitaĝo Isaraela besena ĝeri ma haveiani:
 Au ĝegu taravatu ĝia debari ai batore-toĝarini ema ĝia nuĝari ai batorerini.
 Au tu ĝia ĝeri Barau ai baiaĝoni ema ĝia maki au ĝegu tarimarimai beĝe iaĝoni.

¹¹ Tarima ta na sevinai etanuni tarimana asi ma bevaĝa-ribaiani,
 ema tarima ta tarikakana asi bekiraiani,
 ‘Vereĝauka noribaia!’

Korana mabarari na beĝe ribaguni,
 misina na beiaĝoni mo baregona.

¹² Ĝeri kira-sirivaĝi batuĝamaĝi-fitoĝarini,
 ema ĝeri rakava mabarari asi ma batuĝamaĝirini.’ ”

¹³ Barau na mai ginitaĝo maĝa ekiraĝiani, “ginitaĝo variĝuna” etoni nai tu, ĝia na mo ginitaĝo tovotovonai moĝa tu guinena na ekiraĝiani. Ma kara eguinenani e erakavani tu asikauna berekwarekwani.

9

¹ Ginitaĝo guinena tu ma ĝena taravatu misimisiri toma-rakariĝo ĝana, ema ma ĝena gabu veaĝana maki. Mo gabu veaĝana tu tanobarai etanuni dagarana. ² Barau toma-rakariĝona ĝana farai rubuna ta ĝeraĝiato. Mo farai rubuna nuĝanai daiĝutu giniguenena tu Veaĝa Gabuna ĝetato. Ĝia nuĝanai tu lamefa torekauna dagarana, teibolo e Barau ĝeviniato berediri. ³ Kouĝau dabuĝana vaĝa-ruaruana murinai tu daiĝutu ta maia. Moĝa tu Veaĝa Lelevaĝi Gabuna ĝetato. ⁴ Ĝia nuĝanai tu golo fatana, goĝu ma bonana iatanai beĝene vei ĝana, ema Kiraĝitore Mauĝana; ĝia murikana mabarana tu golo na ĝeveiato. Ma mauĝa nuĝanai tu golo ĝurona ta, nuĝana ma manana e Arona ĝena togoi, egarakauto dagarana, ema fore ruarua Barau na iatari ai taravatu etoreto foreri. ⁵ Mo mauĝa iatanai tu kerubi ruarua ĝevaĝa-ruĝa veĝoirarito. Mo kerubi tu ĝau garagarari, vetoĝari tu aneru kavari. Ta tavi ta dudu ai ĝevaĝa-ruĝaĝiato, ma ta maki tavi ta dudu ai, ma faneri ĝekeorito, benamo rakava voivaĝiri gabuna ĝegoru-tariato. Mo kerubi ruarua na tu Barau ĝena mareva baregona ĝekiraĝiani. Senaĝi maĝeri dagara misikoseri mabarari tu toma asi baĝa kiraĝirini.

⁶ Dagara mabarari moġesi ġeveirito murinai, Rubu Veāga vereri ġaro vanaġivanaġi daiġutu giniguinena nuġanai ġeraka-toġato-ġoi, benamo ġeri ġauvei ġeveirito-ġoi. ⁷ Senaġi rubu verena baregona ġereġana moġo laġani ta nuġanai vaġa-sebona daiġutu vaġa-ruaruana nuġanai eraka-toġato-ġoi. Ġena rakatoġa ġarori mabarari ai tu rara maki eġabi-taġoato-ġoi. Mo rara ġia na tu rakava tuġamaġi-fitoġari ġana ginitaġo dagananai evaġa-iaġoato-ġoi. Guine tu ġia ġena rakava ġana evinito-ġoi ema murinai tu tarimarima ġeri rakava ġana. Mo rakava tu asi ribari nai ġeveirito-ġoi rakavari. ⁸ Iauka Veāga na maġeri veġa mabarari ġerina ġita tu maġesina evaġa-guruġarani: Bema Barau toma-rakariġona ġana farai rubuna giniguinena roġo eruġa-taġoni nai tu, Veāga Lelevaġi Gabuna rakatoġa dabarana tu roġosi roġo bene vekeo. ⁹ Mo farai rubuna tu toma mai negai kara beġe ġorani evaġa-foforiani. Mai farai rubuna nuġanai varevare dagarari e ginitaġo dagarari vaġa-ilailana boromakau, mamoe, manu Barau ġeviniato-ġoi dagarari mabarari na ġetoma-rakariġoto-ġoi tarimari nuġari asi ilaila beġe iarevarini. ¹⁰ Korana mo Barau ġeviniato-ġoi dagarari tu ġaniġani e niuniu dagarari, ema tarima beġene iareva ġana veġuriġi maġuriri irauirau. Mai tu mabarari tauġani taravaturi moġo. Barau na tarimarima evinirito beġene korana-iaġiri, bene iaġo mo, ġaro ta, dabara variġuna bevaġa-ruġaiiani.

Iesu rarana

¹¹ Senaġi Keriso tu dagara namori ġema-foforito ġeri Rubu Veāga verena baregona. Ġia tu farai rubuna barana e namo vedaureana nuġana na eraka-toġato. Dia tarimarima na ġeragaġiato farai rubuna, korana mo farai rubuna tu dia mai tanobara daganana. ¹² Keriso tu dia nanigosi o boromakau naturi rarari seġukari ai mo rubu ai eraka-toġato. Senaġi ġia tu ġia rarana seġukanai Veāga Lelevaġi Gabuna nuġanai vaġa-sebona moġo eraka-toġato. Benamo ġita eġabivaġi-moġovaġirato rakava ġena seġuka na. ¹³ Nanigosi ma boromakau rarari ema boromakau natuna variġuna ġegabuato kauna, Rubu Veāga vereri na vei-rakavai ġemiroto-ġoi tarimari iatari ai misimisiri ġefiu-kaurito-ġoi. Moġesina ġeveirito-ġoi tu tarimarima tauġaniri ġevaġa-veaġarito-ġoi Barau ġoiranai. ¹⁴ Senaġi Keriso rarana na moġeri evanaġirito. Korana ġita nuġara, mase ġevaġa-ġoraiani ġauveiri ġerina, eiarevarato, maġuri Barauna ġena vetuġunaġi bitana iaġo-vini ġana. Keriso tu asi vetoukauna ta, tauġena tanu-vanaġivanaġi Iaukana ġenana evevinito Barau ġenai.

¹⁵ Ginitaġo variġuna nuġanai Keriso tu Barau e tarimarima fakari ai eruġani. Korana tu Barau na ekearito tarimari mabarari na ekiraġi-toreato maġuri vanaġivanaġina beġene ġabia. Moġesi nai Keriso emaseto, tovotovona ginitaġona nuġanai tarimarima ġevei-rakavato ġeri rakava na bene ruġa-vaġiri ġana.

¹⁶ Tarima ta roġosi bene mase nuġanai, beurani bene guruġa-fofori, bemaseni nai tu, natuna na ġena farefare bene ġabiri. Mo ura o guruġa-fofori tu fefai betoreani ġia ġena kiraġitore guruġana. Natuna na mo farefare asi roġo beġabirini bene iaġo mo, tamana ġena mase tarimarima ġoirari ai bevaġa-moġoniani vau. ¹⁷ Korana tu mo ura ġetoreani fefana tu eguruġa-foforini tarimana bemaseni vau ma ġena seġuka, a bema ġia roġo maġuri tu, mo ura ġetoreani fefana tu asi seġukana. ¹⁸ Moġesina nai ginitaġo giniguinena maki rarana vau evaġa-seġukaiato-ġoi. ¹⁹ Korana Mose na taravatu guruġari mabarari tarimarima ġeri evarifiu-ġosiato-ġoi murinai, boromakau naturi variġuri e nanigosi rarari eġabirito-ġoi, benamo nanu ġesi egiro-sebonarito-ġoi. Moġa murinai isopo legana vulu kakakakana na ġebaruato daganana mo rara ma nanunai efereiato-ġoi. Benamo Mose na mo isopo legana ma vulunai rara tu taravatu bukana e tarimarima iatari ai efu-kaurito-ġoi. ²⁰ Mose ekirato, “Mai rara tu ginitaġo vaġa-moġonina daganana Barau na ekiramito boġono korana-iaġia.” ²¹ Farai rubuna ema mo rubu nuġanai toma-rakariġo ai ġeġauvei-iaġirito-ġoi farefareri mabarari iatari

ai veiga sebona eveiato-goi. Iatari ai rara misimisiri efiufukauto-goi. ²² Moḡoni, taravatu ekirani ilailanai, dori dagara mabarari tu rara na beḡe iarevani. Korana rara asi berigoni nai tu, vei-rakava tuḡamaḡi-fitoḡari maki asiḡina.

²³ Senaḡina maiḡeri mai tu guba dagarari iouiouri moḡo maiḡesi ḡeiarevarini. A gubai korikoriri ḡetanuni dagarari iareva-iarevari ḡana ginitaḡo varevarena tu namona lelevaḡi. Maiḡeri ginitaḡo varevareri evanaḡirini. ²⁴ Korana Keriso tu dia tarimarima na ḡeveiato veaḡa lelevaḡi daiḡutuna nuḡanai eraka-toḡato. Iesu tu guba korikorinai eraka-toḡato. Ma maitoma tu ḡita urarai Barau ḡoiranai efoforini. Mo tarima na ḡeveiato moḡa tu gubai veaḡa lelevaḡi daiḡutuna moḡo ḡevaḡa-ilailaiato. ²⁵ Rubu Veaḡa verena baregona tu laḡani tata nuḡari ai Veaḡa Lelevaḡi Gabunai rara eḡabi-toḡato-goi. Keriso moḡesina tu asi eveini. Ḡia tu dia gubai eraka-toḡato murinai vau vanaḡivanagḡi tauḡena ginitaḡo varevarenai eiaḡoni, benamo Barau ḡenai evevinini. ²⁶ Moḡesina tu tanobara evesinato na veḡata bene midigumidigu. Senaḡi mai tanobara magona eḡabi-iaḡoani, mainai vau vaḡa-sebona moḡo ema foforito. Mo tu ginitaḡo varevarenai evevaḡa-iaḡoto rakava bene ḡabi-veḡitari ḡana. ²⁷ Evetoreto, tarimarima mabarari tu vaḡa-sebona moḡo beḡe maseni, ma murinai tu Barau na bevaḡa-kotarini. ²⁸ Keriso kavana vaḡa-sebona moḡo ginitaḡo dagaranaḡi eiaḡoto, tarimarima mabarari ḡeri rakava bene ḡabi-veḡitari ḡana. Senaḡi ḡia tu ma bema-fofori ḡenoḡoini. Mo tu dia rakava ma benema ḡabi-vaḡiri ḡana, senaḡina deikara ḡia ḡenari-taḡoani tarimari vaḡa-maḡuriri ḡana.

10

Ginitaḡo guinena na rakava asi beḡabi-veḡitarini

¹ Mose ḡena taravatu tu dagara namori vau beḡe ḡorani iouiouri moḡo, dia dagara tauri korikori. Ḡia na mo ginitaḡo dagarari laḡani laḡani ḡevinito-goi, senaḡina mo ginitaḡo dagarari na toma-rakariḡo ḡeiaḡoto-goi tarimari asi evaḡa-namo vedaurearito.

² Bema mo ginitaḡo dagarari na ḡetoma rakariḡoto-goi tarimari beḡere vaḡa-namo vedaureari nai tu, asi ma beḡere ginitaḡo-ḡenoḡoi. Korana ḡia tu ḡere iareva-moḡovaḡi, ema ma ḡeri vei-rakava guineri mamiraḡiri asi ma ḡere ḡabi-ḡenoḡoiri. ³ Senaḡi mo ginitaḡo veigari laḡani tatai ḡeveirito-goi veigari na tu mo laḡani tata nuḡari ai ḡevei-rakavato-goi, moḡeri ḡekira-vararito-goi. ⁴ Korana tu boromakau e nanigosi rarari na rakava tu asi ilaila beḡabi-veḡitarini. ⁵ Moḡa lorinai Keriso tanobara ḡana eiaḡomato nai tu ekirato,

“Ḡoi tu ginitaḡo dagarari vaḡa-ilailana boromakau, mamoe, nanigosi ema varevare dagarari asi ourani,
senaḡi tauḡani ta ovei-toreato au ḡegu.

⁶ Karava na boromakau, mamoe, nanigosi eḡararini,
ema vei-rakava bono ḡabi-vaḡiri ḡana ginitaḡo varevareri ḡeveini ḡeri ai maki asi oiakuni.

⁷ Moḡesi naima au akirato,

‘Barau o, au tu iniḡegu,

Buka Veaḡai tu au ḡekiraḡiguto, au baiaḡoma tu ḡoi ḡemu ura bana veia ḡana.’ ”

⁸ Keriso ḡena guruḡa giniguinena tu maiḡa, “Ḡoi tu ginitaḡo dagarari e varevare dagarari asi ourani. Karavai ḡegaburini varevareri e vei-rakava bono ḡabi-vaḡiri ḡana ginitaḡo varevareri ḡeveini maki asi oura-vinirini, ema ḡeri ai asi oiakuni.” Maiḡeri veiga tu taravatu na ekiraḡirini ilailanai, senaḡi ḡoi na tu asi oiaku-iaḡirini. ⁹ Moḡesi nai ma ekirato, “Barau o, au tu iniḡegu, au baiaḡoma tu ḡoi ḡemu ura veigana bana veia ḡana.” Benamo ginitaḡo veigana giniguinena etore-veḡitaiato, benamo moḡa gabunai tu ta ma evaḡa-ruḡaiato. ¹⁰ Benamo Barau ḡena ura lorinai, Iesu Keriso tauḡanina

ginitaḡo dagaranaŋi evaḡa-iaḡoato vaḡa-sebona moḡo. Benamo monana ḡita evaḡa-veaḡarato.

¹¹ Rubu Veaḡa vereri mabarari ḡaro vanaḡivanaḡi tata ḡeruḡa-tarito-ḡoi, benamo mo ginitaḡo ḡauveiri ḡeveirito-ḡoi. Senaḡi ḡeri ginitaḡo dagarari tu dagara sebori moḡo ḡevinito-ḡoi vanaḡivanaḡi. Ema mo ginitaḡo dagarari na rakava tu asi ḡeḡabi-veḡitarito-ḡoi. ¹² Senaḡi Keriso na rakava ḡabivaḡiri ḡana tu ginitaḡo sebona moḡo eveiato ḡaro mabarari ḡana. Benamo moḡa murinaŋi Barau ḡimana aroribanai ea tanu-tarito. ¹³ Mo negai beiaḡoma maitoma tu evenarini, beiaḡoni mo, ḡia ḡevetari-viniani tarimari mabarari Barau na ḡia kwakuna fanakauna dagaranaŋi betore-taririni. ¹⁴ Korana ginitaḡo dagarana sebona na moḡo evaḡa-veaḡarito tarimari evaḡa-namo vedaurearito. Ma ḡia tu namo vedaurea beḡe tanuni, vanaḡivanaḡi.

¹⁵ Iauka Veaḡa na maki evaḡa-ribarani. Guine tu ekirato,

¹⁶ “Vereḡauka ekirani,
‘Moḡeri ḡaro muriri ai,
au ḡia ḡeri tu mai ginitaḡo baveiani.
Au ḡegu taravatu ḡia nuḡari ai batore-toḡarini,
ema ḡia debari ai baberarini.’ ”

¹⁷ Ema ma ekirato,

“Ḗia ḡeri vei-rakava e veḡa ḡeḡevaḡeḡevari asi ma batuḡamaḡi-ḡenoḡoirini.”

¹⁸ Maiḡeri etuḡamaḡi-fitoḡarito nai tu, rakava ḡabi-veḡitari ḡana varevare dagarana ta tu asiḡina maia.

Barau sevina ḡana siraka-kavi ma tuḡamaḡi kokorera ḡesi

¹⁹ Moḡa lorinaŋi, tarikakagu, ḡita tu nuḡara gwaḡiḡi Iesu rarana ḡenana Veaḡa Lelevaḡi Gabunaŋi bita raka-toḡani. ²⁰ Mo vekouḡau dabuḡana o ketin evedare-kikimato, monana Keriso na ḡita ḡera maḡuri dabarana variḡuna ekeo-fakaiato. Mo vekouḡau dabuḡana tu Keriso tauḡanina. ²¹ Ḗita tu ma ḡera Rubu Veaḡa verena baregona, Barau ḡena numa eḡita-taḡoani. ²² Ḗita nuḡara tu eiarevarito rakava mamiraḡiri ḡerina, ema tauḡanira maki nanu namo vedaureana na eḡurigiŋirito. Moḡesi naima Barau ḡenai siraka-kavinaḡi nuḡara ma moḡoniri ḡesi e ma ḡera veḡabidadama korikoriri ḡesi. ²³ Ḗera tuḡamaḡikau tavaḡa-moḡoniani dagarana ḡenai tana veḡabi-gigitari, asi tana ḡareva-ḡareva. Korana Barau na kara ekiraḡi-toreato tu beveiani. ²⁴ Ema karora bitana tuḡamaḡiri kamasi tata bita vaḡa-kavarini, benamo beḡe veura-vinini, ema ḡauvei namori beḡe veini. ²⁵ Ḗita ḡera raka-vegogo ai bitana fofori-ḡoi, asi bitana tanu, tari ḡeveini kavana. Senaḡi karora ḡesi velaunaḡi bitana vaḡa-baregoa. Korana tu tauḡemi na varau ḡoḡitaiani, Keriso ḡena iaḡoma ḡarona tu mai ekavinaḡi-rakavani.

²⁶ Bema guruḡa moḡonina taribaiani murinaŋi, ma taḡiḡiraḡeni, benamo tavei-rakavani nai tu, bitana riba, rakava ḡabi-veḡitari ḡana, ginitaḡo dagarana ta tu asiḡina maia. ²⁷ Senaḡi ma garira ḡesi kara ḡoirai ḡerai beḡorani, moḡa moḡo bitana nari-taḡoa. Mo tu Barau ḡena Kota Baregona, ema Barau ḡevetari-viniani tarimari e iaukari beḡararini karavana. ²⁸ Tarima ta na Mose ḡena taravatu asi ekorana-iaḡiato-ḡoi, benamo ḡeḡita-kauato-ḡoi tarimari ruarua o toitoi na ḡekiraḡi-foforiato-ḡoi. Mo tarima tu ḡevaḡi-maseato-ḡoi, asi ḡevetuḡa-ḡwaiato-ḡoi. ²⁹ Gomi ḡotuḡamaḡini, Barau Natuna deikara na kwakuna fanakauna dagaranaŋi evaḡa-iaḡoani tarimana tu kamasi? Mai tarima tu rakava voina baregona beḡabiani. Ḗia na tu mo ginitaḡo rarana, ḡia evaḡa-veaḡaiato dagarana, asi veaḡa raranai evaḡa-iaḡoani. Ema varevare-bara Iaukana ḡenai maki veḡa rakava kwaikwaina eveiani. ³⁰ Korana ḡita ma ribara Barau ekirato, “Rakava voina tu au na bavaḡa-voiani, au na bavini-ḡenoḡoiani.” Ema ma ekirato, “Vereḡauka na ḡena tarimarima beḡita-viriḡirini.” ³¹ Maḡuri Barauna ḡimanai boketo-raḡeni tu garina maki asikeikeina.

³² Ĝaro guineri ĝotuĝamaĝi-ĝenoĝoiri. Barau ĝena mama ĝoĝabiato murinai, midigu-midigu barego ĝodoĝarito, senaĝi ĝoruĝa-gigitarito. ³³ Negatari ai tu ĝutuma bara ĝoirari ai ĝevaĝa-maiakamito-ĝoi, ma ĝevaĝa-midigu midigumito-ĝoi. Ema negatari ai tu ĝomi kavana ĝevaĝa-midigu midigurito-ĝoi tarimari seviri ai ĝoruĝa-tarito-ĝoi, ĝoruĝa-duku dukurito-ĝoi. ³⁴ Ĝediburarito tarimari ĝesi ĝomidigumidigu sebonato-ĝoi, ema ĝemi farefare ĝeverarimito-ĝoi maki ĝoiaku-iaĝirito-ĝoi moĝo. Korana ma ribami, ĝomi tu ma ĝemi farefare namori, beĝe tanu-vanaĝi vanaĝini dagarari.

³⁵ Moĝa lorinai ĝemi tuĝamaĝi kokore maniĝa asi boĝono fitoĝari. Korana maniĝa voina tu barego lelevaĝina boĝoa ĝabiani. ³⁶ Boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi, korana Barau ĝena ura veiĝana boĝo vaĝa-koriani murinai tu, kara ekiraĝi-toreato mabarana boĝo ĝabiani. ³⁷ Korana Buka Veaĝa ekirani,

“Nega tu misina moĝo,
ma beiaĝomani etoni tarimana tu beiaĝomani, asi bekwaiboni.

³⁸ Au ĝegu vei-iobukaiobuka tarimana tu ĝena veĝabidadama lorinai bemaĝurini. Senaĝi murina ĝana ma beraka-ĝenoĝoini nai, au tu asi baiakuni ĝia ĝenai.”

³⁹ Senaĝi ĝita tu murira ĝana asi ma bita raka-ĝenoĝoini, benamo bita rekwarekwani. Asiĝina, ĝita tu ma ĝera veĝabidadama, be maĝuri bita ĝabiani.

11

Veĝabidadama tarimari

¹ Veĝabidadama anina tu mai-ĝesi. Tatuĝamaĝi-dadamaĝirini dagarari tavaĝa-moĝoni korikoririni. Matarai roĝosi bitana ĝitari, senaĝina tavaĝa-moĝoni korikoririni, moĝeri dagara tu moĝoni ema bita ĝabirini. ² Sene tarimari tu ĝeri veĝabidadama lorinai, Barau na eĝabi-raĝerito.

³ Taveĝabidadamani lorinai taribani, Barau eguruĝato, benamo guba e tanobara evetoreto. Moĝa lorinai mai taĝitarini dagarari tu Barau na asi taĝitarini dagarari ĝerina eveirito.

⁴ Abela tu ma ĝena veĝabidadama Barau ĝenai lorinai, Barau eviniato varevare dagarana na Kaino ĝena varevare dagarana evanaĝiato. E ma ĝena veĝabidadama lorinai, Barau na ĝena varevare dagarana ekiraĝiato varevare namona ema Barau na evaĝa-moĝoniato ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana. Ma Abela tu varau emaseto, senaĝina ĝena veĝabidadama lorinai roĝo eguruĝani.

Abela, Enoka, Noa

⁵ Enoka ma ĝena veĝabidadama lorinai, Barau na eĝabi-varaĝeato moĝo, asi emaseto. Ma tarimarima na maki asi ĝedoĝariato, korana Barau na eĝabi-vaĝiato. Roĝosi bene ĝabi-veĝitaia nuĝanai, Barau ĝena bukai ekirani, Enoka na Barau iauna evaĝa-iakuato.

⁶ Asi ĝena veĝabidadama tarimana na Barau tu asiĝina ĝinavaĝi bevaĝa-iakuani. Korana deikara Barau ĝenai eiaĝomani tarimana tu bene vaĝa-moĝoni Barau tu maĝuri etanuni. Ema Barau ĝevetauani tarimari mabarari tu voiri namori Barau na bevinirini.

⁷ Noa ma ĝena veĝabidadama lorinai, Barau na ĝoirai beĝe ĝorani dagarari ekira-toreĝauato. Mo tu Noa na roĝosi bene ĝitari dagarari. Noa na Barau evaĝa-moĝoniato, benamo ma garina ĝesi bouti ta eragaiato, ĝaraĝona e natuna bene vaĝa-maĝuriri ĝana. Ĝia ĝena veĝabidadama na tanobara tarimari ekiraĝi-foforirini rakava tarimari. Ma ĝia tu ĝena veĝabidadama lorinai Barau na ekiraiato vei-iobukaiobuka tarimana. Mai vei-iobukaiobuka tu veĝabidadama ĝenana eiaĝomani dagarana.

Aberahamo

⁸ Aberahamo ma ĝena veĝabidadama lorinai, Barau na ekeaiato nai eseĝaĝiato. Barau na ekeaiato tu ĝena vanuĝa bene raga-kwanea, ma Barau na tanobara ta

ma beviniani, mo ġana bene iaġo. Benamo Aberahamo eraka-rosito moġo, asi ribana aiġana eiaġoni senaġi eiaġoto moġo. ⁹ Ma ġena veġabidadama lorinai, Barau na ekiraġi-toreato tanobaranai ea vanuġato. Ma monai tu noġa moġo tanukau tarimana ta tanobara borunai etanuni kavana. Isako e Iakobo kavana farai numari ai ġetanuto-ġoi. Maiġeri tarima toitoi tu Barau ġena kiraġitore ġeġabiato. ¹⁰ Korana Aberahamo tu vanuġa baregona evaġa-nogaiato-ġoi. Mo vanuġa tu fore baregona iatanai beruġakauni. Mo vanuġa tu Barau tauġena na beboioġaiiani e beragaiani.

¹¹ Veġabidadama lorinai Sara na kokore eġabiato bene ġabi ġana, ema eġaukarakavato, senaġi mero keina evaġa-maġuriato. Ġia ma ribana, Barau na kara ekiraġi-toreato dagarana tu beġorani. ¹² Benamo mai tarima sebona eġaukarakavato, senaġi ġia ġenana senena ġemaġurito tu guba visiġuri kavana vovoka tabutabu, ema kone mirina kavana asi iavi-iavina.

¹³ Maiġeri tarimarima mabarari tu veġabidadamai ġetanuto-ġoi nuġanai ġemaseto. Barau na ekiraġi-torerito dagarari ġia na tu asi ġeġabito, senaġi manaġai moġo ġeġitaquinerito, benamo ġeġabi-raġerito. Ema ġeguruġa-foforito ġia tu tanobara boruna tarimari. Ġia mai tanobarai tu ġetanukauni moġo. ¹⁴ Moġesina ġeguruġani tarimari tu ġeri guruġa na ġevaġa-foforirini, ġia tu ġeri tanobara korikorina ġevetauani. ¹⁵ Bema ġeraga-kwaneato tanobarana ġere tuġamaġi-ġenoġoia nai tu, ma dabara ġere ġenoġoi. ¹⁶ Senaġi ġia tu tanobara namo vedaureana ġeuravini-rakavaiato-ġoi. Mo tu gubai etanuni dagarana. Moġa lorinai Barau tu asi emaiakaiani, ġia ġeri Barau ġetoni nai, korana Barau na ġeri vanuġa baregona ta eraga-toreato.

¹⁷ Aberahamo tu ma ġena veġabidadama. Moġesina nai Barau na etovonaġiato nai tu, natuna Isako ginitaġo dagarana evaġa-iaġoato, benamo Barau ma evarevareviniato. Aberahamo ribana, Barau na kiraġitore tu ġia eviniato, senaġina ġia natuna sebona kwariġutu moġo tu ginitaġo dagarana ġana bene vaġia etato. ¹⁸ Barau na Aberahamo maki maiġesina ekiraiato, ekirato, "Isako ġenana moġo ġoi senemu beġe maġurini." ¹⁹ Aberahamo etuġamaġito tu Barau na Isako ma bevaġa-maġuri ġenoġoiani riba. Moġesina naima iniġesina ma sikiraġia: Aberahamo na Isako mase na eġabi-ġenoġoiato.

Isako, Iakobo, Iosefa

²⁰ Isako ma ġena veġabidadama lorinai, Iakobo e Esau evaġa-namorito, ema ġeri ai vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito.

²¹ Iakobo ma ġena veġabidadama lorinai, dori emaseto-ġoi nuġanai tu Iosefa natuna ruarua evaġa-namorito, ema ġena toġoi ġenai eveġabi-ritoġoto, benamo Barau etomarakariġo viniato.

²² Iosefa ma ġena veġabidadama lorinai, eġauka-dorudoruto, dori emaseto-ġoi nuġanai tu, Isaraela tarimari Aigupito na beġe raka-vaġini ekiraġiato, ema turiġana kamasi beġene veia guruġana evinirito.

Mose

²³ Mose tamana e sinana Barau ġenai tu ma ġeri veġabidadama. Moġa lorinai Mose emaġurito ġaronai ġeġitaiato mero keina namona korikori, benamo kini ġena guruġa garina tu asi ġeveito. Senaġi tamana e sinana na ġeġabiato, benamo numa nuġanai ġue toitoi ġetore-gumuato.

²⁴ Mose ma ġena veġabidadama lorinai, ebaregoto nai tu asi eurato beġene kira, ġia tu Phrao natuna ġuiatona natuna merona. ²⁵ Ġia tauġena eurato, Barau ġena tarimarima ġesi beġene vaġa-midigumidigu sebonaia. Ma asi eurato, vei-rakava nuġanai asi beġe tanu-maukani verereri ai bene tanu-namo. ²⁶ Ġia na etuġamaġiato tu, Keriso uranai beġe vaġa-maiakaiani voina tu barego lelevaġi, Aigupito ai farefare voiri bevanaġirini. Korana ġia tu eboġequine-iaġoto, ġoirai voina eġita-iaġoato.

²⁷ Mose ma ġena veġabidadama lorinai, Aigupito na eraka-veġitato, Aigupito verena bebaruni garina asi egarito. Ġia tu ekokoreto, korana tu asi taġitaiani Barauna ġia na tu matana na noġa moġo eġitaiato. ²⁸ Ma ġena veġabidadama lorinai, Rubu Veaġa verekona ekorana-iaġiato ema Isaraela tarimari ekirarito, rara ġeri ġatama-boka koberi murikari ai beġene dau. Benamo mase aneruna na naturi, ġemaġuri-guineto merori, asi bene vaġiri.

Isaraela tarimari na Barau ġeġabidadama-viniato

²⁹ Isaraela tarimari na Barau ġeġabidadama-viniato lorinai, Davara Kakakakana nuġana na tanobara kaukauna na noġa moġo ġeraka-vanaġito. Ma Aigupito tarimari maki ġevanaġi ġetato nai tu, davara na eġutu-ġaurito.

³⁰ Isaraela tarimari ma ġeri veġabidadama lorinai, Ieriko vanuġa maġuna ġaro vaġa-imaime ruarua (7) ġeraka-ġeġeraġiato murinai eketoto.

³¹ Mata-boraġa ġuiatona Rahaba Barau ġenai eveġabidadamato lorinai, Isaraela ġeri maramara tarimari eġabi-raġerito, benamo Barau ġeseġafore-viniato-ġoi tarimari ġesi asi ġevaġi-sebonaiato.

³² Ma kara ma bakiraġiani? Asi ġegu taimi Gideona, Barak, Samson, Iefeta, Davida, Samuela ema peroveta tarimari variri bakiraġirini. ³³ Ġia tu ma ġeri veġabidadama lorinai, tanobara basileiari ġevetari-vinirito nai, ġekokoreto-ġoi. Veġa iobukaiobukari ġeveito-ġoi, ema kiraġitore dagarari ġeġabirito laion bokari ġekou-ġaurito. ³⁴ Karava seġuka rakava ema-moreni ġevei-buserito, ema vetari baġari matari na ġeraga-maġurito. Ġeri moiramaira nuġari ai ġekokoreto; vetari ai tu guruġari maki seġuka rakava, ema ġevetari-vinirito-ġoi doġorori ġevaġa-ketorito-ġoi. ³⁵ Ġemaseto-ġoi tarimari ma ġevaġa-maġuri ġenoġoirito-ġoi, benamo sinari na ma ġeġabi-ġenoġoirito-ġoi. Ma tari tu dibura numai tauġaniri ġekwari-rakava kwaikwairito-ġoi ma dori ġemaseto-ġoi, senaġi asi ġeurato-ġoi Barau beġene kira-ġuniġaua, benamo dibura numana na beġene ruġa-vaġiri. Korana ġeri ura tu vaġa-variġisi ġenoġoi namona beġene ġabia.

³⁶ Ma tari tu ġevaseva-vaseva iaġirito-ġoi, ġekwaririto-ġoi, ma tari tu seini na ġebarurito-ġoi, benamo dibura numanai ġetorerito-ġoi. ³⁷ Fore na ġetakirito-ġoi; ma tari tu ġesoa-ġuturito-ġoi; ma tari tu vetari baġari na ġevaġirito-ġoi. Mamoe kefiru e nanigosi kefiru ġevei-rakaoto-ġoi, asi ġeri-ġari, ġevaġa-midigu midigurito-ġoi, ema tarimarima na veġa asi namori ġeri ai ġevei-vinirito-ġoi. ³⁸ Tanobara ġia ġeri ai tu asi namo moġo. Tanobara fakari na e ġoro tuġuri na, tano kouġari na, ema guri na ġetanu-rakaoto-ġoi.

³⁹ Maiġeri tarimarima mabarari ġeri veġabidadama loriri ai, Barau na evaġa-maġuririto. Senaġina ta na Barau na ekiraġi-toreato dagarana ta tu asi eġabiato.

⁴⁰ Korana Barau na dabara namona ta ġita ġera eboioġaiato. Ġia ġena ura ġia maki ġita ġesi vaġa-sebo vau bene vaġa-namo vedaureara.

12

¹ Mo veġabidadama tarimari, ġita ġeġita-taġorani tarimari, tu ġutuma lelevaġi, magube na noġa moġo beġe ġeġeraġira. Moġa lorinai ġita ġekoukou-ġaurani dagarari, ema vei-rakava ġita ġebarubar-tarirani dagarari mabarari sifitoġari. Benamo ma kokorera ġesi ġoirarai Barau na etoreato raga-iruirunai siraga. ² Matara Iesu ġenai sitore-kauri. Korana Iesu na ġita ġera veġabidadama esinaiato, ema bevaġa-ġuġuruani. Ġia na ġoiranai mo iaku e verere etuġamaġiato nai, satauro maiakana asi etuġamaġiato. Benamo Barau ġena terona aroribanai etanu-tarito.

³ Iesu situġamaġia. Ġia tu vei-rakava tarimari na asi ġeġabi-raġeato, ġeseġafore-viniato, senaġina ekokoreto. Moġa lorinai asi boġono tuġamaġi-moira, e asi boġono

ruḡa-ḡuiragi. ⁴ Ġomi tu rakava ḡesi ḡovevaḡi-tanuni. Senaḡina ḡomi mani vevaḡi nuḡanai tu, ta raramu roḡosi roḡo bere riḡo. ⁵ Ema ḡomi tu Barau na ekeamito ḡia natuna, senaḡi mai velaunaḡi guruḡana tu ḡotuḡarekwaiato, ekirato, “Natugu, Vereḡauka na vevaḡa-riba veḡari gwaḡiḡiri evinimuni nai, asi bono ḡabi-meraḡari, ema bekira-feimuni nai, nuḡamu asi bono vaḡa-moiraiia.

⁶ Korana Vereḡauka na eura-vinirini tarimari tu vevaḡa-riba gwaḡiḡiri evinirini, ema ḡia natunai evaḡa-iaḡorini tarimari mabarari tu ekwaririni.”

⁷ Moḡa lorinai matakani veḡari ḡemi ai beḡe ḡorani nai tu boḡono kokore. Korana ḡomi tu Barau natuna naima moḡesina eveimini. Ma siḡitaia, kamara mero keina tu tamana na asi evaḡa-matakaniani? ⁸ Tama mabarari na naturi ḡevaḡa-matakanirini. Ma bema ḡomi Barau na asi evaḡa-matakanimini, moḡa anina ḡomi tu dia Barau natuna korikori, ḡomi tu gara meromi. ⁹ Vaḡa-ilailana tauḡani rekenai ḡita tamara korikoriri na ḡevaḡa-matakanirani, benamo moḡeri korari ai tamara tagubakaurini. Moḡesina kavana namona tu ḡita tata iaukara Tamari Barau maki tana gubakaua, benamo bitana maḡuri. ¹⁰ Ġita tamara na tu ḡaro kotunai moḡo ḡevaḡa-matakanirani. Mo tu ḡia tauḡeri na ḡetuḡamaḡiani namo ḡetoni ḡarori ai moḡo. Senaḡi Barau na evaḡa-matakanirani tu ḡita ḡera namo ḡana, ema ḡia ḡesi bitana veaḡa-vegogo ḡana. ¹¹ Maitoma matakani veḡari ḡeiaḡomani tu ma midigumidiguri, asi iakuri. Senaḡina murinai vau mo matakani veḡari ḡerina beribani tarimana tu vei-iobukaiobuka ema maino tarimanai beiaḡoni.

Nuḡara bitana vaḡa-kokoreri ema bitana ruḡa-gigitari

¹² Moḡa lorinai ḡimami beḡe ḡeroḡero-riḡo, ḡoḡabi-vaisiri, ema tuimi beḡe moira ḡeḡoḡo-ḡoḡorini, ḡovaḡa-kokoreri. ¹³ Benamo kwakumi na ḡoraka-iaḡirini fanari ḡovei-roroḡotori, be kwaku rakava tarimana kwakuna asi bene rakava-lelevaḡi, senaḡi bene namo.

¹⁴ Boḡono kokore-korikori, tarimarima mabarari ḡesi maino ai boḡono tanu uranai. Be ḡemi maḡuri beḡene veaḡa e asi vetoukaunai beḡene iaḡo bene. Korana tu ma vetoukauna e asi veaḡa tarimana na Vereḡauka tu asi beḡitaiani. ¹⁵ Boḡono venari, be tarima ta Barau ḡena varevare-bara ḡenana asi bene raka-veḡita, ma nuḡa-ḡirima ḡokana nuḡanai asi bene tubu-raḡe. Korana nuḡa-ḡirima ḡokana betubuni, ḡokana mamakina na ḡomi fakami ai rakava bevaḡa-ḡoraiiani, benamo tarimarima vovoka bevaḡa-rakavarini Barau ḡoiranai. ¹⁶ Boḡono ḡitaia, ta ḡomi fakami ai mata-boraḡa veḡari asi bene veiri, ema Esau na Barau asi ekorana-iaḡiato kavana asi bene vei. Esau na tu ḡena maḡuri guine seḡukana ḡaniḡani diḡu sebona moḡo uranai evare-fitoḡaiato. ¹⁷ Moḡa murinai ḡomi ma ribami, mo maḡuri guine vevaḡa-namona tamana ḡenana neḡabia etato tu tamana na asi eḡabi-raḡeato. Moḡoni, tamana ma taḡina ḡesi enoḡiato, senaḡi tamana asi ma etuḡamaḡi-ḡenoḡoito.

¹⁸ Ġomi tu dia ḡimami na boḡo ḡabi-karaiiani ḡorona ḡana boḡo iaḡoma, Isaraela tarimari kavana. Ġia tu Sinai ḡorona sevina korikorinai ḡeruḡato, benamo karava emoreto ḡeḡitaia, ema mukuna dubara kiukiuna e iavara barego lelevaḡina; ¹⁹ ema kibi guruna asikeikeina eraḡeto e garo baregona eguruḡato ḡeseḡaḡirito. Isaraela tarimari na mo garo ḡeseḡaḡiato nai tu, Mose ḡenoḡiato mo garo na asi ma bene vaḡa-guruḡari. ²⁰ Korana Barau na taravatu guruḡari evinirito nai tu, ḡegari-rakavato, Barau tu ekirato, “Bema tarima ta na o boromakau ta o nanigosi ta na mo ḡoro bea vei-karaiiani nai tu, fore na boḡono taki-masea.” ²¹ Moḡeri vetoḡa ḡefoforito gariri tu asikeikeiri, benamo Mose ekirato, “Au tu eḡoḡo-ḡoḡoguni, agari-rakava rakavani.”

²² Senaḡina ḡomi tu Siona ḡorona ḡana boḡo iaḡoma e guba Ierusalemna maḡuri Barauna ḡena vanuḡa baregona ḡana, ema aneru ḡutuma gorogoro asi iavi-iaviri ḡeri

ai boĝo iaĝoma. ²³ Ĝomi tu vegogo baregona ĝena e Barau natuna ĝemaĝuri-guineto ekalesiari ĝeri ai boĝo iaĝoma. Ĝia arari tu Barau na gubai etorerito. Ema ĝomi tu tarimarima mabarari Kotai beĝita-viriĝirini Barauna ĝenai e vei-iobukaiobuka tarimari iaukari, Barau na evaĝa-namo vedaurearito iaukari, ĝeri ai boĝo iaĝoma. ²⁴ Ema Iesu ĝenai boĝo iaĝoma. Iesu ginitaĝo variĝunai tu Barau e tarimarima fakari ai eruĝani. Ema ĝia rarana ĝenai boĝo iaĝoma. Iesu rarana tu ĝomi ĝemi ai eketokauto. Ma Iesu rarana na ekiraĝiani guruĝana seĝukana na Abela rarana ĝena guruĝa seĝukana evanaĝiani.

²⁵ Boĝono venari, Barau na evaĝa-guruĝamini nai, garona asi boĝono kira-sirivaĝi-vinia. Korana tanobarai Barau na ekira-toreĝaurito tarimari ĝekira-sirivaĝito nai tu, asi ĝeraga-maĝurito. Ĝeri kira-sirivaĝi voina ĝeĝabiato. Ĝita tu kamasi bita raga-maĝurini? Barau toma tu gubai etanuni, benamo monana ĝita ekira-toreĝaurani. Bema ĝia ĝenana bita raka-veĝitani nai tu, kamasi bita raga-maĝurini. ²⁶ Moĝeri ĝaro ai Barau garona na tanobara eruku-iagaiagaiato. Senaĝina toma Barau tu eguruĝa-toreto, ekirani, “Au na tanobara vaĝa-sebona maia barukuani. Dia tanobara ĝereĝana moĝo barukuani, senaĝina guba maki barukuani.” ²⁷ Mai guruĝa “vaĝa-sebona maia” anina tu, guinenai Barau na eveirito dagarari beĝe iagaiagani nai tu bekoki-veĝitarini. Korana tu asi beĝe iagaiagani dagarari moĝo beĝene tanu ĝana.

²⁸ Ĝita na taĝabiani basileiana tu asi beĝareva-ĝarevani. Moĝa lorinai Barau sitanikiu-vinia, ema Barau na eura-viniani maĝurinaĵi sitoma-rakarigo vinia ma veg-ubakaura e ma garira ĝesi. ²⁹ Korana ĝita ĝera Barau tu karava ĝaraĝara.

13

Barau vaĝa-iakuna veiĝari

¹ Ĝomi fakami ai tarikaka veuravinina bene tanu-vanaĝi vanaĝi. ² Tarima boruri ĝabiraĝeri asi boĝono tuĝa-rekwaia, korana tarima tari maniĝesi ĝeveito-ĝoi nai tu, aneru ĝeĝabi-raĝerito. Senaĝi ĝia tu asi ĝeriba-maoroto mo tu aneru ĝeĝabi-raĝerini.

³ Dibura numanai ĝetanuni tarimari boĝono tuĝamaĝiri. Boĝono tuĝamaĝi, ĝomi maki ĝia ĝesi dibura numanai ĝoro tanu-vegogo. Ema ĝevaĝa-midigu midigurini tarimari boĝono tuĝamaĝiri. Boĝono tuĝamaĝi ĝomi maki ĝere vaĝa-midigu midigumi.

⁴ Tarimarima mabarari na veĝaraĝo beĝene gubakaua, ema veĝaraĝo tarimari ĝeri genagena gabuna bene namo-vedaurea. Korana ma ĝaraĝona, senaĝina ekimarakaaoni, o ma eveĝaraĝo-sirivaĝini tarimana, ema mata-boraĝa veiĝari ĝeveini tarimari mabarari tu Barau na ĝeri rakava voiri bevinirini.

⁵ Moni asi boĝono uravini-lelevaĝiri. Kara dagara ĝemi ai maniĝeri boĝono ĝabi-raĝeri ma iakumi ĝesi. Boĝono kira, mai dagara ĝemai maĝeri tu ĝemai ilaila. Korana Barau tu ekirato,

“Au na asiĝina ĝinavaĝi baraga-kwanemini,
ema ĝereĝami asiĝina ĝinavaĝi baiaĝuimini.”

⁶ Moĝa lorinai nuĝara ma kokoreri ĝesi bitana kira,
“Vereĝauka na au bevaĝa-kavaguni,

be au asi bagarini.

Tarimarima na tu kara beĝe veiani au ĝegu ai?”

⁷ Ĝotuĝamaĝi-ĝenoĝoi, ĝeguine-iaĝimito-ĝoi tarimari ĝotuĝamaĝiri. Ĝia na Barau ĝena guruĝa ĝemi ĝekiraĝito. Ĝia ĝeri maĝuri na kara ĝefoforito eiaĝoto mo ĝea maseto boĝono tuĝamaĝiri, ema ĝia ĝeri veĝabidadama boĝono tovtovori.

⁸ Iesu Keriso tu ĝoraĝani, toma, ema vanaĝivanaĝi asi beirauni. ⁹ Vevaĝa-riba irauirauri na dabara moĝonina na asi beĝene ĝori-veĝitami. Namona tu Barau ĝena varevare-bara na ĝita iaukara bene vaĝa-kokoreri. Ĝaniĝani taravaturi irauirauri na

ġita iaukara tu asi beġe vaġa-kokorerini. Moġeri taravatu ġekorana-iaġirito-ġoi tarimari tu namo ta asi ġeġoitaġoato.

¹⁰ Ġita tu ma ġera fata veaġana. Senaġina Barau toma-rakariġona ġana farai rubuna nuġanai ginitaġo ġauveiri ġeveito-ġoi tarimari tu mai fatai asi beġe ġaniġanini. ¹¹ Rubu Veaġa verena baregona na boromakau, nanigosi, mamoe evaġirito-ġoi nai, tauġaniri tu eġabi-rosirito-ġoi Isaraela tarimari ġeri totoġa gabuna na, benamo murikai vau ea gaburito-ġoi. Rarari moġo Veaġa Lelevaġi Gabunai eġabi-toġarito-ġoi, rakava ġabiveġitari varevarena bene vei-iaġiri ġana. ¹² Moġesina naima Iesu maki rarana na tarimarima bene vaġa-veaġari ġana tu, Ierusalemna vanuġa barana maġuna murikanai emidigu-midiguto. ¹³ Moġa lorinai ġita maki Iesu ġenai totoġa murikana ġana sirakaroosi. Be, ġia na eġabiato maiakana ġita na maki bitana ġabia. ¹⁴ Korana mainai ġita tu asi ġera tanu-vanaġivanaġi vanuġana. A ġita tu vanuġa vau ma beiaġomani dagarana tavetauani. ¹⁵ Moġa lorinai vanaġivanaġi Barau vonevone-raġena varevareri Iesu ġenana bitana vini-raġea Barau ġenai. Barau arana vonevone-raġena tu ġita murura ġwaġwana. ¹⁶ Veiġa namori veiveiri asi boġono tuġa-rekwari, ema ġemi ai guruġa moġoniri maniġeri karomi ġeri maki boġono kiraġi. Korana tu maniġesina veiġari tu ginitaġo dagarari namori Barau na eiaku-iaġirini.

¹⁷ Ġeguine-iaġimini tarimari garori boġono seġaġiri, ema ġeri veġorikau maorona gaburenai boġono tanu. Korana ġia na tu ġomi ġemi maġuri ġeġita-ġaurini, ema ġomi ġemi maġuri aiġesina Barau ġenai beġea kiraġirini. Garori boġono seġaġiri, be ma iakuri ġesi ġeri ġauvei beġene veia, a dia nuġari ma metori ġesi. Korana bema nuġari ma metori ġesi ġomi beġe narimini nai tu, ġomi na namo ta asi boġo doġariani.

¹⁸ Ġema boġono ġuriġuri. Ġai ribama ġai nuġama tu veiareva Barau ġoiranai, ema ġema ura barana tu vegubakau ai moġo baġana tanu. ¹⁹ Ġegu noġinoġi barego lelevaġina ġomi ġemi ai tu boġono ġauġau, be ġemi ai ma bana ġenoġoi-ġariġari.

²⁰ Maino Barauna na ġera Vereġauka Iesu tu betanu-vanaġi vanaġini ginitaġo rarana ġenana ma evaġa-maġuri ġenoġoiato. Iesu tu mamoe nari tarimana baregona. ²¹ Mai maino Barauna na dagara namori mabarari bene vinimi, ġena ura boġono veia ġana. Ema kara ġia na eiaku-iaġirini dagarari Iesu Keriso ġenana ġita nuġarai bene ġauvei-iaġiri. Mareva baregona tu ġia ġena bene iaġo mo vanaġivanaġi. Amen.

²² Tarikakagu mabarami, anoġimini, ġegu vevaġa-naġi guruġari maiġeri boġono ġabi-raġeri ma nuġami namori ġesi; korana fefa tu kubina moġo batorea. ²³ Au aurani navaġa-ribami, ġita tarikakara Timoteo tu dibura numana na beġe tuġu-vaġia. Bema ġia bema raġasi-ġarimoġini tu, tauma ruarua baġa iaġosini ġitaġitami.

²⁴ Ġema vevaġa-namo ġemi veġorikau tarimari ema Barau ġena tarimarima veaġari mabarari boġono viniri. Itali tarimari na maki ġemi vevaġa-namo beġe tuġu.

²⁵ Barau ġena namo e varevare-bara mabarami ġemi ai bene tanu.

IAKOBO (O IAMES) ĜENA TORETORE

Iakobo (o Iames) vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa tu Iakobo (o Iames), Iesu tarina, na etoreato. Ĝia tu Ierusalemia ekalesia ĝorikauna tarimana ta. Mai fefa etoreato laĝanina tu 45 ma 49 fakari nuĝanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa etoreato korana tu, 1) Heberu ekalesiari veribaĝani ema meto baregori ĝeĝoitaĝoto-ĝoi nai, nuĝari bene vaĝa-gwaĝigiri etato; 2) Heberu ekalesiari vefakari ai tu veiĝa ema maĝuri asi roroĝotori tari ĝeĝorato-ĝoi, naima moĝeri bene vei-roroĝotori ĝana uranai; 3) Heberu ekalesiari bene kira-varari, veĝabidadama korikorina tu veiĝa namori na bevaĝa-foforiani.

Iakobo na mai fefa tu maiĝesi eboioĝaiato:

1. Veĝabidadama veribaĝani na betovo-naĝiani ema bevaĝa-foforiani - karoa 1:1-18
2. Veĝabidadama ĝera ĝauvei e veiĝa na bevaĝa-foforiani - karoa 1:19-2:26
3. Veĝabidadama ĝera guruĝa na bevaĝa-foforiani - karoa 3
4. Veĝabidadama Barau korana-iaĝina maĝurina korikorina na bevaĝa-foforiani - karoa 4-5

¹ Au Iakobo (o Iames), Barau e Vereĝauka Iesu Keriso ĝeri vetuĝunaĝi tarimagu, ĝeguna mai fefa eiaĝosini, ĝomi Isaraela doĝoromi gabanana ruarua (12) tanobara boruri ai ĝotanu-lausilausini ĝemi ai. Avaĝa-namomini.

Veribaĝani ĝenana veĝabidadama bekokoreni

² Tarikakagu mabarami, veribaĝani irauirau boĝo ĝoitaĝorini nai, boĝono iaku-iaĝiri moĝo. ³ Korana ĝomi ribami, veribaĝani na ĝemi veĝabidadama etovo-naĝirini nai, kokore ema vevaĝa-gwaĝigigi evaĝa-ĝorarini. ⁴ Benamo kokore ema vevaĝa-gwaĝigigi ĝemi ai bene barego-korikori, be ĝemi ai maki kerere ta asi bene tanu e vetoukau ta maki asiĝina, ema dagara tai asi boĝono rabu.

⁵ Senaĝi bema ĝomi fakami ai ta asi iaunegana nai tu, Barau bene noĝia, ĝia na beviniani, korana Barau tu nuĝana mabarana ema nuĝana ma iakuna ĝesi ĝia ĝenoĝiani tarimari mabarari evinirini. ⁶ Senaĝi enoĝini nai tu veĝabidadamai moĝo bene noĝi, nuĝana asi bene daradara. Korana eiauvo-iauvoni tarimana tu davara ureurena iavara na ekwari-iaĝo kwari-iaĝomaiani kavana. ⁷ Moĝesi tarimana tu bene riba, ĝia Vereĝauka ĝenana dagara ta tu asi bedoĝariani. ⁸ Etuĝamaĝi-ruaruani tarimana tu ĝena ĝauvei mabarari ai asi eruĝa-gigitarini.

Asi ĝena-ĝana tarimana ema ma ĝena-ĝana tarimana

⁹ Tarikaka ta asi ĝena e asi ĝana tu bene iaku, korana Barau ĝenai ĝia tu barego. ¹⁰ Ema ma ĝena ma ĝana tarimana maki bene iaku, Barau na betore-variĝoani neganai. Korana berekwa-rekwani boĝa veraverari kavana. ¹¹ Ĝaro emaraĝeni nai, ekirini gugurana na ĝauĝa etunu-maraiani, benamo veraverana eketo-vaĝini, ĝitaĝitana marevana ekorini. Ĝena-ĝana vovoka tarimana maki moĝesina kavana berekwa-rekwani ĝena taĝa ĝauveiri iaĝoviniri nuĝanai.

Vetovonaĝi ema veribaĝani ainana eiaĝomani

¹² Veribaĝani nuĝari ai evevaĝa-gwaĝigigini tarimana tu bene iaku, korana mo vetovonaĝi bekorini nai, roĝo beruĝa-taĝoni tu maĝuri koronana beĝabiani. Mo maĝuri tu Barau na ekiraĝi-toreato ĝia ĝeura-viniani tarimari ĝeri. ¹³ Bema tarima ta veribaĝani edoĝariani nai, asi bene kira, “Mai veribaĝani tu Barau ĝenana eiaĝomani.” Korana Barau tu veiĝa rakavari na asi beĝe tovo-naĝiani riba, ema ĝia na tarima ta maki

asi eriba-ġaniani. ¹⁴ Senaġi tarimarima veribaġani edoġariani tu bema ġia eveġwa-veġitani, benamo tuġamaġi rakavari na nuġana ġeġaniani, ġeġofaiani. ¹⁵ Ġena ura rakavari na nuġana ġevaġa-vonuani, benamo rakava ġevaġa-ġoraiani. Ema rakava etubu-baregoni nai tu mase evaġa-ġoraiani.

¹⁶ Tarikakagu namomi, ta na asi bene ġofami. ¹⁷ Vevaġa-ġauna dagarari namori mabarari ema varevare roroġotori dagarari mabarari tu tuġuna na ġeiaġomani, Mama Tamana, guba mamana eveiato Barauna, ġenana ġemariġoni. Guba mamana eirauni, senaġi ġia tu asi eirauni o mukuna na maki asi eġabiani. ¹⁸ Ġia tauġena ġena urai moġo ġena guruġa moġonina ġenana evaġa-maġurirato, korana tarimarima ema ġemaġurini dagarari tari ġimana na eveirito dagarari mabarari fakari ai bitana guine ġana.

Seġaġi e veġa

¹⁹ Tarikakagu namomi, maiġa tu boġono ribaia: Ġomi tata guruġa seġaġi-seġaġiri ai boġono ġarimoġi, senaġi guruġai boġono veġabitari, ema asi boġono baru-ġariġari. ²⁰ Korana tarimarima ġeri baru ġerina Barau ġena veġa roroġotori asi beġe foforini. ²¹ Moġa lorinai maġuri rakavari ema veġa mirori mabarari boġono fitoġari. Barau na nuġami ai evaroato guruġana boġono ġabi-raġea ma manaumi ġesi. Korana mani guruġa na bevaġa-maġurimini riba.

²² Ġena guruġa tu asi boġono seġaġiri moġo, senaġi ġoseġaġirini guruġari tu ġemi veġai boġono vaġa-foforia, tauġemi boġo veġofani garina. ²³ Deikara Barau ġena guruġa eseġaġiani moġo, senaġi veġana tu asi eveiani tu veġia ai tauġena ġoirana eġitaiani kavana. ²⁴ Tauġena veġiai eveġitani, benamo eraka-veġitani nai tu ma evetuġa-rekwani ġia vetoġana tu aiġesina. ²⁵ Senaġi deikara taravatu namo vedaureana, tarimarima ġeri rakava eruġa-vaġirini taravatuna, eġita-ginikauani, eseġaġi-vanaġi vanaġiani ema asi eseġaġi-taġuini, senaġi ġena veġai evaġa-foforiani, ġia tu Barau na ġena ġauvei mabarari nuġari ai bevaġa-namoani.

²⁶ Bema tarima ta tauġena evekiraġini tu Barau ekorana-iaġiani etoni, senaġi meana tu asi enariani, mani tarima tu tauġena moġo eveġofaġofa-iaġini ema Barau korana-iaġina veġana maki asi tauna. ²⁷ Ġita Tamara Barau na ekalesia tarimana namo vedaureana e moġonina maiġesi etuġamaġiani: Gara e vabu ġeri taġitaġi ai eġita-ġaurini ema tauġena evenarini tanobara mirona na bevemironi garina.

2

Ekalesia mabarari tu ilaila moġo

¹ Tarikakagu mabarami, ġera Vereġauka Iesu Keriso mamana e seġukana tu barego, ġia ġovaġa-moġoniani tarimami, tarimarima mabarari boġono ġabiraġe-ilailari, dia ġeri vetoġai boġono ġabi-raġeri. ² Bema tarima ta, ġimana ma golo aġevana e ġena dabuġa maki irau moġo, bema raka-toġani ġemi vegogo nuġanai, ema asi ġena-ġana tarimana ta ġena dabuġa tu kitakata bema raka-ġurani. ³ Benamo ġomi na dabuġa ma marevana eveiani tarimana tu boġo gubakau-baregoani, benamo boġo vaġa-guruġaiiani, boġo kirani, “Mai tanutanu namonai noma tanu,” a asi ġena-ġana tarimana tu boġo kiraiiani, “Iomonai noa ruġa,” o, “Mai kurabo ai noma tanu au kwakugu koranai.” ⁴ Moġa ġenana ġomi tu tauġemi moġo ġovevaġa-irauni ema vevaġa-maoro maki ġoveiani ġemi tuġamaġi rakavari ġerina.

⁵ Ġoseġaġi, tarikakagu namomi, Barau na mai tanobarai asi ġeri asi ġari tarimari eġabi-viriġirito, veġabidadama na beġene vonuvonu-raġe, ema ġena Basileia beġene ġabia uranai. Mo Basileia tu Barau na ekiraġi-toreato, ġia ġeura-viniani tarimari moġo beġe raka-toġani. ⁶ Senaġi ġomi na asi ġeri ema asi ġari tarimari tu ġoġita-ġuiraiġirini. Dei na ġomi evaġa-rakavamini, ema einu-iaġomini Kota gabuna ġana? Ma ġeri-ġari

tarimari maniġesi ġeveini, ene? ⁷ Ġia na mani ara namona, ġomi na ġovaġa-moġoniani tarimana arana Keriso, ġekiraġi-rakava rakavaiani.

⁸ Dagara namona tu maiġa: Barau ġena Basileia taravatuna boġono korana-iaġia, Buka Veaġai ġetoreato maiġesi ekirani, “Sevimu tarimana bono ura-vinia tauġemu oveura-vinini kavana.” Maniġa ġokorana-iaġi korikoriani nai tu maorona ġoveiani. ⁹ Senaġi bema ġomi na tarimarima ġeri vedabuġa o dagi ilailari ai moġo ġoġabi-raġerini nai, ġomi tu rakava ġoveiani, ema taravatu na maki ekiramini, ġomi tu taravatu ġokira-fitoġaiani tarimami. ¹⁰ Korana mo deikara na taravatu mabarana ekorana-iaġiani, senaġi sebona moġo eketoni, ġia na taravatu mabarana ekira-fitoġaiani. ¹¹ Korana mo Barau sebona ekirato, “Asi bono veġura-vanaġi,” ma ekirato, “Asi bono vaġivaġi.” Moġa lorinai bema ġoi asi boveġura-vanaġini, senaġi bovaġivaġini nai, ġoi tu taravatu okira-fitoġaiani tarimamu. ¹² Ġoguruġani ema veiġa ġoveirini nai, Barau ġena taravatu boġono tuġamaġia, korana mo tu ma seġukana tarimarima ġeri rakava ġerina beruġa-vaġirini. Moġa maki bea vevaġa-maoro vinimini. ¹³ Deikara tarimarima asi evetuġa-ġwarini tu, Barau na maki ġia asi bevetuġa-ġwaiiani ġena Kota baregona ġaronai. Senaġi deikara ta na tarimarima evetuġa-ġwarini, Kota garina asi bene vei, korana vevetuġaġwa na vevaġa-maoro evanaġiani.

Veġabidadama ma veiġana

¹⁴ Tarikakagu mabarami, tarima ta bekirani, ġia tu ma ġena veġabidadama, senaġi bema ġena veiġa na asi evaġa-moġoniani nai, kara namona bevaġa-ġoraiani? Mo veġabidadama na bevaġa-maġuriani riba ba? ¹⁵ Vaġa-ilailana, bema tarikaka tauna ta o vavinena ta asi ġena dabuġa ema asi ġana ġaniġani. ¹⁶ Benamo ġomi ta na bokiraiani, bokirani, “Ma nuġa namomu ġesi noiaġo. Bono veseġo, be asi bene naguremu e bono ġanimase-ginikau!” Senaġi tauġanina eura-vinirini dagarari tu asi oviniani, ġena namo tu kara? ¹⁷ Veġabidadama maki moġesi, bema veġabidadama ġereġana moġo ema veiġana asi evaġa-foforiani nai tu mase, asi tauna.

¹⁸ Senaġi tarima ta ma bekirani, “Ġoi tu ma ġemu veġabidadama, senaġi veiġa tu au ġegu ai.” Benamo au ġegu vevaġa-veve tu iniġesi, “Ġemu veġabidadama naġitaia. Kamara dabarai bovaġa-ġitaguni bema veiġa asi evaġa-foforiani nai? Senaġi au ġegu veġabidadama tu fofori, ġegu veiġa na evaġa-ġitamuni.” ¹⁹ Ġoi na ovaġa-moġoniani, Barau tu sebona moġo. Namu! Senaġina iauka rakavari na maki ġevaġa-moġoniani, benamo ġeġoġo-ġoġorini korana ġegarini. ²⁰ Ġoi babo! Ġoi ourani tauna korikori noġitaia veġabidadama veiġana asi evaġa-foforiani tu asi tauna. ²¹ Ġita senera Aberahamo tu kamasi nai Barau na evaġa-moġoniato ġia tu veiġa iobukaiobuka tarimana? Ġia tu ġena veiġa na natuna Isako fata veaġa iatanai Barau evarevare-viniato. ²² Be oġitaiani, ġia ġena veġabidadama ema ġena veiġa tu ġeġauvei-vegogoto; ġena veġabidadama tu ġena veiġa na ġevaġa-moġoniato. ²³ Benamo Buka Veaġai ġetoreato guruġana emoġonito, maiġesi ekirani, “Aberahamo na Barau evaġa-moġoniato, benamo Barau na eġabi-raġeato ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana.” Ema Barau na maki ekiraiato, ekirato, “Au ġataġu.” ²⁴ Ġoġitaiani, tarimarima tu ġena veiġa na Barau na eġabi-raġeani, dia ġena veġabidadama ġenana moġo.

²⁵ Rahaba mata-boraġa vavinena maki moġesi. Ġia tu ġena veiġa ġenana Barau na eġabi-raġeato. Isaraela rivirivi tarimari ġena numai eġabi-raġerito ema dabara boruna ma etuġu-rosirito. ²⁶ Vaġa-ilailana tauġani asi iaukana tu mase, veġabidadama maki moġesi, bema asi veiġana tu mase.

3

¹ Tarikakagu mabarami, ġomi ġutuma tu vevaġa-riba tarimami ai asi boġono iaġo. Korana ma ribami, Barau ġena Kota ġaronai ġia na ġai, vevaġa-riba tarimama, ġema veiġa tu bevetau-ġitakaurini, dia ekalesia tarimari tari kavana. ² Ġita mabarara ġaro ġutuma kerere taveini. Senaġi bema tarima ta kerere ta asi eveiani ġena guruġai nai, ġia tu asi vetoukauna ema tauġanina mabarana benariani riba. ³ Hosi bokanai taritari aurina tatore-toġaiani, korana taurani bene seġaġira; moġesi tauġanina mabarana bita tariani riba. ⁴ Lagatoi ġotuġamaġia: Asikeikeina, iavara baregona na vau ekwari-ragaiani, senaġi tarina tu misina korokoro. Mo tari misina korokorona na etariani tarimana ġena ura gaburi mabarari ġana etari-iaġoani. ⁵ Moġa ilailanai mea makina: Misina korokoro, senaġi dagara baregori eveiavi-iaġirini.

Boġa maki aiġa baregona, senaġi karava misina na beġara-ġosiani. ⁶ Mea maki karava kavana. Tauġanira mabarari fakari ai ġia tu rakava gabuna tauġanira mabarana evaġa-miroani. Tauġanira ema iaukara evaġa-rakavarini. Ġera tanu dabarari mabarari mea na bevaġa-kerererini riba, korana ġia tu karava kavana ġita eġararani. Mo karava tu eġara-vanaġi vanaġini gabuna na eġabini. ⁷ Tarimarima tu vevaġa-marana ma ribana, ema ġemaġurini dagarari irauirau maki mabarari evaġa-maranarini e evaġa-maranarito-ġoi ilailana manu, mota, davara dagarari, ema boġa bairi maki. ⁸ Senaġi tarima ta na mea tu roġosi roġo bene vaġa-maranaia. Ġia tu rakava ema asi vaġa-maranana, vevaġa-mase nanuna rakavana na evonuvonu-raġeto. ⁹ Ġita meara na ġera Vereġauka ema Tamara tavaġa-namoani, ema meara na maki Barau na ġia vetoġana kavana eveirito tarimarimari tavaġa-rakavarini. ¹⁰ Mo muru sebona na vevaġa-namo guruġari ema vevaġa-rakava guruġari ġeraka-vaġini. Tarikakagu mabarami, maniġesi veiġa asi bene ġora. ¹¹ Nanu gurina sebona na nanu ma mamina ema nanu mamakina asi beraka-vaġini, ene? ¹² Tarikakagu, figi ġaunai olive asi beġwani ema olive ġaunai maki figi asi beġwani. Moġa ilailanai damena nanuna na ġaruka nanuna asi beraka-rosini riba.

Barau ġenana eiaġomani iaunegana

¹³ Deikara ġomi fakami ai tu ma iaunegana ema etuġamaġi-fakani? Ġena maġuri namori na bene vaġa-moġonia, ema ġena veiġa namori bene veiri ma iaunegana e manauna ġesi. ¹⁴ Senaġi bema ġomi nuġami ai mama, baru, ema veiavi ġetanuni nai, asi boġono kira, “Ġai tu ma iaunegama!” Moġesina ġomi na guruġa moġonina ġokure-toġaiani. ¹⁵ Mani iaunega tu dia guba na o Barau ġenana ġemariġoni, senaġi ġia tu tanobara ġena, tarimarima nuġari na ġemaraġeni ema iauka rakavari ġerina ġeiaġomani. ¹⁶ Korana mama ema veiavi ġetanuni gaburi tu daradara etanuni, ema veiġa rakavari mabarari maki ġetanuni. ¹⁷ Senaġi guba na eiaġomani iaunegana tu asi mirona e asi vetoukauna ta. Beġabi-raġeani tarimana ġena veiġa tu maiġa: Maino, garo-namo, veġata. Ġia tu ma ġena vevetuġaġwa ema ġwaġwana maki namori. Veira-veira ema vei-ġofakau asi ribana. ¹⁸ Maino ai ġetanuni tarimari tu noġa moġo varovaro ġueri ġevaroni kavana. Maino na veiġa namori ġutuma evaġa-ġorarini. Moġeri veiġa namori tu tarimarima ġeri maġuri ai ġefoforini noġa kwakwa ġaronai dagara namori ġedoġaririni kavana.

4

Tanobara veġatana

¹ Vevaġi e vevane ġomi fakami ai tu kara na ġevaġa-ġorarini? Mani tu ġemi ura rakavari nuġami ai tauġeri tata ġevevaġini ġerina ġeiaġomani. ² Dagara kota ġourani, senaġi asi ġoġabirini, benamo ġovaġi-vaġini. Dagara kota ġouravini-rakavarini, senaġi asi ġodoġaririni, benamo ġovevaneni e ġovevaġini. Ġoura-vinirini dagarari asi ġodoġaririni, korana Barau asi ġonogiani nai. ³ Ema ġonoginoġini maki asi ġoġoitaġoni,

korana ġemi tuġamaġi tu rakava; ġourani kara ġonoġirini dagarari tu ġereġami na boġono ġaunari.

⁴ Ġomi veġuravanaġi tarimami, (Barau ġenana ġoveġitato tarimami)! Ġomi asi ribami tanobara ġesi boġo veġatani tu Barau asi boġo ura-viniani? Deikara eurani tanobara ġesi bene veġata etoni tarimana na tu Barau evetari-viniani. ⁵ Buka Veaġai guruġa ta tu maiġesi ekirani, “Barau na ġita nuġarai etoreato Iauka Veaġana eura-rakavani, ġia na bene guine-iaġira.” Ġomi ġotuġamaġini mo guruġa ġetore-kavaiato?

⁶ Senaġi Barau ġena varevare-bara tu barego ġita ġerai. Moġa lorinai ġena Buka Veaġai maiġesi ekirani, “Eveiavini tarimana tu Barau na etore-veġitaiani, a manau tarimana tu ġena varevare-bara eviniani.”

⁷ Moġa lorinai boġono vevaġa-manau, Barau gaburenai boġono tanu. Satani boġono kira-ġoia, benamo ġomi ġemi na beraga-kwareġani. ⁸ Barau ġenai boġono raka-kavi, benamo ġia maki ġomi ġemi ai beraka-kavini. Ġimami boġono ġurigiġiri, ġomi rakava tarimami! Nuġami boġono iarevari ġomi tuġamaġi ruarua tarimami! ⁹ Boġono dabara-doko, boġono nuġa-midigumidigu, ema boġono taġi. Ġemi riki tu nuġa midigumidigu ai bene iaġo, ema ġemi iaku tu nuġameto ai bene iaġo! ¹⁰ Vereġauka ġoiranai boġono tutuġu-tari, benamo ġia na bene ġabi-vaisimi.

Asi boġono vekira-rakava

¹¹ Tarikakagu mabarami, ġomi tata asi boġono vekira-rakava. Deikara na tarikakana ta ekira-rakavaiani o vevaġa-maoro evei-viniani tu Barau ġena taravatu ekira-rakavaiani ema vevaġa-maoro evei-viniani. Bema ġoi na taravatu vevaġa-maoro ovei-viniani nai, ġoi na tu asi okorana-iaġiani, senaġi vevaġa-maoro tarimanai oiaġoni. ¹² Barau ġereġana moġo tu taravatu evini-riġoni e vevaġa-maoro evinini tarimana. Ġia ġereġana moġo ma seġukana bevaġa-maġurini ema bevaġa-rakavani. Ġoi tu deikara, be sevimu tarimana vevaġa-maoro ovei-viniani?

Asi boġono veiavi o vekokoroku

¹³ Ġoseġaġi, ġomi deikara maiġesi ġokirani, “Toma o boinani ġita tu bita iaġoni mai taoni o iomo taoni ġana. Monai laġani sebna bita tanuni, benamo bisnesi bita ġwaraġiani, moni asi gadara bita doġarini.” ¹⁴ Ġomi asi ribami ġemi maġuri boinani tu kamasi bevetoreni. Ġomi ġemi maġuri tu kara? Ġomi tu goġu kavana, ebere-rosini negakotuna, benamo ma erekwarekwani. ¹⁵ Ġomi tu maiġesi boġoro kira, “Bema Vereġauka beurani nai tu bita maġurini ema maiġesi o moġesi bita veini.” ¹⁶ Senaġi ġomi tu ġovevaġa-raġeni ema ġoveiavini; moġesi vevaġa-raġeri tu rakava.

¹⁷ Moġa lorinai, kamara tarima ma ribana, ġia na veiġa namona bere veia dagarana, senaġi asi eveiani nai, ġia tu veiġa rakava tarimana.

5

Farefare ġutuma tarimami lorimi boġono vetore

¹ Ma ġemi farefare ġutuma tarimami, ġoseġaġi! Boġono taġi, boġono taġi-koġokoġo, korana midigumidigu asikeikeina ġemi ai mani eiaġomani. ² Ġemi farefare mabarari tu beġe boraġa, ema ġemi dabuġa tu faro na beġe ġaniri. ³ Ġemi golo ema ġemi silva tu beġe lala-lala o rasta. Mo lala-lala na tu ġomi bekiraġi-rosimini, ema viriġomi beġanirini karava kavana. Mai ġaro dokori ġana ġemi taġa ġosenurito. ⁴ Ġoseġaġi, ġemi vamokai ġeġauveito tarimari ġomi na voiri asi ġovinirito. Ġeri nuġa-vekwaraġi ġoseġaġi! Mo ġemi ġaniġani ġevaġa-vegogorito tarimari ġeri taġi tu varau Iaru-korokoro Vereġaukana na bea seġaġia. ⁵ Ġomi ġemi maġuri mai tanobarai tu taġai e iaku verere nuġanai, ema ġoġoreġore-rakavani. Boġo ġanimase ema boġo goba-rakava, vaġivaġimi ġarona

tu varau bevotu. ⁶ Ĝomi na asi ĝeri rakava tarimari ĝovaĝa-daĝa-kavarito ema ĝovaĝi-maserito, ĝia na asi ĝeĝabi-iaunaĝimito.

Vevaĝa-gwaĝiĝi ema ĝuriĝuri

⁷ Tarikakagu mabarami, boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi bene iaĝo mo, Vereĝauka bene iaĝoma. Iaraĝa tarimana ĝoĝitaia, evaĝa-nogani, ĝena vamokai varovaro dagarari tauri namori enaririni, evevaĝa-gwaĝiĝini eiaĝoni mo, ĝura guinena e ĝura ma beragu-gabini ĝurana eraguni. ⁸ Ĝomi maki boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi. Nuĝami beĝene kokore, korana Vereĝauka ĝena iaĝoma maki varau bekavinagi.

⁹ Tarikakagu mabarami, tauĝemi fakami ai asi boĝono verori-tore, Barau na vevaĝa-maoro bevinimini garina. Ĝoseĝaĝi, Kota eseĝaĝini tarimana tu varau ĝatama-bokai eruĝa-taĝoni. ¹⁰ Tarikakagu mabarami, Vereĝauka aranai ĝeguruĝato-ĝoi peroveta tarimari ĝotuĝamaĝiri. Ĝeri midigumidigu nuĝari ai ĝevevaĝa-gwaĝiĝito-ĝoi. Ĝomi maki moĝesi boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi. ¹¹ Ĝoĝitaiani, ĝita na tavaĝa-raĝerini, korana ĝevevaĝa-gwaĝiĝito nai. Iobu ĝena vevaĝa-gwaĝiĝi varina tu ĝoseĝaĝiato, ema ĝomi ma ribami, Vereĝauka na kamasi dokonai voina namona eviniato, korana Vereĝauka ĝena veuravini ema ĝena vevetuĝaĝwa tu barego vedaurea.

¹² Tarikakagu mabarami, dagara barego vedaureana tu maiĝa: Guruĝa gwaĝiĝiri na asi boĝono kiraĝi-tore ĝemi guruĝa vaĝa-moĝoniri ĝana. Guba o tanobara o dagara boruna ta aranai asi boĝono kiraĝi-tore. Bema “Oi” ĝotoni nai tu, oi moĝo boĝono si, a “Asiĝina” ĝotoni nai maki, asiĝina moĝo boĝono si. Moĝesi tu Barau na asi bekiramini ĝomi tu kerere.

Ĝuriĝuri ma seĝukana

¹³ Ĝomi fakami ai ta emidigumidiguni ba? Bene ĝuriĝuri. Ta eiakuni ba? Barau vaĝa-raĝena mariri bene ĝabi. ¹⁴ Ta ekeveni ba? Ĝia tu ekalesia ĝeĝori-kauani tarimari vetuĝuri bene vei, beĝenema ĝuriĝuri ĝia iatanai ema diĝa na beĝenema daua Vereĝauka aranai. ¹⁵ Benamo ĝauĝau ma veĝabidadamari ĝesi nai tu, keve tarimana benamoni. Barau na ĝena keve bevaĝa-namoani, ema bema rakava eveito nai, ĝena rakava betuĝamaĝi-fitoĝarini. ¹⁶ Moĝa lorinai, ĝemi rakava karomi tata ĝeri ai boĝono kiraĝi-foforiri, ema tata ĝeri boĝono ĝuriĝuri, be ĝemi keve na boĝono namo. Barau ĝena ura eveirini tarimana ĝena ĝauĝau tu seĝuka rakava. ¹⁷ Elia tu tarimarima ĝita kavana. Ĝia eĝuriĝuri-gwadagwadato ĝura asi bene ragu ĝana, benamo tanobarai ĝura laĝani toitoi (3) ma ĝue imaima sebona (6) asi eraguto. ¹⁸ Ma eĝuriĝuri-ĝenoĝoito, benamo guba evekeo-fakato, ĝura ma eraguto; benamo tano na ĝaniĝani ma evaĝa-ĝoraiato.

¹⁹ Tarikakagu mabarami, bema ĝomi ta Barau ĝena guruĝa moĝonina ĝenana beraka-veĝitani, benamo ta na ma bea ĝori-ĝenoĝoiani nai tu, veĝa namona beveiani. ²⁰ Boĝono riba, deikara na veĝa rakava tarimana ĝena dabara ĝeĝevana na eĝori-ĝenoĝoiani nai tu, ĝia na mo veĝa rakava tarimana iaukana mase ĝenana evaĝa-maĝuriani, ema rakava ĝutuma maki Barau na etuĝamaĝi-fitoĝarini.

PETERO ĜENA TORETORE GINIGUINENA

1 Petero vaĝa-foforina guruĝari

Petero tu kone ai maina tarimana, ma ĝia tu Iesu ĝena mo mero gabanana ruarua (12) nuĝanai maki. Mai fefa Petero na tu betaĝu Romai etoreato laĝani 62 ma 64 fakari nuĝanai ta. Mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregori mai fefai tu karoa 1:7; 4:12-13.

Mai fefa etoreato nuĝanai ĝia ĝena ura tu Iuda ekalesiari ema irau bese ekalesiari 1) bene vaĝa-kokoreri, be tarimarima na ĝevaĝa-midigu midigurito-ĝoi nuĝanai beĝene ruĝa-gwaĝiĝi; 2) ĝoirai veribaĝani baregori beĝe raga-ĝoitaĝorini moĝeri ĝana erovina-torerito; 3) ĝoirai Barau ĝena mareva baregona ĝeĝoira-taĝoani moĝa ĝeri evaĝa-foforiato; 4) bene launaĝiri, be ekalesia ĝauveiri korikori beĝene veiri.

Petero na ĝena fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Barau ĝena vevaĝa-maĝuri ma ekiraĝi-variĝu-ĝoiato - karoa 1:1-2:10
2. Midigumidigu nuĝanai aiĝesina beĝene tanu - karoa 2:11-4:11
3. Midigumidigu nuĝanai ĝeri veiĝa ĝobiri beĝene toreri - karoa 4:12-5:11

¹ Au Petero, Iesu Keriso ĝena apostolo taugu, na mai fefa atore-iaĝosiani. Ĝomi, Barau ĝena ĝabi-viriĝi tarimami, ĝemi gabu korikori ĝoraga-kwanerito, toma tu Ponto ai, Galatia ai, Kapadokia ai, Asia ai, ema Bitinia tano boruri ai ĝotanu-lausilausini tarimami ĝemi ai. ² Ĝomi tu Barau, ĝita Tamara, na eriba-guinemito ema eĝabi-hidimito, ĝena tarimarimai boĝo iaĝoni. E ĝia laukana na evaĝa-veaĝamito korana tu, Iesu Keriso boĝono seĝaĝi-vinia ema ĝia rarana na bene ĝuriĝimi ĝana, be veiareva boĝono tanu Barau ĝoiranai.

Barau ĝena varevare-bara ema maino na bene vaĝa-vonuvonu-raĝemi.

Maĝuri vanaĝivanaĝi

³ Barau, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana, sivaĝa-namoa! Korana ĝena vevetuĝaĝwa barego vedaureana lorinai, maĝuri variĝuna ĝita evinirato, Iesu Keriso mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato ĝenana. Mai veiĝa ĝenana ĝita nuĝara tu maĝuri vanaĝivanaĝi tatuĝamaĝi-kauani dagarana na evaĝa-vonurini. ⁴ E Barau na ĝena tarimarima ĝeri etore-rogoani vevaĝa-namo baregona, bitana ĝabia dagarana, tu ĝoirai taĝita-iaĝoani. Barau na gubai etore-rogorini ĝomi ĝemi, korana monai tu asi beĝe boraĝani, asi beĝe rakavani, e asi beĝe verumuni. ⁵ Ĝomi tu ĝemi veĝabidadama dainai Barau seĝukana na eĝita-ĝaumini, beiaĝoni mo, ĝia na varau erovina-toreato vevaĝa-maĝurina nega magonai bevaĝa-foforiani, matami na boĝo ĝitaiani e boĝo ĝabiani.

⁶ Ĝomi toma kotunai tu midigumidigu barego ĝoĝanini, korana veribaĝani irauirauri ĝoĝoitaĝoni bene. Senaĝi ĝemi iaku tu bene barego-lelevaĝi, korana Barau ĝena vevaĝa-maĝuri boĝo ĝabiani bene. ⁷ Maiĝeri veribaĝani irauirauri ĝeiaĝomani tu, Barau na ĝomi ĝemi veĝabidadama etoto-iobuka iobukarini, korana Iesu Keriso befoforini ĝaronai tu, Barau ĝenana vevaĝa-raĝe e mareva namona ema vegubakau boĝo doĝariani. Golo karava na evaĝa-namo vedaureaiani ma voina evarage-lelevaĝini, senaĝi ĝomi ĝemi veĝabidadama voina tu ma varaĝe lelevaĝi. ⁸ Ĝomi na roĝosi roĝo maki ĝoro ĝitaia, senaĝi ĝoura-viniani. Initoma maki asi ĝoĝitaiani, senaĝi ĝoĝabidadama-viniani ema iaku na ĝovonu-vonu-raĝeni. Ĝemi iaku maki asi tau kirari vaĝa-namona ta. ⁹ Korana Keriso ĝenai ĝoveĝabidadamani voina tu, ĝomi vevaĝa-maĝuri ĝoĝoitaĝoni.

¹⁰ Mai vevaĝa-maĝuri maĝa tu peroveta tarimari na ĝevetau-ginikau ginikauato, ema ĝia na ĝekiraĝi-tore guineato, mai varevare dagarana tu Barau na ĝomi bevinimini, (Keriso beiaĝomani ĝaronai). ¹¹ Beiaĝomani ĝarona e kamasi beiaĝomani beĝene ribaia

ġana ġetuġamaġi-vekwaraġito-ġoi. Mo negai Keriso Iaukana tu ġia nuġari ai eġauveito-ġoi ema ekira-vararito-ġoi, Keriso tu ġena midigumidigu bevevaġa-gwaġiġi-iaġiani, ma moġa murinai vau ġia marevana baregona beġabiani. ¹² Barau na peroveta tarimari evaġa-ribarito, ġia na mo vari ġeġobata-iaġiato-ġoi tu dia ġia tauġeri ġeri namo ġana, senaġi ġomi ġemi. Korana ġia na mo dagara, ġekiraġirito dagarari, tu toma ġena vetuġunaġi tarimari na Vari Namona ġevari-fiuani guba na etuġu-mariġoato Iauka Veaġana seġukanai, be ġoseġaġini. Maġeri dagara tu aneru maki ġeri ura baregona beġene ribaia.

Boġono veaġa

¹³ Moġa lorinai, nuġami beġene veiareva, boġono vevaġa-gwaġiġi. Iesu Keriso beforini ġaronai Barau na bevinimini varevarena ġenai, nuġami mabarana ġesi boġono torea. ¹⁴ Barau natunai ġoiaġoto nai, ġia boġono seġaġi-vinia. Barau asi ribami negari ai tauġani ġena ura rakavari na ġeġori-ġeġevamito-ġoi veġari asi ma boġono vei-ġenoġoiri. ¹⁵ Senaġi ekeamito Barauna tu veaġa, ilailanai ġomi maki boġono veaġa ġemi veġa mabarari nuġari ai. ¹⁶ Korana Buka Veaġa nuġanai etoreato, Barau ekirato, “Boġono veaġa, korana au tu veaġa.”

¹⁷ Ġoġauġauni negari ai, Barau tu Tamami ai ġokiraġiani, ma ġia na tarimarima mabarari tu dabara sebonai moġo evaġa-maoro vinirini, tata ġeri veġa ilailari ai; moġa lorinai mai tanobarai roġo ġotanukauni nuġanai tu, Barau boġono gubakaua e boġono seġaġi-vinia. ¹⁸ Korana ma ribami, senemi ġeri maġuri rakavari ġomaġuri-iaġirito-ġoi ġerina Barau na evaġa-maġurimito ginitaġo dagarana tu asi berakavani dagarana. Dia silva o golo kavari. ¹⁹ Senaġi evaġa-maġurimito ginitaġo dagarana tu Keriso rarana, rara namo vedaureana, Barau ġena mamoe natuna rarana asi mirona e kererena. ²⁰ Ġia tu Barau na tanobara roġosi bere veia neganai veġata, eġabi-virigiato. Senaġi ġita vaġa-maġurira ġana mai nega gabiri ai ema vaġa-foforiato. ²¹ Ġia bakunai Barau ġoġabidadama-viniani. Barau na mase ġenana evaġa-variġisi-ġenoġoiato, e marevana baregona eviniato. Moġa lorinai ġomi na Barau ġoġabidadama-viniani, ema ġemi tuġamaġikau ġia ġenai ġotoreani.

²² Toma, ġomi na guruġa moġonina ġoseġaġi-viniato lorinai, tauġemi ġoveiarevato, ema karomi veġabidadama tauri ġesi moġoni ai ġoveura-vevinini. Moġa lorinai boġono veura-vevini ma nuġami mabarari ġesi. ²³ Korana ġomi tu ġomaġuri-ġenoġoito, tarima variġu geragerami ai ġoiaġoto, dia tama sina ġerina, ġia tu ġemaseni, senaġi Barau ġena maġuri guruġana, etanu-vanaġi vanaġini guruġana, ġenana evaġa-maġuri ġenoġoimito.

²⁴ Buka Veaġa ekirani kavana,
“Tarimarima mabarari tu reġi kavana,
ġia marevari tu reġi ġwaġwana kavana.
Reġi tu ġemaraini,

ema veravera maki ġeketoni,
²⁵ senaġi Vereġauka ġena guruġa tu
betanu-vanaġi vanaġini.”

Mai guruġa tu Vari Namona ġomi ġemi ai ġevari-fiuato.

2

Vereġauka tu maġuri forena, fore namo vedaureana

¹ Moġa lorinai, tuġamaġi rakavari mabarari, e ġofaġofa mabarari, e vemuriġoi mabarari, e mama, ema guruġa rakavari mabarari boġono fitoġa-kwareġari. ² Vau ġemaġurini mero keiri kavari boġono vei, vanaġivanāġi iauka ratana boka-kokena boġono boka-koke, be moġa niuniunai boġono barego e vevaġa-maġuri boġono ġabia.

³ Korana ġomi tauġemi na ġodoġariato, Vereġauka ġena namo tu aiġesina.

⁴ Veregāuka ġenai ġoiagōma, ġia tu maġuri forena, tarimarima na ġefitoġaiato, korana asi ġena namo ta ġetato. Senaġi Barau na eġabi-viriġiato, korana fore namo vedaureana ġia ġoiranai. ⁵ Maġuri foreri kavana ġoiagōma, be ġomi maki Barau Iaukana na Rubu Veaġai bene raga-iaġimi. Monai Rubu Veaġa vereri veaġami ai boġono iaġo, ma Barau na Iesu Keriso bakunai eġabi-raġerini iauka varevareri, ġemi maġuri, boġono vinia.

⁶ Korana Buka Veaġa ekirani,
 “Au na fore namo vedaureana ta aviriġiato,
 ġia tu Sionai (o Ierusalem) ai
 duġu forenai avaġa-iaġoato.

Dei na ġia bevaġa-moġoniani
 tarimana tu asi bemaikaiani.”

⁷ Ġovaġa-moġoniani tarimami ġemi ai mai fore tu namo vedaurea, senaġi asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri ai tu,

“Numa ragaragana tarimari na
 asi ġeura-viniato nai ġefitoġaiato,

ġekirato fore rakavana,

dagarana tu fore mabarari fakari ai fore namo vedaureana,
 duġu forenai eiaġoto.”

⁸ Ma toretore tai ekirani,

“Mai fore na tarimarima bevaġa-kake-naġirini,
 e bevaġa-ketorini forena.”

Barau ġena guruġa asi ġeseġaġiato dainai, ġevekake-naġito, mo tu Barau na ekiraġi-guineato, moġesi beġe veiani.

⁹ Senaġi ġomi tu ġabi-viriġi besena, Kini ġena Rubu Veaġa veremi, bese veaġana, Barau ġena tarimarima. Eġabi-viriġimito, mukuna na ekea-rosimito, benamo ġena mama namo vedaureanai etoremto, korana tu ġia ġena veiġa namori boġono kiraġi-foforiri ġana. ¹⁰ Guinenai ġomi tu dia Barau ġena tarimarima, senaġi toma ġomi tu ġia ġena tarimarima. Guinenai Barau ġena vevetuġaġwa tu asi ribami, senaġi toma ġia ġena vevetuġaġwa ġodoġariato.

Barau ġena vetuġunaġi tarimari

¹¹ Ġatagu mabarami, anoġi-gwaġiġimini, ġomi tu tarima boru e tanukau tarimami mai tanobarai. Tauġani ġena ura rakavari asi boġono veiri, manġeri na vanaġivanaġi ġomi iaukami ġevetari-vinirini. ¹² Senaġi Barau asi ribari tarimari ġoirari ai ġemi veiġa beġene namo. Beġe rori-toremni, rakava-vei tarimami ai beġe kiraġimini, senaġi ġemi veiġa namori beġe ġitarini neganai, ġia na Barau beġe vaġa-raġeani, ġia na tarimarima bekota-vinirini ġaronai.

¹³ Veregāuka ġovaġa-moġoniani nai, gavamani ġeri taravatu mabarari boġono korana-iaġiri: Kini boġono seġaġi-vinia, korana ġia tu varaġe vedaurea. ¹⁴ E gavana tauri boġono seġaġi-viniri. Ġia na veiġa rakava tarimari beġene vaġa-rakavari, ema veiġa namo tarimari beġene vaġa-namori ġana eġabi-torerito. ¹⁵ Korana Barau ġena ura tu, ġomi ġemi veiġa namori na asi ribari tarimari ġeri guruġa babobabori boġono lautariri. ¹⁶ Kokore ai boġono tanu, be dagara ta na asi bene barubarumi, Keriso na eruġa-vaġirito tarimari kavana. Senaġi asi boġono kira, “Ġai tu maġuri namonai e fakanai ġatanuni, be veiġa rakavari baġa veirini tu asi kara ta.” Asiġina. Barau ġena vetuġunaġi tarimami ai boġono tanu. ¹⁷ Tarima mabarari boġono gubakauri. Karomi veġabidadama tarimari boġono ura-viniri. Barau boġono vaġa-raġea, e kini boġono gubakaua.

Keriso kwakuna gabunai boġono raka

¹⁸ Tuḡu-rakaorakao tarimami asi voimi, ḡitaḡaumi tauri boḡono seḡaḡi-viniri, moḡoni ai boḡono gubakauri, dia veiḡa-namo e garo-namo tarimari moḡo, senaḡi niara-niara tauri maki. ¹⁹ Korana Barau na eura-viniani veiḡana tu maiḡa: Barau ḡena ura ḡokorana-iaḡirini dainai, enabe asi ḡemi rakavai beḡe vaḡa-midigu midigumini, senaḡi boḡo vevaḡa-gwaḡiḡini. ²⁰ Ḣemi rakava dairi ai beḡe kwarimini ma boḡo vevaḡa-gwaḡiḡini, moḡa ḡena namo ḡomi ḡemi ai tu kara? Senaḡi bema veiḡa namori ḡoveini nuḡanai beḡe vaḡa-midigu midigumini ma boḡo vevaḡa-gwaḡiḡini moḡo, Barau ḡoiranai tu namo eḡabi-raḡeani. ²¹ Gomi tu moḡesi boḡono vei ḡana, Barau na ekeamito. Korana ḡomi daimi ai Keriso tauḡena emidigu-midiguto, e ḡia na mai vevaḡa-ḡita ḡomi ḡemi ai eraga-kwaneato. Moḡa lorinai ḡomi tu ḡia kwakuna gabunai boḡono raka. ²² Ḣia na rakava ta asi eveiato, e ta na ḡia muruna na ḡofaḡofa guruḡana asi eseḡaḡiato. ²³ Ḣeguruḡa-rakava-viniato, senaḡi guruḡa rakavari na asi evaḡa-voirito; ḡevaḡa-midigu midiguato neganai, vaḡa-voi guruḡari asi ekiraḡirito. Ḣia ribana, Barau tu vevaḡa-maoro tauna iobukaiobukana, naima ḡia ḡimanai etoreato. ²⁴ Keriso tauḡena tauḡaninai ḡita ḡera rakava eḡwa-raḡerito satauro tuḡuna ḡana. Moḡesi eveito tu, vei-rakava ḡenai bitana mase, asi ma bitana vei-ḡenoḡoia, ema vei-iobukaiobuka ḡenai bitana maḡuri, Barau ḡena ura bitana korana-iaḡiri. Boḡono tuḡamaḡi: Ḣia manuḡana dainai, ḡoi onamoto. ²⁵ Ḣomi tu rekwerekwa mamoreri kavari ḡoraka-taḡui taḡuito-ḡoi. Senaḡi toma ḡomi tu iaukami nariḡauna e ḡitaḡauna tauna Keriso na ma beḡabi-ḡenoḡoimi.

3

Veḡaraḡo vavinemi ema taumi

¹ Ḣomi veḡaraḡo vavinemi maki moḡesi, ḡaraḡomi gabureri ai boḡono tanu. Moḡesi boḡo veini nai, tari ḡaraḡomi tu Barau ḡena guruḡa asi ḡevaḡa-moḡoniani tauri, senaḡi ḡemi veiḡa namori na moḡo nuḡari beḡabirini, benamo beḡe vetuḡamaḡi-kuren; a Barau ḡena guruḡa ta ḡeri tu asi boḡo kiraḡiani. ² Korana ḡemi veiḡa roroḡotori ema ḡemi vegubakau ḡia ḡeri ai beḡe ḡitarini tu namo. ³ Marevami ḡenamo-vedaurea urari ai tauḡanimi asi boḡono vaḡa-veraverari. Ilailana, ḡuimi ḡovei-iraurini, golo ḡotoreni e dabuḡa namori vedaureari ḡoriḡorini. ⁴ Asiḡina, ḡomi tu lorumi ḡuturi neḡi boḡono vaḡa-veraverari, asi beḡe rakavani veraverari na, manau e nuḡa-namo. Moḡeri tu Barau ḡoiranai dagara baregori. ⁵ Guinenai, ḡita tubura ḡatara ḡeri negai maki vavine veaḡari, Barau ḡenai ḡeveḡabidadamoto-ḡoi vavineri, tu moḡesi ḡevevaḡa-marevato-ḡoi, e ḡaraḡori gabureri ai ḡetanuto-ḡoi. ⁶ Sara kavana, ḡaraḡona eseḡaḡi-viniato-ḡoi; ḡaraḡona tu “Ḣegu vereḡauka” etato-ḡoi. Ḣomi toma tu ḡia natuna, bema ḡemi veiḡa tu namo e kara ta garina asi ḡoveini.

⁷ Ḣomi tau maki ḡaraḡomi ḡesi ḡotanuni nai, boḡono riba-ginikauri. Boḡono riba, ḡia tu asi fakosiri. Ḣaraḡomi boḡono gubakauri, korana Barau na maḡuri vanaḡivanaḡi tu ḡia e ḡomi bevarevare-vinimini. Moḡesi boḡono vei, be dagara ta na ḡemi ḡauḡau-vegogo asi bene vaḡa-rakavari.

Veiḡa namori ai bitana midigu-midigu

⁸ Guruḡa vaḡa-magona maiḡa: Mabarami nuḡami boḡono vaḡa-sebonari, boḡono vevaḡa-kava-vevini, e boḡono veura-vevini tarikaka kavari. Boḡono vevetuḡaḡwa-vevini e boḡono marana. ⁹ Veiḡa rakavari e garo rakavari asi boḡono vevaḡa-voi-vevini, senaḡi ḡevaḡa-rakavamini tarimari boḡono vaḡa-namori. Korana Barau na ekeamito tu moḡesi boḡono vei, benamo ḡomi na maki ḡena vevaḡa-namo boḡono ḡabia. ¹⁰ Korana Buka Veḡa ekirani, “Deikara maḡuri eurani e ḡaro namori bene ḡitari etoni tarimana tu meana bene naria, guruḡa rakavari asi bene kiraḡi,

e muruna na ġofaġofa guruġari asi bene kiraġiri.

¹¹ Rakava bene raga-kwanea,
veiġa namori bene vei.

Maino bene vetaua nuġana mabarana ġesi.

¹² Korana Vereġauka na tu vei-iobukaiobuka tarimari eġita-ġaurini,
e ġeri ġauġau eseġaġirini.

Senāġi vei-rakava tarimari tu
Vereġauka na asi eura-vinirini.”

¹³ Veiġa namori bouravini-baregorini nai tu, dei na ġoi bevaġa-rakavamuni? ¹⁴ Senāġi irau beġe vaġa-mididgu midigumini ġemi vei-iobukaiobuka dairi ai nai tu boġono iaku. Tarima ta garina asi boġono vei, e asi boġono daradara. ¹⁵ Senāġi nuġami ai Keriso boġono korana-iaġia, boġono vaġa-raġea, ġia tu ġomi ġemi Vereġauka. E vanaġivanāġi boġono venari-taġo, bema ta na bedanaġimini, “Kara dainai Keriso ġoġabidadama-viniani” betoni nai, ġena boġono kiraġi-ġinikau. ¹⁶ Senāġi manau ai e vegubakau ai ġena boġono kiraġi-ġinikau. Gemi veiġa loriri boġono toreri, asi namo gabivau boġono riba ġomi tu asi maoro. Keriso murinai ġorakani ma veaġami ġesi dainai, ġemugumugu-iaġimini e rakavami ġekiraġini tarimari tu tauġeri roġo beġe maiakarini. ¹⁷ Barau ġena urai veiġa namori ġoveini dairi ai ġomidigu-midiguni nai tu namo. A asi namo ġemi veiġa rakavari dairi ai boġono midigu-midigu.

¹⁸ Keriso emaseto, ġera rakava bene voi-vaġiri ġana. Ġia tu nega sebona moġo emaseto, asi ma bemaseni. Ġia tu vei-iobukaiobuka tauna, ġita rakava tarimara bene kurevora, be Barau ġenai bene ġori-iaġora ġana. Tauġani maġurinai tu ġevaġi-maseato, senāġi iauka maġurinai ġia tu evariġisi-ġenoġoito. ¹⁹ E iaukai ġia eiaġoto mase gabuna o dibura ġana, monai ġetanuni tarimari iaukari ġeri ea ġobatato. ²⁰ Ġia tu guinenai ġekira-sirivaġito tarimari, Noa na ġasi baregona eveiato neganai, benamo Barau na evaġa-nogarito ma vevaġa-gwaġiġina ġesi, (ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure ġana). Senāġi ġasi baregona nuġanai ġeraka-toġato tarimari tu asi ġutuma. Tauri mabarari tu imaima toitoi (8) moġo nanu na evaġa-maġuririto. ²¹ Mo nanu moġa tu babatiso vetoġana kavana, korana babatiso na toma ġomi evaġa-maġurimini, dia tauġani mirona ġurigi-vaġina, senāġi Barau ġonoġiani nuġami bene iarevari ġana Barau ġoiranai. Iesu Keriso mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato bakunai evaġa-maġurimini. ²² Ġia tu gubai eraka-toġato, Barau aroribana rekenai etanuni. Aneru, e ma ġeri maoro baregona iaukari, ema seġuka tauri mabarari tu ġia gaburenai ġetanuni.

4

Ekalesia maġurina

¹ Keriso tu tauġaninai emidigu-midiguto lorinai, ġomi maki ġemi tuġamaġi boġono vaġa-gwaġiġiri, ġia ġena tuġamaġi ġesi beġene ilaila; korana tauġaninai emidigu-midiguni tarimana na veiġa rakavari eraga-kwanerini. ² Tauna moġa, ġomi roġo mai tanobarai ġotanuni nuġanai tu, tauġanimi ġeri ura rakavari asi boġono korana-iaġiri, a Barau ġena ura neġi boġono korana-iaġia. ³ Ġomi tu kai-veġata Barau asi ribari tarimari ilailari ai ġotanuto-ġoi, mata-boraġa e veġura-vanaġi veiġari ġoveito-ġoi, ġoniu-lelevaġito-ġoi, ġovei-taġuitaġuito-ġoi, ġoniu-vegogoto-ġoi, e barau ġofaġofari ġotoma-rakariġo vinirito-ġoi. ⁴ Toma, ġia tu ġeveiauni, korana ġia ġesi asi ġovekakoni, e asi ġovei-taġuitaġuini. Moġa lorinai rakavami ġekiraġini. ⁵ Senāġi ġia tu maġuri tarimari e mase tarimari vaġa-maoro-viniri Barauna ġoiranai beġe ritoġoni, ġeri veiġa moġeri beġe kiraġirini. ⁶ Moġa lorinai Iesu na Vari Namona tu ġemaseto tarimari iaukari ġeri maki evari-fiuato. Moġesi eveito korana tu, enabe Barau na tauġani ai

evaġa-maoro vinirito tarimarima mabarari kavana, (mai tu ġemaseto), senaġi iaukai tu roġo beġe maġurini, Barau emaġurini kavana.

Barau ġena varevare dagarari ġitaġauri tarimari namori

⁷ Dagara mabarari magori tu bekavinaġi. Boġono venari-taġo e boġono vevaġa-gwaġiġi, be ġemi ġauġau asi boġono vaġa-ketoa. ⁸ Barego vedaureana tu, tata boġono veura-vevini ma nuġami mabarari ġesi, korana veura-vevini na rakava ġutuma elautaririni. ⁹ Karomi tata ġesi veġa namori boġono vei-vevini, boġono veġabiraġe-vevini, asi boġono vemugu-mugu e veroritore. ¹⁰ Ġomi tata mabarami tu, Barau na evaġa-ġaunamito varevare dagarari iraurau ġitaġauri tarimami namomi, moġa lorinai karomi dairi ai boġono ġauvei-iaġiri, kamara varevare dagarana Barau ġenana ġodoġariato ilailanai. ¹¹ Deikara eġobatani nai, ġia tu Barau ġena guruġa bene vari-fua. Deikara evevaġa-kavani nai, ġia tu Barau ġena kokore na bene vevaġa-kava. Mo dabarai dagara mabarari nuġari ai Barau bita vaġa-raġeani, Iesu Keriso bakunai. Mareva namona e seġuka tu ġia ġena, bene iaġo mo vanaġivanaġi. Amen.

Ekalesia midigumidiguna

¹² Ġatagu mabarami, midigumidigu karava mamiri noġa ġoġabini nai tu, nuġami asi beġene farevaġi, asi boġono kira, dagara boruna ta ġemi ai eġorani. (Asiġina, mani tu ġomi tovenaġimi dagarana moġo). ¹³ Senaġi Keriso emidigu-midiguto kavana ġomidigu-midiguni dainai, boġono iaku, gabivau ġia marevana baregona bevaġa-foforiani neganai vau ma boġo iaku-sirivaġini. ¹⁴ Keriso murinai ġorakani nai, rakavami beġe kiraġini neganai, boġono iaku, korana monana boġo ribani, Barau Iaukana, mareva-namo Iaukana, tu ġomi iatami ai etanuni. ¹⁵ Bema ġomi ta omidigu-midiguni nai, mani midigumidigu tu dia ovevaġi-debani, o olemani, o seġafore veġana rakavana ta oveiani, o tarima ta ġena ġauvei metona oveiani nai omidigu-midiguni. ¹⁶ Senaġi bema ġoi tu Keriso murinai orakani dainai omidigu-midiguni neganai, asi bene maiakamu, senaġi Barau bono vaġa-raġea, Keriso arana oġwa-rakaoani nai.

¹⁷ Barau ġena vevaġa-maoro negana tu varau beraġasi, e vevaġa-maoro tu Barau ġena tarimarima ġeri ai bevesinani. Bema ġita ġerai bevesinani neganai, Barau ġena Vari Namona asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri ai tu kamasi bea ġorani? ¹⁸ Korana Buka Veġa ekirani,

“Maġuri ġabiġabina Barau ġeseġaġi-viniani tarimari ġeri ai tu gwaġiġi.

O Barau asi ġevaġa-moġoniani
e vei-rakava tarimari dabarari tu
kamasi bevetoreni? (Ġia ġeri ai tu meto lelevaġi!)”

¹⁹ Tauna moġa, Barau ġena ura lorinai midigu ġeġanini tarimari tu veġa namori moġo beġene vei, ema ġeri maġuri tu eveirito Barauna ġimana nuġanai beġene toreri, korana ġia na etuġamaġi-kaurini.

5

Ekalesia ġorikauna tarimari

¹ Au na ġomi fakami ai ekalesia ġorikauna taumi avaġa-guruġamini. Au maki ekalesia ġori-kauna taugu. Keriso emidigu-midiguto-ġoi au tu matagu na aġitaiato, e ġia marevana baregona bevaġa-foforiani neganai, au tu ma augu. Moġa lorinai au na ġomi anoġi-gwaġiġimini: ² Barau ġena mamoe serina boġono ġitaġau-ginikaua. Ġia na ġomi evinimito tu, nuġami na eura-iaġiani lorinai boġono ġita-ġaua, ġia ġena ura ilailanai. Dia mugumugu ai, senaġi nuġami na eura-iaġiani lorinai. Dia moni o farefare boġono doġari ġana, senaġi nuġami ġeri urai. ³ Barau na ġomi ġemi veġitaġau gaburenai etoreato mamoe serina (o ekalesia doġorona) asi boġono dori-naġinaġia noġa moġo vere baregori ġeveini kavana. Senaġi ġomi marevami boġono vaġa-ġitari,

be beĝene tovotovomi. ⁴ Moĝesi boĝo veini nai, mamoe Ĝitaĝauri Tauna Baregona, Keriso, beĝoira-refoni ĝaronai, korona namo vedaureana, asi berakavani dagarana, boĝo ĝabiani, mo tu maĝuri vanaĝivanaĝi.

⁵ Moĝa ilailanai, ĝomi tarima variĝumi maki veĝitaĝau tauri boĝono seĝaĝi-viniri, ma ĝomi mabarami na manau dabuĝana boĝono vedabuĝa-iaĝia, boĝono vevaĝa-kava-vevini, korana Buka Veaĝa ekirani, “Veivavi tarimari tu Barau na elautaririni, senaĝi manau tarimari tu ĝena namo e varevare-bara evinirini.” ⁶ Moĝa lorinai, tauĝemi boĝono vevaĝa-manau, Barau ĝimana seĝukana gaburenai, benamo ĝarona bene raĝasi neganai, ĝia na bene ĝabi-vaisimi. ⁷ Ĝemi nuĝa-vekwaraĝi dagarari mabarari ĝia ĝimanai boĝono toreri, korana ĝia na eĝita-ĝaumini. ⁸ Boĝono tuĝamaĝi-roroĝoto, boĝono venari! Korana vaĝa-rakavami tauna, Diabolo, tu erakao-rakaoni, laion noĝa emagarani, emaramarani, ta neĝania uranai. ⁹ Ĝemi veĝabidadamai boĝono ruĝa-gigitari, benamo Diabolo boĝono kora-ĝoia. Korana boĝono tuĝamaĝi, ĝoĝanini midiguri ilailari tu ĝomi karomi tanobara mabaranai maki ĝeĝanini.

¹⁰ Senaĝi Barau, namo e vare-vare-bara mabarari na evonuto Barauna, na Keriso bakunai ekeamito, nega kotunai moĝo boĝo midigu-midiguni murinai, ĝena tanu-vanaĝivanaĝi marevana namona boĝono ĝabia ĝana. Ĝia na vau bevaĝa-namo ginikaumini, bevaĝa-ruĝa gigitarimini, e bevaĝa-kokoremimi. ¹¹ Seĝuka tu ĝia ĝena, bene iaĝo vanaĝivanaĝi! Amen.

Vevaĝa-namo magona

¹² Siluano, (mai tu Silas), na bevaĝa-kavagu, mai fefa kubina baĝa tore-iaĝosia ĝomi ĝemi. Ĝia au na aĝitaiani tu, ĝita tarikakara ma ĝena vetuĝamaĝikau ekalesia nuĝanai. Mai fefa batorea korana tu ĝegu ura bana vaĝa-kokoremi e bana vaĝa-ribami, Barau ĝena namo e varevare-bara moĝonina tu maiĝa. Be mai namo e varevare-bara nuĝanai boĝono ruĝa-gigitari.

¹³ Ĝomi karomi ekalesia tarimari Babulona ai maiĝeri, (mai tu ekalesia tarimari Romai ekiraĝirini), ĝia maki Barau na eĝabi-viriĝirito tarimari, na ĝemi vevaĝa-namo beĝe tuĝu, e natugu Mareko na maki ĝemi vevaĝa-namo betuĝu. ¹⁴ Veuravini verauna na boĝono vevaĝa-namo-vevini.

Keriso nuĝanai ĝotanuni tarimami mabarami maino ĝemi ai bene tanu.

PETERO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA

2 Petero vaĝa-foforina guruĝari

Petero na mai fefa vaĝa-ruaruana maki betaĝu Roma na etoreato. Etoreato laĝanina tu 65 ma 67 fakari nuĝanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai. Petero tu mai fefa etoreato murinai vauro ĝebaru-seiriĝoato, benamo ĝevaĝiato.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 3:17-18.

Petero na mai fefa etoreato tauna korikori tu, 1) Barau ĝena tarima veaĝari bene vaĝa-naĝiri, be Barau korana-iaĝina veiĝari korikori beĝene veiri ĝana; 2) vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari na beĝe ĝofa-darererini garina ekira-toreĝaurito; 3) riba korikorina Barau ĝenana eiaĝomani tu aiĝesina ema Satani na riba ĝofaĝofana evaĝa-raka-rosiani ribana tu aiĝesina, moĝeri ekiraĝi-foforirito; 4) Vereĝauka ĝena ĝaro ai Kota baregona beveĝabini moĝa ekiraĝi-fofori ginikauato.

Petero na mai fefa tu maiĝesina eboioĝiato:

1. Barau ĝenana eiaĝomani ribana korikorina tu kamasina - karoa 1
2. Riba moĝonina na boraka-veĝitani tu kara rakavana beĝorani - karoa 2
3. Barau ĝena kiraĝitore moĝoniri - karoa 3

¹ Au, Simona Petero, Iesu Keriso ĝena vetuĝunaĝi ema ĝena apostolo taugu; ĝeguna mai fefa eiaĝosini.

Ĝomi ĝai ĝesi ĝera veĝabidadama sebona taĝabiato tarimami atore-vinimini. Ĝera Barau, ĝera Vevaĝa-maĝuri Tarimana Iesu Keriso, ĝena vei-iobukaiobuka e vetuĝamaĝikau lorinai, ĝomi maki mo veĝabidadama namo vedaureana sebona ĝoĝabiato ĝai apostolo kavana. ² Ĝemi riba e tuĝamaĝi-faka Barau ĝenai ema ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝenai beĝene barego. Monana vau varevare-bara e maino maki ĝemi ai beĝene barego.

Barau na ekeamito ĝia ĝena

³ Ĝena seĝuka na Iesu Keriso na ĝera maĝuri vaĝa-kokoreri dagarari mabarari varau evinirato, Barau ĝena ura bitana korana-iaĝi korikoriri ĝana. Korana Keriso ĝenana Barau tama ribaiato, ĝena mareva baregona e namo ĝerina ekearato tarimana. ⁴ Ĝena mareva baregona e namo ĝerina ĝena kiraĝitore baregori e namo vedaureari varau evinirato vaĝa-ilailana: Mai tanobara ĝena ura rakavari ema mase ĝevaĝa-ĝorarini veiĝari ĝerina bene vaĝa-maĝurira, ma Barau maĝurina korikorina bitana ĝabia.

⁵ Moĝa lorinai boĝono kokore, ĝemi veĝabidadama ĝenai veiĝa namo boĝono torekau; veiĝa namo ĝenai tuĝamaĝi-maĝata boĝono torekau; ⁶ tuĝamaĝi-maĝata ĝenai nuĝa-gwaĝiĝi boĝono torekau; nuĝa-gwaĝiĝi ĝenai vevaĝa-gwaĝiĝi boĝono torekau; vevaĝa-gwaĝiĝi ĝenai Barau korana-iaĝina boĝono torekau. ⁷ Barau korana-iaĝina ĝenai tarikakami veuraviniri boĝono torekau; ema tarikakami veuraviniri ĝenai veuravini tarimarima mabarari ĝeri ai boĝono torekau.

⁸ Maiĝeri maĝuri tu ĝomi ĝemi ai beĝene tanu, ema beĝene barego, korana maiĝeri na ĝomi beĝe launaĝi-naĝimini ema beĝe vaĝa-kokoremimi, benamo ĝemi riba Iesu Vereĝauka ĝenai tu asi beĝe tanu-kavani, senaĝi ĝwaĝwari namori vovoka beĝe vetoreni. ⁹ A bema maiĝeri maĝuri ai erabuni tarimana, ĝia tu mata-bubu tarimana kavana, korana Barau na ĝena veiĝa rakavari guineri varau eĝuriĝi-fitoĝarito eve-tuĝarekwani.

¹⁰ Moĝa lorinai, tarikakagu, boĝono kokore, Barau na ekeamito e eviriĝimito maniĝa boĝono vaĝa-moĝonia. Moĝesi boĝo veini nai tu, asi boĝo ketoni. ¹¹ Moĝesi boĝo

veini nai, Barau na beḡabiraḡe-ginikaumini, benamo ḡera Vereḡauka e Vevaḡa-maḡuri Tarimana Iesu Keriso ḡena tanu-vanaḡivanaḡi Basileiana nuḡanai boḡo raka-toḡani.

¹² Mo maḡuri namona tu ḡomi ḡoirami ai enarimini, moḡa lorinai au na ḡomi vanaḡivanaḡi basisiba-vini ḡenoḡoi-ḡenoḡoimini. Moḡoni, maiḡeri dagara mabarari varau ḡoribarito, ema Barau ḡena guruḡa moḡonina ḡoḡabiato ema ḡoḡabi-gigitariani maki. ¹³ Senaḡi au atuḡamaḡini, mai dabara namori ḡomi tu ḡemi vetuḡamaḡi-taḡo ai bana vaḡa-foforiri, au roḡo amaḡuri-taḡoni nuḡanai. ¹⁴ Korana au ribagu, au tauḡanigu korina tu dori atore-tariani, ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso na evaḡa-guruḡaguto ilailanai. ¹⁵ Moḡesi naima ḡegu ura mai dagara mabarari bana sisiba-vini ginikaumi. Benamo ḡegu mase murinai, ḡomi na boḡono tuḡamaḡi-taḡo vanaḡi-vanaḡiri ḡana.

Iesu marevana baregona matama na ḡaḡitaiato

¹⁶ Ḡai tu dia sinasina ḡofaḡofari na ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena seḡuka ema ḡena iaḡoma-ḡenoḡoi ḡomi ḡavaḡa-ribamito. Asiḡina! Ḡai tauḡema matama na ḡia marevana baregona ḡaḡitaiato. ¹⁷ Ḡai matama ḡutuḡutunai Barau ḡita Tamara na ḡia ara baregona ema mama ma seḡukana eviniato. Mo mama baregona nuḡanai etanuni Barauna guba na ekea-riḡoto Iesu ḡenai, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniani; ema ḡia ḡenai aiaku-rakavani maki.” ¹⁸ Ḡai tauḡema na ḡaseḡaḡiato, mai garo guba na emariḡoto, ḡia ḡesi ḡoro veaḡanai ḡatanuto-ḡoi nai.

¹⁹ Moḡa lorinai ḡai tu peroveta tarimari na ḡekiraḡi-torerito guruḡari ḡaḡabi-gigitaririni. Ḡomi maki moḡeri guruḡa boḡo korana-iaḡirini tu namo, korana peroveta tarimari ḡeri guruḡa tu lamefa kavana, gabu mukunai emamani, beiaḡoni mo nega beraḡasini, Keriso, laḡani visiḡuna ḡomi nuḡami ai bemama-rovorovoni. ²⁰ Moḡeri mabarari iatari ai ini guruḡa asi boḡono tuḡarekwaia: Tarima ta ḡia ḡereḡana ḡena ribai peroveta guruḡari tauri asi bekiraḡirini. ²¹ Korana peroveta guruḡari tu dia tarimarima ḡeri ura na ḡeiaḡomato, senaḡi Iauka Vevaḡa na tarimarima evaḡa-naḡirito lorinai, ema guruḡa evinirito ilailanai, Barau ḡena guruḡa ḡeperoveta-iaḡirito-ḡoi.

2

Vevaḡa-riba tarimari ḡofaḡofari

¹ Guinenai peroveta tarimari ḡofaḡofari tu Isaraela tarimari fakari ai ḡefoforito-ḡoi. Mo dabara sebonai vevaḡa-riba tarimari ḡofaḡofari maki ḡomi fakami ai beḡe foforini. Ḡia na vekuretoḡai vevaḡa-riba ḡofaḡofari beḡe vaḡa-ribamini, ḡemi veḡabidadama vaḡa-rakavari uranai. Ema ḡeri Vereḡauka, evoirito tarimana, maki ḡia na beḡe ruḡaiiani; moḡesi beḡe veini, ḡia tauḡeri na ḡeri mase beḡe vaḡa-ḡarimoḡiani. ² Ḡutuma na maki ḡia ḡeri veiḡa rakavari e mata-boraḡa veiḡari beḡe tovotovorini, moḡeri urari ai kotari na dabara moḡonina tu dabara rakavanai beḡe kiraḡiani. ³ Ḡeri mata-ḡaniḡani ḡerina guruḡa ḡofaḡofari na nuḡami beḡe ḡanirini, beiaḡoni mo beḡea ḡabimini. Senaḡi ḡia tu kai-veḡata na vevaḡa-maoro-viniri tarimana tu enari-taḡoni, ema ḡia vaḡa-maseri tarimana tu eḡita-taḡorini.

⁴ Barau na ḡevei-rakavato aneruri maki asi evaḡa-maḡuririto, senaḡi rakava gabunai efu-riḡorito. Monai seini na ebarubarurito mukuna furufuru nuḡanai, vevaḡa-maoro ḡarona ḡevaḡa-nogaiani. ⁵ Ema Barau na tanobara guinena maki asi evaḡa-maḡuriato, senaḡi ḡutuḡutu evaḡa-foforiato tu Barau asi ḡekorana-iaḡiato-ḡoi tarimari ḡeri ai; a Noa, vei-iobukaiobuka eḡobata-iaḡiato-ḡoi tarimana, ema tarima imaima ruarua (7) moḡo ḡia ḡesi evaḡa-maḡuririto. ⁶ Barau na Sodoma e Gomora maki evaḡa-maoro vinirito, karava na evaḡa-ḡara ḡosirito, kau ai ḡeiaḡoto. Mo veiḡa ḡenana Barau asi ḡekorana-iaḡiani tarimari matari bene vaḡa-kaniri ḡana. ⁷ A Lota moḡo eḡabi-maḡuriato, ḡia tu vei-iobukaiobuka tarimana, ḡia maki tarimarima ḡeri veiḡa rakavari e boraḡari tuḡamaḡiri ai egauto. ⁸ Mo tarima iobukaioubukana tu rakava tarimari

fakari ai etanuto-ḡoi, ḡaro vanaḡivanaḡi enuḡa-midigu midiguto-ḡoi, korana ḡia na Barau ḡena taravatu kira-fitoḡari veḡari eḡitarito-ḡoi ema eseḡaḡirito-ḡoi nai.

⁹ Boḡono tuḡamaḡi, Vereḡauka na tu ḡia ḡekorana-iaḡiani tarimari veribaḡani e vedaḡaraḡe nuḡari na beḡabi-maḡuririni riba, a vei-rakava tarimari bebiri-ḡaurini, beiaḡoni mo, Barau na bevaḡa-maoro vinirini ḡaronai. ¹⁰ Ma tarima kotari na rakava voina barego lelevaḡina beḡe doḡariani, mai tu tauḡanina ḡena ura boraḡari ḡeiaḡo-vinirini tarimari ema Barau ḡena guruḡa ḡekira-fitoḡaiani tarimari.

Mai vevaḡa-riba tarimari ḡofaḡofari tu veiavi e vekiraḡi-rakava rakava tarimari, iauka baregori asi ḡegubakaurini, ḡerikiriki-iaḡirini. ¹¹ Aneru tu kokore e seḡuka lelevaḡi, mai ḡofaḡofa tarimari ḡeri seḡuka ḡevanaḡirito, senaḡi aneru na iauka baregori tu asi ḡevaḡa-daḡarini e asi ḡevei-veḡare veḡarerini Vereḡauka ḡoiranai. ¹² A maiḡeri tarimarima tu asi ḡetuḡamaḡini, ḡeri vemamiraḡi na moḡo ḡeḡori-kaurini, noḡa moḡo boḡa bairi kavana, ḡemaḡurini tu beḡene vaḡiri moḡo ḡana kavari. Asi ḡeribarini dagarari ḡerikiriki-iaḡirini. Moḡa lorinai ḡia tu mo boḡa bairi kavari beḡe vaḡa-rakavarini e beḡe rekwerekwani. ¹³ Geri veḡa rakavari voiri beḡe ḡabirini. Tauḡaniri vaḡa-iakuri veḡari laḡani matabarai ḡeveirini, asi ḡemaiakarini. Moḡeri tarima ḡomi ḡemi ḡanivegogo ḡoveirini nai, ḡia tu miro noḡa ḡomi fakami ai; korana ḡeri vevaḡa-riba ḡofaḡofari tu ḡemi ḡanivegogo ai maki ḡekiraḡirini. ¹⁴ Vavine ta ḡeḡitaiani nai, mata-boraḡa tuḡamaḡiri moḡo ḡeveini; rakava veiveiri ai asi ḡegauni. Veḡabidadamai roḡosi beḡene gwaḡiḡi tarimari ḡevaḡa-toḡarini. Ḗia nuḡari tu mata-ḡaniḡani ai ḡevaḡa-maranarito. Barau na ḡeri rakava voiri bevinirini veḡata. ¹⁵ Ḗia na dabara maorona beḡe raga-kwanea, ḡeraka-taḡuitaḡuini, Balam, Beoro natuna, eveito kavana. Ḗia tu moni uranai veḡa rakavari eveirito-ḡoi. ¹⁶ Senaḡi ḡena veḡa rakavari lorinai, doniki na evaḡa-guruḡaiato. Doniki tu asi guruḡa ribana, senaḡi tarimarima garori ai evaḡa-guruḡaiato, naima mo tarima ḡena veḡa babori veiveiri evaḡa-dokoato.

¹⁷ Moḡeri tarima tu nanu guriri kakorori kavana; ema magube iavara na ekwari-rakaorakaorini kavana. Barau na mukuna furufuru gabuna ḡeri etoreato. ¹⁸ Ḗeguruḡa-kavani ema ḡeveiavi-kavani, ma tarima kotari tu vau moḡo dabara moḡoninai asi ḡerakani tarimari fakari na ḡeraka-veḡitani, senaḡi ḡia na tu tauḡanina ḡena ura rakavari e mata-boraḡa veḡari na ma ḡema-gagare-ḡaurini. ¹⁹ Tarima ḡeḡofarini, ḡekirani, maḡuri namona e fakana beḡe doḡariani ḡetoni, senaḡi ḡia tauḡeri tu ḡeri ura rakavari vetuḡunaḡiri ḡeiaḡo-vinini. Korana tarimarima tu veḡa rakavana ta na eboroḡiani nai, ḡia tu mo veḡa rakavana ḡena tuḡu-rakaorakao tarimana. ²⁰ Moḡoni, ḡia na ḡita ḡera Vereḡauka e Vevaḡa-maḡuri Tarimana Iesu Keriso ḡema-ribaiato dainai, tanobara ḡena miro e vei-rakava ḡenana ḡeraka-veḡitato; senaḡi moḡa murinai bema rakavana nuḡanai ma ḡeraka-toḡani, benamo ḡena seḡuka gaburenai ma ḡetanuni neganai, ḡia ḡeri maḡuri tu berakava-kwaikwaini dokonai, dia tovotovonai kavana. ²¹ Ḗia tu dabara roroḡotona asi ḡere riba-guinea tu namo, a asi namo, ḡeribaiato murinai, taravatu veaḡana, ḡeḡabiato dagarana, ma ḡeruḡa-doḡemuriḡiani. ²² Moḡesi ḡeveini nai, ḡia na mai veḡausina o sisiba guruḡari ruarua maiḡeri ḡevaḡa-moḡonirini, ekirani, “Kwaiva na emumuta-vaḡiani dagarana ma ea ḡani-ḡenoḡoiani,” ema, “Ḗevaḡa-fouani baina tu ma eḡenoḡoini, ea vedokurani.”

3

Iesu Keriso ḡena ḡenoḡoi

¹ Ḗatagu mabarami, maitoma tu fefa vaḡa-ruaruana mai atore-vinimini. Mai fefa ruarua ḡerina, au na ḡomi nuḡami ai tuḡamaḡi roroḡotori bana vaḡa-variḡu ḡenoḡoiri atoni. ² Au aurani peroveta veaḡari na ḡekiraḡirito guruḡari guineri laḡaniri ai boḡono

tuġamaġi-taġori, ema apostolo tarimari na ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana ġena vevaġa-naġi ġekira-varamito guruġari maki.

³ Guine tu, ġomi boġono riba-maoro: Ġaro dokori ai vei-ġareġare tarimari beġe foforini, ġeri ura rakavari na beġe guine-iaġirini. Ġia na beġe rikiriki-iaġimini, ⁴ beġe kirani, “Keriso eguruġa-toreto, ma beġenoġoi-iaġomani etato, nene? Be ġia tu ainai? Ġita tamara ġevaġa-noga-kavato, kai-veġata ġemaseto, senaġi dagara mabarari tu tanobara evesinato kavana roġo gaburi ai ġetanuni!”

⁵⁻⁶ Maġeri tarima asi ġeurani mai guruġa maiġa beġene seġaġia: Barau na tanobara guinena ġutuġutu nanuna na evaġa-rakavaiato. A guba e tanobara tu tovtovonai veġata ġena guruġa ġenana eveirito, ma tanobara tu nanu nuġana na emaraġeto ema nanu na etanu-ġeġeraġiato. ⁷ Ma initoma guba e tanobara roġo ġetanuni tu, Barau ġena guruġa sebona na eġabi-taġorini, karava na vau bene vaġa-rakavaia tuġamaġinai. Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari vaġa-roroġotori ema vaġa-mouri ġaronai vau bevaġa-rakava sebonarini.

⁸ Ġatagu mabarami, mai dagara sebona asi boġono tuġarekwaia: Vereġauka ġenai taimi tu irau, ġita ġerai tu irau, korana ġia ġenai ġaro sebona tu laġani 1,000 kavana, ema laġani 1,000 tu ġaro sebona kavana. ⁹ Vereġauka na ekiraġi-torerito dagarari veiveiri ai tu asi ekwaiboni, tarima kotari ġetuġamaġini kavana. Asiġina, ġia ġomi ġemi ai tu evevaġa-gwaġiġini, korana ġia asi eurani tarima ta bene rekwarekwa, senaġi eurani mabarara ġera rakava ġerina bitana vetuġamaġi-kure ma bitana raka-kure.

Guba tanobara beġe rekwarekwani

¹⁰ Senaġi Vereġauka ġena ġaro beraġasini tu lema tarimana ta eraġasini kavana. Mo ġaro ai guba beġe rekwa-rekwani ma gurugururi ġesi. Gubai ġetanuni dagarari mabarari karava na bevaġa-ġara ġosirini, ema tanobara ma iatanai ġetanuni dagarari mabarari beġe rekwa-rekwani. ¹¹ Boġono tuġamaġi, maġeri dagara mabarari tu maġesi dabaranai beġe rakavani, be ġomi tu kamasi boġono tanu ġotoni? Ġomi ġemi maġuri tu beġene veaġa ema Barau ġena ura boġono korana-iaġiri. ¹² Barau ġena ġaro boġono naria, ema ġena raġasi boġono vaġa-ġarimoġia. Mo ġaro ai guba beġe ġararini e beġe rakavani, ema gubai ġetanuni dagarari seġukana na bevaġa-veverini. ¹³ Senaġi ġita tu Barau na ekiraġi-toreato dagarana tavaġa-nogaiani, guba e tanobara variġuri, monai veġa roroġotori beġe tanuni gabuna.

Velaunaġi e vevaġa-namo guruġari

¹⁴ Moġa lorinai, ġatagu mabarami, alaunaġimini, mo ġaro ġovaġa-nogaiani nuġanai, asi miromi e asi ġemi kerere ta boġono tanu Barau ġoiranai, ema ġia ġesi maino ai boġono tanu. ¹⁵ Ġera Vereġauka ġena vevaġa-gwaġiġi boġono tuġamaġia, ġia tu ġomi evaġa-nogamini bene ġabi-maġurimi tuġamaġinai. Barau na ġita tarikakara namona Paulo iaunega eviniato, benamo ġia na moġesi ilailanai etore-vinimito. ¹⁶ Ġia ġena fefa mabarari ai maki maniġa ekiraġiani. Dagara kotari ġena fefa nuġari ai tu gwaġiġi rakava, asi ribari tarimari ema ġeri veġabidadama asi gwaġiġi tarimari na ġevevaġa-riba-iaġi ġofaġofarini. Buka Vevaġa nuġanai maki toretore mabarari moġesi ġeġofaġofa-iaġirini. Moġesi ġeveini nai, tauġeri ġeri maġuri ġevaġa-rakavarini.

¹⁷ Senaġi ġomi, au ġatagu namomi, tu varau ma ribami, maġeri dagarai lorimi boġono vetore, be taravatu asi ġekorana-iaġiani tarimari na asi beġene ġofa-dareremi, ġemi veġabidadama namori na boġo keto-firiġoni garina. ¹⁸ A ġita ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana Iesu Keriso ġena namo e veuravini ġerai etoreani moġa boġono vaġa-tubua-ġoi, ema ġia boġono riba-ginikaua. Ġia marevana bisini vaġa-raġea toma bene iaġo vanaġivanaġi! Amen.

IOANE ĜENA TORETORE GINIGUINENA

1 Ioane vaĝa-foforina guruĝari

Ioane na mai fefa giniguinena maiĝa tu dia ekalesia ta ĝena o ekalesia doĝorona ta ĝena etoreato. Asiĝi. Mai tu irau bese ekalesia doĝorori tari, ema Keriso ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi gabu mabarari ai ĝetanuni tarimari ĝeri. Ioane ĝena Vari Namona, e Ioane ĝena fefa toitoi, ema Apokalupo tu ĝia na etorerito. Ioane na mai fefa tu laĝani 85 ma 100 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 4:16; 5:13.

Ioane na mai fefa etoreato korana tu eurato, 1) ekalesia bene vaĝa-ribari, Barau ĝenana eiaĝomani ribana moĝonina eĝabiani tarimana tu Barau sevisevinai vanaĝivanaĝi etanuni; 2) tarikaka bene vaĝa-naĝiri, ĝia tata ĝeri veĝata Barau ĝesi, e tarikaka tari ĝesi, e tanobara tarimari ema dagarari ĝesi, ema vei-rakava tarimari ĝesi beĝene ĝita-ginikauri. Asi beĝene vekako mata-bubu; 3) Keriso ĝevetari-viniani tarimari ĝeri ĝofaĝofa veiĝari bene kiraĝi-foforiri.

Ioane na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Barau tu lamefa mamana kavana emamani - karoa 1-2
2. Barau tu veuravini - karoa 3-4
3. Barau tu maĝuri - karoa 5

Maĝuri guruĝana

¹ Tovotovona na veĝata etanuto dagarana, ĝaseĝaĝiato, matama na ĝaĝitaiato, ĝenai ĝaboĝekauto, ema ĝiamama na ĝaĝabi-karaiato: Mai tu Maĝuri Guruĝana ĝavari-fiuani. ² Mo maĝuri efoforito, benamo ĝai na ĝaĝitaiato. Moĝa lorinai ĝemi ĝavari-fiuani ema maĝuri vanaĝivanaĝi ĝakira-varamini. Mo maĝuri tu Tamara ĝesi etanuto-ĝoi ema ĝai ĝemai ema foforito. ³ Ĝai na ĝaĝitaiato ema ĝaseĝaĝiato maĝurina ĝomi ĝemi ĝakiraĝi-foforiani, be ĝomi maki ĝai ĝesi bitana sebona uranai, korana ĝai tu Tamara ema ĝia Natuna Iesu Keriso ĝesi doĝoro sebona. ⁴ Mai guruĝa ĝatore-vinimini, korana ĝita nuĝara iaku na beĝene vonuvonu-raĝe ĝana.

Barau tu mama

⁵ Iesu ĝenana ĝaseĝaĝiato varina ĝemi ĝavari-fiuani tu maiĝa: Barau tu mama, mukuna kotuna ta maki ĝia ĝenai asi etanuni. ⁶ Bema ĝita mukuna maĝurinai roĝo tarakani nuĝanai bita kirani, ĝita tu Barau ĝesi tadoĝoro-sebonani, ĝita tu taĝofaĝofani ema guruĝa moĝonina asi takorana-iaĝiani. ⁷ Senaĝi bema mama nuĝanai bita rakani Barau kavana, ĝita tata tu doĝoro sebona tarimara, ema ĝia Natuna Iesu rarana na ĝita ĝera rakava mabarari beĝuriĝi-vaĝirini.

⁸ Bema ĝita bita kirani, ĝita tu asi ĝera vei-rakava, ĝita tu tauĝera taveĝofani, ema ĝita ĝerai guruĝa moĝonina tu asiĝina. ⁹ A bema ĝita ĝera vei-rakava bita kiraĝi-foforirini nai, ĝia tu ma ĝena vetuĝamaĝikau, ĝera veiĝa rakavari mabarari betuĝamaĝi-fitoĝarini, ema ĝera veiĝa ĝeĝevaĝeĝevari beĝuriĝi-vaĝirini. ¹⁰ Bema ĝita bita kirani, nega sebona maki asi tavei-rakavato, Barau tu ĝofaĝofa baraunai bita vaĝa-iaĝoani, ema ĝia ĝena guruĝa tu ĝita nuĝarai asi etanuni.

2

Keriso ĝita ĝera vevaĝa-kava tauna

¹ Natugu, mai guruĝa atore-vinimini tu ĝomi rakava asi boĝono vei ĝana. Senaĝi bema tarima ta bevei-rakavani nai, ĝita tu ma ĝera vevaĝa-kava tarimana Tamara ĝesi

etanuni, Iesu Keriso, vei-iobukaiobuka tarimana. ² Keriso na ġita ġera rakava voivaġiri ġauveina eveiato, dia ġita ġera rakava moġo, senaġi tarimarima mabarari ġeri rakava.

³ Bema ġita Barau ġena taravatu guruġari bita korana-iaġirini nai, monana bita ribani, ġita tu moġoni Barau taribaiato. ⁴ Bema ta bekirani, “Au tu Barau ribagu,” senaġi ġena taravatu guruġari asi bekorana-iaġirini, mo tarima tu ġofaġofa tarimana, guruġa moġonina ġia nuġanai asi etanuni. ⁵ Senaġi deikara na Barau ġena guruġa ekorana-iaġirini tu, Barau moġoni eura-viniani ma nuġana mabarana ġesi. Monana vau taribani, ġita tu ġia ġesi moġoni sebona. ⁶ Deikara ekirani, ġia tu Barau ġesi doġoro sebona etoni tarimana tu, Iesu Keriso etanuto-ġoi kavana bene tanu.

Taravatu variġuna

⁷ Ġatagu mabarami, mai taravatu atore-vinimini tu dia variġu, senaġi taravatu guinena, tovotovona na veġata ġoġabiato dagarana. Mai taravatu guinena tu ġoseġaġi-guineato taravatuna. ⁸ Senaġi mai taravatu atore-vinimini maki tu variġu; mo taravatu ġena moġoni tu Keriso ġenai ema ġomi ġemi ai maki efoforini, korana mukuna tu mai ekorini ema mama moġonina tu varau emamani.

⁹ Tarima ta ekirani, ġia tu mama nuġanai etanuni, senaġi tarikakana tu ebaru-viniani, ġia tu roġo mukuna nuġanai etanuni. ¹⁰ Tarikakana eura-viniani tarimana tu mama nuġanai etanuni. Ġia bevaġa-vedaġa-raġeani dagarana ta ġenai asi etanuni. ¹¹ Senaġi tarikakana ebaru-viniani tarimana tu mukuna nuġanai etanuni e erakani. Ġia asi ribana aiġana eiaġoni, korana mukuna na matana evei-bubuani.

¹² Natugu, au na atore-vinimini korana tu, ġomi ġemi rakava tu Barau na etuġamaġi-fitoġarito Keriso aranai.

¹³ Tamagu, atore-vinimini korana tu, tovotovona na veġata etanuto tarimana tu ġoribaiato.

Maraġa variġu, atore-vinimini korana tu, Satani ġovaġa-darereato.

¹⁴ Natugu, atore-vinimini korana tu, Tamara ġoribaiato.

Tamagu, atore-vinimini korana tu, tovotovona na veġata etanuto tarimana tu ġoribaiato.

Maraġa variġu, atore-vinimini, korana ġomi tu ma gwadami; Barau ġena guruġa ġomi nuġami ai etanuni, ema ġomi na Satani ġovaġa-darereato.

¹⁵ Tanobara asi boġono ura-vinia, ema tanobara dagarari maki asi boġono ura-viniri. Bema tarima ta tanobara eura-viniani nai, Barau ġena veuravini ġia nuġanai tu asi etanuni. ¹⁶ Korana tu tanobara veiġari mabarari, tauġani ġena ura rakavari, mata-ġaniġani, ema veiavi, tu dia Tamara Barau ġenana ġeiaġomani, senaġi tanobara ġenana ġeiaġomani. ¹⁷ Mai tanobara ema tarimarima na ġemata-ġaniġanirini dagarari mabarari tu beġe korini, senaġi Barau ġena ura eveiani tarimana tu betanu-vanaġi vanaġini.

Keriso evetari-viniani tarimana

¹⁸ Natugu, ġaro dokona tu maiġa. Ġoseġaġito ilailanai Keriso evetari-viniani tarimana tu beiaġomani, maitoma maki Keriso ġevetari-viniani tarimari vovoka beġe iaġoma. Moġesi nai taribani, mai tu hora magona. ¹⁹ Moġeri tarimarima tu ġita ġesi tavegogoto-ġoi, senaġi ġia tu dia ġita ġera doġoro korikori. Moġa lorinai ġita ġeraga-kwanerato. Bema ġia moġoni ġita ġera doġoro korikori nai tu, ġita ġesi roġo tara tanu. Senaġi ġita ġerana ġeveġitato. Monana evaġa-foforiani, ġia mabarari tu dia ġita ġera doġoro.

²⁰ A ġomi na tu Iauka Veaġa ġoġabiato, Keriso na eboroġimito, moġa lorinai ġomi mabarami guruġa moġonina tu ma ribami. ²¹ Au na atore-vinimini tu dia guruġa moġonina asi ribami nai, senaġi guruġa moġonina tu ma ribami dainai, ema ribami maki, ġofaġofa tu guruġa moġonina ġenana asi eiaġomani.

²² Ĝofaĝofa tarimana tu dei? Iesu tu dia Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna), etoni tarimana. Mo tarima tu Keriso evetari-viniani tauna. Ĝia tu Tamara e Natuna ekira-fitoĝarini tarimana. ²³ Natuna ekira-fitoĝaiani tarimana tu Tamana maki ĝia ĝenai tu asiĝina. A deikara na Natuna eĝabi-raĝeani tarimana tu, Tamana maki eĝabi-raĝeani, ema Tamana maki ĝia ĝenai etanuni.

²⁴ Tovotovona na veĝata ĝoseĝaĝiato guruĝana nuĝami ai bene tanu. Bema nuĝami ai betanuni tu, ĝomi maki Natuna e Tamana nuĝari ai boĝo tanuni. ²⁵ Ema mai maĝuri vanaĝivanaĝi tu Keriso tauĝena na ĝita ĝera ekiraĝi-toreato dagarana.

²⁶ Maĝeri guruĝa ĝomi atore-vinimini tu, ĝomi ĝeĝofa-veĝitami ĝetoni tarimari akiraĝi-foforirini. ²⁷ Senaĝi ĝomi na Iauka Veaĝa ĝoĝabiato Keriso ĝenana tu nuĝami ai etanuni. Moĝa lorinai initoma vevaĝa-riba tarimana ta ĝomi bene vaĝa-ribami ĝana tu asi boĝo ura-viniani. Korana mo Iauka Veaĝa na dagara mabarari evaĝa-ribamini, ema ĝena guruĝa tu moĝoni, dia ĝofaĝofa. Moĝa lorinai evaĝa-ribamito ilailanai, Keriso nuĝanai boĝono tanu.

²⁸ Natugu, Keriso nuĝanai boĝono tanu. Be ĝia befoforini ĝaronai tu nuĝara ma kokoreri ema asi beĝene maiakara ĝia ĝoiranai ĝena ĝenoĝoi ai. ²⁹ Bema ĝomi ma ribami Keriso ĝena veĝa tu iobukaiobuka nai, boĝo ribani, ĝevei-iobuka iobukani tarimari mabarari tu Barau ĝenana ĝemaĝurito.

3

Barau natuna

¹ Ĝoĝitaia, Tamara ĝena veuravini tu asikeikeina ĝita iatarai etoreato. Moĝesi naima ĝita ekiraĝirani Barau natuna. Moĝoni, ĝita tu ĝia natuna. Moĝa lorinai tanobara na maki asi eribarani, korana Barau maki asi ĝeribaiato. ² Ĝatagu mabarami, maitoma ĝita tu Barau natuna. Ĝita kara ai bita iaĝoni tu roĝosi bene fofori. Senaĝi ĝita ribara, Keriso befoforini ĝaronai, ĝita tu ĝia ilailanai bita iaĝoni, korana ĝia tu vetoĝana korikorinai bita ĝitaiani. ³ Tarimarima mabarari mai tuĝamaĝikau ĝeĝabiani tu, tauĝeri ĝevevaĝa-iarevani, korana Keriso tu asi mirona e asi vetoukauna ta.

⁴ Rakava ĝeveini tarimari mabarari tu Barau ĝena taravatu ĝekira-fitoĝaiani, korana vei-rakava tu taravatu ĝekira-fitoĝaiani dagarana. ⁵ Senaĝi ĝomi tu ma ribami, Keriso efoforito korana tu, ĝita ĝera rakava bene ĝabi-veĝitari ĝana. Ĝia ĝenai rakava ta tu asiĝi. ⁶ Keriso nuĝanai etanuni tarimana tu asi evei-rakava rovaĝi-rovaĝini. Rakava eveini tarimana na Keriso tu asi eĝitaiato ema asi eribaiato maki.

⁷ Natugu, ta na asi bene ĝofami. Veĝa iobukaiobukari eveini tarimana tu vei-iobukaiobuka tarimana, vaĝa-ilailana Keriso kavana vei-iobukaiobuka tarimana. ⁸ A vei-rakava eveini tarimana tu Diabolo ĝena tarima, korana Diabolo tu tovotovona na veĝata roĝo evei-rakava-iaĝomani. Barau Natuna efoforito korana tu, Diabolo ĝena ĝauvei benema vaĝa-rakavaia ĝana.

⁹ Barau ĝenana emaĝurito tarimana tu asi bevei-rakava rovaĝi-rovaĝini, korana Barau ĝena maĝuri tu ĝia ĝenai etanuni. Ĝia tu vei-rakava asi ma bevei-ĝenoĝoini, korana Barau tu ĝia Tamana. ¹⁰ Barau natuna ema Diabolo natuna vetoĝari ĝeri irau tu maĝesi beĝe foforini: Veĝa iobukaiobukari asi eveini tarimana ema tarikakana asi eura-vinirini tarimana tu dia Barau natuna.

Boĝono veura-vevini

¹¹ Tovotovona na veĝata ĝoseĝaĝiato guruĝana tu maĝesi: Ĝita tata bitana veura-vevini. ¹² Ĝita tu Kaino eveito kavana tu asi bitana vei. Ĝia tu Satani ĝena tarima. Tarina korikorina Abela evaĝi-maseato. Karase nai Kaino na evaĝiato? Korana ĝia ĝena veĝa tu rakava, a tarina ĝena veĝa tu iobuka.

¹³ Tarikakagu mabarami, bema tanobara maḡurinai ḡetanuni tarimari na beiau-rakavamini nai, nuḡami asi beḡene farevaḡi. ¹⁴ Ġita ribara, ḡita tu mase ḡenana maḡuri ḡenai tavanaḡito. Vetoḡana tu tarikakara taura-vinirini. Tarikakana asi eura-viniani tarimana tu roḡo mase nuḡanai etanuni. ¹⁵ Deikara tarikakana eiau-rakava-viniani tarimana tu vevaḡideba tarimana. Ġomi ribami, vevaḡideba tarimana nuḡanai tu maḡuri vanaḡivanaḡi asi etanuni. ¹⁶ Keriso na ḡena maḡuri etore-tariato, ḡita bitana maḡuri ḡana. Monai veuravini anina bita ribaiani. Moḡa lorinai ḡita na maki tarikakara dairi ai ḡera maḡuri bitana tore-tariri neḡi namo. ¹⁷ Bema tarima ta ma ḡena farefare vovoka, benamo tarikakana ta beḡitaiani ḡena rabu ai, senaḡi asi ma bevetuḡa-ḡwaiiani e asi bevaḡa-kavaiani, kamara dabarai Barau ḡena veuravini ḡia nuḡanai betanuni? ¹⁸ Natugu, ḡera veuravini tu dia guruḡa koriri ai moḡo bitana kiraḡiri, senaḡi veḡai ema moḡoni ai bitana vaḡa-foforia.

¹⁹ Monana vau bita ribani, ḡita tu Barau ḡena guruḡa moḡonina na beḡori-kaurani, ema Barau ḡoiranai nuḡara beḡe kokoreni. ²⁰ Bema ḡita nuḡara beḡe kirani, ḡita tu kerere, bitana riba, Barau tu barego, a ḡita nuḡara tu kei, ema Barau tu dagara mabarari ma ribana. ²¹ Ġatagu mabarami, bema ḡita nuḡara na asi beḡe kiraḡi-kerererani nai tu, ḡita nuḡara tu ma gwadara ḡesi Barau ḡoiranai bita ruḡa-tarini. ²² Ema bita noḡiani dagarari mabarari Barau na bevinirani, korana ḡena taravatu guruḡari takorana-iaḡirini ema Barau vaḡa-iakuna veḡari taveirini nai. ²³ Ġia ḡena taravatu guruḡana tu maiḡa: Ġia Natuna Iesu Keriso arana bitana vaḡa-moḡonia, ema ḡita tata bitana veura-vevini, Keriso na taravatu guruḡana evinirato ilailanai. ²⁴ Barau ḡena taravatu guruḡari ekorana-iaḡirini tarimana tu Barau nuḡanai etanuni, ema Barau maki ḡia nuḡanai etanuni. Barau na Iauka Veaḡa evinirato, monana ḡita taribani, ḡia tu ḡita nuḡarai etanuni.

4

Iauka moḡonina ema ḡofaḡofa iaukana

¹ Ġatagu mabarami, iauka mabarari asi boḡono vaḡa-moḡoniri, senaḡi iauka boḡono ribari ḡana boḡono tovanaḡi-guineri. Ġia tu Barau ḡenana ḡeiaḡomato ba? Korana peroveta tarimari ḡofaḡofari ḡutuma tanobarai ḡerakao-rakaoni. ² Barau Iaukana tu mai vetoḡai boḡo ribaiani: Iauka mabarari beḡe kirani, “Iesu Keriso tu tarimarimai eiaḡoto,” ḡia tu moḡoni Barau ḡenana. ³ Ma iauka mabarari asi beḡe kirani, Iesu Keriso tu tarimarimai eiaḡoto, tu dia Barau ḡenana. Ġia tu Iesu evetari-viniani iaukana. Ġoseḡaḡito, ḡia tu beiaḡomani, ema ḡia tu varau maiḡa tanobarai.

⁴ Natugu, ḡomi tu Barau ḡenana, ema ḡomi na peroveta tarimari ḡofaḡofari ḡovaḡa-darererito, korana ḡomi nuḡami ai etanuni Iaukana seḡukana na tanobara iaukari ḡeri seḡuka evanaḡirini. ⁵ Mo peroveta tarimari ḡofaḡofari tu tanobara ḡena, moḡesi naima ḡeri guruḡa tu tanobara ḡena dabarai ḡeguruḡani, ema tanobara na maki ḡia ḡeseḡaḡi-vinirini. ⁶ Senaḡi ḡita tu Barau ḡena. Be Barau ḡena tarimarima na tu beḡe seḡaḡi-vinirani, a Barau asi ḡekorana-iaḡiani tarimari na tu asi beḡe seḡaḡi-vinirani. Iauka moḡonina e ḡofaḡofa iaukana tu mo vetoḡai bita ḡita-learini.

Barau tu veuravini

⁷ Ġatagu mabarami, ḡita tata bitana veura-vevini, korana veuravini tu Barau ḡenana eiaḡomani. Eveura-vinini tarimana tu Barau ḡenana emaḡurito, ema ḡia ma ribana Barau. ⁸ Asi ḡena veuravini tarimana tu Barau asi ribana, korana Barau tu veuravini. ⁹ Barau ḡena veuravini ḡita ḡerai tu maiḡesi evaḡa-foforiato: Barau na Natuna ḡora-ḡereḡa tanobara ḡana etuḡuato, ḡia bakunai ḡita bitana maḡuri ḡana. ¹⁰ Veuravini anina tu maiḡa: Dia ḡita na Barau taura-viniato, senaḡi ḡia na ḡita eura-vinirato, benamo Natuna etuḡuato, ḡena mase ḡenana ḡita ḡera rakava benema voi-vaḡiri ḡana.

¹¹ Ġatagu mabarami, Barau na ġita tu moġesina eura-vinirato nai, ġita maki tata bitana veura-vevini. ¹² Tarima ta na Barau asi eġitaiato. Senaġi bema ġita tata taveura-vevinini nai tu, Barau tu ġita nuġarai etanuni ema ġena veuravini tu ebaregoni ġita nuġarai.

¹³ Ġita ma ribara ġita tu Barau nuġanai tatanuni, ema Barau maki ġita nuġarai etanuni, korana ġia Iaukana ġita evinirato. ¹⁴ Ġai na ġaġitaiato, ema tari maki ġakiravararito, Tamara na tu Natuna etuġuato tanobara ġena vevaġa-maġuri tarimanai bene iaġo ġana. ¹⁵ Bema tarima ta bekirani, “Iesu tu Barau Natuna,” ġia nuġanai tu Barau ema ġia maki Barau nuġanai etanuni. ¹⁶ Ema ġita maki ribara e tavaġa-moġoniani, Barau na ġita eura-vinirani.

Barau tu veuravini, ema veuravini ai etanuni tarimana tu Barau nuġanai etanuni, ema Barau maki ġia nuġanai etanuni. ¹⁷ Moġesi bita tanuni vau, Barau ġena veuravini bebaregoni ġita ġerai, benamo Kota baregona ġaronai ġita tu ma kokorera ġesi bita foforini. Korana ġita ġera maġuri mai tanobarai tu Keriso ġena maġuri ġesi ilaila. ¹⁸ Veuravini ai gari tu asi etanuni. Veuravini korikorina na gari elai-fitoġaiiani. Gari ai etanuni tarimana tu vei-rakava voina garina evevini. Bema tarima ta egarini, ġia tu veuravini korikori ai roġosi bene barego.

¹⁹ Ġita taveura-vinini, korana Barau na ġita euravini-guinerato. ²⁰ Bema tarima ta ekirani, “Au na Barau aura-viniani,” senaġi tarikakana tu ebaru-viniani, ġia tu ġofaġofa tarimana. Korana bema ġia tarikakana eġitaiiani, senaġi asi eura-viniani, kamara dabarai asi eġitaiiani Barauna beura-viniani. ²¹ Keriso na mai taravatu guruġana evinirato: Barau eura-viniani tarimana na tu tari-kakana maki bene ura-vinia.

5

Ġera kokore tanobara iatanai

¹ Deikara na evaġa-moġoniani Iesu tu moġoni Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), ġia tu Barau ġenana emaġurito. Ema Tamana eura-viniani tarimana na tu natuna maki eura-viniani. ² Barau taura-viniani ema ġena taravatu guruġari takorana-iaġirini nai tu, moġeri na ġita bita ribani, Barau natuna taura-vinirini. ³ Barau taura-viniani nai tu ġena taravatu guruġari takorana-iaġirini. Ġia ġena taravatu guruġari korana-iaġiri tu asi gwaġiġi. ⁴ Korana tu Barau natuna mabarari na tanobara ġevaġa-darereani. Ġita tu ġera veġabidadama na tanobara tavaġa-darereani. ⁵ Deikara na tanobara evaġa-darereani? Iesu evaġa-moġoniani ġia tu Barau Natuna etoni tarimana moġo.

Barau na ġia Natuna Iesu Keriso ekiraġi-foforiani

⁶ Iesu Keriso tu eiaġomato nanu na ebabatisoato, ema rarana eriġoto satauro ai. Ġia tu dia nanu ġereġana na moġo eiaġomato, senaġi nanu e rara ġerina. Iauka Vevaġa na evaġa-foforiani mai tu moġoni, korana Iauka tu moġoni. ⁷ Dagara tu toitoi na ġevaġa-foforiani: ⁸ Iauka, nanu, ema rara. Ġia toitoi ġeri guruġa-fofori tu sebona.

⁹ Tarimarima ġeri vevaġa-moġoni guruġari tu taġabi-raġerini, senaġi Barau ġena vevarifiu tu barego lelevaġi, korana moġa tu Barau ġena vevaġa-moġoni, Natuna evaġa-moġoniani guruġana. ¹⁰ Mo vevaġa-moġoni guruġana tu Barau Natuna ġevaġa-moġoniani tarimari nuġari ai ġetanuni. A Barau asi ġevaġa-moġoniani tarimari na Barau tu ġofaġofa baraunai ġevaġa-iaġoani, korana Barau na Natuna evari-fuato guruġana asi ġevaġa-moġoniani. ¹¹ Guruġa moġonina tu maġa: Barau na maġuri vanaġivanaġi varau evinirato, ema mo maġuri vanaġivanaġi tu ġia Natuna nuġanai. ¹² Barau Natuna eġabi-raġeato tarimana na maġuri eġabiato. A Barau Natuna asi eġabi-raġeato tarimana na maġuri asi eġabiato.

Maġuri vanaġivanaġi

¹³ Maiġeri guruġa tu ġomi, Barau Natuna arana ġovaġa-moġoniani tarimami, atorevinimini, korana tu boġono riba, ġomi tu varau maġuri vanaġivanaġi ġoġabiato. ¹⁴ Ġita nuġara tu maiġesi vau ma kokoreri ġesi Barau ġoiranai bita ruġani, mai tu bema dagara ta ġia ġena ura ilailanai bita noġiani nai tu beseġaġirani. ¹⁵ Ġita ribara, ġia na ġera noġinoġi mabarari eseġaġirini. Ema ġita maki ribara, bita noġini dagarari tu bita ġabini ġia ġenana.

¹⁶ Bema tarima ta tarikakana eġitaiani vei-rakava eveiani, senaġi mo rakava na asi bevaġa-maseani, tu bene ġauġau ġia ġena, be Barau na maġuri bene vinia. Moġa tu evei-rakavani, senaġi mo vei-rakava na asi bevaġa-maseani tarimana akiraġiani. Vei-rakavana ta tu mase evaġa-ġoraiani. Moġa tu asi bene ġauġau-iaġia atoni. ¹⁷ Veġa ġeġeva-ġeġeva mabarari tu vei-rakava, senaġi vei-rakava tari tu mase asi ġevaġa-ġorarini.

¹⁸ Ġita ribara, Barau ġenana ġemaġurito tarimari tu asi ġevei-rakava rovaġi-rovaġini, korana Barau Natuna na enariġau-ġitakaurini, ema Diabolo na asi eġabi-kararini.

¹⁹ Ġita ribara, ġita tu Barau natuna, ema tanobara mabarana tu Diabolo na eġori-kauani.

²⁰ Ġita ma ribara maki, Barau Natuna tu eiaġomato, ġia na tuġamaġi-faka evinirato, Barau moġoni bitana ribaia ġana. Ġita tu Barau moġonina nuġanai tatanuni, korana ġia Natuna Iesu Keriso nuġanai tatanuni. Iesu Keriso tu Barau moġonina ema ġia tu maġuri vanaġivanaġi.

²¹ Natugu, barau ġofaġofari ġerina boġono veġita.

IOANE ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA

2 Ioane vaĝa-foforina guruĝari

Ioane na mai fefa tu Barau na eĝabi-viriĝiato ekalesia vavinena ma natuna ĝeri etoreato, moĝa tu betaĝu rubu ta ma ekalesiari ekiraĝirini.

Mai fefa tu laĝani 85 ma 100 fakari nuĝanai ta Ioane na etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu siri 9 beiaĝo 11.

Ioane na mai fefa etoreato ĝena ura tu, 1) mo ekalesia Keriso ĝena vevaĝa-ribai beĝene ruĝatari-gigitari ema vanaĝivanaĝi moĝeri vevaĝa-riba guruĝari loriri ai beĝene raka; 2) ĝofaĝofa tarimari, dia Keriso Iaukana na eĝori-iaĝomarini tarimari, beĝene ĝitari, beĝe ĝofa-darererini garina; 3) mo ĝofaĝofa tarimari ĝeiaĝomani nai tu, asiĝina ĝinavaĝi beĝene ĝabi-raĝeri etorito.

Ioane na mai fefa tu maiĝesi eboioĝaiato:

1. Vevaĝa-riba moĝonina lorina na moĝo ema veuravini ai beĝene raka - siri 1-6
2. Veiĝa kerereri asi beĝene veiri - siri 7-13

¹ Au, ekalesia ĝorikauna taugu, na mai fefa Barau na eĝabi-viriĝimito vavinemu ma natumu ĝesi atore-vinimini. Ĝomi tu nuĝaĝu mabarana ĝesi aura-vinimini, dia au na moĝo aura-vinimini, senaĝi guruĝa moĝonina ĝeribaĝiato tarimari mabarari na maki ĝomi ĝeura-vinimini. ² Korana guruĝa moĝonina ĝita nuĝarai etanuni ema ĝita ĝesi betanu-vanaĝi vanaĝini.

³ Tamara Barau ema Iesu Keriso, Tamara Natuna, ĝerina varevare-bara, vevetuĝaĝwa, ema maino ĝemi ai bene tanu, moĝoni ai e veuravini ai.

Guruĝa moĝonina ema veuravini

⁴ Au tu averere-baregoni, korana ĝoi natumu tari adoĝaririto guruĝa moĝoninai ĝetanuni nai, ĝita Tamara na ekirarato ilailanai. ⁵ Vavine, maitoma ĝoi anoĝimuni tu, ĝita tata bisini veura-vevini. Dia taravatu variĝuna atore-vinimuni, senaĝi mo tu tovotovona na veĝata taĝabiato dagarana. ⁶ Veuravini tu maiĝesi: Barau ĝena taravatu guruĝari ilailari ai bitana raka. Tovotovona na veĝata ĝoseĝaĝiato kavana, ĝia ĝena taravatu guruĝana tu veuravini ai boĝono raka.

⁷ Ĝofaĝofa tarimari tu ĝutuma tanobarai ĝerakao-rakaoni. Iesu Keriso tu tarimarimai eiaĝoto tu asi ĝevaĝa-moĝoniani e asi ĝekiraĝiani. Moĝesi tarimari tu ĝofaĝofa tarimari, ema Keriso ĝevetari-viniani tarimari. ⁸ Moĝesina nai, lorimi boĝono vetore, ĝemi vekwaraĝi ai kara ĝoĝoitaĝorito dagarari ĝomi ĝemina beĝe veĝitani garina. Namona tu ĝomi voimi mabarana boĝono ĝabi-ĝosiri. ⁹ Deikara na Keriso ĝena vevaĝa-riba guruĝari beraga-kwanerini, vevaĝa-riba tari beĝabi-raĝerini tarimana, ĝia ĝenai Barau asi etanuni. A deikara Keriso ĝena vevaĝa-riba guruĝari bekorana-iaĝirini tarimana tu, Tamana e Natuna tauri ruarua eĝabirito. ¹⁰ Bema tarima ta beiaĝosini, vevaĝa-riba guruĝari irauri bekiraĝirini tu, asi boĝono ĝabi-raĝea ĝemi numai, ema asi boĝono vaĝa-namoa maki. ¹¹ Korana tu bevaĝa-namooni tarimana tu mo tarima ĝena vei-rakava beĝabiani, benamo ĝia maki vei-rakava tarimanai beiaĝoni.

Guruĝa magona

¹² Au aurani guruĝa ĝutuma bara tore-vinimi, senaĝi asi aurani fefai bana toreri. Ĝegu ura tu bana iaĝosi ema ĝomi ĝesi bitana guruĝa-guruĝa, be ĝera verere bene barego-lelevaĝi.

¹³ Ĝoi tarikakamu vavinena, Barau na eĝabi-toreato vavinena, ĝia natuna na ĝeri vevaĝa-namo ĝetuĝuani ĝoi ĝemu.

IOANE ĜENA TORETORE VAĜA-TOITAINA

3 Ioane vaĝa-foforina guruĝari

Ioane na mai fefa vaĝa-toitoina tu ekalesia gwaĝigina ta arana Gaius ĝena etoreato. Mai fefa tu laĝani 85 ma 100 fakari nuĝanai ta Ioane na etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregona tu siri 5.

Ioane na mai fefa etoreato ĝena ura tu, 1) Gaius bene launaĝia, mo tarikaka tari eĝabi-raĝerito moĝeri dairi ai; 2) Gaius bene vaĝa-ribaia, mo seĝafore tarimana arana Diotrefe tu Ioane tauĝena beiaĝoni vauro bea kira-feifeiani etato; 3) Demetrio ĝena veiĝa namori bene ĝitari etato.

Ioane na mai fefa tu maiĝesi eboioĝaiato:

1. Gaius evaĝa-naĝiato - siri 1-8
2. Diotrefe ekira-rakavaiato - siri 9-11
3. Demetrio evaĝa-raĝeato - siri 12-14

¹ Au, ekalesia ĝorikauna taugu, na ĝatagu namona Gaius atore-vinimuni. Ĝoi aura-vinimuni ma nuĝagu mabarana ĝesi.

² Ĝatagu namomu, Barau anoĝiani dagara mabarari oveirini tu namo beĝene vaĝa-ĝorari ĝana, ema ĝoi maki asi bono keve-misimisi, korana au ribagu ĝoi iaukamu tu namo, be namo e iaku ai moĝo bono tanu. ³ Tarikakara tari ĝeiaĝomato, benamo kamasi ĝoi guruĝa moĝonina okorana-iaĝiani e ĝemu vetuĝamaĝikau ĝema-varifiuato. Moĝeri aseĝaĝirito nai, au tu aiaku-rakavato. ⁴ Aseĝaĝini, au natugu guruĝa moĝonina ĝekorana-iaĝiani nai, ĝegu iaku e verere ĝebarego-rakavani. Dagara tari iakuri oveini maki evanaĝirini.

Gaius ĝena ĝauvei ĝevaĝa-raĝeato

⁵ Ĝatagu namomu, ĝoi tu ma ĝemu vetuĝamaĝikau mani ĝauvei oveiani nai, korana tarikakara tari ĝeri iaĝoiaĝo ai oĝabi-raĝerini, enabe asi ribamu tarimari. ⁶ Ĝia na mai ekalesia ĝoirari ai ĝoi ĝemu veuravini ĝema-kiraĝi-foforirito. Mani ĝemu veiĝa ma bono vaĝa-kavari, be ĝeri iaĝoiaĝo beĝene iaĝo-vinia Barau ĝena ura dabarana ilailanai. ⁷ Korana tu Keriso arana dainai ĝeraka-rosito, ema ĝeri iaĝoiaĝo ai tu asi ekalesia tarimari ĝerina kara ta asi ĝeĝabi-raĝeato. ⁸ Ĝita na tu moĝesi tarimari bitana vaĝa-kavari, korana moĝesina tu guruĝa moĝonina varifiuna uranai bita ĝauvei-vegogoni.

Diotrefe ĝena veiĝa tu rakava

⁹ Fefa kubina ta ekalesia doĝorona atore-viniato, senaĝi Diotrefe bene veĝorikau etoni tarimana na au na kara akiraĝirini tu asi eĝabi-raĝerini. ¹⁰ Moĝa lorinai au baiaĝosini tu, ĝia na kara eveirini veiĝari mabarari basi kiraĝi-foforirini, guruĝa rakavari ĝai ĝemai ekiraĝirini guruĝari ema eĝofaĝofani guruĝari! Dia moĝeri veiĝa moĝo, senaĝi tarikakara tari ĝema-varivarini maki asi eurani bene ĝabi-raĝeri. Mo varivari bene ĝabi-raĝeri etoni ekalesiari maki ekourini ema ekalesia na etore-veĝitarini.

Demetrio ĝena veiĝa tu namo

¹¹ Ĝatagu namomu, rakava veiĝari asi bono tovtovori, senaĝi veiĝa namori moĝo. Veiĝa namori eveini tarimana tu Barau ĝena tarima, a veiĝa rakavari eveini tarimana tu Barau asi eĝitaiato.

¹² Tarimarima mabarari ĝekirani, Demetrio tu tarima namona ĝetoni; Barau ĝena guruĝa moĝonina na maki evaĝa-foforiani tu tarima namona. Ĝai na maki ĝia tu moĝesi ĝakiraĝiani, ema ĝoi tu ma ribamu, ĝai ĝema guruĝa tu moĝoni.

Dokona guruḡari

¹³ Au aurani guruḡa ḡutuma bara tore-vinimi, senaḡi asi aurani fefai bana toreri.

¹⁴ Au ḡegu tuḡamaḡi tu bana iaḡosi, be taura ruarua tana tanu-veḡoira vau tana guruḡa-guruḡa.

¹⁵ Maino ḡemu ai bene tanu. Ġatara maḡeri na ḡevaḡa-namomuni. Ġatara maninai tata ḡegu vevaḡa-namo bono viniri.

IUDAS (O IUD) ĜENA TORETORE

Iudas (o Iud) vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa tu Iudas (o Iud), Iesu tarina, na etoreato. Mai fefa tu ekalesia mabarari ĝeri.

Iudas na mai fefa tu laĝani 65 ma 70 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Siri baregona tu siri 3.

Iudas na mai fefai ekalesia mabarari ekirarito, 1) ĝeri veĝabidadamai beĝene ruĝa-gwaĝigi; 2) beĝene venari, apostolo ĝofaĝofari na beĝe ĝofa-veĝonurini garina; 3) Barau ĝena vevaĝa-riba guruĝari beĝene korana-iaĝiri.

Iudas na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Veĝabidadama na ĝeveĝitani tarimari ĝeri veiĝa - siri 1-16
2. Veĝabidadama beĝene ĝabi-gwaĝigia - siri 17-23

¹ Au Iudas, Iesu Vereĝauka ĝena vetuĝunaĝi tarimagu, ema Iakobo (o Iames) tarina, ĝeguna mai fefa eiagosi. Ĝomi Barau na ekeamito tarimami, Tamara Barau na eura-vinimini ema Iesu Keriso na eĝita-ĝaumini tarimami, atore-vinimini.

² Vevetuĝaĝwa, maino, ema veura-vini na boĝono vonuvonu-raĝe.

Vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari

³ Ĝatagu mabarami, ĝegu ura baregona ĝera vevaĝa-maĝuri dabarana guruĝana bana tore-vinimi atato, senaĝi au na aĝitaiato, namona tu ĝegu fefai bana launaĝimi, Barau ĝena veaĝa tarimari evinirito veĝabi-dadamana boĝono ĝabi-gigitaria. ⁴ Korana tarima kotari, Barau asi ĝekorana-iaĝiani tarimari, tu vekure-toĝai ĝomi fakami ai ĝerakatoĝa-ĝairito. Maniĝeri tarima na tu ĝita ĝera Barau ĝena varevare-bara ĝeĝabiani, ĝia ĝeri veiĝa rakavari beĝene veiri ĝana dabaranai ĝevaĝa-iaĝoani, ema Iesu Keriso ĝera Vereĝauka e Vere Baregona sebona kwariĝutu moĝo ĝekira-fitoĝaiani. Barau na kai-veĝata ĝena bukai etore-vanaĝiato, ĝeri rakava voiri beĝe doĝaririni.

⁵ Ĝomi Buka Veaĝa variri mabarari ĝoriba-guinerito, senaĝi aurani ma navaĝa-riba ĝenoĝoimi, Vereĝauka na Isaraela tarimari tu aiĝesina evaĝa-maĝuririto Aigupito tanona na, senaĝi murinai asi ĝevaĝa-moĝoniato tarimari tu ma evaĝi-maserito.

⁶ Aneru tari maki ĝotuĝamaĝiri, ĝeri dagi korikori asi ĝeĝabi-gwaĝigirito, ema ĝeri tanu gabuna ĝeraga-kwaneato. Moĝa lorinai Barau na mukuna gabunai etorerito, tanu-vanaĝivanaĝi seiniri na ebaru-taririto, ĝena Kota baregona ĝarona ĝana. ⁷ Sodoma e Gomora, ema seviri ai taoniri asi boĝono tuĝarekwari. Moĝeri tarima ĝeri veiĝa maki aneru ĝeveito veiĝari kavana ĝeveirito, ĝemata-boraĝato e veiĝa boraĝari ĝeveito, benamo tanu-vanaĝivanaĝi karavana na eĝararito, mo tu ĝita ĝera ĝitaĝita ĝana.

⁸ Moĝesi veiĝa ilailanai, mo nuvi tarimari na maki tauĝeri tauĝaniri moĝesi ĝevaĝa-rakavarini; Barau ĝena maoro ĝekira-fitoĝaiani, ema iauka baregori ĝevei-veĝare veĝarerini. ⁹ A Maikolo, aneru mabarari ĝeri vere ta, Diabolo ĝesi ĝevevaneto, Mose tauĝanina dei na bene ĝabia ĝaramanai nai, Maikolo na Diabolo guruĝa rakavari na asi evaneato, senaĝi ekiraiato, "Vereĝauka na bene kira-feimu!" etato. ¹⁰ Senaĝi moĝeri tarima tu asi ĝetuĝamaĝi-maĝatarini dagarari ĝevei-veĝare veĝarerini; ema ĝeri vemamiraĝi ai ĝeribarini dagarari bai kavari, moĝeri dagara na ĝia ĝevaĝa-rakavarini.

¹¹ Vetuĝari kika! Ĝia tu Kaino ĝena veiĝa beĝe ĝabia. Balam ekerereto kavana farefare boruri ragari beĝe vei. Kora eseĝa-foreto e tauĝena evevaĝa-rakavato kavana ĝia maki beĝe seĝafore e tauĝeri beĝe vevaĝa-rakava.

¹² Moĝeri tarima ĝomi ĝemi ĝanivegogo ĝoveirini nai, ĝia tu miro noĝa ĝomi fakami ai. Ĝia tauĝeri moĝo ĝevetuĝamaĝikauni. Ĝia tu magube asi ĝurari, iavara na

eḡwa-rakaorakao-kavarini kavana. Ema ḡau korukoru meramerai maki asi ḡwaḡwana kavana, ma ḡokaḡokari ḡelau-raḡerini, ḡemase-vaḡa-ruaruani. ¹³ Ḣia tu davara ureureri na kaburo-buro ḡefoforini noḡa, ḡeri maiaka veḡari ḡefoforini. Ḣia tu ḡeri dabara ḡeraga-kwanerito visiḡuri kavana, Barau na mukuna furufuru gabuna ḡeri etoreato etanu-vanaḡi vanaḡini.

¹⁴ Adamu besena vaḡa-imaima ruaruana (7), Enoka, ḡia na moḡeri tarima eperoveta-iaḡirito, ekirato, “Ḣoboḡe, Vereḡauka tu mai eiaḡomani ma ḡena aneru veaḡari asi gadaragadara ḡesi, ¹⁵ tarimarima mabarari vevaḡa-maoro bene viniri ḡana. Barau asi ḡekorana-iaḡiani tarimari ḡeri rakava nuḡanai Barau asi ḡekorana-iaḡiani veḡari ḡeveirini, ema vei-rakava tarimari, Barau asi ḡekorana-iaḡiani tarimari, na Barau guruḡa rakavari ḡeviniato, mabarari ḡeri vei-rakava voina bene kiraḡiri ḡana.” ¹⁶ Moḡeri tarima tu mugumugu e veroritore moḡo ribari. Ḣia tu ḡeri ura rakavari ḡeiaḡo-vinirini, tauḡeri ḡevevaḡa-raḡeni ema tarima tari ḡevaḡa-namo ḡofa-kaurini ḡia tauḡeri namo beḡene doḡari uranai.

Velaunaḡi guruḡari

¹⁷ Senaḡi ḡomi, ḡatagu mabarami, ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena apostolo na ḡevaḡa-guruḡamito guruḡari boḡono tuḡamaḡi-taḡori. ¹⁸ Ḣevaḡa-guruḡamito, ḡekirato, “Ḣaro dokori ai vei-veḡareveḡare tarimari beḡe foforini, Barau muriri ai beḡe toreani, benamo ḡeri ura rakavari beḡe iaḡo-vinirini.” ¹⁹ Moḡeri tarimarima na ḡomi fakami ai vetavi-kirakira ḡevaḡa-ḡoraiani. Ḣia tu ḡeri ura rakavari na ḡequine-iaḡirini. Iauka Veaḡa ḡia ḡeri ai maki asiḡi.

²⁰ Senaḡi ḡomi, ḡatagu mabarami, ḡemi veḡabidadama veaḡana boḡono ḡabi-gigitaria, ma iatanai ḡemi maḡuri boḡono tore-varaḡea. Iauka Veaḡa seḡukanai boḡono ḡauḡau. ²¹ Barau ḡena veuravini nuḡanai boḡono tanu ema ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena vevetuḡaḡwa boḡono naria, korana ḡena vevetuḡaḡwai maḡuri vanaḡivanaḡi bevinimini. ²² Ḣetuḡamaḡi-iauvoiauvoni tarimari boḡono vetuḡaḡwari. ²³ Tarima kotari karava nuḡana na boḡono inu-vaḡiri, boḡono vaḡa-maḡuriri. Ma kotari boḡono vetuḡari, senaḡi ma garimi ḡesi, ḡeri miro na beḡe vaḡa-rakavamini garina.

Barau vaḡa-raḡena ḡuriḡurina

²⁴ Barau na benarimini riba, benamo asi boḡo ketoni, ema ḡia ḡena mareva baregonai bea toremini asi vetoukaumi e ma iakumi ḡesi. ²⁵ Ḣita ḡera Barau sebona, ḡera Vereḡauka Iesu Keriso bakunai evaḡa-maḡurirani Barauna, bitana vaḡa-raḡea. Ḣia tu iarukoro ma marevana baregona, kokore e seḡuka mabarana tu ḡia ḡena, toma bene iaḡo vanaḡivanaḡi! Amen.

APOKALUPO

Apokalupo vaġa-foforina guruġari

Apokalipsis (o Apokalupo) Grik garo ai anina ta tu “vevaġa-fofori”. Mai buka tu Ioane na etoreato ekalesia doġorori imaima ruarua (7) ema Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari tanobara mabarani ġetanuni tarimari ġeri.

Ioane na mai Apokalupo bukana tu motumotu tai arana Patmos ai ediburato-ġoi nuġanai etoreato. Mai buka tu laġani 90 ema 96 fakari nuġanai ta etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregori mai Apokalupo bukana nuġanai tu karoa 1:19; 21:5.

Iesu na Ioane ekiraiato, mai buka etoreato korana tu, Iesu ġena ura kara ġoirai dori ġeġorani dagarari tarimarima na beġene ribari. Mai buka Ioane na etoreato korana tari tu, 1) Keriso Iesu Vereġauka ġena ġauvei irauirauri tata bene vaġa-foforiri ġana uranai; 2) Asia Keina (o Minor) ai ekalesia doġorori imaima ruarua (7) moġeri bene kirari, e bene launaġiri, ema ġevei-rakavato-ġoi nai bene kira-feifeiri ġana; 3) Genese ai vevaġa-maġuri boioġana Barau na ekiraġiato moġa dokona bemoġonini e bevetore-korikorini bene vaġa-fofori ginikaua ġana.

Ioane na mai Apokalupo bukana tu maiġesi eboioġaiato:

1. Keriso Barau na mareva baregona eviniato varina - karoa 1
2. Keriso vetuġunaġi ġauveiri maitoma eveirini - karoa 2-3
3. Keriso ġena kokore varina - karoa 4-22

Ioane ġena mata-vanaġi guruġari

¹ Mai toretore maiġa tu Iesu Keriso ġenai Barau na kara evaġa-foforiato guruġana. Barau na eviniato, korana tu eurato, Iesu na ġena vetuġunaġi tarimari dori moġo ġeġorani dagarari bene vaġa-ribari ġana. Keriso na aneru etuġuato, ġena vetuġunaġi tarimana Ioane evaġa-ribaiato. ² Ioane na Barau ġena guruġa ema Iesu Keriso ġena vevarifu eġitarito dagarari mabarari evari-fiurito. ³ Mai peroveta guruġari beiaviani tarimana tu beverereni, ema mai peroveta guruġari, Ioane na etorerito maiġeri, beġe seġaġirini ema beġe korana-iaġirini tarimari maki beġe verereni. Korana mai dagara mabarari beġe ġorani ġarona tu varau beraġasi-rakava.

Ioane ġena vevaġa-namo guruġana ekalesia doġorori imaima ruarua (7) ġeri

⁴ Au Ioane, Asia tanobaranai ekalesia doġoromi imaima ruarua (7) atore-vinimini: Varevare-bara e maino tu ġomi ġemi ai bene tanu. Mo varevare-bara e maino tu etanuni, etanuto, ema ma beiaġomani Barauna ġenana eiaġomani, ema iauka imaima ruarua (7) Barau ġena terona ġoiranai ġeruġani ġerina eiaġomani, ⁵ ema Iesu Keriso ġenana eiaġomani. Ġia tu Barau ġena guruġa evaġa-moġoniani ema evaġa-foforiani ma vetuġamaġikauna ġesi. Ġia tu mero guinena mase na evariġisi-ġenoġoito, ema ġia tu tanobara vereri mabarari ġeri Vere.

Ġia na eura-vinirani e ġera rakava rarana na eġuriġi-fitoġarito, ⁶ benamo Barau ġena Basileia doġorona tarimarai evaġa-iaġorato, ema Rubu Veaġa vereri ai evaga-iaġorato, ġia Tamana e ġena Barau vetuġunaġina bitana iaġo-vini ġana. Ġia ġenai mareva baregona e seġuka bene tanu vanaġivanāġi! Amen.

⁷ Ġoġitaia, ġia tu magube nuġana na eiaġomani, mata mabarari na beġe ġitaiani, ġegwanuato tarimari na maki. Ema tanobara tarimari mabarari ġia koranai beġe taġi-rakavani. Mo tu moġoni. Amen.

⁸ Vereġauka Barau ekirani, “Au tu Alefa ema Omega, (giniguinena ema dokona), atanuni, atanuto, e ma baiaġomani, Iaru-korokoro Barauna.”

Keriso Ioane ġenai efoforito

⁹ Au Ioane, ġomi tarikakami ema Vereġauka ġena ġauvei tavei-vegogoani tarimagu. Au tu ġomi ġesi Iesu ġena maġuri nuġanai tamidigu-midigu sebonani, e Barau ġena Basileia nuġanai tatanu-sebonani, ema meto nuġari ai tavevaġa-gwaġiġini e taruġa-gwaġiġini. Au Barau ġena guruġa aġobata-iaġiani ema Iesu varina guruġari avaġa-moġonirini e akiraġi-foforirini ġaramanai tu, Patmos motumotunai ġea tore-raga-kwaneguto. ¹⁰ Vereġauka ġena ġaro ai Barau Iaukana na eboroġiguto, benamo murigu ai garo baregona ta noġa moġo dudu guruna kavana aseġaġiato. ¹¹ Mo garo tu maġesina ekirato: “Kara boġitarini dagarari bukai bono tore-vanaġiri, benamo mai ekalesia doġorori imaima ruarua (7) maġeri ġeri bono tuġu-iaġori: Efeso, Smena, Pegamo, Taiatira, Sadis, Filadelfia ema Laodikea ġeri.”

¹² Aruġa-kureto, deikara na au evaġa-guruġaguto naġitaia ġana, benamo au na golo na lamefa torekauri ġeveirito dagarari imaima ruarua (7) aġitarito. ¹³ Mo lamefa torekauri dagarari vekaravari ai tu tarima ta noġa moġo Tarimarima Natuna kavana, ġena dabuġa tu mauka kenene evariġoto mo kwakuna fanafanana, ema kobana tu golo beletana na etore-ġeġeraġiato. ¹⁴ Ġia debana ema ġuina tu kurokuro vulu kavana, snou noġa kuro-ġaroġaro, ema matana tu karava moreri noġa moġo ekimore-kimoreato-ġoi. ¹⁵ Ġia kwakuna fanafanana tu auri boraborari karava na ġegaburini, benamo ġeveiginikaurini nai ġeveġia-veġiani kavana. Ma garona tu ġaruka vovoka ġeġaru-gwadani gururi kavana. ¹⁶ Ġia ġimana aroribanai tu visiġu imaima ruarua (7) eġabirito, ma bokana na tu vetari baġana matana reketa-reketa raga-rakava-rakava eraka-rosito. Ġia ġoirana ġitaġitana tu ġaroġota kirikiri, ġaro etorani mamana kavana.

¹⁷ Au na aġitaiato nai, kwakuna koranai aketo-tarito mase tarimana ta noġa moġo. Benamo ġia ġimana aroribana au iatagu ai etore-kauato, bena ekirato, “Asi nogari! Au tu giniguinena ema dokona. ¹⁸ Au tu maġuri atanuni. Amaseto, senaġi toma au tu maġuri batanu-vanaġi vanaġini. Ema Mase e mase tarimari iaukari ġetanuni Gabuna (o Hades) kina tu au ġegu ai. ¹⁹ Moġesina naima mai oġitarini dagarari mabarari bono tore-vanaġiri, mai tu initoma ġetanuni dagarari ema ġoirai vauro beġea ġorani dagarari. ²⁰ Mai visiġu imaima ruarua (7) au ġimagu aroribanai boġitari ema lamefa torekauri dagarari golo na ġeveirito imaima ruarua (7) anina vekuretoġana tu maġa: Visiġu 7 tu ekalesia doġorori 7 ġeri aneru. Ma golo na lamefa torekauri ġeveirito dagarari 7 tu ekalesia doġorori 7.”

2

Vevaġa-riba guruġana Efeso ai ekalesia doġorona ġena

¹ “Efeso ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maġesi bono tore-vinia:

Ġimana aroribanai visiġu imaima ruarua (7) eġabi-taġorini ema golo na lamefa torekauri ġeveirito dagarari 7 vekaravari na erakaoni tarimana ġena guruġa tu maġeri. ² Ġoi ġemu veiġa namori, ġemu ġauvei nuġanai ġemu vekwaraġi ema ġemu vevaġa-gwaġiġi tu au ma ribagu. Ema au ribagu, tarima rakavari ġoi na asi boġabiraġerini, ema asi apostolo tarimari, senaġi tauġeri moġo apostolo tarimari ai ġevevaġa-iaġoni tarimari, maki ġoi na otovo-naġirito, benamo oribarito ġia tu ġofaġofa tarimari. ³ Au aragu ġaramanai meto oġoitaġoto, senaġi ovevaġa-gwaġiġito ema okokoreto, asi kota maki oruġa-moirato.

⁴ Senaġi mai dagara sebana moġo ġemu ai asi aura-viniani: Tovotovonai ġemu veuravini baregona au ġegu ai otoreato-ġoi, moġa tu oiaġuiato. ⁵ Bono tuġamaġi-ġenoġoi, ġoi tu kamasi oġabi-raġeguto, ma boketo tu ainai mani boa raġasi! Ġemu rakava ġenana bono vetuġamaġi-kure, be tovotovonai oveirito-ġoi veiġari ma bono veiri. Bema asi bovetuġamaġi-kureni ma asi boraka-kureni nai, au tu baiaġosini, benamo ġemu lamefa

vaġa-ruġakauna dagarana gabuna na basi ġabi-veġitaiani. ⁶ Senaġi ġoi ġemu namo tu Nikolaita tarimari ġeri veġa rakavari asi oura-vinirini. Moġeri veġa tu au na maki asi aura-vinirini.

⁷ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari tu bene seġaġiri. Bekokoreni tarimana tu au na maoro baviniani, ġia maġuri ġauna, Barau ġena paradaiso ai etubuni dagarana, ġwaġwana beġaniani.”

Vevaġa-riba guruġana Smena ai ekalesia doġorona ġena

⁸ Smena ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

“Ġiniguinena ema dokona, e emaseto benamo ma emaġuri-ġenoġoito tarimana ġena guruġa tu maiġeri: ⁹ Ġoi meto ema midigumidigu oġoitaġoni au ma ribagu, ema asi ġemu asi ġamu maki au ma ribagu. Senaġi moġoni veġata ġoi tu farefare vovoka tarimamu! Mani tauġeri moġo ġevakiraġini Iuda tarimari ġetoni tarimari na ġoi iatamu ai guruġa rakavari ġekiraġirini guruġari tu au ma ribagu. Ġia tu dia Iuda tarimari korikori, a ġia tu Satani ġena doġoro tarimari. ¹⁰ Ġoirai midigumidigu tari dori oġoitaġorini, senaġi mo midigumidigu ġariri asi bono vei. Bono ġitaia, ġomi kotari tu Diabolo na betovo-naġimini, be diburai betoremuni, benamo monai ġaro gabanana (10) boġo midigu-midiguni. Monai maki enabe bomaseni, senaġi ġemu vetuġa-maġikau au ġegu ai tu bene tanu. Moġesina boveini nai tu, maġuri koronana bavinimuni.

¹¹ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri. Bekokoreni tarimana tu mase vaġa-ruaruana na asi bevaġa-rakavaiani.”

Vevaġa-riba guruġana Pegamo ai ekalesia doġorona ġena

¹² “Pegamo ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

Ġena vetari baġana matana reketa-reketa ma ragari tarimana ġena guruġa tu maiġeri: ¹³ Au ribagu ġoi ainai otanuni. Ġoi tu Satani ġena vere seana evaġa-ruġa-tariato vanuġanai otanuni. Senaġina ġoi na au aragu tu ma moġonimu ġesi okorana-iaġiani, ġemu veġabidadama au ġegu ai maki asi veġata oraga-kwaneato. Antipas ġomi ġemi vanuġa baregona nuġanai ġevaġi-maseato ġaronai maki, ġoi ġemu veġabidadama tu asi oraga-kwaneato. Antipas tu ma vetuġa-maġikauna ġesi au varigu evaġa-moġoniato-ġoi ema ekiraġi-foforiato-ġoi. Satani tu mani ġomi ġemi vanuġa baregona nuġanai etanuni. ¹⁴ Senaġi dagara tari ġoi ġemu ai maniġeri au na tu asi aura-vinirini. Tarima kotari ġoi rekemu ai maniġeri tu Balam ġena vevaġa-riba veġari roġo ġekorana-iaġirini. Balam na vevaġa-riba kererereri Balak eviniato nai, Isaraela tarimari eġorikau-darererito, bena rakava ġeveito, kwaivakuku ġevinirito bureġari ġeġanirito ema mata-boraġa veġari ġeveirito-ġoi. ¹⁵ Moġa kavana ġoi rekemu ai tarima kotari maniġeri maki Nikolaita doġoro tarimari ġeri vevaġa-riba ġofaġofa veġari ġekorana-iaġirini. ¹⁶ Ġovetuġamaġi-kure! Bema asiġina nai tu, au ġoi ġemu ai baiaġosi-ġarimoġini, benamo vetari baġana au murugu ai mainana basi vaġa-vevaġirini.

¹⁷ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri. Bekokoreni tarimana tu, au na mana baviniani. Mai mana maiġa toma tu vekuretoġa etanuni. Ema ġia tu au na fore kurokurona ta baviniani. Mo fore kurokurona iatanai tu ara variġuna ta etoreato, mo tu ta asi beribani, beġabiani tarimana na moġo beribaiani.”

Vevaġa-riba guruġana Taiatira ai ekalesia doġorona ġena

¹⁸ “Taiatira ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

Barau Natuna, matana tu karava moreri noġa moġo kimorekimore, ma kwakuna fanafanari tu auri boraborari karava na ġegaburini, benamo ġevei-ġinikaurini nai ġeveġia-veġiani kavana, ġena guruġa tu maiġeri: ¹⁹ Ġemu ġauvei, ġemu veuravini ema

veġabidadama, ġemu vetuġunaġi iaġovini ema vevaġa-gwaġiġi, ema toma ġauvei oveiani tu barego lelevaġi, tovotovonai oveirito-ġoi moġeri tu ovanaġirini. Moġeri mabarari aġita-iaġomarini, be ribagu.

²⁰ Senaġi mai dagara sebona ġoi ġemu ai maniġa tu asi veġata aura-viniani. Ġoi tu Iesebel, tauġena moġo evekiraġini peroveta vavinena etoni maniġa, ġoi na tu oġabi-raġeani. Mani vavine ġena vevaġa-riba na au ġegu vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġemata-boraġani ema kwaivakuku ġevinirini bureġari ġeġanirini. ²¹ Au na ġia tu ġena taimi aviniato, mo mata-boraġa veġari na bene vetuġamaġi-kure ġana. Senaġi ġia tu asi veġata eurani bene vetuġamaġi-kure. ²² Moġa lorinai ġia tu genagena gabunai bafiu-kauani, monai bea midigu-midiguni. Ġia ġesi veġura-vanaġi veġari ġeveini tarimari maki ġia ġesi midigumidigu baregona beġe ġabi-sebonaiani. Bema ġia Iesebel ġena veġura-vanaġi veġari na asi beġe vetuġamaġi-kureni nai tu, mo midigumidigu beġe ġabiani. ²³ Ġia natuna maki au na bavaġi-maserini. Benamo monana ekalesia doġorori mabarari beġe ribani, au tu tarimarima nuġari iaġasiri ema ġeri tuġamaġi aragaġirini tarimagu. Ema ġomi tata maki ġemi veġa ilailari ai voimi bavinimini.

²⁴ Ġomi Taiatira ai ekalesia kotari tu Iesebel ġena vevaġa-riba rakavari asi ġokorana-iaġirini ema Satani ġena iaunega vekuretoġari, dobudoburi ġekiraġirini, tu asi ġoribarini. Ġomi mani ġemi tu avaġa-guruġa korikorimini, ġemi ai meto ta tu asiġina ġinavaġi batore-kauani. ²⁵ Dagara baregona tu, mani kara ġemi ai maniġa, moġa boġono ġabi-gigitaria mo, au bana ġenoġoi-iaġoma.

²⁶ Bekokoreni ema au ġegu ura bekorana-iaġiani mo magona bea ġabiani tarimana tu, au na maoro baviniani, tanobara beseri beguine-iaġirini. ²⁷ Ġia na tanobara beseri tu auri togoina na beġori-kaurini ma seġukana baregona ġesi, ma tano ġurori noġa bekwari-kira kirarini. Au na ġia seġuka baviniani, Tamagu ġenana seġuka aġabiato ilailanai. ²⁸ Ema ġia tu au na laġani visiġuna baviniani, (mo seġuka vetoġana). ²⁹ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri.”

3

Vevaġa-riba guruġana Sadis ai ekalesia doġorona ġena

¹ “Sadis ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maġesina bono tore-vinia:

Barau Iaukana imaima ruarua (7) ġia ġenai ġetanuni ema visiġu imaima ruarua (7) eġabi-taġorini tarimana ġena guruġa tu maġeri: Ġoi na ġauvei oveirini tu au ma ribagu. Tarimarima na ġoi ġekiraġimuni, ġekirani, “Mani ekalesia tu maġuri” ġetoni, senaġi korikorina ġoi tu mase otanuni. ² Notataġa, ġemu ai veġabidadama maġurina kotuna moġo dori emase-vaġini maniġea novaġa-kokorea. Korana au na ġoi ġemu ġauvei aġoitaġoato dia roroġoto au ġegu Barau ġoiranai. ³ Moġesina naima Vari Namona ġoseġaġiato ma ġoġabi-raġeato maniġa boġono tuġamaġia ema boġono korana-iaġia, be ġemi rakava ġerina ġovetuġamaġi-kure. Bema asi botataġani nai, au ġemu ai noġa moġo lema tarimana ta kavana baiaġosini. Be kamara taimi ai basi raġasini, moġa tu asi kota maki boribaiani.

⁴ Senaġi ġoi ġemu tarima kotari Sadis ai maniġeri, ġeri dabuġa asi kota maki ġevaġa-miro-kararito. Ġia maniġeri tu au ġesi baġa rakao-rakao vegogoni, ma dabuġa kurokurori baġa riġorini, korana ġia ġeri veġa tu iobukaiobuka bene. ⁵ Bekokoreni tarimana tu ġia kavari dabuġa kurokurori na bavaġa-dabuġaiani. Au na ġia arana maġuri bukana na asi barumu-fitoġaiani, a au Tamagu ma ġena aneru ġesi ġoirari ai ġia arana bakiraġi-foforiani.

⁶ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri.”

Vevaġa-riba guruġana Filadelfia ai ekalesia doġorona ġena

⁷ “Filadelfia ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

David a ġena ki, (vevaġa-maġuri kina), eġabi-taġoani tarimana, tarima vevaġana ema moġoni korikorina. Ġia na kara bekeo-fakaiani, tarima ta na asi ma bekou-ġauani riba, ema bekouani dagarana ta na asi ilaila ma bekeoani riba. Mai tarima ġena guruġa tu maiġesina: ⁸ Ġoi ġemu ġauvei oveirini au ma ribagu. Noboġe, ġoiramu noġitaia, ġoi ġoiramu ġatama bokana tu bakeo-fakaia, ma tarima ta asi ġena seġuka ma bekouani. Au ribagu ġoi ġemu kokore tu misina moġo, senaġi au ġegu guruġa tu oġabi-gigitariato, ema au aragu maki asi okira-ġuniġauato. ⁹ Bono ġitaia, mani Satani ġena rubu tarimari maniġeri tu tauġeri ġevekiragiini luda tarimari ġetoni, senaġi ġia tu dia Iuda tarimari. Ġia maniġeri tu au na baġabi-iaġosirini, ġoi kwakumu koranai beġeasi tutuġu-tarini. Benamo beġe riba-maoroni, ġoi tu au na aura-vinimuni. ¹⁰ Ġoi tu au ġegu vevaġa-naġi guruġari okorana-iaġirito ma ovevaġa-gwaġiġito naima, tanobarai veribaġani taimina bevotuni nai, ġoi tu baġitaġau-ginikaumuni. Mo veribaġani na tu mai tanobara iatanai ġetanuni tarimari mabarari batovo-naġirini. ¹¹ Au tu dori aiaġosini. Kara oġabiato maniġa tu bono ġabi-gigitaria, be tarima ta na ġemu korona, ġemu kokore auna, asi bene ġabia. ¹² Bekokoreni tarimana tu au Tamagu ġena Rubu Vevaġana duġuna tarimanai bavaġa-iaġoani. Mo gabu asiġina ġinavaġi ma beiaġuiani. Au na ġia ġenai au ġegu Barau arana ema au ġegu Barau ġena vanuġa baregona o siti arana baberaiani. Ierusema variġuna tu au ġegu Barau ġena siti, ma mai siti maġa tu guba na au Tamagu ġenana bemaġoni. Au aragu variġuna maki ġia ġenai batoreani.

¹³ Ma seġana tarimana na Iauka Vevaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri.”

Vevaġa-riba guruġana Laodikea ai ekalesia doġorona ġena

¹⁴ “Laodikea ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

Guruġa moġoni korikorina ekiraġiani tarimana arana Amen ġenana eiaġosini. Ġia tu ma ġena vetuġamaġikau e Barau ġena guruġa evaġa-moġoni korikoriani ema ekiraġi-foforiani tarimana, ema Barau na eveirito dagarari mabarari ġenana ġeiaġomato tarimana ġena guruġa tu maiġeri: ¹⁵ Ġoi ġemu ġauvei oveirini au ma ribagu. Au ribagu, ġoi tu dia faraka ema dia seġuka. Au ġegu ura sebona ġoi tu boro faraka moġo o boro seġuka moġo! ¹⁶ Senaġi ġoi tu seġuseġu, a dia seġuka moġo o dia faraka moġo. Moġesina naima ġoi tu au bokagu na bakanunu-fitoġamuni. ¹⁷ Ġoi tu okirani, ‘Au tu ġegu farefare vovoka tabutabu, ġegu-ġagu ġutuma gorogoro bavaġa-vegogori, be au tu ilaila, kara ta asi ma atuġamaġiani.’ Senaġi ġoi tu asi oriba-maoroni ġoi tu madi kekei ma vetuġamu, asi ġemu asi ġamu, ġoi tu mata-bubu ema asi dabuġamu, korimu. ¹⁸ Au na ġoi asisiba-vinimuni, akiramuni, au ġeguna golo bono voi. Korana auna golo tu karava na evaġa-veveato, benamo momori mabarari tu ġeiarevarito. Be au ġegu ai mai golo bovoiani nai tu, botaġani. Ema dabuġa kurokurori maki bono voi, be bono vedabuġa-iaġi, kefimu korina maiakana bono kou-ġaua. Ema mata muramurana maki bono voi, be matamu ai bono torea, bena bono boġeboġe. ¹⁹ Au na aura-vinirini tarimari tu akira-feirini ema atoto-maororini. Moġesina naima ġemu maġuri ema veġa bono tuġamaġi-ginikaua, benamo bono vetuġamaġi-kure ma bono raka-kure.

²⁰ Noseġaġi! Au ġatama-bokai aruġa-taġoni ma afidifidini. Bema tarima ta na au garogu beseġaġiani, benamo ġatama-boka bekeo-fakaiani nai, au baraka-toġani, benamo ġia ġesi baġa ġaniġanini ema ġia maki au ġesi beġaniġanini. ²¹ Bekokoreni tarimana tu au na maoro baviniiani, au ġesi ġegu teronai baġa tanuni. Au kavana, au akokoreto nai Tamagu ġena teronai Tamagu ġesi ġatanuni.

²² Ma seġana tarimana na Iauka Vevaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġi.”

4

Barau ġena terona gubai

¹ Maġa murinai au aboġe-iaġoto tu, ġatama-boka vekeofaka-taġo guba vanuġanai aġitaiato. Benamo garo ta kibi guruna noġa, mo tovoovonai aseġaġiato garona moġa ekirato, “Maġana noma raġe, be maġa murinai kara dori ġeġorani dagarari nama vaġa-ġitamu.” ² Asikauna Iauka Veaġa na eboroġiguto, benamo ġoiragu ai tu tarima ta guba teronai etanu-taġoto-ġoi aġitaiato. ³ Mo teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana vetoġana tu fore arana iaspa ġekimore-kimorerini marevari, ema fore kakakakari arana kanelia marevari kavana, marevana tu irau moġo. Ma mo terona tu kevau na eġeġeraġiato. Mo kevau vetoġana tu noġa moġo emeral forena kavana. ⁴ Mo terona moġa tu terona gabana ruarua ma vasivasi (24) na ġetore-ġeġeraġiato. Ma mo terona 24 ai tu veġitaġau tarimari baregori tata ġetanuto. Ġia mabarari tu dabuġa kurokurori moġo ġeriġoto, ema tata debari ai tu golo koronari sebori sebori ġeveito. ⁵ Mo terona monana kiriku ekimoreato-ġoi, garo baregori ema ġaita eragato-ġoi. Ma mo terona ġoiranai tu lamefa imaima ruarua (7) ġeġarato-ġoi. Mo lamefa ġeġarato-ġoi moġeri, mo tu Barau iaukana imaima ruarua (7). ⁶ Ema mo terona ġoiranai maki davara veġiaveġiana, nega-vaġuravaġura aisi kavana.

Ma maġuri dagarari vasivasi (4) tu nuġana buroburonai, mo terona ġeruġa-ġeġeraġiato. Ġia ġoirari ema muriri tu matari tu ġutuma. ⁷ Mo maġuri dagarana guinena tu noġa moġo laion, vaġa-ruaruana dagarana tu noġa moġo boromakau tauna, vaġa-toitoina ġoirana tu tarimarima kavana, ema vaġa-vasivasina tu noġa moġo erovoni ugavana kavana. ⁸ Mai maġuri dagarari maġeri tata faneri tu imaima sebona (6), ma mai faneri maġeri mabarari tu mata na moġo ġevonuto, faneri nuġana rekeri dagarari maki mata moġo. Ġia tu vanaġivanaġi boġi-laġani asi ġeiaġaraġini, mai guruġa maġa asi ġevaġa-ketoani, ġekirani:

“Veaġa, veaġa, veaġa,
Vereġauka, Barau tuġutuġu, tu veaġa,
guinenai etanuto-ġoi,
maitoma maki etanuni,
ema ma beiaġomani!”

⁹ Mai teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana tu maġuri etanu-vanaġi vanaġini. Ma maġeri maġuri dagarari na mo teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana ġevaġa-raġeato-ġoi, e ma vegubakauri ġesi ġetoma-rakariġoato-ġoi, ema ġetanikiu-viniato-ġoi nai, ¹⁰ mo veġitaġau tarimari baregori gabana ruarua ma vasivasi (24) tu mo teronai etanuni tarimana ġoiranai ġevetui-tarito-ġoi. Benamo mai maġuri etanu-vanaġi vanaġini tarimana ġetoma-rakariġo viniato-ġoi. Ġeri korona maki ġia ġoiranai ġetore-taririto-ġoi, benamo ġekirato-ġoi,

¹¹ “Ġai ġema Vereġauka ema Barau,
ġoi tu iaru-korokoro,
be tarimarima ema maġuri dagarari mabarari na ġoi tu beġene vaġa-raġemu, beġene
gubakaumu,
ema seġuka maki mabarana ġoi ġemu.
Korana dagara mabarari tu
ġoi na oveirito,
ema ġoi ġemu urai moġo oveirito
ema initoma ġetanuni.”

5

Mamoe natuna ema toretore fefana maukana

¹ Benamo aboĝeto, mo teronai etanu-taĝoto-ĝoi tarimana ĝimana aroribanai tu toretore fefana maukana ta aĝitaiato. Mo fefa tu tavita-tavitai ma toretorena, ĝeiuoato, ema vaĝa-imaime ruarua (7) veĝata ĝekada-ĝauato. Mo ĝekada-ĝaurito gaburi mabarari tu tabu vetoĝana ĝetoreato. ² Ma gwada rakavarakava aneruna ta aĝitaiato, garona tu asikeikeina eĝobatato, ekirato, “Deikara tu ilaila mai kumuka tabuna bekokiani riba, e mai fefa maukana ma toretorena bekeoani?” ³ Senaĝi tarima ta gubai o tanobarai o tanobara gaburenai ta asi ilaila veĝata mo fefa bekeo-fakaiani ema nuĝanai beboĝe-ĝurani. ⁴ Benamo ataĝi-rakava rakavato, korana tarima sebona kwarikwari ta maki asi veĝata ĝeĝoitaĝoato, mo fefa maukana ma toretorena bekeoani ma nuĝanai beboĝe-ĝurani. ⁵ Benamo mo veĝitaĝau tarimari baregori ta na ekiraguto, ekirato, “Asi notaĝi! Noboĝe! Iuda doĝorona ĝeri laion, Davida Natuna noĝitaia, ĝia tu ekokoreto. Ĝia na mani fefa maukana ma toretorena bekeoani bene, ema mani ĝekumuato kumukari taburi imaima ruarua (7) maki bekokirini bene.”

⁶ Benamo aboĝeto, Mamoe Natuna aĝitaiato. Ĝia tu terona nuĝana buroburonai eruĝa-taĝoto-ĝoi, mo maĝuri dagarari vasivasi (4) ema veĝitaĝau tarimari baregori tu ĝeruĝa-ĝeĝeraĝiato. Mamoe Natuna ĝitaĝitana tu tari na ĝevaĝi-maseato. Ĝia guduna tu imaima ruarua (7) ema matana maki 7. Mo tu Barau iaukana 7 ekiraĝirini. Ĝia tu Barau na tanobara mabarana ĝana etuĝu-iaĝorito. ⁷ Mamoe Natuna eiaĝoto, benamo teronai etanu-taĝoto-ĝoi tarimana ĝimana aroribanai mo fefa maukana ma toretorena moĝa eĝabiato. ⁸ Fefa maukana ma toretorena eĝabiato nai, maĝuri dagarari vasivasi ema veĝitaĝau tarimari baregori 24 Mamoe Natuna ĝoiranai ĝevetui-tarito. Ĝia tata tu ma ĝeri hap (gita noĝa) ema golo ĝurori nuĝari ai tu muramura goĝuna ma bonari. Mo goĝu ma bonari tu Barau ĝena tarima veaĝari ĝeri ĝauĝau guruĝari. ⁹ Benamo ĝia na mari variĝuna ta maiĝesina ĝemariato,

“Ĝoi na fefa maukana ma toretorena boĝabiani ilaila,
ema ĝia kumuna ma taburi maki bokeo-fakarini ilaila,
korana ĝoi tu ĝevaĝi-masemuto,

ma ĝoi raramu na tau vavine Barau ĝena ovoiv-vaĝirito doĝoro mabarari ĝerina, e garo mabarari ĝerina, ema bese mabarari ema tanobara mabarari na.

¹⁰ Ĝoi na ĝia tu Barau ĝena Basileia doĝorona tarimari ai ovaĝa-iaĝorito, ema Barau vetuĝunaĝina beĝene iaĝo-vini ĝana Rubu Veaĝa vereri ai ovaĝa-iaĝorito. Ĝia tu tanobara mabarana iatanai beĝe veĝorikauni.”

¹¹ Ma aboĝe-iaĝoto, aneru garori asisebo-asisebo aseĝaĝirito. Moĝeri aneru tu asi iavi-iaviri, milion ĝutuma maki ĝevanaĝirito. Ĝia na terona ema maĝuri dagarari vasivasi ema veĝitaĝau tarimari baregori ĝeruĝa-ĝeĝeraĝirito. ¹² Ma mai mari ĝemari-gigitariato,

“Mamoe Natuna,
ĝevaĝi-maseato dagarana,
tu ma ĝena maoro, seĝuka beĝabiani,
e farefare vovoka, e iaunega,
ema kokore beĝabiani!

Ema ĝia ma ĝena maoro tarimarima mabarari na beĝe gubakauani,
ma beĝe vaĝa-raĝeani
ema beĝe vonevone-raĝeani!”

¹³ Benamo Barau na eveirito dagarari mabarari guba nuĝanai, tanobara iatanai, tanobara gaburenai, e davara nuĝanai dagarari mabarari na mai mari ĝevaisiato aseĝaĝirito,

“Teronai etanu-taĝoni Barauna
ema Mamoe Natuna,
tauri ruarua na vevaĝa-raĝe,

vegubakau, mareva baregona,
ema seḡuka beḡene ḡabiri,
bene iaḡo mo vanaḡivanaḡi asi magona!”

¹⁴ Benamo maḡuri dagarari vasivasi na ḡevaḡa-moḡoniato, ḡekirato, “Amen!” Ema veḡitaḡau tarimari baregori 24 ḡevetui-tarito, Barau ḡetoma-rakariga viniato.

6

Fefa maukana ma toretorena ḡekumukaiato kadari o tabu vetoḡari Mamoe Natuna na ekeorito

¹ Benamo au na Mamoe Natuna aḡitaiato, fefa maukana ma toretorena vaḡa-imaima ruarua (7) ḡekada-tariato dagarana kadana giniguinena ekeo-fakaiato. Moḡa ekeoato-ḡoi nuḡanai tu, maḡuri dagarari vasivasi fakari ai ḡia ta eguruḡato, garona tu noḡa guba eguruato, ekirato, “Noiaḡoma!” ² Aboḡe-iaḡoto nai tu, hosi kurokurona ta aḡitaiato, eraḡeto tarimana ḡimana tu ma fevana, ema ḡia tu korona ta maki eviniato. ḡia erakarosito tu, vetari ai ekokoreto-ḡoi ema eiaḡoto tu ma bene kokore ḡana.

³ Benamo Mamoe Natuna na kumuka vaḡa-ruaruana kadana ekeo-fakaiato nai, maḡuri dagarana vaḡa-ruaruana aseḡaḡiato, ekirato, “Noiaḡoma!” ⁴ Benamo hosi ta ma eraka-rosito. Moḡa tu hosi kakakakana. Eraḡeto tarimana tu seḡuka eviniato, tanobara na maino bene ḡabi-veḡitaia, be tarimarima tauḡeri beḡene vevaḡi-masemase ḡana. Mo tarima tu vetari baḡana asikeikeina ta eviniato.

⁵ Kumuka vaḡa-toitoina kadana ekeo-fakaiato nai tu, maḡuri dagarana vaḡa-toitoina aseḡaḡiato, ekirato, “Noiaḡoma!” Au aboḡe-iaḡoto nai, hosi dubadubana aḡitaiato, eraḡeto tarimana ḡimanai tu dagara ḡeri meto vaḡa-foforiri o sikele dagarana ta eḡabiato. ⁶ Benamo au na garo ta maḡuri dagarari vasivasi (4) fakari na eiaḡomato aseḡaḡiato, ekirato, “(Bita doḡe be), widi kilo sebona davana tu ḡaro sebona ḡauveina voina, ema bali (widi kavana) kilo toitoi davana tu ḡaro sebona ḡauveina voina. Senaḡi olive diḡana ema vine nanuna tu asi boḡono vaḡa-rakavari.”

⁷ Ma Mamoe Natuna na kumuka vaḡa-vasivasina kadana ekeo-fakaiato nai tu, maḡuri dagarana vaḡa-vasivasina aseḡaḡiato, ekirato, “Noiaḡoma!” ⁸ Aboḡe-iaḡoto nai tu, hosi ta aḡitaiato, tauḡanina ḡitaḡitana noḡa kurokuro. Eraḡeto tarimana arana tu Mase, ma mase tarimari iaūkari ḡetanuni Gabuna (o Hades) tu ḡia murina na eraganaḡi-raganaḡito-ḡoi. Tauri ruarua seḡuka evinirito, tanobara taviri vasivasi nuḡanai tavi sebona beḡene ḡita-ḡaua, be vetari ai, doḡe ai, keve rakavari na, ema boḡai ḡetanuni veḡaniveḡani dagarari na tarimarima beḡene vaḡi-maseri.

⁹ Ma kumuka vaḡa-imaimana kadana ekeo-fakaiato nai tu, Barau ḡena guruḡa ḡaramanai, e mo guruḡa ḡevaḡa-moḡoniato ema ḡevari-fiuato ḡaramanai ḡevaḡi-maserito tarimari iaūkari maḡuri fata veaḡana gaburenai aḡitarito. ¹⁰ ḡia mabarari ḡekoḡo-baregato, ḡekirato, “Vere tuḡutuḡu, ḡoi tu veaḡa ema moḡoni veḡata, aitoma vau ḡoi na tanobarai ḡetanuni tarimari bovaḡa-maoro vinirini, benamo ḡai rarama ḡevaḡa-riḡorito bovaḡa-voirini?” ¹¹ Benamo ḡia mabarari tata dabuḡa kurokurori evinirito, ekirarito, negakota roḡo ma beḡene naritari etato. Beḡene vaḡa-noga mo, ḡia karori toma vetuḡunaḡi ḡeiaḡo-vinini tarimari ema tarikakari kotari, ḡia ḡevaḡirito kavana, beḡe vaḡi-maserini mo, ḡeri numera korikori bene ḡabia.

¹² Au na Mamoe Natuna aḡitaiato, kumuka vaḡa-imaima sebona (6) ekeo-fakaiato nuḡanai, tano-iaga asikeikeina eragato, e ḡaro eduba-dubato, dabuḡa dubadubari noḡa, e ḡue evekurevoto, ekakarato rara kavana. ¹³ Ema guba na visiḡu ḡeketo-frigiḡoto tanobara ḡana, noḡa figi maḡitari iavara na figi ḡauna na eruku-keto ketorini kavana. ¹⁴ Guba maki erekwa-rekwato, noḡa moḡo fefa maukana, ḡetoretore-iaḡiani dagarana, ḡeiokuani kavana. Ma ḡoro ema motumotu mabarari gaburi ekiki-veḡitarito. ¹⁵ Benamo tanobara kiniri, e vereri, e vetari ḡitaḡauna tauri baregori, e ḡeri

farefare asisebo tarimari, e kokore rakavarakava tarimari, tuḡu-rakaorakao tarimari ema maḡuri namona e fakanai ḡetanuni tarimari, ḡia mabarari kouḡa nuḡari ai ema ḡoro ai fore baregori vekaravari ai ḡea gumuto. ¹⁶ Benamo ḡoro ema fore baregori ḡenoḡirito, ḡekirato, “Ḗai iatamai ḡoma ketokau, ḡoma lautarima, be teronai etanuni Barauna ḡoirana ḡenana ema Mamoe Natuna ḡena baru baregona ḡenana ḡoma kuretoḡama! ¹⁷ Korana ḡia ḡeri baru ḡarona baregona tu varau bevotu, deikara beruḡa-tarini riba?”

7

Barau ḡena vetuḡunaḡi tarimari 144,000

¹ Moḡa murinai aneru vasivasi (4) aḡitarito, tanobara daiguniri vasivasi ai ḡeruḡato. Mo aneru na tu tanobara iavarari vasivasi ḡelautaririto, tanobarai e davarai asi beḡene raga, ema ḡau maki asi beḡene kwari-ḡarevari ḡana. ² Ma murinai tu aneru ta ma aḡitaiato, ḡaro eraḡeni rekena na emaraḡeto. Mo aneru na maḡuri Barauna ḡena vevaḡa-moḡoni vetoḡana o makana eḡabi-taḡoato-ḡoi. Ḗia na mo aneru vasivasi, Barau na seḡuka evinirito tanobara ema davara beḡene vaḡa-rakavari aneruri, efararavindirito, ekirato, ³ “Tanobara, davara, ema ḡau asi roḡo boḡono vaḡa-rakavari, bene iaḡo mo, Barau ḡena vetuḡunaḡi tarimari bakuri ai ḡia ḡena vetoḡa baḡana toreri murinai vau.” ⁴ Moḡa murinai Barau ḡena vetoḡa bakuri ai ḡetorerito tarimari mabarari tu 144,000 aseḡaḡiato. Ḗia tu Isaraela doḡorori gabanana ruarua (12) mabarari ḡerina, doḡorori tu maiḡeri:

⁵ Iuda ḡena doḡoro tarimari - 12,000

Reubena ḡena doḡoro tarimari - 12,000

Gad ḡena doḡoro tarimari - 12,000

⁶ Asere ḡena doḡoro tarimari - 12,000

Naftali ḡena doḡoro tarimari - 12,000

Manase ḡena doḡoro tarimari - 12,000

⁷ Simeona ḡena doḡoro tarimari - 12,000

Levi ḡena doḡoro tarimari - 12,000

Isakara ḡena doḡoro tarimari - 12,000

⁸ Sebulun ḡena doḡoro tarimari - 12,000

Iosefa ḡena doḡoro tarimari - 12,000

Beniamina ḡena doḡoro tarimari - 12,000

Tarima ḡutuma lelevaḡi dabuḡa kurokurori ḡeveito

⁹ Moḡa murinai aboḡe-iaḡoto, tarima ḡutuma lelevaḡi, asi tau iaviḡosina, aḡitarito. Mo tu tanobara irauirau mabarana tarimana, e doḡoro irauirau mabarana tarimana, e bese irauirau mabarana tarimana, ema garo irauirau mabarana tarimana. Ḗia mabararari tu terona ema Mamoe Natuna ḡoirari ai ḡeruḡato. Ḗia mabarari dabuḡa maukari kurokurori ḡeveito, ema ḡimari ai tu galamo lauri noḡa dagarari ḡeḡabito. (Mo tu ḡia ḡeri kokore vetoḡari). ¹⁰ Ḗia ḡekoḡo-baregoto, ḡekirato, “Vevaḡa-maḡuri tu ḡita ḡera Barau, teronai etanukauni Barauna, e Mamoe Natuna ḡerina eiaḡomani.” ¹¹ Ma aneru mabarari na tu terona e veḡitaḡau tarimari baregori ema maḡuri dagarari vasivasi (4) ḡeruḡa-ḡeḡeraḡirito. Benamo Barau ḡena terona koranai ḡevetui-tarito, ḡoirari tano ai, Barau ḡetoma-rakariḡo viniato, ¹² ḡekirato, “Moḡoni veḡata! Vevaḡa-raḡe, e mareva baregona, e iaunega, e vevaḡa-namo, e vegubakau, e seḡuka, ema kokore tu ḡita ḡera Barau ḡena toma bene iaḡo vanaḡivanaḡi, Amen!

¹³ Benamo veḡitaḡau tarimana baregona ta na edanaḡiguto, ekirato, “Mai dabuḡa kurokurori na beḡe vedabuḡa tarimari tu deikara, ema ḡia tu ainana beḡe iaḡoma?”

¹⁴ Benamo avaḡa-veseto, akirato, “Ḗegu vere, au asi ribagu. A ḡoi tu ribamu.” Benamo

ġia na ekira-varaguto, ekirato, “Mai tarima maiġeri tu midigumidigu baregori nuġari na ġeiaġomato. Ġeri dabuġa tu Mamoe Natuna, ginitaġo mamoea, rarana na ġevei-kurokuro-rito. ¹⁵ Moġesina naima, ġia tu Barau ġena terona ġoiranai ġeruġani, ema ġena Rubu Veaġa nuġanai boġi-laġani ġia vetuġunaġina ġeiaġo-vinini. Ema teronai etanuni Barauna na enari-ġaurini. ¹⁶ Ġia tu asi ma beġe vito-ġenoġoirini, e bokari asi ma beġe koke-ġenoġoini. Ġaro iatari ai asi ma bekirini ema ġaro seġukana na asi ma begugurarini. ¹⁷ Korana terona nuġanai etanuni Mamoe Natuna na beġita-ġaurini. Ġia na beġori-iaġorini maġuri nanuna eġaruani gabuna ġana. Ema Barau na matari gorari mabarari bedau-vaġirini.”

8

Kumuka vaġa-imaima ruaruana (7) kadana

¹ Mamoe Natuna na kumuka vaġa-imaima ruaruana (7) kadana ekeo-fakaiato nai, guba vanuġanai aoa tavina ta veġata guru ta maki asi eraġeto. ² Benamo Barau ġoiranai ġeruġato aneruri imaima ruarua (7) aġitarito, dudu 7 evinirito.

³ Benamo aneru ta ma eiaġomato, fata veaġana sevinai eruġato, ġimanai tu golo ġurona ta. Ġia tu muramura ma bonana barego lelevaġi ġeviniato, Barau ġena tarima veaġari ġeri ġau-ġau ġesi terona ġoiranai golo fatana veaġanai Barau bene varevarevinia ġana. ⁴ Mo muramura goġuna ma bonana goġuna ema Barau ġena tarima veaġari ġeri ġauġau ġesi, mo aneru ġimana na ġevaraġeto Barau ġoirana ġana. ⁵ Moġa murinai aneru na golo ġurona eġabiato, fata veaġana karavana na evaġa-vonuato, benamo tanobara iatana ġana efiu-riġoato. Monana ġaita guruna eraġeto, garo gururi tari ġeraġeto, e kiriku eragato, ema tano eiagato.

Aneru na ġeri dudu ġefurururito

⁶ Benamo aneru imaima ruarua (7) ġeri dudu ġeġabi-torerito, beġene furururi ġana. ⁷ Aneru giniguinena na ġena dudu efururuato, benamo aisi foreri misimisiri ema karava rara ġesi ġesebonato ġevetoreto. Benamo moġeri mabarari tanobara ġana ebubu-riġorito. Ma tanobara tavi toitoi nuġanai tavi sebona eġara-ġosiato, ġau toitoi nuġari ai tu sebori tu ġeġara-ġosirito, e ġauġa ema reġi mabarari ġeġara-ġosirito.

⁸ Aneru vaġa-ruaruana na ġena dudu efururuato nai tu, dagara ta, ġoro-dagara-bara ta noġa ma karavana, davarai evefiu-reito. Benamo daġaru-bara tavi toitoi nuġanai tavi ta tu rarai eiaġoto. ⁹ E daġaru-bara maġuri dagarari toiri-toiri nuġari ai sebori tu ġemaseto, e bouti toiri-toiri nuġari ai sebori tu ġeburuto.

¹⁰ Aneru vaġa-toitoina ġena dudu efururuato nai tu, visiġu-dagara-bara ta kere morena kavana guba na eketoto, benamo ġaruka toiri nuġari ai sebori ai, e ġeġaruġarurini nanuri ai eketo-reito. ¹¹ Mo visiġu arana tu “Mamaki”. Nanu gaburi toiri nuġari ai sebori tu ġemamakito. Benamo tarimarima vovoka na mo nanu mamakiri ġeniurito nai ġemaseto.

¹² Aneru vaġa-vasivasina ġena dudu efururuato nai, ġaro e ġue ema visiġu tu taviri toitoiri nuġari ai tavi sebori tu ġesemorito, naima mo tavi toitoiri nuġari ai tavi sebori tu ġemukunato. Moġa lorinai ġaro mamana tavi toitoi nuġanai tavi sebona tu asi emamato, ema boġi tavi toitoi nuġanai tavi sebona ta ġue e visiġu tu asi emamato.

¹³ Benamo aboġeto, ugava ta guba tuġuna vanigerenai erovoto-ġoi aġitaiato, maiġesi ekea-fararato, ekirato, “Tanobarai ġotanuni tarimami, vetuġami kika! Vetuġami kika! Vetuġami kika! Korana tu aneru toitoi, ġeri dudu roġosi ġere furururi aneruri, na ġeri dudu beġe furururini gururi ai tu, meto ema midigumidigu barego lelevaġina beġorani.

9

Dudu vaġa-imaimana (5)

¹ Aneru vaġa-imaimana na ġena dudu efururuato, benamo visiġu ta aġitaiato, guba na eketoto tanobarai. Mo visiġu tu guri variġo kwareġana, (iauka rakavari ġeri dibura), kina eviniato. ² Mo guri ekeo-fakaiato nai tu, goġu ebebubu-rosito noġa moġo karava baregona goġuna kavana. Benamo mo guri goġuna na ġaro mamana ema guba fakana emukuna-ġaurito.

³ Goġu nuġana na madudu ġeraka-rosito tanobarai, ema seġuka evinirito, seġukana tu kavikavi seġukari kavana. ⁴ Ġia ekirarito, tanobarai ġauġa ta, e tanobarai ġetubuni dagarana ta, ema ġau ta asi beġene vaġa-rakavaia, senaġi deidei bakuri ai Barau ġena vetoġa o maka asi etanuni tarimari moġo beġene vaġa-rakavari etato. ⁵ Ekirarito maki, mo tarima asi beġene vaġi-maseri, senaġi ġue imaima (5) nuġanai beġene vaġa-midigu midiguri. Mo midigumidigu ġeġanito moġeri tu kavikavi na tarima ekavirini midiguna kavana. ⁶ Mo ġue imaima nuġanai tarimarima tu ġemase ġana mase beġe vetauani, senaġi asi beġe maseni. Ġeri ura baregona ġemase beġe toni, senaġi mase ġerina beveġitani.

⁷ Mo madudu ġitaġitari tu hosi noġa, ġea vetari ġana ġeruġa-toreto. Ġia debari ai tu golo koronana noġa moġo dagarana ta, ema ġoirari ġitaġitari tu tarima ġoirari kavana. ⁸ Ġuiri tu vavine ġuiri noġa moġo, doġari tu laion doġari kavana. ⁹ Kobari kouġauri ġana dabuġana tu auri dabuġana kavana. Faneri gururi tu hosi asisebo kwakuri gururi ema kariota asisebo vetari nuġanai ġeraka-toġani gururi kavana. ¹⁰ Ġia tu ma ġiġuri, ema ġiġuri bonari tu kavikavi ġiġuri bonari kavana. Ġiġuri nuġari ai tu tarimarima ġue imaima (5) beġene vaġa-midigu midiguri seġukana etanuni. ¹¹ Ġia tu ma ġeri vere baregona o kini. Ġia na eġita-ġaurini. Ġia dagarana tu mo guri variġo kwareġana aneruna. Mo aneru arana Heberu garori ai tu Abadon, ma Grik garori ai tu Apolion, (anina tu vaġa-rakava kwaikwai tarimana).

¹² Rakava baregori giniguinena tu bekoru moġa, ma ruarua tu vau beġe iaġomani.

Aneru vaġa-imaima sebna (6) na dudu efururuato

¹³ Aneru vaġa-6 na ġena dudu ma efururuato, benamo fata veaġana daiguni vasivasi ai gudu vasivasi moġeri ġerina garo ta eiaġomato aseġaġiato. Mo fata tu golo na ġeveiato, ma Barau ġena terona ġoiranai etanuni. ¹⁴ Mo garo na aneru vaġa-6 na ma ġena dudu moġa ekiraiato, ekirato, “Aneru vasivasi, ġaruka baregona arana Eufrate ai ġebaru-taririto, moġeri noruġa-vaġiri.” ¹⁵ Benamo mo aneru vasivasi eruġa-vaġirito, mai laġani, mai ġue, mai ġaro, mai aoa ġana Barau na eġabi-torerito tu, tarima toitoiri nuġanai sebna tu beġene vaġia. ¹⁶ Hosi tarimari hosi ai ġeraġeto ġena numera tu milion sinau ruarua (200). Mai numera tu aseġaġiato. ¹⁷ Mo hosi e iatari ai ġeraġeto tarimari au ġegu mata-vanaġi ai vetoġari tu maiġesina aġitarito: Ġia kobari kouġauna ġana auri dabuġana tu karava ġeġarani kakakaka karavari kavana, e blu, ema karava moreri o salfa borabora kavana. Hosi debari tu laion debari kavana, ma bokari tu karava e goġu ema karava moreri ġeraka-rosito. ¹⁸ Mo tarimarima vaġa-midigumidiguri dagarari toitoi moġeri, karava, goġu, ema karava moreri o salfa, hosi bokari na ġeraka-rosito dagarari, na tarimarima toiri-toiri nuġanai sebori-sebori tu ġevaġi-maserito. ¹⁹ Mo hosi ġeri seġuka tu bokari ai ema ġiġuri ai maki. Korana ġiġuri tu mota kavana, ma debari. Mo ġiġuri debari na tarimarima ġevaġa-midigu midigurito-ġoi.

²⁰ Tarimarima oreri, mo vevaġa-midigumidigu dagarari toitoi na asi ġevaġi-maserito tarimari, tu roġo asi ġevetuġamaġi-kureto ġimari ġauveiri ġerina. Iauka rakavari toma-rakarigiġori ema asi ġeboġeboġeni e asi ġeseġaġini ema asi ġerakani kwaivakukuri, golo,

silva, auri boraborari, fore e ġau na ġeveirito dagarari toma-rakarigori asi ġevaġa-dokoato. ²¹ Ema ġeri vevaġideba, ġeri meġameġa, ġeri mata-boraġa veigari, ema ġeri lema ġerina maki asi ġevetuġamaġi-kureto ma asi ġeraka-kureto.

10

Aneru ema toretore fefana maukana misina

¹ Benamo aneru ta, kokore lelevaġi aneruna, guba na ma emariġoto-ġoi aġitaiato. Ġia tu magube na ġevaġa-dabuġa maukaiato, ma debana iatanai tu kevau ta. Ġia ġoirana tu ġaro mamana noġa, ema kwakuna tu karava ġemoreni kavana. ² Ġimanai tu toretore fefana maukana misina ta vekeo eġabitaġoato-ġoi. Ġia kwakuna aroribana tu davarai etoreato, ma kwakuna kaurina tu tanobarai etoreato. ³ Benamo eġaba-baregato, laion eniarani nai eġabani kavana. Ġia eġabato murinai, ġaita imaima ruarua (7) garori ġeguruġato, (ġia ġevaġa-veaseato). ⁴ Mo ġaita 7 ġeguruġato moġeri dori atore-vanaġirito, senaġi guba na garo ta eiaġomato, ekirato, “Mani ġaita 7 kara beġe kiraġiri maniġeri tu nokure-toġari, asi bono tore-vanaġiri.”

⁵ Benamo mo aneru, davarai e tanobarai kwakuna etorerito aneruna, aġitaiato, ġimana aroribana eġabi-vaishiato, guba vanuġana eduġiato, ⁶ benamo tanu-vanaġivanaġi Barauna aranai guruġa-fofori gwaġiġina eveiato. Guba ema nuġari ai ġetanuni dagarari mabarari, e tanobara ema nuġari ai ġetanuni dagarari mabarari, ema daġaru-bara ema nuġari ai ġetanuni dagarari mabarari tu ġia na eveirito. Ġia aranai mai guruġa-fofori gwaġiġina eveiato, ekirato, “Taimi varau bekori, Barau asi ma bevaġa-nogani. ⁷ Senaġina aneru vaġa-imaima ruaruana (7) na ġena dudu befururuani neganai, Barau ġena guruġa vekuretoġari veigari ema boioġari beġe ġorani, ġena peroveta tarimari ġeri ai ekiraġi-foforirito ilailari ai.”

⁸ Benamo guba na aseġaġiato garona na ma evaġa-guruġaguto, ekirato, “Noiaġo, mo aneru davarai e tanobarai eruġani aneruna, ġimanai toretore fefana maukana evekeo-taġoni, moġea noġabia.” ⁹ Benamo aiaġoto, mo aneru akiraiato, mani toretore fefana maukana misina nevinigu atato. Benamo ġia na ekiraguto, ekirato, “Noġabia, be noġani-ġosia! Bokamu ai mamina tu gode mamina maki bevanaġiani, senaġi nuġamu tu bevemukini.” ¹⁰ Benamo toretore fefana maukana misina mo aneru ġimana na aġabiato, benamo aġaniato. Aġaniato mamina murugu ai tu gode mamina maki evanaġiato, senaġi aġani-ġosiato nai, nuġagu tu evemukito.

¹¹ Benamo evaġa-guruġaguto, ekirato, “Tanobara beseri ġutuma, garo irauirau tarimari ema ġeri vere baregori o kini ġeri ai karakara beġe ġorani dagarari ma bono peroveta-iaġiri.”

11

Vevaġa-moġoni tarimari ruarua

¹ Benamo vaġa-vetovo ġauna ta, ġitaġitana togoi noġa, eviniguto, benamo ekiraguto, ekirato, “Noiaġo, Barau ġena Rubu Veaġa ema fata veaġana noa makaia, ema monai toma-rakarigo tarimari vira bono iaviri. ² Senaġi mani Rubu Veaġa nuġanai Iuda tarimari ġeri toma-rakarigo gabuna maġuna murikana, maniġa tu bono iaġuia, asi bono makaia, korana maniġa tu irau bese tarimari ġeri (ġuriġuri gabuna) evinirito, ġia na mai vanuġa baregona veaġana ġue gabana vasivasi ma ruarua (42) nuġari ai beġe fanafana-tariani. ³ Au vaġa-moġonigu tarimari ruarua seġuka bavimirini, benamo ġaro mabarana 1,260 Barau na bevinirini guruġari beġe kiraġi-foforirini. Ġia tu fuse-dabuġari na beġe vedabuġani.”

⁴ Mai vaġa-moġonigu tauri ruarua tu mo olive ġauri ruarua ema mo lamefa torekauri dagarari ruarua, tanobara Verena ġoiranai ġeruġani moġeri. ⁵ Bema tarima ta na

nevaĝa-rakavari betoni nai tu, bokari na karava beĝe raka-rosini, benamo inairi beĝe vaĝa-buataririni. Ĝia ĝevaĝa-rakavari beĝe toni tarimana tu moĝesina bemaseni. ⁶ Maĝeri tarima ruarua tu ma seĝukari guba beĝe kou-ĝauani, benamo ĝia peroveta guruĝari beĝe kiraĝirini ĝarori ai tu, ĝura asi beraguni. Ema ma seĝukari maki, nanu beĝe kurevoani, rarai beiaĝoni, e beĝe urani ĝarori ai tarimarima vaĝa-midigumidiguri dagarari irauirau tanobarai beĝe vaĝa-ĝorarini.

⁷ Ĝeri vevarifiu beĝe vaĝa-magoani ĝaronai, vevaĝa-rakava dagarana guri variĝo kwareĝana, (iauka rakavari ĝeri dibura), nuĝana na beraka-rosini, benamo ĝia bevaĝa-vevaĝirini. Ĝia ĝeri seĝuka bevanaĝiani, benamo bevaĝi-maserini. ⁸ Benamo ĝia tauĝaniri tu vanuĝa baregona dabarana nuĝanai gena-fitari beĝe tanuni. Guruĝa veabanaĝinai mo vanuĝa barana arana ĝekiraĝiani tu Sodoma ema Aigupito. Ĝia tauri ruarua ĝeri Vereĝauka tu mo vanuĝai ĝevaĝa-satauroato. ⁹ Ĝaro toitoi ma kwana nuĝari ai bese irauirau, doĝoro irauirau, garo irauirau, e tanobara irauirau tarimari ĝia tauĝaniri beĝe ĝitarini, senaĝi guriguriri tu asi beĝe urani. ¹⁰ Ĝia ĝeri mase dainai tanobarai ĝetanuni tarimari tu beĝe iakuni, beĝe ĝani-vegogoni e karori tata ĝeri varevare beĝe tuĝuni; korana tu mai peroveta tarimari ruarua na tanobarai ĝetanuni tarimari ĝeri ai midigumidigu baregona ĝevaĝa-ĝoraiato.

¹¹ Senaĝi mo ĝaro toitoi ma kwana ĝekorito murinai, maĝuri iaĝana Barau ĝenana ĝia tauri ruarua nuĝari ai eraka-toĝato, benamo ĝeruĝa-vaisito. Ĝia tauri ruarua ĝeĝitarito tarimari mabarari ĝegari-rakavato. ¹² Benamo vevaĝa-moĝoni tauri ruarua na garo baregona ta ĝeseĝaĝiato, guba na emariĝoto, ĝia evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Maĝana ĝomaraĝe!” Benamo tauri ruarua magube ta nuĝanai guba ĝana ĝevaraĝeto, ĝari inai tarimari ĝoirari ai. ¹³ Mo aoa nuĝanai moĝo tano-iaga baregona eragato, benamo vanuĝa baregona taviri gabanana (10) nuĝanai tavi sebona tu evaĝa-mouato, ma tarima mabarari 7,000 ĝemaseto. Senaĝi tarimarima oreri tu ĝegari-rakavato, benamo Guba Barauna ĝevaĝa-raĝeato.

¹⁴ Rakava vaĝa-ruaruana tu bekori moĝa, senaĝi vaĝa-toitoina tu dori eiaĝomani.

Dudu vaĝa-imaima ruaruana (7)

¹⁵ Aneru vaĝa-imaima ruaruana (7) na ĝena dudu efururuato, benamo garo baregori gubai ĝeguruĝato, ĝekirato, “Tanobara basileiana o veĝitaĝau seĝukana tu ĝita ĝera Vereĝauka ema ĝena Keriso ĝeri basileiai beiaĝo. Be ĝia tu bevere-vanaĝi vanaĝini!”

¹⁶ Benamo veĝitaĝau tauri gabana ruarua ma vasivasi (24), Barau ĝoiranai ĝeri teronai ĝetanuni tarimari, ĝevetui-tarito, ĝoirari tano ai, Barau ĝetoma-rakariĝo viniato, ¹⁷ ĝekirato,

“Vereĝauka o, Iaru-korokoro Baraumu,
otanuni, e otanuto-ĝoi,
ĝai na ĝoi ĝatanikiu-vinimuni,
korana ĝoi ĝemu seĝuka baregona oĝabiato,
e ĝemu Basileia o veĝitaĝau tu varau osinaiato.

¹⁸ Tanobara irauirau beseri ĝebaruto,
benamo ĝoi ĝemu baru ma beraĝasi.
Mase tarimari kota-viniri taimina,
ema mo peroveta tauri,
ĝoi ĝemu vetuĝunaĝi tarimari,
e ĝemu tarima veaĝari,

ema ĝoi aramu ĝematauraiani tarimari keiri baregori voiri viniviniri ĝarona,
ema tanobara ĝevaĝa-rakavaĝiato tarimari vaĝa-rakavari ĝarona beiaĝoma.”

¹⁹ Benamo Barau ĝena Rubu Veaĝa guba nuĝanai evekeoto, benamo ĝena Kiraĝitore Mauĝana Rubu Veaĝa nuĝanai efoforito aĝitaiato. Benamo kiriku-ĝaita, e garo

gururi tari, e guba eguruato guruna baregona, e tano-iaga, ema aisi foreri asikeikeiri ġeiaġomato.

12

Vavine ema ġuġaia kavana dagarana asikeikeina

¹ Benamo nuġa-farevaġi vetoġana baregona ta gubai eforito: Vavine ta, ġaro na evedabuġato, ma ġue tu kwakuna gabureri ai, ema visiġu gabanana ruarua (12) tu korona noġa, ġia debanai ġevetore-ġeġeraġito. ² Ġia tu ma banina, ma dori eġabito-ġoi, moġesina nai mero-ġabi midiguna eġabiato, be eġabato-ġoi.

³ Benamo nuġa-farevaġi vetoġana ta gubai ma eforito: Ġuġaia kavana dagarana asikeikeina ta, kakakakana, debana mabarari tu imaima ruarua (7), guduna mabarari tu gabanana (10), ema korona maki 7 debana tata iatari sebori-sebori torekau. ⁴ Ġia ġiġuna guba visiġuri toiri-toiri ġerina sebori-sebori tu tanobara ġana eiari-firiġorito. Ġia tu mo vavine, dori eġabito-ġoi, ġoiranai eruġato, beġabini nai, asikauna mero misina bene ġabia, bene ġania uranai. ⁵ Vavine eġabito nai tu, mero evaġa-ġoraiato. Mo mero na tanobara irauirau beseri mabarari auri togoina na roġo beġori-kaurini ma seġukana baregona ġesi. Benamo mero emaġurito nai ġeraga-ġabi-veġitaiato, Barau e ġena terona ġoirana ġana ġeġwa-iaġoato. ⁶ Mo vavine tu Barau na ġena erovina-toreato gabuna tano fakana ġana egari-iaġoto. Monai beġe nariani e beġe ġubuani ġaro mabarari 1260 nuġari ai.

⁷ Benamo gubai vetari ta eġorato: Maikolo ma ġena aneru ġesi ġuġaia kavana dagarana asikeikeina ġevetari-viniato, benamo ġuġaia ma ġena aneru na maki ġia ma ġevetari-vinirito. ⁸ Senaġi ġuġaia kavana dagarana tu asi ekokoreto, naima gubai asi ġeri gabu ai ġevaġa-iaġorito. ⁹ Mo ġuġaia kavana dagarana asikeikeina, irau laġani veġata motana, arana “Diabolo” o “Satani”, tanobara mabarana eġofaiato dagarana, tu ġedori-rosiato, e tanobarai ġefiu-riġoato. Ġena aneru mabarari maki ġia ġesi ġefiu-riġorito.

¹⁰ Benamo gubai garo baregona ta eguruġato aseġaġiato, ekirato, “Toma ġita ġera Barau ġena vevaġa-maġuri, e ġena seġuka, e ġena veġitaġau baregona, ema ġena Keriso ġena maoro baregona varau beraġasi. Korana Barau ġoiranai ġita tari-kakara boġi-laġani evaġa-daġarito-ġoi dagarana tu varau beġe fiu-riġoa. ¹¹ Ġia tu tarikakara na Mamoe Natuna, (ginitaġo mamoen), rarana ema ġia ġena guruġa moġoniri ġevari-fiurito-ġoi, moġerina ġekokoreto, be ġevaġa-ketoato. Ġeri maġuri asi ġetuġamaġi-kaurito, eiaġoto mo, ġea maseto. ¹² Guba o, ema gubai ġotanuni tarimami o, boġono iaku! Senaġi tanobara e daġaru-bara ġomi tu vetuġami kika! Korana Satani tu ġomi ġemi ai varau beviriġosi, nuġana tu baru na bevonuvonu-raġe, korana ribana, ġia ġena nega tu varau bekubi-rakava.”

¹³ Mo ġuġaia kavana dagarana eribato, ġia tu tanobarai ġefiu-riġoato neganai, mero evaġa-ġoraiato vavinena murina na ekureto. ¹⁴ Senaġi mo vavine tu ugava asikeikeina fanena ruarua Barau na eviniato, mo tano fakana, erovina-toreato gabuna, ġana bene rovo-iaġo uranai. Ġia monai tu laġani toitoi ma kwana beġene naria ema beġene ġubutanua ġana. Korana monai tu ġuġaia, mo mota rakavana, na asi ilaila beġabi-karaiani. ¹⁵ Benamo ġuġaia, mota rakavana, bokana na nanu evaġa-ġaru rosiato noġa ġabata kavana. Ġia eurato mo vavine tu mo ġabata na bene ġaru-kwareġaia etato. ¹⁶ Senaġi tano na mo vavine evaġa-kavaiaato, korana tano evekeoto, benamo ġuġaia bokana na eraka-rosito ġarukana mabarana eboġeato. ¹⁷ Benamo ġuġaia kavana dagarana na mo vavine ebaruvini-rakavaiaato, benamo eiaġoto, mo vavine besena, Barau ġena taravatu guruġari ġekorana-iaġirito-ġoi ema Iesu ġena vevarifiu guruġari ġevaġa-moġonirito-ġoi tarimari mabarari evetari-vinirito. ¹⁸ Benamo ġuġaia tu kone ai ea ruġato.

13

Davara na vevaġa-rakava dagarana ebere-rosito, moġa tu Keriso ġofaġofana

¹ Benamo au na vevaġa-rakava dagarana ta aġitaiato, daġaru-bara na eraka-raġeto. Ġia guduna mabarari tu gabanana (10), e debana mabarari tu imaima ruarua (7). Korona mabarari tu gabanana (10). Moġeri korona tu ġia guduna tata ġeri ai, ma debana tata ġeri ai tu Barau vaġa-rakavana arana. ² Mo vevaġa-rakava dagarana aġitaiato, moġa ġitaġitana tu lepadi noġa, (lepadi tu taiga noġa), a kwakuna tu bea kwakuri kavana, ema bokana tu laion bokari kavana. Benamo ġuġaia kavana dagarana asikeikeina tauġena ġena seġuka, ġena terona, ema ġena maoro eġabirito, mo vevaġa-rakava dagarana eviniato. ³ Vevaġa-rakava dagarana debana tai tu giri baregona ta, ġevaġi-maseato girina, senaġi mo manuġa baregona tu enamoto. Tanobara tarimari mabarana mo vevaġa-rakava dagarana ġenai nuġari ġefarevaġi-rakavato, benamo ġia murinai ġerakato. ⁴ Tarimarima mabarari na ġuġaia ġetoma-rakariġo viniato, korana ġia ġena seġuka tu mo vevaġa-rakava dagarana eviniato. Ema vevaġa-rakava dagarana maki ġetoma-rakariġo viniato, ġevedanaġito, ġekirato, “Dei tu mai vevaġa-rakava dagarana kavana? Dei na ġia bevetari-viniani riba?”

⁵ Mo vevaġa-rakava dagarana tu maoro eviniato tu, veiavi guruġari ema Barau vaġa-rakavana guruġari bene kiraġiri ġana, ema ġue gabana vasivasi ma ruarua (42) nuġari ai ġena maoro bene ġauvei-iaġiri. ⁶ Benamo muruna ekeoato, ma Barau vaġa-rakavana guruġari ekiraġi-matamoto; Barau arana ema ġena tanu gabuna ekira-rakavarito, ema gubai ġetanuni tarimari mabarari evaġa-rakavarito. ⁷ E maoro eviniato, Barau ġena veaġa tarimari bene vetari-viniri nuġanai bene kokore, be ġia bene vaġa-darereri ġana. Ema seġuka eviniato, doġoro mabarari, e bese mabarari, e garo mabarari, ema tanobara mabarari bene ġori-kauri ġana. ⁸ Tanobarai ġetanuni tarimari mabarari na ġia beġe toma-rakariġo viniani. Maiġeri tarima tu, Barau na tanobara roġosi bere veia veġata, arari mo Mamoe Natuna, ġevaġiato dagarana, ġena maġuri bukanai arari asi etorerito tarimari.

⁹ Ma seġana tarimana tu bene seġaġi. ¹⁰ Barau beurani dibura numanai beġene baru-taria betoni tarimana tu, dibura numanai beġe baru-tariani veġata. Barau beurani vetari baġana na beġene vaġi-masea betoni tarimana tu, vetari baġana na beġe vaġi-maseani. Maiġeri guruġa na Barau ġena tarima veaġari evaġa-guruġarini, beġene vevaġa-gwaġiġi, ema ma ġeri vetuġamaġikau ġesi beġene tanu.

Vevaġa-rakava dagarana vaġa-ruaruana, moġa tu peroveta tarimana ġofaġofana

¹¹ Moġa murinai au na vevaġa-rakava dagarana ta ma aġitaiato, tano na everaġa-raġeto. Ġia guduna tu ruarua, Mamoe Natuna guduna kavana, ema ġia tu ġuġaia kavana eguruġato-ġoi. ¹² Ġia na vevaġa-rakava dagarana giniguinena moġa aranai ġena maoro e seġuka mabarari eġauvei-iaġirito. Ma ġia na tanobara tanu-iaġina tarimari mabarari elau-naġirito, mo vevaġa-rakava dagarana giniguinena, debana giri baregona, ġevaġi-maseato girina, manuġana enamoto dagarana, beġene toma-rakariġo vinia etato. ¹³ Mai vevaġa-rakava dagarana vaġa-ruaruana mainana veġa boruri baregori ema vetoġa irauri tari eveirito-ġoi. Ta tu, ġia na tarimarima mabarari ġoirari ġutuġutunai karava guba na evaġa-mariġoato. ¹⁴ Ġia tu vetoġa boruri kotari eviniato, mo vevaġa-rakava dagarana giniguinena ġoiranai eveirito, tanobarai ġetanuni tarimari eġofa-darererito. Ma ekirarito, mo vetari baġana na ġevaġa-beroato, ma toma roġo emaġuri-tanuni vevaġa-rakava dagarana, moġa gubakauna ġana tu vetoġana dagarana o laulauna ta beġene veia, benamo ġene vaġa-ruġa-vaisia etato. ¹⁵ Mo vevaġa-rakava dagarana vaġa-ruaruana tu seġuka eviniato, vevaġa-rakava dagarana laulauna giniguinena moġa iaġa bene vinia, be bene guruġa, ema mo vevaġa-rakava dagarana laulauna asi ġeurani toma-rakariġo-vinina tarimari mabarari bene vaġi-maseri ġana.

¹⁶ Benamo tarimarima mabarari, misiri e baregori, ma ġeri farefare ġutuma tarimari e asi ġeri farefare tarimari, tuġu-rakaorakao tarimari e fakai ġetanuni o dia tuġu-rakaorakao tarimari, etuġu-naġinaġirito vetoġa o maka ta ġimari aroribari ai o bakuri ai beġene ġabia etato. ¹⁷ Moġesi beġene vei, be tarima ta dagara ta asi bene voivoi-kava o asi bene voivoi-iaġi-kavaia, senaġi mo vevaġa-rakava dagarana giniguinena ġena vetoġa o maka, mai tu ġia arana o arana eruġa-boroġiato numerana, ġenai tarimana ġereġana moġo dagara bene voi e bene ġwa-voivoi. ¹⁸ Iaunega tu maġa: Nuġa-mama o tuġamaġi-faka tarimana na mo vevaġa-rakava dagarana numerana bene vaġa-gaua, korana mo numera tu tarima ta numerana. Numerana tu maġa: 666.

14

Ginitaġo mamoe na evoi-vaġirito tarimari ġeri mari

¹ Benamo aboġeto tu, Mamoe Natuna ġoiragu ai aġitaiato, Siona Ġoronai eruġa-taġoto-ġoi, ema ġia sevinai tarimarima 144,000 ġeruġa-taġoto-ġoi. Bakuri ai tu ġia arana ema Tamana arana ġevetoreto. ² Benamo guba na garo ta ġaruka vovoka ġeġaru-gwadani gururi ema guba eguruani guruna noġa aseġaġirito. Mo guru tu noġamo hap ġelauni tarimari na ġeri hap ġelaurito-ġoi gururi kavana. ³ Ġia tu mo terona, e maġuri dagarari vasivasi (4), ema veġitaġau tarimari baregori ġoirari ai mari variġuna ta ġemariato. Tarima ta na mo mari moġa marimarina tu asi bedoġariani riba, senaġi mo tanobara na ginitaġo mamoe na evoi-vaġirito tarimari 144,000 ġereġari na moġo. ⁴ Mai tarima maġeri tu vavine ġesi asi ġekimato o asi ġeveġura-vanaġito, be asi ġemiroto, ġia tu tauġeri ġevenaumato, be ġia tu namo vedaurea. Ġia tu Mamoe Natuna aiġana aiġana eiaġoni nai, murina na ġerakani. Tarimarima vekaravari ai ġia tu Barau na evoirito, ma Barau ema Mamoe Natuna ġeri tarimarima giniguineri ai ġeiaġoto. ⁵ Mururi na ġofaġofa guruġana ta asi ġekiraġiato, ġia ġeri ai rakava misina ta maki asiġina ġinavaġi.

Aneru toitoi

⁶ Benamo au na aneru ta maia guba e tano fakari na erovoto-ġoi aġitaiato. Ġia ġenai tu Vari Namona, betanu-vanaġi vanaġini varina. Ġia na mai Vari Namona tu tanobara mabarari, e doġoro mabarari, e garo mabarari, ema bese mabarari tanobarai ġetanuni ġeri beġene vari-fiua ġana. ⁷ Eguruġa-fararato, ekirato, “Barau garina boġono vei ema Barau boġono vaġa-raġea! Korana tu ġia ġena vevaġa-kota aoana tu varau beraġasi. Guba, e tanobara, e daġaru-bara, ema nanu eġaruani gaburi eveirito Barauna boġono toma-rakariġo vinia.”

⁸ Aneru vaġa-ruaruana murina na eiaġomato, benamo ekirato, “Beketo, Babulona baregona varau beketo. Ġia na tanobara irauirau beseri mabarari ġia ġena veġura-vanaġi wainina gwaġiġina evaġa-niurito.”

⁹ Ma aneru vaġa-toitoina ġia murina na eiaġomato, benamo eguruġa-fararato, ekirato, “Bema tarima ta na mo vevaġa-rakava dagarana ema iouiouna dagarana betoma-rakariġo viniani, ema ġena maka bakunai o ġimanai beġabi-raġeani tu, ¹⁰ ġia maki Barau ġena baru baregona wainina beniuani. Mo baru baregona wainina gwaġiġina moġa tu mabarana Barau ġena baru kapusina nuġanai ebubu-ġuraiato. Ġia tu aneru veaġari ema Mamoe Natuna ġoirari ai karava morena e salfa nuġanai bemidigu-midiguni. ¹¹ Ġia mo karava moreri nuġanai beġe midigu-midiguni goġuna tu beraġe-vanaġi vanaġini asi magona. Ma vevaġa-rakava dagarana ema ġia vetoġana o laulauna dagarana beġe toma-rakariġo viniani tarimari o ġia arana makana beġe ġabiani tarimari tu, boġi-laġani asi beġe iaġaraġini.”

¹² Mainana Barau ġena tarimarima veaġari, Barau ġena taravatu ġekorana-iaġiani ema Iesu ġenai ġevetuġamaġikauni tarimari, evaġa-guruġarini, beġene vevaġa-gwaġiġi ema beġene kokore.

¹³ Benamo guba na garo ta ma aseġaġiato, ekirato, “Maiġeri guruġa notoreri: Maitoma beiaġoni tu, Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġetanuni tarimari beġe maseni tu beġene iaku.” Iauka Veaġa evaġa-veseto, “Oi, ġia tu ġeri ġauvei e vekwaraġi na beġe iaġaraġini, korana tu ġeri veġa namori ġia ġesi beġe iaġo-sebonani.” (Moġa anina tu, ġeri vekwaraġi voina namona beġe doġariani veġata).

Tanobarai kwakwa ġarona

¹⁴ Benamo aboġe-iaġoto, magube kurokurona ta aġitaiato, ma mo magube kurokurona iatanai tu Tarimarima Natuna noġa tarimana etanuto. Ġia debanai tu golo koronana ta, ma ġimanai tu baġa ġeġevana masakona ta. ¹⁵ Benamo aneru ta maia Rubu Veaġa na ema raka-rosito, bena magube kurokurona iatanai etanuto tarimana ekea-farara viniato, ekirato, “Ġemu baġa ġeġevana noġabi-vaisia, benamo ġaniġani dagarari nobasi-vaġiri! Korana kwakwa o basibasi ġarona varau beraġasi, tanobarai ġaniġani tu beġe maġe-ġosi.” ¹⁶ Benamo mo magube iatanai etanuto tarimana ġena baġa ġeġevana tanobara iatana na edave-vanaġiato, benamo tanobara ġaniġanina ebasi-vaġiato, eġabiato.

¹⁷ Aneru ta maia guba na Rubu Veaġa nuġana na ema raka-rosito. Ġia maki ġimanai tu baġa ġeġevana masakona ta. ¹⁸ Aneru ta maia fata veaġana na eiaġomato. Ġia tu karava eġita-ġauato-ġoi aneruna. Ġia eiaġomato, benamo baġa ġeġevana masakona eġabiato aneruna ekea-farara viniato, ekirato, “Ġemu baġa ġeġevana masakona noġabia, ma tanobara vinena ġwari ġureri nokari-vegogori, korana vine ġwari (o grapes) tu varau beġe maġe. ¹⁹ Benamo mo aneru na ġena baġa ġeġevana moġa vaġa-sebona edaveato, benamo tanobara iatana vine ġwari mabarari ebasi-vaġa-vegogorito. Benamo moġesi mabarabarari eġabirito, ma vine ġwari ġefanarini gabunai ea bubu-toġarito. Mo vine ġwari ġefanarini gabuna moġa, mo tu Barau ġena baru ekiraġiani gabuna. ²⁰ Mo vine ġwari mabarari vanuġa baregona murikanai vine ġwari ġefanarini gabunai ġefanafanataririto-ġoi gorari beġene riġo ġana. Benamo vine ġwari ġefanarini gabuna na rara eġaru-rosito. Rara eġaru-rosito ġena geboka tu tano bevaraġe mo, hosi muruna dokona, ma ġena mauka tu stadia 1,600 o 300 kilomita.

15

Aneru imaima ruarua (7) ġeri ai vevaġa-midigumidigu dagarari rakavari 7

¹ Benamo gubai vetoġa baregona ta, nuġa-farevaġi dagarana aġitaiato: Aneru 7 aġitarito, ġeri ai tu dagara rakava kwaikwairi 7, tarimarima vaġa-midigumidiguri dagarari. Mo tu dagara rakavari magona. Korana moġeri na Barau ġena baru bevaġa-korikauani.

² Ma davara ta veġia kavana ma karavana aġitaiato. Mo davara sevinai tu mo tarimarima, vevaġa-rakava dagarana ema ġia laulauna dagarana ema ġia arana ekiraġiani numerana ġevaġa-ketorito tarimari, ġeruġa taġoto-ġoi aġitarito. Ġia ġimari ai tu Barau na evinirito hapiri ġeġabi-taġorito-ġoi, ³ ma Barau ġena vetuġunaġi tarimana, Mose, ġena mari ema Mamoe Natuna ġena mari ġemariato-ġoi,

“Vereġauka o, ġoi tu
Iaru-korokoro Barauna,
ġemu ġauvei tu barego,
asi tau vaġa-ilailana
ema namo vedaurea. Ġuru mabarari ġeri Vere o,
ġoi ġemu dabara tu iobukaiobuka ema moġoni veġata.

⁴ Veregāuka o, deikara na gōi asi begari-vinimuni,
ma gōi aramu asi bevaḡa-raḡeani?

Korana tu gōi moḡo ḡereḡamu veaḡa.

Tanobara mabarari tarimari beḡe iaḡomani,
benamo gōi beḡema toma-rakarigō vinimuni.

Korana tu ḡemu veigā iobukaiobukari varau beḡema fofori.”

⁵ Maiḡa murinai au aboḡe-iaḡoto, benamo gubai Rubu Veaḡa, mo tu Barau na ḡena guruḡa moḡoniri evaḡa-foforirini farai numana veaḡana, evekeoto aḡitaiato. ⁶ Mo aneru imaima ruarua (7), ḡeri ai tu tarimarima vaḡa-midigumidiguri dagarari rakavari; farai numana veaḡana na ḡeraka-rosito, dabuḡa gwaḡigiri namori ema veḡia-veḡiari na ḡevedabuḡato, ema kobari ai tu golo beletari ḡetore-ḡeḡeraḡirito. ⁷ Benamo mo maḡuri dagarari vasivasi vekaravari ai ta na mo aneru 7 golo diḡuri 7 evinirito. Mo golo diḡuri tu tanu-vanaḡivanaḡi Barauna ḡena baru na evaḡa-vonu fokafokarito. ⁸ Benamo mo Rubu Veaḡa tu Barau marevana goḡuna ema seḡukana goḡuna na evaḡa-vonuato. Tarima ta Rubu Veaḡa nuḡanai asi roḡo beraka-toḡani riba, beiaḡoni mo, tarimarima vaḡa-midigu-midiguri dagarari rakavari 7 beḡe korini vau.

16

Barau ḡena baru diḡu imaima ruarua (7) nuḡari ai

¹ Benamo garo baregona ta Rubu Veaḡa nuḡana na eiaḡomato aseḡaḡiatio. Mo garo na tu aneru 7 evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Goiaḡo, Barau ḡena baru na evaḡa-vonurito diḡuri 7 maniḡeri tanobara iatanai ḡoa bubu-firiḡori.”

² Aneru giniguinena eiaḡoto, ḡena diḡu tanobara iatanai ea bubu-kauato. Benamo manuḡa ḡitaḡitari rakava kwaikwairi ma midiguri maki asikeikeiri vevaḡa-rakava dagarana ḡena vetoḡa o maka ḡeḡabiatio ema ḡia iouiouna dagarana ḡetoma-rakarigō viniatio tarimari na ḡeḡoitaḡorito.

³ Aneru vaḡa-ruaruana ḡena diḡu tu davarai ebubu-riḡoato. Benamo mo davara tu mase tarimana rarana kavana eveito, ma nuḡanai maḡuri ḡetanuni dagarari mabarari ḡemaseto.

⁴ Aneru vaḡa-toitoina ḡena diḡu tu ḡarukai ema nanu eḡaruani gaburi ai ebubuato, benamo rarai ḡeiaḡoto. ⁵ Benamo nanu eḡita-ḡauani aneruna garona aseḡaḡiatio, ekirato,

“Veaḡa Baraumu,

ḡoi tu tovotovonai otanuto-ḡoi,
ema initoma maki otanuni.

ḡoi ḡemu kota-vini ḡauveina tanobara tarimari ḡeri ai maiḡesina oveiani tu maoro korikori moḡo.

⁶ Korana ḡia na ḡoi ḡemu tarimarima veaḡari ema peroveta tarimari rarari ḡevaḡa-riḡorito.

Moḡesina naima ḡeri veigā lorinai,
be rara boviniri beḡe niu.”

⁷ Benamo Barau ḡena fata veaḡana na garo ta eiaḡomato aseḡaḡiatio, ekirato, “Vereḡauka o, ḡoi tu moḡoni veḡata Iaru-korokoro Barauna, ḡemu kota-vini ḡauveiri tu dabara moḡoninai ema maoronai oveiani.”

⁸ Aneru vaḡa-vasivasina ḡena diḡu tu ḡaro iatanai ebubu-kauato. Benamo ḡaro seḡuka eviniatio, tarimarima karava na bene ḡarari ḡana. ⁹ Benamo mo ḡaro seḡukana gugurana baregona na tarimarima eḡararito. Ma monana tarimarima tu asi ḡevetuḡamaḡi-kureto, benamo Barau asi ḡevaḡa-raḡeato, ne ḡia na tu Barau arana ḡevaḡa-rakavaiatio. Barau tu ma ḡena maoro baregona maiḡeri midigumidigu dagarari rakavari bevaḡa-ḡorarinini e asi bevaḡa-ḡorarinini.

¹⁰ Aneru vaḡa-imaiana ḡena diḡu tu vevaḡa-rakava dagarana ḡena terona iatanai ebubu-kauato, benamo ḡena veḡitaḡau gabuna tu emukuna-furufuruto. Benamo tarimarima midigumidigu baregona na eḡabirito, ma meari ḡekafu-taririto. ¹¹ Mo midigumidigu ema manuḡa dairi ai, ḡia na gubai etanuni Barauna ḡevaḡa-rakavaiato. A ḡia tu asi ḡeurato ḡeri veḡa rakavari ḡerina beḡene vetuḡamaḡi-kure.

¹² Aneru vaḡa-imaiana sebonana (6) ḡena diḡu tu Eufrate ḡarukana baregona nuḡanai ebubu-ḡuraiato. Benamo mo ḡaruka baregona eroroto, ḡaro eraḡeni rekena na kini (ma ḡeri vetari doḡorori ḡesi) beḡe iaḡomani, moḡeri ḡeri dabara evaḡa-fakaiato. ¹³ Moḡa murinai iauka rakavari toitoi farakeḡo noḡa moḡo aḡitarito. Ta tu dagara ta ḡuḡaia kavana, (mai tu Satani), bokana na ema raka-rosito, ta tu vevaḡa-rakava dagarana, (mai tu Keriso ḡofaḡofana), bokana na ema raka-rosito, ma ta tu peroveta ḡofaḡofa tarimana bokana na ema raka-rosito. ¹⁴ Mo iauka moḡeri tu demoni iaukari, ḡia na vetoḡa irauirauri ḡeveirito-ḡoi, ema ḡeiaḡoto tanobara mabarana kiniri ḡeri ai, beḡenea vaḡa-vegogori, be Iaru-korokoro Barauna ḡena ḡaro baregonai tu Barau beḡene vaḡa-vevaḡia ḡana.

¹⁵ “Noseḡaḡi! Au tu lema tarimari kavana baiaḡomani! Bevaḡa-noga-taḡoni ema ḡena dabuḡa kefinai bevei-taḡorini tarimana tu bene iaku. Korana ḡia tu kefina kori asi beiaḡoni, benamo ḡutuma-bara nuḡanai asi bemaiaikaiani.”

¹⁶ Benamo demoni iaukari toitoi na kini mabarari ḡeḡori-vegogorito gabu tai, Heberu garori ai mo gabu arana tu Amagedon.

¹⁷ Aneru vaḡa-imaiana ruaruana (7) ḡena diḡu tu guba fakanai ebubuato, benamo Rubu Veḡa nuḡana na garo baregona ta terona na eiaḡomato, ekirato, “Varau bekori!”

¹⁸ Benamo kiriku eragato, e garo gururi tari ḡeraḡeto, e guba eguruato, ema tano-iaga baregona eragato. Tarimarima tanobarai ḡetanu-guineto, monana beiaḡoma mo initoma moḡesi tano-iaga ta tu asi eḡorato. Moḡa tu tano-iaga barego lelevaḡina veḡata. ¹⁹ Benamo vanuḡa baregona evetavito, tavi toitoi ḡevetoreto, ema tanobara mabarari vanuḡari maki ḡeḡwa-kafu kafurito. Barau na vanuḡa baregona Babulona ma etuḡamaḡi-ḡenoḡoiato, benamo Barau ḡena baru ema nuḡa-ḡirimaḡirima wainina na evaḡa-vonu fokafokaiato kapusina eviniato, bene niua ḡana. ²⁰ Benamo motumotu mabarari ḡeraga-rekwarekwato ema ḡoro maki ḡerekwarekwato, be asiḡina. ²¹ Ma guba na aisi, fore noḡa asikeikeiri, ḡeri meto tu pauna sinau sebona (100) kavana, tata tarimarima iatari ai ḡeketokauto. Benamo mo tarimarima na Barau guruḡa rakavari ḡeviniato-ḡoi, korana mo aisi, fore noḡa asikeikeiri, iatari ai ḡeketokauto-ḡoi dainai. Korana mo vevaḡa-midigumidigu dagarana rakavana moḡa tu rakava kwaikwaina.

17

Babulona - veḡura-vanaḡi vavinena baregona

¹ Benamo mo diḡu imaima ruaruana (7) ḡeḡabi-taḡorito-ḡoi aneruri fakari ai ta tu au rekegu ḡana eiaḡomato, benamo au ema vaḡa-guruḡaguto, ekirato, “Noiaḡoma, be veḡura-vanaḡi vavinena baregona ḡena veḡura-vanaḡi voina metona beḡabiani metona navaḡa-ḡitamu. Ḗia tu nanu vovoka iatari ai etanuni. ² Tanobarai ḡetanuni vereri baregori o kiniri mabarari tu ḡia ḡesi ḡeveḡura-vanaḡito. Ema tanobarai ḡetanuni tarimari maki ḡia ḡena veḡura-vanaḡi wainina na ḡeniu-babobaboto.”

³ Benamo Iauka Veḡa na eborogiguto, aneru ta na eḡwa-rakaguto, tano fakana ḡana eḡwa-iaḡoguto. Monai vavine ta aḡitaiato, vevaḡa-rakava dagarana kakakakana ta iatanai etanu-taḡoto-ḡoi. Mo vevaḡa-rakava dagarana tauḡanina tu Barau vaḡa-rakavana arari ḡevaḡa-vonuato. Ḗia debana mabarana imaima ruaruana (7), ema guduna tu gabanana (10). ⁴ Mo vavine tu dabuḡa kakakakari ema koturi kakakakari o pepolori namo vedaureari eriḡoto, ema golo e fore nauḡanauḡari ema aḡeva ma marevari na

everato. Ĝimanai tu golo kapusina ta eĝabiato. Mo golo kapusina tu veig̃a rakava kwaikwairi ema ĝena veĝura-vanaĝi mirori na evonu-fokafokato. ⁵ Ĝia bakunai tu ara ta ĝeberaiato, anina maki vekuretoĝa, maig̃esi ĝetoreato, “Babulona barana, veĝura-vanaĝi sinari ema tanobarai veig̃a rakava kwaikwairi mabarari sinari.” ⁶ Benamo au na mo vavine aĝitaiato, Barau ĝena tarimarima veaĝari, ĝevaĝi-maserito tarimari, rarari eniurito, be eniu-babobaboto. Mo tu Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi nai, ĝevaĝi-maserito tarimari rarari. Au na ĝia aĝitaiato nai, aĝaba-rakavato.

⁷ Benamo mo aneru na ekiraguto, ekirato, “Ĝoi tu kara dainai oĝaba-rakavani? Mani vavine maniĝa varina vekuretoĝana ema mani vevaĝa-rakava dagarana iatanai beraĝe maniĝea, mani debana 7 ma ĝena gudu 10, varina vekuretoĝari tu nakiravaraĝinikaumu. ⁸ Mo vevaĝa-rakava dagarana boĝitaia, moĝa tu guinenai etanuto-ĝoi, ma ĝia toma tu asi tauna. Ĝia tu tano gabigabina guri variĝo kwareĝana na bema raka-rosini, benamo beiaĝoni gabuna rakava kwaikwaina, midigumidigu baregona bea ĝabiani. Tanobarai ĝetanuni tarimari, Barau na tanobara eveiato monana veĝata arari maĝuri bukanai asi etorerito tarimari, na mo vevaĝa-rakava dagarana ĝeĝitaiato nai tu, nuĝari ĝefarevaĝi-rakavato. Korana ĝia tovtovonai tu etanuto-ĝoi, ma toma tu asi tauna, senaĝi ĝia tu ma beiaĝomani.

⁹ Iaunega tarimana na maig̃a bene tuĝamaĝi-fakaia. Mo deba 7 tu mo vavine etanukauni ĝorori 7. ¹⁰ Ma ĝia aniri ta maki vere baregori o kini 7. Vere barari imaima tu ĝeketoto, sebona tu roĝo eruĝa-taĝoni, ma ta tu roĝosi bene iaĝoma. A ĝia beiaĝomani tu, mai tanobarai asi betanu-maukani. ¹¹ Mo vevaĝa-rakava dagarana guinenai etanuto-ĝoi, ma initoma ĝia tu asi tauna, maniĝa tu kini vaĝa-imaima toitoina (8). Ĝia tu mani vere baregori o kini 7 karori ta, ma ĝia tu beiaĝoni gabu rakava kwaikwaina midigumidigu barego bea ĝaniani.

¹² Mo gudu 10 oĝitarito, moĝeri mo tu kini 10. Ĝia tauri 10 tu kini dagina ema beĝe ĝita-ĝaurini tano-barari roĝosi beĝene ĝabiri. Senaĝina ĝia tu aoa sebona mo vevaĝa-rakava dagarana ĝesi kini kavana veĝitaĝau maorona baregona beĝe ĝabiani. ¹³ Ĝia ĝeri tuĝamaĝi tu sebona moĝo, ema ĝeri seĝuka e maoro baregona tu mai vevaĝa-rakava dagarana beĝe viniani. ¹⁴ Ĝia na Mamoe Natuna beĝe vetari-viniani, senaĝi Mamoe Natuna na bevaĝa-ketorini, korana ĝia tu vere mabarari ĝeri Vere, ema kini mabarari ĝeri Kini. Ema ekearito e eĝabi-viriĝirito ema ma vetuĝa-maĝikauri ĝesi ĝia murinai ĝerakani tarimari maki ĝia ĝesi beĝe kokoreni.”

¹⁵ Benamo mo aneru na ekiraguto, ekirato, “Mo veĝura-vanaĝi vavinena etanu-taĝoni nanuri boĝitari, moĝeri tu tanobara beseri, tarima ĝutuma gorogoro, tanobara irauirau tarimari, ema garo irauirau tarimari boĝitari. ¹⁶ Mo vevaĝa-rakava dagarana ema mo gudu 10 boĝitari dagarari, mani veĝura-vanaĝi vavinena tu beĝe iau-rakavaiani. Ĝia na asi ĝena farefare ai beĝe vaĝa-iaĝoani, e dabuĝana ĝenana beĝe fuki-vaĝirini, tauĝanina kori beĝe vaĝa-rakaiani; viriĝona beĝe ĝaniani ema karavai beĝe gaburaĝeani. ¹⁷ Korana Barau na maniĝeri kini nuĝari ai evaĝa-urato, ĝia ĝena ura beĝene veia etato. Moĝesina naima ĝia maki ĝeurato nai, ĝeri seĝuka mo vevaĝa-rakava dagarana beĝene vinia, be bene veĝorikau, bene iaĝo mo, Barau ĝena guruĝa mabarari beĝenea ĝuĝuru. ¹⁸ Ema mo boĝitaia vavinena tu vanuĝa baregona. Ĝia na tanobara vereri o kiniri mabarari eĝori-kaurini.”

18

Babulona beketoni

¹ Maig̃a murinai aneru ta ma ĝena seĝuka baregona ĝesi guba na emariĝoto aĝitaiato. Ĝia marevana mamana na tanobara emama-vaĝa-ĝauato. ² Benamo tuĝana maki asi ekoĝoto, ekirato,

“Beketo! Vanuġa baregona Babulona tu beketo!

Ġia tu demoni ġeri tanu gabunai beiaġo, e iauka rakavari ema iauka mirori, e manu rakava kwaikwairi ġeri tanutaġo gabunai beiaġo.

³ Korana tu bese mabarari na ġena wain ġeniuato nai ġevei-babobaboto; mo wain tu ġena veġura-vanaġi ġauveiri.

Tanobarai ġetanuni kiniri mabarari tu ġia ġesi ġeveġura-vanaġito, ema tanobarai dagara ġeġwa-voivoirini tarimari maki ġia ġena farefare namori ġerina farefare vovoka tarimari ai ġeiaġoto.”

⁴ Moġa murinai tu guba na garo ta eiaġomato ma aseġaġiato, ekirato,

“Ġegu tarima mabarami,

mai vanuġa baregona ġenana ġoma raka-rosi.

Be ġia ġena vei-rakava veiġari asi boġono veiri,

ġia na vevaġa-midigumidigu dagarari rakavari beġabirini dagarari ġomi na asi boġono ġabiri.

⁵ Korana ġia ġena vei-rakava tu iatai-iatai bevesenu-senukau, bevaraġe mo, guba vanuġana maki bea doġaria.

Senāġi Barau na ġena veiġa, asi maorori dagarari, etuġamaġi-taġorini, asi etuġa-rekwarini.

⁶ Ġia na ġomi evinimito ilailana ma boġono vini-vaġa-voia.

Ġena veiġa voina ilailana moġa boġono vaġa-ruaia, benamo boġono vinia.

Niuniu wainina kapusi sebna ġomi evinimito nai tu, ġena kapusi korikori ai niuniu wainina moġa nuġanai ta maia boġono bubu-ġuraia, boġono vaġa-ruaia, benamo voina boġono vinia.

⁷ Tauġena eveġabi-varaġeto ema eġani-namoto-ġoi ema etanu-namoto-ġoi ilailanai, midigumidigu boġono vinia ema boġono vaġa-taġitaġia.

Ġia nuġanai tu eveiavini, ekirani,

‘Au tu kwini o vere vavinena kavana atanuni.

Au tu dia vabu ema asiġina ġinavaġi bataġi-vanoro vanoroni.’

⁸ Moġesina naima ġia tu ġaro sebna nuġanai moġo midigumidigu irauirau na beġe vaġa-ketoani, mo tu mase, taġi-vanorovanoro, ema doġe ġenai beġe raġasini.

Ma ġia tu karava na beġaraiani.

Korana ġia ġeri rakava voina beviniani Barauna tu Barau Vereġauka,

ma ġia tu ma seġkana.”

⁹ Tanobara kiniri, ġia ġesi veġura-vanaġi veiġari ġeveito ema ġia ġesi ġeġani-namoto-ġoi e ġetanu-namoto-ġoi kiniri, na ġia beġaraiani goġuna beġe ġitaiani nai tu, taġina beġe veini, ema beġe taġi-vanoroani. ¹⁰ Ġia ġena midigumidigu beġe ġitaiani, moġa garina na manaġai beġe ruġani, benamo beġe taġi-guruġani, beġe kirani,

“Vetuġamu! Siti baregona vetuġamu kekei!

Babulona o, seġuka rakava sitina!

Ġoi tu aoa sebna nuġanai moġo ġemu rakava voina metona boġabia!”

¹¹ Tanobarai dagara ġevoivoi-iaġirini tarimari beġe taġini ema beġe taġi-vanoroani, korana ġeri voivoi-iaġi farefareri tu asi voivoiri tarimana ta. ¹² Mo tu ġeri golo, e silva, e fore namo vedaureari voiri barego foreri, ema aġeva marevari asi-gadara dagarari; dabuġa namori gwaġigiri, e dabuġa kota kakakakari o pepolori, e dabuġa silikari, ema dabuġa kakakakari; ma bonari ġauri, e elefani doġari na ġeveirini dagarari irauirauri, e ġau voiri barego ġauri na ġeveirito dagarari, e auri boraborari e auri namori ema mabolo na ġeveirito dagarari; ¹³ ġaniġani mamiri vaġa-namori muramurana arana sinamon, e ma bonari muramurari, e goġu ma bonana eveiani muramurana, e bonana namona muramurana arana muro, e tauġani ai ġedauani muramurana arana frenkinsens; vine nanuna, e olive diġana, farao ema widi, boromakau ema mamoe,

hosi ema kariota, ema tarimarima maki. ¹⁴ Beḡe kirani, “Ḡau ḡwaḡwana bono ḡabia otato-ḡoi uradikana oveito-ḡoi dagarana tu ḡemuna beveḡita. Gemu farefare vovoka ema ḡemu mareva mabarari beḡe rekwa-rekwa, asi bodoḡari-ḡenoḡoirini maia!”

¹⁵ Dagara ḡeḡwa-voivoini tarimari na maiḡeri dagara ḡevoivoi-iaḡirito ema ḡia ḡenana farefare vovoka ḡeḡoitaḡoto, moḡeri tu manaḡai beḡea ruḡani, mo midigumidigu ḡia na beḡabiani moḡa garina. Ḡia tu beḡe taḡi-rakava rakavani ema beḡe taḡi-vanoroni, ¹⁶ ema beḡe taḡi-guruḡa guruḡani, beḡe kirani,

“Vetuḡamu! Vanuḡa baregona, vetuḡamu kekei!

Dabuḡa namori gwaḡiḡiri, e dabuḡa kota kakakakari o pepolori, ema kakakakari na ovedabuḡato;

golo kimorekimoreri, e fore namo vedaureari, ema gudugudu marevari asi-gadarana oveiato-ḡoi.

¹⁷ Aoa sebona nuḡanai moḡo ḡemu farefare vovoka tabutabu mabarari benamo beḡema kori-ketovaḡi!”

Bouti baregori ḡeḡwa-ragarini tarimari mabarari, e bouti ai davara na ḡeragani tarimari mabarari, e bouti ai ḡeḡauveini tarimari, ema davara maḡaniri ma dagara tari ḡerina ḡeri-ḡari ḡeḡoitaḡoni tarimari mabarari manaḡai ḡea ruḡato. ¹⁸ Benamo eḡaraiato goḡuna ḡeḡitaiato nai tu, maiḡesina ḡekirato, ‘Mai vanuḡa baregona tu irau veḡata, siti ta maiḡesina kavana tu asi etanuto-ḡoi.’ ¹⁹ Benamo tano-kauri debari ai ḡebubukauto, ḡetaḡito e ḡetaḡi-vanoro vanoroto, ḡekirato,

“Vetuḡamu kekei! Vanuḡa baregona vetuḡamu kekei!

Ma ḡeri bouti davarai tarimari tu ḡia ḡena taḡa ḡenana farefare vovoka ḡeḡoitaḡoto, ene?

Aoa sebona nuḡanai ḡia tu asi ḡena farefare tai moḡo beiaḡo.

²⁰ Guba vanuḡana o, ḡia ḡena keto iakuna ḡovei.

Barau ḡena tarima veaḡami,

e apostolo tarimami,

ema peroveta tarimami,

ḡoiaku ḡoverere;

korana ḡomi veḡa rakavari evei-vinimito dainai, Barau na ḡena rakava voina bevinia.”

²¹ Benamo aneru kokore rakavana ta na fore ta widi ḡegiro-iaḡirini diḡuna baregona ta kavana eḡabiato. Mo fore-diḡuna moḡa eḡabi-vaisiato, benamo davarai efiu-reiato, benamo ekirato,

“Vanuḡa baregona Babulona tu maiḡesi ma baruri ḡesi beḡe fiu-tariani,

benamo berekwarekwa-moḡovaḡini,

asi ḡitaḡitanai ma beiaḡoni.

²² Hap ḡelauni ma mari ḡeḡabini gururi, e ivirikou ḡefururuni ema dudu ḡefururuni gururi ḡoi ḡemu maninai asi ma beḡe seḡaḡi-ḡenoḡoirini.

Ḡauvei namori ma ribari tarimari ḡoi nuḡamu ai asi ma beḡe tanu-ḡenoḡoini.

Widi ḡegiro-iaḡirini foreri gururi maki maninai asi ma beḡe seḡaḡi-ḡenoḡoirini.

²³ Maninai lamefa mamari asi ma beḡe ḡara-ḡenoḡoini.

Veḡaraḡo variḡu tauna e vavinena garona ta maki maninai asi ma beḡe seḡaḡi-ḡenoḡoiani.

Ḡoina dagara voivoi-iaḡiri tarimari mai tanobara nuḡanai ḡia tu tarima baregori.

Ḡoi ḡemu meḡameḡa tovoḡari na tanobara irauirau mabarari oḡori-darererito.

²⁴ Peroveta tarimari e Barau ḡena tarimarima veaḡari ḡevaḡirito rarari, ema tanobara iatanai tarimarima ḡevaḡirito rarari mabarari maki Babulona vanuḡa baregona nuḡanai ḡea ḡoitaḡorito.”

19

Kokore marina gubai

¹ Moġa murinai tu noġa moġo tarimarima asisebo-asisebo garori gururi gubai ġekoġoto-ġoi aseġaġirito, ġekirato,

“Haleluia!

Vevaġa-maġuri, e mareva baregona, ema seġuka tu ġita ġera Barau ġena.

² Korana ġia tu dabara roroġotonai evevaġa-kotani ema rakava voiri evinini.

Ġia na veġura-vanaġi vavinena baregona vei-rakava voina meto lelevaġina bevinia.

Mai veġura-vanaġi vavinena na mai tanobara mabarana ġena veġura-vanaġi veiġana na bevaġa-rakava kwaikwaia.

Barau na ġena vetuġunaġi tarimari rarari evaġa-riġorito ġaramanai, rakava voina meto lelevaġina bevinia.”

³ Ma ġekoġo-ġenoġoito, ġekirato,

“Haleluia!

Vanuġa baregona ġenana eraġeni goġuna tu asi bedokoni, mo goġu tu beraġe-vanaġi vanaġini.”

⁴ Benamo mo veġitaġau tarimari gabanana ruarua ma vasivasi (24) ema mo maġuri dagarari vasivasi ġevetui-tarito, benamo Barau ġena teronai tanutaġo ġetoma-rakariġo viniato-ġoi, maiġesi ġekirato, “Amen, Haleluia!”

Mamoe Natuna ġena veġaraġo verekona

⁵ Benamo mo terona na garo ta eiaġomato, ekirato,

“Barau ġena vetuġunaġi

tarimami mabarami,

e Barau garina ġogarini tarimami,

misina na beiaġo mo baregona,

ġera Barau ġovaġa-raġea!”

⁶ Benamo au na guru ta noġa moġo ġutuma-bara gururi kavana aseġaġiato, noġa ġaruka ġutuma ġeġaru-gwadani gururi kavana, ema noġa guba eguruani guruna baregona kavana, ġekoġoto-ġoi, ġekirato,

“Haleluia!

Ġita ġera Iaru-korokoro Barauna tu roġo Vere baregona etanuni.

⁷ Mabarara si-iaku, siverere, ema sivaġa-raġea,

korana tu Mamoe Natuna ġena

veġaraġo ġarona varau bema raġasi,

ema ġaraġona maki beġe ġabi-torea.

⁸ Dabuġa kurokurori gwaġiġiri namori, namoka-namokana, miro misina ta maki asiġina ġinavaġi na ġevaġa-dabuġaiato.”

Mo dabuġa kurokurori gwaġiġiri namori tu Barau ġena veaġa tarimari ġeri vei-iobukaiobuka ekiraġirini.

⁹ Benamo mo aneru na au ekiraguto, ekirato, “Maiġesi notorea: ‘Mamoe Natuna ġena veġaraġo ġani-vegogona uranai ġekea-kaurito tarimari tu beġene iaku!’ ” Ma ekiraguto, ekirato, “Mai tu Barau ġena guruġa moġoniri!” ¹⁰ Benamo au mo aneru kwakuna koranai avetui-tarito, natoma-rakariġo vinya ġana. Senaġi ġia na ekira-ġoiguto, ekirato, “Maniġesi tu asi novei! Au maki vetuġunaġi tarimagu ġoi kavana, ema ġoi tarikakamu Iesu varina guruġari ġevaġa-moġonirini tarimari kavana. Barau moġo notoma-rakariġoa! Korana Iesu ġena vevarifju guruġari na tu tarimarima elaunaġirini, peroveta guruġari beġene kiraġi-foforiri.”

Hosi kurokuronai eraġeto tarimana

¹¹ Ma au aboĝeto, guba evekeoto, benamo ĝoiragu ai hosi kurokurona ta aĝitaiato. Mo hosi iatanaĭ eraĝeto tarimana arana tu “Vetuĝamaĝikau” ema “Moĝoni” ĝetato. Ĝia tu veĝa iobukaiobukanai evevaĝa-maoroni ema evetarini. ¹² Ĝia matana tu karava moreri kavana, ema debanai korona tu asisebo. Ĝia ĝenai ara ta evetoreto, mo ara tu ta asi ribana, ĝia ĝereĝana moĝo ribana. ¹³ Ĝia tu rara na evonuto dabuĝana na evedabuĝato, ema arana tu “Barau ĝena Guruĝa”. ¹⁴ Guba vanuĝana ĝena vetari doĝorona tu ĝia murina na ĝeraka-naĝi-rakanaĝito-ĝoi. Ĝia mabarari tu dabuĝa gwaĝiĝiri namori, kurokurori ema namoka-namokari na ĝevedabuĝato, ma hosi kurokurori ai ĝeraĝeto. ¹⁵ Ĝia bokana na tu vetari baĝana raga-rakavarakava ema raka-rosito. Tanobara irauirau beseri tu mai vetari baĝana ma ragana mainana bebasirini. Ĝia na auri togoina na beĝori-kaurini ma seĝukana baregona ĝesi. Ma vine ĝwaĝwari ĝefanarini kavana bea fana-taririni. Moĝa mo tu Iaru-korokoro Barauna ĝena baru baregona bevaĝa-raka-rosiani gabuna. ¹⁶ Dabuĝa maukana eriĝoato ĝenai ema manininai tu mai ara maiĝa etoreato, “Kini mabarari ĝeri Kini ema vere mabarari ĝeri Vere.”

¹⁷ Benamo au na aneru ta ĝaro nuĝanai eruĝa-taĝoto-ĝoi aĝitaiato. Mo aneru na guba fakana ĝerovoni manuri ekea-farara vinirito, ekirato, “Ĝoiaĝoma, Barau ĝena ĝanivegogo baregonai ĝoma rovo-vegogo. ¹⁸ Be tanobara vereri barari viriĝori, e vetari doĝorori ĝeri veĝorikau tauri baregori viriĝori, e kokore lelevaĝi tarimari viriĝori, ema hosi viriĝori e hosi ai ĝeraĝeni tarimari viriĝori, ema tarimarima mabarari, tuĝu-rakaorakao tarimari e fakai ĝetanuni tarimari, tarima keiri e baregori, mabarari viriĝori boĝonoma ĝaniri!”

¹⁹ Benamo au na vevaĝa-rakava dagarana ema tanobara vereri baregori ma ĝeri vetari doĝorori ĝesi vegogotaĝo aĝitarito. Ĝia tu hosi kurokuronai eraĝeto tarimana ma ĝena vetari doĝorori ĝesi beĝene vetari-viniri ĝana ĝevevogoto. ²⁰ Senaĝi mo vevaĝa-rakava dagarana ĝeĝabi-tariato, ema peroveta tarimana ĝofaĝofana maki, mai tu nuĝa-farevaĝi vetoĝari boruri vevaĝa-rakava dagarana aranai eveirito-ĝoi tarimana. Mai vetoĝa boruri maiĝeri na vevaĝa-rakava dagarana ĝena maka ĝeĝabiato tarimari ema ĝia vetoĝana o laulauna dagarana ĝetoma-rakariĝoani tarimari eĝofa-darererini. Ĝia tauri ruarua tu kou karavana morena asikeikeinai e salfa nuĝanai ĝefiu-ĝurarito. ²¹ Ma kotari tu hosi ai eraĝeto tarimana bokana na vetari baĝana eraka-rosito monana evaĝi-masemaserito, ma manu mabarari ĝeiaĝoto, ĝia viriĝori ĝeĝani-ĝosiĝosirito.

20

Laĝani 1,000 nuĝanai kara beĝorani

¹ Benamo au na aneru ta guba na emariĝoto aĝitaiato. Ĝimanai tu guri variĝo kwareĝana, (iauka rakavari ĝeri dibura), kina, ema tavi ta ĝimanai tu seini asikeikeina ta. ² Ĝia na mo ĝuĝaia kavana dagarana baregona eĝabi-tariato, mo tu sene bava motana, arana tu Diabolo o Satani. Mo aneru na seini na ebarubaruato, benamo ĝia tu laĝani 1,000 moĝesi barutarinai betanuni. ³ Ma aneru na eĝabiato, guri variĝo kwareĝanai eflu-ĝuraiato, benamo guri eloka-ĝauato, ema ekadakada-ĝauato. Aneru na Satani moĝesina eveiato anina tu, tanobara irauirau beseri asi bene ĝofari, bene iaĝo mo, laĝani 1,000 benea kori. Moĝa murinai bekeo-vaĝiani, benamo murikai ĝaro viravira ta moĝo ma betanuni.

⁴ Ma terona kotari ma aĝitarito. Mo terona iatari ai tu Barau na Kota beĝene seĝaĝi maorona evinirito tarimari ĝetanuto. Ma aboĝeto tu, Iesu varina guruĝari ĝevaĝa-moĝonirito e ĝekiraĝi-foforirito ema Barau ĝena guruĝa ĝaramanai debari ĝebasi-ĝuturito tarimari iaulari maĝuri aĝitarito. Ĝia tu mo vevaĝa-rakava dagarana ema ĝia vetoĝana o laulauna ĝeveiato dagarana asi ĝetoma-rakariĝo viniato, ema ĝena maka

bakuri ai o ġimari ai asi ġevaġa-kafarito. Ġia tu ġemaġuri-ġenoġoito, benamo Keriso ġesi laġani 1,000 ġevereto. ⁵ Mase na variġisi-ġenoġoi ġiniguinena tu moġa. Mase tarimari kotari tu asi roġo ġemaġuri-ġenoġoito mo, laġani 1,000 ea korito. ⁶ Mai mase na variġisi-ġenoġoi ġiniguinena beġe variġisini tarimari tu beġe iakuni ema vevaġa-namo barego beġe doġariani. Ġia tu mase vaġa-ruaruana seġukana na asi beġabirini. Ġia tu Barau ema Keriso ġeri Rubu Veaġa vereri ai beġe iaġoni, ema Keriso ġesi mo laġani 1,000 nuġanai beġe vereni.

Satani ġena keto

⁷ Mo laġani 1,000 bekorini murinai, Satani tu ġena dibura gabuna na beġe keovaġiani, ⁸ benamo beiaġoni, tanobara irauirau beseri tanobara daiguni vasivasi nuġanai ġetanuni, mai tu Gog ema Magog, bea ġofa-taġuitaġuirini. Ġia mabarari bea ġori-vegogorini, vetari beġene veia ġana. Ġia mabarabarari beġe vegogoni tu, noġa kone mirina kavana asisebo-asisebo. ⁹ Tanobarana na beġe raka-iaġoni, benamo Barau ġena tarimarima ġetotoġato gabuna beġea gana-ġeġeraġiani. Mo totoġa gabuna tu Barau na eura-viniani sitina. Senaġi guba na karava emariġoto, benamo Satani ġena vetari doġorori ema ġararito. ¹⁰ Benamo Diabolo, eġofarito tauna, tu karava moreri e salfa kouna nuġanai beġe fiu-ġuraiani. Vevaġa-rakava dagarana ema peroveta tarimana ġofaġofana tu monai varau ġefiu-ġurarito. Tauri toitoi tu monai mo karava moreri na vanaġivanaġi asi dokona asi magona beġara-tanurini.

Kota Baregona

¹¹ Moġa murinai au na terona kurokurona baregona ema terona iatanai etanuto tarimana aġitaiato. Tanobara ema guba ġia ġoirana na ġeraka-veġitato, benamo asi ma ġeġita-ġenoġoirito. ¹² Benamo mase tarimari baregori ema keiri aġitarito mo terona kurokurona baregona ġoiranai. Benamo buka tari ekeorito. Mo buka ekeorito murinai tu, buka ta ma ekeoato, maġuri bukana tu moġa. Benamo mase tarimari mo buka tari moġeri ai ġeri veia etore-vanaġirito ilailari ai Barau na ekota-vinirito. ¹³ Davarai ġemaseto tarimari davara na ġevariġisito, e Mase ema mase tarimari iaukari ġetanuni Gabuna (o Hades) na ġevariġisito. Benamo mabarabarari tata karakara ġeveirito ilailari ai ekota-vinirito. ¹⁴ Benamo Mase ema mase tarimari iaukari ġetanuni Gabuna (o Hades) na ġevariġisito tarimari tu, karava kouna nuġanai ġefiufiu-ġurarito. Mo karava kouna moġa, mo tu mase vaġa-ruaruana. ¹⁵ Bema tarima ta arana maġuri bukanai asi ġeġoitaġoato tarimana tu, mo karava kounai ġefiu-ġuraiato.

21

Guba ema tanobara variġuri

¹ Benamo guba variġuna ema tanobara variġuna aġitarito, korana tu guba guinena ema tanobara guinena tu ġerekwa-rekwato. Davara maki asigi. ² Ma vanuġa baregona veaġana aġitaiato, mo tu Ierusalemata variġuna guba vanuġana na Barau ġenana emariġoto-ġoi. Ġia tu veġaraġo variġu vavinena ġaraġona ġena ġevaġa-dabuġaiani ema ġevaġa-vera ġinikauani kavana. ³ Benamo garo baregona ta aseġaġiato terona na eiaġomato, maġesi ekirato, “Toma Barau ġena tanu gabuna tu tarimarima ġesi, ġia toma tu tarimarima vefakari ai betanuni. Ġia tu Barau ġena tarimarimai beġe iaġoni, ema Barau tauġena ġia seviseviri ai betanuni, [ema ġia ġeri Barau ai beiaġoni]. ⁴ Ġia na matari gorari mabarari bedaurini. Mase e taġi-vanorovanoro e taġitaġi guruna ta ema midigumidigu tu beġe kori-ketovaġini, korana tu dagara guineri mabarari ġekorito.”

⁵ Mo teronai etanuto Tarimana maġesi ekirato, “Ġoġitaia, au tu dagara mabarabarari avaġa-variġu ġenoġoirini.” Ma ekirato, “Maġeri guruġa tu notorevanaġiri, korana mai tu guruġa moġoniri ema ġeri ai boġo vetuġamaġi-dadamaġini

maki.” ⁶ Ma ekiraguto, ekirato, “Mabarari beḡe kori. Au tu Alefa ema Omega, (giniguinena ema ginigabina), matamana ema dokona. Bokana bekokeni tarimana tu au na maḡuri nanuna, eḡaruḡaruani dagarana, asi voina, baviniani beniuani. ⁷ Rakava e meto bevaḡa-darererini tarimana, ḡena kokore voina tu maiḡeri mabarari beḡaunarini, ema au tu ḡia ḡena Barau ai baiaḡoni, ema ḡia maki au natugu ai beiaḡoni. ⁸ Senaḡi gari ai asi ḡeruḡa-gwaḡiḡini e asi ḡeveḡabi-dadamani tarimari, vei-rakava na ḡevevaḡa-miroto tarimari, vevaḡi-deba tarimari, ḡekima-rakaorakaoni tarimari, ḡemeḡameḡani e kwaivakuku ḡetoma-rakariḡo viniani tarimari, ema ḡeḡofaḡofani tarimari, mabarabarari ḡeri gabu tu karava moreri e salfa ḡeḡarani kouna. Mai tu mase vaḡa-ruaruana.”

Ierusalemā variḡuna

⁹ Ma aneru ta au ḡegu ai eiaḡomato. Ḡia tu mo aneru 7 guinenai ḡimari tu diḡu 7, mo diḡu nuḡari ai tu tarimarima vaḡa-midigu-midiguri dagarari oreri na ḡevonuto aneruri ta. Ḡia eiaḡomato, benamo au ema kiraguto, ekirato, “Noiaḡoma, be veḡaraḡo variḡu vavinena nama vaḡa-ḡitamū, ḡia tu Mamoe Natuna ḡaraḡona!” ¹⁰ Benamo Barau Iaukana na eborogiguto, ma aneru na ḡoro baregona e mauka kenenena ḡana eḡwa-iaḡoguto. Benamo monana vau siti veaḡana, Ierusalemā, Barau ḡenana guba vanuḡana na emariḡoto-ḡoi evaḡa-ḡitaguto. ¹¹ Ḡia ḡenai tu Barau marevana mamana emamato-ḡoi, ema siti marevana vetoḡana tu fore namoka-namokari voiri asi keikeiri kavana, ema iaspa forena, fore veḡiaveḡiana kavana emamato-ḡoi. ¹² Ḡia maḡuna tu asikeikeina ema maukana, ma ḡatama bokana tu gabanana ruarua (12). Mo ḡatama-boka 12 tu aneru 12 na ḡeḡita-ḡaurito-ḡoi. Mo ḡatama-boka tata iatari ai tu Isaraela doḡorori tata arari ḡetorerito, mo tu Isaraela doḡorori 12 moḡeri. ¹³ Ḡatama-boka tu toitoi ḡaro eraḡeni rekenai (o east), ma toitoi ḡaro evariḡoni rekenai (o west), ma debana rekenai (o north) toitoi, ema gabina rekenai (o south) toitoi ḡeveirito. ¹⁴ Vanuḡa baregona maḡuna tu korana o duḡu foreri 12 iatari ai ḡevaḡa-ruḡa-vaisiato. Moḡeri fore iatari ai tu Mamoe Natuna ḡena apostolo 12 arari tata ḡetorerito, fore ta ara ta, ma fore ta ara ta.

¹⁵ Au ḡesi ḡaguruḡa-guruḡato-ḡoi mo aneru moḡa ḡimanai tu makamaka rulana o vevaḡa-vetovo dagarana, golo na ḡeveiato dagarana. Mo rula monana vanuḡa baregona e ḡatama bokana ema maḡuna bemakarini. ¹⁶ Siti ḡevaḡa-ruḡaiato daigunina tu vasivasi (4), e ḡena baḡaka ema mauka tu ilaila. Mo aneru na siti vevaḡa-vetovo dagarana na etovoato, makana eḡabiato tu stadia 12,000 o 2,400 kilomita. Ḡia ḡena mauka e baḡaka ema varaḡe maukana tu ilaila moḡo. ¹⁷ Maḡuna ḡena barego maki etovoato, makana tu kiubit 144 o 70 mita. Tarimarima ḡeri vevaḡa-vetovo dagarana mo aneru na eḡauvei-iaḡiato tu moḡesina.

¹⁸ Vanuḡa baregona maḡuna tu iaspa, fore marevari asi gadara dagarari, na ḡeragaiato, ema siti tauḡena tu golo namo vedaureari, ekimore-kimorerini galasi maki ḡevanaḡirito golori na ḡeragaiato. ¹⁹ Vanuḡa baregona maḡuna ḡevaḡa-ruḡaiato korana o duḡu foreri tu fore namoka-namokari irauirauri na ḡevaḡa-veraiato: Duḡu forena giniguinena tu iaspa forena, vaḡa-ruaruana tu safaiā, vaḡa-toitoina tu kalakedo, vaḡa-vasivasina tu emeral, ²⁰ vaḡa-imaimana tu sadoniki, vaḡa-6-na tu konilian, vaḡa-7-na tu krisolait, vaḡa-8-na tu beril, vaḡa-9-na tu topas, vaḡa-10-na tu krisopres, vaḡa-11-na tu haiasin, vaḡa-12-na tu ametis. ²¹ Mo ḡatama-boka gabanana ruarua (12) moḡeri tu tata galasi foreri o pel voiri barego lelevaḡiri e marevari irau veḡata na ḡeveirito. Ḡatama-boka ta pel ta, ḡatama-boka ta pel ta. Siti dabarana baregona tu golo namo vedaureana na, noḡa galasi kavana na ḡeveiato.

²² Vanuḡa baregona nuḡanai Rubu Veaḡa ta asi aḡitaiato, korana Vereḡauka, Iaru-korokoro Barauna, ema Mamoe Natuna, ḡia tu mo vanuḡa barana ḡena Rubu Veaḡa.

²³ Mo vanuĝa baregonai ĝaro mamana ema ĝue mamana tu asi bemamani, korana Barau marevana mamana monai bemamani, ema Mamoe Natuna tu mo siti ĝena lamefa. ²⁴ Tanobara mabarana besena tu ĝia mamana beĝe rakani, ema tanobara vereri o kiniri mabarari na dagara e farefare marevari namori monai beĝea ĝwa-toĝarini. ²⁵ Ĝaro sebona ta maki vanuĝa barana ĝatama bokana asi beĝe biririni, korana mo siti tu boĝi na asi beĝabi-ĝauani. ²⁶ Tanobara irauirau mabarari ĝeri farefare marevari ema ĝeri taĝa mabarana ĝia ĝena beĝea ĝwa-toĝarini. ²⁷ Dagara ma mirona ta tu asi beraka-toĝani, e maiaka ema ĝofaĝofa veĝari beveini tarimana ta maki asiĝina ĝinavaĝi beraka-toĝani. Deidei Mamoe Natuna ĝena maĝuri bukanai arari etore-vanaĝirito tarimari ĝereĝari moĝo beĝe raka-toĝani.

22

Maĝuri nanuna ĝarukana

¹ Moĝa murinai aneru na maĝuri nanuna ĝarukana evaĝa-ĝitaguto. Mo nanu tu nega-vaĝura-vaĝurana galasi kavana. Ma mo nanu tu Barau ema Mamoe Natuna ĝeri terona na eĝaru-rosito. ² Siti dabarana baregona nuĝana ĝana ĝeĝaru-iaĝoto-ĝoi. Mo ĝaruka rikina reketa-reketai tu maĝuri ĝauri ĝetubuto. Mo ĝau tu ĝue tata nuĝari ai ĝwaĝwari ĝeĝorato-ĝoi, mai tu laĝani sebona nuĝanai nega vaĝa-12 ĝeĝwato-ĝoi; ema ĝau lauri na tanobara mabarari beseri evaĝa-namorito-ĝoi e evaĝa-maĝuririto-ĝoi. ³ Monana bevesinani beiaĝoni, tarima ta iatanai o tanobara iatanai tovoĝa ta tu asi ma betanuni. Barau ema Mamoe Natuna ĝeri terona tu vanuĝa baregona nuĝanai, ma ĝena vetuĝunaĝi tarimari na vetuĝunaĝina beĝe iaĝo-vinini. ⁴ Ĝia ĝoirana beĝe ĝitaiani, ema ĝia arana maki ĝia bakuri ai betanuni. ⁵ Monai boĝi tu asiĝina. Lamefa ema ĝaro mamari ta asi beĝe ĝitaiani e asi beĝe urani, korana Barau, Vereĝauka na mama bevinirini. Ema ĝia tu vere beĝe tanu-vanaĝi vanaĝini.

Iesu Vereĝauka ma beĝenoĝoi-iaĝomani

⁶ Benamo mo aneru na au evaĝa-guruĝaguto, ekirato, “Mai guruĝa tu moĝoniri ema ĝeri ai maki bovetuĝamaĝi-dadamaĝini. Vereĝauka, ĝia Iaukana tu peroveta tarimari mururi na eguruĝani Barauna, ĝena aneru etuĝuato, ĝia ĝena vetuĝunaĝi tarimari kara dori ĝeĝorani dagarari bene vaĝa-ĝitari ĝana. ⁷ Ĝoseĝaĝi, au tu dori aiaĝosini. Mai buka nuĝanai peroveta guruĝari bekorana-iaĝirini tarimana tu bene iaku.”

⁸ Maĝeri dagara aseĝaĝirito ema aĝitarito tarimana tu au, Ioane maĝegu. Maĝeri dagara aseĝaĝirito ema aĝitarito nai tu, ekira-varaguto ema evaĝa-ĝitaguto aneruna kwakuna koranai avetui-tarito, natoma-rakariĝo vinia atato. ⁹ Senaĝi ĝia na ekiraguto, ekirato, “Maniĝesi asi novei. Au tu ĝoi, e ĝoi tarikakamu peroveta tarimari, ema mai buka guruĝana ĝekorana-iaĝirini tarimari ĝesi ilaila, Barau vetuĝunaĝina aiaĝo-vinini. Barau notoma-rakariĝo vinia!” ¹⁰ Moĝa murinai ekiraguto, ekirato, “Mai bukai peroveta guruĝari asi bono kada-ĝauri, asi bono kure-toĝari, korana nega tu varau bekavinagi. ¹¹ Vei-rakava tarimana bene vei-rakava-iaĝo roĝo, veĝa mirori eveini tarimana veĝa mirori bene vei-iaĝo roĝo, veĝa iobukaiobukari eveini tarimana veĝa iobukaiobukari bene vei-iaĝo roĝo, ema veaĝai etanuni tarimana veaĝai bene tanu-iaĝo.”

¹² Iesu maĝesi ekirato, “Ĝoseĝaĝi! Au tu dori aiaĝosini! Tarimarima ĝeri ĝauvei voiri tu au ĝegu ai, be aĝwa-iaĝosirini. Tarimarima mabarari ĝeri veĝa e ĝauvei ilailari ai voiri baviririni. ¹³ Au tu Alefa ema Omega, (giniguinena ema dokona), au tu tovotovona veĝata ema magona.”

¹⁴ Ĝeri dabuĝa ĝeĝuriririni tarimari tu beĝe iakuni. Ĝia tu Barau na maoro bevinirini, maĝuri ĝauna ĝwana beĝe ĝaniani, ema vanuĝa baregona ĝatama bokana na beĝe raka-toĝani. ¹⁵ A kwaiva (o vei-rakava tarimari), ĝemeĝameĝani tarimari, ĝekimani

e ġeveġura-vanaġini tarimari, vevaġi-deba tarimari, kwaivakuku ġetoma-rakarigo viniani tarimari, ema ġofaġofa ġeuradikani tarimari, mabarabarari tu siti murikanai beġe tanuni. ¹⁶ “Au, Iesu, na ġegu aneru batuġu-iaġosia, ekalesia doġorori ġeri mai vari moġonina ġomi neasi vaġa-ribami ġana. Au tu Davida garakana ema ġia ġenana aiaġomato Tarimagu. Au tu laġani visiġuna, ma mamana baregona.”

¹⁷ Iauka Veaġa ema veġaraġo variġu vavinena ġekirani, “Noiaġoma!” Ema beseġaġini tarimana maki nekira, “Noiaġoma!” Bokana bekokeni tarimana bene iaġoma; ema beurani tarimana, mai maġuri nanuna, asi voina nanuna, bene niua.

Guruġa dokona

¹⁸ Mai bukai peroveta guruġari beġe seġaġirini tarimari mabarari akira-toreġaurini: Bema deikara na mai guruġa iatari ai guruġa tari betore-kaurini tarimana tu, mai bukai tarima vaġa-midiguri dagarari, ekiraġirini dagarari, Barau na ġia iatanai betore-kaurini. ¹⁹ Ma bema tarima ta na mai peroveta bukana na guruġa tari bekoki-vaġirini nai, ġia tu Barau na voina maġuri ġauna ġenai ema siti veaġana nuġanai monai tanu-vanaġivanaġi moġa, mai bukai ekiraġirini maiġeri, ġia ġenana beġabi-vaġirini.

²⁰ Maiġeri dagara bekiraġi-foforirini tarimana ekirani, “Oi, au tu dori aiaġosini!”

Amen. Iesu Vereġauka o, noiaġoma!

²¹ Iesu Vereġauka ġena namo ema varevare-bara ġomi mabarami iatami ai bene tanu. Amen.